

141 F133

BLAHOVĚST.

KATOLICKÝ TÝDENNÍK

pro

ČECHY, MORAWANY, SLOWÁKY A SLEZANY.

Wydawatel a redaktor:

Wáceslaw Štulc,

duchovní správce u sw. Kateřiny w Praze.

Ročník druhý.

W PRAZE 1848.

Tiskem knížecí arcibiskupské knihtiskárny, pod správau Synů Bohumila Haase, za faktora J. W. Žáka.

O b s a h.

I. Řeči duchovní.

- Neděle adventní I. O trojitém příchodu Páně.
 — — II. Ježíš jest naším spasitelem.
 — — III. Co maří ovoce vykupení.
 — — IV. Čím stanause lidé skrze Krista.
 — — V. Řeč na hod Boží vánoční. (od J. Bílého.)

Neděle 2. po vánočních: O prozřetelnosti Boží.

Neděle 1. po zjavení Páně. Ježíš dvanáctiletý učitelem rodičů, — dětí — všech lidí.

- 2. O jmenu Ježíš (od F. D.)
 — 3. O povinnostech k čeledi.
 — 4. O protiwenstích Církve.
 — 5. Čím může křesťan přispěti Církvi k vítězství.
 — 6. Odvrácení od Církve jest zkázau člověka.

Neděle Dewítník: Rád pro dělníky na winnici Páně.

Neděle 1. po Dewítníku: O příčinách, mařících moc slova Božího.

- 2. O slepotě duchovní.

Neděle postní I. O lásce k světu.

- — II. O cestě k nebi.
 — — III. O prostředcích na ochranu před pokušelem.
 — — IV. O swátosti oltářní.
 — — V. O swatokrádeži.
 — — VI. O přípravě k stolu Páně.

Hod Boží welikonoční. O z mrtvých wstání Kristowu (od J. Bílého).

Neděle I. po Welikénoci. Homilie od J. Slámy.

- II. Kristus co pastýř a my jako owečky Jeho. (J. F.)
 — III. O pramenech dokonalé radosti.
 — IV. Duch swatý náš Utěšitel (J. F.)
 — V. O prospěchu modlitby.
 — VI. Křesťane vydávej svědectví o prawdě Kristowě.

Na slavnost nejs. Trojice. Wira w trojjedineho Boha jest pramenem blaženosti. (od J. F.)

Na neděli II. po sw. Duchu. O horliwém účastenství wečeře Páně.

- III. O milosrdenství Božím.
 — IV. Seč jest člověk bez Boha, seč s Bohem.
 — V. O spravedlnosti křesťanské.
 — VI. Pohled na Ježíše jest pramenem útěchy.
 — VII. O falešných prorocích, čím jsau.

Na neděli VIII. O hledání králowství Božího. (od J. Fr.)

- IX. Ježíš u Jerusalema. (od J. F.)
 — X. Kdy sluší mlčeti a kdy mluwiti o zásluhách swých? (od J. F.)
 — XI. O sluchu a o řeči lidské.
 — XII. O účincích lásky.
 — XIII. O newděku.
 — XIV. Stěstí to jest, býti služebníkem Božím.
 — XV. O smrti.
 — XVI. O nepřátelství k Církwi.
 — XVII. O lásce ku Kristu.
 — XVIII. O pomluwách a klewetnictwí.
 — XIX. Stěstí jest, býti katolíkem.
 — XX. O ceně nemoci.
 — XXI. O milosrdenství k chybujičím. (od J. F.)
 — XXII. O lásce k vlasti.
 — XXIII. Co maří moc modlitby.
 — XXIV. O prostředcích proti hrůzám saudu Páně.

Pastýřské listy knížete arcibiskupa Pražského.

Příloha IV. k č. 20. — číslo 41 sld.

II. Pojednání a rozprawy.

Zrcadlo křesťanské. (Pokora — hrdost) str. 6.

Noworoční účty. J. W. str. 44.

Myšlenky o nejsvětější swátosti oltářní, od J. Bílého, str. 68.

Mámli pak se knězi zpowídati? od F. H. str. 134.

O swobodě. Příl. V. (č. 22.)

Prokop z Důwodowa a Tomáš Wětril č. 2. str. 61. str. 101.

Slovo k Morawanům str. 175.

Slovo k pautníkům Iwančickým (J. P.) str. 213.

Kdo jest nejwíce k politování od F. H. str. 220.

Rod swaté Církwe od J. W. str. 226.

Wěk náš i úloha Církwe str. 228.

Co jest člověk? (ze starého rukopisu) str. 243.

Wesní kostel (z Franciny) str. 251.

Katolická Církew (podle sw. Otcůw) str. 267.

Připrawa pro nebe w čem záleží? str. 283.

Důležitě slovo o událostech Pařížských str. 292.

Kněžstwo a národ str. 341.

Kněz a škola od Fr. Daneše.

Důležitě slovo k Slowanům str. 300.

Wyswětlení poswátných časů cirkewnich.

Úwod č. 1. str. 7.

Poswátný čas adventní č. 2, 3, 4.

Poswátný čas wánoční č. 5.

Dewítník č. 15.

Popeleční středa č. 16.

Půst č. 18.

IV. Dějepisné obrazy.

Missie katolické na východě od Fr. Škorpíka (Morawana) č. 1, 2, 3.

Statečnost křesťana Bohu oddaného. J. W. str. 53.
 Otmar Konrád od F. P. Morawana str. 92.
 Staw katolické Církwe we Francauzích str. 100.
 Listy z Říma str. 132, 156.
 Sw. Justin, mudrc a mučenník (od W. K.) str. 187.
 Puseysmus w anglické Církwi str. 221.
 Missie Japonské od J. W. str. 238.
 Utěcha w čas, od J. F. str. 294.
 Daniel O'Connell str. 356.

V. Powídky a příběhy.

Cesty sprawedlnosti Páně od J. B.
 Wzory křesťanské str. 31, 38, 223.
 Dědic palácu od Fr. Sch, str. 37.
 Cesty Boží str. 47.
 Newěra neblaží.
 Obrazy šlechtnosti (Láska manželská) str. 79, 95, 135, 172, 293.
 Dwě swatby na jednau. Obraz z žiwota od Fr. Prawdy č. 108.
 Žebrák a kněz str. 156.
 Missionář Pařížský str. 181.
 Odměna dobročinnosti (od W. H.) 197.
 Wzory šlechtnosti str. 230.
 Powídky z východu str. 230.
 Mamonář str. 244.
 Gamaliel a Miriam str. 313.
 Dwa výjewy z žiwota od D. Š. str. 349.
 Sedlák čarodějník od Fr. Prawdy str. 349.
 Otec a syn str. 357.
 Moc lásky křesťanské str. 359.
 Wzor křesťanské čistoty str. 371.
 Cesty prozřetelnosti str. 406.

VI. Básně.

Wánoční píseň církewní (od Sw. Ambrože) str. 35.
 Sw. Antonín Paduanský, legenda od W. Swobody str. 43.
 Maudrost otcowská od Jablonského str. 76, 108, 155, 163.
 Výstraha od F. Lemayera str. 187.
 Píseň o Duchu Swatém, přel. Sušil str. 225.
 Korunování Panny Marie od Bradáče str. 346.
 Hora od T. Těšika str. 379.

VII. Zlatá zrnka.

Číslo 1.	—	str.	7.
— 4.	—	—	31.
— 5.	—	—	35.
— 9.	—	—	68.
— 15.	—	—	116.
— 17.	—	—	125.
— 18.	—	—	139.
— 21.	—	—	163.
— 22.	—	—	171.
— 25.	—	—	195.
— 28.	—	—	219.
— 36.	—	—	285.
— 37.	—	—	291.
— 41.	—	—	323.
— 47.	—	—	371.

VIII. Církewní zprávy.

Z Čech str. 55, 88, 112, 141, 199.
 Z Prahy str. 16, 32, 40, Příl. k č. 5, str. 48, 72,

80, 88, 96, 134, 120, 141, 151, 160, 168, 176, 183, 191, Příl. V. (č. 25) 207, 215, 223, 229, 248, 256, 279, 286, 296, 365, 384, 391.

Z Litoměřic str. 72.
 Z Mělníka str. 375.
 Z Peruce Příl. V. č. 25.
 Z Welwar str. 399.
 Z Morawy str. 24, Příl. k č. 5. 136, 168, 199, 231, 239, 286, 336.
 Z Widně Příl. I. k č. 5. str. 192, 207, 231, 239, 263, 379, 303, 310, 320, 327, 343, 352, 359, 376, 416.
 Z Rakaus str. 231, 263, 272, 320, 320, 251, 359.
 Z Uher str. 64, 72, 141, Příl. IV. str. 215, 287, 336, 344, 359.
 Ze Štýrska str. 312, 392.
 Z Tyrol str. 231, 280, 359.
 Z Ilirie str. 318.
 Z Říma str. 8, Příl. I. k č. 5, str. 55, 72, 96, 112, Příl. III. č. 15, 176, 184 (Příl. V.) 332, 239, 263, 288, 320, 327, 336, 344, 359, 368, 376, 384, 592, 400, 406, 416.
 Z Wlach str. 327, 384.
 Z Francauz str. 55, Příl. k č. II. č. 9, str. 96, 136, 141, Příl. IV. (č. 20) str. 224, 272, 280, 288, 304, 352, 384, 406.
 Z Paříže str. 80, 303, 320, 368.
 Z Belgie str. 120.
 Z Hollandu str. 312, 320, 352, 400.
 Z Angličan str. 32, 55, 96, 136, 280, 296, 320, 344, 416.
 Z Irska str. 8, 24, 120. Příl. III. č. 15, str. 264, 344, 359, 400.
 Ze Slezka str. 272.
 Z Němec str. 40, 55, 96, 104, 151, 168, 183, 183, 191, 200 (Příl. V. č. 25) 207, 224, 239, 248, 256, 264, 271, 280, 187, 312, 359, 376, 384, 400, 406, 416.
 Z Prus str. 312, 320, 352.
 Z Polska str. 24, 303, 424.
 Z Rus příl. III. (č. 15.) str. 376.
 Z Turek str. 168.
 Z Norweg str. 88.
 Ze Spaněl str. 312.
 Z Afriky str. 400.
 Z Egypta str. 8.
 Z Persie str. 112.
 Z Mesopotamie str. 80.
 Z Číny, Příl. III. (č. 15) str. 151.
 Z Korey str. 64. Příl. II. č. 9, (č. 18.)
 Z Ameriky str. 40, 55, 72, 120, Příl. III. č. 15, str. 128, 136, 160, 184, 215, 416.
 Z Australie str. 352.
 Příloha o konstituci.

IX. Literární zprávy.

W Příloze I. k číslu 5.
 — II. k — 9.
 W čísle 17.
 — 23.
 — 25.
 — 29.
 — 41.

BEAUCONNES

Číslo I.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravan, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u *wy-dawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *we všech řádných knihkupectvech* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přida se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle I. adventní.

Obsah: *Řeč na neděli I. adventní. — Missie katolické. — Zrcadlo křesťanské. — Wysvětlení posvatných časů církevních. — Církevní zprávy.*

Dne 28. listopadu.

Řeč na neděli I. adventní.

Ewangelium sw. Luk. XXI. 25—33.

Maudrý člověk při všem, cožkoli počíná, prohlédá ku konci; on k tomu žetel obrací, aby dobrý učiniv počátek, rovněž i dobře skončil. Reginald ge-dnát i Církve, tato svatá dcera lásky a maudrosti Boží. Z ona počínajíc dnešní neděli nový rok svůj, i hned na počátku konec všech věcí připo-míná. Ewangelium zagisté, v kterémž Pán Ježíš strastlivě skonánj světa, úplně dokonánj království Božího na zemi, a věčné trvánj slova i učenj svého předpovídá, předloženo gest nám proto, aby-chom se hleděli záhy proti takowémuto konci straš-nému dobrým počátkem náležitě opatřiti. A kdež gest člověk, gežto mage wjru w prawdu slow Kristových, nezachwíwá se úzkostí před koncem, gať geg sám Ježíš Kristus žetelně lžej? Myš se děšwáme hromobitj, bauřek a powodnj: než to wšse nic nenj proti wýgewům, genž dobu saudu posledního přede-gdau. U, w onen den »budau znamenj na slunci a na měsíci i na hvězdách,« obloha se proměnj, »a na zemi daw národů pro bauři zwuku mořského a wlnobitj, moci nebeské budau se hýbati, a lidé schnauti budau pro strach a očekáwánj těch věcí, kteréž přigdau na wesskeren swět:« wýgewů takowých musj se uleknauti i ten nezmužilejší. Když se schyluge k bauři, ukrývá se i lew do skrýsse, před powodnj rostaucj utíká i plawec: kteraž medle by tedy nepřál člověk, zniknauti oně hrůzy, ugjtí strastnému

saudu? — A hle, přánj twé, B. S., vyplnj Kristus: On wás w onen den hrůzy potěší slowem radostným: »Pohleďte wesele, a pozdwiňnête důvěrně hlav svých, neb se přiblížilo wykaupenj wasse:« pakli dobrý učiniwšse počátek, tudjž o dobrý konec se postaráte. K tomu wšak, D. D., nemálo přispěge, pakli wedlé umyslu a hlasu sw. Církwe giž nynj strogiti se počnem na přichod Kristůw, a milost trognásobnjho tohoto přichodu přede wšim náležitě powážjme. Ne-uchýlmeť se tedy ani od umyslu sw. Církwe ani od předloženého sw. ewangelium, když hned na počátku přede wšim obrátjme žetel na trogity tento přichod Krista Pána, kterýž

1. přišel na swět, aby nás láskau swau wykaupil;
2. přicházej k nám, aby nás milostí swau posvětil;
3. přigde na saud, aby moc a spravedlnost swau ukázal.

Za gisto twrditi můžeme, že hrubě takofka ani býti nemůže, aby zahynul člověk, gežto nespaušstj z paměti ten trogj přichod Krista Pána, kterýž

1. přišel na swět, aby nás wykaupil swau láskau. Že Spasitel, Kristus Syn Boha živého, giž přišel na tento swět, žeť gest Ježíš ten, kteréhož sljbil Bůh arciočům, kterýž byl očekáwánjm národů, kterémuž připowědel král věčné sláwy trůn Davidůw, aby panowal w domě Jakobově na wěky, že ge ten, strze kteréhož dostati se má požeňnánj pokoge a blahoslavenství wšem národům: o tom,

D. D., pochybugi toliko neschastný synové Izraelští, my o pravdě této bezpečně ugištěni jsme. »Uká-
zalať se zagiště« wedlé slow sw. Pawla »milost
Boha, Spasitele nasseho« (Tit. II.); a gať dj sw.
Jan: »Slowo tělem učiněno gest, i přebýwalo mezi
námi, a widěli jsme sláwu Geho, sláwu gakožto ge-
dnorogého od Dce, plného milosti a prawdy.«
(1 Jan I. 14.) Cožkoli byli předpověděli proroci,
na wlas vyplněno gest při Pánu Ježíši. Dawid byl
Geho praotcem, panna neposkvrněná Geho matka,
Betlěhem Geho rodištěm, příchod Geho oslawili an-
gelé, maudrost Geho welebili gsau lidé, slowem Geho
ozdrawěli nemocni, mocj Geho wzkrjsseni gsau mrtwi,
Dn byl to swětlo weliké lidu, kterjž chodjwal we
tmách; Dn to slunce spravedlnosti, Dn byl proro-
kem, před njmž se kořil Mojžíš i Eliáš; Dn byl
knjže pokoje, tichý a pokorný, na oslátku beraucj se
ku dceři Sionské; Dn byl kněz wedlé řádu Melchiz-
sedechowa, obětuge chlebem a wjnem tělo i krew swau
na obět smjření za hřjchy nasse. Dn zrazen byw
od toho, kterjž gďal s Njm chléb, učiněn byw mu-
žem bolestj, umřel mezi zločinci, aby z ran Geho
lékařstwj nám bylo učiněno; Dn skončil na kříži, aby,
gsa beránkem snjmagjcjm hřjchy swěta, zločenej snál
z nás, i stal se otcem budaucjho wěku, aby nás oči-
stiw sobě za lid wzácný a následowný dobrých skut-
kům, učinil z synů hněwu syny milosti a spoludědice
swé sláwy. Dn dokonaw djlo swé, gaté wedl wězně
ku swobodě swých wywolených, a sám wedlé předpo-
wědenj prorockých wstana z mrtwých, usadil se na
prawici Hospodinowě, dokudž nebudau nepřátelé pod-
nožim nohau Geho! — Ano, D. D., Syn Boží se
wtělil, přišel na tento swět, aby dokončil djlo wy-
kaupenj nasseho! Kdo tu newidj dobrotu a lásku,
kterézto arci není hoden ni swět ni člowěčenstwo?
A hle, kámen i železo rozpálj se při dost malém
ohni: a ty bys tau láskau Kristowau nedal se roz-
njtiti k milowánj Geho? Dn tobě k wůli opustil nebe:
a ty pro Něho nechťel by se odějci trupele a hljny?
Dn přišel k tobě do bjdy: a ty by s Njm nechťel
giti k radosti a sláwě? Dn tebe wytrhl z wazby
a ze bran smrti: a ty by chtěl otrokem býti sataná-
šswým? Dn tebe učinil účastným neschastných obětj
swých a zásluh: a ty by směl raděgi w mrákotách
bludu se potáčet? Dn ti podal kotwici naděje: a ty
by chtěl umrhnuti se do propasti zafánj? Dn tebe
milowal: a ty by ho směl nenáwidět? Dn ti na-
wrátil život, swobodu, nebe: a ty by ho směl chjiti
na kříž přibiget a zlučj napáget? — Ach, pak byl by
palic, genž střechu nad hlavau rodičům zapálil; wra-
zedlnj, gessito ubil rodičku swau, zlosyn byl by proti tobě
gako angel: gediné mezi pekelnjky nalezl bys rovných
jobě ohaw! — D pomni na to, B. C., že přišel
Ježíš, aby ukázal ti lásku swau; wzpomjney, k čemu
tě powýšila tato láska Geho: a pak musjš se zagiště

sám zastydět, hanbiti se musjš pro swau newššima-
wost, plakati musjš sám nad seban, že's newděčnj-
kem, že's nemilowal toho, kterjž prwé milowal tebe.
A pakli tebe rozważowánj prwnjho tohoto příchodu
Kristowa pronikne citem mohutné litosti a podpálj
srdce twé k milowánj Páně: ó pak radug se a ple-
sey — druhým přichodem Kristowým dostane se
tobě pokladů přewyšsugjcjch wšeliký smysl. Wězjž za-
giště každj z nás, B. M., i dobře uwaž na srdci
swém, že

2. Pán Ježíš ustawičně přicházi k nám,
a by milostj poswětil nás. Neboť nenjliž to sám
Pán Ježíš, genž wece: *Ay, stogim u dweřj a tluku;*
gestliže kdo uslyšj hlas můg, a otewře mi dweře,
wegduť k němu, a buduť s njm wečeřeti, a on se
mnau. (Zgew. sw. Jana III. 20.) Dwssem Dn sám
to gest: nač tedy giných swědků se dowolawat?
Ano, D. D., Pán Ježíš obcházj každým dnem wše-
liký přibytěk, w němž dusse neschastná přebýwá. Dn,
král wěčné sláwy gako žebrák bljzi se ku prahům,
a tluče na dweře srdci nassich, hned slowem, kteréž
nám zwěstuge, hned bolestj, kterauž se nás dotýká,
hned útěchau, kterauž nám podává, hned radostj,
kterauž nás oblažuge. Tys wessel do chrámu: a Dn
wedlé tebe stogj. Ty patřjš k oltáři, a Dn ti milo-
stiwě kyne. Ty si netraufáš k stolu Geho: a Dn sám
tebe wyžňwá, aby gen přišel, a gedl chléb žiwota.
Ty před Njm ubjháš do hlučné společnosti: a Dn
za tebau chwátá. Ty gdeš po práci: a Dn ti po
boku kráj. Ty těžce wzdycháš, sklječen gsa nemocj
na loži: a Dn si tu sedá u Tebe. Ano, D. D.,
kam se koli wrhnem, wssude nás nagde Pán, wssude
přicházi za námi, aby poswětil nás. W chrámu,
we spowědnici, na kazatelně hlásá ti kněz slowa ži-
wota: ústj wssak gehu mluj k tobě Pán. A prahu
twému bljzi se nuzar: pod bjdným rauchem gehu
wssak prosj tě Pán o nocleh, o pomoc, o almužnu.
Swátost oltárnj klade ti kněz na gazyk: pod způso-
bau chleba wssak wcházj král wěčné sláwy, twüg Bůh
a Pán přicházi pod střechu srdce twého. Gako matka
bdj u lože nemocného swého miláčka: tak bdj nad
tebau láska Kristowa. Kristus přicházi k Tobě, aby
poswětil tebe. A tato péče o poswěcenj nasse — tato
starostliwá láska, kteráž swětlem wjry oswěcuge rozum,
slowem swým probuzuge srdce, milostj swau křjstj
a obmýwá, čistj, obživuge, blažj dussj, a duchem
pak swým poswěcuge nás: tato péče a láska, ta-liž
by nás nepohnula, bychom rychlé otewřeli dweře
srdci, aby mohl wegiti k nám král sláwy Spasitel,
nás? — *Ay, Abraham wysšel wstřje přichozjm, a za-
šťastného se pokládal, že wessli cizincowé do stanu gehu;*
wdowa we Sareptě sdělila se mile i o to poslednj
sausto s Eliášsem; Zacheus, sotwa že powěděl mu
Ježíš: W domě twém musjm zůstati, — ihned ra-
dostj celý gako bez sebe kořj a poddává se Mu we

wšem. — Bůh sám tedy uchowen, ať nás Abraham, Sareptanka, Zacheus a tisícové giných nezahanj! Ježíš, Pán a Bůh náš, přichází k tobě, B. S., a vy byste směli před slovem Geho zavřítí dvěře usší swých? Kdyby kníže nebo-li dokonce král zavřítal k vám: honosili byste se tím před sausedy, a wy prawowali byste to i potomkům. Čím to tedy nazwem, pakli wy krále nebes i země zaháněti smíte od prahů srdce swých? Před těmi, kterjž přicházejí, aby brali, otwíráte do kořan: a před Pánem, kterjž se běře, aby dával, směli byste zamýkat? — S toho náš uchraň Bůh sám! — Odstraňmež raději wse-
liký blud, kterjž se prawdě Geho přijí, wywrzme každau neřest, kteráz se protiwj swatosti Geho, zaženime nepravosti, kteréz Pána nebes od prahů srdce odhánějí — Učinme přímé stezky, zotwírenme brány, očistme dusse, wolejme, prosme, ať wegde král sláwny a přibytel učinj, sjelo si oblíbj w srdech nassich. — Nastaneť zagisté hodina, kdež bychom sic wolati musili k horám: Padněte na nás, a k pahorkům: Přiskřte nás; nebo wěztež, B. M., a k srdci wezmi si to každý: ten Ježíš, kterjž přišel na swět, aby nás láskau swau wykaučil, ten Ježíš, kterjž přichází k nám, aby nás poswětil milostí swau, — tž Ježíš

3. přigde na saud, aby ukázal moc a sprawedlnost swatosti swé. Žetelně zagisté dokládá w předloženém sw. ewangelium wěčná prawda: »A tehďáž užij Syna člověka, an se běře w oblaci s mocj welikau a s welebností.« Ano, D. D., Pán náš přigde: On přigde, aby saudil zemi; »Oni přigde w sláwe Otce Swého, s angely swými, a tehďáž odplatj každému podle skutků geho: těm zagisté, kterj, trwagjce w dobrém skutku, sláwny a cti a nesmrtnosti hledagj, životem wěčným; těm pak, kterjž gsau swarliwj a prawdě nepowolugj, ale wěrj nepravosti, prchliwosti a hněwem.« (Řim. II. 21. 1., Kor. IV. 5.) On přigde a sauditi bude národy w sprawedlnosti! — A gakým právem bychom pak se mohli dowoláwati u Saudce sprawedliwého slitowánj, pakli gsme se ani láskau Geho neubezpečili, ani milosti Geho w srdci swém mjsta nepřáli? Ach, kdo prwnj přichod Páně potupil, kdo druhým pohrdnul: třetjho má se co děst. Bůh zagisté nebývá bez pokuty posmjwán; protiwjškům Geho připrawen gest oheň muš neuhasitedlný, na ně čeká hřzaucej čerw, kterjž nikdy neumírá; pekelný žalář bude trapnau gegich pelessj, zawrženici gegich towarjssj, muka wěčná gegich průwodnicj. Z kterak by neschuli tu lidé pro strach a očekáwánj těch hrozných wěcj, kteréz na ně přigda? Kdo z nás, D. D., neleká se přjssného wýroku, kterýmž hrozil Pán odsaudit každého neschetnjka na muky wěčné? — S, tž bychom se gich gen zhrozili náležitě, aby úzkost a bázeň spasitelná zmocnily se nás, podněcugjce ku pokánj! Nuže! pomněme na tento saud, pokud nás nechwátíl; pa-

matugme na přichod Páně, pokud se k němu gestě přistrogiti možná. Kdo's posud lenil, nedbage o spasenj swé, kdo's po tu dobu zawřal dvěře sluchu a srdce swého před Pánem, kdožkolí's posawáde neřestmi života swého hanobil sebe a potupowal gméno Kristowo: neprodléwey, B. M., z okowů hřichů se wyraz, nowý rok s Čirwj počnag, nowým životem zaswěť se před Pánem. Už posud stáwal Pán u dvěřj srdce twého, i tlaukl na ně darmo: teď dostaw se ty sám k Němu, aniž ustáwey modlitbau srdce srausseného, skutky upřjmné kagicnosti, horliwosti opravdowé lásky tlauci na dvěře Geho slitowánj. Wěztež zagisté, D. D., že gij hodina gest, abychom powstali ze sna; noc předešla, den pak se přiblížil. Odwrzmež tedy skutky temnosti, a oblečme se w oděnj swětla; zhošme se bludů a nepravosti, odegme se prawdě a ctnosti. Gakžto we dne poctiwě chodme, bohabogně žiwí budme, ne w hodowánjch a opilstwjch, ne w smilstwjch a nestřdatostech, ne w swáru a záwisti, ale w pokoře, upřjmnosti, střdmosti, čistotě, tichosti, pokogi, sprawedlnosti a lásce. Oblekauce se w Pána Ježísse Krista, podle wjry a příkladu Geho žiwot swůg wedauce, a milostj Geho dussi poswěcugjce, strogme, chysteyme se k přichodu Geho. Pak budauce wěrnými učednjky Páně, nebudeme se děšiti saudu Geho. S my budeme pak moci pohlednauti k Němu wesele a důwěrně pozdwihnauti hlav swých, tž seznáme, že blízko gest wykaupenj nasse. Před námi otemrau se brány nebeské, a mezi wywolennými bude loš náš. Amen.

Missie katolické.

● missionářstwi wúbec.

Missionářstwi náleží k oněm wznešeným úkazům, kterých starý wěk neznal, a kteří jsau plodem ducha křestánského. Pohanstwo ani netušilo swatého zápalu, jenž apoštola ewangelického rozněcuje. Staří mudrcowé neopauštěli nikdy siní akademických čili školských, stýskalot se jim, odřici se rozkoši Athenských, aby bohomyslným jsauce unešení podnětem, byli vycházeli wzdeláwat diwocha, poučowati newědcě, těšiti nemocného, odíwati nahého, nawštěwowati, wykupowati, anobřz nositi třebas i okowy wězně a rozsiwati mir i swornost mezi nepřátelskými národy; toť jest owoce, které přináší jedině nebeský strom wiry a Cirkwe, Synem Božim štipený a Duchem swatým ochwíwaný. Ani moře, ani bauře, ani ledy seweru, ani horko pásma tropického wěrných synů té wiry neodstrašují: apoštolowé Kristowí odíwaji se s Groňanem tuleni kůži, s Eskimákem žiwí se welrybím tukem, s Tatarem a Irokezem kočují po nesmírných stepách, s Arabem na welblaudch projíždějí palčiwě písčiny; Činané, Japonci a Indowé sedáwaji

u jejich nohou, učíte se znáti pravého Boha. Ne-najdeš pak auskalí ani ostrowa, jenž by před pá-trawau jejich horliwosti byl se ukryl, a jakož čteme, že za dáwných časůw ctižádosti Alexandrowě zchá-zela králowství, podobně missionářůw horauci lásce příliš auzká jest kaule této země! — —

Když obywatelstwo ewropské již wesměs ku Kristu Pánu se přiznávalo, obrátili blahowěstowé zraky swé k oněm krajům, kde člověk padlý až posud w temnostech modlárství tonul. Widauci jej totiž, an se potácí u wiru tak ohawných a zá-hubných bludůw, upřímnau lítostí rozbolelo srdce a swatau láskau se roztaužilo, prolévati krew swau pro spasení duši oněch dalekých cizincůw. I jali se klestiti dráhy hlubokými lesy, brodit se bah-nitými močály, slézati nedostupné hory, jichž se nedotkla posud noha lidská, plawiti se přes ne-bezpečné bystriny a baurliwá moře. Což ale jsau překážky přírodau w cestu kladeně proti oněm, kterými věčný člověčenstwa nepřítel jejich kroky zarážeti usiluje!? Tu se potkávají s národy, u nichž těžko rozhodnauti, zdali přewládá ukrutenství čili powěříwost, tam u jiných zpírají se předsudkové jakés takés ciwilisace, opět jinde přirozená tupost nedává wníknauti prawdě.

Kdož wiry otcůw již se spustil, aspoň w tom stejného s námi bude smýšlení, že muž, který o sa-mospasitelnosti náboženství křesťanského pewně jsa přesvědčen, milau opauští wlast, všeho pohodlí, důstojenství se odříká, ano život nasazuje proto, aby tuto spásu slepému donesl modláři — že tento muž, prawím, činem swým sobeckému, vyhýra-lému světu dokazuje, že jen w lůně Církwe Kri-stowy ještě prawé, čisté *obětivosti* stává. Kdo saudným okem w náš socialní čili společenský ži-wot nahlédá, upíratí nebude, že svět tím hlaubeji u wir zmatku klesá, čím patrněji obětíwost ze spo-lečenských poměrůw mizí; pročež opět w obětíwé lásce u dřewa kříže, na němž nejvyšší Obět do-konána, pokorně kleče, nápravu a spásu swau hledati musí.

Dejme tomu, že by muž u přítomnosti celého národu, před očima rodičůw a přátel pro blaho wlasti swého života se odvážil, zda-li tímto hrdin-ským činem newyměnil několik dob swého žiwo-bytí za tisíciletu sláwu? Zdali swau rodinu ne-ozářil bleskem swého jména? Zdali tudy i ditkám swým nezískal bohatství a hodnosti? Missionář naproti tomu, jehožto život černí lesowé w hustý halí stín, padává často za kořist ohawné smrti bez diwákůw, bez pochwal, beze všeho zisku pro swé domácí, beze sláwy, ba opowržen, za po-šetilce, fanatika vyhlašowán, od swých vlastních rodákůw tupen; a on to všecko milerád snáší, jen když se mu podařilo, získati neznámého diwocha

pro život věčný — — jakým pak jménem máme nazwati tuto obět a takowau to smrt? —

Když počali missionáři wydávati swé dopisy ze všech uhlůw a koncůw světa o pokrocích apo-štolských prací, hledali je a odwolávali se na ně všichni spisowatelé, uwodíce události w nich ob-sažené jako auktoritu čili doklad, žádné pochybě nepodléhající. Brzo však, čemu dříve se diwil, we zlau powěst uwáděti jal se wrtkawý mraw světa. Zdali nepocházeli oni dopisowé ode kněží kato-lických? Na tom dosti bylo tehdejším nájemníkům tak přezděné osvěty, kteří sobě obrali za úlohu, zošklíwiti světu všeliké náboženství. I přidávali, nenáwisti jsauce zaslepení a zdravého rozumu zba-weni, wětši wiru každému i sebe nepatrnějšímu cestowateli w ohledu na to, co o cizích krajích wykládal, jen když odporowal zprávám katolických missionářůw. Nezarděli se studem, dáwati, nebo aspoň se tak stawěli, že dávají přednost cestopisu barona Hontanského, patrného newědy a lháře, přede zprávami učených a saudných mužůw, jako byli zajisté missionáři Dutertre a Charlevoix. Mu-žowé, kteří w čele prwních auřadůw čínských stáli, třicet neb i čtyřicet let u dwora císařského byli stráwili, obratně mluwili a psali jazykem tuzemským, s ditky a s chudinau obcowali, w auzkém s wel-moži přátelství žili, tudíž pak všeliký mraw spo-lečenský bedliwě pozorowati, náboženství důkladně wyšetřiti nejpohodlnější příležitost míwali, zákonůw tohoto nesmírného státu tím samým dobře powě-domi býti musili; tito učenci, jichž četnými, zhola nový svět Ewropanům otwírajícími spisy „Denník Pařížské akademie wěd“ se rád obolacowával — najednau wydávání byli za podvodníky od člo-wěka, který z bytu, cizincům w Kantoně wykáza-ného, ani wyjiti nesměl, z čínské řeči hrubě ani slova nerozuměl, a jehožto celá zásluha záležela w tom, že zprávám missionářůw nestydatě a drze odporowal. Za dnůw našich owšem každý to wí, a zpráwy mu-žůw apoštolských sprawedliwého docházejí uznání. Zdali pak wyslanstwa, s welikým nákladem k oněm dalekým národům wyprawená, nowé, missioná-řům neznámé věci donesla, a jich zpráwy bludné a lživé býti okázala? Awšak musí missionář také býti wěrur výborný cestowatel! Chce-li prospěti záležitosti náboženské, musí mluwiti řečí národů, jimž hlásati zamýšli Krista Pána, řídití se dle jejich obyčejůw, musí obcowati se všemi třídami jejich společenského života, wníkatí do palácůw a cha-trěí, a tudy jemu také možno, nasbíratí hromadu zajimawých zpráv, byť třeba žádným nebyl geniem. Naopak ale člověk, jenž we společnosti swého tlumočnicka jen jako střela cestuje, ani kdy ani chuti nemá, pro poznání tajemství společenských na tisícera nebezpečností se wydávati; takový

člověk, dim, jenž na způsob našich touristů, sem tam z vozu vykukujících, jen v hospodách se zastavujících, a později dle okamžitých dojmův buď bláto na národ kydajících neb chválau jej obsypujících, cizé kraje navštěvuje — byť i vším hojně nadán byl, čeho potřebí k čistému zraku a jasné, pozorlivé mysli, předce nenabude leda kwapných, mělkých známostí o lidu a zemi, která mu v oku sotva se kmitla, i opět mizí; on však nicméně potom „duchaplná“ pozorování svá hojnau sbírkau pikantních anekdot obohacuje, podává světu — bříhatau knihu. Missionář ale wedle dlouhé zkušenosti poračí se naši důvěře i důkladnau, vědeckau vzdělaností. Správcové cizých missií požadují od oněch, kteří dráhu apoštolskau nastupují, rozmanité vlastnosti. Missionáři, pro lewantské země určení, musí mluvíti řecky, kopťicky, arabsky, turecky, musí mítí známosti lékařské; do Indie a Číny posílají se astronomové, matematikové, zeměpisce, mechanikové; Amerika dostává přírodopytce. A kolikerych newinných přetvárek a neškodných auskokův používají, k jakým změnám života a mravův berau autočistě missionáři, jen když vítá naděje, že prawdě křesťanské nových získají wyznawačův! W Madure oblékají se w raucha kajícího Indiána, přísně, často směšné i nechutné zvyky a trýzně jeho podnikající; w Číně nosí oděw mandarinůw a učených; mezi Irokezy šatí se jako diwochowé a hledí vynikati nade všechny obratnosti loweckau.

Wšichni, obzvláště francauzští missionáři: Fontenay, Tachard, Gerbillon, Le Comte, Bouvet a Videlou, které Ludwik XIV. do Indie wyslal, welmi dobře nahlíželi, jak mnoho by prospěti mohli vědám, umění a obchodu. Wšichni zde jmenowani byli audové Pařížské akademie. P. Brédevent, přírodopytce a matematik, zahynul na cestě do Ethiopie; jeho práce poskytlý hojnau kořist nástupcům. P. Sicard prowázen jsa kreslately, popsal starý a nový Egypt. Kdo by byl mohl podati důkladnější známost o Persii a o powěstném Kuli-Chanu, nežli p. Bazin, jenž u onoho podmanitele zastával auřad prwniho lékaře, zprowázeje ho na všech wojenských výpravách? P. Coeur-Doux zaslal do Ewropy nejlepší zpráwy o plátnu a bářwení indickém. Čínu otewřeli nám též missionářové, půwodní texty a překlady z čínské historie máme z jejích rukau, nad to i rostlináře, zeměpisy a matematiky čínské. Konečně sepsal p. Ricci celé mravní knihy w řeči čínské, a podnes jestě platí w hlawním městě Pekingu za wýtečného spisowatele. „Missionáři,“ dí Voltaire, „wsady prorazili, w Americe tím, že wyučowali diwochy řemeslům a orbě, w Číně tím, že schopnému národu nejwznešenější předměty wěd a umění přednášeli.“

Jak znamenitý užitek swým vlastem přinášeli missionáři, uzavíráme z newšední horliwosti, s jakauž se mocnářowé jich ujímali. Ludwik XIV., jemužto dle našeho domnění rozšiřování wiry méně nežli rozšiřování swětské moci na srdci leželo, všemožně podporowal katolické blahowěsty, ochraně swých konsulůw je poraučel, průwodními listy opatřowal, koráby swými, kamkoli žádali, dowážeti rozkazowal, dobře nahlížeje, že národowé, kteří sobě missionáře oblíbí, snadno též i králowi, jehož přízni cestu k nebi poznali, celým srdcem se nakloní. Powážíme-li mimo to, že Francauz pro swau wlidnost, společenskau zwedenost, pro zlástní schopnost, wprawiti se do poměrůw wšelikého života způsobu, rozený jest propagandista: nebudeme se diwiti, čtauce, že mezi všemi ostatními obzvláště francauzští missionářowé lásku amerických diwochůw sobě w takowé získali mře, že až podnes může Francauz beze strachu cestowati pralesy kanadskými, jist jsa, že u všech hord, byť právě mezi sebau i wojnu wedli, jak mile w něm krajana „černého šatu“ (tak nazývají američtí diwochowé missionáře) poznají, co wítaný host přijat bude. Missionáři to byli, kteří průmysl Kanadských a Luisianských osadníkůw obohatili nalezením nowého zboží, obzvláště w ohledu na barewné látky a liky. Udomáčuujícíe w ewropské půdě cizokrajní ptactwo, rostlinstwo a hedbáwniky (brauky), rozhojnili naše rukodělnictwí, rozmnožili rozkoše našich kwasůw a zvýšili příjemnost našich procházek libodechým stínem. Prwní historie zámořských osad máme z péra missionářůw. Jak čistým a naiwním slohem psal p. Dutertre historii ostrowůw Antilských! Jakau rozmanitostí a předmětůw nowostí pautá naši pozornost p. Charlevoix we swém dějepisu Nowé Francie! Spisowé těchto mužůw oplývají učeností a pobožností. Wědecké bádání střídá se tu s obrazy mravůw a života, po návrhu k zlepšení osad následují mravní rozjímání, zajmawá dobrodružstwí, popisowání přírodních, dříve newídaných a neslýchaných úkazůw; historie akaciowého stromu stýká se s historií welikého mocnáře, jenž život swůj skončil dykau; wyprawování křtu ubohého Paria splítá se s pojednáním o mathematice Bramínůw. Sloh, kterým tyto zpráwy jsau psány, vyniká nezřídka wznešeností, často ku podiwu nutící panenskau čistotau a nelícenau prostotau. Konečně skoro každého roku šířil se trudem missionářůw obor zeměpisu a hwězdářstwí. Tak potkal z nich jeden w Tatarsku ženu huronskau, jižto dříve byl w Kanadě widěl; ihned uzavřel z tohoto pódíwného se setkání, že pewnina americká musí, ne-li sawiseti, tedy aspoň ne příliš širokau wodau spojená býti sewerozápadně s pewninau asiatskau, a hle! tímto způsobem dohádal se úžiny

morské, kterauž o mnoho později Bering a Cook se plávilí a nesmrtelného jména získali.

Když missionáři Kanádu a Luisiánu byli objewili, usadili se za nimi potom na pomoři lodě státní a kupecké, a mezi tím, co blahověstové Kristowi diwoké hordy spojowali nebeským pautem wiry, naděje a lásky, hleděli jejich krajané obchodu a průmyslu, onino o ducha a nebe dbajíce, títo tělo a zemi vzdělávajíce.

Taková jest, owšem že slabě nakreslená, částka žaslůh, které sobě missionáři získali o člowěčenstwo. U větši hojnosti a jasnosti objewi se nám, až jich po jednotlivých krajinách oboru zemského následowati budeme.

(Pokračování budaucně.)

Zrcadlo křesťanské.

Pokora — hrdost.

1. Nic není dokonalého pod sluncem. Na tuto newyvratnou wýpověď nezapomíná-li člowěk, neklame-li sebe samého, musíť zagistě w hlubokosti srdce swého sám sobě se přiznati: Posud negsem tjm, čím býti mám. »Buďte dokonalí, jako nebeský Dtec váš dokonalý gest,« prawj Pán a Spasitel můg; a gá gsem od této dokonalosti posud tak nesmjrně wzďalen. Hledím-li vůkol sebe, pohlížím-li zláště na ty slawné duffe, kteréž swatá Cirkew za swaté prohlásila, kterať musím se hanbiti! Gaký nesčislný zástup widjm tu daleko před sebau na cestě křesťanské dokonalosti! A pokud gsem coš dobrého wykonal, smjmalíž to přičítati sobě? Bylo by to k mjistu přišlo, kdyby mně byl k tomu Bůh nebyl přiležitosti, wůle a síly poskytnul? Daleko tedy odstup ode mne, abych se nad giné wywýšňowal, bližnjm swým pohrďal, Bohu, Dci swéteľ, od něhož každý dar dobřý pocházi, wraucně neděkowal!

A či medle gest to obraz? Kdo smenšlji takto? Každý, kdožkoli gest w prawdě pokorný.

2. Ktwět a neywyššj stupeň pokory lěč sw. Jeroným takto: »Tehdy prawau pokoru máme, když w swém srdci o sobě mnjme, jako bychom nad giné wšsecky lidi byli menšj, nižšj, bjdněšj sluhové Boží, když wšsecky ctjme, chudého tak sobě wážjme jako bohatého, osoby lidské nepřigimajíce, když wšseliké protiwenstwí, gež nám lidé na cti, na zbožj, na žiwotě činj, pro lásku Boží rádi trpjme.« *

3. Bez pokorný gest každá giná ctnost pauhá nicota. Ctnost zagistě gen tehdy roste, kwete a hogného owoce přinášj, má-li w pokoře kořen swůg. Ano, chceš-li wěděti, gak to wůbec wypadá s ctností twau, wěz, že gšj práwě tak ctnostný, gak gšj pokorný; neboť pokora gest průbýřský kámen wšsech křesťanských ctností. Znamenitý maljř Rubens wy-

obrazil kdys weseľé, usmjwajícj-se dítě, gedíným pak tahem šstětece swého proměnil ge w dítě plačjci. Wěru, coš podobného platj též o křesťanu. Medj se pro mnohé ctnosti swé podobá angeli, přjmjš-li se w láhodný tento obraz gediná pýcha, giž gest wšsecken zohyzďen, a přjmětiwá prwé podoba měnj se tjmto gedíným tahem w šferednau a takorťka w dábelskau. Tjm se spolu i wyšwětluge znamenitý wýrok swatého Augustina: »Tážeš se, co by w náboženstwí a w učení křesťanském prwnjm bylo? Odpowjdam: Pokora; — co druhé? pokora; — a třetj? pokora.« — Tak gest tomu w prawdě. Wšsecka nasse ctnost stogj neb klesá s pokorau. Nebo kdy medle gest poklad w bezpečnosti? Kdy mu nehrozj něgaké nebezpečnstwí? Pokud žůstává skrytý. Podobněž i ctnost. Wšwá-li na odin wystawena, w krátce zagistě klesne, gedowatý dech hřjšněho swěta owane gi.

Tomu dobře wyrozuměw pokorný, níkdny poklad ctnosti swé marně neukazuje proto, aby od lidj widjn a chwálen byl, nobřz hledj spíše, aby srdce geho podobno bylo skrytému údolj, kteréž wšsecku šstáwu a wšsecken tuk s wyppjnowých kopců k sobě přitahuge, rostlínám w něm rostaucjm poskytuje potravu hogné. Neywěššj pokorného okrasa záleži ale w tom, že následuge přewznessený příklad Božského Spasitele swého, genž gsa wšsemohaucj král nad krály a Pán nad pány, ¹⁾ hlawa wšseho knjžetstwa i mocnosti, ²⁾ genuž wšseliká moc dána gest na nebi i na zemi, ³⁾ nic wšsak méně swým učennjkům předce nobh myl. Za tau přjčinau wolá nás k této ctnosti sw. Petr, knže apostolůw: »Pokorťež se pod mocnau ruku Boží, aby wás powýšil časem swým.« ⁴⁾ Gako by řekl: Ponjžjete-li se na swětě, budete-li do sebe mjiť pokoru, dokud žiwí gste w těle swém, pak wás dobrotu Pána nasseho w den saudný powýšj w králowstwí nebeské. Neboť »kdo se ponjžuge, bude powýšsen.«

Wšaut wšsak mnozj, gimž se to přjliš zdlawhawé zdá, čekati, až by ge powýšil Pán, a we swé nedočkawosti powýšjugi sami sebe. Za wzor dokonalosti sebe pokládajíce, pohrďaj ginými, oči wšsech na sebe obrátiti usilugj, o sebe a o swých záležitostech ušlawičně řeč wedau, wšsecko, cožkoli wykonali, sami síle swé připisugj a ne-li slowem, gistě smýšlenjm a skutkem se zpupným Faraonem promlawugj: »Kdo gest Hospodin, abych poslechl hlasu geho? Hospodina neznám.« ⁵⁾

1. Beze wšseho dokladu snadno lze wyrozuměti, že mnjme tjmto člowěka hrdého, který gak hlášný, bydljci na wysoké wěži, lidi, genž se pod njm nalězajj, za pauhé trpasljky drži, a gak opilec se domnjwá, že sám pewně stogj, a wšse giné okolo něho se točj. »Powaha penchy gest: že wšsemu chce rozuměti, nad giné se wynášteti; pencha gen sobě ošwicenost a maudrost

1) I. Tim. 6, 15. 2) Ku Kolos. 2, 10. 3) Mat. 28, 18. 4) I. Petr 5, 6. 5) II. kn. Wozj. 5, 2.

* Sw. Jeronyma řeči o ctnostech k Paule.

přičítá, po cti tauží, mudrowáním a neobyčejností vynikati se snaží.« Takto zobrazil hrdost křesťanů z pohanů.

2. Zpozřilost pýchy též z toho vysvítá, že právě což giného dosahuge, než čeho dosíci obmyšlela. Ze wššj sily tauží a baží po slávě a chwałě lidště, a čehož medle dochází? — Hanby, opowrhování a potupy. »Zhorkali po cti bažíš, pro wadu swau ochladny dogdeš.« ¹⁾ Wěť, newítaným gfi řečníkem, kdykoli wlastnj pronáššš chwału, sebe wyhláshugeš a skutky své wyhubnowáváš. Unobrž wšše dobré, genž w sobě snad skutečně přechowáváš, wlastnj chwałau cenu tratj. Proč byš také sám sebe wychwalowal? »Pýchu následuge pokorenj: sláwy dosahuge pokorný duchem.« ²⁾ Neboť »Pán odgjmá čest pyšným,« ³⁾ a »powyššuge ponjžených.« ⁴⁾ Dostůž wždy powolanj swému, gedney wždy co prawý sleschetnj, a buď ugíšten, že beze wššeho powjdanj a rozhlassowánj zasloužené cti neomylně dogdeš.

3. Hrdosti se tím wíce wyhýbati dlužno, poněwadž gest to, dle wyřčenj samého pšma, ⁵⁾ k wyléčenj welmi nesnadná nemoc, a poněwadž to plodná matka neprawosti, okrádagicjch o sláwu nebeskau. Neboť každý hřich co gest giného, leč hrdost a nadutost? Toliko hrdý zpauzi a zpírá se proti zákonu Božjmu. »Počátek pýchy gest, když člowěk odstupuge od Pána, a od Stworitele swého srdce geho se wzdaluge.« ⁶⁾ A dále dokládá slovo Boží: »Počátek hřichu gest pýcha, a kdož se w nj wydává, dopauššj se ohawné věci, a naposledy wyrácen bude.« ⁷⁾ Ba, netoliko gednotliwci, ale i celj národowé býwagi kárání pro hrdost swau: »Korenj národů pyšných wytrhává Pán, a ponjžené sázi na místa gegich w slávě.« ⁸⁾

4. Kterak to možná, že se possetilá hrdost přemnohé oběti zmocnj? Wášeň tato gen tehdaž může opanowati člowěka, když na sebe pranic nenj pozorným; když o sobě a swých náklonnostech ničeho se dozvědět nechce, a tudjž co nejwíce wyhýbá, aby nikdy náležít do srdce swého nenahléd. Kdyby do sebe nestranně pohleděl, swých nedokonalostí a křečlostj před swým okem neukrýwal, kterak by směl se nadýmati, kterak nad giné wyppnati? Gakož se neslaucj a nesrowná hořkost se sladkostj, ani tma se swětlem, ani sucho s mokrem: podobně nemůže myšleno býti, že by se kdy dokonalé poznánj sebe samého srownalo s domýšlilawu hrdostj. Kdož se tedy tohoto neduhu uwarowati chceš, měj w paměti a zachowey se dle napomenutj swatého Gypriana: »Rikdo se za tak čistého a bezauhonného nepokládey, aby na swau newinu daufanliwě se spaušštel, nedbage žádných léků na rány přičiniti, gako by gich nepotřebowal; gelikož psáno gest: »Djme-li, že hřichu nemáme, sami se swodjme, a prawdy w nás nenj.« ⁹⁾

†

Zlatá zrnka.

Dobré svědomí jest palácem Božím a přibýtkem Ducha swatého.

Sw. Augustin.

Nic ti nebude moci uškoditi, pokud tě jen bude svědomí chránit.

Sw. Řehoř.

Nechceš býti nikdy smutným? — Wed' dobrý žiwot.

Sw. Isidor.

Dobré svědomí bezpečné bude, když tělo umře, bezpečné bude, když se duše před Boha dostawí, bezpečné, když stane i tělo i duše w den soudni před hroznau stolicí soudce sprawedliwého.

Sw. Bernard.

Wysvětlení poswátých časů cirkewních.

Ú w o d.

1. Milým čtenářům nassim nebude nepowědomo, že swatá nasse Cirkew giným způsobem rozděluger rok, než se to wúbec děge. Každý zagistě, kdožkoli gen otewře sbjrkau sw. ewangelij, čítawaných na neděle a swátky celého roku, widj hned na prwnj pohled, že se tu giný zachowává pořádek, než w obecném žiwotě. Rok obecný počjná mēšicem lednem, a rozpadá u nás na čtvero počasj wedle podstatných proměn slunečnjch. Než Cirkwi giné, wznesšeněgšj slunce swjtj, než gest ohniwá ta kaule na obloze. Gegj slunce gest Kristuš. On gest středem, ku kterémuž wššeka mysl gegj směřuge, okolo kteréhož se pohybugj wššekj snahy gegj. Magje tedy we wššem žřetel na Krista obrácený, a usilugje wššemožně, žiwot wezdegšj učiniti obrazem žiwota Spasitelowa, nemohlať Cirkew nikoli rozdělenj roku, hned u pohanůw obyčegné, naprosto a zcela podržeti, a co z toho podržela, nadala wyššjím wýznamem, i ať tak djm, naznamenala to swau pečeti, swým rázem. Mēšicowé, týhodnowé i dnové nezůstali samými toliko ukazowateli proměn času. Dnowé zaswęceny gsau památkau gednoho, obyčegně pak i wíce swatých. Každému týhodnu dostalo se koruny dnem nedělnjm, poswęceným památkau wzkrjssenj samého Jezisse Krista. Do mēšců pak rozloženy gsau slawnosti apostolůw a ewangelisťůw, tak aby křesťané každým dnem, týdnem a mēšicem wznesšené příklady wjry a lásky křesťanské magje na žřeteli, tudjž sami k žiwotu swatému byli rozněcowáni.

2. Důležitěgšj změnu wššak zawedla Cirkew stranu rozwrženj roku na gisté wěššj částky. W obecném žiwotě nalezla čtvero počasj, kterýchž ale gijž tak gako dnůw a týhodnůw použití nelzelo. Cirkew tedy rozwrhla sama rok podle potřeb swých duchownjch a nyswětěgšjch wýgewů w žiwotě Pána nasseho Jezisse Krista. Nebyloť pak tu těžko woliti. Přjstj a narozenj Krista Pána, tento počátek nowých wěků, stalo se počátkem, smrt a wzkrjssenj Geho středem a seslánj Ducha swatého koncem roku cirkewnjho. Tak rozpadl celý rok na tři weliké částky: hod Božjho narozenj, hod wzkrjssenj a hod seslánj

1) Proneš Horac, básnj pohanš. 2) Přjll. 29, 23. 3) Cirkw 10, 15. 4) Luf. 1, 52. 5) Přjll. 26, 12. 6) Cirkw 10, 13. 7) Tamj w. 14. 8) Tamj w. 17. 9) I. Jan 1, 8.

Ducha swatého stáhy pak se středom wšech slawností wýročnjch, a gako kmeny z gediného kořene wyniklymi, na nichž se ta nespřednějši tagemstw nassi swaté wjry myslí a srdci wěřejch krásně obgewuži.

3. Než co Cirkew činj, neděje se genom gako pro pohodlji, nhybrž pro užitek, wzdělanj, poswěcenj a spasenj wěřejch. Předstawugje tedy během celého roku wšefek tagemstw swaté wjry nassi, a ustanowimssi swátky k obžiwenj gich w paměti, myslí a srdci křesťanůw, nehodlala Cirkew odbýti to gen na ofo a gedwa z polowice. Aby se tedy wěřej w hluboký wýznam swatých tagemstw těchto náležitě wyprawili, we smysl gegich dokonale wnikli, a tudž i k milowánj Božimu tmj wjce byli podpáleni, w ctnosti utworzeni, k swatosti přiwedeni: žjždila Cirkew rozmaznitě obřady, působjce gimi žárowen i na mysl i srdce člowěka podle powahy swatých wýgewů z života Křistowa, kterěz slawiti se magj; onať nařjdlala přjprawy, kterýmž by se srdce wěřejch k spasiťelnému urawžowánj gich lépe nastrogila, a celegi přitřhla. Odud posslo, že před wětšimi slawnostmi wýročnimi tak řečené wigilie čili bděnj a hlydky duchownj w obyčej wessly. Wšsťak před dotčenými třemi čelnými Božimi hody, wánočnjm, welikonočnjm a swatodussnjm, pro wznessenost welikých tagemstw, gežto se gimi slawiti magj, slusseloť wšsem nad to gešťe obzlasťenj přjprawy žjžditi. Tak powstal poswátň čas adwentnj před Božim hodem wánočnjm, — poswátň čas postnj před Božim hodem welikonočnjm. Gsaut pak i tito poswátň časowé rowněž gako gistý druh wigilij. Cirkew k nim wybjzi a zawazuje, aby tudž každý z synů gegich wystržliwělaw mysl a procitě srdce přinesl Pánu k slawným hodům Geho.

Gž pak se pokusjme, něčjm aspoň přispěti k wyswětlenj těchto časů poswátňch a obřadů spasiťelných, kterěz se při swátějch a drahých památkách wjry nassi před námi děj. Že wšsťak rok cirkewnj na tři částky rozdělen gešť, budeť i tento wýklad náš ze třech rozdjlu záležeti. Podámeť tedy přede wšsim, tak gak to s sebau čas poneše, wyswětlenj těchto třech okresůw poswátňch. Gak to wěc sama sebau nese i žádá, učinjme počátek s poswátňm časem wánočnjm. Tento wšsťak dá se nám opět we tři obrazy rozložiti. W prwnjm ukáže se nám čas adwentnj, w druhém obgewj se samé Boží hody wánočnj — w třetjm pak následugjej slawnosti po hodech Božjho narozenj před očima se nám rozwinau.

(Pokračowánj budaucně.)

Cirkewní zpráwy.

Z Řima. S dobrým wědomím a swědomím wzpomenuło se již dwakráte w Blahowěstu našem, jaké náťisky Cirkwi katolické w Rusích se čini. Několik milionů Malorusů, katoliků to slowanského obřadu, wětšim di-

lem násilně přiwtěleno jest k ruské cirkwi. Nyni usiluje se wice méně i w Polsku o to, aby Poláci staré wiry swé katolické se odrěkli. Prostředky k tomu jsau rozmanité. Špatné wychowáwání žakowstwa kněžského a osazowání učitelských i biskupských stolic lidmi, kteří by wice o přjeň cisařowu než o wiru a cirkew dbali, jest owšem tmj nejžahubnějšim. Co se krom toho děje, na jiném místě zewrubně wyložime. Žaloby na smutné tyto věci pohnuly již w Pánu zesnulého papeže Řehoře XVI., že powědom sobě powinnosti swé, cisaři Mikulášowi w Řimě přítomnému, rázně mluwil dō swědomi. Následkem toho schylowalo se k tomu, že se o konkordat čili smlauwu jakausi, wzhledem na zpráwu cirkewní w Rusích, jednati počne. Řehoř XVI. zemřel; Pius IX. stal se hlawau Cirkwe. Ruský wyslanec, hrabě Bludow, přišel sice do Řima, rokowání o konkordat nastalo, awšak ukázalo se, že wláda ruská s katoliky upřímně to nemyslí. Sw. Otec žádal totiž přede wšim, aby se ode wšeho dalšího utiskowání katolikůw upustilo, a každému od Cirkwe nedáwno odtrženému powoleno bylo, nawrátiti se opět k jednotě wiry katolické. Tomu ale nechťel a nesměl swoliti hrabě Bludow, předstiraje, že uchylení toto k cirkwi ruské dobrowolně se stalo. — Než tomu se w Řimě newěří. »O tom se musíme přeswědčit, powědělo seruskému hraběti. Pakli odpadli Malorusowé od Cirkwe naši dobrowolně: wy se nemáte co báti, že se k nám opět obrátí. Jistě zůstanau, kam se sami dobrowolně dali. Jestliže wšak násilně stalo se obrácení toto: nesmíme nikterak upustit od žádosti swé, aby směl každý přiznati se opět k wiru naší katolické.« — Tato řeč zdá se nám býti owšem náležitá, žádost pak slušná. Než hrabě Bludow nesměl přiwoliti k ní. A tak přetřhlo se opět další jednání o konkordat. Bůh sám račž se zastati sewřených bratří našich katoliků w říši Ruské.

Z Irska. Irští biskupowé měli počátkem měsíce října sněm. Město *Loughrea*, kdež byl swěcen biskup Llonfertský, ustanoweno jest ku sjezdu. — I uradili se jako prawí otcowé národu, předložiti wládě anglické obraz wši té bidy, kteráž ubohé Irsko swirá, a která, pokud se wláda náležitě neujmě, ještě wice se zmůže. Žárowen i na tom se usnesli, že wyprawí poselstwí do Řima, aby poděkowali sw. Otci za pomoc, kteraž jim sám poskytl, a ku kterěz mimo to wěřici wybídl, spolu wšak oswědčili radost i wděčnost, že sw. Otec, co důstojný náměstek sw. Petra, tak wěrně péčuje o blaho lidu swého i wšech národů křesťanských. — Jako w Irsku, rowněž tak sebrali a oswědčili se katolici w Angličanech. Tu wšak nad to počali jsau peníze skládati ku podporowání sw. Otce. Podobné zpráwy docházejí nás i z Francouz. Wšickni národowé úžeji a pevněji se winau k stolicí sw. Petra. Bohdějž aby se tudy urychlil ten čas, kdež bude opět jeden Owčinec a jeden pastýř!

Z Egypta. Wšude po wšem swětě rozléhá se každá končina sláwau sw. Otce našeho. I w Egyptě konala se w minulém měsíci záři slawnost ke cti Bohem daného nám Pia IX. Wlašitotíž, kteří w hojném počtu i w službě pašowé i za přičinaw obchodu w Kairu se zdržují, zařídili ji. Biskup Maurkasterský měl slawnau mši swatau na poděkowání, že Bůh sw. Otce z nebezpečienstwí nedáwno pominulého wyswoboditi račil. Paša Ibrahim propůjčil w tom křesťanům wšelikau swobodu.

BLAHOUŠ

Číslo 5.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravaný, Slowáky a Slezáky vydá se každou sobotu w býwalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u wydawatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komissí

Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauři.

Na hod Boží wánoční.

Obsah: Řeč na hod Boží wánoční. — Zlatá zrnka. — Wánoční píseň církevní. — Wysvětlení posvátných časů církevních. — Dědic paláce. — Wzory křesťanské. — Církevní zpráwy.

Dne 25. prosince.

Řeč na hod Boží wánoční.

(Při jitřní.)

Reymilegssj! ukázala se milost Boha, Spasitele nasseho! (A Titow. II. 11.)

S gake to slowo, plné radosti pro každého nábožného křesťana, — a tato radost již po 1847 let jako duchovní slunce tisíce tisíců duchů pozemských i nebeských blešky swými osvěcuje a zahřívá. Nebesa oznamují zemi: Narozen gest Spasitel w Bethlémě, městě Dawidowě!

Nebudu zewrub popisowati radostiplný wýzew tento w temnostech půlnočních! — Kristus narodil se swětu, a s Njm wzesslo swětlo, které osvěcuje temnosti duchovní, osvěcuje člověka, přicházejícího na tento swět. Nynj wjś, křesťane! co gest Bůh, wjś, která na wšewědaucnosti a swatosti wěčného Boha se zakládá; nynj wjś a znáš naděgi swau, genž kořeny swé w sliby Boha dobrotiwého, wšemocného a wěrného zarázji; nynj wjś, čeho se ti lze od sprawedlnosti Boží obáwati, čeho nadjeti! — Bože můj! gak by bylo zde okolo nás w tomto chrámu Páně w této noční hodině, kdyby se tu nelesknula milá záře swětel? — Ach! děsno, B. M.! úzkostno, smutno! A gak by bylo lidem zde na zemi pod hvězdami, kdyby se nám nebyl narodil Spasitel Kristus? — Ach! newyslowně žalostiwó! Kdo by nám byl powěděl, co gest prawda, an swět kolem nás gest pln křámu a mámenj?! Kdo by byl krácel prawau ku

spasenj cestau? — Ach! každý, co poblaudilec žádostj swedený, byl by se bral po cestě swé: — konec pauti geho byla by úzkost, sauzenj, bjda, zahynutj. Ale radugmez se! přišla plnost času, naplnili se dnowé! Co Bůh prwnjm rodicům w rági sljbil, čeho králowé a proroci spatřiti sobě žádali — stalo se dnes w Bethlémě. W tuto noc narodil se nám Spasitel swěta! A kde a kterať se narodil? Zdali co král nebeský w paláci nádherném? S gistě že Mu podložili pod hlavinku podušky měkkaunke, gistě že Ho oděli do raucha purpurowého, gistě že okolo Něho přepych a lešť neshýchany?! — S gahy to omyl we smýšlenj lidském! Daleko gsau myšlenj Páně od myšlenj lidských! — Chlěw gest palác Geho; gesličky Geho lůžko, Geho kolébka; chatrné plénky oděw Geho, chudická panna, pečlivý pěstau a dvě howádka komonstwo Toho, gehož nebesa nemohau obsáhnauti. S přikročme tam! radostj ať oplývá srdce, w ústech ať znj dikůwzdánj! — Pohlednětež pak gen na dětátko nebeské! — gahy to úsměw! Kde gest člověk, který umj oceniti dobrodinj Boží; kde člověk, který uznává, že newětšj milost přjštj Syna Božího swětu se stala — stala se nám: ať gde, ať oznámj swětu nowinu přezádaucj! — Ach! nikoho tu nenj, žádný o tom newj: wůkol půlnoc leží nad fraginau. S pročez wy, andělowé nebesští! wy sami, an to lidem nenj dáno, wy musíte zwěstowati swětu radost tu slowy angelskými! — A to swětlo, gež gste wy spatřili, šťastnj pastuřkowé Bethlémsstj! gestit obraz onoho swěta, kteréž wzesslo nám, abychom poznali

w ljbé geho záři, co gest prawého, dobrého a krásného, abychom poznali, co se gedíně s wůli Hospodínowau srownává, abychom zvěděli, že gedinau blazenostj gest — s Bohem spogenu býti! —

»Sláva Bohu na wysošti, a na zemi lidem dobré wůle pokog!« — Ano! Gjím čest a sláva Bohu wzdána nevyšší! Gjím dán gest pokog lidem, a to pokog, který přewyssuge wssedko pomyslenj srdce lidských! — Dokawáde pohanské temnosti zachwacowaly wesskeren okrsslek zemský, tu se newzdávala čest a sláva Bohu: protože Bůh nebyl ani poznán ani ctěn co bytost neydořonalejší! Tenkráté zpjwáno: Sláva tworům a djlům rukau lidských! Tenkráté nebylo dáno pokoge lidem — i při neylepsj wůli gegich. Neboť tenkráté nebylo gessě hlášáno, že Bůh pro krew Syna swého hrjssným odpaussj; tenkráté nebylo zvěstowáno učenj, gešto by se snásselo se swatostj Boží, a člowěka wedlo ku swatostj; tenkráté zakryti byli prameňowé, gimž milost Božská w dusse prahnaucj s nebe wtéká; tenkráté nebylo wědomo, kterač člowěku lze usmjřiti Boha, zadost učiniti za zrussej zákona Jeho! — Ach! pohanstwo nemělo wykupitele, nemělo utěšitele! Tenkráté neswjtila ona žádaucj swětla, w gegich blazeném switu my nynj plěšame a z života se těšjme! — A to swětlo, které w dnešnj blažené noci wzesslo, ty swjtj posawáde! Ale mnozi z nassich bratrůw zawjragj oči, aby gim neswjtilo do nich, gačo Herodes! — Swětlo dobré! ty ukazugeš posawáde prawau k nebesům cestu; ale lidé objragj sobě stěžky, gač gim se zdá, pohodlnějšj! — Slunce nebeské, B. M., swjtj posawáde, ale chmurny náruživostj lidských, zastjragjce duchowé zrakj nasse, překážegj mnohému z nás, že neumj poznati toto blahoplné swětlo, překážegj mu, aby gim nebyl oswjcen a spasen. Ach, život mnohých mezi námi gest tak na čisto odwrácen od Krista, že gsau podobni neschastnjkům, co na paussji klaněli se teleti měděnému, wolagjce: My newjme, kdo nás wywedl z otroctwj a zpusštěj egyptského! — Ach, že nelze zakryti ani w tento den radosti žalostný ten obraz! — Ach, D. D., že tolikráté za nassich dob wyléwati musj hořké slze nebo mučiti srdce bolestj prawý ctitel Kristůw, wida tisíce tisícůw bratřj swých, gimž se podlé zdánj gegich nenarodil Spasitel w Bethlémě, genž buď newěřj pranic, neb gen to, co gim pochopno, co činiti lehko, očekawati sladko; gichž naděge zcela a pauze na pozemské statky se opjrá a zakládá; gichž modlitba ge drzost slow, gichž pobožnost gest rauhánj a posměch! Mezi tisíci křesťanůw, genž se klanj Bohu žiwému, gsaut neschastnj tito bratři zaslepenými mohláři, slaužjce bjdným rozkosssem, sláwě a mamoně pozemské, klanjce se wyrokům rozumů mudráčských. Kristus narodil se nám! — andělowé nebesj prozpěwugj před námi: Sláva Bohu na wysošti a lidem pokog! — millionové prawých ctitelůw Páně kořj a klanj se wtělenému Bohu: neschastnj tito zaslepeni

mohau to widěti, mohau to slysseti, newděcnj tito nelidé wssak odwracj se od té strany, kde pěgi andělé, kde se Bohu klanj lidé, hotowi gsauce, proměnití chwalozpěw andělský w děsný ryk: Sláva swětu a žádného pokoge lidem! — D. B. M., pro slawné narozenj Božského Spasitele nasseho, Jezisse Krista, odložmež, odpřisáhemež se této modloslužby hrjchůw; pro bolestj swaté rodičky Jeho, pro laskawé usmjwánj toho Božského robátka, zbudmež w sobě předsewzetj, že nechcem slaužiti swětu, leč gedíně Bohu swému! — Wždyť proto se ukázala milost Boha, Spasitele nasseho, wssem lidem, abychom odřeknauce se bezbožnosti a swětských žádostj, střjdmě, spravedlivě a pobožně žjwi byli na tomto swětě. — Ano, D. D., proto ukázala se milost Boha, Spasitele nasseho, proto narodil se Kristus Pán w Bethlémě. Hodinau narozenj Syna Božjho stalo se skončenj temnosti pohanských! D. kž by se w této hodině pokácely po wssem swětě oswjcenostj se honosjci hradowé a modlitebnice model, kterým se klanj zaslepenj duchowé lidstj; kž by se rozkotaly hradby pychy a ctižádostj, pelesse, chlípčnosti a smilšwa; kž by se rozpadly paláce obzerstwj a opilstwj; kž by padaly wssedky modly ohawné, kterež si lidé tak radi stawjwagj na oltáře srdce swých; kž by se odřekli wssični záwisti, nenáwisti, pomlawánj a wssedk giných nečestj! Wždyť proto ukázala se milost Boha Spasitele! —

D swatá noci! gač's podiwně oswjtila ducha lidského swětlem, we kterém teprw zcela pozná důstognost swau, ano žásne a kořj se nezpytatelně lásce Pána na wysostech! Nynj teprw člowěk, očistěný a poswěcený, hodným se státi má Tebe a Twě řísse nebeské! — Že patřjím do tohoto krásného swěta, že mne Bůh obdařil tolikerymi přednostmi, že mne ozbrogil rozumem swětlym a srdcem citelným, že gsam wjce než strom w lese, tráwa polnj, zwjrátko nerozumné — za to děkowati mám anjž přestanu djky wzdáwati Bohu swému: ale že's Ty přirozenost mau lidskau na sebe přigal, ó Spasiteli swěta! že se s Tebau smjřiti, že od Tebe zase milowán býti mohu, že's mi otewřel brány nebe Twého, když wykročjím z bran života pozemského — ach, tu mi nestačj srdce, smysl, cit, řeč, abych za to důstogně djky wzdáwal Tobě. Ach, tu mi lze toliko wzdyhati s Dawidem: Bože můg! co gest člowěk, že ho tak powyssugeš a tak pamětliw gš ho? Andělůw gš se neugal, do pekla's ge odsaudil: a smě nasse přigal's na milost! — Patřjme-li na swět a pozorugili sebe, Bože můg! Ty's weliký a mocný: a w prachu nicoty swé kořjím se před Tebau! Pohlédnuli wssak na gesle Bethlémské a na křjž swatý: ó tenkráté se powznášj srdce mé, w radostné naděgi poznávám a welebiti musjím nesmjrnau lásku Twau, a duch můg pospjchá k Tobě, gačo ten nábožný pastýř k gesličkám Twým, noworozený Spasiteli! abys mne požeňal we swatém

předseřzetj mém! — Králi nowého zákona! odpřij
sahám se bohoslužby hřichu, gen Tobě chci žiwu
býti, — Tobě umřiti; buď se mnau, požehney mi
na věky. Amen.

Jan Bily.

Zlatá zrnka.

Bůh miluje, nechce nic jiného, leč milován býti.

Sw. Bernard.

Chceš dojiti radosti? — Přidrž se toho, jenž věčný jest.

Sw. Augustin.

Poznej, křesťane! důstojnost swau, a Božské účastným
staw se přirozenosti, chraň se, ať do dřewní ni-
čemnosti nešlechetným obcowáním se newrátíš.

Sw. Leo.

Láskau nechať se stane, aby, čímž vládnau jednotlivci,
obecné bylo všechněm.

Sw. Augustin.

O té blahoslawené lásky, z kteréž pochází různé mra-
wy, čisté city, bystré myšlenky, swaté žádosti, sla-
wné skutky, hojné ctnosti, důstojné zásluhy, wzne-
šená odměna!

Sw. Bernard.

Wánoční píseň cirkewní.

(Od sw. Ambrože.)

Kriste, swěta Spasiteli!
Než se swětlem swěty skwěly,
Otec věčný zplodil Tebe
Wšem za otce sláwy nebe.

Lesku Otce, swětlo Jeho,
Čáko věčná tworstwa všeho,
Wyslyš prosby, jež Ti jewi
Lid Twůj všude swými zpěwy.

Pomni, twůrce všechněch tworů,
Že's z nebeských wyjda sborů,
Naše tělo w plném čase
Z lůna panny přijal na se.

Dnešní den to swětu hlásá,
Že nám dána z nebe spása;
Z Otcowa že's lůna wyšel,
A swět bidný spasit přišel.

Tebe hwězdy, zem i moře,
Co pod nebem, vše w pokoře
Půwoda wší nowé spásy
Nowých písní wítá hlasy.

I my, blahé děti Twoje,
Jež Twé krwe zmyly zdroje,
K narození Twému s plesem
Wděčné zpěwy w daň Ti nesem.

Buď Ti sláva, Jesu Kriste!
Narozený z panny čistě,
S Tebau Oci, Duchu sláva
Nechť se věčně wěkůw vzdává. — Amen.

Wysvětlení poswátých časů cirkewních.

2. Poswátý čas wánoční.

Prossedše čtyry neděle adventu, a taužebnosti
po Spasiteli roznícení, skraussenosti naplnění, w na-
děgi slitowánj Geho ugistění gsauce, přistupugeme,
ať tak djm, branau štědrého dne do stánek samých
radosti — do milostného okresu swátků wánočních.
Poswátý tento čas trwá od wigilie hodu Božjho
narození až do neděle, řečené demjtnj; slawnosti pak,
kterýmž se we srdci wěřících radost a w životě po-
swěcenj rozmnožuge, gsau následugcej:

- 1) Božj hody wánoční;
- 2) Slawnost obřezánj Páně;
- 3) Slawnost zgewenj Páně;
- 4) Slawnost neyswětěgšjho gména Ježiš;
- 5) Hromnice čili slawnost očistowánj Panny

Marie.

Kořen a základ wšech těchto milostných swátků
gsau:

1. Hody Božjho narození.

1) Že wšech slawností w celém roce při žádné
nebhýwá radost tak obecná jako o wánocjch. Ž to
dítě, i ten chudák těšjwá se na ně. A kdo zná, gaky
gest těchto Božjch hodů wýznam, wj spolu, že máme
wšickni sluffných příčin k swatému plésánj. Co by
wšak znamenaly, ležj opět giž w samém názwu.
Wánoce znamená totiž tolik co swatá noc, a slawj
se na památku narození Spasitele nasseho. Powáží-
meli wšak, co nám tauto nocj dáno, čím gsme
byli, pokud se nenarodil tento Spasitel, gaky by
osud náš byl bez Něho, a čeho skrze Něho
dogjti možná: pak zagisté musj nám srdce bez-
děky swatau radosti přetřkati. Komu by poswatná
ta noc a tento hod Božj byl jako který giný čas,
ukazuje, že srdce nemá, a kdo bohumilých radosti
wánočních necjtj, gest wěru k politowánj — nebo
křesťanem nenj. Pokud totiž u člověka sebe menšj
gistěrka wjry a lásky dautná, musegj mu Wánoce
dobau radosti a wděčnosti býti. Příčiny gsau tak
žegmé a zgewné, že by škoda bylo času i místa,
kdybychom směli šjřiti o nich slow. Nemocný se těšj,
gak mile zaslechl, že lékař, taužebně očekáwaný, w do-
mě; nuzat se raduge, dozwjeli se, že přišel dobro-
dinec, wytrhnaut geg ze wšj bdy a obohatit ho wšse-
líkými poklady; wěžen plésá, gak militně mu ozná-
meno, že se zgewil oswoboditel, kteržj segme okown
s něho a wyprostj ho ze žaláře; na smrt odsauzený
býwá radosti bez sebe, uzjzeli posla, milost mu ne-
saucjho. Že gsme my wšickni potomkové Adamowi
byli skutečně nemocnými chudáky a wězny na smrt
wydanými, toť dobře wjme. Aterak bychom se tedy
neradowali, wědauce, že přišel k nám s nebe Syn
wěčného krále, aby nám byl lékařem, dobrodincem,
oswoboditelem, poslem anobrž dárce milosti a sli-

chrámu, wiž i slyš, co se tu děje, negfili srdce na čisto otupeného, porozumjš, proč city srdcei wěřejch w onu dobu lžiiti nechci. Zaslechna radostný zpěw nábožného lidu nasseho: »Narodil se Kristus Pán!« w kterékoli wesnické swatyni, myslim, že každý sám nenlépe pocitj, co by se tuto nadarmo wypisowalo. Radost, s kterauž se byli wěřej w chrámě shromáždili, posvěcená gest milostj, rozlita w srdce lidská přichodem Spasitelowým. — Po mši swaté, obohacenj pokogem, přislíbeným lidem dobré wůle, rozcházegj se wěřej opět do přibytků swých. Na úswitě wšak gest chrám Páně opět naplněný, a před polednem konagi se třetj slawné služby Boží. — Máť pak každý kněz na tento Boží hod práwo po třikráte obět misse swaté konati.*

Dosedše při třetj slawné mši swaté požeňnání, ubjragj se sice wěřej k domowu, ale gen proto, aby pak při odpolednjch službách Božjch někdo z nich nescházel. Co jim zbude času, strávj se newinnými rozmluwami, bohumilau zábawau, radostnými zpěwy a srděčnými modlitbami. Tak ugde den, kterým se stává křesťanu země polowičnjm rágem, a gako předšjn j k paláci wěčného blahoslawenstwj. —

4. Druhým hodem wánočnjm swětj se památka sw. Štěpána, prwnjho mučenníka, kterýž wylil krew swau pro Krista. Mohlať pak by tu někomu napadnauti otázka: proč nás Cirkew odtrhugé od gesliček a weđe na místo poprawnj? Činjt to i z dobrých přjčin i s dobrým úmyslem. Chceť nám zagistě k myslí a k paměti přiwěsti, že trpěti z lásky k tomu Ježíš, který z lásky k nám přišel na swět, aby hořké utrpenj podnikl za hřichy nasse, gest neybezpečnějšj cestau k wěčné radosti a sláwě. — Na třetj den klade pak se památka sw. Jana, miláčka Páně, a po té následuge den Miladátěk. Z tyto swátky wztahugj se na hod narozenj Páně, rovněž tak gako památka sw. Štěpána. Máť zagistě wůbec žregmo býti, že každého wěku lidé, ať si gíž skutkem, slowem, nebo wůl j náleželi Kristu Pánu, skrze Něho spasenj a sláwn wěčné dogiti magj.

Tolik w krátkosti o významu a způsobu, kterým Cirkew památku Božjho narozenj koná a slawiti káže. Neteřeba se tázati, gáf my gi slawiti budeme. Wimeť, co činiti máme: kdož medlé směl a chtěl by proti tomu gednati? — Že se pohřjchu tak zhusta děge,

ach! to posud nikomu užitku nepřineslo. Žlj příklad zaslepených bratrjch nassich nechať nás tedy nemýlj: slowo Cirkwe swaté a skutkové bohabogných službníků Páně budtež nassim prawidlem. Den wižilie Božjho narozenj zasvětime postem, modlitbau, skrausšenostj; dokoneyme, k čemu gsme po celý advent wedeni byli. Štědrý wečer učinmež i ze swé strany důstogným toho gměna: štedrau rukau oprawdomé bratrské lásky poskytugme, seč gsme, pomoci potřebným bratrům a sestřám, abndhom se wšickni zároveň radowati mohli. W swaté radosti připrawugme se nábožně hned od wečera na půlnočnj, chraňme se, aby hodománjm, obzerstwjm neboli opilstwjm, ať o gížných neřestech nic nedjm, nebyla obtžžena srdce nasse. Hlasy zwoňu, ná půlnočnj nás wyzywagjčjch, budtež nám gako hlasy angelů, zowaucj nás ku Spasiteli. Pospěšme do chrámu — geť to náš Bethlém! — pěgme tu s angely radostné: Sláwa Bohu na wšyostech! kořme se s nimi gednorozenému Synu nebeského Dce, klaňme se s Marij, s Josefem, s pastýři témuž wtělenému Spasiteli swému, wyznáweyme s Cirkwj, žeť gsme widěli sláwu Geho, wěřjce w Něho. Chraňme se, ať se nepodobáme Bethlémským, genž zawřeli domy swé před Spasitelem swým a matičkau Geho: ale spisse tjm snažněgi wšickni o to se přičinme, aby Pán Ježíš i swátostj oltárnj w srdci nassim mohl přebýwati i w chudých bratrjch nassich u nás nakrmen, napogen a potěssen býti. Ze srdcei swých udeleymež Mu gesličky; ohněm lásky swé Geg zahřjweyme, pobožnostj swau Geg potěšugme, pro Něho trpěti gako sw. Štěpán každé chwile hotowí budme, gako sw. Jan wěrně při Pánu swém stůgme — a tak narodj se w nás Spasitel náš, a my gistě užjme sláwu Geho.

Dědic palácu.

1.

Šawel, kterýž, stana se později apoštolem ewangelium, Pawel se jmenowal, přišed z Tarsu do Jerusalema, učiněn jest učenníkem Gamalielowým, i wece k mistru swému: „Nechť najdu milosti před tebau, učiteli můj, a nech ať mluwiti smím.“

„Mluw, synu můj!“ odpověděl Gamaliel: „já wyslyším tebe.“

Šawel pak přistaupil o něco blíž, zadržel se pewně jednau rukau, a řekl pošeptmo s třesaucím se hlasem: „Já wim o jednom, ze školy Saddokowy, kterýž pochybuje, že by zákon byl z Boha! — Že by Hospodin byl mluwil k Mojžišowi, a že mluwil tak, jak četeme, a že by Mojžiš byl w prawdě činil skutky, kteréž jsau napsány o něm, a že by se byl osvědčil mužem Božim: toť, tak di Sadducejský, jest wíra, kteráž na chatrném čili zhola na nijakém základě nestoji!“ —

* Za starodáwna směl knězi mši swatau dwafráte i wjcefráte slawjwati, což ale z podbitných přjčin sněm Salgundstadtský 1002 zapowěd jstawil. Nynj wogimage hod Božjho narozenj diti se to nejšj, leč by z welmi důležitě potřeby biskup duchownjmu pastýři powoliil. — Powolenj toto na hod Božjho narozenj nedala Cirkew bez přjcin, chtěje tudj k myslí přiwěsti troji způsob, kterým se Kristus Pán zroditi račil, gsa neyprwě Gednorozeným Dce nebeského od wěčnosti, a pak w plnosti času narozeným Synem Panny Marie. Wímto to rodj wšak se Pán Ježíš tagenným působenjm swé milosti, těj i we srdcích wěřjcho lidu swého. Wšak nestává rozkazu, weljchjo knězi, aby mši swatau na tento den po třikráte slawil, a lidu, aby každě z nich přjstomen byl. — Než kdo medle moha, směl by se zbawiti přejádaucj milosti této? Z upřjmných křesťanů zagistě někdo!

Pokojně odpovídaje Gamaliel řekl: „Kdožkoli může tak smýšleti a mluвити, tenť základů wiry naši zajisté nikdy ani nezkaumal ani nepoznal, podoběn pak jest mládenci Egyptskému, o němž tobě ihned wyprávěti budu. —

Mládenec tento zdědil palác, i prowaděl w něm přítele swého, a chlubil se přenáramně swým dědictwim. Host obdiwowal z počátku, pak se odmlčel, odhrabal písčítai půdu, a zawrtěw hlawau, otázal se: zdali je také základ dost hluboký a pevný, aby mohl tiži zdi, klenutí a ochozi sněsti?

„Základ?“ odwece dědic. „Toho já posud ne-wyzkaumal; takový dům bude však zajisté na pevném základě státi!“

„Tomť si věř, pokud ti líbo,“ wece host. „Já věřim toliko, co jsem měl před očima, bych to zkusiti mohl, i nawrátím se do přibytku swého, který jsem sobě sám wystawěl a pevně založil: nebo zde mi nelze prodlěwati bez bázně.“

To powěděw host, odešel; a po štěstí jinochowu bylo weta, a dědictwí jej již nic více netěšilo. A rovněž tak býwá mnohý jedinkým slowem zbawen blahoslawenstwí wiry swé.“

2.

„Cože, učiteli můj! jedinkým slowem?“ tázal se Šawel celý poděšený. „To-li by možná bylo?“

„Jedinkým slowem se to může státi, synu můj!“ odwece Gamaliel. „Mějž se tedy na pozoru před každým, kdož jest proti zákonu Hospodínwu, aniž ho slyš nebo slowa jeho; onť se ti sic wlaudí do srdce, a weta jest po jistotě a blahosti wiry twé, a nowé zdání omámi tebe, že budeš na radu wěrnau a wýstrahu maudrau rovněž tak málo dbáti, jako mládenec ze země Egyptské.“

Sotwa byl totiž host jeho odešel od něho, zawolaw služebníky swé, přikázal jim, odkryti základní zdi paláce, aby se mohl přesvědčiti, zdali jsau též hluboké a pevné.

Starý, wěrný slúha přistaupiw k pánu swému, wece šetrně, řka: „Ušetř sobě, pane, práce této. Wíc jak osmdesáte let žiw jsem w domě tomto; a widěl jsem mnohého mistra w umění stawitelském, kterýž zkaumaje, prošel dům tento, a s obdiwem odešel odtud; a přede mnau bydleli w něm otcowé moji we službě otců twých po mnohé wěky, a posud není ani jedinké trhliny na zdích jeho, i stojí zajisté již od časů Faraonůw.“

„Tomu ty nerozumíš, starče!“ odwece jinoch, a kázal kopati.

Slúha pokloniw se hluboko, řekl: „Měj mne wymluwena, pane můj! i ty tomu nerozumíš, a pokud zdi zkusiti chceš, mistra bys měl zawolati, aby raden a pomocen byl tobě.“

Jinoch rozhněwaw se, poručil, aby mlčel, a kázal kopati.

3.

Nesměle ujaw tu Šawel řeč, řekl: „Mistře, odpust, pakli ti zjewně powím jméno muže, o kterémž zlé věci oznámil jsem tobě, a mním-li, že Elajah nikoli není nepowědom věci swé, tak jako byl mladý dědic ze země Egyptské.“

„Elajah? ten-li?“ odpověděl Gamaliel. „Ano, člověk ten naučil se zákonu, i zná každé přikázání, kteréž jest w něm, a powí ti na wlas, kdy které a kde i kterak platnost swau míti má, právě tak, jako můj Egyptčan znal i palác otců swých, w kterémž byl wzrostl, i wšecy díly jeho, a udati uměl, k čemu i nač jest tu každý kaut. Než znáti zákon a wiru po obsahu jejím, a nahližeti, že jest její půwod z Boha, její prawdiwost tak nahližeti, aby pak i jiné o tom ubezpečiti a zřetelné jim to i ono učiniti lzelo: toť, synu můj! jsau dvě sobě docela nepodobné věci, a k tomuto jiných darů, jiného ducha, jiného umění potřebi jest, než k onomu, a právě to druhé nedowede Elajah zrowna tak, jako Egyptčan můj neuměl zkaumati, jak pevný by byl palác jeho.“

Služebníci kopali a odkryli zdi základní wně i zěwně, a ještě se nebyli dostali ani do polowice celé té hlaubky, an jinoch znamenal, že jsau nerownosti we zdích náramné, wazba kamení že je welice špatná, a půda tuze sypká. „Nikoli, nikoli, tady nelze bydleti bezpečně.“ — to powěděw, opustil palác otců swých.“

4.

„A jak medle dalo se s ním potom?“ otázal se pokorně Šawel, „jaký byl konec, a kterak medle swéwlná zaslepenost mládence ubohého wzala za swé?“

„Wedlo se mu,“ odpovídaje řekl Gamaliel, „jako se wede slepým, pakli se domýšlejí, že by widěli.“

Mládenec prodal palác swůj, a kázal si na skále wystawěti dům podle smyslu swého, i řekl s hrdau jistotau: „Tento základ položila příroda, a dům tento bude pevný a bezpečný, jako jest příroda.“

W této pýše přestěhowal se do nowého domu swého, a měl se za blahoslaweného; awšak blahoslawenstwí jeho nemělo stání, neboť powstala litá bauře, a nowým domem otrásla, a dům se obořil, a bohatý dědic tak zchudl, že neměl na zemi ani přístřeší: — palác otcůw jeho ale stojí po dnešní den.

A tak, synu můj!“ doložil Gamaliel, „děje se každému, kdož, napadnau-li ho pochybnosti, nechce rady hledati u lidí, jež Hospodin obdaril duchem, a přiwedl k takowému poznání, že jim lze nahlednauti nepohnutý základ wiry a Božský půwod zákona. Kdož dbá na pochybnost, lahodící hrdosti ducha a náklonnosti srdce, a wedlé rady takové pochybnosti ze swé hlavy wiru si wáží

a zákon si dělá podle srdce svého, může se mniti za blaženého w pomámenosti své, pokud nepřišla hodina trápení, pokud smrt se nedotkla srdce jeho — děle však nikoli.

W pokoře drž se pevně wíry své, synu můj! a Hospodin pokoru hojně odplatí tobě. Ne každý má jako ty ducha, uděleného sobě, aby mu lželo pochopiti prawdu, kteráž, co by vůli bylo Hospodinowau, poznáváme; a Ten, jenž ti dal takového ducha, udělí tobě též i umění a rozumost, jakowěž ti potřeby jest; a co jest vůli Swrchowaného, co jest zjewením Jeho, bude ti pak zřejmé a jisté, jako tím za jasného dne jisti býwáme, že switi slunéčko.“

Wzory křesťanské.

2.

Každý křesťan a každý wěk může se honositi lidmi, kteří wedle slova a příkladu Kristowa prawými apóstoly milosrdenskými a lásky slauti mohau. Geden z nepředněgších těchto následovníků Páně gest sw. Jan, přignjm almužník, patriarcha Alexandrinský w Egyptě.

Swatý tento slůba Boží, byw bezděky powýšsen na stolec patriarchský, kázal ihned sepsati wšechy chudé w církwi, svěcené sobě. Napočítalo se gich 7500. Jan stal se pečlivým a opravdovým otcem gegich. Sám žiw gsa skromně a šetrně jako žebrák, dnem i nocí wšemožně o to usilowal, aby se křesťanskau láskou pomohlo wšechněm potřebným a nuzným. Každý chudák měl k němu wolný přístup, každý byl mu náměstkem nebeského Pána. Mage pak starost o tisíce nuzných bratří, málo pamatowal na sebe. Přigda k němu a neznage ho, nikdo by se byl nedomyslil, že gest w domě patriarchy Alexandrinského. Nábytek i šatstwo, wše ukazowalo gen k tomu, že w paláci patriarchy spíše chudák přebývá, než otec wěřících a nuzných. Z lásky k těmto netrpěl u sebe ani úprawy gaté ani pohodlí, dle zdání geho zbytečného! — Místo mnohých střůg tu geden důkaz.

Wznesený geden pán z Alexandrie wida, an patriarcha na chatrném spáwage lůžku, roztrhanau přikrywkau wlněnou w noci se přikrývá, rychle kaupil za 36 střjbrných ginau skowstau, a obětowal gi slůhowi Páně. Nadarmo zdráhal se Jan: z lásky k slechetnému dárci musil posléze wácný dar přigmauti. Odebraw se wšak na odpočinutí, nemohl ani oka zamhauřiti. Po celau noc bylo ho slyšeti, an sobě nařká a wšeligak bēduge. »Kdo by si to gen pomyslíl,« tak vzdychal, »že má chatrný Jan na loži swém přikrýwku, kteráž 36 střjbrných stála. Bratři Kristowi hynau žimau na ulicích! Ach, mnozi nemagj leč půl rohože pod sebau a půl na sobě místo přikrýwadla; mnozi stráviti musěj noc na horách bez

chleba k gidlu, bez ohně k ohřánj; mnozi nemagjce přjstřěšj, ležj w desti na ulicích po dlažbě; mnozi rádi by sobě namočili chleba w pomygích, které kucharowé mogi wylěwagj; mnozi byli by rádi, kdyby gen přiwoněti mohli k wínu, které se we sklepe mém rozlege; mnozi celé měsíce ani olege neofusj! A ty, Žene! ač chceš dogiti spasenj, při té bjdě bratři Kristowých mjmáš wjno, gjdáš drahé ryby, máš pěkný dům a na loži přikrýwku, kteráž 36 střjbrných stála.« Tak a podobně bēdowal muž swatý dále. Konec pak byl ten, že srdečně zwolal: »Díky Bohu! gest to dnes poprvé a naposled, že se chatrný Jan zaobalil do přikrýwky této! Za geden střjbrný dostaneme čtyry sprosté přikrýwky. Nebude-liž to slusněgšj a Bohu přjgemněgšj, pakli 144 z těch, genž gšau tak dobře bratři Páně jako ty, se budau moci přikrýwati na místě tebe samogedného?« — S tímto úmyslem gedwa se dočkal swatý rána. Z powolaw správce svého, kázal, by se wácná přikrýwka bez prodlenj prodala, a za ztržené penjze sprostá, wlněná přikrýwadla se zgednala. Z stalot se tak. Pán, genž gi byl poprvé darowal, wida opět prodanau, kaupil a poslal gi po druhé swatému patriarchowi. Než newedlo se po druhé lépe než poprvé. Bohatý dárci wšak gestě po třetj kaupil gi, a nedal swatému pokoge, pokud mu nepřisljbil, že gi ponechá sobě k potřebnému pohodlí swému. —

Při takowémto uředlnjku lásky Kristowy mušlot pak se splniti wyřčenj žalmisty Páně, žkauceho: »Blahoslawený muž, který se smilowává nad chudým a nuzným: w den zlj wyswobodj geg Hospodin!« — neboť, gakž kdosi powědel, »ruka chudého gest pokladnicj Kristowau, a cožkoli obdržel od tebe chudobný, přigal Kristus;« — almužna pak přikrýwá hřjch!

3.

Arcibiskup Burdewalský, p. Avitau, kterýž byl r. 1827 z tohoto swěta ku Spasiteli swému se odebral, byl muž dle srdce Božího, wzor křesťanských ctností a prawý otec chudého lidu. Wšechy důchody geho náležely potřebným: pro lásku, kteráž pečowal o nuzné a nešťastné, welmi zhusta zapomínal na sebe, tak šice, že se za tauto přjcinau nezřjdfa nedostatek w negedné věci u něho dostawil. Komornjšk znamenage, že gest štatnjk-prázdný, připomínáwal owšem, že štatstwo schází, a w krátce nebude opět do čeho se oblékati. Důstogný náměstek Páně a slůba lásky krotjwal wšak newrlého poněkud služebnjka svého: »Wšak! wjš, můg milý, že se přede wšjm o své chudé musjm postarati: na štatstwo pro mně gest času dost, pomysljme na to někdy podruhé.« — Ale co na plat? Arcibiskup w té věci měl špatnau pamět, a nedomyslil na štaty nikdy. Komornjška omrzely posléze ustawičné odklady. Newěda sobě giné rady, swěřil se gisté nábožné a slechetné panj, kteráž se jako angel chudých a nuzných ugjmala. Arcibiskup si gi za tau

přičinau wysoce wážil, a mnohý nešťastnýk ctil a welebil gi gašo matku. Wýtečná tato dusse, zwědewši od komorníka, co geg hněte, nawštíwila wýborného pána, i wece k němu: »Ach, otče můg důstogný! gá se dowěděla o ubohém chudáku, genž nemá giž hrubě co na se wzjti. Geť třeba, abyšte mu pomohl. Učinyte-li to, zagistě nemalau zásluhu o něho mjiť budete.« — »Gaf?!« zwolal arcibiskup, »že nemá do čeho se obléci? Tu gsau peníze, kupte, čeho třeba!« — Panj wzawši peníze, odesla. — Několik dnj na to přinesl komorník nové kalhoty sametové. Arcibiskup wšak rozhorlil se poněkud na něho. »Co to widjm?« wece; »což gšem wýslowně nezapowěděl, aby se pro mně nic nového dělali nedávalo?« — „Wasse Milost ráčili gste to sám dáti udělati.“ — »Co slyšjm?« — „Chudák, za něhož se panj M—a onehdy přimlawala —“ — »Nu?« — „ráčili gste býti sám.“

4.

»W Urmi, měšťě chaldegškém,« wyprawuge wýtečný Francouz E. Boré, »bydlj rodina, kteráž wěřj cjm wůbec za wzor slaužitj může. Blahé ctnosti domácj činj dům tento swatynj, a účinná láska žádujcjm uťočištěm každému pomoci potřebnému. Hlawau a otcem wýtečné čeledi této byl gest dělný starý Polák, kterýž po žalostném úpadku milé wlasti swé sám dobrowolně z Ewropy se wyhostil, a posléze w dalekých fraginách těchto se usadil. Pogaw mladau Chaldegšanku za manželku, dal se do služby u wogštie Feth-Alli-Saha, perského krále. Hrdinská mysl, statečné skutky wálečné, sšlechtné mrawy zgednaly mu přjzen a náklonnost samého krále, tak že posléze, ač wěrným a horlivým byl katolíkem, na důstogenstwj wrchníka powyšsen gest. Dálšj prospěchy na této dráze stawila smrt. Něhowšský Polák, boguge udatně w bitwě, padl. Z žůstali po něm tři synowé; dwa staršj byli giž wedle příkladu otce swého důstogníky u wogštie, gsauce we wšelikém ohledu hodnými dědici gměna i sláwy otcowské. Gednomu z nich bylo teprwé 18 let, kdžž král obzlaštjn žetel naň obrátil. Feth-Alli-Sah slibuge sšlechtnému mládenci křesťanskému nezwsfjedn j odměnu, ušilowal geg pohnauti, aby se stal Musulmanem. Ginoch ale neginaf si počjnal před králem, než za dáwných časů prvotnj wyznawači Kristowí. „Otec můg,“ prawil ku králi, „padl pro tebe na bogišti, i gá hotow gšem k podobné oběti. Pokud ale žádáš ode mne, abych odřekl se wjry swé, a zradu spáchal nad swým Spasitelem: hle! zde gest meč, ó králi! obratiž ho proti wěrnému služebníkmu swému!“ Takowá řeč dogala samého krále. Hrdinská mysl, upřjmnost a wěrnost k Bohu zaljbila se mu tak, že i hned ginocha sšlechtného na wětšj důstogenstwj powyššil.«

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Čehož jsme sobě všickni již dávno wřele žádali, nowého totiž wydání písem swatých starého i nowého zákona, bohda w krátce se dočkáme. Starý zákon úplně s wšelikau bedliwostí přehlédnutý a potřebnými wýklady opatřený, jest již k tisku přichystán. Co se tkne nowého zákona, i tu již neschází mnoho, tak že i ten do Welikonoci cele dohotowen bude. I můžeme za jisto twrditi, že *tisk nowé této Biblí České brzo po nowém roce skutečně počne*. Wydání bude čisté, písmo zřetelné a papír bytelný. Náš nejdůstojnější wrchní pastýř, kníže pán arcibiskup Pražský, nešetře při tomto spasitelném podniknutí žádných obětí ani nákladu, o to se již postaral, aby cena nowé této Biblí České byla co nejlewnější, tak aby každý upřjmný milownik slova Božího mohl ji sobě opatřiti. Nadějeme pak se, že bez pochyby přes rok o Wánocích se swatau knihau tauto budeme se moci radostně těšiti. Bůh nám dejž toho dočkati, a milostí swau i požehnáním prawážeje o spásu stádcě Kristowa pečliwého a milostiwého arcipastýře našeho.

Z Freyburku w Němcích. Mezi učeními našeho wěku dobyt sobě wýtečný professor Freyburský, p. Gfrörer, slawného jměna. Učené dilo: »Dějiny křesťanské Církwe,« kteréž od několika let spisuje a wydává, pojistilo mu již čestné místo mezi čelnými dějepisci w Ewropě. Dle wíry swé protestant, čím dál tím nestranněji saudi o wýjeweč a udalostech w Církwi katolické, i umí se podstatně a sprawědliwě ujmauti *wěci*, na kteréž druhdy wlažnj a powrchně wzdělaný katolík křiwým okem se diwá. Wýtečný tento muž, diwaje se na snahy a činy našeho sw. otce Pia IX., již nejednau se wýjádřil weřejně: »Pius IX. a O'Connell dokázali swětu, že může člověk zároveň i milowníkem swobody i dobrým, celým katolíkem býti. Církew katolická stala se zástupnicí prawé swobody.« — Tato slowa stojí za to, aby si jich každý dobře powšiml. Musímeť ale doložiti: že Církew katolická netoliko *se stala*, nýbrž od počátku swého nejen zástupnicí, ale matkau prawé swobody *byla*, což bohda časem swým zřejmě se dokáže.

Z Ameriky. Jako w sewerní Americe wůbec, takt i we městě Cincinnati zmáhá se Církew katolická utěšeně. Rok po roce přibýwá duší, kteréž se od bludů k prawdě, z rozličných sborů protestantských k staré a prawé máteri swé nawracuji. Není tomu dávno, že se před knězem katolickým z daleka dweře zawíraly: teď býwá z wětšioho dlu milým hostem. Před několika lety býwala o knihy katolické w Americe nemalá nauce: teď jsau tu mnohé tiskárny, w nichž samé toliko spisy katolické se tisknau, nalezajícě walného odbytu a bedliwých čtenářů. W samém městě Cincinnati množství katolíků tak zrostlo, že pro ně kostely stawající nikterak nestačí. — Co se však zrostu katolické Církwe w dotčených swobodných obcích tkne, nejlépe se pozná z toho, co tuto položíme. — Kdžž byl roku 1791 Baltimorský biskup Carrol — jediný biskup we wšech těchto státech — prwní sněm swolal, sešlo se na něm 20 kněží; r. 1837 bylo však biskupů 12, kněží 373 a kostelů 300: nyní ale wzrostl již počet katolíků na 1,173.000, biskupů jest 26, kněží 834 a chrámů 612. — Bůh račiz dáti, aby tauž měrau i po přísti wěk wěci chodily: po stu letech bude pak i sewerní Amerika rovněž tak jako Angličany ctili Církew katolickau jako matku.

 Přísti dvě čísla Blahowěsta, 6. a 7., budau se wydawati w pátek — dne 24. a 31. prosince.

Tiskem knížecí arcibiskupské knihtiskárny, pod správau Synů Bohumila Haase.

I. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 5.)

Církevní zprávy.

Z Prahy. Uplynul měsíc od té doby, co jsme s těžkým srdcem doprovázeli na hřbitov mrtvolu muže, jakých jest málo. Ze všech stran milé vlasti naši, z Čech, z Moravy, ze Slowenska, docházejí pak nyní ustavičně zprávy, kterak hnula každau věrnau duši žalostná novina o úmrtí nesmrtelného tohoto starosty a otce našeho, *Josefa Jungmanna*. Kdekoli stává upřímného milovníka národu a vlasti, každý to cítil, že domu jeho smrt se dotkla. Otec odešel k otcům: za rakví jeho ubírali se tisíctové Pražanů, synové a dcery ho pláčí, za duši jeho nesau se modlitby ze všech končin drahé naší země, kněží přinásejí k trůnu věčného Slitovníka obět nejsvětější za duši slavného muže, a lid sjednocuje srdce i hlasy s duchovními pastýři svými. Bolesti ranila nás všechny smrt šlechtného vůdce a mistra: *tyto výjwy* však proměňují zármutek v útěchu — v radost. Walné účastenství při smrti tohoto nad jiné vzneseného syna Českého národu jest zřetelnau známku, že nežil nadarmo, a že jest již národního života mezi námi! Bohu buďtež díky, že tu, kdež srdce žalostí pukalo, takový lék nám dán jest na ránu! Jako křesťané vidíme ve všem ruku Boží: nezmyleme pak se zajiště, dívající se na nesmrtelného našeho *Jungmanna*, jako na skutečného posla Páně k nám. Když se narodil, zdálo se lidem, že po 50. letech Čechů nebude na zemi; když dospěl k letům mládežnickým, byl v opovržení jazyk, a v potupě národ Český; když počal působiti jako muž, viděloť se některým, že bude usilování jeho marné, — že bude i on hlasem wolajícího na poušti. Tichý duch jeho však nedal u sebe místa zafání; důvěřuje v Boha, wytrwal statečně, kde jiní zaufali. Wřela jeho láska wěkem neochladla, wůle neochábla, ruce neklesly, srdce neustydlo. Příklad, slowo, díla jeho probudily jiné k životu — a ten, kterýž chtěl wždy býti jen jako poslední, bezděky stanul v čele četných milovníků národnosti České. Jeho láska zawřela dveře smrti, deraucí se do Čech, podala léku choré národnosti naší. — Bůh žehnaje usilowné práci jeho ukázal, že, třebas by lidé chtěli, On nikoli nechce, aby Čechů nebylo na světě. Zásluhy *Jungmannovy* o jazyk a zachování, zwelebení jeho, jsau wůbec známy: owšem pak zawazují nás, aby památka jeho v každé, sebe chartrnější chyši wesské zůstala v požehnání, aby každý Čech, Morawan i Slowák učil děti své modliti se za něho jakožto Bohem wzbuzeného ochránce jazyka našeho. *Jungmann*, welikým vynikaje duchem, stál po 50 let veřejného života co wzor muže bez úhony, muže srdce i mrawu uslechtilého, a důstojného úcty, vážnosti, lásky. Křehkosti a zášť lidská owšem i jeho se dotkly: — zlato ryzé duše musilo ohněm protiwenství zkušeno býti; — než čas již saudil, a nejmilostiwější král i císař náš, uznaje zásluhy a ctnosti starosty literatury České, pocitil ho řádem sw. Leopolda. *Jungmann* získaw čest u národu, a došed oslavy u trůnu, pojistil tudíž sláwu Českého jména. Kdož by tedy směl z wděčné paměti ztratiti jméno jeho? Na citu však pauhém přestati se nesmí: city, slowa wděčnosti dotwrdme skutkem! — Jednáť se již skutečně o to, aby důstojným pomníkem dokázalo se potomstwu, kterak ctěn byl hned za žiwa

od nás náš *Jungmann*. Až k tomu přijde, daufáme, že nebude čtenáře Blahověsta, ježto nepoložil ochotně groše swého na oltář wděčnosti a lásky k jednomu z nejslechtnějších synůw drahé naší vlasti!

Z Říma. Slavný kazatel Římský, kněz *Joachim Ventura*, bude wydáwati nový časopis. Ducha i směry kněze Ventury již známe, a tudíž mnoho dobrého se do tohoto díla jeho nadějeme.

Z Widně. Jeden z nejslechtnějších wrchních pastýřů swaté naší Církwe, slavný arcibiskup Jagerský w Uhřích, *Ladislaw Pyrker z Felső-Eőr*, odebral se dne 2. prosince na wěčnost, maje wěku swého 74 let. Smrt jeho jest nemalau ztrátou pro Církew a člowěčenstwo: w Pánu zesnulý byl zajisté w obojím ohledu prawau perlau. Newšedními dary znamenitě nadán jsa od Boha, hleděl jich až do poslední chvíle užiti ke cti Boží a k blahu swých bratří. Mezi německými básníky w říši rakauské náleží mu přední místo. Byw poswěcen na kněžství, stál po 50 let co wzor řeholníka, kněze a biskupa na swícnu sw. Církwe. Důchody, kteréž měl, stana se biskupem Kežmarským, patriarchau Benáteckým (1820) a arcibiskupem Jagerským (1827), wynakládal wěrně wedlé zákona Páně a nařízení církewních ku podporování chudých, ku zwelebowání chrámů, ku wzdělání Církwe. Nový metropolitní chrám Páně Jagerský zůstane po wěky zřejmým pomníkem uslechtilého snažení jeho. Chudí, nuzní budau po letech wzpomínati na něho jakožto na otce swého! Památka jeho zůstane však i u nás w požehnání. Wyborné dílo jeho básnické: „*Perly poswátne*,“ našim drahým p. K. *Winařickým* mistrowsky přeložené, staly se drahým klenotem literatury naší České.

Z Morawy. Žádné městečko, ano snad žádná wes za dnů našich se nenachází, w niž bychom nějakau sochu, buď Spasitele buď některého swatého představující, nespatrili; a to nejen we chrámech, nýbrž i na veřejných místech. Jak zřídka však při tomto množství sw. pomníků takowé shledáme, které by cit člowěka uslechtil, srdce pro sw. ctnost roznítil a k zbožným předsewzetím powznést byly w stawu, jest wůbec známo. Wsak prawě zde by měl každý duchowní swědomitě na to hleděti, aby se obzlatně do chrámu Páně, jemu swěřeného, nepřijímaly nezpůsobné, i méně wzdělaného urážliwé figury a obrazy, by se stal jeho farní kostel opravdowým domem Páně, domem wšeho krásného, uslechtilého. Wíce ozdobi kostel jedno neb dvě wytečná, umělecky utwořená díla, než když je newkusnými, takoička ani lidské podoby nemajícími figurami a obrazy přeplněn. Wím, že sobě mnohý čtenář pomyslí: Snadno se dá psáti, jak by to neb ono w chrámech býti mělo, ale kde wziti na to peněz? Arciť peníze, peníze! nedostatek při každém podniknutí tak welice nám wadí. Ale jak, kdyby se duchowní, kdykoliw chrám Páně nějakým nowým wytworem okrášliti zamýšlí, neobmezowal wždy jen na wůkolí swé farnosti, nýbrž i dále se poohlédnul a přeptáwal, zdaž by se i za málo peněz něco wytečného zříditi nedalo? Že by se w naději swé wždy nezklamal, přesvědčil jsem se w *Lowčicích*. Jistá wdowa odporučila na kříž 46 zl. stř. Uslyšewše o tom okolní kameníci, (arciť takowí, kteří by spíše na wyhotowení koryt, ne

však křížů své síly vynakládati měli, hned se jich několik přihlásilo. Jejich dotěrnost zůstala bez účinků. O všecko dobré welezaslaužilý p. farář, Frant. *Jurowský* za ty peníze wzácna památku chrámu Páně zanechat sobě umínil, a pročež psal do Brna p. t. prof. Heinišowi, jehožto laskavým prostřednictvím obdržel Lowčický chrám Páně za 60 zl. stř. kříž, který by každého kathedrálního kostela prawau ozdobau býti mohl. Tworitel figury ukřížowaného, půl 5' vysoké, jest geniální samouk p. Kašpar Bichler z Kufsteinu w Tyrolách. Kristus je wypodobněn w tom okamžení, w němž se se světem lauči. Oko je wzřuru upřené a zápalem welmi žiwě ozářené; w twářích se jewí bolest nad newděčností lidskau, smíšená s tauhu po spáse padlého člowěčenství; a ta ústa k mluwení poodewřená, čím déle na ně člowěk hledí, tím wíce se zdají ožiwowati k wyroku oných pamětihodných, láskyplných slow: *Otče, odpust jim!* Wšecko je w krásnau sauměrnost takorika ulité. Barwa těla jest žiwotní, a každá i ta nejmenší žilka welmi mistrně provedena. Podiwu hodno, kterak duch lidský swau ideu w mrtvé dřewo tak žiwě wtěliti jest w stawu! Hned w Brně mnozí radili, aby onen kříž w kostele sw. Jakuba ku prospěchu chudých weřejně wystawen byl, což se jen pro krátkost jeho pobytu nestalo. Tím wětší však radost pocítili farníci, jejichžto jměním se tak wytečný obraz Wykupitele státi měl. Kdokoliw naň pohledl, žádný nezůstal bez srdečného pohnutí a bez spasitelných předsewzetí. Hned časně ráno k swěcení určené neděle se lid nábožný z celého wükolí scházal tak, že k desáté hodině dost prostranný chrám Páně přeplněn byl. O 10. hodině počalo kázání, mezi nimž (po úvodu) kříž ze zákrystie wynešen, a na nowě wystawený oltář postawen byl. Po kázání byl p. farářem Frant. Jurowským zaswěcen, načež následowala slawná mše swatá. Až do wečera zůstal kostel odewřený, neboť se lid až do tmawé noci od nowého oltáře odlaučiti nemohl. Tak se ukončila ta krásná slawnost; půwodce však její na mnohá léta swatyni Lowčickau zdobiti a zbožné city w srdcích nábožných křesťanů wzbuzowati nepřestane. —

J. Fáborský.

Literní zpráwy.

Wypsání žiwota swatých bratří Cyrilla a Methoda, apoštolů národů slowanských. Sepsal a wydal Wácslaw Štulc, kněz církewní a duchowení správce u sw. Kateřiny w Praze. W Praze 1847. Str. 96. Cena 10 kr. stř.

Žiwotopisy těchto dwau swutých bratří a nad jiné wznešených dobrodinců národů Slowanských wysly sice již w předešlém ročníku našeho »Blahowěsta.« Čtenářové naši tedy již spisek tento znají. Tuto však na žádost z nejedné strany projewenau w obzlaštíní knížce na swětlo se wydává, aby se tudíž snáze wůbec rozšířiti mohl.

Děje swaté katolické Církwe. Sestawil Jan Bilý, kněz církewní na Morawě. Díl I. (Katolické biklioteky číslo II.) W Praze 1847. Str. XII. a 282. Seš. za 40 kr. stř.

Z dobrých příčin se nadějeme, že nowau tuto knížku každý wěrný Čech a katolík se srdečnou radostí uwitá. Jestli to zajisté první dílo tohoto druhu w literatuře naší, a může sobě owšem čestného místa i podle wytečnějších spisů podobných u jiných národů slušně osobiti. Ač není spis ten silný, obsahuje w sobě wíce, než bys w mnohé *tlusté* knize našel. Podlé dějů obecné

církwe jsau zde krátké žiwotopisy čelnějších swatých a mučedníků w krásné pásmo nad jiné znamenitých výjewů w dějinách člowěčenstwa uměle wetkány. Celým spisem wane duch uslechtilé lásky k prawdě i k Církwi, wšude jewí se dokonalá známost wěcí a newsední způsobilost u wyboru a sestawowání dějů. Sloh jest wůbec srozumitelný a řeč čistá. — Celý spis bude záležeti ze 3 dílů. — Wydání slušné a cena zajisté welmi lewná. Jest se nadíti, že tato naše první historie církewní u všech milovníků literatury naší w Čechách i na Morawě radostně uwitána bude.

Nedělní kázání od Františka Hawránka, křížowníka a kaplana u sw. Petra na Nouém městě Pražském. Čtyry díly. W Praze 1843 — 1847. (Nákladem a tiskem Anny Špinkové.) Cena 4 zl. stř.

W homiletické literatuře naší náleží wytečnému, i co knězi i co spisowateli, p. Hawránkowi zajisté přední místo. Tato kázání wydávají o obojím zřejmé swědectví. Jsauť owocem, wyrostlým z duše, apoštolskau horliwosti roznicené. Každá řeč má swůj ráz, a tak jest uspořádaná, že netoliko kněz ji při své práci užiti, nýbrž i milovník spasitelného čtení s prospěchem ji čísti může. Nikde není suchopárné prawd křesťanských wyčítání, wšude potkáváme se s žiwotem, wšude klade se na srdce, čeho třeba. Řeč jest žiwá, wraucí; přiměřené obraty řečnické swědčí, že jest p. H. na kazatelně mistrem. — Že, co tuto powědino, prawda, za to ručí, že první díly již po druhé wydání se musily. — Wydání jest pěkné a slova Božího dostojné.

Swáteční kázání od Emanuela Wil. Doležala, lokalisty u sw. Jana nad Skryšowem. Díl I. w Praze 1846, díl II. w Praze 1847. Cena 1 zl. 36 kr. stř.

W dwau těchto dílech složil horlivý p. spisowatel 26 kázání na wšecky slawnosti a swátky celého roku, a tím zajisté milau a wděčnou službu welebným pánům bratřím prokázal. Kdo knížku tuto do ruky wezme, hned na první pohled sezná, že p. spisowatel, šetře co nejswědomitěji obyčejných prawidel řečnických, s welikau pilností duchowní řeči své pracowati nawykl. Nadějemeť se, že se nemine s náležitau uznalostí u našeho čtenářstwa. — Wydání jest čisté a písmo zřetelné.

O robotě a wykaupení z roboty. Sepsal Dr. Brauner. W Praze 1848. Nákladem Kronbergra u Řivnáče. Str. 85. Cena 30 kr. stř.

S radostí oznamujeme čtenářům tuto knížku. Přejíce, aby zkvetla wlast, a dobře bylo w každém ohledu našemu národu, musíme z celé duše žádati, aby robotní záležitosti u nás šťastně byly rozhodnuty. Způsob, kterýmž by se to snadně státi mohlo, ukazuje šlechtný wlastenec náš, p. Dr. Brauner, w této důležité knize. Bůh dej, aby dobré a spasitelné rady tyto wšude průchodu a hotových srdcí u pánů i u poddaných našly.

Poslední dnowé města Pompejí. Příběh ze žiwota starých Římanů, we francauzském jazyku sepsaný od Lemerciera. W češtinu uwecl Kl. W. Püner. W Praze 1847. Tisk a sklad Jaroslawa Pospíšila. Cena 24 kr. stř.

W powídce této líčí se žiwot prvních křesťanů podlé pohanů w říši Římské znikajících. Spisowatel dal na jewo, že jest naplněn úctau a láskau k wíře křesťanské. — Bohdejž by jen i řeč w překladu tomto přiměřenější a zpráwnější byla: pak bychom z celé duše poděkowati mohli p. překladateli, že takowým spisem podal čtenářům našim zdrawé čtení pro užitečnou zábawu! — Wydání jest slušné, cena lewná.

BEAUFORTS

Číslo 6.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wäcsl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wäcslaw Štulec,
kněz cirkewní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u **wy-dawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **we všech řádných knihkupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wäcsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle II. po Wánocích.

Obsah: *Řeč na neděli II. po Wánocích. — Sv. Antonín Padovanský. — Novoroční aučty. — Missie katolické. — Cesty Boží. — Cirkewní zprávy.*

Dne 4. ledna.

Řeč na neděli II. po Wánocích.

Ewangelium sw. Mat. II. 19—28.

Před ukrutenstvím krále Heródesa musil, wezma dítě i matku geho, na útěk do Egypta wydati se sw. Jofes, gak mu Bůh welel a posel nebeský, angel, oznámil. Zatím co zuril neschlechetný panowník w Judstwu, postaral se totiž Bůh o bezpečné ukrytí Spasitele swěta w zemi sausednj. Než sotwa že byla minula dvě leta: Heródes doplniw zavražděním nemluvnátek Bethlémských mjru neřestj, zwážen gest na wáze spravedlnosti Hospodinowy, a musil dostawiti se na saud wěčného krále. Po wšech končinách rozlékla se powěst o hrozné smrti zprzněného krmj newinnau panownjka. Národ gásal, zbawen gsa tuhé vládnj; na wšse strany sšly nowiny, zly Heródes že dussi wypustil. Záhy zwěděl o tom i Jofes, behabogný opatrowník nebeského Synáčka i neposkvrněné rodičky Geho. Srdce mu hořj žádostj po milé vlasti — po Jerusalemu: čím to tedy, že w Egyptě prodléwá? — Ah, D. D., Jofes čeká, až by mu powěděl a rozkaz dal Pán. A hle! anelem welj mu opět skutečně Hospodin: »Wstaň a wezmi dítě i matku geho, a gdiž do země Izraelské; neboť gsau zemřeli, kterjž hledali bezživotj dítěte!« — Děle wšak nemešlá Jofes, nýbrž s radostj chwátá ku končinám swé vlasti. Než co to, že stana giž na hranicích židowských, přímo k Jerusalemu nepospjchá? — Ach, opatrný slůha Boží dowědew se, že by Arche laus, otcí swému podobný ukrutník, kralowal w Judstwu mjesto Heródesa, otce swého, obáwal se tam giti,

pokud geg nenapomenul Bůh we snách, aby se obrátil do kragin Galilegských. Djwagice se na wšsecky tyto wěci, zdaž, D. D., newidjme tu patrně na swé oči, kterak má o Syna swého péci Otec nebeský, kterak bdj nad Njm, strřeže kroky a chránj Geg před úklady nepřátel? Než radugme se, B. M., taž prozřetelnost, kterauž tu w životě gednorozného Syna Božího spatřugeme, stará se rovněž i o nás; taž prozřetelnost, kteráž chránila Ježíše Krista a panenškau rodičku Geho před Heródesem, nezawřela aniž kdy zawře oči swých nad námi: onať chránj též i nás před nepřátely, onať wede i nás do země wěčných zasljbenj. A žádáte znáti základ, mjeti důkaz blahé této wjry, D. D.? — Wjsto gednoho mohut wám tři na pamět uwěsti. Neboť že bdj nad námi prozřetelnost wěčné lásky Boží, za to ručj nám:

- 1) swět a spráwa geho,
- 2) osudowé lidšstj,
- 3) slowo Páně. —

»Gest genom gediný wládce nade wšjim swětem, wšse pak dēge se wedlé nařizenj geho,« dokládá sw. Eyprian; a »kdož by kóli dotazowati se směl, zdaž bdj nad námi prozřetelnost,« wedlé wyřčenj sw. Klementa, »spjše domluwy hoden gest než odpowědi.« A w skutku, B. M., slepým, hluchým, nesmyslným býti musj člověk, gežto by teprwé kdesi důwodů pohledáwati směl: netřeba leč oči, ušši otewřiti, a že bdj nad námi oko milostiwé prozřetelnosti Páně, že Bůh péci mage o nás, wšse tak zprawuge a řidj, aby wšsem tworům wůbec i každému

a dotazug se bratři svých, probírej letopisy Ekrwe swaté i národů na tomto světě: a věz, že pak, padna Strausseně na kolena swá, budeš světu hlásat, co gá gediné napowjdam, budeš mu hlásat, že není na světě člověka, gehožto osudové nebyli by zřegmým svědectwjm péce prozřetelnosti Páně. Než aby nezůstalo ani stínu pochybnosti o pravdě blahé wjry této, dosvědčugeť nám gi

3) neomylné slovo Boží. Nikdo wšak se nedomníwem, že tuto wšechň wýpowědi písem swatých hodlám uwěsti, postaći, kdž na samého toliho Krista Pána ukáži. Zřetelné zagisté gest slovo Geho, an dj u sw. Matausse: »Nepěčugeť tedn, řkagice: Co budeme gísti, aneb co budeme pít, aneb čim se budeme odjwati? Nebo toho wšeho pohané hledagi. Wjť zagisté Dtec wás, že toho wšeho potřebugete. Zdalž nebhwagi prodáwanj wrabcowé dwa za penizek, a gediného z nich nepadne na zem bez Dtee wšeho? Wassi pak wlasowé na hlavě wšicni ščetenj gsau. Protož nebogte se!« (Mat. VI. 31, 32.) A tu, kde sám Syn Boží tak ziegmně mluwj, nač bych se dowoláwal slow Dawidowých, an dj: »Děi wšech w Zebe daufagi, Hospodine! a Ty dáwáš posrm gegich w času přjhodném; otwjráš ruku swau a naplnugeš wšeliký žiwocich požehnánjm;« (Zalm XLIV. 15.) nač bych přiwodil k paměti wyřčenj, položené w knize maudrosti, kdež čteme: »Malého i welkého Bůh učinil, a gednostegně má péči o wšechny;« (Maudr. VI. 8.) nač připomjnal napomenutj sw. Petra, řkauciho: »Wšelikau péči swau uwrhněte na Pána, nebo Dn má péči o wás;« (I. Petr V. 7.) nač, prawjm, uwáděl byl tuto podobné wýroky pjsm Božich, wěda, že slow samého Krista Jezisse na myslí máte? — Ano, D. D., slow Kristowo a tissceré wýpowědi Boží stwzugi owšem blahau tu wjru w prozřetelnost Dtee swrchowaného; dotwzugi wjru, kterauž nám pohled i na tento svět i na osudy lidské tak zgewně hlásá. A tomu-li tak, B. M., kdož medle, mage tolik důwodů a svědectwjm, nehlásil by se ku pravdě, kteráž geg i w trampotách sebe trapliwěgšich může potěšit, může pozdwihnaut? Wše nutj nás, abychom wěřili, že má o nás péči nebeský Dtec náš: nuže tedn, byť se otwjrala pod námi země, byť škály se sypaly a nebe se bořilo na hlavu nasse, my wěříme pewně, že Bůh pamatuge na nás; byť otec, matka, bratři, přátelé z myslí a z paměti ztratili nás, byť by nám bylo kráčetí temnostmi a stjnem smrti, my nic se neděsme: Hospodin po prawici nassi, Dn sám tudn nás gístau wede cestau k štěstj, spasenj a sláwě. Wšak stogice pewně w blahé wjře této, nezapomjneyme nikdy, že, wede-li nás Bůh, my s Njm, my za Njm giti musíme. Chraňmež se, ať se někdo z nás z cesty naznačené, z rukau Geho prozřetelnosti, neděčně newyráží. Stežky Páně budtež cesty nasse, slow Geho buď nassi swjci, wjra Geho

nassi zbranj, nassim štitem, láska Geho chlebem nassim. Bez Něho něčiměž ničeho, wše s Njm začjneyme, s Njm dokonaweyme, w pochybnostech wšelikých k Němu přede wšim se utjkeyme, s Njm se radme, podle rady, wůle, rozkazu Geho se řidme. Gle, ten Josef, gak geg dnešnj sw. ewangelium před oči stawj, buď wzor náš! Kof, gegžto právě začjname, začawše s wjrau w prozřetelnost Boží a s úmysln důstognými srdce, oblaženého swatau wjrau tauto, pak gístě štátně dokonáme. Buď si, že by nás potkawatí mēl strasti, kterých se dějwá srdce lidské: my se gich nelekeyme, neděsme. Pokud Bůh bude s námi, a my wytrwáme w milowanj Geho, nic nám neusskody, wše nám pomůže k prospěchu a sláwě. Gednu toliho mēgme péci: abychom newypadli z lásky Boží. Bůh pak mage péci o nás, bude kráčetí s námi; Dn sám ukáže, čemu se wyhnauti a kam se utéci, kudy se obrátiti máme; Dn wěda nás, ochránj dusse nasse před úklady nepřátel i přiwede nás do své sláwy. Amen.

• Sw. Antonín Padowanský.

(Legenda.)

Z tichaunké ze své jistby ¹⁾ we přísném mnichowě ²⁾ Pobožný mnich Antonio wen hledí w Padowě. Modrá-tě jasné nebe we čistém blankytu, Měšťanstwo se prochází slunečném w oswitu.

Matrony tamto vážně chodi a mužowé,
A děwy lepotwárné, jaří jinochowé,
A dlahau tudy třída se lidstwo chumeli,
A všecka srdce bodré powzbauzi weseli.

Zde batoli se křepce šwárná pacholata,
Hrající tam ostřihá péč matky děwčata,
Ta mezi nimi pilně na vše pozoruje,
A čacké hry swých dítek milých opatruje.

»Ó blahá rozkoš dítek! ó slasti rodičů,
»Jež srdce něžných plodů i wize plodičů!
»Blahý-tě jest, kdo w dětské swau widi krassí twář,
»W niž newinny prwotní swé zirá božnau zár!

»Mně slasti této nelze požit swrchowané;
»Nesmím kochat se láskau jak druzi zemčané,
»K mým prsaum nesmi nikdy choť milowaná lnaut;
»Mně jestiř o samotě konat pozemskau pauf.

»An takto zde si stýskám, není-li hřích trud můj?
»Ó swrchowaná láska hřišnika polituj!
»Ty cit ten přesně lidský nám w srdce štěpuješ,
»Jej oželici slzu ty nezatracuješ.

»W mém powolání třeba, bych všecku silu měl,
»Celistwau ducha silu, již Bůh w člověctwu zděl.
»A tu jak rozkoš hatí, tak též uchwáci žel;
»Kdo mužně nezápasil, wítězství nedošel.

»Dušewné síly zdroji w pomoc mně Bože spěj!
»Tu tauhu, než mne zchwátí, mně w srdci zmoci dej!
»Bych zemským pudům postál, ty mému duchu svěť!
»Bych šťastně w pútce obstál, mne ku wítězství wed!» —

1) jistba tolik co cella; 2) mnichow = klášter.

Ej, an se modle takto se srdcem zápasí,
Jaký to w jistbě jeho libezný sauzwuk zni!
Nebeskau libowůni mnich zbožný pociti,
Co tisícerych sluncí lesk jistbu oswítí.

I aj, jak matka něžně je w jeslich libala,
Jak úcta je pastýřů sprostných přiwitala,
Zbožnau třech králů počtu jak jest tam přijmulo:
Tak něžně Jesulátko k Antoniu přilnulo.

A naň se usmíwalo, k němu se tuklo,
A zbožné srdce mnicha slasti naplnilo.
Ku srdci kněze něžně nebeské dítě lne,
A k panici čestnému rce Slowo wtělené:

„Twé tauze lidské, něžné wolím pohowěti.
„Tys žádal sobě dítě w swých rukau držeti;
„Nuž s trůnu nebeského přicházím k tobě sem;
„Ty w náruči Božího si tedy Syna wem.

„Nejvyšší slast otecká není však odpřena;
„Ni mnichu pobožnému nebud' zabawena.
„Sem ke mně pojdte, ditky!« — To pomni na slowo,
„W němž jest oteckých plesů ti množství hotowo.

„Učíš-li něžné ditky nebeskau prawdu znát,
„A k prawospasné wiře a zbožné lásce stát,
„Králowství když nebeské tak dítkám dobudeš;
„Prawé otecké slasti w tom hojně nabudeš.

„Ty službě mé upřímnau se's duši wěnowal,
„Tys w pútce mužně obstál, mé slowo's pěstowal;
„Nuže tedy ku wítězství teď s myslí statnau spěj,
„Weč rukojmím i cenau kwět lilowý měj!« —

Jak bodře Antoniowo se oko lesknulo,
Nebeské k jeho prsaum když dítě přilnulo!
Když Syna on Božího w swém náruči chowá;
Jak surowý se býti swět se vši wnadau zdá!

Z tichaunké ze swé jistby we přísném mnichowě
Pobožný mnich Antonio wen hledí w Pádowě.
„Sem — zwolá — pojdte ditky! bych prawau na drabu
„Wás dowedl k Hospodinu, k wěčnému ku blahu!« —

Bol všecken jestiž zhojen, a žádost splněna;
Wyhřešena se cítí a téměř zbožněna;
Ni wnadau swau ni trudem se jeho netkne zem,
Jeť, Syna nebes chowaw, zde již nebešťanem.

Wáclaw A. Swoboda,
professor na malostranském gymnasiu.

Noworoční aučty.

Na konec občanského roku obyčejně wšeliké hospodářské záležitosti se prohlížejí, aučtují, a čeho kde třeba, zaprawiti se hledí. Poněwadž netoliko zvlášť křesťan, ale i každý pořádný člověk se bogí, aby nikomu křiwdy neučinil, buď že by nezaprawil, co gest powinnen, aneb snad odkládage, gemu těžkost nepůsobil: aučtowánj toto a wyrownáwánj záležitostí pěkným gménem — pořádnostj gmenugeme. A čím wjce se tať řečený průmysl zmáhá, čím hogněgi sobě potřeb nawykláme, a k ukogem gich od těch, kdož promýšlegj, rof co rof wje a wje odbjráme: tjm wjce tať knihy aučtownj a zápisky tlaustnau, wýroční

pořádnosti wětšj znamenitosti nabýwagi a wždy bedliwěšj péci po sobě táhnau.

Tať sedel tať gednau w neděli po nowém roce gistý obchodnj u swých knih a zápisů, po celém stole rozložených, sem tam ledacos gessť opravuge a gednotliwé saučty pro odbiratelé swé wypořuge. Byli by owšem k práci této giný tať sobě den mohl obrati, gelikož přj den od Pána k službě Jeho wymjnněný a poswěcený, nemá se Gemu nikoli ukrádati: ale celý den průmyslu swému ugmauti, zdálo se tomuto býti trochu přjlišné. W tom wegde k němu — od některých obyčejně tať zwaný »muzdrák« Bohomil, a wida, čím se obchodnj objrá, prawj k němu: »Libo-li, dámt i gá wám tať něco zaznamenati, a budete-li sobě toho wšjmati, wěru pěkného zisků se dopjdte. Chce-li kdo bohatnauti a s užitekem wěci swé pořádati, měl by zagistě počty, které wám oznámjm, we wšech swých aučtownjch a kupeckých knihách pro dobrau pamět hned z předu zaznamenat mjtí.«

Kupec poušmaw se, wece: »Budiž tomu, ať zwjm, gať wy se do kupectwj znáte, a dá-li se tať zpeněžit, čím se mi nabjzjte!«

»Wšak to zkuste,« dj Bohomil; »abych ne mluwil nadarmo, račte hned péro wzjti, a napiste několiť těchto slow, kteréž wám řeknu.«

Kupec poslechl — a Bohomil gal se řjkat mu do péra, gať následuge:

Čjso 1. „Požehnánj Hospodinowo bohaté činj bez trápenj.“ Přjst. X. 22.

Čjso 2. „Co gest platno člověku, by wšechen swět ziskal, duse pať swé sředui trpěl? Kterau dá člověk odměnu za dussi swau?“ Mat. XVI. 26.

Čjso 3. „Wydey počet z wládařstwj swého.“ Luk. XVI. 2.

Čjso 4. „Tato gest wůle Božj... aby žádný nepřestjhal ani neoklamal w gednánj bratra swého; nebo mšitel gest Pán toho wšeho.“ I. Čes. IV. 6.

Čjso 5. „Gest zisk weliký nábožnost se spokogemostj.“ I. Čim. VI. 6.

Čjso 6. „Nic gme zagistě nepřinesli na swět: patrně gest, že tať nic odnésti nemůžeme. A máme-li potrm a oděw, budme spokogem: neboť kterjž chtěj zbohatnauti, upadagj w pokušenj a osídlo dábłowo, a w žádosti mnohé nesmyslné a sředliwé, kteréž uwodj w zahynutj a zatracenj. Neb kořen zagistě wšeho zlého gest žádost peněz.“ I. Čim. XXVII. 7.

»Zde můžete, milý pane, zatjm udělati punktj,« wece Bohomil; »nebude ale na sřrodu, dáte-li tať i na to pozor, co doložjm. Wšeliké zagistě nasse záležitosti na ten konec wygdau, že posleže smrt přigde co upomjnatel, a my chtěj nechtěj wšjm, co máme, budeme muset platiti. Blaze pať tomu, komu při tomto rownánj aspoň duse zbude.«

Císař Karel IV. odemždal gakémuš nad mjru rozumnému a prožřetelnému řeholníkowi, knězi Dětrichowi, welmi důležitý úřad k spravování. Tento wšak aniž po tom bažil, aniž ho přigmauti chtěl, wymlauwage se, že by coſi takowého do okresu stawu geho nenáleželo. Ale byw donucen, za krátký čas na stupni tomto hezky daleko se dopracowal. Wěc ta negednoſſo u dworu dopálila, a že záſſti wymohli gſau u císaře, aby welel mnichowi, w několika dnech aučer ſložiti. Mnich wšak nižádné lhůty nepřigal, ale ſměle prawil: »Nač čekati do zegtrj? Hned budu geg ſkládati, poſud libo Císaři Pánu. Když gsem byl k Waſſj Gaſnoſti příſſel, měl gsem tuto kutnu, ſlobauk a několik haljřů almužny w kapse. To podržim, a oſtatnj patřj Waſſj Gaſnoſti. Režá, dám ničeho, ničeho také nepotřebuji.«

»Takto měli bychom i my,« doložil dále w ſtutku maudrý Bohomil, »každické hodiny hotowi býti ku ſkládání aučtů před trůnem Božské welebnosti; a časnjch ſtafků měli bychom tak užjwati, aby chom po ſmrti své dobře mohli wygiti s aučty, kteréž i z těchto ſkládati budeme. — Zatjm wy ſám dobře wjete, že aučty, kteréž na délsj čas se protahujj, obyčegně zapletené a obtěžné býwagi. Z protož neplepe se činj, pakli čaſtější w roce milému Pánu aučty se ſložj; a mimo to neymaudrěgſj býwá, pakli se každého dne prohlédnau, a hlawa na lůžko se neſklonj, poſud aučty wſſewědaucjmu ſaucei se neſložjly.«

Pawel ſwatý muſil aſ též toho ſmyſlu býti, gežto napsati newáhal Korintſkým w liſtu prwnjm (XI. 31): »Kdybychom ſami ſebe rozſuzowali, nebyli bychom zagigſtė ſauzeni!« —

— Abychom pak u věci té bedliwosti na byli, nebude na ſſrodu, když ſi čaſtější připomeneme, co náſleduge. — Rudolf, král Herulůw, wyťáhl do pole proti Longobardům, a měla se rozhodná bitwa ſwěſti. An wšak král tento na giſto se bezpečil, že mu wjtěžſtwj ugiti nemůže: an bitwa se začala, požuſtal we ſtanu ſwém, tu ſedě při dobré myſli a bawě se hrau w ſſachy. Aby ale též mohl wěděti, gak se w bitwě pokračuge a nepřjtel porážj, přikázal zbrognoſſi, aby wlezl na wyſoký ſtrom, před ſtanem ſto gjej, a pozor aby dáwal; připogil wšak podiwné powelenj, řka: »Chraň ſe mi s tjm přigiti, že by mogi Herulowé na autěſ se dáwali, ſic na miſtě o hlavu přigdeſ!« — Mužj na ſtromě dobře pazmatorwal, co mu kázáno, a kdykoli tážán byl, gak že věci se děgi, wždy wolal: „Dobře, wyborně!“ — až pak i proti wůli své do žaloſtiwého křiku ſe dal, gakžž dříwe doſti dlaugo náſilně byl w ſobě potlačowal. »Co ſe děge?« wolá král; »gſau ſnad Herulowé mogi poráženi?« — „Pane!“ wolá wogjn na hľadce, „běžjť mi tu o hlavu; ne gá, ale ty'ſ to řeſl!“ — Z wyſkočil owſſem král, a zbraně ſe chopil — awšak bylo pozdě. Longobardů nelželo gž

wjce zadržeti, a král padl i s komonſtwem pod hroty mečů gegich.

Podobně aſ, gak tento reſ Herulſký, počjná ſobě záſtup lidj, kteréž nic ſlyſſeti nechťegj o Božské poſutě a ſprawedlnosti, nic o temnoſtech zewnitrnjch, nic o ohni, genž niſdy neuhafne, nic o ſtraſſném onom oddělenj owec od kozlů — gak by ſnad, co zle ſtogj, napraweno a kruté nebezpečnſtwj odwráceno mohlo býti tjm, že ſe gim o tom nechče ſlyſſeti. Bláhowci! tolik ſnad předce wjete, že příſſel Wykupitel? A nenj-liž pomſty, treſtu a pekla — nač bylo třeba Wykupitele?!

Tak mluwil mudrák Bohomil ſe kupci, kterýmž řeč ta owſſem nemálo trhatí počala. Zdalí wšak učinil dle rady Bohomilowj čili nic, powědomo nám nenj. Že; poſud ſe dle nj zachowal, ſe ſſkodau mu nebylo, za to můžeme ručit. Kdo by nechťel wěřiti, žkuſ a přewědčj ſe ſám. Přes rok o nowém letě budeſ pak zagigſtė Bohomilowi děkowati za dobrau radu geho — a geſtė wjce — na ſmrtné poſteli.

Missie katolické.

6. Egypt a Ethiopie.

Sedesátého roku po wtělení Syna Božího přišel sw. ewangelista Marek do Egypta a položil w Alexandrii základy k prwnímu patriarchálnímu chrámu Páně. Za přičinou obchodu ſjžděli ſe w tomto ſwětoznámém městě kupci ze wſech uhlůw oboru zemského, tak že obywatelſtvo, okolo 700.000 duſi obsahujici, co pestrá ſměſice ſeſtawalo z Řimanůw, Řekůw, Židůw, Peršanůw, Indůw a jiných národůw. Přirozený toho náſledek byl také ten, že ta nejrozličnější náboženſtwi ſwě wyznawače zde měla. ſimě křeſťanské, ſwatau rukau w půdu zdejší zaseté, w nádejný rozwtjelo ſe ſtrom, pěstowaný nadſenau od učedníků ſw. Marka obětiwosti. Znenáhla zarážely ſe ſkoly, a na wzdor wſemu uſilowání pohanſtwa, zničiti je, wjtěžně a wěhlasně hájili a řdili je Panténus, Klemens, Origenes. „Patriarchát Alexandrinský,“ di p. Sicard, o němž, že popsal a wykreslil ſtarý a nowý Egypt, jſme ſchwalně již podotkli, „zaujimal ſedmero metropolitanských a dwadecatero biſkupských ſidel, a ſice pauze w Egyptě, mimo Lybii, Nubii a Abyſſinii.“ Ačkoli hlodawý zub času a turecký fanatismus města biſkupská z wětſiho dilu w zkázu uwedl; oſtatní pak w bidné weſnice ſe proměnila, předce ſtawá tolik ſtop, že ſnadno jeſt dopátrati ſe býwalého jména a objemu každého ſidla. Z dáwnowěké ſláwy žiwota křeſťanského zachowalo ſe 80 klášterůw, mezi nimižto nejznamenítější jsau: klášter sw. Antonina na pauſti, jiný na břehu řeku Nily, klášter sw. Pawla paustewníka, sw. Makaria, kláštery Syrůw a Ře-

kůw, sw. Pachomia, panenský klášter a jiné. Připočteme-li w duchu ještě celé pobřeží moře středozemního, po němžto přes 500 sídel biskupských nad nesčíslným křesťanstwem vládl, kde sw. Augustin bludy pohanské duchaplnými spisy porážel, sw. Cyprian krew swau pro Krista Ježíše wylil, sw. Athanasius proti nátiskům, wolnosti cirkewní činěným, neustupně bojoval: uvažíme-li to všechno bedlivě na mysli, můžeme sobě utvoriti aspoň jakausi představu o wznešeném stupni, na jakém tu za oněch dob křesťanstwí stálo, o milostném rozkwětu, w jaký nebeské puky wiry, naděje a lásky w srdci a duchu tehdejšího lidstwa se byly rozwinuly.

Bohužel však ujal se Dioskorus, patriarcha Alexandrinský, kacířstwí Eutychetowa, a pod tauto zlopověstnau ochranau nakazil se jím celý Egypt. Obzvláště neblahau horliwost u rozšiřování falešného učení vynikal mnich Jakob, jehožto památka tak hluboce utkwěla w srdci a duchu syrských a egyptských odtržencůw, že po jměnu jeho Jakobity se nazýwali. Pokažená wýslovnost Turkůw skrátila později toto jměno w Kopty.

Každěmu kacířstwí přirozeno jest, že nejprwě na základech cirkewní moci a postupem času, zamězuje-li mu další pokroky, také politické auktority hlodá. Když byli Jakobité katolickým císařům dosti mrzutostí nadělali častými rozbroji, usnadnili i Muhamedánůw podmanění Egypta. Muhamed byl bez odporu wýtečný politik, a proto swým přívržencům radil, aby se s Jakobity srozuměti hleděli. Poslechli tedy rady, a sotwa že kalif Omar byl Syrii se zmocnil, pokaušeli se o Egypt. Jakobité ke všem službám hotowi jsauce, otevřeli jim brány Babylonu, w jehožto sausedstwí r. 969 Arabové nové založili město, nazýwajice je Al-Kahira, to jest wítězná. Amru dobyl Alexandrii, a tím se stal pánem celého Egypta. Wstapiw do města pleně a vraždě, zastawil se u bohaté knihowny, a tu jej Jan, známý pode jměnem Grammatikus, snažně prosil, aby aspoň newinných kněh přede zkázau chránil. Amru se napřed poradil s Kalifem a potom takto odpověděl: „Obsahují-li tyto knihy pauze to, co stojí w koránu, tedy jich nepotřebujeme; obsahujili pak něco jiného, tedy jsau nebezpečny.“ Půl roku se jimi wytápěly veřejné lázně. Jak během následujících let rozbujněný praud poloměsice celau sewerní Afriku zaplawil a milostnau zahradu kwetaucího křesťanstwa muhamedanstwem a kacířstwem zanesl, známo swětu, aniž Blahowěstu by milo bylo, obšírněji wykládati.

Až do r. 1345 zakrýwala hustá tma tyto nešťastné kraje, kdežto p. Livin, kněz řádu sw. Františka, z Jerusálema do Kahiry se odebral. Hlásaje jednoho dne ohniwau horliwosti Krista Pána, právě

když Arabové u welikém množství okolo něho se byli shromáždili, popudil na sebe wztek jejich takowau měrau, že u welikém hluku se ho chopili a před soudce přiwedli. Nechtěje však odříci se Spasitele swého, odsauzen byl na smrt. Ještě na poprawišti mu přimlauwali, aby zapřel Boha swého a hodnosti příslibené přijal, on však odpověděl: „Wy mně slibujete statky pomíjející, pakli wyznám Mahometa, já ale wám slibuji život wěčný, pakli uwěříte w Jesu Krista!“ Na to byl uhlawen. Toho samého roku přiměl jiný Františkán důtkliwými wýčitkami odtržence k tomu, aby veřejně odřekl se Mahometa a opět ku Kristu Pánu se hlásil, což skutečně i učinil, a to sice u prostřed shromážděných w mečiti muhamedánůw. Okamžitě weden jest na poprawu. Nežli však jej usmrtili, dozvěděli se wyznawači falešného proroka, že přičiněním mnicha Jana odpadnul. Na místě přiwlekli i tohoto, a když byli kajícího odpadlice byli stáli, kněze na dvě půle rozsekli. Předce však neustáli missionáři nawštěwowati Egypt, a všemožně starali se o wěčné blaho kahirských katolików. Obzvláště Františkáni ujimali se Egyptánůw, až se jim r. 1716 podařilo i klášter wystawiti w Kahiře. P. Sicard, muž apoštolskými vlastnostmi nad jiné vynikající, nesmrtelně sobě dobyl zásluhy o morem raněné, zde buď uwězněné neb jinak usazené křesťany. W nejnowějším čase uhostili se zde Lazaristé, a kojíme se nadějí, že skleslá sláva dáwnowěkého křesťanstwa wplywem ewropejské wzdělanosti okřeje, a ze starého rumu rozbořených chrámůw nowí, wznešenější powstanau, a wítězný kříž egyptskému národu cestu k nebesům opět okazowati bude.

Týkajice se Ethiopie, s bolestí musíme wyznati, že přiměřené apoštolským pracem odměny až posud newydala. Až do dewátého století byla spojena se stolicí sw. Petra. Brzo na to nákaza Jakobitského kacířstwí, z Egypta sem donešeného, počala káletí čistotu učení cirkewního. Na sněmu Florentinském sice i wyslanec ethiopský se nacházel, nezdá se však, že by mnoho ku spojení se s Řimem byl přičinil mezi swými krajany. Ačkoli missionáři častěji se pokaušeli, wníknauti do země a, když se podařilo, přesvědčowati obywatelstwo o bludech, w kterých se potácelo, stálých sídel předce nikdy nemíwali. Byl-li jeden mocnár jim nakloněn, pronásledowal jich nástupce tím wztekleji. Nejznačnější po sobě stopu zanechal zde p. Paés, jenž r. 1604 tak se zalíbil králi Aenafowi, že sám bludůw kacířských se odřekl a mnohé welmože do Cirkwe se nawrátiti naklonil. Kdyby za onoho času okolo p. Paésa hojnost dělníkůw byla se shromáždila, bohatými pro králowstwí nebeské žněmi by požehnány býwaly jejich práce.

Jinák ale usaudil Pán, powolaw zaslaužilého sluhu swého na věčnost r. 1622. Syn nábožného Aenafa byl prawý opak otce swého. On nutil mermomoci každého katolika, aby odpadl od Cirkwe, jinak ho na hrdle trestal, ani vlastního strýce nešetře. Rozprchnuwše se missionáři, tékali po horách a lesích, jsauce jedinou útěchou malomyslných katolików. W čas tohoto pronásledowání byli mučeni otcowé Jan Pereira, Almeida, biskup Nicejský, dvě léta později otcowé Bruni a Cadeiri. R. 1700 vydal se na cestu do Ethiopie p. Bredevent, o němžto již chwalnau jsme učinili zmínku, zahynul však na poušti. Osmnácte let později podařilo se několika egyptským Františkánům, získati jednoho z welmožů ethiopských. Sotwa však zpráva, že katoličtí missionáři se nacházejí v zemi, mezi fanatickými Kopty se roznesla, všeobecnau proti nim mezi lidem wzbudili zpauro. Pozorujce ale, že z mocné se těší ochrany, wypátrali napřed příznivce a otráвили je, missionáři pak byli zúřiwé luze vydáni a ukamenováni.

W nejnovějších časech wnukl Bůh panujícímu císaři spasitelnau myšlenku, aby si u Římské Propagandy vyžádal dělníky ewangelické. Tato však nenadálau překwapena jsauc prosbau, dle možností chwátala wyhowěti císařowi. Již se do oněch dalekých krajůw odebrali Lazaristé, o jichž dosawádním působení ale ještě žádné nás nedošly zprávy.

Cesty Boží.

Bude tomu asi šedesáte let, kdž Fidelis, syn zámožných rodičůw na vysoké školy se ubíral, aby někdy jakožto muž, wědomostmi a uslechtilými mravůw vynikajecj, Cirkwi a vlasti platně slaužiti mohl. Z byla k tomu dobrá číka. Mladík, wštečnými dary ducha od Boha nadaný, takowau pilností ku swému powolaní zahorel, že za krátký čas nade wšechy spoluzáky vynikl; ku wětší cti ale slaužilo mu, že i ty, kteří mu tak znamenitý prospěch w umění, jakož i patrnuu příjez učitelůw záwiděli, stromností swau sobě naklonil. Což wšak přecasto u mládeže se stává, stalo se bohužel i zde. Fidelis zpyšněl, a ustawičným pochlebowáním we své pýše geštie utworzowán byl od známých, kteří mu pauze wytykali, že se do swěta geštie dokonale nezná a we společnostech trochu neohrabane sobě počíná. Čhtěge tuto wadu naprawiti, přichytil se Fidelis hegškůw probnaných swětem, nosil se dle gich kroge a za gich příkladem se twáril. Adekoli zawzněly weselé struny a zařínčely plně čisse, náš Fidelis nikdy nescházal w zhýralé družině. Ze tau měrau knihy znénáhla se pokrýwaly prachem, nikomu nebude divno.

Žáden ale nebude s to, aby sobě představil leknutí lehkomyslného ginocha, kdž mu postowanj posel doručil z domowa list, w němžto rodičowé,

o špatném syna sechowánj úplnau známostí magice, přísně geg kárali, natjzujce, aby bez odkladu na giné školy se odebral, a polepsšením zarmaucené gich srdce potěšiti hledel. Z newáhal Fidelis, wydati se na cestu hned druhého dne. Smutně a celý zamyslený krácel ginoch cestau, až hluboký les široko před ním se rozprostřel. Koge se nadějí, že před saumrakem předce k nějaké wesnici dorazí, pustil se lesem; neustále wšak w negisté budaucnosti hlaubage, šessel z prawé cesty, ani newěda. Tu wšsem že počal testniti, horem dolem po gáfekoli stupance se sháněti; mezi tím síl mu ubýwalo, noe zastjnila temným křídlem wšselikau stopu — a slyš! pronikavý hwjzdot zawzněl w usšjch poděšeného mladence; dějwe nežli se zwamatowal, obklopila geg tlupa divokých laupežníkůw.

Hrůzau na smrt zbledna, stál tu Fidelis u prostřed křawých zlosynůw. Z počali sobě tropiti ukrutné zerty s ubohým mladíkem, brzo kygemi nad hlavau mu točje, brzo dykami proti srdci mu naměřujce. Nagegnau napadlo gim, střiti chasníka do gednoho z prázdnych sudůw, které, zawraždíwše kupce, s nákladnjm wozem právě do swých pelešj zawlékali. »Až se nagjme a napigeme,« doložil wůdce té roty, »uhljáme, co s njm!« Druhowé pak chopíwše se ginocha a surowě se chettagje, zabednili geg do sudu.

Polomrtew ležel tu Fidelis, těžce sobě wzdychaje, a hle! ten, na Něhož za poslednjch časů nikdy nebyl wzpomněl, opět zgewil se w uděšené geho duffi — Bůh, Sotwa že drobet počínal mládnauti rozumem, zalkal bolestně: »Bože! ge-li možná, abych takowým ohavným způsobem zahynul?!«

Gako blešť rozhánj tmu noční, rozprášila tato aužkostná otázka mrárotu swědomj mladířowa. Hogné slzy, slzy hluboké, upřímné ljlosti zaléwaly praudem twáře geho, i zdálo se, že mu srdce stjsněné puřnauti musí bolestnau mukau. Swjtaloť mu opět w duffi po dlahé noci, poznáwal winu swau, patře s newyslownau testností, gať přísný za nj následowal saud Páně. Živými barwami lčilo mu probuzené opět swědomj wšechny spáchané hřjchy, nahljžet, uděšený, gať daleko gíž od Boha byl se uchýlil. »Ach! proč gsem Te opustil! Ty's mne wolal, ale hluk marného swěta byl mocněgšj nežli hlas Zwůg. Darůw milosti Twé k zlému gsem užjwal; proto mne stjhá nynj strassný saud Zwůg. Ach! dopřey aspoň, abych, newěrným byw Tobě za žiwobytj swého, při smrti byl ti wěrným. Káčj-li wšak smilowati se nade mnau, zaswětjm Tobě žiwot swůg, aniž přestanu hlásati sláwu milosřidnstwj Twého!«

Takto se modlil utrmácený ginoch. Modlitba wšak wzkrjřila w duffi geho gšřru důwěry. Dde wzdaw se do wůle Boží, pocítil, že se mu po rozbaurené útrobě mjr nebeských rozléwá. Čjm wjece se w srdci tšřil, tím gasněgi zářila na obloze ducha geho myšlénka o prozřetelnosti Boží. Nagegnau zaslechl

gakhý sřustot okolo řudu, řasem se opakugij. Spozlřehage tjm purněgi na Boga, Spasitele řwěho, hoztowil se ř smrti gako řřestřan. Dpět ticho, auřkostně ticho. — Břrage pozorným okem řřrže otwor řwěho řudu, zořil několik wřřw, řterj řenichagjce řolem beřky, do wnitřka se wedrati uřřlowali. řjm wjce řlad gid řrawost drážřil, tjm řřasřněgi pořřalo se rozlřhati řřirořkým řesem řpěnlivě gegid wytj. řidelis ale i w řeto řmrtelně auřkosti měl zař řřřowati řřanu, genj ho řa řodřřwnau ohradau řřřnil řřř wřřřřřřř řřřřř řřřřř.

Geden ze žravců těchto, tlamau wníknauti darmo se pokušim, střel do sudu děrau od čepu svůj kofatý ohon, tváře študentovy jim přegeda. Tento, ani sám přejiny počínání svého neznage, chytil se oběma rukama ohonu, táhna šselmu křečovitě k sobě. Blk upozorowaw, že chycen gest, a lomcowáním že nemožno, wydrati se nepříteli, gal se tak aukostliwě wýti, že ostatnj popláššiwše se, zmizeli w okamženj. Fidelis ale pewně se drže ohonu, wlečen gest od šselmy obrowskau šilau přes hory dolu hlučným drnkotem, až se konečně tato diwná spřež na kráči přjkré stráně octnula. Tu se wozka přes wůz a wůz přes wozku horem pádem rachotil dolů, posléze sud se rozrazil, a Fidelis wida se na swobodě, sotwa zahlédl wolfa, an gako střela hwozdem uháněl.

Porozuměw pak ginoch, gať zážračným způso-
bem wrahůw, wězenj a drawé zwěře zprossťen gest,
padl pod šjrau, tisjcerými hwězdami ozářenau oblohau
na kolena swá, neywraucněgšj wzdáwage dšj Bohu
Spasiteli; měšje milostně se obrážel w geho sljzjch,
praudem po obličej mu kanaucjch. J nemohl mladšj,
gednať wděčným citem překonán, gednať w duchu nad
zážračnými cestami Páně žasna, dosti naopakowati se
slow: »J gať dobré mi bylo, Bože! že's mne wonjžil!«

Zotaviv se, krácel dále. V první vesnici doptav se právě cesty, dorazil na saumrak k rodičům. Když, co se bylo přihodilo, vykládal, gali se všichni velebiti Hospodina, genž často neynepatrnějšich okolností používá, aby velké věci učinil. Věrně obnovil Fidelis svatá předsevzetí a, obdržev svolení rodičů, wynvolil sobě stav povaze své přiměřený, v němž neustal činiti skutky Bohu milé, sobě pak a bližnjmu spašitelné.

Církevní zprávy.

Z Prahy. Powěst, jak wytěčně se welebné naše staročeské zpěwy rorátní zpiwaji na Winoři, wybízely mne již po celý adwent, abych jda, sám se přesvědčil a zároveň i potěšil i wzdělal drahými těmito ohlasy hluboké zbožnosti staročeské. Poslední neděli w adwentě poštětilo se mi teprwé, wywěsti dáwné swé přání. Bera se wečerem k Winoři, nadál jsem se, že tam owšem mnoho radosti najdu; druhý den ráno však musil jsem se wyznati, tolik že jsem nikoli neočekawal. Tuhy mráz a prudký, ostrý witr zabránil sice mnohým, zláště di-

tkám — a ty jsau vlastně zpěváckým sborem na Winoři, — že po páté hodině ráno z domu do chrámu Páně vydati se nesměly. A však rozkoše, jakowauž mi přítomné připravily, dávno se mi nedostalo. Nebeské zdály se mi býti zpěvy, rozléhající se z úst newinných těchto duší po swatyni Páně. Dojímavé písně, střídající se s významnými názpěvky chorálů, pronášené jistým a čistým hlasem útlých těchto zpěvců tak snadně, jako by se tu od jakžiwa byly zpiwaly, tak živě a wraucně, jako by teprwé dnes přímo z rozniceného srdce praudily, tak sauzwučně, jako by vše z jedné toliko duše pocházely, celau mysl mau i srdce i duši tak uchwátily, že jsem se takorika u bran nebeských býti cítil. — Než i to bylo jen polowičkau radosti, čekajících na mne. Přišed do školy, dostal jsem se ku pramenu, z kteréhož se nábožnost chrámová na Winoři tak utěšeně prýští. Důstojný, p. t. pan farář, Jos. Hlawáček, prawý otec této školy a půwod všeho, co se w ni děje, wybidl milé žáčky swé, aby přede mnau některé písně rorátní zazpiwali. I stalo se tak, a já slyšel ty nejpěknější zpěvy celé pobožnosti rorátní, pronášené s takowau jistotau i wraucností a s takowým wyrazem, že mi srdce i sluch přecházely.* Aby však radost má cele byla dowršena, přidaly se ku konci ještě některé písně Marianské, složené od našeho nad jiné jemného pěwce Marianského, p. V. Bradáče, a od p. Rubeše, wytečného pomocníka školního na Winoři, ná pěwem opatřené. Co jsem cítil, wyslowiti se mi nedá, každým tónem zmáhala se newymluwná rozkoš w srdci mém. Duše byla jako u wytržení, a já hned si přál, býti dítětem, odchowáwaným mezi těmito šťastnými žáčky, hned Bohu děkował, že se takowau školau honositi může drahá naše vlast a Církew, hned Jej wžíwal, aby tak všude bylo, hned opět do slibné budaucnosti duchem nazíral. — Než mohl by se snad někdo domýsleti, že buď trochu přeháním, buď že tu, kde tolik snáhy zpěwu se wěnuje, mládež bez pochyby w jiném umění musí se opozditi. Komu by se to zdálo, pojď se mnau na Winoř, a tam se ti oči otewrau. Na kteraukoli strunku uhodiš, wždy se ti ozwe libezný zwuk. W náboženstwi jsau žáčkové tito jako doma; slyše je počítati z hlavy, ustrneš; zabraw se s nimi do mluwnice a prawópisu, podiwiš se, jak se w tom i w oné výborné znají; — ano, ty najdeš we škole Winořské věci, o kterých mládež misty ani na wzorních školách normálních newí: slowem, nabudeš přeswědčení, seč jest we škole horliwý, prawau laskau Kristowau nadšený kněz, uměje wzdělati sobě po boku zdárné učitele! — Že pak jest podobná škola chlaubau kněze a sláwau učitele, na jewě jest, rovněž tak jako jest jistým rukojemstwím lepších časů. Bohdejž bychom jen podobných všude po vlastech měli! Blaze by pak bylo nám: dáwná sláwa nawrátila by se do milé vlasti naší. Kdo k tomu přispěti můžeš, učin, seč jest síla twá — i tebe blahoslawiti bude potomstwo.

* Slavné tyto zpěvy měly podobný osud, jako náš milý jazyk — měly zahynouti. Zachováwe se z blahoslawených časů Karla IV. až do minulého století, málem byly by upadly v zapomenutí. Na některých místech v Čechách zřácel se téměř poslední zvuky velebných těchto písní. Že v Praze a v Čechách vůbec na novo ožily, o to má hlavní, nesmrtelnau zásluhu wys. důst. p. kanovník *W. Pešina*. W Praze zpívají se posud toliko u sw. Wíta na hradě Pražském a u sw. Petra na Petiči. Pres rok bohda i w jiných některých chrámech je uslyšime. Že však i na wesnicích uweští je lze, a misty s větším prospěchem než w samé Praze; na důkaz toho máme právě — *Winor*.

BEAUFORT

Číslo 7.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slováky a Slezáky. *vydává se každou sobotu* w bywalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u *wy-dawatele* na Dohy-tém trhu, č. 552, i *w* *wšech* řádných knih-kupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle I. po Zjewení Páně.

Obsah: Řeč na neděli I. po Zjewení Páně. — Missie katolické. — Statečnost křesťana věrně Bohu oddaného. — Církevní zprávy.

Dne 9. ledna.

Řeč na neděli I. po Zjewení Páně.

Ewangeliium sw. Luk. II. 41—52.

S tíží spočítal by člověk nesčíslné to množství knih, co gich gest, co gich bylo na tomto světě: awššak mezi wšsemi nenj ani gedínké, kteráž by se wyrownala knize života a skutku Páně. Život Krista Ježíše gest pokladem, w němž drahé perly maudrosti a prawdy se těpytj; gest studnicí, z níž se utěcha a swaté radosti prýstj; gest sluncem, které nám na cestě k ctnosti swjtj, kteréž nás weđe k wjtězstwj a bla-hoslawenstwj. Nenj stawu a powolánj, nenj člověka na zemi, kterýž by nenassel w něm, čehož mu třeba — prawdy a cesty ku spasenj. Z dnešnj sw. ewange-lium posklytuge toho důkaz. Gako mládeneček dwa-náctiletý stawj se nám tu před oči milostnj Pán a Spasitel náš. Myš Geg widěli w Bethlémě, an se ponjžil pro pých, a z lásky narodil pro spásu lidškau; myš s Njm byli w Jerusalemě, an se po-drobuge zákonu pro neposlussenstwj nasse; myš Geg prowázeli na útěku do Egypta; my se s Njm na-wraceli do Nazaretu, welebje swaté cesty prozřete-lnosti Páně: dnes ale potkáváme se s Njm opět w chrámě Jerusalemském mezi učiteli zákona, mezi mudrci židowskými, abychom učili se od Něho cestám života. Prorocstwj Simeonowo počná se plniti: dwa-náctiletý Ježíš tady ukazuje, že gest swětlo národům a sláva domu Izraelského, pokrm Geho že gest, aby plnil wůli Otce, kterýž Geg poslal: w těch wě-cech, kteréž gsau Otce Geho, že musj býti. Přissed

s Josefem a s Marij ke dni slavnému welikoně-njmu do Jerusalema, když se nawracowali ochrán-cové Geho, »zůstalo dítě Ježíš w chrámě.« Awššak to dítě, tento dwanáctiletý Ježíš, octnul se brzo mezi doktory, »poslauchage a dotazuge se gich, tak že se děšili wššickni, kterýž Geg slyšseli, nad rozumnostj a odpowědmi Geho.« S kdo z nás by si nežadal, znáti prwnj tyto weřegně důkazy neskonalé maudrosti Páně? Dwssem přál by si to každý křesťan; Bůh sám ale ginať usaudil: mjšto slow a řečj kázal nám oznámiti toliko skutky. Než netužme proto, D. D.: skutkové tito, zaznamenanj sw. ewangelistau, gsau zagisté žiwým pramenem prawdy spasitelné

- 1) pro rodiče,
- 2) pro děti,
- 3) pro každého.

Swatý děg, zaznamenaný w dnešnjm ewan-gelium, gest žiwým pramenem spasitelné prawdy

1) pro rodiče: stawjť gim zagisté před oči wzor a příklad, kterať by měli dítjky své wychová-wat; učjť ge uměnj, kteréž gest, wedlé slow sw. otců, nad giné wššeliké wznesšenějšj; ukazuje gim cestu k blahoslawenstwj, kterýmž i tato země stane se gim na polo rágem. Nebo rcete, D. D., gest-li na světě pro otce a matku dražšjho pokladu, než gest zdárný syn neboli dcera? Stateť, panstwj, nýbrž i králow-stwj swěta cenu gedínké ctnostné dusse nepřewážj: otec, matka, kterýž třebaš gen gedínkau odchowali Hospodinu, bohatšj gsau nad pány, knjžata a krále. A hle, B. M., kljč k tomuto uměnj, cestu k tako-

wému štěstí ukazuge wám, otcové a matky, příkladem svým — Josef a Maria. Neboť ať nic nedím o tom, co činila panenská Rodička pro svého miláčka hned od té chvíle, když geg počala w životě: k tomu gedině, co nám sw. Lukáš w dnešním sw. ewangelium zaznamenal, zřetel obraťme. »Když byl Ježíš we dwanácti letech, a oni, Josef a Maria, wstúpili do Jerusalema podle obyčejne dne swátečního,« wzalit s sebou též i miláčka svého. Kam sami po wšeka leta chodjwali, tam wedau též dwanáctiletého Ježíše; onit Ho wedau do Jerusalema, aby s nimi zároveň wzdával čest, oswědčil oddanost a lásku swau k Bohu. W tomto gediném děgi, D. D., gest celé tagemštwj dobrého zwedení dítě. Z chcete snad, abych wám ge wyslowil? Nuže slyšte! Otcové, matky, sami gsauce wěrnými ctiteli Páně, wedte k Bohu syny a dcery své: přibytkové wassi budau pak podobnými blahoslawenému domku w Nazaretě; následugte Josefa, následugte Marii, a děti wasse stanau se následowníky milostného Ježíše; wedte ge k Bohu, a wám odmění snahy wasse Kristus radostí, dražší nad wšelikau rozkoš, wznesenější nad pomyslení lidské. Ano, z Josefa a z Marie Panny wezměte si příklad, otce i matko! Každý z wás zhlížeg se w zrcadle tomtó: dbey o to, ať sám s čistým srdcem, s neposkvrněnou duší Pánu slaužjš; mēg o to péči, aby na tobě ani to nemluwně nikdy ničehož nezahlidlo, což se protiwi Bohu; chraň se, ať hrdost a lakota, zášť a hněw, podwod a lež, pomluwa i klam pod wassí střechau nikdy se neukáže, hřích přes práh nepáchne, nepravost za stolem nezasedne; bez Boha ničehož nepočjnen, co činjš, pro Boha činjwen; modlitbau a zpěwem nábožným zaswěcug kroky své, ať giž ku práci, k stolu neb na lože se ubjráš; chrám Páně pokládey za sídlo své rozkoše, slowo Boží za pramen svých radostí, skutky dobré za hody svého života; w pobožnosti bez pokřtštwj, w pokoře bez osfemetnosti, w tichosti a trpělivosti, w útrpnosti a středrotě, w upřímnosti a dobrově, w přjwětivosti a lásce ke wšem lidem, w pracowitosti, w maudrosti, w sprawedlnosti kráček ustatwieně před twáří dítě svých; uť ge záhy lásku a zákon Boží znáti; gať mile se gim počne gaznť rozwazowat a mysl rozwjget, wyprávěgš gim o dobrotiwosti Otce nebeského, o lásce Syna Božího, o milosti Ducha swáteého; uť ge záhy před Bohem kolena ohýbat a ruce spjnat, s Bohem se těšit, s Njm důwěrně mluwjwat, we stánku Geho se Mu klanjwat; sjmē wjry klad w útla srděčka miláčku svých, okopáwewž ge maudrým slowem, zaljwen modlitbau, zahjwew láskau; cwiť ge w ctnosti wšeliké, rozněcug ge k milowánj Páně — slowem: k Bohu ge wed — a ty se dočkáš nebeských radostí: dítě twé, chlauba i rozkoš twá, stanau se okrasau Cjrkwe, diwiti pak se budau wšickni, kterjž užj gegich ctnosti

a poznaj gegich maudrost, nebesťjané budau plésati nad nimi. S gaťe by to musilo býti srdce, gežto by neprálo takowého štěstí sobě? Gaký medle byl by to otec a matka, gežto by nedbali, k rwi své pomoci k němu? — Drawý lew a krwežjžniwý tygř zahanbily by ge! — Než co dím, že by ge zahanbili? — Nēmá twář a diwé šselny zahanbugi wás, nešťastnj rodičowé, na kterěz padá kletba, že newedauce děti své k Bohu, bludu, hřichu, dáblu za kořist wydáwáte nendražší tyto pokladny své! S zhrozte se saudu Páně, který od wás požádá zpět dusse gegich; zhrozte se této strasné kletby, kterauž wám šic w mrákorách wěčných wlastnj wasse krew bude na duší plýti, kterauž wlastnj swědomj wás bude stjhat. Zděste se kletby té, a obrátiw šse se sami k Bohu, deyte se do hledánj těch drahých dušj, kterěz, swěřené wám Ho spodinem, hynau gaťo ztracené, gaťo pomámené zabjhať do gány wlká pekelného winau wassj. Z wám lyne příklad Josefa a Marie. Mjmo wli, beze wšj winy gegich žůstal gim Ježíš w Jerusalemě. Gotwa zpozorowali drahou tu ztrátu, giž, »nenalezše Ho mezi přibuznými a známými, wraci se do Jerusalema.« Gim se nenj co báti, že zahyne Syn Kewnššjho; onit wědj, že bďj nad Gednorozeným svým Wšemohaucj: předce wšak nemagj nikde stánj. Pro užkost necitj mdloby, pro samé starosti prchá sen od očí gegich, bez oddech, dnem i nocj hledagj drahého synáčka svého, pokud geg nenalezli w chrámě. A tebe nic se to netýká, co widjš a slyšjš, nešťastnj otce a matko, gežto stjžení gste winau zkázy a ztráty swěřených wám od Boha dítě? — wámili nehnul příklad swatých těchto dušj? Ach, pro lásku, s kterauž Josef a Maria hledali Ježíše, prosim a zapřisáhám wás we gměnu Boha žiwého: ustrňte se nad sebou, ustrňte se nad ztracenými swými. Obrátiw šse se přede wšim sami k Bohu, deyte se do hledánj, anjž ustatē, pokud gste poblaudilē a ztracenē děti své k Bohu nazpět nepřiwedli. Sw. Monika nalezla Augustina: i wy s Bohem se uradiwšse, pro Boha ztracených hledēte. Josef a Maria budau hledati s wámi; slowo a přjpowěd Kristowa splnj se: zármutek wáš obrátj se w radost, nebe radowati se bude s wámi, a nalezšse hledaných, sami žkúšjte, že dnešnj sw. ewangelium stalo se wám pramenem spawitelné prawdy. Wšak onoť gest gim netoliko pro rodiče, nýbrž

2) pro syny a dcery. Neboť nenjliž to Bůh sám kterýž, wele w starém zákoně: »Cti otce svého i matku swau,« i hned dokládá: »aby dlaubo žiw byl a dobře se ti wedlo na zemi?« (2 Mdg. XV. 12. Cf. VI. 1 — 3.) Nenjliž to Hospodin, genž úšty Cjrchowými oswědčil: »Gako ten, který ctj matku swau. Kdo ctj otce svého, radowati se bude w synech, a w den modlitby své wyslyššán bude.« — »Pročēž i w skutku i w řeči cti otce svého, aby přišlo na tě požehnánj

ed něho?« (Sir. II.) Ano, tñž wěcný Pán to gest, který žetelně přikázaw: »Saudu otcowa poslauchente synowé, a tak činite, abyšte spaseni byli;« (Sir. II. 2.) zgewně brozi: »Zlořečený, kterýž nectj otce swého a matky swé.« (5 Mog. XXVII. 16.) A hle! wědauce, co welj, čjm brozi Bůh, popatřme, D. D., na Krista Pána. On sessed ze sláwy Otce swého, wzal na sebe wšedku přirozenost nassi. On wj, kdo gest Otcem Geho; zná, že Geg ustanowil wěcný Dtec králem nad Sionem a wšse podložil za podnoží nohau Geho: a předce kdo z nás neustrne, wida, gač etj král nebes a země chudau matičku swau, kterak gest poslussen pěstaua swého Josefa tesaře?! Nalezši ho w chrámě, w díle Božim, domlauwá matka: »Synu, proč gš nám tak učinil? An, otec twüg a gá, s bo-
lestj hledali gsme tebe.« — On, ač wědel, že právem řici mu nálezj: »Což gest, že gste mně hledali? Zda-
liž gste newěděli, že w těch věcech, kteréž gsau Otce mého, musjm gá býti?« — nic newáhal, nýbrž i hned »zstaupil s nimi, a přišel do Nazaretu a byl pod-
dán gim.« D, D. D., kořme se newynmluné lásce swého Jezisse! Král nebes poddán a poslussen gest chudické rodiče swé, panenské choti Josefowé: a ty, synu! ty, dcero člowěč! směli byšte zpauzeti se proti otcí a máterí swé? Ach! pokud to činite, neposlus-
šenstwjm a zpaurau zarmucugjce rodiče swé, klam a lež to gest, pakli se hlásjíte k wyznawačům, násle-
downjkům Kristowým. Každá slza, kterauž zarmau-
cený nad wámi otec wyléwá, každé wzdech nutj, kterýmž nájíká sobě na wás před Bohem matka wasse, dostawj se na saud Páně proti wám na swědectwj, že gste neznali Krista, nesserili slowa, ne-
následowali lásky Geho, že gste dali se zahanbiti těmi pohany, kteříž za otroky se prodali, aby wýžiwu opa-
trili choré materí swé, ano swědčiti budau, že wás za-
hanbila Řimanka, kteráž hladem zmořenau w žaláři matku swau napágela mlékem a křwj prsau swých. Slze ty budau pak wás pálit, wzdyhánj toto bude wás swjrat, — a Kristus, Gehožto příkladem gste po-
hrdli, přestane býti slitownjkem milostným, alebrž ažene wás, stížené kletbau, od twáři swé. D pokud máte gssťe srdce žádostiwé slitowánj a blahoslavenstwj u Boha: pomněte na Krista swého w Nazaretě, obraz Geho účiivosti a lásky, Geho poslussenstwj a poddanosti k drahé rodiče a k milowanému Josefu ustawičně před očima męgte; w zrcadle tomto se zhljzge, bohumilau wůlj rodičů se rádi zprawugte, oslazugte gim doby trapné wezdegssj pauti, wděčnosti a láskau odměňugte se gim za lásku a péči gegich; usilugte, aby gegich požehnánj dostalo se wám, a wy prospjwagjce wěkem, rostli milostj u Boha i u lidj, a sami zkusili, gač spasitelné pro wás prawdy pramen bylo ewangelium, wnyžwagjci wás příkladem Kristowým k lásce, poslussenstwj, poddanosti rodičům swým. —
Awšak z ewangelium tohoto prýšstj se ne-

toliko pro otce a matky, syny a dcery pramen prawdy spasitelné, nýbrž i

3) pro každého. Každý z nás widj tu Jezisse, widj Marii a chotě gegiho Josefa, gač horliwě se magj k počtě Boží. Do Jerusálema z Nazaretu téměř tři dni cesty berau se swatě dusse tyto každého roku na den slawný welikonočnj. Jezissek, dwanáctiletý mládeneček, pospjchá s nimi. Nemusjiliž nám to podnětem býti, abychom tauž horliwostj k domu Páně se nesli, s tauž radostj k službám Božim chwátawali, s tauž myslj užiti hledeli wšeliké příležitosti k oswědo-
wánj oddanosti, wděčnosti a lásky swé k Bohu? Jezis, wtělená maudrost wěcného Otce, i když wšickni přj-
chozi byli se rozessli, žůstana w chrámě, ukázal, kterak miluge dům Hospodinůw, a gakaú má ljbost w zákoně Geho: toli nestáčj, podpáliti nás k milowánj stánků Geho, roznjtiti nás horliwostj w poslauchánj, rozzjmánj, uwážowánj slowa Božjho? — Maria i Josef w těžkém zármutku swém berau útočišťě swé k Bohu: i neuka-
zuge-liž nám to, kde w žalostech swých pomoci hledati máme, odkud se gi naditi smjme? — Jezis, mage na myslj oslawenj Otce swého, při wšj swé lásce k drahé rodiče swé, nechal gi po tři dni s mnohau žalostj hledati sebe: a my bychom stýškati sobě směli, pakli Pán, pro spasenj nasse nawšstjwim nás křjžem, ne-
hned, gač se nám zachce, břemeno to snjmá z nás? Jezis, ač w Nēm přebýwala plnost božstwj, ponjžiw se a we wšsem podobným se učiniw člowěku, oswědčil žregmě, že »musj w těch věcech býti, kteréž gsau Otce nebeského« a my bychom, magjce býti násle-
downjky Geho, něčeho giného, leč sláwy Božj wy-
hledawati směli? Jezis, aby nám žústawil příklad, ráčil, prospjwage wěkem, prospjwati maudrostj a milostj u Boha i u lidj: toli by nás neutwrdilo we swatém usilowánj, abychom každým dnem, každau hodinau w maudrosti, w ctnosti, w milosti Božj se roz-
máhali? — A toliž negsau samé prawdy, kte-
rýchž nám třeba ku spasenj, kterýmž bře žrůst nasse blahoslavenstwj? D tom, D. D., nemůže pochybo-
wat nikdo! A kdož by mi tedy nepřiswědčil, an do-
kládám: skutkowé předloženj nám dnešnjm swatým ewangelium gsau pramenem spasitelných prawd ne-
toliko pro rodiče a dťky, alebrž pro každého? Boh-
denž aby gim byli též i pro nás pro wšedky! Ano, toho dey nám, dobrotiwý Jezissi, aby příklad Twüg, příklad rodičky Twé a wěrného chotě gegiho stal se zrcadlem nassjm. Dswět rodiče, ať wedau děti swé k Tobě; wed sám syny a dcery, ať následugi Tebe. Dpanug mocj milosti swé srdce nasse, abychom milo-
wali slowo i dům Twüg, libowali si we službě Twé, rewně stáli w powolánj swém, we wšelikých těžkostech k Tobě samému bráwali útočišťě, we wšsem řjdi se wůlj Twau, při wšsem hledali sláwy Twé, a Tebau wedeni, Tebau sjeni prospjwali ustawičně maudrostj a milostj i u Tebe, Boha swého, i u lidj. Amen.

Missie katolické.

7. Algír, Fez a Marokko, Tripolis a Tunis.

I w oněch končinách Afriky, kde druhdy sw. Augustin zpupné kacířstwo porážel, sw. Cyprian jednotu Církwe hlásal, nyní ale Francaunowé tuhé wedau boje s diwokými hordami, zastawíme se na okamžení, abychom vzdali nejhlubší úctu oněm šlechtným mužům, kteří důstojenstwi, přátelé a vlast opustiwszy, z lásky k bližnímu na tisíce se vydávali nesnáze proto, aby křesťanským otrokům posilu a útěchu swatého náboženstwi donášeti mohli. Před jinými řeholníci řádu Nejsw. Trojice swau neohrožeností a obětivostí se proslavili w této zemi trpkých slzí a bolestného lkání. Popatř jen, kdo srdce mrazem sobectwi ustydlé máš, jak pomáhají bratrům, pod břemenem okowůw omdlávajícím, nositi těžké řetězy, jak klopotné za ně vykonávají roboty, we smrdutých je nawštěwují žalářích, a duše zaufajících k nebeskému pozdvihují odplateli, utrápeným mukami hořké stírají slzy, umírající sladkým sw. Swátosti zdrojem na poslední pauz občerstwují! Spočítal jsi všechny bolestné wzdechy, jež tu slowem Kristowým utišili? všechny duše, jež nebi získali? Ach! ani jmen těchto hrdin lásky Spasitelowy neznáme, skromnost a pokora ukryla je swým stydlivým pláštěm před naši úctau! Jest však, kdo je zná, kdo je w knize života věčného zapsal, aby u welebný wěvec je swil, a co zářící korunau jimi čelo své nebeské choti, sw. Církwe, owinul. I w srdcích oněch, jimž co strážní angelowé po boku stáli, a w památce rodin, jimž otce, bratra, syna z poroby wykoupili, častokráte sami jich okowy přejímajíce, žijí jejich jména. Církew jen jediného potřebuje dotknouti se jména, a tisícové otewrau ústa swá, žehnající wznešené jeho památce — sw. Vincencia de Paul, jehožto obětivý a na skutky křesťanské lásky přebohatý život nám wytečně wyličen jest w I. díle naší katolické biblioteky.

Tak upřímná a úsilowná obětivost nemohla se minauti s přiměřenými její wraucností výsledky. Tanau nám na mysli dwa mužowé: Mamet Kelebi, princ Tuniský, a Mulej Atafy Serif, dědic trůnu marokkanského. W obauch tak mocně působila milost Boží, že o sláwu a lesk královský nedbajíce, z vládařůw slůhy Kristowými se stali. Mamet Kelebi obcowával w městě Tunisu často se zajatými křesťany, a jsa pro wíru získán, takowau ku Kristu Pánu zahořel láskau, že později, wyučowáním missionářůw auplného nabyw swětla, do Sicilie uprchnul a skrze swátost křtu w lůno Církwe wešel r. 1645. — Mulej Atafy, muhamedanskau učností a mnohými šlechtnými vlastnostmi vynikaje, zajat byl od Maltesákůw. Mezi tím, co na

ostrowě Maltě očekával z vlasti výkupní cenu, míwal častau příležitost, pozorowati obřady církewní. Dojem, jež po každé učinily na jeho srdce a ducha, dlaho w srdci swém tajil, až jedenkráte, jako by celá jeho bytnost, kauzelným prutem dotknutá, byla se proměnila, wnitřnímu nutkání děle odolati nemoha, do nejbližšího chrámu Páně pospíšil a snažně o swatý křest prosil l. P. 1655. Služebnictwo následowalo jeho příkladu. Nepřestala však ohniwá jeho horliwost, býti křesťanem, alebrž jeho duše roztaužila se po důstojnosti kněžské. Neboť Krista, jež w srdci swém nosil, žádal zwěstowati swým rodákům! Opět a opět býwal wyzýwán, dosednauti na trůn otcowský; marné wolání! On ničeho více nežádal, nežli býti slůhau Kristowým, a wěru, málo jich bylo jemů rovných! Muž jsa duchaplný, hojnost maje wszeliké učnosti arabské, nad to Duchem swatým oswícený, není diwu, že mnoho set swých krajanůw Pánu získal, mezi nimi také učence arabského, jenž, ode dwora Fezanského k tomu jsa wybidnut, zlástním listem se pokusil, přemluwiti prince k návratu do vlasti a k odpadnutí od Krista Pána. Laskawá však odpověď, w nížto úmysl swůj, wýhost dáti swětu, opakowal, takowý dojem na něho učinila, že na místě do Janowa, kde princ tehdaž právě bydlel, se pustil, a po nedlahém čase obcowáním s Mulejem o prawdiwosti náboženstwi křesťanského se přesvědčiw, do lůna Církwe se nawrátil. Podotknauti také náleží, že princ Mulej wytečným byl řečníkem, a jelikož i celá jeho osobnost mimo ostatní okolnosti, které bez toho swau nowostí a neobyčejností každého dojímaly, bezděky na posluchače mocně působila, hrnuli se zástupowé do chrámu, jak mile jen se rozbřeskla powěst, že bude kázati princ marokkanský. Že, když se jal mluwiti o powinnosti křesťana, všeho se odřici, aby Krista získal, s poženým účinkem jeho slowa se potkávala, snadno se každý domyslí. Na tom ale nepřestala jeho láska ku Kristu Pánu. Neuhasitelná tauha jej ustawičně nutkala, doněsti swětlo swěta zaslepeným staupecům falešného proroka. Právě však, když ku zdárnému wywedení swého záměru slušné činil příprawy, powolal jej Bůh k sobě, aby mu w nebi tisíckrátě nahradil, čeho z lásky k Jeho Synu na zemi byl se odřekl. Jaké za našich dnůw Církew dělá pokroky mezi kmeny arabskými, o tom řeč bude později.

Statečnost křesťana Bohu věrně oddaného.

W dewátém věku po Kristu Pánu wypukla působením nešťastného patriarchy Konstantinopolského Fotia žalostná roztržka, kteráž se Církew Boží na

Dvě strany, východní a západní, rozpadla. Co byl hrdý a osfmetný Totius započal, dokonat později zvrupný následovník jeho v 11. století, Michael, přigmjm Eärularius, odtrhší se dne 19. června l. P. 1054 na čisto od gednoty cirkwe Římské. Císařové řečtj rádi pomáhali w těch věcech patri-archům, dobře vědauce, že tudy sami úplné vlády w cirkwi se zmocnj; zášti pak, kterauž se mysl a srdce šwedeného lidu rozgtrřily, tak wzrostla, že po dnešnji den žalostná roztržka tato nenj odstraněna.

Kdo zná úkol Cirkwe swaté a vůli Pána Jezisse, owšem gen s bolestj může se djwati na toto rozdmogenj záhubné křesťanstwa. Sledetnj milownjci Kristowi ušilowali pak owšem po wšse časj, aby održenj od sebe bratřj opět se sgednotili; neyhorliwěgi wššak gednalo se o to w 13., 15. a 16. věku.

Mezi znamenitými Řeky, kteří hned w 13. stoletj o dotčené sgednocenj snažně se zasazowali, slyne wytečný kněz Nicefor Blemmidas.

Slavný tento muž giž za autlého mládj zasvětiw se Pánu, žil w gakémj klášteře. Brzyňko pak wššelikau ctnostj a swětých i poswátých uměnj znalostj tolik proslul, že geg za neymaudřegšjho a ney-učenegšjho w zemi řecké počítali. Kdokoli w Řecku byl učěným, vychlaubal se, geg že měl za učitele; anobř i sám Theodor, císařský princ, byl geho žákem. Bůh wěrného slůhu swého obdařiw tolika dary, nedopu-štil, aby do bludů těch, kdož byli od Cirkwe odpadli, slepě se pustil. Nicefor zagisté, pšma swatá i spšj otcůw swatých neustále čítage, a w nich od začátku až do konce dobrau známost mage, nemohl proti prawdě swaté k bludu se znáti: anobř když se w Ricai stranu članku wjry o pocházenj Ducha swatého horlivě dalo rokowánj, sepsal znamenitý spis, napl-něný swědeckwmi neyčelněgšjch staré řecké Cirkwe učitelůw, kteříž co do članku toho podobně byli smý-šleli, gafož i cirkew latinská na západě.

Než znamenitěgšj gessťe wážnosti a dobrořečenj ze wššech stran dobyl. sobě muž tento welikodussným činem, kterýž w připadnosti nad mjrú nedůtklivě do-kládal; činem, po gakémž mnozi bazili, giný wššak se nižádný neopowázil, o coš takového se pokusiti.

Císařowna Irene totiž, matka Theodora mlad-šjho, zemřela. Jan Dukaš, přigmjm Batacius, byl gi nad mjrú milowal, a dluho též želel gj. Po-šlěz umyslil sobě, s císařem Friedrichem II. smlawu učiniti; a ten dal gemu za manželku kněžnu Annu, dceru swau a sestru Manfreda, krále Sicilského, o gehož přátelstwj se ucházal Batacius. Rowá císa-řowna, mladická gessťe, u pěkném a štkwoštném prů-wodu urozených djwek a matron wlastých do Ricai, kdež šjdlil císař, doprawena gest. Mezi družkami mladé císařowny welice wynikala Marcesjna, buď že předněgšjim důstogenstwjm u kněžny co dozorkyně gegj se štkwěla, buď že wřipem a šličnostíj ostatnj wššechy

přewyššowala. Wššak srdce gegj zlé bylo. Seznalať, že manžel panj gegj u wěrnosti manželské slabý gest, i hned pak wynakládala, seč gen byla, aby šwedla geg a lášku geho uchwátla. Powedlo se neschastníci ššeredné djlo. Batacius, celý oslepený, záhubně až i k zblázněnj zamilowal gi. Neboť mocnár tento, gindy nad mjrú maudřý, obežřetný a prožřetelný, i té nesmyslnosti a zpozdilosti se dočinil, že stawěl se, gafo by newiděl, když wššeho študu prázdna ta Marcesjna opowázila se, i ozdobu císařkau nositi a we wjnkú mocnárškém a w oděwu i we šřewjcech ššarlatowých weřegně se okazowati; ano sám císař dal gi štkwoštněgšj komonstwo, wykázal znamenitěgšj počet služebnjkůw, ustanowil stráže wětšj, než měla sama císa-řowna, ba nařjdl, aby se gj wětšj pocta dala, než kněžně ubohé. Mladická císařowna widěla se k welikému žalu swému opuštěnau. Dwůr celý klaněl se té, kteráž nad srdcem císařowým wládla, a opanowawšši chotě panownice swé láškau ššerednau, k samé neschastné kněžně hrubě se měla.

Nad tau a takowau neřestj pomzdychowali wššični a šaukromj zle žehrali. Žádný wššak netraufal sobě, šprawedliwau swau mrzutost na gerwo dáti, boge se pomšty hrdé, mštwivé Wlassky. Dnat zagisté ššassnau byla se učinila wššechněm: a to krutau onau wládau, kterauž nad smysly mocnáře omámez-ného promozowala.

Sám také mocnár, kdykoli mu nad mjrú ne-obyčejný neduh tento geho malíčko oddechú popřál, sebe samého se štydjwal. Šwedomj těžce geg hryzlo a ohawnost tu mu wytykalo. Dni šice necitil do se tolik šly a ššlechtnosti, aby rozkotal okowy swé a kruté toto otroctwj zmohl: šwedomjm wššak gsa pobádán, na Pánu Bohu prošwal, aby sám mysl mu změnil. Také z milosti Božj wnuknutj očekawal, kteréž by mu swatý ten a ššlechtný umysl rázně do srdce wšštjřpilo, aby pak prawé učinil pokánj.

Nešklamalať geg naděge. Přiššloť okamženj ono žádaucj, kteréž Hospodin na welikodussný čin Nice-fora Blemmidy připnauti ráčil.

Tentoť zagisté swatý muž ššassnau takowau pře-wrácenost nšteral nemohl sněsti, a nic neboge se zloby lidské, aby se zaljbil Bohu, na něhož gediného dbal, zgewně na neřest tu žehráwal, anobř i we spšjch swých na ššlechtnost weřegnau welmi neobro-ženě dorážel. Marcesjna pak geg, co gediného od-půrce gj na protiv štogjeho, odkliditi ušilowala.

Gednoho tedj dne hrnul se lid na mšši swatau do chrámu w klášteře sw. Řehoře diwotworce, kterýž byl Nicefor před nedáwným časem wystawěl. Z při-cházej tu také Marcesjna, ozbrogenau ššrážj obkljčená, we štkwoštné úprawě a u wššj sláwě, gažáz náležj císařowně; dwořané, kteříž gj wždy býwali k služ-bám, w dluhé řadě za nj kráčj. Tjnto leškem do-mnjwá se neschastnice, že by lze bylo, oči Blemmi-

dowi zaslepiti a geg zjiskati milostj, pro kterauž ona sama též klášter geho nawštěwuge, aneb že aspoň bude možná, honosnau takowau nádhrau bázně mu nahnati, a přiměti geg, aby před nj co před modlau wedle příkladu giných ohnul kolena swá.

Něž brzyňko nabyła ona poučenj, wěrný slůba Boží že zná swobodu, při kteréz ničeho giného se nebojí, leč aby nebál se snad moci giného kohoš, wygma samého toliko Boha.

Nicefor zagistě z hluku toho četného komonstwa zpozorowaw, že to Marcessina přichází, welj mnichům, aby rychle, dřjwe než by do sence chrámowu wessla, dwěře před nj zawřeli, u wnitř zatáhli a gi nikterak wegiti nedopustili. Wssak to neprosnělo. Minichowé musili předce ustaupiti; stráže ozbrojené wstau-piwšše ginudy, řeholnjky odtisfli a dwěře u chrámu otevířely. Z wegdeť ona, wztekem sotyje, a též komonstwo gegj do swatyně se wsype a whrne, an právě služby Boží se konají. Tu Nicefor beze strachu stawj služby Boží, odloží oděw poswátňj, a gaťž sám prawj, sebraw, co kde gestě zmužilého do sebe měl, přjmo k Marcessině kráčj. Stana u prostřed chrámu, a swatým ohněm horliwosti o dům Boží rozjncen gsa, hřmějicj hlasem prohlasse, že tisíce kráte raděgi umřiti wolj, než by dopustil, aby swatý chrám Boží a swatohrozná tagemstwj přjtomnosti takowé ohawné a pohoršliwé žensstiny lehkowážně měla potupena býti. Komonstwo a stráže užasem ohromen gsauc; gako by wssični pauty sepiati a zflameněli byli, negsau s to, tagemné moci muže Božího se zprotiwiti. On pak nedada gim se zpomatowati, uchopj Marcessinu za ruku, trhne gi a násilně wen gi wede. Nadarmo křičj neschetnice na swé stráže, nadarmo hrozj mužj swatému. Nicefor wyweda gi z chrámu, dwěře opět uzawře, a upokojiw mysl, k oběti swaté zase přistauj.

Nelze wyppowěditi, gakým hñewem zahořela žena, že musila sněsti takowau hořkau potupu od mnicha, kterýž, kdejto se gi panstwo kořilo, sám gediny s nj co s nastrogem a otrokynj ducha zlého, co s powrhelem swěta toho, co s bjdnau a opowrženau ničemnicj směl naložiti. Průwodnjci a pochlebjci gegj, kterjžto w chrámě pro strach ani hnauti se nemohauce, Niceforowi do twáře pohleděti nesměli, wywážšše ze swatyně, brzo se zotawili, a geden nad družého ze wssj sily počali gsau křiky dělati a gi podpalowati, aby zahladila opowážliwého mnicha toho a pomstila nad křutau takowau pohanau, kteráž osobě gegj se stala a spolu na samu cjsářkau gasnost přj se odrážela. Z chwátat ona k cjsaři še zástupem pochlebjkůw swých, kterjž o opowážliwosti Niceforowě tu swěděj. Sama pak gako zausalá wrhá se cjsaři k nohau, pláče a nařjkánj mnohým wolá o sprawedlnost, náramnau tížj proviněnj rozpafuge, a poslěz mluwj a činj, cokolí wztek na ruku dá, gen

aby u cjsaře pomstu wymohla, o kterauž i ostatnj wssični, kdož tu gsau, usilugj, připochlebiti se mu chťegje.

Hospodin wssak, přepodiwňj w radách swých, ginák učinil, než by se byli zagistě wssični tito ničemnjci nadáli. Právě totiž toho okamženj ráčil použiti, aby změnil srdce Bataciowo podiwňm působenjm milosti té, o kterauž tento za rozumněgšj swé chwile srdečně byl prosjwal. Swětlem nebesťm pogednau gsa oswjcen, s užasem prohlědl i zhrozil se, wida, kam ho naružiwost zawedla. Přissed k sobě, náhle pocitil, kterať srdce geho těžký žal nad hřichem proniká. Z obrátiv se k těm, genž spolu s Marcessinaw o pomstu wolali, těžce wzdychaje a slze prolěwaje, wece: »S, gaťž wy to pomstu a trestž dáte ode mne na muže swatého, kteréhož wy prawjíte, že by welebnost mocnářkau mogi urazil: a on čin toliko wznessený wykonal! Gát gsem, genž welebnost tu neprawostmi pokálel; na mne pomsta padá, kterauž wy byste rádi shrnuli na hlavu muže sprawedliwého, genž šlechetně dostál powinnosti swé. Pohaněnj, o němž prawjíte, že mně se stalo, gá zaslaužil: geť ono mzda, kterauž za wděť wzjti musjm za předešlý ten život můg, za kterýž se nynj stýdmj; geť ono trestž za hřich můg: a gá ho užiti musjm, aby ch, gať powinen gsem, dostiučinil Bohu i lidem.«

Tak totiž poswátňá a welikodussňá swoboda Nicefora Blemmidy právě co bleš probudila mocnáře, gehož wáhawost a podlá pochlebjkůw lichometnost takowý dlahý čas w hluboké dřjmotě hřichu pohřjženeho držela. Od toho okamženj giným člowěkem učiněn gest Bataciůs. S Marcessině ničeho wjce slyšáno. Takěť od času toho s wětšj než potud přičinliwosti gal se Bataciůs u papeže Znnocentia IV. wymáhati, aby se nawrácenj oddělených Řekůw ku swaté kato-ličé Cjrkwi opět we skutek uwedlo; kteréz snaženj geho snad dogista bylo by se zdařilo, kdyby Pán dle nezpytatelných cest swých mocnáře toho na wěčnost nebyl powolal, právě an o ty wěci se gednalo. Dsm měsiců těžce churawěl, za kterýžto čas mnohých podal důkazů, kterať gest oddán Pánu Ježíšji Kristu.

Gyhle! ten prwnj byl účinek welikodussného Nicefora Blammidy. Wážnost geho a powěšť dobrá tak wzrůstala, že i sám Theodor, genž po Bataciowi cjsařem gest učiněn, důwěru zgewně mu oswědčil. Neboť kdýž Manuel, patriarcha Carhradský, o málo dřjwe než Bataciůs na wěčnost byl se odebral, a stolic ta uprázdněna byla: mladý cjsař a nástupnj trůnu kázal Nicefora powolati z kláštera, a oznámil mu, že wywolil geg pro wýbornau učengst a znamenité ctnosti geho, aby důstogně spravowal osadu tu patriarchálnj. Muž wssak swatý, an byl giž swětu na čisto wýhost dal a samotu gedinau zamilowal, důstognosti této odřekl se.

Církevní zprávy.

Z Čech. Seč neunawená horliwost a wytrwalá snaha pastýře duchowního býti může, toho utěšený důkaz widěti jest w osadě Jilemnické. Ať mlčím o tom prostomilém pořádku a příkladné, všestranné úprawnosti w tamějším chrámě Páně, a o jeho neustálém okrašlování po zhaubném ohni r. 1838, kde celá krytba se všemi zwony (třemi wětšími, nedávno před tím ulitými, a dvěma malými) hroznau zkázu wzala; ať nedím ničehož o ustawičném zwelebowání délkau času porušených, dilem docela zkažených soch, zláště oně všem osadníkům zamilowané kaple sw. Isidora w poli; nechť se ani slovem nezminím, kterak ústaw Leopoldinský utěšeně zkwětá a ústaw pro chudé blahočinně zrůstá, ať pomínu podotknauti dobrý staw tamnějších škol: toho předce zatajiti nemohu, jak radostně překwapen jsem byl, když jsem na swé uši slyšel ony srdce jímající zwuky radostných zpěwů adwentních (roráte), z časůw drahého otce vlasti naší, *Karla IV.*, nám dochowawých, kteréž nadřečený pastýř duchowní, maje po boku wýtečného a horliwého p. učitele,* a odstraniw všeliké nahodilé nemalé překážky, za příkladem několika českých měst i w Jilemnickém chrámu Páně zawedl. Již od 6. hodin ráno rozléhají se tam tyto překrásné zpěwy, a welebný zwuk warhan je prowází. O 7. hodině býwá ranní mše swatá tak zwané Rorate, při němž se, aby každý zpíwati mohl, jedna z obyčejných písní adwentních zpíwá, načež, nebyly-li nadřečené rorátní zpěwy přede mši swatau ukončeny, nyní se dozpíwají. Pro zdar dobré věci za powinnost sobě ukládám, toto weřejně oznámiti, ačkoliw bych tím nerad skromnau, šlechtenu mysl dotčeného wel. pastýře duchowního urazil, jelikož on we wší tichosti jen pro čest a chwalu Boží a pro blaho i duchowní wzdělaní swých podřízených oweček toto vše podniká.

k. A-y.

Z Němec. We Freyburgu počal professor *Gfrörer* přednášeti děje 18. věku. Předložiw hned w prvním čtení, o čem jednati zamýšlí, osvědčil zjawně, že není jeden z těch, kteří, by se jim wedlo po wůli, dávno již by wykořenili náboženství. »Žádný stát, ni žádná země nemůž obstáti bez náboženství. Mrawní síla národu, ušlechtilost lidí a sprawedliwost k bližnímu kwěsti musí, pokud má blaženost lidská wznik míti. Zároveň pak potřebí jest, aby rozličné mocnosti w obojí čili státu na rovné wáze stály, aby ani úřednictwo, ani kněžstwo, ani šlechta, ani průmyslníci a t. d. na ujmu jiným panování sobě neosobily; čím lepší rownowáha, tím wětší blaženost obecna.« Tak a podobně mluwil wýtečný muž tento k walnému zástupu posluchačů. Přáli bychom, aby k němu nejedni do školy choditi chtěli: mnohý naučil by se u tohoto poctiwého protestanta sauditi trochu sprawedliwěji o Cirkwi a jiných důležitých výjewech w historii wůbec, než to posud činiwá, mnohý poznal by ty bludné cesty, po kterých lidé domněle swobody hledajíce, jenom strasti swé rozhojní.

— W Mnichowě Baworském dostawen jest opět nowý, slawný chrám ke cti sw. Boniface, apoštola národů německých. Wedlé zpráwy podané o poswatné budowě této sauditi lze, že za našich časů krásnější chrám nikde se newystawěl.

Z Říma. U prostřed tisícerych starostí, kteréž má sw. Otec náš, *Pius IX.*, o weškeru Cirkew i o zdar

wездеjší lidu swého, nezapomíná wěrný náměstek Páně na školy, nýbrž k nim prawě obrácen jest hlawní zřetel jeho. K rozkazu sw. Otce wydal slawný kardinál *Mezzofanti* ke všem arcibiskupům a biskupům w zemích papežských okolník (cirkulár), klada jim na srdce obzlaštíní péči o dobré wychowání lidu. Dražší nade zlato jsau pak w dotčeném listu slowa, jimiž osvědčuje wýtečný kardinál, že pokud se občanské, na základu sw. náboženství wzdělané wychowání i do těch nejnížších tříd lidu rozšíří, tudíž nejbezpečněji proti všelikým neřestem budeme ochráněni. Péče sw. Otce nezůstala bez účinků. Na mnohých místech založily se již skutečně netoliko pro chudé dítky, nýbrž i pro mladé řemeslníky wečerní i nedělní školy. Aby však slibné tyto ústawy neminuly se s žádaucím účelem, a w národě místo prawého křesťanského smyslu bezbožnost nikterak usaditi se nemohla, připomenuto jest řečeným okolníkem wrchním pastýřům duchowním, aby sami o ústawy tyto náležitau péči měli a zřetele swého z nich nezpaustěli.

Z Francanz. We francauzském pomořském městě *Havru* založil p. Margion, mladý to kupec, spolek ku zwelebení obchodu do zamořských krajín, spolu však ku podporowání missionářů, w Americe, w Africe, w Indii a jinde ewangelium Kristowo hlásajícím. Bůh požehnal podniknutí šlechtetného muže: blahoměrný spolek, založený od něho, zkwítá až mílo; 500 údůw we Francauzích a we Wlaších náleží k němu, a 5 welikých korábů patří jim. — Průmysl, obchod, láska a wíra křesťanská stojí tu w krásném spolku; až w něm budau všude, pak budeme moci zplésati, že jest na zemi králowství Boží.

Z Angličan. Čehož jsme se nadáli, šťastně se stalo. *Wšeliké zákony, ježto proti katolíkům w Angličanech čelily, již nyní na čisto zrušeny jsau.* — Náwrh lorda Astleye, o kterémž jsme se w č. 4. »Blahowěsta« zminili, přijat jest od sněmowny wětšinou hlasů. Když pak se o to rokowalo, powěděl p. Gladstone, jinak horliwý anglikan, ta pamětihodná slowa: »Horliwost, účinnost a wzdělanost našich kněží nechť hájí a brání naši cirkew: na politické zákony nemá spoléhat působení její.«

Z Ameriky. (*Wýňatky z listu Českého missionáře.*)* Pohled na welké město Americké jest w skutku cosi ohromného. To čilé žiwobyti, to nescíslné množství wozů, ta síla parolodí, po přístawu se projíždějících, ten hluk prodawačůw a kupcůw, podiwný způsob stawení, to vše obzlaštne jaksí člowěka dojmá. Z počátku myslil jsem, že wšecky ty wěže přede mnau jsau samé katolické chrámy: awšak dozvěděl jsem se k žalosti swé, že jsau to z wětšího dílu kostely, meetingy** a modlitebnice všelikých sborníků, bludařů a newěřících. Zde zajisté mají sídla swá Methodisti, Quakeri, Rongeani, Staro- i Noworeformati, Kalwinowci, Luterowci, Sioniti,

* Mladý tento missionář Český, co nám wědomo, již třetí Čech, který w Americe sw. ewangelium hlásá, jest rodilý Pražan, syn slowutného doktora w lékařství p. *F. Stelziga*. Nadán wešedními dary od Boha, a weden podiwnými cestami prozretelnosti Boží, došel posleze, po čemž dychtil celým srdcem. Stana se knězem řadu Redemptoristů, neustal prositi předstaweně, pokud mu nedowolili, jíti do Ameriky za missionáře. Swatě nadšení pro Krista a Jeho Cirkew, wýtečná wýmlownost, znalmost jazyků, horliwá láska k lidem a taužebnost, přispěti ku spáse bratřim, sedicím posud w temnostech bludů a stínu smrti, mluwi ze všech skutků drahého tohoto krajana a wlastence našeho. List tento, prwní z Ameriky rodičům poslawý, ráčil nám dobrotiwě sdělit p. Dr. *Stelzig*.

** Jsaut to weřejné domy ke schůzkám čili shromážděním lidu, kdež hned o náboženských, hned o wěcech občasných se rokuje.

* To jest ten samý w časopisech nejmenowaný Krkonošský p. učitel, který zwěčnělému p. prof. *Jos. Jungmannowi* onu krásnau wasu se zdařilým nápisem wěnowal.

Nowokřtěníci, slowem dalo by se tu napočítati do 100 sekt rozličných, se jmenem i beze jmena. I měl jsem již w Baltimore i na missiích zhusta příležitost, mluwiti s takowými lidmi a slyšeti kázání jejich: awšak ustranauti jsem musil nad slepotau a zpozditostí těchto ubožáčků. Kazatelové jejich z většího dílu w tom jediné býwají za jedno, že wiru katolickau za terč ukrutné zášti swé obírají, nešetříce ničehož, pokud ji tupiti možno, a wydávajíce proti ní spisy nad pomyslení šeredné. Můžet pak w Americe každý dáti tisknauti, co mu libo, a některé nowiny jsau zjewnými a zřejmými hlasateli nemrawnosti a newěry. — Této neobmezené swobody tisku hledí přede vším užiti Freimaurerowé, majíce swé vlastní nowiny i tiskárny, a weřejné průwody po městě konawajíce. Při takowýchto průwodech mławají túreckau musiku, nesau swá znamení, a kráčí za swými praporci. Leskem zewnitřním býwá od nich mnohý Němec sweden. Když jsem pominulý týden asi 70 mil od Baltimore na missii začáteční kázání měl, táhli dotčení Freimaurerowé s hudbau okolo chrámu, w němžto jsem kázal, aby mi posluchače wen wylákali. — Přišed do Ameriky, nemálo jsem se diwil, wida tu Redemtoristy, Jesuity, Frantiskány atd., ani w pantolonech a we swětském šatu chodí: což owšem jinak tu býti nemůže, pokud se chceme weřejným urážkám wyhnauti. — Nawštíwiw *New-York* a *Philadelphii*, dostal jsem se konečně do *Baltimore*. Krásné toto město leží w statu, Maryland řečeném, a má 200.000 obywatelů. Jestli pak mezi nimi mnoho i černochoů i lidí všech barew, jakož i otroků, s kterýmiž owšem nejinak se nakládá, než se zwíraty. W nowinách býwá ohlašowáno, kde a zač jest otrok na prodej. Město toto má několik katolických chrámů: nám (Redemtoristům) náležejí dwa, chrám sw. *Alfonse*, při kterémž i já jsem, a sw. *Jakuba*, kdež se náš noviciat nachází, a český missionář, kněz *Neumann*, jest superiorem čili wrečným. Naše práce jsau welmi rozmanité: we městě duchovní správa pro Němce, wyučowání těch, kdož se na wiru obracují, duchovní opatření Němců w nemocnici, w káznici a w chudém domě atd. Spolu přísluhujeme též we dwau klášteřích panenských, a sice: u milosrdných sester, a u sester Božské prozřetelnosti. Tyto jsau wesměs buď černošky neb mulatky,* obírajíce se wyhradně wychowáwáním samých toliko děwčat černých aneb barewných. Káznice jest ku podiwu zřízená. Stawení jest jako twrz nějaká, a zřízení telé takové, jako w klášteře pro kajicníky. Wěžnowé nesmí po celý čas, pokud jsau zde w trestu, druh s druhem ani slowička promluwiti. Jediné s dozorcem a s mistrem býwá jim dowoleno, kde welí potřeba, rozprávěti, a z obzlaštín přízně také i s knězem, wyučujícím náboženstwí. — W neděli býwá w našem kostele welmi žiwo. Náš chrám w Baltimore, slohu gothického, jest welmi krásný, 68 střewiců zšíří a 160 střewiců zdělí. Naše warhany jsau mistrowské dílo, a náš warhaník dokonaly wytečník we swém umění. Srdce se šíří a pozdwihuje, když tu člověk stane na kazatelně, a dům Páně jest wšecek přeplněný. Já již několikráte kázal, a pozejtří bude na mně, kázati opět. Awšak pro nesmírné parno nebywá to snadná práce. Pot z čela prší, a z rukawůw jen se walí. — Awšak i tomu všemu přiwykne člověk. Hlavní práce naše jsau missie: býwajíť pak trojiho druhu. *První* jest, když kněz, wezma

raneček na ramena; mezi diwé Indiany se wydá; na *druhý* způsob dějí se, když missionář jen bližší osádky, kdež se Němci usadili, několikráte do roka nawštěwuje, a služby Boží u nich koná; *třetí* konečně druh missií jest ten, když missionář na několik neděl z domowa se vzdáli, hlaubějí do krajiny wníkne, rozptýlené katoliky sbírá a na jedno místo shromáždjuje. I já konal již missie druhého a třetího druhu: onu w *Eldaredy Landingu*, a tuto we *Flagenstownu*, *Chambersburgu* atd. we *Virginii* a *Pensylvanii*. Dějť pak se takto. Nejprwé ohlásí se nowinami, že w určitý čas missionář na jisté místo přijde, zároveň ustanowí se též místo k hlavnímu shromáždění. Pak wezme kněz misal, kalich, mešní raucha, i wydá se na ustanowené místo. Při té příležitosti hledí missionář, pokud lze, projeti celé okolí, nawštěwuje nemocné, přísluhuje jim swátostmi, čítaje zhusta buď někde w stodole, buď pod širým nebem mši swatau, kaže slowo Boží, a wykonaw to na jednom místě, běře se dále, až pak na hlavní stanowisko dorazí. Wečerem býwá kázání počáteční, ráno tichá mše swatá, později zpiwaná s kázáním, křesťanské cwičení a wyswětlowání náboženstwí pro dítky, odpoledne cwičení konvertitů čili obrátcenců, u wečer kázání. Že pak poslední naše missie připadla do žní, musíwalo hlavní kázání wždy wečer býti, a trwáwalo pozdě do noci, až do 10½ hodiny. W krajínách, kdež bydlí Amerikané, Angličané, Irowé a Němci pohromadě, 4krátě za den kázati se musí — a sice německy i anglicky. Na poslední missii jsem poznal i zkusil wšeliké věci. Krajiny, kterýmiž jsme cestowali, pokryté jsau krásnými lesy. Diwoké winné keře, stromům podobné, vysoké cedry, podiwné ptactwo, utěšené broskwowé sady welmi příjemně mne dojmaly. Že jsem jednau w noci w husté daubrawě zblaudil, že se jednau kůň se mnau splášil, nestoji za řeč — jsaut to maličkosti, na které musí člověk přiwykaut. Na jedné missii pobyl jsem 12, na druhé toliko 3 dni. Welmi mnoho protestantůw a jiných sbornikůw odřeklo se bludů a newěry swé; mnozí jiní hlásili se, kterým ale, že jsme musili dále jíti, na ten čas wyhowěti a potřebného poučení udělití nelzelo. Wůbec pak mnozí bludaři se tu nawracují do cirkwe, i bylo by w Americe mnoho dila, kdyby jen kněží dosti bylo. Těch ale jest weliký nedůstatek, obzlaště powědomých německého jazyka. Já mluwil s lidmi, kteří mnohá leta kněze ani newiděli, a za celý život swůj warhan neslyšeli. Přišed na jedno místo, našel jsem w kostele staré warhany. Sestawiw je a swolaw některé mladší zpěwáky, naučil jsem je pod wečer zpiwati píseň, a na druhý den měli jsme slawnau zpiwanau mši swatau, ku kteréž se wyznáwači rozličných wěr z pauhé zwědawosti shlukli. I musil pak jsem jim k wůli některé věci na warhanech zahrátí. Když jsem na poslední missii anglické při konci zahrál: »Tě Bože chwálíme!« — dali se lidé do pláče, to jedno sobě žádaíce, aby kněze německého časem aspoň widěti a školu míti mohli! — Slowem, nelze mi dost často opakowati: w Americe dalo by se mnoho pořiditi, kdyby tu jen byl kněz důstatek. Bůh račiž udělití swého požehnání ústawu jednoty Leopoldinské, kterýmž se zde welmi mnoho dobrého stává. — Co se mne tkne, nechať se o mně nebojí Klementinka, že mne, jak prawila, diwoši snědí. Diwoši jsau dobří lidé, a bych znal již jazyk jejich, neustál bych prositi předstawené, až by mi powolili, wydati se k těmto ubožáčkům. —

* Mulatky, kteréž pochodí z manželstwí mezi Ewropany a barewnými, buď černochoy neb Amerikány.

BEAUFORT

Číslo 8.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u *wy-dawatele* na Dohy-těm trhu, č. 552, i *we všech řádných knih-kupectwích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Obsah: *Reč na den nejsw. Jména Ježíš.* — *Missie katolické.* — *Prokop z Důvodova a Tomáš Wětril.* — *Newěra nebláži.* — *Cír-kevní zpráwy.*

Den nejsw. Jména Ježíš.

Dne 16. ledna.

Reč na den nejsw. Jména Ježíš.

Ewangelium sw. Luk. II. 12.

Matka, kteráž chce wystrjhati dítko své před zlou cestau, před zlým chováním, pamatuje ge na zemřelého otce, a pro lásku k němu zapřisahá ge, aby se Boha nespauštilo. Regíná počiná sobě Cír-kev. Z Církev, tato swatá máti wšech, kdož magj spasení býti, usilujc syny a dcery své, wěřc j lid swůg zachrániti před hříchem a nepravostí, připomíná jim neyswětěgšj gméno To ho, kterýž gi učinil neposkvrněnau chotj swau a matkau wšech národů — připomíná jim drahé gméno Ježíš, a zapřisahá ge též pro lásku k témuž Ježíši, aby spásu dusse své w nebezpečné žiwota době lehkomázně nezadáwali.

Gestlize kdy člověk a křesťan snadno se zapo-míná. a hřešj, gestlize kdy málo na myslí uvažuje, že gest tworem, nesmrtelnau dussj obdařeným, obraz Boží na sobě nesaujcím, chrámem Ducha swatého a dědicem králowstwj Božího: býwá to zagisté w tom čase, kterýž nám právě nastal, býwá to w čas wěřc-ným weselostem určený, w kterém, ač by owšem tak býti nemuselo, předce, gať wjme ze zkusenosti, bláz-nowstwj rádo, snadno rozum uwodj w otroctwj, tělo rádo nad dussj wládne, hlas swěta rád překřikuje hlas lidského swědomj, a sám dábel chutě se pauštj w bog — s Kristem. Gestlize má kdy Církev dokázati, že gest matkau swěcených gj dussj, že bďj nad spasením swých synů a dcer, že zná hrozjci jim nebezpečnstwj, že nespj, že nelenj, kdy nepřitel na drahou rodinu

gegj ohnivě střely a šjpy wysílá, a gať lew řwaucj obchází, hledage, koho by sežral, že wolá pod křjdlu swá své plémě, když drawec nad hlavau geho se wznássi, že wšsečo wynakládá, aby neztratila nikoho z těch, kteréž gj swěřil Ježíš Kristus: gest to zagisté w onu dobu zapotřebj, když od dowoleného k nedo-wolenému gest malá gen láwka, od newinné radosti ku zhaubné rozkoši gest gen auzká mez, od rozumu k possetilosti gest gen gediná pjd, od ctnosti ku pádu gediný krok, od žiwota k smrti někdy gen gediný skok. A protož také Církev, gsauc sobě dobře swědoma po-winnošj swých, w ten čas wěřcgných weselostj slawj památku neyswětěgšjho gména: Ježíš; onat oblassugie odpustkj, připomíná tudjž wěřcjm swým ony wěřcgné tresty, gahýmž hřjšjnici býwali před časj pokutowáni; onat zwe lid swůg k swátosti pokánj a k stolu Páně, wúbec wšech gj daných prostředků wynakládá, aby nás uhágila před hrozjci zkázau, a wšselikými zna-menjmi napomenula nás, bychom radugje se, rado-wali se w Pánu. — Gméno To ho, který z lásky k nám nebe opustil a na tuto zemi šstaupil, služeb-níkem se stal, aby nás powýšil ku slávě synů Bo-žjch; gméno To ho, který bez uštánj hledal nás, abychom, gežto gsme chodjwali we tmách, giž w swětle prawdy kráceti mohli, gežto gsme blaudili po mra-z-koťných stezkách neřestj, na prawau cestu ctnosti uwe-dení byli; gméno To ho, který za nás i trpěl i umřel, abychom my gsauce mnohých utrpenj zbawení, z ži-wota časného se radowali a žiwota wěčného dosáhli; gméno To ho, genž wlastnj křwj swau lásku k ná-

šim duffim ošwědčil a práwo na nassj lásku si wy-
dobył; gméno Zejjisse Krista, newwěššjho dobro-
dince nasseho, nasseho Pána a Spasitele, nasseho
Boha a Gaudce: toto newšwětěgššj gméno nám stawj
před oči Cirkew; ona wolá nám ge na pomoc, aby-
chom nad sebau se nezapomenuli, abychom w ho-
dowánj a w opilstwj, w smilstwj a nestydatostech,
w swáru a záwistí se nepoškwrnili, nezahubili ne-
smrtelných duffi swých. — Gméno Zejjš má ti zniti
w usšich, křestane! když widjš pohoršenj při weřegně
weselosti, a můžěš i máš ho zameziti; gméno Zejjš
má ti w usšich zniti, otče a matko! když nedospělym
dětem chceš radosti dopřáti, která sluffi genom na
dospělé, když dospělé, awššak předce nezkušené, mdlé
a křehké ku kratochwylim z domu propustiti hodláš;
gméno Zejjš má ti w usšich zniti, mládeži drahá!
když při radowaních swých zmizela gš lidem s očí,
a Bůh gediný gest swědek wsseho počínánj twého;
gméno Zejjš má ti zniti w usšich, představený! když
dowolugeš, co gest sluffného sice a sprawedliwého,
ale zameziti powinen gš, což gest proti blahu, proti
spáse od Boha pod spráwu twau odowzdaných duffi;
gméno Zejjš, w němž každé koleno kľeká, tworú ne-
beských, zemských i pekelných (1. Filip. II. 11), má
wymoci při nás, wymoci na srdcích nassich, což by
newymohlo na nás žádné jiné gméno pod nebem,
má wymoci na srdci nassem, co wymohlo po wssech
časy při těch, kterj Spasitele swého milowali. —
S pozabeř se, křestane! gen ponekud duchem swým
do minulých časů, do shromážděnj těch, kterj gméno
swé od Krista přigáli, a wiž, co pro gméno Geho i ti
newkřehčegššj mezi nimi, anobřž i ti kľesli podstaupili.
Newidjš-li ty popelem posypané hlavy, kteréžto w ka-
gicnosti se skláněj pod břemenem ułożeného gím po-
kánj? Neslyšjš-li prosby kľagcjej, genž stogice přede
dweřmi chrámu Páně, w skraussenosti mimogdaucjm
přednášsegj, w pokoře o přjmluwu wěřcjej žádagje?
Newjš-li ty giž nic o oně bolešti, kterau po přeče-
ném sw. ewangelium a po učiněném z něho wykladu
widěti býwalo na twářch kľagcjků, když k slowu
kněze: »Gděte, mše gest!« poswátne mjsto chrámu
museli opustit? Nemůžěš-li si wjce předstawiti ony
dlauhým postem wymořené twáře, na nichž ležiwali
mnozi, w prachu se křjce u prostřed stánku Božjho?
Což negš ty giž s to, mysliti sobě, gak býwalo gindy
okolo srdce tomu, kterýž stoge w domě Božim, ne-
směl zároveň s ostatnjmi přistaupiti k stolu Páně,
nesměl giti a dar swůg položiti na oltář za almužnu
pro chudé bratry, kterýž musjwal i leta čelati, prwe
než byl za hodného uznán, aby se k ostatnjm wěř-
cjm připogiti směl při obětowanj? Ahy, wiž, toto wsse
činjwali před časy kľagcjej hřjšnjci, wšselikým těmto
weřegným pokutám podrobowali se proto, že k tomu
napomenuti byli we gmenu Zejjisse! Pro gméno Ari-
stowo milerádi sebe třeššali, aby Bůh ge nemusel

třeššat, milerádi časné třeššy snáššeli na této zemi,
aby gednau nemuseli třeššáni býti wěčnjmi. — A což
pak učinjš ty, B. M., we gmenu Zejjisse, wida takto
před očima swýma někdegššj pokuty za hřjchy, kte-
rých snad sám negš prázdny, kterými snad w bugné
weselosti kolikráte poškwrnils duffi swau, a do kte-
rých, neohradjš-li se ničjm proti nim, při newpro-
něgššim pokussenj opět padneš? Co medle učinjš, aby
Bůh tebe nemusel pokutowat mnohem hůře, nežli
gindy pokutowáni býwali kľagcjej hřjšnjci? Cirkew,
máti twoge, newypowjda tebe pro hřjchy twé z chrá-
mu, ale do něho tě wolá; ona nesype dneš na hlavu
twogi popel, ale Boha o milost za tebe prošj; ne-
zahanbuge tě nynj před swětem, ale hanbu twau
chce ukřiti, ona gi chce od tebe odwrátit. We gmenu
Zejjisse tě wolá k zpowědnici, we gmenu Zejjisse tě
napomjná, byš na sebe giž nikoli weřegně přede wššj
obcjej, nýbrž gen potagj, saukromně žalował před ná-
měštem Kristowým a slůhau milosrdenstwj Geho;
we gmenu Zejjisse ukládá knězi swému Cirkew, aby
tě poučil a pokáral, powzbudil a potěšil, rány twé
wycištil a owázal, pokánj uložil, a gestli's toho ho-
den, smjřenj s Bohem ti pogištil, milost Geho ti na-
wrátil. We gmenu Zejjisse zwe tebe Cirkew ku stola
Páně, aby se smjřeným srdcem uwjtal Boha swého
w přjbytku Mu připraweném, aby přigal pokrm pro
swau duffi, aby spogil se swatým swazkem wjry, na-
dege a lásky s tjm neskonahým Pánem, kterýž sla-
bým gest podporau a mdlé činj silné, kterýž kem,
genž dobré gsau wůle, za wůdce žiwota se podává.
Gméno Zejjš má dle aumyslu Cirkwe tebe pohnauti
dneš k wěššj, delššj pobožnosti, k žiwěgššjmu pama-
towánj na Boha w stánku Geho; gméno Zejjš má
tebe dneš pohnauti k dobrým skutkům, kteréž byš
gindy nebyl konal; gméno Zejjš má tě dneš po-
hnauti, by gš zaplatil částku dluhu onoho u Boha
učiněného; gméno Zejjš má w tobě dneš wzbuditi
žármutek nad hřjchy twými a nad nedokonalostmi
bližnjch, nad zľými, žalostnjmi následky twých a cizjch
neprawostj, abys, probudiw se litostj, mohl pocjiti
spolu také i radost nad swým polepsšenjm; gméno
Zejjš má ti dneš býti pohnůtkau, aby zasjlal wraucj
prosby za swé bratry, kterj potud slepotau raněni
gsau, má tě w stawu milosti Božj postaweného hod-
ným učiniti, aby wyslyššány byly takowěto modlitby
twé; gméno Zejjš má tě dneš učiniti swětlem bratřj
a bližnjch, aby widauce na tobě, že Bohu zaswě-
cugeš srdce swé, widauce twůg w Bohu dokonalý
žiwot, welebili Otce w nebesch a následowali přj-
kladu twého. A to-li by ti přicházelo za těžké, co
we gmenu Zejjisse od tebe žádá Cirkew? S powaž,
že se gedná o twé vlastnj blahoslawenstwj, gedná
o spašenj wššech, kterjž magj býti zjškáni tebau. Ahy,
brzy státi budeš pod křjžem, na němž napsáno gest
gméno Zejjš, brzy užjš Geho rány, které pro tebe

trpěl, brzy pŕgdeš w čtyřicetidennjm postu cestau, vo njž On, tento muž bolesti, krácel z lásky k tobě, brzy uvidíš mnohé w pláči, které nynj widíš, ani pospichaji k weselostem s usmjwawau twárij. Chceš i ty býti z počtu těch, k nimž, bera se s křížem na Golgotu, wolati bude Spasitel: »Neplačtež nade mnau, ale nad sebau a nad syny swými?« Či chceš, aby dnešnj den pomínul bez prospěchu pro dušši twau, chceš, aby ti nebyl ohradau před mnohým dnem záhubným, který s pokussenjmi swými na tebe čeká — a snad došti brzy čeká? Chceš, aby dnešnj den byl tobě přejínau někdejších trpkých wyčíteč swědomj twěho, kdežto ustanowen gest, aby pramenem ti byl mnohých radostí? S gisté toho nechceš, toho nemůžeš chtjeti! Protož užj ho, bratře! užj ho, sestro! gať gest wůle té swaté Cjrkwe, ku kteréž se hlásjš. Gméno Zejžš připomeň tobě dnes cjl twág na této zemi, cestu, která k cjl tomu weđe, podporu, která se ti podává, byš šťastně krácel po této cestě. Gméno Zejžš uť tě dokonale radowati se životu, uť tě trpěti raděgi bolesti těžkého zapjránj sebe samého, než abys okusil rozkossj, z nichž se věčná bolest rodj. Gméno Zejžš uť tě hledati pokoje dušše tam, kde ho lze naleztj, uť tě hledati milosti Páně, bez kteréž nic negj. Gméno Zejžš probudiž tě, aby poslušným stal se Cjrkwi, stal se příkladem swých bratřj. Strze gméno Zejžš máš k spasenj přigjti; strze gméno Zejžš staň se ty sám spásau mdhých, slabých, křehkých a kleslých. Gméno Zejžš posilni tě swými dary, kteréž ti přineslo, abys, co pokřtěný na gméno, toto, perwně stál w každém čase, na každém místě, mezi wšsemi lidmi, we wšsedh powinnostech, abys, Zejžši cele žjw gsa, s Zejžšem šťastně umjratj mohl. Amen.

Fr. D—š.

Missie katolické.

8. S y r i e.

Nynj vstupujeme na onu zemi, kterau Spasitel náš swými kroky zasnětil, na zemi zázrakůw, na zemi požehnání i kletby Páně! Každé jmeno w těchto krajinách chowá w sobě tajemstwí, každá jeskyně wykládá o dějích dáwnowěkosti, temena zdejších hor zazníwajj ozwěnu hlasůw prorockých — Bůh sám mluwil na této zemi! Wychlé řeky, rozpukalé skály, polootewřené hroby wydávajj swědectwí o tomto zázraku, sama pauš swatau hrůzau oněměla, neopowážujic se rušiti welebně ticho od oné doby, co hlas Nejwyššjho zaslechl!

Paléstina jest země swatá w očech žida, swatá w očech muhamedána, swatá w očech křesťana. Žid jako kauzelným řetězem, jehož článkům wymknauti se nemůže, upaután jest k Jerusalemu; muhamedán powážuje mešitu Solymskou za místo tak swaté, že *newěřícimu* do ní wstaupiti žádnau měrau nedowoluje; křesťané, pokleknaue u Božjho

hrobu, widí w nynějšim úpadku Jerusalema wyplněni všech proroctwí a jako pečet na pokladnici oněch věčných prawd, jejichž blažení jsau dēdicowé. Zde wšeliká newěra a pochybnost, neumírá-li, aspoň w plášť vážného mlčení se zahaluje.

Swatý patriarcha řádu serafického, jenž krwí swau půdu tolika zemí zúrodnil, zajisté zaslaužil, aby ochrana oněch míst, kde tajemstwí spásy naši se vyplnilo, jeho učenníkům byla swěřena.

Když po úpadku králowstwí Jerusalemského Turci celau zemi opanowali, byl sw. František Assiský ten prwní, jenž se odwážil, znou pozdihnauti korauhew Kristowu u prostřed nich. I neopustili od té doby Františkáni nikdy wice těchto krajin, a horliwě Turkům i křesťanům hlásali slowo kříže. Znenáhla získali sobě všeobecnau vážnost, čehož důkaz podává to, že na prosbu Rogerowu roku 1333 jim sultán powolil, usaditi se na některých místech swaté křesťanům země. L. P. 1342 wyžádal jim Robert, král Sicilský, na papeži Klimentu VI. listinu, která je za strážce Božjho hrobu ustanowuje. Tento král se Františkánům zláště proto tak horliwě ujímal, že jeho bratr, sw. Ludwik, biskup Tolosanský, z řádu sw. Františka pocházel, čímž jeho památce účtu swau a vážnost na jewo dáti chtěl. Když po dlouhém wyjednávání a za bohaté dary sultán egypstský konečně přiwolil, aby Františkáni we chrámě Božjho hrobu mši swatau obětowati a w Jerusalemě zůstawati směli, wystawila jim nábožná choť krále Sicilského klášter, jenž zaujímal w objemu swém také onu síň, w nížto Spasitel poslední wečeři s učedníky swými byl slawil. Položíme zde listinu, která o ústawě a poměrech řádu františkánského, jakož i celé země swaté nejswětější zpráwy podává, aby milí naši krajané auplně poznali určení a důležitost onoho řádu, pro nějž se každoročně sbírají almužny w našich chrámech pode jmenem: „Na Boží hrob w Jerusalemě.“

I. Řeholníci sw. Františka jsau k tomu určení, aby ona swatá místa, kde Syn Boží spásu naši dokonal, ostríhali.

II. Šbor řeholníků těchto skládá se z audůw všech katolických národůw.

III. Koruně francauzské swěřena jest ochrana „swaté rodiny“; pročež kněží tito jsau zawázáni, slaužiti každý pátek mši swatau na aumysl krále francauzského, swého ochránce.

IV. P. Guardian Jerusalemský slowe „strážce Božjho hrobu“; on musí býti Wlach, a jest spolu apoštolským kommissarem pro celau Lewantu, má práwo, udělowati swátost birmování, konaje služby Boží, odiwá se šatem biskupským. * Vikář země swaté jest buď Ital neb Španěl, prokurátor wždy

* Nedáwno zřízen jest pro země swaté zvláštní arcibiskup.

Španěl. Každý z těchto představených má ku pomoci náměstka ze svého národu woleného, aby záležitosti řeholnictwa správně se wedly, představené pro ostatní kláštery bez prodlení se wolili a služby Boží w kaplich ewropských konsulůw řádně se odbýwaly; což všechno ustanowuje se w radě, která z 6 řeholníkůw, mezi ostatními wywolených, záleží; tento výbor nazýwa se „ředitelstwo Jerusalemské“.

V. Powinnosti řeholníkůw swatozemských jsau tyto: 1) Oniť mají ostříhati swatá místa a bedliwau wésti péči, aby we slušném wždy stawu byla zachowána; 2) zaopatřowati všechny fary po celé Lewantě, kdekoli rád františkánský své kláštery má; 3) obstaráwati služby Boží w kaplich wyslancůw katolických; 4) wyučowati dítky křesťanského obywatelstwa w náboženstwi, čtení a psaní.

VI. Obtížnosti Františkánůw swatozemských jsau: 1) Oniť musí odváděti roční daně a míti w službě několik tlumočnickůw; 2) zdarma přijímati a strawowati pautníky, swatá místa nawštěwující; 3) wychowáwati dítky několika chudobných rodin křesťanských tak dlaugo, až by došli wěků, kdežto o vlastním wýdělku žiwi býti mohau; 4) wykupowati každoročně několik otrokůw; 5) zapláceti dluhy chudobných křesťanů, aby snad swůdnictwím od wíry neodpadli; šatiti ony, jež Arabové okradli; prowdáwati chudobné panny křesťanské, aby snad Turkům za otrokyně nebyli prodány, a konečně nemocné bez ohledu na náboženstwi opatřowati likami.

Rcete nyní, milí krajané! zdali nezasluhuji naši podpory plnau měrau mužové, kteří tolikerým nesnázím a obtížnostem se podrobují proto, aby ode všeliké potupy a poškrwny chránili ona místa, pro která, ač nám co upřímným a wěrným křesťanům zajisté swatá jsau, předce ničeho nemůžeme činiti, leda skrownau poskytnauti almužnu oněm, kteří za nás co dobrodince své se modlí u hrobu Páně? Přítomně sbírají katoličtí Němci mezi sebou, aby za národ německý denně se konala nejsvětější obět na oltáři Božího hrobu. Kdy pak *naš* národ u takowau swornost náboženskau sesilní, aby w sledy wkročil tohoto wěru katolického počínání Němcůw? — —

Z á w ě r e k.

Dokončiwše nyní pauť po krajinách, z wětšího dílu Muhamedowi podmaněných, postůjme na okamžik, a odpočítwajíce, položme minulé a přítomné osudy těchto rozsáhlých zemí na wáhy ducha křesťanského. Dle našeho přeswědčení považujeme wítězství poloměsíce za trest, kterým Bůh východní křesťanstwo pokáral proto, že od Církwe, na skále založené, tak lehkomylně se odtrhlo a všem pokusům, o sjednocení tolikráte usi-

lujícím, twrdošijně wzdorowalo. Wšak, jak mile východ a západ w jednotě a lásce Kristowě opět se obejmau, udeří také poslední hodina falešného proroka, a „Sláwa! sláwa Hospodinu i Ježíši, Jeho Synu!“ jásati budau millionové hlasůw muhamedánských a schismatických, znouzrození náboženské a obnowu společenskau u wznešeném plésání swětice. Jen auplným nawratem w lůno Církwe, nikoli však záplatami a caparty, z ewropské ciwilisace urwanými a k nemocným audům přilepenými, dokonalého nabudau zdwarí duch i tělo muhamedánských národůw. Takowěto mastičkářstwi a ranařstwi pauze zwenku pomáhá, do nitra, kde životní síly ubýwá, newniká nikdy. Do tohoto nitra jen mízy léčitelské přístup mají; jelikož však nejwnitřnější život národůw, w němž všichni audové podíl mají a jediné platně a tworíwě žiwau, jest náboženstwi: musíť tedy wadnauti muhamedánstwo, chce-li s křesťanskými národy, kteří nikdy neumírají, dále živo býti, we zdroji sw. křtu k nowému se zroditi žiwotu. A hle! jak se chwěje we swých základech říše otomanská, tento ohromný welikán, jenž po tolik století, obzlaště mezi našimi předky slowanskými, hrůzu a zkázu rozsiwal, jich krwí se napájel a mozoly jejich rukau se žiwil — hle! jak audové jeho jeden za druhým se odštěpují a rozbihají, jak wysilený jeho duch klesá pod tíží vlastního těla, jsa na samém zwratu! Mezi tím wždy hlubší kořeny zaráží wira w Krista Ježíše w srdci obywatelstwa. I sami Turci tuší, že poloměsíc značně bledne, a že národ osmanský pauhým toliko jest stínem u porownání s mohútností předkůw. Ale co ku wětšimu ještě obdiwu nás nutí, a opět i radosti naplňuje, to jsau zpráwy, které cestowníci odtud donášejí, že totiž Turci *naš katolíky* pokládají za dědice jejich pozůstalosti. Opowrhující všemi sektáři a židy, s newětší wázností a šetrností chowají se ke katolikům. Jen newědomost wzdaluje posud Turky a schismatiky od Církwe; jak ale tato přičiněním blahowěstůw w jasné se promění swětlo, rozední se w oněch krajinách, a trest, pod nimž dlauhá století lkaly, kajcností se smaže; rozhrana, jenž podnes máterí Církwi brání, obejmauti východní národy, se sboří, a sláwa někdejší nowým a ještě čistějším k nim se nawrátí leskem. K tomuto blahému cíli obzlaště Milosrdné Sestry cestu razí, a zdají se býti určeny, aby získaly srdce Muhamedánůw. Když však srdce získáno, duch potom nikdy dlaugo se nezdráhá. Muhamedané na ony pany pohlédají jako na bytosti zázračné, ba nadlidské, které všeho se odřekše, opauštějí wlast, a přes baurliwé moře k nim spěchají, aby rány jejich nemocných zawazowaly, bolesti nábožnau přimluwau mírnily, ano někteří Turci skutečně se jich tázali: zdali s nebe k nim

astaupily? Když w čas moru, jenž před několika lety we Smyrně zuril, o raněné neohroženau wedly péči, wida hrdinnau jejich obětivost tamnější baša turecký, w tak upřímnau vážnost je sobě wzal, že poručil, aby mimojdaucím wojenská od stráží se vzdávala úcta. Tímto způsobem stanau se Milosrdné sestry prostředkem, kterým Prozřetelnost odstraní, cokoli Turka od křesťana deli, a konečně ani schismatikové neodolaji všemohaucí, všetrpící lásce katolických samaritánek. „Ještě maličko,“ di dokonaly východních záležitosti znatel, „a naděje naše promění se w radostnau skutečnost.“ Každý horliwý katolík celým srdcem zajisté s tauto nadějí sauhlast a modliti se bude, aby praporec swatého kříže všudy, tedy i po celé Lewantě, wlál a panowal, jmeno pak trojjediného Boha po celé kauli země welebeno a oslawowáno bylo! —

F. Škorpík.

Prokop z Důwodowa a Tomáš Wětril.

5.

Tom. Dnes, milý příteli, hodlám přede wšim odbyti zkauffu. Podíváš se, gaky gsem učinil prospěch, a nebudeš se mne muset ani wyptáwati. Poslyš! Náboženstwí rozumowých gest na swětě mnoho; gest gich skoro tolik, co lidj; negsau ale wšechy stegně ceny. Z tak řečená zgewená náboženstwí magi do sebe rozličnau cenu, poněwadž netoliko rozličná, nad rozum lidský gdaucj, wíce méně blahoděgná neb škodliwá učenj, alebrž i takowá, hned u wětšim, hned u menšim množstwí w sobě obsahuj, kteráž rozum náš wlastnj za prawá uznává, učenj pak tato wíce méně právě přednášegj. Neníť tedy aspoň pro wětšinu lidu wše gedno, kterého z těchto náboženstwí se drží, ačkoli pro myslitele, pro mudrce ge to skoro gedno, poněwadž o učenj, nad rozum sáhagj, mnoho nedbá, a na prawdách rozumowých toho náboženstwí, po kterémž z ohledů pospolitých nosj gméno, nikoli nepřestává, nýbrž, pokudž mu genom lze, wšeliké prawdy sobě oswoguge. Toto, gakož i pravidlo, podle kteréhož o ceně rozličných náboženstwí souditi lze, gest zisk, gegž gsem z dosawadnjch rozmluw nassich wytěžil.

Prok. A nic wíc? — Toť ge wěru až tuze málo!

Tom. Pokud gš mne gestě nepřesvědčil, že gest možná, ugistiti se bezpečně o prawdiwosti učenj nad rozum gdaucjch, nemohuť se owšem wětšimu užítku těšiti.

Prok. Mám ti snad připomenauti, která to učenj slugj nadrozumná?

Tom. Není třeba. Měl bys předce mjtí tolik důwěry do mne, že si toho dobře swědom gsem; dalť gsem ti zagisté giž několikráte na srozuměnou, o kterých učenjch soudim, že nám gdau nad rozum: gsaut to wšecká ta, o kterýchž, zdaž by prawdiwá byla čili křiwá, rozum náš owšem nic určití nemůže. Nesmysljš-li rovněž tak?

Prok. Na wlas. A ty o wšech těch a takowých učenjch twrdíš, že se nelze ubezpečiti, zdali gsau prawdiwá?

Tom. Gá sám negsem ten gedinj, kterýž to twrdj. Wšecken oswjcený swět smýšlj rovněž tak.

Prok. Wasse oswjcenost, můg milý, není tuze stará: za předěšlých wěků gináť smeyšleli.

Tom. To wšak není oněm wěkům hrubě ke cti; byloť pak to s gegich škodau, že k takowému poznánj nedospěli, a člowěčenstwo trpj podnes tjm dřewnjm mamem.

Prok. Tak mi nezajíney; bez tohoto mamu nedowede ani gedinj ze twých myslitelů, ze twých mudrců, ani gedinj z oswjceného swěta twého věci své ani gedinj týden; anobrž ani gedinj den wěští.

Tom. To gest buď nesmysl, příteli! — anebo gá ti nerozumjm.

Prok. Buď tak dobrý, a nech, ať to druhé platj; neboť w skutku ty mi nerozumjš, poněwadž nemysljš ani na to, co máš právě před sebou, čeho ti nejwíce třeba. Powěz pak mi, pamatugeš-li též na poslednj slowo z úst umjragicjho otce mého?

Tom. Zdaž naň pamatugi?! Dnoť gest mau neykrásnějšj naděj a bude štěstjm života mého.

Prok. A odkud to wjš, že posléze otec potwrdil wassí lásku, že si přál, abyšte byli swogi, že toto přání wzal s sebou na wěčnost?

Tom. Johanka mi to řekla, tys mne o tom ugistil.

Prok. Johanka nebyla při otcově smrti; že pak on, gežto, gak ti powědomo, na to swobodowěrectwí twé zehral a lehkonhlnost tolik ti wnytkal, pro tebe tak přízniwě se wygádl, tohoť by se lidský rozum, a byť byl sebe oswjcenějšj, ani tjm neybsstřegjšim přemýšlenjm bez pochyby nikterak nedopátral. Gá musil wás o tom ugistiti, pokud gšte to měli zwědět. Može ugistěnj a wasse známost o poslednj wůli otce mého gest tedy prawdau — nad rozum sáhagj.

Tom. —

Prok. Že gš se tak odmlčel, gá tjm negsem winen. Adyž gsem ti měl wyřiditi, že gsme na Zofijn pozwání, chtěl gsem obrátiti zřetel twůg na neshljdné množstwí wědomostj, kteréž owšem týmž právem gako zgewená učenj w náboženstwí nadrozumná slauti mohau, a o kterýchž, že gsau prawdiwá, každý den a každau hodinu můžeme se důstatečně ugistiti, tys ale pro swau zpupnost nic na to nedbal. Cožkoli wjme o smýšlenj a umyslech swých bratřj, o gich konánj a stánj, o gegich příhodách a osudech, o místech a krajinách, o národech i o lidech od nás wzdálěných, wše, co gest nám powědomo z dějin o minulých časjch — toto wše není nám známo z rozumu, my to newjme z domyslu: a předc to wjme. A tak wi-djš, příteli, že není nikoli nemožné, anobrž že není ani hrubě těžko, gistoty nabýti o mnohých věcech,

o kterýchž, zdalíž by pravdivé byly čili nic, rozum náš nic rozhodnauti nemůže.

Tom. Je pak gsem mohl tak slepým býti a to přehlédnauti!

Prof. Gelikož nemáme w obyčejí, wědomostí, kterých gsem podotkl, nazýwati nadrozumné, dát se welmi snadno pochopiti, proč gší to přehlížel. Obecný rozum lidský nemůže býti oslepen gmeny, kterýchž často ani nezná, a co tě překvapilo, o tom nebylo nikdy žádná pochybnost. Ty musíš, můj milý! o lidu trochu lépe smýšlet: úsudkové geho vždy stoji za wšimnutím a za zřaunáním, a býwagi mnohem častěji praví, než by se nám zdálo. Nebo:

Co žádný rozum rozumných nemidí.
Toť tussíwá duch dětinný sprostných lidí.

Tom. Budiž tomu; než co se tkne učení nadrozumných w náboženství, toť gest něco gineho, než při dotčených wědomostech; a gá ti nemohu nikterak za pravé dátí, že bychom se mohli o oněch rovněž tak ubezpečiti jako o těchto.

Prof. Anž pak gá toho žádám.

Tom. Já ač gší mne dnes přewěděl o té nepohopitelné krátkozrakosti mé: přede ti ani gedine pochybnosti nedarugi, a pokud stačím, neustanu říkati: Nikoli! Prvé wšak musím si myšlénky spořádat — a proč pro dnešek budiž na tom dosti.

Newěra nebláží.

(Wyňatek z denníka kněžského.)

Budeť tomu asi rok, co gsem se náhodau setkal s mužem, na kteréhož gsem od té doby častěji myšlival. Byl to lékař B—K—. Lože nemocného nás mimo nadánj swědlo. Na B—ské ulici šesula se zeď nového domu, a několik lidí, nádenníků i zedníků, těžce raněno gest. U gednoho z nich, otce pěti dítek, byl gsem »s Pánem Bohem«. Nešťastná žena i ubohé děti bēdowaly: nebyloť zagisté naděje, aby se jim otec opět pozdrawiti mohl. Přissed do chudé sice, awšak čisté gízby poctivých těchto lidí, zočím milého doktora, an stoji jako angel mezi nimi, těše zarmácené a pomoc slibuge jim. Pokud mi-lzelo saudití, náwšterwa má nebyla mu w hod. Wzaw klobauk a poručím se domácím, bral se ze dveří. — Nešťastný nádenník w krátce na to zemřel, a gá se dozvěděl hned po pohřbu, kterak se dotčený lékař o wdomu i o sroty horlivě ugjmá. — Medlauho na to oclí gšme se spolu za gednjm stolem. Bohatý kupec Záborští slawil šťastný návrat svého syna ze zámořských fragin: a pozwal mne k tidé této slawnosti domácj. Mezi hostmi byl i doktor. Gá, posud nehrubě mnoho známý we městě, wysoce gšmi tomu byl powděčen, setkatí se tu opět s mužem, kterýž sšlechtným počínáním swým celé srdce mé zjškal. Radost má wšak nemálo se pokalila. Přjíná geho twár a oko

poněkud kalné swědčily, že mu něco schází. Gladké mravy a každé slovo wydámaly sice swědectwí o wzdělanosti geho, ostré některé žertky prozrazowaly ale, že sobě nehrubě mnoho na wjře zakládá. Po gidle nabyl gsem bohužel důkazů, že gest ubohý doktor wšší wjry prázdén, anobřz i nepřitelem gegim. Srdce mne zabořelo. Než co si tu bylo počti? Náhla potřeba wytrhla mne ze společnosti, a gá, pospýchage k nemocnému, mohl gsem sobě toliko powzdychnauti nad nešťastným newěrcem, a pomodliti se za duší geho. Z činwal gsem to od té doby častěji: s ním ale neudálo se mi za delší čas níkde mluwiti, tak že mi zmizel s očj.

Asi po půl roku nawšstjwíl gsem nuzného kregčjho, který, byw po dlahé těžké chorobě propuštěn z nemocnice, s ukrutnau bjduw zápasíl. Žena, neschopná k těžké práci, a hromada malých dětí, zmořených hladem čekaly, až bude moci ubohý otec opět wyděláwat. Malé zásoby byly gž stráweny, nábytek rozprodán, šaty w zástawě, a nad to gestě dluhy na křku. Je byli chudáci tito gestě na žiwě, bylo zásluhau několik křesťanských duší. — Než sotwa gsem si usedl w chatrné swětnice dotčeného chudáka, klepe někdo na dwěře. Byl to dotčený doktor B—K—. Dozwědew se totiž o bjde této rodiny, pospjšil hned jako Samaritán na pomoc ubohým. A pomoc geho wydala! W krátce zotawil se churawec, děti měly nové šaty, matka měla co wařit, otec počal wyděláwat — slowem: w chudé, smutné gízbě nastal nový, weselegší žiwot. Kdž gsem k nim přissel po osmi dnech, nezdržel gsem se pro radost pláce. Náš lékař wyrazil právě přes práh, kdž gá do tmawé kuchynky wcházal. On gen letěl mimo mně: gá wšak widěl i slyšel, kterak mu děkuge muž i žena i děti, w radostných slzách tonauce. — A tak čjm dál tjm wíce podobných skutků gsem se dozwdal: doktor B—K— stal se negedné rodině anelem milosrdenství. Nebylo dne, kdezto bych naň byl nezpomínal a zaň se nemodlil. »Ta perla nemůže zahynauti na smetisti newěry!« — tjm gsem se těššwal, kolikrátekoli mi bylo slyšeti o sšlechtných skutečjch geho. Z hleděl gsem negednau důwěrněgi přiblížiti se k němu. Je gsem si toho často přál, nežjídka posštěstilo se mi mluwiti s ním: mnohdy býwali gšme pod gednau střechau. On wšak se mi poněkud wyhýbal, obžlášťe gať mile znamenal, že bych rád řeč a žřetel obrátil na wjru, náboženství. Wšeliké pokusy mé w té wěci byly marné. Doktor uměl se mi po každé zdwořile sice, awšak zřegmě uhnaui. Gá wšak proto neupušil od úmyslu svého. »U Boha nic není nemožného« — myšlil gsem a — daufal.

Gednoho dne záhy z rána hned před-swjtaním byw powolán k nemocnému, oclí gsem se opět na mjšťe, kde musí člowěku srdce pukati žalostí. Wšlečka bjda byla tu pod gednau-střechau. Učiniw, co slu-

sselo rozdávatí milosti Boží a posluhowateli swátostmi, musil gsem bezděky též i na to pomysliť, co činiti náleží knězi lásky, křestanu, člověku. Než má pomoc nestačila: wěšši bylo třeba hledati ginde. — Ale kde? A dobročinným duffim některým musil gsem za krátký čas giž několikráte wzjiti útočiště w podobné věci. Spatrnost kázala, nedoleháti na ně příliš často. Uvažugi, kam bych se obrátil. »Dagdi k doktorowi!« welj mi wnitřnj hlas — a bylo to kynutj s nebe. I wydam se hned po mšsi swaté do domu gehu. Než služebnjš mně prawj, pán že stane a tudjž ni-
gaké náwšstěwy že nepřijímá. I táži se, co mu schází?

»Pán,« wece slůha, »wysšel wčera wečerem zdráv na procházku, wrátil se ale celj až hrůza nemocnj; my wšickni ho prosjme, aby dal zawolati lékaře, on ale o tom ani slyšeti nechce.«

Dozwědew se o nemilé této příhodě, nawrátil gsem se s těžkým srdcem k domowu. Než sotwa gsem si usedl, zaklepal někdo, přinášege mi tento listek:

»Wážený Pane! Pro wše, což gest Wám swátého, nemesskyte bez prodlenj přijiti ke mně.

B — R — .«

Takowého pozwánj gsem se nenadál. Reminulo čtwrt hodiny, a gá byl na místě. Wstaupiw do pokojge, málem bych byl ani nepoznal nemocného. Twář gehu byla gako stěna, oči celé wygwené, a zármutek newyšlownj gewil se w každém tahu. Ugaw mne za ruku, stífl mi gi srdečně, a gaksí podiwně podjwaw se na mne, dal se do usedawého pláče. Regínák bylo i mně okolo srdce. S tjjž zdržel gsem se od slzj, wida muže statečného, ani gest tať welice slyčen, že pláče gako dítě.

»Nemluwte, pane!« zwolal po některé chwilce, znamenage, že se k tomu sbjrám; »posečte málčko, ginák bych musil oněměti. Ach, kam se poděla ta moge filosofie?! Geť po nj weta!« —

I mlčjm za několik okamženj. Ubohj doktor pozdych si hluboko, wece: »Málem bych se styděl, že mne w takowém stawu shledáwáte. Než bez pochyby nebudete mne pokládati za rozmazance, a přestanete se diwiti, wida, an pláče muž, až gen zwjete přjčinu trudu a hoře mého. Račte se posaditi, a męgtež pak útrpnost se mnau. Co wám powjm, gsau osudy nęšťastnjška. Gestit mi potřebj wassj pomoci k milosrdnému skutku. Znáw wás, že mi gi neodepřete. Musim wšak trochu hlaub zagiti, abyšte mi porozuměl.«

Gá si zatjm sedl podle lůžka gehu, a doktor poodechnuw sobě, gal se mluwiti takto: »Budeť tomu asi 30 roků, co gsem přišel na wysoké školy. Nežlussenj, nezkaženj wysšel gsem z domu otcowského; w krátce wšak zmizel rág newinné mladosti mé. Gá se totiž seznámil s mládencem, kterjž obratnostj těla, sličnostj twáře, spanilostj celé postawy, přjgennými způsoby, uhlazenostj mrawů, anobřz i bystrotau ducha nad mnohé giné wynikal. We společnostech kořili se

mu wšickni; nebylo hrubě zábawy, ku kterěz by geg byli nepozwali. I zakládal gsem si na tom welice, že se má ke mně ginodj tento tať důwěrně a přátelsky. Ginj hledáwali geg; on ale, gak říkal, nęhraděgi býwage se mnau, hledáwal mne. W krátce byli gsme gako gedna dusse. Než prwnj tento přjtel stal se půwodem zkázy mé. Krásné dary, pro kterěz byl, wůbec takorška, ctěn a wážen, byly u něho we spolku s newěrau. Co se mne tkne, gá byl wychowán po křestansku. Matka mi sice záhy zemřela; otec, horliwý protestant, tjm wjce na mne žtetel obracel, žádage že mne mjtí dedice wjry swé. Ubohj ale zmýšlil se welice! Nowj přjtel za krátký čas wywrátil zásady, wšstjpené mi w tiché domácnosti nassj, nebo wtipům, wybranjm z knih mudrců nowowěšých, a chytrým ústěpkům tohoto ustawičného towarysse mého odolati neuměl rozum můg. Srdce se sice za některý čas drželo gestě wjry, ale gá se počal stydět za swé staroswětšké zásady a náhledy, kterým se smáwal druh můg, gehožto maudrosti swět se dimil. A to byl prwnj krok z mého ráge. Přjtel se těšil, že mi padá bělmo s oka. W krátce byl gsem celj gehu. Rozkossě, ku kterýmž mne wodjwal, a kterěz mne pauhým dechem giž omámily, dotrhly, co počala ústěpačnost: gá se obrátil. Ljstage gako motyl po rozkossich, mněl gsem, že sobě uhonjm šstěstj. Naděge wšak mne zklamala. Gá neměl pokojge od té doby, co mě ono bělmo s očí spadlo, co mi odňat podiwnj ten mam, kterjž wygmenugete náboženstwjm!«

»Zbawen wjry, zbawen swé newinnosti, neměl gsem giž níkde pokojge ani stánj. Gá se uměl sice smáti, lidé mne rádi měli, chwáljce mne co weselého společnjška: srdce mé wšak nebhýwalo weselé. Rozkossimi gsem se opjgel: ale radosti mé zmizely. Po nedlauhém čase dostihla mne i nemoc; bylať následkem prostopášného žiwota mého. Pokud mi bylo w bolestech na loži se swjgeti, litowáwal gsem owšem i styděl se za skutky swé. Že se obrátjm, že se polepšjim, pakli opět zdrowj nabudu, swaté gsem slibowal. Syla tělesné přirozenosti mé swjtěžila. Gá wywázl z nebezpečnstwj, hotow gsa dostáti umyslu a slibu swému. Než towaryssowé mogi mi nedali, druh a zhaubce můg ke mně opět se přiwínil — a na nowo i srdce i duffi opanowal. I přiznal gsem se mu, co hodlám učiniti, on ale se mi wysmál, udělil mi spolu tu dobrau radu, abych budaucně o něco wjce zdrowj štetil. — Gá ho poslechl. Přege si wšelika rozkoš, štetil gsem sice zdrowj — na duffi wšak nic gsem giž nedbal. Gako člověk, zausalstwjm pomámenj, neustal gsem o to usilowati, až bych každj zbytek dáwné wjry swé ze srdce wyklidil. Prvé než minul rok, byl gsem, gak se mi zdálo, w konci. Swět a žiwot na swětě stal se mi wšecko — wše giné bylo mi bágkau — gá nedausal nebe, gá se nebál pekla!« —

(Pofracowánj budaucně.)

Církevní zprávy.

Z Uher. Za posledních časů vymezovali se nejedni biskupové v Uhřích příkladem užíváním důchodů ze statků církevních. Neposlední místo mezi nimi patří v Pánu zesnulému biskupu Nitranskému, p. t. *Josefowi Wurmcwui*. Wida, an cholerau množství dítek osířilo, koupil dům, zřídil a nadal sirotčinec, v kterémž hned r. 1833, 42 sirotek opatřeno jest. I věnoval k tomuto křesťanskému účelu 130.000 zl. — Poslední vůli však odkázal mimo to ještě 150.000 zl. k dotčenému ústavu, a stal se tudíž i na příští časy dobrodincem, otcem 80 nešťastných dítek! — Takovéto skutky jsau za našich dnů, kdežto se všecko jen po bohatství shání, a každý takorba svých věcí hledá, pro srdce křesťanské, jako rosa na vyprahlou zemi, jako slunce po dlouhém dešti, jako hvězda na tmavém nebi. Bůh dejž, abychom podobné a ještě lepší zprávy často podávati mohli!

Z Korey.*) Pána a původu wiry naši přibíli zaslepení lidé na kříž, že jim snímal bělmo bludů z oka, aby užřeli pravdu, a cestu poznali k blahoslavenství: nejinak děje se podnes věrným hlasatelům wiry Boží. Nátisk a pronásledování, žalář i smrt bývá nezdědká odměnou, která už se lidé odslužují největším dobrodincům svým za tu lásku, která nehledá svých věcí, ovšem ale oslavení Páně a spásy svých bratří. Že tomu tak, nepřestala Církev býti matkou mučenníků, kteří po všechny věky lvali krev pro Krista i wiru Jeho. Mámeť jich i za našich časů. Neníť bez nich v Evropě: potkáváme se s nimi rovněž i v jiných dílech světa. Nejnovější zprávy z Asie dotýkají se podobných věcí. Vyprávějí z nich co následuje. «Po některý čas,» píše p. t. biskup *Perreol*, «žili jsme v pokoji: tu však pojednau zdvihl proti nám nepřítel válku, a kněz *Ondřej Kim*, rodič Korejský, dobyl nad jiné slavného vítězství. Byw zajat, doweden jest násilně k mandarinowi. «Ty-li jsi křesťan?» tázal se ho tento. — «Ano, jsem!» wece mu kněz. — «A proč přiznáváš se mimo vůli královu k tomuto náboženství? Odřekni se ho!» — «Já se k němu přiznávám proto,» dí na to sluha Boží, «že jest pravé. Onoť mne učí Boha náležitě ctíti a wece mne k věčné blaženosti; co se tkne zapření wiry, neznám ho ani podlé jména!» — «Za tu odpověď ubit jest holí věrný křesťan. Po některé chvílce jal se saudec opět dolehati na něho. «Neodřekneš-li se wiry své,» pravil k němu, «dám tě holí až do smrti utlačiti.» — «Jak se vám líbí,» odwece sluha Kristův; «já však nezapru nikoli Boha svého. Pokud chcete poznati pravdy náboženství mého, slyšte!» — Než sotwa že byl počal muž apoštolský vykládati swatau wiru, osvědčuje, že hotow jest trpěti pro ni: dalť se mu pohané do smíchu. Zmučen a okowy stížen dán pak jest slůha Kristův do žaláře, kdež neustal zwědádavým hostům hlásati wiru Boží. Po pěti dnech odwezen jest do *Haitsu*, hlavního města krajinského. Náměstek královský jal se ho dotazowati na mnohé věci stranu křesťanské wiry. Apoštolský kněz vykládal mu o nesmrtnosti duše, o nebi i o pekle, o Bohu i kterak ho ctíti náleží, a o podobných článcích swaté wiry. — Než úředník královský a druzí lidé, ježto jej byli slyšeli, pravili: «Wše, což jsi koli powěděl, jest dobré a rozumné, ale král nedowolí, abychom byli křesťany.» — Dányť jsau mu pak i jiné ještě otázky, na které však nesměl odpověditi, poněwadž by jinak byl uškodil věřícím. I jest mu hroženo mučením. «Cňte, co vám líbo.

* Korea jest krajina ležící we východních končinách Asie.

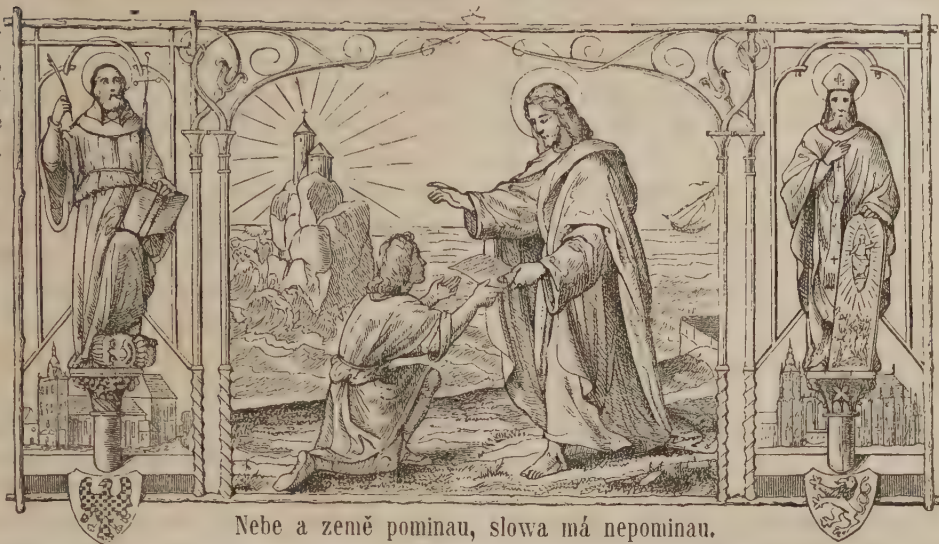
Já jsem hotow milerád všecko podstaupiti; bij si, já se nebojím mučidel twých.» — S neohroženým tímto knězem byli však i jiní dva křesťané zajati, a tito wyzradili úředníkům některé věci. — Na to za několik dní v tuhém žaláři držáni jsau, a zpráva o nich králi podána jest. Následkem toho musili pak do hlavního města *Seul* odwedeni býti. W okowech a znamenani jako welcí zlosynové dostali se po mnohých nesnázích na dotčené místo. Tu počaly nové výslechy. Zatím přišli již úředníci královští na stopu, že dotčený náš mučenník jest jeden z těch 3 mladenců, kteří r. 1839, když vypuklo pronásledování křesťanů w Korei, do Makao na učení posláni jsau. I netajil toho déle věrný tento učenník Páně, alebrž wyprawowal jim upřímné osudy své po návratu do vlasti. Saudcowé i posluchači měli s ním útrpnost, widauce, co již wystál od mladosti, nicméně však doléhali naň, aby podrobil se rozkazům královým, wiry se odřekl. Než, «nad králi jest Bůh,» wece mučenník, «a Bůh mi welí; abych se mu klaněl. Kdybych Jej zapřel, spáchal bych nepravost, která už by nedowedl ospravedlniti rozkaz královský.» — Neodpowídaje na otázky, které se týkaly osob, tím neohroženěji a wřeleji vykládal jim učení wiry křesťanské, tak že saudecové posléze wyznali: «Waše náboženství jest dobré, ale naše ne jinaké, a proto hlásíme se k němu.» — «Pokud tak smýšlíte,» dí jim na to mučenník, «měli byste nás nechati na pokoji, wy však pronásledujete nás, a ukrutněji, než s největšími zlosyny nakládáte s námi. Kterak tedy smíte říci, že náboženství naše jest dobré, pokud je pronásledujete, jako by to nejšerednější učení w sobě obsahowalo. Tak jste si sami na odpor.» Než pohaň dali se tomu do smíchu. — Křesťané odwedeni jsau do žaláře, kdež musili čekati na smrt. Dne 16. září došli však koruny mučennické. Byw přiweden na popraviště, zwolal kněz Kristův silným hlasem: «Má poslední hodina přišla: poslyštež mne pozorně! Že jsem obcowal s cizinci, dalo se jediné pro wiru, dalo se pro Boha, pro kteréhož umírám. Mněť nastává nyní život blahoslavený. I wy musíte křesťany se státi, pokud chcete, aby se vám po smrti dobře wedlo. Bůh zajisté pokuty věčné připravil těm, kteříž ho úmyslně nechtěli poznati.» — Načež swlékli jsau mu katané šaty, uši probodli šípy, obličej zastříkli wodau a posypali wápnem. Dawše mu hole pod pažďi, počali jim welmi rychle do kola šmykati. Na to musil pokleknauti. Přiwázawše dlouhým provazcem mučenníkowi wlasý na kopy, dokonali příprawy k popravě. Slůha Boží nepozbyl ani na okamžení nebeské utěšenosti uprostřed všech bolestí těchto. Asi dwanácte wojáků počalo pak se na pohled mezi sebou potýkati. Každý však přiblížiw se ku klečícímu mučenníku, hleděl mu hlavu stíti. Než po 8. ráně odpadla teprwa tato swatá hlawa. — Nebe přijalo s plesáním nowého tohoto mučenníka do sboru wywolených Božích. — Bylť pak tento hrdinský kněz teprwé 25 roků stár, když došel koruny mučennické. Narodil se r. 1821, byl hned od mladosti w křesťanstwí odchowán, a r. 1839 od nábožných rodičů svých dán do Makao na študie. — Prospěch w umění, ušlechtilost duše, neohrožená mysl a hrdinská láska ku Kristu Pánu wedly ho ku kněžství. Daw prwé mnohé důkazy apoštolských ctností, poswěcen jest skutečně na kněžství: awsak po dwau měsících byl již — mučenníkem. — Tauž dobau i jiných 8 hrdin křesťanských podniklo smrt pro nebeského Pána a Spasitele svého, o nichž w příštím čísle.

BLAHOUĚSN

Číslo 9.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravan, Slovaky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Jezuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u **wydawatele** na **Dobytčím trhu, č. 552**, i **we všech řádných knihkupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komisi
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle III. po Zjew. Páně.

Obsah: *Řeč na neděli III. po Zjewení Páně. — Zlatá zrnka. — Myšlenky o nejsvětější Svátosti oltární. — Newěra neblaží. — Církevní zprávy. — Příloha.*

Dne 23. ledna.

Řeč na neděli III. po Zjewení Páně.

Evangelium sw. Mat. VIII. 1—13.

Maudrost a láska gsau jako magnet, kterážto k sobě srdce lidská bezděky táhne. Resmjmeť se tedy tomu nic diviti, čtauce w písni swatém, kterak se za Jezíšem, ať se již kamkoli obrátil, hrnuli zástupové. Z úst Jeho zagisté plynuli pramenové mauzdrosti nebeské, a středrá ruka Jeho otvírala se wssude, naplňujíc wsseliký tvor požehnaním. Tomu pak i dnešní sw. ewangelium swědectwí vydává. Sessed s hory, kdež byl osmero blahoslawenstwí a giné spazitelné prawdy oznámil učenníkům swým, běre se Pán, obkliččen zástupem, do Kafarnaum. A hle, na cestě Heg prosi malomocný pln důvěry srdečné: »Pane, chceš-li, můžes mne očistiti!« Kristus kyne, welj: a blahoslawený nešťastník zbawen gest hrozného neduhu swého. Awssak nemenší div čeká na nás w Kafarnaum. W domě setníka Římského stane služba, a zle se trápí. Nemocný chudák geť sice gen otrok: pán geho setník ale, mage srdce, umj sobě i sluhý wážit. Jezíš wchází do města. Radostná to nowina pro swědomitého pána! Pln živé wjry w mocnau pozmoc Boží, běre útočiště své k milostiwému Jezíši. Sám se pokládá za nehodného, předložití Mu požornau prosbu swau, wysílá we gměnu swém Židy, kterým mnohá dobrodiní prokázal. Kristus hotow gest, vyplniti žádost, a již kráčí přímo k domu setníkowu. Než co to? Setník se leká, on prosi, oswědčuje na nowo: »Pane, negsem hoden, abys wšel pod

střechu mau, toliko rci slowem, a uzdrawen bude služebníč můg.« — S kdož tu newidj bohumilau pokoru w krásném spolku i s wjrau i s láskau? A wida to, kdož by newelebil muže, genžto, skwěge se těmito ctnostmi, doffel slawné pochwalý Páně? — Ano, D. D., radugme se, i welebme prwního tohoto pohana, kterýž oswědčiw tak slawně wjru swau, nynj již stoluge s Abrahamem, Izákem a Jakobem w krásnowj nebeském. Radugme se, neboť zůstawen gest nám příklad k následowánj. Dni ho sice zůstawil nám wšem: než co se wám zdá, B. M., kdo medle měl by se w krásném tomto zrcadle přede wšim zhlížet? Sotwa podybjm, když, obrátiw se k wám, otcowé a matky čelednj, wás k tomu wybjdnu. Podjwawsse se zagisté na setníka pohanského, seznáte, že swatá powinnost k čeledi tjm wíce zawazuje wás, abyste gj

- 1) wzorem wjry živé a dokonalosti byli;
- 2) lásku swau na gewo dávali.

Čjm otec a matka dětem swým, tjm w gístém ohledu magj býti pán a panj, hospodár a hospodyně čeledi swé; — oníť gj magj býti

1) wzorem prawé, živé wjry a dokonalosti křesťanské. Awssak nechci, aby mi snad kdo na pauhé toliko slowo mé wěřil: přednj pozwinnost tato, kterauž hospodárům připominám, máť wyšší, pewněšší, swětěšší základ. Kristus Pán zagisté sám žetelně ukázal wám, otcowé a matky čelednj, čeho se do wás naděge, co wám poraučj. Aneb nenj-li to sám Kristus, genž wece u sw. Matausse (V. 16): »Tak swět swětlo wasse před lidmi, ať widauce skutky wasse

dobré, welebj Otce wasseho, genž gest w nebesch?« Ano, nenj-liž to Kristus, genž welj ústy wynwoleného apóstola swého: »We wsech wěcch sebe samého wydá-
 wey za příklad dobrých skutků?« (Lit. II. 7.) Že pak gest i tato wypowied, že gsau i ona slowa žřetelným rozkazem Božim, tohož bohda nebude nikdo popjrat. Awssak nemoha toto nikterak w pochybnost bráti, mohl by se mne někdo z wás, B. M., tázati: zdaž se také žregmý rozkaz ten, wydany od Pána apo-
 stolům, a sw. Pawlem Titowi, týká hospodyně a ho-
 spodářů? Než snadná tu odpověď, D. D. Co tu welel Pán Jezšs apóstolům, co sw. Pawel Titowi připomjnal, gest prawidlem, zákonem, rozkazem pro wsecky učennjky Geho, gest gim obzłáště pro wás, otcowé a matky čelednj. Reboi, ať se wás giž na nic giného netáži, rcetež mi, D. D., zdaž nenj ten bratr, ta sestra, kteréž slúhau a služkau nazýwáte, synem a dcerau Otce nebeského; dusse gegich nenj-liž owečkau, za cenu krwe Kristowy draze wykaupenau? Ah, kdo by o tom směl pochybowati, buď si, co mu libo — křestanem nenj. A Bůh, který stwořil i toho žebračka k obrazu swému; Kristus, kterýž nazwaw i služebnjka swým bratrem, krew swau wylil za duffi gehu; Duch swatý, kterýž i tuto duffi poswětil za swůg chrám: troggediný tento Bůh mohl by tobě težkau tu winu prominauti, pakli dům twůg učiněn gest gámau lotrowskau, a ty sám drawým wlkem nebohé duffi této? — Awssak welešj lotrowskau bude gi dům twůg, drawým wlkem staneš se gi, B. S., pakli za wzor žiwé wjry a prawé dokonalosti nebude čeledi wassj slaužiti žiwot wás. »Následowati mrawy, anobrž i wady králowy,« gark dj Laktancius, »za gistaun známku poslussenstwj se pokládá.« — »Kráčeli pak,« wedlé slow sw. Řehoře, »pastýř po cestách frážnych, stádce ho následuge k propasti.« — A co welel apóstolům Kristus, co sw. Pawel Titowi připo-
 mjna, netýkalo by se nás wsech, netýkalo by se obzłáště tebe, otče a matko čelednj? S wěziž pak to každy, kdož se gmenugeš pánem, že gři ustanowen od Boha za pastýře duffi, pod střechau, pod správau twau zůstá: wagicjch; wěziž to, hospodári, že's hlauau weškeré domácnosti swé, aniž zapomjnen, že »máš,« wedlé wyřčenj sw. Augustina, »býti biskupem — knězem čeledi swé.« A kterakž gi budeš wůdcem, rádcem, otcem, pakli se gi nestane žiwot twůg wzorem wjry a doko-
 nalosti křestanské? Příklad pánů gest zrcadlem, we kterýmž lid služebný se zhljži; gest mu knihau, z kteréž se učj prawdám a prawidlům žiwota; gest mu školau, w kteréž buď Bohu a nebi, buď pešlu a ďáblu se odchowáwá. »Gakž gest saudec lidu, ta-
 kowjť gsau i služebnjci gehu; a gakž swáwce gest města, takowjť i obywatelé w něm,« doswědčuje Si-
 rach (X. 2); a »gakž pán, taká čeládká,« dotwřzuge zkusenost obecná. Welmi snadno přegde služebnjka chuť k slowu Páně, a horliwost we službách Božjch

ustydne, pakli widj, an o ně pán gehu nedbá. W krátce zaslechneš z úst čeledi swé, kterak se Bohu rauhá, budeš-li sám z wěcj poswátnych tropiti sobě posměch. Nadarmo budeš gi posílat k zpovědi a pří-
 gimánj, pakli se budeš sám wyhýbati knězi a stolu Páně. Dřiw, než se naděgeš, odwykne slúha twůg modliti se i před gidlem i před pracj, wstáwati, cho-
 diti a uléhati s Bohem, pakli užj, kterak se štjtiš ty, pán gehu, dělati křjž a ctjti Krista. Ústa bude si wyplakowati čeledjn pomluwami, lži, klewetářstwjm, nestydaté žerty stanau se kratochwjlj gehu, gak mile sezná, že ty, hospodár gehu, ni prawdy ni dobré po-
 wěsti bližnjho neschťjš, stydlivosti, čistoty sobě ne-
 wážiš. Pýcha i nádhera, nestřjdmost i wšeliké nesch-
 chetnstwj opanugi poznenáhla srdce služebnjku a slu-
 žebnic twých, nebude-li uslechtěn žiwot twůg pokorau, tichostj, střizliwostj a ginými ctnostmi spanilými. Že's
 hospodárem, měl's mu býti wůdcem, dům twůg měl mu býti školau: kterak to zodpowjdaš před Bohem, pakli se dům twůg stal duffi gehu gámau zahubn
 a příklad twůg pramenem złázn? Ach, byt pak i chtěl se potom wymlauwat před Pánem, wymluwa twá
 nic ti neprospěje! Bůh požádá od tebe duffi, kterauž ti swěřil On, a kterauž ty zhubil si Mu; On wida
 gi zhubenau winau twoggi, odsaudj, zawrhne tě mezi neschchettjky; mezi zloděgi a laupežnjky, mezi trawiči a wražednjky bude los twůg. Aleba i zlořečenj zka-
 žených příkladem twým čeledjnu swalj se gak hora na hlauu twau, a gak rak bude užirati na wěky wnitr-
 nosti srdce twého. Prawdu, pauhau zagistě prawdu powěděl sw. Bernard, řka: »Běda tobě, pakli, gsa předstaweným swých bratrj, gim neprospjwáš.« Ano, běda tobě, neschťastný hospodári! Gle, ten setnjš w dne-
 šnjm ewangelium, pohan, powstane proti tobě. Usslech-
 tilš žiwot gehu byl wzorem, a to chwalitebným wzor-
 em wjry a pokory, dobroty a lásky, byl zrcadlem, w kterémž i služebnjk zhljžeti se mohl, aby rowněž gak pán došsel milosti Božj. A čjm byl služebnjku swému pohan: ty-li, křestanem gsa, by tjm bratru swému býti neměl? — S kž se každy z nás zhljdne w krásném zrcadle tomto, kž gest žiwým obrazem gehu! Domowé nassj stanau se pak chrámy, hospodá-
 rowé nassj budau wůdci, obce nasse šjdlj lidu Páně: čjm dál tjm wjce uстане nářek na zpuřnau čelěd, na zlé časy. Gle, tedy w rukau wassich, otcowé a matky čelednj, gest osud wás. A wy byste, B. M., nechťeli sáhnauti po pokladech štěstj a blahoslawenstwj, kte-
 réhož tak často željete? S sáhnete, pokud k tomu čas. Budte následownjky nasseho sw. dědice Wáclawa, a čelěd wasse w krátce podobati se bude Podiwjnowi, ano čelěd wasse bude korunau wassj, pokudž wy sami, gsauce gi wzorem žiwé wjry a dokonalosti křestanské, spolu zároweň i

2) lásku swau upřjmnau k nj na gewo-
 dáte. A mám snad doličowati, že Bůh sám welj,

aby ste milovali čeleď swau? Než nač bych tjm času mařil a šilau pšywal? Pohlédni, B. M., pohlédni genom na setnjka w dnešnym sw. ewangelium. Služebnjš mu stáň: a hle, gaka to snažnau péci má pohan o otroka swého! On nešetřj ni kroka, ni pro se, aby slúha geho wět zdrawj dosáhl. A tento důkaz upřjmné lásky páně k služebnjku nemluwj-liž dosti žetelně - k srdci twému? — Awssak nenj nám potřebj ani tohoto příkladu se dowoláwati. Každý z nás to wj, každý křesťan musí to znáti, které gest neywětšj přikázánj w zákoně. »Přikázánj nowé dá wám wám,« wece Pán gestě před smrtj, »aby ste se milowali wespolek, gačož gsem gá milowal wás« (Jan XII. 34); nebo »kdo nemiluge, žůstáwá w smrti.« (1. Jan III. 14.) Ano, D. D., láska ge známkau wěrných Kristowých a rukogemstwjm wywolených Geho. »Milugte se wespolek,« gest Boží zákon; »milugte i nepřátely swé,« gest Geho rozkaz. A ty wěda, že Kristus welj milowati též i nepřátely, by se nedowtjpil, že's tudž tjm wjce zawázán láskau k dobrodincům? — To ti nepotřebugi připomjnat, ale ginau wěc, ginau prawdu, na kterau málo kdo mysljwá, musjm dnes uweřti wám na pamět — řjci wám to musjm, D. D., že služebnjkům wassjm patřj mjesto mezi dobrodinci. Než wám se zdá řeč ta podiwna? — Budiž tomu; proto že se gj člowěk diwj, nepřestáwá býti prawda prawdau. Ano, wěz to, B. M., gá opáčjm slowa swá, slúha twůg, služebnice twá gsau twými dobrodinci, byť gš na to po celj žiwot swůg byl nepomyšlil. A mám to dokázati? — Nač ale dowoditi, co samo sebau zřegmé? Čili to nenj dobrodinjm, že bratr twůg ti ugjmá starosti, strogj záhawy, stawj domy, wzděláwá pole, štěpuge sady, napláuge stodoly a špyky, že rozmnožuge poklady, opatruge pohodlj twé, že bratr, sestra slaužj tobě? — Wy, málo by ti bylo na plat, byť se nazýwal pánem celého králowstwj, a wládnul milliony, kdybys neměl nikoho, kdo by se ti ku práci na pomoc propúgčil. Mjesto pšenice na poljch rostlo by bodláčj, mjesto štěpníc a sadů trnj a rošstj; paláce a komnaty, hody, záhawy, radowanj twé bez pochyby by zmizeln, kdyby zbawen wšj pomoci, měl o to wšsečo ty sám péci mjtí. Aterakž tedy nemám mezi dobrodince klásti čeleď twau, kteráž mozoly, potem frwj, šilau těla, šilau ducha slaužj a pomáhá tobě k pohodlj a prospěšnstwj žiwota wezdegšjho? A ty, zawázán gsa Kristem milowati nepřátely swé, by nemilowal bratry, dobrodince swé? Odstup to, D. D., od nás! Zawázani Kristem k milowánj bratřj, milugtež páni služebnjš swé, milugtež ge ne slowem toliko, ale skutkem a prawdau. Ano, D. D., pro lásku Kristowau prosj wás o to i zapřjssáhá wás bratr wás a slúha Kristůw, lásku upřjmnau dáwente wšsemi obyčejj na gewo čeledi swé, ať gest gj zřegmá we wšelikém gednánj wassm. Láska gim djlo ukláden, aby se nepřetjžili břemenem nesnesitelným; wasse láska ge

k práci přidržug, aby dána gim nebyla přjčina k záhálce šferedné; wasse láska gim práci oslazug, aby necitili trpkosti swého powolánj; wasse láska gim slussnau mzdu wypláceg, aby s radostj užiti mohli owoce rukau swých; wasse láska ge od zlého odwracug, aby we službě wassj nestali se otroky satanáse; wasse láska ge k dobrému podněcug, aby dogiti mohli dědictwj synů Božjch. Nechť widj tuto lásku, když gim lámete chleba, podáwate nápoje, přegete oddech, wyučugete prawdě, wšjrahu dáwate před hřjchem, uwodjte k ctnosti, k nebi, k Bohu. Nechať widj a křjstj tuto lásku při wšsem, cožkoli činjte; nechť gi widj, i když ge swoláwáte ráno i u wečer k společné modlitbě, i když s nimi sedáte za stůl, i když s nimi gdete do chrámu; nechať gi widj, když gim strogte newinné radowanj a zdržugete od záhubných rozkossj; nechať widj tuto lásku, buď když ge radostj potká, neb zármutek nawšstjwj, neb nemoc škljč. Gako matka bdj nad swým vlastnjm plodem, tak i wy bděte nad nimi okem, štrežte ge srdcem, oššetřugte se rukau lásky; slowem: lásku upřjmnau dáwente na gewo služebnjkům swým, a dřjwe nadánj, za to wám ručjm we gměnu Páně, okausseti budete žádaucj owoce této bohumilé, powinné lásky. — Gsauce wzorem wjry a dokonalosti křesťanské, giž tjm klásti budete šjmě swaté ctnosti do srdce čeledi swé: láska pak, ku kteréž wás i wděčnost zawazuje i zákon Kristůw, bude wláhuu, bude sluncem semenu tomuto blahoděgnému. Teď čjm dál, tjm wjce nařjkáte na zpurnost a leniwost, na neposlussenstwj a podwodnictwj, na newěrnost a zloděgstwj čeládky; teď se hrozjwáte časů budaucjch, za blahoslawené pokládagjce, kdož mohau býti bez čeládky. Z wjm; žet slussnj gest nářek tento. Než kdo sege plěwu, mžjesli pšeničj žiti? Kdo gedu namjchá do čjss, diw-li to gaky, pakli se otráwj? Nebuduť wám, otcowé a matky domácj, wytykati tu wasse hřjchy: to wšsak tagiti nesjmjm, že moc proti této zkáze gest w rukau wassjch. Ano, w rukau wassjch gest kauzelnj prut, kterým stawiti mžžete záhubnj praud žalostné zkázy. Šetřte powinnostj, kteréž wám dnes úšty mými Pán připomjnal, a po nemnohých letech proměnj se twár země; buďte wzorem žiwé wjry a dokonalosti křesťanské, buďte šstjtem lásky služebnjkům swým: a oni stanau se wassj podporau a radostj. »U prostřed této weliké rozpuštilosti,« nechť užiji slow sw. Augustina a Jana Blatoušského, »uprostřed i této žalostné porušenosti mrawů řidte domy, řidte šyny, řidte čeleď swau, gak welj Kristus.« — »Nebudiž wám za těžko, péci mjtí o dušj i swau i těch, kteréž slaužj wám; wás žiř nebude menšj než bylo užjli wasse. Požehnánj Páně bude spočjwati na domech, bude promázeti kroky wasse. Gako otec a matky bude čeleď milowati wás, modlitj za wás bude se na hrobech wassjch; w nebessjch pak seznáte, že každý, »to čině, sám sebe špasena učijil, i ty, kteréž poslauchali ho.« (1. Tim. IV. 16.) Amen.

Z l a t á z r n k a.

Bůh nic neporaučí, což by Jemu samému ku prospěchu bylo, alebrž tomu, komuž poraučí.

Sv. Augustin.

Hřích, ježto se ti neoškliví při synu tvém, líbí se tobě.

Sv. Augustin.

Wěrnější a wděčnější bývá wždycky služba, kteráž pochází z lásky, než ta, ježto se děje z bázně.

Sv. Jarošim.

Není to malý hřích, nedbati o spasení bližních.

Sv. Jan Zlatoustý.

Král, který sedě na stolci, korunau ozdoben jest, nemá do sebe té spanilosti, co člověk, ježto rozum usadíw na trůně, jím nad všelikau náruživosti vládně.

Sv. Jan Zlatoustý.

Myslenky o nejsvětější Swátosti oltární.

Památku založil On diwů swých, milostiwy a milosrdný Bůh; pokrm dal těm, kdož se bojí Jeho. (Žalm 110, 4.) — W těchto slowech poukazuje nám žalmista Páně na zázraky, ukryté před námi w nejsvětější Swátosti oltární. Mezi všim zázračným, o čem nám wíra zpráwu dává, jestiž to nejzázračnějším, čemuž o tomto tajemství učíme a sami věříme. Předce však, an to nejen za zrakem, ale i za rozumem našim, aby si libowala w tom nábožná obrazotvornost, wložil všemaudrý Stwořitel přírody w přírodu a výjwy její podobné zázraky. W písmě swatém rovněž již dříve, před ustanovením této Swátosti, podobných zázrakůw nalezáme, tak že o této Swátosti w prawdě může řečeno býti: Památku diwů swých ustanovil On.

1. První zázrak jest proměna chleba a wína w tělo a krew Pána Jesu Krista, jak wíra katolická učí. — Dwojitě jest proměna: bytná (w bytnosti) a nebytná. Nebytnau může slauti ta, když jen nějaká wedlejší, nahodilá vlastnost a zewnější doba, nikoliw ale sama podstata věci jisté, zjinačena bývá, u př. stane-li se nemocný zdravým, nebo malý chlapecek velikým mužem a t. d. — tož je změna ne-podstatná. Podstatná čili bytná jestiž změna, kdykoliw netoliko zewnitřní doba čili *twárnost* nebo vlastnost nějaké věci, nýbrž podstata (bytnost) sama zrušena a w cele jinau proměněna bývá, u př. kdyby se stala země zlatem, olowo stříbrem, woda vínem a t. d.

Takowáto podstatná toliko proměna děje se w této nejsvětější Swátosti. Chléb a wíno bývají proměněny w tělo a krew Jesu Krista tak, že z nich již nezůstane podstata chleba a wína, leč pauhá toliko zewnitřní twárnost, zjew nebo způsob. — O tom však nalezáme

a) w přírodě Boží leckteré podobenství. Seménko obilní, když w zemi přitáhlo wrstwy, promění se w klásek obilní, jádro pak w nějaký strom; rovně proměňuje réwi winné wssatau tekutost

w hrozňowau šťáwu a tím we wíno. — Prawí se: „Každé podobenství příkulháwá“ — tož platí owšem i o těchto našich podobenstvích; neboť zde sice w podstatách změna a zjinačení se neděje; ale jsautě tyto proměny předce podiwuhodny, zázračny, za zrakem lidským se ukrývající, a jen že jsau všedními výjwy, ztratily pro člověka podiwnosti!

Mohau-li se tyto proměny stáwati silau, kterau Bůh wložil do běhu přírody: zajisté ani o tom žádný nepochybujž, že může obzlašt ní mocí Božskau chléb a wíno na oltáři w tělo a krew Páně proměněno býti.

b) Dočítáme se i w písmě swatém starého zákona podobných zázračných událostí a jako příprav, poukázek na diw oltářů nowého zákona. — W knize Exodus VII. čteme, že na rozkaz Boží w rukau prostředníka starého zákona proměnila se hůl w hada, a naopak z hada rychle se stala dřewnější hůl. — Mohla-li se diti tak zázračná změna w rukau kněze starozákonního: proč by se nemohla stáwati ona proměna chleba w tělo a wína w krew Jesu Krista w ruka kněze nowozákonního? — Dále čteme w též knize (Ex. VII.), že Mojžíš proměnil všechny řeky egyptské w krew, o čemž i žalmista Páně zaznamenal: Proměnil jich wodu we krew. (Žalm 104, 29.)

A snad řekne někdo, že Mojžíš a Aron způsobili ony zázračné proměny nikoliw mocí slow swých, jako se to w rukau kněží nowozákonních stává? — A předce jest tomu tak; neboť čteme (Numeri XX. 8), že když nastala nauze o wodu na paušti mezi zástupem židowským, Hospodin takto mluwil k vůdcům jejich: „Mluwte ke skále před nimi, a onať wydá wody“ — a na jejich wyřknutí „proměnil Bůh skálu w toky a praudy wodní.“ (Žalm 113, 8.)

Pauhým slowem svým proměnil také Kristus Pán na swatbě w Káni Gallilejské wodu we wíno. (Jan II.) — Zdali tedy nemožno Kristu, který na oné swatbě tak zázračnou proměnu způsobil, též proměnit chléb we swé swaté tělo a wíno we swau drahou krew, a sice skrze slowa kněze katolického, jež tento we jménu Kristowu pronáší?

Ustanowi w tedy Kristus Pán tuto Swátost, založil památku a zpomínku swých diwů, podobným způsobem již dříve w dílech přírody jeho a w dějích pisma swatého wykonaných. Pročež wolá žalmista swatý: „Který bůh jest tak veliký, jako náš Bůh? — Tys Bůh, jenž čini zázraky“ (Žalm 76, 15); a dále: „Chwaltež Pána pánůw.... jenž veliké zázraky čini sám.“ (Žalm 135, 4.)

2. Druhý diw záleží w té okolnosti, že Kristus w této Swátosti požíván, a předce nikdy stráwen nebýwá, tak aby již zmizel, a nikde Ho nebylo, jako u př. hora, která by ustawičným z ní

ubíráním posléze zcela zmizela a přestala býti horau. Kristus tak často a od tolikera tisícůw požíwán býwá, a přede nikdy w smyslu lidském nebýwá stráwen. Jest pak to překrásně wysloweno w hymnu:

Na tisíce jich Ho berau,
Ale všickni stejnau měrau:
Aniž celku ubýwá.

(Dle Sušila »Hymna církevní«.)

Toť zajisté zázrak, který pauze všemohaučnosti božskau možný jest. — Předce však nalezáme opět již před ustanowením nejsvětější Swátosti podobnosti

a) we *přírodě Boží*. Hlas u př. wynořen byw z úst mluvícího, od tisícůw poslauchajících w stejné míře wnímán býti může, aniž tím ujmy jaké trpí; — anebo swětlo sluneční, ježto ani tím, že ho celé člowěčenstwo očima ssaje, aniž tím, že na všecko paprsky wyléwá, ujmy jaké trpí.

b) W *pí-mě swatém* nazýwán býwá Kristus: *Maudrost Otcowa*. „Já, Maudrost, wyléwala jsem praudy.“ (Eccl. 24, 40.) Dále nazwán býwá „pramen maudrosti“. — Pramen maudrosti jestiž slowo Boží s hůry (Eccl. I. 15); též se tam nazýwá „swětlo“. — Nábožným wzchází swětlo, Milostiwý a Milosrdný a Sprawedliwý. (Žalm CXI. 4.) Swětlo, maudrost, slowo, jak jsme dokázali, mají tu vlastnost, že sdílením-se jiným neubýwají aniž se ztenčují. Tak možno, z jediného swětla nesčíslných swětél rozžiti, aniž tím ono prwní něčeho utratí; rovně tak by mohl někdo celau swau učinnost a maudrost jiným sděliti, a přede ničeho z ní by neztratilo se aniž ubylo jemu. — Syn Boží, Maudrost Otcowa, „swětlo ze swětla“, „Bůh z Boha“ — pramen všeliké swatosti a moře neskončené dobroty a lásky, w této Swátosti skutečně a prawdiwě přijímán býwá: ale On sám tím netrpí rovněž tak nejmenšího úbytku.

Již we starém zákoně předcházel tomu podobný zázrak. Bůh totiž požehnal skrze proroka Eliáše mauku a olej wdowy milosrdné we Sareptě, a rozmnožil je tak, že, ač z obojí se pořad ubíralo, w hrnci mauky neubýwalo a oleje se neutratiло dlahý čas. (3. Král. XVII. 16.) A jako zde žádného ubýwání nebylo, rovně tak se děje w nejsvětější Swátosti oltární.

Podobný zázrak wykonal Pán Ježiš při rozmnožení 5 chlebůw a 2 rybiček na paušti, jež požehnal tak, že se z nich nasýtilo 5000 mužů, a přede ještě 12 košů drobtů zbylo. Co Kristus způsobil tenkrát, tož se děje i nyní denně w této nejsvětější Swátosti.

Pročež slušno zwolati s Jobem: „*K Bohu chci zříditi řeč swau, který weliké wěci činí, a nezpytatelné a zázračné bez počtu.*“ (Job V. 8.)

3. *Třetí zázrak jestiž ten, že Ježiš Kristus jest na nebesích, a spolu také nicméně*

i w této Swátosti přítomen, a nejenom na jednom oltáři, nýbrž na všech, kdekoliw obět mše swaté se koná, nebo swatá hostie se uchowává.

I tomuto diwu již předcházel jiný podobný, ježž Bůh wložil w pořádek přírody swé i w písmo swaté.

a) We *přírodě* Boží widíme, že když někdo řeční, tož slowo we myšlénkách a w duchu řečníkowu setrwá, a přede také w duchu poslouchajících na nejrozličnějších místech jest přítomno. Tak též může Syn Boží, jenž jest „Slowo Otcowo“, na wíce místech a we wíce poswěcených hostiích přítomným býti spolu w tauž dobu.

b) Podobný zázrak wyprawuje nám *písmo* swaté, kdežto sw. Jan Ewangelista we swém zjewení prawi: „A ukázal mi (Bůh) praud živé vody, skwaucí-se jako křišťál, vycházející s trůnu Božího a od Beránka. U prostřed jejich prostranstwí a z obojí strany toku byl strom žiwota“ a t. d. (Kn. zjew. XXII. 1.) — Sw. Jan widěl jen jediný strom, ale na obojím břehu řeky. Tento strom žiwota jest we vyšším smyslu Kristus, který na obau stranách praudu, děličiho swět náš pozemský od ráje nebeského, totiž w nebi a na zemi we welebné Swátosti přítomen jest.

Mohlo by se také uwésti ono zjewení-se ducha Samuelowa, který na zemi Saulowi se ukázal, a přede spolu i w předpekli setrwál. Jiným způsobem octnul se Samuel na zemi, a přede spolu jinakým způsobem setrwál we swém přibytku na onom swětě. — Rowněž čteme, že sw. Pawel na zemi byl a setrwál, a w tauž dobu do třetího nebe wytržen byl. (Z Kor. XI.)

Pročež zwolej, duše má! se žalmistau Páně: „Weliký's Ty a zázraky činíš, Ty's samojedin Bůh!“ (Žalm 85, 10.)

(Dokončení budaucně.)

Newěra neblaží.

(Pokračowánj.)

»Gá nedaufal nebe, gá se nebál pekla!« opětoval po malé přestávce ubohý doktor, i gal se wyprawowati dále: »Na wysokých školách uplynulo mi několik let. Zatím umřel otec. Gá, mage se hněwu geho co bati, mnoho neželal geho ztráty. Stana se dědicem walného gměnj, dosšel gsem zároveň úplné swobody. W krátce powýšsen gsem i za doktora. — Bládna nemalými statky, učiněn gsem tím wětšijm otrokem domnělého přítele i wlastnjch žádostí swých. Widěti swět, progeti weliká města, užiti rozkošj, kterěžto se bohatému člowěku bezděky nasčytugj, radil mi druh, a gá zwyfl, we všem řjdi se wedlé wůle geho. Z wydalí gme se na cestu. Nebuduť wás, pane, obtěžowati wyprawowánjím wšelikých dobrodružstwj, s gahýmiž gme se potkali w Londoně,

w Parížji, we Šwýcarjch i we Wlassjch. Tri leta ztráwili gšme w cizině, až pak posléze, nabažiw se tuláctwój, k domowu gšem zaměřil.«

»Nawrátiw se do vlasti a usadiw se w otcině swé, seznámil gšem se s dcerau wáženého měšťana B—ho. Spanilá gačo angel, dogala mne panna tato kauszem wnadné swé krásy. Mně se otevřel netušený swět. Srdce mé, ginať giž otupeno, zahorelo k nj láskau. J požádal gšem o ruku gegj. Dtec, nabryw gštoty o mém bohatstwj, a saude, že tudy šstěšj kyne dceři, nebránil, a newinné srdce dceřino snadno gšem ziskal. Než minulo čtwrt leta, bylať wýtečná tato panna mogi newěštaw. Než málem bylo by se mi to swiezlo. Gá byl protestant: ona katolická. Raštáwagiej choť moge, dowědětšsi se to několiť neděl před šňatkem, zgewně se toho lekla. Zamysšlená, uplakaná zgewila mi gednau přjčinu zármutku swého. Mněť se zdálo, že gi kněz, zpovědnjšk a rádce gegj, tohoto čerwa do srdce nasadil. Šněw we mně zuřil, a by možná bylo, byl bych onoho kněze odklidil ze swěta, gať gšem ho od té doby nenáwiděl. Měl gšem se wšsať na pozoru, abych toho na gewo nedal před mau wmwolenau. Překážky, hrozjcej šňatku našsemu, odstranil gšem přjpowědj, že choť swé w náboženstwj nšterak přkážeti nebudu, a děti že budau wšsechy wychowáwany u wjře katolické. To pomohlo. Na tom přestal kněz, oči newěštiny se wygasnily, a my šlawily radostně šňatek swůg. Po swatbě odstěhowal gšem se do hlawnjho města. Že gšem totiž nawyšl měšťštemu hluku, nechťelo se mi na wenkowě nšterak libiti, a nad to hodlal gšem se honošiti hwězdau krásy, šterauž gšem choť swau nazýwal. A w škutku! gá měl na čem si zakládat. Choť moge byla učiněný angel. Čjm méně gá dbal, owšsem z přirozených přjčin, na modlitbu, tjm horliwěgi ona gi milowala. Každý den byl byšte gi widěl w kostele. Š modlitbau začjnalá, s modlitbau dokonáwala den, bez modlitby nečinjwala ničehož. Ať gšme byli samotni, ať si u nás byli hoště: choť moge nikdy nezasedla k stolu, leč by se byla prwe pomodlila. J wyznám se, negednau wida gi, ana to gasné oko k nebi pozdwihuge a ruce zbožně špiná, bezděky gšem i gá ge sepal. Ano djwage se časem na ni, ana kšejce před krucifixem, rannj neb wečernj modlitby swé wykonáwá, wida gegj tichau wraucnost, blahau utěššenosť a newýšlowné nadššenj, rozléwagicj se při modlitbě po twári i zraku gegjm, přáwal gšem sobě: »Kž bych mohl s tebau kšeti, mohl modliti se s tebau.« Dna milowala mne gačo djtě. Každý den nowých nabýwal gšem důkazů. Přihodiloť se gednau, že gšem, nšpozorowán od nj, na swé ušši šlyššl, šterak se tento angel za mne, za obrácenj mé k Bohu modlj. Gá nebyl s to zdržeti se šljz: tak mnau hnula srdečná tato modlitba manželjky mé. — Kdykoli ššla k zpovědi, nikdy mne to nezůstalo tagno:

gá to widěl na nj, an se nawracela domů s newýšlowným gakýmš nadššenjm we twári. Mogi domáci byli by gi na rukau nosili. Laskawost a přjwětíwost ziskala gi šrdce gegjch. Gá při nj krotul. Šrdá pánowitost moge zmizela; útrpnosti, dobrotě a milošřdenstwj naučil gšem se od nj. Newěda, giného nabýwal gšem rázu. Do města přiwábil mně hluk weselého žiwota, po boku choť mé ale w krátce přessla mě chuť a tauha po hlučných radowánkách: domácnost moge štala se mi nebem. Ach, běda mně — běda, gá sám zbawil se tohoto ráge! —

Šrůza mne obessla, šdyž ubohý doktor poslednj šlowa powědel. Zakryw š oči, pronešl ge s takowým hlasem, že se mi bezděky šrdce zatřáslo. Rebohému kšesla hlawa, šlje mu wštaupily do očí. ugaw ho za ruku, ušilowal gšem poněkud upokogiti pobauřenau dušši geho. »Ach, pane!« wzdychal nešštaštnjšk, »wy netuššite, co gšem učinil, netuššite, co mne poškalo. Ale šlyššite!« Wodmlčew se malíčko, gal se pak dále mluwiti takto:

»Šrwaloť to aš rok, že gšem, wěren šlibu swému, měl se na pozoru, abych ani šlowem ani činem nezawadil proti wjře milowané manželjky swé. Zajtjm dočkal gšem se radostj otcowššých. Choť mi porodila syna. Šwazek lášky měl se tudy štati pewněššim: než nastogte! on se gjm neštal. Prworozený syn můg pokřtěn geš knězem katolickým. Mně bylo wšše gedno. Djwage se na žiwot milowané choť swé, špřjznil gšem se poněkud s wjrau gegj. Reuššloť to ale zlořečenému šaudruhu mému. Že gšem djtě swé dal pokřtiti knězem katolickým, to ho celého pobauřilo. Uššetřjm wás, pane, zamlčjm-li řeči, šteré gšem od té doby welmi žbusta šlychati mušil. »Naposledy ta žena,« řikawal úlišnj tento had, »i tebe gešště poblážnj, že se štaneš modlářem, že pūgdeš k zpovědi, a powjš na sebe wšsechy ty roztomilé kausky, šteréz gšme spolu wmwáděli. Giž tě widjm, gať ti to bude šlusseti, až počneš na swatého pohráwat. Gen š pošpěš, ať se toho gešště dočkám, abych pak i gá pod twým plášštem do nebe proklauzl. Možná doš, že udeľáte z domu swého kláššter; žena twá geš giž bez toho na polowic geptišškau — a ty budeš gi k wůli mnichem! Než nechme žertu, přjtelí! geš čas, aby raděgi sám ženě swé trochu oči wytřel!« Takowé a giné gešště řeči nezůstaly při mně bez účinků. Gá šlaboch dal si posléze řjci — a počal škutěčně o to ušilowati, abych, hleďe se zachowati nešštaštnému šaudruhu swému, choť swogi zbawil wjry. — Pūwodece tohoto úmýšlu byl mi rádcem, byl mi pomocnikem. Žchytra nahčili gšme šjť, nawlékli gšme oko, w šterémž měla posléze uwážnauti. Wy počali pomalu — poznenáhla, že nebylo ani znamenati. Po kápicece dáwalo se gi šlju, šterýmž měla wšštržgliwět. Towaryš můg znal se w takowém lékařenj welmi dobře. Gá se řjčil wedle rady geho. Knihy a obrazj,

komnaty — ale stařena wrhne se mi k nohám. „Pane, pro památku Otce svého,“ prosí mne věrná tato služka, „počínajte si dnes jako muž — nelekňte se toho, co vám musím říci.“ — »Mluw gen — mluw!« dorážím na ni jako wygwený, »mluw — fde gest panj?« — „Ach, pane! ta tu gestě byla wčera wečer, před swjtanjm ale zmizela — prchla s tjm sřerednjm p. B—cem.“ — »Co, že prchla?« wykřikl gsem celý bez sebe. To slovo bylo pro mně hromowau ránau. Přede mnau se zatmělo a gá klesl jako by bleř mne byl omráčil.«

(Dokonceni budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Podlé zpráv nejnowějšich z Říma, potvrdil sw. Otec, *Pius IX.*, w tajné konsistoři dne 17. Prosince držané, nejdůstojnějšiho p. *Wacslawa W. Wacławicka*, za arcibiskupa we Lwowě. O posvěcení jeho časem swým bližších zpráv podáme.

Z Litoměřic. Kněžské zádušní jmění jest učiněný statek chudých a potřebných. Tuto křesťanskau zásadu mowali od jakžiwa všickni prawí kněží na zřeteli: máť ji též na paměti nejd. p. biskup Litoměřický, *Augustin Bartoloměj Hille*. Kdo powáží, jak štedře každau wěc dobrau a spasitelnau podporuje, jako otec pomáhaje potřebným, přáti musí, aby se mu zdesateronásobnily důchody, a z pokladnice jeho aby nikdy peněz neubýwalo. Jeho apoštolské péče a účinné lásky k bližnimu důkazem jest založená přede dvěma lety nemocnice w Litoměřicích, kteráuz *milosrdnjm sestrám* odewzdal. Pěkný dům, hezký kus role čili zahrady, náležité opatření všemi potřebnostmi bude po letech ještě státi na svědectwí horliwé lásky upřímného tohoto následowníka Kristowa, náměstka apoštolského. Aby však míru skutků swých doplnil, připojil k nemocnici útočiště pro opuštěné děti, swěřiw je rovněž pod zpráwu materskau milosrdnjm sestrám.

Z Uher. W Uhřích vychází uprostřed celého hejna maďarských nowin a časopisůw rozličného druhu jen jediný časopis náboženský s katolickým směrem. Redaktor jeho, p. *Karel Somogyi*, powýšen jest před nedáwným časem za čestného doktora bohoslowí na vysokých školách w Pešti, čehož owšem w plné míře zaslaužil. Nejsa ani professorem ani w jakém jiném vyšším úřadě, a všecku silu i vzdělanost ducha wíře a Církwi wěnuje, jest od několika let skoro ten jediný, který jediným tímto časopisem náboženským proti nářkům a nářkům protiwníkům, i Církew i wíru statečně hájí. Bůh dejž zdaru! Jeť toho zajisté za našich časů wšude, ale obzlaště též i w Uhřích wysoce potřebí, aby poctiwí a náležitě vzdělaní mužowé, proti zhaubci obecné spásy — proti duchu newěry, a všeho což jest we spolku s ní, rukau sobě podadauce, i k prawému prospěchu a pokroku člowěčenstwa swědomitě prohlédajíce, nedali uhasiti swětlo wěčné prawdy, kteráuz se nebe přibližuje k zemi, a lidé dospíwají k nebeskému blahoslawenstwí. Dobrá wěc switězí neomylně: potřebuje ale statečných bojowniků!

Z Říma. Dne 17. prosince měl sw. Otec, *Pius IX.*, w tajné konsistoři čili we shromáždění kardinálů řeč, kteráuz se opět horliwá péče o všecky církwe a owšem

i neohroženost jeho na jewo dáwa. Dotýkaje w ní stawu Církwe katolické we Španělich, osvědčuje, že wytěčným kardinálem Brunelli, wyslaným k tomu konci do oné vlasti, wěci z wětšihu dílu již dle žádosti sw. Otce w řád uwedeny jsau, a tudíž i osiřalá biskupstwí opět náležitých pastýřů a spráwců nabudau, i jiná přání, úmysly a záměry swaté stolice cíle swého dojdau. — Zároveň zmínil se sw. Otec náš o Církwi katolické w Rusích, sewřené za dlouhý čas trwajícimi a těžšími než we Španělich protiwnstwími. »Přáliť bychom sice,« wece tu wyslovně ku kardinálům, »abychom w týž dnešní den mohli ubezpečiti Wás o dobrém konci, jakowéhož jsme se poněkud aspoň z péče a usilowání swých nadáli. Nebyloť také skutečně bez nowinářů, kteříž twrdili, že w prawdě šťastně se to stalo.« Z tohoť jde bohužel, že posud owšem prawdau není, což nejedny nowiny hlásaly swětu. — Ukázaw, že nikoli nemíní dopustiti něco, což by na ztenčení nebo-li zkázau sw. Církwe býti mohlo, zároveň zřejmě ohlašuje, že stojí na odpor všemu, čímž by jednota Církwe a moc sw. stolice hynula, že owšem i zwlastních tradicí čili podání sobě wáží, ale takowých toliko, kteráž se neliší od smyslu Církwe katolické. Wida usilowání tolíkerých za našich časů nepřatel Kristowých, tauží sw. Otec nad lidmi, kteříž by hrozné stwůry náhledů swých rádi přirownali učení Kristowu, anobř i pomíchali je s ním, spolu pak nařiká sobě na ty, kteříž widauce péči jeho a rozkazy, wydané ku prospěchu obecnému, odtud hned sauditi směli, jakoby smýšlel, že mimo katolickau Církew spásy dojiti lze. »Milujemeť sice,« dí tu wyslovně sw. Otec, »milujeme nejwřelejším citem srdce všecky lidi, awšak nejinak; leč jediné láskau Boha a Pána našeho, Ježíše Krista, který přišel hledat a spasit, což bylo zahynulo, kterýž umřel za všecky, kterýž chce, aby všickni lidé spaseni byli a k poznání prawdy přišli, kterýž také právě proto poslal učenníky swé, aby po všem swětě hlásali ewangelium všemu stwoření, osvědčiw, že ti, kdož uwěří a pokřtění budau, spaseni budau, kdož pak neuwěří, budau zatraceni. Přijďtež tedy, kdož spaseni býti chtějí, k slaupu a utwření prawdy, jenž jest Církew, přijďtež k prawé Církwi Kristowě, kteráž má w biskupích a nejwyšší všech hlavě, Římském papeži, poslaupnost moci apoštolské ustawičau.« Připomenuw s žalostí wěci, kteréž se za posledních časů we Šwýcařích zběhly, dáwa posléze radost swau na jewo nad horlístwí apoštolskau missionářů, po všech končinách swěta pracujících o rozšíření swěta prawdy katolické. Při tom při všem nezapomenul sw. Otec na ubohé Irčany, osvědčiw, kterak ho těší, že modlitba za ně a taužebnost, ulehčiti jim bídu jejich u národů katolických, tak mohutné podpory nalezla. — A toť jest krátké jádro důležité řeči sw. Otce našeho.

Ze střední Ameriky. Jako wůbec po všem swětě rovněž tak naklonil sobě sw. Otec, *Pius IX.*, i w swobodných obcích čili republikách střední Ameriky srdce národu. W republice Guantemala nařídil sám diktator, *Carrera*, kterýž sobě byl prwé wšelicos proti Církwi dowolowal, weřejné pobožnosti na poděkowání Bohu, že Církwi *Pia IX.* za hlavu dáti račil. Mimo to napsal i odeslal řečený diktator srdečný list papeži, nejinak maje se k němu, než jako pokorný syn k otci. Ukaz ten jest však tím důležitější, powožime-li, že byl w dotčených krajinách staw Církwe katolické nemálo žalostný.

II. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 9.)

Církevní zprávy.

Z Francaux. Předě dvěma lety nebylo v Paříži pro katolické Němce ani chrámu, ani služeb Božích, ani kázání; nyní však děje se to již každou neděli a svátek ve 4 rozličných kostelích. Mimo to obrátil se též i na dívky bedlivý zřetel, aby v náboženství náležitě wycwičeny býti mohly. Každou neděli býwá v kostele sw. Markéty křesťanské cwičení pro Němce; krom toho však wučuje se náboženství w pondělí, we středu, we čtvrtek a w pátek we škole na třídě *Charonne* a w sobotu na *Vilette*. — Za ten krátký čas wěru znamenitě pokroky. Čemu však ještě wice diwiti se musíme, jest to, že půwod spásitelných těchto wěcí jest jen jediný kněz p. *Mosblech*, kterýž jako angel strážný hned na té hned na oně straně welikého města pomoc, potěchu, poučení přináší krajanům swým. Co počal, co již dowedl, nešlo bez překážek a bez bojů: zatím však horliwý slůha Boží wytrwal, a swaté dílo jeho wzniká utěšeně. — Jaký účinek bude mítí prowolání, učiněné k národu německému, aby přispěl chudým krajanům swým w Paříži k náležitému zřízení fary německé, posud se newí. Půwodce však této bohumilé myšlénky neustává býti prawým apoštolem Páně mezi krajany swými. Postaraw se přede vším o služby Boží a o wučování w náboženství pro opuštěné rodáky swé, i jinak o wzdelání jejich duchowní usiluje. Důkazem jeho wytečné horliwosti, opatrnosti a lásky jsau tak řečené *důwěrné besedy wečerní*. Hlawau, srdcem i duši jejich jest jejich půwodce. Každý, buď kdo buď, má při těchto schůzkách wolné slowo: nejwice však žiwota dodává jim owšem onen kněz, kterého tu Němci jako otce swého ctějí. Reč jeho přijemná i weselá dotýkáwá se wšelikých wěcí a důležitosti domácích u Němců, i šwihá neřády, mezi nimi na mnoze panující, bičem ostrého wtípu swého, tak že, třeba by se přítomní musili časem notně smáti, tudíž každý tím spíše hledí, aby se saud páně pastorůw, — tak tu jmenují Němci duchowního tohoto otce swého, — proti němu samému neobrátil. Zpráwu w besedách těchto má opět dotčený kněz. Údowé, ježto by neslušný žiwot wěsti směli, býwají wywrženi ze společnosti, což se owšem za welikau hanbu pokládá. Důwěra k wytečnému tomuto pastýři duchownímu tak se mezi krajany jeho zmohla, že při rozepřích za saudce jej sobě obírají. — Besedy tyto býwají každý mēsic prwní neděli u wečer při chrámu sw. Markéty, a druhau na *Vilette*. — Mimo to mívá apoštolský tento kněz, w čas adwentní a postní tak řečené konference, t. j. řeči, w kterýchž wše, cožkoli protiwníci Kristowi proti swaté wíře namítají, uwažowáno, rozbiráno a wyvráceno býwá. Jaký užitek z toho jde, snadno lze sobě pomysliti: to však s tíží pochopiti možná, kde clowěk času a síly nabude k tolikým starostem a pracím. Než milost Boží působí w slabém tworú welké wěci, a widitedlně žehná swatému usilowání wěrného slůhy swého. Tak poštěstilo se neunawenému tomuto knězi během 2 let 3 školy pro německé děti zříditi. Wida však, co ještě činiti zbýwá, říkává muž Boží: »Ach, posud málo jsme dowedli, pokud wezmeme zřetel na weliké množství Němců w Paříži. Ó což by se tu dalo mnoho dobrého způsobiti, kdyby jen lidé chtěli

mítí milosrdenství: než zapominá se na slowa: Blahoslavení milosrdní; neboť milosrdenství dojdau!« — Jíž jednau řečeno w Blahověstu, jak nás to těší, že se opuštěným Němcům takowé péče duchowní dostává. Dočítajíce se o prospěchu wěcí tak spásitelné, tím wraucněji wzdychati musíme: brzo-li se asi těm 60.000 až 70.000 našeho nebohého lidu we Widni dostane podobného dobrodince? — Prosme o to Boha, žádejme lidí, nešetíme oběti: a bohda opuštění Čechowé, Morawané, Slowáci we Widni nebudau déle sirotky.

Z Korey. W předešlém čísle wypsali jsme kratičce smrt mučednickau mladého kněze Koreanského, *Ondřeje Kima*. Tuto klademe zpráwy o brdinském konci osmi jiných společníků jeho. Nejprřednější z nich, *Karel Hiem*, stát jest týmž způsobem, jako předchůdce jeho, kněz *Ondřej Kim*; druhých sedm nejprwé ukrutně zmučeno a posléze zaškrceno jest w žaláři. — *Karel Hiem* pocházal z rodiny, kteráž owšem slušné nazwati můžeme rodinou mučenníků. Otec jeho dokonal r. 1801, a sestra 1809, oba smrti mučednickau. Choť jeho a syn, dani r. 1809 pro wíru do žaláře, zabynuli w něm. Tyto trpké na pohled osudy rozmnožily jen tím wice horliwost jeho pro Krista. Nedbaje nic na nesnáze, překážky a pronásledowání, chodil po krajinách, utwruje wěřici u wíře a zakládaje nowé křesťanské obce. Ačkoliw nebyl poswěcen na kněžství, byl prawým apoštolem. Po tři leta stíhali jej jako drawé nějaké zwíře drábowé králowští; chudé chatrče a sluje skalní býwaly jeho skryší: nadšený tentě stařec a slůha Boží neustál však konati dílo Kristowo. Pro stáří, zásluhy a ctnosti ctěný a wážený od wěřících jako otec, měl sobě od biskupa *Ferreola* swěřenau spráwu církewních wěcí w hlawním městě *Seulu*. Když vypuklo poslední toto pronásledowání, jat i wsazen jest do žaláře s čtyřmi jinými. Pro stáří ušetřen jest poněkud tím, že jej nedali katané na skřípec. Že však wěrně wytrwal u wznání wíry, odsauzen jest na smrt, kteráž také slawně podnikl, došel jí sláwy mučednické u Krista. —

Mezi druhými saudruhy těchto dwau mučedníků wyniká obzlastě *Josef Im*. Choť jeho a děti přiznáwaly se k wíře křesťanské, on ale zůstal pohanem. Syn jeho, zajatý zároveň s knězem *Ondřejem Kimem*, pro strach před mukami a smrtí zapřel wíru. Že však byl křesťanem syn, saudili úředníci králowští, že jim jest rovněž i otec. I jat a přiweden jest k saudu. A hle, podíwná moc milosti Boží! Otec, pokřtěný knězem *Ondřejem Kimem* w žaláři, hlásí se směle ku Kristu, kteréhož byl zapřel nešťastný syn. Mandarin, kterýž jej znal, chtěje ho zachowati při žiwotě, tázal se ho: „Znáš-li pak prikázání Boha křesťanského?“ — „Nikoli,“ dí mu na to *Im*, „já jich posud neznám.“ — „A tak tedy nejsi křesťanem, neznaje zákona jejich,“ wece saudce. Než odpowídaje, řekl *Josef*: „W jedné a též rodině býwají malé i welké děti: jedny mají rozum, a druhé jsau bez něho, nýbrž některé mívá posud matka při prsu. Welké znají otce, malé znají ho méně: než wšecky milují ho. Tak jsem i já, co se tkne náboženství, ještě jen jako dítě; folik ale wím, že jest Bůh otec můj, a proto jej miluji, i hotow jsem umřiti pro něho.“ — I dokázal, že mu slowa tato šla od srdce. Na rozkaz mandarinůw dáno mu 50 ran, a pak zaškrcen jest. Když

se ho katané chopili, zwolal: »O Ježíši, Pane můj, Tobě odewzdávám vše, cožkoli mám, tělo své i duši swau!« — a tak skonál.

Kromě těchto uskrcení jsau: *Petr Nam*, woják, *Wawřinec Han*, učitel, kterýž duši wypustil na skípici, panna *Theresia Kimová*, wdowa *Agatha Yowa* i služka její *Susana*. Otrokyň *Katerina Toki*, ubitá ukrutně od pána swého, polomrtwa dána jest do žaláře, a tu s druhými zardaušena jest.

Literní zprávy.

Časopis pro katolické Duchovenstvo, kterýž vydává přispěním mnoha duchovních a učených mužů J. V. Jirsík, doktoratu v bohosloví kandidat, kanovník u sv. Wita na hradě Pražském atd. První roční běh druhého dwadctiletí. Swazek I. Str. 192. Cena 30 kr. str.

Rozmanitostí předmětů, živým, jasným a čistým českým slohem, zřejmým dotýkáním otázek a potřeb za našeho času obecných, již hned tento první swazek jediného tohoto našeho vědeckého časopisu pro duchovenstvo čtenáře nemálo dojme. Mimo pěkný úvod od samého wys. důst. p. redaktora mámeť w 12 archowém tomto swazku 9 článků, z nichž pojednání o modlitbě kněžské milau wřelosti, »Mojžiš« ráznau úsečnosti, »drobnůstky z života pastýřského« a »způsob, kterýmž se poznává, jak dalecí jsau sobě kteří pokrevenci a příbuzenci,« praktickau powahau swoji vynikají. Awšak i jiné články dotýkají dobře potřeb časových, nejsauce nedůstojny místa w tomto jediném organu vyššího vzdělání bohoslovního. »Sněm sw. otců a učitelů církewních« podává nám tenkrátě wýtečné wýpovědi dotčených sw. otců »o almužně« w náležitém celku — Kritická část: *Literatura*, přináší nám posudky o 8 knihách, a *oznamowatel* ohlašuje kratiče 13 spisů cizojazyčných. — Daufáme vším právem, že každý milovník naší literatury katolické nowého tohoto posla a hlasatele prawdy Kristowy s radostí uwítaw, s ním nemálo se potěší. Bůh sám račiž dáti Swého zdaru, Swého požehnání! *Tomáše Kempenského Čtvero kněh o následování Krista.*

Z latinského přeložil František Daucha, kněz církewní arcidiocesi Pražské. Stereotypní, rytinami ozdobené vydání. — (Wydané w Lipsku.) W Praze 1848. U Wáclawa Hessa, knihkupce w Jesuitské ulici, číslo 186. Cena 24 kr. str.

Zlatá kniha Tomáše Kempenského jest wůbec příliš známa, tak že není třeba, obzvláště wychwalowati jí. Mnozí učení a nábožní lidé tak ji sobě od wěků wázili, že den co den s ní se obírali, w ní se kochali nawykli. Každý, kdož ji koli zná, musí z celého srdce žádati sobě, aby se právě zlatá knížka tato zároveň s Bohmilau, sw. Františka Saleského, do všech domů a rodin křesťanských dostala. — Překlad, kterýmž ji náš neunawený, prawý vlastenec, kněz Fr. Daucha, wyložil, jest owšem výborný; wydání pěkné, cena wělice lewná. — Sluší však podotknouti, že týž spis výborný, přeložený wys. důst. p. *Stránským*, kanovníkem Králowehradeckým, u p. *Pospíšila* w Hradci Králowé na swětlo wyšel. — Wydání jest dvojí. Pěknější stojí 1 zl. str., sprůstší 24 kr. str.

Kletba domu a požehnání domu. Příspěwek k založení blaha obecného a štěstí rodin. Zčeřtil J. K. Hammaus, kooperator w Litni. W Hradci Králowé 1847. Tisk J. H. Pospíšila. Str. 168. Cena 16 kr. str.

Blahowěst, uložiť sobě za powinnost, ohlašowati milým rodákům swým dobré, užitečné knihy, nemůže mlčením pominauti spisu tak výborného, jakým jest

tato knížka. Šlechetný spisowatel, pokud se domyslíti lze, Šwejcár, složil w ní tolik zdravých zásad a rad spásitelných, že owšem slušně si přejeme, aby obzvláště odrostlejší mladencow naši ji sobě oblíbili. Jádro a obsah jest výborný, a příběh, kterýž se nám zároveň wyprawuje, dosti mile mysl bawí. Bohděž by se dostalo všem našim obcím tak statečných správců, jakým se nám w poslední částce knížky té *Jirí* ukázal; kýžby každý ničemný hospodář tak se napravil, jako Jan, bratr tohoto výborného správce zweleбенé obce! O wychowání dítek, o zwelebení hospodářství, o ušlechťení lidu mnoho pěkných věcí jest tu položeno. Wděni jsauce p. překladateli, že takový dobrý spis lidu našemu podal, nemálo želíme, že w překlady jeho wůbec ducha jazyka českého na mnoze pohřešujeme. Přejemeť knížce této silného rozšíření, radi bychom se dočkaly druhého wydání. Pak bohdá wysoce užitečnou tuto knížečku w jiné, dokonalejší, čistější formě české budeme moci uwítati. *Utrpení wtěleného Syna Božího, Ježíše Krista, a nejbhospodawnější Rodičky jeho Marie Panny, w postních kázáních, wyobrazeno od Jakuba R. Macana, čestného děkana w Slabcích. W Praze 1848. Nákladem Wáclawa Hessa. Str. 204. Cena 30 kr. str.*

Důstojný pan spisowatel podává nám tuto dwa ročníky čili 14 kázání postních. Nemínímeť saud pronášeti o díle, kteréž, majíc w jistém ohledu zláštní swůj ráz, zajisté netoliko kazatelům, nýbrž, a to sice dle zdání našeho, wice ještě nábožným čtenářům spásitelně poslouží. Protkaná jsauce pěknými příklady, wětším dílem z životů swatých wybranými, a tak uložená, že jich dobře, místo postních rozjímání, w rodinách užiti lze, nemínau se kázání tato s dobrým prospěchem, kde jich w neděle a pátky postní čísti budau. Reč jest jasná, čistá; wydání slušné.

Obraz země České čili pohled na vlast Čechů. Od R. J. F. Polehradského. W Praze, tisk a sklad Jaroslawa Pospíšila, 1848. S mapkau Čech. Str. 177. Cena 10 kr. str.

Každý poctiwý člověk a opravdowý křesťan klade si lásku k vlasti za swatau powinnost, a tudíž usiluje, aby zemí, kteráž mu Bůh za wlast wykázal, náležitě a všestranně poznal. Z části napomůže k tomu konci výborně tato knížka. Jestť w ní w krátkosti vše obsaženo, což by mládeži a lidu Českém wůbec ku prospěchu slaužiti mohlo. Pan spisowatel zajisté dokázal při každé příležitosti, že mu zdar milého národu našeho welice na srdci leží jakožto wěrnému synu vlasti i Církwe. Slušíť pak sobě přátí, aby spis tento rovněž tak jako páně Neumannůw »Dějepis země české« wůbec do škol uведен byl. Hodíť se zajisté každému swědomitému učiteli welmi dobře za rukowět zeměpisu. — Wydání jest pěkné a cena lewná.

Swatí tři králowé. Dárek wánoční pro milau mládež. Podle Gustawa Nierice od Fr. Boh. Tomsy. W Praze. Tisk a sklad Jar. Pospíšila. Cena 10 kr. str.

Powídky Niericowý jsau bez pochyby wůbec známý. W této nowě wydane lůči se osud nešťastného pacholete, lidským podwodem bohatých rodičů swých zbaweného a ukrutným drwoštěpem nelidsky týraného. Mrawní stránka powídky té ta jest, že výborný pacholik k domnělým rodičům swým nelidským pěkně se má. Bolestně dojímají wýjewy surowosti drwoštěpowy, a k hněwu pobauzí podwod adwokáta lakotného, půwodce strasti mladého hrdiny w této powidce. Wyjímaje některé maličkosti, budeť knížečka tato milé čtení pro mládež. — Jazyk a sloh jest o mnoho zpráwnější, než býwal w prwních swazcích powídek Niericowých.

BEAUFORT

Číslo 10.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v by-walém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wacsl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u wy-dawatele na Dobyt-čím trhu, č. 552, i we všech rádnych knih-kupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. st.; — na c. k. pošťách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wacsl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle IV. po Zjew. Páně.

Obsah: Řeč na neděli IV. po Zjewení Páně. — Maudrost otcovská. — Nevěra neblaží. — Myšlénky o nejsvětější Svátosti oltární. — Obrazy šlechtynosti. — Církevní zprávy.

Dne 30. ledna.

Řeč na neděli IV. po Zjewení Páně.

Ewangelium sw. Mat. VIII. 23—27.

Z Kafarnaum do Pery, od západu na východ gezeru Genesaretského plawil se Pán Jezíš, když z čista gasna připadla bouře na učedníky Jeho a hrůzau sklžila srdce ztuffených těchto rybářů a plawců. Po mnohé práci odpocíwage nebeský mistr, položil se na lodi, a usnul. Pán spí! Kdo by Mu nepřál po ustawičném namáhání krátkého oddechu, kdož by si tu trauřal, z milého spání wytrhnouti Geg? Rebyliť by to nízadnau měrau učinili učenníci Jeho: ale úzkost, hrůza, patrná smrt dohnaly je k tomu. »Bouře zagistě weliká stala se na moři,« wětrowé ode wšech stran zmítají wlnami, a tyto walí se jako hory, ženauce lodičku hned k oblakům, hned zase do prapasti. Plawci swinuli plachty, oni wzdorugi wětřům, brání se wlnám. Tu wšak marné gest wšedko úsilí, tu nestací lidská obratnost, moc a síla proti dimokému wzteku zbauřených žiwů. »Wlny přikřýwaly lodi,« propast se otwírá, smrt sáhá po své kořisti. Strachem hynauce a smrt magice před očima, přistupugi učenníci k Pánu, budí Geg ze sna, i prosi Ho úzkostným hlasem, řkauce: »Pane, zachowey nás, hyneme!« — Kristus ale pokáraw je pro přislísnau bázeň a malau wjru gegich, powstane, pohrozí moři i wětřům — a hle! rozlícení žiwové, i wětrowé i moře musj uposlechnouti kynutí, slova Jeho: »tworové a služebníci,« gať di sw. Jan Zlatoušlý, »na gewo dáwagi, že Pán, že Twůrce tu poraučí.«

A což se stalo na gezeře Genesaretském, děje se, B. M., podněs před twářj nassj. Po wlnobitném moři tohoto swěta plyne lodička, na níž wstaupil Pán, w nížto shromáždil učenníky swé. Lodička ta gest Cirkew. Giž tomu 18 wěků, co plyne po wodách tohoto swěta, nesauc ku břehům nebeské wlasti člowěčenstwo: nebylo wšak wěků, kdežto by bouře nátistků, wztek pronásledowání nebyly dorážely na tuto lodi Páně. Ano, D. D., nesmjme sobě tagiti prawdu — i za těchto nassich časůw zuřj wzteklé wlny lidských bludů, hříchů a wápnj proti lodičce Cirkwe Kristowy: nátistky a protiwenstwj děj se na wšech stranách, ano propast pekelná ráda by pohltila i ty wězné, gežto se na lodi této plawj s Kristem. A máme se snad lekatí, máme se báti, že zahynem we zkáze této? — Odstup to, D. D. Pokud gsme na lodi této wěrnj Kristu, nenj se nám co báti. Na nj gest s námi Kristus. Rež proč medle dopausstj Kristus takowá protiwenstwj na swau Cirkew? — Pokusjm se, B. M., dáti wám na to odpowěd, a neminu seš prawdau, když wám ukáži, že to činj proto, aby zkusil a utwrdil

- 1) wjru,
- 2) naděgi,
- 3) lásku lidu swého.

Třech wěcj gest potřebj člowěku, aby se Bohu ljbil: wjry, naděge, lásky gest mu třeba k dosažení lásky a sláwy Boží. Bez těchto nebeských čtností byl by křesťan prázdnu nádobau w domě, planým střepem w zahradě, záhubným kaufolem na roli Páně,

bez wjry, naděje a lásky přestala by Církew býti královstvím Božím. A hle, D. D., aby wjra, naděje, láska zrostly a zmožily se na zemi, o to neustává swrchowanau péči mjeti nebeský náš Pán. Cožkoli činil, co posud činí, vše směruje k tomuto cíli; cožkoli se děje na nebi i na zemi, má tento účel. Nikdo se tedy z vás nediv, B. M., dím-li, že Bšsemohaucj i ta protiwnstwj dopausstj na Církew, aby

1) zkusil a utwrdil wjru lidu swého. Důvodů není mi třeba sledovat na dotwrozenj slow swých: dnešnj sw. ewangelium nám ge samo bezděky podává. Uneb není-liž to zgewné, že právě za tauž přjčinau dopustil Pán na milé učennjky své welikau onu bauři, o nž se w předloženém ewangelium ge dná? Ten, kterýž pohrozil wětrům a moři, ukrotil wztek gegich, a slowem způsobil utišenj weliké, mohl owšem prwé, než wypukly, zdržeti ge na uzdě, mohl bauři tu odwrátit. Ale gaky medle byli by z toho měli wěrnj geho prospěch? Až, wjra gegich nebyla dosáhla té síly, kterauž měli zjškati národy Kristu. Učenjm a žázařky, maudrostj swau i láskau zjškati sobě Zejžs gegich srdce, gegich wjru. Awšak, D. D., co se wám zdá, neukázalo-liž se při té bauři, gaka byla, že mdlá, malá posud byla tato wjra gegich, tak že sám Pán musil gim to wytykat: »Proč se bogjte, lidé malé wjry?« — A co mysljte, B. M., zdaž, widauce, kterať milowaného Mistra gegich i wětrowé i moře poslauchaji, tjm celegšj wjrau nemusili wyznawat, Zejžs Kristus že gest netoliko milostjwým Mistrem gegich, alebrž i wšemohaucjm Pánem? A hle, D. D., gako tauto bauřj, tak zkaussj a utwzuge Kristus wjru lidu swého wšelikým protiwnstwj, kterež dopausstj na Církew. Či mám snad otewřiti před wámi knihy dějin této Církwe na swēdectwj, že mluwj prawdu? Ano, B. M., otewřete si gen sami tyto knihy, čtēte w nich pilně: a pať zagistē budete sami wyznawat, co wám tuto prawjm. Po tři sta let, od počátku Církwe až do časů Konstantinowych, zuřili gako o záwod židé i pohané, rozlicená lůza i zaslepenj panownjci proti wyznawačům Kristowým: a rcete, kdy kwetla wjra krásněgi, kdy se přiznawali ku Kristu horliwěgi, kdy se množila Církew hogněgi, než právě za časů těchto protiwnstwj? Slawy dětj i starců, panen i matek, mládencůw i mužůw padaly pod mečem katanůw gako klasowé pod srpy žencůw: a předce přibýwalo každým dnem netoliko wyznawačům, nýbrž i hrdin umjragjcich pro Krista. Bratr wida bratra, an s weselau twářj snášj mučenj, kráčj na smrt, neboge se ni meče, ni hranice, ni rozně, ni kotle, pozbyl sám wšeliké bázně, i žádal zároveň umějti s njm. Nemám-li tedy prawdu, dím-li, že protiwnstwj zkusena i utwzena býwá wjra lidu Páně? Ano, D. D., progďte gen wšefeky wěky, uplynulé od smrti Páně až do dnešnjho dne, i gist gsem, že na každém listě letopisů

těchto naleznete swēdectwj na prawdu slow mých, naleznete důkazů, kterať umj Pán swrchowaný i protiwnstwj zkausseti a utwzowati wjru swých wěrných. A gaf gináf? Přepal železo ohněm, a ty z něho ocel mjeti budeš. Dey zlato do peci ohniwé, a drahý kow tento přecistěný a zbawený trusek u wěššj ry zosti z plamenů wygde. Negináf-ť to s wjrau u křestana. Či to možná, aby křestian, wida na své oči, že marně sili se lůza lidská, že nadarmo dorážj peklo na stálu Kristem založené Církwe, Kristem zgewené wjry, tjm celegšj srdcem nepřilnul ku stále této spasenj swého? — Či to možná, aby křestian, wida hrdinskau mysl a wytrwalost swých bratřj, přjkladem tjmto neotuzil srdce, neutwrdil wjry své? — Či to možná, aby křestian, wida na své oči, komu dána gest wšeliká moc na nebi i na zemi; wida, že ani brány pekelné nemohau nikterať wywrátiti prawdu slow a přjpowědj Kristowých; wida, gaky konec wzali wšickni, gežto se pozdwihli proti Hospodinu a pozmazanému Geho, a gaky konec berau Geho wěrnj: oblewil u wěrnosti, neutwrdil se u wjře své? Až, na tři tyto otážky mám gen gednu odpowěd, i dím směle, že to u wěrného křestana za nemožné pokládám. A tomu-li tak, nač bych děle dowodil, co každý sám gíž nahljži, nač přjpomjnal, co každý na své oči widi? — Uspōřjm sobě dalšjch slow, a gíž raděgi dokážj, že Kristus Pán dopausstēge na Církew protiwnstwj, činj to netoliko, by zkusil a utwrdil wjru, nýbrž

2) i naděgi, důwěru lidu swého. Je gme na tomto swētě k nesnadnému bogi proti tělu, swětu, ďáblu powoláni, to, B. M., wšickni dobře wjme. Než co se wám zdá, D. D., čj mysljte, že by Dawid byl přemohl Goliáše, kdyby byl nebyl wysšel s gistau důwěrau w Hospodina do boge proti Filistinšjým? Až, ti, kdož bezpečné této důwěry ne magj, »podobni gsau wlnám mořským, kterež wjtr sem i tam žene a gimi zmjťá« (Saf. I. 6): bez gisté důwěry w Boha byl by padl i Dawid rukau Goliášowau; bez důwěry w Boha musili bychom i my prohráti w bogi proti knjžeti temnostj pekelných a rotě geho. Awšak ničjm na swētě nemůžge býti lépe zkusšena i utwzena důwěra nasse w Hospodina, než gako protiwnstwj, dopusstěným na Církew. Nebo kdež medle patrnegšj býwá usilowánj starého wraha, kde žegmēgšj wjťěžstwj Kristowo nad njm, než právě při protiwnstwjch, doléhagjcich na Církew? Hle, klam a swod, šsalbu a lest, mámiwý blud a wábnau rozkoš, wšeliké slabosti a wášně šhromažduge tu ďábel pod swau korauhew, lidský wtíp i lidská ruka, moc i uměnj, slowo i žezlo, péro i meč, kniha i obraz, pokog i wálka, chátra lidu i zhýralé panstwo: vše býwá zbranj, kteraž wychytralý drať onen na Církew gíž od wěkůw ustawičnē dorážj. A mnoho-liž dokázal mohutný tento wůdce w čele wšefch protiwnjků Církwe Kristowj? Nic wje, než onano bauře na gezeře Ge-

nezaretském: on do kázal, že proti Kristu a Cirkwi Geho ničehož nedowedaui ani brány pekelné. Celé hory wln nahromadiw proti lodj Kristowě, polekal sice malowěrné strachem, blud, zlosti a nečesti že zafrngj tuto lodičku Cirkwe Páně: awšak gač mile pozostal Kristus — gač mile pohrozil gemu: klesla po každé sjla, padnauti musily úklady gehu, a »utissenj weliké stalo se na moři.« Ei se to gináf dalo, kďň pohansšij panownjci. po sta let brodili se w krwi křesťanské? — Ei se mu lépe wedlo, kďň důwtipem Ariowým hodlal wykořeniti wjru w Krista gednorozeného Syna Božjho? — Ei wjce pořjdił, kďň rozpálil ku krwawým wálkám Saraceny, a wšsecky končiny křesťanské chtěl zaplawit diwokau zběrij Zatarskau? — Ei se mu posštěšilo, co zamýšleł, kďň Luther, Kalwin, král Gindřich VIII. a towarnšij gegich odbog prohlášili proti Cirkwi? — Ei došleł swěho cjele, kďň etcem mudráků Francauzských, hroznau dcerau gegich, rewolucij, a zástupem synůw dcery této bořil oltáře, posštěwnil swatyně a wěrné Kristowj zabijel na stjadadlech, moril po žalářjch? — An, D. D., na tyto wšsecky otázky nenj opět giné, leč té gedné opowědi: wedloť se mu djlo gehu, pokud nekynul Kristus; gač mile ale pohrozil Pán moři a wětrům protiwenštwj, způsobeným od něho, musil i wrah Kristůw sám swědectwj wydáwat, že proti Kristu a Cirkwi Geho nic nedowedaui brány pekelné. A my wědauce, že tať se dalo při každém protiwenštwj a nátišku, kterým se doráželo na Cirkew, směli bychom na sebe nedůwěraui a báznj uwaliti wyřičku Páně: »Proč se bogjte, lidé malé wjry?« D nikoli, D. D., takowé bázni nedenme u sebe mjsťa. Pokud Pán s námi, kdož proti nám? Byť se otwjraly propasti pod námi, byť se zawjraly wlny nad námi, my se nebogme! Ten, kterňž kyny: tym ukrotil bauři na gezeře Genezaretském, Ten, Gehož wětrowé a moře poslauchagi, až posud z každého protiwenštwj slawně wywedł Cirkew, — a ty bys newyznáwal, že právě proto dopauššij nátišky tyto na choť swau Pán, aby zkusil i utwrdil naděgi a důwěru lidu swěho? D wšsem, B. M., gen směle zney se ku prawdě této, a zároveň ugıştěn buď, že Pán, protiwenštwj na Cirkew dopauššij proto, aby

3. zkusil a utwrdil lásku lidu swěho. Než nač bych domodil, co každému bezděky do očí bige? Prawý přitel býwá poznán w nauzi, bratr dokáže bratru, a choť choť oswěděj nehlépe lásku, kďň nátišk a protiwenštwj na ně dolehne. Aneb kďň nabył celé gistoty Dawid, že geg opravdu miluge Jonathas? Kďň byl pronásledowan od Saula. — Kďň oswědił Job nezgęowněgi oddanost swau Bohu? Kďň geg šljěila protiwenštwj ze wšsech stran, kďň i přátelé shlukli se proti němu. — Kďň ukázal Jan, že miluge Krista wjce nežli život? Kďň mu bylo státi pod křížem, na němžto pněl Ježíš, pán a mistr gehu. A gá bych se dotazowati

směl, kďň a kde lze křesťanui nehlépe dokázati dokonalau lásku swau ku Kristu? Zdaž na hoře Tábor w lesku sláwy Páně, čili na Golgotě pod křížem: uprostřed radostj čili w protiwenštwjch? — D toť ge přjliš zřegmé, a právě proto, aby zkusil dokonale lásku swých wěrných, dopauššij na ně Kristus kříže, dopauššij na Cirkew protiwenštwj. Ano, zkusiti a utwrditi lásku lidu swěho ušluge Pán, kďňkoli dowolj, a by nátišk a těžkosti swjraly Cirkew. An, tu máme dokázati, B. M., že i my hotowj gsme se tázati se sw. Pawlem: »Kdo nás odlaučj od lásky Kristowj? Zdaliz sauženj, zdali auzkost, zdali hlad, zdali nahota, zdali nebezpečenswj, zdali protiwenštwj, zdali meč?« (Řim. VIII. 35.) ano, skutky máme dokázati, že »ani smrt, ani život, ani angele, ani knjzatstwo, ani mocnosti, že nic nedowede nás odlaučiti od lásky Božj, kteráž gest w Kristu Ježíši!« (Řim. VIII. 38.) Syn a dcera tym wjce zahotj wděčnosti k obhágcj matky swé, čím častěgi se gj ugal proti nepřátelům. Wěrný wogin tym wětšij rozpálj se láskau ku králi, čím statečněgi sám král w každém bogi wlast a národ swůg hági: a u nás by gináf smělo býti? My wědauce, kterak po wšsecky wěky proti wšsem úkladům satanášowým hági Cirkew, hági swěrenau gj prawdu, hági poklad zůstawených gj milostj, hági wěrné syny gegi Kristus, náš král, nerozpálili bychom se tym wětšij láskau k Němu, genž gest wěčným ochrancem matky nassj a půwodem gegjho wjtěžstwj? D, D. D., odpowěz: mež na to skutkem, činy života swěho dokážme, že protiwenštwj, gakowáž přicházegj na Cirkew Božj, gsau owšsem i zkussenjm i utwřenjm netoliko wjry a naděge, alebrž i lásky w srdecj wěrných Pánu. — Nikdo z nás newáhęy, nikdo se tu nestraň, wšickni, kdož se koli nazůwáme křesťany, kněž i neknež, pán i sluha, otec i syn, mál i dcera: wšickni k tomu zawázani gsme. A náš wěł poschtuge nám k tomu bohužel hogné přjlezitosti. Gle, kam se koli obrátjš, na západ i na východ, anobř mnohdy i we wlastnjm domě, wšsude strogj se nátišk proti Cirkwi, choť Páně a matce twogj. Gedni gj wyhnali wjru ze srdecj, zawřeli dwěře před Kristem, zawřhli Geho koraubew: druzj strogj se k tomu. Hrdý mudrák i obmezený sprostáček, pán i sluha, chwástage se falešnau oswětaui, tupj zge: wenau Bohem prawdu, rauhá se Kristu. Na nege: dnom mjsťe stogj protiwnjci na pohotowě, ztroškati lod Kristowu, odsjwati choť Spasitelowě, a o desky z lodj té, o nesešjwanau sukni choť Páně metati loš, gač to učinili katané pod křížem. B. S., chraňmež se, ať sami nešťastnjšům těmto do rukau nepadnem, hleďme, ať sami rukau k šserednému djlu nepodáme. Byť bratr twůg a sestra twá, byť manžel twůg a twoge choť, byť otec twůg i máti zrádně opustili Krista: ty, D. D., ty se ho nespauššteg. Nechať ze wšsech stran walj se protiwenštwj na Cirkew, ty se o ni nebog, nezaufęy. Ty se nedej ni wylákati ni

wystrassiti z lodičky spasení twého. Na lodi té gest Pán, a pokud gš ty s njm, nic nemůže tobě uffkoditi zlostnjš. Ano, D. D., na lodi té wytrwey me beze strachu, bez bázně s Kristem. Byt protiwenstwj sáhalo nad hlavu nám, my se gen tjm wjce u wjře, naděgi a lásce utwruzugme. Wjrau, naděgi, láskau opatření gsauce, přeckáme každou, sebe litěgšji bauři, my se dočkáme, že powstana Pán, pohrozi wětrům, a my přistaneme ku břehům wěčné sláwy. Amen.

Maudrost otcowská.

od
Boleslawca Jablonského.

1.

Dle spojení swého s těmi,
S nimiž nit žiwota tkáš,
Mnoho, synu! na té zemi
Welicích ti pánů máš.

Wšak co člowěk, jemůž dána
Swoboda a božský duch,
Máš jen jediného Pána,
A ten jeden jest twůj Bůh.

Tam, kde *Tento* rozkazuje,
Musí wšecko umlknaut,
A co On ti předpisuje,
Wždycky máš uposlechnaut.

Newěra nebláží.

(Pokračování.)

Grůza mne pogala, kdž mi ubohý doktor strassnau tuto ránu oznámil. Z počal gsem se o něho lekati. Bledá geho twář se zarděla, mdlý zrak se zagisfřil, slze gako bohatý hrách sypaly se mu z očí. Uchopiw mne za ruku a upřew na mne zrak, pozdychl sobě hluboce. »Znáte-liž pak muže nessťastněgšjho nade mne?« tázal se mne. Gá mu nemohl odpowěditi: oči ale zalily se mi bezděky slzami. On widěl, co cítim. Ubohý muži! pomyslil gsem sobě, tobět owšsem dozrálo welmi rychle owoce ze semene, kteréhož gš nasil na poli swém. Ach, newěra zbawila tě manžělky wěrné, newěrau otráwil's gj srdce a zkazil gj i sobě štěstj žiwota. Bůh wám buď milostiw! Stisknuw mu srdečně ruku, čekal gsem, litostj celj uchwácený, až se opět zmůže.

»Myt negsine gestě u konce, můg milý pane!« ozwal se po hezké chwjlce. »Měgtež gen trochu strpenj, ať swaljm ten kámen se srdce swého. Awšsak gste kněz, i widjm, že máte útrpnost se mnau. Geť mi gj wěru třeba. Musjte mne wyslechnaut až do konce.«

»Co se dále po několic dnj se mnau dalo, arci sám udati nemohu. Co wjm, gest gen tolik, že gsem po dlahém, trapném blauzněnj procitl — w blázinci. Kuce i nohy mé byly připaty k lůžku. Dswage se wůkol sebe, widě ty holé stěny a ten prázdny pokoj, gjček, sbjram wšedny smysly swé, a newěda si rady, zřiknu: »Co pak se to se mnau děge?« W několika

okamženjch otewrau se dwěře, a dwa lidé přifročj ke mně. Geden z nich, přjwětjwý to pán, upřel na mne zrak, wzal mne za ruku, sáhl mi na čelo, a gassj wesele pohlédł na druhého. Gá se dal do ptanj: on ale uměl se wyhnauti mým otázkám. Pobryw u mne za hezkau chwjlku, kázal posleže, abych byl zprowsťen wšeliké wazby. Rozkaz geho se i hned wykonal. Gá pak napiw se podaného nápoje, zabral gsem se opět do hlubokého spanj. Mohloť to, gať mi potomně praweno, asj 24 hodin trwati, že gsem tichým snem se bawil. Probudiw se, cítil gsem, že mi poněkud wolno. Mysl se počala wygashowati. Lastawá péce maudrého, zkuseného lékaře bděla nade mnau, a gá přicházal den po dni wjce k sobě. Čjm wjce mi wšsak zdrowj přibýwalo, tjm gasněgi stawěl se mi před oči obraz strassného osudu mého. Památka na tu, kterauž gsem milowal, na saudruha, kterému gsem wěřil, geho zrada, gegj newěrnost, gegich útěk byšy by mne málem na nowo rozumu zbawily. Wšji silau musil gsem bogowati, abych se nestal opět ssilencem. Z přáwal gsem sobě chwjlmi smrt, anobřz obmýšlel gsem negednau samowraždu. Posleže wšsak opanowala i srdce i mysl gediná mysslénka, gediná tauha. »Pomstiti na nich se musjš!« tento hlas překřičel wšse giné — a gá se odhodlal, wyhledáwati pomstu. — Mage před sebau tento účel, hleděl gsem wšse giné wyraziti sobě z myslí. Z posšťěstjlo se mi, ukřyti záměry swé před lidmi. Zdrowj mé telesné se wrátilo, mysl má wessla opět do swé kolege: gá wywázł ssťastně z blázince. Na to wšsak, co gsem si w blázinci usmyslil, mysljwal gsem dnem i nocj. Dopátram se poněkud stopy uprchlých, wyzdal gsem se za nimi na hon. W Paříži ztratily se mi ale málem wšeliké sslepěge, wygjmage to gedinké, že zradný B—ec přede dwěma měsici wygel odsud s panj do Lyonu. Gá gedu za njm: než pátrámj mé w Lyoně bylo nadarmo. Wrah zmizel, gako by do moře byl upadł. Z wrátjm se do Paříže. Zatjm co gá seděl w onom swětoblučném městě bolešťných zpomjnek, slidili gsau nagatj ode mne wyzwědači po hanebném zrădci a wrahu blaženosti mé. Žiwot můg w Paříži byl trapný. Žhusta se mi zdáwalo o newěrné choti. Gá gi wjdal we snách, ana stogi podlé lože mého, zlořečj mi, že gsem gi zbawil drahé wjry gegj. Gindj zdáwalo se mi zase, že se mi wine k nohaum. prossje s pláčem, abych gj odpustil zprowěrilost gegj. Z wyznám se, že gsem sám před nj několikráte s pláčem padł na kolena, prokřjnage sebe i nessťastného půwodce strastj swé. Ach, gá to cítil, že negsem bez winy! Ona odnesla mi něco peněz, gá wšsak wzal gj wje: gá udušil w nj wjru w Boha. Z željwal gsem tohoto padaušťwj, mage za to, že by wjra tato etnostnau mogi choť gako angel strážný byla bezpečně ochránila před swůdnjkem. Awšsak tjm litěgšji wztek popadal mne, kolikrátekoli gsem pomněl

na swůdce. »Smrt hanebnjku!« šeptala srdci mému uštavičně pomsta. I zavřítala mi konečně naděje k žadaucjmu tomuto skutku. Gá nabyt gistoty, že ti, kterěz hledám, žijí we Florencii. Gako drawec po své kořisti, tak letěl gsem gá přes hory a dolů do Toulonu a odtud po moři do Blach. Než i tehdaž k mému hoři neposštěstilo se mi, dogiti cjele. Přigew do Florencie, přesvědčil gsem se, že několik dnů před mým přjezdem neschetně onen, o gehož bezhrdlj gá ušilowal, na čisto z města se odstěhowat. Nikdo nemohl mi na gisto powědjti, kam by se byl asi obrátil, leč gediné, že se dal na sewer. W Milaně ztratily se poslednj stopy geho. Gá zřýdil wšechy končiny wlašské; gá prošel wšeliké kauty a spády we Šwycarjch; celý rok gezdil gsem kříž na kříž: nikde wšak nebylo opět po sseredném druhu mém býwalém ani sledu. Konečně zagel gsem náhodau do německých láznj Badenských, a tu bych byl málem ulowil bezectnau onu šselmu. Než i tenkrát zahrál si se mnau osud podivně. Gá přigel na dotčené místo pod wečer: B—ec ale odsud ráno zmizel. Gsa náruživým hrácem, seděl tu několik nocj s karbanjky — a notně se spálil w tom Badenském pekle. Prohraw nesmjrně penjze, musil takorčka prchnaut. Byloť to geho i moze štěstj. Ginal by mu byla bez pochyby kulka progela hlavau. Gá mage za to, že gsem mu w zápětj, ženu se za njm. Tu wšak osud sám stawil dálšj mé pronásledowánj. Gá poháněl koně sám, že letěli tryskem. Než právě tjm se stalo, že gsem se zvrhl a notně potlaukl. Rány na rukau i na hlavě přinutily mne, w gedné wesnici za některý čas až do zhogenj zůstat. A od té doby, ač gsem geště po dvě leta swětem se taulal a po neschastném onom sserednjku snažně pjdil, nepřissel gsem mu nikdy gjž ani na stopu. Nahljžege, že geť marně wšedko hledánj, nawrátil gsem se do wlasti a tu se usadil.

Ubohý doktor wyprawowánjm žalostných těchto přjbehů tak se unawil, že gsem ho gjž sám prositi musil, aby sobě opět poněkud odpočinul. Oddedynuw sobě a zotawiw se, gal se, owšem slabým hlasem, wyprávěti takto:

»W krátce gjž budeme u konce. Wčera u wečer opozdiw se u nemocných, wracel gsem se teprwé okolo 10té hodiny pěšky k domowu. Noc byla gasná gako rybj oko. Mráz připalowal až hrůza. Ulice byly téměř prázdny. Gen tu a tam potkal gsem se s člověkem, ženaujcj se kwapně po swém záměru. Tjm wjce padla mi do očí žena, přicházegcej naproti mne. Že geť chudá, znamenati bylo gjž z dálj po chatrném štatě; že geť sklčena mdlobau i zimau, prozrazowala chůze gegj. I nemešťám přichystati sobě penjz pro ni, až se spolu setkáme. Byliť gme geště asi krok od sebe. Tu neschastná ta žena sepne ruce a proši nine nesmělým galsi hlasem o milosrdensiwj. Než hlas žebraččin progel mi srdce i kosti. Hrozné

tussenj zmocnilo se dusse mé. I podávám gj almužnu, hledě zároveň podjwatí se gj do očí. Ona měla sice hlavu k zemi sklopenau, awšak gá předce poznal, že gsau to lje — mé Anezky.«

»I zůstal gsem celý omráčený. Hrůza mne pogala, gazyk na čisto oněměl. Na štěstj nepoznala neschastnice pohnutj mého. Wzawšsi ode mne penjz a poděkowawšsi mi, rychlým krokem pospjchala odsud. Než gako gistra progela mi hlavau myšlénka, že musj též i wrah můg nedaleko býti. Dáwná mstiwost probudila se we mně. »Teď tobě neugde ničemnjk! Gen za nj, opatrně za nj,« mysljm sobě, a otočiw se, stjhám očima kroky gegj. I widjm, ana zassla do bljzké wjnárny. Gá sám zůstal na ulici, nechťege hned wraziti za nj. Než za malau chwjlk ugeť tu opět. Gá dám se za nj. Prossedšse několik ulic a uliček, octli gme se w chudém kautě na p—čké ulici. Neschastnice wessla do gednoho z těch bjdných baráků, w kterýchž, gak sám dobře wjte, welmi zhusta neschěstj zůstawá podlé nečestj wšeho druhu. Dwěre byly otewřeny. Gá za nj wklauznu do domu, přitocjm se ke schodům i беру se opatrně nahoru. Mějšček stoge w úplňku, dobře mi poslawzil místo lampy. Težké, dusně wzdychánj této neschastné ženy wewdlo mne po úzkých, náhlých schůdkách až do druhého poschodj. Tu gsem byl u cjele. Zůstana u dwěrij chatrného pokojka, do kterého wklauzla pronásledowaná, poslauchal gsem několik okamženj na prahu. Tu zaslechnu gemný gegj hlásek, zároveň ale ozwe se též hrubý, špawý mužský hlas. Gá nabyt gistoty. Ničemnjk B—ec byl pod tauto střechau. Děle mi to nedalo. I wrazjm do dwěrij, že se rozlhtly. Šodina mé pomsty konečně wybila — než swrchowaný mštitel nedal se pomstiti mně. Na bjdném loži widjm tu před sebau neschetného wraha blaženosti mé. Neschastný ten lotr B—ec wypadal, že mne hrůza obessla. Druhdy obdivowal swět geho spanilost a krásu: teď gsem se zhrozil geho twárij. Želo geho bylo učiněná kost a kůže, hlawa téměř holá, místo očí hluboké gamky, místo štatů bjdné hadry. Wida geg w takowém stawu, zůstal gsem gako omráčený. Ona klečela wedlé lůžka, namácgegc biskotek do wjna i podawagje mu tuto lahůdku, kterauž neschastnj hltawě poljkal. Když gsem wstaučil do bjdné této gjžby, oba obrátili oči na mne. On upřew na mne zrak, musil mne poznati. Nebo sotwa že mne zahlédl, klesla mu hlawa, oči obrátily se w slauy, křeče mu stáhly ústa — neschastnjk ge wjce neotevřel — on zůstal mrtew. I ona poznawšsi mne, omdlela. Gá stál tu gak bez sebe. Ruce i nohy mi schromly tak, že gsem se newěrně choti své, ač rychlé pomoci potřebowala, ani dotknauti nemohl. I wolám lidi na pomoc. Za několik okamženj byla tu žena z wedlegšjho pokojka. Gá wyswětliw gj několika slowy, čeho gj bylo třeba wěděti, nařjdow,

co by činiti měla, i daw gi něco peněz, pádil gsém vdtud, gačo by hořelo pode mnau!«

»Toť osud můg, dobrý pane. Sudtež, negsem-li hoden, abyšte měl útrpnost se mnau!«

Dopowědew, upřel na mne oko, gačo by čjiti čtěl we twáři mé, co aši čtjm. S ubohý! Kdybys byl mohl nahlédnauti do srdce mého, byl bys widěl, gačé to city potýkaly se we mně.

Střew si pot z čela i občerstwim se poněkud, pozdwihl opět slabý swůg hlas i wece: »A teď, milý pane, gen několik gessťe slow, a pať mogi prošbu. — Po celau noc gsém dnes oka nezamhauřil. Měl gsém tuhý, trpký bog se swým srdcem. Gá swjtěžil. Wššeca mstiwost mne přessla. Geho tu nenj, a ona, welebný pane, nesmj bjdně zahynauti. W srdci mém newyhasla na čisto poslednj gisfra býwalé lásky k nj. Gá sám gi owšsem giž ničdy wjce widěti nechci — widěti nesmj. Wáš ale mi sem dnešnjiho dne poslalo nebe. Muže prosim wáš, račtež se ugmauti nešťastné choti mé. Prozatjm opatřte gi wšjm, čehož gi třeba. Zde gsau penjze. S budaucj wyžiwu sám je náležitě postarám.« —

Ubohý doktor napsal čislo domu, a gá chwátal k nešťastníci.

(Dokončenj budaucně.)

Myslénky o nejswětější Swátosti oltární.

(Dokončení.)

4. Čturtý diw záleži w tom, že celé tělo Kristowo w tak malé hostii obsaženo a přitomo jest, a nejen w jedné celé hostii, nýbrž i také w každé oddělené, sebe skrownější částce z ni.

I pro tento diw nalezáme podobný ukaz w přírodě Boží. Slunce, jenž jest owšem bez počtukrát wětši nežli naše zeměkaule, a paprsky swé po celém wesmíru rozestírá: přede totěž slunce w každém, sebe menším zrcadle, ano i kdyby se rozlámalo na malé drobty a kusy, w každém dílu se odráží a widěti býwá — ano i w té malé, čisté kapince vody nebo rosy jako w tisícerych perlách se leskne. — I umělost lidská w tom ohledu wyjewy pronáši, jenž wiru přesahují a nemožné býti se zdají. — Muže-li příroda a umělost lidská tak welikých zázraků wywoditi: kdož by pochybowal o Kristu, že, co řekl, také učinil: „Já jsem chléb živý?“ — Řekl-li tedy, lámaje a podáváje učeníkům swým: „Wezměte a jezte! Totoť jest tělo mé!“ — zajisté tedy w hostii swaté i w každé její částce celé Kristowo tělo živé, tedy i s krwí obsaženo jest, ano celý Kristus, Bůh — člověk.

Sem lze potáhnauti slova žalmisty Páně: „Od Pána stalof se to, a jest to zázračno w očích našich!“ (Žalm 117, 23.)

5. Pátý diw jesti w tom, že hostia swatá w této Swátosti se sice láme, rozděluje a po-

živá, a předce tělo Kristowo při tom ani zlomeno, ani rozděleno, ani porušeno nebýwá, nýbrž celé a nedotknuté zůstává.

a) I k tomu diwu podává příroda Boží podobný wyjew. Neboť obraz nějaký, obdobující se w nějakém zrcadle, nebýwá tím rozlomen, když zrcadlo se rozláme, nýbrž zůstane tentýž, anobř celý a nerozdělený se objevuje právě w tolikerych částich, ná kolik jich zrcadlo roztlučeno nebo rozděleno bylo. Zdali by se totěž nemohlo mocí božskou we swaté hostii diti? Wždyť jest Kristus „obraz Boha newiditelného“ (Kol. I. 15.); a w prawdě též o swaté hostii lze říci: „Onať jest odlesk wěcného swětla, nepoškwrněné zrcadlo sláwy Božské a obraz dobroty Jeho.“ (Maudr. VII. 26.) Neboť jako Bůh-člowěk jesti zde Kristus přítomen s tělem i s duši, a sice w neskončené lásce, dobrotě a smilování.

b) Též w písmě swatém o podobném se dočítáme diwu. Mojžiš totiž widěl, že „keř trnowý hořel, a přede neshořel. (Exod. III. 2.) Oheň sice byl w keři, ale nestráwil ho, aniž uskodil jemu. Jako keř w ohni, tak zůstává i tělo Kristowo w ústech požiwajícího bez uskození a ujmy. S Dawidem tedy zwolejme: „Zpiwejte Hospodinu píseň nowau; neboť učinil věci diwné!“ (Žalm 97, 1.)

6. Šestý zážrak jest ten, že každý přijímající celé tělo Kristowo přijímá, ať již celau swatau hostii nebo jen malau část z ni přijímá.

Příroda i pro to ukazuje podobný wyjew. — Wyslovené slovo jesti totiž w uchu welikém rovně tak nerozděleně a cele obsaženo, jako w uchu malém. — Též manna w starém zákoně jesti obraz a příklad welebné Swátosti. Prawí se totiž o manně, že kdo jí wice nasbíral, předce wice neměl než ten, kdo méně nashromáždil; co bylo nazbyt, zhynulo. (Exod. XVI.) — Rowněž tak přijímající každý přijímá w této Swátosti celé Tělo Kristowo, nic méně, nic wice než jiný, ať si malau neb welkau hostii požiwá, ať celau nebo jen částku hostie swaté přijal; a kdyby někdo se domníwal, že we wětši způsobě něco wice přijal, zarozowala by se w duši jeho shnilina newěry.

Wšim právem lze slyšeti na tuto nejswětější Swátost slova písma swatého: „Díla Nejwyššího samojediná jsau zázračná, wznešená a skrytá, a nelze widěti, kterak působí“ (Ekl. XI. 4); proto že toto nejswětější tajemství smyslům našim není patrné a průhledno, ačkoliw i toto tajemství plně učení podobnými příklady z písma swatého a přírody Boží rozumu přístupnějším se stává.

Takto Kristus Pán, ustanowi w tuto Swátost, skutečně zanechal „památku zázrakůw swých“ (Žalm 110, 4), proto že před jejím ustanowením již předcházelo podobných diwů a wyjewů zázračných

w písmě swatém, jakož i w přírodě Boží. Proto psáno jest: „Podiwnýť jest Pán na wýsostech! Swě-
dectwi twá jsau přilis hodnowěrnými se stala.“
(Žalm 92, 4.)

Jan Bily.

Obrazy šlechetnosti.

II.

Láska manželská.

»Přikázanj nowé dávám wám: abyste se milo-
wali wespolek; gakož milowal gsem wás, abyste i wy
milowali se wespolek. Po tomť poznagi wšickni, že
gste mogi učedlnjci, budete-li míti lásku gedni k dru-
hým.« Tak mluwil Pán Jezis (Jan. XIII. 34),
lauče se s učedlnjky swými, a tak nařizuge wěrným
swým práwě před smrti swau, aš gako by zgowně
chtěl ukázati, to že si wymjňuje za wšecky muky
a trápenj pro nás podstaupené, abychom Gemu toto
slovo Geho, toto Geho přikázanj wěrně a bedlivě
zachowávali.

We spogenj wšak nassem společném, mezi námi
Krista Pána wyznawací nížádný nestogi k druhému
blíže, gako manžel k manželce a naopak. Ti mezi
blíznými — nejbližší gsau sobě: tak, že neyswětější
Syn Boží, dowoláwage se wáše a ustanowenj Ot-
cowa (Jan. II. 24), Farizeům dj (Mat. XIX 4):
»Což gste nečtli, že kterýž učinil člowěka s počátku,
muže a ženu učinil ge?« a řekl: »Protož opustj
člowěk otce i matku, a přidržj se manželky swé, i bu-
dau dwa w gednom těle. A tak giž negsau dwa, ale
gedno tělo.«

K tomu přistupuge, že manželé křesťanstj mimo
tento obecný záwazek lásky gestě i zlástj sli b em swým
k lásce a milowánj obapolnému před Pánem Bohem,
před gehu oltářem a před twářj Ejkwe Boží a obce
křesťanské slawně se zawazugj, kterýžto slib gegich
swáostnj — od přisahy samé nikterak nenj tak da-
leko, aby strana geg russicj nemusela kři w opřj-
se žna u nazwána býti.

Nad to manželé křesťanské k lásce a milowánj
se wespolek přisně wjže i obraz ten swatý, kterýž
oni na sobě nesau od okamženj toho, co powstali od
oltáře Páně, až do smrti některého z nich. S tomto
obrazu mluwj zagisté weleslawně apostol sw. Pawel
(Efěz. V.): »Tagemstw toto weliké gest. — Muž
gest hlawa ženy: gako Kristus gest hlawa Ejkwe. —
Gako Ejkwe poddaná gest Kristu, tak i ženy mužům
swým we wšem. — Muži milugte manželky swé,
gakož i Kristus milowal Ejkwe: — manželka pak
ať se bogj muže swého.« A gestto tak přikazuje, nic
owšem nedj giného, než gako by řekl: Od té chwile,
co od oltáře Páně odstaupj manželé křesťanstj, ay!
nesauť oni na sobě obraz swatý, obraz krásný. Manžel
nese na sobě obraz samého Krista Pána: manželka
obraz Ejkwe Geho swaté, drahou Geho křwj wy-

kaupené Ejkwe. A od té chwile magjť oni spolu tak
obcowati, gakož Kristus Pán s Ejkw. Gakož Kri-
stus Pán Ejkwe swau nikdy neopauštj, ale nad nj
Swau swatau rukú drží, k nj se šloňuje co k své
milé gediné choti: tak i muži magj upřimně k man-
želkám se mjtí, ge milowati, ano ge křmiti i cho-
wati co wlastnj tělo, gakož i Kristus Ejkwe.
A gako Ejkwe Pána Jezisse, milau hlavu swau ctj,
Geho gediného se drží, po Geho zalíbenj tauží, Gemu
se šlechtj a ozdobuge: tak i manželka má činiti we
wšem muži swému. A kterýkoli den by odstaupili od
toho, a mezi sebau ztropili což nenáležitěho, nebude
gináče, než gako by strana winná wstaupila před
Páná, a opowázila se samého swátoswátého swého
budaucjho Saudce bezbožně proti sobě wyžiwati, řkauc:
»Pane! gát wjm, že gsem s manželkau swau tak
spogen, gako Ty s Ejkw; wjm, že s nj tak obco-
wati mám, gako Ty s nj: ale — co mi po Tobě, co mi
po Ejkwi! Gá wlastnj swau twrdau hlavu mám,
a dle té se dci řjdiť, ať ge Tobě libo nebo žel!« —
kterakžto poijnánj potom owšem nenj než práwě
bezbožnické rauhánj se Pánu samému.

S nelžeť tedy gináče řci, než že trognásobné
winy wždy dopauštj se manžel neb manželka kře-
stanská, kdykoli by mezi sebau, geden proti dru-
hému, sobě čehos dowolili, což i cizjmu člowěku nemá
nikoli učiněno býti. Zhřešili-li by totiž proti cizjmu:
urážegjť lásku k blížnjmu buď u menšj buď u wětšj
mjře. Hřešj-li wšak w témž způsobu druh proti
druhu, choť proti choti: hle! urážegjť oni lásku k blíž-
njmu — a to na nehyššíjm stupni — na záwazj
prwnj; — russjť oni w tu samu dobu slib swüg
poswátnj před Pánem učiněný — na záwazj druhé; —
a ke wšemu i obraz ten swüg krásný, gegž nesau na
sobě, špinj a zohawugj, rauhagjce se Pánu — na
záwazj přitežugjcej třetj.

O! pewně, pewně gest tedy ohražena zákonem
Páně láska manželská, aby totiž »synové swatých«
ginál býwali spogeni než pohané, gežto neznağı
Boha (Zob. VIII. 5), — aby mile, upřimně a la-
stawně negen w časných potřebách sobě pomáhagjce
a geden druhého podporugjce, ale i ku spasenj či ku
poswěcenj obapolnému sobě přispjwagjce, w stawu
swém manželském, co na negakém učilisti, uwykali
plniti ono Páně přikázanj: »abyste se milowali we-
spolek, gakož milowal gsem wás.« A blaze těm, kdož
tak činj w stawu tom swém, swátostj sedmau
poswěceném! — neboť mnohých, welemných zásluh
před Pánem libezných, den co den mohau oni sobě
shromáždownati u wěrném plněnj toho swátého přikazu
Geho! — Přikladové některj budtež podáni na do-
mysl dálšj.

1.

W nemohowitém městečku Českém žije po-
čestný řemeslnjč R. Swědomitau a pilnau swau

přičinlivosti a přisnau, zláští kde o jeho osobní potřebu se gedná, šetrnosti až posawad rodinu swau wěrně a poctiwě snažil se wyživowati: w tom posily nalézage, že Pánu wěrně slauží, fdyž upřímně ty obstarává, kteréz mu na srdce a na péči ráčil položiti Bůh sám. Awoffak beže wšši swé winy, byw negednau nehodau stížen, upadl do bdy, kteráž tím bolešněgi na něho doléhala, čím méně byl uwykl na nuzowánj swých swěřenců.

Pewná důwěra w Pána Boha bylať by geg při dobré myšli udržela. Ale tu se to při něm wířkalo, a on dada se auzkostné báglivosti přemoci, pozapomněl, že w nebesích wěčný a milosrdenstwjm přebohatý Hospodin, co otec upřímný předce gen wždy o nás péči má, byť i někdy nečinil nám práwě po wůli. R. 1841 dofonse těžkosti na něj dolehly, že až w malomyslnost upadal, a z toho i na zdrowj trpěti počínal.

Nábožná choť jeho brzo to zpozorowala, a o jeho duchownj i časnu spásu owšem se báti počala. Z gala se, seč byla, mile, upřímně, w čas potěšowati a wyrážeti ho, uwodje na mysl wšsemohaucnost, dobrotiwost a maudrost Boží, a wšse wěrně mu připomínala, cožkoli wíra swatá ku potěšenj podává.

Widauc ale, že nemnoho prospjwá, upřímnau swau láskau ku prostředku wěru utěšenému uwezena gest. Bylať totiž gednau z rána, gakoby weliký měla zármutek. Manžel táže se gj, co by gj bylo? Ona wšsak neodpowjda, ale powzdychuge tolíko a mlčj. Muže tím wíce to bodlo, a tudjž tím snažněgi doléhá na něj, aby powěděla, co gi trápj? Po chwjli teprwa s bolestj mu prawj: »Ach! mně se zdálo, že Pán Bůh umřel, a angelowé že geg k hrobu doprowázeli.«

Manžel, gakoli se byl poddal těžkomyslnosti, nemohl se úsměchu zdržeti. Z wytkal manželce, kterať gj lze pro takowý nemotorný sen se rmautiti, a předhodil gj mezi gínym, řka: »Což pak, blaudku, newjš, že Pán Bůh gest nesmrtný a od wěků na wěky žiw gest?«

»Gak?« dj tu manželka, »Bůh že gest nesmrtný? Bůh že na wěky žiw?« — »Owšemť,« powědel muž, »komu pak by mohlo napadnauti, aby o tom pochybowal?« — »J — toť dobře,« prawj manželka, »wjš-li ty ale, že gest Pán Bůh nesmrtný, a že na wěky žiw bude, kterať tedy nedůwěřš se Gemu, genž nikdy neumjrá; genž wždy žiw gest, genž dobře zná a wj, gak to s námi wnhlžj; Bůh ten wěčný w milosti swé a péči otcowské nikoho neopaušstj, kdož w Něm swau naděgi skládá?!«

Slowa tato, zplozená ošrowthipnau láskau, rázně se dotkla srdce manželowa. Z uznalť pochybenj swé, uwofogil se, i počal wěrně daufati w Pána, genž také nedopustil, aby zahanbena byla naděge jeho.

Církewní zpráwy.

Z Prahy. První letošní swazek Časopisu pro katolické duchowenstwo přináší milau tu zpráwu, že p. t. p. kan. *W. M. Pešina* nedáwno poctěn jest od sw. Otce našeho, Pia IX., milostným listem, w kterémž mu díky činí za poslané sobě od něho *knihy České*. Tudy přišla na jewo i došla náležité odměny horliwá péče, kteraž wys. důst. p. kanownik o zwelebení Českého jména usiluje, u samé sw. stolice Římské oswědčil skutkem, že národ a jazyk náš i žije i owoce wzdělanosti wydává. Že však si sw. Otec podaného sobě daru tak milostiwě všiml, že zaň sám bez odkladu poděkowal, jest důkazem i jemné jeho duše i prawé otcowské lásky, kteraž srdce jeho i k milému národu našemu Českému naplněno jest.

Z Paříže. Od jakžiwa ctiwali jsau wěrní katolíci stolici Římskau, co střed jednoty katolické církwe. Od té doby však, co učinil Kristus Pan *Pia IX.* náměstkem swým na zemi, a tento swatý Otec náš tolíkerým způsobem již na jewo dal neunawenau péči o blaho a prospěch swého lidu, i o zdar swaté Církwe, zmohla se nemálo u všech národůw oddanost k nástupci sw. Petra. Každá zpráwa o sw. Otci býwá katolíkům wěrným, žádaucím poselstwím. Jestť jim i list kněze *Lacordair-a*, nad jiné slawného tohoto kazatele Francauzského, kterýž zajew minulého podzimku do Říma, takto píše: »Já uzřel po znouwu Řím, já widěl *Pia IX.* Wy se mne tážete, co smýšlim o něm, co o jeho rozmanitých opravách, co o protiwnicích a přátelích jeho? — Já sám srdečně toho si žádám, učiniti Wám po wůli. *Pius IX.* jest učiněná dobrotiwost, upřímnost, tichost, prostota, pokojnost. Zároveň ale jest w něm silná duše. Na něho walí se ze všech stran jako powodeň všeliké rady i předpowidání: on však jest jasné a bezpečné myšli. Papež spolehá na Boha i na swůj přímý, poctiwý, srdečný a wíře celau duši oddaný národ. — Papežstwí bylo mezi dvěma propastmi. — *Pius IX.* neohlédł se ni na prawo ni na lewo. On nalezl w srdci swém a u wíře swé cestu, wedaucí mezi dvojím tímto úskalím. On ustanowil o swé vlastni ujmě s upřímností, že jí podobně ani nenajdeš, wyhowěti potřebám národu swého, a on, beze všech podpor diplomatických, našel sám u prostřed děti swých moc a silu, kteréz mu třeba k wykonáwání dobrých věcí. Swornost a sauhlas mezi panowníkem a národem jest tu we swé celé míře. Nikdo nedowede wylíčiti Řím w tomto okamžení. Již od půl druhého roku slawí se tu swátky — a to národní, náboženské swátky. Co se mne tkne, mně nelze mysliti, že by toto krásné pohnutí žalostný konec wziti mohlo. Zde působí Bůh! Celé Wlasy proniknuty jsau tímto nadšením. *Pius IX.* panuje od končin do končin po wší zemi. Wýjewy a události tyto nepocházejí od pauhého tolika člověka. Ježíš Kristus chtěl jednau ukázati, co jest křesťanský pokrok, a spasitelnějšího příkladu nemohl dáti ni králům ni národům než tuto.

Z Mesopotamie. Mezi odtrženými od Církwe Jakobity w Persii panuje nemalé pohnutí, a tudjž wzniká naděje, že i tito po mnohé wěky odwrácení od Církwe synowé k máteři swé opět se nawrátí. W loni totiž odřekl se jeden z biskupů jejich bludů swých, a letos učinil to tež biskup Madrinský, jménem *Štěpán*, nad jiné učený a drubdy litý protiwník katolíkůw. Obrácení jeho znamenitě wůbec působí: mnozi zatwřelí Jakobité následowali již příkladu jeho, a dwa biskupowé prohlásili se, že učiní tak jako on.

BEAUCOURT

Číslo 11.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Do-byt-čím trhu, č. 552, i we **wšech řádných knih-kupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauči.

Neděle V. po Zjew. Páně.

Obsah: Řeč na neděli V. po Zjewení Páně. — List z Říma. 1. — Zlatá zrnka. — Nevěra neblaží. — Církevní zprávy.

Dne 6. února.

Řeč na neděli V. po Zjewení Páně.

Ewangeliium sw. Mat. XIII. 24—30.

Nikoho z nás není tagno, co Kristus Pán w předloženém ewangelium královstwj nebeským nazývá. Královstwj nebeským na zemi gest Mu Cjrkew, a twárnost gegj na tomto swětě wyobrazil w dnešním podobenstwj. Aleb kdož medle nenabliží, že mluví tu o »člowěku, kterýž dobrého semene našil na poli swém,« sebe samého mjinj Kristus? Swět stwořený k slowu, dusse lidská, učiněná k obrazu a podobenstwj Geho, gest to pole, kteréž neskonalý Pán náš, ošw ge dobrým semenem prawdy, lásky a milosti, posvětil za královstwj swoge. Alež čím to, že na tomto poli, ošetém »pšenicí prawdy, lásky a milosti, posvěceném ktwj Páně,« když zrostla by-lina,« když vznikla i zmohla se Cjrkew, »ukázal se i kaukol,« wyskytly se bludy a neprawosti mezi lid-mi? Hle, Ježíš sám na to odpowjda: »Když lidé zespuli, přišel nepřítel člowěka, a tento nepřítel člo-wěka přišed, to učinil:« bludové a neřesti gsau tedy dábelškau tauto segj. Alež proč nekýne wšemohaucí Pán angelům, aby zbawili roli kaukole, zemi aby očistili od bludůw a neprawostí? Ei snad přestál ne-náwiděti lež a w ofskliwosti mjeti hřích Neyswětěgšj, že welj: »Nechte, ať obě spolu rostě až do žnj,« — Odstup od nás, D. D., wšeliká takowáto myšlénka! Pán Ježíš zabránil sice nabjzjegjim se služebnjkům wytrhati kaukol, »aby snad, trhagjce kaukol, spolu s ním newykořenili pšenice:« proto wšak nezařezal

nám usilowati, aby wyhynul blud a neprawost přestala panowati na této zemi. Ano, D. D., ten Ježíš, kte-rýž umřel na kříži, aby potřel hlavu hadowi, aby zkažil djlo gehu, příklad zůstawił nám, kteréhož by-choť následowali. Co činil sám, k tomu zawázal i nás: kaziti djlo dábelšké na této zemi, blud a ne-řesti wyklyzeti ze srdci lidských gest rozkaz Páně, gest úkol náš. Alež kterak pak může dostáti slabý člowěk úkolu tomuto wznesenému? Čjm medle může přispěti chatrný twor, aby potřén byl dáblem nasetý kaukol a konečného wjtězstwj dosáhla wjra Kristowa i Cjrkew? Mile rád wám, D. D., na to odpowjm. Křesťan úkolu tomuto dostogj, on přispěge k wy-blazenj kaukole bludů a neprawostí, on platně přispěge ku konečnému wjtězstwj Cjrkwe

1) wzorným, příkladným žiwotem,
2) opravdowau láskau a
3) náležitými skutky prawého milosr-denstwj.

Blud a hřích gest duffi, čím tělu mor a smrt. Běda domu, obci, zemi; běda člowěku, rodině a ná-rodu, w nichž by se ukázal a owoce wydal kaukol tento, nasetý dáblem. Kdož tedy, pokud mu leží na srdci štěstj a blazenost lidská, nemusj sobě přát, ne-mussj z celé dusse usilowati, aby zmizel z domů, obci a zemj, ze srdci lidí, rodin a národů zlopowěstný tento kaukol? Alež nemáš, B. M., marné býti přánj a usilowánj twoge, nemáš kletba, že gsme sami k dáblowé segj strogili, orali a mrwili roli, na nás padnauti, potřebj gest přede wšjm, abychom:

nás a něho se wine, ale barwa její u nás i u něho jiná. To vše, tuším, neměli bychom z mysli pauštěti, když její posuzujeme. Národnost, vychování domácí a veřejné, vzdělanost a obyčejové, země a řízení její nýbrž i ta matka příroda, kteráž její koji na prsau svých, i to nebe, které se naň směje, i ten vzduch, který do sebe dýchá, stanoví twar a kúru, do níž mysl i cit jeho se wlévá, a tiskne na čelo jeho znamení, kterým se od nás rozeznává, jako dva bratři se rozeznávají, jenž jednoho otce mají, ale v rozličných okolnostech jsau odchováni. —

Z l a t á z r n k a.

Wšeho zlého příčina jest: že není lásky. Tato strast wyvrátila i potřela wšecky ty wzácné a slavné statky církwe, pro kteréž plésati náleželo.

S. Jan Zlatoustý.

Při obecné křivdě již přirozeným právem každý člověk wojákem jest.

Tertullian.

Kdyby takovým byl život náš, jak nás vyučují písma, mnohem více strnuly by pohané nad námi, než nad těmi, kdož činí zázraky.

S. Jan Zlatoustý.

Běda tobě! jsi-li představeným, a nejsi jim ku prospěchu podřízených.

S. Bernard.

Uč se přede vším sám. Pakli se naučíš zachowáwati, vše, cožkoli přikázal Pán, již tím nabudeš mnoho následovníků.

S. Jan Zlatoustý.

Nemohauť slova prospěti těm, kdož je slyší tak, jako život náš.

S. Jan Zlatoustý.

Newěra nebláží.

(Pokračování.)

Na ulici p—čké stoji domek úzaunký v dwo-
gjm poschodj. Kolik oken, tolik téměř gest tu bytů,
a w každém kautě lze znamenati, že se tu owšem
wjce dbá o zřít domácího pána než v zdravj oby-
watelů. Gá znal tento dům dosti dobře. Několik
kráte totiž uwedla mne již powinnoť pod bjdnau
tuto střechu ubohých chudáků. A to byl dům, w kte-
rémž nešťastná choť doktorowa přebýwala! — J we-
šel gsem do naznačeného mi pokojíka.

Dobrosrdečná sausedka seděla u lůžka, na kte-
rémž ležela nemocná. Twář gegj wypadala gako
stěna, oči byly wpadlé, tak že by gj bylo možná
položiti do rakwe. Nicméně wšak gewily gsau se
i we zmořeném obličejí tomto patrné tahy býwalé
spanilosti a krásy. Pokynuw útrpné obsluhowatelce,
aby malíčko pooděšla, zůstal gsem s nebohau sám
a sám. J oznámjm gj šetrně nemnohými slowy, co
mne sem přiwádj. Gak gj to hnulo, nedá se ani
wyslowiti.

»A to může můg Bohumjr, drahý manžel můg
to může činiti pro mně, nešťastnau, bjdnau ženu
swau? Bůh mu to odplat!« — tak sobě powzdychla
několikráte ubohá ta dusse. Gasné slzy walily se gj

z očí, růměncem radosti ožiwly poněkud aspoň bledé
gegj twáře, a krew počala čilegi žily probjhat. Ule-
wivši w slzách srdci swému, wece pak slabým hlasem:
»Ach račtež, duchownj otče, mjtí se mnau milo-
srdenswj, a wyřidte drahému choť mému, gak želim
po wšecká ta léta prowíněnj swého. Pomámená na
některau chwili, zapomenula gsem sice na slib swůg,
učiněnj u oltáře, — opustila gsem dům choť mého.
Nebuduť žalowati na půwodce wšj té neřesti: kterať
mne swůdce onen na kluzkau tu cestu wylákal, zů-
staň samému toliko Bohu powědomo. Nešťastnj stoji
giz na prawdě Boží. Nechcť umenšowati winy své.
Awšak račtež, duchownj otče, ubezpečiti drahého Bo-
humjra mého, že negsem nikoli tak šferednau nešle-
chetnicj, gak se na prwnj pohled wůbec zdáti musj.
Nešťastnj onen den, kdežto gsem před swjtanjm dům
geho a šezku swaté powinnoť opustila, byl ten ge-
dinký, který gsem stráwila we společnosti ossemetného
půwodce wšj nassj strasti. Bůh sám ochránil mne
před každým dálšjm činem, a zadržel mne, že gsem
neklešla do propasti, ku kterež hnala mne wášeň.
B R—jch, kamž gsme, gedauce úprkem, na krátce
před wečerem dorazili, musiliť gsme zůstati. Hrozná
bauře, kteráž se blížila, anobrž i nad hlavama se
nám giz snášela, nedalaďale geti. Rány a blešty
hromové probudily pak dussi mau. Mne pogala
hrůza, swědomj procitlo, hlas geho wjc mne děsil
nežli hrom, a mámenj wášeň pozbylo wšj své sily.
Nešťastnj B—ec owšem chtěl mne uchlácholiti, ale
slova geho giz mi nešla k srdci. Hlas Boží wjce
wydal. Černé mraky a děsné hromové rány zwěsto-
walj mi zaslaužený hněw Páně. Gá se chtěla mo-
dliti, awšak hlawa i srdce se mátlj. Zatjm přihnala
se litá bauře k R—cům. Pro mně byl to den sau-
dný. J nebe gen se lilo, wjchř šlehal do oken, že se
tráslj, stromowj se lámalo, blešty stjhalj se s hro-
mobitjm. Mně gináť nebylo, než gako by se přede
mnau otwjralo peklo. J B—ec utichl. Gá si usedla
w kautě — hřjch můg ale stál přede mnau. Tu na-
gednau se zakmitne ze dymury blešty, w zápětj za njm
žene se třeskot — hrom udeřil, celj dům naplněn gest
siraui a swětlem. Rána ta na polo mne omráčila.
Nemysliť gsem gináť, leč že to poslednj moze ho-
dinka. J klesnu bezděky na kolena, wzkríknu k Bohu.
— co dále se mnau se dalo, newjm. Mchloť to twati
dobrau chwili, než mne wzkrjčili ze mdlob. Přissedši
k sobě, cítilať gsem posud hrůzu smrti, žarowěň ale po-
wědoma gsem si byla předsewzetj, učiněného w úzkostech
smrtelných. Ligawec přestával, wjtr ulehal, hrom giz
nerachotil, blešty mjhaly se gestě na dalekém západě:
wysoký topol wšak genom několik krokůw od oken,
popálenj a rozraženj ranau hromowau, připomjnal
mi nebezpečenswj, we kterémž mne Bůh patrně zachrá-
nil. Po dlahém čase otewřelo se mi srdce k upřjmné
a wřelé modlitbě. Poděkowawši Bohu za prokázané

slitování, zavázala jsem se, že se dám na pokání. Bauré se ve mně poutívala. Z padnu na kolena před nešťastným svědce svým, a prosím geg pro Boha, by se mnau zpět se navrátil. Než on nechtěl o tom ani slyšeti. Je při mně neprospělo lahození a chlá- cholení, posléze vztekem se na mne rozpálil. Z ode- šel z pokoje — já zůstala samotná. Modlitbau při- bylo mi odvahy a síly. Nešťastník vrátil se ke mně, gestě gednau se pokusil, zdaž by mne nezvíšlal w úmyslu mém. Tehdáž, dých Bohu! se mu již nic nezvedlo. Já probděla celau noc w slzách, na modlitbách. Druhý den ráno jsme se rozešli. On dal se s mými penězi do světa, já s prázdnými téměř rukama k domovu. Na cestě však již do- slechla jsem, jaký osud potkal manžela mého, a která mi celé město zlořeč. To mi zavřelo další cestu, to rozhodlo nad mým osudem. Domů jsem nesměla. Z na- gala jsem si skromný přibytěk nepřivé na předměstí A — křem, a později, když na mne lidé poněkud za- pomněli, ve městě. Namáhavá práce, kteráž jsem se od té doby živila, těžká nemoc, kteráž mne w krátce po mém zblazení za delší čas trápila, ztrávily po- znenáhla síly mé, a zakryly víc než ten chatrný štát, bývalý stav můj. Směřovali se s Bohem, ráda jsem snášela trpělosti života, přigimgie ge w skrauffenosti jako uložené mi od Otce nebeského pokání. Co jsem po všedka ta leta přetrpěla, ne- mohu vypověditi: toho však tagiti nesmím, že jsem všeliké tyto strasti pokládala za následek wlažnosti, s kteráž jsem se byla odvracela od wjry. Bůh naložil se mnau milostivě. Byloť na mále, a já bych se byla octla w propasti — jen ručka Páně mne za- chýtila před pádem, a život stal se mi školau pokání za hrozné zpronevěření mé. Teď nežádám sobě na světě již nic jiné, leč aby můj drahý Bohumjr cele ze srdce mi odpustil, jakž to učinil Bůh. Pak ráda umru. Dobré skutky, kteréž po návratu svým z ciziny tak hogně vykonával, oslažovaly trpké chvíle života mého; často zplakala jsem radostí, wídauc na své oči lidi wyswobožené z bídny a klázy gehu milo- srdnau rukau. Ugistli mne, že mi ze srdce odpustí, osladí mi brzkau poslední hodinku! — Ach, často chodjwala jsem w tmavé, studené noci před domem gehu, a z očí padaly horké slze na dlaženi, po kte- rémž můj milý choť fráčwal. Minohdy klečela jsem o půl noci na prahu mého ztraceného ráge, modlíc se tu k Bohu, aby popřál své milosti, svého po- žehnání choti mému a mně odpustění, slitování. D ráčtež mu to wyříditi, welebný otče, a přimluwte se za mne. Wina má gest owšem brozná, menší však, než mysl, a mé hoře, moze lítost a pokání není menší! —

Pro pláč usedavý nelze ubohé trpětelce mlu- witi dále. Z já musil zplakati nad těžkým osudem wraucj této kagienice. Seč jsem byl, hleděl jsem

gi upokogiti a potěšiti nadějí, že choť neoslyší prosby nešťastné manželky své. To byl balsam na gegi rány. »A smím se toho nadíti?« otázala se ubohá takým hlasem, že se mi srdce rozplynulo. S ráčte se, welebný otče, přimluwiti za mne. Ano, wčeregší nasse sledání mohlo by ho však mýlit. Z wyřidte mu, že jen dwná náhoda čili řízení Boží uwedlo teprwé wčera nešťastného B — ce pod mau chudau střechu. Já šla před wčerem s těž- kým srdcem domů. Paní, kteréž jsem odváděla dílo, strogila se na bál, a neměla času, zaplatiti mi několik těch zlatých, o kteréž jsem gi prosila. Měla jsem si pro ně přigiti dnes. Doma však nebylo již téměř ani grosse. Tu mne potká bídny B — ec. Já bych geg owšem byla nepoznala, on ale powšiml si mne, a tu snažně gal se prositi, abych se nad ním uštrnula, noclehů na dnešek mu dopřála. Nešťastník wypadal jako umučený. Po dwa dny, jakž prawil, neměl již ničeho w ústech, a za delší čas byl již bez přístřeší; poslední noc strávil pod širým nebem. We mně zbautila se síce krew, a hněwivě odwrátila jsem se již od něho. Tu mi však padne do očí kříž, stogiej u zdi kostelní, w srdci se mi ozwe hlas: »Odpust nám nasse winy, jakož i my odpauštíme našim winníkům.« Hněw zmizel, a já wyslyšela prosbu zhaubce wězdegší blaženosti mé. Či jsem to snad neměla učiniti? Ale tak by byl bídny nešťastník hladem zahynul na ulici. Při- šed ke mně, omdlel. Z stáloť mne to namáhání, než jsem ho zkršila z těžké mdloby této. Dobrá sau- sedka pomohla mi geg dáti na lůžko, a já uwarila na kwap trochu poljwky. Tím owšem pošťál. Ne- wědauc sobě jiné rady, wysšla jsem na ulici zebrať. Byloť to poprwé — a můj drahý manžel byl ten prwnj, od něhož jsem obdržela almužnu pro umjra- gicjho svědce svého! Bůh nám rač býti milostiv! —

Ubohá dopowěděla. Byloť ale znáti, která gi dogalo wyprawování žalostných těchto věcí. Na bledých lících rděl se významný růmenec, na srdci však patrně gi odlehlo. Dále však neměl jsem tu stání. Potěšiw gi gestě několika slowy, s pohnutým srdcem a s usazenými očima pospýchám odsud, abych opatřil, čeho gi třeba. Z nagaw přede všim slusný přibytěk, a obgednau potřebný nábytek, hleděl jsem, aby se kagiej trpětelka hned zpoledne přestěhowati mohla. Maudrý lékař, kterého jsem k nj do nowého bytu přivedl, ugal se gi náležitě. Na wyslownau gegi žádost poprosil jsem zpowědníka gegiho, aby gi nawštíwil. Z ten k nj od té doby den co den přicházel. Zarjdiw tadn, což náleželo, pospíšim k milému doktorowi. Z plakal jako dítě, když jsem mu wyprawowal osudy nešťastné choti gehu; on ožil na nowo, ugistěn gsa slowem gegim, že se nestala ohawnau světoběžnicí B — cowau, gež byl po všedch končinách pronásledowal. »Ach, jak rád bych se gi

Listy z Říma.

1.

W Římě dne 20. prosince 18..

Co jsem zde, nabyt jsem přesvědčení, že nesmíme Wlacha měřiti na swau míru. Kde my rozumujem, tu se on citem unáší; kde my při chladné krvi pravidla slušnosti stanovíme, tu wřelá, obrazotvorná duše jeho myšlenku swau i skutek w takowé raucho obláci, jakowěž jest powaze jeho přiměřené, nám pak owšem začasté se přičí. —

Jda ulicemi, potkáš se zde ne jednau se zastupem 60 i wíce mužů, oblečených w bílá raucha, as jako naše kněžské alby. Od krku na záda wisiwá jim límec, lemowaný červenau tkanici, a přes hlavu táhne se bílá kapuce, kteráž běží k twáři, od čela pak dolů, i končí se w cip, w němžto dvě díry vystřiženy býwají pro oči. Twář jest tau měrau celá zastřena, a na hlavě leží ještě bílý plstěný klobauk též asi způsobu, jakowěž jsau širáky našich drotařů. W čele mužů těchto kráčíwá praporečník w červeném plášti, maje na hlavě klobauk dwaurohý, černý, do výšky se pnauci, a w rukau nesa korauhew s wyobrazením umrlčí hlavy. Potkaw se ponejprwé s tímto průwodem, newíš we swém podíwení, co by měl o něm saudit. Ty jsi owšem za dětinstwí swého doma widáwal chodit Mikulášem, ano možná že se také pamatuješ, že jsi tenkrát za posledních dnů masopustních widal na ulicích i lidi za mnichy a jeptišky přestrojené: ale že by průwod, s nimž jsi se zde setkal, byl cosi podobného, na to nelze pomyslit, nebo z úst zakuklených mužů znějí vážné žalmy, a znamení smrti, kteréž se nese před nimi, nesnáší se nikoli s newážnými žerty. I ptáš se, kdo jsau tito lidi, kam jdau, co chtějí? A jaká odpověď se ti dáwa? „Jsau to údowé lidumilowného bratrstwa. Wyšli, aby zaplatili pohřební útraty za chudého bratra swého; tomu, jenž jest cizincem w Římě, aneb nikoho nemá, kdo by jej doprowodil k hrobu, chtějí poslední čest prokázati; za toho, kdož nezústawil po sobě přítele ni známého, ni příbuzného, chtějí se pomodlit; — oni chtějí, aby skutek jejich, jejich láska, jejich příklad byl zjewný, nikoliw ale ten, kdož tento skutek koná, lásku prokazuje, příklad dáwa, a proto zastřeli twáře swé, — w zakuklení wyšli.“ Uslyše takau zpráwu, otočíš se pak zajisté ještě jednau za průwodem, wděčné wzhledy pošleš za ním, w duchu zpiwaje s ním jeho žalmy. — Wyšel-li jsi u wečer, a jest-li ti jíti okolo krámů paštičkářů a uzenářů, tu se nezdržíš, aby nezastawil kroků. W předu hned u wchodu do krámu bijí Ti do očí dwa leskli slaupowé, ne snad z mramoru, ale ze samých

welkých bochniků sýra, w prawo, w lewo, na zad, od země až ke stropu jsau wykládány stěny krámové slaninau a uzeninau co nějakým mosaikem; strop celý pokryt a owěšen jest lusry, utworenými z rozmanitých druhů jitrnicowého plemene, ze salam a jak jinak ještě se jmenují; nade wchodem wisi girlanda z mýchýřůw, naplněných tukem; po uzených kýtách táhnau se tkanice z barewného papíru, a w zadu, uprostřed lesknauci se uzeniny, takorka w rámcí, učiněním z ní, umístěn jest obraz Spasitelůw neb Rodičky Boží, oswětlený buď swicemi, aneb četnými lampami. Tento obraz nesmí w žádném krámě u Wlacha chyběti. Obrazem tímto má se obchod jeho jaksi swětějším státi, jím má takorka žiwnost jeho dojiti požehnání, on má ho pamatowati na sprawedliwau míru a wáhu, on se má přimlauwati k jeho srdci, kdykoli chudák wšel do krámu, před ním hořeti má obět diků, kterauž wzdáwa Bohu, že požehnáwa přičinění jeho. Tak pojt Wlach to, což wšedního jest, se swatým směrem, a ono tímto zaswěcuje. I činil pak bys mu křiwdu, kdybys myslil, že si hraje se swatými wěcmi. — Wstaučil do chrámu, aby slyšel slowo Boží z úst wyhlášeného kazatele, jakých podiwností nalezáš tu w přednášení jeho! Ty tu znamenáš, že nechce mluwiti k posluchačům samými toliko ústy, ale že by rád mluwil obočím i okem, wráskau čela, hnutím a potřásáním hlavy, i rukama i nohama swýma. Ty jej widíš, an na prostranné kazatelně k předu postupuje a do zadu kráčí, widíš jej, an mezi řečí sedá, wstáwa, wzdychá, pláče, wyrazem twáři smysl řeči swé wykládá, rukama swýma význam i jednotlivých slow, ať tak díw, kreslí a maluje. Žiwoť w přednášení, w posuncích a hnutích jest tak weliká, že w skutku mnohé sadě jeho porozuměti můžeš, třeba bys nerozuměl jazyku, w kterémž slowo Boží hlásá, i můžeš w skutku o něm říci, žes jej poslauchal očima. Mimowolně zpomeneš si při tom na pravidla, kterým jsi se o řečnictwí učil, na swůj prwní wýstup před posuzujícím Tě professorem, na jeho dobré a upřímné rady, a odsaudil bys bezpochyby wytečného kazatele, kdyby upiata pozornost a welebné ticho posluchačů nejen nižší třídy lidu, nýbrž i wyšších stawůw a duchowenstwa, we vysokých hodnostech postanoweného, Tebe nenapomínaly: Nesud o Wlachu dle powahy Čecha neboli dokona Němce; co mdlé oko Twé uráží, to stráwí oheň Italce beze wšeho přesycení. — A co se tu w kazatelstwí ústním přednášením jewí, netají se také ani w písmě, ani we spisech, z nichž wážiti má lid naučení o nejswětějších prawdách. Obrazůw a podobenstwí, k nimž by jsise jedwa odwážil, užívá se zde bez rozpaku při wyswětlowání tajemstwí sw. wiry. Položim zde

příklady některé, vyňaté z knihy, která jest co katechismus dána do rukau sprostého lidu, a jejíž nápis jest: * „Obšírné vysvětlení křesťanského učení, složené na rozkaz swatě paměti papeže Klementa VIII. od kardinála Roberta Bellarmína.“ — W knize té rozmlauwá žák se swým učitelem o sw. náboženství, žádá při něm vysvětlení jednotlivých článků wíry, přednáší své pochybnosti a prosí, by z nich wyweden byl, *aby mohl Bohu tím wděčnější býti za dobrodíní zjewení jeho, čím lépe rozuměti mu bude* (str. 29). Mistr mu odpowídá wlidně, poučuje, vysvětluje, i hledí utvrditi we wíře učence swého. Než poslyš sám rozmluwu jejich. **Žák** (str. 25): Rád bych měl nějaký příklad, aneb podobenství k porozumění toho, jak může panna počítí? **Mistr**: Tajemství Boží musíme wěřiti, i když ho nepochopujeme, poněwadž může Bůh více učiniti, než my pochopiti, a proto hned na začátku „wěřím Boha“ se řeklo, že jest *wšemohaucí*. Nicméně však pěkný příklad máme na stwoření swěta. Wiš dobře, že země dle přirozeného pořádku newydává zrní, leda když byla zorána, oseta, deštěm zawlažena, i sluncem ohřáta, a předce na počátku, když vydala první zrní, nebywši k tomu zorána, oseta, zawlažena, zahřáta, jsaucí docela pannau, na pauhý rozkaz wšemohaucího Boha, jeho moci vydala símě. A tauž měrau bez působení lidského k slowu Páně působením Ducha swatého vydal i panenský žiwot Mariin drahé tělo, ožiwené Synem Božím. — **Žák** (str. 30): Proč pak Kristus newinný nechal se nesprawedliwě ukřižowati a zabiti? **Mistr**: Z mnohých příčin: nejhlawnější ale byla, aby zadosti učinil Bohu za naše hříchy. Neb sluší dobře wěděti, že urážka se wždy měříwa podlé hodnosti toho, jenž byl uražen, a na opak zadostičinění se měří zase podlé důstojnosti toho, který zadosti činí. Jako na příklad, kdyby služebník dal políček knížeti, pokládalo by se to za hrozné prowinění pro wznešenost knížete, ale kdyby kníže služebníkovi totéž učinil, byla by to wěc nepatrná pro nízký staw služebníka. Naopak když služebník čepici sejme před knížetem, za nic zláštního se to nepokládá, ale kdyby kníže smekl před služebníkem, byla by to znamenitá přízeň dle pravidla již řečeného. A poněwadž první člověk, a s ním my všickni jsme urazili Boha, který jest Pán neskonale welebnosti, žádala urážka jemu učiněna neskonaleho dostiuchinění, a poněwadž zde nebylo ani člověka ani anjela takowé důstojné wznešenosti, proto přišel

Syn Boží, který jsa Bůh neskonale důstojný, a zwaw smrtedlné tělo na se, w tom těle pro čest Boží podrobil se smrti kříže, a takto w plné míře dosti učinil swau pokutau za naše winy. — **Žák** (str. 42): Poněwadž Kristus jest Bůh a člověk, rád bych wěděl, jestliže sedí na prawici Otce jenom jako Bůh, aneb také jako člověk? **Mistr**: Kristus jako Bůh jest Otci roweň; jako člověk jest menší než Otec: nicméně však, poněwadž Kristus, Bůh a člověk, nejsau *dwa* Kristowé, aniž *dvě* osoby, ale jenom *jeden* Kristus a *jedna* toliko osoba, proto se praví, že Kristus, Bůh a člověk, sedí na prawici Otce, a tak člověčenství Páně, t. j. jeho tělo a jeho duše stojí na trůnu Božím, na prawici Boha Otce, nikoli za přičinou swé důstojnosti, ale že jsau spojeny w osobě prawého a vlastního Syna Božího. — **Žák**: Měl bych rád nějaké podobenství, abych tomu porozuměl. **Mistr**: Wezmi si podobenství na královském šarlatu. Když král w šarlat oblečený sedí na swém královském trůnu, sedí wšecka knížata jeho králowství hlaubějí pod ním, a šarlat královský jest na místě powyšnějším, nežli jmenowaná knížata, poněwadž jest na samém sedadle králowu. A to se neděje snad proto, že by šarlat stejnau důstojnost měl s králem, ale, že jest co vlastní jeho šat s ním spojen. Tak tedy tělo a duše Kristowa, sedí nade wšecky Cherubíny a Serafiny na témž trůně Božím, ne snad pro důstojnost swé přirozenosti, ale proto že s Bohem spojeny jsau, nejen jako šat s králem, ale mnohem užeji, totiž jednotau osoby, jak jsme již řekli. — **Žák** (na str. 47): Co znamená slovo: *Duch Swatý*? **Mistr**: Znamená třetí osobu nejswětější Trojice Boží. Duch swatý není Otec ani Syn, ale třetí osoba, která vychází od Otce i Syna, a jest prawý Bůh jako Otec a Syn, ano jest týž Bůh, proto že má totiž Božství, které jest w Otci a Synu. **Žák**: Rád bych o tom měl nějaké podobenství. **Mistr**: Božské prawdy nedají se dokonale vyswětliti příklady, wzatými ze stwořených, a k tomu ještě tělesných wěcí, nicméně wezmi si podobenství z jezera, kteréž činí jakási řeka. Jako řeka posla z pramene, a při tom jest ta sama woda, tak wěčný Otec, jako pramen, zplodil Syna jako řeku, a Otec a Syn jako pramen a řeka činí Ducha swatého, jako jezero; nicméně Otec, Syn a Duch swatý nejsau tři bohové, ale jediný Bůh. — Zde máš několik příkladů, jak učitel (ano jeden z předních mistrů Wlašských), po wlašsku mluví k učenci swému, jakých obrazů užíwá, aby sw. prawdy učinil přístupné rozumu jeho.

We všem, co jsem zde podotknul, jewí se zláštnost Wlacha, i w tom, w čem s ním w podstatě za jedno jsme; jedna duše, ale tělo a raucho rozličné, z jedné látky jest tkanice, která okolo

* Dichiarazione piu copiosa della dottrina cristiana composta per ordine della santa memoria di Papa Clemente VIII. dal Ven. cardinale Roberto Bellarmino riveduta, e appromata dalla v. congregazione della riforma. In Roma 1838. Con Licenza de' Superiori e Privilegio.

1) wzorným, příkladným životem oddali se Kristu. Dobrý, příkladný život zagistě gest neylepsším kazatelem pravdy a ctnosti, gest nad jiné mocnau zbraní proti bludu a hříchu; »gim,« gať dj sw. Jan Zlatoušty, »wjce lidj obráceno gest než diwy a zárazy.« A žádáte důkazů? Hle, po-
patřme, D. D., na sw. Jana Křtitele! Řikdo z nás o něm neslyšel, že by lid židovský k sobě na pausť zárazy byl. přivábil. A což tedy wedlo k němu walné ty zástupy, kteréž se mu dávali křtiti w Jordaně? Geho přisný, ctnostný, wzorný život byl tímto mocným kauzem. — Co pohnulo sw. Pachomia, co tisíce a milliony pohanů, že opustiwše modly, bludy a neřesti své, stali se »pšenicej« — učiněni gsau wěrnými učenníky Páně? Ctnostný, příkladný život wě-
řejch, uslechtilá gegich pokora, gegich milostná tichost, newjdaná stydlivost gegich a čistota, gegich horlivé mi-
losrdenstwj, srdečná útrpnost a přjwětivá ochotnost k potřebným, gegich zmužilá statečnost w trápenj, ge-
gich wraucj oddanost Bohu w žalářch i na popravišti, slowem: ctnosti wěřejch byly magnetem, který odtrhl od bludůw pohanůch a přitáhl ku škole pravdy Kristowy milliony! Ano, D. D., o wzorný, příkladný život přede wšim dbáti, sám dobrau pšenici byti musí křestan, pokud k zahlázenj kaukole bludu a hříchu platně přispěti chce swým usilowánjm. Neboť nenj-liž to Kristus Pán, kterýž nám to i slowem i příkladem swým ugistil? Ano, B. B., ten Ježíš, kterýž přikázal: »Tak svěť světlo wasse před lidmi, ať widj skutky wasse dobré, a slawj Otce wasseho, genž gest w nebesch,« (Mat. V. 16) třidcet let žiw byl w Betlémě, w Egyptě, w Nazaretě, po 30 let wydáwage ze sebe gako slunce záři wšeliké ctnosti, učil hned w Betlémě samé krále pokore, na útěku do Egypta učil pronásledowané důwěre w Boha a trpě-
livosti, w Jerusalemě učil milowánj zákona Hospo-
dinowa, poslussenstwj a lásce k rodičům, pracowitosti, swaté zmedenosti a kázni učil w Nazaretě příkladem swým prwé, než se gal hlásati pravdu a hubiti kau-
kol dábelůh ústy, slowy, činy swými. A mezi námi smělo by se komu zdáti, že může gakehokoli cile do-
giti též i ginau cestau, než kterauž krácel, po kteréž za-
sebau giti welj Kristus? Š chraňmež se, D. D., ta-
kowého zdánj: mam a swod dábelůh zagistě to gest. Ći to možná, aby člověk, sám zabořiw se do bahni-
ště, druha swého wen vytáhl? Ach, nadarmo budeš, otče, wybžjeti k pobožnosti syna swého, pakli mu příkla-
dem swým k tomu neposwjtíš: železo studené slinau nerozpálíš. Nadarmo budeš, matko, wýstrahu dáwáti dceri své před nádherau w šatstwu, nadarmo budeš zrážeti gi od pýchy, rozmarilosti a prostopápnosti ži-
wota, pokud sama bohumilau sprostnotu a pokoru sobě neobljíš: černau cihlau stěnu neobjlíš. Nadarmo budeš, B. M., odwraceti sauseda swého od zahálky, karbanu a opilstwj, ode lži a pomlawánj, od pod-

wodůw a ústokůw, od nesaudných řečj a hanebných skutkůw, pokud ti bude moci říci: Lekaři! uzdraw se sám. Nadarmo budeš bogowati proti bludům a ne-
prawostem, B. M., pokud se bude tebe tškati slowo Páně, an dj: »Pokřtče, wywrz prwé břewno z oka swého, a tehdy prohlédneš, aby wywrhl mrwu z oka bratra twého.« (Mat. VII. 5.) Ano, D. D., na polo-
zbytečné, marné bude usilowánj nasse o vyhlazenj kaukole dábelůh, pokud se nestane život náš přj-
kladem wjry a wzorem ctnostj křestanůh. — Wšak chceme-li upřjmně státi ku Kristu we swatém tomto dñle, potřebj gest nám

2) oprawdowé lásky křestanůh. Těžkž zagistě čeká na tebe bog, B. M., gežto se chceš dáti s dáblem do zápasu, a wyrwati mu kořist, kte-
rauž se giž hōnosil pekelnj. Máť on swá wogška, zná swau silu; má cwičnau smělost, i zná se w bogi wedeném od wěků. Opatrnosti a wytrwalosti gest ti tu třeba, ať chceš-li oprawdu swjtzěti nad ním a umoriti kaukol, osfemetným nepřitelem člověka nasetj do srdce lidůh. Wšak gá znám, B. M., geden pramen, kterým se z hluboké studnice Božjho smilowánj onen duch opatrnosti a wytrwalosti, od-
wahy a sily přjstj: gestť to láska, oprawdowá křestanůh láska. Ano, D. D., láska to byla, kterauž Pán Ježíš, oswědčiw gi wškerým životem, nýbrž smrtj neybolestněgšj na kříži, starému hadu onomu potřel hlavu, i roztrhal teneto, žkazil dñlo, zničil owoce prwnj sege satanůh: bez této lásky Kri-
stowy byl by kaukol bludů a neprawosti udušil ko-
nečně pšenicí pravdy a ctnosti na zemi. A teš-
sudte sami, B. M., nebylo-liž by to zpozdilostj, kdybychom směli se domnjwati, že člověk bez lásky dowede odstraniti kaukol, semeno dábelůh wykliditi ze-
srdce lidůh? Bůh wšemohaucj potřebowal k tomu lásky, a ty, bjdná střepino, bez nj by sobě to traušal? Š neklam se, B. G., nebo sw. Pawel giž dáwno wywratil bludný domysl twůg, an wece: »Bychť gazyky lidůhmi mluwil, i andělskými, bychť měl pro-
roctwj a znal wšecku tagemstwj i wšeliké uměnj: a kdybych měl wšecku wjru, tak že bych horn pře-
nášel, lásky pak kdybych neměl, nic negsem — nic mi neprospjwá.« (1 Kor. XIII. 1. 3.) Ano, D. D., ta-
láska, »kteráž gest,« wedle slow apóstolowůh, »trpěliwá, dobrotiwá, kteráž nezáwidj, nečinj neschetně, nena-
dymá se, nenj ctižadoštwá, nehledá swých wěcj, nepauzj se, nemyslj zlého, wšecku snášj, wšemu wěřj, wšeho se naděge, wšeho trpěliwě čeká« (1 Kor. XIII. 4—7), gediné tato láska, mocněgšj gest než smrt a otec smrti — dábel; onat gest ten zázračný oheň, kterým kaukol wyhořj až do kořene, pšenice pak w žiwé, ryžé zlato proměněna bývá; tato láska to gest, kte-
rauž apóstolé založili, mučennjci rozhognili, panny ozdobilj, wěrnj Kristowi rozšjřili a ohradili Ćrkew; tato láska to gest, kterauž den po dñi ubývá na

zemi vlády satanášfowi, tratí se kaukol bludů a nepravostí, množí se pšsenice prawdy a ctnosti. Říkdo mi tu neprav, že se mylím. Aneb doweďeš mi wywrátiti, co kažďý list w děginách cirkwe, co kažďý wěť nowými důkazy utwřzuge? Aneb což zarazilo w šfestnácetm století praud bludů, waljeich se z Němec ku končinám wlašským, co wyhladilo záhubný tento kaukol w horách Šwýcarských, a bugné šjmě neřestí w Milané? Bylať to láska sw. Karla Boromejškého. — Kdo to zřikal w Chablegřku nesčislné zástupy dušš omámených a zarostlých kaukolem bludů a neřestí dábelšských? Nemohu řici nic giného, leč že to byla láska sw. Frantíška Salesšského. — Čimž medle obrátíl sw. Vincenc na šta tisíc lidu k prawě wjře a ctnosti křestanské? Šdi do Francouz, a kameni bude ti to tam hlásat, že — láškau! A gakau mocj pohnul k tomu sw. otec náš, Pius IX., že lidé pomatení během wěku, nagednau důwěrně počali očí swých obracetí k té sw. stolici, které štrogili zkázau? Ptey se po wšem swětě, a swět ti dotwřdij, že láškau. A protož, D. D., nemylme se, byť sebe wětšij byla horliwost nasse pro Širkew, prawdu a ctnost, byť bychom sebe snažněgi dbáti chtěli o wyřkorenění bludů a neřestí, bez lášky prawé, křestanské nic nepořjdime. Pohled na Krísta, uwáženi slow apostolowých a činů swatých služebnjků Božjích nám za to ručí, že prawau toliko láškau křestanskau dá se wyhladiti kaukol bludů a neřestí ze šrdec lidských. Než, má-li se ti powěsti, oč ušlugeš, B. M., mušš lášku tuto ošwědčiti

3) náležitými skutky milosřdenštwj. Tu wššak, D. D., netřeba mi giž mnoho šřřiti slow. Wjra beže skutků gest mřtwa: neginá gest bez nich láška. Neboť gaká medle byla by to láska, gežto by owoce skutků náležitých newydáwala? Ach, láska takowá beže skutků ničjm giným neni, leč štjnem a šlamem, kterýmž pohřdá Krístuš, z kterého smjch ší dělá dábel. A ty by se nebál pro takowauto lášku štáti se předmětem posměchu satanášfowa, nýbrž i powrhelem před twářj Páně? Š gá wjm, kterať, pokud wěřš, že gest Bůh, že gest nebe, že ge peklo pro dušš nesmřtelnau, mřáz ti otrásá kosti při této otázce. Ruže tedy, ať chceš-li, aby z bázně této nepošla hrůza, proti které neni léku, hled skutkem wššelikým, ku kterémuž weďe láska, ušilowati o zahłazení kaukole, kteréhož, řdyž lidé zesnuli, našil dábel na roli Páně. Awššak ty se mne tážeš, B. M., gaké skutky to mjinjm? Nebudu ge tuto gmenowat: ale ukláži ti obraz, w kterémž ge na své wlastnj oči užjti mužeš. Aneb mohu-liž něco lepššjho učiniti, nežli wybjdnauti tebe, aby se zhlédł w obraze žiwota Krístowa? Šle, on činil dobře wššedněm: židu, samaritánu, pohanu, lačné řmil, smutné těššil, nemocným pomáhal; i ty čin též: lámen lačnému chleb, žjžniwému podey nápoje, nahého přioděg, zarmauceného potěššug, a tať se slowu twému otewře i to šrdce, do kteréhož dábel kaukol bludů

natrašil, šjmě neřesti našypal. — Pán chodil po wššj řragině, uče a zwěštuge wůli Štce nebesšského: i ty čin též! Kamkoli tebe Pán postavj, řeči a skutky twé nechať wydáwagi šwěďectwj o twé wjře a lásce, upřjmným slowem poučug w pokoře neumělé, w tiřhosti napomjney blaudjci, opatrně odwřacug od hřjchu i wywáděg z něho řleslé bratry a sestry, »kaž slowo, nabjzeg w čas i ne w čas, třestey, proš, žehři we wššj třpěliwosti a učenj.« — Pán šřawil i noci na modlitbách, prošiwage Štce, aby »poswětíl lidi w prawdě, a milowánj Božj by bylo w nich«: i ty čin též! Modlitbau řrděčnau newštáwen dnem i nocj wžywati Pána, aby šlitowaw se nad námi, Duchem swým uweďł nás k poznánj wššeliké prawdy, roznjtil k milowánj zákona swého. Tať sobě počjneyme, D. D., přjkladným žiwotem, opravdowau láškau, náležitými skutky milosřdenštwj ušlug o to kažďý z nás, aby semeno dábelšské, blud a hřjch mizel den po dni wjce na roli Páně, w Širkwi Božj. Či snad ší myšlšš, B. M., že šám řněž toliko k tomu zawázán gest? Š nemylmež se, D. D. Na řněžštwj křestanské lášky poswětíl nás wššedny bez rozjdlu Špasitel i řriw šwau drahau, wycezenau na řřjži, i wodau řřtu swatého. A ty by chtěl, ty by gš bratře! směl žradně oďřci se té ctnosti, bez kterěz ničjm negš, leč mřtwým tělem, bezžiwotným popelem? Ach, powaž, »bez lášky nic negsem!« ři sw. Pawel: a ty by směl gináce smřřlet? Bůh ti to welj, a ty by nechtěl posłauchat? Š tohoť bohďa nebude, aby tohoto hlasu, aby té lášky šřetřiti neměl! Řemému synu nesřšťastného řrále Řřesa rozwázal se gazyť, že zakřřł wjřtěžného wřaha, wytašiwššjho meč na nesřšťastného otce geho: a u tebe neměla by láska tolik moci a šily, aby slowem, skutkem záhubu odwřátil od hynaucj dušš bratra swého? — Samaritán posłussen hlasu šrdce swého, ugal se žida upadlého mezi lotry: a ty byš rozkazu Božjho méně wážiti směl? Aneb bogjš se snad obětj, těžkostj? Bud ší, že by tě to štálo práce a namáhánj. Neleřkalat se gič sw. Monika: za to wššak štal se zblaudily gegj syn Auřustin sláwau Širkwe, chłaubau nebesštanů. Nešřetřil obětj ni Škarel, ni Frantíšek ni ginj swatj — a za to hlášj se k nim co k otcům a dobrodincům swým tisícowé. A ty byš, B. S., wy byš te s nimi nechtěli mjiť učaštenštwj w sláwě Božj, wy byš te se dali zahanbiti Samaritánem? Šdstup to od nás! Wěďauce, že, weďle wřpowěďi sw. Jana Zlatoušského, »čłowěť geďinau dušš jřššaw, mnohem wětššj sobě dobude zášluh, než řdyby tělo swé sebe tužššjm mřtwenjm mořiti měl«: wěďauce to, prawjm, žádných nesřetřime obětj, welikých tēchto hledme ší dobřti zášluh. Špatřiwšše šrdce swé pšsenici prawě wjry, ctnosti a lášky Božj, ušlugme wššemožně, aby ubřwalo den po dni kaukole na roli Božj, a tať prowáženi blahošławenštwjm bratřj swých doštanem se do štodol řřálowštwj Krístowa w nebesjch. Amen.

nynj uwrhl f nohaum!« zvolal celý zanjcený, »arossaf gá toho nesnesu, gá se s nj widěti nesmj!« A w tom měl poněkud pramdu. Shledánj nesišťasných těchto manželů w takowém stawu bylo by ge, gáf sám lékař prawil, bez pochyby zbawilo života. — Že gsem wssaf při této třetj náwssstěwě na bjdu rodiny, za kterau gsem se ráno ssel přimlawat, nezapomenul, a že doktor ochotně ssědrau rukau ku pomoci přispěl, netřeba připomjnati. S newýsłownými city nawracel pak gsem se z chuděho onoho domku, w kterémž mi ráno srdce pukalo. Celá rodina blahosławila neznáměho dobrodince, otec nemocný rozplakal se radostí, žena, děti padše na kolena, modlily se za toho, kterýž gim profázal wjce, než bych se byl gá sám nadjeti směl. Gá slyšel, gá se modlil zároveň s nimi. Prwé než gsem se odebral na odpočinutj, objrage se na myslí s wýgewy tohoto dne, slyssel gsem w srdci hlas: »Tento muž němůže w newěře zahynauti!« (Dokončej budacně.)

Církevní zpráwy.

Z Prahy. Prwní swazek Časopisu pro katolické Duchowenstwo sotwa wysel, a již ihned celé wydání rozebráno jest. Tomuto žadaucimu zdaru za jisté nemálo každý se potěši, komu na zwelebení literatury opravdu záleží. Že však nowí předplatitelowé se hlási, bezpochyby k druhému wydání tohoto prwniho swazku se přikročí. Záležel to na tom, bude-li těch p. předplatitelů tolik, aby se náklad wydání zaprawiti mohl. Oznamujice milau tuto nowinu drahým čtenářům podotýkáme, aby, pokud by si ještě kdo žádal opatřiti dotčený časopis, k wys. důst. p. *redaktorowi* J. V. Jirsíkowi, kanowniku na hradě pražském, w přičině této záhy se obrátil.

Z Brandýsa nad Labem. Měli jsme tu rozto-milau slawnost. Nelze o ni mlčeti. Wůbec milowaný arciděkan zdejší, weledůst. p. *Antonín Burger*, poděkowaw se právě minulé dny z úřadu vikáře a školdozorce, swětil 6. ledna w tiché domácnosti sedm a šedesátý den swých narozenin. Kněžstwo a učitelstwo celého střidnictwí Brandýského, jakož i úředníci a měšťané Brandýští použili příležitosti té k tomu, aby důstojnému kmetu na jewo dali swau wřelau úctu, swé powinné díky. Okolo 5té hodiny sešli se všickni hlučně na děkanstwí, a ctihodný kmet, všecken ustrnulý a citem zmožený, uведен jest na hořejší siň, na kwap sice, ale slušně k slávě této dnešní přistrojenau. Zde mu důst. p. *Josef Hlawáček*, farář na Winorí a nástupce w úradě vikariátním, jménem všech tu přítomných ne-ličenými, srdečnými slowy přednesl upřímná přání ku zrozeninám, spolu i žalost nad tím projewuje, že kněžstwo odstaupením jeho tak otcowského wůdce ztratiti má, i díky čině za ty mnohonásobné péče o blaho posud mu podrízených kněží. I připojil k tomu posléze snažnau žádost, aby důstojný milowaný kmet stříbrný, od kněžstwa s synowskau ochotností obětowaný, auhledný kalich na památku přijmauti ráčil. Jménem úřednictwa žádal dluhého ještě a radostného wěku ctihodnému oslawenci p. *Josef Horký*, c. k. radda a wrchní panstwí Brandýsa. Měšťané mu podali při té příležitosti

na pergameně nádherně vykreslený diplom čestného Brandýského měšťana, ne že by tau měrau weliké zásluhy swého duchowního pastýře o město oceniti zamýšleli, ale aby takowým wýtečníkem obec swau zwelebili. I páni učitelowé okresu Brandýského přinesli krásnau obět. Přijaw tyto důkazy wděčnosti, osłowil důst. p. arciděkan shromáždění takto: »Welební bratři! urození páni! Slze mi mluwiti brání. Za tuto Waši lásku ke mně a za všechnu mi vždy propůjčenau náchyllost mějtež srdečné mé díky! Složil jsem se sebe uřad, mně již obtížný. Nutila mne k tomu starost o spasení duše mé, an se wěk můj již ku konci schyluje; přiměla mne k tomu wyšší powinnost, anaž mi obzlaště o stádce swé péči míti káže. Nejsa teď nižádným poměrem k Wám paután, snažně Wás žádám, abyste mne jakožto spolubratra w přátelstwí swé přijali. Wážené měšťanstwo! i za Waši ke mně šetrnost wřelé skládám díky. Přičiním se, abych co Wáš pastýř a spoluměšťan i další Waší lásky vždy hodným se stal. I Wám děkuji, pp. učitelowé! Waši horliwé pilnosti vždy jsem se diwil — Waše uznalost teď mi jde k srdci. Díky Wám! díky nejsrdečnější všem zde přítomným!« — Slowa ta šla od srdce k srdci. I bylo jásání wnitř i zewnitř, vše tu wolalo: »Sláwa Mu!« W to pojednau wpadne sborowý zpěw, ku počtě oslaweného pány učiteli prowozený. Básně samé zlatotisk w drahé auprawně obálce podán p. arciděkanowi. Jiné pak wýtisky přítomným rozdávány. Opětowaným: »Sláwa Mu!« probuzena hudba i střelba, čímž se tak srdečná slawnost utěšeně skončila. — Tímto dnem vykročil weledůst. p. *Antonín Burger* z činnosti vikářské, we kteréž sobě, po 19 let w Budínsku, a 15 w Brandýsku neunawenau snažností o vzdělání mládeže, obezřetným w nesnadných těchto poměrech počínáním, horliwým o vše, čímž se dá zdar křestanského žiwota docílití, usilováním, milým a prawě otcowským kněžstwa sobě podrízeného powzbuzováním, podiwuhodnau u prostřed welikého to náwalu co rok přibýwajících prací wytrwalosti — slowem: swau maudrostí a láskau, kterauž se každému co rádce, přítel a bratr propůjčowal, i úcty všeobecné a wděčné památky i zásluh zjednal nesmrtelných. — Dobrotiwý Hospodin račiž mu w saukromném a nyní již wýhradně jen stádcí jeho wěnowaném žiwotě uděliti milého poklidu! —

Z Norweg. Po tři sta let nesměl ni we Šwédsku, ni w Norwegách nižádný katolik wíru weřejně wyznáwati. Wyjímaje některé, semo tamo roztráusené katoliky, nebylo w celé zemi ani jediné obce. Roku 1845 wydán jest teprwa zákon, kterým se dowolilo i katolikům, stawěti chrámy a zakládati obce. Neunawitelnau horliwostí kněze Studacha, apoštolského vikáře w dotčených krajinách půlnočních, založil a wystawěl se již w Stockholmě pěkný chrám katolický. Tato stawba i zřízení nowé této katolické obce stálo 100,000 zl. — a tyto peníze nasbírala i složila křestanská láska! Dokonaw jedno bohumilé dílo, hodlá horliwý tento kněz rovněž i w hlawním městě Norwegském, Christianě, wystawěti kostel pro rozptýlené katoliky. Jsaut to wětším dílem sami nezamožní řemeslníci, — a uto již, seč byli, učinili. Není jich leč několik set, — a předece složili již 26,000 zl. k dotčenému tomuto cíli. Kněz Studach počal pak na nowo prositi we Francauzích a w Němcích mezi katoliky o almužnu pro malé toto stádce Páně. — Přejemeť mu žadauciho zdaru, těšice se naději, že w krátce bude též i w Christianě státi chrám katolický.

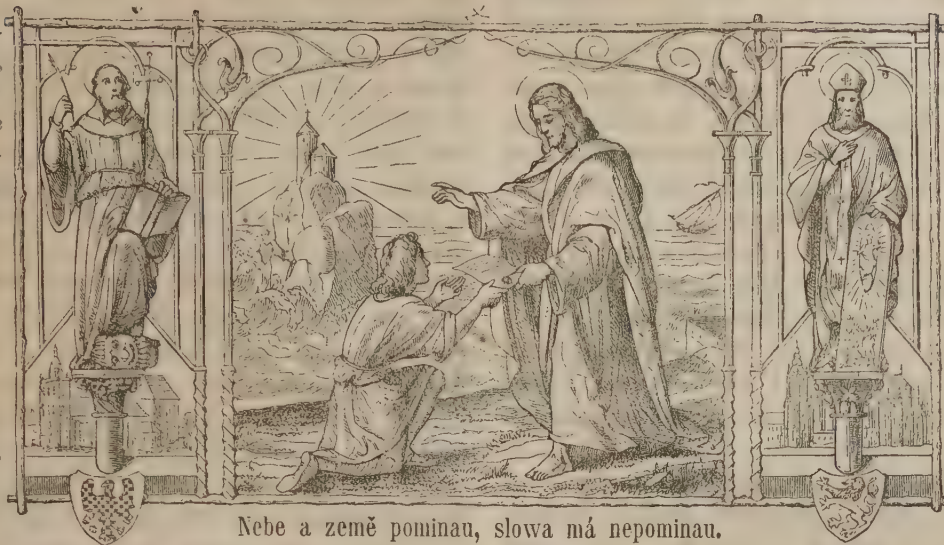
BEAUCONNES

Číslo 12.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wacsl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wacslaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se; u *wy-dawatele* na Do-byt-ém trhu, č. 552, i *we všech řádných knih-kupectvích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wacsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle VI. po Zjew. Páně.

Obsah: Řeč na neděli VI. po Zjewení Páně. — Otmar Konrád. — Nevěra neblaží. — Obrazy šlechtynosti. — Církevní zprávy.

Dne 13. února.

Řeč na neděli VI. po Zjewení Páně.

Ewangeliium sw. Mat. XIII. 31—35.

Gíž dwafráte po sobě mluwil k nám Pán Ježíš o králowstwj swém. A hle, i dnešnj sw. ewangeliium opět w nowém podobenstwj stawj nám před oči dra-hau tuto Geho Cjrkew. Z nebudeť nám to na škodu, D. D. Cjm lépe gi totiž poznáváme, cjm srdečněgi při-lneme k nj upřimnau láskau synowskau: tjm gasněgi bude swjtití slunce prawdy, tjm slawněgi bude pa-nowati ctnost, tjm mohůtněgi uhostj se na zemi po-řog a blahoslawenstwj. Cjrkew zagistě, tento národ měřjch, gakž gi sw. Augustin wykládá, gest, wedlé slow sw. Ambrože, nowým rágem, gehož stromem ži-wota gest Kristus: i kdož by nechtěl býti obywatel-lem ráge? Cjrkew gest, gakž učj sw. Jan Zlatoušty, korábem spasenj: i kdož by nechtěl uchrániti s Roemem duffi swau před potopau zlázy? — A hle, D. D., právě proto, aby w srdcích lidských taužebnost po tomto korábu, po tomto rági roznjtil, podal nám Pán dwoge dnešnj podobenstwj, přirownáwage w něm z rnu horčičnému a kwasu králowstwj nebeské. Ze zrna horčičného wyrůstá strom, »tak že příslétagi práci nebesťj, a bydleji na ratolestech geho:« z malého sboru aposťolského rozmohla se Cjrkew, tak že národové rozličných stran a gazyků winau a hlásj se k nj. Kwas, »kterýž wzawšj žena, skryla we třech měřjch mauky, ukázal moc swau, tak že zřysalo wšsecko:« milost a láska Božj, dobytá Kristem, udělená Duchem swatým, pronikla wšsecka srdce, kteráž wěrau

přigala gi, tak že znouwu zrozena i posvěcena bývagi swětlem a duchem Páně. A my, magjce takové ugi-řtění, my bychom wáhali, s ptactwem nebeským letěti ke stromu života, znáti se k Cjrkwi, bydleti na geho ratolestech? zdrahali bychom se, přigmauti kwas mi-losti Božj do srdcí swých? — S tuť bychom, D. D., sami nad sebau plakati a hořekowati musili pro zá-hubnau zaslepenost swau. Ano, B. M., gen zaslepe-nec a swüg vlastnj šřkudec odwracj se na zlázu duffe swé od Cjrkwe. Či snad měl bych wám to doká-zat? — Při zgewné prawdě netřeba důkazů. Ra-hlédneť zagistě, nýbrž musj to nahlédnauti každh, kdožkoli zdawě gen dvě tyto věci powážj, které mu podává Cjrkew. A tážete se, které? — Cjrkew po-dává nám:

1) Slowo Páně,

2) milost Božj.

»Mnohé věci gsau,« dj sw. Augustin, »kteréz mne wšjim právem držj w Cjrkwi katolické.« — Nám, B. M., nenj potřebj, wykládati šřiroce významné toto powěděnj dotčeného sw. otce: každh zagistě katoljř, wědaucj, co mu dává Cjrkew, musjť ústy i srd-cem mluwiti neginať než sw. onen biskup Hipponský. Neboť kdež medle gest na swětě klenotů a pokladů, gežto by nebeské dary slova, wjry, milosti Páně pře-wyšiti mohly? — A hle, D. D., Cjrkew swatá gest tau starostliwau matkau, kteráž wžácnými těmito dary obohacuge nás; onať to gest, kteráž nám

1) slowo Božj, wjru a prawdu Kri-stowu w celé přesnosti a čistotě podává. Je to gegj

úkol a povolání, komuž bych to připomínal? Člověk nebyl by hoden slauti křesťanem, neznage rozkazu, čímž welj Kristus apostolům: »Gdauce po wšem swětě, kažte ewangelium wšemu stwoření, a učte ge zachowáwati wše, cožkoli přikázal gsẽm wám.« (Mar. XVI. 15 a Mat. XXVIII. 20.) Ano, D. D., hlásati ewangelium Páně, hlásati slowo Kristowo a zgewenau Gjm prawdu: toť gest úkol swatě nassj Cjrkwe. A myslíte snad, že dráhá choti Kristowa může zapomenauti na toto swé nebeské povolání? — D kdybychom neměli, že ge Cjrkew dcerau wěcně prawdy a lásky, kdyby nás bylo zůstalo tagno, že »Kristus,« gaťž dj sw. Pawel, »milowal Cjrkew, a sebe samého wydal za ni, aby byla swatá a neposkvrněná« (Ef. V. 25, 27): giž pauhy zrak a sluch musil by přeshvědčiti nás, že Cjrkew stoji wěrně k úkolu swému. Aneb ž čj rukau máme nebeský klenot pjsẽm swatých? Kdo to bdi nad pokladem tjmto slowa Božjho? Čj hlas wolá nás do škol a chrámů? Čj medle ústa ohlasy nám bez uštání wyřowědi Páně? Kdo to wysílá syny swé po městech i dědinách, přes moře a paustě i do těch nejdálších končin, aby kázali Krista a sice uřizovaného? — Ahy, D. D., nikdo, ani sám ďábel nemůže nám to upřiti, že wše toto činj Cjrkew. Ano, D. D., Cjrkew to gest, kteráž přigawši zrno hortičné slowa Kristowa, i u prostřed diwochů i mezi národy wydělanými sází a osseřuge dráhé toto semjnkó, aby wyrostl z něho strom wjry, oshpaný kwětem nábožnosti a owocem lásky. Zatwřelost a newděk, potupa, posměch, pronásledowání, nářky, žaláre, katování, nic nedowede udušiti, nýbrž rozmnožuge tjm wjce horliwost gegj we swatém tomto djle. Dnes nechat si rozeženau, nechť umořj w žalářjch, nechť pobigi na poprawištjch katané posly gegj: ona hned na zegtrj nowé wysle. Kdož tedy, a byt uměl sebe lépe lháti, byt se w tom znal neginať než sám mistr a otec klamu: směl by popjrat, o čẽm i zrak i sluch celé gistoty podává? — Než místo této téměř nemožné lži užjwá starý lhář giného klamu. Že Cjrkew káže, nepopjrá: že by slowo Božj, prawdu hlásala, toť w pochybnost uwěsti usiluge. Aneb neslycháme-liž to na swé usši, kterať sobě mnohý chudáček žert a smjch tropj z wěcj, kterých ani nezná, učenj wjry nazýwage powěrau, a báchořek lidu wáže si wjce, než samých pjsẽm swatých? Ano, bohužel! na swé usši můžeš doslechnaut, B. S., rauhamé ty řeči, kterýmiž potupuge lečterý rozaumeť, hned to, hned ono slowo Cjrkwe hůř, než to činil zarputilý žid a pohan, uřizugjce Krista. Bludem, powěrau, pohádkaui slowau mu prawdy, které sám Syn Božj potwrdil žiwotem, a zpečetil smrtj swau, w kterýchž se kochali bystři mudrcowé, pro kteréž na sta tisíců panen i matek, mužů i starců podnikli bolestnau smrt mučednickau. Potupiw wynešẽné příklady těchto reků křesťanských, rád by, abyš záro-

weš s njm nohama podupal křjž Páně: a proto ti namlawá, že co Cjrkew káže, nenj slowem Božim. Než ať nic nedjm o walném zástupu mužů, gežto se nepřiznali k Cjrkwi katolické prwé, pokud jim nebylo dáno, s Tomášem wložitj prstů do ran Páně, zkusiti místo hřebu, a cele se ugistiti o prawdě učenj gegjho; ať nic nedjm o swědectwj těch tisíců wyznawačů každého stawu, wěku a národu, kterjž wěnowali žiwot, podstaupili smrt na dotwřzenj té wjry, kteraž zwěstuge Cjrkew; ať nic nedjm o diwec a zrazacjch, patrných při počátcech, rozsřowání a trwání této Cjrkwe: — nám gediná otázka, gediná odpowěd w této věci dostatej. J táži se wás tedy, D. D., zdaž by wás neoběsila hrůza, kdyby nestřastný rauhač směl před wámi podwodnjkem a lhářem nazwati Ježíše Krista? Wjm, co mi chcete řeci na tuto otázku. — A hle, ušrňte se nebesa! podwodnjkem a lhářem nazýwá Krista člověk, gežto popjrá, že nenj prawdau, že nenj slowem Božim, co káže Cjrkew. Neb nenj-liž to Kristus, gež wece hned k prwnjm apostolům: »Kdo wás slyši, mne slyši? — Gako mne poslal Dtec, takť i gá posílám wás. — Kdo wás přigjmá, mně přigjmá, a kdo mne přigjmá, přigjmá toho, kterjž mne poslal?« (Luk. X. 16, Jan XX. 21, Mat. X. 40.) Tak a neginať mluwj k apostolům swým Ježíš. Ano, Dnt mimo to slibuge, že s nimi zůstane po wšecjch dny až do skonání swěta (Mat. XXVIII. 20); na skále že wydělá Cjrkew swau, a brány pekelné že nepřemohau gj (Mat. XVI. 16.); Utěšitel, duch prawdy, kteréhož dá jim Dtec, že s nimi zůstane na wěky. (Jan XIV. 16.) Může-liž zřegměgi osvědčowati nám Spasitel náš, že slowo a učenj Cjrkwe gest slowem Geho, gest učenj Božim? Kdož tedy twrdj na opak, učenj, slowo, wjru Cjrkwe apostolské nazýwage báhorkau, powěrau, bludem: nestřastný rauhač, zdaliž nepotupuge Krista co podwodnjka, lháře? D zacpemež sobě usši, zawřemež srdce na dewatero zámku před takowauto řečj. Wěřjme-li Kristu Pánu, nemůžeme leč s radostj wyznáwati, že Cjrkew slowo Božj, wjru a prawdu Geho zwěstuge nám. A my bychom slowa tohoto, wjry a prawdy této směli sobě newázit? Sw. Ambrož nazýwá slowo Božj sluncem: a my bychom směli před njm oči zawjrat? Slowo Božj gest, wedle slow sw. Bernarda, dušj i pokrmem, i zbranj, i lékařstwj, i pošlau, i pokogem: kam bychom tedy poděli rozum, kdybychom slowu tomuto přjstupu nepřáli do srdcj swých? Giž sw. Dawid osvědčowal, wyznáwage před Bohem: Swjce nohám mým slowo twé, a sladké dásnjm mým gsau řeči twé, nad med gsau ústům mým (Žalm CXVIII. 105, 103): a ty by směl odwracet se od Cjrkwe, gežto ti toto slowo podává? — Odstup, D. D., odstup to od nás! Čjm dražši nám býti musj slowo Božj: tjm wěrněgi mēgme se k Cjrkwi, kteráž wzácným klenotem tjmto obohacuge nás. Awšak sw. matka

nasse netoliko nebeským klenotem pravdy Kristowy datj nás, nýbrž ona podává nám

2) poklad milosti Páně. Bez této milosti, B. M., málo by nám prospělo sebe horlivější ohlašování věčné, Kristem Pánem zgivené pravdy. Zrno horčičné umře w zemi, nedostane-li se mu vláhy a tepla: wjra zůstane mrtwá, zůstane bez lásky, slovo Kristowo newyda užitku bez milosti Boží. Nauka zůstane trupelem, pakli se do ni nedá kvasu: wšeliké usilování lidské bude marné, pokud myšlení a snahy nepronikne a neposvěti moc milosti Boží. Nepověděl zagisté nadarmo Pán: »Beze mne nic nemůžete učiniti.« (Jan XIV.) A kdež medle máme hledati dražau tuto milost Páně? Uly tam kdež gi rozdává sám Bůh. A tážete se, kde by to bylo? Nemohuť říci leč pauhau pravdu, nemohu wám ukázati leč na Cirkew. Pán Jezš zagisté ustanowiw tuto neposkvrněnau choť swau za matku národům, posvětil gi za žiwau nádobu Ducha Swěho. Ano, D. D., na Cirkew Kristowu štaupil Utěšitel Duch swatý, a wedlé přispowědi Páně, zůstává w nj. We gměnu a na místě této Cirkwe osvědčil sw. Pawel: Tak o nás smýšleg člowěk gako o služebnjcch Kristowych a rozdávajcch tagemstw Božjch. (1. Kor. IV. 1.) Cirkew zagisté gediná gest nadána pokladem mnohonásobné milosti nebeské. W nj prýstj se studnice, w nj temeni se pramen wody žiwota na obmytj a posvěcenj duffi nassjch; w nj gest oltář, na kterémž obnowuge bez ústání obět smjřenj věčný kněz a beránek nás, Kristus; w nj gest stůl, u něhož se rozdává tělo a krew Páně za pokrm, obživující k životu věčnému; w nj gest oheň, kterým rozum swělá, srdce lásky a žiwot swatosti nabývá, — slowem: w Cirkwi wane, přebývá, působj Duch Boží, ona pak gest posvěcenau přísluhowatelkau milosti geho. A nám ti dokazowati, B. S., že Cirkew stoji wěrně i rástomto swém powolání? že rozdává přez žadaucj milost Boží synům Adamovým? Než nač byh šřil a low, kde třeba gen očí otewřít? Wegdi do chrámu, o podjwey se na křtitedlnici! Z nenj-liž to Cirkew, kteráž přigawši tebe tam za dítě swé, a wodau křestnj, milostj Ducha swatého obmywši tebe od hlychu, posvětila duffi twau za dědičku věčné slávy? — Obrat oči swé k zpowědlnici! Z nenj-liž to Cirkew, gežto probudiwši tebe z dřjmoty hřjšné k pokání, rány duffe twé, wymité wjnem pravdy, natjra olegem milosrdenstw, a podle moci, udělené sobě od Pána swěho nebeského, rozmazuje swazky nepravosti twých, i mjrj tebe s Bohem? — Pohlédni na oltář! A zdaž to nenj Cirkew, kteráž tam čeká tatřebně na tebe s večerj Páně, aby tělem a krwj Krista Jezšisse posvětila k životu a blahoslawenstw nesmrtelnau duffi twau? Ano, rozpomen se, kdož to ge, kterýž při sw. birmování i zbraň i šlu ti podává do boge se wšemi wrachy spasenj

twého!? Pomni, kdo to w swátosti pomazánj ugimá se tebe w nemoci, a ohražuge duffi twau proti nátiškům smrti; pomni, kdo tito poswětiti hleděl otce a matku, kdnž se přisahau zawazowali k wěrnosti a lásce manželské, kdo to poswěcowal kněze, kdnž přistupowal k oltáři, aby položiw žiwot swůg za obět Kristu, stal se služebnjkem pravdy a lásky ku prospěchu swých bratrj! Kdo giný to wšse činj, než Cirkew? Hle, při každé této swátosti — ano, při každé příležitosti otwjrá milostiwá tato matka poklad swěrených sobě milostj, kyne, wolá, nýbrž i wšřice wycházi synům swým, aby gim poskynauti mohla, čehož gim třeba, aby gim wložiti mohla kwas milosti Boží do srdce ku posvěcenj duffi, k pogistěnj žiwota a blahoslawenstw. A ty, mage matku tak bohatau, že knjzata a králowé u nj hledati musj pokladů, nechť-li umějti hůř než chudáci; ty mage matku tak pečliwau, že nebdj rodička nad nemluwnětem tak, gako ona stará se o spasenj twé po wšřechen žiwot twůg od kolébky až k hrobu; ty, mage matku tak dobrotiwau, že gest w každé potřebě na zawolánj hotowa, na pomoc přispěti tobě: směl by beze škodny sobě newážit bohate, pečliwé, dobrotiwé této matky swé, od nj se odvracet, za nj se hanbit? Či chceš oželeťi darů, kteréž rozdává, pohrdage slowem Kristovým a milostj Ducha swatého? Uneb wážš si duffe swé tak málo, že o to nedbáš, gaká bude gegj wěčnost? Ach, neoflamáweyž se nikdo z nás, D. D. Wěčnost nasse bude, gaká byla smrt, gaky byl žiwot nás! A gakowž medle může býti žiwot, kde člowěk pohrdl milostj Boží a slowem zákona Páně? Učiti wám ho, D. D., nebudu, ale ze wšři duffe prossim a zapřisahám wás, chraňtež se, ať na wás nepadne kletba, že i wy gste pohrdli matkau, kteráž dle ustanowenj Páně drahými klenoty wjry a milosti Boží obohacuge syny a dcery swé. Wedauce, že nám slowo pravdy Kristowy zwěstuge, otewřeme sluch i srdce Božskému tomu hlasu, nastrogme duffe swé, ať gsau roli, na kteréž by zrno horčičné pravdy křestanské utěšeně wzrostlo angelům ku potěše, lidem ku prospěšenstw. Gsauce tjm cele ugistěni, že Cirkew kwasem milosti Boží usiluge poswětit myšlení a city, snahy a skutky nasse, nebraňme, nezpečugme se gi w blahoděgném tomto djle. Posluffni gsauce hlasu, ošřihyeme radny, užjweyme pomoci gegj. Wěrnost, kteráž přilneme k nj, bude důkazem lásky nassj ku Kristu, bude cestau k gegjmu dědictw. Čjm wjce rozhognj se w nás milost Boží: tjm utěšeněgi wzroste strom wjry, tjm blaženěgšj bude žiwot náš na této zemi. Čjm wěrněgi přilneme k Cirkwi, tjm gistiěgi ugdeme sláze. Utěšený rág žkwete okolo nás, w srdcech nassjch bude pak přebýwati Duch swatý, a owoce geho: lásky, radosti, pokoje, trpěliwosti, dobrotiwosti, dlauchočekánj, tichosti, wjry, mjrnosti, zdrželiwosti, čistoty dostane se k nám. Amen.

Otmar Konrád,

prélát Rajhradský na Morawě.

(1764—1812.)

Slavný a nad jiné starší klášter ctihodných bratří Benediktinů w Rajhradě na Morawě bude roku 1848 slawiti osmistyletu památku swého, založení. Půwodce znamenitého tohoto kláštera jest hrdinský český wojwoda Břetislaw (1048). Přirozeným během musí pak tu přijiti člověku na mysl otázka: mnoho-li asi ušlechtilých duší po tak dlouhé věky w posvěcených těchto zdích žilo, kteří z nich Wlasti, Církwi, Bohu život swůj věnujice, nesmrtelných zásluh si dobyli o království Boží, působivše blahodějně i na své okolí i do dálky? Tato přirozená otázka zawdala mi podnět k bedlivému rozjímání. A hle, tu se mi postavil před oči muž, kterýž všechen zřetel na se obrátil. Byl to slowutný opat **Otmar Konrád**, newšední ozdoba mého rodného města, zaslaulý otec swého řádu. Wypřaw se u starých pamětníkůw, prohlédaw matriky i knihy městské, a sebraw, co bylo kde o něm psáno, hleděl jsem sobě sestawiti obraz života a působení znamenitého tohoto kněze a vlastence. Wýtěžek bádání swého tuto podávám.

Rodičowé jeho byli: **Jan Wit Konrád**, lazebník, potom radní, později primator, a konečně knížečí aktuarius w Iwančicích; manželka jeho slaula Kateřina, dcera Karla Rosmarina, primatora a mydlářského mistra Iwančického, muže, jak z knih widno, wůbec wáženého a zámožného; jehožto památku zwon sw. Barbory na věži a zádušní mše swaté ještě po nás budaw ohlašowati potomkům.

Narodil pak se wýtečným těmto rodičům synáček dne 24. října r. 1729. Ku swatému křtu nesl jej sám místní farář, **Matěj Beseda**. Dali mu jméno Karel, bez pochyby proto, poněwadž čtvrtého listopadu swátek sw. Karla Boromejského připadá, aneb snad že nábožný jeho děd tak se jmenowal. Zároveň však přidáno jest mu jméno Jan Nepomucký, jak se podobá, aby měl synáček památku, že toho roku, kdy se narodil, za swatého vyhlášen byl sw. Jan Nepomucký.* A w tom zajisté jedná se chwalitebně, když rodičowé aneb kmotrowé jménům vlastenských swatých a swětic Božích přednost přikládají; neboť jsau takové osoby owšem o naše pokolení i zaslaulější i nám známější, jelikož všelikými slavnostmi, pautěmi, obrazy, sochami, chrámy, jménem jich zaswěcenými, kázanými, powěstmi, zpěwy atd. we vlasti slawenější.

* Že sobě zdejší obywatelé jméno sw. Jana Nep. té doby welmi oblíbili, to swědectví máme, poněwadž na náměsti swému miláčku ke cti sochu wystawěli, a to sice tak, že socha o tři leta dříve stála, než sw. Jan Nep. od papeže za swatého veřejně wyhlášen byl; jakož po dwakráte chronografický podpis r. 1726 wykazuje. A což diwu! vždyť pak w matrice ještě dřív nacházíme jménem sw. Jana Nep. pokřtěných pacholátek!

Odtud pak jde, že duši jmenowcowu k činění dobrého častěji a důrazněji namlawují, nežli jména vzdálených od nás, aneb takowých swatých, z jejichžto života málo wíme, třebas byli o sw. Církew sebe zaslaulější.

Než obraťme se k wýtečné naší rodině křesťanské w Iwančicích. Učitelem nadějného syna Karla Jana na domácím učení byl **Ignac Obratanský**, kterýž se byl z Prahy k nám na školu dostal. Tenť prý jej ke zkaušce do Brna wozíwal. Nemínímť tu klásti na wáhu zásluhy učitelowy o wzdělání wýborného mládencečka: to však jisto jest, že hlawní základ mravní zwedenosti jeho položen jest ušlechtilau, křesťanskau matkau Kateřinau. Tato wěrná duše switila milému synu vlastní swau nábožnost, a wstúpila do srdce sítě a zarodek těch ctností, kterýmiž později proslynul synáček její. Dochowalyť se zajisté po dnešní den pěkné některé paměti o blažené této matce několika wýborných synůw. Takť může nám za důkaz její zbožné mysli slaužiti, že, jakž jest nám doswědčeno, w letě každý den pod wečer, pokud dowolila powětrnost, putowáwala do kapličky starohorské, as půl hodiny od města vzdálené. Před málo lety wisel tam ještě na stěně obraz, představující rodinu, klečící před blahoslawenau matičkau Boží Marii. Na prawici wymalowan byl otec s čtyřmi syny, mezi nimiž byli tři kněží: Benediktin, Cisterciák a Paulán, čtvrtý byl w oděwu swětském; na lewici matka opět s čtyřmi dcerami, všickni spolu opatření růženci. Toť byla celá rodina primatora Jana Wita Konráda. Příčina půwodní wystawy toho obrázku, ač se jí lze domýšleti, není známá. Za to však můžeme s celou jistotau twrditi, že nábožná matka a hrdá pautnice k této kapličce newěnowala Paní Marii toliko prkénko a malowané na něm děti, alebrž že obětowala jich samých s tělem a duší pod mocnau její ochranu. Toť zajisté ukázká skutek. Ze čtyř synůw wydarili se jí tři kněží a jeden doktor w lékařství. Jest pak se wědět snadno dowtípati, že nebylo bez welkých a mnohých starostí, nežli jich a čtyř dcer swých k městu šťastně uwedla. Jakých se tu potřeb každodenně objewilo pro pečliwau Martu! Wraucí pobožnost pak ji w swědomitém pečowání mateřském nic newadila, nýbrž na opak břemeno starosti těchto usnadňowala se jí láskau starostliwé matičky Syna Božího. Příklad nebeské této Matky byl jí zrcadlem, její we všelikých strastech jasná a utešená mysl byla pro ni studnicí rozkoši, a její přiwětliwá láska pramenem posily i požeňnání Božího, kteréž i na matku i na celau rodinu její splýwalo.

Z mládeneckého života Karlowa ničeho jsme se nemohli dopátrati, až do toho času, když se

odebral do kláštera Rajhradského, a jméno své Karel Nepomuk za jméno Otmar vyměnil. Pro výtečné schopnosti a znamenitau učenost bylť hned za prvních let svého řeholnického života w klášteře professorem filosofie a theologie, jakož i knihovníkem, archiwářem a tajemníkem prelátovým, a již tehdaž prý na domácí život klášterní blaze působil. Mnohem pak více objevila se blahodějná činnost jeho, když sám 10. čerwence 1764 opatem učiněn jest. Zpráva o tomto powýšení wřelau radosti naplnila rodáky, kteřížto na důkaz účastenství svého oslawenému krajanu krásné mešní rauchy se znakem svého rodného města wěnowali. Nebylť bychom se o tom zmínili: než zdát se nám to býti důkazem, kterak Iwančickým sláwa obce jejich a města na srdci ležela, a jaké vážnosti, lásky dotčený náš opat i celá jeho rodina mezi měšťany požíwali, čehož si owšem již i nábožný jeho děd i otec s matkau o celau obec dobře byli zaslaužili.

Swědomitému křesťanu nebýwá nižádné důstojenství a powýšení, leč rozmnožením břemen péči a starosti. Čím wyše kdo stojí, tím wětší jsau jeho powinnosti. Stana se spráwcem jiných, zawázán jest, dle slow Kristových, býti jejich služebníkem. I zkusil to w plné míře opat náš *Otmar*. Bylť pak to wěru trudné časy, w kterých mu správa řádu a kláštera swěřena byla. Jeho swědomitost, opatrnost a horliwost dowedla však w nesnadných okolnostech náležitě wyhowěti powinnostem těžkého powolání. Kdekoli welela potřeba, všude ukázala se činná jeho ruka. Některé klášterní budowy, nejwice chrám Páně, byly zemětřesením r. 1753 porauchány tak, že každau chvíli brozily sesutím: dwanácte let měl opat Otmar co dělati s opravowáním a dostawowáním. We wsi Hluboké wystawěl zámek s kapli, w Rajhradcích a u Holasic dwa dwory; od něho jest díl stawby mezi konwentem a prelaturau; od něho chrám Páně w Sirowicích a chrám u sw. kříže w městečku, který za farní kostel powýšil, nepočítaje oprav jiných na rozličných budowách a menších stawbách, k hospodářství příslušejících, a wysušowání močálů okolo kláštera atd. — Příkladná tato činnost prelátowa došla však také podpory náležité. Tak u př. darowala mu jistá urozená paní 20000 zl. stří. k dotčeným účelům. Mimo to zakládali prý ho též zámožnější vlastenci.

Horliwý opat maje péči o zwelebení kláštera i chrámů, stawení a hospodářství, nezapomenul nikoli na poddaný lid svůj. I tu okázal se opět nejínak než jako otec. Žádaje ulehčiti život, rozhojnití prospěch a zwelebiti hospodářství milých poddaných svých, sám o své ujmě, prwé než se o to počalo jinde jednati, zprostil je obtížné ro-

boty, malý poplatek výroční pro klášter sobě vymíniw. Zároveň založil též na statcích klášterních dvě osady, naznačené jménem jeho. — A hle, toto lidumilowné počínání jeho nezůstalo bez odměny. Jest wůbec známo, jaký osud se za císaře Josefa II. proti klášterům, opatstvím a proboštstvím w Čechách a na Morawě obrátil. Že Rajhrad obecně téměř pohromě, kterauž tolik klášterů zrušeno jest, šťastně ušel, bylot bez pochyby owocem zásluh prelátových. Císař Josef II., wida blahé působení jeho, netknul se staroslawného tohoto sídla Benediktinského. —

Awšak při všech těchto swých starostech o wěci časné nepřestal ctihodný otec *Otmar* o wěci duchowní, o wzděláni a zwelebení synů swých všemožně usilowati. Mimo jiné jest nám, to již swědectwím, že welkau zásobu knih z knihowen wyzdwižených klášterů skaučil, jakož i celau knihownu po Brněnském biskupowi, hraběti Chorinském. Krásná síň, kterauž dal pro wzácné a drahé tyto sbírky wystawěti a uprawiti, zůstane po wěk milau památkau jeho wřelé lásky k umění a wzdělanosti. Nemenším pak než učené tyto poklady k milowání wěd a umění podnětem byly weškerému řádu i zjewná láska i příklad wyborného preláta. W knihowně klášterní chowaji se posud čtyry swazky libomudreckých a bohomluweckých jeho pojednání, jeho „Dennik Rajhradský“ a znamenitý spis „Prawidla nowicůw“, kteráž se tuším po dnes nastáwajícím nowáčkům řeholním čísti dájají.

Ze všech těchto snah a prací dá se snadno wyrozuměti, co by takowýto slowutný a účinný muž w čele četných bratří swých byl dobrého mohl dowěsti, kdyby žiwobytí jeho bylo do přízníwějších časůw upadlo. Než nešťastné běhy wálečné, kterýmiž se při konci minulého a počátkem tohoto wěku wšecky téměř končiny swěta otrásaly, rušily mír a pokoj i w těch nejodlehlejších stěnách klášterních. Nejwice však útrpností, natropených dotčenau wálkau francauzskau, zakaušel náš ctihodný, důstojný kmet w posledních desíti letech zaslaužilého žiwota svého. Každým rokem přibýwalo mu těžkosti. Roku 1805 měl takorķa přede dweřmi osudnau bitwu u Slawkowa. Co tu stařeček ubohý zkusiti musil, snadno poněkud aspoň pochopí, kdo powáží, co jest wojna, co bojiště. Ztráta, kterauž sám klášter utrpěl na staweních, dobytku a jiných wěcech, obnášela přes 50,000 zl. stří. Bylť to ohromné pro kmeta 80letého rány. Tu však na krátce před wýpuknutím poslední wojny s Napoleonem wyswobodil Pán nad žiwotem a smrti wěrného sluhu svého dne 13. čerwna 1812 z pozemské této bídy. Dosáhši pak pěkného wěku, 83 let, byl 59 let knězem a za 48 plných let přednostau kláštera.

Nastiniwše takto owšem jenom hlavní tahy z života muže šlechtěného, kterýmž se Iwančice i Rajhrad, Wlast i Církew slušně mohau honositi, nesmíme mlčením pominauti, že důstojnému vlastenci našemu při všech těžkostech popřál Pán jedné útěchy, kteréž si umí srdce synowské wysoce vážiti. Wýtečnému opatowi Otmarowi dostalo se totiž toho štěstí, že mohl na Rajhradě drahou matku swau až k smrti dochowati. A toť nebylo pro něho nepatrnau slasti. Nemenší však odměnou za mnohé péče a starosti bylo to ušlechtilé této matce. Každá žena, widawajíc dobrotiwau matičku prelátowu w kostele i jinde, musiwala ji bezděky blahoslawiti, čehož sobě owšem pro swau nábožnost a všechen příkladný život swůj u Boha i u lidí w plné míře byla zaslaužila.

Shlížiwáme-li wůbec z mužů wýtečných a jejich wrstewniky, můžeme to i zde s potěšením učiniti. Rodiště wýtečného preláta Otmara stálo w řadě měst morawských, proniknutých a žiwau-cích duchem wiry katolické. Do času jeho mladosti padají všecy tři veřejné sochy sw. Jana Nepomuckého, obě kapličky, celenská i starohorská, a Boží muky bez mála všecy, i kancionálek pautnický, obrázkem sw. Jana Nep. opatřený a pod jménem města wydaný. Město zwolilo si Jana Nep. za patrona, a špitál w nowě wystawený pod jeho ochranu dán jest atd. Toho owšem do života neuwedl Otmar, ba právě on sám byl toho horliwého katolického ducha wychowancem. Wšeho toho půwodem a příčinou byl owšem ten newiditelný správce Církwe swé, jenž diwy učiniti ráčil na wěrném sluhowi swém, mlčenliwém knězi mučedlníku z Nepomuku. Nebudeme však na omylu, díme-li, že k čilejšímu tomuto žiwotu katolickému owšem i sláwa, kterauž sw. Jan Nep. onoho wěku za swatého prohlášen jest, nemálo přispěla. Národ spojil se tu s kněžstwem, a týž duch vládl všemi sjednocenými swazkem též wiry a lásky. — Dochowal se tento blažený duch až na naše časy alespoň w jádru našeho lidu. Než bohužel! během wěku počala se trhati spasitelná tato jednota. Mezi lid a panstwo wrasil se klin tak řečené illuminace neboli falešné osvěty: cizý mraw a jazyk, odcowaný německými školami, rozdělil syny téhož národu, a již také ledakterá nešwara nahryzla tu ocelowau duši katolickau w národu našem. Než dau-fejme, že to nejhorší buď již minulo, buď w krátce pomine. Nejeden úkaz potvrzuje zajisté naději, že se na nowo zotawí prwotní síla katolická, že swleče, co jí nepřirozeno a potupno, i obleče se w raucha Kristowo a Swatých Jeho. A této síly potřebí jest národu našemu. — Proniknut tímto duchem, bude opět, čím býwal, welikým, mocným a slawným.

T. P.

Newěra nebláží.

(Pokračování.)

Druhý den záhy z rána zamjřil gsem hned po mšši swaté kroky swé na k—kau ulici, kdež nyní nemocná choť doktorowa přebýwala. Že gi poněkud lépe, patrně bylo widěti. Z nawštírowal gsem i gi i chotě gegjho, gať mi čas a okolnosti powozlowaly. Než doktor se w krátce sebral: choť geho nešťastná počala wšak widitedlně chřadnauti. Lékař přestal daufati. Tak uplynulo 14 dnj. Tu přigde ke mně služka nemocné celá udychtěna, zwěstugic, že gest nemocná giž na šhasnutj, a kterať si žádá, gestě gednau mluwiti se mnau. Z pospyšjim k nj. Nebobá čekala na mne. Nelzeť mi wypsati tichý mjr a poklid, genž se gi uhostil na bledé twáři. Na krátce před mým přichodem odesel kněz, kterýž byl u nj »s Pánem Bohem«. Nebesť host stal se pramenem útěhy, radosti a naděje trpějící této duffi. — Po mnoholetém pokánj přiblížilo se trápenj gegj ku konci — a nebe otwjralo se před nj.

»Gá poslala pro wás, welebný otcě,« prawila ke mně slabým sice hlasem, ale s takým gemným úsměwem, že naň, co žiw budu, nezapomenu; »gá pro wás poslala, nebo prwé než umru, musjm wám podělowati za tu dobrotiwost, kteréz gste mi tolik prokázal. Račtež ale spolu wyrjediti mému Bohumjrowi, že naň do poslednjho okamženj mysliti budu, do poslednjho wzdechnutj že ho žehnám, za něho se modljm.« —

»A což byste se s njm nechtěla gestě gednau widěti?«

Při této otázce přeletěl gemným dechem růmě: nec bledě lje, a gasné oko se zagiskřilo. — »Ach; toť by pro mně bylo přjlišné štěstj! Gá ho negsem sice hodna, a předce bych pak mnohem raděgi zemřela, řdyby se mi potěchy této dostalo, řdybych z milých úst geho směla zaslechnauti: „Gá ti odpustil!“« —

Děle nesměl gsem mšškat. Wzaw od nj na rychlo odpustěnj, wskočil gsem fiakrowi do wozu, našidw, aby gel co nerychlegi k doktorowi k—ému. Na štěstj byl tento doma. »Rozmilý přjeteli!« djm k němu, »wasse ubohá žena pracuge k hodince — umjrá!«

»Že umjrá? — A co mi to platno? Gá gi widěti nemohu — widěti nesmj!« tak zněla podiwná geho odpověd.

Wšak nesluffelo tu dbáti na slowa. Wěre citu a srdeci, wyprawugi mu, co gsem mluwil s umjragjci. Elze se mu zaškwely w oku. Z byl gsem giž cele ugistěn wjtěžstwjm. »Wně, milý pane!« djm k němu, »neodepřete snad ubohé choti swé umjragjci, této prawé kagienici, poslednj žádosti? Dnať si tak snažně přege, genom gestě gednau widěti wás a z milých wassich úst slyšeti: „Gá ti odpustil!“« —

Z vrhl sebau doktor na pohowku, a zakryw oči rukama, bolestně sobě pomozdychowal. Byloť patřno, kteraký bog w srdci mu žižj. Po malé chwíle wšak wzchopiwo se, a uchytiv mne za rameno, wece: »Máte dobře — gá k nj musjm. Knezka moze umjrá! Dnať mne prossi, zač bych gá gi žadati měl. Pogdme, pogdme honem, prwé než bude po nj.« — Gotwa dopowěděl, a giž gsme byli na cestě. Wůz na nás čekal před domem, — a prwé než minulo čtwt hodiny, byli gsme na mjestě. Na žádost doktorowu wšel gsem s njm k umjragci. Co mi tu bylo widěti, nedá se wyslowiti. Byloť to podjwánj, kterémuž sami nebesťtané těšiti se musili. Choť, nawrácený choť, přiwínuł k srdci ubohau trpítelku.

»Bohumjre,« zasseptala tato utageným dechem, »Bohumjre, ty-li mně odpaušstjš?«

»Nemluw, drahá, nemluwíž mi o tom! Gá sám byl půwodem i winy i bjdy twé. Genom ty mně odpust! Gá giž odpustil, gá zapomněl.«

Ta slowa byla umjragci hlasem nebeským. Upřewšši na choť zrak, wygewila wšsedu wraucnost wděčnosti a lásky swé poslednjm tjmto pohlednutjm. Nebesky mjr rozlil se gi po twáři, gasné oči obrátily se w slaup — ona sšytla — a dusse octla se před trůnem Božim. —

Doktor rozplakal se gako djtě, i stálo mne to práce, než gsem ho upokogil. Na třetj den byl pohřeb. Nesťastný muž a gá, my gedinci dwa, ubjrali gsme se za rakwj: on celý želem uchwácený, a gá zabraný w rozgjmánj a welebenj nepogatých saudů Páně. Wšak djlo Boží nebylo geště dokonáno.

(Dokončenj budaucně.)

Obrazy šlechetnosti.

Láska manželská.

2.

We wákolj nasseho powěstného Blanjka měla býti r. 1827 we wesnici Č... sausedka zaopatřena. Knez negsa geště dlaho na osadě, opominul se popřati, kdo by ta osoba byla, a takět by se byl od wozky mladého nemnoho mohl dozvědět. Z wegde do swětnice, a tu geg zarazj ukrutný puch. Položiw s tjjž gen neyswětěgšši Swátost na stolek připrawený, wen se wywraworá, aby neomdlel, a k dálšjmu swatému konánj ginau přípravu učinil. Wsegdeť na nowo, a počne djlo poswátčné. Kdžž pak byl, owšem nikoli bez těžkosti a přemáhánj, swátost pokánj udělil, a modlitby na přípravu před sw. přigjmánjm ubohé osobě předřikáwage, dokončil, přistaupj k tomu, aby gi podal chleba žiwota. Ubohá pozwedšši se, rozwáže štat, potud hlauwu až na čelo zahalugci, a obljčeg sobě na kwap rukama zastjrá, aby totiž, gak nyny se slzami spatruje a wyrozumjwá kněz, — nemusel on patřiti na šferednost twáře gegj, kdžž by gi tělo Páně po-

dáwal. Dosti wšak spatřil giž tento, aby, zwamatoraw se z náhlého uleknutj, srdečnau útrpnosti nechť zrowna řekneme, wážnau, účtiwau přjchylnosti nawždy naklonil se k trpítelkyni. Rakem totiž wyžraný noš, rakem wyžrané lje i swrchnj pyš a gjm giž zachycené oči progewily se mu, — a odtud pocházal puch onen nesnesitelný.

Že ubohá, negsauc wjce k nižádné práci, dofonce do chrámu Páně nemohla: hleděl kněz co možná přjležitosti, aby gi owšem i mimo zaopatřenj nawšstjwiti, a některé slowo s nj promluwiti mohl. Tudy pak seznámil se také bljže s okolnostmi rodiny této.

Po pět let trpěla giž ubohá, s nj pak i manžel ukrutně. Hospodářstwj čjm dále tjm wjce hynulo: gelikož maudrá a dobrá hospodyně gest w domě práwě gako záwazj u hodin. Hospodář mnohem wjce mždy dáwal čeledi: awšak tato s tjjž rof potrwala. Že sausedek gedna raděgi wyhnula se, že gi nebylo možná puchu sněsti: druhá z bolesti; neboť nemocnau djiwe co dobrau, upřjmnau duffi byly znaly. A tak ubohá ode wšsedch gsauci opušstěna, dlaho, dlaho trpěla: manžel pak čjm dále tjm wjce poznáwal, kterak bolj srdce rozedrané.

Než gak tato bohobogná dusse křesťanská w okolnostech těch skutečně Jobowských trwala, z následugciho budiž sebráno, aby se, neřku o statné gegj trpěliwosti, ale raděgi o neochabugci upřjmnosti slow neschřilo. Přissel-li kdy kněz časem swým, a pomluwil si s nj, přistaupil potom obyčegně i manžel k lůžku. A kdžž tu zaslechl narjkat ubohau choť, neduhem tak těžce stjženau: »Ach, otče duchownj, kdyby gen giž Pán Bůh mne k sobě powolal! O, modlete pak se za mne, aby to giž brzy bylo! Ne pro mne, gáč tomu tak uwylka, ale pro manžela mého drahého. Wždyť widjte, gake on to kruté se mnau má sauzenj,« — a tu kdžž bolestně sšikáti začala: strápeně mu owšem weliké slzy walily se z očí, — ale brzy prohlásw se, s nj lastawě gakši haššěřiti se gal, řikáwage: »Ale gdžžž, gdžžžž pak mi s takowauto řečj! Gako by gsme si to byli wždycky rádi neměli, — a gako by gsme si to byli nepřisslibili, že chceme dobré i protiwné věci spolu snášeti! — Račte widěti, W. P.! tak ona se mi sama sauzj, a řici si nedá! . . .«

Na to mu wšak obyčegně neuměl kněz odpowěditi, ale slzy mage w očíh, a ruku srdečně mu tiskna, brzy bráwal odpušstěnj.

Tak měl se manžel tento — sprostičky sice roljnj, ale wznessený křesťan — k choťi swé po plných trpkých sedm let: a tak wěrně naplnil slowo to, kteréz byl wyřkl před oltářem Páně, řka: »— slibugi Wám, . . . Wás w ničem neopaušstěti, nýbrž s Wámi dobré i protiwné až do smrti mé snášeti a trpěti . . .«

Kterak před njm kněz zdaleka smekáwal a gemu mezi osadnjky zlástnj wždy účtiwost prokazowal, ne třeba dále připomjnati.

Církevní zprávy.

Z Prahy. Jak utěšeně se zmáhá Dědictví Swatojanské, bylot již jednau v těchto listech praweno. Nebudeť na škodu, anobřž jest naděje, že se tím laskavým čtenářům zawděčime, položivše tuto kratičký přehled zrůstu jeho. Během roku minulého 1847. přistoupilo k němu 514 údů — a mezi těmi jest jich 329 z milé naší Morawy. Těmito přínosy a znamenitým darem Jeho Cis. Wys. arcikn. Štěpána, nynějšího palatina uherského, zbohatlo dotčené Dědictví za jediný tento rok o 6570 zl. na stř. Jestli to radostný úkaz. Zatím sluší sobě přátel, aby probuzená v té věci horliwost nechladla, naše Čechy za milau sestrau swojį Morawau nezůstawaly. Widauce tak znamenitý prospěch spasitelného tohoto žaložení owšem se nadějeme, že rok po roce hojnějších a dokonalejších spisů dobrému národu našemu se bude dostawati. Příštím rokem wyjde nejprwé: *Historie církewní pro lid*, wzdělana p. P. Neumannem, a pak, ne-li wice, druhý díl *Žiwotů Swatých a Swětice Božích*, na kteréž se zajisté nábožní čtenářowé naši již dawno těši.

Z Říma. Francauzský časopis *Univers*, a po něm mimo jiné též naše České nowiny Pražské podaly z Říma zpráwu, kteráž zasluhuje upřimného powšimnutí. Týkáť se sw. Otce našeho, a doswědčuje, že jest *Pius IX.* wzorem netoliko knížatům a panowníkům, alebřž každému katoliku. Daufáme, že se jí každý čtenář těchto našich listů srdečně potěší. Zníť pak w tento rozum. »Den co den wstává sw. Otec hned o 4 hodině. Po slušné přípravě býwá prwní jeho cesta do kaple, kdež stráwiw celau hodinu na modlitbách, napotom mši swatau slaužíwá. Wykonaw sám nejsvětější tuto obět, zůstane ještě na jedné mši swaté. Po té oddává se pracím, kteréž trwají až do 1 hodiny po polední. — Mezi jídlem, rozmlauwá s oblíbeným tajemníkem swým knězem *Stellau*, o wšelikých záležitostech, aneb říká druhým tajemníkům do pera. Po obědě býwá hodinu na procházce buď w zahradách neb na ochozích kwirinalu, načež uděluje až do 5 audienci. Od 5 do 6 hodin trwá na modlitbách před nejsvětější swátostí oltářní, načež opět pracuje až do 10 hodin we své komnatě. Pak teprwé mławá wečeři, při kteréž některý z oddaných mu kardinalůw přítomen býwá. Po té pomodliw se, ubíráwá se na odpočínutí. — Tak jest žiw papež náš den co den, a každým dnem jewi se to i slowy i skutky, že jest sw. Otec, muž, nadaný duchem Božím — že jest nádobau swatosti. —

Z Němec. Wůbec jest powědomo, jaký duch za našich časů mistry již panuje, mistry panování si dobywá. Pokrok w průmyslu, řemeslech, obchodu, přírodních wědách a we všem, cožkoli jest s těmito wěcmi spojeno, jest na mnoze jeho plodem, a není již hrubě krajiny, kdež by ho wice méně nebylo. Jedni widí w něm jediný pramen a konečný základ wšeho spasení, druzí děsí se ho téměř jako sataně. Co se nás tkne, my nemůžeme ni k těm ni k oněm náležeti. Křesťan raduje se každému prospěšnému pokroku, nezapomíná proto, že má již svého Spasitele, aniž widí kde spásy mimo Krista. Wěda pak, že těm, kdož milují Boha, wšesty věci napomáhají k dobrému, nebož se ničehož, leč toho jediného: aby nepozbyl lásky Boží. Awšak při wší této předsednosti a jistotě nelzeť sobě tajiti, že w mnohém du těžké časy pro Církew již nastaly, — těžší bezpo-

chyby nastanau. Panující duch wěku jest na mnoze nepřitelem wíry a Církwe Kristowý. Nelzeť nám tuto mluwiti o příčinách žalostného tohoto úkazu; musímeť to poodložiti k jinému času a místu. Zde tolik jen budíž powědino, že sobě za dnů našich wice než jindy sluší k myslí přiwoditi slowa písem swatých, oswědčujících, že bojem jsau dnové člověka. Duch wěku pokoje nedá. Čbůti jej potlačiti násilím, bylot by wěru, ať nedáme hříchem, zajisté nemalau zpozdilosti, a krom toho marným namáháním. Jiný úkol má Církew a duch wíry Kristowí, wšeliké násilí jest proti duchu Páně. Tím wice wšak sluší na nás horliwé úsilí pro wěc swatau a hájení prawdy duchowní zbraní a řádným žiwotem. Z tohoto přeswědčení wynikly za nowějších časů we Francauzích, w Angličanech i w Němcích jednoty a spolky mezi katoliky, mající za směr, napomáhati k poznání a zamilování wíry a Církwe Boží, zároveň ale též hájiti wzácné poklady tyto. Jedním ze spolků takowých jest *jednota sw. Karla Boromejského* w porýnských krajinách pruských. Jeť tomu teprwé na třetí rok, co vznikla, působení její ale znamenitě se šíří. Hned prwním rokem bylo 70,000 údůw, od té doby wšak rozhojnil se nemálo počet jejich a působení její po wšech západních katolických krajinách pruské říše. Sw. Karel Boromejský wywolon jest za patrona. Za hlavní účel položilo se »ožiwování křestanského smýšlení a podněcování k podobnému křestanskému žiwotu.« Že wšak za těchto časů newšední množství knih wychází, jimiž i wíra křestanská i neporušenost mrawů welikau zkázu běře, ustanowenof spolu, že *jednota* dotčená ohlašcwáním, schwalcwáním, rozšircwáním dobrých knih, zakládáním knihowen, nýbřž i wydáváním spisů spasitelných proti škodnému a záhubnému wplywu pokažené německé literatury na wíru a mravnost působiti bude. — Nescházíť tu již ani na peněžitých prostředcích. Prwní spis, kterýž nákladem této jednoty wysel, obsahuje *Žiwot sw. Karla Boromejského*. Bůh dejž, aby naděje, kteréž s počátky této katolické jednoty spojeny jsau, též i skutečně se vyplnily, a katolíci we wšech zemích podobně sobě počínali! —

Z Francauz. Od poslední weliké rewoluce r. 1830 zmohl se we Francauzích duch a smysl katolický znamenitě. Každý rok poskytuje nowých patrnějších důkazů. Minulého leta jest, mimo walný znik swobodného spolku katolického, jehož duši jest p. *Montalembert*, wynos sbírek, učiněných mezi katoliky, nad jiné potěšitelným úkazem. Aučty hejlépe mluwí. Sbíralof se, ať nic nedáme o tom, co se pro missionáře, pro křesťany Libanonské, pro dítky pohanské dalo a děje, přede wším pro nebohé Irčany, pak ku prospěchu sw. Otce, a posléze pro přemožené kantony katolické we Swýcářích. I wynesly sbírky tyto pro Šwýcary za měsíc téměř 90.000 fr.; pro Irčany ale 439,335 fr. 52 c. — Musímeť se wyznati, že jest to wěru pěkné owoce křestanské lásky, a strom, kterýž je wydal, nemůže owšem nepatrným býti.

Z Angličan. Počet nawracujících se k Církwi katolické odpadlíků tak se množí, že se w nowinách již ani o tom, jako o věci obyčejné, hrubě mnoho nemluwí. Nemalé pohnutí způsobilo wšak w Londoně obrácení p. *Chicola* zároveň s chotí a mateří. Dotčený pán, byw kanclířem při hlavním chrámu Páně Londonském, složil wyznání wíry do rukau slowutného biskupa Wisemanna.

BEAUFORT

Číslo 13.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky *wydáwa se každau sobotu* w býwalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u *wy-dawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *w* *wšech* *řádnych* *knih-kupectwích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle Dewítník.

Obsah: Řeč na neděli Dewítník. — Starý Církwe katolické we Fran-cauzích. — Prokop z Dáwodowa a Tomáš Wětril. — Newěra neblaží. — Církevní zpráwy.

Dne 20. února.

Řeč na neděli Dewítník.

Ewangeliium sw. Mat. XX. 1—16.

Nebudeť bez pochyby nikoho mezi námi, D. D., gemuž by temný byl smysl dnešního podobení. Hospodář, o kterémž tu mluví Pán Ježíš, gest Bůh, winnic gest Geho Církwe, dělníky pak, gež nagimá, gedny na úsvitě, giné okolo třetí, giné při šesté, dewáté a gedenačtí hodině, my lidé býti máme. A co by mzdau, co večerem se mělo rozuměti, komuž bych to napowjdal? Byť wšickni, B. M., wjte, že »večerem« gest nasse, ge swěta skonánj, »mzdau« pak že ukazuje Pán k odplatě, kteráž se dostane dělníkům na winnici Boží, každému podle skutkůw geho. Rež kdož medle bude »šfářem«, kterémuž wece pán winnice: »Zawolen dělníkůw, a dey gim mzdau, počna od posledních až do prvních?« — Aní to nebude potřeby wám, D. D., wykládat. Wědomoť zagisté každému křesťanu, že Ježíš, tento gednorozený Syn Boha žiwého, wšecku moc a vládu přigaw od Otce, přigde saudit žiwé i mrtvé, aby wěrné své přigal do radosti králowstwj swěho. Z kdez gest duše, gežto by netaužila po radostech tohoto králowstwj, kde srdce, gežto by sobě nežadalo odplaty této? Wjm, D. D., že odplaty sobě owšem žádáme, po radostech těchto že prahneme sice wšickni: wšickni wšak, i to mi známo, gich nedogdem. »Mnohoť zagisté gest powolaných, ale málo wywolených.« Gedni stoji na trhu tohoto swěta, zahálegje po celý den žiwota swěho. Pán uzřew ge, řekl i gim hned na úsvitě,

říkal při třetí, šesté, dewáté i gedenačtí hodině — wybjzel ge hned gako děti, mládence, muže, starce: »Gdětež i wy na winnici mau:« než oni nechřeli — oni nechťegj posud giti na winnici, do Církwe Geho. — Z gakowauž medle mohau tito pod večer dnů swých mzdau neboli odplatu slusně očekawat? — Wšak ani my, D. D., gežto gsme k hlasu nebeského hospodáře, dawše se do Církwe Páně, odesšli na winnici Geho, nesmjme giž proto gediné ugistění býti, že se nám dostane »penjze denního«, mzda radosti wěčné že nemine nás. Pán mage mzdau wyplácti, požádá do nás práce. Uzřew nás, stogiej na trhu swěta na zahálce, nepowolal, neposlal nás na winnici swau, abychom byli lenochy, nýbrž dělníky Geho. A tážete se, gahy by rozkaz a řád byl wydal Pán pro dělníky na winnici swé? — Odpowjm krátce — a djm, že trogi rozkaz máme od Pána, genž welj každému: Pracug

- 1) pro sebe,
- 2) pro své bratry,
- 3) pro Boha swěho.

Práce na winnici Páně tolíkerá gest co láska: onat gest trogi. Dobrotiwý Bůh wydal zagisté hned od wěků zákon a řád pro dělníky na tomto wino: hrade swém; prwnj pak rozkaz Geho znj:

1) Pracug pro sebe. A mám snad wyswětli wám, D. D., prwnj toto prawidlo, wydané dělníkům na winnici Páně? Wile rád bych to učinil, kdyby toho třeba bylo. Ale každý z nás wj, co to gest: pracowat. Aneb ty by snad newěděl, že, dťege pracowitým slauti, šl a darů ducha i těla swěho

snažně a tak musíš užívat, aby z toho prospěch pro tělo i duši mjtí mohl? A že pracovitosti této od tebe žádá Bůh, nač bych ti připomínal? Stvoří knihu písem swatých: a hle! hned na samém počátku osvědčuje sám Hospodin, že »pogaw člověka, postavil geg w rági rozkosse, aby dělal a oštrjhal ho« (1. Mogž. 11, 15); »w prácech, w potu twáři své že bude gísti chléb.« (1. Mogž. III. 17, 18.) — Ano, B. M., týž Bůh, genž Adama před pádem i po pádu ku práci zawazowal, neproměnil, aniž kdy proměnj wůle své. Slovo Geho gest wěčné, a On sám welj tobě: »Cožkoli může ruka twá, snažně děley.« (Ekl. IX.) »Gdi k mrawenci, lenochu, a pyptug cesty gehu, a uč se maudrosti. — Pakli nebudeš leniwý, přigde gako studnice žeň twá, a chudoba uteče daleko od tebe.« (Přisl. VI. 6, 11.) Ano, Bůh sám přikazuje ústy sw. Pawla, řkajcýho: »Prosim pak wás, bratři, abyste se rozhognili wíce a pilnosti přičinili; abyste práci swau konali a pracowali rukama swýma; abyste poctiwě chodili před těmi, kteří gsau wně, a cizjho nic nepotřebowali.« (1. Thes. IV. 10, 11.) Tak welj a přikazuje Bůh, i může-liž býti zřegměgšjch rozkazů? Nebuduť tedy šjřegi domoditi wám, B. M., co sám Bůh tak zřetelně ohlásil neomylným slowem swým. A právě k tomu slowu musjme státi wšickni, ač chceme-li sluffně křestany slauti, žádáme-li milosti, mzdy a sláwy u Krista dogiti. Pracowati musíš rukama, rolj, řemesla, obchodu swého hleděti sobě musíš, B. M., aby měl chleba swého, nemusil ho co žebrák ginde pohledáwat, sic ginák, mage ruce schopné ku práci, a nawyknuw ge na žebráckau hůl a mossnu, stal bys se towarýšsem zloděgůw ničemných. Pracowati musíš, B. M., duchem, snažiti se, usilowati musíš, aby rozum oswětlił nebeským swětlem prawdy, srdce uslechlil bohumilau láfkau, a wšedku duši ozdobil, zbohatil, poswětlił wšelikými ctnostmi. Ano, D. D., každý z nás musj okopáwati twrdau zemi srdce swého, aby w něm sjmě Božjho slowa se ugmauti, wláha milosti Páně se zadržeti a winný keť wjry a lásky zřásti mohl; každý z nás musj ze srdce swého wytrháwati sřlodnau tráwu bludů a olamowati bugné wlký wášnji wšelikých i náruživostí; každý z nás usilowně pracowati musj, powolan byw na winnici Páně, aby se sám stal ratořstj winného onoho kmene, gjmž gest Kristus, aby wydal hrozny, důstogné mjsta před stolcem swrchowaného Pána nebes a země. Bez této práce a usilownosti, byt by se stal boháčem, knjzetem, králem, bohumilým hrozmem tjmto nestaneš se na wěky. Králowstwj nebeské zagistě, gak dj sám Pán Jezš, násli trpj, a ti, kdož násli činj, uchwacugi ge. Reklam se tedy, B. S., neswodmež se nřžádnau marnau naděgi gakěkoli mzdy, odplaty, radosti, pokud wedlé hlasu Božjho nebudem pracowati pro sebe, nebudem užíwati sil a darů těla i duše své k opravdowému

užitku swému. Pro lenochy, zloděge, wražednjky není nebe, není žiwota, není radosti wěčné: na ně čeká traplirá wěčnost — peklo. — Wšak wěz, B. M., že neugdeš tohoto žalostného osudu, pokud bys nechtěl sřetřiti žarowěň i druhého rozkazu Páně, an ti welj:

2) Pracug pro bratry své. »Nemohuť,« dj zagistě sw. Jan Zlatoušty, »nemohuť se nikterak přeswědčiti, aby mohl spasen býti člověk, gežto by lito: wati směl práce pro spasenj blížnjho swého.« A o čem swatý tento slůha Boží nikterak se nemohl přeswědčiti, kterak medle bys to ty daufati směl? — A byt bys chtěl sobě lahoditi swodnau naděgi tauto, wěz, že slowo Boží stoji ti na odpor. Aneb není-liž to Hospodin, kterýž welj ústy sw. Pawla: »Pracug každý, dělage rukama swýma, aby měl z čeho uděliti potřebnému?« Ření-liž to Bůh, k Gehož slowu oswědčuje týž apostol: »Pokud čas máme, dobře činně wšedněm?« (Gal. VI. 10) Ano, Bůh to gest, dle Gehož rozkazu káže sw. Pawel: »Žádnému nebywěte nic dlužni, než abyste se milowali wespolek,« a: »Sřze lásku ducha služte sobě wespolek.« (Řim. XIII. 8, Gal. V. 13.) Zgewným těmto slowům Páně rozuměti lze bez wýkladu. J negdeš-liž z nich, že swatě zawázán gest každý z nás, pracowati pro bratry své? Ahy, »proto,« gak wece sw. Jan Zlatoušty, »ozdobil nás Bůh rozumem a řečj, propůgčil mysl a ducha, udělil nohy, sřly tělesné, abychom gimi i sobě samým i blížnjm prospjwali.« Kdo z nás směl by se tedy hlásiti k dělnjčům Páně, nedbage wůle a rozkazů Geho? — Wšak negen rozkaz, nřbrž mnohem zřegměgi wybřzi, nutj nás k tomu přjklad samého Spasitele. Neboť což medle byl wšedčen žiwot Geho, než uřtawičná práce? A proč medle pracowal, oč usilowal wtělený tento Pán a Bůh náš po wšedčen žiwot swůg bez oddechu? — Každé dítě křestanské musj to znáti, že proto, »aby hledal a spasil, což bylo zahynulo.« Řikdo tedy, kdožkoli nemage srdce pro své bratry, negř hotow, usilowati že wšj sřly své o prospěch gegich, ku křestanům se nehlaš; nenásleduge přjkladu, newšjmage sobě rozkazu Kristowa, negř hoden slauti dělnjčem na winnici, synem Cjrkwe Páně. Kristus, chodě po wšj křagině, dobře činił wšedněm; od rána do noci neustáwage pracowati ku prospěchu lidj, křmil lačné, uzdrawowal nemocné, potěšowal zarmaucené, kázal slowo žiwota, až pak se dopracowal smrti na křiži: a ty, mage takového Mřstra, znage skutky a rozkazy Geho, směl by šjtiti se práce, sřetřiti sil a namáhánj, kde toho žádá prospěch a spasenj twých bratřj? — S Bůh sám račj uchowati nás, abychom se šjtiti měli takowých pracj! Nebo běda ti, oče a matko, pakli winau twogj nemá dítě twé pokrmu a oděwu, pakli pro lenost twau hyne tělo gehu w břiě, sřpně, na hotě, a duše w bludech, hřšjch, neřestech! Kletba Boží padne na wás, že gste se šjtiti práce o pro:

spěch a spasení dětí svých. A táž kletba obkřij i tebe, B. S., která, že hnusné pohodlí milujete, buď nechcete, buď nemáte, čím byste na pomoc přispěli potřebným. Ano, běda nám, B. M., pakli na nás budau gednau před Pánem naříkati sirotkové a wdovy, mrzáci a churawci, že jsme, sstijíce se mozolů, ni rukau ni nohau nechtěli hnauti k úlewě bjdny gegich, když klesali na dvěře, prosjice o slitowání. Běda, přeběda nám, pakli jsme utíkali práce, když nám náleželo, ugmauti se bratra, bludem a nepravostí uchváceného, pakli se nám nechtělo, okopáwati geho srdce, sázeti w ně sjmě boží pravdy, objrati z něho hmyz bludů, olamowati wlký wášnj a hrjchů, zawlažowati ge praudem milosti, wyprossené na Pánu Bohu, zahřjwati ge wraucj swau láskau. Hle, srdce dětí twých, otče a matko, dusse bratřj twých, bratře, sestro, byly částkau winnice Boží, kterauž gste měli pilně wydeláwat: a wy byste směli odplatu daufat za to, že winau wassj mįsto hrozňu na stůl Páně, satanáši se dostane suchých ratolestj, uwržených na oheň pekelný. Mřda owšem wás nemine, ale té se musj dusse leknaut. Pro lenochy a wražedlnjky nenj nebe, ni radosti: na ně čeká muka, trápenj — peklo. Ano, zhrozme se pravdy: peklo nemine nás, nebudeme-li snažně ušilowati o prospěch a spasení svých bratřj. Než pracugjce pro sebe, pracugjce pro své bratry, nesmjme zapomenauti, D. D., žeť nám náležj

3) pracowati pro Boha. Neboť wězte, D. D., nelžeť ani dost často připomjnati sobě důležitau tu pravdu, že wše, cožkoli pro Boha nečinjme, malého pro nás bude mįti užitku. Nemát zagistě, wedlé slow sw. Řehoře a Klementa Alex., ani čistota, ani kterákoli giná ctnost platné ceny, negde-li z lásky k Bohu, nenjli pro Boha. Zney si wšsecka tagemstwj sw. wjry, umoř wšsecky žádosti tuhými posty, rozdey wšsecky statky své mezi chudé, nhyřz wyden tělo své na spalení: neučinjli to pro Boha, platně nemohau tobě tyto věci prospět. A proto, D. D., zapissjme ohnivým písmem do srdce svých, co welj sw. Pawel, an dj: »Buď že gíte, neb wjgete, neb něco giného činjte, wšsecko k sláwě Boží čiňte.« (1. Kor. X. 31.) Aneb kdož medle by gináť směl se hlásiti o mzdu u Boha, nepracowaw pro Boha? Awssak byť se hlásil, nic mu to, D. D., neprospěge. Swrchowany onen zpytatel srdce, odplácege každému podle skutků geho, musj ho odbyti. Ano, Onť ho zažene, aby hledal sobě odplatu u pána, kterémuž byl otročil a slaužil. A co tomu řikáte, B. M., nepopadáli nás giž nynj strach a hrůza, pomnjme-li, že by osud ten i nás mohl potkat? Než co dįm, že by mohl — osud ten musil by nás potkat, budau-li skutkové nassj, budau-li angelowé strážnj žalowati na nás před trůnem Wšsewědaucjho, že jsme, ustanowenj za dělňjky na winnici Páně, nechtěli sıl a darů svých užjwat, nechtěli gich wynakládati tak a k tomu, gať a k čemu Bůh weleti ráčj; budau-li žalowati na nás, že jsme

neušilowali, aby wšsm, cožkoli smýšljme a hledáme, trpjme a konáme, rozšířowala se známost, čest, sláwa, láska, slowem: králowstwj Geho; budau-li na nás žalowati, že jsme, w Cirkwi Páně gsauce, nechtěli pracowati pro Pána. A budau-li tak museti žalowati na nás sami angelowé Boží, kdož pak by se nás domedl ugmaut? Ah, i ta milostiwá prosebnice, matka milosrdenstwj, Maria, přestane zastáwati se nás, pakli we spolku se zloděgi a zradnými wrahy Páně setrwáme. Z wěz to, že sobě w takowém sšeredném spolku libugeš, neshastnjče, kdož nechceš sıl a darů, propůgčených od Boha, užiti pro Boha svého. On stwořil, wykauřil, posvětil nás Sobě — wše, co jsme, co máme, čím wládeme, náležj Gemu — na čele i na dušj znamenání jsme pečeti Geho: a ty by, když tě nagjmal na winnici swau, nechtěge darů a sıl swěčených sobě od Boha užjwati podle wůle Geho, byl něco lepšjho než zloděg? — Na křtu swatém učinil smlawu s tebau Bůh, ty gšj zawázal se sám, že odřekšj se každého giného pána, Gemu samému budeš slaužit: a gá bych tebe nenařwal zrádcem a wrahem Páně, wida, která nepracuge, neshromážduge pro Boha, rozptylugeš, marjš, hubjš, kažjš dary a swaté záměry Geho? — Awssak odstup to, B. S., abyh gá toho saudil. Ach, pokud nechceme státi k dįlu Páně: nás odsaudil giž Bůh — a nebe zawře se před námi, mukám newyslowným, nepomigitelným — peklu propadnau dusse nasse.

A tak jsme se octnuli, B. M., opět, kam nás uwažowánj každé pravdy konečně přiwádj. Wjm dobře, gať wám býwá, gať býwá křesťanu okolo srdce, kolikrátekoli se mu w něm ozwe strasné slowo: wěčnost a peklo. Ruže, D. D., přičinme se, aby pozbyla slowa ta pro nás wšj hrůzy, — aby pramenem útěchy a radosti stalo se nám pomněnj na wěčnost. Ležjť pak to cele w rukau nassjch. Co může učiniti láska Boží, to se giž stalo. Když jsme stáli na trhu tohoto swěta, tuť wysšel hospodář nebeský, aby nagal, na winnici swau aby poslal nás. Z pauhé milosti a lásky, že nechtěl, abychom zahálejice zhynuli, pogal nás do Cirkwe své otec a král náš. Podaw i štat i nástroge ku práci, i dįlo i mįsto k dělání wykáwal. Nynj na nás samých toliko gest, abychom sobě ugistili powolánj své, a nesauce břjmě dne i horka, co dělncj wěrnj zaslaužili sobě penjz dennj, zaslaužili život wěčný. A tento-li penjz wěčného života neměl by do sebe tolik wnadn, aby nás podnjtil k horlivé práci na winnici Páně? Za chatrný gřoš dělává člověk u mnohého wydrěducha z noci do noci, že wypadá posléze gafo umučenj: a ty mage zaslíbený sobě za odplatu život wěčný, nechtěl by snažně a swědomitě pracowati w Cirkwi Boží? — S tohoť bohda nebude, abychom déle na swau wlastnj zlázu marnost hledati a lež milowati směli. Pracowati pro sebe, pro bratry své, pro Boha

gešt úkol náš. Jeť úkolu tomuto státi budem, za-
wázali gsme se slibem, swětěgššim nad přisahu, hned při
řetu swatém, zawázali gsme se gjm gjž tolikrátě, řdyž řněž
slovo Boží nám ohlašowal, rozhrěšenj udělowal, tělo
Kristowo podával. A my bychom lháři, řřiwopřisěžnjky
býti směli? — Odstup to od nás! — Řřiwopřisěžnjými
lenochy na potupu gměna Twého, Jesu Kriste, byli-li
gsme posud, déle nebudem. Láska Twogj přigati
gsauce do dila na winnici Twé, chceme ze wšši sily
swé podle slova a příkladu Twého, podle příkladu
Twých Petru, Janu a Pawlu, podle příkladu Cy-
rilla i Methoda, Wáclawa, Wogtěcha, Prokopa, Jana,
podle příkladu Twých Karlu a Vincenciů, Widmil,
Alžbět a Hedwiğ bez uřtánj pracowati ku zwelebenj
gměna Twého, ku prospěchu bratřj, ku spáse duřšj
swých. A co chceme, co tu slibugeme, ř tomu dopomáhen,
w tom náš poslug swau milostj, swým požehnánjm,
abychom rozhogňugice se w dšle Twém uřtawičně,
z rukau Twých obdrželi mzdu žiwota wěčného. Amen.

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

Blahowěst uležil sobě za powinnost, seznamo-
wati milé swé rodáky a laskawé čtenáře s osudy
a stawem swaté naší Cirkwe w rozličných koncích
tohoto swěta. I obrátili jsme přede wšim
zřetel swůj na Němce. Wyšedše za ty naše České
hory, prošli jsme w duchu wšěcky německé strany.
Wýsledek této pauti nebyl owšem radostný. Po-
tkaliť jsme se zajisté s wýjewy a událostmi, při
kterých nelze se křesťanu leč skormautiti. Na půl-
nočních stranách německých rozkládá wětwe strom,
štipený Lutherem a Kalwinem. Owoce na tomto
stromě, odtrženém od kořenů křesťanské prawdy,
již dozrálo. Sbory protestantské rozdrobují a roz-
padávají se den po dni: místo zawřžené spásitelné
prawdy katolické zmáhá se soběwěrectwí a úplná
newěra na jedné, dušemorný pietismus čili po-
božnůstkářstwí na druhé straně; hrdí mudráci od-
wodi lid od Krista: wše se tu chwástá uměním,
oswětau, wzdělaností, pokrokem — a prostopá-
šnost, spojená s wšelikau neřestí a bídau, walí se
w zápětí za křiklauny, ohlašujícími swobodu a blahé
časy omámenému lidu. Toť obraz, jakowýž nám
pohledem na půlnoční konciny před oči se posta-
wil. Že tak, jak nyní jest, zůstati dlauho nikterak
nemůže, jisto jest: sami oswícení protestanti tuří
to i zřejmě ohlašují. Že tudy mrákořtau spaustau
bludůw powede odpadlé bratry česta k swětlu
prawdy Kristowj, toť naděje katoliků, zřwřená
mimo jiné wýjewy, úkazy w Angličanech. — S ta-
kowými nadějemi obrátili jsme se od seweru na
jih a západ zemí německých, z koncín protestant-
ských k krajinám, osazeným buď cele buď z velké
části katoliky. I tu bylo se nám potkáwati s neje-

dněmi smutnými úkazy, a nelzelo sobě tajiti, kteraké
pohromy přišly na Cirkew, hubíce a porušující
ducha wíry w lidu jejím. Zatím však rozwinul
se zároveň před námi obraz nowě probuzeného
žiwota a slibné budaucnosti, kteráž, třebas by ny-
nější časowé byli sebe odpornější, a sebe těžší
boje katolikům byly přichystány, připadne té Cirk-
wi, již byl Kristus wzdělal na skále, a kteréž
přislíbil, že jí dá Otec králowstwí. — Než připo-
menuwše sobě kratičce wýsledky dotčené pauti
swé po krajinách německých, nesmíme déle mě-
řkati, a dawše se přímo k západu, přejdeme řeku
Rýn — a tak se octneme na půdě francauzské.
Prwé však, než se zabeřeme do wěcí, náboženstwí
a Cirkwe se týkajících, náleží, abychom se na
kraj a národ Francauzský poněkud podíwali.

Země francauzská, rozložená mezi dvěma moři,
při polední straně ohražená horami Pyrenejskými,
a vysokými Alpami na východ, jest požehnanau
w mnohém ohledu krajinau, desetkrát wětší než
naše milé Čechy, menší však, než jest říše Ra-
kauská. Úrodné na obilí a wíno, oplývají tyto
wlasti wšim, cožkoli může národy činiti bohaté
a mocné. Průmysl a kupectwí kwetau již od dá-
wných časů tak, že jedině Angličané w ohledu
tomto předčí nad Francauzy. K bohaté půdě hodí
se též newšedními dary od Boha nadaný národ.
Bystrý duch, žiwé, čilé srdce, ohniwá nadšenost,
spojená s wytrwalau odwahau, značí Francauze,
a prozrazuje po mnohých wěcích ještě ty žiwly,
z kterých národ tento powstal. Skutkové, wykonání
od něho, a walné množství mužůw wýtečných,
poslých z něho, stawí jej mezi přední národy
w Ewropě. Než my pominauce swětských zpráv
a dějin mohutného tohoto lidu, již k cirkewním
a náboženským wěcem zřetel obraťme.

Wíra Kristowa dostala se záhy hned po ro-
zeslání sw. apořtolů do Francauz; neboť již w prw-
ním a druhém wěku po narození Páně kwetly
Cirkwe w zemi této, pod wládau Řřimanskau zů-
řtávající. Krwawá, ukrutná pronásledowání, kteráž
zuřila po tři sta let proti křesťanům, owšem i tu
dotýkala se sice, newywrátila však wznikajících obcí
a sborů křesťanských. Nám nelzeť již udati walný
počet mučenníkůw, jeřto smrtí a krwí swau zpe-
četili wíru w Jeřše Krista; samo měřto Lyon na
mnoho tisíc jich počítá, nicméně však množil se
i tu každým dnem počet wěřících. Odtud rozři-
řowalo se náboženstwí křesťanské na východ w ny-
nějších krajinách německých a na půlnoc po zá-
mořských ostrowech britanských. Když pak se za
císaře Konstantina Cirkwi úplné swobody dostalo,
wíra tak mohutně se ujala i sesílila, že ani blu-
dowé Ariowi, ani působení Juliána odpadlce, ani
jiné mnohé nehody nedowedly, od ní národ od-

wrátit. Potkáváme pak se tu se swatými muži, kteříž jako u př. sw. *Hilarius*, sw. *Martin*, sw. *Maximin* u weškeré Církwi wůbec slawně se skvěli. Putování národů, kteříž, wytrhše z nynějších německých zemí, Francauzy čili, jak tehdaž vlasti tyto slauly, Gallie zaplawili, hrozilo křesťanům zkázau, nebylo však Církwi bez prospěchu. Diwoci Wandalové a Westgothové, liti to Ariani, takorča jen přeletěli Gallie, titi we Španělich a onino w Africe se usadiwše. Frankové wyhrnuwše se z Němec, opanowali Gallii. Surowí wítězové přijali během wěků wiru přemožených, a w pátém století doweršilo se obrácením krále Chlodewiga obrácení celého tohoto národu.

Frankové přiwinuwše se k Církwi, přiwykali owšem jenom poznenáhla životu a mrawu křesťanskému. Trwalot to mnohé wěky, prwe než prokysal národ tento diwoký kwasem sw. ewangelium, při čemž owšem netoliko surowost lidu a ustawičené rozbroje a wálky, nýbrž i nedůstatek dokonalého kněžstwa hlawními příčinami byly. Karel Weliký, obnowitel moci a důstojnosti císařské, a půwod říše Francké, usilowal všemožně o zwellenění lidu swého. Způsob, kterým chtěje pokoriti a podmaniti Sasiky, bojowný tento národ obrátil, nebyl sicě Církwi ani ke cti ani ku prospěchu. Tim wětší jsau však zásluhy, kterých, šetře při tom rady Eginharda a Alkuina, zakládaje školy, pečuje o vzdělání a ušlechtění kněžstwa, usiluje spráwu, kázeň a život křesťanský wsude uwěsti, w plně míře sobě dobyl. Po smrti mohutného tohoto císaře owšem nejedny žalostné zmatky nastaly, před kterýmiž ani zdě klášterní nedowedly uchrániti; pohanské zvyky stawěly se na odpor křesťanským ctnostem: založené však Karlem W. školy a probuzený život cirkewní cele již nikdy nezanikly. Nelzeť nám ale mluwiti o zásluhách, kterýmiž sobě u prostřed neweselých těchto časů a zmatků nejedni wýteční mužové, jako u př. sw. *Berno*, obnowitel řehole sw. Benedikta, i nástupcowé jeho; — *Rabanus Maurus*, *Hinkmar*, učený arcibiskup Remešský atd., nesmrtelnau památku slawě pojistili, působiwše netoliko na země francauzské, nýbrž na wšecky sausední kraje, a připrawiwše půdu pro lepší časy.* Konečně přišel, když toho byla již swrchovaná potřeba, znamenitý papež, Řehoř VII.

(Pokračování budaučně.)

* Nejwice působil we všelikém ohledu slawný klášter Kluniacký (Clugny), založený r. 910 Wilímem, nábožným wýwodau Aquitanským. Celá řada učených, oswícených a swatých opatů přechowávala za časůw obecné takorča zpausty kwas křesťanské učenosti a pobožnosti; po mnohé wěky byl klášter tento a wyslý z něho řád semenistěm wýtečného kněžstwa a půwodem wšechněch takorča znamenitých wýjewů w životě cirkewním oněch časů. Mnozí slawní biskupové a nejeden papež wychowáni jsau w této řeholi. Po weškeré Ewropě, i we Španělich i w Polště působili mniši Kluniacští.

Prokop z Důwodowa a Tomáš Wětril.

6.

Prok. Co ge ti, příteli! že se giž nedáváš ani widěti? A teš dofonce i tu knihu schowáváš!

Tom. Že gi schowávám?! Co se ti zdá? Gá gi gen odložil. A k tobě gsem nessel, poněwadž gsem se chtěl trochu ohlédnauti, abych pak nemluwil bez rozwahy gafo minule.

Prok. To malé přenáhlenj ležj ti přjliš na srdci.

Tom. Dnoť mně wěru mrzj, a mrzj mne také, že gsem mohl podstatný rozdíl pominauti, gačehož stává mezi nadrozumnými učenjmi w náboženstwí, a mezi těmi, na něžto gšj onehdy žřetel můg obrátil, že totiž náboženstvá učenj o samých toliko předmětech nadsmyslných gednaji.

Prok. To, můg milý, k wěci-nepatřj! Gest zagisté na tisíce wědomostj, kterých nemáš z rozumu swého, aniž gšj gich z něho wážiti mohl, a které tžkagi se předmětů, gežto gsau pro tebe neginé powahy gafo nadsmyslné, poněwadž gich smysly nechápeš, aniž pak chápati můžeš. Dím-li tobě, že mne hlawa bolj: wjš owšem, že mne bolj: boleští mé wšak necitjš, aniž gi můžeš cititi. Rowněž tak to gest s pozdánjm děgin. Cožkoli se nám tu oznamuge, tohoť owšem nižádným smyslem sami nechápeme, aniž můžeme toho pochopiti. Pokud tedy gsme tjm ugistěni, že má člověk, ubezpečuge nás o prawdě některé wěci, o nj náležitau powědomost, a že prawdu nám řjci chce, tuť owšem nic na tom nezáležj, ať gest giž wěc tato nadsmyslná čili nic.

Tom. Powědomost, že rukogmj wěc dobře zná, i že mi nechce nic giného, leč co sám wj, wprawiti do mysli, tať mi nikoli nestačj, nýbrž mimo to potřebj gest, aby mu bylo spolu možná, sdělití mi, co gest mu známo; gá pak musjm u sebe tjm býti ugistěn, že gsem prawě a dokonale pochopil, co mi jděleno gest od něho.

Prok. Máš prawdu.

Tom. A lidj gest to snadná wěc, gáť ge mohu widěti, mohuť, co mi prawj, slyšseti: a Boha wšak gest to giná. Renjt sicě nižádné pochybnosti, že Wšewědaucj wšfecko wj, a že, pauhau gša dobrotau, owšem hotow gest, sdělití a oznámiti, čehož nám wědětí třeba — pokud to gen učiniti může. Wšak může-li newiditelný učiniti se nám žřegným, o to prawě se tu gedná.

Prok. Z což abychom mjšto slow: sdělenj, ugistěnj a t. p., gichž gsme posud užjwáli, raděgi slowo: swědectwj sobě obrali?

Tom. Budiž. Gedno znamená tolik co druhé, a toto ge mi krom toho wjce na snadě.

Prok. Toť se mi libj. A tak mi bohda připustjš, že newiditelnost Božj podstatného rozdjlů mezi Božským a lidským swědectwjm nikoli nestanowj?

Tom. Gaf to?

Prof. Co nám při člověku vydává svědectví, není-li jistotně to, což jest při něm viditelného, není tělo, nýbrž newiditelný duch, newiditelná duše.

Tom. Dvossém; než dusse užjwá těla, aby se
nám učinila žregmau, i býwá patrna tělem.

Prof. A škoro téměř tak gest to u Boha. Dusse užjwá těla i mnohých giných wěcj, pera, papjru a t. p., aby, gač's prawil, stanauc se patrnuu, mohla nám wydati swědectwj; rowněž tak užjwá těchto i giných předmětů w tworstwu Wšemohaucj, aby nás ugistil, že učenj, kteráž nám sděliti chce, prawdiwá gsau: Ižeť pač o Bohu thmž prawem, gako o dusši lidské twrditi, že se nám tudy gaksí žregmým stáwá. »Neboť newiditelné wěci Geho,« dj aposttol, »od stwořenj swěta sfrze ty wěci, kteréž gsau učiněny, spatřjny bývagi.« Tak gako člowěk, gežto ti některau wěc sděliti, o nj tebe ugistiti, slowem swědectwj ně: gake tobě dáti hodlá, něco činjwá, u př. mluwj, pišse, hlauau křwá, okem mrká, abys tudjž uhodl, pochopil, wyrozuměl, co ti chce sděliti neb doswědčiti: rowněž tak počjná si Bůh. Pokud On prawdu ně: gakuu nám chce doswědčiti neb zgewiti, tuť činjwá a působjwá rowněž něco, totiž gisté proměny we swětě widitelném okolo nás, abychom tudjž z toho, což činj a působj, sauditi, pochopiti a wyrozuměti mohli, co nám chce zgewiti a doswědčiti.

Tom. Buď si w té věci podobnost taková, gať sám prawjš: gednu wssať okolnost gšl přehlědl. Ginja-li mi člowěk něco na swědectwj, tuť dobře wjm, že gest to ten a ne ginhý, kdož to učinil: mohuť pať snadno wyrozuměti, proč to učinil, a co mi chce doswědčiti. Awssať o-proměnách, kteréž, mage se mi zgewiti, okolo mně způsobil Bůh, nemohl bych se nikterak důstatečně ugistiti, že On sám to gest, kterýž ge způsobil: kterak mám tedy nabýti gistoty o tom, což Bůh dotčenými těmito proměnami zamýšlji, a gaťau prawdu mi gimi chce wprawiti do mysli? Mně se zdá, že to na každý způsob musj aspoň neqistě býti.

Pro k. Právě naopak; lidská svědectví jsou v přemnohých případech nejistá: Boží však nikdy. Člověk se může mýlit, a tebe nevědomky a bezděky pomýlit: u Boha jest to nemožné. U člověka bude ti těžko, časem i zhola nemožno, ubezpečiti se, že k tomu nesměřuje, aby tě oklamal, že tě neobelhává: u Boha není se toho báti. U člověka může se státi, že znamením, jichž, s dleže tobě náhledy své, užívá, nedobře rozumíš, a tudý sám se zmýlíš: u Boha však se to přihoditi nemůže.

Tom. Že se Bůh nemýlí, gísto gest; že nás
nechce do bludůw uvéstí, prozratím připaustím: že by
však znamením, gimiž se nám chce sděliti, chybně
rozuměti nelzelo, tohož nechápu.

Prof. Bůh zná všechna znamení, gichž by mohl
užiti; On pak spolu wj, kterak budeš každému, kte-

rého užije, rozuměti: On tedy nemyslí nikdy takových, gičž bys mohl w nepravém smyslu bráti, nýbrž obírá zrovna taková, z nichž by mohl právě a cele poznati pravdu, kterauž On ti chce zjeviti.

Tom. Nevím, což bych ti na to odpověděl, a předce negsem cele přesvědčen, aby všecko, čehož jsme se dnes byli došli, bylo cele pravé a bezpečné.

Prof. A to také ginať hrubě ani býti nemůžě. Wěc tato gest ti přjilš nowá, a při twém dosawad-
njm smýšlenj galsi cizá. Gen-se wššjm wen, cožkoli
ti temno, cožkoli se ti zdá negistě neb dokona nez-
prawé býti, a bohďa! wšse se ti wygasnj, při wšsem
se ti prawda cele oťáže, aneb pokud by se tu blud
něgakž byl přimjřil, poznám i odwolám ho.

Tom. Po druhé o tom, můj milý, až po druhé.

Newěra neblaží.

(Došončenj.)

Na druhý den po pohřbu záhy z rána přiběhne ke mně služebníř doktorův celý udychtěný, žádaje, abych šel s ním. Ván že vyšel večer na noc z domova, dnes ráno že geg přivezli celého promoklého a ve mdlobách pohřbeného.

Ž pogaľa mne úzkosť. Nemessťkage chvátam ľ nez
bohému. Wsseliké myssľenky probíhaly mi hlavau.
Žatjm ale, dŕky Bohu! postihl gsem se na omylu,
gežto gsem se obával při doktorowi samowraždy.
Rebohy ľeže giž na loži, byl bledý gako stěna, při
tom paľ celý nad mŕru rozčilený.

»Můž milý pane!« wece se mně, »gá gednal
possetile. Wčera na noc pogala mne hrozná úzkost.
Gá myslil na mau nebohau choti, a to mne mu-
čilo. W pokogi žůstati mi to nedalo. W mozku mé
pálilo, čelo gen hořelo. I musil gsem z domu.
Problaudiw několik ulic, octnu se u brány. I žene
mne to z města wen přjmo k hřbitowu. Dřjwe na-
dánj stogjm u rowu mé drahé Anežky. I padnu
na kolena: z očí walj se mi slze praudem, gá ljbám
hrob, i widjm před sebau drahau choť swau. Tu se
mi gewj gako newěsta w celé swé newinnosti a krásě,
a gá ejtjm, co gsem ztratil; tu zase stogj přede mnau
w bjdě, co trpjcej kagicnice, a mně srdce puká; hned
se mi opět zdá, gako by mi kynula, gako by se na
mne s nebe usmjwala. Gá nechťel wěřiti, že gest
dusse nesmrtelná, že gest nebe, že gest Boha: awššak
mimo wšseliké zpauzenj, wracela se mi gíž i tato wjra
bezděky do srdce. Čjm dál, tjm hogněgi se mi slze
ronily: gá pocťil po mnohých letech přjtomnost Boží,
po mnohých letech gal gsem se na tom drahém hrobě
modliti k Bohu, i wzjwal gsem Ho, aby mi na po-
moc přispěl, aby mne přiwedl na cestu za mau
Anežkau. — Newjm wššak, co se dále se mnau dalo.
Bez pochyby mne překonalj mdloby. Na ráno ležel
gsem celý promoklý bez sebe na onom rowě: a ta

stolových slaup a utworzenj prawdy, přigme za syna swého. Gá se proti nj mnoho prohřešil w žiwotě swém — Pán ale se nade mnau smilowal — Církew geho nezawrhne kagjejho hříšnja — nenjliž prawda?»

Co gsem mu odpowěděl, co gsem cítil, samo sebau gest žegmé. Ž byloť mi, gako by se samo nebe přede mnau otwíralo; plesy angelské obrážely se w duši mé. Gá mu dal na wůli, kdy by si žádal, učiniti wyznánj wjry.

»Pokud mi w tom powoljte, rád bych,« wece doktor, »aby se stalo weřegně. Gá brogíl proti Aristu, gá potupowal Církew Geho zgeroně — nechť se dozwi swět, že se nade mnau slitowal Pán, a gá se odříkám bludů swých. Dřítaně ustanowte gen sám, kdy a co bych činiti měl!«

Ž nawrhl gsem mu, co myslím, připowědět spolu, že giž den co den připravowati geg budu k důležité a poswátne chwili této. —

Na den sw. Augustina slawil se na osadě nassj swátek. Chrám Páně byl plný gako na Boží hod. Obrácenj doktorowo naplnilo totíž wšecky wěrné dusse radostí, každý chtěl widěti a slyšetí powěstného muže, skládagjejho wyznánj wjry. Plésánj a důčiněnj bylo obecné. — Wssak radost tato netrwała dluho. Wžborný obrácenec dozrál po trpkých zkausskách wezdegssjho žiwota pro blahoslawenstwí nebské wlasti. Po swém obrácenj ozdrowěl sice ponekud. Horliwost geho we wšem dobrém rostla každičkým dnem — slunce žiwota nachýlilo se wssak k západu. Za sčhrawého wečera listopadowého nawracuge se domů od nemocného, nastýdl tak, že musil ulehnutí. Tu wssak giž z lože wíce zdráv nepowstal. Ž cítil, že smrt se giž blížj, awssak on se gj nelekal, nybrž taužil téměř po nj. Nespředněgssj péče geho byla, aby se k nj náležitě přichýstal. Sporučaw domácnost swau, i napsaw poslednj wůli, požádal mne, abych geg přišel zaopatřit.

Byloť to právě na den sw. Ondřege, kdýž gsem se k němu »s Pánem Bohem« ubýral. Četný zástup nábožného lidu prowázal mne až k domu, a mnohé oko slzelo, mnohé srdce lekalo se smrti, hrozjící hlavě neunaweného tohoto lidumila. Mezi tjm, co gá byl u něho, přisluhuge swátostmi a podáwage mu tělo Páně, proměnil se dům geho w učiněnj chrám. Dole na sijní modlil se zbožný zástup wděčného lidu — nahore stala se srdce bohuoddaného a wjrau oswjceceného obrácence i stánkem i oltářem Spasitelowým. Pokog a blaženost, gakowěz se při něm od té chwile w každém tahu a slowu gewily, byly žadaucjm owocem wjry geho i přjtomnosti Páně. Bolesti snášel pokorně, tisse, trpěliwě. Konečně zawřel mu oči angel — a on usnul smrtj bohabogného. U lože geho klečela, po tichu se modljce, plačjící čeled. »Díky Tobě, Spasiteli! že's mne učinil katolíkem — že s Tebau umj-

rám — ó Pane, Tobě poraučím ducha swého! — S Jesu, smilug se nade mnau!« — toť byla poslednj geho slowa! —

Smrt geho a pohřeb dotkly se celého města. Žiřicowé prowázeli geg k hrobu, plačjice ztrátu swého dobrodince. Poslednj geho wůle byla fortunau lásky, náhrobek swědkem wjry geho.

Od gara až do zámrazu nebýwá nedělnjho času na hrobě geho nikdy prázdno: místo dětj modljwagi se na něm lidé, blahoslawjce muži, kteréhož motanímami tohoto swěta přiwedla láska k pramenům swěta a blahoslawenstwí, a který nepřestává ani po smrti dobře činiti trpčjm bratrům swým.

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Wys. důst. kapitola na hradě Pražském utrpla nowau ztrátu úmrtím wys. důst. probošta swého, p. t. p. *Františka Pöllnera*. Přetřpěw newyslowné bolesti, skonál dne 8. února po půlnoci w 75. roku wěku swého. Jak příkladně se připravil k smrti, ukázeť se nejlépe z poslednj wůle jeho, kteráž pozůstalé jmění swé z weliké části k dobročinným účelům odkázal, wěnowaw četnau knihownu swau třem Pražským gymnasiím.

Z Němec. W několika wětších městech německých počali učení někteří mužowé katoličtí u welikém shlučení lidu ze wšelikých stawů wzdělanějšich, jednati weřejně o důležitých předmětech, spojených s náboženstwím. Tak to čini Dr. *Riffel*, w Mohuči přednášeje četným posluchačům dějiny swěta, — tak Dr. *Ritter* we Wratislawi, tak Dr. *Hiršer* we Fryburgu (Breisgawském). Wšude pak děje se to s welikým prospěchem a poženáním. I slušit sobě přáti, aby podobně i jinde se dalo. Tau měrau zajisté wywrátí se nejlépe blud lidi, domýšlejících se a rozhlašujících, že by wzdělanost a učenost wíre křesťanské stála na odpor. Jeť tomu právě na opak. Čím wzdělanějši a oswicenejši budau lidé, tím méně budau wěřiti lžim, a tudíž tím wíce prawdě; protiwníkůw pak směřujících proti učení Církwe Kristowy bude ubýwati každým dnem. Poctiwí poznají, w čem a kterak se mýlí neb blaudí, nepoctiwým pak ztrhne se tudy larwa z očí. Křesťanským žiwotem, uslechtilými mrawy a důkladnau wzdělaností, — nelzeť prawdu tu dost často opakowati, — oběma nejlépe nadejdem.

— W Mnichowě zemřel dne 29. ledna slowůtný professor *J. Görres*, jeden z nejčelnějšich katolických spisowatelů německých. Dějiny welikých přewratů, ježto od r. 1789 šly Ewropau, doswědčují o něm, jak di w nowinách Augsburských dopisowatel Mnichowský, že wšecky dobré boje o swobodu občanskau a nábožen-skau jako muž, jako jeden z nejwýtečnějšich w předních řadách bojowal. Meč slowa jeho zkusili nepřátelé Němců 1844 — 1815 w časopisu: *Rýnském Merkuru*, protiwníci katolické Církwe 1837 — 1838 w *Athanasii*. Mnohý, ježto mu tehdaž děkowal, nyní na to zapomněl. Celé Německo klade wěnc sláwy na hrob muže, kterýž hrdinau jsa mezi hrdinami, při wšech změnách osudu, ať si mu štěstí přálo aneb na odpor stálo, weždy zůstával nad jiné samostatným. — Tak di Mnichowský dopisowatel. Nám nezbywá leč wyslowiti swé přání, Bůh račiž mu dáti lehkého odpočinutí, a silu slowa jeho uděl wěrným katolíkům zdrawé hlavy a wřelého srdce! —

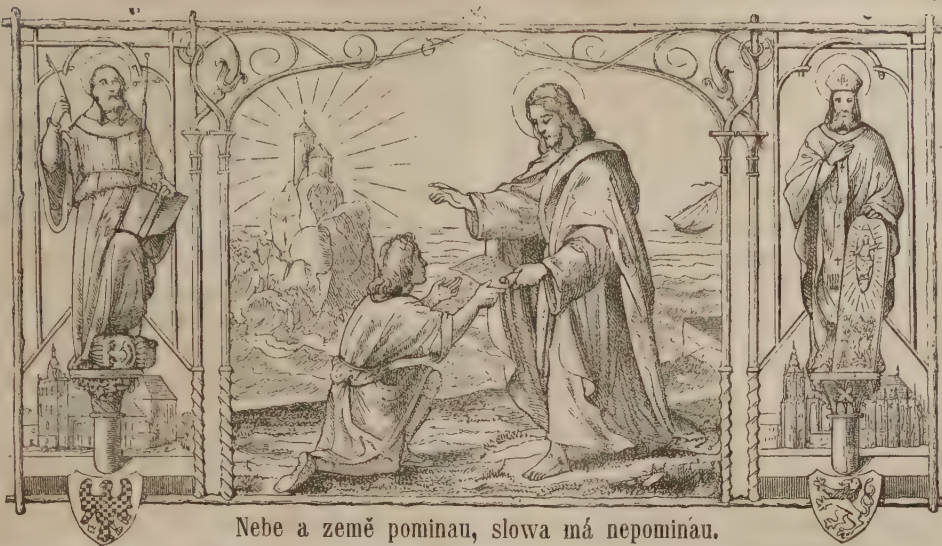
BLAHOUĚS

Číslo 14.

Katolický týden-
ník tento pro Čechy,
Moravy, Slováky
a Slezáky *wydawa se*
každau sobotu w bý-
walém knihkupectwi
Schulzowském (nyňi
Wacsl. Hessa) w Je-
suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wacslaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u *wy-*
dawatele na Dobyt-
čím trhu, č. 552, i *we*
wšech řádných knih-
kupectwích na půl leta
1 zl., na celý rok 2 zl.
stř.; — na *c. k. poštách*
pololetně 1 zl. 30 kr.,
celoročně 3 zl. — Na
obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wacsl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle I. po Dewítníku.

Obsah: *Řeč na neděli I. po Dewítníku. — Maudrost otcovská. —*
Dvě swatby najednou. — Stav Církve katolické we Fran-
cauzích. — Církevní zprávy.

Dne 27. února.

Řeč na neděli I. po Dewítníku.

Ewangeliium sw. Luk. VIII. 4—15.

Nad mnohé jiné vzácnější darem gest slowo Boží. Onoť zagisté gest jako woda, kterauž nemocnj bývaji uzdraweni, nečistj očistěni, žjžniwj napogeni; onoť gest jako wjno, kterýmž srdce k milowanj Božímu rozehráto a swatými radostmi utěšeno bývá; onoť gest jako oheň, kteržž zahánj chladnotu a z ne-
sljčné rudny zlato wytrápi; onoť gest swětlem krokům našim na cestě k životu, gest štjtem, o kteržž se orážejí ohnivě střely pokussenj satanášswých, gest jako meč, kteréhož se děj dáběl, kterým přemoženo bývá peklo. — Než čjm to, tážete se bez pochyby, B. M., že není posud wšškerá země naplněná známostj, oswj-
cená swětlem, oblažená mocj tohoto slowa Páně? Gest tomu giž na tisíce let, co Bůh neyprvé šrže proroky, posléze pak šrže Syna swého mluwíl k nám; osmnácte wěkůw giž uplynulo, co Církew slowo toto zwěstuge a hlásá: a hle nastogte, slze křwawé měl by tu plakati křestan, posud gsau země, do kterýchž slowo Boží neproniklo; po dnešnj den, a to i mezi wyznawači Krísta Ježíše, gest lidí, kteržž pohrdagice prawdau slowa Páně, sedj a blaudj w žalostném údolj smrti a zlázy. Bůh sám osvědčil, že chce, aby wššickni lidé ku spasenj a k poznánj prawdy přišli: čjm to tedy, že swětlo wěčné prawdy neswj-
těžilo posud nad mráfoťau bludůw a nečestj? Ne-
sluffjť sobě, D. D., tagiti půwod žalostného tohoto wýgerwu. Pán Ježíš předložiw nám w dnešnjm po-

dobenstwj rozdílné osudy Božího slowa, bez přičiny nás nenapomíná: »Kdo máš ussi k slyšsenj, slyš!« Kterak bychom tedy bez hřichu oslyšseti směli Pána, genž z pauhé lásky ukazuje nám pro wýstrahu za-
lostnau přčinu nešťastných wýgerwů těchto? A tážete se, která by to byla? — Není genom gedna; přj-
čin, kteréž maří moc slowa Božího, gest wjce. Než pominauce dnes mlčenjm wšše jiné, ukáži wám, D. D., které z nich ležj w náš samých. Wedle slow Páně zůstává slowo Boží bez užitku, genž padlo

- 1) na cestu,
- 2) na skálu,
- 3) mezi trnj.

Že slowo Páně neučinilo posud, že nečinj wšsude užitek hogný, že ho při nás newydává, toho půwod a pramen ležj přede wšim w náš samých. Ano, D. D., my sami, a sice w trogjm ohledu tjm winni býwáme, že slowo Boží, zwěstované nám, nawracuge se prázdne, zůstává při nás bez užitku pro králowstwj nebeské. Nebo »když rozsijwal rozsijwač semeno své,« di prawda wěčná, »gedno padlo podlé cesty, a poslapáno gest a ptáci nebesstj zžobali ge; jiné padlo na skálu, a wzešlé uwadlo, že nemělo wláhy; a jiné padlo mezi trnj, a spolu wzrostlé trnj udušilo ge.« A hle, B. M., kolik tu přčin, pro kteréž zmařeno bývá smě, rozseté na poli, rovněž tolik gest lidí, pro něžto w srdci lidském slowo Páně užitku newydává. Gsaut zagisté

1) lidé, kteržž magice srdce podobné cestě usslapané, »slyšj« sice, w srdce wšak nepřigjmagi slowo Boží, »a potom přicházi dáběl, a wynjmá

slowo to ze srdce gegich, aby wěřice, spasení nebyli. — Uneb kdož newidj toho důkaz na nesišťastném Farao: nowi Egypťském? Z gemu praweno bylo slowo Boží Moggissim: zatwřelě wšak srdce geho nepřigalo k sobě rozkazu Páně; nesišťastnjš neuwěřiw, zahynul w moři rudém. — Slowo Páně hlášáno bylo národu židow: skému: awšak zatwřelě srdce roty farisejské zpyčilo se hlasu Kristowu, nesišťastnj zaslepenci neuwěřiwše, uwalili na sebe bjdu hroznau, zkázu wěchnau. — Slowem swým hodlal Židáš obměkčiti Kristuš: awšak zatwřelě srdce hanebného nesišťastnjš neotewřelo se slowům lásky Páně; Židáš neuwěřiw, stal se synem zatracenij. — A tážete se, D. D., čím aš můžezatwřdnauti, čím býwá udupáno srdce lidské, že nelze, aby se w něm ugalow slowo spasení a života, slowo Boží? — Ach, B. M., kdokoli z nás zotwřal brány duse swé: oči, usši, ústa, čich a tknutj satanášsi, kdožkoli propůgčil wolného průchodu bludům a neřestem: ó zhrozj se, nesišťastnjče, osudu swého! dábel a rota geho, blud a nepravosti, nepřestanau vycházeti a wcházeti branami duse twé, nepřestanau se probjhati po swatyni srdce twého, pokud se nestane role, připrawená pro slowo Boží, jako cesta, na nž by se nemohlo ugmauti smě pravdy nebeské. Uneb nebyla-liž to pycha, záwist, lakomstwj a podobné obludy, kterýmž zatwřdlo srdce Farao nowo, srdce Fariseu, srdce Židášowo? Ano, že's hříchům a bludům zadal dussi twau, nesišťastnj mladjku, ubohá mladice, kletbau, bēdowanjm ženy stjženj muži, pečetj dábelškau znamenáná ženo — že gste dáblu zadali duse swé, zatwřdla gsau srdce wasse, že se gich slowo Páně gíž ani netkne. Nechať si wybjzj, prosj, zapřjžáhá kněz hlasem sebe wřelegjš lásky, nechať hrozj pokutami, připrawenými pro nesišťastnjš, jako gste wy: slowo geho padšsi na srdce wasse, padá na — kámen. Wšechen chrám žásne spasiťelnau hrůzau, mládenci a panny, usslechtilau newinnostj podobnj angelům, chwěgj se, slze legj: wy potřásagjce hlavau, odcházjtez chrámu, směgjce se knězi, směgjce se těm bláznům, kterj wěřice w sprawedlnost Boží, mohau se lekati pekla. A čím to, že slowo Boží při nesišťastnjš těchto dussjch žádné moci nemá? — Ach! »w nesišťastnau dussi newegde maudrost, anjz bydleti bude w těle podmaněném hříchům;« (Maud. I. 4.) slowo Boží nezůstane na powrchu, i přicházj dábel, wynjmá slowo to ze srdce, »aby — nastogte! — wěřice spasení nebyli.« — Awšak ani ty se netěš naděgj spasení swého, nesišťastnjče, kdožkoli máš

2) srdce swé podobné skalnaté půdě, kdožkoli náležj k zástupům těch, »kterj, když slyšj, s radostj přigimaj slowo, že ale kořenů nemaj, na čas toliko wěřj, a w čas pokussenj odstupuj.« Nelžet sobě to, B. M., dost často opakowati, že, gaždj Pán, »králowstwj nebeské násilj trpj, a ti, kdož násilj činj, uchwacuj ge;« nesmjme nikdy na to zapomjnat, co káže Kristuš, an wece: »Chce-li kdo za mnau přigiti,

wzmi křjž swůg, zawři se sám a následug mne.« Než k tomu zapjranj sebe, k nessenj křjze, k následowanj Krista potřebj gest odwahy a sily. Ade není té sily, odwahy a wytrwalé lásky k slowu a zákonu Páně: w srdci takowém wadj škála, kteráž nedá zakořeniti se křestanstwým ctnostem. Kdo má sice srdce k poslauchánj, nemá wšak pewné wůle k wykonáwanj slowa Páně; měl by sice chuti, nemá wšak wytrwalé lásky k zákonu Božjmu; hotow by byl náležeti Kristu, pokud se naň neobořj dábel; hotow by byl státi k prawdě a ctnosti, pokud není žáwad a nesnázi, obětj, muk a křjžů se báti: takowýto nestálj slaboch a měkkj wřtkawec nemůž ani sám prospěti w ctnostech, ani přispěti ku prospěchu králowstwj Páně. Bůh nepřestane na pauhém hnutj srdce: On žádá čin a skutek, žádá, aby setrwal do konce. Či mysljš, B. M., že ti co platno bude, pakli pobyw s Kristem Pánem na hoře Tabor, zradjš Geg w zahradě Getsemanské, zapřeš na hoře Kalwarii? Ach, nemylme se, D. D., neoklamáweměz se swodnau naděgj! Nic platno ti nebude, B. M., žeš celj rozplakanj nawracel se z chrámu, když kněz, wyžhwage tebe k pokánj, ljčil ti radost, kteráž gest w nebi nad hřjssnjkem, činjcjm pokánj, nemá-li radostné pohnutj twé kořenů, bude-li, prwé než zagde slunce za horj, žalowati na tebe angel, žeš i tento den rozhognil počet hřjchů twých. — Tebe polily slze, když ti zpowědnjš swědomitj srdce rozhjral; tys připowjdal ochotně, že odpustjš protiwnjšům, že cjtj budeš rodiče, milowati manželku, k dobrému že powedeš djtj, a waruge se lžj a nectnjch řečj, hněwu a zássťj, zlořečenj a rauhánj, klewet a pomluw, obžerstwj a nestydatostj, wyhoš dás u sebe neřestem: slze, sliby twé mohly by tobě pomoci k slitowanj Páně. Než bude-li na tebe wečer žalowati, žeš byl ráno lhářem, dobrá předsewzetj twá že nemaj kořenů, žeš gim wěren, pokud se neukáže pokussitel a swůdce: ach, netěš se naděgj, že w tobě uzrage owoce, že wydáš užitek hognj, že se ti dostane spasení, sláwy. Gako dým rozplyne je wšsecka naděge twoge, uwadlé osení newydá klasu, a koruny života newezme ten, kdož newytrwal w pokussenjch. Aby w nich wytrwal, aby w čas pokussenj, trpkosti a strasti, nátisků a pronásledowanj ni usměššy, ni potupau, ani hrozbami ani sliby nedal se odwrátiti od wjry, odlauditi od ctnosti, potřebj gest odwahy a sily, potřebj gest stálé, wytrwalé lásky. Ano, D. D., pewné kořenj musj mjtí nasse wjra, naděge a láska: bez nich zůstane planau wšsecka libost, kterauž by mělo srdce w slowu Páně, a swrchowanj Pán káže wyjtiti a na oheň uwrci strom, kterýž nenese owoce dobrého. Awšak neginať wedlo by se nám, užitku newydá při nás slowo Boží, pokud bude

3) srdce nasse podobné roli, zarostlé trnjm, pokud patiti budeme k těm nesišťastnjšům,

»Kteržž slyšeli« sice a přigali slovo Boží, »než po pečování a zboží a rozkossch života gdauce, býwagi udusseni, a nepřinášejí užítku.« »Dvěma pánům ne- může slaužiti člověk, Bohu a mamoně;« (Mat. VI. 24.) w tom užaučém srdci geho není pro dva pány místa, aniž může oštáti dwoj oltář; tauž rukau nelze stawěti chrám i Kristu i Belialu. Býrn, naděje, láska k Bohu musí ubýwati, wsseliká ctnost musí hynauti, žádá-li se srdce příslušným starostem o věci pozemské, přilne-li láskau ke statkům a zboží na světě, obližbi-li sobě rozkossu tohoto života. Ale což medle stalo se ze Samsona, když otevřel srdce své žádosti po mrzké rozkossi tělesné? Ale Páně, kterýž měl chrániti národ Izraelský, wydan gest rukau zrádné Delily za otroka Filistinským. A gakhž byl osud Salamaunůw, když se počal kochati w rozkossch tohoto života? Ach, pomazaný Páně, gehož maudrosti se diwili národowé, stawěl modlám oltáře, srdce své odwrátil od Hospodina, zkazil pohoršením národ. A měl bych wám připomínati, kam přiwedla Achana při dobývání Jericha žádost zlata; čeho se dopustil král Izraelský Achab, že se mu zachtělo winnice Nabothow; čím se stal Židáš z lásky k penězům? Z ten i onen znali slovo Boží, awssak přiložiwše srdce ku zboží a statkům wezdegssim, učiněn gest Achab zloděgem, Achab wražděnlíkem, Židáš zrádcem. A tak, D. D., musí se wěsti každému z nás, pokud trní tomuto u sebe místa dáme: příslušné pečování o věci časné, láska k penězům, libost w rozkossch udusi wssedhen zdar slova Božího. A chcete mítí živých důkazů? Ach, není města, není wssky, kdež bychom gich nenassli! »Milug Boha nade wssedho, a pomni, abyš den swáteční swětil,« káže slovo Boží. Čím to, že tu kupec, tam řemeslník, onde rolník dnem i nocí, u wssednj den i we swátek na Boha ani nepomní, mnohdy ani za měsíc, anobrž ani za rok kostela newidí, a zagdeli do chrámu, srdcem a myslí po polích a lukách, po městech a trzích se taulá? Pečování o věci časné udušilo w něm pamět na Boha, pěči o duši a wěčnost, o prawdu a ctnost. »Lámen lačnému chléb: neboť blahoslawený gest, kdož se nad chudým slitowává,« welj a oswědčuje Hospodin. Čím to, že onen boháč zawjrá dvěře před nuzným, přes práh nepaussíj chudého, zlořečj počtimé widowě, kteráž k němu w bídě své wzala utočiště? Láska k penězům udušila w něm lásku k bratrům. »Budte dokonalí, jako Dtec váš dokonalý gest,« káže slovo Boží. Než není-li, gako by to neweděli onino neschastnjci, který dnem i nocí na to myslí, co budau gísti a píti, gah se obleknau, kde a gah se budau wyrážeti? Kdos ge znal před létý, znal, pokud byli dětmi, pokud se skvěli nábožností, pokorau, stydlivostí: zplakati musíš nad hy-naucjmi těmito bratry angelůw. A tážete se, co ge přiwedlo k takowé zkáze? Ach, láska k rozkossim, w kteréž se wydáwagi, udušila w nich lásku, kterauž

se prwé sami k swatému powolání swému nelli, udušila w nich tauhu po wssj dokonalosti. A my, widowe žalostné tyto věci, widowe, že ti, kterýž gdaú po pečování, po zboží a rozkossch života, užítku prawé, stálé ctnosti nepřinášejí: nemusíme-liž se hroziti trní, kterýmž smě slova Božího udušeno býwá? Blaze nám, kdybychom se zhrozili osudu, gakowhž nemohl by pak minauti nás, kdyby slovo Boží při nás, wlastnj nassj winau, zmařeno býti mělo. Aneb myslíš, Bratře, že beze slova Božího také nebe dogdeš? Ach, bez něho ty ani cestu k nebi nepoznáš, ani propaštem se newyhneš, ani dáblu se neubráníš: A ty by slowu tomuto u sebe přístupu, nad sebau wlády práti nechtěl? Sw. Pawel sotwa že zasledhl slovo Páně: »Pawle, proč se mi protimíš?« gíž i hned obrátil se ku Kristu, gehož byl protiwníkem. Sw. Antonjín sotwa že zasledhl slovo Páně, řkaucej: »Prodey, což máš, a rozdey mezi chudé,« prodal i rozdal wssedho, což měl. Sw. Augustín, poznaw z slova Páně, co mu wadí, oděkl se wssj bezbožností a wssch swětých žádostí, aby gíž gako w nowě grozený žiw byl pro Boha, žiw byl Bohu. A ty by příkladů těchto následowati nechtěl? Či by ti snad lito bylo, wýhosti dáti hráchům, kteréž posud w duši twé wládnau a srdce twé zatwřelě činí? Aneb ge ti to snad ke cti, že tebe, gako slabého chaulostiwce, každé chwiľe poráží pokussitel, každá těžkost odwrací od Krista? Čili mníš, že swět, byt si celý ziskal, že zboží, byt si wssemi wládl, že rozkossu, byt se w nich kochal od rána do wečera, od kolébky až k hrobu, nahradí tobě ztrátu duše, ztrátu prawdy, ctnosti, spásy? — Tak zaslepeným bohdenž by nebyl žádný z nás! Bohdenž bychom otwřeli oči, pokud gest gessťe den, pokud noc newchwátíla nás. Ano, D. D., otwřemež oči, ať se ustrnem nad sebau, ať přestaneme konečně býti přičinau, pro kterauž slovo Boží při nás užítku newydwáwá. — Dnes gessťe deyme se do dila! Slzami skraussené lítosti nechať změkne twrdá půda srdce nassich; skutky prawé ká-gjenosti nechať se proměnj cesta, po kteréž dábel se swau rotau rýdíl, w stezku přjmau, po nízto by Kristus Pán k nám se wssj swau milostí mohl přicházet, k nám zawjzat. — Neoblewugice w dobrém, usilugme celau duši rozdrobiti skalnatau půdu srdce swých, aby z ní byla země dobrá. Trní, kterýmž role duši nassich zarostlo, wytrheme, příslušného pečování o tento swět zanechme, lásky ku statkům wezdegssim se zhostíme, mrzké rozkossi na čisto wýhost deyme — aby celé srdce nasse stalo se zemí dobrá, »abychom slusšice slovo Boží s radostí, w srdci dobrém a wýborném ge zachowáwali a užitek přinášeli w trpěliwosti.« Ano, D. D., pro Boha, pro wssedho, lásku Kristowu prosím vás, tak a neginať sobě počneme. Pak se proměnj w krátce wssedka twár této země. Gako wčelý se ženau po kwjti,

med i wosť z něho wybjragice: tak i my, rozjnceni láskau k slowu Páně, a snáštějce wosť i med, prawdu i lásku křesťanskau do srdce swých, naplníme pak wšedku zemi známostí prawdy a lásky Boží. Nasse slowo, náš příklad přispěje k tomu, že »se scházeti budau mnozi zástupové, že z měst i wesnic, z blizka i z daleka pospichati budau k Pánu,« a wídauce skutky a ovoce slowa Páně, poznají Geho prawdu, poddaji se Geho zákonu, stanau se zemí dobrau, užitek mnohý přinášeti budau pro královstwj Boží. Amen.

Maudrost otcowská.

Od
Boleslawca Jablonského.

2.

Patri w dól neb na výšinu,
Příroda kde kraluje —
Wšude se, kam zhlédneš; synu,
Dobré s krásným celuje.

Slunce nejen že swau twáří
Wšecky twory zahřívá,
Ono též swau libau září
Krásné barwy tvořívá.

Strom, jenž toku w jeho spěchu,
Aneb dráze tvoří lem,
Není jenom ku prospěchu,
Ale krásli také zem.

Owoce, jež růsti nuti
Spanilý ze sebe kwět,
Nebýwá jen libé chuti,
Wšak i krásné na pohled.

Bylina, jenž rány hojí
A vyhání z těla jed,
S tauto svojí ctností poji
Také krásný často kwět.

Osení, jenž w zemi wděčné
Roste a se zelená,
Není jenom užitečné,
Wšak i krásnou barwu má.

Ty pak we swé práce potu,
Přírody tu ctiš-li ctnost,
Nehleď jen na dobrotu,
Ale také na lepost.

Dvě swatby najednu.

Obraz ze života od Fr. Prawdy.

1.

W neděli druhau po třech králjích r. 1835 se zwánělo se, w W—jch na požehnání. Nábožný lid scházal se na wšech stranách k farnjmu chrámu osady swé. W L—ech, wesníci aš pól hodiny od fary W—ické vzdálené, stogj na wršku wýstawný statek gako něgafý dworec. Ze swětnice welikého tohoto

statku bylo widěti po celém údolj, a tudž lželo znasmenati, kterak se lidé ze wšech stran do chrámu Páně berau. Než w bohatém statku newšjmli sobě mnoho ni lidj ni sezwanění, wygimage staršj dwečku. Dvě odrostlé dcery odesly na tácky, syn a budaucj dědic statku zamjřil do blizké wesnice do hospody; sedlka sedla si u kamen, a hospodář howil si na lawici.

»Ženo, proč pak se náš Jeník pořád mračj?« ptal se otec matky. »Mezi gidlem nepromluwil ani slowa, po gidle sotwa lžicj hodil, a giž měl křiku w ruce, i hnal se gistotně k N...owům na ten swůg zamilowaný karban.« — „A kdo ge toho přejčina, než wy sám,“ odsekla muži žena. — »Co že? Gá?« — „Ba owšem.“ — »A gak to?« — „Nu, gak to? Náš Jeník by se rád ženil, masopust ge tu — a wy nechcete o swatbě posud ani slyšet.“ — »To ge prawda,« mumlal otec; »arciž že nechci, myslim ale, že si může na swatbu geště trochu počkat.« — „Wně byste rád, aby čekal, až z něho bude starý chlap, a žádná si ho newezme.“ — »A což gsem gá nebyl staršj, když gš si mě brala? Gemu ge tři a dwadcet let, a mně bylo pět a dwadcet.« — To se nedalo upřít, žena wšak twrdila, tenkrát že bylo gináč a nyní že ge také gináč. Než Podiwa umkl docela, nic gj neodpowydage, a dēlage se, gako by spal; i ona umklá.

Netrwalo dlaho, a tu přišel kmotr Wáwra. Sedlka dala mu znamenj, aby starého nebudil, a postichmu gemu wyprawowala, co se bylo mezi nimi právě přihodilo. »Wáš chybuge,« křautil Wáwra hlauau, »Jeník giž nenj žádný chlapec, a wám by se ulehčilo w hospodářstwj, kdybyste dostala pomocnici.« — „Ba owšem, giž gsem se s těmi hrnci dost natahala,“ swědčila hospodyně, ačkoliv ani tak o pomoc nestála, gako spjš o tu čest, synu swému wystrogit slawnau swatbu. „Kmotře, promluwte s njm,“ pokračowala plačky dále, „wáš uposlechne, když mu to maudře předložíte, gá u něho giž nic neplatim.“ — To wše slyšel sedlák, který nespál, a před Wáwrau poňekud se zastyděl. S umjnil si, že nebude tuze odporowat, začne-li kmotr o swatbě. Kmotr Wáwra sedl si zatjm k stolu, a Podiwowa wyšla wen do komory pro taljř buchet. Zatjm wstal sedlák, a kmotr w krátce řeč na Jenjka otočil, to i ono o něm powěděl, a konečně se tázal, nebudau-li ho letoš geště ženit. »Wjzeli pro něho newětu, možná, že bych swolil,« gako žertem probodil otec a potutelně stranau mrštil na ženu okem. Tato za postel ukládala staré prádlo, gako by sobě řeči gegich nic newšjmala. Wáwra wěděl w každé wesnici wůkolnj o něgafé bohaté newěstě, a chwálil gednu přes druhau, tak že těžko bylo poznati, kteráz by byla neybohatšj. — A tak ucházelo gim za podobnými řečmi odpoledne, až se smrkati počalo. Za saumraku scházela se chasa domů pokřizet dobytek, a swolěšj swátečnj šfaty, brala se po swé práci.

Z přišel také Jeník. Uvítaný kmotra, chtěl se opět odstranit. Kmotr však wolal za ním, aby počkal. „Slyšel jsem,“ pravil, „že tě ta svoboda již mrzí. Máš dobře, jen hled, ať mě uděláš družbau.“ — Jeník se zarazil, podíval se na otce, a mlčel. — „Ano, ano,“ wece tento, „tuhle kmotr postará se ti o newěstu.“ — „Postarám, nemáš-li již sám něgalkau za lubem.“ — „Ba že nemám,“ krátce odsekl Jeník. — „Nic nedělá,“ myslil Wáwra; „člowěk, který má statek jako ty, newěst nagde na tisíc. Což abych se zítra pozextal w Ł—jně, znáš Kačenku K....owic?“ — „Snad bych neznal, kolikrát jsme se sešli u muziky.“ — „Nu, mám tam?“ — „Nebude-li proti tomu náš tatjček, mně to gedno.“ — „Máš-li to být, ať ge to,“ doložil otec; „přinesete-li dobrau zpráwu, půgdeme w auterý na námluwy.“ — Z matka byla spokojena, těšíc se, že bude strogiti swatbu. —

2.

Tu samau neděli odpoledne krácel Božetěchowic Wogtěch s otcem svým na cwičenj a požehnánj do farnjho chrámu Páně. Byloť nensw. Gmēna Jezjš. Chodjwali sice na odpolednj služby Božj každou neděli, na ten welký swátek ale dwognásobně k tomu zawázání se býti saudili. Na cestě mluwilo se o tom, co předešlau neděli na cwičenj slyšeli, a co asi dnes slyšeti se jim posstěstj. Tu spatřj pagednau otec dwě ženské před sebau, a pozná, že gest gedna dcera geho. „Hle, hle, Wogtěsse, kdo pak to gde s našj Marij?“ — „To ge Sautkowic Liduska.“ — „Wid, že gest Liduska gať náležj pořádné dēwce?“ — „Ba právě, že ge,“ zasseptal nesměle Wogtěch, a začerwenal se, gať by ho čerwánky polily. — „Proč pak se čerwenáš,“ dj mu otec; „myslš, že lásku a náklonnost twau k Lidmille neznám? Gen se mě nebog, blaudeku, gá ti zbraňowati nebudu, chceš-li gi sobě wzit. Nedáwno jsme mluwili s matkau o tobě. Hodláš-li nám přiwěsti hodnau newěstu do domu, staň se wůle Božj! Lidmila nenj arcit bohatšj než ty, otec gegj chalupnj gať gá, celá rodina ge wšak zachowalá, a Liduska může flaužiti wšem pannám za wzor. Nu řekni, wzakli pak byš gi rád?“ — „Což gá — ale ona! my jsme spolu gestě o swatbě nemluwili.“ — „Zedn promluwj s nj sám,“ řekl otec, a zrychlil kroky. Wogtěcha bodlo u srdce, neboť předzwjdal, co se asi stane. Celý pomatený wráworat za otcem, newěda, co by měl učiniti. Několikrát chtěl ho posfkubnauti za kabát, aby ho pozdržel, awšak gaťes potěšenj wnitěnj bezděky za ním ho táhlo. Prvé než se zpamatowal a zmohl se na slowo, dohonili gsau dēwčata. „Wš si statně wykračujete,“ wolal na ně otec, pozdrawiw ge prvé, gať slusj na křestana. Z Wogtěch wštal ge slowem Božjm, ale tak tiše, že ho nebylo téměř ani slyšeti. Dēwčata děkowaly se, a Marie ptala se otce, nepřigdauli pozdě. „Gest gestě mnoho lidj za námi,

a zwonili nedáwno,“ těšil otec. Dceru, „myslím, že přigdeme w čas, pro lepšj gistoru wšak si pospyšjme. Lidmilo, co pak dělá tatjček?“ — „Čel také do kostela, ale gest již napřed.“ — „A mamicka?“ — „Gest gaťi churawá, musila zůstatí doma.“ — „Tys ale zdráwa, gať widim, wyhljžš gaťo žiwobytj. Co řikáš, mám tě pozwati na swatbu? Máš Wogtěch se bude ženit.“ — Lidmila bledla, pod Wogtěchem se třáslj nohy, Marie se djwala z gednoho na druhého. — „Beze žertů,“ twrdil otec, „ty musš na swatbu, náš ženich chce tě msti za — newěstu.“ — Lidmila newěděla, gať ge na tom, po dlahém wšak domlauwánj a dotazowánj, zdaž by ho chtěla, stýdliwě odpowěděla, že newj, co tomu řeknau rodiče. „Gen když jsme s tebau hotowi,“ pravil otec, „s rodicemi to druhé wygednáme. Nu, Wogtěsse, gšili pak spokojen?“ — Wogtěch se usmál, a nic neřekage, uctiwě poljbil otcí ruky. Málém byla by též i Lidmila tak učinila, držela to ale za nesusně. Marii stály w očjch slze radosti nad štěstjím draheho bratra a milé své přjetelkyně. „Milé děti,“ napomjnal otec, „modlete se dnes horliwě w chrámu Páně, aby aumysl náš poswětíl a naplníl sám wšem mohaucj Pán Jezjš.“ A w prawdě již dáwno se nemodlil Wogtěch, nemodlila se Lidmila tak wraucně, gať se modlili tenkrát. Božjm řízenjm stalo se, že bylo křestanské cwičenj dnešnj pro Wogtěcha a Lidmilu právě gaťo uchystáno. Horliwý duchownj pastýř W—ch mluwio ráno „o moci a lásce Jezšje Krista“, ustanowil u sebe odpoledne, wyswětliť nedělnj ewangelium o swatbě w Káni Galilegské, i ukázal, gať by se měl po křestanskú slawiti snátek manželský doma i w kostele. Wšickni ho poslauchali pozorně, newjce ale brali si k srdci slowa geho Wogtěch, a Lidmila. Z umjnilí sobě, že podlé toho, co právě slyšeli, zcela se chtějí zachowati, bude-li wůle Božj, aby se dostali za sebe. Je i otcowé gegich djtky své tjm samým způsobem w swaté manželswj uwěsti si přáli, lzelo poznati z řečj gegich, které na cestě k domowu spolu měli. Wogtěchůw otec si totiž na otcí Lidmilina počkal, aby ho sám o dceru pro syna požádal. Netrwalo dlaho — a otcowé si podali ruce. Geden i druhý těšil se přjstjmu štěstj milých svých djtek. Lidmilin otec přál dceři své Wogtěcha neméně než sobě, a gať smyslel otec Wogtěchůw, nahoře již bylo widěti. Dawše si slowo, ustanowili, že se w auterý wečer wěc náležitě rozwáží a zařjdi. — Radost otců a djtek dělily matky.

3.

W pondělj přinesl kmotr Wáwra dobrau zpráwu. Dossed hned z rána do Ł—jna, přikradl se zadnjimi wraty ke K....kowům. Aby wšak pagednau newygradil, proč přicházi, ptal se, zdaliž by na prodeg neměli galowicku. Řeklo se mu sice, že nemagi, on wšak předce si sedl, wytáhl dýmku, nabil gi tabá-

kem, wzal z krbu uhel, přehodil ho několikrát z ruky do ruky, faufage na něj plnau twář, zapálil si a zawřel wječo. A když hořel tabák, a chumáce dýmu se mu walily z úst, wylézal zponenáhla s barwau wen, až pak i klázánj Zenjlowých rodičů zwěstowal. To byla u A...ků milá nowinka. Takowého ženicha nesměli pustiti. Bez odkladu ustanowilo se hned, že zjitra wečeř budau čekati milého ženicha na námluwy.

Zatjm co Wáwra u Podiwů o šťastném pořjzenj wyprawowal, dály se w L—ně u A...ků náležité přjprawy k slawným námluwám. Poslalo se pro řezníka — a před polednem sekalo se giž do gitric. W auterý ráno pekly se koláče, a worác přjwezl saudeček kořalky a wedhřko piwa z piwowáru. Sotwa se smrkalo, dostawil se Zenj s otcem a s kmo-trem Wáwrau. Pozdrawiwše a uwjtawše se wespo-lek, sedli za stůl. Wšickni zůstali w pláštjch. Ze strany newěstiny byli tu dwa strýcowé. Čeládka odeslla ze swětnice, matka běhala hned do přjstěntku, hned do kuchyně, newěsta zawřela se do komory. Rozprávělo se o zljch cestách, o sněhu a zimě, načež wšickni umlkli, čekajce, že se počne řeč o wěci hlawnj. A tu dodaw si smělosti a ducha, rozwázal Wáwra gazyk, řka mnohowážně: »Wjte, proč gíme se tady shromáždili...« než wšak promluwil něco wjce, přetrhla mu řeč hospodyně, pekáč stragajce do trauby. Z musil opakowati po druhé i po třetj swé slawné: »Wjte, proč gíme se tady shromáždili,« awšak po každé stala se negaká překážka. Tu se přinesla kořalka na stůl, tu se podáwal ku krágenj chléb, až pak se mu předce gednau possťestilo doložiti: »Zuhle Zenj by si rád wzal wassi Kačenku.« — „Co škodj, co škodj,“ odpowěděl Kačenčin otec; geden strýc prawil: „To ge dobře,“ a druhý: „Budeme mjtí swatbu.“ — Wáwra pokračowal dále: »Chcete-li mu tedy dceru dáti, powězte nám to, abychom nemluwili nadarmo.« — „A proč bychom mu gi nedali?“ myslil starý A...ka; „wždyť wás žnáme!“ — Strýcowé myslili to samé. — »Abyste wšak wěděli,« mluwil zase Wáwra, »gakau mohowitost má Zenj, otec wám powj, gaký statek mu chce po roce postaupit.« — Tu počal otec Zenjůw popisowati swůg statek, udáwal, kolik ge při něm giter polj, lesů, luk a zahrad, gmenowal počet dobytku, wchwalowal důkladnost a dokonalost stawenj hospodářských, prawil, že giž se synem učiněna úmluwa po zákonu, podle které genu toliko mjrný wjmjně a dwěma dcerám lewné wěno patj. Konečně i to připomenul, že dluhů na statku nenj nic wjce, než několik set wjdenšého čjsla. Když wšedko byl powěděl a wyswětlil, otázal se opět kmo-tr Wáwra, co tomu řjzaj? Otec newěstin přewzal řeč, a wj-gewil, mnoholi by hodlal dceři dáti. S dobytkem a s náradjm byla strana druhá spokogena, genom na weněžjch chtěla o něco wjce. A tomu se ale otec newěstin hrubě neměl, a samým nucenjm a domlau-

wánjm prodlužowaly se námluwy přes čas. Zatjm se ožywalo w traubě syčenj na pekáci. Kmo-tr Wáwra saudil w duchu, že to budau gitricce, a ty byly právě neymilegšj geho pochaukau, tak že se gič nemohl giž ani dočkat. To geg tjm wjce pohánělo, že hleděl wšsemožně otce sgednotit. Že to nesslerowem, zkusil to posléze skutkem. Pogaw otce ženichowu i newěstina za ruku a podáwage takto i klada gednu w druhau, posléze doložil newrle: »Snad nás pro tu maličkost nenecháte odegjt?« To wydalo, ruka w ruku pleskla, a gednánj bylo ukončeno. Prostřelo se na stůl, přineslla se připrawená wečeře, pláště se swlěkly, matka pobjzela k gjdlu, hospodář dodáwal chuti k piwu a kořalce, pod okny se střjlelo, a Zenj, který byl gessťe ani slowa nepromluwil, nynj wšelicos prohodonti se osmělil. Z ukázala se též Kačenka, strýcowé gi škládli; Wáwra wšak si libowal gitricce, zelj a wewrowau pečení. Hodowalo se dlawho do noci, až pak se na krátce před půlnocej rozessli, ustanowiwše, že we čtwrtěk půgdau k panu farári na cwičenj a w sobotu na auřad pro cedulku. —

4.

Tauž téměř dobau, když se u A...ků w L—ně k námluwám scházeli, dalo se něco podobného u rodičů Lidmiliných w L—ech. Z tam byly námluwy. Wogtěch přissel na ně s otcem swým a s mužem swé promdané staršj sestry. Tento w domě, do něhož právě wstaupil, prwe nikdy nebyl, sotwa wšak že wessel na dwůr, hned se potěšil, znamenage, že tam wšsude pořádek a čistota panuge. Tjm wjce se mu wšseden dům zaljbil, když wkročil do swětnice. Na podlaze nebylo špjny a tjm méně zastaralého černého bláta, okna nebyla polepená papjrem, strop gen se lešl, stůl, lawice a židle byly dobře wytřené a wydrhnuté, za policj bylo widěti porcelánowé mjsy a taljře, nikde neležely neuklizené staré šaty a obnossené prádlo, wystlanau postel kryla čistá pokrywadla, na čistě wybjlených stěnách wisely pozswátne obrazy, uprostřed pak mezi nimi pozlacený kříž Spasitele mile se lešl. W gednom kautě stála almarka se skleněnými dwjřkami, naplněná pěknými knihami. Pjimo swaté, kniha Tomáše Kempenského o následowánj Krista Pána, Bohmila sw. Frantisska Saleského, Pane zůstaň s námi, Životy Swatých a Swětic Božjch, Česká kronika, Putowánj Swatých a mnohé giné knihy byly w nj uloženy. Z na dwore, we chljwedch, w stodole a pod kolnjkem byl by Wogtěchůw šwagr wšse w dobrém stawu spatřil, kdyby byl za dne swá pozorowánj učinil. Bylť wšak se wšjm dokonce spokogen, za šťastného mage Wogtěcha, že dostane z tak wýborného rodu newěstu. Že se negednalo tolik o penjze a giné bohatstwj, nýbrž o hodnau newěstu, podobili gsau se otcowé bez mnohého mluwenj a beže wšseho odporu a namjtánj wýmjnám sprawedliwým. Na to geden po druhém dáwali dětem swým sta-

roftliwá naučenj, napomjnage ge k lásce Boží, a ugi-
stugjce, že zagisté Bůh ge nikdy neopustj, pokud oni se
Ho nespustj. Wogtěchůw otec gim předkládal, gať by
se měli wespolek snáseti, sobě odpausstěti, si důwěřo-
wati, spolu se těšiti a spolu trpěti, aby gedno srdce
i gedna dusse býti mohli. Z k tomu ge nabjzel, aby
hříšným způsobem nikdy nehleděli rozmnožiti statek
swůg, to wssať, co gim Pán Bůh požehná, a co
pilnau pracj si wydělagj, aby nerozhazowali lehko-
myslně. Warowal ge před marnotratností w sstatstwu
a w gidle, prose ge a napomjnage, aby nikdy nad slu-
žnost stawu swého se nenesli. — Otec Lidmilin dceru
swau k milowánj swých nowých rodičů zawazowal.
»Gať gš sobě wážila nás,« prawil poctiwý tento muž
s třesaucjm hlasem k pohnuté dceři své, »tať si, dítě,
musšs wážiti gich. Chraň se, ať gich nezarmautjš, sic
bys zarmautila nás. Dni sestárnau, a ty ať mi ge gať
náležj offetruges, a opatruGES, negináť než gaťo bych
gá to byl nebo wlastnj twá matka. Dausám, že to
wssě učinjš swědomitě; Pán Bůh ti to odměnj, a ty se
na swých dítěčch, dá-li ti ge, radostj dočkáš. Nastá-
wagjcjm druhým rodičům buď upřjmnau dcerau, Wog-
těchowě sestře buď sestrau, ostatnjm domácjm matkau.
Nedey žádnému přjčinj, aby si na tebe směl natř-
kati, k sausedům buď wljdná a ochotná, a budeš-li
mjtj z čeho, udělug ráda těm, kdož se k tobě w nauzi
obráť.« Z matka byla by gim ráda to, co gj ney-
wjce na srdci leželo, předložila, nemohla ale pro pláč
proněsti wjce, než tu prosbu důležjtaťu, aby drželi
na modlitbu, dbali na sw. zpowěd a sw. přjgjmánj,
we wssěch potřebách swých k Bohu se utjkali, a chrám
Páně. tať pilně gaťo posud nawšstěrowali. Wogtěch
a Lidmila rozplakali se gaťo děti — awssať i mužům
stály slze w očjch. Tjm hlaub do srdce wnřla za-
snaubencům srdečná slowa dobrotiwých rodičů swých
i stala se gim prawidlem celého žiwota. Konečně
mjnil otec ženichůw, že důkladněgšjho wyswětleňj po-
winnoštj wssěch udělj se gim na cwičenj, ku kterémuž
se měli řádně přjprawiti. — Lidmila se wytratila wen,
a za malau chwjli matku Wogtěchowu a swau milau
Marii s sebau přjwedla. Byloť to arcjť proti obec-
nému zwyku, a iwe wsi to mnoho pomluw způsobilo:
Lidmila wssať nemohla se dofonale radowati, polud
tu matky a sestry nebylo. Powěčeřeli wšicčnj po-
spolu, a wážnjm howorem upewnili swazeť přjateľskj.
(Pokračowánj budaucně.)

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračowání.)

Nelzeť bez hrůzy a úžasu podiwati se do le-
topisů z posledních časů prwnjho tisícletj po na-
rozeni Krista Pána. Wšelici neřadowé, kteréž se
tehdať wůbec zmohli, wybizejice sprawedlnost Boží
k pokutám a trestání přewráceného člowěčenstwa,
bezděky takorķa wedly k důmínce, jako by konec

swěta a posledni saud nastati měl. „Knížata,“ píše
letopisec onoho wěku, Rudolf Lysý, mnich Klu-
niacký, „berau za správce cirkwi a duši křestan-
ských lidi, od kterých se nejwjce darů naditi
mohau. Nepowolání, ježto mimo bohatstw jiného
nic nemaji, což by je činilo spůsobné ku kněž-
stwí, derau se k důstojenstwim cirkewním, nespo-
lěhajice nikoli na dary maudrosti, owšem ale na
hromady zlata a stříbra naloweného. Dosáhše spra-
wowání cirkwi, oddáwajj se cele mamoně a lakotě,
tě jediné modle, panujicj w duši jejich. Pobožnost
biskupů býwá holé toliko jměno; přisnost opatůw
ochromla, horliwost kázně klášternj ochladla, starý
pak Leviathan nabýwá opěť moci a wlády.“ —
Za takowých žalostnjch časů wzbudil Bůh a přj-
wedl z klášternj jizbecky na stolici sw. Petra Ře-
hoře VII.* Nadán duchem horliwosti a síly, dal
se neobyčejnj tento papež do boje se spaustau,
kteráž byla wšecky stawy porušila. Působením a usi-
lowáním welikého tohoto muže wywázla posléze Cír-
kew z tuhé poroby, w kteréž ji swětská moc držela.
Obratem tímto nastal pak nowý, lepší žiwot po
wssěch krajinách Ewropských.

Rychleji a krásněji než w kterékoli západni
zemi Ewropské wywinulo se křestánské smýšlení
a působení Cirkwe we Francauzích. Kláštery fran-
cauzské staly pak se školami pro jiné národy,
z nich rozcházelo se i swětlo i teplo wiry Kri-
stowy na wše strany. Wplyw klášterů a řeholi na
wzdělání národů w Ewropě byl znamenitý. Jimi
zwelebilo se rolnictwí, uchránila se dřewnj uč-
nost, rozšiřowala se wira, prosperiwala uslechtilost
mrawů, a křestánstwí wítězilo nad pohanstwim.
Křižácká taženj, pohnuwše celým křestánstwem,
a spojiwše síly wssěch takorķa národů k jednomu
cili, mělať jsau též w nejednom ohledu spasitelné
následky. Awšak i tyto wálečné wyprawy do země
swaté na wybojowání Jerusálema wzaly půwod
swj w Francauzích. Francauzský mnich, *Petr
Amienský*,** dal k nim prwnj podněť, a Francau-
zowé byli prwnj, kteří pod práporem křiže, pře-
plawiwše se přes moře, swatau zemi a hrob Boží
wybojowali, jiné národy za sebau potáhše. Fran-
cauzské rytířstwí wybojowalo Jerusalema; Francauz,
nábožnj wywoda *Bohumir z Bquillonu*, učiněn
jest králem Jerusalemským (r. 1096), a Francauzy
wzaly počátek nejedny duchownj řády rytířské pro
ochranu a bojowání w zemi swaté. Po dwa wěky

* Řehoř VII. jest jeden z těch papežů, kterýmž lidé nepowědomi
dějů cirkewních ani na jměno přjiti, jini pak ani na pochwalu
dostačiti nemohau. Žiwotopis jeho w krátce podáme.

** *Petr Amienský*, přjímim paustennik, nawrátiw se z Palestiny,
tak žiwě ličil lidu wěřicich w zemi swaté a natisky činěnj jim
od Saracenů, že papež i wšeccko křestánstwo rozniť se žádosti,
wyswoboditi hrob Boží z rukau newěřicich. W čele nesčislnjch,
pohřichu wšak nezweděných zástupů wydal se Petr 1096 z Ew-
ropy, nedošel ale až do země swaté.

trwalo pak w Ewropě pohnutí, způsobené wálečnými těmito výpravami, užitek pak z nich jdauci byl při všech pohromách, spojených s nimi, a neřestech, kterých sobě lúza w samém wojště križackém nezřídka dowolowala i se dopauštěla, pro Ewropu a křesťanstwo nesmírný. Mezi tím powstal sw. *Bernard*.^{*} Mohutné slowo welikého tohoto slůhy Páně hýbalo všemi vlastmi, wraucnost jeho lásky a swatost žiwota podpálily na nowo vše křesťanstwo, zwelebený pak od něho řád cisterciacký rozšířil se i působil po wší Ewropě. Tauž dobau wznikaly již slawné školy Pařížské, a ze všech končin sbíhali še mládenci i mužowé, žádostiwi vzdělání, roznášejíce osvětu křesťanskau na vše strany. Welebné chrámy, tito zjewní swědkowé tehdejšího nadšení a weliké oddanosti k Bohu, stojí po dnes na důkaz zbožnosti oněch časů. Wšeliké ústawy ku podpore nemocných a potřebných, řadowé k rozšiřowání a obhájení wiry křesťanské, k oswobozowání zajatých, k ujmání se opuštěných powstawše rovněž w onom wěku, swědčí, že byla owšem wíra w žiwém spojení s láskau, i že nesla owoce. Nelzeť nám tuto wypisowati, ač bychom si přáli, utěšeně tyto výjewy křesťanského žiwota, nelzeť ličiti jemné ty mrawy, ku kterýmž lidé všech stawů ze swé surowosti se probírali. Majíce na zřeteli účel swůj, musíme to zůstawiti k jinému času a na jiné místo. Že však po wšecky ty wěky podlé ušlechtilé zbožnosti a lásky, zplozené wirau křesťanskau, bohužel zhusta surowost a rozmanité neřesti propukaly, že podlé newšedních reků křesťanských ctností zároveň též i ohromné stwůry neřestí až k úžasu a ustrnutí nezřídka hlavy pozdwihowaly a zle řádily, nepotřebujeme ani připo-

^{*} Sw. *Bernard* (narozen 1091, zemřel dne 20. srpna 1153) poslední z osmi učitelůw sw. Církwe na západě, jest jeden z nejslawnějších synů francouzského národu. Newšedními dary ducha i srdce, wrauci bohobojnosti, milostnau twářnosti, dojímawau libeznosti řeči a bohatau wýmlownosti vynikaje již jako jinoch, a skvěje se zjewnau milostí Boží, wstoupil w 23. roku wěku swého do tuhého řádu Cisterciackého, získaw k tomu zároveň i swé čtyry starší bratry, swého strýce Galdericha a srdečného přítele swého Hugona z Makonu. Nedat se ani wyslowiti, s jakau horliwostí o zdokonalení duše swé usilowal, a jaké práce podnikl. Jeho wýmlownost, jeho příklad, jeho maudrost a swatost žiwota staly se swětlem celé Církwi. Řád Cisterciacký, kterýž by bez něho pro při-nau kazeň swau s tíží se byl zmohl, wznikl jím tak, že po smrti jeho 800 klášterů jej za půwodce swého ctilo. Knižata i králowé, biskupowé i papežowé hledali i vážili sobě rady jeho. Kterak ale bez obalu celau prawdau na to, čehož traba, doléhati uměl, nešetře nikoho, dosvědčuje kniha, wěnowaná papeži Eugeniowi II. Kterak působiwala slowa jeho na srdce lidská, za to, ať již nic nedíme o hříšnicích, kteréž obrátil na pokání, o ctnostných, které ohněm swé lásky rozpálil, ručí nám križowé tažení, ku kterémuž i národ německý r. 1147 pohnul. — Byw přísný sám na sebe, byl ku podrízovým swým wliďný, laskawý, prawý otec; newětel ničeho, oč by se sám byl nepokusil, we všem jeduání swém na jewo dáwaje lásku. Jeho wiry, lásky a nadšení pro Boha a spasení duše swědectwím jest každý list, každá píseň, každá řeč, každá jeho kniha. Jeho zásluby o vzdělání a ušlechtění národu jsau nesmírné — jeho žiwot jest zrcadlem wznešených ctností křesťanských. —

mínati. — Starý nepřítel ďábel nepřestal símě swé rozsiwati, nýbrž i dowedl místy, netoliko panstwo swětské a krále, alebrž nižší i wyšší, řeholní i swětské kněžstwo hrozně porušiti. Bohatství stalo se nešťastným osidlem, w kterémž nohy nepozorných uwázly, statky swětské učiněny jsau půwodem, že mnozí zapominajíce na nebe, w mamonně a neřestech utonuli. Žalostné pak tyto výjewy miwaly pak nejine leč opět žalostné následky. Lid wida porušenost wůdců a wrchnosti swých, bral pohoršení a zkázu, bludowé a zmatky, roztržky a kacírství zmáhaly se po wší Ewropě, obzlastě na západě, rozšiřujíce nenáwist proti Církwi. Prostředkowé pak, jichž se proti Albingenským, Waldenským a jiným sektářům we Francauzích místy užilo, nemohliť nikterak zaceliti, nýbrž spíše zweličowali rány, we srdcích lidí zadané wíre bludem, a Církwi žalostným rozkolnictwím.

(Pokračowání budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Čech. Minulého roku spadl w okolí Braunowském z oblaků powěstný kámen, *powětron* řečený. Wys. důst. prelat, p. t. p. *Jan N. Rotter*, w nejednom ohledu wýtečný tento, opat nejstarší w Čechách řehole sw. Benedikta, obdarowal některé sbírky přírodnické wčasnými kausky tohoto kamene: Za zbytek podalo se mu 6000 zl. na stř. Z těchto peněz ustanowil lidumilowný ten pán založiti w Braunowě nemocnici pro poddané. Každý se z toho musí těšiti, když člověk, obzlastě ale kněz nabytého statku takto wynakládá. Bůh sám račiz důstojného tohoto syna sw. Benedikta po mnohá leta žiwiti, aby mnohé jiné spasitelné a chwalitebné skutky ke cti a sláwě Boží a k blahu i ku vzdělání lidu šťastně mohl wywésti!

Z Říma. Sw. Otec náš, Pius IX., nařídil, aby w každé krajině a w každém kraji zřídil se ústav pro chudé, opuštěné děti, kteréž w něm náležitě opatřeny, wychowány a k poctiwému žiwotu křesťanskému wedeny býti mají. Kde toho potřeba káže, má se k ústawům těmto použití místa w neobýwaných domech klášterních, začez se však slušná náhrada řádu, kterémuž domy tyto patří, zaprawi. W ústawech těchto učiti se budau dotčené děti i rolnickým i průmyslnickým pracím, od 8 do 20 let. Nowé toto nařízení jest opět důkazem, kterak sw. Otec náš o wykořenění všech neřestí, o časné a wěčné blaho lidu swého pečuje. Bohdejž aby se podobných ústawů dostalo každé zemi, dostalo se jich i naší milé vlasti!

Z Persie. Asi před rokem obrátila se w městě Dulfě Arménka s 5 dětmi na wiru katolickau. Mezi tím zemřel manžel její, jenž zdržuje se za kupectwím w Indii, odkázal choti swé 2000 tomanů na penězích. Peníze tyto dostaly se sice šťastně do Dulfy, nikoli ale do rukau choti a rodiny zemřelého. Armění žádali, aby obrácená Arménka prwé patriarchowí Arménskému ruku políbila, na znamení, že se od Církwe katolické na nowo odwrací. Než šlechetná žena nedala se již ničím od poznané prawdy odwrátit. »Mněť,« prawila, »wíra milejší nad zlato.« Armění podrželi sobě peníze: šlechetná žena zbawená dědictwí, nezelela této ztráty pro Boha, i došla w krátce blaženau smrti odpłaty u Boha. O děti její osiřalé stará se katolický missionář.

BLAHOUŽESN

Číslo 15.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na **Dobytčím trhu, č. 552**, i **w** **wšech** **řádnych** **knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w **Praze**
a
Ed. Hölzla
w **Holomanci.**

Neděle II. po Dewitníku.

Obsah: *Řeč na neděli II. po Dewitníku. — Zlatá zrnka. — Wysvětlení časův církevních. — Stav Cirkve katolické w Francuzích. — Dvě swatby najednou. — Církevní zpráwy. — Příloha.*

Dne 5. března.

Řeč na neděli II. po Dewitníku.

Ewangelium sw. Luk. XVIII. 31—43.

Geden z neysmutněgšich neduhů, gedna z neywětšich strastí na swětě. gest slepota. Ach! ubohý slepec newj nic o fráse hwězd na nebi, rolj, lučin, sadů a tworstwa na zemi; nezná twářj otce ani matky, bratřj ani přátel; noc a tma hustá leží mu na očich, leží ustawičnē kolem něho. Z kdož by tedy nepolitował srdečně onoho nešťastníka, o kterémž wece předložené ewangelium, že »když se přiblížowali Ježíš a učennijci Geho k Jerichu, seděl wedlé cesty, žebře?« Kdož by se mu diviti směl, že wolá newidomý žebřák tento za Ježíšem: »Ježíši, Synu Dawidůw! smilug se nade mnau!« Kdo by se neradowal, wida Pána, an »stoge, kázal ho k sobě přiwěsti,« a wyslyšew prosbu geho, welj: »Prohlédni?« — A kdo z nás by sobě nepřál, aby Pán každého newidomce mocí swé milosti zbowil nešťastné slepoty geho? Než pro útrpnost, radost a přánj nezapomínejme, D. D., že gest slepota tělesná gestě učiněným štěstím proti slepotě duchownj. Ach! člověk raněný tauto slepotau chytá se mýsto prawdy bludů, a mýsto ctnostj miluge hříchj; nezná Boha, nezná sebe, nezná úkolu swého; gemu se ofskliwí služba Boží, tím wíce wšak libuge sobě w robotnictwí satanášowu; gemu kyne nebe, a on žene se k peklu; mluw a pros, kaž a hroz mu sám Bůh: zaslepenec newěrj; ukazug se mu radost, zgew se mu sláwa nebeská: nešťastnj odwrátiv se od nj, sáhne po wěnci, který mu podává swět, skočí

po rozkoši, kterauž ho peklo wábí, až uwážna w propastech záhuby a zkázy, octne se w říši mrákot a temnosti wěčné, odkudž nenj wyswobození. A hle, nazstogte, D. D., takowých slepců, »kterj oči magj, a newidj,« nenj pořjdu mezi námi, nenj gich na sta, ale — na tisíce. Z kdož by, wida takau strastj šklčené tisíce, newolal celau duffj za Kristem: Ježíši, Synu Dawidůw, smilug se nad námi! — zbow, uchraň, uchowey nás žalostné slepoty této!? Než marné bylo by nasse wolánj, kdybychom léků proti slepotě této nechťeli užjwatí; — lichá byla by moge láska k wám, kdybych wám aspoň ty hlawnj léky neoznámil. Učinjm to krátce, když djm: Kdo chceš slepoty duchownj ugjti,

- 1) warug se swěta a hříchů geho,
- 2) wzýwey Boha o milost Geho,
- 3) pozney, milug, ostržhey wjru Páně.

Málo pomůže orlu bystrý geho zrak, ač se gjm do slunce může djwat: on sám zaletj lowci na ránu, pakli mu nawál wjtr do očí písku. Meginák to, B. M., s duffj lidškau. Z tato nesmrtelná dcera lásky a swatosti Stworitelowj, gjž uloženo gest, patřiti twářj w twář wěčného slunce swatosti a lásky wěčné, musí oslepnaui, musí uwážnauti w osídlech čjhaře, stane se kořistj lowce pekelného, pakli swět pískem marnosti a hříchů zrak gj zaprášj. A protož, D. D., kdožkoli z nás bogj se, aby neoslepl slepotau duchownj, kdo se gj zbowiti taužjš, wí z a přichyl ucho swé, slyš, uwaž, čjň, oč tebe žádám, když djm:

1) Warug se swěta, utjkey hříchů, straň se marnosti geho. Wjm dobře, B. M., že hned

první tento lék, první tato rada má lečkomu přičítí se bude více, než hořká sůl nebo zeměžluč: avšak já spolu vím, že spíše kulich neboli sowa stane se orlem, než se slepoty uchrání člověk, nežto by se newaroval světa, marnosti a hříchů gehu. A mám vás předsvědčiti, že sám se nemýlím? — Mohl bych z celého písma swatého svolati sobě zástup svědků na dotvorení slow svých. Než nebudu vám připomínati, co oslepilo Faraona, co Samsona, co Salamauna; učiniv to nedávno, vím, že byste tenci musili: Byl to svět, marnosti a hříchů gehu. Gát tedy ukáží toliko na Farisey, Saducey a národ židovský, o kterýchž já sám Pán, že »gsau slepí a vůdcové slepých.« — A čím se stalo, že i panstvo i lid židovský raněni gsau slepotau, kteráž byla pramenem vši gegich zlázy? Čím to, že zawrhli kámen uhelný svého spasení, zawřeli oči před světlem věčné prawdy, zatvrdili srdce k hlasu lásky Boží, že hůr než Kain krwí Abelowau, poskvrnili se krwí Páně, uwalili na děti, na zemi, na gměno své kletbu, uwalili na sebe muka w temnostech zewnětních, kdež bude pláč a střepení zubů? — Ah, stalot se to proto, poněwadž, gať já písno swaté, »milowali temnosti,« hříchů a bludy své, »více než světlo,« — »milovali slávu lidskau více nežli slávu Boží« (Jan XIV. 43); poněwadž, gať já prorok, »zaslepila ge zlost gegich.« Ano, D. D., proto že se byli láskau srdce svého oddali světu, od něhož ge chtěl Kristus odtrhnauti, že sobě libowali w hříšcích, od nichž ge ušilował Pán náš odvrátiti, zanewřeli gsau krvežízníwau nenávisti proti Ježíšovi, aniž ušáli, pokud nebylo naplnjeno předpovědení věčné prawdy, ikauci w dnešním ewangelium: »Ah, wstúpugeme do Jerusalema, i wykoná se tam všecko, což psáno gest sřeze proroka o Synu člověka. Nebo wydan bude pohanům, a bude posmíwán i ubíčován i uplwan, a když geg ubícuji, zabijí geg.« (Luk. XVIII. 31.) We své slepotě zabili Krista, kterýž chtěl a měl milován býti od nich gaťo Syn Boží, gaťo Spasitel, Pán a věčný král náš. — A my wídauce na své oči, wídauce to z úst věčné prawdy, že svět a láska k němu, láska k marnostem, libost we hříšcích gehu byly příčinau této slepoty židovské: směli bychom za to mýti, že gj při nás nebude, že duse nasse neoslepne, a byt se třebas cele oddala světu, marnostem a hříchům gehu? D. B. M., nedeymež se nikomu, nedáweymež se ani sobě svěsti! »Synáčkové mogi!« wolá sw. Jan, »nemilugte světa, ani těch věcí, kteréž na světě gsau; miluge-li kdo svět, lásky Dtcowy nenj w něm.« (1. Jan II. 15.) Z komuž bych měl připomínat, že právě tato láska Boží gest swjci nassich duffi; kde gj nenj, že panuge mráfoťa, rozestřena ge temnost? — Tohoť wám, D. D., připomínati nebudu: tjm srdečněji ale prosím tu vás, ano, tjm wraucněji druh druhu, bratr bratra, sestra sestru prosíme, powzbuzugme, abychom, warugje

se světa, utřagjce hříchů a marnosti gehu, na duffi neoslepli. Ano, od světa, klamu a šalby, marnosti gehu a hříchů se odvrátíme, se odrazme. Nechť si nás wolá sebe wábnějši píšťalau k swým radowančkam, nechť si nás wyžýwá sebe sladši úlisnosti na své vlesy, na své hody: my mu newěrmě. Wewně ucpawše sobě uffi, zawřewše oči před ním, pospěšme na cestu, kterauž wede Kristus učenníky své k Jerusalemu. Draziwše se od světa, wytrhše se z wazeb hříchůw, uchýliwše se ku Kristu, nalezneme w Ném lékaře, kterýž mocj milosti své slepému oku zrak opět nawracj. Avšak chce-li dogiti u Krista zrak, wíť a přichyl ucho své, slyš, uwaž, číň, oč tebe žádám, když djm:

2) Wžýwey Boha o tento dar milosti Geho. Nelzeť zagisté, D. D., dost často sobě na pamět bráti: bez Boha že ničehož býti ani státi se nemůže. Bez Něho neroste ani ta trawička na poli, nekwete ani ten strom na sadě, neskwěge se ani gediná hwězdíčka na obloze: bez Něho tudjž oko nasse ani zrak nezachowá, ani swětla nenabude. Avšak wjmeli to, B. M., nač bych dowodil wám, ku komu by náleželo wziti utočiště, koho by třeba bylo wzýwati o pomoc, pokud záhubné slepoty ugiti a zbawiti se chceme? Dítě zhladowělé prosíwá otce, prosíwá matku o chléb; nemocný brává utočiště k lékaři; křesťan ale přede všim k Bohu. A čineť tak, dobře činj! Nebo nenj-liž to sám Pán Ježíš, který nás k tomu zawazuje i wyžýwá? »Proste, a wezmete,« a »budete-li zač prositi Otce we gměnu mém, dáť wám;« (Jan XVI. 24, 23.) ta slowa, ten rozkaz, tuto připowěd Páně zná zagisté každý z nás. Avšak wédauce, kdo nám wydal i rozkaz i slib tento: kterať bychom neměli za gisto mýti, že se nám wšse dostane, co slibeno gest prawdau wěcnau, ať buď demeli o to Boha svého wzýwat? — A kdož by směl pochybowati, popatřili, ať více nedjím, gen do dnešního sw. ewangelium? Uboby slepec, sedě podle cesty a žebře, pozdwihl hlasu svého, wolage: »Ježíši, Synu Dawidůw, smilug se nade mnau!« Je wšak, ať mu ti, který napřed šli, beze wšj pochybnosti protiwnjci Kristowi, přimlawali, aby mlčel, mnohem více wolal: »Synu Dawidůw, smilug se nade mnau!« rozkázal ho Ježíš k sobě přiwěsti, a wedlé žádosti gehu řekl mu: »Prohlédni! wjratwá tebe uzdrawila!« Nenj-liž tu zgewno, že plnj sliby své Pán, slepci zrak že nawrátil, poněwadž ho wzýwal? — Kterať Samuel zuřil proti Cjrkwi Boží, sami dobře wjte. A mám snad připomenauti wám, kterať ljtý tento zaslepenec prohlédl, kterať pozbyl tělesné i duchownj slepoty své? Modlil se Samuel, modlil se nad ním Ananiáš: a hle! z očí nezwidomce, z duse protiwnjka Páně spadla slepota, nepřítel Kristůw stal se sluhau Geho, stal se apoštolem. Nenj-liž tu opět zgewno, seť gest modlitba, kteraž slepec o zrak, kteraž za něho Pána o swětlo

wzhýwá bratr geho? — W bludech a nečestech potácel se za mládí swého sw. Augustin. Z wjetelí, kterak se stalo, že i tento slavný slúha Boží z temnoty k swétlu se probral? Ah, modlitby swaté matky Moniky, wraucj wolánj dusse geho wyslyšel Pán: Augustin stal se křesťanem, i učiněn gest sláupem, swjcnem, swjci w Cirkwi Boží. — A co tu napowědjno, D. D., opakuge se giž po wěky; každým dnem nowých přibýwá důkazů, přibýde gič i při nás, budeme-li gen wěrně wolati k Pánu o dar milosti Geho. Ano, B. M., i my sami to zkusíme, že milostiwý gest Pán ku wšechněm, gežto wzhýwagj Beg: wzhýwagje Krista swého, dogdeme milosti, nabudeme zraku, pozbudeme slepoty swé. Než nechceš-li se sflamati, B. S., we swé naděgi, wíž i nachyl ucha swého, slyš, uwaž, čiň, oč tebe prosím, když djm:

3. Pozney, zamilug, ostrjžhen w jru Páně. Tato wjra gest, wedlé slow sw. Bonawentury, gako ono swětlo, kterěz stwořeno gest na počátku; bez nj nelze poznati ani slepoty swé ani cesty z mrákot, ani zbraně proti swětu, ani léku proti wředům nečistj; bez nj nelze ani wraucně a platně se modlit. Kterakž bychom tedy mohli, neznagje, nemilugje, neostrjžhagje wjry této, ugiti a pozbytí slepoty oné duchownj, která gest matkau mrákot, muk a trápenj pekelných? Ach, kdyby to možné bylo, D. D., nenapomjnal by nás tak důtkliwě Pán: »Dokud swětlo máte, wětte w swětlo, abyšte synowé swěta byli. Gá gsem swětlo, a na swět gsem přišel, aby žádný, kdož wěří we mně, we tmě nezůstal.« (Jan. XII. 36, 46). A z těchto zřegmých slow Páně, zdali z nich negde, že wěřitť musíš w Krista, že znáti, milowati, ostrjžhati musíš poznanau wjru Geho, ač nechceš-li zůstati we tmách, nechceš-li zůstati newidomcem? Ei myslíš, B. S., že by byl onen slepec w dnešajm ewangelium wjry té nepotřebowal k uzdrawenj swému? Ah, kdyby wjry té byl neměl, nebyl by zagistě tolik wolal: »Ježíši! Synu Dawidůw, smilug se nade mnau!« nebyl by zaslechl Pána. »Wjra twá tebe uzdrawila,« nebyl by »prohlédl a šel za Ježíšem, s zástupem učenníků welebě Boha! Ano, D. D., wjra Kristowa to gest, kteráž mrákotu bludů rozhánj, šlalu a klam swěta odkrýwá, od hřjchu odrážj, duši lidské bělmo ze zraku snjmá, srdce očistuge, mysl oswěcuge, život poswěcuge; wjra Kristowa to gest, bez které se nelze ani Bohu libiti, ani špaseňj dogiti; onať to gest, kterauž nowý den, žadaucj slunce prawdy wěčné na zemi lidem wzesslo a swjtití nepřestane. Že wjru tuto poznal, zamilowal, ostrjžhal, stal se sw. Pawel z lítého zaslepence a protivníka Kristowa nad giné slawným oswětitelem národů. Že wjru tuto poznal, zamilowal, ostrjžhal, wywázl sw. Justín z bludů pohanšých a došel koruny mučennické, sláwy wěčné. Že wjru tuto poznal, zamilowal, ostrjžhal, štkwj se sw. Augu-

stin gako hwězda po wesskeré Cirkwi Boží. A gako tito swatj, gako nečjstné množstwj slawných služebníků Páně, gegichžto ctnostem se diwj swět, gegichž maudrost a swatost swjty nám neginať než gako hwězdy na cestě k nebesům, z wjry této wázili maudrost, nabyli swěta, wjrau tauto učili se ctnostem, podněcowali se k swatosti, dosáhli blahoslawenstwj: tak, B. M., i my neginať pozbudeme slepoty swé, neginať leč wjrau dostaneme se k poznánj a milowánj Páně, ku pramenům swěta, špášy, blahoslawenstwj. Z opáčjm směle slowa swá: Wjru Páně znáti, milowati, ostrjžhati musíš, Boha o pomoc wzhýwati, swěta, marnosti, hřjchů geho musíš se odrjci, B. S., pokud ugiti a zbawiti se chceš záhubné slepoty swé. Ano, směle wzhýwám wás, D. D., wažte slowa ta, prohlédněte sobě písma sw., progďte żywoty lidj a děginy swěta: gát wjm, že wšude gen nowé důkazy šhledáte, kterak pauhau toliko prawdu na srdce kladl gsem wám.

Wšak což by mi bylo platno přesvědčiti wás o prawdě slow swých, kdybyste se řjditi gimi nechtěli? Že se tauto prawdau Boží množj neřjdi, že gsau množj mezi námi, kterýmž swět ge wšsecko: ničjm ale dusse, ničjm Bůh, ničjm wěčnost, kterj w marnostech a hřjšch tohoto života magj celé swé lochánj; že gsau lidé, gežto newj ani, co to gest, se modlit; že gsau lidé, gežto wyhýbagj se chrámům, téměř gako ďábel křjži; že gsau lidé, gežto o Bohu, o Kristu méně wědj, méně wěří než poctiwý Žid a Žurek, komu bych to připomjnal? Ah, wygděte sobě, D. D., obzřístě w tomto čase, kdežto wšeliká prostopášnost hanobj křesťanské domy, dědiny i města, wygděte sobě mezi žebráckau i spansstílau lůzu: a zdaž tu nenagdete nečesti, za které druhdy pohan se hanbil? Ach, hůř než ta nemá twář, libugj sobě nestastnj titol zaslepenci w rozkošjch, kterými zprzněno býwá giž i to gměno: člověk. Kdožkoli se uhybá mrzkým gegich radowanám, kdožkoli dbá na čest a wjru, na duši, na wěčnost, na Boha: sluge gim sprostákem a blázmem. D. D. D., nedente se másti gegich šutky, nedente se māmiti slowy a úsměšky těchto hjdných bratřj swých. Litugje z celého srdce swého nestastných těchto zaslepenců, wraucjmi modlitbami proste za ně o smilowánj. Duš ubojj neslyšj hlasu Kristowa; nuže, tjm srdečněgi za ně wzhýwagje Pána, neoslyštež aspoň wy hlasu mého, hlasu, kterým wás wolá Kristus. Pro tu lásku kterauž miluge nás, wydan gest pohanům k posmjwánj, bičowánj, uplwánj a zabiti pro hřjchy nasse, wybjzm, prosím, zapřjśhám sebe i wás: neposfrňugme se tjmto swětem, odřekněmež se wšeliké neprawosti, celau důwěrau hleděmye i wzhýwejme Pána, pewně stogje u wjře, dobrý bog bogugme, wjru milugme, wjrau se poswěcugme. Nechať si nás wábj přewrácený swět do swých daupat a chrámů, k swým modlám a oltářům, wědauce, gaky gest konec geho

šťalby — nuže pohrzmě geho wábením, geho plesy geho radostmi! Kam Kristus kyne, kam Kristus kráčí, k Jerusalemu se běhne, a byt čekaly nás muky, trápení, smrt na té cestě. Ahy, s Kristem giti, s Kristem státi, s Kristem býti, bogowati, umřiti swětu a žiti Pánu, gest náš žiřt, nasse blahoslawenstwí: krácejce s Kristem w swětle wjry Geho, dogdeme swěta Geho sláwy. Amen.

Z l a t á z r n k a .

Swatost cíl náš!

»Swti buďte, nebo já swatý jsem.«

Chceš-li mítí podílu s Kristem, musíš dle příkladu Kristowa žiti. Žádáš-li mítí společenství se swatými, ode vši zlosti a nešlechtnosti očistiž srdce své: neboť dwůr nebeský pojme samé toliko swaté a spravedliwé, bezelstné, newinné a čisté.

Sw. Jarolim.

Bůh jest nejdokonalejší wzor, jemuž má býti podobna duše člověka. Tento Boží obraz má se otisknauti w duši lidské jako způsob pečete w wosku.

Sw. Bonaventura.

Swati snaží se swatými býti, a nikoli swatými toliko se zdáti.

Sw. Alfons Liguore.

†

Wyswětlení časůw církewních.*

Smrti Ježíše Krista na kříži dokonáno gest wykaupení wesskerého člověčenstwa, z mrtwých wstáním Geho pak wzesslo králowstwí Boží na zemi ku swé sláwě. Zato swatá, dráhá tagemstwí přiwodí nám k paměti Cirkew w poswátném čase welikonočnim, kterýž něco přes 100 dnj w sobě zaugimá, gehožto středu gest Boží hod welikonočnj s předcházejcím a následujcím tñhodnem. Wssak hned při wñkladu poswátného času wánočnjho praweno gest, kterak Cirkew o to pečuge, aby ku každému Božímu hodu od wěřejch náležité příprawy se staly, a kterak z tagemstwí předložených a slawených užitek wážiti nawodí.

Na přípravu k památkám utrpení a z mrtwých wstánj Páně wěnuge Cirkew dewět neděl, kteréž opět na dwa díly rozwrhla — a sice na tři neděle Dewjtnjkwé a šest neděl postnjch. Předewlawse tyto některé obecné věci, giž se obrátme k poswátnému onomu času, genž slowe

D e w í t n í k .

Neděle, řečená Dewjtnjk, má gméno své od tud, že gest dewátá před welikonočí. Gestíť pak neděle tato i dwě následujcej přechodem od uwažowánj přjřstí a žiwota k rozzjmánj utrpení a smrti Páně, přípravau k samému postu. Kdo zná ducha horliwosti a lásky, kterýmiž se za dáwných časů srdce wěřejch nesla ku Kristu, nepotřebuget ani, aby se mu připomínalo,

kterak z počátku křesťané sami o své ugmě w duchu Cirkwe, ač bez wñslowných rozkazů gegjch, strogjwali a chystali se ku každým, obzlasť ale k swátkům welikonočnim. Časem wssak a působením žiwlu pohanřch, genž později srdce křesťanského lidu nemálo porussily, uchladla horliwost tato, a tudjž musila Cirkew sama wydati rozkazy a zákony, aby žůstalo synům a dečrám gegjm w paměti, což náležj činiti wěrným a wděčným wykaupecům Ježíše Krista.

Duch a účel wssch těchto ustanowení neylépe se pozná, pakli na mysl sobě uwedeme, co Cirkew po tyto tři neděle Dewjtnjkowé

1) dowoluge, 2) připomíná, 3) rozkazuge.

1) Pohlédneme-li na to, což Cirkew dowoluge, widíme patrně i opatrnost gegj mateřskau i lásku. Za dáwných časůw slawjwali gsau pohané tau téměř dowolowalo se i otrokům, oddechnauti sobě a w swěwoli wsseliké zapomenauti na bjdný staw swůg. Cirkew musilať se ozwati a postawiti proti neřádům a neřestem, spogeným s hody a prostopášnjími swátký těmito otročnými, při tom wssak dowolila, užiti newinných radowaněť, a newázati se postem. Dowolilať tedy, což slusného gest, aby pak tñm snáze žiřkala srdce lidu k záměrům swým. Wssak nenj na swěte swětské radosti, při kteréž by člověk duse své snadno neposskwrnil. Hledelať pak i tomu Cirkew nadegiti, což hned seznáme, gať mile žřtel swůg obrátíme k tomu, co nám

2) cirkew toho času připomíná. Poznámeť to neylépe, nahlédneme-li do knih, z kterých kněžj modlití se zawázáni gsau. Pohlédse w tak řečený brewiar, shledáme, že se tu počátek swěta, stwořenj a pád Adamůw i owoce hřjchu geho, osudy Noemown, potopa swěta na pokutu hřjchů lidských, a požehnánj, gaťowéhož se od Boha dostalo spravedliwému Abrahamowi, před oči klade. Myslimeť pak, že člověk, wezma sobě tyto věci náležité k srdci, uwážíw lásku spolu wssak i sprawedlnost Boží, ne tak snadno se dá přelstiti ďáblu, a byt neginál než w rági slibowal rozkoš sebe wěřšj se stromu zapowěženého. Zároveň ale klade nám tu na srdce Cirkew w epistolách nedělnjch slowa swatého Pawla, gežto nás k náležitému dobýwánj newadlé koruny sláwy nebeské a ku strocowánj těla i žádosti geho nabjzj, swá utrpení pro Krista oswědčuge, a důstognau wznessenost prawé lásky Boží tak žiwě ljčj, že nelze leč roznjiti se žádosti po této lásce. Tauž dobau ožywagi se řeti Páně, z kterýchž gde, že máme býti dělňky na winnici Geho, usilugijmi dogiti sláwy Geho wynwolenných; že máme býti zemj dobruu, w kteréž by slowo Geho wydati mohlo užitek hogný; že nám náležj ctjti utrpení Geho, za lásku odsluhowati se Mu láskau a zbowiti se hrozně zaslepenosti duchownj. A kdo toto, i co s tñm spogeno, náležité uwáží, nelzeť pak

* Nemalá nehoda zabránila položití dšřj wyswětlenj poswátného času wánočnjho tak gať gsme zamýřli w tu dobu w kterauž slawnosti ony připadaly Žiřtawisse sobě doplněnj toho na budaucj rok, přitřocili gsme nynj k druhému okřesj swátků cirkewnjch.

aby jako zaslepenec poskvrnil se mrzkostmi prostopášných rozkossj světských, a zmařiv ovoce přichodu i života, nehodným se stal zásluh smrti Kristovy.

Ze však Cirkew se leká, aby nikoho z nás osud ten nepotkal, gewj se patrně

3) z rozkazů gegich. A tážte se, co káže přede všim w tom čase Cirkew? »Vomní, že tu čas ku pokánj!« toť gest obsah prosieb i rozkazů gegich w této poswátne době. Kněz přistupuge k oltáři w rause modré barwy, giž i tjm rauchem kagienosti rozkaz onen každau neděli opětuje. Radosné Gloria i jiné swaté plesy přestaly: owšem gen za tauz přčinau. Kněžim welj Cirkew, modliti se kagiej žalm Dawidůw; mši swatau hned na neděli Dewjtnj řečenau začíná wýznamnými slowy žalmisty Páně, an dj: »Obkličily mne geŕy smrti, bolesti pekelné obkličily mne, i wýzwál gsem w saužení swém Hospodina, On pak wyslyssel ze swatého chrámu swého hlas můg!« — a od té doby klade pak na srdce i na gazyk modlitby, kterýmž osvědčugice hříšnost swau před Hospodinem, z hlubokosti wolati máme k Němu o slitowánj, wyswobožení z hříchů swých i ochrany u Něho dogiti usilugice. Ano, Cirkew nás k tomu má, abychom i swaté wyzwali sobě na pomoc, a odwoláwá se na přjmluwu gegich před Pánem. Onať nás k tomu zamazuje, abychom w sŕaussenosti srdečné modlili se k Hospodinu: »Modlitby lidu swého, prosjme Hospodine! milostiwě wyslyš, abychom, gežto pro hříchy swé sluffně bówáme třeštáni, pro oslawu gména Twého milosrdenstwim byli wyswobozeni;« onať nám na rty klade slib: »Milowati tebe budu, Hospodine! sŕlo má, útočiště mé a spomocnjku můg.«

Což gme tuto powěděli o wýznamu neděl Dewjtnjowých, postačj zagisté, aby každý z nás wedle přánj, wúle a rozkazu Cirkwe wýhošt dage marnostem a prostopášnostem světským, duffi opatřiti hleděl tau sŕaussenostj, bez kteréž nelze swatopostnjho času náležitě začíti.* Bohdenž by někdo srdce swého hlasu Cirkwe nezawjral — ale modlitbau za sebe i za své bratry, rázným smýšlenjím a životem připravil se ke dnům, kteréž nám nastanau posťem.

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračování.)

Rostaucim bohatstwím kněžstwa kleslá kázeň, ustawičné wálky knížat a králů, spory panowniků s papeži hrozily uwěsti opět křesťanstwo při konci 14ho wěku, kdež bylo w desátém století. Záměry Řehoře VII., kterýž, aby Církwi swobodu a národům wěrné, apoštolské duchowenstwo na budauci wěky opatřil, do hrozného zápasu směle se wydal,

* Poslednj dny masopustnj konáwá se w některých kostelch obzlástnj pobožnost »čtyřiceti hodin«, při kteréž Neswětěgšj Swatost wystawena býwá a horliwj křesťané po celý den k modlitbám do chrámů se scházejí. Dobře bylo by, aby se konáwala wúbec a všude. Spogené modlitby a přjklad mnoho mohau.

nepronikly a nedošly tam, kam je hrdinská duše onoho papeže přiwěsti chtěla. Neřády wšelikého druhu zmohly se na nowo w té míře, že by byl owšem hned na počátku 14ho wěku, a tím více později mnich Rudolf Kluniacký měl co nařikati i na prostopášnost panstwa, i na žalostné swatokupectwí při osazowání úradůw a důstojenstwí cirkewních. Walni sněmowé cirkewní (we Francauzích držáni byli *dwa*, w Lyoně r. 1245 a w Vienně r. 1311) usilowali sice wšemožně, stawiti praudy rozmanité zlosti: na zákony však, wydané jimi, lidé zapomínali, nýbrž ti dbali na ně nejméně, kteříž by jich byli měli nejwice šetřiti. — Papežowé nešťastným osudem usadiwše se w Avignoně na francauzské půdě, dali se tudíž w jistém způsobu do 70leté poroby francauzských králů. Následky a ovoce těchto zmatků byly pro Cirkew žalostné. I doweršily se hrozným wýjewem obecné roztržky, když r. 1378 *Urbanem VI.* w Římě a *Klemen-tem VII.* w Avignoně, zároveň za papeže wywolnými, spory o nejvyšší spráwu w Církwi wěsti se počaly. Smutné takowé neřesti k tomu wedly, že wšecho křesťanstwo jako jedním hlasem dowoláwati se počalo potřebné oprawy při hlavě i údech. Sněmowé *Pisanský* r. 1409, *Kostnický* r. 1414—1418 a *Basilejský* r. 1431, ať o Římském r. 1412, Ferrarském a Florentinském r. 1438 nic nedíme, měli wyhowěti důležité úloze této. Zlé nawyklosti a wášně lidské zmařily však blahé úsilowání wěrných synů Církwe na dotčených sněmích. Že se nařizené oprawy neprowedly náležitě, užiral starý rak na nowo tělo Kristowo.

Při wšech těchto událostech setkáwáme se s Francauzy, ačkoli nejedni z nich, obzlástě králowé, jako byl *Filip Krásný*, špatné a neblahé památky po sobě zústawili. Wysoké školy Pařížské, mužowé, jako u p. *Petr Ailly*, arcibiskup Kambrayský (nar. 1350 + 1425) a *Jan Gerson*, kanclír učení Pařížského (nar. 1363 + 1429), působili welice na wšechen život duchowní oněch wěků. Než působení jejich nedowedlo nikoli, odwrátiti pohromy, kteréž se w 16. wěku přiwálily na křesťanstwo. Záhubné wředy, kteréž během několika století osypaly tělo Církwe swaté, musily se konečně rowaliti: tak řečená reformace wzala w Němcích počátek.

Usilowání Lutherowo nalezlo hned z počátku i we Francauzích následowniků a přátel, z nichž *Jan Kalwin* (Chauvin), nar. 1509 + 1564, stal se půwodem tak řečených Helwetůw. We Francauzích panowal tehdaž král František I., kterýž nešetřil práw ani národu, ani Církwe. Pokud se nowowěrci osoby jeho nedotkli, měli jsau u dwóru jeho walnau přízeň: králowa sestra, Markéta z Valois, byla zjewnau jejich ochranitelkau. Pohaněný

od nowotárů těchto král počal krwawě pronásledowati sbory jejich: tím však zmáhající se oheň neudušen. Markéta, sestra králowa, i mnozí z panstwa nepřestali jim práti, nýbrž sám král, pronásleduje nowowěrcé tyto we swé zemi, podporowal je w Němcích. Takauto měrau rostlo množství a zmáhala se síla jejich. Staré, po horách rozprchlé sekty spojily se s novými, tak že se r. 1562 již 2150 obcí kalwinských počítalo. Čím lítěji se titó sborníci prohlašowali proti králům: tím krutější nátlisky děly se jim. Než moc jejich tak se zmohla, že již r. 1560 obecnu wálku proti králi zdvihnauti zamyslili, který chtěl brannau mocí donutiti, aby se podrobili vůli jeho. W čele stál i jim bojowný *Koligny* a princ *Kondé*. Co se jim však na ponejprw nepowadlo, podařilo se jim z části o dvě leta později. S bolestí musíme však oči odwrátiti od žalostného diwadla, kteréž krwawá tato wálka občanská před oči stawí.* Hugenoti, tak přezděno we Francouzích protestantům, dosáhli w ní, ačkoli sami nehrubě mnoho w poli dowěsti mohli, weliké swobody; měli swé wojsko, swé wúdce i twrze. Po mnohém krwe prolévání, po nesčíslných bojích a wraždách dostalo se protestantům, za krále Jindřicha IV., r. 1598 ediktu Nantského, kterýmžto se jim práwa občanská cele pojistila. Ludwik XIV., jenž w každém ohledu neobmezeně chtěl panowati, nešetře práv samé katolické Církwe, zrušil posléze edikt Nantský r. 1685. Řídě se ne tak radau oswícených kněží a biskupů, nýbrž hnutím vlastního srdce a namlauwáním lichotících dwořanůw, ustanowil, aby, kde by se zdráhati směli rozkazu jeho, násilím a mocí wojskau k wíře katolické přinutily se zbytky Hugenotů. Mnozí z nich widauce slabost swau a welikau moc králowu, wystěhowali se do Němec, Šwýcar, Angličan a Hollandu. Že tau měrau Církew ničehož, leč hrstku pokrytců nezískala, na jewě jest. (Pokračowání budaucně.)

* W krwawých wálkách, kteréž mezi Hugenoty a wojsky králowskými za přičinau wiry vypukly, obráceny jsau celé krajiny w učiněné pouště. Slavný klášter Kluniacký se slawnau knihownau a jinými poklady býwalé učenosti lehl plamenem: do 50 chrámů biskupských, 500 menších kostelů, ať o klášterích nichož nedíme, wydrancowáno a pobořeno jest. Co kněží a katolíci wšelikými způsoby pobito, raději mlčením pomíneme, aniž hájiti hodláme krále Karla IX. a tím méně matku jeho Kateřinu, kteří při swatbě Jindřicha z Nawary s Markétou, sestrou králowau, obáwajíce se spiklých w Paříži přítomných Hugenotůw, i wúdce jejich *Koligny* i jiné dali zawražditi. Že jich při krwawé této řezbě mnoho zahynulo, jest owšem na jewě; že jich není tolik, jak protivníci katolické Církwe rozhlašují, letopisy zřejmě se dokazuje. Jedni udávají, že následkem krwawé této swatby 100,000 Hugenotů po městech pobito jest, ačkoli jiní z nich sami osvědčují, že nebylo leč 10,000 zawražděných. We spisech sawěkých pastorů protestantských neobnáší počet tento ani 1000. — »Dimeli,« prawi słowutný dějepisec anglický, John Lingard, »že jich bylo dwakrátě tolik, nebudemeť daleko od prawdy.« — Awšak byt jich bylo sebe méně, skutek neslechetný zůstane nepravostí: rovněž tak jako se neslechetnosti dopausti ten, kdož sčítá nepravost spáchanau od lidí na wiru, kteráž ji zatracuje!

Dvě swatby najednau.

Obraz ze života od Fr. Prawdy.

5.

Gako blest rozletěla se po wesnici a po celém okolí zpráva, že budau u R...ků w L—ně strogi swatbu. Wáwra sám honosil se, že dceri R...kovic pomohl ku štěstí, a žebrácky roznášely hned we středu slawnau powěst o nastáwagicím sňatku. Poslalo se pro žida; za ním přišly swadlenný, a příprawy ku swatbě počaly se diti na obau stranách. Že se neseštěřilo nákladu, a že se hledělo wšemožné nádhery, každý mohl dobře znamenati.

We čtvrtek dostawil se Wáwra s ženichem a s newěstau na faru. Tu wšak našli, což jim arci nebylo hrubě mílo, Wogtěcha s Lidmilau. Tito přišedše sem hned ráno přede mši swatau, a pomodliwše se w kostele, nynj čekali na duchowního pastýře swého, až by se k důležitému dílu s nimi uprázdnil. Swědomitý tento kněz dával sobě na tom welice záležeti, aby, kolikrátekoli mu činiti bylo s zasnauběnci, w srdech gegich zůstala památka na cwičenj před swatbau. Procházeje s nimi wšecky hlawnj články swatého náboženstwí, hned se wyptával, hned wykládal, hned zase poučowal dogimawým hlasem srdečné lásky. Wogtěch a Lidmila býwali po wšecká minulé leta radostí a chlaubau duchowního otce swého: tu wšak dowršili w mnohém ohledu odpowědmi swými potěšenj geho. Ne tak dařilo se s druhými. Powěst o gegich mrawech a životě nebyla chwálná: newědomost pať w náboženstwí zarmautila horlivého kněze nemálo. S musel ge po druhé i po třetí k sobě pozwati, a o prawdách swaté wjry i o powinnostech stawu manželského poučowati. Rebylot jim to sice wděť, ale což na plat? Wůli duchowního pastýře musili gsau se podrobiti, a přiwoweděli, že nahradj gako manželé, což byli pronebali, gsauce swobodnj.

Za tyto trpkosti na faře dostalo se jim wšak giných radostí. Na úřadě potwrdila se swatebnj smlauwa, w sobotu dala se cedulka a w kostele byly w neděli prwnj prohlášky. Prwé než minuly čtyry neděle, byla tu swatba, a sice tak hlučná, že nebylo dáwno w celém okolí podobné. Padlať na autereť po páté neděli po Zgwenj Páně. Mladý Podiwa wydal se s musikau u welikém průvodu do L—jna pro newěstu. Šlo giž na hodinu desátou, a newěsta gestě nebyla zcela ustrogena. Musilot se tedy počkat, a hosté si ufracowali čas, druh druhu kořalkau přijegajce. S zawdal družba Wáwra také ženichowi. Jenť wáhal sice, oštěchage se piti před oddawkami: než kmoť Wáwra dodal mu chuti. »Zpowěď a swaté přigimánj odbyl si sobě hned wčera,« prawil surowec, »dneš pj, co hrdlo štáčí!« Ženich dage si snadno řeci, rozweselil se nemálo. Konečně přiwedly newěstu sřwostně

oblečenau. Mušikanti počali hráti, rodiče dawše, gačož gest obyčej, požehnanj, zůstali doma, a swatebnjci, prowázení hudbau a stíženjm, geli k W—cům.

W W—cům chrámu Páně giž čekala swatba druhá. Je byl příhodný čas, wydali se Wogtěch a Lidmila se swými přátely do W—ic pěšky. Byliť s nimi i otcové i matky gegich. Zdáloť se to sice proti starému zvyku: tjm wšak se nedali poctiwj a maudřj tito lidé nic másti. Rozum radil, srdce ge táhlo do kostela, aby se pomodlili při té příležitosti, owšem wraucněgi než kdy gindy, za swé děti, wstupugjci do swatého stawu, na kterémž w mnohém ohledu stěstj a spasenj gegich záležeti mělo. Gdauce tedy sami na oddawky, ponechali gsau přípravu k slussným hodům swatebnjm doma gínym.

Prvé wšak, než se wysslo z domu newěstina, dalo se tam něco, nač sami angele s radostí se museli djwati. Z přítomných nikdo se nezdržel pláče, wida i slyše, kterak zdatilý tento párek od rodičům přigjmá swaté požehnanj. S Wogtěchem přišli tam totiž i rodičové geho. Dbogi pak rodičové postawili se pod kříž, wišej na stěně: Wogtěch s Lidmilau poklekli uctiwě před nimi. Nastalo ticho, gačo býwá w kostele před pozdwihowánjm. Starý Božetěch a Sauček stáli tu, owšem hluboce pohnuti gsauce, s takau welebností, neginák než gačoby cítili w sobě této chwile důstognost kněžského powolánj. Matky slzely radostí. Gač bylo newěstě a ženichowi, citelný čtenář snadno sám se dowtjpi. Lidmila chtěla rodičům podekowati za wychowánj, za wšecku starost a lásku: než pro pláč nebyla s to ani slowa promluwiti; mluwilať z nj ale wraucností, s kterauž swým milým ruce zljbala, skropiwšji ge slzami swými. Dtec i matka žehnali gi i ženicha gegiho, pohnutlívými slowy odewzdawagje Wogtěchowi a rodičům geho deeru swau ušlechtílau. Títo wzácny ten dar wděčně přigawše, opět i ze swé strany wraucjmi slowy swaté lásky kličejm před sebau blahoslawili. A tak doma giž na cestu do chrámu Páně se poswětíwše, wydali se pro kněžské požehnanj a utwřzenj swatého sňatku swého do W—nic. Přišliť tam owšem w slussném pořádku hned po půl desátě. Je tu musili čekati, bylo gim právě w hod. Trwagice na modlitbách a w nábožném rozgjmánj, připrawowali se ku wznesené Swátosti nowého stawu swého manželského.

Ragednau powstal před kostelem hřmotný hluk; rachocenj wozů, dusot konj, zmuč hudebnjch nástrogů, šustěnj pozlátek na klobaucjch a daw lidu oznamowal přjchod druhých zasnaubenců. Z wessli do chrámu. Newěsta byla celá w hedwábji, na hlavě se gj dráhá koruna stkwěla. W hedwábji oblečeny byly rowněž i družičky. Bylo gich šest, a gedna měla na sobě wje než dráhá nádherných šperků nawěšených. Ženich měl šaty z tenkého sukna, daw si

ge dělati u kregěho w městě, a mládenci též pnsným oděwem se honosili. Wšak i druzj swatebnjci wystrogili se tak nádherně a skwostně, že tolik bohatstw a šperků dawno giž nebylo widěti w W—cch. W dlahau řadu postawiwše se wšickni za ženichem a za newěstau před oltářem, čekali na oddawky. Zástup zwědawých diváků zapomjnal, že gest w kostele. Každý prohlížel sobě newěstu i ženicha i druhé swatebčany od hlavy do paty. Je by se za ně modliti měl, hledě gim wyprositi u Boha milost a požehnanj, na to, bohužel! nepomněl ani desátý. Wšecken žřetel zewlugjciho lidu upautali bohatj swatebnjci z L—na. Wogtěcha a Lidmilu se swými, kličejch po straně, hrubě nikdo si newšjmial. A nač by si gich také mnoho wšjmali? Na nich nebylo widěti žádné skwostnosti; byliť zagisté oděni, gač slussj na sedlčj staw, w rauchu čisté a milé, uctiwost i k mřstu i ke dni tomuto poswátnému dokazugje. Lidmila měla do vlasů wpletený wěneček z rozmarýny, a družička gegj, Marie, sestra Wogtěchowa, rowněž ozdobena byla wěncem. Když wšsel ze zakřistie kněz, pozdwihl se slussně, ke stupňům oltářowým kráčegje. Nastaloť gim swaté okamženj. Nebeské swětlo ge obkřjilo: swět a země zmizely před nimi. Zapomenauce na wše kolem sebe, obrátili gsau wšecken žřetel. swůg na wýbornau řeč, kterauž gim důstogný duchownj pastýř swaté powinnosti manželské na srdce kladl. Přiklekše k oltáři w prawé skrauffenosti, spogeni gsau swazkem nezrušitelným. Když pak po sňatku swém od oltáře do stolice sobě wykázané se nawracowali: ležly se gim twáře takowým podiwným, swatým půwabem, že by přítomnj diváci byli měli, při nich čemu se diwiti. Než tito z wěššjho djlu mnoho zdrawého smyslu nemagje, z negedné věci spjše pohoršenj brali. Byloť to zagisté mnohým proti mysli, že gest tu swatba bez mušky, že gest gen gedem mládenec s gednau družičkau, newěsta že nemá na sobě ani hedbáwného šátku, ačkoli by celé šaty sobě kaupiti mohla, že rodičové nezůstawše doma, s nowomanžely do kostela přišli. Wšak i giné věci, z nichž musil maudřj člowěk potěšenj a radost mřti, neljbyly se těmto lidem. Nenywje wšak padalo do očí, že tito nowomanželé proti wšsemu obyčejgi teprwé při oddawkách přistaupili k stolu Páně. Zdáloť se to některým nowotau, ačkoli byl duchownj pastýř o té věci giž několikráte i weřegně i saukromj gednage, wyžwal osadnjky swé, aby k starému, spasitelnému tomuto zvyku se nawrátili, a předkládage, kterak přigetjm nenswětěššji Swátosti oltárnj, přjchodem Ježjše Krista do srdce, nowě oddaných, sňatek gegich nendůstogněgi poswěcen býwá. Než Wogtěch a Lidmila nedbali nic na lidské řeči, owšem ale na slowo duchownjho otce swého, a tudjž dali na gewo, že we wšsem chtěgi žiwí býti, gač slussj na křestany.

Při mši swaté, kterauž za ně duchownj obětował, přiflekli gsau tedy před přigimánjím kněze k oltáři, a tento přigaw prwe sám tělo a krew Páně, podal pak též i gim nenswětěgšj Swátost. Nebeský host, gehož tu s čistým srdcem a s celau žiwau wjrau i láskau přigali, posvětil přítomnostj swau swatbu gegich neginat, než tak, gako druhdy w Rani Galilejské. S ukázalo se, že se Mu w newinné sprostnosti gegich dobře zaljúbilo.

Abyž bylo po mši swaté, a což bylo potřeby zapřati, bylo zapřáno, wyhrnul se daw nádherných swatečianů z—stých hlučně z kostela. Druzj ale zůstali gessťe za některau chwili w chrámu Páně, děkujce Bohu za wše milosti, kteréž gim toho dne prokázal, i brali se pak přímo k domowu. Pod kostelem bylo gim giti okolo hospody, z nž skláwá hudba, bugné dupánj, cinkánj stlenic, pokřikowánj a ššaupánj tancugjcech se ozýwalo. — Wyssedse ráno z domu newěština, nynj giž k Božetěchowům umedeni gsau. Rodiče Wogtěchowj witali Lidmilu srdečně, přegjce gi i synu swému i sobě, aby po kog Páně byl nad nimi wždycky. Děčáwala ge přjhodná hostina, při nž sobě milj přátelé až do noci posedeli, přjgenně a wesele se wyrážegjce. Mezi gjlem ššepřetala Marie panj ššwakrowé, gaf Lidmilu swau žertem nazýwala, něco do ucha. S přinutili gi tagemštwj swé wěregně oznámit. Záleželo w tom náwěšťj, že welebný pán prautek rozmarýnowj, kterýž mu byla dala při oddawkách, w knize založený měl, z čehož ta dobrá dusse saudila, že se gaf náležj zachowali duchownjmu swému pastýři. W takowých upřjmných rozprávkách učinili konec swatebnjmu weselj, gessťe gednau mezi sebau se wespolek žehnagjce, než se rozessli.

(Pokračowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. W Karlíně, na tomto nejkrásnějším předměstí Pražském, přibýwají každým rokem řady domů a lidnatost každým dnem walně roste. Čeho však posud každé křesťanské srdce s bolestí pohřešowalo, bylo, že chrám Páně s náležitau správau duchowní scházal. Tisíce lidu byly tu jako ztracené owce bez pastýře. Než Bohu díky! děle již bez něho nebudau! Neunaweným snahám w. důst. welmistra řádu křižownického w Praze, p. t. *Jakoba Beera*, podařilo se, že uděleno jest při konci minulého roku od Jeho Milosti Císařské nejvyšší powolení k náležitému zřízení dokonalé spráwy duchowní na dotčeném předměstí. W krátce bohda dočkáme se tu slawnosti nad mnohé jiné radostné w žiwotě každé obce křesťanské, slawnosti zakládání a stawení chrámu Páně. Bohdejz by tudy zkwěl Karlín, aby všem obcím w králowstwi našem za wzor řádu a smýšlení, mrawu a snažení křesťanského slaužití mohl!

Z Irska. Irsko jest země, na kterauž nemůže katolik ani pomysliť bez radosti ani pohlednauti bez žalosti. Wida nátisk, jakowýž se wybornému tomuto

národu od wěku děje, horšiti se musí člověk na necitelné násilniky anglikanské; znamaje pak wěrnost, kterauž u prostřed té nejwětší trýzně Irowé Církwi katolické oddáni jsau, strnauti a radowati se musí každý, komuž jest Církew matkau. Jest pak w Irsku 6 milionů katoliků, — a dle nowin anglických *Tablet* řečených čítá se 2,735 kněží, 2,205 chrámů; 25 kolejí, 59 konventů, 93 klášterů panenských a 40 řeholnic. Irští kněží jsau pak owšem žiwými wzory apoštolské lásky, zástupci a miláčky wděčného lidu.

Z Belgie. W Lutichu založil a wystawěl hrabě Emil d'Oultremont de Warfusée klášter špitalských panen dle řehole sw. Augustina, wyjednaw to, aby jim péče o nemocnici wojenskau byla odewzdána. Podnět k tomuto lidumilownému křesťanskému skutku dala nábožná sestra hraběte, wytečná paní baronka Du-Bois. — Blaze boháčům, kteří podle sil a možnosti swé swědomitě užiti bledí statků swých, ku prospěchu potřebných a trpicích bratří swých! — Pak zajisté jednají jako wěrní šafáři Boží, a požeňána bude na zemi památka jejich.

Z Ameriky. Wděčnost jest wěru krásná ctnost libežná i lidem i Bohu; kde jí není, tam není křesťanů, není lidí; člověk musil by se stydět za swé bratry. Tím wětší radost pro něho, kdekoli se s ní potká. Nám Čechům dostalo se při welikém zármutku radosti této nedáwno. Když umřel *Jungmann*, tento nad jiné zaslaulý křisitel národnosti a jazyka našeho Českého, po všech končinách Českých, Morawských a Slowenských jewila se krásná tato ctnost w celém národě našem. Nejinak dalo se w Irsku, při úmrtí O'Connella, tohoto nesmrtelného oswoboditele katoliků w Irsku i w Angličanech, tohoto příkladného vlastence a katolika. Awšak i za mořem w Aměrice dokázali wystěhowanci Irští w New-Yorku, kterak si wděčně wážiti umějí swého slawného *Daniela*. I slawili w dotčeném městě slawnost, při které nebe musilo plésati. *Sestnácte tisíc Irůw konalo průwod* pohřební, biskup a knězstwo brali se w čele wděčného tohoto lidu. Korauhwe irské barwy wálly nad zástupy, každý Irčan připatau měl na prsau podobiznu welikého *O'Connella*, wytištěnau na hedwábí. Dwě hodiny konal se tento průwod, prwe než minul tau nejslawnější třída New-Yorskau. Blaze mužj, kterýž takowé cti u národu sobě zaslaul: sláwa národu, který sobě dobrodinců swých umí tak sobě wážiti.

— Po všem swětě obrací se od té doby, co jest Pius IX. hlawau sw. Církwe, každé poctiwé srdce i mezi jinowěrci míří do Říma. Důwěra a úcta k sw. Otcj našemu prónikla již i přes moře do Ameriky. Zjewný a nad míru potěšitelný toho důkaz jest ten že na posledním obecném sněmu swobodných oněch obcí o to se jednalo, aby dotčené tyto obce řádného wyslance swého w Římě a nuncia papežského w Washingtoně měly. Na sněmu tomto jsau dobré tři čtvrtiny protestantůw — a tito hlasowali pro náwrh. Jest prý již za wyslance do Říma ustanowen p. *Vanburgh Livingston*, kterýž se teprwé před několika lety stal katolikiem. — Podobně jest newšedním důkazem, w kteraké úctě jest sw. Otec u Amerikanů, rada ta, kterauž na slowo wzaty časopis: *The Herald*, dáwá wlastencům, aby požádali *Pia IX.* o narownání rozepří mezi nimi a obcí Mexikanskau wypuklých. Takowé události utwrzují nás silně w naději, že w sewerní Aměrice krásná budaucnost Církwi nastává. —

III. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 15.)

Církevní zprávy.

Z Říma. Dle bezpečné zprávy, kteréž se ty dny přímo z Říma Blahověstu dostalo, * má p. *Ferrieri*, paapežský vyslanec v Carhradě, ohlásiti na východě obecný list sw. Otce našeho Pia IX., vyzývaje jím všechny odtržené od Církve bratry naše, aby se navrátili k jednotě katolické. Přejemeť z celé duše, aby hlas tento sw. Otce našeho k rozptýlenému stádcí Páně nezůstal bez prospěchu, aby nalezl ohlasu netoliko u Arménůw a Rekůw, alebrž obzvláště mezi rodnými bratry našimi Slowanskými, Bulhary, Srby a Bosňáky. Modlmež se o to důvěrně a ustwíčně k swrchowánému Pánu swému!

Z Irska. Kterak lidé v nešťastném Irsku hladem hynau, jest wůbec známo. Po všech téměř krajinách křesťanských, we Wlaších, we Francauzích, w Němcích w Angličanech i w sewerní Americe sbíraly se minulého roku almužny pro ubohé tyto chudáky, kteréž nečitelné panstvo anglické a kněžstvo anglikanské do takové bídý uwrhlo. Přihodiloť pak se ty časy několi kráte, že některý zaufalec zabil bohatého nejednoho pána. Proti tomu vymyslíli horliwí přátelé anglikanské církve, tak řečení orangisté, nový prostředek. Učiniliť totiž mezi sebou spolek, zawázawše se, že pokaždé zabijí kněze katolického, kolikrátekoli zavražděn bude některý zeman. — Takový náledek není hrubě ani rozumu ani srdci dotčených litých Anglikanců ke cti!

Z Rus. W jakém nátisku žiji jsau bratři naši katolici w říši Ruské, několi kráte jsme již napowěděli. Awšak weliké nátisky, kteréž potkávají Církew, nebývají leč wječkau, kteraž Pán čistí swé humno, leč ohněm, kterýmž přehání zlato swé. Takt se to ukazuje i w Rusích. Pléwa odpadla sice: pšenice pak tím krásněji se leskne. Wlažných katolíkůw ubylo: prawi stali se wšak tím horliwějšími, lnauce nyní tím wěrněji k matce swé Církwi. Podíweť se na ně w živoť, tu i tam neujde tebe zjevná tato horliwost a wěrnost. Chrámy katolické vynikají čistotau a slíchnau úprawau. Pořádek, pobožnost, příkladné chování při službách Božích jest důkazem, kterak sobě těchto služeb Božích vážiti umějí. — W Moskwě pokrytá jest podlaha celého chrámu sw. Ludwika ča-lanami, darowanými k tomu od paní katolických. Chrám sw. Petra a Pawla w Moskwě vyniká důstojnau ozdobau wnitřní nad biskupské chrámy ruské církwe. Rowněž tak opatřeny jsau chrámy Petrohradské. — Mezi katolíky skwěje se řewšedními ctnostmi hraběnka Kateřina Roztopšínowa, wdowa po zemřelém slawném vládarí Moskwském, kterýž daje zapáliti staroslawnu Moskwu, zničil moc Napoleonowu. Nawrátiwši se do lůna Církwe katolické, žila wytečná tato paní několik let na swých panstwach nedaleko Moskwy. Když ale po smrti císaře Alexandra, dosedl na trůn Mikuláš, kázalť hned powolatí hraběnkou Roztopšínowu do Petrohradu. Než hraběnka dala saudeům, před nimiž se za příčinau proměny wíry zodpowidati měla, zřetelně na srozuměnu, w těch wěcech že přestává práwo císařowo, poněwadž w den saudný nikoli císaři, ale Bohu bude museti duši swau

oděwzdati. Takovým způsobem uhájila se hraběnka při swé wíře a ušla těžkým pokutám, kterýmž pronásledování bývají w Rusích ti, kdož by se od ruské církve ku katolické obrátili. Od té doby zůstawená na pokoji, neustává horliwá hraběnka konati, co Bohu libo a lidem spásitelno. Dům její jest útočištěm každému, rady a podpory, útěchy a pomoci potřebnému. Příklad její mnoho dělá! —

Z Ameriky. * (*Wyňatky z listu Českého missionáře.*) Uplýnulo již 7 měsíců, co jsem se octnul w nowém swětě, posud wšak jsem Wám nepsal z Ameriky. Staloť se to proto, poněwadž jsem se nechťel přenáhliť w úsudku swém, abych pak ho nemusil k nelibosti swé odwoláwati. ... Než čím jest to, že při posuzování náboženských poměrů w Americe jedni druhým, jak se zdá, na odpor bývají? Přicházíť to odtud, že jeden bera zřetel na úplnau swobodu náboženskau, ji za tu nejlepší a nejurodnějši půdu pro katolické náboženství pokládá, druhý wšak se obává, při hrozném sbornictví čili sektářství nebezpečného sausedstwa pro slabé katolíky. Jeden mní, že jest úplná swoboda welikau záštitau, druhý, že jest welikau záhubau; jeden díwá se na odpadlíky, druhý na obrácence. Rowněž tak a nejínak to jest se swobodau tisku atd. Awšak w prawdě samé ukazuje zkušenost, že toto wšecko skutečně jedno ku prospěchu Církwe napomáhá. Církew oswobozená od nekřesťanských wrtochů a úzkostí tolerančních, uwolněná od poručnictwí a sáhání do wěcí duchowních, neobmezovaná zákony, čelícími proti zákonům wíry, zkwětá zde opravdu tím nejbujnějším zrůstem, chrámy a oltáře, kláštery a wěřící wůči hledě ze země rostau. Kostely jako u př. náš spanilý chám sw. Alfonsa, z jehož weleбенých rozměrů sobě ještě přede dwěma lety tropíwali smích, nemohauť již ani stačiti zmáhajícímu se množství prawowěrných. Kdyby náš chrám nebyl za příčinau nedůstatků peněžných nedostawený, kdyby mu střecha na wěži, slušné oltáře a jiné náležitě okrasy nescházely, náleželo by nám mysliti na wystawení třetího chrámu pro katolické Němce, a byť byl i tento nový chrám třebas pro 5000 lidí zřízený, musili bychom po několikolika letech opět na nedostatek místa nařikati. —

Pronásledování náboženství katolického jest zde dosti welké. Máť tu zajisté Církew proti tisícerym zpodilým a lichým námitkám i útiskům wšeho druhu bojowati. Ale právě dotírání se wšech stran tím více otírá i očisťuje nás, my pak stojíme za jeden muž proti wšem útokům. Zničenost protestantismu, sausední wywinutí záporu jeho proti katolické wíře wšemi proměnami a přechody bludů až ku konečné newěře, přiwodí blahomyslnější nekato-liky k rozumu, mnozí pak, a to právě ti nejslechetnější a nejlepši obracují se nazpět do Církwe. Nekoněčná ta rozdrobenost protestantismu nemůže jistotně na dlaugo fraškowitau hříčku před swětem sobě wěsti, i mám za to, že se nikoli nemýlím, dímlí: Brzká bu-daucnost ukrývá weliké radosti a slawné wítězství pro Církew. Odpadlíků nebývá tu mnoho. — Pohled na katolickau Církew w Americe jestiť pak wůbec tím utěšenější, pakli se zřetel na to obrátí, jací jsau prawowěrní.

* Jest to první list, kterým nás wytečný kněz H. K. — č, účinný aud jednoty pro sjednocení odtržených od Církve bratrů na východě, welice potěšil, přislíhij spolu laskawě, že nám wseliké wážné zpráwy církevní z Říma zasílati bude.

* Wiz 7. č. Blahověsta. List tento sdělil nám dobrotiwě důst. p. F. Stelzig, farář u sw. Hawla, w Starém městě Pražském,

Plew jest tu málo mezi pšenici. Katolíci, kteří sem přicházejí, musíwají se obyčejně teprwa zde prawými katolíky s duchem a srdcem státí, pak ale jími větším dílem zůstanau. Wíra katolická jest zde we swém prawém životě. Já posud nikdy newiděl, aby se věřící k swátostem a pobožnostem jinde tak walně hrnuli. Bratrstwa a jednoty poji tu srdce užejí k sobě; swatá horliwost u vykonávání powinnosti náboženských býwá pak obyčejně následkem takových sjednocení. —

Slawný náš papež Pius IX. jest předmětem obecné úcty a powšechného obdivu Amerikanůw. W New-Yorku drží se hlučné hromady, aby se tyto city obzlaštím připisem na jewo daly největšimu muži dewatenáctého věku. Každý, buď si wíry jakowékoli, wyjímaje několik blauzniwcůw těší se těmto wyjewům. — Dostane-li se wám časem té cti, mluwiti s naším nejdůstojnějším arcibiskupem, račte, prosím, wyříditi Jeho Milostem, že se chudý missionář, jeden z jeho swěřenců, w daleké Americe za něho každého dne modlí, pokorně ruku mu libá, o swaté požehnání jej prosí. I činím se poručena do Wašnostiných modliteb, obzlaště pak při mši swaté. Když býwá w Praze noc, slaužiwám já zde mši swatau, a modliwám se za všechny naše milé a drahé. Ó bohdejž by se katolíci we vlasti mé horliwě modlili za missionáře a lid w Americe! —

Z Číny. W Číně, kdez po dosti tuhém pronásledowání křestanůw pokojnější časy nastaly, a Církwi katolické nové pole se otwírá, osadily se posledních časů tři nové stolice biskupské. Awšak mezi tím, co na jedné straně nátisky ulewily, počal w krajině Tong-Kingu král Thieu-tri, podle příkladu ukrutného otce swého Minh-Menhu, na nowo zuřiti proti wyznawačům, obzwaště pak proti hlasatelům wíry Kristowy.

Literní zpráwy.

Katolický kancionál. *Dle Fryčaje vzdělal, mnohými písněmi, modlitbami a zvláštní pobožností pro školní mládež rozmnožil a vydal Tomáš Bečák, exposita w Kyselowicích a aud dědictwí Swato-Janského. Druhé wydání. W Holomauci, tiskem A. Škarnida 1847. W kommissi u Eduarda Hölzla, knihkupce. Str. 564.*

Knihau tauto dostalo se nábožnému lidu našemu prawého pokladu. Obsahujeť w sobě modlitby a písně wšelikého druhu, ku wšelikým slawnostem církwním a okolnostem života w takové hojnosti, že w ní nábožné srdce při každé příležitosti útěchy nalezne. Kterak se rozšířila na Morawě, odtud patrnó, že první welmi silné wydání w krátkem čase celé rozebráno jest. Sluší sobě přátí, aby wybórná tato zpěwní a modlitební knížka rovněž i w Čechách hojného rozšíření nalezla.

Umění, kořalku bez násilí potlačiti, aneb: nejlepší prostředkové k zamezení kořalečnického moru, kuzdrawení nakažených, způsobení lúce mezi lidem a upevnění mravnosti, s wystrahau před krméním výpalky a udáním homeopatického léčení. Dle myšlénky jistého ostrowtipného biskupa od Jana Racka, úda Dědictwí Swato-Janského a štěpařské společnosti. W Praze, tiskem kníž. arcibiskup. knihtiskárny w Seminári, 1847. Str. 162.

Kde se jedná o potlačení kořalky, prawý přítel lidstwa, ať nedím křestan, rukau nikdy nezaloží, alebrž wšemožně se přičiní, aby zlopověstná tato neřest raději dnes než zítřa wzala za swé. Krásný důkaz bohulilé takové snahy podal šlechtný p. spisowatel wydá-

ním této knížky. Přejemeť sobě z celé duše, aby každý čtenář našeho Blahowěsta wšemožně se staral o rozšíření její. Ručímeť mu za to, že tudy pomůže k dobrému skutku, stane se dobrodincem swých bratří, a zásluhy sobě získá u Boha.

Wystraha od pití páleného. Od J. Wotýpky. W Praze, tiskem Anny Špinkové, 1843. Str. 95. Cena býwala 10 kr. stř.

Wybórná tato knížka wydána jest sice již před několika lety, nieméně však pokládáme to za powinnost obrátiti na ni zřetel laskawých našich čtenářů. Obsah a směr její není jiný než při spisku předešlém; w čem se od něho liší, jest, že se tu kázaniami proti šeredné kořalečnické neřesti jedná, to pak s takau silau, žiwostí a tak důrazně, že pokud nebude chtítí člověk poznane prawdě odpírat, ohawné kořalky musí se odřici. Kněz může kázání těchto wybórně užiti, a čtenáři horliwí čtauce je jiným, zawděčí se lidem, prospějí Církwi, poslaui swé duši. — Wydání dosti čisté, cena welmi lewná.

Kdož by wic knížek těchto najednau u P. F. Řezáče w ústawu pro slepé odkaupil, obdrží 10 wýtisků za 40 kr., kdož by jich wzal 50, dostane je za 2 zl. 30 kr.

Nowé obrazy.

Kdo sobě swůj příbytek rád ozdobuje poswátnými obrazy, žádaje, aby při tom zároveň uměleckým provedením wynikaly, tomu schwáliti můžeme dwa prawě wyslé, s přiměřeným podpisem českým. Pan Šír, umělec Pražský, pro mnohé w českém oboru podstaupené práce zaslauižily, wydál totiž kamenopisem *poprsní obraz Pána Ježíše a Panny Marie*, každý na *welikém plakátním archu*. Pod prwním obrazem jsau položena slowa z písma swatého: »Nebe a země pomínau; ale slowa má nepomínau« (Luk. 21, 33.); pod druhým: »Welebí duše má Hospodína« (Luk. 1, 46); obojí sličným písmem. — U samého wydawatele (w Praze na Spálené ulici číslo 85) jsau obrazy ty po 20 kr. stř. na prodej, což jest cena zajisté welmi lewná, wezme-li se ohled na welikost formátu a na podařené wywedení. — U téhož wydawatele jsau ostatně i jiné, do oboru náboženstwí náležející obrazy, wždy pohotowě a na wybrání, jako jmenowitě *menší obraz Pána Ježíše*, w jiné opět postavě, s českým též podpisem biblickým; pěkně sestawený český »*Ótce náš*« písmem rozmanitým; obraz *sw. Cyrilla a Methoda* s podpisem českým a staroslawanským; obraz *sw. Wáclawa*, podle starobylé historicky památné kamenné sochy, ze 14 století, která se při hlawním chrámu Páně Pražském, u sw. Wita nachází, a jiných obrazů wíce. Myslím, že tím nawěštím w těchto listech wděk činím ctitelům náboženstwí, kteří by swůj příbytek, anebo ten onen weřejný ústaw, jako školu, opatrownu dítek, nemocnici a t. d. přiměřeně ozdobiť, a w tom také swé národní, české smýšlení osvědčiti chtěli. — Chopím se té příležitosti, ještě k oznámení jiné umělecké práce. Jest to wyobrazení starobylé, gotické *kazatelny w Pražském chrámu Páně Tejském* (z 15. století), která nedáwno pečliwostí wíce přátel vlastenského umění, dle nákreсу našeho wýtečného Hellicha obnowena jest. Wyobrazení to, též od vlastenského umělce Merklasa w oceli pěkně wryté, we welkém folio již wyslo, a prodává se w ceně 30 kr. stř. w knihkupectwí Kronbergra a Riwnáče w Praze. Připojena jsau co podpis též česká slowa: »Kazatelna w Tejně, oprawená ke cti sw. Jana Nepomuckého,« což mimo uměleckau cenu toto wyobrazení i s jiné ještě strany poručeno a schwáleno činí.

F. D.

BLAHOUĚS

Číslo 16.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Do-byt-čím trhu, č. 552, i we **wšech** řádných knih-kupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle I. postní.

Obsah: Řeč na neděli I. postní. — Stav Cirkwe katolické we Fran-cauzích. — Wřnvětlení časův církevních. — Dvě swatby najednau. — Církevní zpráwy.

Dne 12. března.

Řeč na neděli I. postní.

Ewangelium sw. Mat. IV. 1—11.

Od té doby, co swržen gest satanáš s. wysošti nebes do mrákot pekelných, neustává padlý tento angel množiti hřích, aniž přestane rozšiwati kaukol bludůw a nepravostí wůkol sebe. Schytralým úkla-dům gehu neussel Adam; a že se mu posstěsilo při prwnjm otcí nassem, odwázil se pekelník na samého wtěleného Syna Božího, Jezisse Krista. »Pán po-stiw se na pauští čtyřidceti dnů a čtyřidceti nocí,« připrawiw se modlitbau a postem ku konečnému po-čátku božského djla swého, »zlačněl.« Z přistaupj k Němu pokussitel, usiluge po třikráte, přelstiti dru-hého tohoto Adama, Dce budaucjch wěků. Ušlínau útrpnostj radjť nesseslechtnjř Synu Božímu neyprwé: »Kciž, ať kamenj toto chlebowé gsau.« — Postawiw pať Pána na swrchu chrámu, dj Gemu: »Gsi-li Syn Boží, spust se dolů; nebo psáno gest: že angelům swým přikázal o tobě Hospodin, a na ruce uchopj tebe, aby snad neurazil o kámen nohy swé.« — Že wssak ani to ani ono nic newydalo, hodlá pekelnjř leskem, sláwau i mocj tohoto swěta srdce Spasite-lowo omámiti. Ukázaw Mu wssedka králowstwj swěta i sláwu gegich, řekl Gemu: »Toto wssedko tobě dám, gestliže padna, klaněti mi se budeš.« — Než ani tjm nepřelstil Wssewědaucjho krátkozrahj úkladnjř. »Dde-gdi, satanássi!« welel Kristus; dábel musil Geg opu-stiti, »angelé pať přistaupili a slaužili Gemu.« — D kžj, D. D., kžj by se nám rowněž tať gako ne-

beskému Mistru nassemu dálo w bogi se sšerednjm nassjm protivnjkem pekelnjm! Než nastogte! kolik gest mezi námi těch sšastjných dussj, gežto by žůstaly bez rány, bez gjzew, beze ztráty, bez porážky? A čjm to medle, že, ač Kristus Pán potřel hlavu hada pekelného, ač příklad žústawil nám, kterak bogowati, ač pomoc pogistil, zbranj opatřil nás, které bychom užiti měli: my předce tať zhusta klesáme w bogi s pokussitelem sšerednjm? Neposlednj žalostného tohoto wngewu přj-čina ta gest: že láska k swětu wládne námi. Pokud gj nezapudjme: mjiť bude satanáš spogence we sřd-cjch nassjch. Bohdenž by tedy dostalo se s nebes požechnánj dnešnjmu rozgjmánj, w kterémž chřege hned na počátku tohoto swatopostnjho času odwrátiti od lásky k swětu, hodlám ukázati wám, že gest láska k swětu

- 1) possetilostj,
- 2) hřjchem.

Nelžeť křestanu utagiti bolesti, pokud se poroz-hlédne wůkol sebe. Nenj fraginy, nenj stawu, nenj wěku, gežto by byl žústal neporussenjm záhubnau láskau k tomuto swěru. A kdo wj, gakowé owoce zrage na tomto stromě, gakh konec berau milownjci swěta, musj bezděky zatauziti nad possetilostj lidškau. Či snad se mýlím, nazýwage lásku k swětu nessesstínau possetilostj? — D, kdo bys mne winiti směl, že blau-djm, poshow, B. G., ať tebe přeswědčjm, gako sám cele tjm ugistěn gsem, že gest:

1) láska k swětu zpozdilostj a posseti-lostj. Sám na swé ušši slychám, kterak se wůbec za possetilce a blážna pokládá člowěk, genž wěřj

zgeronému podwodnjku, známému zrádci, nenapravitelnému lháři. Je tak se děje, nemůže nikdo popřít. A hle, D. D., není-liž svět vůbec zregimým podwodnjkem, zrádcem a lhářem? Šábel na oně hoře vysoké sliboval Kristu vssecka království tohoto světa, pakli padna, bude se klaněti genu: neméně slibuge svět radost, rozkoš, veselí každému, kdožkoli bude milovati geg; on připovjda milownjkům svým, že se jim dostane, w čem sobě srdce libuge, čeho ussi, oči, tělo ráci. Je to vsse slibuge svět, každý z nás dobře zná z vlastnj zkusenosti své: bohdenž by nezkusil nikdo, gať podvodné, zrádné a klamné gsau přjpovědi geho! Sliby svýmj přilákal svět lidstvo za časů Noemových: a zdaž ochránil zklamané bjdnjky před hrůzau potopy? Přjpovědmi svýmj omámil a w službu swau podrobil Sodomské i Gomorské: a zdaž jim přispěl na pomoc, když se otewřely, propasti a oheň padal s nebes na neschastnjky? A zamilowanj rozkošj života přilákal svět Šalamauna, slibuge mu radost a blahoslawenství: a mnoho-liž vyplněno gest ze vssech těchto přjpovědj geho? Šalamaun ho uposlechl: on sobě nashromáždil stříbra, zlata, klenotů; on způsobil sobě zpěváky a zpěvkyně i jiné rozkošse synů lidských; on nezbraňoval očim, čeho žádaly, nezbraňoval srdci gakeho veselí, powolowal tělu swému u wjné, wzdělal zahrady, sstjpil winnice, nastawěl domů, nagednal služebnjků, odil se nádherau, obklopil stkwostnostj, nasytíl rozkošj tělesnau: a což mu dal svět wedlé slibu swého za vssecku tu lásku, kterauž genu slaužil? Nuže, otažme se Šalamauna, co z toho měl, že se od bázně Božj k milowanj swěta obrátil? Ať, půl třetjho tisícje gest tomu let, co zkusił ssalbu swěta, narjkal sobě neschastnj král: »Marnost nad marnostmi a vssecko marnost!« (Kaz. I. 2) A nám by to zgerowno nebylo, že ge svět podwodnjkem, zrádcem a lhářem? — A Šalamaun, D. D., není ten gediný, kterýž měl co narjkat na lež a klam, podwod a zradu swěta. Netřeba hledati daleko, ohlédněmež se gen wůkol sebe: hlučnj zástupowé musegi a budau někdy bēdowati s Šalamaunem na podwody swěta. Milug mne! milug mé statky! řjkal k mamonári; sstjři, mamoni, lafoť: ať zwjš, gakau radostj obdařim tebe, ať se budeš moci přebjratí w hromadách stříbra a djwati na lesť zlata! — Milug mne! řjkal mužj; milug rozkoš, pjg a gez, brag a hegři: ať zwjš, gakau wnađau oslazugi žiwot lidstj. — Milug mne! řjkal k mládenci onomu; nač bys dbal, co ten staroch skuhře, nač by sobě dával mysl trápiti kněžem a radost kaliti pomněnjm na smrt? Z přeg si, co wěk přinášj, užig wesele mladosti své: ať zwjš, gakeho kwjtj mám pro tebe, kterať umjm růžemi wěncit. — Milug mne! řjkal oněno mladici; hezky se ssať, studu nech, ten wysšel z módy, waž si známostj, kwasu a tanců; co po tom, wysšfubne-li ti způsobnj hoch lilium z panenského wěnce; gen mne milug,

a tobě kořiti se budau synowé mogi, ga tebe udělám panj w domě. Hle, tak slibowal svět: a mnoho-liž radosti dostalo se lakomci? Na twáři wyschlé scwrkla mu kůže, a na gměno, na hrob geho padati bude zlořečenj a kletba lidská. — Mnoho-liž veselí užil onen zhýralec? Ať, o žebrácké holi s chorým tělem potáci se k hrobu. — A kde gsau ty růže, kde to kwjtj, gežto mládenci neschastnému připovjdal? Ať, ani na hrob nesměli mu ge dáti. — Kde ge odměna, kde statky a panství, gimjž djwku onu omámil? Ať, kdyby slze, kterými zakrwawěle oko gegj hanbu swau oplakáwá, perlami se staly, kdyby wzdechy, gimjž úpj w bolestech, berným byly penjzem, mohlať by sobě bjdnice kaupiti panství: tak ale stjžená bjđau, strastj, potupau a hanbau, bēduge neschastnice na ssalbu, narjka na lež, klam a zradu tohoto světa. Ano, D. D., kdo má oči k widěnj a ussi k slyšenj, widj na své oči, slyšj na své ussi tisícje a milliony oklamanych ssalbau tohoto světa, nářeť wedaucjch na lež, klam a zradu geho. Nebylo-liž by to tedy posetilstj, kdyby se kdo domnjwati směl: Gine oklamal, mne ale nepřelže? A gať gináť nazwu tebe, leť posetilcem a blážnem, pakli uwěřim klamům geho, přilneš lásku k rozkošim, k statkům geho? A kdo má zdravý rozum, nebudeť se giž zagistě přjti se mnau, když djm: Láska k světu gest zpozdilostj, gest posetilstj. Než bohdenž by byla toliko posetilstj, ale ona gest

2) hřjchem. Dokazowati wám toho, D. D., nebudu; mjsto důwodů předlozim nejprwé několk otázek. Ptám se wás, B. M., zač byste pokládali syna, gežto si libuge we spolku s lidmi, od nichž tu peno a hanobeno býwá gměno dobrého otce geho? Ano, rcete, zač byste měli dceru, gežto si obljbila osobu, kteraž si posměch činj z láskawé matky gegj? Rcete, gať byste nazwali djtě, kterež by zamilowalo sobě wraha, co zabil otce, laupežnjka, genž ofráda matku geho? Ať, wjm dobře, že se nikdo neosmělji winiti mne z křiwdy, nazwu-li onoho syna zlosynem, dceru ničemnicj, djtě bezbožnjm — nazwu-li ono towaristwí, přátelstwj, onu lásku hřjchem. A hle, právě proto, a sice mnohem wětšjím právem winiti musj Pán každého swětáka z neschetnostj, hřjchem gest před twáři Geho láska, kteraž člowěk zaslepený miluge svět. Wětšjím zagistě dobrodincem nassjim, než otec a máti, gest Bůh, wětšjí lásky než ti nejlepšj rodicowé na swětě prokázal nám Pán Jezš: a wy dobře wjte, gakowjž Geg potkal mezi námi osud. Z kdož medle, B. M., to byl, co milostiwého Pána Jesu Krista, wtěleného Syna Božjho, tupil a haněl, gizliwau zástj stjhal, neukrotitelnau nenáwistj pronásledowal a posleže uplwaného a ubitého, zbičowaného a trnjm korunowaného smrtj neyhanebněšj na křížj zawraždil? A pokud gste zapomněli, kterať se gmenuge nenáwistnj tento Kristůw, podjwente se gen do ewangeliwm sw. Jana: a hle, tam powědel Pán Jezš

pro útěchu svých věrných: »Gestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne privé w nenávisti měl.« (Jan XV. 18.) Pakli jste zapomněli, gať sluge wrah onen, kterýž zabil Pána w Jerusalemě: vízte písma swatá, i zvíte, zdaliž sám Kristus Ježíš knížata kněžská, co Geg odsaudili, rotu, co Geg na horu Kalwarii dowlekla, »syny tohoto světa« nenazývá. Nenizliž to tedy svět, co milostivého Spasitele, Pána, Boha nasseho w nenávisti měl, tupil, haněl, pronásledowal, až pak posléze i zavraždil? A tomu-li tak, nač bych se ostýchal, doložití veřejně a zřetelně: hříchem že gest láska k světu, tomuto protivníku a habnobilu, nenávistníku a wrahu Páně? — Než, mohlo by snad někomu se zdáti, čím svět býwal, čím že již není, co činíwal, toho že již nečiní, za dnů nassich že gest jiný, než byl za časů Kristových. S bohděž by toto zdání nebylo klamem, ale skutečnou prawdou! Ale nastogte, D. D., dno prawdou není, ale klamem; po dnešní den platí slovo apóstola Páně, i kauceho: »Svět me zlém postawen gest.« — Nikdo zagistě nesmí mně říci, že bych se zakaleným okem na tento svět díwal. Prw než to wyřekněš, pogď a pohledni tam, kde mívá svět swoge rýdy a chrámy, své kazatelny a oltáře. Mchciť ukazowati ani na ten čas, kdezto po wsselikém mrawu sllape rozpustilá prostopášnost: genom na gedínké místo, kde svět mauzdrost swogi láže a rozkosse své prodává, B. S., sobě zagdi. Ach, co tu musíš widěti oko, co slyšeti musíš tady ucho lidské! Zhowadilh zhýralec potácj se tu před tebou, a nezbedná zběr chedí se žwaniwé řeči geho; zlořečenj, proklnánj rozléhá se tu ze wssch stran, že se nebesa otfásagj; nestaudné hlasj a necudné písne, za něž by se i pohan hanbil, plodj rozkoš; bezbožnjci pligj tu rauhánjm, že rota židowská pod křížem hř se nerauhala Spasiteli. Sedmero pekelných knížat sedá tu na newiditelném trůně — sedmero hlawných hřichů kol něho rýdj, a wyzývá, láká, wábí ten toho, onen onoho do kola k dábelské oběti, ku potupenj kříže, ku zhanobenj gména Kristowa. A to, co tu widěti, co tu slyšeti, má býti důwodem, že svět Pána tupiti a haněti, nenáwiděti a pronásledowati přestal? Ach, newidím ho, D. D., ale na opak twrditi musím, že pohled na skutky tohoto nynějšjho světa zřegným gest rukogemstwjm nenávisti, kteraž pronásleduge Pána nebes i země, Ježíše Krista. A tomu-li tak, B. M., zgewno a zřegně musí to býti každému z vás, láska k světu že gest netoliko posses-tilostj, nýbrž i hřichem.

Než co tuto praweno, powědjno gest wssemi gazyky po wssch končinách této země: a předce gsau posud nesčislné zástupy zaslepenů, wěřjch lháři, milugicjch nepřjtele a wraha Kristowa. Kamkoli se obrátj zrak, kamkoli wrhneme okem: ach, nedopočítali bychom se mládencůw a mladíc, mužůw a žen, nýbrž i dětí a starcůw, zaslepených láskau, wrhagicjch se w náručj,

metagicjch se w praud rozkossj tohoto světa. S, B. M., pro lásku Kristowu prošim a zapřjsáhám vás, rozpomeňte se sami nad sebau, ať negsau dnešní slowa na darmo. Ěi snad newjite, že svět pomjgi a žádostj geho? (1. Jan II. 1.7) Ěi wědauce to, hodláte wotupiti wyrok Páně, a spoléhati na sliby lháře onoho a náhonějho satanášsowa? S protřete sobě zrak, prosbudte, wyrazte se z dřjmoty své, do kteréž by vás svět na wlnách svých nad propastj pekelnau tak snadno ukoljbal i wydal dusse wasse za kořist knížeti swému. Kristus, Pán náš, opustil nebe, aby nám spasenj ziskal: a my bychom wáhali, odřjci se světa, protivníka a wraha Geho? Kristus, Pán náš, zapudil od sebe satanášse, usilugicjho Geg leskem a slawau tohoto světa omámil: a my bychom směli se wydati w osidla, w okowj, w otroctwj lásky swetské? Sw. Frantjška netrpěla w domě rodičů svých služky, kteráž se pokuassela, klamnau láskau k světu porussiti útlé srdce gegj panenské: a my bychom světu samému dali nad sebau wládu? Odstup, D. D., odstup to od nás! Dnes, wočátkem swatého tohoto času, wyzýwagicjho nás k pokánj, wolagicjho nás ku Kristu, wytrhněmž se wssični z okowů, kterýmž by svět rád k pecku nás připautal. Wědauce, že nám wedlé slow sw. Augustina nikterak nelze, leč buď svět milowati a s njm zahynauti, aneb milowati Krista a žiti s Njm wěčně: shluknětež se, mládenci a panny, muži, ženy, starci, otcowé a matky přiveďte sem djtky, ať se wrhneme wssični k nohaum kříže Páně, ať, dawssse wýhost possetilé a hřjssné lásce k tomuto světu, z paut a okowů satanášsowých snáže wywážnem. Ano, D. D., před twářj Páně se zawažme dnes, swatým slibem se zaslíbme, že již samému Bohu swému slaužitj, Gemu samému že klaněti se hceme; před oltářem Páně nawrátjwssse srdce své Hospodinu, slíbme, slowem Geho že se řjditi, wúle a zákona Geho že se držeti, proti světu, tělu, dábłu že hceme bogowati. A co Mu připowjme, držme wěrně, statečně, ustawičně. Pán bude pak s námi: angelowé Geho přispěg nám na pomoc, a my swjtěziwssse nad satanášsem, staneme se účastnjky zásluh a sláwy Kristowj. Amen.

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračowání.)

Nastiniwše již osudy protestantů a boje, wedené s njmi we Francauzích, obrátíme se k we-selejšim wýjewům w samém lúně swaté naší Cirkwe. Nelzeť zajisté bez potěchy srdečné díwati se na wznik duchowniho křestanského žiwota po celé Francii. Newědomost, newzdělanost a mrawní porušenost kněžstwa, neposledni to pramenowé žalostných oněch zmatků, obrátily na se zřetel wěrných katoliku. Weliký sněm Tridentský (1545—1563) zawazowal k tomu biskupy, aby pečowali o wychowání důstojného duchowenstwa, wynikaji-

ciho učenosti a ušlechtilosti žiwota. Bůh pak sám wzbudil u prostřed krwawých bauřek a bojů protestantských Církwi své muže, kteříž by jednau rukau odráželi útoky nepřátel, a druhau vzdělávali ohrady a domy nowého Jerusalema. Ze Španěl vyšel sw. Ignacius, we Wlaších narodil se sw. Karel Boromejský, na rozhraní jazyka wlašského a francauzského powstal sw. František Saleský, we Francauzích pak sw. *Vincenc de Paul*. * Zásluhy posledního z dotčených těchto čtyř swatých jsau nesmírně. Tichým, mnohostranným, neunaweným působením jeho dostalo se francauzskému národu kněží wedlé srdce Božího; založenými od něho řady — kněží missionářů a milosrdných sester — rozšiřowaly se i známost wíry katolické i smysl, mraw a žiwot křesťanský po wši zemi, anobřž směle můžeme twrditi, že swatý tento syn chudého rolníka Gaskoňského, spojiw co nejužěji wiru s láskau, stal se obnowitelem Církwe a prawým dobrodincem národu francauzského. Způsob vlády, zawedené kardinály Richelieum a Mazarinim, snahy a žiwot krále Ludwika XIV. a horších nad něho nástupců jeho, vládaře Filippa Orleanského a Ludwika XV., mrawní porušenost dwořanstwa i šlechty, po celé téměř století rostaucí působení spisowatelů, spisy newěrců anglických nakažených a bludy jejich zároveň se wši oplzlostí hlásajících, nemohlyž zůstati bez hrozných následků, kterýchžto kwět a owoce byla osudná rewoluce francauzská. Že však po wšecky tyto časy, od smrti krále Ludwika XIII. (1643) až do konce minulého wěku i w kněžstwu i w národě francauzském wira Kristowa i obstála i owoce blahých ctností wydáwati nepřestávala; že ani žalostné spory, kteréž obzvláště Jesuité s Jansenisty stranu učení o milosti Boží po celý téměř wěk měli, tohoto rozkvetu čele nepotřely; že se tu potkáváme s muži, kteříž slynauce, jako u př. Fenelon, ** netoliko učeností, nýbrž nebeskau swatostí žiwota, za wzor každému wěku mohau slaužiti: toto vše pohnutí, způsobnému sw. Vincenciem, slušně přičítáme. Walný zástup opravdowých mučenníků, kteří w rewoluci z lásky k Církwi a ku Kristu Pánu krew i žiwot obětowali, vyšel ze škol a semenářů, w kterých neustál působiti duch sw. Vincencia, nowowěkého tohoto apoštola francauzského.

Swoláním wšech stawů k welikému sněmu r. 1789 wzala powěstná rewoluce francauzská konečný počátek swůj. Dobromyslný král Ludwik XVI. stížený winau swých předchůdcůw, klesaje

* Žiwot sw. Vincencia de Paul wytištěn jest w I. swazku katolické biblioteky, kdež se každý laskawý čtenář ku prospěchu swému dočísti může, což tuto jen nastíněno jest. — Žiwotopisy druhých těchto služebníků Božích hodláme rovněž časem swým na světlo wydati.

** Fenelon František de Saliguae de la Motte nar. 6. srpna 1651 na hradě Fenelon, zemřel w Cambray 7. ledna 1715.

pod břemenem dluhůw obecnic, nadělaných nádhrou a wálkami Ludwika XIV. a prostopášnostmi Ludwika XV., hledal pomoci a rady u národu. I byl by ji byl bez pochyby nalezl; ale mezi nim a národem stály dílem staré hříchy, dílem walná strana lidí rozkwašených nowým učením mudráků francauzských a tauhau po swobodě, spolu však i jinými wášnemi. Nauze králowy použili jsau tito lidé k rozkotání trůnu a ku podwrazení katolické Církwe. Sáhloť se nejprwě po záduši (w říjnu a listopadu 1789), po té zrušily se wšecky řehole a kláštery (w únoru 1790), načež wšecká správa církewní zjinačena, kněžstwo pak nuceno jest ku přisaze (w čerwenci 1790), že k *občanské konstituci* státi a tudíž zároveň wšeliké tyto změny potwrditi chtějí. * Že se ku přisaze této duchowenstwo nakloniti nedalo, počaly zjewné nátlisky Církwe, a rostly každým dnem, až pak konečně král Ludwik (21. ledna 1793) nešlechethně na stinadle usmrcen, a celá bauře tudíž i proti wíře katolické se obrátila. *Paříž* stala se krwawým diwadlem neslýchaných neřestí a nešlechethností. Co kněží wyhnáno, co jich utrýzněno a pobito, těžko udati: nebyloť tu na sta, ale na tisíce mučedníků. ** O ničem nemluwilo se wíce a hlučněji, než o práwech lidských a o swobodě: ničehož nepřálo se katolikům méně, než práwě těchto práw a této swobody. Nikdo neměl se wíce ku Kristu a k Jeho wíře přiznawati, chrámové zrušení a zprznění jsau nešlechethnostmi, jakých swět dáwno newiděl, a wšhecko úsilowně odstraňowáno jest, což by se wzpomínkau a zůstatkem náboženstwi Kristowa zdáti mohlo. Neděle a swátky musily přestati, služby Boží staweny jsau přísnými zápowědmi, anobřž i kalendář proměněn jest. Že však bez Boha nelze býti člověku, místo prawého udělali sobě bezbožní rotníci francauzští modlu, a nazwali ji *rozumem*. Mrzké newěstky, oděné w přiměřené raucho, s křížem pod nohama, dány jsau na oltář, kadidlo páliło se, píseň na swobodu zpiwala se před nimi. Neřesti, spojené s těmito výjewy dozrálé bezbožnosti, a následky, jdauci z nich, nemohlyž se libiti ani Robespierre-owi. *Anacharsis Cloots*, rodilý Němec, půwodce nové té modloslužby, a přátelé jeho padli pod guillotinu, a Robespierre sám prorazil w sněmowně obce francauzské, že ustanoweno, wě-

* Když se duchowenstwo r. 1790 4. ledna ku skládání přísahy této w sněmowně slawně wywolávalo, powstaw biskup Agenský, p. *Bonnac*, wece: »Pánové moji, mněť se nepřiči obět statků mých; něco jiného jest, k čemu se nikterak odhodlati nesmím: jest to obět waši wážnosti a mé wíry. Jsem tím cele ujistěn, že bych i té i oně pozbyl, kdybych složil přísahu, kteráž se žádá ode mně.« — Když pak Gregoire, usiluje pohnauti kněžstwo k přisaze této, osvědčowal, že se ji nikdo nezawazuje k něčemu, což by na odpor bylo náboženstwi katolickému, a kněží žádali, aby tato slowa za dekrét přijata byla, sněm odepřew jim to, ukázal, že nebyla bázeň jejich nedůwodná.

** Počet wyhnanych a wystěhowanych obnášel asi 50 000 — množství pobytých, žalářowaných určiti nelze.

řiti w bytost swrchowanau a nesmrtelnost duše. Než i Robespierre, poškrvněný krví tisícůw odpravených, posléze umřel na stínadle 26. čerwence 1794. Smrti jeho wzala poněkud konec hrozná a krvavá jeho vláda. Národ francauzský o něco wolněji sobě oddechl a trochu wystrážliwěl. Náboženství počalo se dowoláwati swého přirozeného práwa. Sněm dal u sebe hlasu lidu poněkud místa, powoliw, že mohau občané chrámů, kde nebyly prodány, užiti netoliko k obecným schůzkám, nýbrž i k náboženským obřadům. Pronásledowani wěrných kněží sice nepřestalo, zatím ale 12 chrámůw katolíkům w Paříži nawráceno jest.

(Pokračování budoucně.)

Wyswětlení časůw církewních.

P ů s t.

Církew připrawiwšši během tří neděl, uprostřed hluku swětšého, lid wěřejí k spasitelným úmyslům a skutkům łagícjm, otwírá konečně swatopostnj čas tak řečenau

Popeleční středa.

Tato popeleční středa odkud by gméno měla, samo sebou zgewné gest. Omenugeť se tak, poněwadž toho dne Církew popel swětj, gim hlas wy wěřejch posypá, a těmito významnými obřady swatopostnj čas začíná.* Je nemůže snadno významnějšiho způsobu k probuzení člověka wymysleno býti, netřeba doličowati.

1) Giž swěcenj popele a modlitby, kteréž se při tom konagi, směřuji k tomu, aby se duch łagici w srdcích lidu wěřejcho mocně probudil. Kněz přissed w rausse modré barwy k oltáři, přiblíží se k nádobě, w níž popel přichystán.** Sbor zpěwců začne pronikawým hlasem wolati k Bohu:

»Wysłyš nás, Hospodine, neboť dobrotiwé gest sli towání Twé: podle množství milosrdenství Swých obrať žetel Swůg k nám, Hospodine. Spasena mě učiň, Bože, poněwadž wzešly wody až k dušim mé.«

Když pak utichl zpěw: modl se kněz, požehná wage popel, několik modliteb, které srdcem sebe zatwí:

* Posypání hlavy popelem bylo hned za starodáwna znamením smutku, šraussenj a łagcnosti. Rebudeť křesťana, kterémuž by tu minimetšij na mysl nepřišli. Wýznamně toto osvědčowání ducha łagicjcho podržela i Církew. Hříšníci, obrátivše se k Bohu a hledagíce u Boha odpustění škrze Církew, dostawili se neyprwé k zpovědi, načež gim prvý den postnj pokání wěregně se ukládalo. Božíma nohama, w rausse smutku přicházjwali gšau takowito łagicjnci šrausseně do chrámu k biskupowi, prosíce geg o pokání. Biskup oblekl ge w łagicnj raucha, posypal gim hlavy popelem, a poprapiw ge swěcenau wodau, modljal se pak se wšim kněžstwem sedm łagicjch jalmů. Po modlitbách těchto udeleno gim biskupem a kněžim požehnání, načež biskup srdcebnými slowy utwrdil ge w dobrém předsewjzetj a w důvěře w slitování Boží, wywěl i wywrl ge z chrámu. Od té doby nesměl pak nikdo z nich wstoupiti na místo poswátne k službám Božim, pokud se mu nedostaw rozhrěšení. Tím horliwějši modbila se za ně Církew.

** Popel tento dělá se z ratolesť, swěcených na křtěnau neděli na památku slawného wgezdůw Páně do Jerusalema. Je se právě tyto ratolesť k tomu berau, nebdge se bez přicjny. Církew tím dáwa na gewo, že nic slawného na zemi nemá štalosti.

zelewšjim hnauti musj. Položimeť tu aspoň gednu z nich. Znjť takto:

»Bože, který nechceš smrti hříšníkům, ale pokání, obrať co neymilostiwějši žetel na křehkost stworeni lidského, a popel tento, gegž na důkaz pokory swé a pro ziskání odpustění Twého na hlavy sobě dáti hodláme, račž wedlé dobrotiwosti Swé požehnat, abychom, gežto, že gsme popelem a w popel pro úhonu zloby swé že se nawrátjme, wyznáwáme, wšech hříchůw odpustění a odměny, łagicjm přislíbené z milosrdenství Twého, dosjci zaslaužili, škrze Krista Pána nasšeho.«

Tžž duch gewj se we wšech čtyrech: geť to duch šraussenosti, upěnlivě wzhwagjci Boha, aby, kdož koli přigme popel na čelo swé, milosti a požehnání Páně účastným se stal, a prawau łagicnosti slitowání Božího dosáhl. —

2) Když pak popel náležitě poswěcen gest: počne sypání geho na hlavy wěřejch. Kněz dage si gim buď od giného kněze čelo naznamenati, aneb učiní to sám, bere se k žástupům poklekým před oltářem, a rozdává gim popelec, připomjnage každému důrazně prawdu Boží:

»Pomni žeš popel a w popel že se obrátjš.«

Mezi tím ale znějši pronikawým zpěwem hlasj prorocké, probuzugjci k opravdowému pokání.

»Proměňme raucha, w popeli a w žinjch postme se a plačme před Hospodinem, poněwadž gest mnoho milosrdný, aby nám odpustil hřichy nasše Bůh náš.«

»Mezi šincem a oltářem nechať pláč kněží, služebnjci Hospodinowi, a nechať řkau: Slitug se, Hospodine, slitug se nad lidem Swým: a neza wjrey úst, oslawugjci Tebe, Hospodine.«

»Napravmež dokonale, w čem gsme koli newě domě hřešili: abychom nebyli náhle zachwáceni dnem smrti, a hledagjce času k pokání, naleztí ho nemožli. Pozorug, Hospodine, a slitug se, neboť gsme hřešili proti Tobě.«

»Pomozjž nám, Bože, spáso nasše, a pro sláwu gména Twého, Hospodine, wyswobod nás. Pozorug, Hospodine, a slitug se, neboť gsme hřešili proti Tobě. — Sláwa Dci i Synu i Duchu Swatému. Pozorug, Hospodine, a slitug se, neboť gsme hřešili proti Tobě.« —

A tyto mohútne hlasj, pronášené wázným zpěwem církewnjm, nemohauť se minauti s žadaucjm účinkem. Křesťan byw upamatowán slowy kněze a popelem, nasypaným na čelo swé, gahy konec wezme jám i wšse, cožkoli na swětě gest, wida před sebou smrt a šaud: kterať by se neuchopil ruky, kteraž mu milosrdný Dtec nebeský ku powstání podává? — Bohdenž bychom to učinili wšickni, a přigawšše známky zewnitřnj łagicnosti, též i srdcem celým obrátili se k Bohu! —

Dvě swatby najednou.

Obraz ze života od Fr. Prawdy.

6.

Ginať než u Božetěchů vyhlíželo to na bohaté swatbě w L—ně. Mladý Podiwá přigda se swými průwodčijmi do L—an, nazpět se stawil w hospodě, a tam zůstali až se zkázalo, že gest wšse připraveno. Hostů pozwaných bylo silné množstwj: okolo šesti stolů sedělo gich po dwanácti. Wáwra přinássel gidla, říkal obyčegně průpowjdy a prowádel šsprymy. Wšseho bylo na zbyť, gedlo se tolik, gať mnoho se do žaludku natlačit dalo; potom se ukládalo na wýsluh. Mužšti, pro lehej zažitj, počali kauřit, dráždili a kočkowali se mezi sebau, hned toho, hned onoho wywo: lugjce si za terč swé rozpustilosti. Z ten Boží pokrm použíwal se k ššasskowánj! Mládeži, na potrhowačku šhromážděné, pod stolem a mezi okny sedjcy, házela se horká kasse do hrsti, a chlapcům sladká omáčka lila se do čepic. Ženichowi s newěstau se prorokowal dlauhý život, poněwadž na gegich stole swjčeka, zapocená párau, propadnauc okem, udělaným w ššnůře, nad stoly se wznášegjcy, w mjsě se zeljm státi. Zůstala a neshasla. Howor byl čjm dál pořád čjm hlučnėgšj, mnozi wstáwali, štrkánjm a běhánjm bawjce společnost. Nectné žerty a gestě horšj pjsničky ze wšsech stran dorážely k usšjm dospělých i nedospělých. To trwalo přes hodinu desátau, potom se opět wyhrnulo wšsecko do hospody. W hospodě třesštili celau noc, a ráno, ušlawičným tancem, křikem a pitjm umdleni gsauce, ulehli sobě, každy kam se mu nahodilo. Prospalým se podalo bohaté snjdanj, po té pak se regdilo zase w hospodě až do oběda, neméně slawného gačo wčera. Na swatbu zabila se kráwa, kozel a několik prasat; hus, kachen, holubů a ššepic se poššetrilo bez počtu. Buchet, koláčů, ššissek, koblih a křehotin ležely hromady po komorách; chleba bjlého napěklo se mnoho bochnjků. A předce nezbylo ničehož, ano čeledjnowé domáci byliť by sobě ššlussně ššyškati mohli, že se jim mnohého nedostalo. Po obědě naložil se newěštin ššatek na wozy. Newěsta sama se ženami domácjmi zawřela se do swětničky postrannj, odkudž gi ženy z wesnice ženichowy wyšupowaly. Dělo se to s křikem, hádánjm a odmlauwánjm, a když se ššmluwiti nemohly, ženy wyšpáčily z wenku dwěře a newěstu slawně odwedly. Když se rozlaučila s rodičemi, posadili gi na wůz. Ženy a družičky po wozjch se rozdělily, mužšti wššak džlem také geli, džlem ššli okolo wozů pěššky. Hudba zněla, ššijlenj hřmělo, do konů open: tlených se prášklo, a ze wrat se uhánělo. Gestau sobě počjnalj ženy gačo posedlé, gedna křičela přes druhau, házela rukama, ššákala a dupala, wespoleť swatebnj pjsně řwauce, rosolkau sobě i okolo gdaucjm připjegjce. Ššchylowaloť se k večeru, když přigeli do L—an. U rodičů ženichowych opět se stolowalo,

matka Ženjkowa wyššrogila swatbu, kterěz rowně nišdo nepamatowal. Že hostů přibýlo, pogedlo se toho gestě wjce nežli u newěsty. Naššawagjcy noc se čjm samým způsobem w hospodě prohegřila, gačo noc předeššlá. Ráno posilnili se swatebnjci káwau, git: nicemi, wepřowinau i howěžjm masem, a obtžjenj uzly naplněnými hognau wýsluhau rozlaučili se.

Na swatbě Wogtěcha a Lidmily se arcit toliť pokrmu mezi lid gachkoliw nerozdalo, komu wššak práwě chudému manželé títo zdárnj dar swůg poššyli, to jim toliko a Bohu zůstalo známo. Zať se šškončily swatby sobě zcela odporne. Gedna se řičila swětem a druhá přiměřena byla wůli Boží. Neusslať gedna ani druhá lidššých pomluj; která wššak lidem, která z nich se wjce zaljbila Bohu — křesšanským čtenářům netřeba připominati.

Na krátce po swatbě u Podiwůw a Božetěchůw kynula mi ruka Páně, odebrati se z W—ic, a gať se octnul za swým powolánjm na milé Morawě. Než minul rok, zdomácněl gsem mezi upřjmnými Morawany, dobyw sobě u nich celé důwěry a lásky. Proto wššak nelzelo mi zapomenauti na W—ce. Osada W—čká byla ta prwnj, na kterěz gsem gačo džlnjř na winnici Páně pracowati počal, a tamnėgšj důššogný paššyř duchownj, byw mi po 6 let wzorem a rádcem, přjtelem a otcem, nepřesštal mne ani po mém odchodu milowati. Wyžywán od něho, podjwati se do W—ic, wydám se poššleze na cestu. Ššastně dorazil gsem na mjsťo sladkých památek. Důššogný ššareček s radostj mne uwjtal, a gal se mne prowázeti po drahé osadě W—čké. Byloť to hned druhý den po mém přjgezdě, že gsme se dali milosštným údo: ljm k L—ům. Na pahorečku pod křjžem nedaleko cestj seděl ššarec schylený. Uzřew nás, pozdwihl se a pozdrawil nás. Mnět pogala hrůza. S tjjzi poznal gsem w utrápené této twári ššarecho Podiwu. Bez: džky táži se ho, gať by se měl. Wzdechnutj a ššlza w oku byla mi za odpověď. — Když gsme poodesššli, wysšwětlil mi laškawý průwodce můg wyznam celého tohoto wygeru.

»Prwnj rok po swatbě u Podiwůw,« prawil mi ctihodný kněz, »nebylo ššysšeti o nigaťe neswornosti. Mladj se ššnáššeli i mezi sebau i s rodičemi, ani lásky ani nenáwššti nebylo znamenati. Co wššak nemá základu w Bohu, nenj stálé. Rok minul, a otec ne: dbage na ššlib, nechtěl jim pošštaupiti hospodářšštwj. To nadělalo hádek, rozepřj a nepřátelšštwj až hrůza. Mladj swjtzjili ššice, za to ale podržel sobě otec wššecko, čehož jim podlé úmluwy nemusil odewozdati. A tu jim ššházelo i na dobytku i na domácjm ná: řadj. Mladý Podiwá žádal wěno od otce—ženy swé, tento wššak ho neměl gestě pohromadě, a proto ne: mohl leč gen něco málo wyplatiti. Brzy na to wdá: wala se Ženjkowa ššestra. Bratr mage gj dáti žanoš,

musil opět k manželčinu otci pro peníze. Byloť pak to zase nadarmo; při námluvách přislíbilo se více, nežli se mohlo vyplatiti. Z toho povstal saud. Po-
diwa přišel k tomu, co měl upsáno, ostatní vše se mu odepřelo. Od té doby negde do L—na, a rodičům své ženy vsadil se vyhýbá. S tauto mívá proto mnohé mrzutosti: po šťastij manželském gest weta. Poněwadž i s rodičemi vlastními dobré wůle nemá, žij gest w samém odporu, rozbroji a hasstet-
tenj. Náruživosti vládnau jim od mladosti. Boha hrubě ani nezná, a wprau se říditi neumj. Pokud byl swobodný, dbal na Boha málo, gsa ženatý, cele se ho spaušstj. Chodj sice w neděli wždycky ráno na mši swatau, o gině vsak powinnosti k Bohu téměř ani newj. Proti rodičům svým nosj zástj w srdci, myslé neginák, leč že mu ublížili. Počínát si hů než Kain. Dbilj, co jim dáti musj, dáwá newsspat-
něstj; hned o pji pro kráwu, hned o dřwj s nimi se křičj, hned jim twrdě upjrá práwo, kmiti si prase a držeti dvě owce. S žena geho neudělá jim nic dobrého. Neymladšj dceru, kterauž magj doma, silně nenáwidj, nepřegje gj ani sausta chleba, ačkoliw wšecku těžkau práci na ni ukládá. Na počátku gj dávali vsični u gednoho stolu: brzo vsak to přestalo. Stařj rodičové mladým w gjdle postačiti nemohauce, musili kolikráte s hladovým na polo žaludkem od stolu. Mimo to pozorowali, že se na ně nepřjtomně nečeká, a právě před nimi že se neyméně mastj. Uzawřeli tedy, že budau sami pro sebe wařiti. Syn se hněwal, a kljwá posud, že jim musj gistau náhradu ročně dáwati; newěsta pak se nemůže w kuchyni s matkau srownat. Den co den býwagj mrzuté rozepře a wády, nepokog gest ustawičný. Matka pláče, nařjká na newěstu, žaluge známým, ač by powážiti měla, že sobě sama ušlala. Když gj nehůř, wyčjtá manželj, on že gest wšj té bjdy přjčina, a manžel zase na ni se osupuge, že syna gj k wůli oženil. Mnohdy pláčj oba, často přegj si smrt; takové žiwobyti zdá se jim nesnesitelné. Newděčný syn vsak nenj spokogenněstj. Nemage doma žádné radosti, hledá gj w hospodě. Karbanu přiwyl gjž co chafnj, a nynj gsau karty geho neymilegstj wyraženj; mezi karbanjky pozapomjná na strašti a starosti domácí. S pigáctwji si zamilowal; nedbát na to, že hyne hospodářstwji, gen když se na chwylku trampot zbawj. Před půlnoci nebýwá w neděli a we swátek nišdy doma, a negednau gjž, když mu žena domlauwati chtěla, tak gj strýžnil, že byla samá modřina. Na počátku bráwala nestastná tato choť po takovém hrubém wygiewu útočistě k rodičům do L—na, kterj buďto sami nazpět gj poslali, anebo čekali, až pro ni došel kmoř Wáwra. Zponenáhla vsak uwylka sama ničemnemu žiwobyti muže swého, za to ale wšsemožným způsobem geg podwádj. Beřet mu, nač gen přigde, prodává obilj, slámu, wlnu, wegce, máslo i sádlo.

Peníze se u nj nezadržj: žid nestáčj rosolku a kašé přinášet. Onať si kupuge drahé šaty, na gakež hned od dětinstwji nawylka, a zatjm co se muž bawj w hospodě, strogjwá sobě žena doma pamlsky. Na čeládku žádný nedohlžj, a ta dělá, co gj libo. Hodný čeledjn u nich newydržj, a ze špatného stane se tu ničema. Žij příklad hospodářůw a hospodyně učj rozličným nepravostem. Dobytek se zanedbáwá, pole se wzde-
láwá špatně, lesy se sekagj, a rybnjř mnohý rok násady ani newidj. S Hromnicjch býwá šypka skoro prázdna, po Welikonoci musjwagj se gjž dlužiti na chléb. Dluhů přibýwá, čeládce se neplatj služba, daně odwádegj se neporádně, a wogák býwá u nich častým hostem. Mimo to i hospodškj a žid, kregčj, šwec a řeznjř ustawičně upomjnagj, a berau mjšto peněz, co jim dagj. Statek Podiwůw gest arcit welmi welký, w krátce vsak nebude w něm ani hřebjř geho. Neobráťjli w čas, dá prý se mu žiw-
nest do prodage. Kž by se nestastnjř zpamato-
wal! Běžjť zagistě gestě giný a to mnohem wzác-
něstj statek w nebezpečenstwji. Gest to dusse geho nesmrtelná, dusse geho ubohých djetě. Máť totjž tři chlapce a dvě dčwčata, o které vsak nic nepečuge. Máť o wychowánj gegich pečowati matka, než tato si beze wšeho powáženj počjná. Mnohé welké chyby jim kolikráte promine, a maličkosti někdy přjstně trestá. Měla-li s mužem newoli, a newjstěžila-li, wyljwá sobě žluč na djetěch. Tjm pozbyla u nich wšecku lásku, a čeho bitjm nedowede, slowem nedocjli. Nadarmo jim to i ono poraučjwá, děti dělaj, gako by neslyšely. Teprw když se matka zdwihne a na ně spustj, rozutjkáwagj se. Po celý týden wálegj se w šypně, za to ale býwagj w neděli dčwčata w parádě. Ku škole ge nemá ani otec ani matka. Cháti uměgj lépe než čjsti, nadáwati sobě wespolek, sočiti na sebe, hasstetiti se a tlauci od rodičů se naučily. Že gsau mlsné, nic před nimi ani doma ani ginde neobstogj. Celá wes bogj se gich, každý se děšj, co z nich bude; genom otec a matka na to nedbá, aniž pomnj, od nich že gednau sám Bůh požádá dusse swěřených jim newin-
nátek. Pomodli se každý za ně, aby dřjwe, než na welky zahynau, ku poznánj samých sebe a k milowánj Boha, k pravé ctnosti přišli.

»Než nechme gich,« wece důstogný kmet, »a po-
djwemy se raděgi k Božetěchowům. Wogtěch a man-
želka geho Lidmila milugj se wje, než po swatbě: láska, zakořeněná w ctnosti, neochábla, nýbrž wzrostla. Ge-
den druhému nedal posud špatného slowa, gsau swornj a pokognj, wůli magj toliko gednu. Přičin-
liwau prácj rozmnožili swau zámožnost, zaplatili wše, co byli powinni, daně odwádegj pořádně, a wždy jim gestě zbýwá i na šktek milosrdnj i na bu-
daucj potreby. Dům gegich gest obrazem křestanského žiwota, zákon Božj prawidlem, základem wšeho ge-
dnánj. Všični gsau genom gako gedna rodina. Každý

den ráno i u večer konává se pobožnost domácí společně. Starší i mladší i všichni čeledi sedávají se do světnice, a tu poslechl před křížem, zároveň se modlívají. Starý otec obyčejně předříkává, někdy druhý toliko poslechl, někdy říkají po něm, někdy spolu s ním se hlasitě modlí. Na konec spívá se některá píseň. Tak děje se po celý rok. V neděli, v adventu a po celý čas bývá pak v té křesťanské rodině jako v kostele. Celý dům rozléhá se ráno i u večer milostnými zpěvy. — Na čeledi hledí se u Božetěchův neginať, než jako by to vlastní děti byly. Na ztravu a mzdu nesmí si nikdo z nich stýskati: za to však žádá se pořádek a práce; taulání noční a nehezke řeči se netrpí; komu se všesekla křesťanská kázeň protiví, ovšem dluho u nich newydrží: kdo však ge trochu hodný, chtěl by u nich uměti. Rodičům se prokazuje všeliká čest: každý hledí zachovati se starým. Božetěch nečiní ničehož, pokud se byl s nimi neporadil, a Lidmila, ta ge osvětluje co věrná dcera. Marie prouvala se za mládence uslechtilého, všichni gi nerádi ztratili, dochází však často ku svým drahým přátelům. Dítěť dal jim Bůh pět. Dvě jim umřely: z živých nejstarší chlapec chodí do školy, a geť všem žákům příkladem mravnosti a pilnosti. Dvěma děvčátům mladším babička a dědašek o milém Pánu Bohu a Synáčkovi Geho, Pánu Ježíši, denně povídagj, a modlívají se s nimi. Panenky vždy pěkně umyté, učešané a ustrogené nespauštějí ze starických ani oka, teprv když geť po vypravování anebo po modlitbě, oddechnou sobě, berau ge okolo krku, hladíce dědaška a celující babičku. Z bratříček když ze školy přigde, musí vá jim povídati, co tam slyšel, a sestríčky giž nyní se těší, až tam budou také smíti. Slowem: gsau to děti k pomilování, lži a přetvářky neznají, milují se mezi sebou a dělají rodičům pomyslenj. Při jídle slušně čekají, až na ně dogde: do misky nesáhl by nikdo dřív, dokud starý otec gisti nepočal. Kdykoli wegde do světnice dědašek, hned se mu přednj a v zimě nenteplegší místo uprázdni. Byl gsau gednau příto: men, když se na lawici posadil, a hned nymladší wnuka stoličku pod nohy mu postavila, ačkoli slabau mnoho namáhání to stálo, než gi tam dotáhla. Div mne slze nepolily, a sotwa gsau se zdržel, že gsau děvčátko nepoljbi. Bůh žehne zpanilých těchto pátek: budauť to pravé koruny sšlechtných rodičů svých. Co se konečně života gegich v obci a na osadě tkne, gsau každému příkladem. Nezapomenul zagiťe ni geden ni druhý, co jim bohabogná matka na srdce kladla. Častěji w roce bývají u zpovědi a stolu Páně. Wýročnj památka zasnaubenj slawj se pořádkem jako svátek, aniž kdy pominau, hledati u stolu Páně nové posily a posvěcenj bohumilé své lásky. Starší bývají s nimi. V neděli dopoledne

střídají se: gednau gdau mladí, po druhé starší na ranní a velké služby Boží. Dpoledne na požehnání a křesťanské cvičení chodjvali by rádi všichni: po: newadž ale na děti dohlížeti třeba, a někdo musí doma zůstati, uzavřeli, že po střídě duchovní této radost si odeprau. Mnohým geť gednání gegich arcit sůl w očích, pomluw, utrhanj a protivenstwj gim neschází: kdo však geť hodný člověk a pravý křesťan, ten si gich a podobných manželů wáží nade všecko. Radosti byste zpěsal, kdyby se wám někdy w neděli nebo za zimních večerů do této výborné rodiny přigiti událo. V leť sedávají pod křesťanskou lipau u zahrady, w zimě we světnici, poslechlajce všichni, co jim mladý Božetěch čítá, starý pak nezřídka rozebírá.

Tak mi wyprawowal důstojný stařeček s patrnou radostí nade zdárným svým osadníkem, a byl by geťe wjece powěděl, kdyby nám milá náhoda byla dálší řeči nepřetrhla. Přisědse k samé wesnici, musili gsme se zatočiti okolo rohu krásné zahrady, a tu přichází z druhé strany jako na zwołanau, weda milostné děvčátko za ruku, mladý Božetěch. Mnau trhla radost, a gim neméně. Pozdrawiw a uwítaw nás, wyžádal jobě, abychom k němu do domu zassli. Co gsau tu widěl, co gsau slyšel u výborných těchto lidí, do smrti mi z paměti newygde. Všechen dům osvědčowal, že gsau u křesťana, kterýž geť spolu wýtečným synem, otcem, hospodářem. Dáwno neužil gsau tolik radosti, jako u prostřed dobrých těchto lidí. — Dřív než gsme se nadáli, schýlilo se k večeru, a my musili nazpět do W—ic. Slunce zapadalo, že se srdce smálo: gá však málo ho sobě všimnal. Mé srdce bylo posud u Božetěchů, a přálo každé obci genom několik takových sausedů. V krátce by nastaly w Čechách i na Morawě lepší časy. Země nasse by žkvetla — nebe by se radowalo.

Církevní zpráwy.

Z Ameriky. K potěšitelným úkazům w sewerní Americe sluší přičísti událost, o kteréž nám francouzský časopis *Univers* zpráwu podal. Při posledním sněmu w Washingtoně požádán jest biskup *New-Yorský*, p. *Hughes*, od sněmowníkůw, aby k nim řeč měl w samé sněmowně. Wýtečný biskup milerád se propůjčil k žádosti této. Přised tedy, a byw slawně od senatu přiwítan, padl na kolena, a pomodliw se hlasitě, wzywaje Boha za zdar Cirkwe, znik prawdy a žádauci prospěch vlasti, jal se mluwiti k shromážděným zástupcům národním. Řeč jeho trwala dobře dvě hodiny. Posluchači uchvácení byli wýmluwností nadšeného řečníka neméně než obsahem znamenité řeči, kteráž dowodil: že *jest křesťanské náboženství jediným pramenem i mravní i občanské swobody*. Tak mluwil katolický biskup na sněmu uprostřed walné většiny protestantůw, a slovo jeho nezůstalo bez účinků. Přejmeť sobě z dobrých příčin, aby sobě důležité prawdy této lidé wůbec, netoliko w Americe, nýbrž i u nás dobře všimli, a tudíž tím upřímněji přilnuli k wíře, kteráž jest prawau matkau prawé swobody. —

BEAUFORT

Číslo 17.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravan, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wäcsl. Hessa) w Jezuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wäcslaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wydawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **w** **wsech** **řádnych** **knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
"**Wäcsl. Hessa**
w Praze
"**Ed. Hölzla**
w Holomauci.

Neděle II. postní.

Obsah: Řeč na neděli II. postní. — Listy z Říma. 3. — Mám-li pak se předce knězi zpovídati? — Zlatá zrnka. — Obrazy šlechtnosti. — Církevní zprávy.

Dne 19. března.

Řeč na neděli II. postní.

Ewangelium sw. Mat. XVII. 1—13.

Slavné odplaty dostalo se sw. Petrowi, když wyznaw, že gest Ježíš Syn Boha živého, stal se skálan, na kteréž založil Pán Cirkew swau. A hle, několik dnj po té slavné chwili dosšel zároveň s Petrem i Jan i Jakob odměnn, gakowěz před nimi žádný smrtnělnj nedosáhl. Pán Ježíš, pogaw totiž tyto tři učennjky své, wedl ge na horu wysokau saukronj, a proměnil se před nimi. Z zaskwěla se twář Geho gako slunce, raucha pak Geho učiněno gest bjle gako snj. A ay, ukázali se jim Moggjš a Eliáš, rozmlawagjce s Njm o smrti Geho, kterauž měl podstaupiti w Jerusalémě. Učennjci widěwše slawu Misträ swého, zaradowali se welmi. Petr oswědčuje: »Pane, dobře gest nám zde býti,« nabjzi se: »Chceš-li, uděleyme zde tři stánky: Tobě geden, Moggjšowi geden a Eliášowi geden.« D kdo z nás by sobě nepřál, účastným a swědkem býti wznesené této slawy Páně? Kdo z nás by nechwátal na horu, kdež welebnau proměna u oswědčil Pán wznesenau důstog-nost swau, a s nebe wyndáno gest o Njm swědectwj: »Tento gest Syn můg milý, w němž mi se dobře zaljúbilo?« Rež co se dalo před osmnácti sty lety na powěstné hoře Tábor: nynj nadarmo bychom hledali na nj. Gestit wšak hora wzneseněgšj a swětěgšj nežli Tábor. A prostřed zástupů nesčislných kúrůw angelůw a wywolených služebnjků swých, dli tu Kristus; hwězdy a slunce gsau podnoží tránu,

wšeka krása nebes a země gest podolkem raucha Geho, a radost, gakowěz oko lidské newidělo, ucho neshlyse-lo, srdce netušilo, rozléwá i rozchází se od Něho na wše strany. Minauce tedy Tábor, k té swaté hoře, D. D., myslí, srdce, zrak i kroky své obraíme! Tamť nám wšem otwřen gest přístup; láska Kristowa wšemu člowěčenstwu kyne, a každého z nás k sobě wzy-wá. Kdož tedy by neobrátil se rychle tam, kde wětšjím právem, než w dnešnjm ewangelium sw. Petr, každá duffe wyznáwati bude: »Pane, dobře gest nám tu býti!« a kde sám Pán přichystal giž i stánky i hodny wěčné swým wěrným? Kdož medle wáhage, nepospjšil by sobě tam, kde mu kyne láska Kristowa? Rež aby se nikdo z nás neminul s žádaucjm tjmto eslem: nastroge sluch a obrajte, B. M., žetel na slova má, když wám ukázi, kudy cesta na nebeský onen Tábor weđe, a přeswědčjm wás: žet kde

- 1) přes Jordán skraussenosti a pokánj,
- 2) pausstj zapjránj sebe samého,
- 3) přes horu kříže a utrpenj.

Býti, kralowati, účastenstwj mji s Kristem a s wywolenými Geho w nestonále oné slawě nebeské: gest wrch wšj radosti, wšeho štěstj a blahoslawenstwj. A k tomuto wrchu, k nebeské oné hoře, kdež mládne Kristus, obkljčený milliony angelůw a wywolených, ku pramenům radosti a blahoslawenstwj cestu wám, D. D., mám dnes ukázat. Wedeť pak ku Kristu cesta

1) přes Jordán skraussenosti a pokánj. Že do nebe nic posskwrněného newegde (Zgew. XXI. 27.), že gedině ti, »kdož gsau čistého srdce, Boha widěti

budau,« (Mat. V. 8.) žádost hříšníků pak že zahyne,« (Žalm. CXI. 10) a w temnostech zewnitřnjch, kdež gest pláč a skřípenj zubů, w ohni neuhasitelném že ge hrýzti bude čerw, kterýž neumjrá (Mar. IX. 43.): ko- muž bych to připomínal? Ahy, Kristus Pán ráčil to sám ugístiti slowem swým: nač tedy lidské řeči, kde učj, káže sám Bůh? Než koho z nás nemusí tu pogmauti hrůza, pomnjlí, že w hříšjch počat gest, a hříchj bez počtu že zprznil sám dussj swau? Petr, Jakob i Jan, užřewsse sláwu Páně, »a uslyšřewsse hlas z oblaku, padli na twáře swé, a báli se welmi:« a my pomědomi sobě, že »w mnohém klesáme wšickni,« netrāsli bychom se strachem před obličegem Páně? Awšak co to slyšjím? »Přistaupiw Jezjš,« dj sw. ewangelista, »dotekl se gich, a řekl gim: Wstaňte, a nebogte se!« A hle, D. D., týž Jezjš přistaupj i k nám, On sám potěšj nás milostiwým slowem swým: »Wstaňte a nebogte se!« dáme-li se za Njm přes Jordán skraussenosti a pokánj. Neboť nenj-liž to Geho hlas, kterýž osvědčuje nám Ezechiel, wölage: »Obrátte se a čiňte pokánj ze wšsich nepřawostí swých, a nebude wám ku pádu nepřawost?« (Ez. XVIII. 30.) Ano, hlas Páně to gest, genž dj ústy proroků: »Obrátte se ke mně celým srdcem swým w postu a w pláči a w kwslenj.« (Joel. II. 12) »umegte se, čisti budte, odegmète zlé myšlenj wšsich od očí mých, přestaňte činiti přewráceně, i učte se činiti dobře: a byt byli hříchowé wšsi gako šarlat, gako snjž sbjleni budau, a budau-li čerwenj gako čerwec, gako wlna bjli budau.« (Is. I. 16—18.) Ano, sám Bůh wzбудil Jana křtitele, aby chodě po wšsi fragině Jordánské, kázal křest pokánj na odpustěnj hříchůw, sám Pán kázal: »Pokánj čiňte: neboť se přibljžilo králowstwj nebeské,« (Mat. IV. 17) a neobratjte-li se, zahynete. (Euf. XIII. 3.) Z negsauliž tyto wýpowědi Páně zřegmé, negsauli zgewnj slibowé wěrná slowa, bezpečné připowědi Boží? Dawid zbřěšiw, skrausseným srdcem wolal k Hospodinu: a že činil pokánj, plěsá nynj na hoře nebeské, patře twárj w twár Páně. Křest pokánj přigali Jan i Jakob, prwé než gsau se stali učennjky Páně; skrausseně wzdychal Šimon, syn Jonášůw: »Odegdi ode mne, Pane! neboť gsem člowěk hříšnj:« a gim se zato dostalo widěti sláwu nebeského Mistraswého. Zapřew Krista, těžce oplakáwal Petr winu swau: že činil pokánj, že se obrátil celým srdcem k Pánu a Bohu swému, raduge se nynj w sláwě a radosti milowaného Mistraswého. Neřestimi poká- lela panenskau dussj swau Magdalena: awšak nic méně u nobau Kristowých nalezla kagicnice slitowánj, w nebesjch djwá se na sláwu Geho, neboť i ona dala se za Kristem přes Jordán skraussenosti a pokánj, zmjyla neřesti swé w blahoslaweně kaupeli lásky, slzi, skutků kagjcnjch. A tauž cestau D. D., přes tento Jordán skraussenosti a pokánj musil se Adam, musil

se každý hříšník, musíme i my se dáti: obmýti musíme se w něm skraussenau ljtostí, obnowiti musíme se w něm láskau a skutky prawého pokánj, ať chceme-li se dostati na horu Páně, k patřenj sláwy, k účastenstwj blaženosti Kristowj. Awšak, B. S., žá- dáte-li skutečně dogiti této radosti a sláwy, wězte, že nesmjte zůstati na březjch Jordánu: alebrž že obrá- tiwse se k Bohu, musíte ochotně pospissiti za Kristem

2) paussitj zapjránj sebe samého: Prawdu zagistě powěděl sw. Ambroz: »Nikdo nemůže giti za Kristem, leč by se sám zapřel.« Aneb nenj-liž to zřetelně slowo Kristowo, genž wece k učennjům swým: »Chce-li kdo za mnau přigiti, zapřjž sebe sám?« (Mat. XVI. 24.) Neštalo-liž se to k wýslow- němu rozkazu Páně, že »učednjci wše opústiwse, ssli za Njm?« (Euf. V. 11.) A nač by byl osvěd- čowal Jezjš, že nemůže dwěma pánům slaužiti člo- wěk (Mat. VI. 24.): by možná bylo, lásku srdce swé- ho rozděleného wěnowati Bohu, a tudjž dobýti sobě účastenstwj radosti wěčné? Wšsedšse z Egypta Zsrae- lité musiliť gsau se obrátiti k rudému moři a ubj- rati se puštinami Arabškými: ginať zagistě nebyli by se dostali do země zaslíbené, i byliť by upadli opět w otroctwj Faraonowo. Neginák, D. D., powede se nám, pakli, wynázšse z otroctwj hříchu, obmýwse kal a bláto neřesti swých slzami skraussenosti a poká- nj, nedáme se puštinau zapjránj sebe samých. Nebo odkudž medle rodj se hřích? Ahy, »žádost,« odpowjda sw. Jakub, »žádost kdjž počne, porodj hřích.« (Jak. I. 15.) Člowěk tedy nechťge býti otrokem hříchu, musj býti pá- nem nad wšselikau žádostj swau. Awšak dobře po- zorugte, B. M., tjmto pánem žádostj swých od počátku swěta po dnešnj den nikdo se gestě nestal, alebrž otrokem gegich, manem hříchu zůstal i zůstane na wěky každý, kdožkoli neumj sám sebe zapjrat. Aneb dlawholiž se udrží na cestě zákona Páně dusse, kteráž se podává gako třtina žádostem těla swého? Dítě, kteréž se mělo naučiti poslusšenstwj, bude w krátce w celém domě poraučet, pakli otec a matka wyhowj každému kynutj, každé chřej ge- ho: a ty, B. S., wy byste chtěli lepšjho osudu se nadjti? Renaučiwse se nedbatí hlasu těla a smyslů, swěta i pýchj ge- ho, nez- umýšse držeti na uzdě chautky a žádosti swé, nez- uměgje sobě odepřiti, čehož hned zrak, hned sluch, hned čich, hned ústa, neohlédagje se nic na wůli Boží sobě přegj, wězte osud swůg a zhrozte se ho! W brzce nadegde si wás šfkudce pekelný, a prwé nadánj úpěti budete w geho pautech otročjch. Aneb což bylo přjčinau, že w ně upadl Adam i Ewa? Ach, že se neuměli zapjрати, podwedl ge dábel. — Čjm se to stalo, že manželka Lotowa, wšsedšši šstastně z Sodo- my, w slaup se obrátila? Že neuměgje se zapjrat, powolila žádosti oka swého, zahynula bjdně. Čjm se to stalo, že celé pokolenj synů Zsraelských wyhynulo na paussiti? Že se neuměli zapjrat, že podawagje se

žádostem po mase a lahůdkách Egyptských, reptati směli proti Hospodinu zachwátiti se zláza. A táž nýbrž i horší zláza, D. D., zachwátí rovněž i nás, nebudeme-li wedle slova Páně uměti sami sebe zapírat, a duchem skutky těla mrtwit. (Řím. VIII. 13.) Bud si, že bychom wymyli slzami skraussené litošti srdce tak, že by zbělelo nad snih, bud si, že bychom horlivým pokáním očistili dussi swau tak, že by se stwěla jako na wýslunji křišťál: ach, w krátce bude weta po wšij té kráse, pokud neuwedeme tělo we služebnost dusse swé nesmrtelné. Je tomu tak, že se lekal ztráty a zlázy této sám sw. Pawel, trestal a w služebnost uwodil tělo swé (1. Kor. IX. 27.); že se jí báli wšickni ti wywoleni Boží, kteříž nyní již radugi se w nebesích, opauštěli gsau synové královstwi paláce, aby, jako sw. Wendeljn w chudobě se žiwili prací rukau swých, aby jako sw. Wácslaw za temné noci dobrodiní přinášeli chudým a chválili Boha w chrámích; že se jí hrozili wěrní Boží, odřezkali se pohodlí a rozkoše, bohatstwi a sláwy, jako sw. Bernard, oblibowali sobě tuhý půst, drsnatý štát, twrdé lože, jako sw. Karél, nedbali na potupu, au tržky a nátisky jako sw. Frantisek: a my bychom uhnauce se z této cesty, ginudy leč pauští zapírání sebe za Kristem že se dostaneme, daufati směli? D. D. D., nedáweynej klamné takowéto naděgi u sebe mįsta! Směle, gať sluffi na křestany, deymej se cestau, kterauž za sebau Pán Jezis giti welj. Naučiwse se zapírati sebe samých, nepozbudeme pak, čehož gsme našli pokáním, aniž se lekne, kdž nás powede Pán

3) cestau přes pahorek utrpení. Neboť wěztež, D. D., Golgothy a Kalwarie nesmj se nikdo stíjiti; zahradau Getsemanstau, domem Kaifášovým, Pilátovým i Herodesovým, horau Kalwarij musjt se ochotně každý bráti, pokud se chce dostati se Spasitelem swým na wrch Olivetský, na horu sláwy a blahoslawenstwi w nebesích. Či mám připomenauti wám, co prawj Kristus, řka: »Chce-li kdo za mnau přigiti, zapřij se sám, wezmi kříž swůg a následug mne?« (Luk. IX. 23.) Wzjti tedy kříž swůg, giti s křížem tįmto, nésti swé bolesti a starosti, pokud a kam ráčj Kristus, nésti ge jako nesl ge sám Beránek tento Boží, toť úkol náš, úkol wšech, kteříž s Njm učastenstwi mįti chtěgi w Geho sláwě nebeské. On, král a wěčný Pán nebes a země, z lásky k tobě, pro wykaupení twé musil trpěti, a trpěl až i umřel na kříži: a ty, Geho sluha, Geho tvor, směl by se zdráhati, kdežto tyž Pán twůg následowati láže? D. D. D., na hoře Kalwarij z kříže wolá nás Kristus: »Pogďtež ke mně wšickni!« a my bychom stíjice se horn té a kříže na nj, nechťeli pospissiti sobě tam, kde Marie a Ján, kde Nikodem a Magdalena ku Kristu se hlásj? A pakli se předce stíjitiš muk a utrpení pro Krista, nechceš-li se dáti přes pahorek, kudy tě ruka Páně wede, pomni pak, že »ne-

gsau rowná utrpení tohoto času budaucj sláwě, kteráž se zgewj w nás: awšak gestlize spolu trpíme s Kristem, abychom i spolu byli oslaweni.« (Řím. VIII. 18. 17.) Ano, pomni, B. G. že toliko, skrže mnohá saužení musíme wegiti do královstwi Božího; (Skut. ap. XIV. 21.) pomni, že »blahoslawj Pán ty, kdož protiwenstwi trpj pro spravedlnost; odplata gegich žet hogná gest w nebesích.« Ano, D. D., na to pomněme, ať se nikdo z nás neleká hory utrpení, přes kterauž nás za sebau do sláwy swé wolá Kristus. Hle swatj apostolowé těssili se, že jim dáno netoliko wěřiti, ale: brž i trpěti pro Krista; sw. Pawel osvědčowal, že má hognau radost we wšelikém saužení; sw. Frantisek přál si raděgi umřiti, nežli žiwu býti bez kříže; sw. Bernard za šťastného by se byl pokládal, kdyby wšechy těžkosti celého swěta sám byl sněsti mohl; nešćislne žástupy mučedlníků kráčiwaly do žalárů, bráwaly se na poprawistě, jako by na hody, na swatbu byly pozwány; a ty by wáhal řiditi se příkladem gegich, ty by nechťel býti následowníkem gich, jakož byli oni následowníky Kristowými? An, odstup od nás, D. D.! Přes Golgothu čili horu kříže, utrpení, pauští zapírání sebe samého, přes Jordán skraussenosti a pokání wede cesta k nebeskému Táboru, na horu sláwy, ku Kristu. Pán sám kŕne nám, On sám wolá: »Pogďte ke mně wšickni a naleznete pokoj, blahoslawenstwi, radosti a sláwy dussim swým.« Tisícové a millionové wywolených wyžhwagi nás, abychom newáhali, abychom pospissili sobě za nimi. Muže, pospěš si každý, nemesskej nikdo! Pán čeká na tě, Bůh sám gest hotow býti průwodčím twým. Nemesskej tedy, dey se na cestu! Ano, D. D., s žiwau w jrau, gatowauž osvědčil Petr nebeskému Mįstru swému, s wraucj lástau, kterauž zaswětil Jan wšechu srdce swé Spasiteli, s hrđin: skau oddanostj, kterauž trpěl Jakob pro Krista, wydeyme se na cestu za Kristem. Znajice, nehodnost swau, uposledněmež hlasu Cirkwe, kteráž nás wšechy obzlaště tento čas prosebným hlasem wybiji, nýbrž i dohání k skraussenosti a ku kagicnosti. Zmegme se kaupeli w poswátném tomto Jordaně, čimnej wedle slow sw. Augustina, pokání, gať welj Cirkew! Došsedse pak milosti Boží, mrtwemež tělo, křime žádosti, na uzdu pogimeynej wšeliké chťice swé, abychom naučiwse se zapírati sebe samých, tįm statečněgi w bogi proti hřichu sobě wěsti, tįm udatněgi útoky pokussitelowy odrážeti, tįm ochotněgi saudy Boží na se bráti, tįm snáže kříž swůg nésti, tįm bezpečněgi přes horu křížů a utrpení za Jezissem na wěčný Tábor, horu sláwy a blaženosti Geho wstaupiti mohli. Pospěšme k Pánu swému, obraťme se k Němu, pokud na nás čeká Geho milosrdenstwi! Stanauce se Geho následowníky, shledáme sami, gať sladký gest Pán, genž na pauští i pramen sladké útěchy otwírá, i mannu žiwota rozdáwá, pod křížem pak uděliw sřlu a pomoc, na Tábor wěčné swé sláwy wede swé wěrne. Amen,

Listy z Říma.

V Římě dne 29. prosince 18..

3.

Žádáš, abych Ti popsals Kolosseum, ono místo, které pítvalo krew našich mučedlníků. Těžká to pro mne úloha. Učiním však, seč jsem; powedu Tě, kam si žádáš. —

Wečer jest, když se s průvodcem svým bereš z živého *Corso* okolo Benátského palácu aukými ulicemi na *Campo Vaccino*, někdejší *Forum Romanum*. Měsíc swítí jako rybí oko, a čím blížeji k Forum, tím tišeji, smutněji, pustěji jest okolo Tebe, až ni živé duše neuwidiš, která by tudy kráčela. Konečně se octneš na hrobě pohanstwa. Pod nohama Twýma jest země, chowající we swém lůně stopy někdejší sláwy Římské; jednotliví pomníkové čnějí tu z ní, hlásajice Tobě i slavná poblauzení i nefestnau sláwu bývalých obywatelů zdejších. Jako příšerní duchové stojí zde tito pomníkové w bledém switu měsíčním: jejich mlčení jest Ti významnau řeči. Tři slaupové korintského slohu, zbytek to chrámu, Jowiášowi Hromowládeci zasvěceného, wyprawuji Tobě, jaký hříšník býwal nejvyšší bůh, ježž Římané mimo jiné bohy ctili; dobře zachowaný wítězoslawný oblauk z bílého mramoru, postawený cisařum Septimu Severowi a synu jeho Karakallowi, powídá Ti, jaké potwory lidské zbožňowal onen pohanský národ, který za nejwzđelanejší na swětě se pokládal. Čelo pozůstalé z chrámu *Swornosti* doswěđčuje Ti pokrytstwí těch, ježto všude we swětě simě neswornosti rozsiwajice, doma swatyni ku počtě swornosti postavili; skrowné pozůstatky někdejšího *Comitium* prawí Ti, že jsau toho swědkowé, kterak se scházíwal zde lid modloslužebný, wolit si kněze, kteří jej pokrytstwím svým w slepotě udržowali; chrám, ježž postawil Antonius Pius swé manželce Faustine, pamětník jest žalostného poblauzení i těch nejslechetnějších mužů mezi pohany. Než pojď dále! Cestau, již Říman nazwal swatau, ač pokryta byla hojnau špínau neprawosti, přicházíš ku bráně, wzđelane ku počtě wítězí nad židowstwem, Titowi Vespasianowi Augustowi. Patře při městěku na řezbářské práce, widíš, že pomník ten jest spolu náhrobkem národu, jenž nechťel poznati w čas, což mu slaužilo k spasení, a kame-nowal proroky, kteří k němu poslání býwali. Jestit tu w kamenné řezbě widěti zástup zajatých Židů, prowázených římskými žoldněři, nesaucími korist dobytau w chrámu Jerusalemském. Zde zlatý stůl poswátých chlebů, tu stříbrné trauby, jimiž kněží milostiwé léto a swaté obrady ohlašowali, tam poswátné nádoby a znamenitý zlatý swíceň se sedmi ramený. Smutně běre se ten průwod před očima

Twýma, a před duši se Ti ještě wznáší, když jsi z místa odešel, abys, obrátě se stranau, w lewo popatřil i na *chrám Pokoje*, w němž uležil Titus Vespasian wzácnosti židowské na znamění, že neni již slawného chrámu na hoře Moria; z Jerusalema že nezůstalo kamene na kameni. Wzácností těchto zde owšem již nenalezneš, swatyně pohan-ská, která je přechowáwati měla, stojí před Tebau pustá: zkáza obojiho zjewně Ti hlásá, že pohanstwo i židowstwo muselo něčemu vyššímu postaupiti místa. — Paut Twoje netrwá dluho, a již jsi tam, kde's chťel býti. Před ohromnau budowau elliptické okrauhlosti čeká wůdce s rozžžatau pochodní, hotow jsa, býti Tobě tlumočnikem w Kolosseum. Pozdwihna pochodeň w prawici, ukazuje Ti na zewnějšek stawby, kde zub času nejméně do ní zahryzl; on Ti swítí, abys lépe poznati mohl čtvero pater stojících nad sebau; každěť jest w jiném slohu, tři dolejší jsau oblauky a slaupy, jedno nejvyšší okny a slaupy opatřené. „Objem celého stawení jest 1641 střew. a výška 157 střew.“ di tlumočnik, a wstaupiw s Tebau pod jeden z oblauků, zdělaných z pewného kusowého kamene, dokládá, že jich w celém stawení 80, a pozorna Tě čini na prostranné ochozy, kterými se lid ku hrám ubíráwal po dwadecaterých schodech, wedaucích k hořejším wnitřním chodbám i ke stupňům, do wnitř hledicím a za sedadla slaužicím. Přišli jste na zápasistě, na němž nejen lité šelmy, zločincowé a najatí šermíři, nýbrž i pohanstwo s křestanstwem zápasilo, na němž těkla i ta drahá krew, ježž krůpěje byly wláhou semenu Božské prawdy, Kristem na swět přinešené. Bolest sewře Ti srdce, když na tom místě si připomeneš, že tu hned za prwních 100 dnů po otewření tohoto diwadla 5000 šelem a mnoho tisíc lidí w krwawém boji pro wyražení lidské padlo. Oko Twé hledá tu skryše, z nichž se paustěla druhdy zwěř, aby hlad i wztek swůj ukojila na lidech. I nalezneš je na přizemí s patrnými na nich děrami pro skoby k býwalým dwěrím z bronsu, widíš i pozůstatky oněch prwních míst nad skryšemi, která, táhnauce se kolkolem zápasistě, pro cisařský dwůr, vestalky, šlechtu a římské úřednictwo určena byla; widíš i ty zdě, na nichž a mezi nimiž po stupních se wznášela mramorowá sedadla pro diwáky až ku výši diwadla, kde konečně dřewěné lože umístěny byly. I wstupuješ na horu po schodech a ohryzlé této kostře onoho welikána mezi Římskými pomníky, bys odtamtud nahlédl do wnitřností jeho, pohlédl na to nakupení pilířů, oblauků, klenutí, chodeb, stěn kol zápasistě, brzy strmicích do výšky, brzy nižících se k zemi. Jaký to na ně pohled při dvojím swětě nočním?! Jaký to dojem, ježž tu na Tebe učiní každý sebe menší šustot w spo-

čiwajišim zde na pustotě tichu?! Stínové rozma-
nitých ssutin mihají se Ti před okem jako stínové
oněch tisíců, * jenž zde jindy sedávali, pochvalu
neb nespokojenost swau na jewo dāwajice zápas-
níkům; šumot wětru zdá se ti w té chvíli býti
stenáním umirajících nešťastníků; ozvěna hlasu
průvodníkova podobá se ryku šelem, přiwe-
déných sem z pustin Afrických a Asiatských; obloha
nad Tebau klene se co opona, již byla druhdy
nad hernau tauto rozepiala nádhernost Římská ku
pohodlí bawících se hrami, a Ty, celý w myšlénky
pohřížený, stojíš jako přimrazený; až se Tě wůdce
s pochodni dohořiwající jako genius smrti posléze
dotkne, táže se, zdali má zhasnauti život, který
kauzlem swěta swého před Twau duši wzkřísil.
Swětlo zakmitne, uhasne, a w několika okamžicích
zanikne celý děsný obraz se swau krwawau září
před Twým okem. — Tys wenku, a wolně sobě
oddychuješ na čerstwém powětří, z nočního do-
brodružství swého bera se k domowu. —

Druhého dne ráno jest Ti, jako bys byl jenom
sen měl o tom, cos předešlého večera w skutku
widěl a pocítil. I nelze se Ti ubrániti tauze,
ještě jednau podíwati se na amphitheatr Flawiůw,
a sice tenkrát w *denním* swětle. Wydaw se tedy
z domu, půjdeš opět wčerejší cestau. Tytíž před-
měty obkličují tu Tebe, ale zcela jinak k Twému
srdeci mluví. Slunce setřelo z nich umrlčí barwu,
a Ty nepocituješ hrobového dechu, wanaucího
z nich k Tobě. Krása umění lidského tu snadno
upautá pozornost Twau, a nedá Tobě oddáwati se
při tom myšlénkám trudným. Před Tebau zmizela
pustota, život se objevil, a milo jest Ti zname-
nati, že nejdeš k žadacimu místu sám, ale u pro-
střed zástupů lidstwa. K podíwení Twému nalezáš
i w Kolosseum lid již shromážděný. Na závodisti,
čeho jsi sobě wčera ani dobře nepowšiml, stojí kříž,
a podle wnitřní okrauhlosti závodistě 14 kapliček,
předstawujících umučení Páně. Nábožní wěřící krá-
čejíce od zástawky k zastawení, pohřížení jsau
w swaté rozjímání. Oči jejich hledí na zápas,
w němž se potýká swatost s hříchem, prawda
s bludem, až se jim dostane koruny trnowé a po-
výšení na potupném dřewě kříže. Není to krew
lwů a tygrů, kterauž tu widíš, ana teče po zápa-
sišti, ale krew Beránka Božího, jenž snímá hříchy
swěta. Není tu jásání diwáků, ale wolání k Bohu,
tlučením se w prsa a kajících slzí prolévání, jehož
jsi zde swědkem. To vše ale, co w pobožnosti
před Tebau se koná, jest teprw příprawa k spa-
sitelnému dílu, jež se má zde wykonati. Ku páté
kapličce přidělána jest kazatelna, w jejíž prawém
boku upewněn jest kříž Páně. Ku kazatelně té se
po modlitbách schází lid, a wausy zarostlý muž,

* Bylo zde místa pro 87,000 diwáků.

kněz ze řádu kapucinského, vstupuje na ni. Kněz
otewřel ústa, a oči všech upřeny jsau naň. Prawit'
kazatel posluchačům swým, že je chce wěsti jinau
cestau křížowau, nežli ta jest, jakau šli té chvíle.
„Pojďtež,“ wece k nim, „podíwejmež se na ulice
i na náměstí, do domů i do dílen, do krčem
a heren, podíwejme se tam, zdali nenajdeme mezi
wyznawači Kristowými něco *řeči*, kterýmiž se od-
suzuje k smrti Spasitel náš, zdali tam nenajdem
něco *nástrojů*, kterými se mučí, zdali není tam
u nich *dřewa*, na kteréž ho přibíjí, zdali tam není
potupného *nápisu*, který se zawěšuje nad hlavu
jeho?“ A weda je nyní životem, líčí rozličné hříchy
a neprawosti mnohých křesťanů, kteří ústy sice
Krista wyznávají, ale skutky Jej zapírají; on mluví
o hlavních hříších, o hříších proti Duchu sw.,
o hříších do nebe wolajících, o hříších cizích,
a ukazuje, že ti, kdož takové věci činí, horši
jsau, nežli židé, kteří křížowali Krista, horši nežli
pohané, kteří wyznawače Jeho mučili a diwoké
zvěři trhati dávali. „Ano,“ wolá dále w řeči, „ano,
nepříkladní křesťané! jeť již dosti potupován a kří-
žován Kristus od vás, a nemáte-li na tom ještě
dosti, nuže! tu jest to swaté dřewo“ (w tom wzal
kříž do rukau, jako by ho posluchačům podati
chtěl), „wezměte je, wrzte je pod nohy, šlapejte
po něm, kopejte Toho, jenž na něm umřel, mrskejte
Ho, bíte Ho w twář, poličkejte Ho, plwejte Naň,
ať dokonáte swé bohaprázdné dílo, nechať zwí
swět, kdo jste, a jací jste, ať se otřesau tyto zbo-
řeniny obkličující nás, ať swědectwí vydají, že jest
ještě litějších drawců na zemi, nežli byla zvěř,
s níž zápasili zde šermířové, že jest ještě necitedl-
nějších duší, nežli byli pohané w slepotě swé, we
swém nerozumu...“ Slowa tato jsau ostrým mečem,
wraženým do srdci posluchačů, hojně slzy tekau
po sepiatých rukau, bol nedá se u wnitřnostech
duše uzavřiti, ale w hlasitém pláči hledá úlewy.
To wida řečník, po malé přestávce přitiskne
k srdci kříž, libá jej a pokračuje: „Nikoli, nikoli,
Spasiteli! lid Twůj není s to, dopustiti se takové
necitedlnosti; oni pochybili, ale milují Tě wraucně;
oni urazili Tebe, ale urážky té litují srdečně; oni
jsau Twoji, a nedají se od Tebe odlaučiti ničím
na tom swětě; na kolenau slibují Tobě, že chtějí
plniti Twau nejsvětější wůli, že se chtějí držeti
Twého učení, chtějí Twau čest a chwálu wyhle-
dáwati, chtějí — pro Tebe umřít.“ W ten smysl
mluwl nadšený kněz. Když skončil, žehná se
lid, awšak žehná spolu i dobrého otce, který
k němu tak mluwl. Rozchází se zástup; cestau
ještě opakuje si mnohý, co byl právě slyšel, a chce
býti křesťanem nejen dle jména, alebrž i dle
skutků. I Ty nepozdržíš se tady dlaho. Cos wi-
děl a slyšel, dodalo Tobě chuti, prohlížeti raději

żiwot swůj, nežli se procházeti po zříceninách Kolosséa. Odcházaje odsud, a ohlédna se zpět, bezděky zočís na jedné straně zbořeníště chrámu Venušina, a na druhé zachowalý oblauk sláwy Konstantina Velikého. Duše Twá rozumí, co Tobě tito dwa hlasatelowé starobylosti na rozlaučenau powidaji; Ty děkuješ Bohu, že křesťanem jsi, a brzy ztratíš se w dawu lidstwa. —

Zde máš, co jsi žádal; neučinil-li jsem Tobě dosti, přičti to i těžkosti úlohy mně dané i nedostatečnosti mé! Měj se dobře. S Bohem!

Mám-li pak se předce knězi zpowídati?

Že není swátostnj zpowěd nic rozkošného, a to ani pro kněze ani pro kagjeho hřjssnjka, každý nám snadno připustí. Že slyšenj zpowědi pro kněze nic rozkošného není, zvlášť když gi weliký zástup lidu gednjm dnem wykonáwá, wyswítá z toho: že tu neslyší giného nic, nežli gať mnohonásobně neyswětšj nebesťj Stec od téhož lidu byl urážen, a že tu widj před sebou samé nemocné, časem i těmi neyhoršjimi neprawostmi obtížené dusse; a to není zagisté nic rozkošného. Mimo to musí kněz mjtí napnutau pozornost, aby ničeho nepřeslechnul; musí s tau neywětšj bedlivosťj každého poučowati o geho bludu, s tau neywětšj maudrosťj a láskaui předpisowati hogitelné léky, a s tau neywětšj přjsnosťj bez přigjmánj osob každého rozsuzowati na místě Božjm. Ž dce-li kněz náležitě učiniti zadosť přetěžké powinnosti této, a sice tak, aby — buď příliš milosrdně anebo příliš přjsně sobě počínage — aby sám aspoň nebyl přčinau, že by gedem druhý ze zpowědnice nepolepsšen odesšel, a tak geho winau na welky zahynul, — když to wšsecko rozwažugeme, gaťe odpowjdánj tu kněz na sebe přigjma: opět wyznati musíme, že to není nic rozkošného. Běreme-li konečně i na to žřetel, že musí kněz často kolik hodin dost nepohodlně seděti, udusšeným hlasem mluwiti, neljbyž zápach z úst nedužiwého anebo nečistého člověka snášeti: ani zde nic rozkošného neshledáme. — Co se kagjeho hřjssnjka dotýká, tu se nasťytuge opět giného způsobu náramná obtíž. Kagj hřjssnjk může sice i má se připrawiti k tomu, z čehož by se knězi wyznal, gestto kněz naproti tomu beze zvlášťnj přjrawy s náležitým naučenjm pohotowě býti musí; mimo to žustaweno gest na wůli kagjmu hřjssnjku, aby tenkrátě konal swataui zpowěd, když by mu nebylo třeba, příliš dluho čekati, gestto si kněz w tom pohowěti nemůže; podobně není mu třeba, aby tak dluho mluwil udusšeným hlasem, a tak dluho měl pozornost napnutau, gaťo zpowědnjšk: awšak on se má cele a upřjmně wyznati ze swých hřjchů, ze swých tagných neprawostj, kteréž, by možná bylo, rád by sám sobě zapřel, anebo o kterýchž si aspoň přege,

aby na welky sřrnty žůstaly před celým swětem; když ale zgewiti tu má knězi swau wlastnj hanbu, když má býti swým wlastnjm žalobnjkem, a když se má podrobiti sprawedliwému saudu kněze na místě Božjm: to není zagisté také nic rozkošného.

An ale swátostnj zpowěd tolik obtížnosťj, tolik nepřjgemnosťj i pro kněze i pro kagjeho hřjssnjka obsahuge: diwná to předce wěc, že dāwno giž nepřestala. Přestala by zagisté, kdyby se w nj nenasťytowal gediny toliko řádný prostředek, aby kagj hřjssnjk potřebného sobě naučenj a spastelného napomenutj došsel, a na druhé straně kdyby wětšj lid wlastnj ne nabhýwal žkussenosti, že gediné prostředkem tjmto ztraceného duchownjho pokoge nabýti lze. Kdyby wšak byla zpowěd genom z lidšského ustanowenj: nemohla by žádnému nawrátiti ztraceného duchownjho pokoge, a žádný by se gi také pro tolikere obtížnosťj nepodrobował. Že se gi ale prawowětšj lid podrobuge s tau neywětšj ochotnosťj, ačkoli nic rozkošného do sebe nemá, a poněwadž gi swatá Cirkew nezrušila, ačkoli kněžjm gestte obtížněgšj gest než kagjmu lidu: giž w tom se nasťytuge Božského coš, kteréž od lidí ani ustanoweno ani žrušeno býti nemůže.

Nenagdeme sic tak lehko člověka, kterýž by tomu chťel, aby swatá zpowěd wůbec byla žrušena, gestto i strannj nekatolické za welmi prospěšnaui gi uznawagi, ačkoli gi nikomu za powinnost ukládati nemohau: gsaut ale mnozi katolictj křesťané i we wyššjch i w nižšjch stawech, genž se o sobě toliko domnjwagi, že gim swaté zpowědi není třeba. Gať ge wywedeme z bludu gegich?

Přede wšjm podotknauti třeba, že každý hřjch gest urážkaui Božj, a žeť tedn genom od Boha může přigiti odpustťenj hřjchu. Gaťým způsobem by se ale mělo stāti odpustťenj hřjchu: nemůže předpisowati hřjssnjk, to může předepsati a stanowiti genom Bůh sám, a hřjssnjk se musí tomu podrobiti, gedná-li se mu o to skutečně, aby ho Bůh na milost přigal. Že Pán Ježíš, gaťožto prawý, pro spasenj nasse wtělený Bůh skutečně má moc, hřjchy odpaušťeti, a že gich také odpaušťel, doswědčuge nám gasně swaté ewangelium, zvlášťe když mu gednau přinesli šlakem poraženého člověka. Znage Pán Ježíš gaťožto wšsewědaucj Bůh geho winu, znage také štraussenau geho ljtost i předsewzetj dokonalého polepsšenj, prawil k němu, řka: »Dausey, synu! odpaušťegj se tobě hřjchové twogi.« Přjtomnj zákonnjci slyššice, co tu prawil Pán Ježíš, hněwali se: neboť neznali Božstwj geho, a protož geg měli za rauhače. Ale znage Pán Ježíš gegich myšlenj gaťož wšsewědaucj Bůh, prawil k nim, řka: »Co myšlíte zlé wěci w srdcjd swých?« Co gest snáže řjci: »Odpaušťegj se tobě hřjchové twogi?« čili řjci: »Wstaň a chod?« — Dni ale mlčeli, čjmž dali zagisté na rozum, že gedno i druhé stegně gest nesnadné člověku, ano i nemožné, gestto i k gednomu

i k druhému gest potřeby moci Boží. Když tedy mlčejícím odpovéděli, že paubů člověk ani břichův odpustiti, ani nemocného gediné slowem uzdrawiti nemůže: tu jim pravil Pán Ježíš: »Abyste ale věděli, žeť má moc Syn člověka na zemi odpustiti břichy,« zázrakem vám toho dokáží. Nатеž obrátiv se k onomu sllakem poraženému, dj mu všemohaučím slowem swým, řka: »Vstaň, a vezmi lože své, a gdi do domu swého.« A k tomu paubému slowu wstal hned nemocný, kterýž prvé žádným audem těla swého wládnutí nemohá, musel býti — ne přiveden, anobrž i s ložem přinesen a položen k nohám Páně: wstal, a wzal své lože, a odesel domů zdráv. (Mat. IX, 2—7.) Platněli mu ale řekl Pán Ježíš: »Vstaň a chod!« dokázal zagisté, že má moc Boží; a má-li moc Boží, nenj také pochybnosti o tom, že mu gíž prvé rovněž platně řekl: »Odpustětež se tobě břichové twogi.« — Gestě toho podobnauti třeba, že Pán Ježíš i odpustěnj břichůw i tělesného uzdrawenij udělil onomu člověku ne propůčenau, nebrž swau vlastnj moci. Wšslowněť také pravil zákonníkům: »Abyste věděli, žeť má moc Syn člověka na zemi odpustiti břichy.« Má-li ale Pán Ježíš takowau moc: mohl gi swěřiti ginému. Swěřil pak gi skutečně swatým apóstolům, a sřze ně všem nástupcům gegich, biskupům a kněžím. Neboť přišel k nim po swém wzkřísenj, dehl na ně a řekl: »Přigměte Ducha swatého: kterýmkoli odpustíte břichy, odpustějí se jim; a kterým ge zadržíte, zadržány gsau.« (Jan XX. 22. 23.) Je wšak ani swatj apóstolové nebyli všewědaucj, ani biskupové a knězi negsau všewědaucj; aby na paubů pohled rozhodnauti mohli, hoden-li kdo odpustěnj, čili zadrženj břichů: nezbywá kagicjmu hřisnjkowi giného nic, než aby se zpowj dal. »Dtec žádného nesaudj,« řekl Pán Ježíš, »ale odewzdal wssechen saud Synu, aby wšicni ctili Syna, gako ctj Dce.« (Jan V, 22. 23.) Kdož chce tedy dogiti odpustěnj břichů, musí se obrátiti k Bohu Synu, genuž wesserem saud lidí gest odewzdán. Obracjme-li se ale k Bohu Synu, abychom Geho moci a w Geho zásluhách dostli odpustěnj břichůw swých: Bůh Syn nás opět odkazuje na své zástupce, na biskupy a knězi, gimž swau moc k našemu osprawedlněnj propůčil. Má-li ale biskup anebo kněz, gežto gako paubů člověk nikomu do srdce nahlédnauti nemůže, sprawedliwý saud sauditi na místě Božim: nezbywá giného nic, než aby mu kagicj hřisnjk wygewil swau winu, aby ho ugistil swau litošti a předsewzetjm polepsenj swého; anebo nezbywá giného nic, než aby se zpowj dal.

Kdož se nezpowj dá: nepodrobuje se ustanowenij Spasitele swého; nepodrobuje-li se ale tomu, což Bůh Syn w té věci ustanowil: nemůže dosáhnutí geho rozhřessenj; nedosáhuge ale ani rozhřessenj Boha Dce: neboť Bůh Dtec dal wesserem saud Bohu Synu;

a gelikož genom Bůh Syn gest saudcem živých i mrtvých: nedosáhuge ani rozhřessenj Boha Ducha swatého. Následowně kdož se zpowjdati nechce: zůstává we swých hřisnjch.

(Pokračowánj budaucně.)

Zlatá zrnka.

Nelzeť mi se přesvědčiti, aby spasen mohl býti někdo, ježto pro spasení bližního žádné práce nepodnikl.

S. Jan Zlat.

Mocnau peci jest pokání! Měď přijímá a w zlato je proměňuje; olowo bere, a stříbro wrací. S. Efrem.

Nic není dobré, cožkoli se neděje z lásky. S. Jan Zlat.

Tať jest pokuta hřichu nad jiné slušnější, že ten, kdož moha dobře činiti, se zdráhal, nebude moci činiti, když by chtěl.

S. Augustin.

Obrazy šlechetnosti.

Láska manželská.

1.

Anglický král, Eduard I., wyprawil se na wognu do swaté země, aby pomáhal wyrwati ji z rukau newěřejch. Těžce totiž nesli gsau křesťané, že země, narozenjm, sllépěgemj, skutky i drahau krwí Spasitelowau posvěcené, do rukau newěřejch byly upadly: a protož i njcej i wznesenij, i lid i knjzata, hořjce žádostj, aby hanba ta s křesťanstwa byla sřnata, na wýchod do bogů s těmito newěřejcmj, tak řečenými Saraceny, se brali. A kdožkoli to sobě uložil, na swrchnj rauchy znamenj křjže sobě na rameně přisřwal: odkudž wálky tyto křjžáckými, a kterj podjlu w nich brali, křjžáky nazwáni gsau.

Tak i král Eduard sobě do srdce položiw, co pisse sw. Pawel (Gal. VI. 14.): »De mne pak odstup, abych se chlubil, gediné w křjži Pána našeho Ježíše Krista,« táhl s wogstem na wýchod. Roku 1271 wšak od wraha pokautnjho sřpem, gedem napustěným, gest raněn. Lékařové gedem gako druhý prohlásili se, že mu nelze smrti ugiti, leč by mu někdo ged z rány wysřál. Toto wšak neřku gen osslliwil sobě každý, ale wůbec hrozili se, wydati se we vlastnj nebezpečenstwj. Gediná choť geho králowská, Eleonora, wedená láskau swau k manželi, brzy se odhodlala. Než nechtěl gi toho nigak dopustiti král, a gal se náležitě připrawowati k smrti. Čemu wšak bdege neustupně zbraňowal, neubráníl we spanj. Králowna času nočnjho k loži choť swého se přilaudiwši, ged z rány sama wysřála a tudjž manžela swého wyrwala smrti. Skutečně také ozdrowěl král: láska pak choť geho i na nebi zagisté oblíbenj dostla; neboť newzala z toho ani Eleonora sřkody, a nezaplaťila odwahu tuto smrtj, gakož se byli wšicni obávali.

Z nás pak komuž při wýgewu tomto newstaupj na srdce, což dj miláček Páně (I. Jan. III. 16): »Po tomě gsme poznali lásku Boží, že On žiwot swůg za nás položil: i myť máme za bratřj žiwot klásti.«

Církvní zprávy.

Z Morawy. Pravá pobožnost jest veliký poklad: máť zajisté zaslíbení i tohoto i budaucího věku. V obcích, kde se tratí, hyne tudíž i mraw a poctiwost starodáwní. Tím wíce káže potřeba, ujmauti se mládeže, a již útlá srdečka dítek naplniti duchem bohabojných našich předků. Kterak jsme k tomuto cíli slawnosti sw. Aloysia užili, loni již praweno jest. Powime teď, co jsme za tauž příčinau udělali, aby se dělo nejínak i w čas postní. Jistý nábožný muž přinesl nám dwa růžence až z Jerusalema a pak i kámen z hory Oliwetské, zároveň s wysvědčením wykonané w zemi swaté pobožnosti. Pro naše dítky bylat to veliká radost, když jsme jim o pauti muže nábožného vykládali, a ty klenoty ukázali. Zlíbaly wraucně úlo-mek té skály, po níž jsau druhdy kráčely drahé nohy našeho božského Spasitele. Radili jsme se o to, jak by se takowá dětinná radost častěji zjednati mohla. Udělal se tedy pěkný kříž ze dřewa třeshnowého, a sice z ko-řeňe stromu této doby právě wěkem sešlého a bá-ječnau powěstí o swém původu významného. Z dot-čeného kamene udělal se křížek, ozdobil se stříbrem, do dřewěného se zasadil, posvětil a na stěnu pode křížem školním se zawěsil. Každý postní pátek zazpívá se po škole píseň o umučení Páně, a dítky, po jednom domů se ubírajíce, líbají we swé škole křížek z kamene té hory, kamž na sta mil vzdálení pautníci, mezi nimiž i korunované hlavy putowávali, a podnes putují, aby slze wděčnosti a lásky na ní wyléwajíce, ústy wraucími ji zlíbali. Oswětluje též každý postní pátek dnem i noci hořící lampa kříž náš. Růžence se pak dávají dwěma pacholátkům, co klečíce na kolenau, opatruji po střídě vždy půl hodiny boží hrob na welký pátek a w bílau sobotu. Ač o to všemožně dbáme, aby se dostávaly naši milé mládeži do rukau zpráwné modlitební knížky w jazyku národním a w duchu katolickém (ano w swatý týden přehořkého umučení Páně jim w sakristii několik knížek cesty křížowé uchystáwáme, jen proto, aby záhy nawaykaly, modlitby swé w duchu a prawdě se modlí-wati): předce za prospěšné máme, aby dítky i růženec dobře modlití se uměly. Poučiwše je o tom náležitě, dáváme pak jim růženec onen poswátný do rukau, aby majíce drahau památku z krajiny té, kde se narodil, žil i trpěl Pán Ježíš, tudíž tím bedliwěji a wraucněji srdce swé k Němu obrácené měly.

T. P.

Z Francauz. Nedáwno, asi před měsícem, dal generál *Fabvier* we francauzské sněmowně důkaz, kterak se zmáhá smýšlení katolické w zemi, odkudž se byla newěra walně rozešla. »Wčera« prawil dotčený generál, wybídnuti jsme byli, péčowati o mrawní zlepšení národu. Nuže, budmež učíteli jeho, a kažme mu přede vším pří-kladem: příkladové vydají zajisté wíce než zákony, zmohau wíce než wýmluwnost. Jediným základem mra-wnosti jest náboženství. Wčera řečeno nám, že nejsme ani křesťané ani katolíci. Jestliť to owšem prawda w tom smyslu, že špatně zachowáwáme powinnosti swé wiry, že jsme newděčníci. Což medle bylo základem francauzské říše, tohoto překrásného útvaru Božího na zemi wirau Klotildinau a mečem Chlodwikowým? Což zachránilo naši vlast slabau rukau Johany z Arcu? Což oblažilo Francii obrácením Jindřicha IV.? Což založilo ty tisíce chrámů, při nichž tolik hrdin, tolik mudrců a učenců wychowáno a wzdeláno jest? Co shromáždíuje každý

týden w týž den a w tauž hodinu tolik millionů Fran-cauzů, aby z vlastenecké lásky wzywali Boha o zacho-wání našich panowníků? Jakowáž jest to moc, kteráž po tolikerych bauřkách wzbudila w duši prwního kon-sula myšlénku, za kterauž račiž Bůh mu býti odměni-telem! — powolati národ nazpět k stupňům oltářů? — Neni-liž to katolické náboženství? Budmež tedy katolíky, a všude powstane na nowo řád, kdekoli pomaten jest, t. j. kdekoli wíra oslabla. — Budmež katolíky, wolíčowé, poslowé, pérowé francauzští, ministři! Nawratme se opět k swým powinnostem, pohrzme mámiwau a ne-blahau oswětau, budmež zbožní, a tudíž nezistní a spra-wedliwi, a tak užírame, ano se nawracuje do Francauz obecné blaho všech, vlast naše stane se jednau, we-likau a slawnau. Tak příkladem swým mrawní staw ná-rodu skutečně zwelebite; ale pospěšte sobě, sic wás na té cestě předejde národ! — Ministři! ctěte nábožen-ství.« — Takowá řeč hodná jest, wůbec zasluhuje rovněž i u nás bedliwého uwážení. Co powěděl wytečný onen Francauz, mohl by slušně i každý Čech říci. Budmež prawými katolíky, a vlast i národ náš dojde opět bý-walé moci, sláwy a blaženosti.

Z Angličan. Obecní zřízení s sebau to nese w An-gličanech, že pro každau wěc spolky a jednoty se tworí, a tudíž i schůzky a porady se odbywají. Takowého záko-nem propůjčeného sobě práwa hledí k nemalému pro-spěchu swému užiti též i katolíci. Nedáwno powstal opět nowý takowýto spolek pod názvem *jednoty sw. Tomáše Kanterburského*, maje za účel, sjednotiti wšecky katolíky w Angličanech k usilowání, aby se všeliké, z dřewních časůw pozůstalé, proti katolíkům směřující zákony cele odstranily, a katolíkům nižších tříd, obsláště pak chu-dým, k lepšímu stawu se pomohlo. — Blaze, kde se tauž měrau horliwost u wíře s láskau k bratřím tak pěkně slaučí!

Z Ameriky. Množství katolíků w swobodných obcích sewerní Ameriky wzrostlo již na 1.200.000 duší, lidnatost pak všech těchto obcí obnáší 18.000.000. Ne-katolíci, rozpadli na 20 rozličných sekt čili sborů, každým dnem na nowé se rozsypají. Katolíci však ustawičnē se rozmnožují. Co se tkne církwní spráwy, wedauť ji 3 arcibiskupowé, 24 biskupů a 890 kněží. Chrámů jest 907 (posledním rokem wystawělo se 95 nowých) a kaplí 562. Odtud patrno, že se během 10 let počet kostelů ztrojnásobil. Náklad na ně činí sami wěřící. Že se však Církew katolická tak mocně šíří, mimo jiné jest příčina ta, že všeliké jiné sekty ustawičnē spory a hádky mají, a tudíž maudrymi lidem sami oči otwírají. New-Yorské občanské nowiny *The Herald* obracující k tomu zřetel swých čtenářů, zřejmě ohlašují, že následkem usta-wičného tohoto tření již několik nad jiné slawných filo-sofů, a mezi nimi *Broweson*, k poznání prawdy přiwedeno jest, a do lůna Církwe katolické se nawrátilo.

Literní zprávy.

Právě na swětlo wysly:

 Časopis pro katolické duchowenstwo. Wydáwaný od J. V. Jirsika, kanowníka na hradě Pražském atd. Sw. I. Druhé wydání.

Křížowá cesta Pána naseho Ježíše Krista. Druhé wydání. W Praze 1848, u Wacławwa Hešja. Str. 72, wáž. 3a 9 fr. str.

Křížowá cesta. Dle pobožného kněze Leonarda a Porta Mauritia wzdelána od p. Františka Gabulky. Sedmé wydání. W Praze 1848. Tiskem knížecí arcibiskupské knihtiskárny w Seminári.

Škola, pramen dobra. Dárek mládeži od Fr. Kurky. W Praze 1848.

BEAUFORT

Číslo 18.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) w Ješuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u vydawatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Neděle III. postní.

Obsah: Řeč na neděli III. postní. — Zlatá zrnka. — Wysvětlení časův církevních. — Stan Církve katolické we Francuzích. — Mám-li pak se předce knězi zponídati? — Církevní zprávy.

Dne 26. března.

Řeč na neděli III. postní.

Ewangelium sw. Luk. XI. 14—28.

Smutný: to býwal osud: otrokem býti; we lík to štěstí: swobody ztracené dogiti; wětší wšak, hrozná: to slepota: nechťiti z paut otročích wywážnaut. A hle, D. D., z té neyhorší poroby, z wazeb hříchů, z okowů satanášowych přišel nás wywobodit Kristus. Že w nich úpelo wšedko lidské pokolení, komuž bych to připomínal? Že měl moc, potříti hlavu starému onomu drahu, a ku swobodě synů Božích powolati nás wtělený Pán a král nebeský: nasvědčuje dnešní sw. ewangelium. Že se wšak nechťelo lidem, wytrhnauti se z wazby oné šeredné: kdož toho důkaz newidí na té nešťastné rotě, kteráž widauc, an »Kristus wywrhl dábelstwj,« směla nařknauti Geg, »že w Belzebubu, knížeti dábelském, wymýtá dáblý?« D bohděň by giž nebylo na světě stwoření, nebylo na zemi člověka, gežto by, rownage se zaslepeným těmto nešťastníkům, a libuge sobě w porobě satanášowě, w otroctwí hřichu, směl se gestě rauhati tau neb ginau měrau Spasiteli swému! Křž bychom wšickni, což gsme koli uwěřiwše w Krista, powstali ku swobodě králowstwj Božjho, giž nikdy se newydáwali w ta nešťastná pautu, w kterýchž wleče satanáš otroky své k branám pekelného žaláře! — Wjrau w Krista, zásluhami wtělení, ži wota, smrti Geho, milostj křtu swatého učinění gsme syny Páně, účastníky žiwota, spoludědici sláwy Kristow; swátostj pokání otewřely se nám giž negednau

bohaté poklady k wykaupení ztracené swobody synů Božjch: běda nám! pakli sami, pohrdše těmito poklady a klenoty milosti a sláwy Páně, w porobě hříchůw opět uwážnem a zahynem. Než kdož se doweďe uchrániti přede lstí a mocí pokušitel: lowau, kterž, byw z dusse lidské wypuzen, neustává o to se pokušet, aby se gi na nowo zmocnil? Kdo to dowede? — Ah, D. D., dowěsti to může, nybrž dokáže to, gať wás hned přesvědčím, kažďh, kdož

1) dwěře dusse své před pokušitelem uzavře,

2) prahy gegi strážj proti němu opatř

3) Krista Pána w nj uhostj.

»Když nečistý duch wygde z člověka, chodj po místech suchých, hledage odpočinutj: a nenalezna, dj: Wrátím se do domu swého, odkudž gsme wysšel.« — Těmito zregymými slowy odhalil nám Kristus Pán, gať snažně usiluge o to dábel, aby člověka, wyswobozeného z poroby hřichu, na nowo učinil manem a otrokem swým. Než wěztež, D. D., že bude darmo wšeliké usilowání geho, pakli

1) dwěře dussj swých před njm uzavřeme. Že wám, D. D., neprawím nic nowého, nic giného, leč co sám rozum radj: tjm gistégi můžete mi wěriti. Aby se zloděg noční dobau do domu wám nedostal, zawjrate dwěře na zámek; aby nepřitel w čas wálky brannau mocí neopanowal města, zatarasugj se brány: aby dábel, tento arcivrah a otec zloděgstwj, do swatyně dussj nám se newěkradl, musíme se tudj i proti němu tauž měrau opatřiti, brány dusse své musíme

před ním uzavřít. »Smrt zagisté wstúpuge,« gať dj sw. Jeremiáš, »okny,« — a patero smyslů, kterýmiž tělo má dussi slaužit, gest, wedle slow sw. Řehoře, těmito dveřmi a okny, gimíž se wkrádá, gimíž se wtjrá do přibytku dusse pokussitel, aby olaupil gi o milost synowstwj Božího a dar swobody Páně. Je před ním nezawřela oči a usši swých Ewa: stalaf se matkau hříšníkům. Je před ním nezawřel bran smyslů swých Dawid: zahorel bohabogný tento král žádostj hříšnau k ženě Uriášowě, a zprgnil se i sšeredným cizoložstwjm i krwj rozšfasného Uriáše. Je před ním nezawřel smyslů swých Siezi, učennj Eliseu: stal se osšemetným podwodnjkem, učiněn gest nectným lhářem, raněn gest malomocenstwjm. Je před ním nezawřel smyslů swých Židáš: za hrstku stříbra prodal nešťastnjš nebeského Mistra swého, a zamotaw se žádostj peněz w ofidla satanášowa, pohřben gest w pekle. Uwssak nač to tu připomínám z dáwných časůw, moha wám na blížké uklázat? Či se mylím, djm-li, že by onen ubohý mládenec nebyl se stal prostopášnjkem, kdyby byl oči a usši odwrátil, když geg pokussitel wybjzel, aby přestana býti polowičnjm swatausskem, hleděl užiti mladého wěku swého; aby nedbage na otce Staročecha, nešetře slow poslednjch zemřelé matky swé, trochu sobě pohýřil? — Aneb gsem snad na omylu, když dokládám, že by onano nešťastnice nemusila bédowati nad zrátau panenské cti swé a milosti Boží, kdyby nebyla usši swých otewřela, když ulíšnau řečj a nestaudnau pjsnj do čistého srdce gegjho osšemetnjš gedu ohawné žádosti naléwal; kdyby oči swých byla odwrátila od šperků a nádherného šfatstwa, kterými swůdce pokoru z dusse gegj wyháněl? — Ach, gá wjm, nýbrž cele tjm ugiffšen gsem, žeť by ani hrdých possetilců, ani lakomců, ani marnotratnjků, ani wyhýrahých ničemnjků, ani bjdných záwistiwců, žeť by na swětě nebylo zprzněných hřichem bratřj, kdyby každý z nás uzwjral oči, usši a wsse giné smysly swé před ulíšností starého swůdce pekelného. Než rodjli se we srdci neporusseném hřich, poněwadž člowěk bran dusse swé, smyslů těla swého před pokussitelem nezawřel, čjm wjce stane se člowěk otrokem, a kořistj mocného onoho oděnce učiněna bude dusse gehu, pakli gž neřest paznowala w něm? Ruka neboli noha zlomená, byť sebe lepšj lékař gi narownal a zhogil, snáže opět se zlomj: a ty porussiw dussi swau hřichem, domnjwati by se směl, že ginať s tebau to dopadne, pakli se obořj na tebe šlněgšj onen oděnc pekelný, a tys před ním brány dusse swé náležjtě nezawřel? S nemylne se, D. D. Pokud nechceme, aby duch nečistý přigda, opanowal na nowo srdce nasse, milostj Boží od hřichůw očiffšené, pokud se bogjme, aby nám nedogal wšfecka oděnj, kterýmž nás Bůh do boge proti němu opatřil — wjru a lásku, šjlu a milost Páně: — gi něho nic nám nezbywá, leč abychom před tauto šfel-

mau krwežjžnawau uzavřeli brány srdce, dvěře dussi swých. Uwssak má-li nám to náležjtě prospěti, potřeby gest, D. D., abychom

2) prahy dusse swé opatřili strážj. Nepowěděltě zagisté sw. Petr nadarmo: »Střízliwji budte a bděte; nebo protiwnjš wáš, dábel, gako lew řwaucj obchází, hledage, koho by sežral;« (1. Petr V. 8.) aniž by sám milý Pán náš byl napomjnal nás: »Bděte a modlete se, abyšte nepadli w pokušfenj,« kdyby nám gináče znifnauti lzelo ukladů pokussitelowých. Jeť nebyly přede dvěma šty lety otewřené hradby měst Pražských opatřené mocnau strážj, wkradl se nočnj dobau zrádce se Šwedů do starošlawné nassj Prahy, zmocnil se hradu, a opanowaw menšj polowici města, málem byl by se uhnjzdl w samém srdci drahé nassj wlasti. Regínaf, D. D., wedlo by se nám, kdybychom se náležjtaw strážj neopatřili proti nepřjteli dussi swých. Než koho medle dáme na tu stráž, aby ho nepřelštil, aby geg neškolil ulíšnj a obratnj tento protiwnjš? S hledáte-li, D. D., bezpečné takowé strážce, nebudeť o ně nauze. Angelowé Boží dostawj se k nám, ačť budeme-li gen sami o ně štáti, budeme-li dbáti na gegich hlas a řjditj se gegich heslem. Wěrnj tito duchowé nebesstj, kterěz sešjla Hospodin na pomoc i ochranu lidu swého na zemi, položj se wůkol nás, nedagj nám zesnauti, nedagj dáblu wnifnauti do swatyně dussi nassjch, ačť budeme-li sami chtjti s nimi wěrně Bohu slaužit. Ano, B. M., angelowé nebesstj stanau se strážci dussi nassjch, pakli mi podle nich na prah srdce swých bázeň a lásku Boží, žiwau wjru w Boha, bedliwau pamět na Krista postawjme. Dwogitaw strážj tauto opatření gauce, nezesneme tať snadno dřjmotau hřichu, aniž dáme přjstupu satanášfi. »Pamět zagisté na Boha odhánj,« gať dj sw. Jaroljm, »wšfeliké hřichy:« čjm wjce tedy láska Boží? Ano, »nižádná wěc nechranj nás,« wedle slow sw. Jana Blatoústého, »od wšfeliké neprawosti w té mjře, gako bázeň a láska Boží;« — »řwánj pak lwowé nerozplassuge tať diwé šselmy, gako duchy zlé modlitba sprawedliwého.« Dwognášobnau strážj tauto, i swau i angelskau, opatření gauce, poznáme pak wždy záhy, z které strany by na nás doraziti hodlal nepřjteli, aniž nám bude užko před útokem gehu. Čjm dál tjm lépe budeme seznáwat, gať mnoho zmůže proti němu člowěk, obrácenj k Bohu, utwřzený u wjře, ozbrogený pamětj, poswěcený báznj a nadšfený láskou Boží. Geho šlibowé nás neoffálj, gehu pohřžky nás nepoděšj, dech gehu nás nepomámj, gehu leš, gehu lež, gehu klamj nezashlepj nás, abychom snad otewřeli mu na nowo srdce swých, a dawšse se olaupiti o kořisti milosti Boží, nabyté pokánjm, štáli se nešťastnjmji otroky gehu. Než nesmjme, D. D., při tom při wšsem gestě gednu wysoce důležjtaw prawdu z myšli špaussřet. Neboť wězte, že, žádáme-li upřjmně, aby-

chom, powstawšše pokánjím ku swobodě synů Božích, již nikdy w okowech hřichu, w pautech satanášsowých neuwázli, musímeť

3) o to se postarat, aby se Pán na wždy w srdci našsem uhostil. »Nebude-li zagisté Hospodin ostřihati města, nadarmo bdj, kteráž ge ostřihá.« (Žalm CXXVI. 2.) Wěly opaustj aul, gať mile králowna, matka gegich, z něho wylitla. Angelowé Boží odstaupj od nás, wššeka syla nasse pomine, ohrady padnau, záwory powolj, dwěre se rozzemknau: a zlý duch zmocnj se nás, gať mile přestane w srdci našsem přebýwati Kristus. Geho přjtomnost, tento wěčný pramen nassj útěchy a sily, nassich naděj a radostj, bude též gistým, bezpečným rukogemstwjm nasseho wjtězstwj. »Když silný oděmec ostřihá sijně swé, w pokogi gsau ty věci, kteréž má,« wece w předloženém dnešním ewangelium Pravda wěčná. A kdož se wyrowná mocj a silau wšsemohaucjmu Synu Dce nebeského? Ah, smrt a peklo potřeeno gest Geho smrtj, Geho z mrtwých wstánjím: co diwu, že se Ho děsj, hrozi, leká, že se Mu wyhybá, před Njm utíká pefelnj? Pokud tedy s námi bude, přebýwage w nás Kristus, což medle pořjdi proti nám wššedy mocnosti pefelné? S hrstkau lidu Izraelského wrazil Gideon do táboru nepřatel: awššak že s ním bogowal Hospodin, rozprchl se a poražení gsau Madianstj. Beze zbraně, bez meče, kopj a štjtu wydal se Dawid do boge s Goliášsem: že wššak byl s ním Hospodin, swalil se Goliáš, a hrůzau dali se na útěk Filiistinstj. Čjm wjce můžeme se, B. M., kogiti naděj celého wjtězstwj nad protivnjkem našsim a gehu sběrj, pokud bude Pán přebýwati w srdci našsem. Njegedným sauženjím swjral, hroznými pokussejmi trápil sšeredný onen newiditelný neschetnjš bohumilau dušš wzneseené swětice Kateřiny Sienské. Že wššak přebýwal Pán w čistém srdci gegjm, nadarmo byly wššeliké tyto útoky ducha zlého: swatá panna swjtězjwšši nad ním, slawné koruny w nebesjch dosáhla. A hle, D. D., táž koruna wjtězná přichystána gest rowněž i nám; i my swjtějme nad satanášsem; powstawšše pokánjím ku swobodě synů Božích, neupadneme již w porobu ducha zlého, a byť sebral netoliko sedm, nýbrž celé pluky duchů horššjch nežli gest sám: w srdci wymeteném slowem Páně, očistěném slzami litošti, ozdobeném skutky milosrdenstwj a lášky obljbj sobě přjbytel sám Syn Boží, a bogluge s námi, boguge za nás, potře hlavu protivnjku našsemu, korunau sláwy ozdobj, radostj wěchnau oblažj nás. S, D. D., čj srdce nepřetýká tu již swatým plésánjím, když pomnj na radost a sláwu wywolených wjtězů Božích? Kdo z nás by si nepřál, kdo sobě nežádá mjtj účastenstwj w té sláwě neschonalé s Kristem? Ah, B. S., kdož gste koli počátkem swatého tohoto času possetitě a hřjšné lásce swětšé wyhosti dáti sobě umjnili, kdož gste koli, blahau taužebnostj po této sláwě

Kristowě rozjncenj gsauce, s Ježíšem na nebeském Zábor se wydali: wy wššedy, D. D., w kterýchž se dnes na nowo rozhořela žádost, wywážnauti na wěky z otroctwj a z okowů, nikdy již nezaplette se do paut satanášsowých — nuže nedlete! Smjrenj s Bohem a oswobozenj od hřjchůw milostj Páně, nabytau swatostj pokánj, učintež, což wám dnes na srdce kladla neljčená láska gednoho z upřjmných bratřj wššich. Zawřete brány srdci swých, opatřte prahy gegich náležitau strážj, wěrnostj, poslussenstwjm a láškau, upautanau na Pána, aby w nich ustawičně přebýwal: a pať beze strachu, bez bázně před úklady oděnce onoho pefelného budeme moci w swobodě synů Božích Pánu swému blaženě slaužiti. Uneb se wám nechce blažené swobodny této? Či gste snad zapomněli, žeť to smutný osud: otrokem býti? že nad giné hroznějšj to strast: swobodny dobyté pozbyti? Hle, aby se uchránil otroctwj, sebral řecký národ wššedku swau sily, a s hrstkau wálečného lidu odwážjw se do boge, potřel neschjlná wogška Perská; — aby neupadl, aby nezahynul národ židowský w otroctwj šyršského krále Antiocha, powstal slechetný Matthatias, a bogowal i on i synowé gehu pro swobodu a zákon Boží: a my křesťané, dawšše se zahanbiti tu Židem, tam Řekem, wáhali bychom že wššj sily swé o to státi, abychom, gsauce wykaupenj Kristem, nikdy již neupadli w porobu horššj, než kterauž hrozil Židům Antioch a Řekům Kerres — w porobu hřichu a ďabla? — O tohoť nás uchowey wšsemohaucj Spáso nasse, Jesu Kriste! Tys umřel za nás, wtělenj Twé, žiwot a smrt Twoge byly oběť wykaupenj za hřichy nasse, láska Twá wytrhla nás z otroctwj satanášsowa, draha cenau křwe Twé doššalo se nám swobodny synů Božích. Nuže, doplň mjru štitowánj swého, duchem swým nás řid, swětlem swým weš, milostj swau sil a utwzug nás. Mýt na nowo přisáháme Tobě wěrnost a lásku. Nuže, slyš hlasj nasse! w srdci našsem wládni a panug Ty sám, slowo Twé přebýwey w nás, prawice Twá ochraňug nás a bogug s námi, aby nás neminulo blahoslawenstwj Twé. Amen.

Zlatá zrnka.

»Tak Bůh milowal swět, že Syna Swého jednorozeného dal.«

Jan III. 6.

Ač jest Bůh wšemohaucí, nemohl dáti wice; ač jest nejmaudřejší, newěděl, čeho by wice dal; ač jest neskončeně bohat, předce wice k rozdání neměl.

Sw. Augustin.

Kdož bude moci cos jiného nežli Ježíše milowati, když Ho spatřuje, an umirá w tolika bolestech a w poňanění, tolika aby sobě získal lásku naši?

Sw. Alfons Liguori.

»Může-li se co wyrownati lásce mé?« prawí Pán. »Hle, já jsem otcem, já jsem bratrem twým. Čímkoli chceš, tím jsem tobě. — — — Pro tebe jsem přišel na swět; pro tebe jsem pněl na křiži. Tys mně vším, bratrem, spoludědicem, přitelem. Čeho žádáš wice? A ještě se protiwiš Tomu, jenž tebe takto miluje?«

Sw. Augustin.

Wyswětleni časůw cirkewnich.

P ů s t.

Popeleční středau učiniwšši Cirkew počátek postu, zaswětiwšši wýznamným obrádem onoho dne lid wěřej k skraussenému pokání, hledj pať wšsemožně obrátiti, rozjiti a utwrditi srdce lidu swého k wěrné lásce a nerozdělené službě Boží. Nejčelnějšši prostředek, gehoť k tomuto účelu té doby Cirkew užiti hledj, gest: Půst.*

1) Co slovo půst znamená, každému dobře powědomo gest. Člowěk se postj, kdž se gjdla, pítj a giných přjgemných a gináť sobě dowolených wěcj buď cele neb z části zdržuge. Jeť, má-li před Bohem zdrželiwost tato náležité ceny do sebe mjtj, z lásky k Bohu dťj se musj, samo sebau zgewné. Způsob postu může pať býti rozmanitý, rovněž tak galo geho gest cena. Co se tkne této geho ceny, býwáť zagistě takowá, gakowáž gest při člowěku láska; co se tkne způsobu, slusjť trogjo štetřiti. Stáwáť se zagistě, že člowěk buď gistých pokrmů a wěcj přjgemných sobě úmyslně se zdržuge, aneb w menšj mře, než by mohl a směl, gich požíwá, aneb onen způsob s tjmto zároweň spogiti hledj. Wyložiwše kratince wýznam postu, gjž se otažme, gahť půst nám Cirkew ukládá.

2) Cirkew, zawazugje a wyžýwagje nás k postu, žádá od nás, abychom netoliko gednoho, ale wšsedy způsobů těchto swědomitě štetřili. Za býwalých, a šice nedáwných gestě časůw, bylo uloženo wěřcjm, aby po celých čtyřidceti dnů uplně se postili. Uplný tento půst ale záležel w tom, aby každý, pokud by tomu zdrowj a šila tělesná dowolowala, po celý tento čas masa cele se zdržowál, giných pokrmů a nápojů méně, než by sobě tělo žádalo, požíwal, a wšselikých radowanek a rozkossj, lahodjcejch smyslům, sobě odpjral. Nynj w tom znamenitě uleweno. Zmáhagjcej se mezi křesťany wlažnost přinutila totjž Cirkew, že od dřewnj přjśnosťi ponekud upustila, půst pať nařjdila w ten způsob, aby lid wěřej

a) po celých čtyřidceti dnů pokrmů i nápojů sobě ugjmál čili méně gich požíwal, než by sobě tělo žádati smělo;

b) mimo středu popeleční a tři dny w Swatém týhodni welikonočnjm aspoň dwa dny w týdnu masa i wšsedy masitých pokrmů cele se zdržowál, a

c) wšsem radowančkám a rozkossjm, gežto lahodjch smyslům, u sebe wýhōst dal.

3) Že Cirkew takowáto nařizenj postnj wydala, že od postu, ať se lidem wlažným nemálo protiwj, nikterak upustiti nechce, dēge se z dobrých přjčin. Předě wššjm weďe gj k tomu ten swatý úkol, kterýmž zawázana gest, člowěčenštwu wěšti k následowánj Krista.

* Půst gest téměř tak starý, gako nasse lidšě pokolenj. Zákazem, wydaným w rági prwnjm našjm rodicům: »Z tohoto stromu wšsák nebudeť gisť!« — rovněž nic giného gim neukládal Bůh, leč aby se postili.

A což medle byl weskřej život Páně, než uštwiwčným zapřenjm sebe — uštwiwčným postem? — Wšsáť mimo důštwatěcnau tuto přjčinu gest i giný gestě důwod, pro kterýž Cirkew lid swůg k postu zawazuge. Gestť to weliký prospěch, kteréhož wěřej postem došiti mohau. Že štrjdmōst welice k zdrowj tělesnému napomáhá, gest wůbec každému, kdož sebe pronikawě pozoruge, dobře známo. Wětšj wšsáť užitek gde z něho pro dušš. »Půst zagistě byl od gakžiwá,« gakž dj sw. papež Leo, »pokrmem ctnosťi;« a pauhau prawdu žtwrzuje Cirkew, ošwědčugje, že Bůh postem ducha pozdwihuge, ctnosťi šjlu i odplatu podává. Nebudeme se tu dowoláwati wýroků pšsem swatých: každý můžet se o tom wlastnj žkussenosťj ugistiti. Tauž měrau zagistě, kterauž se naučil panowati nad wšselikau žádosťj těla swého; doštáwá se mu prawě oné swobody duchownj a čilegšj ochotnosťi k plněnj wůle Boží, tak šice, že každýž nás bude se museti přjznati se sw. Janem Zlatoušťm, že gest půst pokrmem dušš, a gakož tělo krmj tělesnau býwá posilněno, rovněž tak činj půst dušš způsobilegšj a štwatěněgšj. Dni gj obdatj křjdlj, aby se k wýšostem něšti a wěcj nebeské rozzjmati mohla, aby sama nad wšselikau rozkoš a sladkosť, kterauž poskřtuge swět, byla wznesšeněgšj.

(Pokračowánj budaucně.)

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračowání.)

Pádem Robespierreowým a jiných krwežžniwých společnikůw a wrstewnikůw jeho nastala we Francauzích doba, kdežto hrozně prolěwání krwe ke konci se nachýlilo.* Sám Robespierre, rozpáliw nenáwist lidu proti bezbožencům čili atheistům, bezděky počal stawěti hráze proti neslychaným prostopášnostem u wěcech náboženských. Swobody, kterauž hmožný tento muž každému obřadu náboženskému na oko připowídal, a jižto sám snēm obecný (konwent) občanům přjřknul, nesměli owšem užiti katolíci. Cirkew a wira katolická zůstala wětšim dílem sewřená nelidskými zákony onoho wěku, až pak posléze šťastný wítěz *Napoleon Bonaparte*, zmocniw se nejwýššj wlády w republice, s papežem *Piem VII.* o nowé zřizení cirkewni we Francauzích se ujednal. Učiniw, což mu potřeba kázala, zawdččil se tudjž slawný tento generál a konsul walné části národu, w kterémž po wšech zmatcích a nátiscích wira křesťanská práw swých žádala. Cirkwi katolické přjřkla

* Slušť dobře znamenati, což bez toho každému znateli dějin bezděky na mysl přjiti musj, že ze wšsedy 65 mužůw, kteří byli při krwawé rewoluci této w národnim konwentě jeden po druhém wůdci, šprávci a čelniky, ušli toliko dwa naprosto wšeliké úhoně: 16 padlo jich guillotinau, tři stali se samowrahy, osm dáno bylo do wyhnanštwi, šest odsauzeno jest k dožiwotnmu žaláři, čtyři zabnuli w blázcinci. Podiwně saudy Boží. »Měrau, kterauž měřite, budeť wám odměřeno!« powěděl Kristus, a tauž prawdu hlásaji krwawi-letopiscowě francaužšti.

se Napoleonem swoboda. Díme-li však prawdu, bylat swoboda tato polowičním otroctwím, při čemž owšem skutečných zásluh Napoleonowi nikoli přiti ani nesmíme ani nehodláme. Kostely se nawrátily sice kněžstwu, nowá biskupstwi zřízena i osazena jsau, biskupům powoleno, i semináře duchownické zakládati i služby Boží slawiti; awšak zároveň zakázáno jest, ohlašowati bully a podobné listy papežské bez powolení, ustanowowati učitele a správce w semenístích bez potvrzení, a scházeti se k sněmům církewním buď obecním buď krajinským bez rozkazu vlády. Smlauwa tato prohlášena jest slawně o Welikonoci 1802 w hlawním chrámu Páně Pařížském Rodičky Boží, kterýž očištěn a katolikům nawrácen jest. Sám Napoleon, tehďáž prwní konsul, náčelník a skutečný pán republiky, dostawil se k slawnosti této, poslaw k ní úřady občanské i wojenské. Že se tu Napoleon, slawný rek oněch časů, stoje takorka w nejvyšším kwětu swé sláwy, zjewně k Církwi přihlásil, zdáloť se dobrým znamením a zřejmým počátkem nowé doby pro wíru katolickau we Francauzích.

Napoleon neměl ale při těchto činech swých čistých záměrůw. Baže po neobmezeném panování, usilowal o to, aby, jako i nejedny jiné věci, rovněž i obnowený řád w Církwi stal se mu schodem k císařskému trůnu. Byw pomazán papežem Piem VII. na císařstwi (w Paříži dne 24. března 1804), odhalil záměry swé. Kdyby se mu bylo, co zamýšlel, powedlo, nebyl by papež, jakž býti má, otcem všech věřících, všech národů a jazyků, nýbrž přebýwaje we Francauzích, byl by se stal slúhau nowého císaře, a Církew pak byla by otrokyní jeho. Než papež Pius VII. důstojně se mu opřel. Od té doby neustáwal pak Napoleon železnau mocí swau swíratí Církew. Biskupové, kteříž téměř wesměs působením jeho byli dosáhli swého důstojenství, owšem z welikého dílu byli po wůli císaři swému, před nimž se všickni panovníci třásli. Ukázaloť se to na sněmu, kterýž k rozkazu jeho shromážděn jest w Paříži 1811.* Nemnozí biskupové a kardinálowé, ježto swobody církewní hájiti směli, odvezeni jsau na pewnosti do wazby; druzí podwolowali se wůli císařowě. Papež Pius VII. držán byl tehďáž w zajetí na francauzské půdě. Že nechtěl činiti, co Napoleon žádal, těžké nátsky musil snášeti. Posleze, na krátce před konečným úpadkem swé sláwy, pohnul císař zajatého papeže k tomu, že se uwolil smluwiti o nový konkordat. Základní náwrh této smlauwy ohlásil

Napoleon veřejně, jako by skutečným byl konkordatem: papež ale poznaw, jak zhaubné z toho pošly následky, celé usnešení toto odwołal, a tudíž až do 10. března 1813 w zajetí držán jest.

Napoleon konečně padl. Přemožen a zbawen trůnu, moci i swobody, dokonal bidně co wěžeň anglický žalostný žiwot swůj na skalnatém ostrowě sw. Heleny. We Francauzích dosedli opět potomci dřewních králů na trůn.* Ludwfk XVIII. ujednal se s papežem o nowau smlauwu, kterauž ustanowení Napoleonowa zrušena a Církwi náležitá práwa přirknuta jsau. Než ani *Ludwik XVIII.* ani nástupce jeho *Karel X.* neuměli swědomitě a prospěšně pečowati o zwelebení wíry a prawý zdar Církwe. Peníze, kteréž králowé tito na wýžiwu ochudlého kněžstwa, k podporowání duchowních škol a ústawůw obětowali, mnoho newydaly. Přizeň, kterauž dwůr, nemaje ani lásky ani důwěry w národě, kněžstwu na jewo dáwal, nebyla hrubě upřímná, za to však tím více škodliwá, uwádějic duchowenstwo w podezření, jako by w službě kráľowské proti národu a swobodě občanské stálo a působilo. Nowý přewrat, kterýmž *Karel X.* a s ním všechen jeho rod po třidenním boji w čerwenci 1830 zbawen jest trůnu a panování, obrátil se hned na počátku proti Církwi. Tehďáž ale nepoštětlo se již, wyjmauce některé nešlechtnosti, spáchané w Paříži 1831, pohnauti wětšinu ku krwawým skutkům, jakýmiž zprzněny jsau letopisy posledních let minulého wěku. Nowý král, *Ludwik Filip*, na počátku swého panování nejewil hrubě mnoho přízně duchowenstwu: později však počal, owšem nejwice z potřeby, kněžstwo sobě nadcházeti, moci, kterauž by měli při lidu, chtěje užiti k utwření vlády, a trůnu swého. Podpora však; propůjčená od něho, ačť lze-li o jaké mluwiti, bylat nepatrnější, než co činili pro Církew a wíru katolickau králowé Bourbonowci.

Při všech podotčených nesnázích, jakowěž se wyše 50 roků na Církew katolickau we Francauzích bez ustání wice méně walily, nebyloť by se wěru diwiti, kdyby byla wíra křesťanská w národě tomto na čisto wyhynula. Tím wětším to diwem, že w dotčené této zemi, po takowých bauřích a u prostřed ustawičných přewratů, smýšlení, wíra i žiwot katolický nowau mocí a silau se zmáhá. Díme-li, že jest tu patrně ruku Boží znamenati, každý křesťan mile nám přiswědčí. Jak málo k probuzení a zotawení wnitřního žiwota katolického dwůr a vláda přispíwaly, napowědino jest. Že z rumůw a z úpadku swého Církew na nowo se powznesla, sluší přičítati dílem neumřitelné, přistwo-

* Sněm tento swolal sám Napoleon. Drže papeže w zajetí, nemohl při něm wymoci potvrzení jménowaných a ustanowených biskupů francauzských. Na sněmu tomto hodlal tedy císař pomoci sobě k prostředku, kterýmž by bez papeže spráwu církwe zařídil. Že se mu to zdařiti nechtělo: musil se podiwny tento sněm na nowo rozejíti.

* Napoleon umřel dne 5. kwětna 1821. W neštěstí, kteréž naň dopustila ruka Boží, šel weliký tento rek do sebe, poznal se, i umřel jako křesťan oddaný katolické Církwi.

řené tauze lidského srdce, kteréž nemůže býti bez Boha, dilem snahám některých výtečníků, kteréž právě těch časů Bůh zbuditi ráčil. Pokud trwały diwoké bauře prwní rewoluce, nebylo lze, pozdwi- hnauti hlasu pro náboženství Kristowo. Apoštolští kněži, stíhaní a pronásledowani hůř než diwě šel- my, neustávali s patrným žiwota nebezpečenstwim potají přisluhowati wěřícím swátostmi, tak jako za časůw prwotní Církwe, pronásledované od pohan- ských panowníků. Jak mile hrůzowláda poněkud aspoň ulewila, zmáhalo se působení jejich, zláště když počal Napoleon jednati s papežem o kon- kordat. Kněži *Martin Ducrey*, *Barruel* a jini někteří získali sobě nesmrtelných zásluh. Než mezi apoštoly křesťanského smýslení we Francauzích skwěje se obzláště jměno *Chateaubriand*.^{*} Po- cházeje z vysokého rodu, neušel bohatě od Boha nadaný mládce ani mrawní porušenosti ani wply- wu newěreckého mudráctwí oněch wěků. Krwawé wýjewy rewoluční we vlasti, smrt matky a ně- kolika dětí jejich w žaláři, poslední slova máteře starostliwé o spasení synowo, newyslownau moci dojaly ohniwé srdce welikého tohoto muže. Mi- lost Boží užila při něm prostředků těchto, aby, stana se upřímným křesťanem, kauzelau moci slova swého působil na weškeren národ. Spisowé jeho: *Atala*, *René*, *Duch křesťanstwí*, čili krásy náboženství křesťanského, wydání hned na počátku tohoto wěku, byli ukazem, kterýmž tisícowé Paří- žanůw a Francauzůw, nawykých tropiti sobě smích z náboženství, obrázení jsau k obdiwowání a we- lebení wiry katolické. Krása a lahodnost řeči, bo- hatství myšlének, nowé obraty, obrazy a barwy, jimiž se skwějí tito spisowé jeho, pohnuly srdcem národu. Chateaubriand nalezl následowníků. Spiso- watelům přestával býti *Voltaire* wzorem: stalt se jím *Chateaubriand*. Šlechetné jinošstwo, hotowé každému se uwrhnauti w náručí, kdožkoli umí mluwiti k jeho srdci, nabylo smělosti, choditi opět do kostela na mši, jejížto wýznam byl Chateau- briand tak spanile wyobrazil. Křesťanstwí ukázalo se národu, swedenému klamem a omámenému kři- kem bohaprázdných mudrců, w jiném swětle. Záře mučennická, kterauž sobě dobylo kněžstwo, a sku- tkowé wznešené lásky, kterauž slaužilo lidstwu,

* *Chateaubriand*, narodil se 1769, slaužil w kráľowském wojště, když vypukla rewoluce. Aby se uhnul té bauři, odešel do Ameriky. Nawrátiw se do Ewropy 1792, bojewal s wystěho- wanci francanzským proti republikánům, a byw raněn, utekl se do Angličan. Tu však došlo jej psaní, kterýmž mu sestra wyjewila přání matčino před smrtí její w žaláři. Od té doby stal se Chateaubriand horliwým synem katolické Církwe. Wý- tečnost ducha i powahy proklestila mu cestu k znamenitým úřadům hned za Napoleona (kteréhož se ale po wraždě, spá- chané na princí Englienowi, cele odřekl), wice však za Lud- wika XVIII. Kdyby sobě byl Karel X. wice rady jeho wsímal, nebylo by wzalo tak smutný konec jeho panowání. Chateau- briand, přeje swobodě a moudrému wywinuti a pokroku čłowě- čenstwa, byl wěren Církwi a králi.

pojistily mu na nowo účtu. Chateaubriand, kterýž wšeliké stránky wiry a žiwota čirkewního w celé jejich kráse a spanilosti před oči národu stawěl, wybojewal tudíž mnoho půdy pro símě ewange- lium Kristowa. Spisowé jeho působili owšem wět- ším dilem na wyšší třídy; příklad získaných a obrá- cených wzdělců a učenců neminul se však s učin- kem na lid a měšťanstwo, w kterémž wíra potla- čena byla, nikoli však udušena a wywrácena. Uká- zaloť se to zjewně hned r. 1804, když se milostiwé léto we Francauzích prohlásilo, a když se papež Pius VII. do Paříže ku korunowání císaře Napo- leona ubíral. Cesta jeho podobala se, obzláště w kraji, slawnému příjezdu wítěze. Úcty takowé nenadál se papež: Napoleon měl mu co záwidět. Neměně byla druhá i třetí cesta tohoto mučenní- ckého papeže, když jej císař r. 1809 dal odwěsti do zajetí, a r. 1813 pauštel do Wlach, zřejmým důkazem, kterak se Francauzowé k staroslawné wíře otců swých znají a hlásí. Zjewnau tuto ná- klonnost nedowedl Napoleon potlačiti násilnau moci swau: z části však dusili ji Bourbonowci přízní, kterauž se ku kněžstwu nachyľowali. Awšak i u pro- střed rozkwašenosti, kterauž se proti dworu krá- ľowskému wše obracelo, wznikaly jsau we Francáu- zích ústawy spasitelné, a wywrácené prwní rewolucí obnowowaly se. Poněwadž kněži nemohli dostačiti potřebám duchowním národu (5000 obcí bylo bez farářů), wzniklo towaryšstwo kněží misijnářů, kteří pod správau biskupůw stojíce, na pomoc duchow- ním pastýřům přispíwali. Kongregace sw. Lazara, synowé to sw. Vincencia de Paul, na nowo se zmohly, a staly se školau pro blahowěsty do jiných dilů swěta.

(Pokračowání budaucně.)

Mám-li pak se předce knězi zpowídati?

(Pokračowání.)

Nad to pak nade wšedko, co předessle připome- nuto gest, chlácholj se mnohý tjm: »Neyhlawněgšj aučel swátosti pokánj gest dofonalé polepsšeni žiwota. Když gsem ale swůg žiwot náležítě naprawil, když se hřjchů swěho giž nedopausštjm: nenj mně potřebj, abych se gessťe zpowídal; ať se zpowídá ten, kterýž se ginať polepsšiti nemůže, leč toliko prostředkem swátostnj zpowědi.« — Nezapjrám sice, že gedem z těch neyhlawněgšjch aučelů swátosti pokánj gest dofonalé polepsšeni žiwota, nenj ale předce gediným aučelem; prwnj a sice hlawněgšj aučel swátosti pokánj gest, aby se čłowěk s Pánem Bohem smjřil. Bez polepsšeni nenj arci žádného ods- puseňj; z toho ale widjme, že polepsšeni gest hlawnj wýminkau, pod kterauž Bůh kagicjho hřjssnjka na milost přjgjmá; polepsšeni pak samo o sobě neposta- čuge, aby Bůh čłowěka na milost přjgal. Neboť kdyby si čłowěk gediné polepsšeni swěho žiwota zaslaužiti

mohl odpustit' svých hříchův: byl by zagisté svým vlastním spasitelem, a nebylo by mu třeba, aby se zpořádal na neškončené zásluhy Božského Spasitele, Ježíše Krista. A kdyby tomu bylo skutečně tak: nebyl by se wtělil Syn Boží, a nebyl by za nás na kříži umřel. Je ale Bůh poslal nám Syna svého, aby byl obětí slitování za hříchův naše: každému gest na gewě, že pauhé polepsšení života nepostačuje, aby člověk došel odpustit' hříchů, aby se s Bohem smířil. A gať smj daufati hříšník, žeť pauhým toliko života polepsšením dokonale gest s Bohem smířen? Bůh se mu sám nezwil, aby ho odpustit' ugestil, ani mu za tau přičinau angela s nebe nesešlal, a plnomocnice Boží na světě, swatá Církev, také mu nedává o tom žádné gístoty. A swatá Církev může mu watom tjm méně dáti gať gístoty, poněwadž se twrdossigně nechce tomu podrobiti, což w té wěci z pauhé milosti své k osprawedlnění našemu ustanowil Kristus Ježíš. Kdyby pauhým polepsšením člověk mohl býti osprawedlněn: musel by také dlužník upokogen býti se svým wěřitelem giž tjm, když přestal dělati dluhy nowé; anebo nemocný musel by uzdrawen býti giž tjm, když přestal hubiti své zdrowj; a wžeň by musel giž proto pustiť býti na swobodu, když se w žaláři nowého zločinu nedopustil. Toho ale, daufám, nebude předce nřdo zastáwati; spjš každý řekne: Dokud nezapltil dlužník až do posledního haléře, anebo dokud se newypokogil se svým wěřitelem, anebo dokud mu wěřitel neodpustil wšeho dluhu: zůstává dlužníkem; anebo dokud nemocný prospěšného lékařstwí neužívá: — nepadá-li nedbalosti swau w horšší neduh, — zůstává také aspoň w prvotní nemoci; anebo dokud sprawedlivý a milosrdný soudce neuznal, že wžeň po náležitém zadosťčinění hoden gest, aby se propustil na swobodu: také zůstává u wženj. Gestliže nám ale w tom žádný neodporuge: gahým právem smj nám kdo odporowati, když tu gednáme o duchownjm dluhu, o duchownj nemoci, o ztrátě duchownj swobody? Ustanowil-li ale Pán Ježíš swátostnj zpowěd za gediny prostředek, gimž by kagiej hříšník došel odpustit' svého duchownjho dluhu, a gimž by opět nabyl ztraceného duchownjho zdrowj a ztracené duchownj swobody: giného zagisté nemůžeme řici, nežli že hříšník tak dluho hříšníkem zůstává, dokud prostředkem swátostnj zpowědi rozhrěšenj nedosáhne. — »Žádám-li tedy smířiti se s Bohem, nezbyhá mně giného nic, než aby ch se zpowj dal.«

»Ale gestě mi něco napadá (bude se někdo wnmawati). Swatá Církev katolická učj sama, gaťž nám swědej obecný katechismus, že může člověk dogiti odpustit' hříchův i bez swátostnj zpowědi, když toliko wzbudil dokonale ljtost. Budu tedy svých hříchů dokonale želeti: a potom nebude mi třeba, aby ch se zpowj dal.« — Co

řekneme na to? — Učj zagisté swatá katolická Církev, žeť dokonale ljtost o sobě sama působj odpustit' hříchův: nřdo ale nechť učenj gegjho zle wykládati, a k swému vlastnjmu zatracenj přerucowati. Abychom wěděli, na čem stogjme, uweďu slowa obecného katechismu, stogjt na str. 86. takto: »Welmi prospjwá, každého dne hříchů dokonale želeti, zlást' než gdeme swat. To působj odpustit' wšech hříchův těm, kterjž nemagi k tomu (kdyby tu nebylo žádného kněze), neb se nemohau zpowjdati (t. g. kdyby umřeli náhle, anebo kdyby ztratili řeč), opravdu wšak mjni, kdy budau moci, neydrjwe se zpowjdati.« Z toho tedy wídeti gest, že podlé učenj swaté katolické Církwe dokonale ljtost genom tenkrát působj o sobě sama odpustit' hříchů, když by se kagiej člověk rád z nich wznámwal, ale pro náhlé nebezpečnstwj života ani času ani přiležitosti k tomu nemá. Z čehož následuge, že dokonale ljtost odpustit' hříchův newygednáwá tomu, kdož má i času i přiležitosti, wykonati swátostnj zpowěd, a buď lehkomyslně anebo swéwolně gi předce nekoná. A takowau ljtost nemůžeme ani uznati za dokonale, kteráž nedbá, anebo se docela protiwi, podrobiti se těm wýminkám, kteréž wykázal k prawému pokánj Kristus Ježíš. — Aby nám wšeko wstoupilo do gasněgšjho swětla, porownejme swátost pokánj se swátostí swatého křtu. Rozeznáwáme podlé učenj swaté katolické Církwe troji křest: křest wody, křest žádosti a křest krwe. Křest wody gest ten, kterýž se člověku udělugе tak, gať ho Pán Ježíš ustanowiti ráčil. Křest žádosti ale záleží we weliké taužebnosti, přigmauti swatý křest, kdyby možná bylo. Nenj-li člověku skutečně možná, dogiti křtu wody: pokřten gest swau žádostí. A křest krwe záleží w tom, když nepokřtený člověk, genž swátost křtu sice přigmauti chce, ale nemůže, krew swau a život swůg wydáwá pro Boha a pro wjru Kristowu. Z toho tedy wídjme, že křest žádosti a krwe genom tenkrát má swau platnost, když člověk celým srdcem tauží, dogiti křtu wody, zcela tak, gať ho ustanowil Pán Ježíš; ale buď násilím newěřjchjo lidu, anebo nedostatkem času a přiležitosti ho dogiti nemůže. Kdo by ale i času i přiležitosti měl, dogiti křtu wody, awšak ho buď z pauhé nedbalosti anebo z nesličných ohledů (u př. aby nebyl zbawen hogného dědictwj židowských anebo pohanských přátel, anebo aby ušel gegich nástřků) ho nepřigmal, a přestáwal při tom genom na pauhé žádosti: ten zagisté nenj žádným křestanem; a geho žádost nenj také prawau žádostí, kteráž si času a přiležitosti nehledj, aby gi křest wody skutečně udělen byl, anebo kteráž miluge newěřjci lidi, anebo se gich bogj wje, nežli samého Krista Ježíše. Wšlowně prawil Kristus Ježíš: »Gde-li kdo ke mně, a w nenáwisti nemá otce svého, i mátere, i manželj, i synůw, i bratřj, i sester a gestě života svého: nemůže býti mým učedníkem.« (Euf. XIV, 26.)

To gest: rozděleno-li gest čj srdce mezi Kristem a mezi newěřejmí přátely tak, že by z lásky ke Kristu sice rád přigal křest vody, ale z lásky anebo z bázně newěřejch přátel ho nepřigimá, aby gich nezarmautil anebo proti sobě nepopudil: ten není Kristovým učeďnjkem, ten není žádným křesťanem, a geho žádost křtu nic mu není platná. Menjí-li ale to pravá žádost křtu, kteráž hledí wíce na newěřej lidi nežli na Krista a spasení duše: podobně také při swátosti pokání není ta lítost dokonalau lítostí, kteráž buď nedbá anebo se zpěčuje zpomjdati se. Gakož tedy onen, genž na paubé žádosti křtu leniwě přestává, w Kristu Ježíši gako nové stwoření k věčnému žiwotu není narozen ani posvěcen: tak i ten, kterýž na paubé lítosti přestává, není w zásluhách Ježíše Krista z duchowní smrti své wzkříšsen ani ospravedlněn, t. g. negsau mu odpustění hříchové geho. — »Tomu-li tak, přede mi nezbyvá giného nic, než aby ch se zpomjda l.« (Pokračowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Na den sw. Cyrilla a Methoda, apoštolů to národů našich Slowanských, konala se w památném chrámu Páně Týnském tichá sice, awšak významná slawnost. Kníže p. arcibiskup náš swětil totiž onoho dne krásné dwausoši sw. těchto apoštolů, zhotowené znamenitým umělcem našim vlasteneckým p. *Emanuelem Maxem*. Tím dražší jest nám tato wzácná okrasa staroslawného chrámu Týnského, poněwadž jest darem milostiwého našeho krále Ferdinanda. Kdo pozří na slawné toto dílo umělecké, kterým jakožto wýtwarem bohatě nadaného krajana našeho slušně se máme honositi, musíť zapléstati radostí. Swati apoštolští bratři jewí se nám tu w celé swé důstojnosti, nadšení duchem Božím. Sw. Method wypodobněn jest s obrazem posledního saudu. Sw. Cyrillowi, jakožto půwodci slowanského obřadu a pisma, dána jest do rukau kniha bohošluzebná. Dole na podstawku wloženo jest sličné skupení, ulité z bronsu, a představující sw. blahověsty, ani křtí a učí drahé naše předky. — Čechové wěrní a Morawané i wy všickni Slowanští bratři, kdožkoli do staroslawné Prahy zawitáte, neopomíňte sobě zajiti do Týna, aby ste se tam potěšili pohledem na tyto krásné a welebné sochy, a roznítili se wděčností ku kráľowskému jich daru, rozhořeli žiwau láskau i ku swatým těmto blahověstům naším, i k wíře té drahé, přinešené i hlásané od nich otcům našim a pomodliwše se tu za zdar milé naší vlasti a Církwe, posilnili se w následowání ctností a příkladů wěrných těchto služebníků Páně.

Z Bezna w Boleslawsku. Radost, jakau způsobil *Blahověst* w č. 6. zpráwu z Prahy o uwenění welebných zpěwů rorátních w chrám Páně Winořský, naplnila w newyslowné míře i srdce naše. Těšimeť se tomuto křísení staročeské nábožnosti owšem tím wíce, poněwadž sami ze zkušenosti moc welebných těchto písni poswátých dobře známe. Půwodcem, že se ty hláholy w naší swatyni rozléhaly, jest zdejší p. farář Jan *Jerábek*, muž, kterýž znaje wznešenost powolání swého, nízadných nešetří obětí ku powzbuzení mrawního a náboženského wzdělaní oweček swých. Nejsem s to, wylíčiti ono nábožné nadšení, jaké pojalo duše naše, když duchowní

pastýř ohlásil přání swé. Každého dne na wzdor wší nehodě widali jsme prostrannau swatyni náplněnau, a hlasowé zpěwů pohybowali srdcem všechněch. Nad pomyslení wšeliké jest ale dojem, jaký o swatý wečer učinilo žřidka wídané množství již o 10. hodině shromážděného lidu. Wznešený úžas, radost nebeská plápolala z weškerých zraků! Tuť jsme widěli prawý obraz oněch shromáždění, jakéž mowali první křesťané. Žiwá upomínka na pobožnost tuto tak w srdcích všech utkwěla, že s tauhau wřelau očekáwati budou opět přísti poswátného času adwentního. — Poněwadž skrowný čas jedné hodiny k přezpíwání celé pobožnosti rorátní nepostačowal, rozdělil d. p. farář, dle nawržení wys. důst. p. kan. Pešiny, každé na dwa díly, tak že w prvním týhodnu od začátku až ku Alleluja, w druhém až ku konci, tedy w celku wšecky zpěwy dwakráte auplně zpíwány byly. — O slušné provedení nemalé zásluhy získal sobě horliwý učitel p. *Jos. Wrba*, s ochotnau pomocí zdejšího sauseda p. *Jos. Šipka*, muže to hudebními schopnostmi we wškolí proslulého. Jim budte zde zaslawžené díky wzdány, ježto ni času, ni namáhání nešetřice, weškerau silu swau ku wycwičení zpěwaků obětowali a k nábožnému aučelu — k rozničení pobožnosti a rozmnožení sláwy Boží znamenitě přispěli. — Awšak zwelebení pobožnosti není jedinou zásluhau, kteráž si dotčený ctihodný p. farář o naši osadu získal. Než zásluhy tyto, nabyté dobročinností a horliwostí o spasení duší, obzlaště pak o zwedení mládeže, zapsáni jsau w knize žiwota i we srdcích wděčných osadníků.

Z Uher. Maďari, kteříž za těchto našich časů litau mocí usilují každau národnost potlačiti, a ze Slowanůw, Walachůw i Němcůw rádi by nadělali samých Maďarůw, dorážejí zároveň na Církew katolickau i slowem i pérem. Kněžstwo uherské, ačkoli nebylo nečinné, předce, jak se zdá, nečinilo to a tolik, což za takowých důležitých časůw činiti náleží. Prawiliť jsme to již nejednau, a nemůžeme dosti často důležitau prawdu tu připomínati, že nejlepší zbrání proti všem útokům na Církew jest prawá wzdělanost ducha, uslechtilost žiwota a účinná láska služebníků sw. Církwe. Nyní ukazuje se však zjewně, že kněžstwo uherské poznává důležité powolání swé. Ať nic nedíme o dobročinnosti, kteráž nejedni biskupowé uherští lidské bídy se ujimají, powstal za posledních časů spolek, mající za účel rozšiřowáním dobrých spisů a knih křesťanských působiti na národ uherský. — Budeť se jmenowati spolek tento *jednota sw. Štěpána*, a jak widěti podlé náwrhu, bylat by podobná našemu Dědictwí Swato-Janskému. Bůh dejž swého zdaru, kdekoli pro prawdu, blaho a spasení lidstwa síly poji se w jedno.

Z Francauz. Při konci pominulého roku sešli se w Paříži wšecky blahočinné *jednoty sw. Vincencia de Paul*, kterýchž we Francauzích 376 stává. Během roku 1847 přibýlo jich totiž 96. Dobročinné působení jejich jestit tak znamenité, že dotčeného roku 780,000 frankůw ku prospěchu potřebných a nuzných obrátiti mohly. Lzeť pak se snadno domysliti, kterak četní spolkowé tito i jinau měrau, příkladem totiž a slowem, k mrawnímu wzdělaní lidu a k rozšíření katolického smýšlení a žiwota napomáhají. Spasitelné účinky působení jednot těchto jsau tak zřejmé, že sám král Hollandský, ač jest protestant, powolil we všech zemích swých je zakládati. Nepotřebujeme doličowati, že by owšem i u nás podobné spolky nehyly, leč ku prospěchu Církwe a Wlasti.

Zvláštní příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 18.)

Sláva Bohu!

*Díky milostivému pánu a králi našemu,***FERDINANDOWI!**

Čehož sobě věrný národ náš důvěrně žádal, dostalo se nám dříve nadání. Včera u večer oznámil nejvyšší purkhrabí království Českého, p. hrabě *Rudolf Stadion*, že Jeho Milost císař a král náš nejmilostivější udělil věrnému národu svému

Konstituci.

Aj, co může *jediné* to slovo! —

Sotva se roznesla radostná tato nowina po Praze, a již vyhrnuli se zástupové na ulice, jásající a povolávající slávu *králi*, slávu *národu* Českému. Každý věrný Pražan mile rád vytrhl se tehdaž ze sna hlukem radosti, pohybujícím se od třídy ku třídě, od jednoho konce města k druhému. Každý to cítil, jak vzácným darem jest *swobodné zřízení zemské*, jest **konstituce**.

Náš dobrý, spravedlivý král, jehož zbožnost a lásku znají národové jeho, nechce a nebude již ničehož činiti bez porady s těmito národy svými. Zákony, ustanovení a daně budau od té chvíle vycházeti sice od krále, avšak toliko z vůle národu, shromážděného na sněmech veřejných. Těch, ježto stávali mezi trůnem královským a vlastí, mezi lidem a otcowským srdcem našeho dobrého krále, již nestává. Čech, Moravan, Slezan spojeni jsau opět swazkem swobody újeji k staroslavné matičce své, *jedné* vlasti. Slowan i Němec stali se bratry, učiněni jsau jedno tělo. Každý staw a každý občan nabyw svého práwa, nalezne již na sněmu náležitého zastání, a sněmem wyhowi se spravedlivým žádostem a potřebám jeho. Naše stará Praha w krátce nowau silau omladne, vlast i národ náš opět se zwelebi. Jazyk náš národní Český postawen jest tudíž we své přirozené práwo: we školách, w úřadech a u všem jednání veřejném nebude již ztenčení trpěti nikdo proto, že nezná jiného mimo jazyk svůj mateřský. Dobré školy se zmohau, prawé vzdělání se rozšiřowati bude bez nesnadných záwad, rolnictwí, průmysl a obchod budau rychleji zkwétat, prawda nalezne průchodu, mravnost a náboženstwí při řádné swobodě nabudau wětší moci a wáhy. Než nedáť se to, ať tak díme, jedním dechem wyslowiti, jakého dobrodiní se nám dostalo *wzácným darem krále našeho otcowského*: udělenau nám **konstituci**.

Budítež za ní díky srdečné milowanému našemu *Pánu a králi* ode všech národů jeho! Co se nás Čechů, Moravanů a Slezanů tkne, dokažme, že jsme důstojní swobody, podané nám láskau kráľowskau; dokažme, že ji sobě umíme i náležitě vážit i dobře užít. Každý z nás budiž ode dneška strážcem jejím, budiž obhájcem pokoje a řádu, zákonu a práwa. Šetřmež jedni druhých, setřmež i hajmež práv osobních i obecních. Dávejmež každému, což jeho jest. Duch swornosti a bratrstwa, statečné jednoty, rozvahy, maudrosti a wytrwalé lásky włádni mezi námi. Stojíce w témž duchu kolem poswátneho trůnu kráľowského *otce našeho Ferdinanda*, nowau moci a sláwau ozdobiíme korunu, kteraužto *Karel* náš nosíwal. Wěren panowníkům swým, hotow býwal od dáwných časůw národ náš pro vlast a krále swého wylíti krew: teď nás k tomu swatá powinnost trojnásobným, milým pautem věrnosti, wděčnosti a lásky wáže. Trůn našich králů stojí nyní pevně, vlasti naši kyne nový zdar, národu nowá sláwa.

Wčerejším večerem nastal nový den w dějinách národu našeho: nuže, dokažme světu, čehož posud newiděl, že slunce swobody swítí národu nepoškrvněnému nižádnau neřestí. Rolník a měšťan, dělník i pán, knězstwo a lid stejuými práwy nadáni, a spojeni jsauce okolo trůnu, zasvěťme swátek, jakéhož dáwno Čech neslawil. Kněži, swolejte obce k oltářům, děti a starci, mládenci a panny, otcowé, matky pospěšte do swatých Božich díky wzdat Hospodinu, i modlit se za dobrého krále! Slibem zawažme se, že chcem býti hodni znowuzrozené swobody své! —

„Sláwa Bohu! díky králi, zdar národu a vlasti!“ buď našim heslem! —

W Praze dne 16. března l. P. 1848.

Z Prahy. Dne 19. března bude pro Prahu a weškerau naší vlast památný, znamenitý den. Ráno o šesté hodině, po mši swaté w chrámu Páně Týnském, odebere se totiž řádné poselství z měst Pražských do Wídně, aby podali králi našemu, milostiwému císaři **Ferdinandowi**, žádost věrných Pražanů a národu Českého. Wybránot pak jest k tomuto cíli 18 mužůw stáročeské poctiwosti, aby od nich zwěděti mohl dobrotiwý král náš potřeby a žádosti věrných Čechů. Celá žádost ta záleží z jedenácti článků. Kdo si je dobře rozebere, snadno může znamenati, že Pražané nikoli jenom na sebe nýbrž i na wešceky jiné obce a stawy, na wojsko, na sedláky, na lid i na učitelstwo, na školy, na úřady a saudy, na wešchen národ nás dobře pamatowali. Nemnímeť jinak, leč že Jeho Milost, Otcowský Král náš, důvěrné a sprawedliwé žádosti tyto mile přijme a jistě wyslyší. Wýsledky a owoce z toho pojďau věru žádauci. *Národnost* naše Česká — a na té musí nám nemálo záležeti, bude pojištěna na wše budauci časy; na *konstitučních sněmích* našich veřejných budau wšickni stawowé: duchowenstwo, panstwo, měšťanstwo i sedláci swobodně zwolenými posly náležitě zastaupeni; *sedlákům* pomůže se, aby se w krátce wší roboty sprawedliwým způsobem beze wší těžkosti, ber ukřiwdění dosawadních pánů a beze wší škody obecné načisto zbawiti mohli; *obce* budau sobě moci předstawené své samy woliwati a věci obecní veřejně wěsti; *úřadowé* nedostanau se do rukau lidem, kteří nemajíce dokonale známosti jazyka Českého, pauhému Čechu sprawedliwě poslawužiti nemohau; *učitelowé* našich škol opatření budau náležitým wzděláním a důstatečným platem. Zmírněním a poznenáhla i zrušením potrawní daně čili akcisu bude moci potrawa býti lacinější. Staw wojenský přestane býti břemenem i wojáku i občanstwu atd. Bůh dejž, aby se naděje a žádosti tyto vyplnily. Záležít na nich zdar a síla naší národní věci, pokoj i blaho obecné. Prowázejmež šlechetné občany naše w duchu k milostiwému trůnu otcowského našeho krále **Ferdinanda**. Modlemež se, at požehná Hospodin kroků a snahy jejich, at přinesau vlastem našim nový a radostný důkaz Otcowské lásky našeho krále.

BLAHOUĚSNÁ

Číslo 19.

Katolický týden-
ník tento pro Čechy,
Moravany, Slováky
a Slezáky vydává se
každou sobotu v bý-
valém knihkupectví
Schulzowském (nyni
Wácl. Hessa) v Je-
suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláči se: u wy-
dawatele na Dobyt-
čím trhu, č. 552, i ve
všech řádných knih-
kupectvích na půl leta
1 zl., na celý rok 2 zl.
stř.; — na c. k. poštách
pokoletně 1 zl. 30 kr.,
celoročně 3 zl. — Na
obalku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle IV. postní.

Obsah: Řeč na neděli IV. postní. — Jadrka. — Stav Cirkwe kato-
lické w: Francuzich. — Mám-li pak se předce knězi zpowí-
dati? — Obrazy slechetnosti. — Cirkewní zpráwy.

Dne 2. dubna.

Řeč na neděli IV. postní.

Ewangelium sw. Luk. VI. 1—13.

Dobrotu, milosrdenstwj a lásku Páně hlásá nám nebe i země. Ten, sřný prach pod nohama našjma, ta chudá trawička rostaucj na poli, ten nepatrný čerwjček ukrutý w prachu, i to ptáče letagcjc w po-
wětřj, člowěk, angel, wšse, cožkoli gest, oswědčuje nám, žiwým gest důkazem lásky Boží. »Děi wšskeh důwěrně hleď k Hospodinu, a Dn gim dáwá pokrm w čas přjhodný, Dn otwírá ruku Swau i nashycuge wšse-
líkž žiwotích požehnánjm.« Renjť to tedy, D. D., nic nowého, co se nám předloženým sw. ewangelium dnešnjm připomjná. Tžž wšsemohaucj Pán, kterjž má péči o každého, starostliw gsa též i o to množstwj weliké, gdaucj k Němu, táže se Filipa: »Dokudž nakau-
pjme chlebů, aby pagedli tito?« Učedlnjci oswědčuj, že »za dvě stě peněz chlebů nestačj gim, aby geden každj něco málo wzal;« onjť oznamuj, že tu gest toliko »pacholjť geden, kterjž má pět chlebů gečných a dvě rybě, to wšsak coť gest mezi tak mnohé?« Mistr ale a Pán welj: »Rozkážtež lidu se posaditi; a wzaw chleby, řdnž djkj učinil, rozdával sedjcjm. Těž i z ryb, gajž mnoho chtěli. A hle, zástupowé, genž gedli, nashyceni gsau.« Regsauliz to samé důkazy starostliwé dobroty a wšsemohaucj lásky Páně? Rež, komu bych to připomjnal, D. D., žeť gest dusse wjce nežli tělo? Žeť tomu tak, máme z úst Kristo-
wých. Nemusj-liž tedy tžž Kristus, tolik pečliwý o po-
krm pro tělo lidské: mnohem wjce starati se, aby se

wždy pokrmu dostávalo dusi našj? Wšsak Dn se gijž postaral o to, B. M.: Dn dal nám š nebe chléb, kteréhož kdo gisti bude, neumřeť na wěky. — Dn dal nám sebe sameho, tělo swé dal za pokrm, krew swau wydal za nápoj, aby nás, žiwené tak wzácnými dary, wzkrjřiti mohl k žiwotu w den neyposledněgšj. Š, kdož by Mu neděkowal za nepřebnaný ten poklad pokrmu nesmjrné Jeho lásky, za neyswětěgšj swátost oltárnj? Rež nastogte, D. D., negedni newděkem stranj se Pána, stranj se swého blahoslawenstwj. Bohdenž by mezi nimi nebylo ni gediného z nás, a bohda že nebude, pakli gen zdrawě uwážjme, čeho se nám dostává drahocennau swátostj tauto. Gjť zagistě, gak wám hned wyložjím, nabýwá

- 1) rozum swětla,
- 2) wůle sjln,
- 3) srdce poswěcenj.

Abj mohl člowěk dokonalým slauti a účastenstwj nebesťtanů dogiti, potřebj gest mu oswjceného prawdau rozumu, pewné, silné wůle a srdce, poswěceného lá-
skau Boží. A hle, pramenem, z něhož se rozumu swětlo, wůli sjla, srdci poswěcenj přjstij, gest welebná swátost těla a krew Páně, kterauž se

1) rozumu swětla prawého dostává. Čjm gest swětu wesskerému náš Pán Jezš Kristus, to, D. D., wšsickni dobře wjme. »Gaiť gsem swětlo swěta,« prawila gsau nám usta wěčné prawdy, »aby každj, kdož wěrij we mně, nezůstal we tmách.« »Dnť gest ono swětlo, kterěž oswěcuge každého člowěka, přichážegjcjho na tento swět.« (Jan. I. 9.) Dnť gest ono slunce

spravedlnosti, kteréž wzešlo nám, sedjcim we tmách a stínu smrti, abychom giž synové swětla byli. Awšak tomu-li tak, a že gest, hlásagj nám děginy osmnácti set roků, — tomu-li tak, nač bych dowodil, že swátostj oltárnj rozum žádaucjho swětla nabýwá? Neboi nenj-liž welebná tato swátost tělem a křwí Kristowau: ano, nenj-liž to Kristus sám, genž se nám w nj podává? Ž ušť Páně wyssla dráhá ta slowa: »Totot gest tělo mé, kteréž za wás wydanó bude.« (Luk. XXII. 19.) A, tedy neomylné slowo Páně o tom nás ugístuge, a »dotwzugesli to,« ať slow sw. Cyrilla užigi, »dotwzugesli to Kristus, dšli On o chlebě: Totot gest tělo mé! — kdož gest, gežto by směl mšti o tom pochybnost?« Ano, na neomylném slowu Kristowu zakládá se i wyřčenj téhož sw. otce i učenj weškeré Cirkwe, učej nás: »Hostie, která se ti chlebem býti zdá, nenj chlebem, nýbrž gest tělo Kristowo; wjno, kteréž widjme, nenj wjnem, alebrž gest krew Kristowa.« A k této blahé prawdě hlásimeť se wšickni. Nebylo-liž by tedy zbytečné, ššřiti slow o věci, kteráž z nj přjmo plyne? Kdyby člowěk doličowati chtěl člowěku, že slunce wzešlo w celé své gasnosti a kráse zaplaťsfuge mráforty nočnj, pokládali bychom to téměř za zpozdilost: a my bychom, wědauce, že swátostj oltárnj wchází slunce spravedlnosti, swětlo wěčné prawdy, Pán, Bůh náš, Kristus, pod střechu duffj nassich, směli se nedowěřowati slowům sw. učitelům a otců sborné Cirkwe, hlásagijcch nám sworně, že gest swátost oltárnj pramenem swětla pro duffe nasse? Ať tu ničehož nedjm o sw. Žgnáciowi mučedlnjku, ať ne připomjnam slow sw. Cypriana, Ambrože, Augustina, nepravj-liž žegmě sw. Cyrill: »Božškau swátostj tauto býwá obzhláště rozum oswjcen, aby wyrozuměl tomu, což směřuge ku spasenj a týká se Boha?« — Ano, »swátost oltárnj gest,« gaťž dj sw. Bernard, »chléb maudrosti;« — a »přebýwáli, žústáwáli we mně Pán wšsehomjra,« dokládá sw. Jan Zlatoústý, »neřeba mi giného swětla. On sám gest mi sluncem, gest mi swětleem.« A titto swatj wywolenci Božj, gegichžto maudrost a oswjcenost obdiwowati bude swět, pokud ší bude uměti prawé maudrosti wážit, oswědčowali, což sami zkufšili: kdož by gím tedy nechtěl wěřit? — Než, budjž tomu, že by tobě, B. M., na slowech gegich nebylo dosti: ay, nířdo ti nebránj, alebrž gá sám wyžýwám tebe, aby z wlastnj zkuffenosti hleděl nabýti newýwrátne gistoty o wyřčenj mém. Nebogjm se, aby mne pak w bludu stjhati směl. Přigjmage tělo Kristowo s wjrau, na děgj a lářkau, zkuffš to sám, že rozumu twému dostane se swětla, maudrosti a prawdy Božj. Awšak žároweň nabudeš gistoty, že pauhau prawdu žwěstuge Cirkew, hlásagje tobě, že

2) swátost oltárnj upewňuje, posilňuje duffe lidšké. Awšak i tato prawda ležj na bjledni, anjž třeba učiniti wje, leč odwolati se na to, co giž

praweno gest. Když gšau se před pěti sty lety přjwalšli diwoej Tataři do wlastj nassich, a pohubiwošse milé kraginy Morawšké mečem a ohněm, broznau mocj Holomauc oblehli: ay, kterať se žmuzilo šřlčené wogřko statečnjch Morawanů, kđž k nim přjřhly na pomoc žástupowé čeřstj. A w duffi lidšké, w kteraž Pán a král žástupů nebesřch přjchází w newšwětgřšj swátosti oltárnj, nerozmohla by se moc a šila tjmto přjchodem Geho? A, pokud se žnáme, D. D., wyžnati musjme, že giž i naděge mohútné pomoci, newálo šily dodává i slabochu: awšak swátostj oltárnj nedostává se nám toliko naděge, alebrž pomoc skutečná. Ano, B. M., Kristus Pán, wšsemohaucj Syn wěčneho Boha, spoguge se we swátosti oltárnj s námi w skutku a w prawdě. Gako chleb a wjno přechází w krew, a křwí w žily i w celé tělo člowěka, dodáwagje mu i šily i žiwota, takť přelšwá se w swátosti této moc a šila wšsemohaucj lářky Páně we mđlau duffi nassí. A gestlžje Bůh s námi: můželiž to býti, aby žústalo mđlé a slabé řdce nasse? Ginošřšj pastiwec Bethlemšřj Dawid porazil obra Golliašse, hřdinšřka Bethulianka Judith sřazila hlavu Holofernowi, že Bůh posilnil ramene gegich: nač bych tu tedy dosřědčowal, co každému z nás musj býti patřné a žgowné? — Š kdo to wj, co nám slowo Božj, co učenj Cirkwe swaté o swátosti této káže, nemůže leč wyžnawati se sw. Cyprianem, že »ochabuge duffe lidšřka, kteréžto newšly swátost oltárnj;« gemuť nelže, leč oswědčowati se sw. Janem Zlatoústým, řřkaucjm: »Běřcij přjstupugi k stolu Wšsemohaucjho, a že stolu Páně přjpraweňého prospěch a šilu berau proti těm, kđž ge sužugi.« Ano, radug se duffe křěřtansřřka, kteráž se lekáš, že ti nebude lže pro slabost odolati úřkladům pokuffitelowým! Šle, Pán wolá tě — pogđ a gež chleb daný ti s nebe: pod poswátňau žpůsobau chleba wegde Kristus Pán pod střechu twau; Wšsemohaucj spogiw se s tebau, dodá tobě slabému šily, že wyžtrwáš, že swjtgjžš w bogi osudném. Radug se, B. G., křej pod břemenem sauzenj a křjžů křesáte! Šle, Pán wolá wás: »Pogđte, a gezte chleb, křejž gšem přjprawil, pigte nářog, křejž přjřrogil gšem wám.« — Ruže, přjgmete Křista! Přjchodem Geho šesjly duffe, křjž, pod křejmž gřte křesali, pozdwišse, poneřete gako gho snadné, a řoruna trnowá proměnj se wám w řorunu sláwy. A lřons, král Kařtilšřj, přjgaw žároweň se wšřim wálečnjm lidem swým tělo Páně, odwážil se s newelkau mocj do boge proti newřřšřnjm wogřkům Saracensřřjm: a šle, dwařrate sto tisjic nepřátel poraženo gest hřřřřkau lidu křěřtansřřého. Když se za časůw pohansřřch cřřřřů lřřm wřtekem doráželo se wšřech řřran na Cirkew, přjgjmáwáli křěřřané každý den tuto swátost. — A wjeřli, D. D., proč? Dniř činjwali to wedlé slow sw. Cypriana proto, aby tudjž mohli též sami pro Křista wyliti krew.

Z kdož newj, gakyhmi hrudinami honosila se tehdaž Ejerlew? Komuž medle nenj powědomo, že přičítali mučedlnjci slawná wjtězstwí swá sile, nabyté chlebem s nebe, nabyté tělem a křiwj Spasitele? — Awssak nebudeš wám, D. D., potřeby, dowoláwati se wssch těchto swědecktwí: wlastnj zkusenost přesvědčí wás lépe, než to slowa domedau, že se swátostj oltárnj owssm rozumu swětla, wůli sly, awssak spolu

3) srdci poswěcenj dostává. Žet oswjce: nost rozumu, že sja wůle gsau wzácnj darowé Boží, že člověk bez nich nikterak dokonalým nemůže slauti: na tomě se zagistě snášjme wssični. Awssak nesmjn wám, žarowen tagiti, D. D., že cilem nassjm gest poswěcenj nasse. Bez něho, a byt rozum náš pronikal tagemstwí, ukrytá před angely, byt w nás byla sja nepředněgšjch duchů nebeských, musili bychom se odřjci naděge wěčné spásy. Awssak což medle poswěcuge srdce nasse? Krátkým slowem budiž wám dána odpověd. Poswěcenj dochází srdce nasse milostj a láskau Boží. Awssak teš mi powězte, kde gest wal: něgšj a bohatsj pramen milosti a lásky této, než ge sám Kristus? — Že ho nenj na nebi, nenj na zemi mimo Boha, o tom nemůže, o tom nesmj pochybowati křestan: wjm tedy, co byste mi musili řci k otázce mé. A tomu-li tak, nač bych šjřil slow o wěci patrné a žregmé? Přigaw Krista a spogiw se s Njm, dage se proniknauti božskau Geho mocj, kterakž medle mohl by člověk žustati studeným a chladným, žustati bez milosti a lásky Boží? Ahy, kámen, železo, přiči: něné k ohni, rozpálj se, že teplota vychází z něho, že z něho sršj giskry: a dusse lidská, oblažená, proniknutá přítomnostj Pána wssj swatosti a lásky, mohla by nerozjiti se ohněm, kterýmž plane, kterýmž wss: chen swět rozpáliti chce půwod lásky, Kristus? D po: kud Boha swěho důstogně a hodně přigjmá člověk, musj býti poswěceno srdce gehu nebeskau milostj a lá: skau. Zejž přebýwage we stánku srdce, oddaného Mu wjrau, wděčnostj, láskau, neustane tagemtau mocj přítomnosti swé působiti na wssedj myšlénky, city, tauhy, žádosti, snahy, skutky gehu. A kde ta: kowýto mistr, diw-li to gaky, stane-li se učennj ná: sledownjkem učitele, stane-li se podobným obrazu Boha swěho? Nikoli, D. D. Diw-tě to na opak, pakli by žustal studeným a wlažným, žustal bez lásky. Láska Kristowa, kterauž milowal Dce, gsa ho po: slussen až na smrt kříže, milowal nás lidi, wěnowaw život swůg, wycediw krew, položiw dusšj swau za nás, nehodné přátely swé: gest ohněm, kterýmž roz: gehráto gest giž na tisíce srdcj lafomcůw, že rozdali štatky mezi chudé, rozjiceny gsau giž milliony swě: tákůw, že dali wýhošt wsselikým zlostem a marnostem záhubných žádosti swých. Přibljženjm se Kristowým obrátil se Zacheus, obrátila se Magdalena, obrátil se lotr na kříži: z hršjněkůw učiněni gsau milownjci Boží, poswěceni gsau za wywolené nádoby milosti

Páně: a přichod, spogenj, szednocenj Kristowo s dusšj lidskau by méně wydalo? — Odstup to, D. D. Gako gest patrné slunce na nebi, tak žregmá gest prawda, že swátostj oltárnj netoliko swětla rozumu, wůli sly, alebrž i srdci poswěcenj se dostává — drahá tato swátost že gest bezpečným rukogemstwím života, bla: hoslawenstwím.

A tak připomenuw wám, D. D., důležité tyto prawdy, dowolte, ať se wás něco otáží. Powězte mi tedy, co se wám zdá: gakeho gměna zaslawil by člověk, gestto by, ugistěn gsa wjrau o wssch těchto wěcech, nedbal by uznati, nechťel by užiti dobrotiwé lásky Páně? Gát bych geg nazwal newděčnjkem: ale wjm; že, ačť gest newděčnost hroznau neřestj, člověk takowů hoden by byl horšjho gměna, horšjho ná: zwu. Než pusťme mimo sebe starost o názew, a ra: děgi se starejme, aby nepadla na nás kletba newděku toho newyslowného. Že nasylil Kristus onen žástup na paussti, chtělš Geg učiniti králem: nuže, B. M., obmyšlenj od Krista pokrmem angelským, dokážme, že Geg skutečně za krále máme, že wděčnostj a láskau odsluhowati se Gemu w každé chwili ho: towi gsme; dokážme, že sobě daru Geho umjme wá: žiti, že chťegjce dospěti k dokonalosti, s taužebnostj chwátáme k pramenům života, k stolu, připrawenému nám Geho láskau, pospjcháme k Němu samému pro pokrm, pro chléb nebeský. Že gsme ochladli w milo: wánj Kristowu, že hasne wjra, že stýdne láska, že se rozmohla mezi námi nedbalost o dokonalost dusse, o spásu a blahoslawenstwí, musjť nás rozkazy swými wybjzeti Ejerlew k účastenstwí stolu a přigjmánj těla Páně. Nuže, B. M., poznawšse lásku Páně, uposled: němež přede wssjm rozkazu swé matky, a giž w tomto swatém čase smjřiwšse se s Bohem, poswěťme se swá: tostj oltárnj, aby rozumu nassmu swjtilo slunce prawdy, abychom, gsaue wůle perwé, dosšli poswě: cenj srdcj swých. Kristu přistrogiwšse stánek, ustawičně giž o to mēgme pěči, aby On žústawal ustawičným na: ssjm hostem, byl nassjm wůdcem, byl ochráncem, šilau i láskau nassj, aby nemusil nikdy giž ani na okamženj odwrátiti se od nás, ale gsa nynj nassjm Pánem a králem, byl nassj radostj a sláwau na wěky. Amen.

J a d ý r k a.

1. Z kořene zlého dobrý strom newyrostě.
2. U sazi a kotle nikdo nezběli.
3. Mnohá dobrá rada neslychá se ráda.
4. Kdo porušuje jeden aud, uráží celé tělo.
5. Pracowitému wszude chléb roste.
6. Není dobrým, kdož lepším býti nežádá.
7. Prwni chyba klade druhé lawku.
8. Nehled' na to, kdo jsi, ale jakým býti máš.

Fr. Wl. Hek.

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračování.)

Prvé však, než se dále obrátíme, musíme zřetelně ze jména vytknouti ústav, kterým francauzský národ značně osvědčil veliký obrát v smýšlení náboženském. Minímeť *jednotu Lyonskau pro rozšiřování wíry*, pokládajice ji za nejznamenitější úkaz na roli účinnosti křesťanské za panování Bourbonowců. Z malých počátků wzrostla dotčená tato jednota v té míře, že nyní již po všem světě rozšířila i ratolesti i mohutné působení své. Prvním rokem trvání jejího obnášely příjmy 15,272 franků, za posledních let wzrostly již výše čtyř millionů.* Z takového znamenitého ročního příjmu lze snadno vyrozuměti, jak wrele umí se Francauz ujímati věci, pro které srdce v něm zahoří, jak walného účastenství tudíž dotčená tato jednota musila nabýti, a jaké jest již množství lidí, lnaucích k Církwi katolické we Francauzích. Podobnau mērau mohauť nám býti i jiné výjwy některé na swědectví, že wíra křesťanská každým rokem znamenitě se zmáhá. Walné rozšíření milosrdných sester po wší zemi, rozsáhlé působení bratří duchowního wyučowání a jiných stowaryšení čili spolků duchowních, směřujících i k obnowení i k probuzení a utwření ducha katolického, jsau důkazem, školy a ústavy wychowávací pro mládež obojího pohlaví, nemocnice a káznice staly se jewištěm příkladné horliwosti a lásky francauzských katolíkůw: obnowená láska k wíře a Církwi jest pak owocem jejich.—Že však nám působení jejich tuto místněji rozebírati nelze, ponechawše to sobě k jinému času a místu, promluvíme jen něco málo o znamenitých těch mužích, kteří po Chateaubriandowi nejwíce k tomu přispěli, že se wíra we vlasti jejich opět zotawiti mohla. Nebudeměť na omylu, díme-li, že z kněžstwa *Lamenais* a *Lacordair* w tom ohledu nad jiné znamenitých zásluh sobě dobyli. Wýteční tito mužowě počali dráhu swau hned za Bourbonowcůw, a tudíž za časů Církwi nepřizníwých.—Kněz *Lamenais* byl w 34 letech, když na se zřetel celé Francie obrátil. Nadán bystrotau ducha, nadšením pro Krista, zápalem pro prawdu a wýmlownosti proroka, dal se newšední tento muž celau duší do boje proti newěreckému duchu a směru wěku swého. První dila jeho spisowatelská wysla za prvních let panování Bourbonowců. *Lamenais*,

omámený nadějemi, přirozenými ohniwé powaze jeho, a oslepený leskem idealůw, stál z počátku w řadě těch, kteříž newiděli pro obce jiné spásy, leč w samowládě králowské. Maje w paměti hrózně výjwy z časůw první rewoluce, lekal se republiky. Domníwaje pak se, že králowě, poučení bywše trpkau zkušeností, již nejinak než jako otcowě šetřiti budau práw, a usilowati o blaho národů, byl *Lamenais* horlilem o utwření trůnu. W krátce však se mu oči otewřely: ohniwý hájitel wíry a Církwe pozbyl důwěry w pomoc králowu, a stal se hlasatelem učení, wedlé kteréhož papež není toliko hlawau Církwe a otcem wěřících, alebrž *neobmezeným* pánem nad biskupy a weškerým křestanstwem, učení, kteréž papeži neomylnost přičítá a *ultramontanismem* sluje. Kdo zná přirozenau powahu Církwe, musíť dobře wěděti, kterak se to protiwi duchu přesně katolickému, pakli se přičítá jednomu údu, a třebas by to sama hlawa byla, což dle připowědi Páně celému sbornému tělu náleží. *Lamenais* newytrwal owšem dlawho při tomto smýšlení: odwrátiw se však od něho, zaběhl přes čáru na bezcesti, a Církew, jak dobře kdosi powěděl, želi nad ním, jako nad padlým anjelem. Duchowenstwo francauzské, chodiwši k němu do školy, pokud byl hlasatelem a wýmlowným zastupcem ultramontanismu, nedalo se za ním, když odraziw se od Církwe, swau vlastní cestau kráčet i blauditi počal. Awšak majice o tom náležitě sauditi, nesmíme některých věci mlčením pominauti, ač chceme-li čtenářům swým wěrný obraz o stawu Církwe katolické poskytnauti.

Lamenais, wydaw první dila swá *o Církwi a o netečnosti náboženské*, lesklau wýmlownosti a bystrotau ducha swého zadal protiwníkům wíry we Francauzích citelnau ránu. W Římě wítáno w něm nowého téměř učitele Církwe. Francauzské kněžstwo welebilo jej, honosíc se jím jako pomazaným Páně. Jak mile však w pozdnějších dilech filosofii i práwa i místa w náboženství pauštěti počal, jali se proti němu hlasowě pozdwihowati. Než tehdaž utišil poznenáhla powstáwající bauri. Odlaučiw se od zásad swých, dle kterýchž zakládal kwět Církwe a zdar člowěčenstwa, na přízeň samowládě, přiwinoval se, až pak i cele přilnul k domněti, jako by jediné papež, spojiwši se s národy, člowěčenstwem, náboženské i občanské společnosti k nowému zrození mohl pomoci. Krásný obraz veliké sjednocené obce křesťanské, wzdělané na základech wíry Kristowy, stanul a wznášel se před ním. Papež měl býti hlawau, wšickni národowě měli býti údy rozšířené této po všem světě republiky. Záludný takowýto obraz ujal žiwau moci weškeru duši jeho. Tu vypukla druhá rewoluce francauzská r. 1830. Karel X. musil prehnauti;

* Lyonská jednota k rozšiřování wíry powstala r. 1822 w Lyoně. Generální wikář biskupa Nowo-Orleanského w Americe sbíraje w Ewropě almužny pro chudé Církwe katolické zámořské, podal k tomu podnět. Dwanácte mužůw katolického ducha i srdce sestoupilo se na den *Nalezení sw. kříže* 3. kwětna 1822, učinili návrh a položili základ k slavné jednotě této. Podlé příkladu této Lyonské powstala w naší říši podobná jednota — Leopoldinská: a obě působí blahodějně k rozšíření králowství Páně.

baure rozkotawši trůn posledního krále z Bourbonců, hrozila pohltiti tudíž i Církew. *Lamenais* stanul jako apoštol swobody na čele nadšených slowem jeho mužůw, a počaw hlásati ohniwým slowem náhledy swé, wyzýwal všechen swět, aby spojil wěc swobody s wěci katolické prawdy. U prostřed obecného kvašení počal k tomuto účelu vycházeti časopis, *Budaucnost* řečený, a *spolek pro uhájení swobody w náboženstwi* založen jest. Duch časopisu měl nacházeti podpory založeným spolkem. „Pokud jste,“ tak mluweno k národům, „otročili občanskému absolutismu, musilať hynauti i zanikala všeccka wíra, všechen žiwot w Církwi. Pokud jste,“ wolal k národům, „swobody se domáhali, wylaučiwše se z jednoty Církwe, každý z wás sám jaksi o sobě stáwal, a tyranská moc wáших nepřátel losy metala o žiwot a blaho vaše. Naše i twoje moc,“ oswědčował papeži, „wezme za swé, „zachovej nás i sebe, přidej se k národům, odtrhni se od těch, kteříž tebe uwodili w porobu, utec se pod ochranu národů, a lid tebe chrániti bude mohutným ramenem a silnau paží swau. Moc twoje umírá zároveň s wírau. Pokud je chceš uchrániti, připoj se k člowěčenstwu, dospělému dewatenácti wěky. Odwrať se od swetských zbytků býwalé twoji rozkotané welikosti. Nač jsau ti ty purpurowé hadry, leč na posměch tomu, cos býwal, nač jsau ti, leč aby jimi zakrýwal slavné ty jizwy, tato swědictwí swatých bojů twých, kteréž jsi druhdy bojowáwal ke cti člowěčenstwa proti tyranstwu. Sila twá nepotřebuje ni žádného mámiwého lesku, onať zajisté leží w tobě; ona wládne u wnitřním wědomí powinnosti twých otcowských, twého nowau spásu nesaucího powolání; onať wládne obětíwostí, neznající ani oddechu ani mezi. Sláva wítězství nikterak tě nemine, awšak jediné za tuto cenu.“ — Tak mluwil *Lamenais*, tak psali učennici a přátelé jeho *Lacordair*, *Gerbét*, *Montalembert* a jiní. Wláda nowá, proti které neméně než proti staré, padlé, bojowali, počala hroziti, že zastawí jim a kněžstwu platy. Nadšení apoštolowé swobody církewní nelekli se však nikoli těchto hrozeb. „Wezměte sobě,“ prawili, „wezměte sobě, co wám libo, wezměte si chrámy, wyžente si nás z přibytků našich: jedno — swobody sobě wziti nedáme. Čim lítěji budete wy nás utiskowati, tím více bude nám wěřiti a srdečněji přilne k nám lidstwo. U prostřed lidu wěřícího lépe nám bude, než kdybychom s wámi jídaly za stoly, skwaucími se zlatem a stříbrem.“ Stodola, we kteréž wyhnání jsauce ze chrámů swých, z kamení wzdeláme oltáře, jsauc naplněna lidem Inaucím upřímně k wíře a Církwi, milejší bude Bohu, než jsau ty slavné, nádherné budowy, do kterých sbíhá se vaše zwě-

dawost a pohoršení, a kteréž przniti jste nawykli newěrau a přewráceností swau.“ —

Takowau řeči ohromili jsau wydawatele dotčeného časopisu celé zástupy, neuwyklé na ni, z úst kněží francauzských za Napoleona, Ludwika XVIII. a Karla X. Hlas jejich a heslo swobody nalézaly sice ohlasu w srdcích národu; vláda však pozdwišla proti nim moci swé; biskupové obávajíce se wětších nátisků a bauřek, prohlásili se proti nim, a papež Řehoř XVI., předzwídaje boje s mocnostmi swetskými, wydal zápowěd swau na onen časopis. Jednau tauto ranau rozsypaly se tauhy a snahy *Lamenaisowy*. Podaw se z počátku, awšak brzce opět postawiw se na odpor wůli papežowé, pozbyl přátel a všeho téměř působení na Církew we Francii.* Pád welikého toho ducha byl hrozný — působení jeho však nezůstalo cele bez blahých následkůw. Národ, unešený ohniwým hlasem jeho, počal wěřiti, že nestoji na odpor swoboda Církwi, učennici pak kleslého tohoto mistra, roznícení zápalem jeho k milování Církwe i ku všelikým obětem pro zdar a nowé zwelebení její, w nejedné věci odstaupiwše od učitele swého, zůstali smělymi hajiteli a wytečnými rozsewači katolické prawdy.

(Pokračování budaucně.)

Mám-li pak se předce knězi zpowídati?

(Pokračování.)

»Musím-li se zpowídati, učiním tak; budu se ale zpowídati Bohu, a ne knězi: neboť gsem urazil Boha, a ne kněze; a rozhřessenj mi také udeluge wlastně Bůh, a ne kněz.« — Co pak na to odpowíme? Za wěc má do sebe welikau wáhu! Welikau wáhu má owšem, awšak předce učenj Kristowa nepřewáží; i mnoho prawdy do sebe má, awšak předce prawdy katolické newynwrátí. Prawda gest, že hříchem hněwán byl Bůh, a ne kněz; i to gest prawda, že kagjicjho hřissnjka na milost přigjmá Bůh, a ne kněz, a následowně že to rozhřessenj, kteréž udeluge kněz, wlastně od Boha pochází. Nynj se ale ptám, kde to w písmě swatém stoji psáno, že bychom se měli genom Bohu zpowídati? — Psáno to nenj nífde, ani w starém ani w nowém zákoně. Nenj-li to ale psáno w Písmech swatých: gať nás může o tom kdo ugistiti, že by takowá zpowěd byla Bohu přigjmná, a kagjicjmu člowěku k odpusttění hřichů postačitelná?

* *Lamenais* wydal po swém návratu z Říma nejedny spisy, kterýmiž plamennau řeči wyzýwá národy k rozkotání dosawadních poměrů občanských. Ubohý, zapomenul tehdaž, na čem se prawá swoboda zakládá! Spis jeho byl jako blesk w strašné noci; na štěstí, že hrom z něho newystřelil. Ewropa byla by se stala bez pochyby koněinau rumůw a popele. Na omylu však byl by, kdož by pochybowati směl o šlechtěné mysli a srdci horícím pro blaho a spaseení lidské. Co wytečnému duchu to-muto slušné musíme wyčítati, jest: že pustiw obraznosti celau uzdu, dal se zanéstí wášní, kamž by jej rozum ani wíra newyly pustily, odkudž jej newywede — leč milost a láska Bůží.

Swatá Církve nás o tom neugíffuge, ano, ta nás, zpolehagje na swaté písmo a na živé učenj apo-
stolské, ta nás právě posílá ke kněžím, abychom se
gim zpovjídali. Neugíffuge-li nás ale o tom swatá
Církve: kdo giný může nás o tom ugíffiti? Swatá
Církve gest slaupem a utwrzenjm prawdy (1. Tim.
III. 15), člověk ale, stoge na odpor učenj a slowu
gegjm, gest lhář. (Zalm CXV. 2.) Anebo to uznává
za pravé lidský rozum od sebe sám? A ten téměř
docela ničeho nepoznává s gíffotau. Kdyby lidský
rozum s gíffotau poznával dnes, gakhým způsobem
by se hřisnjš s Bohem smjřiti měl, byl by to musel
poznáwati gíž před narozenjm Krista Pána. Na-
hlédnemes-li do dějin paměti lidské, zpytugje, co
wšsecko nawrhowal kagiejm lidem, aby rozhřessenj
dosáhli, a shledáme-li, že tito nawrhowé byli ne-
toliko rozličnj, anobřž žet sobě také přjmo stáli na
odpor: zapřjti se nedá, že lidský rozum o sobě sám
ničeho newěděl, a že newj až podnes, gakhým způso-
bem by člověk rozhřessen býti měl. Gať může tedy
člověk býti ugífften odpustěnjm swých hřjchů, když
se z nich toliko Bohu samému zpovjdá? Kdož se na
ten způsob s Bohem smjřiti zamejššj, tomu se do-
gísta nezgewj Bůh, aby mu přjmo oznámil, řka:
»Dausen synu, odpaušštegj se tobě hřjchowé twogi;«
angela mu s nebe také nepossle, aby ho takowým
nawěšštm potěšil. Pdzůstává gessťe gedno znamenj,
z něhož člověk poznati může, smjřen-li gest s Bohem
člil nic: totiž pokog swědomj. Awšak ani toto
znamenj nenj zcela gísté a bezpečné; neboť wlastně
genom z nepokogného swědomj s celau gíffotau za-
wjratl můžeme, že člověk w nepřátelstwj s Bohem
gest žiw, gessťo naproti tomu pokog swědomj může
býti genom zdánlívý pokog, při němž swědomj buď
nášlím potlačeno anebo lšj uchlácholeno na čas gako
spj. Neznepokoguge-li ale raněné swědomj člověka na
čas, tjm strasslívějšj bude gehu náhnětek, až pro-
citne že sna záhubného; a nestane-li se to dřjw, stane
se to w hodině smrti; a bude-li ten člověk buď ná-
hlau smrtj zachwácen, anebo podařj-li se mu, aby
swědomj své i tenkrátě lichau maudrostj tohoto swěta
w zdánlívém pokogi zachowal: procitne dogísta, a mu-
čiti bude člověka newyslowitelnau hrůzau, když se
ten člověk dostawj k Božjmu saudu. A protož ani
pokogem swého swědomj někdo se klamati nechťeg, že
by gíffotně s Bohem byl smjřen: welmi lehko možná,
že tento pokog gest genom zdánlívý. — A co pať
gest to: »Bohu se zpovjdati?« Co pať může člověk
Bohu powjdati, čehož by gehu wšsewědaucnost newě-
děla? Anebo gake pať může býti před Bohem wy-
znánj, gessťo zde člověku zhola nelze, aby něco za-
tagil anebo něco zapřel? Poněwadž ale Bůh wšsecko
wj, poněwadž se před Njm ničeho zatagiti, ničeho
wymluwiti, ničeho zapřjti nedá: zdalž to nenj holý
nesmysl, prawjli kdo, že se Bohu zpovjdal? Co

pať bychom sobě pomysllli o takowém člověku, kterjž
by nám řekl: »Gá gsem powěděl sobě samému, co
gsem učinil, anebo gá gsem se přjznal sobě samému
k skutkům swým!« Co bychom si mohli o něm gi-
ného pomyslliti, nežli — že gest blázen. Powěděl sobě,
což prwé gíž wěděl; a přjznal se sobě k těm wěcem,
kterjchž sobě samému nikterak zapřjti nemohl. Gaká
to gest řeč? To-li ale holé bláznowstwj gest, kdyžby
někdo řekl, že se zpovjdal sobě samému: zdali se
gewj w tom wěššj maudrost, prawjli kdo, že se
Bohu zpovjdá, gessťo zná Bůh srdce lidské gessťe
mnohem lépe, nežli člověk sám. A na takowém ne-
rozumu by někdo chtěl zakládati spasenj své? Zpo-
wjdá-li se tedy kdo: musí se ginému člověku zpo-
wjdati; a chce-li prostředkem své zpowědi au-
časten býti odpustěnj hřjchů: musí se knězi zpo-
wjdati, gemuž Kristus Jezš dal moc, aby we gměnu
Geho právě kagiejm hřisnjšm hřjchy odpaušštel.
Dokud Pán Jezš osobně a widitelně byl na swětě:
nebylo potřebj, aby se byl Gemu kdo zpovjdal, a On
také skutečně právě kagiejm hřisnjšm odpaušštel
hřjchy bez zpowědi; když ale odewzdal ten saud
kněžím nowého zákona: gať se může kdo ustanowenj
Geho protiwiti, když chce Geho milosti býti aučasten?
Zkrátka tedy řjci můžeme: že ten, kterjž podle usta-
nowenj Jezšše Krista šrže kněže nechce býti rozhře-
ssen, a Bohu předpřisowati se opowazuje, gakhým způ-
sobem by ho na milost přjgmauti měl, že ani roz-
hřessenj ani smilowánj nezasluhuge, a že ho také ne-
bude aučastnjm. Totěž prawj swatý otec Augustin,
gežto žregně a wšslowně dokládá: »Někdo sebe ne-
swod, prawě: Zagné čijnj před Bohem pokánj.
Wšj Bůh, co se w mém srdci děge, aby se nade mnau
smilowal.« — Kdyby to postačowalo: nadarmo by
byl řekl Pán Jezš swým učedlňkům: »Cožkoli roz-
wážete na zemi, rozwázáno bude i na nebi, —
a nadarmo by byl odewzdal kljče králowstwj nebe-
ské ho své swaté Církwi.« — Wykládage wzkrjssenj
Lazarowo, prawj tentjž swatý otec Augustin, že
milost odpustěnj přichází šice od Boha, rozhřessenj
ale že se děge předce genom šrže ruce kněžské. Pisseť
takto: »Ačkoli knězi nekřjšj žádného z mrtwých, proto
mohau předce wjce prospěti, wjce nad kagiejmi se
smilowati, gežto gim odpaušštegj winy hřjchů. Když
wzkřjšl Pán Lazara, nařjdl učedlňkům, aby ho
rozwázali (neboť ginak z hrobu wygiti nemohl), čjmž
ukázal, že moc rozwazowati dána gest kněžím.« (Knih
o pravé a nepravé kagienosti k. 19. řeč 8. slowa
Páně.) — Staupenci gístého Nowaciána, kagjře
w čtwtém stoletj, prawili také, že by se lidé genom
Bohu zpovjdati měli. Proti těmto kagjřm ale na-
psal gíž swatý otec Ambrož w knize své o pokánj
takto: »Prám se: Kdo ctj Boha wjc? ten-li, genž
Geho rozkazů gest poslussen? člil ten, kdož se gim
protiwj? Bůh nám ale přikázal, abychom Geho slu-

žebníkův (kněží) poslauchali; když se jim tedy (v swátostné zpovědi) podrobugeme: vzdáváme čest samému Bohu.« — Gaký gest ale toho wšeho následek? »Z toho že wšeho widim, že, chcieli od Boha dogiti odpustění swých hříchůw, že mi předce nezbývá gi- něho nic, než abych se z nich kněží zpowjdal.«
(Pokračowánj budoucně.)

Obrazy šlechtynosti.

Láska manželská.

5.

Nepowázlivého nesmyslníka ledagakás posseti- lost napadne. A dobré by bylo, aby aspoň sám toliko byl. Ale gesli tu manželka, a gsau-li tu dítky, — ay! gakť mnoho magi oni se o něg co báti!

Tak také hrabě C — w Paříži w gednu takowau chwili učinil sázku o nic menšího, ale spolu také o nic possetilegššího, než gedn kůň geho že přes kulatý stůl, úplně prostřený pro čtyřicet lidí, skok učinj, tak aby nic z toho wšeho nebylo porasseno. Známj a tak řečenj přátelé geho místo co měli mu lasťawě přimluwiti, i hned podobnau possetilostj dali se nasaditi; a tak sami nasazení gsauce, wsadili znamenité penjze proti němu. Než ze sluhů gegich sprosťých nebylo tu žádného, genuž by se bylo i za hodný penjz chtělo, k takowému nebezpečnému skoku se odwážiti. Hrabě C — tedy prohlásil se, že on sám na koně wsedne.

Choť geho uslyšewšši to, co nenywěš mohla, gála se prositi, naléhati, aby geg od ničemnosti této odwrátila. Než manžel byl též gedn z těch, kterjž nepravých a skoro i bláznowstých domněnek o gakési cti plní gsauce, i to knj přičítaj, aby člowěk slowu i na učiněnou possetilost, nhybž i nepravost danému, dostál, a odstaupiti od něho i wyznati nesmysl swůg za hanbu pokládaj, na čisto zapomjnagje, kdo řekne: »Gá chybil,« — že nepravj nic giného, než: »Gá gsem dneš maudřegšj, než gsem byl wčera,« — a maudřegšjim býti, to owšem že ku poctiwosti slaužj, nikoli wšak ledagakés bláznowstwj — a dokonce ne bláznowstwj s nepravostí spogené, byt ono na sta newjdanych i neslychaných hluků natropilo.

Hraběnka tedy se wšemi prosbami swými od- byta bywšši slowem suchoparným, »že tu hraběti běžj o čest geho,« — ubohá owšem newvěděla, co počti. Z gedné strany spatrowala sebe i s dítky osíralau, a to způsobem, genž před nižádným sšlechtným člowěkem nemohl omluwen býti, neřku pozlitowánj dogiti: na druhé straně widěla manžela, an z pauhé ničemné swéwolnosti drahé zdrawj, ba i žiwot nasadiv, buď co bjdný mrzák se wleče, aneb dokonce s rozdrčenými audy mrtew tu ležj. A byt snad i takowé nessťestj geg minulo, těžká summa peněz, kteráž na gisto byla wyhozena, geg i rodinu

na mizinu byla by uwedla. Z protož bez wáhánj dálššjho chopila se prostředku, kterjž gj wěrná k chotí láska w osudnau tu chwili na ruky dala, a kterjž manžela z patrného i swéwolného nebezpečnstwj násilně a pagednau wytrhla.

Když byla totiž gestě gednau, ač nadarmo, wšse wynaložila, co by bylo manžela pohnauti mohlo a mělo: wzala dvě nabité ručnice, šla u wečer před tjm dnem, co měla odwážliwost provedena býti, do stáje, a koně welebeného gednau ranau od- pravila. Pak wstaupiwšši před hraběte, wece: »Manželi můg, máteř ditek Waffich práwě teď koně Wám zastřelila!«

Pán prawj w krásném podobenstwj swém: »Přinuť wgjtí!« (Luk. XIV. 23.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Minulau neděli, na den sw. Josefa, ráno hned po 5. hodině scházela se takorka celá Praha na Koňském trhu, čili, jak se od nyníčka jmenowati má, na sw. Wacslawském náměstí. Wše se tu walilo i tisklo k starobylé soše sw. našeho dědice a wojwody Wacslawa. Wenkowané i městský lid, žákowé našich škol, občané ze všech tříd staroslawné naší Prahy shromáždili se tu k slawnosti, jakowěž, pokud jsau mě powědomy dějiny národa našeho, na místě tomto ještě nikdy nebylo. Slawné wyslanstwo z měst Pražských, majic se wydati do Widně k cisařskému trůnu drahého krále našeho *Ferdinanda*, dosvědčilo totiž skutkem, že w srdci Českém duch starowéké nábožnosti nikoli neutuhnul.* »Mámeť důležitau cestu před sebau,« powěděl wůdce tohoto sboru k shromážděným vlastencům, »mír a zdar vlasti, sila, sláwa, blaho národu našeho od toho zawisí, jak ji wykonáme. Nesmímeť se na ni wydati, leč s Božím požeňháním. W chrámu Páně Týnským půjdeme záhy z rána na mši swatau, a po té odebereme se teprwé k nádraží, wydáme se do Widně.« — W ten rozum muwil upřímným slowem vlastenecký p. *Faster*. Česká slowa jeho dotkla se českých srdcí — a rozběhla se jako jiskra elektrická po wši Praze. Zbožné nadšení spojilo se s vlasteneckau horliwostí a láskau. Každý strojil se do chrámu, aby se s vlastenci před Bohem rozlaučil, modlitbau aby wyprowodil své bratry, berauci se we jménu Pražanů, we jménu národu k milostiwému našemu králi. Týnský chrám Páně byl by nestačil. Musiloť se wyhlidnauti k tomu jiné místo — a sice to nejprostranější náměstí w celé Praze. Tak se nám dostalo náboženské slawnosti národní, na kterauž, co žiwi budeme, jistě nezapomeneme. — U sochy swatého dědice a knížete našeho rozbil se stan, a w něm připravil se oltář. Prapor národní české barwy powiwal powětřím, a české srdce oddychalo radostí při pomněni na býwalau a znowu kynauci sláwu milowané naší vlasti. Nebe samo usmíwalo se na to památné ráno. Staré a nowé národní gardy, ozbrojené študentské sbory a nesčíslné množství lidu naplnily celé to náměstí, taužebností očekawajice

* Pro budoucí paměť stájeť i w našem *Blahowěstu* jména počestných oněch mužůw, kterjž podali žádosti a oznámili potřeby našeho národu Českého otcowskému králi našemu. Jsauť pak následujici: *Faster*, *Banset*, *Brabec*, *Dittrich*, *Eger*, *Ehrlich*, *Fryč*, *Halla*, *Krug*, swob. pán *Lämmel*, *Reichl*, *Seidl*, *Trojan*, *Veith*, *Wanka*, *Wyskočil*, *Wyšin*.

příchod vrchního otce a pastýře svého duchovního, knížete arcibiskupa. I přišli jsau nejprwé slowutní naši občané, wyslancowé měst a škol Pražských. Posléze zawítal drahý náš arcipastýř uprostřed wěrného lidu Českého. S upřímnau láskau wítal jej tady každý prawý syn Církwe a vlasti. Každý zajisté se těšil, že slowem, modlitbau a láskau jeho zasvěcen bude jeden z nejpatnějších výjewů w letopisech nowého národního žiwota našeho. Každý daufal, že nejsvětější oběti, konanau nástupcem sw. Wojtěcha na místě, kdež od wěků prawý Čech sw. knížete a dědice svého etíwal, odvráceny budau pohromy, kteréž by na milau naši vlast přijíti mohly, a národu dostane se blaha, kterýmž jej wedle Božích saudů obmyslil otcowský král náš *Ferdinand*. Byloť patrně znamenati, kterak s pohnutým srdcem přistupuje drahý náš arcipastýř k oltáři. On počal konati obět: sbor zpěwácký zároveň s národem pozdwihl hlasu, a z úst jejich rozléhali se welební zwukowé: »*Hospodine, pomiluj ny,*« — a po té: »*Swatý Wáclawe! wojwodo české země,*« Nedáť se wypsati, kterak jsau dojímaly zwučené ty hlasy srdce naše česká. Písně, kteréž od nepamětných wěků probuzowaly ducha poctiwých staroslawných našich předků, uwedly nám na paměť dáwnau sláwu, pomohly zaswětiti přítomnost, pojišťowaly nám naděje naše pro budoucnost. Že nás naučili otcowé naši wolati k nebesům: »Nedej zahynauti nám i budoucím!« wydalo žádauci owoce; — že jsme ani oni ani my newolali nadarmo: tohoť důkaz poskytowali tisícowé hlasů z procitlých srdcí českých. — Náměstek Páně dokonal obět nejsvětější. Poodstaupiw od oltáře, poklekl na kolena, i jal se s wrauci nábožností konati modlitbu za naše slawne wyslance. Newýslowný cit pojímal srdce kněžstwa i národu při každém slowu, kterýmž tu díky vzdáwal a prosby své přednášel Hospodinu vrchní náš pastýř, jazykem otců našich Boha wzywaje o zdar, sláwu a spásu národu i krále, vlasti i Církwe. Slze se třpytily w mnohém oku: starcowé nestyděli se za ně. — Wěrné stádce modlilo se tu wřele s dobrým pastýřem swým. Amen! — staň se! — vzdychalo každé srdce. — Konečně udělil vrchní otec náš duchovní apoštolské požehnání své našim wyslancům — začež mu pak p. *Faster* srdečné poděkowání učinil. Upřímných několik slow z úst knížete našeho — sláwa králi! — sláwa konstituci! — pronešená od něho a s jásáním opětowana od národu, skončily slawnost tu národní a církwní před oltářem. — Náš kníže pán dal ještě srdečné »s Pánem Bohem« wyslancům, a tito ubírali se, w důstojné úpravě prowázení všemi, sbory městanskými i studentskými, a s nesčíslnými zástupy lidstwa k nové bráně do nádraží. Srdce a tauhy naše braly se s nimi. Bůh buď s wámi — Bůh žehnej krokům našim — Bůh wás uwed' s žádaucím prospěchem opět mezi nás! — to a podobná přání litala od srdce k srdci. Kterak se Praha laučila s syny swými u nádraží, můžeť sobě každý pomysliti. Parowůz unesl je zrakům našim — awšak oči a srdce naše letěla za nimi k císařskému sidlu. — Bůh dejž jim šťastného pořízení — dejž brzkého nawratu. — Tohoť přeji sobě wěrní Čechowé. A ježto wědí, w rukau Božích že jsau osudowé národů a srdce králů: sbírá se nyní každý den nemalý zástup lidu u sochy sw. Wáclawa — a zpíwá i modlí se tu za nepřítomné bratry. Za šťastného se pokládám, že se smím nazýwati synem takowého národu. Blahoslawený jest, kdožkoli

může jemu slaužiti! Kde důrazná síla s duchem zbožným se poji, jistá je pomoc Boží.

Z Němec. W Berlíně, tomto stoličném městě říše pruské, u prostřed samých protesteantůw, vznikl katolický spolek, ježto uložil sobě za účel, zříditi a opatřiti kněze, kteříž by rozptýlené a duchowních pastýřů nemající katoliky po krajinách německých nawštěwowali, slowem Božím i swátostmi jim přisluhující, Bůh dejž slechetnému tomuto podniknutí žádauciho zdaru a požehnání!

Z Číny. (*Wýňatek z listu kněze J. Gonneta, missionáře w Kiang-nanu, 25. čerwence 1846.*) — *Kiang-nan*, kdež úřad apoštolský konáme, jest, jak wám již powědomo, nejkrásnější, nejúrodnější a nejbohatější krajina w celé Číně, w kteréž nejwíce učencůw, nejwíce nádhery, a tudíž bez pochyby i nejwíce mrawní porušenosti a zkáze se nachází. U prostřed 30 millionů pohanůw žije tu asi 70,000 křesťanůw. Jak nesmírné jest tu tedy pole, kteréž máme wzdeláwati! Jak mnoho dělníků jest tu třeba, ač chceme-li býti všecko všechněm. Co se mne tkne, mám na péči okršlek tak weliký, jako některé biskupstwí we Francouzích. Křesťané moji, asi 6—7000 na počet, jsau rozptýleni po 38 obcích, a já musím jednu po druhé nawštěwowati... Nawštěwování nemocných stojí mne dobrau polowici času mého. Wira našich křesťanů jest zajisté tak žiwá, že sobě nikdo, ani ten nedbalejší netraufá umříti bez swátostí. Missionář jest tedy dnem i nocí ustawičně na nohau, a já bych se o tomto našem namáhání ani nezmnínil, kdyby nám lzelo všechněm, kdož toho žádají, na pomoc přispěti. Než mezi tím, co do jedné končiny chwátáme, umírá na druhé straně jiný bez duchowního opatření. Kromě toho máme tu krásný žiwot; neboť naše práce missionářské trwají od 1. ledna do 31. prosince. Nacházím pak w Číně všecko, čehož jsem tu hledal: mnoho práce, mnoho křížů, ačkoli ne tak těžkých, jak jsem se domýšlel, a jmenowitě mnoho millionůw duší, očekawajících na obrácení a spasení své. Prodawači opium a kramáři angličti wydawají se w tyto končiny k wůli nepatrnějším wěcem; nebo pro několik bidných kausků zlata, ježto jim za 50 let k nijaké platnosti nebudau, opauštějí vlast, příbuzné a přátelé, podrobující se tisícovým nebezpečenstwím. — Anglikanští kazatelowé chodí rovněž po wší krajině, rozšírující biblí na milliony a podawající je lidem, ať jim to wděk čili nie. Proto však posud ani jediné duše w celé krajině *Kang-nanu* neobrátili. — Od té doby, co jsem se naučil mluwiti po čínsku, pokřtil jsem již 80 dospělých, 200 jest jich, kteréž nyní připravuji ke křtu swatému; pohanů pak, ježto by již na polo chtěli býti křesťany, jest bez počtu. Bohdejž bychom jen dělníků apoštolských měli důstatek! Za několik roků kráčeli by zajisté millionové těchto ubohých newidomců po cestách wedaucích k žiwotu. Před několika dny pokřtil jsem jich 17 najednau. I nemůžete sobě ani pomysliti, kterak tito w nowé wíru obrácení za blahoslawené se pokládali, stanaue se skrze křest syny Božími. Oniť ani newědí, kterak by knězi wděčnost swau na jewo dali; slow se jim nedostává k wyjádření citů srdcí jejich, poklon býwá tu bez konce, posléze dají se radostí do pláče. A tak jsem wyrozuměl, co jsem o horliwosti prwních křesťanů čítal, i jak mocná jest milost křtu swatého při těch, kdož ho s náležitau přípravau přijímají.

BEAUFORT

Číslo 20.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravaný, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w by-walém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wacsl. Hessa) w Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štule,
kněz církewní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i we **wšech řádných knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wacsl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Obsah: *Řeč na neděli V. postní. — Maudrost otcovská. — Wzory křesťanské. — Listy z Říma. 4. — Mám-li pak se předce knězi zpovídati? — Církevní zprávy. — Příloha.*

Neděle V. postní.

Dne 9. dubna.

Řeč na neděli V. postní.

Ewangeliium sw. Jana VIII. 46—59.

Žalostný-tě to w pravdě pohled, když se sle-pota, spogená s bezbožností, sápe proti swrchované swatosti, pravdě a lásce, osmělívší se, tomu zlořečit a spjlat, kterémuž by se zároveň s angely křítiti a klaněti měla. A hle, takové smutné divadlo stawí se nám před oči dnešním swatým ewangelium. Pán Ježíš gest tu u prostřed rozkwassenných diwolau wá-šnji nepřatel. Je gim osvědčuje pravdu, že gim wy-tyká bludy, předstírá hříchy, vyhýá newděl: lagj Mu zaslepenj nešťastnjci, křičje: »Zdalž my dobře ne-prawjme, že gš ty Samaritán, a dábelstwj máš?« Je gim připomíná sláwu, kterauž Geg oslawuge Dtec, že gim napowjda, kým gest, že dokládá: »Prvé nežli Abraham byl, gá gsem!« chápu kamenj, aby házeli na Něho. S kdož by tu nezataužil, kdo nezaplakal nad hroznau tauto bezbožností láge židow-ské? — Než plačje nad nimi, wjzme, zdalž sami nad sebau plakati nemáme. Neboť wěztež, D. D., gest hřích, kterému ni newděl ni to lánj zaslepenců židowských přirownati nelze, gest hřích, kterýž gsa takofka wšeliké neprawosti korunau, dowrřuge bez-božnost lidškau, gest hřích, kterýmž moc lásky a zá-sluha smrti Páně na čisto zmařena býwá. Upřimného křesťana pogjma hrůza, když naň pomnj, wěrná dusse musjt se ho lekati wjce nežli smrti sebe bolestněgšji. A wy byste, B. M., rádi zwěděli, který hřích to mj-njm? S bohdenž by o něm po wšem swětě křesťan-

škém nebylo slýcháno; bohdenž by nemusila giž niřdy taužití naň Cirkew Boží, taužití na swatokrádce přigjmánj swátosti oltárnj! Ano, D. D., swatokrádce přigjmánj těla i krwe Páně gest ten hřích, proti kte-rému bezbožnost židowská w dnešním ewangelium gako stjnem býti se mi zdá. A chcete mjtí na to dů-kazů, abyste tjm gistěgi hleděli se ho báti? Učinjm, co wám lžbo, i ukáži wám, že gest swatokrádce takowýto wrahem

- 1) Krista Pána,
- 2) ubohé swé dusse.

Wábec každému z nás dobře gest powědomo, kterať poděšl se Židáš, znamenage, že Mistr a Pán, od něho zrazený do rukau radny židowské, odsauzen i wydan gest na smrt. »Zhřěšil gsem, zradilw krew sprawedliwau!« zwolal nešťastnjš, a powrh penjze w chrámě, utjkal z města. A hle, D. D., účastnjkem, towaryšsem, bratrem nešťastného Židáše gest člověk, gežto těžké hřichy, a třebaš to byl gen gedínk, mage na swědomj, opowazuje se přiblížiti k stolu a při-gjmati tělo Páně — gest swatokrádce, neboť gest

1) wrahem Krista Pána. Kdo se zná w pjsně swatém, nepotřebowal by ani, abyh mu toho doličowal. Než, D. D., nám na to nenj třeba ani pjsen swatých, rozum dostačil by, pokud ugistěnj slowem Božim wějme, že gest Ježíš, Pán a Bůh náš, přjto men w swátosti této neyswětěgšji. Nebo co se wám zdá, nesluffj-liž wrahem swých bratřj nazh-wati onoho ukrutnjka, gežto dage připautati člověka k mrtwolám uhnjwagjcjm, ubohé nešťastnjky zápa-

chem tímto nesnesitelným možival? — Ei bych se myšlil, kdybych řekl, že vrahem byl onen bohaprázdník, gežto zmocniv se sofa svého, uvrhl svázaného na mraveniště, daw geg takto uštipat? Wjm, co si myslíte: slowo »vrah« zdá se wám tuze gemné; šferednj tito ukrutnjci horšjšio zagisté hodni gsau názwu. A tomu-li tak, B. M., nač bych ššřil, nač množil slow, dowodě wám, že vrahem Kristowým ge zlosyn, gežto smj gako swatokrádce tělo Páně přigjmati? Hle, i on wydává Jezisse gako zrádný Židáš do rukau nepřátel; i on, co na něm gest, metá předrahé, živé tělo Pána svého do srdce, w kterémž se hemžj hadowé hřichů, w němž se pelessj a mocnau vládu prowodj duch pekelný. Že dábel Krista Pána nemůže umořiti, že Geg hadowé hřichů nedowedau uštipati, že »Kristus giž neumjrá,« to náš tu myšliti nesmj. Travičem před Bohem zůstane člověk, gežto bratru svému gedu namjchal do čjše, třebaš by se ged tento netknul wnitěností geho. Palicem před Bohem ge člověk, genž položil hlaveň ohniwau pod střechu bližnjho svého, třebaš by se z nj plamenowé nerozššlehli. Wrahem Kristowým gest tedy zlosyn, kterých Pána svého; upiatého slowem kněze a mocj newyslowné lásky Geho, nutj wegjti pod střechu srdce, zadaného hřichu a nepravosti. Kdo tedy wj, co gest hřich, komu známo, že Jezš sám w swátosti oltárnj prawdiwě a skutečně i přebýwá i k lidem přicházi; musjt, ač dá-li co na hlas vlastnjho rozumu svého, za vraha Kristowa posládati člověka, genž by směl tělo Páně nehodně přigjmat. A co rozum hlásá, tomuť nestojj na odpor, nýbrž na swědectwj pjsma swatá. Nebo nenj-li to sw. Pawel, genž wšslowně a žregmě dohládá w listu swém ku Korintským: »Kdoli gjsti bude chléb tento, neb kalich Páně pjtj nehodně, winen bude tělem a křwí Páně?« (1. Kor. XI. 27.) Ano, D. D., gsau-li wedlé slow téhož apošstola hřjšnjci wůbec wrahy Páně, gežto »znowu křjžugjce samým sobě Syna Božjho, w posměch Geg wydáwagi« (Žid. VI. 6): čím wjce člověk, gežto srdce naplněné a zohyzděné mage wšselikau neřestj, přinucuge Pána, aby wessel pod ohawnuu tuto střechu geho dusse hřjšné?! Když Pána přiwlekli na dwůr kněžšj, když Geg přiwedli k Pilátowi: ach nastogte! kdož wypowj, gaké nátišty, gaké posměchy, gaké muky musila tu trpěti swrchowaná láska Spasitelowa? Co Mu činěno na hoře Kalwárii, kdož může na to pomyslyti bez bolesti? A hle, srdce hřjšnjkowu gest dwozem, gest domem, gest horau, po kterých neginať než w Jerusalemě rota satanášsowa se probáňj: člověk pak wydaw Pána svého, ať tak djm, pod moc a w ruce těchto newiditelných protivnjkůw, směl by se oklamáwati, že se ho netýkagj hrozná slowa apošstolowa, wytykagjce mu, že křjžuge na nowo Krista, w posměch že Geg wydává? Ach, D. D., čím co čin nestřastnjš, mam nemůže oštáti proti prawdě: člověk

přijmame nehodně tělo Páně, stává se wrahem Kristovým. A to-li má býti odměnou Kristu Pánu za nekonalau Jeho lásku? to-li gest důkazem wděčnosti lidské za to, že se wtělil, že přebýwal mezi námi, že umřel, že nám zůstawił sklad wšij milosti, dal chléb nebeský, zůstawił žiwé i žiwotodarné tělo své pro spasenij dušij našich? Ach nežádej, nečekej nikdo odpovědi k těmto otázkám! — Bolest i hanba, úzkost i strach sewržitj musí dušij křesťanskau při pauhé myšlence na swrchowaný tento newděl, na hroznau tuto neřest, kteréž proti Kristu, Spasiteli swému, se dopauštj swatokrádce, nehodně přijmame tělo Páně. Solon, mudrc Athenský, opominul wytknauti pokutu na zlošyna, kterýž by byl zabil ptece nebo-li matku swau, poněwadž za to měl, že nelze člověku wytknauti náležitěho trestu na takowého nešlechetnjka: což tedy můžeme říci o bjdném tom stwořenj, kteréž by smělo býti wrahem milostiwého Spasitele swého? Ach, nemůžeme říci nic giného, leč: Běda nešťastnjku — běda wrahu Páně! — běda mu před saundným stolcem wěčného krále! Nebo to-li prawdau, swrzenau rozumem a slowem Božjm, nač bych dowodil, že ae takowého swatokrádce

2) wrahem swé wlastnj dusse? Bez Krista
nenj žiwota, bez lásky Jeho nenj radosti, bez Jeho
milosti nenj blahoslavenstwj. A mnoho-liž toho wseho
bude se moci nadíti zlosyn, genuž wyčítá swědomj,
že gest zrádcem a wrahem Kristowým? A byt se chtěl
fogiti klamnau naděgi: mnoho-liž ta mu bude platná?
Když gsau se Filistinstj zmocnili archy úmluvy,
daufalít i oni, že tudy dogdau moci a požehnánj.
Než sotwa gi byli zawezli do země swé: tuť počal
zúřiti mor, a strašt swjrala končiny gegich. (1. Kr.
V. 6.) Když wezl Dawid tauž archu z Kirjathiarim,
swéwolný poněkud Dza dotekl se gj, a ihned dosti-
žen gest hněwem Hospodinowým, i padl na zemi
mrtwý. A nesseslechtnj, genž ne snad poswátňau ně-
gakau schrátku, alebrž Pána wšj swatosti násilím
uwodj pod střechu hříšného, nekagjeiho srdce swého:
ten-liž by se mámiti směl naděgi, že geg mine hněw
a pokuta Páně? Ah, mámil se gj owšem i Zidáš,
mage za to, že mu nic na škodu nebude, wylaudjeli
zradau swogj hrstku stříbrných na nehybnější raddě
židowské: a hle! dřjw než Kaifáš a kterýkoli wrah
Páně octnul se w pekle. Mámilat se swodnau na-
děgi tauto, že gi neusskodi swatokrádež, letitá ona
Karthaginanka, o kteréž pisse sw. Cyprian: a hle!
přistaupiwšj k stolu, a se srdcem posskwrněným při-
gawšj tělo Páně, ihned swjgegje se klesla na zem.
A z nás by směl se domýšleti někdo, že se ho ne-
tkne prst hněwu Božjho, hrozjci wrahům Kristowým?
Blud, žalostný blud byl by to, D. D.! Slovo Boží
oswědčuje nám zagisté zřetelnau wýpowědj sw. Pa-
wla, že »kdož gj a pige (kdo přigimá tuto swátost)
nehodně, odsauzenj sobě gj a pige, nerozsuzuje těla

Páně. (1. Kor. XI. 27—29.) A negsauliž slowa ta pečeti oné prawdy, kterauž hlásá sw. Jan Zlatoustý, genž dokládá: »Kdožkoli s čistým srdcem k stolu Páně přichází, gdeš sobě pro spasení: kdo wšak se zlym svědomím sem se přiblížugeš, pro pokutu a smrt hroznau si přicházíš?« — A gako tento slawný slůha Boží, neginať miluj též sw. Basilius, neginať sw. Augustin, neginať sw. Cyprian, neginať sw. Bernard, ano wšicni učitelowé Cirkwe Boží gako gednjm hlasem hrozi smrti každému, kdož by koli směl nehodně přigjmati tělo Páně. A tomu-li tak, můželiž gestě gake býti o tom pochybnosti, že takowý swatokrádce gest owšem wrahem své wlastnj dusse, půwodem gegi záhuby, gegi zlázy? Kohož medle mohl by pak trestati Bůh, kdyby takowého zlosyna zůstawil bez pokuty, bez trestu? Saudce, oswobodiw od smrti neschetnjša, gežto by sáhl otcí neb máteři na hrdlo, a zmučené i ztrýzněné uwrhl do kalistě, slušně by slaul přitelem, zástupcem neschetnictwj. A což gest otec, což ge matka proti Kristu? co gegich láska proti Jeho lásce? Kterak by tedy mohl osprawedlniti nespšerdnějši onen Saudce wěčný sšeredného swatokrádce, na kteréhož krew Beránka Božího žaluge, že gest wrahem Pána, Mistra swého, Ježíše Krista?

Z komuž medle z nás chtělo by se propadnauti na saudu nebeského onoho saudce? Kain spáchal gen gednu wraždu, stana se winen křwj newinného bratra Abela, a hle! nespšastnjš neměl giž nižde oddechu ani stání: a člověk by se kogiť směl naděgi lepšjšiho osudu, stana se winen tělem a křwj Páně? Židáš, prodaw Mistra swého Židům, pozbyl pokoge, pozbyl wšeliké radosti, až pak i samowraždau hodlal udušiti w sobě hlas, wyčítajeci mu, že zradil krew sprawedliwau: a my, B. M., uwrhše Pána do sšeredné pelesse, w njž hřjch a ďábel magi vládu, chtěli a směli bychom se domňiwati, že pokoge, radosti, blahoslawenstwj dogdem? — D dausey si, nespšastnjče, gežto nedbage proseb a zákazů Cirkwe, s hřjšným srdcem nelekáš se přiblížiti se k stolu Páně, aby nehodně přigal tělo Kristowo; dausey, co ti libo: ale dřjwe nadání to zwjš, kterakť marná byla wšeliká naděge twá. Chceš-li nabyti práwa k daufání: gediná cesta ti k tomu zbýwá — cesta pokání. Ano, D. D., gediná cesta zbýwá hřjšnjku, po kteréž dostati se může k Bohu, dogjti pokoge, dosjci radosti, pogistiti sobě slitowání wěné — gest to cesta pokání. Bud hřjch twůg, B. S., sebe wěšši, dage se opravdu na tuto cestu, můžes se w okamžení přitelem, miláčkem Božjim na nowo státi. A ty by o to nestál? Tobě by se wjce líbilo, slauti wrahem Kristowým, býti wrahem své dusse, než přitelem, miláčkem nebeského Pána swého? Či chceš, aby nemusil hřjchu se odějci, raděgi straniti se stolu, wečeře, těla Páně? Ano, straň se ho, utec od něho raděgi, než aby z něho nehodně gisti měl. Spjše do pekla se ukrýg, nespšastnjče, než aby směl

gako nowý Židáš přisednauti k stolu a wrahům wydati tělo Kristowo! — Než co djm: Straň se! utec?! — Ahy, Cirkew wolá nás wšechy, láska Boží swoláwá i nuti lid na hodny své; straně se, utjke od Krista, smrti neugde, zlázy své niždo negnižne. Nuže tedy, B. M., neutjkejme, neodcházegme od wečeře, kterauž nám připravil Pán: pogdme, gezme, pozjweyme, což nám podává wěčná láska Boha swrchowaného. Srdce své očistme, dusi swau obmegme, sebe se wšjim, což máme, Pánu odemzdeyeme; umořiwše hřjch wšeliký u wnitřnostech swých, k Spasiteli swému se uchylme, a tak obmyti a očistěni od hřjchu, poswěcenj wjrau, naděgi a láskau, přigjmeyme hodně tělo Pána, Mistra swého. Hrozjce se nespšerdnějši swatokrádeže této, nedeyme se ulowiti do jstě, naljčené wrahem spasenj nasheho. Stanauce se uřednjky slowa Kristowa, budme milownjky Jeho prawdy a auctastnjky Jeho zásluh, a tak dosáheme, čeho nám třeba — lásky Boží a sgednocenj s Kristem, — dogdeme, po čem taužj srdce nasse — blahoslawenstwj, radosti a sláwy w králowstwj Jeho. Amen.

Maudrost otcowská.

0a

Boleslawca Jablonského.

3.

Jablko w swé půwabnosti
Slechetni jsau skutkowé;
Awsak jsau-li *bez skromnosti*,
Jsau jablko bezwonné.

Jablko w swé půwabnosti
Slechetni jsau skutkowé;
Nejsau-li wšak *bez zřetnosti*,
Jsau jablko čerwiwé.

4.

Mnoho na planetě zdejší
Temnau jest pohádkau nám;
Než pohádkau nejtemnějši
Jesti člověk sobě sám.

Co jest člověk w podobenstwi?
Tážeš snad se zwědawě. —
Anděl — we swém důstojenstwi,
Ďábel — we swé ohawě.

5.

Že jen jedno mládě rodi,
Zwíře kės se lwici smálo;
„Jedno! — wšak to hrůzu plodi!“
Pyšné lwici w ústech hrálo.

Než malicherného mnoho,
Čiň, o synu, raděgi málo;
Pečliw ale budjž toho,
By to wždy za mnoho stálo.

Wzory křesťanské.

Žebrák a kněz.

U dvéříj gednoho chrámu w Paříži býwalo w předesslém desjtileti wiďeti žebráka, který se den co den wždy na své místo u swatyně dostawil. Postawa, chowánj, řeč geho gewily wyššj wzdělanost, nežli u lidí toho druhu býwá. Z chatrného oděwu, w němž se muž tento s gakausi zwůsobilostí pohybowal, zdála se zpomínka lepšjho stavu někdejšího prokmytati. Žebrák tento byl i u ostatnjch chudých farnjho orfessku swého w nemalé gakési wážnosti. Prostosrdečnost, nestrannost a nejistnost geho při dělenj společných almužen, horliwost, řdnž bylo gednati o smjřenj wypuklých swárů, ziskaly mu náležitě wážnosti této. Kromě toho žůstaly wssak i žiwot i neschťstj geho wssem, anobrž i nelepšjim přátelům geho tagemstwjm. Každého dne sedáwal giž od 25 let na témž místě, tak že lidé byli uwykli geg tu co někakau sochu na předšni chrámore wjdati. To wssak bylo powědomo wssem, že nikdy newfročj do kostela, ačkoliw byl ginať horliwým a nábožným katoljkem. Tehdáž, řdnž nábožný zpěw wysokým klenutjm přjbytku Páně zazníwal, řdnž dým kadidel od oltáře a wraucj modlitby ze řdcj wěřejch k nebesům se wznášely, řdnž slawný sauhlas warhan pění žástupu křesťanského prowázal: taužjwalo řdce žebrákowo modlitbu swau spogiti s hlasem Cjrkwe; wssacka mysl geho byla na bohoslužbu obrácena, gežto se w chrámu řonala. Bless swěta na malowaných gothických oknách, ono množstwjm pewných, newywratných slaupů, co podoba wěčného náboženstwjm od mnoha stoletj giž zde stogicjch: to wsse naplňowáwalo útrobu geho bezděky blaženým úžasem. W takýchto dobách řonjwaly se mu slze praudem po wrášťowaté twári. Z zdálo se, že buď welké neschťstj, buď přetěžká wina sfličuge duffi geho.

W chrámě tom řonáwal každého dne mšj swatau kněz, gežto gsa synem gedné z těch newflowůt: nęssjch rodin francauských, gsa pánem welikého gměnj, newwěššj nalezal potěšenj w tom, řdnž mohl chudým a potřebným pomáhat. Žebrák onen stal se před: mětem zlášťnj přjchylnosti geho; po každé prowázal kněz Paulin St. C. welkomyslný dar swůg přjwětjwými slownj útěhy.

Gednoho dne nepřissel žebrák w obyčegný čas ku dwéřjm chrámorem. Kněz tedy wyhledaw přjbytek geho, shledal ho nemocného na bjdném slaměném lůžku. Zrakj duchownjho utkwěly s ustrnutjm na předmětech nádhery a bjdy, gežto přjbytek tento w sobě obsahowal. Překrásné zlaté hodinky wisely na ředě, wlké ždi, řjžek ze slonowé kosti, řezbnj umělecké, stál na stolku u nohau nemocného; nad twrdau postelj wisely dwa záwogem zakryté obrazy s rámy bohatě zlacenými, starožitná řesle s gothický:

mi okrasami, potažená damasslem, stála w koutě, na nj ležely skwošné modlitby se řjžbrnými záponkami. Ostatnj nábytek byl chatrný, swědějc o úpině chudobě. Přjtomnost kněze dodala žiwota nemocnému. Z pozdwihna se na lůžku, prawil: »Ach, welebný Pane, Wy gste tak dobrotiw, že sobě na neschťstného zpomínáte?«

»Můg milý,« odpowěděl kněz, »sluha Páně smj toliko na šťastné zapomenauti. Přicházjm se Wás otážat, zdali byste něčeho nepotřebowal?«

»Nepotřebuji ničeho wjce,« odpowěděl žebrák. »Smrt má ge na bljžku; ach, bohdenž by gen swědomj mé bylo poklidné.«

»Swědomj Wasse? Což ge tjjž něco?«

»Zločin, ctihodný pane, přebrozný zločin, za nęgž gsem po celý žiwot swůg dosti učiniti nemohl. Zločin to, kterýž nemůž e ani odpustěn býti.«

»Zločin bez odpustěnj? Takowého nenj, můg drabhý! Wěššj gest milosřdenstwjm Boží nad wsseliké zločiny smrtelnjku!«

»Což tedy smjm i gá daufati, gá člowěk ten newohyždnęssj, gehož řdy země nořila?«

»Ano, smjř daufati, neschťstnjku!« zwolal kněz, swatau zanjcený horliwostí. »Pochybuge o milosřdenstwjm Božjm, dopustil byř se wěššj winy proti Bohu, nežli gest zločin twůg. Řendřjwe se wssak z winy své wyzney, gá tě wyslyšjm we gměnu Boha newyšššjho.«

(Dokončenj budaucně.)

Listy z Říma.

4.

W Římě dne 13. ledna 18..

Řím potud nepřestal swěta dobýwati, a aby ho dobyl, sbírá se všech koncín země bojowniky swé, a wycwičené we zbrani opět do všech koncín wysílá. Awšak nowý Řím od starého w dobýwání swém poněkud se liř. Nynější hrdinowé jeho newycházeji do swěta, aby wydírali, což cizih jest, ale aby dali, čehož se jinde nedostává; nechodí, aby z aurodných krajůw nadělali pustín a obydlí lidská obrátili w popel, ale aby učili, kterak se pauřtě utěšenými sidly šťastných pokolení státi mohau; nechodí, aby jiným národům wřtipili neřesti swé, kořen žiwota jejich podkopawše, ale aby položili do řdci lidských smě, kterým národ se křisť, zotawuje, sesiluje, zrůstá a prawého žiwota nabýwá; nechodí, aby z nenasycené lakotnosti newinau krew prolěwali, ale aby zwěstowali pokoj lidem dobré wůle, a třebas i vlastní krwí opatřili a pojistili pokoj ten, jehož swět dáti nemůž e; nechodí, aby rozmnožili počet otroků swých, ale aby wšeliká pauta otroctwí zlo-miwše, swobodu synů Božich podmaněným ohlá-

sili. Takové jest powolání *nynějšich* bojovníků Římských, a podlé toho spořádána jest i *wycho-wárna* jejich, která „*collegio di propaganda fide*“ sluje. Nacházíš tam nowáčky, obklíčené mistry, jenž učence své uwykají slušně bráti na se odění Boží, podpásati bedra swá prawdau, odivati se w pancíř spráwedlnosti, obauwati se w radostné poselství o pokoji Božím, klásti na hlavu lebku spasení, chápati se štítu wíry a meče Ducha Páně. Wejda mezi ně, znamenáš, kterak tu jde mistrům o to, aby cwičenci jejich jazyk svůj přede vším utwrzowali, ostrili a brausili na brusu oné řeči, w níž jim bude bojowati proti bludu i proti hříchu, a klestiti cestu prawdě spasitelné a ctnosti Bohu milé. Wejda we zbrojnici této wychowárny, widíš, jak opatrně jest o to postaráno, aby w tomto jazykowém cwiku dál a dále se pokračowati mohlo. Tuť wzácná sbírka rukopisů, psaných na pergamenu, tu četná sbírka knih, tištěných w rozmanitých řečech východních, tuť i tiskárna co živý pramen, z něhož knihowně neustále nový život přitéká. Jak mnoho si Řím na tomto jazykowém cwičení svých budaucích rozsěwačůw slova Božího mezi národy zakládá, ukazuje weřejnau zkauškau, kterau každoročně na den *sw. třech králů* s wychowanci propagandy odbywá. Byw na ni tyto dny, těším se, že Ti zpráwu podati mohu o ní.

W prostranné síni dotčené kolleje, do níž jsme se dostali skrze stráž šwýcarskau, bez kteréž žádné slavnosti odbyti nelze, očekávali jsme příchod propagandistů. Na zadním konci síně, na-proti dwerům bylo powýšené místo s lawicemi a kathedrau pro ně, co nejbliž u něho sedadla pro wznešené hosti, a za nimi dvě řady stolic s průchodem u prostřed pro ostatní obecenstvo. Proti nám na stěně wywěšena byla podobizna sw. Otce, na stropu wyobrazen Duch swatý w způsobu holubice, a kol kolem na zdích upewněno bylo něco swicnů; jiných ozdob neměla stěna. Přicházeli hosté a představení, mezi nimiž znamenitý znatel jazyků, kardinál *Mezzofanti*; sedadla se naplnila, a wychowanci *collegia* w rauše barvy fialové s červeným olemowáním zasedli na swá místa. Wábný to byl na ně pohled, na ty hlavy rozličného twaru, na ty twáře rozličného významu i rozličné pleti, jichžto jsem 70 napočítal. Sedělť před námi Čťňané, Peršan, Mezopotamčan, Georgičan, Armenowé, Kurd a Chaldeowé; Aleppo, Ancyra, Libanon, Cařihrad, Gibraltar, Egypt, Gambierské ostrowy, Cincinnati, Nowý-York a Kalifornie měly zde své rozence; mezi nimi byli zástupcowé našeho národu slowanského; Illyrowé, Polák, Bulgar-spolu s Němcem, Holandanem, Skotem, Irčanem, Celtem, Řekem, Albancem, Walachem a Frankem. Směsice ta národností byla by pro nás sama w sobě

utěšeným diwadlem býwala, třeba bychom nebyli na ni hleděti okem lebozpyteckým a twaroznaleckým; dvojnásobné důležitosti ale nabýla pro nás, když se ne w pauhých lebech a twářích, nýbrž w nejrozmanitější pestrosti jazyků objevila. Řečilť se w 39 jazycích. První, jenž wstoupil na hlasatelnou, byl Šwýcar Swatohawelský, a otevřel přednášky latinským proslowem. Za ním následowali Orientalowé, řečníce heberejsky, syrsky, samaritansky, arabsky, turecky, persky, a když byl p. Petr Ivanović, Illyr, přednesl wlašskau báseň, opět jiní východňané mluwili w jazyku armenském písemním i obecním, georgianském, mandaickém Sabejců, kurdeském, končice eklogau chaldejskau. Na to zněly uším naším zwuky Řeků starých i nových, přecházejíce w hlasy celtické, skotské, irské. S okauzlující lahodau illyrskau, podanau nám ústy p. Michaela Ballíče, se srdečně witanau nám bulgarštinau w osobě p. Jakoba Jakowského, s milau nám polštinau w osobě p. Ferdinanda Kiendra zápasil sonett wlašský, vybízije nás takorčka k srownání libozwukůw slowanských s libozwuky italštiny. My podali illyrštině palmu, a zápasnice odstaupily, aby i němčina, hollandština, angličtina a romanská řeč, jakauž w Coíře (Churu) se mluví, hlasu i místa dostala. Zajímavé bylo při přednáškách popatření na posluchače, jak radostně svůj se k swému hlásí, jak přítomný zde Portugalčan, Kataláňan, Špaňhel okem, úsměchem a pokynutím na jewo dává, že řeč, na niž nyní řada přišla, jest řeči jeho, řeči národu, jehož on jest synem. Uctiwé chování však jewilo se od všech ku všem jazykům; kde srdce nehořelo k přibuznému, tu mysl pozornost swau upíala na neznámý, cizý, neslýchaný hlahol. Slyšewše Walacha a Albance, stíhali jsme slovo za slowem, když na křidlech své mluwy Kalifornčan nás unesl do Ameriky, Gambierčan do východní Australie, Egyptčan nás postavil do Afriky mezi Kopty a Ethiopy, a Čťňané starau i nowau řeči do nejzázši Asie nás wtrhli, a w skutku nemilo nám bylo, když p. Angelo Aacra, z Egypta pošlý, učiniw poděkowání, akademické cwičení propagandy (tak zkauška na programu jmenowána) uzavřel. Zdálo se nám, jako bychom byli seděli pod oným stromem, jenž wyrostl z malého semene horčičného, a poslauchali ono ptaetwo, které, dle podobenství Páně, přiletěwši ze všech končin, w ratolestech stromů obydlí si wywolilo a hlasem svým, každý druh sobě přirozeným, sworně welebilo Twůrce svého. Žádný zwuk nezdál se nám býti zbytečným, jeden spojowal se s druhým, aby způsobil onen sauzwuk, jakowýž ozývá se u wesmíru, slučuje rozmanité a na pohled odporné w jeden diwotworný libý celek. I ačkoli jsme jen skrowný nápěw z weškeré ne-

smírné říše zwuků lidských slyšeli, nicméně dosti zřetelně jsme z něho porozuměli, že vážiti si máme jazyka swého, nepohrdající cizým. Wůbec pak nelze bez potěchy widěti, kterak cti Řím swau propagandau všecy národnosti, a prstem téměř celému swětu ukazuje, jakým prostředkem prawau vzdělanost a oswícenost mezi lidmi rozširowati náleží. Chtěje poslati kněze swé do swěta s rozkazem: „Jdauce, učte *wšecy* národy!“ welí jim driwe: „Naučte se prwe swědomitě řeči těch, jež chcete přiwáděti ku Kristu, aby slowo, které mluwiti budete k nim, šlo od úst k srdci, a wešlo w život lidský!“ a tak příkladem swým naučení nám dáwá, kterého bychom si snad ledakdes měli powšimnauti. Taneť mi tu na mysli mnohá událost z života mého, a s bolestí musím sobě připomínati, že jsem w mladosti swé sám nebyl účasten onoho dobrodini, kteréhož Řím diwochům australským podává. Zrožený we městě pauze českém, a maje rodiče, kteří neznali se leč jen w jazyku českém, byl jsem dán co pachole do německé hlavní školy, neb w otčině mé, w českém městě, nebylo jiné. Německý katechismus dán mi byl do rukau, německy jsem se modlil před školau i po škole, německy jsem zpíwal w kostele i při weřejných církewních průwodech. Srdce newědělo, co ústa mluwí, mladá paměť pochytla slowa: rozumu, citu a wůli ale nedostalo se oswěcující, ohřiwující a rozněcující jiskry z nejswětějšího učení, které jest pod nebem, z učení, na němž, pojme-li se dobře, záleží pozemské i wečné blaho lidské. Tak to šlo po 4 leta, po nichž, uměje poněkud německý papauškowati, wstoupil jsem do latinských škol, kde se pokračowati mělo týmž způsobem u cwičení náboženském. Tu však obezřetný, swědomitý učitel nahlédl, že to musí býti s námi jinak. Nechaje nás z předepsané německé knihy nazpaměť se učiti, neopominul w mateřském jazyku mluwiti k nám o wíře, a prohlédl k tomu, aby nebyla swatá wíra tato toliko předmětem, z něhož wyswědčení se nám podá na papíře, ale předmětem života, majícím wyswědčení učiněného prospěchu w jednání a mrawech. Jeho laskawé péči — Bůh mu ji odplat! — a z částky domácnosti přičítati musím, že neutuchnul we mně zcela náboženský cit, že nezůstala u mne role Boží ležeti ladem, a že jsem později mohl doplňowati, čehož se w autlém mládí při mně bylo zanedbalo. Jedna ztráta dala se však těžko nahraditi. Na vysokých školách přišel jsem k wědomí, že maje w brzku zwoliti si powolání, w němž mi působiti bude na lid, neumím w mateřské řeči swé ani dobře čísti, a tím méně psáti, ano že mluwě ji špatně, jak to wůbec w městech wíce než kde jinde do módy přišlo, neumím w ní ani mysliti.

Bolestné bylo pro mne uwědomění toto, a krušné práce, při nichž mnohá pro život důležitá wěc opominauti se musela, byly následkem jeho. Což jsem přiněsti měl s sebau z nejnižších škol, toho musil jsem teprwe pracně hledati, maje z vysokých škol do života wystaupiti. Jsa již na tom, učitelem, wůdcem, rádcem a těšitelem jiných se státi, musel jsem se teprwe jejich a *swé* řeči učiti! — Než nač to vše powídám Tobě? Zdali newíš, že osud můj jest osud mnoha tisíců jiných w naší vlasti? Zdali sám nejsi mezi těmi, kteří s těmi samými těžkostmi, s kterými já zápasil, se potýkali? Odpust, že si počínám, jako by mne to tajno bylo. Propaganda nechať odpowí si za to, že we mně wzbudila staré upomínky. Ty pak nepřestaň se mnau daufati, že nebude tak wždycky, jak to býwalo jindy, a že ti, kteří za námi jdau, majíce uslapanější cestu před sebau, šťastnější nás snad jsau již w této wěci; nepřestaň daufati, že konečně předce jednau pronikne hlas k rozumu i srdci lidskému wolající: „Waž si přede všim swého, cizím nepohrdej; miluj mateřskau řeč swau co *Bohem* ti daný prostředek ku vzdělání twému a ku působení na krajany swé, přiuč se cizí, pokud to k twému a obecnému dobrému přispěti může!“

Mám-li pak se předce knězi zpowídati?

(Dokončení.)

»Mám se ale knězi zpowídati: a ten gest takowý hříšník jako já, ano i mnohem wětšij hříšník nežli já sám; a tu se mi protiví celá přirozenost, řdyž se mám genu wyznáwati, a geho saudu se podrobiti. Kdybych wěděl, že wšickni knězi pobožně žíwi gsau, zpowídal bych se jim; že ale i od nich pocházi mnohé pohoršení: nebude toho žádati ode mne Bůh, aby se jim zpowídal.« — Bratře, ty saudíš: wjš-li ale, že řekl Pán: »Resudte, a nebudete sauzeni?« Nchceš-li, aby tebe saudil a odsaudil Bůh: nesmíš giného sauditi, a to tím méně toho, gehož Bůh tobě ustanowil, abyš sřze něho doffel odpusttění swé winy. Knězi negsau arcí angelé, gsaut lidé toliko, a protož gsau podrobeni lidským křehkostem a wadám, jako každý giný člověk. Co ale ty widíš, to wěděl dávno před tebau Kristus: a předceť mu nezbránila ani tato křehkost powahy lidské, aby kněze ustanowil za twého zpowědnjka, za Božího zwěstowatele odpusttění hříchůw. Den pozor: wžeň dogista nehledj na osobu, kteráž geg sprostfuge wazby, anebo kteráž mu nálezstij dáwá, že gest mu odpusttěno: a protož i ty také nehleď na hodnost anebo nehodnost kněze, sřze něhož tebe Kristus na milost přigjmá. Pokládáš-li swého zpowědnjka za welikého, anobř i za wětšijho hříšnjka, nežli gí sám: snad mu činíš křiwdu, a právě tím se nowého hřichu dopau-

šijš, gešto blížnjho w křiwé podezřenj bérés; buď si ale, že zpovědnj gest takowým, anebo třeba gestě wětšjím hříšjněm, nežli ty sám: ty z toho nebudeš sauzen, ano právě to může tobě býti welikau útěchau, že w něm autrpěného saudce shledáš, gesto by zcela swatý člověk anebo angel mnohem přisněgi tebe saudil. »Wšeliký zagistě biskup (i kněz),« dj swatý Pawel, »z lidj gest wzat, aby mohl mjeti litoš nad těmi, kterjž neznaj a blaudj: nebo i on sám obkřčen gest nemocj.« (Zid. VI. 1, 2.) Dobře sice gest, zpoutgeš-li prvé lékaře, genuž chceš zgewiti rány srdce swého: nemáš-li ale na wýběr zpovědnjka, nehled na osobu, na život geho, genom když gš tjm docela ugistěn, že gest služebnjkem Božjím, a že dáný gsau genu klče, aby šrže twau kagicnost otewřel tobě w neskončených zásluhách Ježíše Krista nebeské brány. A, knězi starého zákona také nebyli spravedlívj: a předceť k nim posílal Pán Ježíš každého malomocného, gehož očistil sám, aby šrže ně přinesl Bohu obět, a přigal od nich wyswědčenj očistěnj swého. Bylo-li ale w zákoně starém toliko to wyswědčenj platné, kteréž knězi, ať ostatně nespravedlívj, tělesně malomocnému po geho uzdravenj dávali, a sám-li Pán Ježíš ge na ně odkazowal, řikáwage: »Gděte, ukažte se kněžim!« w nowém zákoně zagistě nikdo nenj očistěn od duchownjho malomocenštwj swého, t. g. od hříchůw, gediné leč ho kněz za očistěného uznal. — Co tomu nynj řikáš? »J nu widj, že mi předce nezbywá nic giného, než aby ch se knězi zpowj dal.«

»Ale gestě mi něco leží na srdci. Slyšel gsém, že zpovědi se užjwá gako politického prostředku k poznánj, gak obecný lid o wládě smyšlj; anebo že knězi powinni gsau, wygewiti swětšjím auřadům, co w swaté zpovědi slyšeli. Gestliže se ale swátostnj zpovědi tak užjwá: kdo mne přinutj, aby ch gi konal, a potom byl od mocnosti swětšké třebaš docela newinně pokutowán?« — Bratře, kdo pak ti tohle nasadil do hlavy? Kdyby tomu bylo tak, musel by ti to powědjti buď kněz, anebo někaký wyššj auřednjš: neboť genom ti by to mohli wěděti. To ti ale neřeš ani kněz, ani žádný sebe wyššj auřednjš. Chceš-li se ale auplně přeswědčiti, že ten, kterjž ti to powj dal, byl hanebný lhář: optey se knězi, powinni-li gsau auřadům co wygewiti ze swátostnj zpovědi; optey se auřednjš, magj-li gakého práwa, k něčemu takowému zpovědnjčům potahowati: a tu se dozwiš, že takowého zákona netoliko nikde nestoj, anobř že nenj po dnešnj den ani gednoho příkladu, aby na auřadě gaká zpověď buď wěregně anebo tagně byla wygewena. Naproti tomu ale se dowjš, že by zpovědnjš podléhal těm nypřisněžšjím časnjm i wěčnjm trestům, kdyby zpovědnjho tagemštwj swaté nezachowal. Prawj-li se ale, že někde někaký zločin šrže swatau zpověď byl wyzrazen, to se stalo tak:

Když se z toho skutku swého zločinec zpowj dal, zpovědnjš mu nedal rozhřessenj, a pohnul geho srdce, aby se udal práwu sám; že lépe mu gest, aby se podrobil swětškému trestu, než aby od Boha na wěky byl zatracen. A to mu wyložil, že rozhřessenj dogiti nemůže dřjw, dokud spravedlnosti Božj snessenjm zaslažené pokuty neučinj žádost. Zločinec ho poslechl, a udal se práwu. Zločin byl tedy za přjčinau swaté zpovědi wyzrazen; wyzradil ho ale zločinec sám: zpovědnjš pak mlčel. — Co tomu nynj řikáš? — »J nu, nenj-li giného nic: nemám přjčiny, aby ch se knězi zpowj dat i obáwal.«

»Ale gestě gsém něco slyšel: že totiž zpověď gest genom pro sprosté lidi. Gá pak, chwála Bohu, náležim mezi wyzdelaněšj: a protož mi nenj třeba, aby ch se zpowj dal. To zagistě činj wšickni wyzdelanj.« — A, kde pak to gest psáno, že by swatá zpověď byla genom pro sprosté lidi? Neřeš-li Pán Ježíš swatým apostolům: »Kterýmkoli odpustjte hřichy, odpaustjge se jim?« Zdáli se w tom slowě »kterýmkoli« nerozuměgi wšickni lidé, sprostj i wznešsenj, učenj i neučenj? Anebo magj snad učenj, wznešsenj a mocnj tohoto swěta giného Spasitele? anebo nepotřebugi snad žádného Spasitele? J nu, žádný gich nebude nutiti. Prawil sice Pán Ježíš: »Chudým ewangelium se zvěštuge,« doložil ale hned: »A bla hoslavený gest, kdož se nebude horšiti na mne.« (Mat. XI. 5, 6.) Kdož se tedy horšj na Krista Pána, že ustanowil swátostnj zpověď, nežádey také žádného djsu s Njm. To gest sice prawda, že swátostnj zpověď požaduge pokory, a žeť se tedy protiwj lidšké peyšse; poněwadž ale peycha gest počátkem wšeho zlého: právě proto gest potřebj, aby se každý člověk bez rozdjlu zpowj dal. Že by ale žádný wyzdelaný člověk k swaté zpovědi nechodil, to gest také pauhá lež. Gdi a přeswědč se, že se tomuto saudu podrobugi i ti newyzdelaněšj a ti newyznešseněšj lidé. Wyhýbali se mu ale kdo, právě ten nenj dokonale wyzdelaným, ten má genom maudrost tohoto swěta, kteráž gest blážnowštwj u Boha, gakož psáno gest: »Polapjm maudré w chytrosti gegich.« (Job V. 13.) A opět: »Pán zná myšlenj maudrých, že gsau marná.« (Zalm XCIII. 11.) Lépe ale gest, blážnem býti tomuto swůdnému swětu, a w Kristu Ježíšj prawě maudrosti nabýwati; než u tohoto swěta býti prwnjm mudrcem, a u Boha býti blážnem. Bez pokánj nenj žádného smilowánj, a bez zpovědi nenj žádného prawého pokánj. Giného prostředku tu nenj, aby člověk odpustěnj hříchůw dostel, a aby byl spasen. — Co tomu nynj řikáš? — »Co mám řici? Widj, že mi předce nezbywá giného nic, než aby ch se knězi zpowj dal, a to také učinj, ne-li w tomto swatopostnjm čase, dogista o welikonočnjch swátěch, a to negenom tenkrát, anobř po celý čas života swého, kolikrátkoli bude mi toho třeba.

Církevní zprávy.

Z Prahy. Nelzeť ani téměř přijít k sobě, a málem by se nám zdálo, že, co se vůkol nás děje, snem jest. Nový život vzniká okolo nás i mezi námi. — K radostným zprávám, kteréž se v předešlých dvou listech našeho »Blahověsta« podaly, můžemeť tuto dvě nové připojiti. První jest ta, že náš kněz p. arcibiskup vydal příčinou prohlášeného nového zřízení pastýřský list, kterýmž, osvědčuje upřímnou lásku swau k milé vlasti naší, kněžstvo i všechen národ vybízí k radosti a díkůčinění. Než nebudeme o něm šířiti slov. Laskavý čtenář nahlédni do »Přílohy,« tam ho najdeš, i seznáš, jaký pěkný důkaz opravdové maudrosti a lásky pastýřské dal tudy lidu swému nejvyšší správce a pastýř duchovní národu našeho. — Jiný důležitý rozkaz týká se našich škol. Tu však potřebí, několik slov na dorozuměnou položiti. Posud bývala milá naše materštiny jen jako u vynání. Zákony a zřízení, vydané císařem Josefem II., wylaučily ji ze škol, z úřadův i z veřejného života. Normalkami a všemi veřejnými ústavy měla němčina umožiti drahý tento jazyk náš Swato-Wáclawský. Jaké to vydávalo ovoce, bohužel! dobře wíme všickni: nebyloť to malau, byloť to neposlední ranau pro národ náš. Duch, mravní smysl, cit i život hynul ve vlasti. Lidé tu chtěli, čehož Bůh nekázal, nechťel, zapowídal. Konečně wzešlo simě, kteréž šlechtní synové České země, Bůh jim to odplať! — přední z nich, *Jungmann*, odebral se teprwé nedáwno na wěčnost — od 50 roků rozšiwal. Národ se hlásil o swé, a otcowský král náš *Ferdinand* wyslyšel žádost jeho. *Jazyk náš národní dochází swých práv.* Co to píšeme, lze čísti w Praze na rozích ohlášení nejvyššího purkhra-bího w králowství Českém, p. hraběte *Stadiona*, že se již od té doby na saudech i w úřadech mezi Čechy a s Čechy českým jazykem jednati má. (Co jest w Čechách, nebudeť bez pochyby a nemá ani býti jinakě na Morawě.) Awšak prwé než wysel tento rozkaz, anobřz prwé než list kabinetní Jeho Milosti a krále od 22. března byl se ohlásil, vydala wys. důst. konsistoř Pražská nařízení, aby hned počátkem nastávajícího školního půlletí we školách farních i hlawních (jakž patrno — *Pražských*) obojímu jazyku, i českému i německému, se vyučowalo. Že se tímto nařízením českému jazyku do škol Pražských, bohužel po tu dobu německých, dvěře otwřely, na jewě jest.* Awšak pokud dobře rozumíme, rozkaz tento jest jen jako předchůdcem jiného, kterýmž by owšem celé zřízení škol w náležitý řad bylo uwe-deno.** Bůh dejž, abychom se toho wšeho w brzkém čase dočkali! Wys. důst. konsistoř naše podáť tudy

* Mistry powstala bázeň, jako by se tímto nařízením němčina do všech škol wenkowských i *trivialních* uwěsti měla. Tomu však, jak se slušně nadějeme, není tak. Nařízení dotčené týká se Prahy, a sice škol, we kterýchž se posud pauze německy učilo.

** Srownáwámeť se i my w celé míře s náwrhem, kterýž učinil p. W. W. Tomek w nowinách Pražských, kdež píše mimo jiné strany škol *trivialních* a hlawních w ten rozum:

1) W *trivialních* školách budiž w českých krajinách učeno jen česky, w německých krajinách jen německy. W hlawním městě budiž několik škol *trivialních* německých, pokud toho žádá potřeba pauze německého obywatelstwa.

2) Podobně budiž vyučowáno we školách hlawních w českých krajinách jen česky, w německých krajinách jen německy. Toliko w třetí a čtvrté třídě mělo by přikročeno býti

nowý důkaz snahy swé o zwelebení národu našeho. »Bez rozumní a mravní wzdělanosti lidu, jakž di náš wrechní pastýř w listu swém ku kněžstvu, nelze sobě mysliti, aby mohla zdaru míti konstituční naše vlast,« a k wzdělanosti této musíť wěsti naše národní školy. O dobré školy musíť tedy přední péči míti všickni, i kněz i každý wěrný syn Církwe a vlasti.

Ze sewerní Ameríky. Kterak výborně působí w končinách sewerní Ameríky katoličtí missionáři, ne-jednau již i w těchto listech praweno jest. Pěkné swě-dectwi podává nám opět protestantský spisowatel w časopise americkém *Milwauki* (přítel lidu) řečeném. Připo-menau, jaký zrůst mají missie katolické w dotčených krajinách, dokládá: »Saudný zpytatel wěcí a výjewů těchto snadno nahlédne, čím to jest, že se tu missionáři tak dobře daří. Bělochové wíry katolické dávaji se w manželství s Indiany u wětším počtu, než to činí protestanti, a toť jest wěru welmi dobrý prostředek, aby se náboženství katolickému důwěra u Indianů pojistila. Potomstwo z takowýchto sňatků býwá již Církwi katolické získáno, a přístup k mysli a srdci weškerého přibuzenstwa znamenitě usnadněn. Jiná příčina utěse-ného zdaru Církwe katolické záleží w osobnosti samých missionářů katolických. Wšechen život jich swědčí o wrauci a opravdivé obětivosti pro wěc, kteréž se byli zaswětili; neunawená snaha a péče jejich o blaho jiných lidí, jejich starostliwost o nemocné, radostná ta ochot-nost, s kterauž se podrobují wšelikým nesnázem, nemůžet leč hluboko dojímati srdce lidské. Tak mi wy-prawowan jest w *Kewaiwena-Portu* příklad o knězi *Bara-gowi*,* ctiuhodném to kmetu 60letém, který wšecko jmění swé i weškeré síly obětowal na službu Církwe, nehle-daje při tom nižádné, ani té nejmenší odměny. Minulau zimu wydál se ctiuhodný tento stařec po chůdách 57 mil (anglických) krajinau pustau, neobýwanau, aby pokřtil dítě, ježto, jakž mu praweno bylo, na smrt se rozne-mohlo. Takowéto důkazy obětivé lásky missionářůw pů-sobiwaji mocně na důmyslné Indiany. Mimo to jest missionář katolický, buď si kdekoli, wšude domowem. Nemaje ženy, nemaje dítek, nemusí se, přebýwaje w chýši indianské, po domowu ohlížet; hrubá strawa indianská býwá mu wděk, neb sobě lepší nežádá; on se položí zároveň s Indiany na twrdé lože, a děkuje Bohu, že tak opatřen jest; zábawau, domácimi powin-nostmi a starostmi o rodinu netratě času, usiluje pro-stým způsobem, totiž swau obětivostí, dobytí sobě ná-klonnosti Indianůw, a pak je snadno podrobí zákonům wíry katolické.* Prawdy podané w rauchu patrnějším působí na ducha diwochowa wíce než sebe širší wý-klady: krásná slowa nemaji tu welké platnosti a wáhy. I služby Boží jsau slawnější a významnější, než studené a chudé formy protestantské.« — Tak saudí protestant sprawedliwý. Máť se tu čemu těšiti katolik, dobře wěda, že prawda s láskau wybojují a podrobí swět Kristu.

w českých krajinách k začátkům německého a w německých k začátkům českého jazyka. W hlawním městě budiž jedna hlawní škola pro potřebu rodin německého obywatelstwa atd.

Awšak celý tento článek p. Tomkůw zasluhuje, aby ho každý dobře sobě wšiml a náležitě uwážil.

* Apoštolský kněz tento Baraga jest rodem i duchem Slowan. — Kaže slovo Boží diwochům, nezapominá nikoli ani na swé bratry Slowence. Před několika lety nawštíwil swau vlast, a před nedáwným časem wydány jsau některé wzdělawatelné spisky jeho illyrským jazykem.

IV. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 20.)

MY ALOYS JOSEF,

z milosrdenství Božího a z milosti stolice apoštolské kníže arcibiskup Pražský, dotčené stolice w zemi České a w biskupství Bamberském, Mišenském a Řezenském rozený legat, království Českého primas, z rodu swobodných pánů Šrenků na Notzingu, knížecí arcikapitoly Holomaucké kanovník, w Bohoslawi doktor, učení Pražského ustawičný kancléř a ochránce etc. etc.,

wzkazujeme milovanému kněžstvu našemu pozdravení a požehnání od Hospodina!

Cirkew Kristowa, vzdělaná na skále Petrowě a rozšířená po všech končinách tohoto světa, zůstává sice po vše časy a pod všelikými, sebe rozmanitějšími správami občanskými w podstatě své bez proměny; awšak údowé její jsau zároveň údowé státu čili obce, a tudíž nelze, aby kterákoli znamenitější proměna u věcech a poměrcech občanských zůstala beze wzajemného působení na život a na zdar obci křesťanských, nalezajících se w krajině, proměnu beraucí. Jitřní slunce občanské swobody musíť tedy i Cirkew na roli své jako poselkyně wolnější činnosti radostně uwítati. Den 15. Března r. t., kteréhožto nejjasnější císař a král náš ustanowil wěrným národům swým dáti konstituci čili ústawu zemskau, a tudíž strany swolání všech stawů krajských se silnějším zastaupením stawu měšťanského, čehož bylo potřebí, milostiwě nařídil, zůstanet zajisté i w letopisech našich dějin cirkewních po věky dnem památným, a plésání, kteréž se za příčinau události této po všech končinách vlasti rozléhá, nalezne i w srdcích služebníků Cirkwe radostného ohlasu.

Ačkoliw ale tato událost w nowau twářnost okolností a poměrů našich vlastenských hluboko zasahá, ačť myslí všech wěrných synůw milované vlasti mocně k radosti podněcuje: nic wšak méně nemůže předce tak působiti, aby stanowisko duchowního pastýře k osadě podstatně se proměnilo, aniž může jej zawésti, aby prawě powolání své s oka spustiti měl. Nedawaje se do kolotání politických, musíť se kněz wedlé slow apoštola národů pod všelikau wládau pokládati toliko za služebníka Kristowa a rozdávачe tajemství¹⁾; bera pak ohled na wladu státu, w němž občanem jest, máť sobě i osadě své klásti před oči rovněž slow welikého apoštola: »Neníť mocnosti nežli od Boha: které pak jsau, od Boha zřízené jsau. Protož kdož se mocnosti protiví, Božímu zřízení se protiví. Radostná událost, o kteréž mluvíme, nemůžeť tedy stanowisko duchowního pastýře we vlasti naší podstatně proměnit: saháť wšak předce příliš hluboko do posawadních poměrů našich, že nelze, aby odtud nešla pro každého občana jistá požadowání, z kterých Wám, milí spoludělníci na winnici Páně, obzlaštíní powinnosti wynikají. A tyto Wám na srdce wzložití co nejrychleji pilím.

Díky činiti Bohu jest, což se přede vším na každého wěrného Čecha přísluší. Dějiny těchto dnůw okázaly zajisté opět dawno již osvědčenau prawdu w nejjasnějším světle, kterak umí Prozřetelnost Boží sebe nepatrnější počátky, nybrž i pochybení lidská tak obrátiti, že z nich w dalším běhu jejich časem wysoce požehnané následky pocházejí. Bohu tedy, řediteli osudůw i srdci lidských, mámeť přede vším děkować, že se České naší vlasti mimo nadání a cestau pokoje dostalo konstituace, a s ní rukojemství žadaucího lepšího

¹⁾ I. Kor. IV, 1. ²⁾ Řím. XIII, 1.

narownání prawních poměrů všech občanůw, rukojemství zdárnějšího pokroku drahé vlasti we všem, cožkoli může přispíwati k jejímu blahu, k její slávě. Radostná tato naděje, kterauz vlasti naší wytknula ruka Prozřetelnosti, zawazuje každého, komuz blaho této země na srdci leží, aby nejwřelejší díky wzdáwal nebesům. I wyzýváme Wás tímto listem, Wámi pak všechny drahé naše dícesany, aby se díky tyto slavným způsobem na jewo daly. A k tomuž konci budeť na všech osadách, kde posud cirkewní slawnosti na poděkowání nebylo, hned po dodání tohoto rozkazu, w neděli nejprwé přísti, slavné služby Boží konány, a na zawěrku nechat chwálozpěw sw. Ambrože se zpíwá.

Awšak neméně zawázani jsme wděčností milovanému Otci naší vlasti, císaři a králi našemu Ferdinandowi, kterýž prwé, než jsau se položily prosby země ke stupňům jeho trůnu, s nejmilostiwějším uzawřením wysel wstříc žádostem národů swých. Wděčnosti této nelze nám prozatím lépe osvědčiti, leč bezpečenau důwěrau k otcowským záměrům našeho wysoce milostiwého krále, důwěrau k snahám osob čili orgánů powolaných, aby se uskutečnily záměry tyto. Nowé zřízení nelze we všech ratolestech jeho tak rychle utworiti, jak se snad toho naděje nedočkawost lidí, sewřených poměry býwalými. A tu by se zlomyslníkům snadno podařiti mohlo, nedůwěry nasiti do srdci národu, a wzbuzením přání nedostizitelných pobauriti myslí w té míře, že by lid ke krokům nezákonním mohl stržen býti, a krásná, srdce každého vlastence hrdošti naplňující naděje, že bude swoboda České naší vlasti dobyta bez krwe proliti, k trpké žalosti byla by zklamána. Pročež beřeme k Wám důstojní spoludělníci na winnici Páně své útočiště. Wám, ježto účinností swau, nešetřiwši obětí, u lidu máte důwěru, Wám nejspíše se podaří objasněním prawých náhledůw a ponětí, kteréž by lid měl o konstituci a výhodách jejich, wystrahau před kroky, čelícími proti zákonu, wzhuzením potřebné důwěry, utwřením w poslušenství a w prawé lásce k vlasti, nowé zřízení upewnití na budaucí časy. Awšak musíme wyslowně podotknauti, že takowáto poučowání saukromí musí se diti, a že kazatelnau w nižádném směru hlasatelnau politiky státi se nesmí.

Awšak i nám služebníkům Cirkwe ukládá nowý řád wěcí obecních záwazky, kterých šetřiti swědomitě, nikdo z nás, leč k své nenabytné škodě opomijeti nesmí.

Cirkew jest konstituci z jedné strany lecjakého zbytečného poručnictwí zbawena, než tudíž se snad nedostane služebníkům a wyznawačům jejím z druhé strany w nejednom ohledu ochrany, kteréž posud po zákoně požíwali, i budeť se jí wice než posud potkawat se zlomyslnými útoky protivníků jejich. Neníť pak to wedlé swědectwí dějin cirkewních owšem nikoli we-

liké neštěstí, vytkne-li Církwi stát, aby sama na sebe se spoléhala; musíť se jí při tom jediné celé úplné swobody dopřáti, aby silu, spočívající v ní, všestranně rozvíjeti mohla. Zjevená Bohem prawda máť zajisté wítězné moci sama w sobě, a nepotřebuje k dokonalému wítězství swému od lidí ničehož, leč aby odstranili překážky, kteréž jasné poznání a ochotné přijímání její nesnadné činí. I do kohož medlé sluší se jí pomůcky této wíce nadíti než do nás, ježto jsme *služebníci Boží w ewangelium Kristovu?*¹⁾ Doslechliť jsme k nemalé útěše své, kterak sobě nad jiné waženější spisowatelé wlastenští dali slowo, že nechťi swobody tisku nižádnau měrau zneužíwati. Awšak bylo-li by předce proti lepšímu nadání z jiných stran útržky trpěti Církwi katolické, tuť pozdwihne přede všim k Wám, milowaní Bratří, zraků swých, kojíc se naději, že jí jako stateční bojowníci budete státi po boku, duchowním mečem slowa Božího²⁾ všeliké nesprawedliwé útoky odrážejíce.

Dobytá swoboda we vlasti jest všem stawům i stranám heslem k úsilownější činnosti; předstížen tu zajisté bude jistotně ten, kdožkoli hnusně ruce založí; k wítězství wšak, obzlaště při takowé swaté věci, jako-waž jest naše, wede bezpečně horliwost, spojená s roz-wážliwostí. Tato prawda musíť Wám, Bratři! důrazným podnětem býti k té *nejhorliwější činnosti* we školách národních, na kazatelně i we všech jiných stránkách Wašeho duchowního powolání. Wlast se toho do Wás slušně naděje, že budete obzlaště Wy usilowati o to, aby se powznese národ na onen stupeň rozumní i mrwní wzdělanosti, bez kteréž nelze sobě mysliti, aby stát konstituční mohl zdaru míti, a swobody bez nebezpečnstwí užiti možná bylo.

Literatura mělať posud mezi Wámi horliwé pří-znawce a podpůrce: při swobodě tisku musíť se i ona

¹⁾ I. Thesl. III, 2. ²⁾ Ephs. VI, 17.

Církewní zpráwy.

Z Uher. Dúchody wyššího uherského kněžstwa jsau znamenité: awšak každý bude mu je z celé duše přáti, pokud užíwati jich bude jako wytečný p. biskup Nitranský *Emerich Palugyát*. Během minulého roku wěnowal apoštolský tento pán wíce než půl millionu zlatých k samým dobromyslným, křesťanským účelům. Wěda, že přičinau školního platu a tak řečené štolý druhdy i učitel i kněz nesnáze mívá s osadníky, a tudíž i blahé působení jich nemáo musíť trpěti: ustanowil wyborný biskup odstraniti i školní plat i štolu. Podaw 108,672 na zrušení štolý a 300,000 na odstranění školního platu, učinil tudíž w některých místech žádauci počátek. K jiným blahomyslným účelům darowal mimo to 103,815 zl. w. č. — Bůh račiž důstojného tohoto knížete církewního zachowati po mnohá léta pro zdar králowství swého na zemi. Skutkowé křesťanské lásky jsau zajisté nejlepšimi kazateli wiry naší swaté!

Z Francouz. W Paříži konala se w pominulém měsíci únoru slawnost ke cti nesmrtnému nebožtikowi O'Conellowi. Rodina O'Conellowa pozwana jest k ní do Paříže, a katolíci francouzští, w občanském ohledu učenníci O'Conellowi, podali důkaz, kterak sobě waží wěrný syn Církwe zásluh o swobodu swých bratří. Slawný kazatel, kněz *Lacordair*, měl při té příležitosti řeč, kterauž se w nás obnowilo nadšení, způsobené loni slowy kněze *Ventury* w Římě. Jádro z ní podáme, co nejdříve bude možná, w těchto listech. Zatím budiž podotknuto, žeť umí slawný *Lacordair* kauzlem ohniwého slowa bu-

domáhati činnosti Waši u wětší míře, poněwadž proti lži, kteráž i tohoto prostředku k swým účelům co nejhorliwěji užíwá, nelze leč na této cestě s prospěchem bojowati.

Kterak ale těchto časů služebníku Církwe potřebí jest, aby s tau nejhorliwější činností we swém powolání spojowal *bezúhonnost života*, nepotřebuji široce dokazowati. Kdyby zajisté již powolání jeho tak přísně jej nezawazowalo, ostříhati ustawičné swědomí bez poškwrny, musilať by ho již odstrašiti od jakéhokoli poklésku bázeň před následky činu jeho, kterýž se nyní snáze než druhdy dostane u weřejnost, a na ujmu weškerého stawu našeho i Církwe naružiwě by mohl býti rozhlašowán. I jsem té naděje, že smím na čisto mimo sebe pustiti žalostnau myšlénku, žeby cit wětší swobody občanské toho neb onoho z Wás mohl zawěsti, aby usilowal rozwiklati w jakémkoli ohledu ohrady kázně, kteréž mu za všelikých okolnosti staw jeho ukládá. I buduť naopak žiw cele w té wíře, že důležitý úkol, kterýž Wám ukládá wěk, náležitě poznáte, zapíráním sebe samých a mrwní ušlechtilosti o swobodu synů Božích usilujíce, příkladem ku wzděláni, obětowným plněním všelikých kněžských powinností, a laskawým, srdce lidu wěřícího uchwacujícím jednáním pojistiwě sobě důwěru osad swých, swěřené owečky své powedete k wznešenější oné *swobodě a sláwě, přislíbené synům Božím.*¹⁾ Nechať tedy Bratři Naši (tak woláme k Wám slowy Spasitele: *swiřti swětlo vaše před lidmi, aby widauce skutky vaše dobré, welebili Otce vašeho, kterýž jest w nebesích.*)²⁾

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a obecnstwí Ducha Swatého budtež s Wámi všemi.³⁾ Amen.

Dáno w sídle našem arcibiskupském.

W Praze, dne 22. Března 1848.

¹⁾ Řím. VIII, 21. ²⁾ Math. V, 16. ³⁾ 2. Kor. XIII, 12.

diti zároveň lásku k swobodě, k národu i k Církwi. Bohdejž by powstal i tobě, národe můj! nějaký *Lacordair* hned z rána nowého žiwota twého.

Literní zpráwy.

Ne-li dříve, počnau zajisté hned w polowici měsíce dubna t. r. vycházeti w Praze *Nové národní nowiny* — deník, jakéhož jsme posud z powědomých příčin nemohli, nesměli míti. — P. *Hawliček*, jemuž přičítati náleží newšední tu záslubu, že za minulých nepřiznawých časůw *Pražské Nowiny* nadehnul žiwotem a nadal směrem politickým, jakowéhož prwé nikdy nemiwaly, odřekl se již na čisto dosawádní redakce své u p. Medaua, i bude redaktorem nowého tohoto národního denníku politického. Šířiti slow o p. *Hawličkovi* tuto nebudeme: wlast a národ náš zná dobře wytečného ducha i zásluhy jeho. I můžemeť se kojiti bezpečnau naději, že poctiwý tento wlastenec náš, wěnuje se celau duši důležitému tomuto úkolu, o to se postará, abychom došedše swobody občanské, měli nowiny, kterýmiž by se lzelo netoliko honositi před jinými národy, alebrž prawě wzděláni, prawý žiwot občanský zmáhal se w milé naší vlasti. — Wycházeti budau po archu šestkrát za týden, jakž se o tom brzo wůbec wydá ohlášení. Šlechtetný p. hrabě *Wojtěch Deym*, jenž se zaručil, wšecken peněžitý náklad na nowiny tyto národní wěsti, připojí k zásluhám swým o národ náš nowý důkaz wlastenecké své lásky. Bůh jej žiw, ať se dočká žadauciho dobrého owoce z obětí swých! — My se na ně upřímným srdcem těšíme.

BLAHOUĚS

Číslo 21.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u *wy-dawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *we všech řádných knihkupectwích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissii
u
Wácl. Hessa
w Praze
■
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle VI. postní.

Obsah: *Reč na neděli VI. postní. — Maudrost otcevná. — Zlatá zrnka. — Stav Cirkwe katolické we Francouzích. — Wzory křesťanské. — Církevní zprávy.*

Dne 16. dubna.

Reč na neděli VI. postní.

Ewangelium sw. Mat. XXI. 1—9.

Nikoho z nás, B. M., nemůže to býti tagno, že nepřítel Ježíš slávy hledat na tomto světě. Čím to tedy, že dle dnešního ewangelium tak slawně wjždj do Jerusalema, čím to, že, gaž patrně wí-děti gest, dle vlastního uložení Páně, swrchowanau čest činí a slávu prowláwagi Mu zástupové ži-dowskí? Přčina toho není, D. D., giná, leč aby naplněna byla písma, aby se náš milý Pán osvědčil před národem, že gest zaslíbeným Messiassem, aby světu dán byl nový důkaz moci a slávy nebeského krále. Za tau přčinau kázal sobě Pán přivéstí z Betfage oslici a oslátko, a posadiv se na ně, bral se důstojně a slawně do Jerusalema. Wyššji, nebeská, Boží moc uchwátíla w tom okamžení srdce zástupůw židowských. Gedni prostjragi raucha swá, druzi sekagi a lámau ze stromů i stelau ratolesti na cestu, kterauž se běře Kristus, wšse tu gásá, wšse pokřikuge s plésáním: »Hosanna Synu Dawidowu! Požehnaný, genž se běře we gměnu Páně; hosanna na wyšostech!« Tak sobě počínal národ židowský, tak wjtal, tak přigjmal Jerusalema onoho dne milostiwého Pána swého a krále. Z kterakž medle přigjmáme my Geg, když tagemným způsobem w swátosti oltární přichází k nám, aby ožiwil, potěšil, nakrmil, posílil, oblažil nesmr-telné dusse nasse? Ma tuto důležitou otázku odpowědiž každému z nás vlastní srdce, vlastní swědomj geho. Blaze, pakli mu odpowědiž tauto nebude wy-

čtati Bůh, že přigjmage nehodně swého Spasitele, stává se winným tělem a krowj Páně, stává se wra- hem ubohé dusse swé. Blaze každému, dá-li mu od-powědiž tauto Bůh swědectwj, že umj přigjmati Krista ku spasenj swému! A k tomu, D. D., rád bych obrátil dnes wšsečen žetel náš, i ukáži wám, co činiti, kte- rak se připrawiti náležjí k welebné wečeři Páně. Záležíť pak přjprawa tato hlavně ze dwau částek. Cirkew zagisté welj každému, kdožkoli chce ho-den býti stolu, wečeře, těla Páně:

- 1) Dčist srdce od wšselikého hřjchu;
- 2) poswěť dussi wšselikau ctnostj.

W starém zákoně nařjzeno bylo, aby se kněz nikdy nečistýma rukama nedotýkal chlebůw a wěcj poswátých. Než což gsau byli tito chlebowé giného, leč pauhý stjn proti chlebu, kterýž nám s nebe dán gest za rukogemstwj života, za pokrm nesmrtnosti? Proti úkolu swému prohřessowala by se Cirkew, kdyby každému z nás, pokud chce sobě ku spasenj přigjmati swátost oltární, newelela žregně:

1) Dčist srdce, očist swědomj swé od wšse-likého hřjchu. A že to Cirkew žádati a weleti musj, netřeba dowoditi. Nebo že gest w oltární swá- tosti této přjstomen Pán a Bůh náš, za to ručj nám slovo wěčné Geho prawdy — ano půwod wššji swa- tosti a prawdy, wšswědaucj zpytatel srdce a ledwj lidských, swawědliwý saudec a wšsemohaucj mstitel wšseliké neprawosti to gest, genž se pod spůsobau chleba a wjna zázračně ukřjwá. Z táži se wás, D. D., zdaž by se to nemusilo, ať wjce nedjm, za hroznau

opowázliwost pokládati člověku, pakli by se osmělil, toho swrchowaného půwoda wšij swatosti wyzwati k sobě a přinutiti Geg, aby přebýwal we srdci, kteréz opanowaly pycha, lakota, hněw a swár, zášť a záwist, lež a podwodnictwí, nečistota a nestýdatost, obžerstwí, zahálka a jiné wšeliké nepravosti, w kterémž každým takorka hnutím hřích hněw Páně probauzi? — Podwodnjí a lhář, zlodě, lotr, wrah utíká před saudcem, ukřívá se před swědkem sšerednjích skutků swých, boge se pokuty, děse se prozrazení a trestu: nenj-liž tedy opowázliwým possetilcem hříšnjí, genž by sám do rukau wěčné spravedlnosti nadbjhá, nýbrž i saudce swého k sobě pod střechu bjdné duse swé wybízi? Co si o něm slusji mysliti, kterať ho nazwati náleží, snadno každý sám posaudj. Awšak gestli opowázliwost takowau slusji za hřích pokládat, kterať by se na to djwati, kterať by toho swatá matka Cjrkew brániti neměla nesiťastnému synu a bjdné dceři swé? Ať, onat owšem každému toho brání, poněwadž tjm ugistěna gest, že hříšný takowý opowázliwec trestem Páně a zkázau býwá uchwácen. Nebo musíme-li, opowázliwým possetilcem nazwati člověka, gežto by se srdcem, zadáným hřichu, přigjmati směl tělo Páně: nač bych wám připomjnal pokuty, nač hrozil tresty, gimiž takowého nesiťastnjíka uchwátí ruka Boží? Ať tu nic nedjím o tom, což sw. Jan Zlatoustý dokládá, řdyž dj: »Přistaupjše-li s čistým srdcem, ku spáse přistupugeš: awšak gestli nečisté swědomí twé, pro pokutu a smrt sobě přicházjš;« — nenj-liž wúbec známé slowo sw. Pawla, řkaucjho: »Zkusť pak sám sebe člověk, a tak z toho chleba gež a z kalicha pig. Nebo kdož gj a pige nehodně, odsauzenj sobě gj a pige, nerozsuzuge těla Páně.« (1. Kor. XI. 28.) Ano, D. D., wjm, že gsau wám powědomá slowa tato; wjm a čtjm to dobře, že by zbytečné bylo, wykládati wám rozum, smysl, wýznam gich. A to musli tak, nebylat by Cjrkew swatau nassj a starostliwau matkau, řdyby nám dopausstěla, se srdcem nečistým bljziti se k stolu Páně. Odsauzenj zagistě, záhubu, zkázu wěcnau bychom sobě gedli a pili, ge dauce tělo a pigice krew Páně nehodně. Aneb mám připomenauti, kdo ge přigjma nehodně? Než wy sami dobře znáte, kterať doswědčuje Kristus u sw. Mat. X. 37: »Kdo miluge otce neb matku wjce nežli mne, nenj mne hoden:« — a gá bych směl připomjnat wám, že člověk, genž miluge tu neyšseredněgšj ohawnost na swětě — hřích — wjce nežli Boha swého, genž trpj w srdci swém neprawost gakaufoli, a nedbá se zhostiti wlády gegj, nenj hoden přigjauti Krista? Nikdo z wás netraufal by sobě, uwěsti wzácného pána do swětnice, zasmraděné puchem, začazené kaurēm, pokryté špinau, zhyžděné smetjm a blátem: a Krista, nebeského krále, bychom nutiti směli bez hřichu, pokuty a trestu, aby se uhostil w srdci zane-

řáděném, pokáleném a zprzněném nečistotami? Nikdo, gať dj sw. Augustin, nehodj čistý a wzácný štat swůg do střjně, naplněné neřádem: kdož by tedy směl čtjti přigjauti Krista do srdce, zprzněného špinau hřichu? — Král Josiáš nesměl prwé slawiti Bělkonoc, pokud newyklidil modly z prostředku země Judské: a ty, B. C., wy byste směli přigjmati Běránka Božího prwé, než gsau wyčistěna od hřichů srdce wasse? — Ústj proroka Isaiáše káže Hospodin: »Čistěte se, kterjž nosíte nádoby Hospodinowae« (Is. LI. 11): a my berauce se, abychom přigali a nosili w srdci swém Hospodina samého, směli bychom sobě newšjmati tohoto rozkazu? — Ježíš Kristus zahnal Židáše od stolu swého prwé, než podal učedlníkům tělo swé za pokrm a krew swau za nápoj: a někdo z nás, setrwáwage w hříšjích gako Židáš, směl by se dotřiti k tomu stolu a sáhnuti po těle, po kwi Páně bez hřichu? — Nenj mi potřeby, wám, D. D., na tyto wšeliké otázky odpowjdat. Repřjm, že se může dotřiti k stolu Páně, že může sáhnuti po těle Kristowu, že může přigjmati Boha swého i nesiťastnjí: ale běda mu! odsauzenj, kterým hrozí sw. Pawel, záhubu, smrt, zatracení, gj a pige sobě takowýto nesiťastnjí. S pokud nám, B. M., gest milá duse, nepohráweměž s wěcností! Srdce čisté priprav nebeskému Pánu, káže rozum; srdce čisté přines k stolu Geho, welj Cjrkew; w srdci čistém stánek mi uchystej, žádá Kristus; nuže, kdo z nás, wida před sebau zkázu a záhubu wěcnau, wáhal by učiniti, co mu rozum a Cjrkew káže, co Kristus od něho žádá? S poslechněmž, D. D., těchto hlasů, zkusmž se sami, poznmž swé hřichy, se šrausseným srdcem, s upřjmnau lítostí rychle obraťme se k Bohu i očistme srdce a swědomí swé w kaupeli prawého pokání: a pak se snáze posstěstj, dostátí též i druhému rozkazu, kterýmž welj Cjrkew každému z nás, pokud chce přistaupiti k stolu Páně:

2) Poswěť dussi swau wšelikau ctností. Netřebat mi tu připomjnat, že toho Cjrkew žádati musí: gináť by zagistě dala na gewo, že nemá péce ni o čest Pána swého ni o spasenj dussj, swěřených sobě. Čeká-li člověk wzácného hosta, přjtel přjtele, nebo národ swého krále, tuť zagistě i mjšto i byt tak se ozdobj a urowná, aby tu s potěchau a ljbstj mohl prodliwati. Čjm dražšj a milegšj, wzácněgšj a wzneseněgšj gest tento host, tjm méně štetj se při tom snahy, pje a nákladu, tjm wjce býwá ozdob a okras. A tu, kde sám swrchowaný Pán nebes a země má se ráčiti uhostit, smělo by bez nich býti? — Moggjš nesiťetřil péce ani práce, lid Israelský mile rád sňel zlato, střjbro i měš i jiné škwosty, aby se udělal stánek Hospodinu a poswátná archa na swědectwí zákona Páně: a křestan by směl dussi swau holau, prázdnu samému Pánu swému za stán i archu podáwat? Král Dawid nashromáždil střjbra, zlata

i klenotů na okrasu domu Hospodinowa: a křesťan by směl o to nedbat, směl by králi; Spasiteli, Bohu svému holau, prázdnu dussi beze wšij ozdoby za přibytel nabízet. Odstup to, D. D.! Okráslená, ozdobená jako newěsta choti svému, buď dusse, ať dceš, aby w nj Kristus s libostí se uhostil a přebýwal. Awšak kde nabéreme zlata, stříbra, klenotů, abychom gi mohli důstojně okráslit? An, D. D., k tomu nám není třeba pokladůw pozemských: okrasau dusse gedinau, w kteréž sobě libuge Kristus, libuge Bůh náš, gest ctnost, prawau okrasau gegi, zlatem, stříbrem, klenoty gegimi gsau: wjra, nádege, láska, (Kor. XIII.) gest pokora a pobožnost, gest radost, pokog, trpělivost, dobrotivost, dobrota, dlahočekání, tichost, wjra, mjrnost, zdrželiwost, čistota, (Gal. V. 22, 23.) a kterékoli věci těmto podobné gsau. A wjmeli to, komuž bych dowodil, komu připomínal, pro č musj weleti Cirkew každému z nás, přistupujícímu k stolu Páně: Prvé než přistoupjš, posvěť dussi swau oprawdowau láskau k wšeliké ctnosti?! Mešjřme slow, kde wěc sama žetelně a zgewně w sluch i w oči bige. Wědauce, w gakowěz okrase libost má Ježíš, Spasitel, Pán a Bůh náš; wědauce, že nám nesluffi bez ozdoby této blížiti se k poswátne večeri Geho; wědauce, co nám sluffně přikazuje Cirkew: wšecku péci swau k tomu giž obraťme, aby se stala dusse nasse sličnau archau, libezným stánkem, důstojným přibytkem Pánu. Wjra, bez kteréž se nelze libiti Bohu (Žid. XI. 6.), naděge, bez njž nesluffi blížiti se k Pánu, láska, bez njž mrtwá gest wjra, marná gest naděge, bez njž nic negsme: tyto tři sestry, tyto tři dcery Lásky nebeské, uweďmež do wnítěnosti dussi swých, aby swětlem, leskem, krásau gegich wzessla w nich spanilost, kteráž se libi Hospodinu. Pokora, kteráž připowědel Pán swau milost, pobožnost, kteráž má za slibenj tohoto i budaucjho života (1. Tim. IV., 8.), buď dussi rauchem; zdrželiwost a čistota buď gegim zlatým pásem. Z tichosti, mjrnosti a dobroty, z trpělivosti a dlahočekání, z pokoge, radosti, wjry, z ragfých těchto kwětůw upletme wěnc, z klenotů těchto nebeských slozme korunu, wěncem owiňme, korunau ozdobe me newěstu Kristowu: a tak dokážeme, že nás nebylo tagno tagemstwí Swátosti nyswětěgšij, že gest w nás wjra w slowo Páně, že rozumjme hlasu cirkwe Boží, ať giž welj: Děi si srdce, ať si káže: Posvěť dussi prvé, než přistoupjš k stolu Pána mého a krále swrchowaného. S bohdenž by tohoto hlasu nepřeslechl nikdo z nás, D. D., bohdenž by každý, kdož křesťanem sluge, s čistým srdcem a s poswěcenau dussi přiblížil se k pramenům spasenij, připogil se k zástupům wěrných Kristových, beraucjch se k nebeskému Jeruzalému! Z gest tu čas, D. D., kdež máme — musjme ukázati, zdali gest w nás gaké taubny po spasenij, gaké lásky ku Spasiteli; zdali: »Hosanna Synu Dawidowu!« či: »Ukřižug, ukřižug, krew gehu přigdiž na

nás a syny nasse!« wolati dčeme. Weliký týden gest giž za dweřmi, giž nastal nám. Pán pripravil stůl swůg — Cirkew, Geho choť, swolává k němu. Verá: neť welikonočnj, náš Kristus, podává se nám za pokrm. Genom newděk, tupá newšjmawost, hříšná nedbalost o spasenij nesmrtelné dusse swé může se strasniti toho stolu, nesetřiti pozwánij, nestáti o pokrm tento. Gen wrah Kristůw, wrah dusse swé, bratr Židášůw, Kaifášůw, Pilátůw smj se dotýkati, smj přigjmati Krista nehodně. Nuže, D. D., seberme, přičiňme se, ať k té bezbožné rotě nikdo z nás nepatří; přičiňme se, ať gest zgewné owoce prawdy a lásky Boží w nás; přičiňme se, ať před twářj Páně ani newděk a newšjmawost nasse, ani krew Kristowa newydává proti nám swědectwj. Cirkew pripravowala nás po tolik časů k poswátným těmto hodům: nuže, mēgme se, pospěšme k nim; Pán náš bēre se k nám, tichý, pln milosti a prawdy: nuže, připravmež cestu, otevíramež srdce, očistme, ozdobe me, posvěťme dusse swé, aby w nás mohl sobě obližiti stánek. Tak, D. D., tak učiňme: a chléb nebeský, kterýž gisti, tělo a krew Páně, kterauž přigjmati budeme, stane se nám pramenem života, rukogemstwím nesmrtelnosti a půwodem sláwy wěčné. Amen.

Maudrost otcowská.

od

Boleslawy Jablonského.

6.

Synu! poslyš naučení,
Nakloň ucha k poradě:
Chraň se přisně prohřešení
Proti matce přírodě!

Nejstrašnější mstitelkyně
Člowěka i národa,
Neodpauštějící wině —
Uraženát příroda!

Zlatá zrnka.

Láska k bližnímu.

»Milowati budeš bližního swého.« (Mat. XXII. 39.)

Láska jest wětši než wira a než naděje; onať vyniká nad kterékoli jednotlivé dobrodiní, nýbrž i nad mučennictwí. Láska to, ježto w nebesích u Boha s námi na wěky trwati bude. Sw. Cyprian.

Láska jesti swazkem bratrstwa, zakladatelkau pokoje, pojitelkau a utwřowatelkau pokoje.

Sw. Cyprian.

Lidi máme milowati, awšak ne tak, abychom milowali i jejich chyby.

Sw. Tomáš Aquinský.

Člowěka učinil Bůh, chybu učinil člowěk: miluj tedy, co učinil Bůh, člowěka; měj ale w nenáwisti, co učinil člowěk, totiž chybu.

Sw. Augustin.

Láska prikřývá lidské wady zlatýma křidlama.

Sw. Jan Zlatoustý.

†

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračování.)

Powěděwše o působení Laménais-owu, owšem z dobrých příčin něco šířeji, než jsme z počátku sami obmýšleli, náleželo by tu též i o přátelích a učennících jeho tolikéž oznámiti. Než místo a čas nám slow šířiti nedá. Dosti budiž, podotkneme-li, že všickni, odtrhše se od wūdce swého, kletbau papežowau stíženého, a zjewným od zásad i učení katolických w mnohém ohledu odpadlectwím znamenáného, s bolestí postavili se proti němu, a neustáli bojowati pro prawdu a Cirkew katolickau. Nikdo nám nebude bez pochyby na odpor, díme-li, že z nich nyní *Lacordair*-a a *Montalembert*-a w jistém způsobu k předním náčelníkům věci katolické we Francauzích přičítati náleží. Montalembert působil až posud mohutným, ohniwým slowem we sněmownách i u weřejném životě, sbíraje rozptýlené bojowníky ku korauhwi Kristowé, i weda, podle příkladu O'Connellowa, katoliky Francauzské k dospělosti a moci občánské. Nepodnikloť se zajisté od několika roků we Francauzích ničehož pro Cirkew katolickau důležitého, při čemž by byl wýtečný tento muž a řečník neměl účastenstwí, nestál w prwním ohni. Wěda, že „swoboda nebýwá dána w dar, jí že sobě každý dobyti musí,“ stal se wznešený a šlechtyný tento syn katolické Cirkwe horliwým hlasatelem jejím mezi bratry swými. — Na jiné straně a jiným způsobem směřuje k témuž konci slawný kněz Lacordair. Weliký tento muž a nad jiné slawný kazatel žiw jest a působí nejinak než jako apoštol. Znamenaje, kterak-tě potřebí spojené síly k dobytí odvráćených od Krista srdcí a k získání ztracených duší, sjednotil se Lacordair s několika přátely, a obnowil we vlasti swé řád kazatelský. Připrawiw se sám k důležitému tomuto úkolu w Římě, koná nyní cesty swé apoštolské po všech přednějších městech jazyka francauzského, a kdež se koli ukáže, nestácuji chrámové náwalu lidstwa, i ději se wýmluwností jeho diwowé, že musí nad nimi člověk strnauti. Mužowé, kteréž přilákala zwědawost do chrámu, kteříž byli přišli, aby se wysmáli mohli rozhlášenému kazateli, a wtíp swůj brausili o prawdu wíry katolické, slyšíce ho, kloniwaji hlavy, a nezřídka odcházíwaji, bijíce se w prsa, i přicházejí opět, aby dokonali obrácení swé. Moc milosti Boží prowází patrně slowo nadšeného tohoto slůhy swého. Awšak díky Bohu! Lacordair není ten jediný řečník, ježto swoláwá Francauze k oltářům, a odpadlé od wíry přiwodí k Bohu. Ravnigan, Dupanloupe, Bautain a j. m. stojí mu po boku. Owoce snažení a prací jejich jest znamenité: uwědomění náboženských powinností, smý-

šlení, snažení a žiwot wedlé zásad katolické wíry zmáhá i šíři se wúbec mezi všemi stawy. Ručít nám za to, ať jiné mnohé důkazy mlčením pomineme, hlavní město Paříž. Pokud zurila prwní rewoluce, musiliť wěřící, ač chtěli-li jsau mše swaté neb některé swátosti účastni býti, nejinak než prwní křesťané potají, we sklepích a jeskyních, ukrýwati kněze, a žiwoty swé wydáwati w patrné nebezpečenstwí. Za Napoleona wyšlo náboženstwí ze sklepůw, ze žalářůw, z wyhnání opět do chrámůw: kněžím nastaly práce. Po úpadku Napoleonowu nowá zkauška přišla na Cirkew. Přízeň dworu nenáwiděného w národě, a usilujícího tauto přízni swau nawnaditi a užiti služebníkůw Cirkwe k záměrům swým, wábila sice do chrámů lichometníky: tím více však stranila se jich většina národu; počet přistupujících k stolu Páně o welikonoci se welice ztenčil, a byl posléze (r. 1829) menší než za Napoleona. Awšak od několika let opět znamenitě se zmáhá i každým rokem roste. Prwní rewoluce obořila, porušila, proměnila chrámy, pobrala záduší, a zmocnila se všech statků kněžských i kostelních: awšak teď nena-ležneš předce w Paříži kostela, w kterémž by spolu nenašel náležitých okras, a co w něm widíš, jest darem wěřících. Služby Boží konají se tu wúbec důstojně a slawně: náklad na to činí wěřící. Chrámové (jest jich nyní w Paříži owšem jen asi 40, tak že na 20,000 duší připadne teprwé jeden kostel!) býwají w neděli od rána do wečera otewřené, služby Boží ději se w nich ustawičně, nábožnost lidu pak při nich býwá příkladná. W rukau wěřících uvidíš tu větším dílem knížky, w kterýchž obsaženy jsau modlitby, jež koná kněz u oltáře, a které se tauž měrau i lid s knězem zároweň modliwá. Odpoledne pějí shromáždění zástupowé žalmy opět zároweň s kněžstwem, majíce podle latinského textu francauzský překlad we swých knížkách. Obzlaštni pobožnosti, kteréž se jarního a letního času w chrámech konáwaji, hojného účastenstwí nalezajíce, tudíž dokazují, kterak se národ francauzský obrací k wíře otců swých.* Awšak máme před rukama jiných ještě patrnějších swědectwí a podstatnějších důkazů. Neposledním z nich jest počínání býwalého, před nedáwným časem swrženého krále. Kterak se měl *Filip Ludwik* na počátku panowání swého k Církwi, dobře powědomo jest. On o ni nedbal, hledě si více přízně těch, kteří jí nepřáli. Od několika roků však již všelijak sobě nadcházeli biskupý a kněž-

* Jedna z takowých pobožností, kteráž nemálo srdce dojímá, jest tak řečená pobožnost májowá, ježto se po všech farch Pařížských po celý měsíc kwěten, každý den k wečeru konáwá, z kázání o ctnostech, příkladu, lásce a účtě Panny a Rodičky Boží, z modliteb, z písní záleží, a o kteréž časem swým šířeji promluwíme.

stwo, aby sobě získal jich pomoci proti pohromám, kteréž, jak dobře předzvěděl, hrozily trůnu, rodu a vládě jeho. Nebudemeť na omylu, díme-li, že by toho byl zajisté nečinil chytrý tento pánovník, kdyby byl tím nebyl dobře ujistěn, že není moc Církve v lidu nepatrná. Tomu nasvědčují rovněž i jiné úkazy. Katolíci sewření jsauce v mnohém ohledu, a nemohauce se ani do krále ani do sněmu (komor deputovaných) nadíti jaké pomoci, jakého zastání, počali se k slowu Montalembertowu sbírat k dobytí náboženských práv i swobod swých (kteréž jim owšem podle zřízení zemského náležely, jichž ale užiti jim nepřála a nedala strana odporná): a hle! Ioni pozdwišlo již 80,000 občanůw hlasu swého o tato práwa. A což teprwé, obrátíme-li zřetel k jiným výjevům na roli žiwota církewního?! Po wšit zemi rozšířena jsau bratrstwa, kteráž, ať nic nedíme o tom, co činí, již tím, že jsau, že se množí, že rostau, za důkaz dobře nám poslouží, kterak nebeský kwas wíry a lásky Kristowy w národě francauzském se rozchází. W měsíci máji 1833 zawázalo se *osm* wýtečných mládencůw křesťanských na učení Pařížském k jednotě modlitby a dobročinnosti, pomáhati ubohým, nawštěwowati, poučowati, k wíře, k ctnosti, k Bohu wěsti zblaudilé za účel a powinnost sobě wytknuwše. Po dwau letech (1835) bylo jich již wíce jak 100, r. 1839 náleželo k této jednotě jejich přes 1000, r. 1843 dokonce přes 6000 údůw, a bratrstwo toto sw. Vincencia de Paul rozšířeno jest po 53 biskupstwach, důchody pak jeho, kteréž r. 1834 jen 1,485 franků obnášely, wzrostly r. 1845 na 565,044 fr., a w krátce žnoghau se na million.* — W opuštěném chrámu blahoslawené Panny Marie (wítězné), taužil 1836 farář tamnější bolestně nad wlažností a přewráceností swých bratří. Založiw s wůli nebožtíka arcibiskupa *Quelena* bratrstwo pro obrácení hříšníkůw, ohlásil dne 12. ledna 1837 prwních 37 údůw z kazatelny: a hle! prwé než minulo prwních deset let, patří téměř million duší

mužůw i žen k jednotě této. — Wida, w jakém žalostném stawu hyne walné množství lidu řemeslnického, ustanowil u sebe horliwý mladý kněz u sw. Markéty w Paříži ujmauti se opuštěných těchto chudákůw, a každý měsíc aspoň jednau w neděli u wečer shromážditi je wůkol sebe, wyprávěti jim hned něco z dějepisu národů a z zeměpisu, hned zase něco z počtářství, z přírodnictwí a z přírodopisu, což by se jim při řemeslech wůbec dobře hoditi mohlo, to wše protkati nábožnými písněmi a mrawními úwahami, a nawěsti je i ku čtení dobrých knih i ku wzájemné pomoci. Na počátku sešlo se mu 40 řemeslníkůw, a we třech letech zmohlò se řemeslnické toto bratrstwo w samém toliko Paříži na 4000. — P. *Me-lun* a jini někteří údowé bratrstwa sw. Vincence de Paul, widauce, kterak přirozeným během hroznau zkázu bráti musejí chudí, opuštění ucedlníci řemeslníci, založili pro ně r. 1842 spolek, a zřídili dům, w kterémžto 160 mladíkůw řádně opatřeno i cwičeno býwá, a mimo to každau neděli na sta jiných se scházíwá, w čtení, psaní, počítání, rej-sowání se cwičí, a k nábožnému, mrawnímu, křesťanskému žiwotu nawodí. — Než chtějice tuto wyčisti třebas jenom z wětšího dílu takowé spolky a bratrstwa, které wyrostše z kořene křesťanské wíry a lásky, jsau zároweň důkazem obživlého ducha křesťanského w té zemi, kdežto před 50ti lety katolik weřejně modliti se nesměl, dali bychom se do práce, ku kteréž w těchto listech nikterak místa nestačí. O matky chudé staraji se tu spolky *pani mateřské lásky*; o chudé sirotky a opuštěnce mají péči všemožnau obzlaštui jednoty a bratrstwa; na zločince propuštěné ze žalářů, na ubohé nešťastnice, kteréž se byly staly obětí neřesti nad jiné šerednější, na nikoho se tu nezapominá. Co jest podobných bratrstew w Paříži, co w celé zemi, snadno lze se domysliť, powážime-li, že jest jich w Lyoně do 30ti. — Awšak můžeme-li to wšeccko slušně pokládati za rukojemství slibného wýjewu, že wíra katolická, wydávajíc tolik pěkného ovoce, hluboké musí míti na nowo kořeny w národě francauzském: mnohem patrnějším toho swědectwím jsau události nedáwných dnů. Jak wědomo, zkácel se w pominulém měsíci únoru trůn krále *Ludwika Filípa*. Národ francauzský wzbauril se proti němu a vládě jeho; zbawil se paut, kterýmiž ho schytralý tento pánovník poznenáhla swíral, a po třidenním boji prohlášena jest republika. Trůn králowský padl: Církew ale stojí! U prostřed samé baure nikdo se nedotknul ani kněze, ani chrámu, ani jaké poswátne věci, anobrž nowá vláda podala Církwi pojistění žádauci swobody, a oswědčila wěhlasnému arcibiskupowi Pařížskému i knězi Lacordairowi swé

* Jednoty čili bratrstwa sw. Vincencia de Paul mají do sebe tolik pěkných stránek, že nám nelze dost často opakowati, kterak sobě z celé duše přejeme, aby též w milé vlasti naší podobných stáwalo. — Powinnosti, které na sebe údowé blahocinných těchto jednot berau, jsau mimo jiné:

- 1) Nawštěwowání chudých rodin a podělowání skutečnau pomoci.
 - 2) Dohlídka na děti a mladíky we školách a dílnách.
 - 3) Zakládání hlídáren pro dítky, a školy pro děti i pro odrostlé, Savoyardačky, wojáky a t. p.
 - 4) Pořádání neřádných spolků manželských.
 - 5) Zakládání knihown s prostonárodnimi, mrawními, náboženskými knihami.
 - 6) Poučowání neumělých a uslechťowání způstlých lidí atd.
- Přátelé, bratři! kdožkoli milujete wlast a Církew, milujete Boha, národ, člowěčenstwo, zláště pak wy šlechteti jinochowé na Pražských našich školách, podejtež sobě, wedlé příkladu Pařížanůw, ruce ku prospěchu swých bratří! Spojené síly něco zmoghau, zláště pro wěc tak swatau, jako jest náboženstwí a mrawnost, blahé žiwobyťi, wzděláni a spasení duší.

díky, že majíce se věrně k národu, tolik přispěli mocí slova svého ku prospěchu a blahu obecnému. Takové věci nedály se ani za první revoluce r. 1789 ani za druhé r. 1830: mezi Cirkwi a národem není již takových mezer a překážek, w národě není proti ni tolik zášti a nedůvěry, jako bylo za osudných dob dřevních převratůw. Prohlédše sobě minulost, nemůžeme leč s daufanliwau mysli pohlížeti do budaucnosti. Wímeť dobře, že není po tu dobu Cirkew naše we Francuzích leč na bojišti s mohutnými, walnými zástupy nepřátel; předzwidáme pohromy a těžkosti, kteréž se na ni bez pochyby přivalí: jsmet ale zároveň té jistoty, že rány, kteréž ji hubily za časůw první republiky, nyní a budaucně ji minau. W boji, kterýž tu wedla a wede po dnes, naučilit se synové její bojowati, a každým dnem množi se její zástupy, wynikaji nowi vůdcové, stará prawda nachází nových zástupců a obhájcůw.

(Pokračování budaucně.)

Wzory křesťanské. Žebrák a kněz.

(Dokončení.)

Kněz Paulin, dodaw ubohému naděje, aby hledal milosrdenství u Boha, odkryl hlavu, a ticho se pomodlil, giž sedal, aby smjřil s Bohem poděšenau dussi geho. Žebrák up'al na něho zrak, a odmlčel se některau chvil. Na twáři progewowal se bog, který zuřil u wnitřnostech geho. Wzchopiv se na loži, s bolestným pomzdechnutím obrátil se ku knězi a wece: »Otče, rád bych daufal — rád bych se zpowjdal; prwe wšak sudte, wizte, smjme-li daufati, a bude-li mi zpowed co na plat. Wám, otče duchownj, wěřim; giž dávno tomu, co gsem se Wám swěřiti žádal. Tu máte, čeho Wám o mně wěděti třeba.« — S wyndaw složený papjr, podal ho knězi, a zakryw sobě rukama oči, gal se potichmo lkáti. Kněz Paulin rozwinul ho, i četl hrozné osudy žebrákovy.

»Dtec můg byl chudý nágemnj, awšak wrchnost, gegjž role měl otec můg w nágm, bylať mi nakloněna, i wjala mne co chlapce na zámeť. Gá se měl komorníkem dědice dobrých těchto pánů státi. Wychowánj, kterého se mi dostalo, a pokroky, gežto gsem we wšech předmětech činil, změnily powolanj mé. S stal gsem se sekretářem čili tagemnjkem. Mněť bylo právě 25 let, když první weliká revoluce wypukla. Dhnivý duch můg pustil se w praud, byw uchwácen čtením časopisůw a během událostj; citižá dost probudila se we mně, gá se počal styděti za své dosawadnj podřízené postawenj. S ustanowim se na tom, že opustim zámeť, toto útočistě mládosti své. S kž bych byl wyřonal toto předsewjzetj — nebyl bych uwalil přetěžkau winu na swědomj své. Obecná žádost po swobodě a rovnosti tudjž i w okolí nassem

wypukla; bogje se, by od vlastních lidí gata nebyla, propustila wrchnost má wšedno služebnictwo. Ně které kapitály w rychlosti wypowieděwše, a z celého bohatství svého newzamše s sebau ničeho, než některé drahocenné rodné památky, odebrali se sšlechtnj tito pánové do Parjže, nadějice se, že zde w saukromnosti nagdau ochrany. Gá wšak, byw poskládan od nich téměř za syna, promázal ge; strach powal wůbec hrozau mocj swau. Gelikoz k wystěhowancům připočtění byli, pátralo se po nich, někdo wšak newěděl, kde se nalezaji; gá toliko znal prawé gegich gměno, gežto byli změnili. Takto žili pospolu spokogenně u prostřed wšeobecných nepokogů, negsauce od nikoho poznání, a w prozřetelnost Boží pewnau skládajice důwěru, že po hrozných bauřkách lepšj časowé nastanau. Marná to naděje! Gediný člověk, genž wěděl o gich tagemství, zradil ge — gá byl gich zrádcem!

Dtec a matka, čtyry dcery, krásné a newinné, že se podobaly angelům, i naděgnj synáček, celá rodina uwržena byla do wězenj. Brzy nastalo wysšetřowánj. Gak wůbec powědomo, býwali tehdaž pod wšelikau sebe nepatrnegšj zámjnkau newinnj lidé na smrt wydáni. Wšak proti sšlechtné rodině této nebyl by ani wěřegnj žalobnjš dowedl co wysljđiti. Tu se wšak wyskyl opět neschetnjš, genžto znage i ty nystagnegšj rozmluwj, ba i myšlěnkj newinných občanůw těchto, wše, cožkoli mluwili a činili, na zlé uměl wyložitj, anobř i z tagného spiknutj dobré tyto pány bezbožně narknauti směl: a neschetnjš tento — byl gsem gá. Marknutj mé stačilo: ortel smrti byl wydán — celá rodina odsauzena gest k smrti pod guillotinau; gediný toliko desjtileť chlapec usšetřen gest. Ach, neschastný sirotek tento měl ukrutnau smrt swých neydražšjch oplakáwati; on zůstal na živě, aby zlořečil gich wrahu. — Pokogně, w swědomj swém útěchy nalezajice, očekáwali newinnj tito sšlechtnjci, cele do wůle Boží oddáni gsauce, den smrti své u wězenj. Tu se stal zmatek při odbýwánj toliká popraw; den, kteréhož pod guillotinau život swůg dokončiti měli, minul — zapomnělo se na ně; snad by byli smrti usšli, kdyby byl člověk — nebyl to člověk, ljtá šselma to byla, — dychtě lakotně po gměnj gegich, neudal před saudem, že na ně zapomenuto. Za ohawna horliwosti tuto dán mu na odměnu občanský diplom; newinnj wywedeni gsau na poprawu: a potwora tato — byl gsem gá.

Tri tisíce franků a tyto škwočné předměty, gežto zde co hrozné swědky a žalobnjš ohawnosti mé widjete, byly odměnou tolikerych zločinů, zpáchaných ode mne. Zločin se mi powedl: gá dossel peněz, gá dosáhl naděje, že se i w obci něčjm budu moci státi. Než we mně budilo se swědomj, gá si přál wšeliké rozkosse, abyh gimi ohlussil traplivý hlas geho. W krátce wšak prohýřeny gsau penjze, ohawná tato

odměna newděčnosti mé, a wýčítky swědomj mučily mne na nowo. Žádný záměr, žádné podniknutí, žádné práce nechtěly se mi dařiti. Mne dostihla nemoc, a já stal se mrzákem — učiněn jsem žebrákem. Nauze mne dohnala, že jsem se uhostil u dveří chrámových mezi žebráky. Ussak po wssacka ta leta, co jsem tu sedával, žebrě, stávala přede mnau živá památka hrozného zločinu mého, pronikagje dussi, zdrcugje wssacku siliu mau, že jsem si nikdy netrausál, požádati o útěchu náboženstwj, aneb wejti do chrámu, abych tam mysl w modlitbě k Bohu pozdwihl. Po wssacka ta leta newfročil jsem ani gednau do swatyně, boge se posskwrniti gi hřisťnýma nohama swýma. Z almužny, giž jsem obdržel, a zlástě z almužny dobrého kněze Paulina nastrádal jsem při welmi bjdném žiwobytj penjze, o něž jsem neskastné dobrodince své byl olaupil. Uložené gsau we stolku i s auroky. Skwostné tyto wěci, kteréž lze u mně widěti: hodinky, kříž, kniha, sesle a zastřené obrazy, náležely též dobré té wrchnosti, ode mne tak nelidsky zavražděné. — Bůh mi buď milostiw! — ač může-li se slitowati dobrotá Geho nad neschetnjkem, gakým — jsem já!« —

Kněz dočel, a bolestné wzdechnutj wyniklo bezděky z hlubin dusse gehu. Žebrák znamenage, že list skládá, nesmělým, úpěnlivým hlasem otázal se slůhy Páně: »Ach, otče můg! domnjwáte-li se skutečně, že od Boha odpustěnj daufati smjm?«

»Synu můg!« odpověděl kněz, »zločin wás ge hrozný, a žiwot lidský, w slzách pokánj zráwený, nestací, aby geg oželel důstatečně. Ussak i milosrdenstwj Boží gest neskönčené: prawá pak litořt wýmýwá — a rozhřessenj zahladj každé sebe wěťšj prowiněnj. Ted męgte se gen skrausseně a daufanliwě k zpowědi — já wás wyslyšjm bez meřšlání.«

Žebrák pootrál. Kněz uděliw mu požehnánj, posadil se, a hřisťnj gal se zpowjdati. Slůha Boží pomáhal skraussenému kagcjkj, a angelowé nebesťj, newiditelnj swědkowé toho, co se tu dalo, plěsali nad pokánjm neskastného zločince, nad láskau wýborného kněze. Posléze pozdwihl se kněz, a slowny rozhřessenj ožiwl na nowo žebrák. Slůha Páně oplýwage radostj, stišl chudasowí ruku. »Daufen, synu,« wece k němu, »hřichowé twogi gsau tobě odpustěni.«

Žebrák, nadšsený gakó nowým žiwotem, sebral se na loži a gal se prositi kněze, chystagcjkj se k odchodu: »Uštráte se, strážnj angeli můg, a prodlete malicko. Prwé než wegde ke mně Spasitel, račte odstraniti odsud křwawau mřdu zločinů mých. Bezmete penjze i tyto wěci — prodente i rozdeyte wše mezi chudé.« To powědew, zchopil se žebrák, a odhrnuw z obrazů rauchu, zwolal: »Patřte na podobizny dobrodinců, zavražděných ode mne!«

Hrůzau užásl kněz i zúpěl žalostným hlasem: »Můg otec! má matka!« oběma rukama twář sobě zakřýwage. Celý poděšený šleřl na stolici, a bolestný

cit s osskliwořtj k wrahu zmocnil se ho w prwnjm okamženj; brzy wssak zmužil se opět, wida, an neskastnj pln zausalosti k nohau se mu winul, a hlasem, který srdce pronikal, wolal: »Odpustěnj! odpustěnj!«

Powinnost a Boží pomolánj wrátily knězi do srdce klid a mjr nebesťj. Bog mezi láskau synowskau a zákonem lásky Boží brzy ustal. Slabost lidská wyronila na okamženj slze milugcjkj syna; náboženstwj wssak pozdwišlo opět ducha wěrného kněze. Zwau do ruky kříž, dēdictwj to po drahém otci, a drže ho žebráku před očima, prawil hlasem gemným a klidným: »Křestane, gest-li pak pokánj twé upřjmné?«

»Gest.«

»Litugeš skrausseně hřichů swých?

»Litugi.«

»Nuže, gakož tobě odpustil Pán, kterýž umřel za nás na kříži, tak i já odpustjm tobě we gměnu Božjm!«

Wložiw ruce na hlavu skrausseného hřisťnjka, dal mu požehnánj.

Twář k zemi obráčenau zůřtal žebrák u nohau kněze nepohnutě ležeti. Tento wzáhł ruce své, chtěge ho pozdwihtauti: nebylo wssak w něm wjce žiwota. Dusse kagcjkj žebráka byla giž před Bohem na sandu — na wěčnosti! — Kwllický.

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Několik tomu dní, co se počala místy jewiti bázeň, jako by nowé swobodné zřizení zemské čili konstituce nesměřowalo ku prospěchu všech stawůw milé naší wlasti. Awšak, bohudiky! již dobře widíme, že by bázeň takowá byla marná. Nejwýřší purkhrabi tohoto králowstwí, p. hrabě *Stadion*, dal zajisté na jewo, a panřtwu České osvědčilo weřejně, že podle přeswědčení jeho »musí swobodně wolné zastaupení *weřkerjch měst ochranných* čili *municipalních*, *stawu selského*, průmyslu, intelligenci, umění a wěd a t. p. býti základni wýminkau budaucího zastaupeni.« Na čem při konstituci nejwice záleží, osvědčením tímto pojiřtěno jest, a podle toho nelze hrubě pochybowati, že konstituce naše bude pořádná; — každému stawu že pojistí náležitých práv a sluřného zastání. Šlechetni pánowé, kteříž se takto zřejmě prohlásili, že nechti jiné, leč dobré spráwy a úřtawy zemské, musí se ale o to postarati, aby každému stawu: učencům, měřtanům, průmyslníkům i *sedlákům* zástupců při sněmu w *sluřném počtu* se dostalo. Prwé, než to wše půjde swau koleji, dát to práce, i potřebi času a strpení. Práce tak důležitě nemohau býti hotowé přes noc. Pro zatím tolik wíme, že jsau w dobrých rukau, w rukau mužůw, kterým zdar národu České skutečně na srdci leží. Přiřti sněm, který w krátce již swolán bude, bohda skutkem to dokáže. — Čeho nyní nejwice třeba, jest *pewná swornost* mezi všemi *wěrnými Čechy*. Jsmeť všickni, pán i kněz i sedlák, synowé téhož národu — jsmeť bratři. Podejme sobě wespolek wěrně ruce — mějme se k dilu a statečně všickni o to dbejme, aby wlast naše, konstituci dořěšši swobody, utěšeně zkwetla, aby národ náš dosáhl býwalé sláwy. Čechy, Morawa, Slezsko jsau již nyní, a budau pak tím wice nad jiné dražři perlau w císařské koruně našeho krále — milowaného *Ferdinanda*.

Z Prahy. Každý den přináší nám nové výjwy a zpráwy. Nejnovější nowina jest ta, že náš milostiwý král *Ferdinand* ustanowil za náměstníka swého w tomto našem králowstwi Českém arciknížete *Františka Josefa*. — Radujemeť se tomu, poněwadž se tudíž wzbuzuje naděje k dalším spasitelným ustanowením we správě této země.

— Jak nám z jistých pramenů powědomo, ráčil se nejdůst. p. *W. Wáclawíček*, jmenowaný a potvrzený arcibiskup Lwowský, o swé ujmě odřici tohoto důstojenství. Komu powědomo, z jakých příčin to učinil, nemůže leč ctíti swědomitost nejd. tohoto vlastence našeho.

Z Morawy. Hlad a bída, tudíž pak i nakažliwé nemoce tak silně zabraly se do Slezska, že nelze bez bolesti pomyslit na tyto ubohé bratry, hynaucí hladem a nemocí. Žalostné zpráwy o bidě této skličenných Slezanůw dotkly se citelných srdcí, na všech stranách počaly se sbírat pro ubohé chudáky almužny. Krásně se při této bohumilé úsluze lásky křesťanské wyznamenalí stateční Morawané Kroměřížští. Dowěděwše se o neslýchaném hladu Walašských swých bratří (wyprawuje wyborný *Týždenník Morawský* č. 10), w málo několika dnech složili přes 200 zl. stř. a 113 měřic obilí, kteréž se hned bez prodlení ubohým nuzákům dowezlo. — Nebudeť na škodu, připomeneme-li, že Kroměřížské paustwí patří k statkům arcibiskupstwí Holomaukého, a že nejdůst. p. arcibiskup Holomauký, *Maximilian (Sommerau-Bekk)*, poslední dvě leta přes 2000 měřic obilí darowal nuzným poddaným swým na Hukwaldech! Takowito skutkové křesťanského lidu a knížat naši Cirkwe sami se chwálí, a jsauce utěšeným kwětem wíry Kristowý, jsau ozdobau swaté matere naši, Cirkwe.

Z Němec. W Kolíně nad Rýnem dějí se již příprawy k hlučné slawnosti, kteráž se tohoto roku w letě konati má. Katolickým Němcům dostane se totiž té radosti, že ohromný, starowěký chrám Kolínský, kterýž od několika set rokůw stál nedostawený, aspoň w celé welebné velikosti swé zrakům se objeví a k službám Božím se otewře. I chtělť prositi sw. otce, Pia IX., aby při té příležitosti zaswětil přítomnosti swau strojenau slawnost, a oblažil million synů swých w krajinách půlnočních. Nezdá se však, že by sw. otcí nyní z Říma kamkoli odebrati se, možná bylo. Pustiliť tedy Kolínští záměr tento z mysli, a hotowí tolíko krásný dopis čili addressu k nesmrtnému papeži našemu, Piowí IX. — Než nelzeť mi toho tajiti, že kolikrátekoli slychám nebo čítám o chrámu Kolínském, po každé se mi bezděky stawí před oči náš chrám Swato-Witský na hradě Pražském. Wím, že máme my Čechowé práce plně ruce: proto však neměli bychom zapomenauti na dostawení welebné této swatyně Boží. Srdce, wůle a wytrwalé chuti k bohumilým, slawným činům jest nám třeba — Česká země, Český národ dostačí a pomůže ke všemu, čeho nám potřeby jest. Wizme, co podnikl nesmrtný Karel IV. Čím více činil pro swé Čechy, tím více množila se síla, tím více rostla moc, tím hojněji otwírali se pokladové této země. Bohdež bychom se jen sebrali, a dočkali bychom se dne, kdežto se klásti budau základové k dostawení chrámu Páně na hradě Pražském! —

Z Francouz. Wěhlasný arcibiskup Pařížský, pan *Afré*, pozwal slowútného kněze *Bautaina*, aby od nowého roku až do postu kázal w chrámu páně Rodičky Boží, »*Notre-Dame*« řečeném. Wytečný kněz wybral si

předmět, o kterémž za těchto časůw obzlaště mluwiti náleží. »Buduť,« wece dotčený kazatel hned na počátku řeči swých, »budu mluwiti k wám o věci wznešené, kteráž těchto dnůw zřetel všech duchůw na se obrací a jimi hýbá: budu mluwiti o poměru swobody k náboženstwu. *Náboženstwí, swoboda!* dvě slowa, kterýmiž wyjádřeno jest, což jest na swětě nejwznešenějšího a nejpodíwňějšího; dvě slowa, kteráž se spolu srownávají, z nichž jedno wyswětluje druhé jako nebe a země; náboženstwí a swoboda, tak drahé a swaté srdcím šlechetným a čistým, stwořené, aby rozuměly sobě, objímaly, pronikaly se wespolek, třebať by se časem pro poblauzení lidská na pohled wzájemně odrážely a proti sobě bojowaly. — Před nemnohými lety nebyli bychom směli we swatyni této mluwiti o takové věci: nyní však — čehož medle bychom se nyní báli? Jméno swobody rozléhá se w Římě na kapitólu křesťanském. Papež dal heslo; on pochopil, čeho žádá nynější staw člowěčenstwa, w blubinách mohutné duše dobře jsa swědom sobě i wěku swého i newýwratné moci náboženstwí, jehožto jest hlawau, nahlédl i ohlásil, že jsau náboženstwí a swoboda k tomu stwořeny, aby sobě rozuměly, že nastal den, aby se ohlásilo swětu slawně, kteraký jest mezi nimi sauzwuk, a jak skwělé po stoletých bojích býti musí jejich smíření. On dal swětu více než slowa; on zřídil ústawy, a welikoduchá slowa jeho z watikanu naležala zde swého ohlasu.« — I učiniw takowýto úwod čili počátek, wywrací w první řeči swé předsudek proti wíře katolické, jako by proti swobodě stála, i ukazuje k pramenům jeho, ježto jsau: 1) neznámost podstatného rázu Cirkwe, 2) nemaudrost některých služebníkůw a přátel jejich, 3) wyhodný křik protiwníkůw. Nejinak než p. *Bautain* smýšlí bez pochyby každý bedliwý, swědomitý zpytel dějin a osudůw lidských. Slowa, kterýmiž wytečný kněz řeč swau končí, jsau každému wěrnému katoliku jako ze srdce wyňata. Obrátiť se w duchu k sw. otcí našemu Piowí IX., wece: »Tys odhalil swětu wznešené diwadlo a prokážeš mu weliké dobrodiní. Swobodu tohoto wěku, diwokau, jako jest vše, což jest přirozeného, pokřtil jsi ty vlastníma rukama na wíkaně, pokřtil jsi ji nad ostatky swatých apoštolůw, základůw Cirkwe. Ty jsi z ní, při tomto znouzrození jejím, učinil dceru nebes, onať jest nové stwoření. Bohdež by rostla ustawičně, sesilowala i powznášela se pod twau rukau otcowskau; bohdež by každým dnem byla krásnější, každým dnem pewnějších w nejisté půdě tohoto swěta nabýwala kořenů, aby ožiwena jsauc Boží štáwau, pokropena rosau nebeskau, stala se stromem welikým, rozkládajícím mocné swé ratolesti, spanilé kwěty, žádauci owoce swé po wší zemi!« K slowům těmto sluší owšem přidati: *Amen* — staň se!

Z Turek. Piem IX., tímto miláčkem všech wěrných katolíkůw, wzešlo, jakž slušně se nadějeme, křesťanům w říši Turecké slunce lepších časůw. Byloť již praweno, že nejprwě sám sultán wyprawil k sw. otcí našemu slawné poselstwí, a tudíž pak že se uchopil náš drahý Pius IX. příležitosti této, aby řádného wyslance swého ustanowil w Carhradě. Uwtání tohoto posla sw. stolice bylo slawné. I jest se slušně nadíti, že odtud welikých výhod katolíkům w Turcích se dostane. Patriarcha Armenský a řecký osvědčili úctu swau wyslanci papežskému obzlaštím poselstwím; wrchní rabin židowský však učinil to sám osobně.

BLAHOUĚS

Číslo 22.

Katolický týden-
ník tento pro Čechy,
Moravany, Slováky
a Slezáky vydává se
každou sobotu v bý-
valém knihkupectví
Schulzowském (nyni
Wácl. Hessa) w Je-
suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u wy-
dawatele na Dobyt-
čím trhu, č. 552, i we
všech řádných knih-
kupectvích na půl leta
1 zl., na celý rok 2 zl.
stř.; — na c. k. poštách
pololetně 1 zl. 30 kr.,
celoročně 3 zl. — Na
obálku přidá se 24 kr.

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Boží hod Velikonoční.

Obsah: Řeč na Boží hod Velikonoční. — Zlatá zrnka. — Obrazy
slechetnosti. — Stav Cirkve katolické we Francouzích. —
Slovo k národu Moravskému. — Cirkvní zprávy.

Dne 23. dubna.

Řeč na Boží hod Velikonoční.

Ewangelium sw. Mat. XVI. 1—7.

Allelujah! Ježíš Kristus gest živ! Allelujah! —
Wstalt z mrtvých náš Wykupitel! Allelujah! — Po
ulicích Jerusalemských umlknul děsný ryk: »Ukrýžug
ho!« Třetího dne wstal z mrtvých! Allelujah! — Tento
wítězný zpěw se rozléhá po prostorách nebeských a po-
zemských, rozessel se po všech končinách swěta, otrásá
brlohami pekelnými. Děsně ztáží se peklo, a šťastný,
blážený pozemšťan wolá: »Zbořený chrám Božstwj
Kristowa, tělo Geho rozdrásané, ukrýžowane stoji tu
znova we swé slávě. Allelujah! Dusse neumjra, a tělo
učiněno ge nesmrtelné. Allelujah! Nemywěššj žárať
gest vyplněn; co nemožným se zdálo, giž se událo.
Djky tolikerym důkazům, že se to událo!«

Za swjtánj berau se nábožné matróny cestau
ku hrobu, aby Pánu swému proutázaly poslednj účtu.
Zármuťkem slyčené ani nepocitily ljbého spánku celé
noci, a sotwa se rozbřestowal rannj swit za horami
w prwnj den po sobotě, ay, giž berau nádoby dra-
hých mastj, a hned chwátagi s wděcnau láskou swau,
gať to u gemných duffj ženských býwá, že hrobu mi-
leného Mistra swého. Gediné překážky se děši, o gedné
mluwj wespolek, řkauce: »Kdo nám odwalj kámen
hrobowy? neboť byl zagisté weliký welmi.« Nic wšak
méně přibližugi se k místu wřelé tauhy. Než co to!?
Zdali ge klame pohled? — Kámen odwalený! —
A gaťá to zář wystupuge z gestkyně hrobové? —
Dřýchawě bližji se dále: a ay! kdo popjisse úžas ge-

gich? Uďel Páně, posel nebeský, mládenec půwabný
sedj na prawici w hrobě prázdňm! — Gaťo druhdy
na palaucjch Bethlémských zwěstowal posel nebeský
žasnaucjm pastauffšm: »Narodil se wám Spasitel!«
tak nyny opět blažený duch zwěstuge nábožným ma-
trónám radoštnau zpráwu: »Nenj Ho tuto! Wstalt
gest! Ay místo, kde Geg položili!« — Z pospichagi
zbožné panj zpátky, zwěstugi apostolům Páně, co byly
slyšsely a widěly. — Z Magdaléna, genž proléwala slze
bolesti a lásky nad mrtwolau Páně (ach! bolné to oka-
mženj! a nyny, ó newyslowné radošti!), widj Ho
žiwého před sebou! — ona Ho pozná, wrhá se k no-
haum Geho, — spěchá, ba letj na perutjch radošti,
a zwěstuge radoštnau nowinu apostolům Páně. —
Tito wšak nemohau, newědj, čemu wěřit. Srdce,
bolem sewřené, strne nad nowinau tak neslychanau:
ay! tu Pán sám mezi ně přicházi zawřenými dweřmi,
mluwj s nimi, ukazuje jim swé bolestné rány na
těle oslaweném! Dniť patřj naň, mluwj, těšši se
s Njm. Tomáš newěřj, až by se sám na swé oči
přesvědčiti mohl. Z stane se tak. Pán mu učinj po-
wůli: on wěřj, klanj se Bohu swému, a gáśá radošti
nad přesvědčením o Geho z mrtvých wstánj!

Z my gáśáme s celau Cirkwj katolickau, B. M.,
nad radoštným wzkrýšsenjm Páně, i my opětugem z úst
nadšsených: »Allelujah!« a máme k tomu negedné
přjčiny, neboť slawná událost dnešnj gest:

- 1) základ wjry našj,
- 2) podpora naděge nesmrtelnosti,
- 3) podněť lásky horaucj.

Radosná událost z mrtvých vstání Páně gestit

1) základ wjry nassj. Pán Jezíš wstal třetjho dne z mrtvých; gak byl předpověděl nepřatelům svým a newěrcům. Zdali se tjm nemypnily slova Geho prorocká: »Zrušte chrám tento (tělo mé), a we třech dnech opět wystawjm geg?« Zdali se nestalo na Kristu, co zkusil Jonáš, prorok w starém zákoně, na obraz budaucjch wěj? (Mar. X. 6.) Gako prorok po tři dny byl w životě welryby, a třetjho dne neporussený dostal se na břeh: tak i Syn člověka, náš Pán a Spasitel, po tři dny držán byl w lůně země, a třetjho dne slawně wstal z mrtvých. Naplněna gsau tedy Geho vlastnj slova, kterým nepřatelé wěřiti nechťeli; naplněny gsau wěštby Dawidowj o Geho z mrtvých wstání. — Allelujah! Pán Jezíš gest wšewědaucj, prawdomluwný Bůh; prawda gestit tedy wše, co mluwil, učil, kázal; prawda, co tak slawně wyřknul: »Gá a Dtec gsme gedno!« — Pán wstal slawně swau vlastnj mocj, zwjtězjw nad auklady nepřátel a násiljm pekelných pomocnjů. Kdo byl s to posud, prolomit železné záwory, kterými oddělen gest hrob od swěta wezdegšjho? Kdo byl s to, sám sebe z mrtvých wzkrjst? Nikdo, leč geden gedjnkj; někdo leč — Kristus Pán! On gedjnj nawrátíl se z temnostj hrobowých, a prokázal se býti pánem života a smrti. Allelujah! Kristus Jezíš gest prawý Bůh; gest wjtězem nad smrtj, gest pánem života.

Je Pán Jezíš narozen gest, že byl ukřjžowán, že umřel — to wěřj i Židé i Turci a pohané: ale že tentjž Pán Jezíš třetjho dne z mrtvých wstal — toť wjra radostná křesťanůw, tu nám hlásá neomylná Cjrkew po dewatenácte stoletj, tu zwěstuge, tu připomjná obzbláště dnešnj welebná slawnost welikonočnj, gj si žádá, gj si přege srdce nasse, i rozum w nj widj základ wjry katolické, genž gest wjra w Geho božstwj. — Dobře tedy měl Duchem sw. ošwycený aposstol národů, kdž ke svým Korintšjch psal (1. Kor. XV.): »Newstal-li Kristus z mrtvých, marná gest wjra wasse, nebo gessťe gste we hřjssjch swých!« — A zagistě! newstal-li Kristus Pán z mrtvých, tu by ho mohl swět mjtj za mudrce welikého, který pro prawdu zemřel, ale nikoliw za Syna Božjho, nebo byl by tauž cestau odesšel, kterau odcházegj gjnj lidé. Ade by byla koruna Geho diwů a zázraků? kde potom neywětšj důkaz Geho božstwj? — Ale zagistě wstalt gest Kristus Pán z mrtvých. Proto radostně wyznáwá rozum náš: »Dni gest wtělený Syn Božj; utrpenj a smrt Geho má neskončenau cenu, aby sbláznila hřjchy lidské! On wydal gedenkrátě sebe samého, a zgednal wykaupenj na wěčné doby!« — A hle! to přesvědčenj podalo slyš swatým aposstolům, těm bogácným dšjwe mužům, že neohroženě hlásali tagemstwj lidem tak odporne smrti Geho smjrné; neboť byli pewně přesvědčeni, že Kristus Pán wstal z mrtvých. Nikdy by nebyli se rozessli do končin celého

swěta, nebyli by hlásali pohoršlivé tagemstwj křjže, nebyli by dávali swědectwj gemu, kdby nebyli užřeli Krista z mrtvých wstaleho; byly by za přjkladem uřednjků dwau, beraucjch se do Emaus, božestným srdcem a zklamau naděgj se nawrátili k sjtjm rybářským: wšak hle! to se nestalo; i Emausstj se nawrátili, kdž poznali Pána w lámánj chleba nebeského, a nynj teprw upewněna byla gegich wjra tjm přesvědčenjm: »Užřeli gsme Pána!« nynj pewně zakotwena byla we hrudi gegich slova Kristowa: »Nebesa a země pominau, ale slova má nepominau!« — Ano, D. D., nelžeť zagistě pochybowati: žeť gest děg zkřjssenj Páně základ wjry nassj swatě; gestit ale i dále základ nassj naděge.

2) Allelujah! Pán Jezíš wstal z mrtvých! To gest podpora a rukogemstwj nasseho vlastnjho z mrtvých wstání. Kristus z vlastnj moci wstal z mrtvých. S těš se, dusse má! opět spogena budeš s chrámem svým, se společnjkem svým! Těš se i tělo mé! nezlekej se tmy hrobowé, neboj se porussenj podzemnjho, wyzney s Jobem: »Wjm, že Spasitel můj žjw gest, a že w poslednj den powstanu z mrtvých ze země, že w tomto těle mém užřjm Spasitele swého!« Patř tomu nepřjtelj zhaubněmu we twář wyžáblau, s wjtězým hlasem ptey se ho s Pawlem nadšseným: »Kde gest, ó smrti! wjtězstwj twé? kde gest osten twůg? Pro mne ty nemáš nic hrozného, neboť gá wjm, že gako sřze Adama umjragj wšickni, tak wšickni sřze Krista ožjweni budau!« (1. Kor. XV.) Swěte žasnj, lidstvo přichyl ucha swého těmto nebeským hlaholům ošwiceného aposstola! Gen Bůh twůg mohl tebe ugistit přjkladem a slowem svým o tom, co máš za nemožné, čeho wšak wnitřnj twá tauha si žádá! — Radug se, dště milé! neplač přjliš u rowu matky zemřelé; opět gj užřjš oslawenau na wěčnosti, a potom gj neztratjš wjce. — Reproléwey zausalé sly, dcero osřalá! nad ztrátau rodiců swých; užřjš twář gegich milau někdy zase, zase obegmeš roditěle twé. — Retrudlete přjliš, rodičowé milj! u hrobu swých miláčků, gež wám Pán Bůh před časem odňal; zase ge naleznete při wzkrjssenj z mrtvých, a radowati se s nimi budete bez konce. — Nezaufente, manželowé, kdž Pán zrusřil rukau smrti blažený swazeť wás; opět se shledáte, opět spogeni budete na nebesjch. — Enhle! patřte gen na prápor wjtězý Kristus, na kterém psáno gest rukogemstwj wasseho wzkrjssenj: »Gá gsem wstal, i wy wstanete z mrtvých! Gá swjtězil gsem nad smrtj!« — Hrobowé! wy gste brázdy, we kterých zlaté, wzácné semeno uloženo gest pro žeň dne saudného. Hřbitowj křesťanské! wy gste poswatné role Páně, z wás gedenkrátě wygdau hogné žně pro nebeské stánky; kdž přjgde garo z mrtvých wstání, hýbati se budau wasse wrcholky, a ožjwnau kosti zpráchniwělé a prachy zetlelé, sestawj, spogj se w krásná těla, a s nimi se

opět segde, slaučj dusse lidská. Š té wzneseňé my-
slenky! ó té naděge přeslady! Ano, tebe drahá my-
slenko, sladká naděge! čtá mé citliwé srdce, kdykoliv
opadáwá na podzim listj sežloutlé, a na gaře opět
se nawracuge na stromowj; na tebe. — Zpomínám,
kolikráteli roztomilé garo rozrazi ledowá pouta, a
a milliony žiwotůw a kwětůw zbudj po přirodě Boží;
tebe čtám na barwitých křídélkách motýlka, genž
z ohyždne pupy se wyniknuš, a proletuge se wonným
wzduchem garnjm; tebe šfagi, naděge sladká! we pra-
hnaucj dussj, na tobě si ukájm pochybnostmi swjra-
nau mysl, kdykoliv slunéčko, u wečer zapadlé, z gitra
ukazuje mi za horami liboskwełau twár swau; tebe
widjm, tebe šfagi w sebe, naděge krásná! kdykoliv
žijm na žej přichystané dozrálé klasy, gežto wyrostily
ze uhnilych zrnek obilnych. — Š Kriste můg! gaš
sladká gestit naděge tato! Děšj mne někdy hrob,
zossklywuge si přirozenost má boleštné rozdělenj dusse
s tělem! Nebylať zagistě přirozená člowěku smrt, ale
gest mu usauzena za pokutu hřjchu: proto se gj bo-
gjm, děšjm, lekám! Ale pomysljimli zase:

Přigde wěk, a nebes zwony

Zbudj z mrtwých milliony;

Prchne smrt — a w nowý swět

Rozwine se duch i swět! —

tu zagásá, co wjtěz, dusse má! — Nebude smrti wjce!
Kriste, má gediná spásu! w té naděgi milerád uložjm
kostj zemdené w chladný row; uložjm tjm raděgi,
poněwadž to čtjm, že mohu, že mám, že smjm na
wěky milowati Tebe!

3) Allelujah! Kristus wstal z mrtwých! — Zde,
dusse má! beť potrawu na oheň swaté lásky swé
k Bohu a Spasiteli swému. Každým dobrodinjm
Božským rozněcuge se walněgi plápol ten wděčné lásky.
Než rei, dusse má! která gest koruna dobrodinj Kri-
stových? — Prawjš: Smrt Páně na kříži! — tělo
Páně! — chléb nebeský! — Š wěřjm tobě; u ho-
stiny lásky Geho nasyceš prahnaucj snahu swau
tělem Geho swatým; tam zaléta mysl twá na Tá-
boršlé wyššiny nebeského nadšsenj a citůw nepoznaných,
tam piže z pramenůw žiwota sladký nápoj nesmrtel-
nosti. Rád ti wěřjm, tam že bys chtěla zaraziti stá-
nek swůg na wěky, neboť gest přeblyže býti w této,
ach, gen krátké! předtusse nebeské! Tenkrátě nazýwáš
Boha nasseho Bohem swým! — Ale pomni, powaž:
kdyby Kristus nebyl wstal z mrtwých, byla by bez
základu wjra twá, bylo by po nj weta, i nebylo by
stáwalo té hostiny nebeské! Radug se tedy, zpjwem:
Allelujah! Dneš oslawil tělo swé Kristus, pogistil
wjru nassj. Nikoliw še smrtelným, ale s nehynaucjm
tělem wstál gest z mrtwých Kristus, a s tjm tělem
wstaupil na nebesa, s tjm přebýwá tam co wzor,
co prvotiny nasseho oslawenj, a dle slowa swého
přebýwá zároveň mezi námi, nasycege dusse nasse
gako ten podiwuhodný strom, gegžto widěl wšstec

nowozákonnj na obau břehách řeky stáwagciji. Radug
se tedy, zpjwem: Allelujah! Pán wstal z mrtwých,
a podržel na těle oslaweném gizwý ran boleštných;
podržel ge zagistě proto, aby Tomáše newěřicjho
a wšskeré gehu potomky neomylně přesvědčil o swém
z mrtwých wstánj; podržel owšsem i proto, aby pla-
men nassj wděčné lásky k sobě roznjtíl. Či nesylyšš,
kterak mluwj k tobě ty rány hrozné? Djwagice se
na ně, nemusíme-li bratr bratra wybjzeti: Milugme
Toho, který tak welice milowal nás, a dal se pro-
kláti za nás hřeby boleštnými! — Šle, tu máš wy-
klad slow u proroka Zsaiáše, kdež dj Hospodin: »Zdali
může zapomenauti matka dítěte swého? A kdyby mo-
hla, gá předce nezapomenu na tebe. Cyhle! na rukau
swých napsal gšem tebe!« (Zsai. XLIX.) Čjm, ó Pane!
napsal gšj nás? — Krwj swau! — Gakým pérem? —
Hřeby tupými, gimiz gšem dal prokláti ruce swé! —
»Weliké pšmjeny,« wolá sw. otec Jarolim, »gež každý
čjsti může, proto že w nich ge smysl weliký, totiž
neskončená láska, gákau Syn Boží za nás umřel
na kříži swatém!« — A my widauce, my čtauce to
pšmno, nemilowali bychom drahého tohoto Beránka
nebeského? — Aš, wizme Geho lásku! Pohled na
Něho roznjtj — musj roznjtiti lásku k Němu w srd-
cích nassich. A protož radugme se, zpjweme, D. D.,
Allelujah! Kristus wstal z mrtwých! Pogdme ku hrobu
Geho! — Wizme: nenj Šo tuto! — Š B. S., kžž
bychom i my wšickni powstati chtěli z hrobu starých
hřjchůw a náruživostí, kžž bychom odumřeli hřjchům,
a oblekli na sebe člowěka nowého! — Ale kdo od-
walj kámen od srdce a swědomj nasseho, kdo odstrani
tjže hřjchůw nassich a nepravosti? — Allelujah! Be-
ránek náš welikonočnj obětowan gest, Kristus! aby,
odkud powstala smrt, odtud wyplynula spása — ze sw.
dřewa! A za to wdáwemy Mu zároveň še wšsemi
wywolenými Geho díky wráucj, díky srdečné, díky na
wěky! Ano, neskončené díky Tobě, Beránku nebeský!
Nechceme obnowowati wjce rány Twé, nechceme Tebe
znovu křížowati hřjchy swými! — Králi náš! wjtězi
nebeský, zemský! Adame dussj nassich! denž, aš s Te-
bau odemrauce hřjchům, slawjme zde s Tebau du-
chowmj z mrtwých wstánj, abychom zasluhowali gedem-
krátě wygiti z hrobů swých ke sláwě wěčné. Amen.

Jan Bílý.

Z l a t á z r n k a.

Nešetři-li se chaulostiwě hřišník sám, ušetřit ho Bůh.
Sw. Ambrož.

Chceš býti swatým? — W žiwotě swém bud' na sebe
přísný; co se tkne jiných, dobrotiwý.

Sw. Jan Zlatoustý.

Kde swornost, tam dobrého hojnost.

Sw. Jan Zlatoustý.

Málo prospěji slova beze skutků, ctnost ale beze slow
welmi mnoho.

Sw. Wawřinec Just.

Obrazy šlechtivosti.

Láska manželská.

5.

Roku 1207 ráčil Hospodin darovati království Uherškému, pod jehož žezlo naši Slováci patří, krásnou a drahou perlu, svatou totiž Alžbětu, dceru krále tehdejšího Ondřeje II. a choti jeho Gertrudy, rodilé věnovkyň z Meránu. Již co panna švěla se slavná tato svěřice příkladnou, ochotnou poslušností, přívětivostí, dobrotivostí a laskavostí ku každému, a horlivostí její při modlitbě a při službách Boží milostnost její znamenitě vynýšovala. Proti lehké myslí a marnivosti, mladší lid tak často zachycující, užívávala léku nevšedního. Chodjvalať totiž časem svým na hřbitov s některými družkami svými, a tu procházegje se, říkávala: »Mrtví, co tu v hrobích odpočívají, také kdys žili, jakož i my. Teď ale hnijí těla jejich: a tak bude i s těly našimi. S mělit bychom my tedy Pána Boha milovali a v pokorě před ním kráčet, neboť prach a popel jsme; i což by chtěl podlý ten prach se pozdvihovati?« — S dítětem do vůle Páně oddaností nesla ztrátu matere, kteráž záhy byla jí odňata, a za ní s vraucjmi slzami modlivala se. Podobnou též tichostí snášela opovážlivou hrubost některých dvořanů, nepomyslivce ani na to, aby zlé splatila zlým. Gen neslunná a žvavá slova neb žerty, a byt sebe méně vadili proti stydlivosti, byly jí jako sůl v očích.

Nebýlo však sauzeno, aby perla tato gen krásnoství Uheršké ozdobovala. Mělať přezřena býti v gínau půdu. A skutečně přigal jí Ludvík, dědic landkrabje Hesko-Durynské. Vstoupivše do stavu manželského, co dříve byla do srdce zasadila, z toho škvostné ovoce vydávala. Škvěgje se i tu v říši německé krásným světlem nábožnosti, lásky a dobročinnosti, ku šperku tomuto duchovnímu přidala měřnost svatosvatě pěstovanau, a jí s oddaností manželškau spogovala, s kterauž v pravdě gen choť křesťanská býti může.

Utěšené byloť na ně podjvání, an vespolek libě se bavjvali, při tom důvěrných gmen: Bratře, Setro! užívajce, a zdálo bylo již pozorovati, gahý to milý pokog a utěšená swornost panuge mezi nimi. S vraucností velíkau snazila se Alžběta každé povinnosti dostáti, kterauž jí stání její co manželka, co hospodyně a co máteř ukládalo: k čemuž částým a horlivým na modlitbách trváním tak se posilňovala, že i v noci z lože vstávala nýbrž i buditi se dávala, aby modliti se mohla. — Šperk a ozdobu zevnitřní stav její nevynutělně požadoval. Kterak ale srdci jejímu při těch věcech bývalo, kterými přemnohé manželky sobě i manželům zle slauží, okazuje následugjce událost. Mělať kdysi z hradu svého do chrámu giti, genž stál v údolí. Pro slavnost

muselať se krásně vystrogiti, a drahé kamenj a škvostné ozdoby své na se vzjti. V tom ale připadne oko její na krucifix, který v ruce nese, a popatřje na Pána ztrhzněného a korunu trnovau nesaucjho, nášilným pohnutím přefonána, do mdloby padla. Od té chvíle teprv všeliké zalíbení nad okrasau a škvostným oděvem na čisto zmizelo, a častěji, zláště kdy chotě doma nebylo, nevšproštější oděv ráda oblékávala, a pak ku komorným, jako šlovem prorockým, říkávala: »Takto budu se nositi, až půgdu žebrat, a pro Boha nauzi budu sevřena.«

Skutky dobročinnosti prokazovati, bývalo nevšladšíjm jejím potěšením, k čemuž jí rok 1226 znamenitě podal příležitost. Toho totiž roku hlad, gízlivě nemoce a povodně říši německau a zláště Durynsko zle hubily. Manžel její toho času ve Blasch u císarě Bedřicha se držoval. V nauzi té u paty vršiny, na níž Wartburg, hrad jejích stál, dala tedy Alžběta vystavěti dům pro chudé, a tu často vlastnjma rukama chudasy a nedůživce obsluhowala. Mimo ten gestě dva takové ústavy v Eisenachu založila. Po čas drahoty té nad to všlecko každodenně 900 chudých ze stolu svého a to u přítomnosti své vlastnj živila. Častěji potřebnému i ten šat, co měla na sobě, darovala, a aby chudým většj důvěrnost všstjpila, a wjce dobrého jim mohla činiti, schwálně jim kmetrowstvím stávala. Vednau stalo se dořonce, že v gediný den čtyři a šledešáte tisíc zlatých na polehčení nuzákům obrátila.

Když manžel se navrátil, našli se negedni, kterjž na dobročinně takové braufagje, pána proti choti popuditi usilovali. A však Ludvík, též pán dobrořdečný, odpowědel: »Nechtež wy dobru Alžbětu mau, ať chudým dobře činj; co činj ona pro Boha, proti tomu žádný ničeho nemluw; pokud mi Wartburg, Eisenach a Raumburg nerozdá, dobře gsem gá spokog.«

Gakau aš pěti věnowala dítčám svým máteř, i k cizím tolik laskavá, každý gíž může se sám domysljti. Swatá matka k swatosti, k Bohu wedla šlovem i příkladem dítky své.

A kdýž pak předrahý manžel roku 1227, wydav se s wálečnau mocj na wognu do swatých zemj, zemřel na cestě, a ona zpráwu tuto přěsmutnau přigala: owšem zůstala co ohromená. A wjře swaté však od mládj nawyklá gsauc pošily wyhledáwati, i tenkrát slzám svým přjlišně hořkosti odgjmala, wzdycháwagje: »Wjmě to, že smrtelného člověka gsem za manžela pogala! Zde na zemi obcowání nasse pospolné předce gen pomjgi a na krátko trwá. Tam geg zase nagdu, a nebudu wjce od něg odlaučena.« »Ženu jilnau kdo našezne, z daleka a od poslednjch končín cena gegj!« (Přjst. XXXI. 10.)

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Pokračování.)

Podawše již, ač skrowný obrázek stawu Cirkwe katolické we Francauzích, musímeť nadejiti slušné otázce: čím se tu powržená wira Kristowa powznesla, i na čem stawíme naděje swé pro budaucnost její? — Saudný čtenář nalezl již tu a onde w řeči naši některé věci, z kterýchž by sobě mohl sám otázku tuto zodpovídati, a tudíž lze se naditi, že nám tím ochotněji přisvědčí, díme-li, že w obojím ohledu musíme přede vším ukázati na kněžstwo francauzské.

Rewoluci r. 1789 zbaweno jest kněžstwo všech statkůw. Baure, kteráž vypukla, rozmetla pléwy w stawu kněžském na vše strany: wěrní a prawi kněži pak žili u wyhnání, w žalářích a skrýších, aneb pomřeli smrti mučennickau. Napoleon obnowil owšem cirkewní řád, přislíbil a pojistil wyžiwu kněžstwu, awšak duchody kněžské přestaly býti wnadau a pecnem, pro kteréž se prwe lidé newalní dávali do zákona. Tudy nabýwala Cirkew poznenáhla služebníkůw, ježto duchem lásky k powolání a úřadu swému se nesli, nabýwala biskupůw, důstojných býti náměstky apoštolůw a pastýři stádece Kristowa. Pletichy Bourbonského dworu hrozily Cirkwi owšem nowými pohromami. Že však moc jich zlomena, nestaly se již biskupské stolice wynosným zaopatřením pro syny z panských rodů. Biskupský úřad stal se u prostřed tolikerých odporůw a nářadůw nemalým břemenem; kdo pohodlí a swětského zisku pohledáwal, nemohl po něm dychtit, neměl tu po čem taužiti, leč by ustawičný boj o wiru, tuhý boj pro Cirkew, a to hned w prwním ohni, byl předmětem tauhy jeho. Awšak tím ráznější mužowé postaweni jsau na čelo, za wúdee wěřících, tím horliwěji dbali i dbají tito biskupowé o prospěch Cirkwe. Péče o mravní zvedení a uslechťení kněžstwa jest při nich wúbec zjewná. Seminaria nižší i wyšší jsau toho důkazem, zachowalé nynější duchowenstwo owocem, působení pak jeho, moc a uzalost, které má w národě, jest následkem uslechťilých mrawůw a horliwé činnosti jeho.* Příkladný žiwot a mrav býwal od jakžiwa i jest podnes nejlepším kazatelem wiry. A práwě w této stránce vyniká wětšinou fran-

cauzské kněžstwo. Jdauce za swým cílem, žiwi jsau kněži francauzští celau duši powinnostem swatého powolání swého. Kazatelny a zpowědnice, chrámy, domy wěřících, špitály a nemocnice swědčí o jich horliwosti a lásce. Newěrci a protiwníci, kteříž jim wyčítají opozdilost we wědách, zatmělost rozumu, zakrnělost ducha, nedowedau tak snadno, pro mrawy je stíhat. Awšak nikdo se nedomniweje, že by kněžstwo francauzské wúbec newzdělané bylo. Nescházíť mu dobré wúle — scházeloť času a prostředkůw; nemáť mezi sebau tolik spisowatelůw a učencůw, co jiní stawowé, co by jich Cirkew ráda chtěla: jsaut w něm ale mužowé, jichž slowo, jichž péro, jichž spisy jsau i zústanau okrasau francauzské literatury, kteří působí, ať tak díme, na celý swět katolický. Některé z nich jmenowali jsme již nahoře, o jiných, jako u př. o pp. *Gaume-owi*, *Migné-owi*, *Didieu-owi*, *Siguiet-owi*, *Blanc-owi*, *Bonnet-owi* atd. bohda jiným časem šířeji promluwíme. Že těmto i všem wěrným synům a služebníkům Cirkwe na tom záleží, že o to dbají, aby wyniklo duchowenstwo náležitau wzdělaností, a tudíž snáze wyrazilo protiwníkům wiry Kristowy zbraň, kterauž by rádi ztroskotali Cirkew, za to nám ručí znamenitá podnikání a práce jejich. Nejedny wytečné práce dějepisné, krásná wydání swatých otců a čelních wykladatelůw písem swatých jsau plodem snah a obětí jich. — Co však jim působení znamenitě usnadňuje, a wúbec welice napomáhá, jest duch ten, kterýmž se we Francauzích wšeco téměř ku spolkům, jednotám, stowaryšením nese. Takowéto spolky a jednoty, čelíce k jednomu konci, proniknuté jedním duchem, vycházejíce z téhož středu, a saustředíce se opět w témž ohnisku, rozšířené po wší zemi, nemohau nikoli zústati bez účinkůw. Jestíť pak wěru pamětihodné, co u př. milosrdné sestry, co bratři školní pro wiru učinili, a co duši Cirkwi získali. Kterak jiné jednoty, bratrstwa a spolky působí, nahoře již podotknuto jest. Nezbywá nám však tu ni času ni místa, abychom slow o tom šířiti směli. Sjdnocené, spojené síly mnoho zmohau, jest prawda wúbec: a že ji to jest, máme důkazy i we Francauzích.

Awšak nikdo nemní, že by w té zemi byl již ustal odpor proti Cirkwi, a působení její bylo snadné. Stojíť tu proti ní po dnešní den walní zástupowé odchowanců Voltairowých a saudruhůw jeho, stojíť nejedny zákony a wšeliká zřízení z časůw prwní republiky, z dob Napoleonowých, staré Bourbonowské a nowé Orleanské dynastie. Heslo Voltairowo: „Lžete jen, lžete! a zadawte ohawu!“ ozývá se po tu dobu; časopisowé, romány, spisowé wšeho druhu býwají nežřídka hrozných těchto slow ohlasem. Na diwadlech, na tribunách, sa-

* Nemínime seminaria francauzská pokládati za wzor. Wímeť na opak, že jim ještě mnoho schází, a že musí obzřít se w jednom ohledu jiné twárnosti nabyti. Nedůstatkem a wadau jejich to jest, že se w nich na wědecké wzdělání, na swobodnější, ať tak díme, rozwinutí všech sil dušewních a na potřeby nynějšího věku náležitěho zřetele posud nebralo. Hlawní zásluhau však to se nám býti zdá, a w skutku jest, že z nich vychází kněžstwo, kteréž je nadšeno láskau k Cirkwi, hotowé ku každé oběti, příkladné w žiwotě, zachowalé w obcowání, wěrné swému powolání. Láska Boží jest okrasau, jest duchem wětšiny francauzského kněžstwa.

kromi i zjawně, káže se newěra, prostopášnost, bezbožnictví. Činnost horlivých katolíků a prospěchy, dobyté Církvi, podpalují pak owšem protiwnau stránku k tužší, jízliwější úsilnosti na zmaření wíry a Církwe. Připomínati, jak sobě w boji tom počínají, tuto nebudem: dosti jest, podotkneme-li, že jim wědy, básnictví, umění a wše, což jméno má, w ohledu tomto musí slaužiti; kde prawda nestačí, přitočí se ke lži, aniž se štítí, ke skutečným poblauzením lidským přidati smyšlené, a tak je wylíčiti, aby se lidem wíra Kristowa bludem a Církew obludau musila zdáti. Není pak w tomto počínání nowých protiwníků Církwe nic nowého a jinde nebýwalého: lež byla od jak-žiwa nejjistější nepřítelkyní prawdy, jest ji i tuto. Awšak zbraň její den po dni wíce se otupí, a čím wíce se bude na Církew láti, bohda tím snáze přijde na jewo, kdo činí, kdo trpí křiwdu.

Podlé Voltairowých staupencůw, podlé učeníkůw plané, holé newěry powstali we Francouzích i jiní, nowí protiwníci proti Církwi. Miníme tři rozdílné sekty: St. Simonisty, Chatel-owce, Nowé templáře. Působení však těchto sborníků hluboko do lidu nezasáhlo: a již těchto časůw pominuly jsau hluky jejich, jako se tratí slabý potůček na písčité paušti. Bylot u Chatel-a, bylo u Nowých templářůw náboženství dětskau, ať tak díme, hříčkau. Zwědawost přilákala z počátku některé diwáky, ježto nabažiwše se brzo planých takowýchto, nowot, opustili opět zakladatele nowé wíry, nowého řádu, i odešli po swých. St. Simon zamýšleje zříditi wedlé nowých zásad wšecku lidskau společnost, zawrhl na čisto učení Kristowo, jakožto přestárle, zrušil wíru w Boha, byl by podwrátil život rodinný, kdyby se mu bylo poštěstilo, potáhnouti po sobě národ. Než ziskaw jenom několik wýtečných staupencůw, umřel, a sbor jeho w krátce po smrti zakladatelowě se rozpadl a téměř již pominul.

Wíce než tito nowí, usilují proti Církwi katolické dřewní protiwníci její. Rewoluci r. 1789 powstali a sebrali se totiž nowau, žiwau mocí protestanti francouzští, kteréž byl Ludwik XIV. násilím hleděl potlačiti a wykořeniti. Zást, kterauž po mnohá leta ukřýwali, vypukla. Rewoluční vláda republikanská, ačkoli se byla cele proti křesťanstwu wúbec obrátila, zuřic proti katolické Církwi, měla se dosti přízniwě k protestantům. Napoleon zariřil a pojistil i jim úplnou swobodu w náboženství; později potwrdila ji charta čili ústawa zemská. Počet jich není hrubě walný: za to usilují tím wíce rozmnožiti jej, wysilajice kazatele swé do katolických měst a končin, a rozšiřujice wšelike hanliwé spisky proti wíře katolické w národě. Genewa we Šwýcarích jest, ať tak díme,

ohniskem tohoto počínání; z Angličan přicházejí peníze, bible i jiná podpora. Než netřeba nám dokládati, že protestantismus, rozpadlý sám w sobě, a byt sebe wíce penězi plýtwal, nedowede Církwi katolické we Francouzích wěrně její odláudit. Máť zajisté Církew proti němu ohrady, kteréž tak snadno ztéci a rozkotati nelze: její stará prawda, její obnowený život, potřeby lidského srdce, lidské duše a — prawice wšemohaucího Pána jsau její hradbau.

(Dokoněni budaucně.)

Slowo k národu Morawskému.

Wěrnj bratři Morawané!

Bůh smilowal se nad námi! Čeho nám Čechům, Morawanům, Slezákům lidé po mnohé, dlouhé wěky nepřáli, dostalo se nám milostí Jeho. Swoboda zawjtala nám. Dobrý, otcowský král a cisar náš Ferdinand pogistil gi wšsem národům wesskeré říše swé. Radost rozléhá se tudíž po wšsich končinách milé nassj vlasti: každý upřímný milowník národu plesá, — weselebj lásku swého krále, díky wzdáwá Hospodinu, Bohu swému. Než nastogte! do radosti této, s kterauž gíme uwjtali nový život, drahou swobodu we vlastech nassjich, přiměšsugj nám pelyněk trpkosti a hoře nezrozum, slepota, wášeň, ať nedjm — zloba lidská. Doslychámeť totiž, anobrž nabyli gíme, bohužel! gistoty, kterak sobě walná částka Holomučanůw a Brňanůw nechwalitebně počíná. Čemu nikdo nechtěl, nesměl wěřiti, gest pohřjchu skutečnou prawdau. Brňané a Holomučané ustanowili u sebe, opustiti a zraditi statečný národ Morawský, chtěj ho wydati a prodati Němcům. Bůh ge naprav! Bůh gím odpust! Nesťastnj newědj, co činj. Netraufám sobě, prositi a zapřisahati gich, aby upustili od neblahých záměrů swých, kterýmž by netoliko Morawu, nýbrž wesskerau říši Rakauskau bez pochyby na zkázu přiwedli. Předzwidám, že by hlas můg, hlas upřímného Čecha, hlas katolika wěrného byl u nich hlasem wolagicjho, na paušti: srdce pomámená wášnj nechtjwagi slyšeti prawdy. Tjm dausanliwěgi mluwj ale k Tobě, národe Morawský! Tyš uwjtal bratřj »Blahowěsta« nasseho, Ty gš geg uhoštil pod střechu swau: každý týden wjtá geg do tisíce Morawanů co posla prawdy a lásky z české Prahy! Ty sobě wezmeš k srdci, co Blahowěst w době tak důležitě, gako gest nyněgšj, musj promluwiti k Tobě. — Holomučtj a Brňensstj páni chtěj roztrhnauti korunu Českau, kterauž nosj náš král i wás; chtěj prodati národ Morawský Němcům. Bratři mogi! pro Bůh prosjm a zapřisahám wás, ozwete se proti tomu, nedente, nedopusťte, aby záhubná takowáto wěc průchodu mjtí směla. Nebudut wám připomínati, gaf se mjwali otcowé wassj, kolikrátěkoli se poštěstilo Němcům, opanowati drahé, požehnané frage Morawské. Wyt sami dobře wjte, kdo nad giné slawného krále wassheho Rastislawa, zrádně gatého, oslepiti a umoriti

dal w žaláři, že usilował o to, aby statný Morawan nebyl otrokem cizozemcůw. Wy sami dobře znáte, kdo pronásledował sw. apóstoly wásse i nasse, Cyrilla a Methoda, že hlásali gazykem slowanským otcům nassim drahé slovo Boží. Wás nenj tagno, kdo wysilwal Madary, kdo podwrátil welikau říši Morawskau, založenau slawným králem Swatoplukem. Wy to wisse sami wjte. Uwssak dosti toho! Nesluffi ohřiwati památku na tyto staré hřichy: před nowými křiwdami, před nowými hřichy — horššimi, než byly předešlé, — musíme se na pozoru mti. Negdet tu zagisté toliko o swobodu a o řeč: gdet tu i o wjru národu Morawského! — Holomaucti a Brněnsti páni neoptali se wás, zdaž chcete býti Němci: a hle, teď chtějí mermomoci přinutiti wás k německému spolku. Tak si wššimagi práv, tak si wáží swobody, kterauž ne snad Brnu a Holomauci toliko, ale owšsem celému národu Morawskému pogistil dobrý král náš! — Dniť wám gi nepřegj na počátku, ač gest gich málo a wás mnoho: tjm méně by wám přáli, když by se zmohli; a oni by se zmohli, kdyby wás odtrhli od koruny České, a dostali k německému spolku: po swobodě národu Morawského bylo by pak weta! — Dniť si newázili wassj řeči, potupowali gazyk wás, ač gich bylo málo a wás mnoho; oniť nepřegj wassj řeči msta w úřadech a we školách, horššj se, že žádosti Čechůw přigal milostiwě náš dobrý král: tjm méně by wám přáli, magjce po boku swém milliony Němcůw zahraničnjch. Aneb opteyte se gich, zdali by wám, poctiwým Morawanům, dowozili mluwiti přirozeným gazykem na sněmu w Němcich? zdali by se učili oni i druzi sněmownjci němečtj wassmu gazyku, aby wám rozuměti mohli? Wjm dobře, že se to nestane; wjm, že by se w krátce wydaly zákony, podobné těm, kterými se w Uhřich usiluge o wykořeněnj gazyka slowanského. Morawan musil by pak, chtěg nechtěg, odřjci se gazyka, kterýmž sw. Cyrill a Method slovo Boží hlásali otcům nassim, kterýmž wssacken národ náš posud Boha chwálil: Morawan nutil by se státi Němcem. Uwssak w upřjmně, bratrské gednotě s národem Českým zůstane, čjm gest: poctiwým Morawanem. W Čechách i na Morawě panuge zagisté geden gazyk, kterýmž náš Bůh sám wáže w geden takofka národ; gest to patrno, že chce Bůh, aby Čech a Morawan byli gako gedno tělo, milowali se gako rodnj bratři. Redopusítež tedy, Bratři! aby směl, co Bůh spogil, rozlučiwati člowěk: držme se, drazi Morawané! staré gednoty, obnowme staré swázky společné koruny nassj, ač zachowáme staroslawný gazyk náš, a dogdeme pod žezlem otcowským cjsarůw a králůw nassich býwale slawy. Uwssak possěstiloli by se těm pánům Brněnským a Holomauchým, odtrhnauti wás, Bratři Morawané! od nás, a přiwtláti k spolku národů německých, wězte, že gest po wššj slávě nassj weta!

řeč, kterauž potupowali a nenáwiděli, odsauzena gest na smrt. — Uwssak gest gestě gedna příčina, pro kterauž se nižádnau měrau Čechové a Morawané od sebe nesmj dáti odtrhnauti. Gestit to sw. wjra nasse. Nesmjme toho tagiti před swětem, že gest nám wjra a náboženstwj nasse dražšj nade wssacko: onoť zagisté wede nás ku swobodě a slávě synů Božjch. A hle, právě tomuto náboženstwj, této swaté wjře katolické brozi w Němcich nemalé nebezpečenstwj. Neboť ptejte se, kde nabyli ti páni, kterjž nic na wjru nedbagj, anobřž z nj posměch sobě činj, té maudrosti swé? — Wětššj dílem z knih německých. — Ano, gďte do země německé, a ptejte se bratři nassich katoljků w Bawořich a ginde, gáf se magj k Cirkwi a k wjře nassj swaté ti lidé, gežto usilugj nynj zřjdití nowý spolek národů německých, co sobě osobj w něm celé panowání? Wjte, co wám katolickj bratři nassj odpowj? — Dniť wám řeknau, že gest čas, aby každj wěrnj katoljk se strogil, trpěti pro wjru, poněwadž nastanau pro nj hrozně nástřky. W takowém spolku nebylo by nám tedy hrubě walně. Čech a Morawan gest — a budeť, bohda! čjm dál tjm lepššim katoljkem. Wy mne znáte. Blahowěst wydává o mně swědectwj, gaktě mi drahá swatá wjra nasse. Gáf wy gi milujete, sám gsem žkufil. Negsem zagisté na Morawě cizincem; mám mezi wámi přátele, kterjž gsau mi a gá gim oddani gako bratři, gichž láska mě blaží a pozdwihuge. Gá znám wás! Morawan miluge celau duffj wjru swau, celau duffj gest katoljkem. A nás i u wás, w Čechách i na Morawě panuge gedna wjra — katolická. Rač bychom tedy wydávali tuto wjru swau w patrné nebezpečenstwj? Rač bychom se dali připautati k lidem, kterj gi na odpor stogj, podwrátiti gi usilugjce? Či snad by se k nám katoljkům Českým a Morawským lépe chowali, než se magj k rodákům swým, katoljkům německým? Nemyslm, alebřž naopak ugistěn gsem, že by žly ten kwas, kterjž by se pak násilně wtjral nám do srdce, poruffiti musil i odwrátil nás od cesty právě k nebesům. A protož opáčjm bez obalu, což gsem powědel gž negednau. Wěda nám i wám, Bratři Morawané! pakli by se possěstilo pánům Holomauchým a Brněnským, připautati wás k německému spolku. Wjra nasse hynula by takowým spolkem, kdež sobě osobj panowánj lidé, kterj nenáwidj wjru a Cirkew katolickau. Z toho můžete dobře rozuměti, proč wás tať wřele wyžywám, prosjm, ano zapřjssáhám pro žiwý Bůh, abyšte se náležitě ozwali proti těm nestastným lidem, kterjž by tať rádi roztrhli swazek gednoty, genž nás, wás i Slezany k společné koruně nassj wáže. Ano, pro wisse, což wám drahého, pro památku sw. Cyrilla a Methoda, pro lásku otců nassich ku swobodě a k gazyku, k wlasti a národu, k wjře a Cirkwi prosjm wás, drazi Bratři Morawané! páni, měšťtané, sedláci, knězi i nekneži, seberte swé hlasy, wy;

wolte z prostředku svého muže poctivé, a poděnte žádost do rukau milostivého krále našeho. On sám osvědčený takové od vás očekává: nuže, prostě ho, aby ráčil tak, jak toho žádali Čechové, obnoviti a utužiti bývalé i posavadní svazky s korunau Českau v říši své Rakauské. Tak dokážete, že zachováni a zvelebeni naši říše, utvrzení trůnu našeho krále, květ vlasti, národu, prospěch wjry a Círky na srdci vám leží. — Čech, Moravan a Slezák patří k sobě po zákoně Božím: stůgmež tedy w gednotě této i po zákoně lidstém, — blaženější časové budau pak odměnau, budau owocem swornosti, lásky a sgednocenosti naší! —

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Dne 12. dubna oplýwala naše staroslavná Praha na nowo z rána do večera radostí a sláwau. W úterý totiž dne 11. t. m. nawrátili jsau se naši vyslancové Čestí z Widně do Prahy, a přinesli nám nové důkazy důvěry a lásky otcowského krále našeho Ferdinanda. Opětní prosby a žádosti věrných Čechů došly u císařského trůnu náležitěho uznání; weškerému národu dostalo se, po čem taužil: dostalo se celé, slowem císařským zřetelně potvrzené jistoty, že jest národem swobodným, v rukau jeho že jest kwět, štěstí a blaho jeho. Na staroměstském náměstí před radnicí přečetli jsau statečný p. *Faster* česky a p. *Trojan* německy žádauci odpověď kráľowskau, a radostné: *Sláva králi!* rozléhalo pak se z tisícerych wděčných srdci Českých. I ustanowilo se hned, na druhý den slawné díky wzdati Bohu za to, co nám prokázal. I stalo se tak. Ráno dne 12. ubíral se hlučný průwod z radnice staroměstské k sw. Wítu na hradě Pražském, kdež náš nejd. kníže p. arcibiskup, spojiw srdce své s duší wděčného národu, konal slawné služby Boží. U samého oltáře byli jsau wys. důstojná kapitola i nejvyšší úřadowé zemští. Před oltářem stáli jsau vyslancové naši a walný výbor národní. * Wšecken chrám naplněn byl lidstwem, zástupové stáli před nim. Po mši swaté nastalo ticho. Nejdůst. kníže padl u oltáře na kolena, pozdwihl hlasu a konal pohnutým a wřelým srdcem, a sice nejprwe česky a pak německy, modlitbu na poděkowaní za konstituci, udělenau národu našemu. Srdce České okřiwalo, každý napínal sluch, aby s nejvyšším pastýřem zároveň modliti se mohl, každý věrný, zbožný Čech plésal, že za tak wzácný dar, jakým jest swoboda, Bohu může děkowati; každý wzywal Ho, aby swoboda tauto skutečně prospíwala i vlast i Církew. — Dufám, že se za to od nyníčka každý věrný katolík tím wřeleji modliwati bude, čím wíce záleží na tom, aby chom, došedše swobody občanské, tím spíše dosáhli prawé swobody synů Božích. — Než nesluší šířiti slow o tom, což samo sebou zjewno. Dosti budiž, doložíme-li, že den zaswěcený dikučiněním za udělené dary kráľowské milosti, počaw modlitbau — skončil se oswícením weškeré Prahy, tak slawným, jak to bez pochyby dáwno nikdo newiděl. Bůh sám račiž dati, aby nám radosti této nekazil nikde rozum ani jaká zloba lidská.

* Výbor národní jest společnost o dobro obecné pečlívých mužůw ze všech stawů, kteréž dílem nejvyšší purkhrabí, p. hrabě *Stadion*, dílem Pražané zwolili k tomu, aby potřebné příprawy činili k nastawajícímu sněmu, kterýž bohda w několika týhodech, co nejdříve bude možná, do Prahy swolán bude.

Swoboda drahá jest wěc! Budmež za ni Bohu wděčni, budmež ji hodni!

Z Říma. * Wšecken swět obrátil se za posledních časůw proti Jesuitům. Řím byl až do těchto dnů jejich twrzi a hradbau, awšak i ten již není, čím býwal. Obdrželi jsme těchto dnůw z Říma zpráwy w tento rozum: »Jesuité widaue, že pro ně we Wlašich není dalsího stání, na tom se ustanowili, že ustaupiwše bauři prwe, než by je zachwátila, odeberau se do swobodných obcí w Americe na misijnářství,« (a to bylo prwotním účelem při založení jich řádu.) Powěst o tomto úmyslu jejich wůbec po městě se roznesla i časopisy rozhlášena jest. Kwašení w lidu přibýwalo ustawičně, obzlaště když kazatel Jesuita na kázání nynějších přewrátů politických se nemile dotýkal, na rozjítřenost obywatelstwa proti řádu jich sobě stýskal, a ohlásil, že w takových okolnostech, kdežto se slowa jejich neslyší, děle tu býti němohau, ale že se odeberau k národům diwokým kázat ewangelium. Že však také několikráte proti nynějšímu pohnutí národů wlašských a proti nowým opravám občanským ostře narazil: vzniklo w Římě weliké pohoršení. — Na druhý den přihnal se daw lidu ku klášteru Jesuitskému. »Pryč s Jesuity!« křičeli tu tisícové. Mezi tím uslyšew sw. Otec o wěcech těchto, nelibě to nesl, wida w tom, kterak se nedbá na moc papežskou, ježto si lid wsude sám bere práwo, skutkem zrušiti řád, uznáný od stolice apoštolské. Ačkoliw prý není papež obzlaštěním jich přítelem, podal tuto potěšitelný důkaz samostatné a pewné powahy své, kteráž se neostýchá, wěc swau i proti obecnému mínění zastáwati. I wydal prowolání, kteréž se druhý den, na všech rozích četlo, zároveň ale poslal prý k generálowi Jesuitskému (*Roothanowi*) rozkaz, aby se ani jeden z Jesuitů bez jeho zlaštěního powolení neb rozkazu z Říma nehul (neboť dělali jsau již toho dne w skutku příprawy k odjezdu). Také se zdwojily stráže národní gardy na všech stanowistích, obzlaště bliže domu Jesuitůw, aby pokud by lid nějaký nepořádek způsobiti chtěl, snadno potlačiti se mohl. — Awšak tyto potřebné rozkazy a dotčené prowolání k lidu nelíbily se Římanům. I mluwilo se jako obyčejně, že nepochází rozkaz ten z vlastního péra papežowa, neboť takowá jest důwěra i láska Římanů k swátému Oci, že nikdy newuěří, aby něco jim nepřijemného od něho pocházeti mohlo. Já však wěřím, že tento rozkaz pochází z vlastního péra jeho, i šaudím, že byl swému postawení w Církwi — swé důstojnosti nejvyššího kněze powinowan tímto skutkem. W tomto kroku widím spolu potěšitelný důkaz, že welikému tomuto muži neschází také na síle a energii, o čemž již někteří pochybowati počínali. Dobře wěru činí, že moci své tolik nezadáwa, aby to trpěl, by lid o své ujmě před jeho očima zrušil a wyhnul řád, jež on nikterakž neodsaul. — Tolik z listu našeho přítele a vlastence. — Nowější zpráwy z Říma však ohlašují, že papež skutečně, wida, co se děje, a co se strojí, oznámil generálowi swau vůli, aby se z Říma pryč (do swobodných obcí w Americe) odebrali. Jesuité wydali prý se také skutečně na cestu. Než lid zpamatowaw prý se, jak mnoho dobrého mu činili w čas choléry, žádal prý, aby se opět do Říma powolali. — Jistoty o tom nemáme, myslíme však, že prwní nestalo-li, státi se musí.

* Dostal se nám listu od vlastence našeho p. Dra. F. L. R., kterýž meškaje nyní w Římě, na náš časopis ráčil spomenauti. Litujeme, že se list na cestě opozdil.

V. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 22.)

O swobodě.

Ubjrage se ondyno po swých záležitostech, widjm před sebou několik lidí w horlivém homoru. Pozdravj me se, a tu slyšjm za sebou wolati: »Totě pan R. z R.; kam pak do nassj fraginy?« — Stawjm. Všickni se ke mně hrnuli. Vyloš to několik sedláků z B—ic, s nimiž gsem se před nedávným časem náhodau pozněd seznámil. — »D čemž to tak horlivě rokgete?« — „S o swobodě!“ — Skročiw s wozu, dām se s nimi pěšky. Uchopiw se gegich odpovědi, djm: »Máme na sta swobod; rozmrsjtjme-li ge wšak na prawo a na lewo, lehko se pak pod dwa klobauky shrnau. Pod gednjm budau swobody občanské, pod druhým duchownj; který as klobauk kryge swobodu wassi?«

Jaroš. Máme i chceme se z roboty vykaupt, a gde to wěru na rozum.

Gá. Wasse rokwánj sahá tedy ku swobodě občanské. Snad gste si páne Braunerůw spisek o té věci přečetli?

Pochyba. Wšsemže; ono se to ale gináč otáčj. Člowěk se má dost co harowat, aby wychodil. Wskup a auroky skládat, pak wšse ostatnj postihnaut, to sahá nad nassj sílu. Leta utekau gako woda, a kdo nezaplátil, kdož wj, gak to pak dopadne, — swět ge ofsemetný. Abychom se úrazu wyhnuli, bude tussjm nejlépe, když zůstane při starém.

Gá. Možná, že gste wěc dobře nepowázili. Na strachy tu dokona nic nebude, nebo wasse wykupnj úmluwy podagi se k wyššjm mjstům, kdež se wšse pilně ohledá a uwáží, co byste níknaut mohli, a co nic. A byt si nepředwjdaná zloba času něco w tom zhatila, proto si nohu za křk nedáte. Rolnjš ge gako wrba: oflestj se dnes, a co newidět obroštá; nemá nic, a wúčhledě bohatne. Přidáme-li, že se za nassj doby takorčka wšsedky občanské síly rázně hýbatí, pozčinagi, že wšsudj giž we zwyku, bezky brzo a hodně mnoho: tudjž wy, milj rolnjškové, pozadu zůstawatí nesmjte. Minohé wrchnosti w Čechách i ginde, zpozrowawšse na swých statech bjdný staw hospodaření s robotau, hleděly i hledj se gi co líného walacha zprostit. Hospodářstwj gegich se značité zwelebily i zwelebugj, a což se samo sebou rozumj, i na wážnosti a lásce u swých poddaných nemálo pozjškaly. Tamnj rolnjci hospodařj nynj gako zbrklj, a giž za nižádný penjz by se w robotu newázali. Ať se tam gdau ti gístj páni podjwat, kterým se zdálo, že by český rolnjš, od dáwna robotě nawykly, si pak po nj zastestnau, a z dlahé chwyje na wšseliké nemrawy

zapadnul. Nassi českj sedláci gim tam tu směšnau domněnku wyborně wywrátj. Gako byste přjzniwěgšich okolností schopni nebyli a co dělat newěděli! Wjte dogista o dobré hlině ledafdes wškol stawenj, na wysokých mezich, w přjstopech, wjte o pahorcjch a močářech.

Rozwaha. Wšsem že wjme. Ale co, když si práci rozwrhnu, poraučj se na robdtu. Dáwá-li se na dešti, wraci se wšse umazaně, až těžko na to hledět: a za to nic, gen holá škoda. Domácj práce odbýwá se obyčegně w nečas, neřkuli gen halabalj, a pak se má hospodařit!?

Gá. Protož k šjpku s robotau. Pak budete páni swého času a swých náhledů. Pokognau myslj powšimnete si lesů, luk, polj, chmelnic, winic, zahrad. Hogněgšj sklizenj přiwoli rozmnožití stánj. Ušsetřjte potahy, hospodářské náradj se neumjcej, wšloha na ně se uskrownj. Statným potahem, dobrým pluhem wydobydete snad půdu, která giž dáwno zahálj a na wás čeká. Ade nynj sklizjte 5 neb 6 mandelů, pak nawážete 15 i 20.

Toměš. Dho! Tomu wěru nerozumjm.

Gá. Trozumjte, až zkusjte. Když přišel Kolumbus l. P. 1492 ponejprw do Ameriky čili Kolumbie, a swé gezdectwo z lodě na pewninu powolal, nemohli se tamnj obywatelé dost wynadřwit, widauce, že kůň obrok smetá, a wogák na koni sedě, suchar chraustá; mysliliť ne gináč, než že kůň i wogák gest gedem twor, frosilý o dwau ústech dohromady. Když pak dal nad to gestě z děla wypálit, tu padšse na zemi, zarywali ústa do hljny, a zpamatowawšse se ponekud, dali se rychle na autěš, nebo měli za to, že se k nim neznámj duchowé snesli. Rowněž tak by nynj Kolumbus na swé Kolumbany oči wywalowal, gestto se s námi w průmyslu o záwod pausstěgji, a w mnohých wěcech náš tussjm co newidět přestčej. Podobně se dočjtáme, kterak as přede dwěma sty lety gístěho Salomona de Caus w Parjži proto do blázince zawřeli, že se u králowšského dwora ucházeli, aby se dle geho wynálezu párnj síly užilo. Tehdy to měli za bláznowštwj. Nynj se párau plawj po wodě, gezdj po zemi, mele we mlýnech, a w dílnách i to wárnách na sta wšselikých wěcj promowuge; gde pak to, gako by hral. To gsau teprw počátkowé, z čehož se opět giné neznámé prospěchy wyminau.

Zatočil. Oprawdu, onehdá u Prahy na to hledě, radostj gsem zplesal, že lidé coš takowého wywedli. S nesmjrným nákladem za hodinu 4 mile upelowat, kdybych to nebyl widěl, ledacoš bych si pomysll.

Gá. Kád bych se vám k tomu propáčil, kdybyste u nás sausedil. Mnohé věci věděti třeba, některá prospívá, jiná těšší. Člověk vzdělávaje se, kráší na sobě obraz Boží, stává se nábožným, mravným, spravedlivým, dobročinným, vůbec ve všem gednáný způsobilým. Člověk se může i mnohým pěk-

ným věcem vyučít, ani se mu na nebi i na zemi kníhy zdarma k tomu otvírají. Kdykoli se po poli rozblijím, vždy mi na myslí tane vyřčený Páně u sv. Mat. XIII. 48: »Podobno gest království nebeské pokladu skrytému v poli.« Gakže to vznesené povolání býti rolníkem! Rolník pokladů z pole dobývá, o blahu, o království nebeském pracuje. (I. Jan VI. 33.) Dokud jsme onomu základnímu vedení věrní byli, vydávala naše česká půda pokladů nepřehledných: gať jsme se ho spouštěli začali, přepadali nás nepřátelé co dravci, rozšápali národní mozoly, umění, vědy. Z úst očitých svědků jsem slyšel, co po Husitských válkách a Švédských bylo, že za Marie Terezie v sedmileté válce Prusové na poklad dodrancovat hleděli, avšak dodrancovat nemohli. Kdybychom se z děgův o tom nedovíjali, kdyby z kopců a skalín dolů čuměj rozkotané hrady nám to nepřipomínaly, ani by nepřipadlo, jakých poklůd naše Čechy a Morava již utrpěly, a co ge v naší půdě pokladů gestě ukryto, ani do saudného dne, ba ani na věky by se newybrali. Tudíž se vysvětluje, proč nám dědaškové říkávali: Děti, ge to hezké, zemi poljbit, tu naši starau, štědrau matičku, která nás tolik millionů živů, staré rány hogi, a ráda by omladla, ráda by se rágem opět stala, gen kdybychom si gednosivorně usmyslili, dle navedení Božího po ragtku žívu být. Po kruté zimě květečka, zotavivše se, vypjnagi hlavičky, gaťo by se po sobě ohlížely, kolik gich k novému žití zbylo. Tak se s námi děge. Přál bych si, kdyby možná bylo, hodiny mé vezdegšji pauti ať o 40 let zpět odstřej, bych viděl, kterať si vlastenectvo po 40 letech v našem českém rági počnati bude. A co vy byste si, lidičky, přáli?

Dni. Abychom již toho mrzutého klápe, té sloité roboty zproštěni byli, a aspoň drobet svobody gestě okusili.

Gá. Ba máte co Bohu děkovati, mogli milj! Kdo z vás ge maudrý, a nechá-li ho Pán Bůh na světě, užije té drahé svobody, že se bude radovati srdce geho. Co se tkne roboty, té tu již přes rok těmi časů nebude. Ejsať Pán gi dal na žádost poctivých Pražanů konečnou výpověď: musí se stěhovat z Čech i z Moravy. Na příštím sněmu (a ten bude, gať doslychám, již za negatých pět neboli šest neděl) wyrowná se vše mezi pány a rolníky, aby žádný krivdy a ztenčení netrpěl. Avšak můžete hned dati robotě vykopatí hrob — přes rok, dá-li nám toho Pán Bůh dočkati, nebude gi, gať jsem již pravil, v Čechách.

Zatočil. Myslim, že by se někdo z nás nehěwal, kdyby jsme gi mohli pochovati raději dnes než zítra neboli později.

Gá. Běrim vám, a z celého srdce věrně vám toho přegí. Teď ale musíte mji gestě trošičku strpení.

Nedá se všecko přelomiti nagednau přes koleno, a má-li to giti u nás řádně, musíme mysliti na pořádek. Bim to dobře, a nedivim se, že vám robotu není po chuti. Mně netlačila, a gať gi sobě offlívil. Pokud ale patří k celku, nelze ginát, než gi odbývati — abychom gi šťastně odbyli na věky věkův. Nebo dobře dj staré příslovj: Čin dobře a práwě, neboť se ejšať ani krále. Kdo po práwu gedná, swobodu si zgedná. Putujem-li po té dráze, jsme v občanské rovnováze. Na hauslich znj každá struna ginát, některá také wje trpj nežli druhá, a předce slycháme ljbý sauzvuk.

Suk. Což ale, šfwěj-li anebo praskneli kterať?

Gá. Napne se giná. Však gať rozumim, přjtelí, kam směřujete. Robota vám newonj. Nedivim se tomu; nechť pogde. Avšak již to s nj na Moravě a v Čechách několikrát praskalo. Co však dobrovolně zniklo, má se v čas potřeby též dobrovolně změnit. Před časů to ovšem ginát wypadalo. Ade nás nynj 100, tehdy ledwa 50. Půda ležela ladem. Kdo se přihlásil, wrchnost mu ochotně kus lada odstaupila pod tau wýminkau, aby gi s postaupené půdy ročně určitý plat, auroť odváděl, a několik dnj týhodně pracovat pomáhal. Prwnj hospodář se v tuto powinnost pro sebe i pro své nástupce uwázal, umlwa byla tedy dobrovolně uzavřena. Od té doby čas mnoho změnil. Wydánj domácí i občanská zruštagi. Rozsáhlé živnosti se rozcapartily na skromné. Každá skromná živnost má wje wynáset, wětšji počet domácích žiwit, než prwe celá živnost. Na almužny se hnedle tolik rozdá, co dům spotřebuge. Tomu všemu u nás má vlastně rolnictwí wyhowěti, a rovnováhu v tom udržowati. Gij tedy bez obalu s barwau wen. Robota se wúbec powážuge co wěc nespravedlivá; v tom však gest omyl, gaťo swrchu powědjno. Avšak buď si to omyl nebo prawda, tolik gisto, že robota nikomu již hrubě newonj. Co není člověku po chuti, odbýwá se gen ledabylo a špatně. Přjgde-li někdy přes čas pracovat, zniká rozhořčenost tjm swjše, čeká-li na robotníka domácí práce, gaťa se beze škody odložití nedá. Wrchnosti se wyslípá nespravedlnost, utiškánj, usškodit gi kdekoli, nemá se za žádný hřich, a tak se nemraw co gedowatý raf rozlézá i podžjrá mravnj sílu. Wrchnost žehrá na šfwdnjky, odwracj od poddaných srdce. Ani wrchnost, ani poddanj negsau si wespoleť dobřj, a ohniško, odkud onen dusný dým se walj, ge ta zlopowěstná robota. S druhé strany wrchnosti již na dělnicích nikterať neschází. Z platu se lépe pracuge. Ráže-li potřeba si přjpsit, přidá se platu, což oběma stranám dobře poslaužj: wrchnost zachowá dobru powěst, a dělnci chut k práci. Nad to pak nade všecko lze se nadjiti, že wrchnost odlehle půdy za mjrnau činzi mezi nádennjky rozdělj, an takowé půdy, že gsau z ruky, se zanedbáwagi, tudíž málo wynášegj. Nádennj k pa-

třicet auprawy wíce wytěží, a máge něco své píce, lehčegi krawičku wyžijwí, kteráž mu polowičnj strawu poskytne. Z milerád si připijí, aby se mu na wrchnostenském díle trochu činže odrazilo. Tudyž se wolnějšj žiwnosti průchod otewře, užitečná pracowitost rozweče. Z chudoby zniká zlodějštwj a wšeliká gíná neplecha; ošřiwánjm lidu wšak opět bohda zanikne. Zahrneme-li toto wšefko w gedno, dosti patrně činj, proč Zeměpánem wrchnosti i rolníkům škodný klápec, ano wšfkerému občanstwu záhubnau robotu odstraniti uzawřeno. Napne se gíná struna, která neschwěčí. Mjsto roboty odbydete gínau powinnost — složíte wškup.

Jaroš. Což by nám wrchnosti tu robotu nemohly tak na čisto odpustit bez wškupu?

Gá. Wšsem že by mohly. Wššak kdo ge může k tomu právem nutiti? Wy tussjm máte statek. Wnyšjm, že byste se ošře do očí podjwal člowěku, gežto by wám řekl: Přjtelí, ty se můžeš z 50 krců rolé dobře užiwit: — dey mi tedy, co ti nad to wybýwá. A co by wám řekla žena a děti, kdybyste pro nic za nic statek swůg rozcapartil? —

Jaroš. Widjm, kam to mřjíte. Slušno gest, s wrchností se spravedliwě wyrownat. Genom aby nás nenatáhly.

Gá. To giž nemohau. O to se postará sněm, a na sněmu tom budau netoliko páni a wrchnosti, alebrž zástupcowé sedlíského lidu. A proto nemáte se co báti, že by wás kdo utáhnutí mohl a směl. Měgtež důwěru, a buďte swornj. Zdálo-li by se, že coš wassi sílu přesáhá, wypořádte, gať to s wámi stogj, bohda bude wám umjrněno. Dobrau wůlj robotá znikla, tauž wůlj ať zhyne. Znáte přjslowj: Dobrá wůle blaho plodj, wůle zlá co dábel škodj. Kdo po práwu gedná, swobodu si zgedná, a to poctiwým spásobem. Máám za to, že rozumjme, gať to s robotau, a wůbec s občanskau swobodau stogj. Tamhle se nasse cesta dělj, a mně nutno pohnat do sfoku.

Zatočil. To nám ta cesta uběhla. Gá bych pořád poslauchal.

Rozwaha. Giž se tedy o duchownj swobodě ničeho nedowjme? Škoda!

Gá. Čtáte některé wěregné listy?

Jaroš. Máme Pražského posla, Hospodářské listy, Nowiny, Blahowěsta. Z k swatojanskému Dědictwji gme giž některj přikročili. Kupugeme též wšfeliké gíné spisy.

Gá. Toť welmi chwalno. Odkud medle ten dobrý duch k wám přiwauul?

Jaroš. Tuhle saused Suk má pana bratra duchownjm, a tauž cestau gme k tomu přjssli.

Gá. Odkud berete na to penjze?

Rozwaha. Něco přidawáme ze swého, ostatek gšau zbytky po ročnjch účtech. Gindy se to propilo, hráwalo se při tom w karcj, i gíné neplechy se

z opilstwji tropjwaly. Pro takowé hřichy nás zagistě Bůh giž trestati nebude. Mnozj na to dost bručeli, že nemáme ani na připitj. Šklo se, ať si každý připige za své, a — umlkli. A opravdu, ge to také gaťas nemoc, někdy se nowého čtenj ani dočkati nemůžeme.

Toměš. Genom netagte, že někdy sám řjkláwáte: Také mohl ten spisowatel mlčeti; což lepšjho nic neweděl?

Gá. Přjtelí! i při bedliwém pálánj zůstane předce negaké smjtko w pšenici. Zlau wůli wygimage, člowěk časem nechťe pochybj, a dost nás to mrzjwá, když gme co nerozřřasně problebtli. Aposstol Páně dj 1. Kor. XIII. 11: »Když gsem byl dítě, mnyšlil gsem gaťo dítě, mluwíl gsem gaťo dítě; ale když gsem učiněn muž, wyprázdnil gsem dětinské wěci.« — A toho tagno, gať si wedau děti, když procitli: některé coš žwatlá, mnohé si zpjwá, gíné brečí a poukaussj. Wy gme po těch národnjch pohromách spali hezky dlouhý sen; nenj dáwno, co gme procitli, a tudjž w mnohých wěcech gaťo děti si počjname. Mž gen to nasse spisowatelstwo dospěge, wšak ono také wyprázdň dětinské wěci, a bude gednatj gaťo muž. Přjčj-li se wám co podobného, budeť tussjm odtud pouházeri, že se gestě newjce mezi námi wenku po wšfch wěcj i w těch zhabnjch náboženských wálkách až po nasse doby duch prawé nábožnosti a mrawnj cit we své přesnosti, čistotě a síle zachowal, odkud se bohda duch tento opět do wyššjch okřesů nawrátj, tať že suché kosti ožiwnuu, pán se swým podaným po staročesku gaťo sw. Wáclaw se swým Podjwjmem slowo Hospodinowo slyšeti, gednomyslně a gaťo gedněmi ústy Boha, Duce Pána nasseho Jezjše Krjsta ctjti bude. Ostatně rád wyznám, co o Wás mjnjm. Když gste se tať daleko probrali, že se wám chlast, kaban a podobné neschwary hnusegj, w počestné zábawě si libowati počjname, k owědomj své cti a hodnosti prohljdate: robotnj klápec se pro wás wíce nehodj, tať ho co newidět odhodte. Ať řjci nelže, známli osobně pána, gestto gaťo Jan Křestitel sekerau strom wšfeliké neprawosti w obci podřal, a cestj Páně k wám připrawil, neostýchám se, ať kdokoli, pozdrawte geg.

Kdo rád po tom bažj, co oběany blažj:

Tomu dlužno zpjwat drahně wěku. wívat.

Gměno geho slawit; krásně gest se bawit. —

Jaroš. Děkugeme srdečně za každé dobré slowo. Giž se toho přjliš nelekáme. Ašpoň si tu wěc drobet rozložit a o ni porokowat dowedem. Deláme si naděgi, že s pomocj Božj cje dogdeme.

Gá. O by wás duch wšfch kmenáčků pozdrawil a nadchnul! W kterých listech byste si přáli, abyh wám o duchownj swobodě něco napsal?

Dni. Gsmeli toho hodni, prošjme w Blahowěstu.

Gá. Dobře. Rozegdemež se s Pánem Bohem.

BEAUFORT

Číslo 23.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u *wy-dawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *w* *wšech* *řádnych* *knihkupectvích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle I. po Welikonoci. Obsah: *Řeč na neděli I. po Welikonoci. — Stav Cirkve katolické w* *Francauzích. — Missionář Pařížský. — Cirkvní zprávy.*

Dne 30. dubna.

Řeč na neděli I. po Welikonoci.

Ewangelium sw. Jana XIX. 19—31.

Zle gest býti *w* *e* strachu. Strach swjrá srdce, ucpává *wšech* prameny radosti, drží duffi jako *w* *pautech*, že sotwa myslí, kaj oko tmau, že sotwa widí. Zle gest žiti *w* *e* strachu. A přede *w* *elmi* často strachem trápení býwáme. Nědy sobě sami hledáme, co by nás strachem morilo; dobré bydl, gať se řikává, nás pchá, štěstí se na nás dlaugo směje, zdravj nám dlaugo swědčí, láska, přijeň a náklonnost rodičů, představených, přátel a bližnjch nám zewšedněla. Z počínáme si tak, že se *wšech* ty dobré a žádostivé věci z nás swěsti musejí, a giné, zlé a obřízné, jako přjwal k nám se hrnau. Těmž dweřmi, gimž *g* *sme* zdravj nasse *w* *hodili*, krade se k nám nemoc a gegi bolesti, pochybné gegi skončenj. Za každým nepředloženým slo-wem může *w* *ypuknauti* nepřátelstwj, za každým ne-prawým činem potupa, trest nebo i žalár. *W* *to* *w* *jme*; před strastj, genž nastává, schyeme strachy, a předece se neshytjme ani nepředložených řečj ani nepravých činů. Zdalž tedy není prawda, že často sami sobě smě strachu rozšwáme? Tak wědel náš pracotec *w* *rági*, co ho potká, okusili by owoce za-powěženého; a wěda to, přiblížil se předece k stromu a gedl owoce. Z negedli tudž semeno strachu i smrti? Widíte-li ho, an po malé chwili *w* *křowj* se strachy ukrývá; slyšíte-li, an Bohu, swému Twůrci, až na třetj otázku bážíwě odpowjda: nežne-li tedy Adam ze swé

wlastnj sje? A tak, B. M., ani my podneš nemů-žeme zapřiti, že *g* *sme* prawj synowé Adamowi, že sobě podneš sami nehwjce strachu naplodjme. Syn-owé a dcery Adamowi! nečíte zlého, nepotká wás zlé, aspoň sami přjčínau swého strachu nebudete. — Ale druhdy se na nás nahrne strachů, gichžto *g* *sme* právě přjčínau nebyli. Plyne to z podivného, ne-pojtžitelného zřizenj na swětě. Wyletěla holubice, aby potrawy nasbjrala mládětkům swým. Nemá-liž snad práwa, prolétati se tak u *w* *zduchu*, jako každj giný pták? Nenj-liž láska materská u té holubice spanilá a tímž Bohem zassjpená, jako u tebe, matko lidská? Wyletěla, ale mládětká giž nikdy gi nespátj. Zhlj-dnul gi luňák. Cesty mu neřazila, menta mu dlužna není: ale wšzte, gakhými strachy a gakau úžostj se před njm krauží, usilujc mu uprchnauti. Rež marně! Luňák giž zatal swé drápy *w* *tělo* holubice, ona giž nespátj milených swých mládětek! *W* *ta* holubice nerozšwala smě strachů swých, a přede ge žne, až na ně umjrá. S takowým strachem utíká plachá laň před ljtaw sanj, tak utlé mřeně *w* *řece* před wra-žednau štikau. Takowým strachem schne přečasto člo-wěk před člowěkem, gakož právě dnešnj učennjci Páne, *wšickni* *w* *gednom* *domě* šřtyj a zawřenj pro strach židowský.

Zle gest ale *w* *strachu* trwati; a Pán nedopaustj na swé miláčky tak dlauhého a tak těž-kého křjže, aby geg uwleci nemohli. Protož řdyž byla nastala hodina, přes kterau stádece Geho wěrné ne-mělo strachem déle swjráno býti, přišel Pán, aby

své věrné stádce z úzkosti vytrhnul. Blížký gest z agisté Pán daufagjcjm w Něho. Ale gak se k nim dostane? Dvěře gsaut zawřeny. Dvěře, zlástnj a potřebná to částka lidského přibytku! Musjí člowěk mjtí, kudy by do přibytku svého chodil, nebo z něho vycházel. A také bez zámorek, bez klík, bez řetězů a podobných stahowadel dveří býti nemůže, chce-li člowěk proti větru, studenu a některým živočichům ubezpečiti přibytel swůg. Dvěře tedy ani klíky a záworky nepřigdaw k saudu. Takéť neznáwali nassí starj předkové krom zámorek, čjm by přibytky své gisté ubezpečili. Widjme-li ale za nassich dnů u dveří gessťe zámky způsobu neprozmanitěgssjho, widjme-li ge také železnými plechý a gínými mocnými obranami opatřeny, ach, to gest smutným znamením času! Wsselický zámek nezawěssuge a nepřibigi se na dvěře proti větru, proti studenu, dessťi a nerozumným žiwočichům, alebrž — gazyk se mi w ústech třese — proti bratru člowěka. Wsselický tedy zámek, gegž u swých dveří, trubel a gíných skřýssj spatřugete, gest, B. M., strassliwym swědectwjm o porussenosti lidského pokolenj, a wsselický zámek i s nákladem naň učiněným přigde k saudu, padne na wáhu proti tomu bratru člowěku, genž blížnj své až k této hradbě donutil. A běda gemu tenkrát! —

Než počkejme gessťe u dveří, B. M. Gdeme dům od domu, i uhljdáme, že sobě lidé přibytky své dobře ubezpečiti uměgj. Geť wssudy ta bázwliwá starost, aby člowěk nepřitel ani nasseho oděwu a peněz, ani potravý a howádek nassich nás nezlaupil. Proto gen gsme záworami a zámky opatření. A to wssedko flussné a sprawedliwé gest: neb opatrnosti, gak dj přjsslowj, níkděž nezbywá; opatrnost gest skutečnau ctností. — Ale kdž gsme tak pečliwi o každý klůček swého těla, o každý penizek nasseho časného statku, gichž přede toliko na té fraktinké pauti ku hrobu potřebugeme, a z nichž mnohý nás spjssse obtěžuge, než bláži: zdaž pak to swědectwj sobě také dáti můžeme, že přibytel své dussie proti wnitřnjm i zewnitřnjm nepřátelům náležitě ubezpečugeme, aby nám wjtr swěťské maudrosti slunce wjry nezakalil, aby mrazové hřjchu lásky nassj k ctnosti nenastudili, aby zloděg dussj — ten starý, bez přjtrže obcházegicj wrah — hned okem, hned uchem w přibytel nám se nemkradl, a dussj drabých pokladů Boží milosti nezlaupil? Či se diceme dočkatí brozného saudu, na němž by nám prawil Pán: »Synové swěta, ne pak synové swěťla gste; opatrnj k swým časným statkům, k wěčným gste neprohljželi!« — S. D. D., chodjce okolo dveří, a zawjragjce ge nebo otwjragjce, nechať nám připadawá ta mysslénka: »Dům swůg ubezpečil gsem: také-liž ale přibytel mé dussie tak gest ohražen, tak uzawjran, aby doň ani zlá mysslénka, ani špatné slowo nebo oplzlý obraz wpljžiti se nemohly?«

Gjž pak, opustiwssie dvěře, wegdeme do domu, kdež gsau učennjci pro strach židowský shromážděni. A hle, táž otázka, gjž gsme byli prw obessli, se nám zas před dussí stawj: Gak pak se Zejss mezi nimi octnul? Wzdňť se nám dvěře otwjratí musily, gakže tedy Dn u prostřed nich státi může, nemage dvěří otwřených? Zgewuge se gim u wlastnjm, či w gakém's powětrném těle, gakým druhdy anděle swau duchowau přirozenost odjwagi? Gessťi ale w těle wětrném a ne wlastnjm, kam se medle dělo to swaté Geho tělo, které w hrobě odpočjwalo, a po němž krom prostěradel ani pocitu w hrobě nestáwá? Pakli to wlastnjm tělem nenj, genž na křjži pnělo, trnowau korunu mělo, dussí wypustilo, kopjm bylo prokláno, proč na něm přede wessťerá znamenj kopj, hřebů, trnů, bičů spatřugeme? Proč na wětrném a wzduchowém gakém's těle dáwá bodenj hřebů i ránu bokowau skaumat? Menj-li to podwodem a mámenjm, znamenj cizjho těla přenásseti na gine? A Zen, na Gehož gazyku lští a klamu nebylo nalezeno, před smrtj, w hrobě snad podwodem se učil? — Odstup to, D. D.! Ano, tož tělo nasseho božského Wskupitele, gežto se působenjm Ducha swatého w Marii Panně počalo a z nj narodilo; tož tělo, gežto se w zahradě před umučenjm křwj potilo, a které Josef z Arimathie s křjže skládal a hrobem opatřil: totěž swaté tělo se swau dussj opět se spogilo, a tudjž celý Zejss — Bůh i člowěk — stál u prostřed swých milých učennjků. — Ze ale dvěřmi zawřenými proniklo, důwod to, že, ač w podstatě tjm bylo, čjm před smrtj býwalo, přede w hrobě wssedko, což porussitelného, s sebe složilo, a tak se proměnilo, gak se proměnj swým časem nasse smrtelná těla po swém dlawhém odpočjwánj, až gegich neporussitelnost úplně dozrage. Nic tady diwného! — Těž Bůh a tauž wssemohaucnostj to dowedl, kterž i ty chleby i to wjno okamžitě swau wssemohaucj wůlj z chlebů a wodny wyžáracil, k čemuž obyčegným během awssak stegnau wssemohaucnostj času celého roku potřebuge. Z wsta: nau tedy také táž těla nasse, kteráž od narozenj nossjme, s nimiž zimou a horko, hlad a žjžen gsme trpěli, gimjž gsme zlě i dobré konali. Tauž ruku, synu můg! tauž ruku swého Dce spatřjss, a také po wzkrjssenj poceluges, která se tobě k wůli křwawými mozoly w práci zaljwala; těmuž srdci, dcero má! své djky po wzkrjssenj slojss, pod njmž tě máter twá dlawho nosila. Neden Bůh, aby přjčinnj bylo, wytkati sobě, že gste byli mozolů těch nehodným synem, lásky téhož srdce zapomenutau dcerau! Ale neposskwřnugte, neobawte těla swého, paměťliwi gsauce, že ge sobě sám Duch swatý za swůg chrám obljbil. A poněwadž widjme, že se Pánu nassemu bodenj hřebů a rána w boku ani po zmrťwýchwstánj tak newypplnily, aby známeť swých po sobě nezůstawily, kdož wj, nebudaui také po nassem wzkrjssenj zlástnj známky tělesného utrpenj na těljch oslawených k spa:

tření? Což ty rány mučenníků Páně od katanů a li-
tých sanj, ty popáleniny, w ohni nasskvrněné z lásky
k pravdě, ty ruce utaté, ty noby uštrelené, ty hlavy
mečem rozpoltěné w bogi spravedlivém pro milau
wlast nebo w zastaupenji utištěné newinnosti: nemohlo-liž
by wsecko to zlášťnj ozdoba u těla oslaweného býti?
Wěřjme-li z mrtvých wstání, připauššjme-li obcowánj
swatých, nemohau tyto müsslénky tak pravdě nepo-
dobnými býti. Lidská mysl aspoň domníwá se sau-
blasně, částku dluhů podobným rekům zpláceti, když
gich zásluhy giž tu stawenj soch a obrazů gegich
na zemi zwěčnuje. Bylo-li by ale tomu tak, že by
se těla swatých co hwězdy zlášťnj gasnostj šwěla,
utrpenj swá rozmanitá barwami též rozmanitými
k zlášťnj ozdobě wyrażela: nemusjme-liž také připu-
puššiti, že naopak těla rozkošnjků, smilnjků, obžerců
swau wlastnj ohawnostj zhyžděná býti by musila?
W ponětj Božj spravedlnosti ležj aspoň ten wyrok:
»Dobře za dobré, zlé za zlé.« A poněwadž nám žádný
dokázati nemůže, že by Wšemohaucj toho dowěšti
nemohl, a spravedlivý Bůh tomu nechtěl, aneb že
tomu tak nebude, domníwám se, že sobě welmi
dobře poradjme, newydáme-li těl swých gakýmkoliw
hřichům a poskwrnám, alebrž cwičjce se w gich střj-
dém mrtwenj, pro pravdu, pro spravedlnost, pro
wlast a náboženstwj ani muš na těle snášjeti se ne-
ulekáme. — Gakž ale náš milý Pán swé učennjky
při tom prwnjm nawšštjwenj pozdrawuge? —
»Pokog wám!« To gsau ta sladká slowa, kteráž
k nim prawj. Toť pozdrawenj Boha a Jezjše hodno!
Ničehož tak uštrassenj učennjci wjce nepotřebowali,
gako pokoge: a Pán gim ho plnau měrau udělil, a že ho
uděluje, pogistil. Slowo i wěc gednau mžitkau ob-
drželi. Strach se rozptýlil gako mlha, giž bylo slunce
prorazilo, a srdce gegich utiřilo se gako ptáče pro-
následované, genž se w čas gessťe pod křjdlu mat-
ěino utrplo. Od té chwile nic newědj o strachu,
gedna gim toliko řeč: »Widěli gsme Pána!« — Z my
nawšštřewugem často přjbytky nassich sausedů a bljz-
njch. S kým bychom si, B. M., přjklad Páně za pra-
widlo neuhnutelné nassich nawšštřew zwolili, ničehož
do přjbytků bljznjch nepřinášegjce, leč co pokog dává.
Můžet gazyk náš i pokog i rozbrog w chýšj bljznjho
rozšjwati, a poněwadž w tomto audolj swětském bez
toho dost sljz tůká, dost wzdychů z prsau se zdwihá,
byl by to těžký hřich, abychom swým gazykem lha-
wým, klewetným, pomlauwačným základy pokoge w přj-
bytku bljznjho bořili, a smě rozbrogů rozšjwali. Ne-
můžet-li gazyk náš pokoge do přjbytku bljznjho přj-
něšti, zarmutek rozptýliti, smjr a přátelstwj mezi du-
šsemi rozdwogenými obnowiti, lépet, pakli doň ne-
wcházj, an geg tak aspoň to blahoslawenstwj potká,
kterěž Bůh těm byl zasljbil, gežto gazykem swým ne-
klesli. Amen.

Fr. Sláma (+).

Staw Cirkwe katolické we Francauzích.

(Dokonění.)

Co však Cirkew francauzskau nejwice swírá,
zanechali jsme sobě až naposled. Jsaut to ne-
jedni zákonowé a wšeljaká nařízení této země, jest
to duch, kterýž po tu dobu we sněmownách fran-
cauzských wládl. Kdo zákony tyto stanowil, na-
řízení ta wydával, jest wůbec wědomo. Obojí
pocházegj wětšinou od lidí, kteříž dilem na konci
minulého stoletj káceli oltáře, bořili chrámy, po-
tupowali Krista, dilem pak odchowaní w duchu
minulých časůw každému slibujj a všemu swětu
hlásajj swobodu, wyjimaje — Cirkew katolickau. Ne-
lzeť pak se nám diwiti, že mužowé, jinak oswicení
a horliwí hajitelé swobody, w té stránce proti zá-
sadám swým jednati nawykli. Mnohý, nýbrž každý
wěrný katolik zhrozil by se zajisté wíry a Cirkwe
té, kterauž miluje, w kteréž ctí a welebí swau
matku, widí základ blaženosti člowěčenstwa, ruko-
jemstwj swého spasení, kdyby skutečně tak wy-
hližela, jak ji wylčili protiwnici její. A právě
ze škol těchto protiwnikůw wysli jsau wětšim dí-
lém zákonodárnj sněmowníci francauzštj, dle zásad
jich řídí se tudíž i zákonowé a nařízení obecni.
Na důkaz musíme tuto některé takowěto zákony
uwěšti.

Co se tkne náboženstwj wůbec, wydán jest
základní zákon, jenž di: *Každý může wyznáwati
náboženstwj swé s úplnau swobodau.* Awšak
biskupowé nesmí dopisowati sobě s papežem, ne-
smí slawiti swátky, leč s dowolením wlády, nesmí
swětiti kněze, nesmí dowoliti kázat, leč pokud to
neb ono dowolí stát. Kněži nesměj kázati o člán-
cích wíry, pakli by jinowěrci odtud pohoršení
bráti mohli, nesměj konati slawné náboženské
pruwody, obzlastě přebýwá-li tu neb onde jino-
wěrec.* — Awšak o tom o všem a o podobných

* Staw, w kterémž se nacházela za králowání Ludwika Filipa
Cirkew, dobře a žiwě wylčil p. *Gaume* w dile swém: Dějiny
domácj společnosti čili rodiny. Staž zde z úvodu následujjící
místo: »My tebe potřebujeme,« mluwí stát k wíře a Cirkwi —
»my tebe potřebujeme, pomáhej nám; ale pod tau wýminkau,
aby činila jen to, co ti činiti dowolíme.« My potřebujeme hlau-
twé (papeže), a přejeme si pomoci jeho; ale pod tau wýmin-
kau, aby ani k národům ani k biskupům přímo mluwiti nesměl. —
»My potřebujeme twých biskupůw, a žádáme jich pomoci; ale
pod tau wýminkau, aby sobě s nejwýšším pastýřem nesměli
dopisowati, leč s naším prostřednictwím; aby nařízení jeho ne-
směli wykonáwati, leč s naším dowolením; aby se nesměli
scházeti na sněmy, pojednáwat společně o wěcech, týkajících
se wůbec náboženstwj, aby nesměli swoláwati sněmy we swých
biskupstwach, hodlajíce se s kněžstwem swým obíratj jedním
o potřebách diocesj swých, aby nesměli nic psáti, což by
ustanowením našim na odpor býti mohlo; dokáže-li se jim, že
třebas jen jednau proti tomu se dočinili, ministrem kultu potu-
pení, před státní radu powolání, a byt je byl papež pochwálil,
byt je swědomí za newinné uznalo, jakožto přestupníci obwi-
něni budťe.«

»Myt potřebujeme knězi twých, a žádáme jich pomoci; ale
pod tau wýminkau, aby se přisně obmezili na pauhý chrám; —
aby se jak náleží na pozoru měli, nepokládati nám za zlé,
pakli my do kostela nikdy ani nepáchneme; — aby na tom

wěcech nesluší mnoho slow šířiti: jestiž zajisté jedna wěc wysoce důležitá, při kteréž se to nejpatrněji ukazuje, *jaká* swoboda katolické Církwi we Francauzích přirknuta jest. Míníme *wychování*. Napoleon uwodě jistý řád po wši zemi, obrátil též zřetel na školy. Usiluje sjednotiti wšecku moc we swých rukau, musil se tudíž zmocniti wychování mladých pokolení. Napoleon kynul, a w duchu jeho powstala *universita* r. 1806, aby, jakž sám powěděl, „mladí lidé nebyli ani pobožníkáři ani neznabožci.“ Awšak s tímto účelem minul se Napoleon; tím wice však dosáhl tudíž jiných záměrů swých. Universita, jeho služka, stala se panownicí nade všemi školami we Francauzích, wšecky ústawy závisí od ní, učitelem nikdo nesmí býti, kdo nebyl jejím žákem. Že tudy zaweden duchovní jakýsi monopol a samowláda, jest na jewě. Dle našeho přesvědčení nebývá pak monopol w nižádném ohledu hrubě prospěšný a spasitelný: monopol university Napoleonowské jest však na welikau ujmu i škodu mravní a duchovní wzdělanosti národu. Duch, kterýž w ni působí, a lidé, kteřížto ji řídí, ježto uči a włádnau w ní, jsau téměř napořád odchowanci a hlasateli zásad, čelících proti křesťanské prawdě. Jména universitních učitelůw, jako *Cousin*, *Dubois*, *Lerouque*, *Montalivet*, *St. Marc-Girardin* a t. p. mlúwí dosti zřejmě, že nám netřeba jiných důkazů. Mladá pokolení, odchovaná w těchto školách, a porušená duchem newěry, musí hynauti jedem plzké nemravnosti. Náboženstwi nepoznané, potupované a zlehčované owšem nemůže pak působiti na mysl a srdce ohniwého jinošstwa. Kněz, kterýž by měl býti w jistém spůsobu duchovním wůdcem a správcem takových kolejí,

přestávali, že mohau konati svoje zlehčené služby Boží, a wůkol kazatelnic swých shromážditi dobré paní a děti, kterýmžto zůstawujeme práwo, udělati sobě ze wšelikých těchto báhorek notný posměch; aby beze wšeho odporu pochowávali těla, kteráž jim pošleme. Nebudau-li to činiti, potupení, hanobení a každého rána nowináři a romanopisci našimi na posměch wydání budtež.“

„Myt potřebujeme *našich mnichůw* k wyučování našich dětí, a k opatrování našich nemocných; my žádáme jich pomoci; pod tau však wýminkau, aby chování a wyučování swé, kolikrátekoli se nám zlíbí, pokorně podrobili dohledce našich wyslancůw, ať pak jsau titi mladí nebo staří, křesťané nebo židé; — aby ustawičně byli přichystáni, že přijdau naši úředníci, kteří každý jich kročež hldají, kteří jim nedowolí, ani zelin nakaupiti, ani lík darowati, aneb trojník dáti chudému bez našeho powolení.“

„My potřebujeme *tvé činnosti*; ale my chceme, aby obmezena byla, jak sami dle libosti ustanowíme. Ty buď si třeba církwi, ale w státu; my poračujeme, ty poslauchej, my wezmeme duše, ty měj si těla. Bude-li se ti návrh tento zdáti urážliwým, wypadá-li jako útisk, na tom nic nezáleží: ty máš práwo, uznati, že jest dobrý.“

„Než my si chceme šlechetně počínati: na důkaz wznešené úcty a hluboké wděčnosti ustanowíme a hodíme pode jménem mzdy kus chleba kněžím twým; my chceme, kolikrátekoli nám bude líbo, bdití o zachowání náboženských pomníků twých, kterých jsme se zmocnili, a z obzlátní milosti dáme twým biskupům několik ductů křížků pocty, dáme jim obrazy do kapli, tesané kamení na podlahu do chrámůw jejich, anobřž i zrcadla k okrase jich paláců.“ —

bývá tu jenom jako pro uchlácholení rodičůw, přejících sobě, aby děti wychowány byly po křesťanskú: působení se mu nepřeje, usilování jeho bývá na mnoze zmařeno učením, kteréž se ze wšech stolic učitelských hlásá. — Kdo to powáží, a spolu widí, na jaké konce mládež přiwedena bývá, nemůže se diwiti, že proti tomuto monopolu škodliwému záhy nemalý odpor powstal. — Že za Napoleona, že za Bourbonowců nelzelo hlasiti se ozýwati, netřeba připomínati. Tim smeleji a rázněji powstali po revoluci 1830 katolíci (jmenowitě wydawatelé časopisu „Budaucnost“: Gerbet, Montalembert, Lacordair, Lamennais atd.) a stateční biskupové někteří proti duchovní newoli, w kterauž upala universita wšecken francauzský národ. „*Swoboda u wyučování*“ stala se heslem jich. Stát a vláda postavili se owšem žiwau mocí proti nim. Boj tuhý nastal i wedl se až do poslední chvíle panování krále Ludwika Filipa. Církwi však přibýwalo, ač se množil odpor, čím dál tím wice statečných bojownikůw; oswobození Církwe, wíry, učení stalo se konečnou potřebau. Politická swoboda, kterauž pojistila všem občanům ústawa státní, přišla w hod i katolíkům. Wěrní synové a přátelé Církwe dobře poznali, že by hříchem bylo, neužíwati swobody, přirčené a pojištěné každému občanu, ku prospěchu weškeré obce, ku prospěchu náboženstwi a Církwe. Biskupové, kněží, spisowatelé ducha katolického neustáli dowoláwati se práv, pojištěných sobě zákonem swobody. Hlas jich budil přirozeným během wětší odpor, budil však a swoláwal dřimající ku korauhwi. Porážka, kterauž utrpěli Jesuité, bywše přinuceni, rozejiti se na různu ze swých kolejí, nezatrásla Církwi, nedotkla se základu jejího.* Hanobení horlitelůw o wěc katolickau, proti nimž přezdiwkau Jesuita časopisowé a romanopisci rozdrážďowali národ, newydalo tolik, aby se národ rozkyselil, obrátil a roz-

* Z lásky k prawdě nesluší tajiti, že jako wšude, rovněž tak i we Francauzích následkem útisku, činěného Církwi, ukázala se stará prawda, že krajnosti se stýkají. Mnozí katolíci, widaunce, jak bezbožně se wychowáwá mládež we školách jsaících pod wplywem university, uwrhli se bohužel do náručí — *Jesuitům*, kteříž hned za Bourbonské vlády, ne sice zjewně, owšem ale walně se byli rozmohli. Po dobrém uwázení, z dobrých přičin a z hlubokého přesvědčení musímeť to pokládati za nešťastné poblauzení. Nenáwist, kteráž panuje w Ewropě wůbec proti dotčenému řádu, obrátila se tudíž tím wice proti Církwi. Boj proti němu zdwížený, by tím wice byl uškodil Církwi, čím déle by byl trwal. Jesuité však *mohau* padnauti a pominauti, nikoli ale Církew. Církew zajisté a Jesuité nejsau, díky Bohu! jedno. Jesuité zapominajice, čím by dle ducha sw. Ignacia, zakladatele swého, býti měli, hledali přede vším *sebe*, prospěch a sláwu swého řádu. Církew ale usiluje a musí se státi wšecko wšechněm. Jesuité padli we Francauzích, že nepoznali úlohy wěku, nešetřili jeho potřeb, obmezowali ducha, stawěli se na odpor swobodnému wywinování národůw: Církew ale má i musí šetřiti potřeb každého wěku, má říditi a wěsti pohybowání národůw, má poswěťiti swobodu obci. Jesuité padli — kročeje wěku podrtily je — Církew ale stojí, zmáhá se, wítězí *bez nich*; Duch Páně bdí nad ní, žije w ní, chrání ji. Pokud Bůh s ní, kdo proti ní?! Duch Páně zajisté jest nejlepší ochránce, nejlepší strážce!

wzteklil proti kněžstwu, ježto bezúhonnými mravy a horliwostí, dobročiněním a láskau dobylo sobě úcty a důvěry lidu. Zasadováno se z rozličných stran proti malým seminářím* čili školám a ústavům pro nastávající žákowstwo kněžské. Nedůstatky těchto škol jsau na jewě; awšak čím wíce se o nich mluwí a jedná, tím zřejměji bije do očí potřeba škol křesťanských, tím spíše se jich dostane úsilowné wůl katolików. — Poslední politický přewrat, jak se nám zdá, urychlil konečně vyplnění žádosti všech milowníků prawé swobody. Swoboda, položená za obecný základ nové republiky francauzské, dána jest i Církwi. Šlechetný *Lamartin*, wřelý tento milownik swobody a náboženství, prohlásil zároveň s druhými údy nové vlády republikánské zásadu *swobody pro všechny*, nechtěl a nesměl dopustiti, aby Církew zůstala sewřená zákony, nedůstojnými na swobodnou obec. Widauce takový obrat, kojíme se naději, že Církwi katolické we Francauzích nowá kyne, nýbrž nastává budaucnost. Smýšlení obecné jest sice rozkolísané, awšak i w samém nejwětším rozjitření posledních dnůw, nýbrž po čas krwawého boje w Paříži nikdo netknul se kněžstwa, netknul se chrámu, netknul se věcí poswátých. Myslimeť, že jest to dobré znamení.** Národ nabyw na nowo důvěry ku kněžstwu, newidí a nebojí se w něm nepřátel swobody; on bohda ujistí a přesvědčí se, že jest katolická wíra, slowo Kristowo jejím pramenem, její matkau. Nemnime, že by Církew katolická we Francauzích nátisků wšelikých již na čisto prázdna zůstala: toť zajisté není na swětě její osud. Naopak téměř ujistěni jsme, že ji mnohé těžké boje i tam neomylně nastanau, nebo trpěti, bojowati jest její dědictwí. Že však i tam konečně swítězí, že wyjde z ohniwé této pece očistěnější a oslawenější: toť naše jistá, nepochybná wíra. Bohdejž by se nám dostalo widěti počátky obnowené její sláwy! — Modlmež se! — pracujme! —

* Tato malá seminaria wzala počátek hned za Napoleona. Jsaut to ústawy, do kterých býwají přijímáni pacholici, aby se hned od mladosti wychowávali a připravowali ku kněžskému stawu. Jednostranností jest hlavní jejich wadau. Chtějící mládež ochrániti od nákazy mrawní, od bezbožnictwí a prostopášnosti, nesmíme nikoli umrtwiti w ní samostatnost ducha i wůle.

** Nowiny z Paříže přinásejí nám w tom ohledu nejedny dobré zpráwy. — Někteří z nich stýžej tu pro památku a na důkaz našich slow. Walný sbor Pařížanůw wrasil do kláštera brannau mocí, sháněje se po zbraní. Starší kněz, maje třesení údů, wysel jim s druhými wstříc. Tu přistoupí k starci statečný Pařížan, a maje za to, že strachem se třese, wece: „Nebojte se, otče, myť nejsme proti náboženství, my nejsme od r. 1790.“ — Při dobytí Toullerii nikdo se nesměl dotknouti věcí poswátých. Nalezen-tě tam mimo jiné krásný obraz Pána Ježíše. Učeň technických škol, uzřew, i pozdwihl jej a zwolal: „Občané! hle, toť obraz našeho Spasitele! Wzdejte mu čest!“ — a wšecken zástup odkryl hlavu, a w průwodu odewzdal obraz do kostela. — Kněz jeden pospíchal k nemocnému, ač po ulicích Pařížských zuřil boj. Občané poznali ho, a pomohli mu přes barrikady. — Jsaut to, zajisté pěkné výjewy, a mohli bychom jich ještě wíce uwěsti.

Missionář Pařížský.

W Paříži, středisti tomto welikého národu, ohníšku mnohých přewratůw, gežto proměnily twářnost weškeré země, a celau Ewropau mocně zatřáslu, spatřuji se diwne věci podlé sebe. Neučinjš tam hrubě ani kroku, aby newiděl podlé nesmjrného lesku a nádheru tu newětšji chudobu, podlé rozmarilosti, kteráž bohatstwím plýtwá, bídu, gežto w potu twáři chleba sobě dobýwagje, předce gen hladem mře; podlé těch nehroznějšjích neprawostí, gakowěž kdy byzdily twář této země, i ty nehlbeznejšj ctnosti, přizpomjagjic nám swatý život prwnjích křesťanů, prawých učennjšků wěčné prawdy a lásky. Radost tě pogme, když pohlédneš na některé ty muže a ženy, nadšsené duchem apostolské lásky, gimíž se honosj Paříž. Neposlednj mezi nimi byl ctihodný kněz Panson. Pan Veuillot, spanilomyslný spisowatel francauzský, podal nám krásný obrazek z života geho. Blahý úžas musj pogmauti čtenáře, pomáží-li, gak důležité gednau a gednau i přetěžké skutky — owšem gen s pomocj Boží — w krátké době gediného dne wykonau. Než nechť si mluwj o něm sám dotčený spisowatel. Zde gešt geho obraz.

Znal gsem kněze, gménem Panson, kterž byl giž šestárnul, neb lépe řečeno, wěkem šessel a šeslábl, ačkoliw život geho, bohatý na dobré skutky, krátký býti se zdál. Hogné owoce dobrých těchto skutků, chatrné sice na pohled w očích swěta, wzácné wšak a drahocenné před obličejem Swrchowaného, před Njmž pauze nesmrtelné dusse cenu magj, urostlo a dozrálo na roli, skropené potem tohoto kněze Páně. Bůh sám toliko wj, co dobrého wykonau: nám o tom ani náležitého ponětj mjtí nelze. Wýtečný tento duchownjšk měl zlástnj dar, nakloniti sobě srdce lidská, pohnauti a zawázati ge ke skutkům lásky. Kdekoli se byl octnul, wšude zařládal spolky dobročinné, spolky to, w nichž duch prawě křesťanský wanul, které netoliko na tělesné, časné, ale i na duchownj, wěčné potřeby bliznjho zřetel swůg obracely. Shledal-li wšak, že spolky takowé, giž založené, negsau proniknuté a nadšsené duchem lásky křesťanské, snažjwal se wšemmožně, ge oprawiti a opatřiti základem křesťanským, což se mu owšem s pomocj Boží také dařjwalo. Zaktu způsobil nesmjrně mnoho dobrého; dim nesmjrně mnoho, nebo kdybychom na krásně wěděli, na kolika mjstech a gak často slowo Boží hlásal, gak mnoho lidí byl obrátil, útěchau naplniw srdce gegich, a od wěčné smrti ge wyswobodiw: wšedko to by geště málo bylo, neboť bychom také wěděti museli, gaké množstwj giných potěšeno a při poslednj hodině hřjchů swých zproštěno bylo skutky lásky, gežto zůstauil po sobě. On nemjwal nikdy w celém gměnj swém wjce, nežli brewiář a kněžské swé rauchy, nic wšak méně gmeznuge ho předce wjce než dwadcet kostelůw a přes

paděšát dobročinných ústavů zakladatelem svým; on nemíval nikdy víc, než deset zlatých nagednau pohromadě, newydal nikdy za oběd svůj více, než třicet křegcarů, a předce uložily ruce jeho do rukau chudiny tisíce. Duch jeho podobal se prostotau duchu newinného dítěte; mluwíwage o skutečích svých, ani nepomyslí, že by jaké ceny do sebe měly. Při všem, cožkoli potkáwá lidi, nástrog, gehož Bůh k wywedení swatých záměrů svých užívá, za nic nepokládal, zláště byl-li on sám nástrohem tímto. Gá použil prostostřednosti jeho hned při prvním setkání, a tak gsem se dowěděl o podivných věcech. Právě nalezám w denníku swém následugcei zpráwu o skutečích, gežto kněz tento wykonal za gedíný den w Paříži. Nechť giž wypravuge sám.»

»Gednoho dne nawštíwíl gsem hned z rána gi stého nemocného chudáka, genuž gsem byl pomínu lého večera opatřil místo w saukromné nemocnici, založené od známých mně dobrodinců. Nábožné to duffe! Ach, což odpowíme Bohu dobrotiwému my kněží, až nám předstawí tyto wěrné své služebníky, podnikagcei a přínášegcei takové oběti?! Awšak množstwí churawcůw a nuzných gešt přiliš weliké, tak že se o přístup k ústavům, poskýtugceim úlewy nedu: diwcům, téměř derau. Gá obessel desetkrát celý Paříž: awšak místa pro nemocného hledal gsem nadarmo. Byl gsem dobrým těmto lidem na obtíž; giní by mne byli, gsauce na giž místě, odbyli gako dotřawého omrzu. Konečně se nassla prázdna postel, a tu dali mému chudákowi. Nyní gešt ubohý giž dobře uložen, a má pečiwého opatření. Milosrdná sestra ho opatruge, a horliwý kněz bdí nad ním; milosrdná sestra připravila mu pohodlné lože, podala i čisté prádlo, i nápoj i lž očeršwugcei, a kněz sedě u něho, rozmlauwá s ním přiwětíwě, aby ho mohl dobře wyzpowjdati a swátostmi zaopatřiti. Bude-li w tom wůle Boží, a nemocný se nám opět pozdrawí, bude moci, ač se počne zotawowati, každodenně na misi swatau, a utwrdí se u wjře; umře-li, má k tomu wšednu příležitost, aby se negínal než gako swatý na onen swět odebral. A proto mi také nebywá takového člověka hrubě líto. Lidé, genžto se bogí nemocnice, nepomní, že gešt nemocnice gako branau, wedaucí do blaženosti wěčné; neboť níkde na celém swětě nenalezá se místa, kdežto by se s wěšší bezpečností blaženě umřítí mohlo. Toliko zapotřebí gešt, upřímně a opravdívě příležitosti té použití. Milosrdné sestry magí w tom zlástiní obratnost, a uměgi nemocného wyborně k smrti připravowati! — Wida mrtwelu, ana se z nemocnice wynáší, říkávám: »Bud Bohu chwála, zase geden wywolený!« — Na tom wšak nebylo dosti. Nemocný chudák měl dcerušku, která mu tuze na srdci ležela. Z myslil gsem na ni, bera se cestau ku misi swaté. U samého chrámu na stupních potkal gsem paní, na níž gsem se právě

minulého dne pozorným stal, a kteráž owšem hodna byla, aby zřetel na ni se obrátil. Byla to hraběnka G—, kteráž od čtyřiceti let více sirotků wyžiwila a zachowala, než giž dal ukrutný Herodes usmrtiti. Měla wjru swětice, zmužilost apóstola, srdce, kteréž lze toliko srdci lafkawé matky Boží přirównati. Čas, gměnj, život, slowem wšedko položila sšlechtná tato paní za obět; u ní býwá powždy více než sto děwčátek widěti, gež žijí, odjívá, wychowává a nikdy neopausstí. Z přissla mi právě w hod. Dslowím gi bez rozpaků, řka: »Milostiwá paní! mám dítě, sedmileté děwčátko, geť to prawý, učiněný andjlek. Matka ge mrtwá, a otec w nemocnici; nemá žádných přibuzných, žádného přítele na swětě mimo mne, nemá giné naděge mimo Boha a Wás. Prossim, přigměte to dítě!« — „Ach, welebný pane! newím, kam s ním; wšedky postele gsau giž osazeny.“ — »To wím dobře, milostiwá paní! Co ale bude z toho dítěte, gešli Wý se ho neugmete?« — (Byly právě wánoce a krutá zima.) — »Milostiwá paní!« prawil gsem dále, »we gměnu Josefa a Marie, genž w hospodách Bethlémských přistřěšši nedostali, we gměnu samého Ježíška, genž chudičky w gesličkách spočíwal, ugměte se newinnátka toho!« — „A s kým to mám čest mluwiti?« — (Přál gsem si w té době, aby ch byl alespoň kardinálem. — »Ach,« odpowěděl gsem, »s chudobným misšionárem, který Wám od nikoho poručen není. Powážte tu zimu! Co se mne tkne, gá gsem kněz Panson, misšionář.« — „Kněz Panson!“ prawila ona; „gak gsem gen o tom pochybowati mohla?! Bůh mne uchowey, aby ch směla wás odmrštit! Přigďte we tři hodiny ke mně. Nemám síce místa, s pomocí Boží wšak předce negaké nagdeme.“

Z šel gsem s radostí konat misi swatau, spo: koget a wraucí wděčnosti k Ježíšowi naplněn; neboť, budiž Bohu chwála! až posud nabył gsem po každé toho přeswědčení, že swatá prozřetelnost Boží w prawý čas přichází na pomoc těm, kdož giné podpory, giného útočiště na swětě nemagí. Gá neměl ani o zářaku gaké pochybnosti, kdýkoliv gsem se domn: wal, že by k zachowání nešťastných těchto zářaků bylo zapotřebí. Nic mne nepřekwapí, cožkoli činí Bůh, a nic, cožkoli činí, se neděge, aby tudž wraucí džly k Bohu neopanowaly srdce mé, gako bych po prvé widěl dobrotiwého Pána a Mistrá mého, an prokazuge lásku a moc milosrdenstwí swého. Takowýto gešt život kněze misšionáře: níkdo nebył šťast: něgšši nade mne.

Odslaužil misi swatau a pomodliw se, hodlal gsem se zotawiti gidlem, mage welmi na pospěch. Tu wšak přissla ke mně do kostela mladá osoba. Poznal gsem gi hned na prvnj pohled, byw dříve as pět nebo šest let gegim zpowednjkem. Byla to dobrá, čistá a neposskwrněná duffe. — »Wý, co to widím? Toť gešt má milá Mlonyšie!« (Gá gi znal

giž co malé děvče, a oslovil jsem jí důvěrně, ani nepomysliv na tu dobu, která od toho času byla uplynula.) — „Gá giž negsem Alonsie,“ odpověděla mi, „gá jsem prodána.“ Při tom se dala do pláče. Podávajíc mi malé, co paupě se rozvíjející nemluvně, krásné co andjlek, pravila: „Stěe, po-
žehňte dcerušku mau! — Bohdž by byla šťast-
nější, nežli gest matka gegi!“ — Alonsie byla dobře
offacena; truchlivá tvář gegi negowila ani nemoc
ani chudobu, a zdravý smálo se dítěti ze tváří.
J prohlédl jsem, oč se tu gedná: šlo tu o zrušený
mjr manželů, kdežto žádné téměř aneb zřídka kdy
gake pomoci zgednati bývá. — Wýtečný hudebník
a spolu básník zamilowal se pohřchu do této čisté
dusse, a získav lásku gegi, pogal jí za manželku.
Nesťastná dívka opowrhla z lásky k němu rukau
mladého, ctihodného muže, který po dnes ztráty gegi
bolestně želi. — J otázal jsem se jí, zdali jí muž
opustil? — „Ach!“ odpověděla ona, „manžel můj
gest, možná-li, gestě horší. Býwám za mnohý den
sama doma, mnohdy ho za dlouhý čas ani newi-
dím, a nesťastník přiwádí ke mně...« Pro šle ne-
mohla domluwiti. — Gá se zhrozil myšlénky, co se
aš w srdci mladé této ženy děje. »Dcero má!«
pravil jsem, »žůstala-li pak gste náboženstwj swému
wěrna?« — „Ach, otče!“ odpověděla ona, „ssem
welmi nesťastná, Bůh mne přetěžce zkauffi. Přichá-
zjwám časem do kostela, bych se vyplakala, wsse
ostatnj jsem zanedbávala; wjra má welice ochabla.
Můj muž ge welmi bohaprázdny, anobř i nesťestj
mého užjwá na důkaz proti náboženstwj, gak mně
to giž často slyšeti bylo. Wčera jsem mu wytykala,
že na mne zapomjná. „Gá nečinj ginák, než gako
twůg wěrný Ježíš,“ zněla odpověď; „proš ho, by
mne zase tobě nawrátíl.“ — Přiznala se mi pak,
že giž od welikonoce, to gest téměř celj rok k stolu
Páně nepřistaupila, a že nemá žádného zpowědnjka. —
»Gá wás wyslyšjím,« pravil jsem. — „Ano, můj
otče!“ pravila ubohá s gakauffi zmužilostí; „giž gest
wěru čas!“ Dawši dcerušku swau ženě kostelnjkwě
pod ochranu, zpowsdala se. J gakatě to láska ne-
beského Mjstra, kterýž nechce, aby owce Jeho po-
blaudily, a wlk řwaučj ge pohltíl! Byla to wěc
welmi snadná, ubohé té duši wložití na srdce, gak
weliké gšau powinnosti gegi. Po swaté zpowědi
přigala s příkladnau pobožností tělo Kristowo. —
Gaká to láska Boží! — Chudému churawci poskytnul
Bůh útočiště, ošřalému dítěti poslal matku, zkauf-
šené, umdlené duši dal sebe samého, aby posílnil
wjru gegi, a tudjž pomohl jí wzdorowati wssemu
nebezpečnstwj, a trpělivě snášeti břemeno osudu ne-
přízniwého, těžce na ni doléhajícj. — Spanilá dce-
ruška gegi nebyla posud pokřtěna. Bohaprázdny
ukrutnj tento, genž manželku swau hořkostj napágel,
protiwil se a nechťel tomu niťerať, aby dítě geho

spogeno bylo s nebesy swazkem, gjmžto swět byl
wykaupen. Nesťastnj se zapřisáhl, že usmrtj kněze,
který by se opowázil, pokřtiti dceru geho. Můžete
sobě pomyslit, že mne pohrůžky tyto nikoliw neod-
strassily. Alonsie byla odhodlána, nedbati w té věci
na ubohého zaslepence. J poslal jsem jí domů, do-
ložiw spolu, aby k polednjmu s kmotrau do kostela
se dostawila. Gá wšak měl owšem giné myšlénky
stranu kmotrowstwj, než ona se domnjwala, že se
nedagj wywěsti. Uwidjme wšak, gak dobrotiwý ge
Bůh, Spasitel náš! —

(Dokončenj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Každým dnem blíží se weliký sněm —
první konstituční sněm we vlasti naší — kterýmž má
byti utwřena swoboda Českého národu. Příprawy k wo-
lení co newidět nastanau; prwé než mine šest neděl
uwitá bohda Praha několik set sněmownikůw ze wšech
končin země České. Bůh dej, aby to byli samí poctiwí,
maudři, stateční mužowé, kterým zdar, zwelebení a sláwa
naší koruny a říše opravdu na srdci leží. Budaucnost
naše jest w jistém ohledu w jich rukau! A proto bdě-
me a modleme se, bratři! modleme se za šťastné wy-
wolení poctiwých, maudrých, statečných sněmownikůw!
Měšťané, rolníci, ježto budete woliti zástupce na sněm,
mějte Boha před očima, i zwolte samé poctiwé, statečné,
maudré vlastence!

— Přísti týhoden wydá se náš kníže p. arcibi-
skup na cestu swau apoštolskau do západních končin
swého arcibiskupstwí, aby prwé, než nastane sněm, od-
byl důležitau visitaci kanonickau. Wěrným katolikům
není potřebi připomínati, aby wrchního pastýře swého
prowázeli modlitbau: každý z nich učiní to sám o swé
ujmě bez pobidky, a Pán prowázeti bude náměstka
swého milostí a požehnáním. Nebude pak od místa,
doložíme-li, že nejdůst. náš wrchní pastýř duchowní
dokonaw tuto visitaci, bude moci milé to swědectwí
sobě dáti, že shlédł celau swau rozlehlau diecési a že
celé téměř mladší pokolení swátosti sw. břimowání utwř-
dil u wíře. Bůh račiž nám ho zachowati po mnohá
leta — k potěše vlasti — ku prospěchu Církwe! —

Z Némee. U prostřed přewratůw, kterýmiž wšeka
Ewropa nové twárnosti nabude, hýbá se každý, kdož-
koli w sobě žiwot cítí, a nechce, aby ho zachwátila
smrt. Swoboda ohlásila z mrtwýchwstání každé po-
tlačené prawdě, wšelikému utištěnému práwu: kdo jí
ale chce užiti, musí se k ní hlásiti. Nesmímeť se tu
tedy opozditi my katolici. Swobodau protrhla se i ta
zlacená pauta, kterýmiž jistí lidé Církew nectně wázati
směli. Hledmež tedy, neztenčujice práw nikoho, užiti
swobody této ku prospěchu, k sesilení, zotawení a no-
wému rozkwetu sw. Církwe. Toť naše heslo! Že tak
smýšleji upřímní katolici jiných národůw, milým důka-
zem jest nám zpráva z Mohuče, kdežto se utwořil
spolek pod názvem: *Piowa jednota pro swobodu nábožen-
skau*. W dotčeném spolku sjednocují se katolici k tomu
konci, aby chránili úplnau swobodu a pojistěnost swého
náboženstwí. Drže se zásady, kteráž rownost rozličných
wyznání před práwem uznává, ustanowil dotčený spolek
hájití náboženskau swobodu a rownost wšude. Swo-
body řeči a tisku užjwá za prostředek k uznání
a rozšíření zásad swých. Každý katolik bez úhonného

ziwosa můž býti údem této jednoty. To se děje w Němcích. Co by w Čechách, co na Morawě činiti náleželo, a co se tu stane, čas ukáže. Swoboda pojištěna jest díky Bohu všechněm: hřích by to byl, nedbati o tento klenot; hřích by to byl, neužíwati wzácného daru tohoto ku prospěchu prawdy, práwa a blaženosti obecné!

Z Říma. Naši čtenářowé znají zajisté dobře kněze Venturu, toho slawného muže, kterýž oddán jsa celau duši té swaté víře, jejižto jest služebníkem, horliwě usiluje, spojití lásku k swobodě s láskou k Církwi. Awšak i tento muž potkal se s osudem obecným: záwist a pomsta chtěla pokáleti jeho jméno, obwinující jej, jakoby hlásal rewoluci a u papeže byl přišel o milost. — Než ni to ni ono není, leč klam a lež. Ventura, dozvěděl se, kterak o něm w Němcích piší klewetáři, osvědčil, že nikdy nekázal rewoluci, leč w tom smyslu, w kterémž jest samo ewangelium nad jiné wětším přewratem, že wida otroctwí, kterýmž skličena jest Církew, kázal po všechen život swůj swobodu, kteráž ale *toliko* řádnau cestau dobytí náleží. — Co se tkne přízně a milosti u papeže, jisto jest, že sám swatý Otec wýtečného tohoto kněze welmi zhusta k sobě powoláwa, radiwaje se s ním o důležitě věci.

Z Ameriky. (*Třetí list českého missionáře.*) Co se tkne náboženstwí, wýsledek dosawadního bádání a skau-mání mého jest následující. Snaha po jednotě jest u lepší částky odrzenných od Církwe bratří zjewná. Směr Puseyůw čini netoliko mezi episkopaly (anglikany), nýbrž i při jiných rozumnějších stránkách pokroky až ku podíwu. Jednotliwé články wiry, kteréž se po tu dobu zamítaly, wystupují do popředí: lidé zkaumají a shledáwají, že resultat, wýsledek nebo-li konec náboženského bádání muže upřímně tažžícího po prawdě, musí weždy býti katolický. Z počátku děsiwají se lidé takowého konce zkaumání swého, jelikož jest *»příliš římskýs*, mudrují *pro i proti*, dotazují se *rozumu i dějin*, a wedení důkladným zpytowaním wědeckým, upřímnau snahau po prawdě wedení jsauce, ocitují se posléze u prsau mateřských swaté Církwe jako nemluwnátka. Tu pak pozná se blauzení, mdloba, býwalá slepota, pozná se odwislost od Boha: to býwa posléze konec *Puseyismu*. Horliwost, s kteraž se nyní w Angličanech se spisy sw. Otcůw obírají, jest nad míru potěšitelným wýjewem. Kdožkoli zajisté s upřímným srdcem prawdu hledá tam, kde složena jest, nemůže se s ní minauti. Odtud to pochází, že jest mezi nejučenějšími bohoslowci biskupské Církwe tolik obrácenců. — Kolikrátekoli mužowé jako *Newmān*, welici a pokorní, s synowskau wraucností nawrátí se do Církwe, kteraž byli otcowé jich w náwalu wázně opu-stili, kolikrátekoli pak takowito mužowé cele Pānu se oddají, wešcku silu swau i učenost i proslulé péro swé Jemu wěnujice, býwá to pro anglikanskau Církew ranau, jako při zemětřesení, kteraž lze daleko široko znamenati. P. D—n, jeden z nejučenějších kněží episkopalních w Americe, a teď jeden z nejwýtečnějších chowancůw arcibiskupského našeho semináře, prawil mi nedáwno: »Když jsem doslechl, že se p. P—y, jeden z nejmilejších přátel mých obrátil na wiru katolickau, byloť mé první pomýšlení: Jestliže p. P—y, při jehožto mravním rázu jest člověk na rozpácích, má-li se více diwiti hluboké a upřímné jeho zbožnosti, čili úžasné učenosti, stal se katolikiem, nemůže wira kato-

lická nikterak tím býti, zač jsem ji pokládal. I chopil jsem se katechismu sněmu Tridentského — a wšak jen za tím úmyslem, abych bojowal proti příteli swému: teď widíte wýsledek.« — Jiný slowutný kazatel četl katechismus pro děti, a když ho byl přečetl, poklekl na kolena i zwolal: »Smiluj se nade mnau, ó Bože! že jsem po tak dlouhý čas wolání milosti Twé uši a srdce zawíral!« — a stal se katolikiem. — W Pensylvarii nawští-wil jsem jednu kolej biskupské Církwe, a tu našel jsem w kapli štoly, brewiaře, obrazy a t. p. Směr biskupské Církwe nenaznačil nikdo lépe, než dozorce jeden při stawení nowého chrámu episkopského w New-Yorku. Biskupská Církew odložila totiž poněkud předsudek strany obrazů; pozlacený kříž na weži a u wchodu sochy sw. apoštolů Petra a Pawla zdobí nowý chrám. W chrámu samém lze znamenati na zdích podstawky k sochám Swatých. Já se otázal onoho dozorce stawitelského, nač by tu byly dotčené podstawky. »Postawíme na ně sochy Swatých,« odwece mi důwěrně, »až se staneme katoliky.« — Že Církew katolická w Ame-ricě tak utěšeně zkvétá, k tomu napomáhají welice wýborní biskupowé naši. Naš (Baltimorský) p. arcibiskup jest wysoce znamenitý prelat: Nejdůst. p. biskup New-Yorský, Hughues, jest slawný bohoslowec, který mocí slowa i péra swého poráží lež a blud, kdekoli se stawí proti prawdě katolické. Nedáwno poslal mu jeden kazatel presbyterianský, odpadlý před časy katolík, celau řadu listůw proti Církwi katolické, wydaných tiskem. Jest w nich tolik chytrosti a učenosti, že musí člověk nád ní ustrnauti, posléze pak dokládá weřejně, že muž takowý učený jako biskup Hughues nemůže nikoli z přeswědčení, nýbrž toliko ze zistnosti a pokrystwí katolikiem býti. Spis tento rozdával se téměř za darmo, a množstwí lidu by byl omámil. Awšak p. biskup neopozdil se s odpovědí. O nowiny, w kterýchž ji po-dal u weřejnost, derau se, ať tak dim, lidé: a na-býwají přeswědčení, že upřímný katolík, pokud má péče o spasení duše, musí se katolické Církwe přidržeti, a protestant k ní se přiwinauti. — Awšak takowéto věci nerádi slychají kazatelowé angličti a horliwí staupenci jejich. Zkusil jsem to sám nejednau — obz-láštím způsobem nedáwno na missii, kdežto byl ka-zatel protestantský několik našincůw z Církwe wylaudil k odpadlictwí. Přišel na dotčené místo, kázal jsem, do-wodě, že protestantstwí nemůže býti prawým nábožen-stwím. Za to dostalo se mi čehosi obz-láštního. Po kázání počkal si na mne protestant, a na důkaz, že jsem ne-mluwil prawdu, dal mi — políček. — Dozwěděl se o tom katolici, shlukli se pod wečer ke mně, strojíce se k tomu, zlým odměniti se za zlé. Já wyšel k nim na hřbitow, postawim se na kamennau stolicí, a upo-kojiw je poněkud, žádám, aby šli se mnau do kostela. Wšickni hrnuli se za mnau, a já kázal jim na nowo *»o lásce k nepřítelům*« — načež jsme zazpíwali: »Tě Boha chwálíme!« Když pak jsem se z chrámu Pāně do příbytku swého nawracel, čekala tu již deputace prote-stantůw, přišedši sem odprosit mne a poděkowat mi za mau mírnost. — Tak se tu osudy mění. Políček a deputace týž den w málo několika hodinách! —

Nowé knihy.

Práwě wyšel:
Časopis pro katolické duchowenstwo. Sw. II.
Místněji promluwíme o něm budaucně.

BEAUFORTS

Číslo 24.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel

a
redaktor

Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u *wy-dawatele* na Doby-tím trhu, č. 552, i *w* *wšech* řádných knih-kupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí

Wácl. Hessa
w Praze

Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle II. po Welikonoci.

Obsah: Řeč na neděli II. po Welikonoci. — Wystraha. — Sw. Justin, mudrc a mučenník. — Missionář Pařížský. — Církevní zprávy.

Dne 7. května.

Řeč na neděli II. po Welikonoci.

Ewangelium sw. Jana 10, 11—16.

Co se u wnitř w dussi nassj děje, toho wy-skytugi se samoděť rozmanitj obrazowé we swětě wůkol nás. Spatříme-li obrazy ty nassima tělesnýma očima: tane nám na mysl prawda, ukrýtá w nich. Poznáme-li tuto srownalost swěta widitelného i ne-widitelného, rádi gi pronássieme slowy, to gest: my rádi užjwáme podobenstw j. A to gest nám cele přirozené. Ať nic nedjm, že podobenstwými nabýwá řeč lidská okrasy a půwabnosti, ona stáwá se gmi ponaučněgšj, a to sice tjm spjše, čjm lépe se prawda s obrazem, genž nám gi wyznačuje, srownáwá, čjm časťegi pak se s obrazem tjmto w životě setkáwáme. Protož také i nebesť náš učitel a Pán takowých obrazůw užjwal w řeči swé; proto dj o něm písmo: »že bez podobenstw j nemluwíl ničehož.« D což mu-segi býti krásná a milá, prawá a snadná podobenstw j, kteráž pocházegi z úst samého Boha! Wěčná prawda Bůh neprawj ničehož leč, což prawé gest. Před geho wšfewědaucjm okem gest rozloženo na tisíce obrazůw, z nichž nám prawda bezděky w oči swjtj; k Geho slo-wu dostawj se wždy obraz takowý, že každému bez rozdjlu na snadě a zcela pochopitelný býti musj. Otworí sobě písmo swaté D. D., a brzo se přewědčjš o wýrofu tomto. Anebo což gest w životě obnčeg-něgšjho, co gest wice každému známo gako gest sít, kwas a zrno horčičné? A předce gak krásně a prámě nepatrnými těmito předměty wypo-dobnil Pán náš

přepodiwné rozšjřenj králowstw j swěho, swé swaté Cjrkwe! — Rež ačkoli nenj potřebj nám připomj-nati, že wšsecko, cožkoli wysšlo z úst Božjch, má do sebe wěčné ceny a platnosti; že gest nad wšseliké pomyslenj lidské krásněgšj: předce wšak obzhláste se poučj a zapléšá w srdci, kdo hlauběgi wnifne w po-dobenstw j dnešnj. Kristus Zejjš se nám w něm před-stawuge sám w podobě dobrého pastýře. A wšak i nás ctitele swé nazýwá stádcem swým, swými ow-cemi. Gaký to krásný, wšem milý a powědomý obraz! Pozastawme se u této Bohem samým zhoto-wené malby a zpntugme w nj tah po tahu. Záři se nám z nj dwogj milostná prawda:

- 1) že gest Kristus dobrý náš pastýř,
- 2) že i my dobrými owcemi Geho býti máme.

Hřichem odpadlo, odtrhlo se člowěčenstwo od Boha. W stawu tom hrozném podobalo se stádcí, zbawenému pastýři, zblaudilému na wypráhlau paussí, plnau lítých drawců, hynaucjmu hladem a žjžnj. Zá-huba nebyla by ho minula, by se ho byl neugal milostiwý Hospodin. Hospodin sljbil ale, že dá pastýře, řka: »Wzbudjm nad nimi pastýře gednoho, kterž by ge pásl; tenť ge pásti bude, ten bude gegich pastý-řem« (Ezech. XXXIV, 23). Ubohé lidstwo těš se! Gž se otwjrá po wěky zawřená brána nebes, gž s nadhwězdňých wysostj šstupuge dolů twůg dobrý pastýř, by tě ze zřázy wyrwal, a uweďl na ljebezné pastwy. A kdo ge pastýřem tjmto?

- 1) Pastýř ten dobrý gest Zejjš Kristus.

»Dobrý pastýř gest Kristus,« wece sw. Řehoř, »neboť On gest jako Bůh dobrota pauhá.« Než, dobrým pastýřem gest Pán též i pro to, což podnikl pro blaho a spásu nassi. My wssični byli owce zblaudilé bez pastýře. Pán ale přišel aby hledal, což bylo zahynulo. Sestaupiw s nebe, opustiw sláwu Otce, zakrywá Božstwj swé w podobu chatrného člověka, (Filip. II. 67.) w způsobu nalezen jako člověk, ponizuge sebe samého. — A tážeš se, B. S., proč se stal Bůh člověkem, Stworitel spogil se s tworem? — A, proto, aby ti dokázal, že gest, že chce býti pastýřem twým. — Stal se gjm proto, aby lidstvo hříchem rozptýlené, uwedl w gedno, (Jan XVII. 22.) stal se gjm proto, aby ztracené owce nassel, wložil na ramena Swá, přinesl ge nazpět do owčince Swého, do Ckwi, do sláwy Swé. Ano, D. D., člověkem učiněn gest Kristus, aby nám oznámil wůli Otce nebeského, kteréz gsme neznali. A neznalíž wůle a slowo Boží chlebem života, mannau nebeskau, pokrmem nesmrtelnosti, pastwau spasení? A my wědauce, že nám tuto wůli oznámil Kristus, že slowo Boží od Něho máme, wáhali bychom wyznáwati, že gest Kristus pastýřem nesmrtelných dussj nassich? — D, wizte pak Geg, D. D., an chodj po wssj zemi — neboť hledá owce swé, aby slyšeli hlasu Geho. Wizte Geg, an každým krokem, každým činem zwěstuge, což by lidé měli zachowáwat, aby se zalibiti mohli Otci, kterýž gest w nebesích. Život Geho gest jako zrcadlo, w němžto se zblížeti, skutkové Geho gsau prawidem, wedlé něhož gednání swé musj zřiditi wssični, kdožkoli chtějí ze stínu smrti we swětlo života přiwedeni býti, : a my dswagjce se na wsse toto usilování, směli bychom newiděti, kterak usiluge Pán, gsa dobrý pastýř, wssj silau, aby se wssični lidé dostali do owčince Geho? Aneb k čemuž medlé směrowalo wssecko počínání a usilování Páně? Zbytečná k takowěto otázce byla by odpověď. Každý křesťan dobře zná účel života Kristowa. Známost wůle Boží, lásku k Bohu, této lásce wěčné, slowy i skutky wstjpití we srdce lidská, uwešti nás do owčince, do lůna wěčné radosti a sláwy, toť bylo snahau celého života Geho. Každé slowo Geho bylo jako slunce, kteréz paprsky swými padagje do ranního sfera, působí, že se rozbřesťne den, že wchází swětlo. Zapudiw slowem swým temnotu bludůw a powěr z myslí a srdcí lidských uwádel Kristus owce poblaudilé na wýslunj nebeské prawdy, k pramenům života a blahoslawenství. — Nasiw semene prawdy této na poli swém, zpečetil zákon Otce Swého, skropil a zalil křwj Swau newswětějsj toto drahé jmě Swé, aby osení a křasy wyrostlé z něho, braly zdar, a staly se owčkám Geho pokrmem pro život wěčný! — A my wědauce o tom o wšem, nekořili bychom se dobrotě, newelebili bychom lásku tohoto nebeského pastýře

swého? — Ano, D. D., Kristus gest pastýř dobrý, On hledá, On chrání, On krmí, On pase owceky Swé — nuže, pogdme k Němu, držme se Ho! —

Ano, D. D., Kristus byl, gest i bude na wěky dobrým pastýřem dussj nassich. Aneb mám snad přimjnatí wám, kterak se o to postaral, aby owčkám gehu nikdy neubýlo pastwy spasení? A! dobrý pastýř dává život za owce swé: hle, geg dal za nás i Kristus. Na křjži dokonál život pastýř náš, aby se nám dostati mohl život wěčný, abychom ho w hognosti měli. Na křjži umřel Kristus, aby z křjže toho přšela rosa milosti, přštil se pramen slitování pro wssecky lidi a wěky. W smrti Kristowě, D. D., gest život náš. Smrtj Páně dokonáno, smrtj dáno gest nám rukogemství života, rukogemství blahoslawenství. A ten, kterýž umřel na křjži, dal život swůg za owce swé: newšeděil-li nám, že s námi gest, že s námi bude po wssecky wěky až do skonání swěta? — A! slowo gehu gest pokrm, kterýmž nás nashyuge každého dne. — tělo Geho a křwj gest chlebem, gest nápojem, kterýž zůstawi nám; Duch Swatý přšedšj od Otce, milost Geho, dozrála na dřewě křjže, blahé owoce smrti a zásluh Geho lásky složené w Ckwi Geho, sedmeronásobný pramen této lásky a milosti, přšstij se ustawičně, nenjliž to wsse důkazem, že gest posud, že bude na wěky Kristus dobrým pastýřem owcí swých? — Ano, D. D., Kristus gest a zůstane gjm na wěky. Životem swým po dnes ukazuje tobě, B. M., kterak tu žiti máš; slowy ti wyswětluge, kterak se zachowati náležj, milostj swau dodává Tobě sily, aby, dage se do slespegi Geho, přigiti mohl za Něm do wěčné sláwy. D, B. S. rozgimen to srdečně, hluboko wpiš to we srdce swé, že gest Kristus, Pán a Bůh twůg, pastýř dobrý, kterýž tě miluge a život swůg dává za owce swé. Wjz a následug prwnj křesťany, předky a otce swé u wjře. Wjz, kterak měli tito otcowé twogi na paměti lásku nebeského pastýře swého. Keymilegšjim obrazem gegich byl Kristus w podobě pastýře, a obraz ten byl okrasau gich domůw i chrámůw, ozdoba prstenůw, kteréz nošili na rukau, ozdoba mečůw, kteréz mjwali po boku, ozdoba mis a nádob, kteréz stawjwali na stoly, z kterýchž gedli, ozdoba rakwí, do kterýchž se kladli. Otcowé twogi, B. M., otcowé nassi pamatowali owšem na lásku nebeského pastýře, aby tudjž tjm spisse owčkami Geho se státi a zůstati mohli. Nebo wězte, D. D., gestli, gaž gsme widěli, Kristus dobrým pastýřem dussj nassich, slussj, rowněž

2) abychom byli též dobrými owčkami Geho.

Božský náš pastýř dosti zřegně udává w dnešním swatém ewangelium, čehož při dobrých Swých owcí pohledává. »Známi Gá owce Swé,« wece On, »i znagj Mne Mě.« Hle! to gest ten prawý

ráz w powaze owečky Kristowě. Ona zná swého nebeského pastýře, drží se Ho we wšech okolnostech života, ona až do posledního wzdechnutí vždy a wszude přiznává se k Němu předewšim slovy. Co srdcem věříme, slusí též i slovy osvědčowati. Neb, »srdcem zagisté věří se k spravedlnosti; ale ústy wyznání děje se k spasení.« (Řím. X. 10). Dar wzácný zagisté od Boha gestii řeč, a ta není nám propuštěná nadarmo, alebrž k tomu dána gest nám, abychom gi rozmnožowali čest a slávu Boží, abychom se k Synu Božímu přiznáwali. (Luk. XII. 8. 9.) Z toho plyne, že pravá owečka Páně nikdy a nikde, pod žádnau výminkau Krista zapřiti, Geho darů, prawdy a milosti, se spustiti nesmí, ač nechce-li ginát se wymknauti z náručí nebeského pastýře a w konečnou zkázu upadnauti. Bruste si meče, strogte hranice, žijte mužejny, stawte stínadla: to wše prawau owečku Kristowu nepoleká, od wjru w Krista gi to neodwratí. Wšeko, buď co buď, raději postauj, než aby, a byt gen slowem, lála Kristu, aby třebaš gen slowem, se vzdálila od Něho. Owečka prawá tomu wšemu na wzdor, wjru Bohem danau slovy hági a brání. D. D., časowě gsau zli, a lidé w nich prostopášnj. Negedni mnj tjm dokázati své hrdinstwj, že mlují potupně o Bohu, že wjru, Gjím zgewenau, za smyslnéku lidškau drží, mermomocj podkopawagje a kazice gi. Ach, gsaut přemnozi, genžby w rozhořčenosti své až do posledního kořínku wyrwali učení Boží ze srdcí lidšých, a negistý, klamný, wášnjim snadno přístupný rozum swůg postavili na rumy oltářů swátých, aby mu co modle wšewládne klanělo se a čest wzdawalo lidstwo. D, D. D., tu se opři, tu se zastañ swého neydražšijho pokladu, rozwaž ústa a zostí gazyk, hag, braň, zastañ se Pána swého; a Pán dáť wýmlownosti tobě, aby pokoriwšij nezvěru, u wjře nezwyklná, k Pastýři swému Jezíši se hlásila, gať toho na owcích swých pohledáwa. Ale negen slovy, nýbrž i skutky přiznawati se musí dobrá owečka k Jezíši, pastýři swému. Anebo, nebyloby to pokrystwj, ginát mluwiti a ginát gednati? Pauhau twárnosti se nespokogi Pán: On žádá skutečnost a prawdu. »Potomť poznagi wšickni,« wece Kristus, »že gste mogi uředlnici, moge owce, budeteli miji lásku gedni k druhým. (Jan XIII. 35.) Učinjte-li to, což Já přikazugi wám, přátele mogi gste. (Jan XV. 13.)« Hle, takť se nás dowoláwa pásťhř náš dobrý. Skutky tedy sšlechtnými zlášť, hláši se dobrá owečka k pastýři swému. Nahledněte pak, D. D., do wěků dáwných, čim se wyznamenawali prawé stádce Boží wždycky? Pohledte na ty, kteréž Pán neyprwé wškol sebe shromáždil. Aposstolové swatj hořeli láskau k Bohu a k blížnimu — a z toho pramene plynuly gegich tak welebné skutky. Gať mile se žnal oheň lásky w srdcích gegich, giž se sškwěgi wšelikau sšlechtnosti. Z nich záři wlnidnost a pokora,

mír a showjwání, aučinnost a tauha po spasení wšeho swěta. Oni gsau žiwé ewangelium, kteréž hláslagi; život pastýře dobrého, život Jezíše Krista ten se w nich opétuge — obnowuge. Ah, w životě aposstolůw gewj se záře božské lásky Páně — odblešť wěčné swatosti a spravedlnosti Geho, gaťo slunce w každé čisté studánce obrázi twář swau w celé gegi krásě. Muž tedy D. D., budmež i my podobni Pastýři nassemu skutky! Z nebeské Geho powahy přenášegme tah po tahu w duši nassí. On práhne po nás, držíme my se Geho. On nám podává wjru, toto swětlo switjci nám we tmách — držíme se gi, skládeyeme gi w srdcích, hagme ústy, osvědčugme skutky. On nám na sobě samém wypodobnil bohumilého člověka; nezprawugme se příkladem swěta, ale kynutjm Geho. On nám sebe samého w pokrm wydává, tělem a křwí swau nás pase: odewzdenmež i my se mu zcela; pro něg žiwí budme, pro něg umjreyeme. Ano D. D., obklopte nasheho dobrého Pastýře důwěrně wšickni. On wás obhági, On wás posilnj. On wytrhne z mnohonásobného austoku, kterýmžby wás stjhal pekelný drawec, On w bezpečí uweđe do owčince nebeského: Amen.

E. (F.)

Wýstraha.

Na zahradě kwetlo kwití,
Krásné bylo na pohled;
Počal krutý wíchr witi,
Mrazem pošlo kwití hned!

Hle! na hoře jiné kwete! —
W krásě swé jen kynulo;
Práhlo slunce w parném letě,
Wedrem kwití hynulo!

W slavné naši České vlasti,
Na horách i w dolínách,
Krásné kwití plné slasti,
Wykwetá nám w těch dobách.

Šetřež ho, ať srdcí chladných,
Mrazem není sprazené!
Šetřež ho, ať wáśni zradných,
Wedrem není zpalené!

Fr. Lemayer, far.

Sw. Justin, mudrc a mučenník.

(Kwetl w prwni polowici druhého století křesťanského.)

Wirā Kristowa neboji se swěta: proti ni stawi se na odpor sama toliko buď nepowědomost w jejím učení, buď krátkozrakost rozumu, buď powrchni wzdelání, buď porušenost srdce — slowem blud nebo wášeň. Wěrný milownik prawdy nalezá w ni konec tauhy srdce a ducha swého, nalezá pramen maudrosti a prawdy, pokoje, života, spasení. Mámeť pak w dějinách Církwe křesťanské na tisíce mužůw, mohaučich nám poslaužiti za dukaz pronešené této prawdy. Jeden

z přednějších jest sw. *Justin*, kterýž slynul maudrosti, a smrti mučednickau došel věčné slávy.

Sw. Justin, rodem z Palestiny, a sice z krajiny Samařské, narodil se v městě Neapoli, (kterážto prvé v písmech swatých Sichem neb Sichar slaulo) z rodičův pohanských. Záhy hned za let pacholetských procitla v duši jeho neukojitelná tauha po pravdě. Chtěje dojiti poznání, počal navštěwovati pilně školy tehdejších mudrců, kterýchž tenkrát bylo nemálo, jako za našich časův. Snažiliť pak se mudrcové tito domysliť se rozumem, z čeho a jak powstal swět? kterak tworové na něm počátek wzali? co jest člověk? co mu činiti náleží, a co naň posléze čeká? Že výsledky takového rozumování od lidí rozličného vychování a rozličné zkušenosti též rozličné a sobě docela odporné byly, snadno se rozumí. Známé přísloví: Kolik hlav, tolik smyslův! patrné po dnes v životě lidském, platí zajisté od věkův. Tak nastalo mnoho libomudreckých škol, jichžto příznivci se o přednost mezi sebou hádali, a dílem dle původců, dílem dle směru učení svého rozličná jména měli, n. p. za času Justina: Pythagorejci, Platonikové, Stoikové, Epikurové, Peripathetikové a t. d.

Justin chtěje se dopátrati prawdy, docházel na počátku k jakémusi učiteli ze školy Stoikův, ježto na tom se usnesli, že i Bůh sám tělo jakési má, subtilnější však nad oheň, a že i On podléhá slepému osudu. Z takového však učení dalo se uzavřiti, jakoby ani odplat na zásluhy, ani trestů za winy od takového Boha očekáwati nebylo. Justin seznaw brzo chatrnost a nedůwodnost Stoického učení, opustil učitele svého, a obrátil se k zchytralému jakémusi Peripathetikovi. Ten, co následovník mudrcování Aristotelowa, pravil, že Bůh rozjímáním a sobě samém jest přebíleným, o věcech a potřebách lidských že newí ničehož, aniž dbá o lidi. A tu w krátce hned nahlédl Justin, že takový Bůh nemá při sobě, proč by jej milowati měl, a že člověk, chytiw se takového smýšlení, k tomu bezděky se nese, aby toliko milowal, což se mu zdá býti žádaucím. A w tom se nemýlil, důkaz dal mu sám nowý učitel jeho, neboť již druhého dne sobecký učitel jal se ho tázati, jak bý asi jeho učitelskau práci odměniti hodlal? Justin wida patrně z této otázky, že taková podlá duše od prawé maudrosti ještě tuze vzdálená býti musí, pohrdl jím, a hledal sobě jiného učitele. I nalezl jistého Pythagorejce, jenžto swým uměním velikého jména došel, a na swau maudrost sobě mnoho zakládal. Pythagorané, po swém prvním mistru — Pythagorowi — tak zwáni, učili sice, že všecko což jest, počátek wzalo z jediného půwodce, a ten že jest Bůh. Awšak wedlé jich učení vznikl swět w mysli

Božské, a ze středu tohoto swěta, tento Bůh nyní působí naň. Rozebírali tuto další učení Pythagoreowa nebudeme: dosti na tom, že w něm Justin nedošel upokojení, po kterémž duše jeho práhla.

Slawený onen Pythagoran, ku kterémuž se byl Justin, pátraje po pravdě, uchýlil, žádal, aby se žákové jeho w umění hudebním, hwězdářském a zeměměřickém prvé dobře znali. Než, kolik millionů lidí by tu bez poznání Boha a prawdy zůstati muselo, kdyby tu jiné cesty k Němu nebylo, než jak ji nowý učitel Justinůw swým žákům předpisowal. Justin, nemaje o těchto uměních auplné wědomosti dosti však důwtipu, nehloďal se s nimi teprw zaměstknáwati, nahlížeje, že snadnější a obecnější cesta musí wěsti k poznání prawdy. I počal navštěwovati jakéhosi učitele z akademie čili školy, Platonem zawedené* čine u něho brzo weliké pokroky w Platonické filosofii.**

Justin w této filosofii a w rozjímání tak welice prospíwal, že se sám tau myšlénkau těšil, že již brzo Boha spatřiti bude moci. Awšak při všem přemítání nikdy se mu nechtělo poštěstiti, oě usilowal: jeho důwtipná mysl wždy na chatrné stránky w tomto libomudretwí přicházela. I stalo se jednoho dne, že se procházel o samotě na břehu mořském, a práwé všecku silu duše své sbíral, když ohlédna se, mimo nadání spatřil kmeta, an opodál za ním kráčí. Celá zewnitřnost toho nenadálého hosta byla plná důstojnosti, z jeho twáře jewila se přiwětíwost a vážnost. Justin se nemálo zarazil nad tímto neočekáwaným druhem, a pohlížeje naň s podíwěním, měřil jej bystrým okem od hlavy až do paty. I dí k němu kmet wlidně: „Znáš mne?“ Načež wece Justin: „Neznám,“ — „Proč tedý,“ dí stareček, „hledíš na mne takým pronikawým okem?“ I odpověděl Justin, rka: „Diwím se tomu, že na tak osamělém místě předce člověka nacházím.“ Načež pravil kmet: „Čekám zde na své lidi, jenž jsau na cestě.“ Tak se poznenáhla rozwinula řeč mezi nimi, až konečně přišli na mudretwí, o jehožto přednostech mezi sebou počali rozmlauwati. Justin twrdil, žeby Platonowa filosofie byla ta jediná, kteráž wede k zřetelnému blahu. Kmet trpěliwě wyslechl jeho chwálu, a jal se na to důwodnau řeči dokazowati

* Jméno »Akademie« pochází od Akadema, někdejšího majetníka zahrady na předměstí Athenském, kdež slawný mudrc Plato swau školu zarazil.

** Platonikůw Bůh nebyl ani neskonalým, ani všude přítomným, ani všewědaucím, ani všemohaucím, nýbrž dle jejich mudrcování byl do jisté prostoty na jisté místo obmezen, vládu pak nad swětem odewzdal služebníkům swým, kteréž byl prvé stwořil, duchům totiž dobrým i zlým. Dále učili Platonikové, že duše jest uzavřena w těle jako u wězení, z kteréhož ji wyswobozowati kázali a sice neustálým rozjímáním a přísňm zdržowáním od požitků smyslůvch. Pročež měli lidi k tomu, aby si nehleděli těla, je newzdělawali, o ně nepečowali. Hlawní jejich snaha posléze směřowala k tomu, aby se rozjímáním powznegli k patření samého Boha.

mu, kterak Plato a Pythagoras welice poblaudili, a přesvědčil ho, že nepoznali ani Boha, ani lidského ducha, pro kterauž příčinu nemohli jiným wyprawiti, což jim samým zůstalo tajemstwím.

Justin, prost vši pýchy, za nehodné pokládal, aby jako posedlý zastával, což jednau wyřknul. Jemu zajisté nešlo o to, aby hlubokau učenosti a schytralými wtipy se stkwel; on taužil jediné po prawdě. — Nahlédnuw nedostatky swého dosawadního mudrowání, žádal maudrého kmeta, by mu dal na ruku, ku komu by se měl obrátiti, jenž by jej k pramenu prawé maudrosti a prawdy přiwedl. Prošelť již mnohé libomudrecké školy, a mimo nesčíslné odpory nenalezl žádné bezpečnosti o prawdě. Na tuto žádost jal se k němu stařec mluwiti takto: „Již dávno, prwé nežli waši mudrcowé powstali, žili na světě muži sprawedliwí, oswícení od Boha, jsauce přátelé Boží. Nazýwalit se proroci, (jelikož prorokowali, t. j. budauci věci z wysšího nadání předpowídali). Jejich knihy obsahují w sobě swětla poučení o počátku, cíli a konci všech bytosti a věci. Wěřilo se jim na slovo, jelikož byli vzdáleni odewšech hádek a od všeho mudrcowání, pauhá moc diwů a proroctwí získaly jim důwěru. Tito mužowé rozhlašowali wíru w jednoho toliko Boha, otce a stwořitele všech věcí, a w Ježíše Krista, Syna Jeho, kteréhož poslal na swět a t. d.“ Tuto řeč uzavřel wážený kmet následujícími slowy: „Prwé však, než čísti budeš we spisech těchto Božských mudrcůw, nechť rozplyne duch twůj we wrauci modlitbě, aby se tobě swatyně prawdy a brány k žiwotu (duchownímu) odewřely; jelikož věci, o nichžto jsem nyní k tobě mluwil, nelze ti jinak pochopiti, leč by Bůh a Ježíš Kristus, jeho jednorozený Syn, dal tobě smysl k porozumění.“ To promluwiw kmet, odešel, aniž ho Justin kdy wíce spatřil. I stál tu Justin o samotě dlahau chwili, a přemýšlel o všem, což byl kmet mluwil k němu. Tomu zajisté dobře rozuměl, že prawda, že prawá maudrost se zakládá na prawém poznání všeho toho, což jest. Čim wíce a prawějších náhledůw člověk o tomto světě má, tím bliže stojí u prawdy, a tím maudřejším může býti. Kdož však jest s to, aby poznal celý swět, jaký jest; co a jak w něm jest a co se děje? Nižádný člověk, nýbrž toliko ten, od něhož swět počátek swůj wzal; ten, jenž nade vším stojí, vše řídí, wšeccko přehlíží, zprawuje a zachowává, totiž Bůh. Nahližetť, odkud ta rozličnost učení we školách libomudreckých; nahližel, že tim wíce od prawdy vzdálen musí býti ten, kdož méně zkušenosti si získal, a wíce sám ze sebe prawdy se domyslit snáží.

(Pokračování budaucně.)

Missionář Pařížský.

(Dokončení.)

Magaw sobě powoz, bych co neyrychlegi záležiti tuto odbýti mohl, w krátce octnul gsem se na místě, kamž mne wedl hlas a tuffení srdce mého. W posledním poschodj odlehého domu nassel gsem starého leniwce, kterhž gať se zdálo, neznal jiné práce, než té, že z dýmky kauřil a do džbánu pilně se dýwal. Byl to teť Morysün. On žil z auroků, gež mu syn wynással, ze skrowných owšem auroků, gať se můžeme domysleti, a wšak žil z nich předc. Z počal gsem o ubohém tomto ničemníku o něco lépe smýšleti. Zapomjnage na manželku, na otce předc nezapomjnal. Lžeť pak wůbec pozorowati, a gá spozorowal skutečně kwelikému potěšenj swému, že Bůh i při těch nezastwzalegšich a neynewděčnégšich duffich malá dwjřka ponechává sobě pootewřená, gimíž by k nim wegiti mohl; malý to kautek, w němžto skrowná gestě gštra ctnosti dautnává. Zpuffitěň básněj tento se zagistě honosi a wychlaubá, že wšemi zákony Božími a cirkewnými pohrdá, a hle, předc widěti gest, že přikázanj synowské lásky: »Etí otce swého i matku swau,« zachowává.

Starý leniwec byl muž dobrosrdečný, gehožto srdce nebylo cele odwráceno od náboženstwí. Podotekl gsem, že dlužno, aby wnučka geho pokřtěna byla. Ať prawdu powjm, stařec nenahližel, že by toho bylo zapotřebj, konečně wšak poddal se předc důwodům mým. Wyprawowal mi o nebožce choti swé, o swé mladosti, o swé otčině. Prožřetelnost Boží má wšse na paměti. Řizenjm gegim totiž stalo se, že gsem byl w otčině geho dobře powědomý, a že gsem w kostele, w němž on byl pokřtěn, druhdy kázal. Zato okolnost ziskala mi důwěru geho. Pili gsme spolu na zdrawj sobě wzágemně připjgegje. Zagistě bych byl s ním i kauřil, kdyby toho byl žádal ode mně. A proč ne? Swatj aposstolowé Petr a Pawel gjdali třebas i s pohany! Slowem, nemínulo ani půl hodiny a gá pohnul podiwného tohoto kmeta, že přigal kmotrowstwí, a gá ubíral se s ním do kostela. Morysne tam giž byla s djetem a s matkau swau, gežto kmotrau býti měla. Křest se wykonal. Milostné děwčátko ge křestankau. Morysne cjtj se blaženégšj, nežli když se od oddawek byla nawracowala. Otec manželůw a matka manželčina, na něž nelsuffj zapomenauti, nebywšse prwé w neylepsšim přátelstwí, podali sobě nad newiným tworem tjmto ruce na smjřenj. A co mjinje, že tomu učený pan manžel řekl? Gestě ten wečer oznámila mu Morysne, že dcera geho gest pokřtěna. A co učinil tento podiwj? Poslal mi swá dila: powjdy, románny a wersse. Pokusim se o to, a přečtu ge někdy; zdá se mi ale, že gest při něm wíce zpozdílosti než zlomyslnosti.

Drahy přáteli! domnjwáte se, že práce má giž

ukončena byla? S nikoliv. Čekali na mne w chrámu geſtře velmi utěſené dobrodružſtví. Mezi křtem ſlyſſím úpěň a vzdycháň. — Co geſt to? táži ſe ko- nečně. — »Welebný Pane!« odpowěděl koſtelník, »geſt to práwě ta oſoba, co ſ Wámi mluwiti žádá. Čeká zde w kapli, a diw že ſe plácem nezalkne.« Wybjdnutý žaloſtným nářekem tímto propuſtil gſem kmoť s Aloſſij, a dal gſem zkázati neznámé, že gi w zákřitii očeká- wám. Tu přicházi. Koſtelník gi podporowal, neboť ubohá ani gji nemohla, a ſotwa že přišla ke mně, padla na kolena. Koſtelník odeſſel. Gá gi wedl do giné kaple, kdež gſme zůſtali ſamotni. Pro plác a bo- leſtné vzdycháň, ſotwa že tato ſlowa pronéſti mo- hla: »Otče, odpuſťte mi!« — »Dcero má,« prawil gſem, »darmo ſe ſnaže zpomínku, že bych twár tuto byl kdý widěl, zbuditi w ſobě« — upokogte ſe, an gſte giž ke mně ſe utekla. Máte-li gen odpuſtění mého zapotřebj, toho gſte giž doſáhla; potřebujete-li wſſak giného, i o to ſe poſtaráme.« — Příſſedſſi poněkud k ſobě, pohleděla na mne, a ſeznawſſi, že ſe na ni wjce nepamatugi, prawila: »Wy gſte býwal wždy taſ laſkawý ke mně; což pať mne giž neznáte?« — A tu gſem poznal w neſtaſtnici mladau dſwku, ge- gjžto wraucj, a tehďáž geſtře rauchem newinností oděna u duſſi před drahným časem ſ obzhláſtnj pěj na ceſtě k doſonalosti gſem wodjwal. — W gediném okamženj gſem tuſſil wſſecko, co ſe těmito ſlzi a ſkrauſſenau litoſtj doſti žregmě na gewo pronáſſi. — »Pro živý Bůh!« zwolal gſem ſepiatýma rukama, celý tím zkormaucený, čeho gſem ſe druhdy obáwal a nynj ſkutečně dočekal; — »ubohé dítě, gſte-li pať Wy to?« — »Ach, otče můj!« — odpowěděla ona hogné ſlzi proléwajíc, »ano, gſem to, ne wſſak gaťo gſte mne znal. Máte tu před ſebau neſtaſtnici, kterážto padala z hřichu do hřichu, opuſtila Boha i rodinu, počeſtné gměno ztratila, a nynj... nynj gſem... nebylo gi lze to wyſlowiti. — »Nynj gſte kagienicj,« doložjím gá, kteráž ſi přege Boha, rodinu a počeſtné gměno opět naleztí. Modlte ſe, upokogte ſe, a přigďte za několik hodin ke mně. Pať ſe uradjme, co by Wám dle okolnoſtj Waſſich bylo ku proſpěchu.«

Daw gi prozatjím odpuſtění, ſpěchám k hra- běnce G.... — »Giž ſe negedná toliko o to,« prawil gſem, »abyſte mi poſtel pro dítě popřiti rá- čila, račtež mi taťe wykázati pěknau komnatu pro doſpělau kagienici, kteráž ſe bez prodlenj od ſwěta muſſi odlaučiti. Dnes owſſem ejtj ubohá welikau litoſt; nepřitel ale neopomine w to zaſkočiti, a ſnad žitwa giž nebude hřichů ſwých litowati.« — »Zako- wá wěc,« odpowěděla hraběnka, »nedá a neſmí ſe arci odložiti, žádost Waſſe muſſi ſe wyplniti. Gá gi poſtaupjím raděgi wlaſtnj poſtel, a zůſtanu přeſ noc w kapli.« — »To gſte mluwila, gať ſe ſluſſi na křeſtanfu,« zwolal gſem, »ale mé dítě?« — Hoſpodiň ſam,« prawila hraběnka, »žázračným řizenjím prožře-

tednoſti ſwé o ně ſe poſtaral. Geden ze ſirotků na- ſſich nalezl opět rodiče, gežto gſme poſládali za ztra- cené: gſau to možni lidé a dobrj křeſtané. Waſſi dceruſſku položíme na uprázdnené miſto; genom at gi tu brzy máme.«

Sotwa gſem poděkowal hraběnce, ſpěchám k di- těti, které gſem prozatjím u známého domownjka byl uložil. Ubohé děwčátko mělo celau záſobu ſtatu ſwého na ſobě, několik těch klůčků ſwých drželo oběma ru- činkama. Nábytek zůſtal u domácejho pána w záſta- wě, až by ſe činže z bytu zaplatila, a bohatý pán pať ani na tom přeſtati nechťel. Ach, gať weliké množſtwj opuſtěných nalezá ſe w Paříži, ať geſt tu tolik dobrodinců, kteříž by rádi přispěli na pomoc každému. Nagaw ſobě giný powoz, gedu do klá- ſſtera, kdežto gſem přebýwal. A tu gſem ſe dowěděl, že na mne někaká dáma čeká. Byla to má kagienice; potěſſil gſem ſe z toho welice, že ſe ſkutečně doſta- wila, předkem giž wſſecko dobré daufage. Byla poſud welice pohnuta; k pohnutj tomu wſſak, přimjſila ſe giž taťe bážeň před obětj, gaťaužto bych byl žádati mohl. Gá byl na to připrawen, ſpolu wſſak též odhodlán, že nedopuſtjím, aby žaniſnauti měl paprſleť miłoſti Božj, který poblaudilau duſſi tuto oſwjtíl. — Nejprwé, prawil gſem gi, ſljbite mi, že ſe ginám neodeberete, nežli kam gá Wáš dowedu. Zprwu wáhala, chtjíc mně ſwé okolnoſti wyložiti. — »Nikoliv!« odpowěděl gſem, »gá nechci ničeho ſlyſſeti, pokud gſte mi ſwatě nepřijſlibila, že mne poſlechnete. Chcete-li mne gen wyprawowánjím poſleſtů ſwých, a lčenjím wyčíteť ſwědomj ſwého zarmucowati, ty znám gá dobře. Wěztež, že Wáš wůle Božj ke mně proto newedla. We gměnu matky Waſſi, a pro blaťe ty zpomínky, gežto Wámi hnulj, kdýž gſte mne ſpatřila, buďte po- ſluſſna, gaťo gſte býwala před pádem; ručjm pať Wám za to, že naleznete opět ono ſtětj a onen mjr, kterýhož gſte druhdy požíwala.« ſlowa má způ- ſobila, že ſe konečně podrobila ghu, které dſjwe tať ochotně ſnáſſela, hotowa gſauc bez odporu wſſe uči- niti, cožkoliw bych gi uložil. Dſudy gegj netřeba Wám wyprawowati; wždyť wjte, na gaťe ceſty ſe wydává dſwka, kteráž opuſtiwſſi dům otcowſký, potagi k diwadlu ſe dala. Měla práwě w několik dneh po prwé wyſtaupiti. Že byla velmi ſličná, wyborně wychowaná, dobře wywčitená — přednoſt to, která oby- čegným herečkám chybj, — předpowjďdali gi nenzykſſe: něgſſi w oboru tom znatelowé ſkřelý proſpěch. Na- děge tato ukonecſſila ſwědomj gegj. Rodina, nábo- ženſtwj, minulost, wſſe to zmizelo gi z paměti; wſſe- líká péce gegj ſměrowala pauze k tomu, aby ſe zaljbila obecenſtww. Z toho též ohledu wſtaupila do chrámu, aby ſi zde (dſyte pozor na to přepodiwné řizenj prožřetelnosti Božj!) ſochu z wěku ſtřednjho prohlj- dla, gegjž frog a poſtawu w diwadelnj úloze ſwé nápodobiti měla. Wězďeky gi to nutj, aby ſe pomo-

dlila. Srdce gegi cjtj potřebu modlitby, kterau wzdych chrámowý zbuzuge u lidí, kterjž byli Boha gednau znali. Z padši na kolena, modlila se. Modlitba gi živěgi než cokoliv giněho upamatovala na to, nač se snažila zapomenauti. Právě w tom okamženi ubjral gsem se podlé nj w rochetě a sstole ze zákrstie ku křtitelnici. Gako druhdy onen wádce Francouzský, kterémuž dán byl rozkaz, aby gal swatého Dce, počiw papeže, ustrnul, a zpět pokročil, rozpomenuw se na prwnj přigimánj swé: podobně spatřila kagienice má, sotwa že mne zhlidla, dny newinnosti a pobožnosti swé; smutné upomjnkj sewřely gi srdce, smutným upamatovánjm tjmto zpomněla sobě na lásku rodičuw, na sliby Bohu učiněné, na newěrnost swau a celé to neblahé pásmo hříchů swých. Poznala, co býwala, co nynj gest, a čím by měla býti. Druhdy čistá panna, gegjž twát při každém pohledu na nj, zaljwala se milostným ruměncem, nynj nestaudné stwoření, gežto zrakj wssedh lidí k sobě dhtiwě wábilo; gindj proljwala w zpowědnici slze pokánj nad nepatrnými pokleškj, nynj pohljzela na neprawosti srdce swého s gakausi dussownj netečností. Napadlo gi to owsssem, že se změnila, to wssak gi nepřisslo na mysl, že Bůh se neměnj, že owsssem odpustiti, ale i trestati může. Beze wssého předsewzetj a wědomj, co činj, wzdychala w této aužkosti swé po knězi, genž gi byl tak drahý čas těšjwal, tak gako dítě w hrozném snu nočnjm woláwá matku.

»To gste dobře učinila,« prawil gsem gi, »a newolala gste marně. Že Wás s Bohem smjřjm, to wjm gisté, a že i s rodinau Wassi, to silně daufám. Nawrátjm Wám gměno, poklid swědomj a čest. Než, i na Wás gest, abyste pewnau měla wůli, wssedh spolků zljch se odřjci; gá Wás doprowodjm do gednoho domu, který neopustjte, leč až by gste se k rodičům swým nawrátila.« — Slibila mi, že proti tomu nic namjstati nebude, a dostála slowu. Seznal gsem owsssem, že se zapjratí musj, ubohé srdce se posud při wssj litošti nerozhodlo.

»Co gestě waháte?« prawil gsem, »či gest k tomu, aby se slowěť odřel hřjchu, tolik času třeba, co k zawrženj a zrazenj ctnosti? Tomu nedopustjm, aby se zwrtlo nestále předsewzetj Wasse; opusťte wssedko, a zachowente dussi.«

»D, mocná milosti, o neskončené milosrdenstwj Spasitete nasseho! Neobdržel gsem toliko, čeho gsem žádal, nýbrž také i úplné swolenj, gehožto daufati gsem se ani neosmělil. — »Nuže, můg otče! prawila zmuzjle djwka, staniž se! Bůh zwjštězil, pogdme giž, byt bych i proto smrti w ústretj kráčetí měla.« Powoz čekal, a w něm malý širotek w plášti mém w libý spánek pohřjženj. Brzo gme dogeli wssični tři k hraběnce G.... která nás otewřenau náručj přigala. Širotká odewzdala pečlivě dhůwě, která ho od hlavy do paty čistě oděla; kagienau djwku uwedla do

připrawené pro nj komnaty, kdežto ztracený poklid opět nalezla. Hraběnka G.... widěla gi, ana se na kolena uwrhnuła, hraběnka slyssela, kterať wznáwala, že se gi oči otewřely, a že swět nynj tak newáwěj, gako prwě k němu upautána byla. Nebyl to cit pomjgegicj. W krátké době byla tato sešláblá, nikoliw ale ztracená dusse nowě zrozená a nawrácená newinnosti; nebyla to sice bjla newinnost beránka, ale slawná, slzami litošti zagisté zaslawžená, a krmj Jezjisse Krista wykaupená newinnost. Nynj žige drahá kagienice má šťastně w lůně rodiny swé, a dobrořečj Bohu. Stalat se zagisté wzorem prawé křestankj.«

»Ale, dobrý otče,« prawil gsem nábožnému knězi, »kde pak gste toho dne obědwal?« — »Na to se wjce nepamatugi,« odpowědel, diwě se otážce mogj, »což pak na tom záleži, proč to chcete wědět? Obgaw ho, pokleknul gsem, žádage ho o požehnánj.

Kwilický.

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Newim, aby se byl w naši Praze den narozeni císaře a krále našeho *Ferdinanda* s tau sláwau odbywal, jako letos dne 25. Dubna. Za pořickau branau u inwalidowny, we stánu pod širým nebem konal náš kníže p. arcibiskup slawnau mši swatau s připojeným »*Te Deum laudamus.*« — Nebudeme tuto popisowati dotčenau slawnost, při kteréž wojsko, národní stráže a nesčíslné množství lidu wšech stawůw, i rowinu i powěstný Žižkow pokrýwaly; tajiti wšak nemůžeme, kterať dojala nás. Nejsmeť bez pochyby na omylu, dime-li, že se tu horliwěji než kdy jindy modlili wěrní synowé Českého národu za dobrotiwého krále swého *Ferdinanda*. Za těžkých časůw dostal se dobrosrdečný tento král náš na trůn. Špatní rádcowé, lidé bez lásky k národům a protiwnici swobody, wládli u dwora, a pokud wládli, nepřipauštěly se hlasy, prosby a žádosti národů k císařskému trůnu. Staw říše ukřýwal a tajil se císaři; nebezpečenstwj rostlo každým dnem. Awšak posléze roztrhl sám Bůh tu síť, kteraž měli nepoctiwci rozestřenau na zkázu weškerého mocnářstwj a rodu našich panownikůw. Náš dobrý *Ferdinand* prohlédl, — zapudil ode dwora šalbu, otewřel srdce lidu swému, otewřel ruku swau, a podal drahý klenot swobody národům. Jeho srdce swítězilo nad politikau ošemetnikůw, a Bohdá wšeka říše sebeře se k nowému, slawnému žiwotu. Co se nás Čechůw tkne, my trpěli mnoho a dlaho. Doma, we vlasti nakládalo se s námi jako bychom tu byli jenom w podružj. Wšeka práwa swobodných národů byla nám odňata, jměno naše zlehčeno, jazyk potupen — Čechowé, Morawané, odsauzeni byli na wymření. Že se nám ale umřiti nechtělo, neřeba říkati; že jme hodní žiwota — slawného žiwota, doswědčujj naši činowé, uznal k hlasu wěrných Pražanůw dobrotiwý náš *Ferdinand* i dal nám swobodu, pojistil národní naše práwa. A za to bud mu dik a sláwa!

Z Němec. Prawili jsme již nejednau, žeť se swobody Církew bati nemá. Prawda Boží jest zajisté žadací strom žiwota, kterémuž nejlépe swědčí wolný wzdech a swobodné wylsuni, třebas by časem baure dorážela na kmen, a wichrowé potřásali ratolestmi. Nátsky wěkůw minulých neuměřily Církew; swobodau otewrau se ji brány nowé sláwy. Jestli pak tu *jednoho* potřebi! *Užiwati swobody pro prawdu!* musí býti našim heslem,

a pak zkwete Cirkew, swítěži Kristus. W předešlém čísle podala se zpráva, že se založila w Mohuči *jednota pro swobodu Církwe*: dnes můžeme sdělit čtenářům svým opět něco podobného. W porýnských krajinách říše pruské bydlí z většeho dílu katolíci. Politika pruská usilowala od 30 let odkatoliti je, kladauc jim překážky všeliké k spasitelným podnikáním, a podporujíc wšemožné protestanty. Awšak politika tato padla, a kde posud stojí, musí padnouti. Proměnami, kteréž se wůbec w celé Ewropě dějí, počali tudíž i katolíci wolněji dýchat — sbírají síly, jednotí se kolem korauhwe swaté matky naší. Několik tomu teprwa neděl, a hle w *Nasawě* vznikla *katolická jednota*, podobná Mohučské. *Jednota sw. Karla Bor.*, kteráž přede 3 roky powstala w Kolině nad Rýnem, a w tamnějších končinách silně rozšířena jest, swolala četné údy swé k walné schůzce na den 11. Dubna do Bonnu. Naše heslo: „Užiwejme swobody na prospěch Církwe, k blahu lidstwa,“ jest všech těchto jednot heslem. Rozšířené politické nowiny *Moselské*, nowé *Limburgské*, nowé *Kolínské* jsau a budau jejich organy a hlasy. Že se neminau usilowání tato s účinkem, slušně se můžeme nadíti. Bůh dejž toliko nám i všem katolíkům pravé maudrosti, pravé lásky k swobodě, pravé lásky k Církwi! Wěk tento, bauřemi rozkolisaný, neodejde bez proměn; Cirkew ale wyjde ze směsice této jako zlato z peci ohniwé: trusky odpadnu, plěwy stráwi oheň, zlato však objeví se w pravé ryzosti swé. Po bauřích nastane nový krásný den králowství božimu na zemi! Bohdejž se dočkáme tohoto rána!

Z Wídně. We Wídni počal vycházeti nový *Casopis církewní*. Proslulý p. Dr. Šebastian Brunner, jest wydawatelem a redaktorem jeho. *Duch swobody*, *duch lásky* k Kristu a Církwi wane w něm. Stůjte zde na ukázkú místa některá ze článku, w němž se připomíná, co jest na čase, a co není. —

„Na čase jest *swobodné* slowo pro *swobodu Církwe*, w tom okamžení, kdezto každý na wýsluní swobody choditi chce. Cirkew zajisté má slušně neprodajná, nepropadlá, swatá práwa žádati zpět od státu či ať lépe powim, od úřadnictwa; onať žádá úplné neobmezené zákonodárství, kteréž jí na roli její owšem náleží. Bureaukratismus wedral se do Církwe a násilně udělal se kostelníkem jejím we swětském fračisku, a bez kleriky. Tento wšewladný wedravec musí od Církwe wyvržen býti na role, kteréž mu náleží. — Na čase jest *swobodné* slowo pro *wtru* křesťana na odpor křiwé wědě; *swobodné* slowo pro *swobodné wywino-wání křesťanského a církewního žiwota* na odpor té newázanosti radikalstwa, kteréžto wšecku swobodu wyhradně pro sebe toliko žádá, a ničemu nepřeje, což mu není rovné. *Cirkew musí se oswoboditi od papřowého poručnictwí starého, musí swobodnau zůstatí od tyranstwí wěku nowého.* — Na čase jest, aby se wystawěly na nowo pobořené hradby typického Jerusalema, na čase jest, abychom jsauce nadšení pro Boha, oddáni Bohu, Wšickni za Jednoho, Jeden za Wšecky tu stáli, w jedné ruce meč, a w druhé kladiwo zednické. (2. Esdr. 18, 15.) Na čase jest *bojowoti*, jako bojowal pod Machabejskými proti Nikanorowi Israel, rukama sice bojující ale srdcem Bohu se modlíce. (2. Mach. XV, 27.) Naprosto není na čase, aniž bylo na něm strýčkowání a klewetnictwí, ježto se roztahuje w mnohých časopisech, kteréž

chtějí náboženskými a církewními slauti, na čase není lichometné dopisowání študentské o tom neb jiném professorowi, ježto by rád tauto měrau rychleji a lewněji došel sláwy než učeným dilem, — na čase není nestydatost nadutých neofytů a uběhlých ze seminářů pisalkůw, ježto pohánějí na saud swůj kněze a biskupy, poněwadž nechťejí pro wiru zapominati na lásku.

Již není na čase hádka o *kleriku*, boj pro kalhoty do bot nebo pantolony, boj o katechismy a hody primiční. *Již není* na čase planá, i co do slow, i co do činu, Jeremiada na smutné časy nynější, a naříkání nad ztrátou pěkné minulosti. *Již není* na čase swěšowati hlavu a copánek: kdo sám si nedá ustříhnouti cop, tomu ho wyškubnau.

Posud není na čase horlení o tisiceré ty ctihodné pomůcky k ožiwení pobožnosti a smýšlení křesťanského. . . . Nyní se nejedná o růžence neb o *Agnus Dei*, ale o skutečnost prawého Krista a Jeho Církwe. Než powolte ať se tu hlaub nezabírám, abych nepohorsil, nepobaural, ježto wzdláwati hodlám! — Já díím proto, že posud není, že není wšude, že není pro církewní nowiny na čase, podáwati zpráwy o kázaních kajnicních, pokud jest wálečných zpráv o welikém boji duchowním, kterýž se bojuje mezi Kristem a antikristem, mezi anjelem wiry a wyšklebeným zástupcem bludu poslého z pekla. Wy tiché, pokojné duše, ježto při swé čisté dětině mysli we všem nacházíte wzdlání, a po tisícerych stwořených stupních usilujete dostati se k nestwořenému! Otci, kterémuž wzácná jest koruna mučednická, poněwadž byla ozdoba hlavy Spasitelow, *modlte se* za bojowníky po hranicích, *modlte se bez přestání za ty*, kdož wědu a udatenstwí, swobodné slowo, a smělé písmo stawí na odpor proti peklu. Nehoršete se nad surowostí bojowníkůw; tať pochází od meče a brnění, pod tímto pak bije wěrné srdce tomu což jest nám všem wůbec nejwyššího: pro Boha, pro Ježíše Krista, pro Cirkew! —

Již není a tudíž *není posud opět na čase „úctwé mlčění, nižšího kněžstwa před wyšším“* we swaté věci náboženstwí a Církwe. Kde se smělý a zkušný w boji wůdce nestawí w čelo, a nesbírá pluky swé; tam se musejí sami jednotlivci ozbrojiti k wojně, na způsob guerillůw. Kde křiwdau wěku skutečný poměr wrchního pastýře k swým spolupastýřům slušněji podobenstwím náčelníka kanceláře a podrizených mu auředníkůw než wzorem, nastiněným od Ignacia mučenníka, do swěta nám se stawí, tam nemůže dětině poslušenstwí celau, úplnau prawdau býti. Ó, bohdejž by byl již *ten den*, kdež bude opět wšeliký biskup apoštolem, bude otcem — duchowních synů swých, a to netoliko *in stylo curiae*, alebrž w prawdě: pak bude míti okolo sebe kněžstwo, ježto sauhlasí jako struny k citaře, (Ig. list k Ef. 11.) pak se vyplní opět napomenutí otce apoštolského, řkau-cího: Wšickni biskupa poslušni budte, jako Ježíš Kristus poslušen byl Otce, a kněží jako apoštolů, jáhny ctěte jako rozkaz Boží. (Ig. h. k. smyr.) Ó, bohdejž by stáli *nyní již* a *hned* všickni biskupowé spolu za *jeden muž*! Ztráta jediného dne, přewáží nyní léta; báziwé, nejisté a nesjednacené počínání wydá w nebezpečenstwí wšecku; pauhé mlčení může býti zrádau Církwe! — *Jest čas k mlčení a čas k mluwení.* (Kaz. III. 7.) Čas mlčení pominul, čas slowa nastal. Blaze tomu, kdo mluwí s *dobrým swědomím pro dobrau wěc.* —

GAZETTES

Číslo 25.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravy, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **we všech řádných knih-kupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle III. po Welikonoci.

Obsah: Řeč na neděli III. po Welikonoci. — Zlatá zrnka. — Sv. Justin, mudrc a mučenník. — Odměna dobročinnosti. — Církevní zprávy. — Literární zprávy.

Dne 14. května.

Řeč na neděli III. po Welikonoci.

Ewangelium sw. Jana XVI. 16—22.

Gedné věci žádá si každé srdce lidské: ono si přeje radostného, blaženého života. Rozkoffe zagistě, ať slow sw. Jana Zlatoušitého užiji, rozkoffe hledaji a po radosti bžji wšickni lidé, a k tomu čelj též činowé, keči, usilowánj gegich. A předce, D. D., rozhlédne: mesli se wůkol sebe na zemi, shledáme nemalý počet lidí, kteréž bolest a zármutek swjrá. Málo který potomek Adamůw uffel tomuto osudu: neusslit mu ani wěrnj uředlnjci Páně. Z tyto wěrné dusse měly a musely piti trpký kalich utrpenj, musely ho wyprázdniť až do dna. A že takowý osud ge potká: nezatagil gim Pán, alebrž zřetelně připowěděl: »Amen, Amen prawjm wám, že kwjlití a plakati budete wy, ale swět se bude radowati, wy pak se budete rmau: titi.« Než, co to slyšim? Zármutek a kwjlenj má snad býti odměnou za wěrnau lásku těm, kdož opuštíwse wšedco, sli za Kristem? Odstup od nás, D. D., takowá myšlénka! Pán předpowědew utrpenj, neopominul odplatu oznámit: »zármutek wáš,« — wece k nim, »zármutek wáš obrátj se w radost, radowati se bude srdce wasse, a radosti wassj žádný neodegme od wáš!« — S komu z nás, B. M., nechťelo by se, mjiť účastenstwj s apostoly Kristowými w radosti této, kteréž by níkdo neodegmul od nás? — Wjm, D. D., že nebude níkoho, pokud mu gasný rozum w hlavě, a zdrowý cit w srdci, gežto by sobě radosti této, stálé a wěčné, wrole nežádal. Wjm dobře,

že se wám zawděčjm, kdž prameny radosti této dokonalé zřetelně ukáží. Nebudut tedy sšřiti slow, a hned zawedu wás ke třem pramenům těmto, z nichž se dokonalá radost přyšstj. Gestit to:

- 1) wjra Kristowa,
- 2) čisté swědomj,
- 3) láska Boží.

1) Počátek, základ a kořen spasenj gest wjra, zgewená Kristem, zpečetěná křwí Jeho, pogistěná, utwřená mocí Ducha swatého. A hle, D. D., tato wjra, kteráž gest průwodkynj nassj na cestě k nebesům, gest zároveň prwnjm pramenem dokonalé radosti na zemi. Nebudeť na to potřebj šířokých důkazůw: prawda slow mých sama bezděky w oči bige. Nebo kdo z wás, D. D., nezná obsah swatě nassj wjry? Obrátjm tedy gedno k tomu zřetel wáš co sami znáte: a prawda, o kteréž mluwjim, sama se ukáže. Wám známo gest, čemu nás wučil Kristus o Bohu, o důstognosti dusse nassj, o životě wěčném: a na tyto tři věci kdožkoli zřetel obrátj, musj nazwati wjru pramenem dokonalé radosti. Nebo rcete, D. D., zdaž by se nezaradowal širotek, kdby se k němu knžje nebo král za otce hlášil? A hle, wjrau osvědčil se nám Bůh, král wěčné sláwy, že gest otcem nassjim — a člověk ugistěný, že gest synem lásky Boží, nepokládal by wjru za pramen radosti své? Chudák se raduge, kdž mu bratr ukáže k dobrodinci, hotowému a mohaujmu geg wytrhnauti ze wšseliké úzkosti a bjdy: a gá bych nenazwal pramenem útěchy a radosti wjru, kterauž nás ugistil Bůh,

že gest pln dobrotivosti a lásky k každému, kdožkoli pomoci hledá u Něho? — Churawec se raduge, ubezpečili ho lékař rozšafný, že trpkým sice lžkem neomylně nabude zdravý ztraceného: a gá bych ne nazwal pramenem útěchy a radosti wjru, kterauž ugiřtil nás Bůh, že bez Geho wůle nespadne s hlavy mlas, na trnitém keři utrpení že kivetau stolisté plné růže radosti, cesta křížová že weđe do slávy věčného spasení a blahoslavenství? O, kdybych toho nečinil, B. M., milovníkem pravdy nebyl bych. Wjra, kterauž nabýwáme gístoty, že »Bůh gest láska,« wšsewědaucj oko že bďj nad námi, wšsemohaucj ruka že nás chrání, dobrotiwost věčná že se ugjmá potřebných, pozdwihuge padlé, hříšníkům pomáhá k powstání, — neskonalé milosrdenství že promjgi hříchy a nebe otwírá kagieníkům, wšsewatá maudrost že řjdi ku spasení osudy nasse: nemůželeč těšiti, blažiti, radosti pozdwihowati srdce nasse — ona gest pramenem dokonalé radosti nassj. Awšak nemněte že bych neměl wjce důwodů na dotwizení slow mých. Wjra zagistě, kteráž ugířstuge nás, že gest Bůh nassim otcem ručj nám rovněž i za důstognost dušse nassj. A kdo z nás nezaplešá, powážili gaka gest důstognost dušse geho?! Bůh, — tak nám káže wjra — Bůh stwořil dušsi k obrazu a podobenství swému; Bůh Dtec dal za nj Syna Swého; Syn Boží přihlásil se k nj co bratr k sestře své, dal za nj život a wycedil krew, zůstawil gj tělo a krew swau za pokrm a nápoj nesmrtedlnosti. Duch Swatý pak rád přebýwage w nj, nestítj se býti ochrancem, rádcem, chotěm gegim. Ano, B. M., na ten způsob ugířstuge nám wjra Kristowa důstognost dušsi nassich: a křesťan wěda čjm gest, gaku cenu má do sebe dušse geho, by nad tjm negáfal: křesťan by newelebil wjru swau co pramen radosti své? Ano, D. D., wjra gest pramenem radosti, neboť ona mimo to ručj nám, že na nás čeká, že gest život věčný. Neboť nenjliž to wjra, kterauž nabyli gsme bezpečné gístoty, že i když se tělo w prach rozsype: smrt netkne se dušse nassj nesmrtelné, a dušse setká i shledá se opět s dušsi na věčnosti? — A hle, mněť nelze wyslowiti: wy wšak snadno se domysljte, gako mnoho útěchy leží w gedině této prawdě. — Dítě, synu, matko, dcero, manželj, chotj, přjtelj wy byste zagásali potěchau, kdyby wám zwěstowal člowěk, že nebožtj gehož oplakáwáte žiw gest, žiw bude na věky: anželem zdál by se wám posel s takowau zprávou: a gá bych wám doličowati směl, že gest wjra, kteráž to činj, pramenem radosti pro srdce lidské? Gá sám stýdětj bych se musil, kdybych děle slow šířiti směl. Napowědew, připomenuw toliko, co hlásá wjra o Bohu, o dušsi, o životě věčném, tjm cele gslem ugířtěn, že nebude, kdož uwážiw náležitě slowa má, newelebil by gj gako pramen radosti dokonalé. Awšak pramenem tjmto přestala by tobě býti wjra Kristowa,

kdyby gj se zároveň k druhému žřidlu žřetele swého neobrátil. A tážeš se, které by to bylo? — Gestj gim

2) čisté swědomj. Nebuduť se tu swědků domolawati, postačj mi připomenauti, co před wěky gjž slowy a saudy Swými potwrdil Bůh. Gak do bre bylo Adamowi w rági, wj každé dítě. A mám snad řjci wám, gak dlaho radostj tauto oplýwal? Pokud zůstalo srdce a swědomj geho čisté. Aterak se Dawid weseljwal za dnů mladosti své, doswědčuj nám krásné geho žalmy. A mám připomenauti wám, gak dlaho trwalo blažené toto žiwobytj geho? Pokud neposkwrnil srdce sšeredným hříchem! — Ano, D. D., hřích, kterým poskwrněna býwá dušse lidská, byl od gakžjwa gest i bude na wěky wrahem blahého pokoge, záhubau wšseliké radosti dokonalé, gest semenem z kteréhož zármutek a žalost, hoře a bjda se kljčj a wzrůstá. Aneb nenjliž to Bůh sám, kterýž dokládá: »Nenj pokoge bezbožným.« (Zsa. XLVIII. 22.) Nenjliž to Bůh, gežto naopak ugířstuge, že »djlo sprawedlnosti gest pokog?« (Zsa. XXXIII.) Nebuduť na pamět uwoditi wám příklady z pjsm swatých na swědectwj a dotwizení slow Páně: ohlédněte se w žiwotě — nahlédněte do sebe a nagdete gich hognost. Komu hryže na swědomj čerw hříchů, s kým gidá, sedá, chodj, na lože se klade wědomj zpáchaných neprawosti muž sice opjgeti se rozkossemi tohoto swěta: prawé, dokonalé radosti ale při něm nikoli nenagdeš. Awšak což medlé blažj srdce, a radostj pozdwihuge dušsi oněno panny chudé, osíralé, opuštěné? Čjm se to potěšugj onino nuznj chudáci, gežto při wšj swé práci gedwa na chléb wydělagj pro sebe a dítě swé? Čjm to, že utrhačnými gazykň lhawých podwodníkůw zlehčený onen saused, slůha, pán, utěšené mysli nepozbyl? Kdybys gim do wniti: nosti dušse nahlednul, seznał bys, že gest to wědomj čistoty srdce, zachowalosti před Bohem, wědomj newinnosti, ctnosti. Sw. Lidwina přes 30 let stráwila w bolestné nemoci: sám otec na ni žehral, bjda se wšech stran gj tiskla: čjm to tedn, že nepozbyla pokoge a utěšené mysli uprosřed bolesti swých? An, pramenem útěchy bylo gj wědomj, že čistá gest dušse gegj od hříchu. Sw. Frantisseľ umjral na pustém ostrowě: palčiwé bolesti se zmohly po wšem těle: awšak mjr neopustil dušsi, gasnostj stkwěl se mu zrak: čisté swědomj bylo mu pramenem mjr, gasnosti, radosti, kteráž geg prowázela w žiwotě a wěrnau mu zůstala na loži smrtelném. Než, nač bych děle šířil zbytečně slow? pjsmo swaté a wšsečen žiwot náš, letopisowé minulých a přítomných wěků dotwruzuj žtetelně, že gest swědomj čisté skutečně pramenem prawé dokonalé radosti, a sice tjm hogněgšjim, čjm wjce w něm láska Boží zmohla se. Ano, D. D., nad giné hogněgšjim, nepřebzaným pramenem, z něhož prawá dokonalá radost se přjstj gest

3) láska Boží. Nemohu, nebudu wám to

mnohými slovy dokazovati, B. M., wěc ta zagisté mluví sama sebou. Wím že gsau wám dobře powědoma zaslíbení Kristowa, genž dj: »Milugešli mne kdo řek Mau zachowáwati bude, a Otec Můg bude geg milowati, a k němu přigdeme, a přibytěk u něho učiníme.« (Jan XVI. 23.) Z neleželi we slowech těchto žetelné swědectwí prawdy slow mých, když dokládám, že gest láska Boží nad jiné hogným pramenem dokonalé potěchy a radosti? Když wzegde slunce na oblohu: zdaliž se nerozhází z něho teplota i swětlo na wše strany? Nawstijw-li přítel přítele, možno-li aby se newjtali s radostí? Přigde-li dobrý otec k wěrným dětem svým: zdaliž se neweseli wděčná srdce gegich? Ano, D. D., radost zplozue příchod slunce, přítele, otce: a gá bych dowoditi směl, že příchod samého Boha we srdce lidské naplniti ge musí radostí nebeskau? Toť ge zgewné a žetelné samo sebou. A ten mocný magnet, kteráž Boha do srdce lidského táhne, tu swatau lásku, kteráž důstognau činí dussi naši, býti přibytkem živého Boha, býti předmětem obzřádní Jeho milosti, kdož by gi ne nazwal pramenem účechy a radosti? Učinili to wšickni swatí od počátku Cirkwe až po dnešní den. Gako gedněmi ústy hlási se wšickni k slowům sw. Bernarda, genž wece: »W prawdě sladkým, utěšeným pokrmem gest láska, onať zagisté pozdwihuge umdlelé, posiluge sestrblé, potěšuge smutné;« Reginald než sw. Tomáš uť wšickni, wyznáwagce: »Žiwotem srdce gest láska.« Awšak nám netřeba slow; kde lze na skutkové ukázat. W zármutku byli apostołové, když jim předpowjdal Pán odchod Swůg k Otcí; awšak láskou Boží obrátil se zármutek gegich w radost, kteréž žádný neodgal od nich. Sw. Petr a Jan dani byli do žaláře: awšak oni se weselili, že jim dano trpěti pro Krista, trpěti na důkaz lásky své k nebeskému mistru swému. Sw. Pawel přestál nesnázi, protiwenstwj a nátišků, že až užko slyšeti o nich, nesčíslný zástup mučedlníků Božích trýznění, mučení, katowání byli s mistrowskau ukrutností: a předce ani na mukách, ani w žalářích, ani na porawách nepozbyli utěšené mysli a radosti, kterauž jim srdce naplnil Pán pro lásku gegich. Ano, D. D., že hořela w nich láska k nebeskému Pánu: byla radost gegich dokonalá, kteréž jim ani pronásledowání, ani potupa, ani muky, ani smrt nedowedly odegmaut. A tomu-li tak, B. M., na gewě, na bledni gest, že lásku Boží slusně za pramen prawé radosti musíme pokládat. A musíme-li to wyznat, nač bych wás, D. D., děle meškal? nač děle rozbíral, o čem nikomu giž pochybowati nelze? Že wšickni, což nás koli na tomto swětě, radostí sobě přegeme i hledáme: gest wěc gístá. Že není wšecho radostí což se nám gi býti zdá, zkusenost nám hlásá. Z kterých ale pramenůw prawá, dokonalá radost se prýšší, ukázal gsam wám. Nuže, nedleme! Wědauce kde lze nagiti účechy,

radosti, blahoslawenstwj, pospěšme wšickni ku žřidlám, z nichž prýšší prawá slast pro dusse naše. Wjry Kristown se držme, swědomj čisté od hřichu ostrjheyne, w lásce Boží wytrweyne, a každým dnem w ni se rozmaheyne. Kdo se we swětě porozhledl, dobře wí, že od wěkůw giž ušluge nepřítel, našeho spasení aby odwrátil od wjry, ctnosti, lásky Boží člowěčenstwu. A kohožtě tagno, že se mu w té věci giž mnoho powedlo? Či mám připomínati wám, D. D., na nowo, kterať se wjře rauhagj nešťastnjci, genž gi neznagj — kterať posmjwagj se ctnosti kteraž ne náwidj, kterať w slepě nenáwistí swé pozdwihuge proti samému Bohu blasy a ruce swé nehodnj tworowé Geho? — Ach, nežádejte toho na mne, B. M., abych lčil wám žiwými barwami obraz, na kteráž bez bolesti, ať nedjm bez pláče pohlednauti, ale brž ani pomyslití nelze. Nežádejte toho na mne, ale raděgi sami učinte, oť gá we gntěnu Páně prosjm, žádám, zapřisáhám wás. Gá wám ukázal prameny wšij blaženosti — gá wás přeswědčil, čím gest nám wjra, čisté swědomj, láska Boží. Nuže, deytež před swětem důkaz, že prawda Boží wám hlásána nebyla nadarmo. Nechať se wztekagj a sápagj přewrácenci proti wjře Kristowě, nechať si nastawj modlám hřichů swých stánky a oltáře, nechať si dělaj z Boha a lásky k Němu smjch. Wj, D. D., nedejte se slowem ni příkladem gegich pomámiti. Měgte útrpnost s nimi, a pokud wám nelze odwrátiti ge od cest gegich zlých, neustáwejte modlití se za ně, sami pak tjm horliwěgi k wjře se zneyte, ctnosti se držte, Boha milugte. Swět pomine a žádeš geho: Bůh ale gest i žůstane na wěky. Blud a rozkoš swětské rozplynau gako dým — wjra, ctnost a láska Boží přečkagj nebe a zemi, žústanau na wěky. Z přigde čas, kdež bēdowati budau ty, kdož si nynj z Boha, ctnosti, wjry dělali posměch. Přigde čas, že Pán w swém slito wání vyplnj celé připowědi swé, a dá wám radost, kteréž nikdo neodegme od wás. Amen.

Zlatá zrnka.

Nač se člowěče! sháňš po tolikerych věcech, i hledáš statkůw pro duši swau, rovněž tak jako pro tělo? Miluj to jedno dobré, w němž jest wšecho dobré — a na tom dosti.

Sw. Augustin.

Chceme-li se ustawičně radowati, máme k tomu mnoho příležitosti. Uchopíme-li se zajisté ctnosti, nic nás nebude rmautit.

Sw. Jan Zlatoustý.

Láska jest tau nejsladší mannau.

Sw. Bernardin Sen.

Těch, kdožkoli jsau w pokoji s Bohem, a weždy z celého srdce říkají Otcí: Buď wůle twá! nezmohau nižádné bōje, aniž mohau jim uškoditi nátišky.

Sw. Leo.

Na zemi boj tobě člowěče! ustanowen jest, a w nebi dá se ti koruna. Několik dni jest ti bēžeti, a wěčné odplaty dojdeš.

Sw. Jan Zlatoustý.

Strasti nepominau, pokud nezamiluje sobě každý to, což mu proti wůli jeho nemůže odňato býti.

Sw. Augustin.

Sw. Justin, mudrc a mučenník.

(*Kicell w prwni połowici druhého století křesťanského.*)

(Pokračování.)

Maudrému zkaumateli snadno přijde na mysl, žeť to wěc možná i slušná, aby ten, jenž člověku život a bytnost dal, rovněž si ho také všimal, k němu se hlásil, zláště pak tomu, jenž dychtí bližší poznati půwoda swého, opravdu se zjewil. Tim způsobem pak dozwi se každý snadno a bezpečně i o Bohu i o swém určení a konci. Nebo kdož medle může mi lépe powěditi, co jsem, proč jsem na swětě, nežli právě ten, kdož mne na swětě mítí chtěl? Půwodce a stwořitel můj wi dojista, proč a k čemu mne stwořil. Tak saudi téměř každý maudrý člověk, pokud o sobě a o Bohu maudře rozjímá, hodlá. A kdo takto myslí, bezděky pak na tom ustrne, že by nehodné, opowážliwé a rauhawé bylo, domýšleti se o Bohu, že si newšímá swých rozumných tworů, a tudíž že by jenom někteří, jimž totiž wolno, celý život obětowati hlaubání a mudrowání, známosti Boží dojiti mohli.

Že řeč podiwného starce u Justina podobné myšlénky wzbuditi musela, widíme z následků. Prahna žižní po prawdě, jmenowitě po poznání Půwodce a Pána swěta, padl na kolena, i modlil se dle rady starcowy k Tomu, jehožto poznati až posud nadarmo se snažil. Pak šel, zaopatřil si, a pilně čel nejprwé pismo swaté, a jiné náboženské spisy. Jak mile počal swaté pismo čisti, pocítil, kterak mu duši jakýsi oheň rozpaluje, a láskau k prorokům rozněcuje. Kdo prawdu hledá, muž ujistěn býti pomoci Páně. Bůh zajisté dáť mu swětla, aby prozřel. Justinowa bystrá mysl nemohla přehlídnouti, že w celém písmě swatém panuje auplná jednota a srownalost. Ačkoliw ti, jenž je psali, mnozí a w rozličných časech a okolnostech žiwi byli, shledáwá se w jejich wyučowání wždy jeden směr, jedna prawda. Wěřilit jim sawěci, poněwadž Bůh na dotwzení prawdomluwnosti jejich diwy a zázraky činil. Wěřilit jim wzdálání potomci, poněwadž widauce wěrné wyplnění jejich proroctwí, musili je uznati za prawé wěstce Boží.

Justin obíraje se s písmi swatými, bezděky obrátil zřetel na křesťany. Blíže se k nim, a všimaje sobě jich života, diwiti se musel jejich srdnatosti a setrwalosti u wyznání wirů swé i w těch nejkrutějších mukách. I di sám u sebe: „Nelze nikterak, aby křesťané, jdáuce tak srdnatě té nejobolestnější smrti wstříc, takowých neprawosti se dopauštěli, jako se o nich wyprawuje.“ Šetře pak života jejich, přirownáwal mrawy jich k životu jejich protiwníků, a tudíž poznal, že lidé

rozpustili a newázani, pronásledují newině a následowání hodné. Ze života křesťanůw saudil, že musí dokonale býti jejich učení, zároveň ale znamenal, že wšeliká neřest a rozpustilost života předewším w přewráceném smýšlení pohanských mudrců a básníků nachází swobody a i podpory.* I zasadil se o to Justin wšelikau péči, aby se s učením křesťanské wiry důkladně seznámil. Čím wíce zjewené učení poznáwal, tím wíce námitek mizelo, tím jasněji nahlížel, že mudrowání pauze lidské jest obludné, a tím wíce se duch jeho pokojil, až konečně zataužil po křtu swatém, kteréhož se mu i dostalo.

Byw pokřtěn, o to dbal, by jména „křesťan“ wždy se zachowal hodným. I honosil se tím, že jest křesťanem. Žádost jeho srdce a wšeliké wynasnažení směřowaly jedno k tomu, aby jej každý již i s toho nejmenšího hnutí za takowého poznal. Neměť bázně před nepřátely, jenž křesťany tupili, lhauce o nich wěci zlé, aby je, nezapřau-li Krista, mučiti mohli. On prošel Egypt a mnohé Asiatské krajiny, rozsiwaje wšude símě sw. náboženstwi rozličným národům; konečně dostal se do Říma. W tomto welikánském městě zarazil školu, w kteréž wyučowal prawdě Kristowě.

Za oněch wěků byl, jak wůbec powědomo, Řím hlawním městem nesmírné říše Římské. Ze wšech končin swěta byli tam lidé wšelikého druhu: mudrcowé řečtí, učenci židowští, hwězdářowé chaldejští hemžili se tu, jako o záwod uředlníky rozmanitými způsoby wůkol sebe shromáždjujice. U prostřed podiwné této směsice rozmanitých oněch žiwů powstal sw. Justin, aby zwěstowal učení Kristowo, kterýmž byl sám dosáhl jistoty, prawdy a blahého pokoje. Zachowaw plášť, jakowýž onoho času mudrcowé nosiwali, jal se hlásati a hájiti proti důmnénkám mudreckým a námitkám židowským wiru nebeského Mistra. Mámeť nejedny důkazy jak mocně působil wázným slowem swým mámeť po dnešní den pisemné památky ducha, učenosti a horliwé lásky jeho ku Kristu.

Justin neopomenul swau hlubokau učenosti a znamenitau zkušnosti též bojowati pro prawdu a rozšíření pisemně sw. náboženstwi křesťanského, a jest po apoštolích a uředlnících jejich prwní spisowatel církewní, od něhož se nám ač ne wšesky, předce však mnohé důležité spisy až podnes

* Podobné mudrowání kazi mrawy a pokoj mezi námi. Nynější; libomudrctwí newí obyčejně nic o Bohu, nežli nanejwýš že jest jaký jest, jak se nám zjewil, co činí pro naše duchowní wzdlání, co učinil pro blaho a spasení naše, a t. d. o tom nemají ubozí a nechťi mítí, ani tušení. K takowému smýšlení příkrade se u učitele neb posluchače pýcha, a ten pak řekne: »Nač myslí swau přijiti nemohu, prawdau není.« S tím ale býwá již celá wíra, jako wywřácena we srdci, w kterémž nebyla ještě auplně zakořeněna. Což pak lze wymyslit, co Bůh a jaký jest, jak se zjewil a co krom přirozeného pořádku zwláštního pro nás učinil?

zachowaly, klademeť tu jich obsah. Spisowé tito jsau žiwotným ohlasem wiry prwotní Církwe, žadacím rukojemstwím učení katolické naši wiry, zreadlem žiwota, mrawů křesťanských.

Na krátce po swém pokřtění vydal Justin *list k pohanům*, udáváje w něm příčiny, pro kteréž modly opustil a k prawému Bohu se obrátil. Wyložiw tudíž důwody wiry Kristowy, srdečně wyzýwá wšecky pohany, aby následujice jeho příkladu, učení o prawém Bohu přijali. Zakládat pak sw. mudrc náš slova swá zláště na tom, že učení křesťanské wiry není tak jako pohanské bohoslowí, sepsáno od básníkůw, od mudrcůw nebo-li řečníkůw, ale půwod swůj že má z Boha, wěřící k nebeské ušlechtilosti wzdeláwá, zbožné činí, a k blahé nesmrtnosti přiwodí, od země odwracuje a k nebi wywýšuje, od náruživosti uzdrawuje, a srdce auplně naprawuje. „Toť jest příčina,“ dokládá posléze, proč jsem se změnil. Pojďte za mnau; a uče se, čemu jsem se naučil. Já býwal druhdy co wy jste posud; nepochybujte, že budete podobně, což já nyní jsem.“

W jiném *listu* napominá *Řeky*, aby rovněž jak on učení křesťanské přijali. Prohlédaje k tomuto záměru swému, poukazuje méně wzdelaným na básníky, ježto se pokládali za půwodce jejich dosawádního náboženstwí, a wytyká jim, žeť to příliš směšné, mítí za zakladatele náboženstwí lidi, kteříž jako Homer, Hesiod a jiní tak nehodné až i hanebné věci o bozích psali. Proti mudrcům pak twrdil, že nelze nižádného z nich mítí za učitele w náboženstwí, jelikož při nesmírné rozličnosti náhledů a mínění osobních, jeden druhého učením swým poráží. Odtud ale dowodí Řekům, že nemají naděje, aby se u swých učitelůw mohli dopátrati prawdy, a radí jim, aby prawdu hledali u prorokůw, jenž přednější jsauce wěkem nad mudrce a básníky jejich, učili toliko wěcem, zjeweným od samého Boha. Na to pak twrdí, že pohanští spisowatelé powědomí o Bohu a jeho službě, jakož i některé jiné prawdy, vlastně z knih Mojžišowych a prorockých buď přímo anebo prostřednictwím jiných lidí přijali, a nemajice auplného poznání zjewené prawdy Boží, nedozralým mudrowáním je zpotworili. Konečně radí Řekům, aby odřeknuwše se swého bludného náboženstwí, přijali křesťanské. Napominaje k bedliwému, pilnému čitání sw. pisem, dáwá na rozum, aby w těchto knihách nehledali krásy w psaní a ozdobnosti w řeči, nýbrž přede vším k dočteným prawdám aby přiložili srdce. Prawdy totiž, a sice jen ty, jsau podstatou a jádrem prawého náboženstwí, nikoliw ale libezná slowa, sestawená w ozdobnau a spolu zatemnělau jakausi řeč.

(Pokračování budaučej.)

Odměna dobročinnosti.

1.

W Čechách panuge, zláště u selského lidu ten pěkný obyčej, že se některé swátky znamenitějších swatých na polo swětjwagi. W takowý swátek, gde se totiž ráno na služby Boží, a ostatnj čas, gako giny wšednj den, wěnuge se práci. D gednom takowém polowičnjm swátku, — bylo to na den sw. Jana křtitele, — wracel se sedlák Wácslaw Dobřícký, s manželskau swau Lidmilau, z farního chrámu Páně D—ského k domowu. Byliť to spráwnj, dokonalj lidé: milowali Boha, wšjmali si bližnjho, a žili w sworném manželstwí. Nemagjce djtek, a uměgje dobře hospodařit, znali se na tom wýborně, gměnj swého, poctiwě nabytého, dobře wynakládat. Dni nezawjrali statek před potřebnými, nebyli lakomj anebo skaupj, aniž rozhazowali peněz marnotratně na zbytečné věci. Přede wšjm hleděli na to, aby se řádně zaplatily daně, a dobře opatření byli čeledi: nowé; co zbýwalo nad potřebu domácj, wynaložilo se na skutky milosrdenstwí. Žádný nuzný neodessel od nich bez pomoci, kde bylo potřebj, přispjwali hogně, častokráte sami i zcela pomohli. A to právě rád činjwal Wácslaw: člověka z bjdy wytrhnauti, býti půwodem geho štěstj, pokládal sobě za neywyšší blaženost. Při wšji swé dobrosrdečnosti býwal wždy weselé myslí, milowal žerty, ctil ale wysoce, i štetil počestných způsobů a zvyků swých předků. Wšfať náš poctiwý Staročech, — tak mu říkali sami sausedé D—štíj — nezawrhowal nikoli wšecko, co swět nowého uwáděl. Byla-li to wěc dobrá, býwaliť za gisté Staročech Wácslaw z neyprwněgšjch, kteříž se gi uchopili; on zlepšowal lesy, pole, luka způsobny a wzdeláwal ge nowými nástrogi; w chowání dobytka byl zkuffeným mistrm, on šťastně wčelarił, a zahrady geho byly ty neykrásněgšji w celém okolí. Mnohému ho naučily dobré a maudré knihy, na něž nelitowal nákladu; lecos dozvěděl se od ginych zběhlých hospodárů, s nimiž rád rozprávjwal. Když zwěděl o dobrém hospodářstwí, neměl stáňj, pokud ho newiděl. Častěgi wydal se na kolik hodin cesty, aby se na hospodaření rážnjch hospodárůw podjwal, a mimo to i sám co možná přemýšleł, bádal a zkaušel. Z toho widěti, že Wácslaw štetil času a pokračowal s časem, w gistých wěcech ale nebył by pro celý swět ustaupil od starého, gsa některých nowot uhlawnjm nepřjtelem. Sausedé geho mnozi a zláště saused Jan, počali u sebe měštký frog a panskau kuchyni uwáděti. A kam to přiwedli? W málo několik letech dostali se z Marnotratnic do Dlužjina. Zadlužjili se wšickni, a Jan, ačkoliw naposledy chybu swau dobře poznáwage, ku předesslému sprostému žiwetu mjinil se nawrátit, přissel předce o swůg zanedbaný statek, až pak konečně i to gedinké špatné pole, co mu zbýlo,

musil prodati. Wáclaw ale a Lidmila štátíli se gedno-
dusse po wesničku, hedwábnych a giných cizozemských
drahých štanin, šperkú a nepotřebných ozdób nená-
wideli. Na stúl gegich přišlo žijda kdy co giného,
než co dům, gať se říká, poskytuje; čistě a chutně
musilo to arcí býti připraveno, a w tom se Lidmila
wýborně znala, kořenj wšak a giné šfodliwé přisady
netrpěl gj Wáclaw w žádném gjde, kořalky nebo
rosolky nesměl po celj rok w geho domě nikdo ani
lįznaut. W hospodě ho newjdával žádnj, a nic se
mu tak neprotiwilo, gať když widěl, že mnozi da-
rebowé hned po kostele do hospody sobě zacházegj.
Co gim platno, nářkával, že byli w chrámu Páně,
gať užitek z toho magj? Wždyť w hospodě, we
šwětském hluku to ponaučenj, kteréž w kostele slyšeli,
ty nábožné city w dušj gegich probuzené, opět
potlačugj a mařj. A protož také wždyčj po škonče-
ných službách Božjch, a to obyčegně s manželkau
swau, rownau cestau se wracel k domowu do D—na
wesnice to, půl hodiny od farnjho chrámu Páně
wzdálené, leda že šj někdy letnjho času do swých
polj zassli, šhlédnaut, gať stogj obilj. A tak se také
štalo onoho dne. Sedlák Wáclaw, nawracuge se
z chrámu Páně, umjnil šj, do polj se uhnaut. Za-
štarow se, wece k manželce swé: »Lidmilo, neměla
bys chuti še mnau se podjwat na pole u Božjch
muť, co gsem kaupil před půl lětem u weřegném
prodagi?«

»Z půgdu mile ráda, Wáclawe. Přegj šj wšak,
aby se tam byla dobře udařila ta krásná pšenice,
co gšj tam našil;« ale —

»Co ale?« wšočil gj Wáclaw žertowně do
řeči, »zdá se mi chceš takowau zazpřjwat, gaťau zpřj-
wagj wšičkni šausedé: Wáclaw, ten zkusenj hospo-
dár, wywedl přj pěknj šausel, kaupj rolj wymřika-
nau, co gaťžjwa newydala ničehož, než šaukol a bo-
dláčj, pohnogj tu psotu swau neylepsšj mrwau, na-
weze tam wýborné země, orá, wláčj, sege tu neylepsšj
pšenici, co má na šypce, a potom myslj blážen, že
na té hubené pšíně přinese mu užitek šty, gať učí-
nilo šjmě ono we swatém ewangelium, gessito padlo
w zemi dobruu.« —

»Wáclawe, tak gá to umjnila. Wždyť pať wšj,
že býwám še wšjím špokogená co činjš. Wjm, že to
wždyčj býwá dobře. Rež, předce bych ráda wěděla,
proč gšj tu šspatnau rolj tak draho zaplatil, mohls
wěru za ten welkj penjz kaupiti mnohem lepsšj. Wšičkni
se tomu diwili, když gšj dwařáte tolik podal, než
bohathj Štěpán, a nechť prawdu powjm, gá sama
až posud w škutku newjm, proč gšj Janowí, který
ti někdy hrubě nepřál, tak nadháněl.«

»Právě proto, má drahá! gsem mu nadháněl,
že byl mým nepřjtelem; dobře číte těm, kteréž wás
nenáwidj, myslil gsem šj a že gsem dobře učinil, to
gišto. Chudáswi prodali dům, wšfecken dobytek, ná-

řadj wšfecko, i polnost mu prodali, že wšfeho mu
nezbylo nic, než to pole u Božjch muť, a i o to geg
chtěl připrawit ten necitelnj ničema Štěpán!«

»Arci, arcí, Wáclawe, hežké to od Štěpána
nebylo, že mu ge hned pro těch několik zlatých dal
do prodege; wždyť na ten dluh nečekal: geť newwětšj
bohác we wšj.«

»Wšfcliwé, hanebné to bylo,« — rozhorlil se
Wáclaw, »půgčowati mu napřed s lichwau, židowské
auroky od něho bráti, a potom nagednau z čista
gasna na něho dorážet, aby zaprawil dluh. Wěděl
dobře ten ničemnjk, že Jan peněz nemá: ale gemu
se zachtělo pole. To mi neugde, šaudil, mně ge dlu-
žen, mně se bude platit hotowými, a hotowých we
wšj mimo mě nemá žádnj, wšfecko ge to zadluženo,
a cizjm se to pole nehodj: komu tedy připadne, nežli
mně wěřiteli?«

»Wěru, šškaredj to člowěk, ten Štěpán,« při-
šwědčowala Lidmila.

»Šškaredj, wjce než šškaredj, — ššibal gest!« —
horlil dále Wáclaw. »Alle tenkrát se mu nepodařilo.
Na to bezpochyby ani nepomyšlil, že gá mu překazjm
bezbožnj záměr. Podává mu ten ššalíc genom to,
co mu Jan dlužen, ta rolj wšak, třebaš byla šspatná,
předce gednau tolik stogj, gá zaplatil ale dwařrát
tolik, a to se štalo za tau přjčinau, abych starému
Janu udelil almužnicku takowým způsobem, který by
ho nezahanbil za to, že mi co šaused wždyčj šsko-
djwal. Mně ho bylo lito, ačkoliv se šám swým
zpanštilým žiwotem do neššěstj urwhl, neboť gsem
zpozorowal giž po někajš čas, že šwé zpozdiłosti
oprawdomě želj.«

»Dobře gšj udelal Wáclawe, ale toho šškoda,
co gšj na pole wynaložil, to se ti někdy newypatj.«

»A co mysljš tedy Lidmilo, že gsem s polem
dělati měl?«

»Mohł gšj ho nechat ležeti ladem.«

»To bychom w Čechách poměřeli hladem,« hrozil
Wáclaw, »kdyby wšičkni tak gednali, gať byš ty mi
nynj poradila. Lidnatost se pořád mnozi, wýnos
nassich polnjch požitků neštaj giž k wyžjwenj wšfech,
musjme tedy každého kusu země zanedbané, a tudy
neplodné, — a nenj gich u nás pořjdku, — dobře sobě
wážiti; zpracowat ho, zasit, přičiniti se abychom wjce
ššlįzeli, tudjž pať se umensšila bjda, a my wšičkni
měli dost na wjživu. Na to gsem pomyslil, když
gsem kaupené a špusilé to pole wšemogně připrawo-
wal. Gá ge wzđelal, Pán Bůh požehná, pomůže,
dá děšš i šluněčko, a pole wydá užitek hognj.
A mimo to musjm ti řeci, že mám s tjm polem
gessitě zcela zlášštnj úmysl.«

»A gať? šmjmlj se ptáti.«

»A šnad byš nesměla? kdy pať gsem před tebau
co tagil a šřjwal?« Poslyš tedy: »To pole má
patřiti chudým, wšfecken užitek z něho obrátjm ku

prospěchu nuzných. Chci ho pilně vzdělávat, tak že negen bodláj a trnj, gafo posud, nýbrž něco lepšího bude vydávat, na něm se má uroditi skutek milosrdný; proto mi leželo na srdci, a nelitugu věru toho potu, který při úsilné práci na něm se meselil, vzdýti ho gistě widěl i požehná ho otec nebeský.»

W rozmluvách takových došli až k Božim mukám, podle nichž se táhlo w nově kaupené pole Wácslawowo. Překvapen w radostném pohnutí, spatřil Wácslaw na něm překrásnou pšenici, vysoká stěbla s bohatými klasy klonila se hluboce k zemi. Od té doby, co zde nebyl, vymetala se totiž pšenice až se srdce smálo.

»Hle! zvolal, tuť vládl ruka Páně, tuť widíš moc Jeho. Patrné to požehnání, — řekni, vyhodil-li jsem penjeze, hleď, budaui se mi fausedé gestě wysmjwat?«

»Ach, kdo by si to byl pomyslíl,« divila se Lidmila, že w té půdě taková pšenice se urodí. Před krátkým časem, gať jsme tu byli naposledy, bylo obilíčko nizaunké a řídke, wůkolnjm se rownati nemohlo, a dnes gest mezi nimi nekrásnějšj. To věru tu podiwu, nepochopitelné tomu, kdo sám newiděl.

»Lidmilo, Bůh nestlamal naděgi mau. Budu mu wděčným, a splnjm, co jsem přisljbil; wšfečen wýnoš pole tohoto dostanau chudj, ano, přidám k tomu gestě něco. Můžem to učinit, djteť nemáme a přjbužnj si tať až zemřeme, nebudau museti stěžowat na hospodaření nasše.

(Pokracowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Za posledních dnůw měsíce Dubna počala se nad námi obloha zlaté naší swobody kaliti. Dáwná zášť proti Židům propukla na nowo, a lid wšelijaký počal se rotit, až pak i některé nepořádky se zběhly. Upřímný vlastenec a křesťan nemůže se na takowéto věci díwati bez bolesti. Rocení a nepořádky podobné, nemohau býti leč na škodu milé vlasti, a drahé swobodě naší. Zatím owšem již pobauření mysli poněkud se utišilo — a Bohdá, že swátý pokoj, nerozum a zloba lidská již nezruší. — Wlastenci, křesťané mějte o to péči, ať kwete mir a swornost, řád, a swoboda mezi námi — ať zkwete národ, i drahá naše vlast.

Z Čech, (od Rakowníka.) Skromná přání wesnického duchowního pastýře. Přemýšleje na osamělém pokojku swém o náhlých a neslýchaných přewratech a opravách, jakowěz se několika dny w milé naší vlasti jak w každém ohledu, zvlášť ale, w duchowním žiwotě národu našeho udály, wolávám s přeplněným srdcem, s wřelau wděčnosti k Tomu, jenž dle Swé nepojaté maudrosti celé národy wychowává, a po rozličných cestách utrpení a protiwenství, k uslechtlejšimu wzdelání a k wyšší blaženosti přiwádí. Není tedy podstatného a skutečného stání w oswětě a blaženosti člowčenstwa! Zastawili se někdy který národ na swé cestě pokroku a zdokonalení, ano jde-li nazpět, býwá to jenom na oko. Zatím stanau se náležitě příprawy k rychlejšimu postupowání, a tudíž pak se wše opozdžené mnohonásobně nahradí! Skwělý důkaz důležité prawdy této nám podala w těchto dnech staroslawná Praha a wěrní synowé její, šlechtní

a rázni měšťané Pražští w swých žádostech, Jeho c. k. Milosti, dobrotiwému králi našemu *Ferdinandu* předložených, a díky Bohu! již i také wyslyšaných.

W počtu těch 11. článků se nalezá pod č. 6. tato sprawedliwá žádost: »Aby byla powolena swoboda wyznawačům každého náboženství.«

Musím se wyznati, že jsem nabyt té nemilé zkušenosti, jak se wenkowský lid wyplnění této žádosti lekal, a jak se následkůw obává, že prý teprw nyní potlačowán a utiskowán bude, že sw. náboženství katolické, ježto mu jest nade wšecko drahé »od jiných snad přemoženo, nýbrž i wywráceno bude.« Jest to patrný důkaz, jak málo zná obecný lid mocnost prawdy swého náboženství, kteráž w swobodném boji bez wášní wždy nejskwělejšiho wítězství si dobyla, a bohdá i dobude. Zpozdlá tato bázeň swědčí, jak málo pojál dobrý lid náš náboženství rozumem, jak slabě si jest powědom wybornosti a přednosti této swé wiry katolické, kteréž owšem před jinými při ní nalezáme. Jest tedy welice zapotřebí, zlášť nyní za času welikých pokroků, aby lid obecný w katolickém náboženství důkladněji než se potud stávalo, wyučen byl. Nejsnamenější kniha, w jistém způsobu téměř jediný pramen, z kteréhož lid na wenku (který, jak wůbec známo rád čte) wědomosti w náboženství nabýwá, je katechismus, a ten musí nyní bez pochyby znouwu wydán býti. Přál bych tedy, a daufám že wětší část mých bratří na winnici Páně stejně si přeje, aby katechismus přehlédnut, oprawen a rozmnožen byl, což by se rychle státi mohlo, jelikož mnoho wyborného k tomu cíli od duchowních jak na wenku, tak zlášť w Praze připraweno jest. Přejí z celého srdce, aby duchowní na wenku častěji *společné porady* miti, a na nich uwažowati mohli, co by k dobrému swěření jim duší, by co k swému wzájemnému wzdelání, k upewnění a rozšíření sw. náboženství směrowalo. Wsledky takowýchto porad předkládaly by se čas po času slawné konsistoři, a tudíž by o uwázení, potwzení a uskutečnění uznaných, wšestranně užitečných a potřebných věcí by se slušně žádati mohlo. Jsem přeswědčen, wšeobecný prospěch porad těchto brzo by se objewil. Žiwot církewní nabyt by wětšího a čilejšiho rázu, nowé spružnosti a síly. Prospěšnost a potřeba rozsáhlejší a obecné porady Církwe České čili sněmů církewních w Praze, byla by pak na jewě. A toť jest mé poslední přání. Jako wěrný syn milowané vlasti musím však připojiti k němu, oč wřele Boha wzywám. Bůh, wšemocný wladář swětůw oswěcuuj, weď, a sil ty muže, w kterých tak wznešené náhledy a snahy o blaho obecné, o swobodu, rownosti a swornost wzbudit račil. Až posud musí každý wěrný syn vlasti a swobody s radostí a chlaubau díwati se na staroslawnau naši Prahu. Bůh sám račiz dáti, aby šlechtní vlastenci naši na počatě dráže pořádku a míru, tento weliký boj duchowní k šťastnému konci přiwedli, aby Národ Český po dwaustoletém útisku sebral se k nowému žiwotu. Swědom sobě národní důstojnosti swé, znouwu nabyté, hoden-tě Čech, aby owoce krásného snažení swého w pokoji mohl požíwati. Budeť to slušná odměna za dluhá utrpení jeho.

Fr. St. — r.

Z Morawy. Příprawa školních dítek k swaté zpovědi, a k přjímání nejsw. swátosti oltární jest jedna z nejdůležitějších úloh katolického kněze. Swět owšem nepoznává nýbrž ani netuší důležitosti její. Wěrný kněz ale wí dobře, že pauhé wzdelání rozumu k tomu nestačí, on musí zároveň srdce uslechťiti, k poznání sebe sameho je nawykati, z hlubin jeho city kajcnosti

nad poklesky wyluzowati, ba celau duši k blahým činům nastrojiti; ano, krom toho všeho swatý plápol božských ctností: wiry, naděje a lásky, na oltářích mladistvých duší roznititi. Kdo se o to swědomitě byl pokusil, wyznati musí, že k takowému dílu newšedních potřeba vlastností. Že k rozhárání srdcei pro jakékoli swaté prawdy nedostačuje pauhé rozumování, nébrž že k tomu zdařile napomáhají slawnosti a obřady rozličné, přesvědčila nás nejnowěji welikolepá slawnost na náměstí Swato-Wáclawském w Praze. Poslyšte tedy, M. B., co činíme pro naše ditky wenkowské přede dnem swaté zpovědi, majíce jich s pomocí Ducha swatého pro králowství Boží wychowáwati, abychom poněkud došli cíle, Bohem nám wytknutého. Na večer před kajicním dnem, sejdať se ditky do školy. Tu s nimi zpytujeme swědomí, pak se modlíwáme, potom zpíwáme swaté zpěwy, jako k. p. z hymnů: *Chwal Sione*, aneb: *Podlé kříže plná žele* a t. d., nebo z písní: *Hvězdy dvě* (o sw. Kryllowi a Methodowi), aneb: o sw. Janu Nep. *Swatý Jene, reku boží*; jindy zase: *Swatý Wáclawe, Anděle Boží strážce můj*; *Nejsme w Církwi osiřalí*, a t. d. Rowněž tak se střídají litanie. — W celé školní swětnici temno: tři wětší lampy kolem swatého kříže, a po jedné malé lampě hoří pod každým obrazem našich Českých a Morawských patronůw krom školního patrona sw. Aloysia.* Tím vším, jakož ze zkušenosti mluwíme, hlauběji wnikáme we srdce dítek, nežto možno, suchopárným rozbíráním w hodině školní dopadnauti. Držímeť se tu krásného příkladu našeho božského Spasitele, jenž milerád woliwal k rozjímání se swými drahými žáky dobu podwečerní, jako tam u potoka Cedrona, w údolí pod horau oliwetskau. Napomáhá nám zajisté i ono taužebné očekávání rodičů w hodině této neobyčejné, rowněž domácí pobožnost, téhož večera jakož se nadějeme wraucněji konaná; ba snad i blahé sny dítek, té noci wyluzené z duši, wečerní pobožností orosených. — Když pak uznáno, žeby dosti bylo, a vše powědino, což jim třeba wěděti, odcházejí ditky u wší tichosti domů, libájíce křížek z kaměne hory oliwetské. Na úswitě druhého dne hlediwáme předejiti miláčky swé s kličemi od chrámu Páně. Awšak stalo se již, že nás několikráte mnohá horliwá dušinka za tmy předešla, w chrámové sínci na nás čekajíc. Za to jich w chrámu Páně příliš dluho nedržiwáme, toliko přes ranní mši swatau. Z té také příčiny znamenitý počet našich dítek na wíce dní si děliwáme. Uložené pokání pokud w pauhé modlitbě záleží, u rozličných oltářůw, jako u sw. Aloysia, Wáclawa, Jana Nepomuckého, Bol. p. Marie, u božího hrobu, jiné pak modlitby z knihy u welkého oltáře wykonáwati rozkazující. Při ranní, před očima rodičů a známých, tělem Božím je krmíwáme, a kde se to dá, orodujeme za ně u matiček, aby dnes snidaničko jaké k. p. na swůj swátek miwáwají, dosáhly. Konečně nebud' nám za zlé pokládáno, díme-li, že dle swého srdce miláčkům swým jednau w letě společně školní radowaný přejeme, a mezi plésajícími půl dne rádi potrwáme, s nimiž jsme si w hodinách kajicnosti byli poplakali.

T. P.

* Zakládámeť sobě na tom mnoho, že máme we škole obrazy všech našich patronůw, též o národ zaslaužilých mužůw, králůw a jiných, aspoň w pozadí, aneb w siní školní, je-li školní budowa, jaká prawem býti má, čistá, prostranná a wkusná.

Z Němec. W Münstru powstal nový katolický spolek pro ochranu a znik kalolické Církwe. Směrem swým podoben jest Mohučskému. »Na zlaté roli swobody máť powstati budaucnost, prawí w prowolání swém půwodcowé této nowé jednoty,« swobodně má se již pohybowati tisk, swobodně jest práwo k spolčowáním, na swobodě jest wíra, na swobodě jest swědomí. Kdo medle směl by pochybowati, že wzácné tyto nám přislíbené swobody, mohau býti základem krásné a blažené budaucnosti? — Kdožkoli však to poznal musíť za přísnau powinnost pokládati, aby *nelenil*, alebrž snažně napomáhal, abychom byli důstojní a účastní požehnané budaucnosti. Za tauto příčinau jest přede vším zapotřebí, abychom dobře poznali, *co jest swoboda*, na kteréž nový dům wybudowati máme, abychom pochopili že *prawá swoboda* jediné s láskau k řádu a práwu spojena býti může, a že jen takowá swoboda přiněsti nám může spásu a hlahoslawenství, všeliká jiná však záhubu a zkázu. — Zároveň ale potřebujeme *sjednocnosti*, pokud chceme nabýti síly k důstojnému wzdělení swé budaucnosti. Na takových zásadách opírá se nový tento spolek katolický. Swobodu Církwe hájiti, swobodu všech wyznání brániti, jest jeho účel; každý katolik bezúhonných mrawů od 20 let může býti jeho údem; wydávání spisů w dotčeném na hoře směru, razšířování přijatých a prohlášených zásad, zakládání podobných jednot, jest owšem prostředkem činnosti jeho. Přáliť jsme katolické jednotě Mohučské, tato pak má již pomalu do 1000 údůw, — přáliť jsme jiným jednotám zdaru a zrůstu, přejemeť ho rowněž srdečně i nowému tomuto spolku Münsterskému!

Literní zpráva.

Děje národu Českého w Čechách a na Morawě, dle půwodních pramenů wyprawuje František Palacký. Dílu I. částka I. Od pruwěkosti až do r. 1125. Str. XI. a 407.

Od dáwného času newyšlo w milém jazyku našem knihy tak důležité a wyborné, jako jest slawné toto dílo. Počátkowé národu našeho a wiry křesťanské, slawné skutky a osudy našich otců, život našich knížat, našich swatých, Wáclawa, Wojtěcha, Prokopa, Lidmily, zrůst síly a sláwy české, to vše wypisuje a stawí nám p. Palacký tak plně, živě a krásně, že kdo by neznal, — dilem tímto pozná i ctití w něm musí mistra, kterýmž se honositi může i bude Český národ náš. Než místo širšího, zbytečného wychwalování stůj zde jen upřímná žádost upřímného srdce Českého, aby každý čtenář těchto listů o to se postaral, by se mu kniha tato do rukau dostala. Nemůže-li ji sobě kaupiti sám, wybídni k tomu přátely a sausedy, složte se a kupte ji sobě. Neměloť by zajisté, ať wice nedíme, w Čechách a na Morawě býti ani jediné obce, kdež by děje národu našeho neznali, — a této knihy neměli. Jest sice wydána latinským písmem: neumiš-li laskawý čtenáři tauto literau dobře čísti, přiuč se tomu — nebudeš toho jistotně želeť. Takové sprawedliwé, důkladné a pěkné kroniky jsme neměli. Kdo přečetl první díl, nebude se moci dočkati druhého. Bůh nám zachowej učeného p. spisowatele, aby se žádost tato w krátce vyplniti mohla.

VI. Příloha k „Blahověstu.“

(Číslo 25.)

Církevní zprávy.

Z Prahy. Radostnou nám Čechům novinou jest to, že náš Leo hr. Thun, výtečný i co vlastenec i co křesťan, jest již v Praze, jest mezi námi jako *president Českého gubernium*. Heslem jeho jest od dávných let: *»Bůh a pro Boha vlast!«* Bůh buď s ním, Bůh sám ho ved', osvěcuj, podporuj. Národ náš má plné právo i může směle mnoho dobrého se nadíti do působení věrného tohoto syna svého. Bůh dej, ať se vyplní naděje naše!

Z Peruce. S radostí vítala všechna země Česká nowau swobodu naši; Perucká obec však vzdělala již pomník důležité události této, a spolu dokázala že jest, že chce býti křesťanskou obcí. Železný, pěkně pozlacený kříž, postavený před chrámem, jest pomníkem tímto. Kněz i nekňez, jak nám přítel náš oznámil, úředníci i občané, rodiče i děti, hospodářové i čeledi, všickni složili k tomu ochotně peníze, a v neděli první po velikonoči slawili posvěcení tohoto památníku. Bylo sice deštiwo, bylo bláto; nic však méně celá Peruc shromáždila se k utěšené slavnosti této. Naše staroslavné písne: *Hospodine pomiluj ny a Swatý Wáclawe*, rozléhaly se ze srdci zbožného lidu. U samého kříže učinil pak p. far. Perucký *Fr. Daneš*, k lidu řeč, kterauz zajisté mnohé dobré seménko padlo do srdce Peručanůw. Jsmeť tomu powděčni, že se nám řeč tato do rukau dostala. Nadějice pak se, že přijdeme wděk milým čtenářům svým, klademe ji v našem časopisu. —

Drazí osadníci! Swaté jest wám to místo, na němž jste se shromáždili. Sem přicházíte každoročně, abyste vzdělawše w potu twáří swá pole, wyprosili sobě u Otce na wysosti, aby požehnal wám, swým dětem, požehnal waši práci, požehnal waši přičinlivosti. Tady woláwáte každoročně we jmenu Ježíše Krista o zdar chleba wezdejšího, o úrodu země, o potřeby, bez nichž nelzelo by se wám radowati na tomto světě, bez nichž nemůžete přispěti k obradowání swých bližních, bez nichž hyne takorika weškeré blaho pokolení lidského. Zde konáwáte každoročně modlitby swé, aby milostivý Bůh odvrátil od was, cožby štědrý dar jeho wám pokaziti, odníti a ztrpěti mohlo, cožby wám w pokojném užíwání jeho bylo na překážku, cožby was nowých milostí Božích učinilo nehodné. A ai, několik dní jest teprwa tomu, co jste tuto výroční pobožnost swau zde wykonali, a již opět w slavném průvodu, se zpěwem a modlitbau, přisedše sem zastawení zde činite. Jaký jest aučel dnešního wasého příchodu, na toto drahé místo, jaký cíl waši pobožnosti? — Wy jste se upamatovali, že w tomto roce *mimo semeno*, které jste wysili na swých rolich, milosrdný *Bůh rukau* dobrého krále wasého do země waši položil jiné simě, z něhož dočkati se máte blaženějších časů, — a *tomuto* semenu žádáte zniku a zdaru, Božího tepla a swětla, wlahy a wšelikého požehnání; wy žádáte, aby žádná opowážliwá noha nepošlapala tu Boží satbu, již nazýwáte záwdawkeni swobody swé; wy žádáte, aby ze slowa královského wyrostl wám strom, jehož kwět wydává libeznau wůni tworům rozumným a ctnostným, jehož ušlechtilé owoce přístupno má býti všem lidem dobré wůle; wy žádáte, aby strom waši swobody nebyl zlomen a z kořene wyvrácen nižádnau baurí, ale aby zdravé wětwe

a ratolesti swé naporád wíce rozkládal a jimi kryl i chránil swatá wasa práwa. A proto sem opět přicházíte, a nowau zvláštní pobožností zaswěcujete toto místo, chtíce zde postawiti památník swé wděčnosti Slitowníku nebeskému za prokázanou wám 15. Března w tomto roce milost, podali jste si sworné ruce, aby jste neohlédajíce se na staw, wykonali skutek, jako-wýž hoden jest synů swobodných swobodné vlasti; předstawený i podřízený, hospodář i čeledín, otec, matka, syn a dcera, stařec i děcko všickni přinesli jste ochotně a radostně oběť k wystawení tohoto *sw. kříže*, kterýž nyní ozdobuje obec waši; všickni chtěli jste *wlasti* swé osvědčiti, že jste citelové *Toho*, jenž slowem, žiwotem i smrtí bojował pro swobodu lidskau, nepřestal skrže 18 set let okowy ubohých otroků lámati, jenž chtěl i chce, abychom byli všickni stejnorodí synové Otce nebeského, dědicové králowství jeho. Zde u prostřed swé obce chtěli jste weřejným skutkem učiniti před swětem weřejný slib, že swobody swé užíwati budete, jak was tomu učí we swém zákoně půwodce a zakladatel wší swobody *Ježíš Kristus*; wy jste chtěli učiniti slib, že ji užíwati budete k swému zdokonalení, k odstraňování všeho zlého, cožkoli na naše pokolení uwaluje bídu, k zakládání, uwádění a opatrování všeho, což jest spasitedlného; užíwati ji budete pro rozmnožení cti a sláwy Boží, cti a sláwy swého národu, swé vlasti, cti a sláwy swé obce a Církwe. Zde na tomto místě, okolo něhož kráčíte do *chrámu* Páně, na blízku chtěli jste míti kříž, aby *Kristus* was pamatoval, na slib was weřejně učiněný, aby was pamatowáním tímto pohnul k častému zpytování swědomí swého, zda jste wěrně se zachowali dle tohoto slibu swého, pohnul was k ozelení každého pohoršení proti němu, pohnul was k obnowování dobrých předsewzetí a tudíž připravowal srdce was k službám Božím. Zde na tom místě, nedaleko školy dítek wasich chtěli jste, aby stál *kříž Božského mistra, nebeského učitele*, aby tudíž častěji wám zněla w uších slowa jeho: *»Nechtež dítek ať jdau ke mně!«* — Běda tomu, kdoby pohoršil jedno z maličkých! Nebeským tímto učitelem wasím chtěli jste častěji upamatowání býti, že základ všeho budaucího štěstí naši poznowu oziwle vlasti jest mládež w bázni Boží a wšelikém užitečném umění wychowaná, chtěli jste upamatowání býti, že ditky wasa prospíwajíce wěkem, prospíwati musejí též maudrostí, milostí u Boha i u lidí, že ozdoba wasich dětí nesmí býti jen hladká twář a pěkný šat, ale předewším slíčné mrawy a ctnosti, dokonalosti duše. — Zde nedaleko od místa, na němž wasa dospělejší mládež, odrostlejší synové a dcery wasa, weselosti se oddáwají, chtěli jste mladým srdcím *Kristem Ježíšem* připomenauti, že slušno owšem křesťanu radowati se a weseliti na tom světě, radowati ale a weseliti se w bázni Boží, bez ublížení tělu a duši, radowati se jako na odplatu za pilné práce, weseliti se pro nabytí nové síly k novému dílu; připomenauti jste jim zde chtěli, že každá hříšná radost, radost která dnes bawí a w krátce bolesti přináší, nejwětší nepřítelkyní jest wší swobody, začátek jest nejhoršího otroctwí, tisícerych neřestí a bíd, pod nimiž pokolení lidské vzdychá a krwácí; připomenauti chtěli jste jim, že ničím tak snadno ztratiti nemůžeme, čeho jsme nabyti, jako nepravostmi k nebi o potrestání wolajícími. Zde

na blízku obydlí duchovních *pastýřů* vašich chtěli jste důkaz dáti, že srdce vaše otevřeno jsau k přijímání každého poučení, každé rady, každého potěšení, které *we jmenu Ježíše Krista* vám přináseti budau vůdcové vaši po cestě života, že nepohrdnete hlasem jejich, když vám pod křížem tímto v nynějším čase připomínati budau hlas Otce nebeského: »Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo, *Toho poslaďte!*« když vás napomínati budau k *lásce*, která dobrotiwa jest a snáseliwa, křivdy nečiní, nenadýmá se, neraduje se ze zlého, ale z dobrého, všecko trpělivě očekává.« — Zde na blízku obydlí své posawadní *wrchnosti*, chtěli jste osvědčiti, že *wděčnost*, které vás *Kristus* učil, nepřestane býti nikdy ctností vaší, že nikdy z paměti nepustíte, co dobrého se pro vás kdy učinilo, co dobrého se obmyslí, že každý důkaz lásky zapíšete hluboce do svých srdcí. Ó přijměte draží! wrauci mé díky za takovýto krásný příklad, který jste dali we své vlasti, za radost, kterauž jste tudíž způsobili mně. Bůh nemůže jinak, než se zalíbením patřiti na zbožnou mysl vaši, nemůže leč žehnati takowému šlechetnému počínání na začátku swobody vaší, takowému veřejnému osvědčování se před národem celým. We jmenu Ježíše Krista začali jste *nový* svůj život občanský, we jmenu Jeho pokračujte dále, we jmenu jeho setrvejte, neb kdo setrwá až do konce, ten spasen bude. Zachovejte sobě čisté, nepoškvrněné jméno u prostřed všelikých událostí, které před očima vašimi se dějí, aby zaznamenáno býti zasloužilo co *čestné* jméno w knize příběhů našeho milého národu Českého, aby jedenkráte potomci vaši w ní čísti mohli s plesáním o vás, svých otcích, jakými ctnostmi jste se stkwěli. A aby se to stalo w skutku, poklekněte se mnau na kolena a posvěťte společnau modlitbau místo toto, *by po všechny časy zůstalo okem vaší obci, hlasatelem vaší zbožné mysli, strážcem vaší pravé swobody. Amen.*

Z Widně. Pominulého postu měl slavný kazatel *Veith*, rodem z Čech, kázání w chrámu Páně u dwora. Daw lidu byl nesmírný — a kněz *Veith* mluwil směle i neohroženě jako Jan Zlatoústý, ukazuje mimo jiné, kterau měrau by swobod dobytých, s prospěchem pro obec a ku spasení duší užiti náleželo. Bauřliwým Widenákům, nelíbily se však prawdy, kteréž jim na srdce kladl apoštolský kněz, a počali hroziti, že dowedau dáti mu zámek na ústa. Než, výborný *Veith* osvědčil veřejně, že jest hotow každé okamžení krwí swau wydati svědectwí prawdě. Jinak ale působila kázání tato znamenitě. Německý jeden spisowatel a učenec, Dr. S. kterýž přišel do Widně zakládat sbory německo-katolické, byl také na kázání. A hle, po kázání wyznal: »wypadá-li to s náboženstwím tak, a má-li takowé kněze jako jest Dr. Veith, pak se musí každý rozumný člověk přesvědčiti, žež jest w skutku prawé učení z Boha poslé!« — Daufáme, že nastane w krátce ten čas, kdež mnozí dosawadní protiwníci sw. wíry naši, rovněž tak sauditi budau.

— Sám swobody kdo hoden, swobodu zná wážití každau, powěděl slavný náš básník *Kollár*, a my z celé duše snášíme se s ním. Awšak podlé toho byli by Widenáci nehrubě swobody hodni. Jejich počínání jest zajisté w nejednom ohledu *šeredné*; obzlaště ale powážíme-li jak málo ti páni šetřiti hodlaji práv *národů* rakauské říše — a práv *Církwe*. Kterak sobě osobují vlády nade všemi národy, jest wůbec známo.

Widenáci ale nesmí ujímati národům, co jim dal do brotiwý Císař — a Císař dal swobodu netoliko Němcům — alebrž všem svým národům, dal ji tudíž i nám Čechům, Morawanům, Slowákům, Polákům, Ilyřům. — Této swobody — národních svých práv, sobě nedáme bráti ani ztenčowati. Císař *Ferdinand* jest naším králowským otcem — národ náš Český jest i zůstane nad jiné pewnau podporau, nad jiné wěrným ochráncem jeho trůnu. Widen nemá tedy a nesmí nám poraučeti: — nám jest swatý hlas našeho krále, našeho *Ferdinanda*! Awšak Widen se chowá zle k národům, chowá se špatně k Církwi. Nenáwist a nepřátelství proti wíře Kristowě jestiž tam, jak čteme w Augsburských poštowských nowinách, wůbec zjewné. Widenšský arcibiskup, stařícký to pán, opřel se násilným počínáním lidí, kteříž sobě uprostřed zmatkůw osobuji vládu nad samau wládau, a o své ujmě násilím sáhli na jmění zádušní některých klášterůw. Za to pohaněli a přinutili, ať nedíme wyhnali arcibiskupa, na polowic ósleplého kmeta z města. We Widni jest klášter Armenský. Jest to škola pro kněze Armény, jest to ústaw, we swém způsobu jediný w Ewropě, spojený s tiskárnau. Awšak i tomuto klášteru odnali tiskárnu, že se w ní mnoho náboženských spisů tisklo. — Na ten čas máme dosti! Taká swoboda není hodná jména swobody. Budaucně powíme wíce.

Z Němec. Některé protestantské nowiny církewní dāwaji na jewo, žež wěru čas jest, mysliti o sjedlocení rozdělených od sebe bratří křesťanských. Ukaz tento, jest wysoce důležitý. Jím stwrzuje se naděje brzkého návratu poblaudilých bratří protestantů, do lůna katolické Církwe. W ten rozum aspoň piši Nowiny Berlínské: »Užívejmež, tak čteme w nich, práwa k swobodnému spolčování. Při swobodných našich poradách kázatelských, kteréž nesmějí zahynauti, přejmež účastenství též i nekněžím. Radmež se o to, čehož jest za těchto nynějších okolností potřebí Církwi protestantské. Jednejme o tom nyní s obzlaštění horliwosti, jaké twarností by bez státu nabýti měla, domluwme se o poměr této Církwe k swobodným obcím, a k odděleným Lutheranům. *Pamatujme a pomýšlejme snažně na jisté spolčení s katolickau Církwi!* — Takowá řeč jest owšem znamenitá. Bůh dejž, aby se na pauhých slowech nepřestawalo! Časowé jsau vážní. Kdo wěřiš w Krista, kdo miluješ Krista — postaw se k jednotě swaté, zřízení Kristem. Jednoty nám třeba proti protiwníkům Spasitele našeho a Pána.

Z Říma. Před nedáwným časem zemřel w Římě památný muž J. M. *Geramb* w 77 roce wěku svého. Pocházeje z panského rodu, slaužil za mladých let na wojně, i došel předních důstojenství u wojště, až pak se stal i generalem. Příkladný byl po všechen čas život jeho. Sloziw a zhostiw se všech swětských úradůw, dal se slavný tento muž do toho nejtěžšího řádu, Trapistického we Francouzích. Celau duši oddán jsa sweinu zwolenému powolání, konal slavný druhdy general pokorně služby opowrženého bratra řeholníka. Po letech wydal se na cestu do swaté země k Božímu hrobu. Popsání této pauti, wydané na swětlo we Francouzském jazyku, jest pěkným pomníkem nábožné, ušlechtilé křesťanské jeho duše. Poslední leta života svého stráwil w Římě jako zástupce řádu svého. Smrt jeho nebyla méně příkladná než byl všechen život předešlý. Uprímná oddanost Bohu a Církwi byla hlavní známkau mravní powahy znamenitého tohoto muže.

BLAHOUŠ

Číslo 26.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravan, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u wy-dawatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle IV. po Welikonoci.

Obsah: Řeč na neděli IV. po Welikonoci. — Sv. Justin, mudrc a učenník. — Odměna dobročinnosti. — Církevní zprávy.

Dne 21. května.

Reč na neděli IV. po Welikonoci.

Ewangelium sw. Jana XVI. 5—14.

Bol, auzkost a bázeň pogimá duffi, když náš otec, přítel a rádce, genž náš co žitelnici oka swého opatrowal, gehožto láska nás blázila, maudrost před pádem vystřihala, na gehožto radu gšne se wždy co na pewnau škálu bezpečiti mohli, — když náš tito miláčekové naši pogeďnau a na wždy opustiti magj. S ušzeným okem a s těžkým srdcem pohlížjme pak nazpět na blažené dny minulé, auzkostně hledjme w budoucnost, gakoby se od nj nelzelo nic dobrého naditi. W takovém to smutném stavu byli učennjci Páně, když gim božský mistr oznámil, že wypršsela giž doba ta, kdežto se s nimi musj rozlaučiti. »Nynj gdu k tomu, kterhž mne poslal,« dj k nim Pán Ježíš. »A hned zármutek naplnil srdce gegich.« A gakby se byli nezformautili a nehořekowali? Gsauce Mu po boku, okausseli radostj newynslowných; slowo Geho libě dogimalo, milostnost Geho pautala srdce gegich; skutkové Geho budily w nich wjru i obdivowánj, utwřzowali naděgi, podněcowali lásku. Nedostávalo-li se gim rady, scházelo-li swětla, ochabowalo-li srdce gegich: Pán podal gim poučenj a powzbuzenj w hognosti. Teď wšak má od nich giti, ač gessťe bylo ne- přisšlo králowstwj Geho, ač posud se newynplnily naděge Jsraele, ač gessťe neznagi národové we swětě širém gméno Geho. Což nemá Pán wždy tak laskawý pro ně útěchy žádné? Báh nezarmautj, leč aby potěšil. Proto také Pán náš zwěstuge hned miláčkům

Swým to slowo plné utěšenj: »Prawdu prawjm wám, že gest wám užitečné, abych gá odesšel; neodegdu-li, Utěšitel nepřigde k wám: a pakliž odegdu, possli ho k wám.« — D, D. D., rozwaž, blauběgi zpytug wyrok tento! Když umjrage otec dítj opausstj, tu gim odewzdává přičinliwostj swau nabyté statky, udeluge stusšenostj wlastnj nabyté rady, na Boha ge pamatuge, žehná. Krásný to odkaz! Wšak ztrátu otce milého nenahradj ničo. Kristus Ježíš ale odchážege, za sebe samého slibuge dáti Utěšitele, genž gest Mu we wšem rowný. »Z mého wezme a zwěstuge wám.« A dokládá k tomu »a žůstane s wámi na wěky. (Jan XIV. 16.)« — D, se- střete slzy z očí swých, wěrnj miláčekové Páně! Zple- sen i ty swětě křesťanský! Pán zagistě, odchážege k Dcei, mjesto sebe slibuge Ducha swatého, a odchází aby sestal nám utěšitele, genžby s námi žústal na wěky. Ano, D. D. Duch sw. gistiť prawý utě- šitel náš. Utěšenj zagistě působj w nás, neboť náš

- 1) oswěcuge, a
- 2) poswěcuge.

Duch swatý, wycházegiej od wěku z Dcei a Syna (dokládá swatý Cyrill Alexandrinský) dokonává a w prawau twárnost uwodj wšeliké djlo, kterěž Dtec wymenšl a škrze Syna uwodj we skutečnost. Proto dj o Ném písmo: »že se na počátku wznášel nad wodami. (Gen. I, 2.)« A gakó hned tam na fragi časůw, ať tak djme, doplnil Duch sw. stwořenj swěta: tak činný gest i při ob- nowowánj pokolenj lidského, způsobeném škrze Ježíše

Křista. Duch swatý zagistě předewšim to gest, genž Bohem Dtcem sřze Syna lidstwu zgwenau mau-
drost a prawdu w mysl, genž posilu a statečnost
we srdce lidská wléwá, čili Duch swatý to
gest, genž

1) nás oswěcuje.

Wíte zagistě dobře, B. M., kdo byl přičinou, že
se nad celým lidstwem zasmušila milostná twář Boží,
že nad námi zhaslo světlo prawdy oswětlující cesty ži-
wota. Hřích zamezil cestu paprskům, z Boha na zem
padagjím. Hřích zaslepuge duši, že w hustých, čirých
tmách wězíme; hřích gest přičinou, že se kolotá člověk
ustawičně w bludech, w pochybnostech, w negistotě.
Renj-liž každý z nás roweň pautnjku, nad njmžto
hwězda wedaucj geg zassla, genuž níkdo pomocné
ruky nepodává, gehož žádný hlas wensrahyn nepo-
těssuge? D gať se třese, gať se leká srdce nasse,
abychom z cesty, wedaucj k spáse neussinuli, w ko-
nečnau zkázu neupadli! A předce kde gest ten smrtel-
njš, genžby nám rukogmjím byl, že na prawé dráze
kráčjme? »Maudrost tohoto swěta obrá-
til Bůh w bláznowstwí! (I Kor. I. 20.)«
Než co to widjm? Rozstupugi se nebesa, a ze swr-
chowáné gidh wýsosti swjtj světlo w temnosti po-
zemské, a tmy ho nemohau obsáhnauti. (Jan. I. 5.)
A Duch swatý snášj se dolů, i rozněcuge světlo
to neyprwé w myslích prwnjch wywolenců Božich,
a pak ge wnášj w rozum wssch lidí, práhnau-
cjh po prawdě. Čili »nepřebýwá Duch Boží
w nás? (Rjm. VIII. 9.)« Reználi Dn nasse
neytagněssj přánj a potreby? Ade gest ta temnota,
gizby neproniknul? Ade ta pochybnost, gizby ne-
zapudil? Ade ten blud, gegž by newywrátil wssemo-
haucj mocj swau? Telesný člověk nechápe sice, leč
co z těla gest. Pokud gest člověk žustawen sám
sobě, wládne gjm tělo, přewrácené žádosti, a lá-
koti, hrdost zmjtagj srdcem geho. Báženj nasse k ze-
mi a k prachu nás pautá. Než, gaky to diw!? Duch
sw. rozbil stán swůg w srdci nassem! Welmo, kteréz
nám nedalo widěti gasnau prawdu Boží, tratj se
z očí nassich; my prohlédagice, poznáváme, že čest
a bohatstwí, lešť a wznessenost bez ceny gsau, pokud
gimi netěží člověk, aby nebe zjškál; oswjcenj swětem
geho nahljžjme, že nic na plat není, by člověk celý
swět zjškál, duši swau nesmrtelnau w nebezpečenstwí
wěčných muk uwrhl, dusse své zkázu trpěl. Tento
Duch Boží to gest, genž nás učj, abychom zlato,
stříbro a poklady za kořist rezu pokládati nawaykli,
Dn učj nás, abychom nezapomjnali, že pramenem
ohawných žádosti býwagj skutkové pozemstj; Dn
klade nám ta slowa na gazyk: »Dče, buď wůle
Twá!« Dn wyládá nám wýznam utrpenj a pro-
tiwenstwí, Dn činj nám ge pro Křista milé; Dn po-
tjrá wywjnamost samolásky a swéwole, on naklónuge
nás k tomu, abychom uwěřili slowům Božjím, Cjrkwi

sw. nám zwěstowaným. Swětem Ducha swatého stá-
wagj se maličtj a sprostnj maudřými: bez Něho
učenci a welicj tohoto swěta ubjhgaj w posměch.
Ano, D. D., to a mnohé giné působj w člověku
Duch swatý. Slowo Křistowo, slowo wěčné prawdy
nám za to ručj, gežto dj: »Když přigde ten Duch
prawdy, naučj wás wsselike prawdě.« A tomu-li tať,
nelžeť, leč s wděcností wyznáwati: Duch swatý
oswěcuje mysl swětem maudrosti a prawdy. S,
B. M., nebraň těmto aučinkům Ducha sw. Nechť
paprskové prawdy Gjím tobě udělowané wodj tě
po cestách bezpečných prostředkem bludů a temnosti!
A wssak nepowrhug i posilau, gjžto Duch swatý
wůli twau pozdwihuge k dobrému. Ach! co gest člo-
věk sám ze sebe!? Žitina, wětreem se klátj, děcko,
raménka pod břjmě, na dospělého přjsslussné, podklá-
dagj! Gať ztěžka doděláš se toho dobrého, čehoby
předce rád dowedl! Co gest tu hned nepřátel, genž
ti w tom překážegj a meze kladau! Gať na nás
doléhagj ze wssch stran těžká pokussenj! Kdo gest,
genžby byl nepocitil w sobě náklonnost k zlému, a ubrá-
nil se, aby neoslepl leštěm hřichu? Gať málo slyš
k bogi a chuti k odpjránj! Gať prawdiwá ta wy-
pověď Páně: že králowstwí Boží nášj trpj! Z druhé
pak strany gať gsme oddanj tělu a prawau hřjčkau
slepých žádosti a wássnj my wssični smrtelnjci! (Rjm.
VII. 20.) Neboť byť wůle twá byla mnohdy ta
neyochotněssj: ó kolikérá mdloba swjrá tebe, D. D.,
zrowna tu dobu, když právě hrdinstwí w dobrém
obmeyšlš? — A wssak nehořeguge, B. S.! Žiw
gest pomocnjš bezpečný, genž nás k bogi wybji, k wi-
tězstwí nám dopomáhá, zdarem nás potěssuge. Slowo
Páně: »Užitečně gest wám, abych gá odesel nebo neo-
degdu-li utěšitel nepřigde k wám. Pakliž odegdu possli
ho k wám,« naplněno gest. Duch swatj přjssel a moc
geho rozlita gest w srdcích nassich. Ade gest gjž saupeře
a protiwnjka, genžby se s námi w bog směl wydati, nad
námi swjtěziti chtěl? »Když Bůh s námi, kdo proti
nám?« Když Dn w nás gest, zdali se nestáwáme —
ač sami o sobě stálj — předce sřze Něho wssemohau-
cimi? (Sw. Augustin.) Zdali nemůžeme s apostolem
pak i my zwolati: »Wssěcko mohu sřze toho,
genž mne posiláuge?« — Mládenče! Panno!
žárodek hřichu, který w tobě posud dřjmal, pogednau
procjtne. Swůdnj se wynagde, s dábelškau aulissností
přibljžj se k tobě, bude se ti wábiti, bude tobě malo-
wati ráge. Než, nebog, nehroz se! Nad nepřjtele
u wnitr, nad šklůdce zewnitr, mocněssj gest Duch
swatý. Tenť tebe w mdlobách křjstiti, tenť tobě wěnc
bohulibé čistoty i w neyjtěssj bauři dowede uhágit.
Bratře! Sestro! Budeť ti owšem zdáti za těžko, toho,
genž tě pronásleduge, o čest laupj, na statku sřracuge,
z celé dusse své milowati. Ale Ten, genž w duši
twé šj žjřdil stánek, Ten tě posilnj, abys i lewau
twář nastawil tomu, genž tě zlomyslně w prawau

giž uderil, aby si za zlé Dobrym splácel a tomu žehnal, kdož tebe na smrt sauží. — Sirotku! Bolestné gest owšem, když w letech dětinstwí otce, matku k hrobu doprowázeti musíš, zůstana na světě osamotnělý bez vůdce, bez rádce, bez přítele. Moře zivotu pod tebou se bude zmítati, awšak kdo ti tu bezpečného přístavu ukáže? Nemoc, krutá nemoc tě bude swjratí, awšak nížádná ruka dobrá ti neznalehčej. Bolestný gest osud twůg. Než, nermutíš se srdce twoge! Duch swatý gest w tobě, a s Ním wšeliká útěcha, každá pomoc a úlewa gístá. — Netrať dobré myslí, kdokoli se srdcem swým bog wedeš, a při zbožném žiwotě, při čistém swědomj, předce gen nestěštm, ausťoky a hanau stihán býwáš! Duch swatý w tobě. »On newyslowitedlným wzdychnámj za tebe wolá« — a i hned se pokorau, oddanostj do vůle Boží a trpěliwostj w křížjch dusse twá stkwj. Ano, Duch swatý wléwá swětlo prawdy w mysl, posílá we srdce nasse. On oswěcuje nás.

2) Oni nás i poswěcuje.

Mylí gme byli od přirozenj synowé hněwu (Efez. II. 3.) A proč se hněwal Swrchowaný na lidstvo celé? Proto, že obraz Gebo w člověku hříchem byl pokálen, že odblest sláwy Boží w dušjch lidských pádem byl zastiněn, že rauch swatosti, w něž byl člověk oblečen, spadlo z něho a za to opowrženj a zlořečenstwí připadlo naň. »Pro gednoho pád, odsauzenj přišlo na wšedny.« (Řim. V. 18.) Awšak zplesy země, zradugte se nebesa! »Skrze gednoho též osprawedlněnj na wšedny přěšlo.« (Řim. V. 19.) Ehy! rauch hříchu a opowrženosti w kwi Kristowě stává se rauchem swatosti a sprawedlnosti. (I. Jan I. 7. a 3gew. I. 5.) Awšak rozumějte dobře, B. M.! Kristus nám milost Swrchowaného toliko zglednal; ale Duch swatý gest, kterýmž gi we srdce nasse wléwá — nás poswěcuje. Proto dj Spasitel náš w dnešním sw. ewangelium: »Užitečné gest wám, abyh gá odesel: neodegdulit, nepřigde Utěšitel k wám.« Hle! tedy gen Duchem swatým nabýti lze, čehož nám wydobyl Syn Boží. A gak wléwá Duch swatý milost tu w nás? Tam w chrámjch nassjch poswátých zřídil On kaupel tu diwotwornau, w nžto se nemluwnátko wasse, wy rodičowé milí! duchowně z nowu zrožuge, ze syna hněwu učiněno býwá miláčkem Božim, z otroka pekla dědicem sláwy nebeské. We křtu swatém opowrženec oblačj opět rauch prvotnj swatosti a sprawedlnosti. Než, wizme co činj Duch swatý dále! To nebe gasné, kteréž se sklenulo w srdci, Duchem swatým poswěceném, pogednau černé zahalugi mrakny. Bauře nastává. Poswěcenec Boží w pokussenj slábne, we hřích sám klesá. O, kdo mu nawrátj mjr, genž se druhdy na celau geho bytost rozléwal? Gak se dá nepokog utišiti, genž na potom w swědomj tak mohutně burácj? — Opět Duch swatý

gest to, genž, oželjš-li a wyznáš-li winu swau, w swátosti pokánj hřích na srdci ti zmjwá, a posklid i milost Boží w dušj wléwá, a k náprawě mrawůw posílá poswětuge. Hle! tak Duch swatý tam obnowuge a křisť žiwot, kde ho pro hřích wíce nestáwalo; tak uděluge nové duchownj sily tam, kde wládla duchownj smrt. Awšak Oni i k rozmnoženj sprawedlnosti a swatosti přispjwá. Gmenug, O. D., wážné doby, gmenug důležité okolnosti w žiwotě swém, a sledáš zagistě, že w nich negš bez pomoci, negš bez poswěcenj Ducha swatého. Když gi dospěl k tomu věku, že wjru, s nebe danau, w swatém rozjncenj za newětšj dar máš uznáwat, dle nj žiwu býti, nýbrž pro ni i krew wyliti: Duch swatý gest to, genž tě w swátosti birmowanj zewnitř křjžmem a slowem za wogjina Božjho wnhlassuge, uwnitř w dušj, ochotn a statečností, posílá a milosti dodává. A když w náwalu ausťoků dábelstých, w bogi krutém, w pokussenjch mnohých we hřích klesna, a pak prostředkem sw. pokánj z neduhu powstáváš mdlý a hynaucj: kdo gest to giný, leč Duch swatý, genž ti w těle a kwi Páně — genž ti w swátosti oltářnj nebeskíh lř připrawuge, a k obnowenj sil duchownjch, s Jezissem půwodcem žiwota tě spřjznuge a gednotj? A když we wjře upewněný, láskau rozjncenj a naděj blažený, na to se wydáváš, aby buď we spolku s gestě gednau dušj blaženě žiw byl, a nové pokolenj Bohu a nebi odchowával, buď o sobě sám wšemu pohodlj wýhošt dage, w rukau Božjch se stal nástrogem milosti a prawdy, stal se w Cirkwi rozdawacem tajemstwí newswětěšjch: Duch swatý se snášj w takowé lásky plné srdce, aby w ně tam swátostj stawu manželského, tu swátostj swěcenj kněžstwa nové sily, nové milosti wložil, i zaswětil ge k aukolu tak welebnému. Ano, i když se trhá nit tohoto žiwota, když odchod na wěčnost k jaudu kyne; když bog poslednj nastává: i tu Duch swatý w pomazánj poslednjm tělo k smrti, ducha k wěčnosti poswěcuje, a w zápasu se smrtj křisť. Ano, od kolébky až k hrobu při nás a w nás gest, žiwj a silj, čistj a křisť nás, a milosti swé w nás wléwá každému podle dobroljbezne vůle swé tž Duch swatý. On prawdu w mysl, statečnost w srdce, milost nad milost w dušj udilj každému a wzdycky. O, giž tedy neste mu mysl, srdce a dušj wštrje wšickni! Nechať tam sjdj; nechať tam zřjzuge stán wědný wjře a lásce! Nechať tam diwn swé twořj, oswěcuje a poswěcuje nás! Wěda kdožby mu přjstupu odepřel, aneb i wýhošt dáti směl! Neboť ted ge zwěstowatel prawdy a dárce milosti: gednau ale obgewj se co neuprositelný saudec a mšitel newěry a hříchu. Blaze ale tomu, kdo, gak dj sw. Řehoř Nazian, w Něm se rodj, w Něm žige a umjrá! Toho Utěšitel nebeskíh očisťj a ožiwj, posilnj, zbožnj, a uwede w potěšenj wěčné. Amen.

J. F.

Sw. Justin, mudre a mučenník.

(Kicetl w prwni połowici druhého století křesťanského.)

(Pokračování.)

W jiném listu, jakémus Diogenetu,* popisuje život tehdejších křesťanů, oživených docela duchem Kristovým, a praví o nich, že se wzhladem na občanský život od jiných lidí nikterak neliší, že jim celý svět domowem, a že proto wolně žijí podle zákonů a zvyků těch obcí, w kterýchž se nalezají. Milují celý svět i protivníky své; smrt pak, jak koliwěk trpká se jim ukládá, považují za bránu k nowému životu. Swetského jmění zbawení, neopominají činiti dobré, jsauce w nauzi dokonce spojení. Pohanění jest jim sláwau, nactiutrání se strany nepřátel swědčí o jejich sprawedlnosti, a na všechny nátky a kletby proti sobě, odpowidají vážnými a laskawými slowy. Žiwi jsauce poctiwě, trestání býwají jako zločinci. Pronásledowání jsau od židů i pohanů, ač tito nejsau s to, udati příčinu k nepřátelství. Slowem: křesťané jsau we swětě, jako duše w těle. Tato vyplnuje všechny těla audy, tak i křesťané jsau rozšíření po všech dílech swěta. Duše, ač přebýwá w těle, není tělesná; podobně i křesťané, ač we swětě jsau, z tohoto swěta nejsau. Duše jest newiditedlná, křesťané konají newiditedlnau službu Bohu. Tělo bojuje neustále proti duchu, tak i swět proti křesťanům, protože nepřijímají rozkoši, jakých jim swět podává, hledajíce nebeských a wěčně trwajících. Duše, ač w těle uzavřená, zachowává život těla; takž i křesťané, jimž swět wězením učiněn, jsau ti, pro kteréž nehyne swět.

Nad jiné znamenitější však spis Justinůw, jest jeho *welká obrana křesťanů*, podaná císaři Antonínowi a Markowi Aureliowi i Komodowi, kteréž byl císař za vlastní syny přijal. Tauto obranau zwěčnil Justin jméno své w Církwi. „Wy slýcháte, wece sw. Justin k císaři, wy slýcháte, kterak wás všude zbožnými filosofy, strážci sprawedlnosti a milowniky učenosti nazýwají, zdali jste takowi skutečně, ukáže se. — Oswědčujet pak dále, že jim lichotiti, nehodlá, že je však žádá, aby s křesťany podle sprawedlnosti sebe přisněji nakládali. „Jsmet zajisté bezpečně ujistěni, že se nám nic zlého státi nemůže, pokud se nám ni žádná neprawost nedokáže. Zabiti nás můžete, uškoditi však nemůžete nám,“ Pln srdnatosti směle udává, že jest křesťanem, netají, že někteří z křesťanů owšem nehodni jsau swěho jména, a wy-

zýwá toliko, aby křesťané byli podle skutků sauzeni, nikoliw ale pro pauhé jméno, pro samo náboženství nebyli odsuzowáni. Po té dáwá císaři na srozuměnu, že by křesťané mučednické smrti ujiti mohli, kdyby méně swědomiti byli, že by totiž mohli jen zapíratí, bywše tázáni na wiru swau. „Nám ale,“ dí Justin, „milejší jest smrt, nežli život wykaupený lhaním. Kdybyste jednau za hodné uznali, a wyšetřili pravidla našeho chowání, přeswědčili byste se, že není lidu nad nás způsobilejšího pro zachowání pokoje a všeobecného miru. Nejpřednější článek našeho učení zajisté obsahuje, že *před očima Božíma nic není skrytého, Bůh že nás bude sauditi, a podle zásluhy buď trestati anebo odměňowati.*“ — Pak wywrací křiwé úsudky, jaké pohané o nich rozhlašowali; dokazuje, že křesťané nejsau nikoli neznabožcowé, jelikož w trojosobního Boha jediného wěří, a že křesťané nejsau smyslůw zbaweni proto, že by se ukřížowanému člověku klaněli, jelikož týž člověk jest spolu nejvyšší maudrost, (totíž dle své osobnosti Božské), kteráž následowniky své dokonale proměňuje. Druhdy, praví, „nalezáli jsme radost w hanebném hejření, nyní milujeme samu čistotu. Jindy hledáwali jsme, čím bychom se obohatili, nyní skládáme své statky do společnosti, anebo podržíme-li jich, stává se to jen proto, abychom se o ně sdíleli s nuznými. Mstiwý duch, jenž druhdy panowáwal nad námi, proměnil se w ducha lásky k samým nepřátelům, za něž se nyní modlíme, a k nimž se hostinsky máme.“ Na to uwádí některé zásady, týkající se lásky k nepřátelům, poslušnosti k knížatům, zláště pak čistoty, o kteréž dokládá, že z těch, jenž od dětinstwí podle křesťanského učení wychowáni byli, jsau mnozi obého pohlaví, jenž dosahše welikého wěku 60 i 70 let, po celý čas života swěho, čistotu čili panictwí své zachowali bez poškrwny. „My se owšem klaníme jedinému toliko Bohu,“ dokládá obrance sw. wíry, „ostatně ale vždy hotowi jsme, poslauchati wás we všem s ochotností; uznáwámeť wás za wládaře na swětě, a prosíme též Boha bez ustání, by wám s nejvyšší wládau dal též rozumu k maudrému nakládání s poddanými. Nedáte-li nic na naše slowa, my tím ničehož nestratíme: neboť jsme přeswědčeni, že každý za zlé činy zaslauzených trestů bude snášeti u wěčném plamenu, a že se od každého požádá počet podle moci, jemu propůjčené.“

Justin odkryw nedůwodnost a nepřawdiwost weškerých námitek a nářků proti křesťanům, přikročil k podstatě věci samé, k tomu totiž, aby prawdiwost učení křesťanského dokázal. Na ten konec obrací přede vším zřetel swůj k židům. Předložiw w náležitém pořádku weškerá proroctwí,

* List tento k Diogenetowi přičítá se od některých spisowatelůw sw. Justinowi, jini však starších časůw jej kladau. Z dobrých příčin i my hlásíme se k tomuto zdání. Awšak buď si již spisowatelem jeho, kdo buď, perla zůstane perla, a kdo jest křesťanem, wysoce si ho musí wážiti. Red.

ukazuje, kterak se vždy věrně naplnilo, cožkoli-
věk proroky bylo předpovědino. Obširně poje-
dnává předpověděnou zkázu Jeruzaléma, zawrzení
a rozptýlení Židů až do časův druhého příští
Páně, i powolání pohanů, a tudíž usiluje dotvrditi,
že se rovněž vyplní, cožkoli jest o budaucnosti
předpovědino. Pojednaw takowauto měrau, což
z písem staro-zákonních třeba bylo powěditi: obrací
pozornost císaře i lidu římského na učení mudr-
cůw pohanských. Wybraw ze spisů jejich cožkoli
se mu zdálo býti nad jiné wznešené, stawí podle
toho zásady křesťanské, a porownává je s nimi.
Dokládá pak: „Takowěto věci, kterýmiž se mudr-
cowé pohanští stkwěli, uslyšíte, a poznáte od
lidí, ježto ani písmen neznají, nepowědomí jsau
sice slow, za to však maudrého a věrného smyslu.“

Jakowé bylo učení, takový byl i život u po-
hanůw. Justin dotýká se ostrým slowem některých
těchto neřestí, načež k bohoslužbě křesťanské zřetel
obrací. Byloť pak potřebí, společné schůzky vě-
řících w den nedělní, osprawedlniti proti bez-
božným pomluwám, jakoby se scházíwali k nestříd-
nému hodowání, k nečistému obcowání a k jedení
lidského masa. Obraz, který nám o nich Justin
učinil, jest wěru welice utěšený. Lze totiž widěti,
že naše nedělní služby Boží dle církewního smyslu
jsau posud ty samy; na nejvýš shledáme, že se
našincowé pro nedostatek prawého ducha křesťan-
ského we swém počínání při službách Božích od
prvních křesťanů poněkud liší. Hned s počátku
dř. Justin: „kdo není pokřtěn, nemůže býti
spasen.“ Kdož sw. křtu dojiti měl, piše, byl zawá-
zán aby se postil, modlil a prosil za odpuštění
hříchů; věřící pak postili a modlili se s ním. Na
to byl weden na místo, kdež se nalezala woda,
w níž byl obmyt we jménu Boha Otce, našeho
Spasitele Ježíše Krista a Ducha Swatého. Po tomto
umytí, dř. Justin dále, wedeme nowowěřícího
k shromážděným bratřím, kdežto společně se mo-
dlíme za sebe, i za všechny lidi. Po skončených
modlitbách pozdrawujeme se wespolek políbením
pokoje; načež představený bere chléb a kalich,
w němž wíno, wodau smíšené, se nalezá. Onť do-
brořečí Otcí skrze jméno Syna a Ducha Swatého,
skládá dlahé díky za tyto dary, které jsme při-
jali z dobroty jeho. Po skončených modlitbách
wolá věřící lid přítomný stejným hlasem: „Amen,“
t. j. tak se staň; tím pak osvědčuje, že podílu bere
při tomto posvátném konání. Pak rozdělují diakoni
posvěcený chléb a wíno všem přítomným, a do-
nášíwají z něho i nepřítomným bratřím. Tuto po-
trawu, dokládá sw. Justin, nazýwáme wečeři Páně,
na kteréž podíl bráti smějí toliko ti, jenž učení
naše mají za prawdu a pokřtěni jsau; neboť ne-
přijímáme ji jako obyčejný chléb, a obecné wíno,

nýbrž co tělo a krew téhož Ježíše Krista, jenž se
z lásky k nám stal člověkem. Zámožní jsau ná-
pomocni nuzným. Na den Páně, kterýž nazýwáme
nedělí, shromaždují se všickni, jenž we městě
a w ně bydlí na jistém místě. Zde se čítá buď
z písem apoštolských aneb prorockých tak dlaho,
pokud čas dostačí. Pak učiní představený řeč, w
které wybízí, abychom se dle předložené prawdy za-
chowali w životě swém. Po skončené řeči všickni
wstáwáme a wykonáwáme modlitby, po kterých
se obětuje, jak již řečeno bylo, chléb a wíno.
Po obětowání přinašejí zámožní dary dle libosti.
Almužna tato přijde do rukau představeného, jenž
ji na potřebnosti chudých wynakládá, uděluje
z ní pomoc wdowám, sirotkům a lidem, ježto pro
nedužiwost aneb z jiných příčin potřebni jsau, neb
w žaláři sedí, nýbrž i cizím a hostům, slowem
představený (biskup) jest opatrovníkem všech
potřebných. Scházíwáme pak se proto w neděli,
poněwadž to prwní den w týdnu, kteréhož stwořil
Bůh swět, Pán Ježíš z mrtvých wstal, a učedníky
swé všeliké prawdě wyučowal. W těchto shro-
mážděních zpíwají se též písně a chwalozpěwy.

Tu obranu končí sw. Justin následujícími
slowy k císaři: „Zdá-li se wám učení, kteréž jsme
wám k posauzení předložili, býti rozumné, wažte
si ho, jakž jest toho owšem i hodno; shledáte-li
že jest nesmyslné, pohrdněte jím; ale neodsuz-
ujte děle na smrt lidí, kteříž nic zlého neučinili.
Wizte pak, neostýchám se wám říci, že saud
Páně padne na wás, setrwáte-li we swém nespra-
wedliwém počínání. My pak, ježto jsme zde učinili
dle powinnosti swé, nepřestaneme wolati k Bohu:
staň se we všem Jeho swatá wůle.

(Dokončení budaucně.)

Odměna dobročinnosti.

2.

Když přišly žně, gel Wácslaw na své zamilo-
wané pole. Byloť na něm patrné Boží požehnání.
Tři wozy pšenice zawezly se z něho do stodoly.
»Pšenice ta,« prawil tu wýborný sedlák celý utěšený
k ženě své, »musí se neyprwé wymlátit, abych wzdal
Otcí nebeskému díky, a wyplnil slib swůg.«

Tři neděle geště byly ani nepřesly, poctiwý
náš Wácslaw wezl již pšenici na prodej do nej-
blížího města, těše se, že některému chudému hezky
pomůže. Rozličné myšlénky, gak by měl ztržené ve-
nize wynaložiti, probíhaly mu hlavau. Hned chel
offatiti školnj mládež, hned podporowati širotky a
wdowny, hned zase obmyšlel celý užitek gedné blízké
wyhořelé vsi poslati; nemohl se wšak ustanowiti ani
na tom, ani na onom. S proč bych si hlavu lámal,
pomyslil konečně, nechám toho, ať se o to Pán

Bůh postará; tení mi zagistě přiležitost ukáže, kterak bych peněz dobře wynaložil. Nedáť se ani wypsati, kterak pléšal Wácslaw, když mu pšenici každý chválil, a geden měšťan za ni 60 zlatých na střibře wysázal. Bylo právě poledne, a žaludek počal netrpělivě upomínat, že gest čas k jídlu; awšak Wácslaw nezapoměl, za dobrý prodeje w chrámu Páně nábožně poděkowati Bohu. Nebyl tam dluho, když mladý, slušně ossaceny člověk wstoupil s patrnau žalostí a se zgewným zármutkem w obličej, klekl a počal se modliti a plakati, že slza za slzau gen se lila. Wácslawowi bylo galsi aužko, když užřel, kterak tento asi 15—16tiletý mládenec, tak hořce usedawě pláče. »Toho ti posílá Bůh;« pomyslil sám u sebe »tomu pomůž, penězi-li mu pomoci možno, wypadá wěru gafo sama poctiwost.« Nechtěl geg wšak wytrhowati z modlitby, nýbrž čekal, až powstal a z chrámu se ubjral. Wácslaw pospíšil za ním. »Příteli!« zvolal, »nemějte mi za zle, že se wás ptám, proč gste tak usedawě plakal, co wám schází?«

»A gáf bych neměl plakat,« odpowěděl smutně ginoch, »umřel mi můj gediny dobrodinec, genž mi až posud pomáhal w študijch, nyni gsem zcela opuštěn, — gsem na tom Božim swětě gafo kúl, rozdíče ztratil gsem již před lety.« —

»Dce nemj, matky nemj, to wěru smutná wěc. Gest mi wás od srdce ljto, ale proto si nesmjte zaufat. Gen se pewně w Boha důwěřugte, uhljáte, že wám pomůže. Gá mám pole, které bylo welmi zpuštělé, zoral a pohnogil gsem ho dobře, a ostatně daufal gsem silně w Boha, že mi přispěje s pomoci swau, a hle! pole wydalo užitek, dalo úrody, že newjm odkud se wzala. Genom se tedy Boha bogte — přičiňte se, a Bůh na wás nezapomene, On zagistě požehná wám. Awšak wy gste gessťe welmi mladý, gáf pak dluho již se učíte.«

»Študugi čtyry léta,« odpowěděl študent, nemálo potěšený dobrosrdečností Wácslawowau.

»Byl-li pak gste také wždycky gáf náležji pilný? dostal gste snad již nějaké odměny?«

»Ročně gednu i také dvě.«

»Dvě? to gste se dobře držel. Gáf pak gsau s wámi páni učitelové spokogeni?«

»Wyswědčenjm gegich mohu dokázati, že se mnau byli wždy spokogeni.«

»Dobře, dobře, na pilnosti a dobrém prospěchu wám tedy nescházelo; ale gáf pak to wypadá s wájjm chowánjm? Ti mladj panáčkové pohráwagi sobě rádi, a gsau začasto bugnými hejsky, a wywádjwagi nehezke kausky.«

»Nechci se chlubit; tolik ale říci musjm, že gsem nebyl gessťe nikdy trestán, a wždy mrawně gsem se chowal.«

»Wěřjm, neboť kdo w křizji a sauženj k Bohu swě útočiště beře, a w kostele o pomoc k Němu wolá,

neni zagistě neschetnjkem. Nemějte to wšak poctiwému sedláku za zlé, že se wás na wšedko tak obširně wyptává. Není to pauhá zwědawost, děge se to z dobrého aumyslu. Wěřte mi, gste-li gáf saudjm, spráwný ginoch, máť býti obilj wasse, které na tom poli, o němž gsem wám právě powjdal, ročně sjt budu, nestáči-li, možná že něco gessťe přidám.«

Študent newěděl, co se s ním děge. »Bůh mě neopustil,« zwolal, »we wás poslal mi nowého dobrodince, díky wám, srdečné díky, že se chcete smilowati nade mnau.«

»Toho nyni nechte, na to gessťe dosti času: mně nedá hlad dále męstkat; což pak wy, obědwal-li pak gste již?«

»Gá gsem gessťe zcela lačný,« wece študent.

»Ach ty můj Bože, chudaš ani nesjnal! Zpogďte honem se mnau, kus chleba a pečeně nebude wám na šfodu.«

Študentowi chutnalo gáf náležji, a Wácslaw se welmi z toho radowal. Po obědě powstal řka: Nyni poděugme Bohu za pokrm a nápoj, a potom půgdeme k wájjemu pánu učitelowi, rád bych s ním promluwil slowjěko. Profesör Antonjna Šastného, tak se náš študent gménowal, wysoce ho chválil, ugíffuge, že patří k neylepsšim žákům geho. »Radosti a wděčnosti na něm se w prawdě dočkáte,« prawil k Wácslawowi, »a dobročinnost wasse nebude marná.«

»To slýšjm rád, to gsem wděti chtěl pane, děkugi wám srdečně.« Budte tu s Pánem Bohem; a wy Antonjne doprowodte mne nyni do swého bytu. Uwidjm, gáf to tam wyhljji.

»Ne welmi dobře,« odpowěděl zarmauceně študent, »w poslednjm čase musil gsem se s tjm, seč gsem byl, spokogit.«

Šli pokautnj aličkau, až přišli k malému domku, u něhož zastawili. Wácslaw zawrtěl hlavau. Držte se zadržij, napomjnal študent, gest zde tmawo a schody gsau sešlé.

»Pro wšedko wšudy, zde může člověk sraziti hlavu, ale nahoru musjm, dobře že gsem hubený, má Lidmila by tady gistě neproššla. A to lidšy přjbytek?« diwil se Wácslaw, když spatřil študentůw pokogjř, »papjř w oknech, stěny wlhké, djrami fučj wjtr, a můžete to zde wydržet?«

»Musjm; pořádný pokog si nemohu zaplatit,« wzdechl si študent.

»Zýtra se musjte wyšťehowat, u mně magj slepice lepšj kurnjř, a wy wějte w djře, w njž se nelze hrubě ani otočit.« — Nářadj máte také špatné, ge to stúl? a což ta židle, nepřekotj-li se, když na ni zasjednete? Wšak lehko mluwit, káral se Wácslaw, šfelma ale, kdo gen hanj a nepomáhá, odpustite, mluwjim od srdce, a dobře to s wámi mysljm. Zde stogi šhránka na knihy, ge hrubě prázdna, mluwte upřjmně, máte wšedky knihy, gežto k študowánj potřebugete?

Studentowi knihy gsau to, co nám sedlákům wozy a pluhy.

»Ach, knihy gsau welmi drahé,« nariškal študent, »přiřnávám se, že mi gich mnoho schází.«

»Nic nedělá, pole musj na přes rok wydati o forec obilj wje. Snad wám i štatů zapotřebj? Kabát wáš na wšednj den nenj přiřliš špatnj, kde máte swátečnj?«

»Gá swátečnjho nemám, tento gest můg gedinj.«
»Pro Pána Boha, wy máte jen geden kabát? Z toj wám musj gestě dnes kregčj wzjti mjru na nowj; nechci, abyšte špatněgi ofšacen byl, než študenti ostatnj. Š prádlem to bez pochyby newypadá lépe?«

Študent ukazowal dvě fossile chatrné, třetj měl na těle.

»Matka Lidmila,« potěšil ho Wácslaw, »otewře doma truhlici swau s plátnem, a za krátkj čas odešle wám šest bilých, čistých fossil.«

Nynj pogďte do města. — Š šli. Wácslaw nagal zdravj byt u pořádných lidj, obgednal u nich též šluffnau strawu, kaupil knihy, zamluwil kabát, neboť to byl způsob geho, že nic nečinil na polo, nýbrž docela, gak š to předsewzal. Šdnj se takto o swého schowance byl postaral, pozorowal, že mu ze šedesáti zlatých mnoho nezbywá, a že ge čas, aby se domů nawrátil. Na rozlaučenau dal Antojnowi, kterj bez uštánj děkowal, gestě několik otcomšých napomenutj, a gsa přeswědčen, že dobrj šfutek wykonal, poháněl koně wesele ke wš. Bylo mu geti okolo Božjch muk, a wida pole swé, zwolal: Bohdenj by se mi na budaucj rok tak zachowalo gak letoš. Musj wydržowati študenta a študenti mnoho štoji. Lidmila byla še wšim špokogena, co Wácslaw wykonal, a bylo gj to milau pracj, pro študenta fossile šjit a punčochy pléšt. A šdnj tento o prázdninách ge nawštitwil, libila se Lidmile geho tichost a zbožná mysl. Na rozchodnau nacpala wššednj kapsy owocem a buchtami. Wácslaw ho wyprowázal, a u Božjch muk řekl k němu: »Toj twé pole, to tě žiwj. Wýnos z něho, daufám, ponese auroky, ne pro mne, ale pro tebe, a tebau pro giné. Pamatug, že z tebe musj býti muž dofonalj, a pak bude Wácslaw žehnati tu dobu, šdnj tě nassel a tebe se ugal. Co tomu řjkáš milj Antonjne?« — Antonjn přiřljbil swatoswatě, a doštal šlowu.

(Dofončenj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. W národním wýboru dne 8. Máje učinil p. Dr. Brauner mimo jiné wysoce důležité nawrhj týkající se spráwy obecnjho jmění we městech i we wsích, uwedení jazyka českého do škol a úřadů, škúdnictwí na polich a lesích, i ten aby se zwýšila kongrua čili služba školnjho učitele alespoň na 300 zl. štr. — pomocnika na 150 zl. — i aby se sobotales we wšech trivialních školách dokonce zrušil — aby každému kaplanu 250 zl.; expositowi 400 zl. a farář

500 zl. bylo dáno; učitelům seslým pak a wdowám učel'ským aby alespoň 100 zl. ročně se vyplácelo. Netřeba dokládati, žeť wěru čas, aby se na učitele a kněžstwo nižši žřetel obrátil. Pauhau zajisté prawdu powěděl p. Brauner, když dotwřowal: »Weliké množstwí učitelů neberau za swj trapljwý úřad wíce, než nejpršisněši kongrunu 130 zl. a pomocnici 70 zl. štr., w čemž jest jž obsažen i sobotales; přijem, kterjž se nesejde budto nikdy, nebo nikdy w prawý čas, a wždy s nechutí a newoli placen býwá... Pak máme na wenkowě mnoho kaplanů, jichžto jisté přijmy nedosahuji skrowně wyměrené minimum 200 zl. štr. které deficienci a koopeřatři z náboženského záduši berau. I exposité, pak lokalisté s dotaci 300 zl. a farři s pauhými 400 zl. štr. patři k tomuto, wěškeré naše národní wzdělaní řidicimu proletariatu. Oni mají wšickni prawo, žádati od oswobozené vlasti okamžitě zlepšení swého žiwobyti, jak mile wlast od nich žádá služby, nad kterými wěřejnost bđiti a pršisnj saud konati bude.« — Učinil pak p. Dr. Brauner dotčenj tento nawrh z důležitých přičin. »Náš král, prawil, náš král dal swým zemím konstutuci, nám Čechům dal i wíce: nám dal swobodu, abychom sobě konstutuci pro naši wlast sami utwořili, pokud se ona s prawami králowského Majestátu a s celosti rakauského mocnárstwí srownáwati bude. Nuže tedy užime swého práwa! Neprodlewjeme! Každj prospalý den, každá prospalá hodina, uwrhuje na nás těžké odpowidání před národem jenž po uspořádaném stawu občanské swobody práhne.« —

— Jak wúbec wědomo, nabył náš milj jazyk Českj we školách, w úřadech, a na saudech úplného práwa swého. Byloť by hřichem, kdybychom tohoto práwa nehleděli co nejdřiw užiti, a w žiwot skutečně je uwěsti. Těšimeť se tomu, že na wysokých školách Pražských počátek učiněn jest. P. Dr. Smutek, profesor dějepisu církewnjho počal jž přednášetj *děje Církwe České* jazykem Českým. — Powděčnj jsauce tomuto wlasteneckému počínání, nemůžeme zatajiti swé přání. Šlowutnj p. professor přednáši každj den *půl hodiny*; nebyloť by lépe, kdyby řáději dwakrát do týhodne po celé hodině přednášel, a čtení swá i wěřejně ohlásil i každému otewřel.

Z Widně. Nepěknj duch wane we Widni. Lidé, ježto nepoznali vysokau cenu prawé swobody, a neměji sobě wážiti ji, osobují si moc poraučeti národům, wladě, Církwi. Nemůžemeť řici jináče, leč že jest to žalostnj wjėjw. Bůh sám to napraw! Národowě rakauského mocnárstwí museji se náležitě proti násilnému třestění Widen'ských opriti. Nejinak musí jednati Církew. Walná část duchowenstwa Widen'ského poznala úlohu swau. Widauce, kterak se zloba i lež učiněnjm praudem walí na Církew, počali se shromážďowati na porady, co by činiti náleželo z nowých těchto časůw. Weliké množstwí, 6000 měšťanů Widen'ských oswědčili se wěřejně, že chtěji aby statečně hájena byla wira a Církew proti nátiskům nepřátelským. Následkem porad těchto společných podána jest knížeti arcibiskupowi Widen'skému i ministrowi Pillersdorfowi žádost, týkající se swobody Církwe.*

Žádost k ministerštwu podaná, zní takto:

Slawné ministerstwo!

* Niže podepsanj wýbor jakožto orgán wěškerého duchowenstwa widí se nucena, dwoji prosbu důwěrně předložiti, prosbu o ochranu a o prawo.

1) O ochranu, jelikož ji přislíbili swobody, žřizené konstutuci, pro duchowenstwo rovněž tak jako pro každau jinau osobu nebo společnost w sobě zawiráji. Niže podepsani naději

Zároveň s žádostí, podanou k arcibiskupowi, téhož dne vydalo se prowołání k měšťanstvu, k akademické legii, k technickému pluku a ke všem gardám Wídenským. Duchowenstwo důvěrně obracujíc se k občanům, osvědčuje, že klade do rukau jejich swaté interesity neztenčené wiry a Církwe, usilující o swobodu, kteráž jí právem náleží — i že se naděje ochrany. Výsledek těchto důležitých kroků nebyl sice všude stejný; nejwice ale jak se zdá wydal u ministra *Pillersdorfa*. Oswícený a wytečný tento muž, dokázal, že zná potřeby Církwe. Příjawn laskawě kněze, ježto mu we jmenu všech podali onu žádost, wyjádřil se zřejmě z úplného přesvědčení swého, že se celé srownává s návrhy jejich, a že se wždycky hlásil k zásadě, kteráž byli položili za základ. Wyžádaw si podrobnější a zřetelnější udání, připowěděl, že, seč jest, žádost tuto podporowati bude. — O dalším jednání horliwých těchto kněží důležité zpráwy podáme budaucně.

Z Němec. W Kolíně nad Rýnem powstal *wolební wybor* mužůw katolíkůw. Oswědčujícíce veřejně záměry a zásady swé, ohlašují, že oddáni jsauce prawé swobodě, a usilujícíe oswobodu pro všechny a we všem, při nastalém wolení sněmowníkůw zřetel wolitelůw na přátelé prawé swobody obraceti chtějí. Wyznání jich občanského, společenského a církewního smýšlení jest jak následuje. „W občanském ohledu potřebau jest národu 1. Obecné práwo občanské a stejné upráwnění všech občanůw k úřadům státním i obecním bez ohledu na wyznání náboženské. 2. Ochrana osobní swobody, a celá bezpečnost domácího práwa. 3. Neobmezená swoboda učení a wyučowání. 4. Neobmezená swoboda řeči a tisku. 5. Neobmezené práwo petici. 6. Neobmezené práwo k shromáždění lidu. 7. Neobmezené práwo ku spolčowání, newyjímajíc náboženské spolky. 8. Neodwislost sprawedlnosti, ochrana proti odepření sprawedliwosti, veřejné a ústní jednání na saudech,

se tedy, že slawné konstituční odpovědné ministerstwo w té věci ustanowí aspoň tolik, co učinilo republikanské w Paříži.

2) O Práwo. My neusilujeme o nijaké přednosti a stawíme se tudíž na nejnižší stupeň stanowiska, z kteréž Církwi jediné swobodu, jakož ji sami protiwnici, a pak staupenci oblíbeného oddělení Církwe od státu co nejmenší miru sprawedliwosti uznávají, beze všeho ztenčení žádáme a přejeme neodwislost Církwe od státu se vším, cožkoli z takového postawení práwního vyplývá, a sice:

1. Aby se o církewním jmění čili záduší od swětské vlády neustanowalo nic jednostranně, nýbrž podlé zásad kanonických.

2. Aby Církew sama we spráwu jmění swého se uwázati mohla.

3. Aby duchowensewo sprostěno bylo takowých prací úřednických, kteréž mu posud netoliko w duchowním powołání wadily, nýbrž i u lidu neprízeň způsobowaly a sprawedliwost jeho w pochybnost uwodily.

4. Aby církewní, při otázce stranu wyučowání tak důležitá stránka náležitěho uwážení a uznání nalezla, i aby jmenowitě při řádném zřízení veřejného wyučowawání, a wysokých škol od poměrůw fundačních a historických základů jejich beze všech ohledů zřetel se neodwracel.

Církew mile ráda dokáže usilownau příčinliwost a mysl hoto-wau k obětem; ona seč jest, sama dobrowolně učiní nadání nižšího duchowenstwa. Církew, poswěcená tato a do swěta wyslaná služebnice chudých, dowede, též i za nowých časůw pochopiti a dostáti swému powołání při bídném lazarowí, proletar nazwaném, při opatrowání chudých a nemocných, při všech účelích, kteréž má zároveň se státem; než ona žádá: organicky swobodné jednání a spojení, onať protestuje proti olaupení zádušních statků, kteréž nepřináší požehuání, protestuje proti zlehčowání a poručnictwí.

W Wídni d. 19. Dubna 1848.

saudy přísězních při práwu útrpném, jmenowitě při prowiněních politických a přečiněních tisku. 9. Sprawedliwá míra daní podlé zámožnosti. 10. Swobodné zřízení obcí. 11. Neobmezené práwo pro wystěhowance. — Nejlepším rukojemstwím těchto swobod jest dle zdání našeho způsobu *konstituční monarchie*. *Podlé silné moci královske bud ta nejwětší swoboda národu.* Žádámeť pak w této monarchii swobodné a opravdowé zastaupení národu, bezprostřední wolení poslancůw na sněm, práwo k powolowání daní zároveň s právem nawrhování a ustanowování nowých zákonů, odpovědnost ministrůw, obecné ozbrojení národu, na obranu proti všem nepřátelům zewnitřním i na ochranu konstitučních práw národu. — Wedení duchem čistě kalolickým žádáme, aby se usilowalo všemožně o zlepšení stawu nemajetných spoluobčanůw našich. My chceme tedy w ohledu *společenském*; 1. nowé, potřebám wěku přiměřené zřízení řemesel a fabrik. — 2. řád a prostředky takowé, aby lidé neschopní k práci, ochránění byli před nedůstatkem, a pokud možná všickni lidé bez práce, opatření byli wynosným dilem. Aby však i občanské swobodě i společenským opravám náboženskau swobodau dokonalého potvrzení a jistoty se dostalo, chceme: 1. Neobmezenau swobodu swědomí a obřadůw. 2. Neodwislost každé církwe od státu. 3. Wýslovné pojištění práw a majetnosti všech církwi we všech státech německých. Aby však Církew katolická těchto swobod *skutečně* nabyla, domáháme se od zastupitelůw na sněmu našem w Berlíně. 1. Dokonalé zrušení *placetu* s strany moci státní. 2. Dokonalé zrušení wplywu státního při wšelikém wolení k úřadům duchowním; 3. Dokonalé zrušení patronatu *panownického*. 4. Zrušení odwołávání se k úřadům swětským w duchowních věcech; 5. Swobodné jednání biskupůw s papežem i s podřízeným duchowenstwem. 6. Pojištění swobodného zprawowání všeho jmění Církwe katolické. — Spoluobčané naši jiných wyznání nařikají sobě zároveň s námi na to, že církwe jejich wšelijaké ztenčení trpěti musí. Milerádi podáme jim my katolíci bratrsky ruce, abychom spojenau silau dobyli tauž swobodu všechněm. Myť bojujeme proti nátiskům s strany moci státní, awšak boj tento nečelí nikoli proti jiným wyznáním a jich práwům. — „Posud katolíci Kolínští. Myslím, že jest wěru čas, abychom i my katolíci čeští a morawští dobře se rozhledli, a na tom se usjednotili, čeho nám potřebí. Swoboda wiry a Církwe musí býti též i naším heslem, a swobodu, kteráž přejeme sobě, musíme přát i všechněm. Wědauc, oč se jedná, musímeť i my s wyznáním smýšlení swého politického wystaupiti na jewo před swětem, aby wěděl, poznal i přesvědčil se národ, že wěrně a sprawedliwě přejeme *swobodě*.

Z Berlína. Katolíci w pruském wojště býwali po tu dobu bez duchowního opatření, bez kněze. Loni, bylo sice ustanoweno a ohlášeno, že déle tak nebude. Awšak celý rok téměř pomínil, slib zůstal slibem, w pruském wojště zůstalo při starém. Teprwa když minulého měsíce wytáhly Prusáci do boje proti Danům, rozpomenula se vláda na swůj slib, na swau powinnost, a dosawádní kaplan w Berlíně, kněz *Wawrečko* jest ustanowen za prwního duchowního zprawce u wojště.

* Placetum, latinské to slovo, znamená tolik co swolení. Nižádný totiž list poslaný od papeže k biskupům nesměl se ohlásiti bez wýslovního powolení královskeho.

BLAHOUĚSNÝ

Číslo 27.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz cirkewní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u **wydawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **w** **wšech** **řádnych** **knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle V. po Welikonoci.

Obsah: *Řeč na neděli V. po Welikonoci. — Sv. Justin, mudrc a učenník. — Slovo pautníkem Iwaněčkým. — Odměna dobročinnosti. — Cirkewní zpráwy. — Oprawa. — Předpláčení.*

Dne 28. kwětna.

Řeč na neděli V. po Welikonoci.

Ewangeliium sw. Jana XVI. 23—30.

Co rybě woda, co ptáku powětří a srdci krev, to gest dussi prawého křesťana modlitba. A protož nám i sw. wjra nasse modlitbu netoliko schwaluge, nýbrž i za přednj powinnost ukládá. Wšak byt si náboženstwí mlčelo wýslowně o modlitbě: příklad Ježíšůw sám schwalowal by gi nám. Za dne i w noci, před práci, po práci, před gjdem, po gjde widjme Geg, an s Dtcem Swým na modlitbách důwěrně obcuge. A byt nestáwalo tohoto příkladu aniž gakeho příkazu o modlitbě, mnjeli snad, že bychme pak mohliti se nepotřebowali? S rozmilj mogi, některých wěcj nenj potřebj přikazowati: rozumějí se samy sebau, a konáwagi se, byt ge i zapowjdal. Aneb kdo ti welj člowěče, abys gedl, pil a dýchal? A kde máš koho, gežto by, gsa při zdrawj, gjdla, pitj a dychánj bez rozkazu pomjgel? A což gest modlenj? Nenjlíž práwě gjdem, pitjm, dychánjm dusse, Boha milugjci? Ano, B. M., modlitba gest ntoliko powinnostj, alebrž welikau potřebau dusse lidské. — Wšak podiwná gsau o modlitbě zdánj! Předrahý wykupitel náš připowědel učedníkům Swým zřetelně: »Budete-li zač prositi Dce we gměnu Měm, dát wám:« nic wšak méně gsau mnozi, kteříž, ač netussi, co to gest: prositi we gměnu Páně, očekáwagi, aby Báh k hlasu a slowu gegich diwnj konal, a přjrodu obrátil. Ano, D. D., gsauť mnozi, gežto se domnjwagi, že lze modlitbau wšecky hřjchy a neprawosti swé zamodlit; gsauť ginj, kdož newi-

dauce lidj, aby po modlitbě tlaufsili a bohatli, na-
prosto pohrdagi modlitbau. Blud gest tu, gest i tam.
Slíb Páně: »Budete-li zač prositi Dce Měho we
gměnu Měm, dát wám,« ohradil nás proti tomu
i proti onomu. S, bohdenž by nás ale též k horliwému
milowánj modlitby rozpálil — a pohnul nás, modlj-
wati se we gměnu Páně, modljwati se tak, gakož
naučil nás příkladem a slowem Swým, sám Kristus
Ježíš. Rád bych přispěl k tomu, seč gest slabá sja
lidská, a tudjž umjnil gsem sobě o gistém pro-
spěchu modlitby přesvědčiti wás. A k tomu konci
potřebj na dwě toliko wěci zřetel obrátit. Neboť že
modlitba wysoce užitečná gest, za to nám ručí:

- 1) wnitřnj powaha gegj;
- 2) slowo Božj.

Mnozi lidé nemagi modlitbu za nic giněho, leč
za prostředek k dosaženj gegich časných žádostj, o ginj
užitek nic nedbagjce. Wlaudkové gi magi hned za wědro
k nawáženj wodyn, kterauž by uhasili žjžen, hned
misto lfu pro nabytj zdrawj, dost často hřjssně ztra-
ceněho, hned zase za posstu, po které by na Pánu
Bohu loternjch nęgahých numer wyzwěděl — slowem,
okolo zdrawj, dobrého bydla, bohatstwí, úrody, sláwy
a tēm podobných wěcj fraužj, a točj se často wšecky
žádosti lidského srdce — a točj gest hnedle gedinkj
obsah wšecky téměř modlitebnjch suplik, gimjž, smjm-
li tak řjci — angelowé obtěžkanj každodenně z nassich
bytů a chrámů, branau nebes létagi k trůnu Dce
nebeského. Wšak, B. M., ať nic wjce nedjm, nenjli
to zlehčowánj modlitby, kdnž člowěk wšecky užitek

z nj na korce měřiti, a na zlaté počítati hodlá? Nenj-liž modlitba sama w sobě takorča pokrmem a lfkem? Ano, D. D., weliký užitek zawjrá w sobě modlitba, gelikož od hřijšných náklonnostj očisttuge srdce a usslechttuge dussi nassí.

1) Že modlitbau od hřijšné ie špiny očisttěno býwá srdce nasse, rádi mi přiswědčte, pokud na prawau modlitbu žřetel obrátjte. D té obyčegné, kterauž lidé gen ledabylo nawykli odbýwat, při které ni srdce, ni rozum nebýwá, nenj tu řeči. Takowá modlitba podobá se mlýnu, na něžž aby nestál, plěwy se zasypaly. Dnat dá pak srdci tolik užitku, co ty plěwy mauky. Ginák to wšak při modlitbě, kteráž se koná we gměnu Jezisse Krista. Chřege se modliti gako se modljal Jezis, musis předewšim k Bohu mysl obrátit. I nuže, kdož medlé gest tento Báh? Báh gest netoliko wšemohaučim, nendobrotiwěgšim a wšewědaucim Pánem, anebž i nyswětěgšim, nenywš sprawedliwym Saudcem činů nassich. Báh šten tworj a nič dechem swým swěty, okem swým proniká propasti země, škuliny a žláby celého swědomj twého, a hněwem swrchowaným nenáwidě hřjch, tresce ho rukau těžkau, rukau, která pauhým kynutim trolj štály. A takowémuto Bohu bljži se člowěk, chřege se modlit. I což medle děláváš, mage předstaupiti před swětšěho pána, na kterémž ti něco záleži? Nečjds-li, nečistš-li opatrně raucha swého, nesbjrás-li šetrně každé pjrkó s něho, nestjrás-li wšelikau špljhu ze twáři swé? Tak činjš bljže se k swětšěmu pánu, a ty přistupuge modlitbau k Hospodinu ginák by sobě počjnati směl? Před Hospodinem třesau se nebesa i země — méně než gest čerwjček před twáři lidskau, gest člowěk před obličegem Geho: a zdaž stoge před njm, nemusis hrdosti a pýše wýhost dáti ze srdce swého? — Dwssem, B. M., pýcha přehne před modlitbau gako tma před sluncem, čjm častěgi a lépe se modlis, čjm wjce zmaris ohawnost tuto pekelnau, čjm špisse nawykneš pokore, plodné této matce wšech ctnostj. A tomu-li tak, nač dokládá, že modlitba giž sama sebau očisttuge srdce lidské? — Wšak pogdmež dále po té stopě! Bljže se k Bohu w modlitbách se bezděky takorča musis zabráti hluboko do té prawdy, že gest wšeko, cožkoli máš, od hlavy do paty, wšeko, čjm wládneš, od zlata do mechu, nezaslauženým darem Geho milosti a lásky. Nuže! komu bych to nynj rozbjral, že rozwážiw sobě člowěk, čjm gest mu Báh, samoděl giž k wděčnosti a lásce musí se rozpálit? Srdce, čjtje, že nenj hoden člowěk nečjšlných těchto darůw Božjch, gimjž wládne, roztage, rozplyne citem útěchy, a rozhořj se ohněm lásky k tomu, kterjž prwé giž milowal nás. I nenj-liž oheň tento způsobný k tomu, aby se gjm, gako zlato od trusek srdce očistilo od nečestj a náklonnostj hřijšných? A když klee na modlitbách před twáři Nyswětěgšjho, k srdci oko swé obrátis, hřjchy, winy swé, zru-

šené sliby swé a rozkazy Božj, wida, ani se hemži před tebau, o zdalž se tu nemusj přirozeným během bolestná litost nad hřjchy těmito zmocniti srdce twého? Wšak litost nechodjwá samotinká; s nj sdružená gest žádost uhnauti se bolesti této, hodným štáti se lásky Božj, a čisté uchowati wnitřnosti swé od hřjchů. A tomu-li tak, nač bych šjřil slow, dokládage, že gest modlitba sama sebau giž pokrmem a lfkem dussi nassí. Wšak giž nebudeme déle a šjřegi rozebjrati věci, samy sebau zgewné. Mámeť zagisté k dotwzrenj pronešené prawdy na pohotowě mimo giné gedn důkaz, kteréž muž nikdo na odpor postawiti se nesmj — a tento důkaz gest:

2) Slowo Božj. Aneb nenj-liž to Kristus Pán, genž w předloženém ewangelium dnešnjm žregmě dokládá: »Prostež a wezmete, aby radost wasse dokonalá byla, (Jan XVI. 24.) Ano, D. D., sám Kristus Pán přisljbil: »Dtec wáš nebesšj dá ducha dobrého těm, kterjž ho prosj.« (Luk. XI. 13.) Tak nás ugišttuge, tak slibuge nám slowo Božj: kdož tedy směl by pak gaké pochybnosti mjtí o tom, což o užitečnosti modlitby praweno gest? Ducha dobrého — Ducha swatého, Utěšitele — pramen tento žiwotnj milosti dá Pán prosjčim Geg: kterať by pak bylo gen možné, aby srdce, ošwjcené a naplněné tjmto duchem, u sebe hřjchu mjšta přáti smělo? Netřeba na to odpowjdat; dosti bylo, napowědj, co každý sám přirozeným smyslem chápe. Slunce okáže-li se na obloze, rozhánj temnotu nočnj, o heň, přičinjš-li geg ku kamenu, roze- hřege a rozpálj ho: a Duchem Božjim, wšedšim w dussi lidskau, newzesslo by swěto prawdy a zápal žiwé lásky k ctnosti a zákonu Páně? Odstup to, D. D.! Ducha dobrého dá ti Pán wedlé přjpowědi Swé: Duch ten gest duch prawdy — a Dn swětlem prawdy ošwjť tebe. Duch tento gest dárce wšj swatosti, a Dn milostj Swau k swatosti poswětj tebe. Duch tento gest pramen útěchy a radosti, a Dn nebeskau mocj swau oblažj tebe. »Dwoce geho gest láska, radost, pokog, trpěliwost, dobrotiwost, dobrota, dlawhočekánj, tichost, wjra, mjrnost, zdrželiwost, čistota. (Gal. V, 22. 23.) A ragšě tyto kwětiny wšttjpe- né, oššetřené, k žrástju přiwedené w zahrádce srdce twého, negsauliz blahau ozdobau twé dusse, a záwdawkem spasenj twého? A tomu-li tak, nemusjme-li na prawdě slow Páně, opjragjce i slowo i wjru swau, žregmě wyznáwat, že modlitba gest dussj pramenem nebeské usslechtilosti gegj? I nechceš-li měřit, pogd a ptey se tjščau těch swatých panicůw a panen, kterjžto čistym srdcem a nepoštworněným tělem slaužili Pánu; ptey se tjščau těch swatých mučennjškůw, gežto krowj swau zpečetili wjru a ošwědčili lásku swau Kristu; ptey se tjščau těch swatých aposstolůw, gežto neustáli w ušilowánj o sláwu Božj a spásu swých bratřj, pokud byla krupěg krwe w těle gegich, ptey se wšech, kdožkoli bogowali bog dobrý, zachowali

wjru a dosáhli korunu spravedlnosti, ptey se gich, a zwjš, že byla modlitba pramenem gegich wjry a lásky, kterauž přemohli swět — modlitba že byla tjm mocným kauzlem, kterýmž ugistili se pomoci Ducha Páně, očistili srdce od hřichu, usslechtili a posvětili dusse swé, i dosáhli sláwy Gebo. A slyšice takowéto hlasý wěrných Božjch, směli bychom dost málo w pochybnost bráti užitek, gežto z mo- se prýšší? Aho, tohoť bohda nebude, anobřž pokud gsme náležitě prawau pomahu modlitby, a wýznam slow Páně uwážili, nemůžeme leč z celé dusse plnění rozkaz Kristůw, an dj: »Prostež a wezmete, aby radost wasse byla dokonalá.« Awasak, B. M., připomínage wám tento slib Páně, musjm nadegiti leckteré pochybnosti. Medopočítal by se člowěk množstw modliteb, kteréž den co den ze wssch koncín země k nebesům se pozdwiuhuj. Awasak netagme sobě pravdu, B. M., užitečnost weliké části modliteb těchto nic nenj zgewhá. Ano, gešt lidj na sta, gešt gich na tisíce, gežto powstáwagj od modlitby, stžjenj kletbau a hněwem Božjm gafo Fariseus onen w chrámě, k nowým neřestem a hřichům. Widauce pať takowé wýgewy, nic se gim nedáwme! Kdo newolá k Bohu srdcem, dusj, životem: kdo se nemodlj we gměnu Páně — nemodlj se tať, gať to činjwal Kristus: nemůže se nikterak nadjti, že by Bůh k hlasu geho naklonil usj swých. Kdožkoli, odřikáwage modlitby swé, flepe sice před Bohem ústy a gazykem, srdcem swým ale po swětě se taulá, kdožkoli hledá trupel a bláto, hledá statky pozemské, hledá sebe, nikoli ale Boha, díweli tu gahý, pakli ho oslyšj Bůh? Awasak, gafož gešt neomylné slowo Božj, tať ugistění býti můžeme užitek, plynaucjm z modlitby, konané we gměnu Páně, konané, gať nás tomu naučil Ježš, konané s pokorau a důwěrau, stworžené skutky a životem, zpečetěné a posvěcené zásluhau smrti a mocj lásky Kristow. Modlitba takowá gešt ohlasem wjry, naděge a lásky: a těmito ctnostmi učiněná bude země rágem, před nimi nebe se otwirá; onať gešt perutj, powznášegicj nás k nebesům, onať gešt rukogemstwjm synowstwjm Božjho, onať gešt kljčem k poskladům wěčného slitowánj. O takowé modlitbě dal swau přjpowěd ten, kterýž gešt wěrný w slibech swých, a mocen gešt učiniti wsselike slowo. Nuže tedj, B. M., wěřice slowu Kristowu, činmež, gať welel Pán, když powědel: »Proste a wezmete!« Zamilugme modlitbu, a naučmež se konati gi w duchu a w prawdě, gafož nás naučil božský Spasitel náš. Hřichowé a neřesti, z nichž se tolik bjdj rozlěwá po wesskerém okrětu zemském, pomínau; modlitbau očistowáno bude od nich srdce, modlitbau usslechtěná bude dusse nasse. Že nynj hůř než býwalo, z weliké části i w tom zagistě má swůg půwod, že se nemodlj pokolenj nasse tať pobožně a rádo, gať to činjwali předkowé nassj. Nuže, tedj! napravme w čemž pochybeno. Duch lásky k prawé modlitbě nechať na-

wrátj se k nám! Uwědmež geg do bytů, srdci a činů swých, poswěcugmež gim swé práce a zábawy, myšlenj a konánj, wssedky kroky a cesty swé; a bohda w krátce seznáme, že začkoli prositi budeme Otce nebeského we gměnu Kristowu, dáť nám, aby radost nasse byla dokonalá. Amen.

Sw. Justin, mudrc a mučenník.

(Kucetl w přjení polowici druhého století křesťanského.)

(Dokončení.)

Znameníť spis — wýmluwná obrana (wiry křesťanské) Justinowa neminula se s účinkem. Smělé, neohrožené slowo proniklo k srdci i jinak šlechtěného císaře Marka Antonína, kterýž wedlé swědectwi sawěkých mužůw, obzlaštými rozkazy stawiti hleděl pronásledowání a wztek lidu, pobauřeného proti křesťanům.

Pominauce tuto mlčením jiný, w jiném ohledu wzácny a důležitý spis Justinůw, (*Rozmluwa s židem Tryfonem*) obrátíme zřetel k druhé obraně jeho, kterauž wydal proti nepřátelům wiry Kristow. Pozdějším časem, vypuklo totiž litějšj pronásledowání křesťanůw. Neohroženě a zřejmě dotýká i w tomto spisu swém Justin bludůw pohanských, a doráží na hroznau křiwdu, kteréž se proti wyznawačům wiry Kristow saudcowé dopauštěji. Předkládaje proti námitkám, činěným od pohanůw, wseliké důwody, podotýká w jistém ohledu poměr Sokratesůw ku Kristu. „Slowutný Sokrates,“ připomíná Justin, „měl sice weliké množství učennikůw, awšak nikdo z nich nepoložil pro prawdu učení mistra swého život swůj; jinak to ale u křesťanůw. Wyznawači Kristowi zajisté, a to nejen řemeslníci a sprostý lid, nýbrž i mudrcowé a wzácni jiní mužowé, hájili a hájiti dowedau až na smrt nebeské učení mistra swého.“ Bezděky takorka podotknul Justin sám o sobě, že rovněž i sám potká se s podobným osudem, a protiwníci Kristowi, že mu pomohau k smrti mučednické. A hle, on se nemýlil. — Wěřejné zastawání učení Kristowa, a úklady jakéhosi Krescenta, nectného mudrce z powěstné školy kynické, daly podnět, že Justin zároveň s jinými křesťany, jak se zdá, učenniky swými, jat, a prefektowi města Říma, Rustikowi na saud wydán jest. Prefekt čili zpráwce Římský Rustikus, byl muž nemálo slowutný, a obzlaštni oblíbenec císařůw: awšak uwidíme, kterak i ti neylepši saudcowé pohanští nešetřiwali spravedlnosti, majíce jednati s křesťany. Jakož se stáwalo wůbec, wybidl dotčený prefekt přede wšim sw. mučenníka našeho, aby obětowal bohům. Justin wšak na prosto odepřel, odwoláwaje se na učení a přikazy Kristow. I otázal se

ho Rustikus, s jakým uměním se zanáší. „Já,“ wece mu na to Justin, „já přičinil jsem se, naučiti všelikému umění, aniž jsem zůstal nepovědomý jakého učení; posléze oddal jsem se učení křesťanskému, ačkoliw se ono nelíbí lidem, kteříž se dávají bludy wěsti.“ „A jaké jest medlé toto učení křesťanůw?“ — otázal se Rustikus. — „My wěříme,“ odpovídaje řekl Justin, „my wěříme w jednoho Boha, stwořitele všech wěcí widitelných, jakož i těch, kterýchž nelze widěti očima tělesnými, i wyznáváme Ježíše Krista, Syna Božího, kterýž před wěky předpowědín jest od prorokůw, a kterýž opět přijde saudit weškeré pokolení lidské, ohlašuje spasení, a učitelem jsa těm, kdož se dobře učiti chtějí od něho. Co se mne tkne, owšem chatrný jsem, abych mohl welebit neskonale Božstwi jeho: toť úlohau prorokůw.“ ...

Na to wyptával se Rustikus, kde by se scházivali křesťané, a kam on swoláwá učenníky swé, Justin mu odpověděl; a Rustikus tázal se na nowo: „Tys tedy křesťanem?“ — „Owšem,“ odwece Justin, „já jsem křesťanem!“ —

Nechaw Justina, dotazowal se druhých křesťanůw, zdaliž se rovněž hlásí ku Kristu. Všickni wydali neohrožené swědectwí, že jsau křesťané. Když se však tázal *Hieraxa*, kdo by rodičowé jeho byli, wece mu tento: „Prawý Otec náš jest Ježíš Kristus, a wíra, kterauž wěříme w Něho, jest naši matkau. Tělesní rodičowé moji zemřeli.“ — Když pak podobnau měrau všickni byli osvědčili oddanost a lásku swau k Kristu, obrátil se Rustikus na nowo k sw. Justinowi, řka: „Prawiť mi o tobě, žes tak wýmluwný, a ty sám domníwáš se, že máš prawdu: nuže! powěz, jsi-li tím ujistěn, že, dám-li tě zbičowati na všem těle, od hlavy do paty, do nebe se dostaneš?“ — „Kojím se nadějí,“ wece mu Justin, „že dosáhnu, čímž wládnu, kdož ostríhají učení Kristowa, pakli přetrpím, cos připomněl.“ Na to di opět prefekt: „Ty se tedy domníwáš, že wstoupíš do nebe, a dosáhneš odměny?“ — „Toť *nemním* nikoli,“ odwece Justin, „alebrž *wím* to, a tak o tom ujistěn jsem, že nemám nižádné pochybnosti.“ — „Mněhodě! ozwal se Rustikus, „teď pojdte sem, a obětujte bohům!“ — „Nikdo,“ osvědčil Justin, „nikdo, kdož práwě smýšlí, neopustí zbožnost, aby se uwrhl do bludůw a bezbožnosti.“ — „Neuposlechnete-li rozkazůw našich,“ prawil prefekt, „dám wás mučiti bez milosrdenstwi!“ — „Awšak my sobě práwě nejwíce přejeme,“ wece mu na to Justin, „abychom trpěti mohli muky pro Pána našeho, Ježíše Krista, a spasení byli.“ — Rowněž tak osvědčowali druzí a doložili: „Co chceš učiniti, učin rychle: my jsme křesťané, a nebudeme obětowati modlám.“

Na ta slowa wydál Rustikus nález ten: kdožkoli nechťeji obětowati bohům, a uposlechnauti rozkazů císařowých, zbičowání a na smrt odwedeni budtež, jakž to welí zákonowé.

Welebíce Boha, odwedeni jsau, Justin i saudruhowé jeho na mučení a na smrt. Bywše pak nejprwé zbičowání a toporem štati, dosáhli všickni sláwy mučennické. Staloť se to r. 167. a Církew slawí památku sw. mučenníka Justina dne 17. dubna.

Nastiniwše pak obraz žiwota jednoho z prwních mudrců křesťanských, bezděky takorķa vyšli jsme wstříc úwahám nejedněm wysoce důležitým. Sw. Justin ukázal se nám tu přede vším co wěrný milownik prawdy. Neukojitelnau jakausi žádostě, neslo se po prawdě celé srdce jeho; hned od mladosti usilowal neunaweně o tento drahý poklad, a neštil se ni práce, ni těžkostí, ani jakých obětí. On zkaumal a wážil bystrým duchem, co se mu za prawé podáwalo. On hledal dlauho, až našel čehož mu bylo třeba — až našel prawdu Boží u wíre Kristowé.

A co se dělo s Justinem, děje se od wěků — jest obecným osudem všech milowniků prawdy. — Kristus, a zjewená jím wíra, jest wrch a pramen wší maudrosti — a nepokojné jest srdce lidské, pokud se neustanowilo w něm. Justin našel pokoje, oddaw se Kristu — zaswětíw se Jeho prawdau. Awšak táž prawda jest matkau lásky, a láska tato nutí opět člowěka, wyznáwati a zwěstowati prawdu, byť proto hrozili mukami, nýbrž i smrtí. Žiwot Justina, křesťanem učiněného, nese na sobě takowýto ráz, jest obrazem tokowěto lásky. Widělit jsme jej, jak sobě počínal w Římě; neušloť nás, kterak o to jediné usilowal všelikau měrau, aby získal Kristu bratry, pomatené bludem. Mezi učenci, před císařem i před saudcem, stál Justin neohrožený, zastáwaje prawdu Boží. Toť wzor náš! Prawda, nemá se co báti, a byť swět celý proti ní se pozdwihowal. Klam toliko, může ostáti na čas, prawda však wítězí wěčně. Potlačiti můžeť ji sice zloba a přewrácenost lidská, wyhubiti však ji nikterak nelze. Prawdau stojí člowěk, bez ní jest hračkau, kterauž jako třtinau zmitá witr pochybnosti. Awšak musímeť doložiti ještě jednau, prawdy této není leč w Kristu. Kdo jinde ji hledá, nenajde ji, kdo na swůj toliko rozum se spoléhá, a komu lidská maudrost wíce platí, než slowo Kristowo, pomíjí slunce a běhati bude za swětýlkem, za bludičkau, až utone w barínách bludů a neřesti. Oboji osud připomínal Justin pohanům, a každý wěk — osudowé všech, kdož opustili Boha, mohau uwedeni býti na swědectwí slow Justinowých. Neradi bychom byli, pakli by kdo koli z nás sdíleti směl osud tento. Prawdau Kri-

stowau dojdeme spásy — dojdeme sláwy prawé i my, i vlast, i čłowěčenstwo. Kdo ji neznáš, hled' ji poznati: neznaje a zawrhuje ji, sám by swětu hlásal, žes, ať wice nedim — nešťastným blaudkem. Maje rozum spůsobný k poznávání prawdy, hledej swěta netoliko u planet, alebrž přede všim u samého slunce. Poznaje pak prawdu Kristowu, staneš se jejím wřelým milowníkem, oko twé se wyjasní, srdce twé se rozhrěje, a blahý pokoj a mír uhostí se w něm.

W. K.

S I O W O

na cestu ku hrobu sw. Jana Nepomuckého do Prahy pautníkem Iwančickým.

Nenadál gsem se před týdnem, že letos budu wyprawázeti pautníky do Prahy. Wždyť pak to gméno Praha, — Čech — bylo u nás wěcně potu: peno, gméno pak Němec powynášeno až do oblak. Tázal-li gsem se, co pak uделал měšťanům našim Morawanům bratr Čech? tu gsem buď žádné, aneb dokonce nedůwodné odpowědi obdržel. Bolelo mě srdce wida, kterak národ, s njmž od gakžiwa byli gsme gedno, beze wšij winy hanoben byl. A wšak, díky Bohu! že Wy drazi do Prahy zamýšljíte, gest mi znamením, že ste nebyli wšickni toho nekřesťanského smýšlenj; gest mi důkazem, že musí Praha něco do sebe mjtí, co srdce Wasse pautá. Wíďte milj bratři a sestry! hrob swatého Jana Nepomuckého gest onen magnet, který wás za sebau, nawzdor wšem odporům, mocně táhne. Ano na ten hrob sw. Jana gest mnoho tisíců duffj w Čechách, na Morawě a w Slowensku a ginde připautáno; ten hrob má do sebe takowého kauzla, že gak se milé to boží garo otewřelo, každá wěrná duffe po tom hrobě zatauží, gak wlastníwíčka po swém letnjm hnjzdečku. Když pak zpěwák zanotj známau pjsen: »Doba přepozswatná giž se přiblížila, nastala nám opět cesta prostomilá, ó! tu plným srdcem se zpjwá: S přigdiž, přigdiž gen swatý Jene, přigdiž nám naproti náš Patrone! —

Mimo hrob sw. Jana N. máme w Praze i drahé ostatky sw. Wáclawa, sw. Wogtěcha, sw. Profopa, sw. Lidmily, ano gest prý tam i rameno sw. Cyrilla, milého aposstola nasseho. Praha gest nám tedn co Jerusalema, kde těla swatých proroků nasseho národu odpocíwagj. Dna gest ta archa drahyh ostatků Českyh a Morawskýh patronůw! Chrám sw. Wjta gest ona poswátná popelnice, giž si před ginými wesskerá rodina českoslowanská nade wšecky věci pozemské wážiti má. Gako každé dobré dítě tauží po hrobě swých drahých rodičů, rovněž tak a snad mnohem wíce taužití směgi křesťané po hrobu duchownjch otcůw swých. S ty přeslawný chráme Swato:wjtský, za chrámy celého swěta bychme nedali tebe! Nechť si magj národowé, gak Němci, swé

wzácné chrámy, my gim ge přegeme; než chrám sw. Wjta gim za žádný, ani ten nekrásněgšj newyda: me! Tam si rádo odpocíwá srdce prawého Čechoslowana! A kdož gsa prawý křesťan, prawý kato: lík, bude nám to za zlé pokládat?! —

3 Prahy, gmenowitě od sbratřených Čechůw, dostávalo se nassemu městu, hned od počátku až po dnešnj dobu, mnohonásobných welkých dobrodinj. Známať Wám stará powěst, že prý sw. Wáclaw zde prwnj základ k tomuto chrámu položil. Gest to sice gen powěst, ale to prawda gest, že wděčnj naši před: kowé gemu na čest zde wystawěli kapli, gak to z městské knihy newstaršj wjme. Když potom shořel chrám, wystawěli geg zase ginj knjzata čestj. Když pak musil býti rozššřen, opět český rod panský k tomu přikládal ruce. Ty staré nábožné zpěwy, od nepaměti w nassem chrámě konané, posílány byly po wšse welky k nám z Prahy, gak ten starý Swato:Wáclawský kancional až na to neynowěgšj wydánj zpěwů roratnjch! — To staré bratrstwo literatské w Praze wzalo půwod swůg, a wšjim od Čechů u nás bylo podporowáno. A to milé Dēdictwj Swatojanské má též w Praze swé ohniško! A protož směle se tázati mohu w tato slowa: »Kdybychom my Morawané Prahy neměli, kdoby se byl o nás staral? — Studnice wod ži: wých prýšstj se tam ode hradu Pražského, a giž přes 900 let zawlažuge nasse níwy Morawské, zlástě pak záhonky owčince zdegššjho. Kdož by chtěl na tolikrá dobrodinj zapomenauti? A kdožby za to láti směl, tomu národu, aby nepohoršil wšecky dobrých, aby zároweň nelál dedům našim? Co by řekli, kdyby z hrobu wstali ti Swatojanskj ctitelowé, co zde před sto lety tolik pěkných soch wystawěli? A coby tomu řikal náš drahý kragan Dtmár Konrad, někdegšj slawný prelat Raghradský, který toho ducha horliwě byl podporowal? A coby řekla dobrá matička geho, která geg w prostotě morawské w duchu katolickém byla odchowala? — Za horliwá ctitelkyně sw. Jana Nep. a p. Marie, gakž obražek w starohorské kapličce nedáwno gestě ukazowal! zplakalť by nad námi. —

Ano, Wás milj pautnjčkowé! wás gá dnes wy: žywám, wyzneyte se, mluwte! Na kterém pak paut: níckém mjstě poskytuje se duffi tolikérých pokrmů duchownjch gak tam w Praze? Kázanj bohužel! neslycháte nikde, kam wy na paut chodjwáte. W Praze wíce gich, ráno i odpoledne. A kde máte slawnosti nad slawnosti Pražské? An, w Praze se swětsstj a duchownj zasazugj o to, aby zwelebili sláwu Boží a swatých patronůw nade wšecku sláwu swětskau! —

A kdež pak ste posud zakusili přjwětiwěgšjho oka, gak tam, kde Wás sám důstogný kanownj tak opatrowal, gakoby Wás toliko na starosti byl měl. To gen proto, že gste bratři Morawané, lidé, gakž Wám kázal, od kterých k Čechům sw. Cyrillema a Methodem ne-li zawjstala aspoň rozššřena a upewněna

byla wjra! A koho ste koli nassli wěrného Staročecha, ten Wás co bratry a sestry z dalekosti srdečně uwjtal.

A protož bratři! Kdož nás odlaučj od lásky k rodu nassemu a k rwi nassj? Zdali sauženj? aneb úzkost? nebo hlad? zdali nahota? čili nebezpečnstwj? zdali protiwnstwj? čili meč? Ale w tom we wssém přemáháme pro toho, kterjž nás milowal (Řim. VIII. 35.) To se u nás zagisté potwrdilo, že se w nassém městě toliko český Duch katolický proti náwalům swětáctwj neywjee opjral, neyšlňegšj gim klada meze. Podjwente se na lidi, kterj z welkých německých měst se domů nawracugj, ti stjdj se za své mateřské wychowánj, a zároveň za modlenj, za zpěwnj, kázanj a za giné pobožnosti cjrkwnej a domácj. Dni w neděli a we swátek toliko na druhau tichau mšsi swatau chodjwagj, a dosti magj na té gediné pjsni »Wir werfen« a o wjc nedbagj. A ti nassj starj kolik uměli pjsnj morawských, a wěrnj gich potomkowé gestě umj! We dne w noci, w chrámě i krom chrámu zpjwali a zpjwagj, slasti dussownjch nabýwagjce a wýstrahy, posily proti poruffenosti mrawů w njch magjce.

A protož rozmilé dusse! a w těchto bauřliwých dobách milegšjmi nežli gindy, gděte! nedá se Wám brániti. Řěz by možné bylo tu dalekau cestu do Prahy Wám ponekud ukrátiti! — Lesy morawské popřegte pautnjkům unaweným občerstwugjceho chládku; a w luhy české poskhyugte bolawým nohaum úlewy! Wy pak Dusse drahé až přigdete do staré Woleslawi! pomněte, že to bylo mjstečko sw. Janu nad giné milegšj. Tam mu bylo wolněgi, nežli za skwoštným stolem rozmátilého krále, a on tam pěššy chodjwal. Přjkladem geho, přjkladem sw. Wácslawa a konečně přjkladem p. Marie, která kdysi také pěššy s Zejzškem do Jerusalema putowala, občerstwenj, kráčegte ku Praze až do mjstečka oblíbeného ku hrobu Sw. Jana, patrona nassého města. Proste ho, aby se w nebi přimlauwal za měšťanstwo nasse, abyhom wssični poznali za wesserau nassj wlast Morawskau w těchto nyněgšjch zmatených časjch, co nám gim a dětem gegich k spasenj prospjwáti můž! S za mne, prosjím Wás, modlete se, abych s wámi se wssemi proti zhaubnému duchu newěry až do skonánj žiwota swého neohroženě státi mohl, dobrý bog boguge wjru zachowal a forunu sprawedlnosti w nebesjch dosáhl. Amen.

Odměna dobročinnosti.

3.

Ku konci každého školnjho roku, přinášjwal Antonjn zaslawenau odměnu lassawým dobrodincům swým na ukážku. Neylepšj wyswědčenj pogjššowalo, že neuchábla horliwosti geho. Wácslaw mage z něho radost welikau, nelitowal nákladu. Konečně odebral se wýtečný mládenec na wysoké ššoly, aby tam podle

žádosti své ššudowal lékařstwj. Tu wýnos pole, s njmž bylo požehnánj Boží i za ššpatných let, nepostačowal wjce k wyživenj geho. Wácslaw ale neleká se, a nezawřel ruky své nad njm. Poctiwý tento Staročech, rozpočítaw napřed wydánj, zawrtěl sice hlavau, a pogaw wýbornau ženu swau za ruku, wece: »Lidmilo! — náš Antonjn potřebuge peněz, a sice wjce, než pole geho wynášj. Co se ti zdá, přidejme užitek z pole na stráni a z lauky u lesa, to dohromady stačj, aby mohl ššudowati dále, a ššastně dossel záměru swého?« Lidmila neodporowala. Byloť to cele podle srdce gegjho, tak sice, že byla wolná, gestě přidati nad to, kdyby toho potřeba žádala.

Po skončených ššudijch stal se Antonjn doktorem, a dal se gako lékař do gednoho wogenského pluku. Nad tjm se Lidmila trochu mrzela. »S nermut se, ženo! — těššil gi Wácslaw, — »kdo pak pomoci lékařské wjce potřebuge, než wogák we wogně, když zdrawé audy své i žiwot denně na nebezpečnstwj wydawati musj. A mimo to pamatug, že se lékař w uměnj swém neylepe wycwičj u wogšště. Počkej gen, náš Antonjn gisté wynikne.«

Wálka se horššila uřlawičně, hagitelowé wlasti bogowali udatně, awššak šštěstj nebylo s njmi. Nepřjzeli nepodařilo se owššem wedrati do Čech: wálka wššak těžké pohromy uwedla na celau zemi. Počtj pak i wýborný náš sedlák D—ššh, celau tu tjši... Wúz i s koňmi wzali mu na přjprězi. — Hrozné krupobitj pohubilo wššecku úrodu na poljch, a posléze wyhořela dobrá polowice celé wesnice; mezi pohořelými byl také Wácslaw. S musili stawět, a Wácslaw se zadlužil — Statek, ššjžený dluhem hynul, a Wácslaw seššlý wěkem, neznał radu, ni pomoci. Neýwjce ho bolelo, že nemá o Antonjnowi na wěšštj. Mnozi prawili, že gest mrtew; mnozi že přjšel do zagetj. Stal se pokog; plukowé wogensštj se wraceli, ale Antonjn newrátíl se s nimi. Dobrodincowé geho nadarmo čekali ho, zlášštj kdž nešštěstj gedno, druhé w patách stjhalo; Wácslaw oslepl, w hospodářstwj geho obracelo se wšše na ruby, přjšla nauze, musil prodati pole, a prodáwal kus po kuse, až mu zbylo toliko pole u Božjch muk. Ani to wššak nemohl zachowat, wěššgná licitacj se na ně prohláššila. Tuť obkšščil nesmjrný žármutek Wácslawa. »Je wyschne moře, byl bych ššjše uwěřil, než že o toto pole, a do tak welké bjdy přjgdu. Řěz, stanjž se wůle Páně! Dťe, tys dal, ty můžš zase wzjti« — tak bědowal Wácslaw, Bohem těšše sebe i plačej manjšelku swau.

Přjšel den, kde mělo pole prodáno býti. »To bude pro mne trpká hodina,« prawil Wácslaw, »pogđ Lidmilo, domeš mně do kostela, tam se pomodljm, aby mě posilnil Bůh.« S wedla ho Lidmila ochotně do kostela. Berauce se cestau, musili se zatočt okolo

hospodyn, w nŕž se bylo giž mnoho lidí, žádostiwých kaupě, šhromážďilo. Howor byl pořád silněgšŕí, počalo se cenit, wygednawat, přepausstět, neboť pole bylo nynj wyborné.

Když odbila hodina určitá, wšickni pospíchali na wykázané místo k poli. Licítace začala. Z házel gedena na druhého, w krátce wylezlo až na dwa tisíce zlatých, a při těch zůstawalo. Wjce podati nemohl žádný. W tom gedě okolo po silnici krásný kočár, w něm sedj mladý, pěkně ossacený pán, zastawj a táže se, proč tu tak mnoho lidštwia šhromážďěno; powj se mu přjčina, a on wyskočiw celý poděšený z wozu, zwolá: »Pro Bůh, co pak se stalo s Wácslawem a manželkau geho Lidmilau?«

»Žij posud, zle se gim wšak weđe, přissli o wšěcko.«

»S mogj milj dobrodinowé! Pole toto nedám prodat; mođe gest, žiwilo mě deset let, co se za ně podáwá?«

»Dwa tisíce zlatých.«

»Gá dám dwafráte toliř, šfest tisíc, kdo dá wjce?«

Wšickni se odmílčeli. Antonjn Štastný ale, (onť byl ten cizinec), chwátá k kostelu, nagde tam swé druhé rodiče a pozdrawuge se s nimi. Šhledánj to může člowěk pocítit, nikoli ale popsát. —

»Pamatugeš se gestě Antonjne, gať gsem tě před 12 létj w kostele plačijcho nassel. Tenkrát se ti wedlo tak bjdně, gaťo nynj mně; gá pomohl tobě, ty gš pomohl mně. S můg dobrý Bože, gať podiwné gsau cestj twé, gať bohatě odplacugeš Pane! každj dobrý škutěk. Nynj snesu mile rád i tu šlepotu Hospodine!«

»Z zde pomoc možná,« gštil Antonjn, škaumage oči starcowj.

»Že by to bylo možná? S Bože! co ší to myšljm? Gá že gestě prohlědnú? Ach, kžj swau Lidmilu a swého Antonjna aspoň gestě gednau spaztjím, potom špokogēně budu očekáwati poslednj hodišku swau.« —

Na cestě k domowu wyprawowal Antonjn celé swé přjhedj. Byw zagat w bitwě, nepřátelštwému wůdci zachowal žiwot. Tento se mu bohatě odměnil, spolu wšak prošil snažně, by se též manželky geho nemocné ugal. Dwě léta potřebowal, než gi uměnjm swým, a pětj neustálau dofonale wyléčil. Bohatá odměna byla důkazem wděčnosti celé ššťastné rodinnj onoho pána. Prowázen tisícerymi dšky, chwátal Antonjn do wlasti, a dostawil se tu práwě, když byl giž swrchowaný čas, aby od žebroty zachowal otce a matku. Staral se o ně še wšj láškau wděčného šrdce swého. Předewšjím gednalo se mu o to, aby Wácslawowi zrak obratnau operacij nawrátíl. Pán Bůh sám wedl mu ruky, a Wácslaw opěť dofonale prohlědl. — Druhé wěci byly pak učiněnau hračkau. Bohatý doktor po kaupil opěť rozprodaná pole, a

z role u Božjch muť udělal zahradu, w nj uprostřed wystawěl milostný domek, w němž še swými milými dobrodinci weselé dny a hodiny ztráwíl, gežto mu po prácech požehnaného auřadu ročně k oddechutj zbýwaly. We wysokém stáří Wácslaw a nedlauho na to i Lidmila usnuli w Pánu, zesnuli w náručj swého Antonjna. Štatek Wácslawůw připadl nynj wýtečnému doktorowi. Antonjn wšak nepotřebowal ho, a založil z celého dědictwj fundacij pro chudé šstudenty. Šen zahradu u Božjch muť nechal ší na památku dobročinnosti Wácslawowj a Lidmiliny a někdegšj swé chudoby. —

W. H.

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Paut Swatojanská pohne každého roku celau zemi Českau. Ze wšech koncín milowané wlasti naši hrnau se zástupowé k hrobu sw. wlastence swého, a bratři Morawané od Brna i Holomauce wyléwaji modlíby swé před oltářem, jehožto klenotem jest drahá schránka ostatků sw. kněze našeho. Praha býwá té doby podobná Jerusalemu. Wěrný wlastenec to cítí, žeť jest Praha *swatým*, at tak díím, městem národu našeho, — žeť jest *jedním* we swém způsobu, netoliko w zemich koruny České, alebrž w celé naší řiši Rakauské. Widen jest lidnatější a hlučnější, jest sídlem nádhery, dworu a císaře pána; toho poswátneho kauzla wšak co Praha do sebe nemá. Praha, tato poswátná matička naší sláwy, se honosí slawnau minulostí, honosí se hroby našich swatých dědicůw a patronůw, a toť jest kauzlo, kteréž ničím přewážiti nelze. Mělit jsme toho důkaz letošního roku. Wimeť zajisté welmi dobře, jaké lžiwé powěsti roztrušowaly se po celé zemi: jedni ohlašowali, žeť jest Praha zapálena ze čtyř stran, jiní, žeť tu jde lidem o hrdlo. Awšak i za těchto těžkých časůw naplnila se naše Praha nemalým množstwím wšelikého lidu. Němec od Čebu a Liberce — kdež nejwice semene swárůw rozsěwáno, — modlil se tu podlé Čecha od Slezských a Rakauských hranic; Morawané pak nábožně prozpěwowali tu jako o záwod s českými bratry swými. Díwaje se na tyto nábožné zástupy, radostí zwolal jsem již nejednau w duchu: Jaké to máme ještě zdravé jádro w našem dobrém národě. Jaký z něho bude strom, až wzroste a dospěje podlé uložení Páně! — Awšak nesmíme powolati citům, které se nám rozjimajicim o národě, bezděky k šrdci wali. Národ náš hoden jest naší lásky; národ náš byť mu zašť sebe wice w cestu zabíhala, má welikau a slawnau budaucnost. Swatý Jan Nepomucký jest takoiška symbolem a známkau osudůw jeho. Dwě stě let, odpočíwal *jazyk* sw. kněze a wlastence našeho w hrobě, a — neuhníl: — dwě stě let zlehčowan, a jako zakopán byl *jazyk* náš český do rumů hany a potupy, a on — nezhylnul. Dwě stě let ležel twrdý kámen na tom drahém *těle* sw. našeho mučennika, a hle, teď štkwi se na oltáři ke cti Boží: dwě stě let tlačila kletba, těžší nežli skály, jméno naše, a hle, teď probuzený mocí Boží wyšel národ náš k nové slávě, tělo jeho ožiwló duší. — Než, jak jsem prawil, rozebírati tuto podobně myšlénky nelze, ačkoli se bezděky na mysl wali. — Místo wšeho rozjimání stáj zde toliko žiwé přewěděni naše: *Swatojanská paut máť welikýj wýznam pro národ Český a Morawský* — jednoho wšak tu ještě potřebí — *zříditi ji totiž*, tak aby pro wlast a Cirkew hojnější ještě užitek wydáwati mohla.

Jak by se to státi mohlo i mělo, bohda co myslíme, příštím rokem oznámíme.

Z Ameriky. Dopisy všech missionářů v sewerní Americe w tom se srownávají, kterak se tam Cirkew katolická ustawičně zmáhá i zkwěta. Že je zde, tak píše jakýsi kněz *Kraemer*, nesmírné množství rozličných sekt, jest vůbec powědomo; já bych saudil, že jest jich nejméně sto. Kde není mnoho katolíků pohromadě a nemají kněží, trpiwají owšem mnohé nátisky od sborníkůw, awšak zřídka kdy odpadne který katolík od wiry. Takowí odpadlíci býwají pak obyčejně fanatictější nad samé bludaře. Fanatismus ale klesá, čím více se zmáhá wíra katolická. — Čeho sluší žalowati jest to, že jsau tu školy we špatném stawu. Na wenkowě totiž býwá škola jen 3 měsíce, a učitele mohau sobě jediné tam držeti, kde více katolíků pospolu bydlí. Služby Boží nekonávají se tu tak často jako w Němcích: awšak za to jsau tady katolíci z wětšího dílu horliwě oddáni Církwi. Mnohý, který pokud byl w Němcích, o náboženstwi hrubě ani nedbal, stal se jako nowým člověkem, jak mile se dostal přes moře. Do našeho chrámu u *sw. Jana*, přicházíwají katolíci, byt byla cesta přes hory a doly sebe horší, na 10 mil (angl.) z daleka. Chtějí-li jiti k *sw. přijímání*, musíwají se na takowau dalekau cestu wydati lační, a nepřijímají nejsvětější swatost prwé, leč až při welké mši swaté, kteráž se tu w 10¹/₂ — 12¹/₂ konáwa. Mám dwa kostely, při nich pak, při každém jest 120, až i 135 komunikantů. Několikrátě již (za rok) bylo jich 50 u stolu Páně. Někteří z nich zůstáwají i na požehnání a křesťanském cwičení, a slunce býwá již dáwno za horau, když se umdlení a zlačnění nawrátějí domů. — Okršlky, w kterých jest kněz, býwají příliš weliké, tak že nezřídka 20 mil anglick. pospíchati musí k smrtelnému loži bratra swého, a když přijde na místo — nalezá tam — mrtwolou. Horliwým kněžím jest w Americe rozsáhlé a weliké pole otewřeno. Katolické Církwi kyne tu weliká budaucnost.

— W sewerní Americe bylo jakž powědomo, r. 1846 katolíků 1,071,000. — roku 1847 wzrostl počet jich o 102,000 duší. Kněží přibýlo 98, a kostelů 72.

Z Uher. Cirkew katolická w Uhřích jest již od několika let w nesnadném zápasu s mohútnau stranau horliwců Maďarských. Podebrati její základy, obrati ji o duchowní moc nad lidem, a pak, rozkotati ji, jest, jak patrně z řečí a usilowání jejich widěti lze, neposledním cílem jejich. Mnoho-li se jim z toho powede, jest u Boha. Maďarowé, tito ukrutní utiskowatelé národnosti

slowanské, sápadí se diwoce na Cirkew, a by Boha nebylo, zajisté w krátce zbili by pastýře, a rozebrali owce. Zatím wšak sbírá se kněžstwo uherské i k obětem i k činnosti apoštolské, a bohda že nepadne prápor a poklad Kristůw do rukau nepřátel. Na posledním sněmu Prespurském prohlásil se zákon, kterýmž přičtena jest wyznawačům wšelikého náboženstwi křesťanského rovnost před zákonem. Na slowo wzaty opat *Mikoláš Šárkány*, osvědčil, že přijímá s radosti tento zákon, žádá wšak, aby tudíž i Církwi katolické se nebránilo užiti téhož práwa. »Protestantští naši bratři,« wece dotčený opat »weřejně w sněmowně k Kosutowi, ministru uherskému, wolí sobě superintendenty a jiné zpráwce církewní, swobodně i wedlé milostiwého reskriptu králowského wšak, jmenuje wyšší důstojníky w Církwi katolické vláda. Protestanti newědí ničehož o práwu patronátním: katolická Cirkew ale nucena jest násilným zákonem podléhati tomuto práwu. Protestanti mohau jakékoli sjezdy (konwenty) kdykoli jim libo swoláwati: katolická Cirkew ale statem i w té věci obmezena i zkrácena jest. Protestanti mohau beze všech nesnází užiti fundací a výhod na wyšších školách w cizině: katolické Církwi wšak nebylo powoleno, wysílati mladence schopné do ústawů, založených pro Uhry w Římě. — A tak dotknul se neohrožený, jinak ale opatrný tento opat též i o jiných těžkostech, jimiž Cirkew nemálo trpí, žádaje, aby, čehož jiným sborům náboženským se propůjčilo, tudíž i Církwi katolické dáno bylo. a t. d. — Awšak tento hlas o swobodu Církwe není jedinký; swobody Církwe dowoláwa se každý, komuž její kwět a zdar na srdeci leží. W Uhřích působí w tomto ohledu wyborně wydawatel časopisu katolického, (*Religio és Nevelés*) p. *Karel Samogyi*, a přítel jeho *Jan Danielik*. Žádost o dotčenau swobodu Církwe opatřená mnohými podpisy podána jest k sněmu. Uwidíme, mnoho-li dají asi sněmowníci uherští na tuto sprawedliwau žádost 9 milionůw katolíkůw!

Důležitá oprawa.

W předešlém čísle wynecháno jest we zprávě o nawrhu p. Braunerowu slowo, na kterémž mnoho záleží. — Ponaprawujeme ji tedy nyní w ten rozum, že vlastenecký p. dokt. Brauner nawrhl i žádá, aby již co nejdříve zvýšen byl plat učitelů a kněží špatně opatřených, — to wšak jenom *prozatím* platnost swau miti má, pokud na weřejném sněmu zemském wšeccky tyto věci w náležitý řád se neuwedau.

Nové předplacení na druhé půlletí.

Příštím číslém dokončej se první půlletí druhého ročníku našeho časopisu, a tudíž obracej se wydawatel ke wšem wěrným milowníkům Wlasti, Národu, Církwe, aby, gakož posud, o zwelebení a rozšíření Błahowěsta lastawě a snažně pečowati ráčili. Wět nás, — nowý wět swobody, usnadnil cestu ku spáse lidstwu, i ukládá každému z nás, užiti swobody občanské ku prospěchu wlasti a člowěčenstwu. I přičinij se Błahowěst, aby dostál čim dál, tím lépe swaté powinnosti této. Bůh požehnej, wěrny synowé Wlasti a Církwe, buďtež podporau usilowání jeho!

Abý jsme ale wyslowěli potřebám wětu, a žádostem přátel, budemeť podáwati netoliko cirkewní zpráwy, nýbrž hodláme též wšeccky důležité vlastenské a občanské události oznamowati čtenářům svým. Nebudeť to nic na užití dosawádnímu obsahu časopisu našeho, poněwadž zpráwy tyto do zlástných a stálých přjloh Wlasti budeme. — Cenu wšak, již beztoho welmi lewnau, nikoli nezvýšjme.

Předplacení na příští půl léta 1 zl. stř. přijímá se opět: u wydawatele kněze Wáclawa Štulce, bytem na dobytčím trhu, č. 552, w knihkupectwí Wáclawa Heřsa w Jezuitské ulici č. 183, gakož i we wšech rádných knihkupectwích. Pánům sberatelům předplatitelům dá se při 10. odběratelských, geděnáctý wýtisk nadawsem. U c. k. poštowských úradůw připlácej se za poštu pololetně 30 fr. a za obálku 24 fr. stř., pakli odběratel Błahowěsta jiných časopisůw poštu nedostává.

BEAUFORT

Číslo 28.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u vydavatele na Dobytčím trhu, č. 552, i ve všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissii
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Neděle VI. po Welikonoci.

Obsah: Řeč na neděli VI. po Welikonoci. — Kdo jest nejvíce k politování. — Puseyinus w Anglické církvi — Wzory křesťanské. — Církevní zprávy.

Dne 4. čerwna.

Řeč na neděli VI. po Welikonoci.

Evangelium sw. Jana XV. 26—27. XVI. 1—4.

Od věků rozléhá se na zemi nářek, že proti pravdě, proti milovníkům gejm na odpor stojí hegna viditelných i neviditelných nepřátel. Nátisky, potupa, pronásledování, žaláře, mučy, smrt, bývaly zajiště nejrůznějších odměnau horlivým obhacům a snažným hlasatelům věčné pravdy Boží. A na tento trpký osud musil i Kristus Pán připraviti věrné učedníky své. Stroge se sám na smrt kříže, předzvídal všewědaucím okem svým božských Mistrů a Pán, gakowé úhony a protiwenství potkagi upřímné následovníky Jeho, a protož příslibiw Utěšitele, Ducha pravdy, při poslední večeři výslovně wece k nim: »Wen ze škol wyženau wás. Alebrž přichází hodina, že každý, kdo wás zabije, domníwau se bude, že by tím Bohu slaužil,« i dím to, »abyšte když přigde hodina rozpomenuli se na ty věci, že jsem gá powěděl wám, abyšte se nehoršili.« Než, D. D., cožkoli tuto powěděl Kristus učedníkům svým, netýká se nikoli gich samých, alebrž všech, kdož se koli k Němu věrně a cele znáti chceme. Všickni zajiště, kterjž chtějí po božně žiwi býti w Kristu Ježíši, protiwenství miji budau. (2. Tim. III. 12.) Tělo, svět, ďábel, stawj se u stawicně proti nim, uslugice odwrátiti a odrhnutí duse od lásky té, kteráž člověka spoguge s Bohem. Uwsak hanba nám, pakli bychom těžkostí galychkoli pro Krista báti se směli! Běda nám! pakli bychom bogjce se protiwenství, zapomjnali na úkol, ku kte-

rémuž zawázal nás Pán, osvědčuge učenníkům svým: »Když přigde Utěšitel, kterýž od Otce pochází, teni svědectwj wydáwau bude o mně, i wy svědectwj wydáwau budete.« — Hanba i běda nám, B. M., pakli nebudeme věrně státi k slowům Páně. Co nám gimi připowjda, gest pomoc a posila Ducha swatého; — a co gimi welj, komuž bych to připomjnal? — »Z wy svědectwj budete wydáwau,« wece Kristus: koho z nás bylo by tedy tagno, že wyrokem tímto ukládá Pán, abychom směle hlásili se k Němu, hlásili se k wjře a zákonu Jeho? Ano, D. D., svědectwj o pravdě slow Kristových musjme wydáwau: k Němu, co k Spasiteli, Pánu, Bohu swému, k Jeho zákonu a wjře musjme se hlásiti, a sice gakž dokáží:

1) slowy,

2) činy žiwota swého.

Kdo wj, co gest Kristus, kam wede wjra, co žádá láska, nebudeť potřebowati důkazů, aby se ugistil, že gest každý z nás zawázán svědectwj wydáwati, znáti a hlásiti se k Ježíši Kristu, Spasiteli, Pánu a Bohu swému. My všickni zajiště dobře wjme, že nás zawazuje zákon Boží, že nás podněcuje přjklad blahoslawených w ymolení Páně abychom

1. slowy hlásili se k Ježíši Kristu. Gest pak to wěc tak zřejmá, že o ni mluwiti, sám se poněkud ostýchám i obávám. Neboť nenj-liž to rozkaz Páně, gežto dj: »i wy svědectwj budete wydáwau o mně?« (Jan. XV. 27.) Nenj-liž to rozkaz Boží, kterým weleno gest apóstolům: »Odauce po všem swětě, kažte ewangelium všemu stwoření?«

(Mar. XVI 15.) A giného nic než rozkaz podobný neleží též w připowědi, kterauž učinil Kristus, dokládaje: »džofoli mne wyzná před lidmi, wyznámi i gá geg před Otcem, kterýž gest w nebesích« (Mat. X. 32.) a oswědčuje ústy apostola svého Pawla: »Budeš-li wyznáwati ústy swými Pána Ježíše, a w srdci swém wěřiti, že geg Bůh wzkřísil z mrtvých, spasen budeš. Srdcem zagisté wěř se k spravedlnosti; ale ústy wyznánj děje se k spasenij.« (Řim. X. 9, 10.) Kdo tyto a jiné podobné wýpowědi Boží dobře na myslí uwážj, nemůž zagisté ani dost málo pochybowati, kterať powinowan gest, wyznáwati wjru Kristowu, znáti, hlásati swědectwj wydáwati o půwodci spásy a sláwy wěčné. Či gest to možná, aby, ať giného wjce nedjm, aby člověk nedbal o spasenij dusse své? Aneb gest to možné, aby křesťan nezděsil se myšlénky, nezděsil se slow Páně: »Kdo mne zapře před lidmi, zapřím ho i gá před Otcem swým, kterýž gest w nebesích.« (Mat. X. 33.) Z chceme-li tedy, B. M., ugiti osudu tomuto na neuvěřš žalostnému, žádáme-li ubezpečiti se wěčným spasením dussj swých, nenjlíž na gewě, že se owšem ústy hlásiti musíme k Kristu Pánu swému, k Geho zákonu i k Geho wjře? — Ať o tom, pokud u nás platnosti gáť má slowo Boží, nemůž gíž býti nigáť pochybnosti. Taužjce po spasenij a slávě nebeské, žádajce sobě účastenstwj žiwota s Kristem w králowstwj Geho, užjgemet zagisté wšelké příležitosti, abyhom oswědčili před Bohem i před lidmi, žeť gest Ježíš Syn Boha žiwého, a wjra w Něho, žeť gest neomylným rukogemstwím spasenij. Awšak práwě k tomu podněcuge náš příklad blahoslawených wywolenců Páně. Plemněte, D. D., že tuto celau knihu děgin swaté nassj Cirkwe, knihy žiwotů swatých synůw gegich wyložjm a rozwinu před wámi. Na to mi času, místa, sily nezbywá. Z nač bych také šřil slow? Komu z wás nenj to dobře známo, že nebylo na swětě křesťana upřímného, gežto by newyznáwal gazykem swým, žeť gest Ježíš we slávě Boha Duce? Gotwa že byl Duch swatý sestaužil na apostoly, ať i hned berau se do chrámu, zwěstugjce zástupům, že Ježíš, kteréhož ukřjžowali, že půwodce žiwota, kteréhož zabili, učiněn gest pánem i Kristem nassjm. — Kadda židowská w Jerusalemě, zagawšši Petra i Jana, zapowjda s pohružkau, aby nikoli nemluwili a neučili we gměnu Ježíšowu: awšak Petr a Jan oswědčiwšše, že slusj wjce poslauchati Boha než lidi, radugj se, že jim dáno trpěti pro Pána, a kážj gako prwe ewangelium Kristowo wšsemu stwořenj. Sw. Pawel stjhán, pronásledowan, žalářowan byw pro gměno Kristowo, neustál ani w žaláři, znáti se k wjře, pro kterauž gat gest, oblassuge Ježíše gakožto půwoda i dokonatele spasenij. Sw. Ondřej, přibit gest na kříž; a hle, wíse na křížj do třetjho dne, raduge se uprostřed bolešj, neustál ani tak zwěstowati wjru w

Krista, gednorozeného syna Božjho. Dsmnácte wěků gíž pomínulo: i kdož by se dopočítal těch nescjlných zástupůw mučenníkůw Božjch, kteříž netoliko hany, potupy, přezdšweť, alebrž ani nátiškůw pronásledowanj, žalářůw, mučjren, stjnadel nic se nebáli, nýbrž i smrt raděgi podnikali, než aby se poddali bezbožníkům, nechřegjcm, aby hlásáno bylo gměno Kristowo. Každým rokem, anobrž téměř každau hodinau rozmnožuge se počet wywolenných takowýchto refů Božjch, a my bychom neušilowali ze wššj sily své, dostati se do společenstwj gegich? — S zagisté každý z nás, pokud mu gde o spasenij dusse a sláwu wěčnau, pokud nenj mrtwým kamenem, budeť upřímně a cele přiznáwati se ku Kristu; ano, on musj swědectwj wydáwati o prawdě wjry, swatosti zákona, a nesmjrné moci lásky Geho. Awšak byť bychom B. M. na potkánj hlásali a hágili wjru, gako apostolowé, welebili zákon i milost i lásku Páně gako angelowé, byť bychom sebe wřelegi znali se i swědectwj wydávali o Kristu, pokud slowy toliko se to diti bude — wěztež D. D. že wšše nic nám neprospěge: před námi zawře se rág, nad námi zawře se propašť, mezi své nás nepřigme wěčný saudec a král náš Kristus. Žádáme-li upřímně, aby se nám dostalo účastenstwj se swatými Geho wywolenci, musjmet zagisté netoliko slowy alebrž

2) i skutky ku Kristu se znáti. Nebo komu z wás bych to připomjnal, že Pán, genž zwytuge srdce i ledwj, přede wššjm skutek a čin žádá od wyznawačů swých? Gíž w starém zákoně oswědčil Hospodin, nařkage na bezbožnost přewráceného národu židowského: »Lid tento ústy mne ctj, ale srdce geho daleko gest ode mne.« A taký nářek, takowýto nálež Boží padl by též i na hlauw nasse, kdybyhom, hlasjce se ústy a slowy ku Kristu, žiwotem a skutky swými zlehčowali a zapjrali wjru, zákon, milost Páně. Aneb nenjlíž ničemnjkem ššeredným bjdným pokrytec, kterýž oswědčuje osšemetnau řečj lásku k bratru swému, skutkem ale ušluge o gehu záhubu a zkázu? Wrah, který přjmo prohnal srdce protivníku swému, gest owšem zlosynem, na něhož padne ruka Páně. Awšak nenjlíž zločincem ššeredněgšjm ohawnj, gežto lichotě se k přjeteli swému, saukromj a gako z nenađánj dyku do těla mu wrážj? Na to nepotřebugi odpowjdat: to wšak nebude na šřkodu, doložjm-li, že pokrytcem, že krwawým takowýmto úkladnjkem gest člověk, gežto ústy a slowem přiznáwá se ku Kristu, awšak srdcem a skutky na odpor gest newswětěgšj wůli Páně. Ano, ničemnjkem před oblčegem wěčné prawdy gest každý z nás, gežto ústy přiznáwage se k Cirkwi, žiwotem swým potupuge učenj a rozkazy gegj; — ničemnjkem gest každý z nás, kdo ústy swými welebj pobožnost, pokoru, milosrdenstwj, dobrotu, tichost, čistotu, šřídmost, poctiwost a jiné wšselké ctnosti, sám ale skutky a žiwotem na gewo dáwá,

že si libuge w hrdošti a nádheře, w lašomstwj neb mar-
notratnosti, w záwisti a zástij, w chlipnosti a nesty-
datostech, w obzerstwj a giných neřestech. Ano, ničem-
njšem gŕi nešťastný, B. M., ničemnjšem gŕi, slova
twá gŕau zagistě jako libánj Zidášŕowo, kterýmž wy-
dáváš gměno Páně w potupu a w pohrdánj u ne-
prátel, kažďh neschetný skutek twůg gest jako slina,
kteraužto hanu pligeš na twář milostiwého Pána
swého, onť gest jako trn, hřeb a kopj, kterým hlavu
bodeš a ruce i srdce Kristowo probánjš. Nemněte,
D. D., že by tu praweno bylo, co se s prawdou
nesrownává. Sw. Pawel — než co dŕm Pawel?
ústj geho došwětil to před lety sám Duch prawdy,
kterýž, gať wece Kristus, swědectwj o něm bude wy-
dávati na wěky. A tomu-li tak, nač bychom se šháněli po
giných důwodech na swědectwj, že netoliko slowy
alebrž obzłáště skutky ku Kristu znáti máme? A žá-
dá-li gich někdo — budiz! Mjsto wšech giných ale
stůg tady gediné toliko wyřčenj Kristowo. Ano
D. D., slowo Kristowo to gest, genž dj: »Ne kažďh
kdož mi řiká: Pane! Pane! wegde do králowstwj
nebeského, ale ten, kdož činj wůli Otce mého, kterýž
gest w nebesích.« (Mat. VII. 21.) A nedokládá-liž
sám Kristus, že w onen den konečného saudu powj
ť těm, kdož slowy toliko znali se ť němu: »wás ne-
znal gsem nikdy: odegďte ode mne, kterýž činjte ne-
prawost.« (Mat. VII. 22). Ano, D. D., tak mluj
Kristus Pán, i reete, rozwážiwše sobě slova ta,
můžeme-liž gináť leč nepochybně ná tom státi, že
netoliko slowy a ústj, nýbrž i srdcem, skutky, žiwo-
tem ku Kristu Pánu znáti a hlásiti se máme? Že
o tom nic nepochybowali dáwnj otcowé naši, o tom
dobře wjme: gich život, činowé gegich nám to řázi.
Bohdenž, by o nás rovněž tak i budaucj wěkowé
swědectwj mohli wydáwat! Že ť tomu zawázáni
gŕme, nikdy nemůžme popjrat, rozkaz Páně gest žtetelný
a gasný. Že z powinnosti této učet budeme časem
swým klásti, za to nám ručj wyřčenj Kristowo. Že
ani nemožnostj, ani nedůstatečnostj se nebudeme pať
moci omlauwati, gisto gest. Kristus připowědel i se-
slal od Otce ducha prawdy, kterýž wydáwage sám
swědectwj o prawdě, podstatě, milosti Spasitele na-
šeho, spásobné a důstatečné učinil nás, abychom i my
mohli slowy i skutky hlásati a došwědčowati wšsemu
swětu, žeť gest Ježíš Syn Boha žiwého, že přišel,
aby spásil, umřel aby wykaučil swět a nebe otewřel
wšechněm, kterýž uwěřj w Něho. Nuže tedj, D. D.,
činmež, ť čemuž zawázal nás Kristus, ť čemuž způ-
sobné nás činj Duch swatý, činmež čeho nám třeba
ť dosaženj wěčné spásy dušj našich. Ku Kristu hlas
i zney se kažďh z nás, wjru a zákon, milost a lásku
Geho zwěstugme swětu, slowy a skutky, ústj a ži-
wotem důkaz deyme wšsem lidem, že gest gho Kris-
stowo sladké a bŕjmě Geho lehké. Nechať pomatenj
nešťastnj bratřj naši prawdu, zgerwenau Synem,

prawdu, žtwrzenau Duchem Božim, nazwau si
powěrau a bludem — my, B. M., my se ť nj
hlašme, my gi zastáweme, braňme, rozšřrugme, my
lidem wydáweme o nj swědectwj. Nechať se pozdwiňnau
swět i peklo proti Bohu a Kristu, proti nebesům
a swatě Cirkwi Geho: my, D. D., my držme
se Hospodina, my slowy a skutky, ústj a žiwotem
wyznáweme, že nás ani gakekoli nátišj, ani žaláre,
ani smrt neodwratj od wjry, kterauž s nebe máme,
neodcizj od lásky, kteráž Duchem swatým rozlitá gest
we srdcích našich. Že nemluwjme do wětru, sami
dobře wjete. Kam koli se obrátj křestjan, wšsude potká
se s falešnými proroky, kterýž by osfemetnostj swau
rádi wyrwali kořen wjry ze srdcj lidských, na wšech
stranách dorážj na něho hlas, kterýmž, by možné
bylo, swedeni byli by i wywolenj. Nág swobodu
otewřiti na zemi strogj se Hospodin: awšak starý
wrah rád by na nowo obelstil člověka. Nuže ne-
deyme, D. D., nedeyme ani sebe ani bratřj swých
obelstjti. W Kristu samém gest gediná spása nasse.
Poznánjm prawdy, zamilowánjm zákona, oslawenjm
gměna Geho dostane se nám rukogemstwj žiwota, gistota
sláwy nebeské, wzegde na zemi králowstwj, Božj. Nuže!
zneyme a milugme zákon, oslawugme gměno, rozšř-
rugme známost a sláwu Páně. Potupj-li, zawrhnu-
li bratřj naši slova a skutky nasse — ano byť
i z prostředku swého wyhnali, aneb zabili nás —
co z toho? Ny dáwno giž před wěky tyto věci nám
oznámil Pán. Škodau pro nás nebude smrt
a nátiš pro swědectwj, kteréž wydáwati máme o Kri-
stu. Duch prawdy, Utěšitel, kteréhož poslal nám od
Otce Pán nás, bude s námi, a wydáwagce swě-
dectwj o Kristu, o prawdě, milosti i lásce Geho, do-
bogowawšse bog dobrý, zachowawšse wjru, setrwaw-
šse w lásce až do konce, dosáhname koruny, kterauž
připrawil Pán swým wěrným Amen.

Zlatá zrnka.

Skutky se projewuj křestanská láska.

„Láska — dobrotiwá jest.“ I. Kor. XIII. 4.

* * *

Dobře činj, kdo za bližního se modli; lépe wšak kdo
mu pomáhá.

Sw. Josef Kal.

Naši lásku k bližnímu nechť spíše zwěstuj dobré skut-
ky, nežli jazyk, aby bližní poznáwal, že činice mu
dobře, jej milujeme.

Sw. Řehoř.

Nic nás při smrti nedoprowodí na wěčnost, leč naše
dobré skutky.

Sw. Jan almušnik.

Nemiluješ bližního swého jako sebe samého, pakli ho
newedeš k tomu dobru, po němž sám taužiš.

Sw. Augustin.

Nemiluje jiného, kdo nechce, aby lepším se stal.

Sw. Řehoř.

†

Kdo jest nejwice k politowání?

Utrpěl-li kdo gakaufoli ztrátu: litugeme ho, a dobře tak činíme; autrpnostj zagistě naplňugeme zákon, kterýž nám Bůh giž i do srdce wstřpil, i zge-wil Synem Swým Jezissem Kristem. A čím zna-menitějši gest ta ztráta, čím bolestnějši z nj po-chází zármutek; a čím spravedlivějši ten člověk, gegž to wšsecko potkalo, tím srdečněgi ho litugeme, a tím wice gme nakloněni, abychom ho těšili i slo-wem i skutkem. Gestli pak tento rozdil w nassem gednání docela přirozený, a zcela se také srownává s prawidlem křesťanské spravedlnosti a lásky. Podle téhož způsobu gednáme netoliko s člověkem domácím a známým, anobř i s cizincem, pokud genom na gedné straně geho nehodu, a na druhé straně geho dobrau powahu poznáváme.

Nachází-li ale člověk we swých nehodách autrpného potěšitele, maudrého rádce, lastawého pomoc-níka: nenj zagistě ten neynestřastnějši; neboť autrpným potěšením umenšsen býwá geho zármutek, mau-drá rada ukazuje mu cestu, kde by pomoci hledal, a aučinná křesťanská láska přináší mu skutečnou po-moc. A politowání tedy sice gest, poněwadž se potkal s nehodau, poněwadž trpí ztrátu neboli škodu; a po-litowání gest také hoden, když při něm shledáváme dobré srdce, a když znamenáme, že nenj winen swau nehodau: že wšsak politowání sám od sebe dochází, anebo že způsobný gest u milosrdných lidí wzbuditi politowání, nenj gestě člověk takowý ten neynestřast-nějši, a tím samým nenj gestě nejwice k polito-wání. — Kdo gest tedy nejwice k polito-wání? O tom gsem byl sám gednau poučen — we snách.

Zdalo se mi, že gsem stál mezi zástupem lidu na ulici města; proč gsem tam ale stál, anebo co se tam djti mělo, k čemuž by se byli zwědawj diváci ochotně sešli, nebylo mi powědomo. W tom ale se wškytl nagednau mezi tím zástupem gakhši neznámý mrzák, gemuž gsem gaktě žiw newiděl podobného. Zwár byla tak ossliwá, postawa celého těla tak zpotmořená, že se mne wždycky detýká nelibý cit, kdykoli si na ten obraz swrchované ohyzdnosti wzpo-menu. Rechťege tedy podobného nelibého citu wzbu-diti w čtenáři, nehodlám ani toho obrazu po částkách popisowati. Gať gsem zočil mrzáka, hned mne srdce nad njm welmi zabořelo, a gať gsem widěl na gi-ných, mnozi ho litowali se mnau; neboť byl spolu w newětšj chudobě a nauzi. Co se ale takto na toho člověka s welikau autrpnostj djwám: an, tu počal nagednau z přičiny, mně nepowědomé, přítom-nému lidu strassliwě láti, zlořečiti a rauhati se, zkratka soptil tak neskroceným hněwem, že kdyby s to byl býwal, byl by snad celý ten zástup lidu beze wšj přičiny zahubil. Nemoha pak ublížiti skutkem, ublí-

žowal aspoň gazykem. Wida takowé bezbožné počj-nání onoho člověka, a slyše geho urážliwé řeči, zarmautil gsem se welice, a newjm ani, gať bych swůg cit nazwal, kterýmž w tu dobu sklčená byla dusse moze. Gá ale přál dotčenému člověku, aby pro geho zewnitřnj newyslowitelnau bídu wliďnějši bylo gednání geho. Z sepnu ruce, a bolestně zwolám takto: »Ale Bože, proč pak si ten člověk tak hane-bně počíná? Wždyť se nad njm pro geho bezbožnost žádný neustrne, a gemu nezbyde giného nic, než aby zahynul hladem a bjdaui!« Na mau žalobu odpo-wěděl mi od zadu, z daleka mocný a srozumitelný hlas: »Právě proto gest nejwice k politowání, že autrpnosti lidské neumj ani hledati, ani zřkati, ani si gi wážiti. Aspoň ty se tedy nad njm smilug, až bude něčeho potřebowati, dokud se nepozná, aby we své bjdě, kterauž newěda, sám si připravuge, neza-hynul bez pokání!« —

Na to gsem se hned probudil, a počnu o tomto podiwném snu rozgjmati. Z shledal gsem, žeť skutečně takowý člověk gest nejwice k poli-towání, kterýž autrpnosti lidské neumj ani hledati, ani zřkati, ani si gi wážiti. Takowé-mu člověku se také neyhůř weđe na swětě. Žádného přitele nemá, žádného neumj hledati; a kdyby se ho kdo sám od sebe chtěl ugmauti, bezbožnostj swau geg od sebe odhání.

Co máme ale dělati s takowým člověkem? Máme ho tak nechati? Wždyť zahyne! Zahynul by sice swau winau, zahynul by ale předce také na šjim do-puštěním: a hle, gest náš bližnj. Widauce geg tedy ode wšsich opuštěného, ugjmejme se ho: tím wětšj bude naše zásluha, a snad právě tím ho zřkáme. Tím wětšj bude naše zásluha: neboť neo-čekawagjece od něho žádné wděčnosti, dokážeme, žeť toho člověka pauze a gedině pro Boha milugeme; dokážeme, že wěrně plníme zákon Jezisse Krista, řkajícího: »Gá prawjm wám, milugte nepřátely své, dobře činte těm, kterýž wás nenáwidj, a modlete se za ty, kterýž wám protiwěnstwj činj a utrhať wám, abyste hodni byli synové Otce swého, kterýž gest w nebesjch, a slunce vycházeťi nechává na dobré i na zlé, a dešřt dává na spravedliwé i na nespra-wedliwé.« A netoliko že budeme tím wětšj mjiť zásluhu, anobř bjdného takowého člověka zřkáme i podle těla i podle dusse. Emawý-li geho rozum, swětlem swaté wjry ho oswjtime; uštdlě-li geho srdce, ohněm křesťanské lásky ge zahřegeme, a k do-brému roznjtime; zpurná-li a newděčná geho mysl, trpěliwostj a showjwáním gi přemůžeme, a tak nej-snáze nad tím člověkem swjtezíme. Kdybychom ale s njm nakládali podle geho záslauzenj: musel by zahynauti podle těla owšsem, zahynul by ale zároveň i podle dusse, a to by byla ztráta nenahraditelná, my pak byli bychom tím také spolu winni, gesto

bychom nepřispěli, aby se poznal a pokání učinil. Povážjeme-li konečně, že i my, přestupující zákon Boží, zcela tak gednáme, ano i mnohem hůř, nežli gať se ukázalo na onom člověku ve snách, a že předce žádáme Boha, aby se při wšij zpuřnosti a newděčnosti našij, smilowal nad námi: tjm wjce nakloněni budme, gedem druhého břemena snášeti, a smilowáwati se i nad tjm, kterýž by našeho smilowání nejméně zasluhowal. Neboť kdyby Bůh genom spravedlivě s námi nakládati měl, gaťž my kolikrát nakládáme s bratrem swým: kam bychom se poděli? A protož smilowáweywe se nad každým, nehledjce ani na osobu ani na zásluhu, nebžž toliko na potřebu geho: a gaťau měrau měřiti budeme, taťowau též nám bude odměřeno.

F. H.

Puseyismus w anglické církwi.

Jestliť tomu již tři sta let, co weliká roztržka w církwi, řečená reformaci, wšecky národy křesťanské rozdwójila. W Angličanech dal k tomu podnět sám král *Jindřich VIII.* Odwrátiw srdce od řádné a ctnostné choti swé Kateřiny, a zahorew láskau nezřízenau k jedné dwořance, (Anně Boleynowně) usilowal přede wšim o to, aby řádný sňatek jeho prohlášen byl za neplatný. Že však toho při papeži nikterak nemohl dosíci, rozpálil se hněwem proti církwi, odtrhl se od jednoty katolické, i učinil se sám hlawau a pánem wěřících w Angličanech. Zawedloť by nás od věci, o níž mluwiti jest, kdy bychom lčiti chtěli kroky bidného tohoto krále a několika nástupcůw jeho, usilujících o konečné wyvrácení wiry katolické. Lež, klamy, nátisky, muky, žaláře, ukrutné násili, krwawé wálky a lité pronásledowání byly prostředkem, kterýmž wykořeněna wira starowěká katolická, a štipena i utwřzena jest církew anglikanská. Co však násilím, nikoli ale prawdau a právem stojí, neostojí na dlawo. Důkazem toho jest dotčená církew anglikanská, kteráž bez pochyby w krátkém čase sama sebau se rozsype a zajde. Přechodem čili mostem z ní nazpět do lúna Církwe katolické jest tak řečený *Puseyismus*, o kterémž tuto několik slow promluwiti třeba.

Po stoletých tyranských nátiscích a mnohém namáhání, dobyli jsau katolíci mrawní sílau a podporowáním přátel swobody, posléze práv občanských. Na sněmu r. 1829 přijata jest emancipace katolíkůw. Byloť to weliké wítězství prawé swobody, a tudíž hrozná rána pro panující statní církew anglikanskau. Wědauce jak málo naklonosti k sobě mají w národě, ustanowili někteří čelnější kněží dotčené církwe, zasaditi se celau silau i proti wšechněm stránkám náboženským, i proti zamýšleným opravám liturgie a zpráwy

církewní. K tomuto konci zawázalo se r. 1833 několik horliwých mužůw na čest a wiru k společné činnosti slowem i písmem. Nahlédli pak welmi dobře, žeť jest přede wšim potřeba pro národ, wydáwati menší spisky o věcech a zásadách náboženských, zároveň ale působiti časopisy učenými na duchowenstwo a na vzdělance. Slawné město *Oxford*, stalo se ohniskem, život církewní a účastenství wečeře Páně neposledním cílem, a dwa wyteční mužowé, Dr. *Newmann* a Dr. *Pusey*, jakožto nejčinnější, wůdci celého tohoto snažení. Z toho ze wšeho zřetelně widěti jest, žeť ctihodným těmto mužům přede wšim na tom záleželo, aby nowým duchem ožiwili zamřelé tělo církwe anglikanské. Ukazujet k tomu zřetelně hned ten první spisek, wydaný od nich, pod názvem: „*Náhledy o powołání kněžstwa.*“ Mluwit pak w něm spisowatel welmi důrazně ku kněžstwu, dokládaje: „Žijeme w těžkých časech, a wšeko oněmelo. — Díwáme se jeden na druhého, nečiníme však ničehož. Známe se k tomu, že jest církew w nebezpečenství, a předce howíme sobě lenošně na pokojíčkách, jako by moře a hory ležely mezi námi, nedopaustějice nám, bratrsky podati sobě rukau. Dowolte mi tedy, abych wás z tohoto sladkého pokoje wyburácel, a zřetel obrátil na postawení a potřeby swaté matky naší. — Odřekněmež se ohawné nawyklosti bédowati nade strastí, kterauž widíme před sebau, a nečiniti ničehož, abychom zbawili se ji!.... Pakli wláda naše a národ náš tolik zapomenau se na Boha, že by zawrhli církew, a olaupili ji o wezdejšit wýhody její: nač budete spoléhati, abyste úcty a důvěry u lidu dosáhly?.... Jsauť lidé, ježto se domýšlejí, že wám wziti mohau, co wám dali; oni se domníwají, že waše moc (kněžská) wázaná jest na statky církewní, wědauce o nich, že se jich zmocniti mohau. Slowem, lidé wšeliké křiwé věci sobě myslí o stawu wašem: na wás jest, poučiti je w tom ohledu, jak náleží.“ — A w druhém spisku pod názvem: „*Církew katolická*“ připomíná spisowatel: „Mělit bychom se wěru pečliwěji, než posud na pozoru mítí, aby se nám do duchowních věci stát tolik nemichal. Či snad máme leniwě se na to díwati, kterak s námi nakládá stát, nejínak než jako se stwůrami swými? Jest to stát, kterýž by nás duchowní moci zbawiti směl? Má-li stát práwo, stanowiti meze osadám církwi? — Nikoli!“ — Zřetelněji však osvědčili jsau mužowé tito směry swé w ten takorť rozum: „Podržte wyznání wiry Athanasiowo, a wšecky obřady křestní. Žádné smlauwy s duchem wěku! Nezapomínejte na powinnosti, kterýmiž jste se při swém znowu zrození w Kristu, na křtu swatém zawázali církwi. Nezapomí-

nejte, že hlas biskupův našich jest hlasem Božím. Ukažte, že naši biskupové, ježto pravidelnou poslušností řadí se k apoštolům, a tudíž i duchovníci, zřízení od nich, v duchovních věcech mají býti slyšáni. Usilujte o to, aby se probudilo přesvědčení, že církev nezávisí od státu, naopak ale, že by stát za čest sobě klásti mohl, máje církev za společníci. Kázni, kteráž tak tuze již klesla, zjednejte nowau sílu, oživte duchy upamatováním na ty prawdy, kteréžto naše církev po některý čas owšem zanedbávala, nikdy však na čisto mimo sebe nepustila. Ostrihejte dny postní a swátky swatých. Podrobte se pod zákon pravidelných modliteb kněžských. Chrámy nechávejte otewřené. Čiňtež to všecko, a církev naše ukaže se tím, čímž jest skutečně, objeví se jako čistá církev apoštolská.“ —

Z uvedených řeči a slow dobře lze znemati smýšlení a směry jejich. Awšak právě proto, že wystaupili dost zjawně se záměry swými, ozwal se proti nim záhy odpor. Předě všim řitili se na ně sborníci, (*dissenters*) obviňující je z ukrytého papeženství; anglikanci sami mlčeli, katolíci však obražowali se důrazně proti křiwým potupám, kteréž horlitelové Oxfordští na Církev naši metali. A tak obrátil se všecken zřetel na nowau školu Oxfordskou: počet přátel i protivníků množil se každým dnem, až pak r. 1836 rozhodná doba nastala. Na počátku totiž, přáli nejedni biskupové horliwým těmto wýtečníkům, hajícím církev anglikanskou proti wszelikým odpůrcům jejím. Než, ráz této školy objevil se zřetelně: lidé nazwali ji *Puseyismem*, a přívrženci její stali se sborem čili sektau.

Tuhý, náruživý odpor, probudil nowé síly, a pohnul ony wýtečníky, že na obranu křesťanských snah swých, hlauběji do prwowěkosti Církwe se zabrali. Wydávající na swětlo znamenitější knihy starších bohoslowcůw anglických, zasadili se zároveň o rozšíření přeložených spisůw swatých otcůw katolické Církwe. Některá díla sw. Augustina, Athanasia, Cyrilla, Chrysostoma, Tertuliana, wydaná w překladu anglickém, byla owocem úsilowné horliwosti jejich. Tauž dobau objevily se welebné zpěwy církewní z Římského a Pařížského modlitebniku, a konečně, ať vše jiné mlčením pomineme, zarazila se biblioteka bohoslowcůw anglo-katolických. Takové snahy a práce musily přirozeným během působiti přede všim na půwodce jejich. Obírajíce se s nesmrtelnými spisy sw. Otcůw bezděky nawykali wíre jejich, a počali smýšleti jejich duchem. Čeho netušili, proti čemu se sami wýslovně a důrazně obražowali, stalo se. Bohoslowci Oxfordští, čili jak je wůbec nazwali, Puseyité, blížili jsau se ustawičně k jednotě katoli-

cké. Celá země počala zuřiti proti nim: oni však, domníwající se, že stojí posud na půdě staré církwe anglické, usilowali prowěsti, že se učení jejich s půwodními 39 články anglickými cele srownáwá. Pokřik ale a hněw, způsobený od protivníkůw, anobř i pronásledování, kteréž přede všim samého Puseye (r. 1843) potkalo, nebyly nic na ujmu jejich wěci. Tiché, příkladné, různé chování a bezúhonný žiwot mužůw těchto, působily na kněžstwo znamenitě; neméně však spisowé, wydávání od nich. Odwážliwé a neunawitelné počínání jejich nezůstalo bez účinku. Mladší duchowenstwo náleží téměř wesměs k této škole: mezi staršími kněžími jsau též nejedni staupenci Oxfordských, anobř i biskupové někteří sauhlasí s nimi. Odpor a přízeň sehnaly celé Anglikanstwo pod dvě korauhwe: Puseyité stojí na jedné, a starý protestantismus na druhé straně. Strach že tímto hnutím celá církev anglikanská se rozsype, jest obecný. A w skutku, bázeň tato není nikoli bez příčiny. Kněžstwo nižší anglikanské záleží z 12.000 hlav, a 9.000 kněží náleží k Puseyitům. „Nepohnau-li se, dokládaji jisté anglické nowiny, nepohnau-li se proti tomu protestanté angličti, staněť se w krátce, že se církev anglická sleje w jedno s Církwí Římsko-katolickau.“

Pohlédneme-li bystrým okem na snahy, kroky a výsledky usilování Puseyitůw, owšem i my za to můti budeme, že tudy církev anglikanská, konečnou proměnu wzíti musí. Čititť to již nejeden Puseyita. „Kde jsme nyní se již octnuli, zůstati nesmíme, musímeť buď ku předu nebo zpátky,“ powěděl jeden z nich, a slova jeho jsau bez pochyby, hned více hned méně, pocitem všechněch. Obrátíme-li na to zřetel, čeho se již Puseyité ujímají museji, jak mluví a piší o mši swaté, i o misálu, o swátosti oltární, i o swátostech, o písmě swatém i o ústním podání, nýbrž, ať jiné články wiry mlčením pomineme, jak se o samé Církwi Římské někteří z nich pronáseti počínají: snadno se domyslití můžeme, že konec Puseyitůw bude — návratem do Církwe katolické. Přední a nad jiné činnější půwodce této stránky Dr. *Newmann*, přiwínil se již celau duši k staré matiěce naší společné, a w Římě byw poswěcen na kněžství, nawrátil se do vlasti swé jako apoštol. Dr. *Pusey*, neníť sice posud katolíkem: awšak tauž měrau, kterauž se množi na jedné straně počet staupencůw jeho w církwi anglikanské, odcházejí od něho na druhé straně množi, nawracující se do Církwe katolické. Úkaz tento jest pak tím znamenitější, poněwadž we všech končinách, kde koliw se rozšířila církev anglikanská, we Skotsku, w Americe i w Indii, náhledy a snahy Puseyowy, nalezly i nacházejí přátel a následovní-

kůw. Wydávání spisůw pro naše časy, staweno jest sice zápowědi (1841); biskupové a všickni protiwníci wíry katolické stojí na odpor, rozmáhající se této škole: směr ducha však, obrácený k jednotě a prawdě stawiti se nedá. Puseyité, jakž *Doane* biskup New-Jerseyšký w Americe dobře powěděl, dali podnět k nowému životu. Úsili jejich jest jako čerstwý wětrík, ježto ustálau wodu na rybnice rozčeřuje, aneb uschlé listi se stromůw otrásá, — spory s nimi w krátce pominau. Awšak odwolání na zásady Cirkwe, právě té doby, když po ní nepřátelé Boží rukau sáhali, — ta pewnost, s kterauž Cirkew praw swých nazpět žádala, tento náwrat k staré wíře, k staré kázni, k starému obrádu, k staré nábožnosti, k staré swatosti, k staré lásce w Kristu, — toto všecko zůstane jako newyslovně požehnání pro člowěčenstwo, když jména, ježto se nyní se sporem tímto lauči, dávno již budau zapomenutá.“

Wzory křesfanské.

Abée des Frayes, byl geděn z těch neysšlechternějšich kněží za časůw prwnj rewoluce Francouzské. Memínul den, kdežto by se byl neodmážíł života, slaužiwage we šlepijch misi swatau, a měřicjm přísluž huge swátostmi. Gednoho dne byl k gístému býwalemu buřiči powolán, genž leže na smrtelné posteli, litošt gewil. Choť geho, gežto w zločinech geho žádneho účastenstw neměla, taužje poslednj hodinky použití k spasení geho, dala swrchu řečeného kněze powolati. Apóstolský kněz wšročil do swětnice, a tu se naskytnul gemu a průwodnjšow geho, strassný wýgew. Weliký, dlahý, wyžáblý muž ležel roztažený na posteli; pohled geho byl diwofý, černé wlasny gežily se mu na hlavě, krew se walila z nosu, ruce a dlaně byly zalité krwj. Skřípage zubami a wálege se w krmí, očekáwal nešťastnjš nastáwagicj saud Boží. Manželka mu oznámila přichod »občana faráře.« gať ho gmenowala; wrah zasténal, a zdwihnatřesaucj se křwawau ruku, zwolal hlasem hrobowým: »Prýč, prýč, pro mne nenj milosřdenstw! Ruka tato zprowodila wíce než 90 kněží ze swěta!« — »Děfugte dobrotiwému Bohu,« odpověděl kněz, »genž gednoho geštie zachowal, aby wám rozhřešení dáti mohl,« Swaté slowo to zapudilo wšteklost nešťastného, ruka geho klesla, zrak se stal gemnějši, oči se mu zalily slzami, ubohý nešťastnjš osmělil se k Bohu ge pozdwihnauti. Kněz des Frayes, důstogný to sluha Boha lásky a milosti, obgal nešťastnjška do náručí, a naléwal dogimawými slowy balsám pokání a nádege w zaufalau dussi geho. Tu sepial umjragcej ruce, gaťoby se modlití chtěl. — Průwoděj páně des Frayesůw se zdálil, znamenage, že by se nemocný zpowsj datí chtěl. Za půl hodiny wysšel kněz ze swětnice

a tiskna kaplanowi swému ruku, wece: »Gšem spofogen, žasněte nad milosřdenstwjm Božjm. Buď Bohu chwála! několiť málo ofamžení smjřilo ho s nebem.«
K.

Cirkewní zpráwy.

Z Prahy. Jak wůbec již powědomo, předseda zemské zpráwy p. hr. *Leo Thun*, nemoha se již dočkati odpovědi z Widně, swolal sám obecný sněm zemský ke dni 7. Čerwna, což ale z dobrých příčin ke dni 15. odloženo jest. Čehož nám tolik třeba, o čemž jsme před nedáwnými časy, hrubě ani mluwiti nesmíwali, čeho jsme se od několika neděl mladé naši swobody již ani dočkati nemohli: náš *prwnj swobodný sněm* jest za dweřmi. Čechové bratři! — powážte, co leží w těchto slowech: sněm jest za dweřmi! — Powážte, jak mnoho záleží na přístím tomto sněmu našem. W rukau wášich jest nyní zdar wlasti, zdar swobody a národu našeho. Měšťané, rolníci! wy sami zwolite sobě zástupce na sněm. Běda, kletba wám! nezwolite-li muže, kteříž by wlasti swé opravdu poslaužití mohli. A jaké by ste woliti měli, jaké zwoliti musite, pokud chcete se cti obstatí. před obličejem weškeré wlasti, hned bez obalu a kraticho wám wyložím. Napowím sice toliko, awšak maudrý Čech sám snadno druhého se dowtipí. Že wěrní Čechové z celé duše sobě žádají, aby sněmem nastáwajícím swoboda, zdar i moc milé naší wlasti náležitě byly opatřeny proti wšelikým úkladům nepřátel, samo sebau se rozumí. Na sněmu však nemohau mluwiti a jednati všickni občané: na sněmu budau we jmenu a na místě *wšech* jednati a mluwiti přede všim toliko ti, kteréž sobě druzi za swé zástupce wywolí. A právě na zwolení těchto zástupcůw tuze mnoho záleží, záleží wíc, než by se leckdos mohl domýšleti. Swoboda naše i ten drahý kráľowský dar, naše konstitute zůstane jenom jako mizerné nedochůdče, nebudau-li na sněmě našem obecném zástupci národu mužové staročeské rozwahy, poctiwosti a šlechetnosti. Takové tedy muže zwolte a pošlete na sněm do Prahy, wěrní synové země České. Neptejte se na to, jaký kabát nosí, aneb ku kterému stawu patří člowěk, jemuž hlas swůj na sněmu zadati máte. Každý, buť on kdo buť, wyjimaje úředniaky we wikariatě wasšem, může býti od was ustanowen za wyslance. Awšak dejte pozor, ať neuděláte kozla zahrádníkem a wlka owčákem. *Nedejte se uplatit, nedejte se obelstít!* Prvé než komu dáte hlas, wyptejte a přesvědčte se náležitě, zdali jest to muž dokonalý, poctiwý a statečný, muž dobré wůle a uslechtilé mysli; ujistěte se, bylo-li dosawádní jednání jeho, jak sluší na Čecha a na křesťana. Lidé, kteří posud nic nedbali o obecné dobré, newší. mali si ani was, ani potřeb milé naší wlasti, nejsau hodni, abyste jim swěřili swatá práwa swoje, zlatau swobodu swé wlasti, a byť by sebe wíce lichotili a slihowali wám, byť wám ryzím zlatem chtěli zaplatiti hlas wáš. — Máť země česká dost poctiwých lidí křesťanského života a wlasteneckého smýšlení — wyptejte se na ně — a z nich sobě wyberte zástupce swé. — Awšak musím ještě něco doložití. Poctiwost samotná na sněmu nikoli newystačí. Sněmowníkům potřebí jest mimo to, aby dobře se znali we zprávě a zřízení občanském, aby znali potřeby všech stawůw a celé wlasti, aby uměli důrazně mluwiti a statečně i práwa hájiti i k dobrým zákonům raditi; oniť musejí býti pewné, rázné mysli, kteráž se nedá ani slihowáním ani pohrůzkami

odvrátit od toho, což jest prospěšno pro národ a swobodu i blaženost jeho. Oniť musejí býti opatrní a nepřístupni penězům, aby se nedali obelstít schytralostí neboli zlatem nepřátel swobody. — Oniť se nesmějí štítiti práce a nepohodlí — slowem musejí býti vzdělání; poctiwí mužowé, kteříž by žiwot a krew dali pro národ a swobodu své vlasti. A po takowých se ohledněte, vyhledejte a zwolte je na sněm za zástupce své. Pamatujte na to, že nebudau-li na sněmu *maudří, poctiwí, rázní, stateční, wytrwalí, wýmluwní, rádní mužowé* zástupci našimi — swobodau a konstituci mnoho jste nezískali. *Neweltež tedy nikoho, kdož by dotčených vlastností do sebe neměl.* Nikdo sice nemůže někomu bránit, aby na sněm neposlal třebaš Jidáše, kterýžby i vlast, i swobodu, wiru i Krista samého prodal za hrstku stříbrných: ale hanba, běda takowýmto lidem a obcím. Poctiwý Čech bude se za ně hanbit. Z was ale, draží čtenářowé Blahowěsta, nebude Bohda nikdo mezi nimi: wasi, od was zwoleni sněmowníci budau wěrnými obranici práwa, swobody národu a vlasti, budau wám i k užítu i ke cti. Modlemež se, aby takowí byli všickni z celé této země.

Z Němce. Kdyby vše, což sobě někteří němečtí pisáci přejí a předpovídají, státi mělo — již dávno nebylo by ani nás Čechůw, anzi by stávalo na světě Církwe katolické. Zatím však Bohu! nejsau němečtí pisáci zprávci osudůw národůw a Církwe. Frankfurtské nowiny chtějí býti též takowýmto prorokem, předpovídajíce Církwi katolické, žeť nemožné jest, aby w Němcích déle obstála. Posud, prawi, držela ji moc rakauská: teď ale, jelikož Římané sami ženau se do boje proti wojskům Rakauským we Wlaších, musí poslední tato podpora padnout. Wlachowé sjednotí se w jedno tělo. Řím určen jest k tomu, aby byl srdcem tohoto těla, — a právě proto nemůže býti papež hlawau katolíků w Němcích, — w ten smysl rozumuje rozumný Němec w dotčených nowinách Frankfurtských. — Awšak my se s ním nemusíme ani hádati ani se báti proroctwí jeho. Každý katolik dobře wi, že podporau Církwe není owšem nížádná mocnost na tomto světě, ale ten všemohaucí Pán, jehožto slowo a prawda trwá na věky. Papež nestal se hlawau Církwe náhodau — ale Duch swatý ustanowil jej, aby zprawowal Církew Boží. Čím jest dle uložení Božího, tím zůstane po věky — otcem a hlawau wěřících po všem světě. Napoleon držel Pia VII w zajetí: srdce všech katolíkůw oddána byla však zajatému papeži; a *Pius IX.*, tento miláček národůw, tento wywolený Páně, by pozbyl oddanosti a lásky, kterauž přilnulo k němu každé srdce katolické, poněwadž we Wlaších bojují Římané proti wojskům Rakauským? Kdo tak smýšlí, mluwí, piše, netuší ani, co jest wíra, a čím jest papež *Pius IX.* katolíkům.

— W městě *Münstru*, kdež nedávno jednota pro swobodu Církwe zřízena jest, powstal nový spolek účinné křesťanské lásky pod názvem: *jednota sw. Vincencia*. Údowé tohoto lidumilowného bratrstwa zawazují se, že chtějí všemožně ujímati se lidí, skličěných bídau, přede vším ale, že budau pečowati o wychowání a zwedení opuštěných a zanedbaných dětí. — Jest wěru čas, — a to swrchowaný čas, aby též i mezi námi podobní spolkowé powstávali. Swobodau dáno jest práwo k společowání: a w Praze samé powstalo již za krátký čas několik spolkůw. Bohdejž by se též

katolíci naši wřelých srdcí sebrali w jedno, a sjednocenau myslí swětu dali důkaz, co jest *wíra* a láska Kristowa! — Nechceme-li, aby nás proud wěku zchwátil, nesmímeť déle státi rozptýlení, alebrž všickni w jednomyslnosti a jednotě jako bratři a bojowníci pod koraui nebeského krále swého.

— W starowěkém městě *Kolně* nad Rýnem, sjeli se uprostřed měsíce Maje někteří biskupowé němečtí na poradu, stranu záležitostí Církwe. Jestíť pak nyní wíce než kdy jindy zapotřebí, aby se poznali, a usrozuměli všickni, kdožkoli prospěch vlasti a Církwe opravdu na zřeteli mají. Náš wěk, doba to nowého žiwota, rozhodne nad blizkau budoucností. Čiň tedy každý, seč jest, ať wyjde ze všech bojůw a zmatkůw těchto wítězně wíra Kristowa co matka prawé swobody národůw.

Z Francauz. Až posud jení se we Francauzích veliký rozdíl mezi předešlými přewraty a nynějším. Neobrátili-li se duch swobodného národu francauzského násilným nějakým způsobem na zlaw stranu, budeť zajisté nynější doba paměti hodnau w dějinách oné vlasti. Církwi a wíře nestalo se tam od lidu po dnešní den ničehož, nač by sobě slušně nařikati lzelo. Můžemeť naopak ukázati na wýjewy, kteréž wůbec za příklad slaužiti budau. Tak piše z Paříže jistý kněz, co sám widěl a zkusil. »Po ulicích Pařížských, prawi,« hemží se zástupowé, hned wětší, hned menší, písně swobody propěwující, kněz ale může bezpečně jíti podle nich, nýbrž i procházeti se mezi nimi, a lid wzdává mu náležitau čest. Já sám setkal jsem se několikráte s takowými zástupy, a jak mne přijali, hned oznámím. Jednau potkal jsem se s hlukem nowáčkůw. Náčelník jich sňal klobauk, a po něm udělali to všickni, prowolaující: »Sláwa kněžstwu!« — Po druhé nahodilo se, že jsem se octnul u zástupu asi 600 hlav. Tu zwolal jeden: »Sláwa duchowenstwu!« jiní prowolawali: »Sláwa náboženstwu!« — Znamenitější jest ale následující příhoda. Staloť se totiž, že přicházejí wstříc takowé hromadě, musil jsem jiti podél ní. I wzříkne tu jeden hlas: »Zkáza kněžím! (*à bas les prêtres!*) Na to však zahřmělo ze všech hrdel: »Zkáza slotě (*à bas la canaille!*) a ze všech stran sypaly se políčky na dotčeného křiklauna, kterýž i hned ze řady wen wywržen jest.« — Takowé šetrnosti u lidu dobylo sobě kněžstwo netoliko příkladným žiwotem swým, alebrž i opatrností, kterauž se wěsměs pro národ a swobodu hned na počátku těchto proměn zřejmě prohlásilo, a při každé příležitosti prohlašuje. Tak se děje při zasazowání stromůw swobody. Při takowé příležitosti dojde si lid w slawném a hlučném průwodu pro kněze do farního chrámu, aby šel posvětit dotčený strom. Kněžstwo ubírá se pak w církewním rauše na místo, kdež má takowý strom posvěcen a postawen býti. Kněz uděliw církewní požehnání stromu swobody, činiwá k lidem náležitau řeč — načež lid prowoláwá: Sláwa náboženstwu! Sláwa služebníkům Kristowým! Sláwa swobodě. — Tak se děje we Francauzích. Bůh dej, aby takové smýšlení wůbec opanowalo, a sjednocenost mezi Církwi a Národem na jistém základu se upewnila. Až posud schyluje se k tomu. Tolik aspoň jisto, že ač jest w Paříži klubůw (hromad a spolků) bez počtu, není jediného, kterýž by přímo proti náboženstwu se stawěl a brojil. We mnohých býwají kněží, anobř w některých jsau kněží obráni za předsedy čili starosty.

BEAUMONT

Číslo 29.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w býwalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulc,
kněz cirkewní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u **wydawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **w všech řádných knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Swatodušní hod Boží.

Obsah: *Píseň o Duchu swatém. — Rod swatě katolické Církve. — Wěk náš a úloha Církve. — Wzory šlechtynosti. — Cirkewní zpráwy. — Nowé knihy.*

Dne 11. čerwna.

Píseň o Duchu swatém.

Od

*Antonína Viktorýnského.**

Jenž pocházíš spolu z obau,
Z Otce, z Syna wěchnau dobau,
Bože, Duchu přeswatý!
Uděl ústům mlwu smělau,
Duši mdlelau učiň wřelau
Ten twůj plamen bohatý.

Otce, Syna's láska stejná,
Bytnost tobě s nima stejná,
Wěčně's nepostihnutý.
Wšecho chowáš, wšady waneš,
Hvězdy wodiš, nebem maneš,
Ostáwaje nehnutý.

Swětlo jasné, jež nehasne,
Jímž hned zasne záři spasně
Odpírawá mrákota!
Tebau čisti se hruď čistá,
Twá moc zlobám zhaubu chystá,
Jí rez hřichu zbleskotá.

Ty nám prawdu činíš známú,
Ukazuješ cestu k chrámu
Míru, sprawedliwosti.
Srdce pustá zanechawáš,
Ale srdcím dobrým dáwáš
Powěčné dar maudrosti.

Kde ty učíš, tam tma mizí,
Kde ty bydlíš, tam vše w ryzi
Čistotu se odiwá.
Pod twau zprávou mysl jásá;
Nečistotu všechnu stršá,
W bláze prawě obýwá.

Kam ty wchodíš, poklid rodiš.
Kde's ty w hosta, tam je prosta
Wši tmawosti útroba.
Kde ty hoříš, tam slast tvoříš,
Twoje žaha nesežáhá,
Jí jen hyne nezdoba.

Ducha jenž jest od pohromy
Newědomý, k činům chromý,
Wyučuješ, zpřimuješ,
Láskau, jižto z sebe praudíš,
Z myslí prawau mlwu laudíš,
A hruď k dobru zbuzuješ.

Pomocníku nuzných wlidný,
Prawá těcho pro lid bidný,
Útočiště jistotné!
Dej nám swětem opomitat,
K nebeským dej wěcem wzlítat
Mysli naší lopotné.

Jenž se's druhdy k učňům schýlil,
Um jich učil, hruď jich silil,
Když jsau přišli w nesnadu:
Nawštíw nás tež w swatém klidu,
Uděl hojně swému lidu
Ze swých drahých pokladů.

* Narozen w Bretani, umřel jako kanowník řeholní na opatstwi sw. Viktora w Paříži l. 1177. Počítat pak se k básníkům wýtečným středního věku.

Ty jsi rowen Bohu Otcí,
Se Synem jsi stejné moci,
Welebnost třem společná.
Od obau twé pocházení,
Rozdilu však w ničem neni,
Rownost všem třem powěčná.

Poněwadž jsi tedy taký,
Jaký Otec, a Syn jaký,
A všem třem moc rowna jest:
Otcí, Synu, také Tobě
Weskerenstwo w každé době
Jednostejnau wzdáweť čest.

Fr. Sušil.

Rod swatě katolické Cirkwe.

Swatá, obecna, čili řečým gménem katolická Cirkew čítá wěk swůg od té hrozně sice, awššak blahodatiné, požehnané chwile, kdy Pán zwolaw: »dofonáno gest!« přewatau oběť swau na kříži do-
fonal; a se pak odebraw čtyřicátého dne na nebeský trůn swůg, sestal Ducha swatého.

Takéť ona k nižádnému nehláší se, a na wěky hlásiti nebude co k swému roditeli, leč ku Kristu samogedinému, Synu Boha žiwého. W tom ohledu zagistě gj nic neni kněz, biskup neb i papež kterýkoli — sám o sobě; — gj nic neplatí, ani kníže, ani král, ani mocnár sebe mohůtnějšj; gj nic učenec, nic mudrc, nic duch gakhkoli sebe bystřejšj: leč »Slovo, kteréž bylo na počátku u Boha,« — ge-
dnorozený Syn, kterýž gest w lůně Otce, — leč ten, genž řekl: »Gá gsem světlo světa,« a »Gá a Otec gedno gsme,« — On »kníže králů, genž gest první i poslední, a gežto žiwý gest na wěky wěkůw, a má klíče smrti i pekla,« — hle! ten gest základ, půwod, i roditel, i Pán gegj, a Duch, kteréhož poslal od Otce, gegj pěstau, wůdce, strážce a wzdělawatel gegj!

Rod tento Cirkwe katolické osvědčuje před ne-
bem i před světem, po wšech těch osmnácte stoletj wěku gegiho

a) gegj swatě učenj, kteréž ona co drahý swěčený gj poklad pilně ostríhá před wlký drawými, a wěrně podává wšim možným způsobem těm, kdož magj obdržeti dědictwj spasenj. Gestíť pak učenj toto Cirkwe swatě, na wlas a z úplna totěž, kteréž Pán gegj — Ježíš Kristus s nebe přinesl, kteréž sám napřed hlásal, a potom opatřiw podporau swa-
tého Ducha swého, Utěšitele Ducha prawdy apóstoly swé, náměstky těmito swými, wšude rozhlástawati welel. Na to má ona tolik swědků, že nižádná pod-
sluncem wěc tak patrně, tak bezpečně a hodnowěrně neni osvědčena, gakož právě tato. — Může sice býti, žeť i from katolické Cirkwe semo tamo něco z učenj Páně se nalezá, a snad i právě tak,

gako w Cirkwi té se rozumj a wyláda: awššak celé, na wšechy strany úplné učenj a wjru Páně gen ona sama gediná drží a wěrně chowá. Cirkew totiž má písmo Boží, a to úplné, a ne kusé, a dle ljbosti člověka ostríhané aneb i porušené; a toto opět gest na sta stran osvědčeno. Awššak ne-
kázal Pán prvním swým poslancům: »Pisťte Ewan-
gelium!« — alebrž welel: »Kážte Ewangelium,« »učte wšechy národy!«¹⁾ Je wšak swatj apóstolowé nikterak wšecho nenapsali, i že takowého úmyslu nikdy ani neměli, žregně sami potwruzuj, řkauce: »Gestíť pak i giných mnohých wěcj, kteréž činil Ježíš: kteréž, kdyby měly wšechy každá obzřádně psány býti, mám za to, že by ani ten swět nemohl přigiti těch knih, kteréž by měly psány býti.« —
A tato slowa napsal swatý Jan, kterýž neposle-
dněgi ze wšech byl psal.²⁾ A zase giný, sw. Pawel totiž, kterýžto též mnoho z wjru Páně do písem byl uložil, mluwj, řka: »Měgž příklad zdrawých slow, kteráž gš slyšel ode mne u wjře a w mluwání w Kristu Ježíši,«³⁾ — a »zachowáwenty ustanow-
wenj, kterým gste se naučili, budto sřrze řeč, aneb sřrze list náš.«⁴⁾

Cirkew pak sw. katolická má i tyto od apo-
stolů swatých ústně toliko slowy, nikoli ale písmem prohlášené prawdy, kteréž se gináče ústnj podánj apóstolské gmenuj. Dotčené toto auštnj podánj ginde kdekoli hledati, bylo by as tolik gako od Mo-
hamedána aneb pohana, chytiti se na wjru Kristowu zewrubně dotazowati. Ano, gen w katolické Cirkwi stalo se, a také gen w nj mohlo se státi, že Apo-
stolé swatj odewzdali negen píjma swá, ale i ústnj swé uřzenj a učenj o wjře Páně nástupcům swým sprawedliwým, tak aby přesslo na ty, genž w druhém stoletj po Kristu Pánu žili; tito zase o něm, genž w třetím stoletj Cirkew zprawowali; od kterýchž po-
kladové titlo prawdy Boží odewzdání gsau o něm, genž sprawedliwě prawomocj apóstolskau nadání gsauce, we čtwtém stoletj »djlo Boží« konali, a tak pořád dále, až na tyto nasse čas, a od nás dále až do skonánj swěta. Aby wšak rozkazy a učenj Páně neutrpěly nigaké ugmy a změny, o to má péči strážce swatý a wůdce, Duch Boží, genž bdj nad »dobrým tím skladem, aby ostríhán byl;«⁵⁾ a které-
hož od Otce poslal Pán k tomu, »aby s nimi zů-
stal na wěky,« i aby, gakh dj Kristus, »učil ge wšsem wěcem, a připomjnal wšecho, cožkoli mluwil gsem wám.«⁶⁾

I poněwadž má tedy gen Cirkew sw. katolická obadwa tyto zdroge swatě wody žiwé, dané od Pá-
na, takéť ona sama gediná má, sama gediná mjtí může úplné učenj Páně, a sice na wlas to, kte-
réž On z pokladu maudrosti nebeské, co prawě swěsto

¹⁾ Mar. 16. Mat. 28. ²⁾ Jan 21. ³⁾ 2 Tim. 1. ⁴⁾ 2 Thess. 2.
⁵⁾ 2 Tim. 1. —

býl dal světu, a kteréz »kdo zachováva, milujeť Pána i pozijť sobě celau lásku Boží. 7) A toto gest prwnj o pravém rodu Cjrkwe katolické swědectwj.

b) Druhé, což o rodu gegjm hlásá, gestíť ze wnitřnj budowa čili sestawa gegj; na kterauž žetelně ukazuge sám sw. Pawel, řka: »Gste — wzde-
lanj na základ aposstolský a prorocký, kdež gest nej-
hlubší uhelný kámen, sám Kristus Ježíš, na němžto
wšlecht stawenj přjsslusně wzdełané, roste w chrám
swatý w Pánu.« 8)

Zprávcewé totiž a duchownj pastýřowé w swaté
katolické Cjrkwi samogedinj na tom šjřím swěte
skutečnj a sprawedliwj nástupcewé sw.
aposstolů gsau, a od nich wšechen půwod swůg
patrně a žregmě mohau wykázati i wykazugi skutečně.
Biskup totiž Řjmský, newyšší pastýř a widitedlná
hlawa Cjrkwe sw. katolické, gest skutečnj a sprawe-
dliwj nástupnjř sw. Petra, kteréhož Kristus
Pán sám za základnj skálu domu Swěho, za new-
yššího pastýře swěho stáde, a za kljěnjša, hospo-
dáře a vládaře w řjssí Swé ustanowiti ráčil. 9)
Nyněšší žagisté řjzenjm Ducha Páně, dne 17. čerwna
1846 nám daný Swatý Dtec, Papež (t. g.
duchownj otec wšech wěřjcsjch) Pius IX., wy-
kazuge před wškerým swětem sprawedliwau swau
poslaupnost od swatého Petra, na Ljna, Kléta,
Klementa w prwnjm stoletj přesslau; a odtud po
wšech osmnácte set let w nepřetržené řadě
až w tomto nassem stoletj ua Pia VII., Lwa XII.,
Pia VIII., Řehoře XVI. a nynj pať na něho, totiž
Pia IX. přjsslau; tak že on w tomto weleslawném
řetězu 259tým gest člankem. Tauž měrau gsau i bi-
skupowé, kdekoli který sjdlj w sw. katolické Cjrkwi,
skutečnj a sprawedliwj nástupcewé ostatnjch apo-
stolů; a kněžj pať nawlas tak gim ř ruce při-
pogeni býwagi, gakož byl Pán Ježíš, wswoliw
aposstoly, 10) gim i 72 učedlnjků ř ruce dal. 11)
Z tuto počni u biskupa, za tohoto času zprawu
w Cjrkwi wedaucjho, u kteréhožli chceš, — a gdi
pořád po předejch geho, a newyhnutelně až na někte-
rého aposstola Páně dogdeš: a zase, půgdeš-li od
některého aposstola dolů, a budeš wšechy geho, po
sobě gdaucj skutečné a sprawedliwé nástupnjky wy-
čjtati, newyhnutelně na nyněššího některého biskupa
přigdeš. Podobně i každicj kněz musí se wykázati,
a také snadno se wykáže před lidem Božjm, od kte-
rého sprawedliwého náměstka aposstolského byl on
moc swau duchownj přigal a obdržel. A hle! totoť
gest, co minj sw. Augustin († 430.) po swém obrá-
cenj řka: »Mne wáže ku katolické Cjrkwi (mimo
giné) poslaupnost biskupů a kněžj, počjnagjej od samé
stolice Petrowy až na biskupy nyněšší.«

Wěru, krásně wypadá proto Cjrkew sw. kato-

lická gako strom, gehož wětwe po wšem tom oboru
zemském se rozkládagi. Kořen, z něhož wšse sju,
šřawu i žiwnost swau běre, gest sám Kristus Pán
náš. Peň pořád zponenáhla wšse wystupugjej, gsau
biskupowé Řjmský, genž wšechy wětwe až do posle-
dnjch w gednotu spogugi. Wětwe hlawněšší, dál a
dále na wšse strany rozložené, biskupowé gsau, z nichž
postaupně gedn na druhého mocnost přenášj; a po
straně opět menší wětwe, kněze totiž magj, řrže
kteréz šřawa swatá až do množstwj ostatnjch i new-
menšjch podávána býwá. Kořen ale, gimž wšse
stogj, a od něhož wšse toto půwod a žiwot běre a
bráti bude, dokawáde strom bude státi — Syn Boha
žiwého gest, Pán Ježíš Kristus. Dnt gest i půwod
i základ stromu — Dnt gest roditel Cjrkwe.

Mimo Cjrkew sw. katolickau nic takowého nikde
se nenalezá. Byť se i mnozi ginj ku Kristu Pánu
hlásiti čtěli, a byť i to drabé gméno křesťanů
si též přjkládali; takowéto poslaupnosti, takowého
řetězu poswátneho, genž wšse ř Němu wjže, — ni-
kterak a někdo mimo samau Cjrkew katolickau
wykázati s to nenj. Šsauli kde učitelowé a duchownj
zprávcewé mimo Cjrkwe swaté, kterjž křesťanskými
nazýwati by se čtěli: mohauť takowj wykázati ga-
lausi poslaupnost swau gen na newyš až na toho,
kterjž ge od stromu toho swatého odtrhl. A pakli
wětew odtržená odpadla: nestává wjee spogenj ge-
gjo ani s kmenem, ani s kořenem. A nad to sluffj
znamenati, že ty, kterjž se byli odtrhli a odpadli
buď ani skutečnj a sprawedliwj nástupcewé apossto-
lů nebyli, aneb od kmene i kořene odpadše, gimí
býti přestali. Nectěgje totiž držeti se při stromu, a
gjm držáni býti, počali sobě coš nowého, což ale
gest gen gegjch wlastnj, nikoli ale Kristowo. Dnt
šřjpiłi totiž strom z cela giný, docela nowý, mezi
njmž a mezi stromem Kristowým nijádneho spogenj
nenj. A tak wšem takowým odpadlo to, což Cjrkew
katolickau tak krásně i gasně před nebem i před swě-
tem za plod, a kmen samogediného Syna Božjho
znamená, a co obyčegně tjm slowem se wygáduge,
že ona samotná gest aposstolská; čjmž nic giného
se netwrdj, než že gest ona samagediná, kteráž má
aposstoly, čili prawé a skutečné, prawem
i mocj nadané aposstolůw nástupce, gežto
nepřetrženým poswátným řetězem s prwnjmi poslanci
Páně, a řrže ně s Njm, co gediným kořenem aneb
newhlubším základnjm kmenem skutečně a stále sawjřj.

c) Žetj, což o rodu swaté katolické Cjrkwe
před nebem i swětem swědej, gestíť ona, w nj na
wšech stranách toho swěta wanaucj úplná mo-
nost, kterauž ku spasenj prawowěrných Pán apossto-
lům swěřiti, a zrowna gako ze řdce swěho, či ze
swé důstognosti na ně přeněsti ráčil. Což ginými
slowy takto znj: že gen w katolické Cjrkwi lže na-
giti biskupy a kněze, kterjž skutečně od Pána ř lidu

7) Jan 14. 8) Jan 14. 9) Efez. 2. 10) Mat. 16. Jan 21.
11) Mat. 10. 12) Luk. 10.

geho, právě jako apoštolé posláni býwají, a mocj, od Něho vycházegicj w prawdě, a skutečně wykázati se mohau. Opyragice se o prawdu slow Páně, směle twrdíme, že mimo biskupy a kněze katolické, nijádný giný, a oni toliko sami k tomu postawení a mocj Kristowau gsau nadáni, aby učili, křtili, wzkládánim rukau Duchu swatého udělowali, hřichy odpauštěli neb zadržowali, chléb a wjno w tělo a krew Geho proměňowali, a ginák mnohonásobnau milostj wěřicjm přisluhowali. Neboť to celému takorika světu známo gest, a gen blázen mohl by o tom pochybowati, že wýhradně samým toliko apoštolům moc tato dána byla od Pána; a sice způsobem, o Božském půwodu moci té nápadně swědějcjm. Tak na př. kdž dával Pán. moc odpauštěti a zadržowati hřichy, dechl na ně, aš gakoby i w tu poswátňau dobu okázati chtěl, že gen z Něho, we gměnu a na místě Geho, a jako On sám to byl učinil, samau toliko mocj Geho, wěc tato ku spasenj nám newyhnutelně potřebná diti se má, a diti se bude. A že Pán, kteraukoli moc swěřil apoštolům, nedal jí genom na 100 nebolí na 500 let, nybrž gak byl i řekl: »A ay! gá gsem s wámí« — ne dokud wy žiwi budete, — ale »až do skonánj světa,« — že dal jí na wždy ku prospěchu každého, kdo w Něho wěřj: o tom newjm, zdalž i sám nerozumec mohl by gakau pochybnost mjeti. Poněwadž pak gen w gedině katolické Cirkwi prawj, skutečnj nástupcowé apoštolstwj se nalezajj, na něž samogedině w té nepřetržené řadě swatá mocnost od Pána vycházegicj spravedliwě přegiti mohla: hle! proto též může ona gen při nich býti, a zůstawati, — a nikde ginde. Což owšem opět gegj rod, i gegj wšfechen způsob, i wnitřnj život a wšfeču sřlu gen od Pána a od něhoh giného wzatau, — dotwzrjuje. Neboť swatá gest toho gřstota, že nikde ginde swaté mocnosti té, ku spasenj wěrným od Pána wydané, nelze nagiti. Sám sobě gj člověk nemůže dáti: platjž zagistě přjsné to slowo: »Wšeliký zagistě biskup, z lidj wzatý, býwá postawen w těch věcech, kterěz gsau Boží. . . . anjž kdo sám sobě osobuge: ale kdož powolan býwá od Boha, gak Uron.«¹²⁾ Pročez gen hanebný a zlotřilý podwodnj opowázil by se do poswátneho toho úřadu swatofrádežně a ruhačně se wtjirati: a bláznowstwj bylo by pomysliti, aby mohl takowý čehoš komu udělit, čeho byl sám nikdy byl neměl. A opět, byl-li kdo dřjwe w swaté Cirkwi moc tu vycházegicj od Pána přigal, awšak z Cirkwe wypadl a od stromu toho poswátneho námalem náruživostí se odtrhl: ay! gijž tjm odpadnutjm a otrženjm od kmenu i kořene přeswatého, zadal sobě a utratil poswátne poslánj a nijádným platným právem před Bohem a newyšším nassjm knězem Jezjsssem Kristem moc poswátňau wykonáwati nemůže. Bylť

¹²⁾ Žid. 5.

on dřjwe úradnj w řjsi zplnomocněný; wystaupiw ale z nj, a přessed do giné, owšem pozbyl plnomocenstwj, kterým w předděle byl nadán, a dle něho coš platného wykonáwati, byt i chtěl, žádného wjce práwa nemá. Ano, gestť on prawý Kafarnaita, kterjž nechťege gen gediného urjzenj Glitownjka a knjzete sláwy nebeské uznati, a wěrně přigmauti, zadal wšfechen podjl s Řjm.

Gyhle! ten a takowý gest tedj rod swaté, katolické Cirkwe! Pšané zgewenj Páně starého zákona dj: ¹³⁾ »Gizoložná sřtjpenj nepustj kořene hluboko, anjž stáležo utwzrenj postawj. A byt do času ratolesti wyhnala, mdle postawena gsauce, od wětrů zwřlána, a násřljm wětrů z kořene wywrácena budau. Oblámané zagistě budau ratolesti nedospělé, a owoce gegich neužitečné a trpké k gidlu, a nebude se k ničemu hoditi.« Naproti tomu ale: »D gak krásné gest čistě zplozenj s gasností!« Zplozenj pak twé, o drahá máti, ty Cirkwi Páně! — gakť slavné a přewznesšené! D! gakť by nemělo ono pozdwihowati srdce každého, kdo k Tobě smj se hlásiti; a gak nemělo by mocně geg kloniti k djfčiněnj Pánu, za nesmjrnau tu milost, že mu dáno, býti audem Twým!

J. W.

Wěk náš a úloha Cirkwe.

Bojem jsau dnowé člověka na zemi, powěděl před dáwnými wěky duchem Božim oswicený spisowatel knihy, řečené Hiob — a dobře powěděl. Počátek žiwota našeho i skonání — wšecky tauhy, snahy a činy naše, počínajice od kolébky až k hrobu, nesau na sobě známky takowého boje, — naše srdce i naše okolí jestť bojištěm. A co při nás dobře znamenáme, platí též i o weškerém člověčenstwu, o wšř přirodě, o weškerém tworstwu. Wšude boj neustálý, tak sice, že bez boje není žiwota, pokroku, ani w přirodě ani w člověčenstwu.

Awšak sluš znamenati, že každý wěk a čas má swůj obzlaštňj ráz i úkol, kterým lišř se od předchůdcůw, a stanowř wplyw swůj na budaucnost: máť je i wěk náš. Pohlédneme-li naň, owšem neujde nás weliký rozdřl, jakowjž w každinkém ohledu se jěwř. Polowina jeho schyluje se ledwa k konci, awšak můžeme již nyní bezpečně twrditi, že budau w dějinách člověčenstwa časowé naši jako doba nad jiné mnohé pamatná — jako meznřk mezi starým a nowým swětem, jako pramen nowých osudůw, počátek nowých cest člověčenstwa. Obratme se kamkoli, odevšad bije nám w oči důkaz této zjewné prawdy. Weliké děje a neslýcháné události walř se praudem, a řadi se jedna k druhé, že nelze na ni diwati se bez úzasu. Wšecko žene se obrowskými kroky ku předu — nechodř to, ale lřtá. Netřeba mřti oči — buď kdo

¹³⁾ Maudr. 4.

bud', každý cítí a musí cítiti, že weliké věci a proměny se dějí. Duch Hospodinůw wznáší se nad wodami; směsice se žiwůw se hýbá i zmítá: nový swět ale vychází již na swětlo Boží.

Wěk náš dewatenáctý, jsa přirozeným dědicem předchůdce swého, zrodil se a prožil své mládí w dawu a hluku wálek Francauzských. Wšecka Ewropa stála tehďáž we dwau táborech — wšecky úhly swěta otrásaly se w základech swých baurí, powstalau na západě. Trůnowé se bořili, a panownici, kteříž se byli pokládali za bohy zemské, trásli se i naučili se kořiti před synem nepatrného Korsikana, naučili se mluwiti k národům, ježto jsau byli až do té doby, obzláště za posledních časůw nejinák vážili než jako stádce otrokůw, lopotčích a bijících se pro kratochwil a rozkoš knížat swých. Napoleon byl pánůw těchto hrůzau a slovo *swoboda* mělo býti kauzlem, kterýmž se budili národové. Awšak swoboda, hlásaná we Francauzích, zprzněná jest krwe proléváním, násilnictwím a nátisky, činěnými od prvních hlasatelůw swých. To přišlo w hod nepřátelům swobody, — národové lekli se jí w takowé twárnosti, a wyhrnuli se k hlasu knížat swých, dáwným návykem na bojiště proti Francauzům a proti Napoleonowi. Pět a dwadctileté boje skončily se konečným úpadkem Napoleonovým r. 1815. — awšak twárnost weškeré Ewropy byla proměněná: rewoluce Francauzská a duch Napoleonůw nadělaly rumůw, na kterýchž nelzelo nižádnau měrau na nowo utwrditi staré trůny. Byliť sice lidé, kteříž vybízejíce prwe národy do boje, na obranu proti násilnému dotírání a obáwanému jarmu Francauzskému slibowali owšem swobodu všem, kdož se koli postawí proti Napoleonowi. Napoleon poražen jest, panownici ale zapomenuli na sliby swé. Metternich zlopověstné památky, byl vůdcem jejich, on byl duší, čili ať lěpe dím, chladným, zlořečeným tím rozumem při všech usilowáních proti swobodě národůw. Národové procitli počali se chápati práv a swobod, kteréž jim náležely a připowězeny byly: awšak rozum Metternichůw napletl a rozestřel síti, w kterýchž se zamotati měli na nowo synové lidští. Odkojení jeho duchem političti pleticháři na všech dworech králowských a knížecích kořili se téměř na pořád modle rozumu a politiky jeho. Národové pocítili w krátce, že se jim opět na šíje šlape a na nohy nowé okowy kladau. Odtud powstaly po wší Ewropě nedůwěra k panowníkům, odtud obnowowaly se pokusy, kterak by lzelo roztrhati osidla, i zdrtiti nowá i stará pouta. W Němcích propukalo wíce méně jitření, we Wlaších i we Španělich zosnowalo se i propuklo powstání, we Francauzích, wysilených wojnami, a sewřených všelikými prostředky, sbíraly se mraky

k nowé bauri. Prwní tyto pokusy potlačeny jsau sice násilně zbrani mocnářůw a schytralostí vůdce jich Metternicha; tisícowé zawření jsau do žalářůw a pomřeli u wyhnání, že pozdwihowali hlazu a ramene pro swobodu. Snahy o wzácny tento dar Boží na západě takau měrau zmařeny jsau; nelépe se wedlo na východě. Mezi národy Slowanskými, Poláky a Rusy počínal totiž duch swobody wanutí, sjednocuje rozdělené bratry: awšak twrze a žaláře, Kawkaz i Sibirie, ať pomlčíme o toporu katowském a šibenici, byly odměnou těchto usilowání o swobodu ruských a polských zemí. Na jihu w Turcích powstali Srbowé, a newelký počet slowanských těchto reků zbawil se konečně tuhého jha tureckého. Podobně poštěstilo se Řekům, že, ač i jím byl Metternich a odchowanci jeho mnohých těžkosti nadělali, posléze předce aspoň z části nějaké dobyli swobodu a samostatnost. — A tak byla prwní čtvrtina dewatenáctého století uplynula: praudowé krwe zawlažili sice půdu — semeno padlo na ní — nic však méně duch swobody národůw sewřen byl na nowo, tak že se zdálo jako by již tak brzo se nemohl zpamatowati.

Awšak nový běh dějin nastal we Francauzích, r. 1830. Král Karěl X. swržený s trůnu powstáním Pařížským w Čerwenci r. 1830. přinucen jest, odejiti wen ze země: Ludwik Filip, učiněn jest králem Francauzůw. Celau Ewropau zatřásl nový tento přewrat. Jitření a baurění probudilo se všude. Belgie odtrhla se od Hollandu, a Poláci, roztrhaní do nebe wolající křiwdu minulého wěku, chopili se zbraně, chtějíce sobě dobytí přede vším neodwislost od ruského císaře. Bojowaliť hrdinsky, že swět se diwil a žasnul nad rekowným duchem jejich: awšak nesjednocenosti mezi sebau, a sjednocením domácích i přespolních zradcůw padli Poláci r. 1831. Cár Mikoláš opanowaw zemí jejich na nowo, ustanowil upewniti w ní moc swau. Rekowští Poláci rozprchlí se dilem na vše strany swěta, dilem upadše w zajetí, rozstrkání jsau po všech končinách říše ruské, na Kawkaz i do Sibirie. Zatím ale trwalo jitření a neustáwal boj národů o swobodu proti pletichám nepřátel jejich. Byl to sice boj bez krwe prolévání — nic však méně nebyl bez porážek. Ubohé Polsko tato mučennická země, wysilowalo se ustawičnými obětmi — a Španěly s Portugalem byly kolébkau neustálých třenic a wálek. Nátiský a klamy diplomtské nedosáhly, k čemu směrowaly. — Obecné mínění všude se pozdwihowalo proti nim, až pak je posléze přerostlo, a právě toho roku novým neslýchaným přewratem dalo důkaz weliké moci swé. Francauzowé zahnali krále a utwořili republiku, celý swět pohnul se událostí této, a národové všickni napařád hlásí se o swá práwa.

Wzory šlechetnosti.

(O myl kardinála Farnese.)

Do domu wýtečného a lidumilensťwjm proslulého kardinála Farnese přišla žena wdowělá s sedmáctiletou dcerou newštednj sličnosti. Kardinál podělowal prosebníky almužnou, každého podle potřeb jeho. Konečně nezbywaly na sijní leč wdowa ona se spanilou dcerou swau. Kardinál přiblížil se k ní, otázal se přiwětivě, zdali a w čem by jí mohl nápomocen býti? — »Prwé než nastane noc, wece mu na to žena s plácem a slzami, musím se wystěhowati z bytu, neboť nemám na činži, a Bůh mne uchowey, abych poctiwostí gediné této dcery swé, gak to bohaprázdny hospodář žádá, platiti měla. Pěti dukátů bylo by mně spomoženo. Gá znám, kterať gste wasse Eminencij milosrdny, a tudjž prosím wás o tuto pomoc.«

Kardinál podešsel k stolku, napsal několik řádků i podal ge wdově, aby se k domácmu zpráwci geho odebrala pro wýplatu. Pochwálilw materškau swědomitost gegj kladl jí na srdce, aby gakto až po tu dobu, bděla též i budaucně nad ctností a zachowalostí dcery swé. Co se tkne pomoci a podpory, že na ně nikoli nezapomene.

Wdowa radostí téměř celá bez sebe, poděkowawšsi dobrotiwému kardinálowi, pospíšila k zpráwci domácmu, odewzdala mu list kardinálůw; zpráwce ho přečetl, a wysázal jí 50 dukátů.

»Toť gste pane! na omylu, wece wdowa, gá prosila geho eminencij gen o pět dukátůw.«

»Pán můg ale kázal mi wyplatit padesát,« odwece zpráwce.

»Pán kardinál se bez pochyby omýlil,« doložila wdowa.

»Nikoli, on se tak snadno nezmylí,« oswědčowal zpráwce. »Seberte si gen směle penjze, ginák budu mji mrzutostí.«

Wšak nic na plat; wdowa newzala peněz, alebrž neustála prwé prositi zpráwce, až pak se odebral k kardinálowi, aby sám rozhodl w pochybné této věci.

Kardinál wyslechl wdomu milostiwě, wzal listek i napsal mjesto 50 dukátů 500. a odewzdawage tento wýkaz prosebníci, doložil: »gijž nynj sám dobře znamenám, že gsem se štutečně omýlil: wasse gednání oči mi otwřelo. Pospěšte si tedy honem, ať roztoz milému hospodáři swému zaplatíte, a pak wystěhugte se od něho bez prodlení a zaprawte wse giné dluhy swé. Co wám ale z těch peněz wybyde, budiž za wěno ctnostné deři takowé poctiwé matky.«

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Ohlášeno-tě to wůbec, že bude při konci měsici Čerwna sněm otwřen. Jako wěrný Čech a katolik, jako wrauci milownik prawé swobody a blaže-

nosti národů, prosím a zapřísáhám tuto poznou wšecky wěrné Čechy, ježto mají práwo, zástupce woliti na sněm, aby newolili leč poctiwé, statečné, wytrwalé a nehrožné milowniky vlasti a národu, prawdy a swobody. — Všickni však bez rozdílu na staw, pohlawi a powolání spojenými hlasy a modlitbami wolejme k Bohu, aby oswítil srdce a mysl wolitelůw, aby nezwolili nikoho, kdož by jako Jidáš mohl býti zrādcem a zhaubcem vlasti a prawé swobody. — Wimeť, že wěrní duchowní pastýři zajisté před wolením wzywati budau při slawných službách Božích za dar oswícení Ducha swatého, pro wolitele i pro zwolené němowníky. Mám za to, že by dobře bylo, učiniti to pokud možná w celé zemi na jednau, a wyborné by se k tomu hodil drnhý hod Boží swatodušní. — A radil bych aby se dotčená tato pobožnost prwní Boží hod napřed ohlásila. Wěrní Čechowé! nechať z wás w onen den nikdo neopomine dostawiti se do chrámu a celým srdcem wzywati Pána!

— Den 2. měsice čerwna, učiněn jest dnem wysoce památným w dějinách našich, dnem, jakowéhož nebylo posud, a kterýž zůstane bohda základem nowého wěku pro Slowany. Ke dni 31. máje položen jest totiž do Prahy sjezd mužůw, proslulých důwěrau národůw slowanských w říši rakauské, aby se tady o prospěch swůj obecný náležitě poraditi mohli, a podadauce sobě bratrsky rukau, oswědčili před swětem, že jsau a že chtějí býti jedním welikým národem swobodným. Cín tento, kterýmžto my Slowané poprwé jako jedna swobodná rodina před swětem se oswědčujeme, jest již sám sebou činem welikým: bohdejž by též i následky jeho byly důstojné a slawné. — Ze všech kmenůw slowanských sešli se do Prahy wýteční synowé: Čech wítal nejbližší swé bratry Morawany a Slowáky, a zároveň s nimi bratry Poláky a Rusíny, Illyry a Srby ze všech takorka jižních vlastí slowanských. Nebe samo musilo zaplěsati nad tímto prwním shledáním národů bratrských. — Awšak sebrání a shromáždění naše máť do sebe též i cil na nejwýš důležitý. My Slowanští národowé měli jsme posud wice méně trpký osud — cestau kříže a utrpení bylo se nám bráti na horu té sláwy, ku které nás powolala prozřetelnost Páně. Bůh smilowal se konečně nad námi! Swobodau, kteraž nám přirknul milostiwý král náš Ferdinand, snata jsau z nás paut; po letech dlahých, wěkowitých nátisků stojíme opět před swětem jako národowé swobodní. Ubezpečiti sobě tuto swobodu proti všem protiwníkům a záwistníkům, jest swatý úkol náš. Awšak neujme-li se bratr bratra, sotwa učiní to cizozemec. A protož owšem jinak ani býti nemohlo, leč abychom se my Slowané w rakauské říši předewším mezi sebou usrozuměli, poznáním i láskou bratrskau proti všelikým nehodám sesílili a proti všem protiwníkům swobody naší ubezpečili. Sworností a bratřstwím roste síla a blaho národůw. Toť tedy účel slowanského sjezdu. Počátek jeho, jakž praweno učiněn jest způsobem slawným dne 2. Čerwna. Z Museum Českého odebrali jsau se všickni údowé tohoto slowanského sjezdu do staroslawného chrámu Matky Boží před Týnem. U oltáře Panny Marie před sochami sw. apoštolů slowanských, Cyrilla i Methoda, pomodliwše se k Pánu Bohu o požehnání tohoto welikého činu swého, ubírali se odtud dlahým tahem na Žofinský ostrow, kdež shromáždění weřejná díti se budau. Píseň staroslawná: *Hospodine pomilujny!* zněla cestau ze wřelých srdcí Českých, a w síně na ostrowě Žofinském rozléhali se opět welební zwukowé: *Swatý Wáclawe, wojwodo České země!* — Každý prawý Čech,

každý Slowan cítil, kterak mu při zwuku těchto mocných písní, rosa nábožného nadšení na srdce padala. S Bohem učiněn jest počátek. Výtečné řeči, kterýmiž den tento a význam, úkol a pokud Bůh požehná, i výsledky tohoto sjezdu pro nás i pro člowěčenstwo, mužové, jako jsau: p. baron Neuberg, Palacký a Šafařík — kníže Lubomirski, kněz Topolowič — Stamatowič, pr. Kaubek, Borysikiewič, Michael Hodža wytknuli, zasluhují, aby se rozléhaly w každém srdci slowanském. Myslenky jimi pronesené před světem, jsau jako zlatá zrna, jsau jediný základ národní naší spásy. — Duch prawdy, zbožnosti a lásky bratrské ozywal se tady ústy všech řečníkůw. Slavná bude naše budoucnost, ujme-li se swaté toto simě we všech srdcích slowanských. Nenít to owšem na nás lidech, aby simě toto, jak si přejeme, zmohlo se i rostlo. — Bůh jest, kterýž uděluje zrůst, a protož prosím, wolám k wám Bratři moji, wěrní Čechové, Morawané, Slowáci! neustávejte modliti se k Bohu, aby ráčil požehnati tomuto sjezdu Slowanskému na zdar národnosti a swobody, Cirkwe a člowěčenstwa.

Z Morawy. S bolestí podáváme zpráwu o smrti mladého sice, awšak nad jiné výtečného kněze, Antonína Kutína. W krátce dokonal šlechtyný tento syn vlasti morawské, wěrný sluha Cirkwe, krásný, Bohu zasvěcený žiwot svůj. Bůh a národ, »Cirkew a vlast, wíra a wěda!« bylo jeho heslo. S ním ztratili Cirkew i národ chrabrého a dostojného bojowníka! — W *Pawlowě*, kdež umřel jako kaplan, hodlají mu postawiti vlastenečti kněží a přátelé jeho důstojný pomník. — Bůh spas jeho duši, a vyplá jeho místo.

 Bratři naši Morawané sotwa že byl zemřel wyborný tento vlastenec a kněz již i hned o to usilují, postawiti mu na hrob náležitý pomník. Tento důkaz horlivé lásky k zemřelému připomíná mi, že jsme my Čechové zapomenuli dostati podobné povinnosti k jednomu z nejstatečnějších synůw národu Českého, k jednomu z nejhorlivějších služebníkůw sw. Cirkwe. Nás neocenitelný vlastenec Fr. Sláma, děkan Bechýnský, zemřel již před 3 roky w Mariánských lázních a pochován jest první na hřbitově u chrámu w nowě založeného. Posud wšak jest chatrný dřewěný kříž jedinou známku hrobu, w němž prachníwi tělo vlastence, kterýmž honositi se bude slušně země naše Česká. Kdo zná, čím byl náš drahý Sláma, co Čech a katolík, co kněz a vlastenec, přizná zajisté, že muž takový jest owšem hoden důstojného pomníku. Newděkem, ať wice nedím, by to bylo, kdybychom se o to nepostarali. Neodkládejmež tedy děle a postawme Františkowi Slámovi náhrobek důstojný žiwota jeho. — Redakce Blahowěsta, obrátivši k tomu zřetel, wyžývá tuto wěrné vlastence, k potřebné sbírce. Dary wěnowané k wytknutému cíli veřejně w Časopisu tomto oznámíme, a pokud, jakž silně dafati lze, nezůstane hlas náš bez ohlasu, s pomocí Boží a s poradau vlastencůw zasadíme se o to, aby co nejdříve stál již na poněmčilé půdě České pomník nade rowem důstojného syna České vlasti.

Z Rakaus. Řád Jesuitůw a Liguorianůw w Rakausích násilím zrušení jsau. Jesuité, wyhnáni jsauce nejprvé z Francouz, pak ze Šwýcar, ze Wlach — a posléze i z Rakaus, nemají nyní sídel swých, leč w Tyrolách a w Haliči — w Belgii a w Angličanech. — Nezbyvá jim nic jiného, leč aby, jsauce Ewropě kame-nem urážky, odtud se odebrali. W Americe, w Africe, w Asii čeká na ně dost práce. Wimeť dobře, že má u nás w Ewropě Cirkew tuhý boj před sebou: awšak w tomto boji nedostačila by sila Jesuitůw, nýbrž zhor-

šila by spíše položení Cirkwe swaté. Nenáwist proním jest příliš hluboko zakořeněna, a té nelze holými slowy wyvrátit. Twárice se do nedáwna jako ochotní sluhové jistých lidí, kteří pronásledowali swobodu, obrátili proti sobě zášti nesmírné, a tudíž padají zároveň s těmi, kteří jim přáli. Bůh ale, kterýž jest původem naší Cirkwe, jsa ochrancem jejím, wzbudí ji nowé Gideony a Machabejské.

Z Widně. Nemalau naději wzbuzuje w srdci katolika ta okolnost, že wěrní katolíci poznávají, čeho jim třeba. Jsaut to hlavně dvě věci — *swoboda* a *oprawdowé spojení upřímných katolíkůw*. Swoboda přirčena jest wšechněm stawům, národům, wyznáním; budiž tedy dána w úplnosti celé též i Cirkwi. To musí státi se heslem našim, swobody této musíme horliwěji se dowolawati než wezdejšího chléba. Aby wšak i swobody této se nám dostalo, udělené pak nikterak neujímalo, potřebí jest, aby katolíci wěrných srdcí spojowali se k obnovení poupadlého žiwota i mrawu křesťanského i k dokonalému poznání, konání a milování té wíry, kterauž dal a ujistil nám Kristus. Radowati se tedy sluší katolíku, kolikrátekoli se dozví, že se bratři jeho spojují k šlechtyným účelům. K radosti takové podněcuje nás též nowá zpráwa, kteráž nás právě z Widně byla došla. Katolíci Widenští založili totiž *jednotu pro wíru, swobodu a mrawnost*. Působení jejich týkati se bude přede vším třech předmětůw, — jestiž zajisté náboženské, občanské a lidumilenecké. Ohlašují pak zakladatelé dotčené jednoty, že, co se tkne působení náboženského, o to se bude usilowati, aby křesťanský, cirkewní žiwot rozmáhal se utěšeně zwelebením čisté, přesné wíry katolické, a swobodným wykonáwáním náboženstwí.

Občanské působení jednoty této katolické, týkati se bude všech poměrůw, w kterýchž se Cirkew stýká se státem, a tudíž zřetel obráťeti musí ke všemu, cožkoli napomáhá k oziwení a sesilnění smyslu a citu pro swatá práwa swobody.

Lidumilenecké působení záleží pak w tom, aby wíra jewila se účinnau láskau towaříšskau. Péče o wzdě-lání a uslechtnění zanedbaného lidu, obzvláště ale mládeže chudinecké, — wyučowání we všelikých užitečných věcech, jakož jest přírodopis, dějepis, počítáristwí, rýso-wání; dohlédka na čeled, péče o náležité opatření uřed-níkůw. a t. p. budeť powinnosti údůw dotčené jednoty. — Jednání její diti se bude veřejně. Nikomu newyjímaje nikoli ani nekatolíkůw, nebude se brániti přístup do shromáždění: mluwiti wšak a rokowati mohau sami toliko údové. — Aby působení jednoty bylo rozsáhlejší, wydáwati bude časopis. Pošmaurné swatauškowání a pohráwání s náboženstwím zawrhla a trpěti nechce jednota. Takový účel wytknula sobě jednota, kteréž z celého srdce přáti musíme, zdar a rozšíření. U nás jsau wšak w podstatě ty samé potřebí a okolnosti podobné. Bohdejž bychom tedy i my Čechové, Morawané a Slowáci, dali světu důkaz, jak jest nám drahá wíra naše, a kterak usilujeme sjednocenau silau o zdar Cirkwe! Dlauho s tím odkládati nesmíme; přijde čas, že bychom wolati mohli: již jest pozdě!

Z Tyrol. Dne 1. Maje založen jest w Insbruku katolický konstituční spolek pro Tyroly a Voralberg. Za účel wytknuli sobě zakladatelé a první údové dotčeného tohoto spolku, že chtějí hájiti a podporowati katolické interesity we vlasti swé, rovněž pak i zásady konstituční monarchie, berauce při tom zřetel na vlastní domáci zřízení zemské. Wybor tohoto spolku schází-wa se každý týden, schůzky všech údůw odbywati

se budau, jednau za čtvrt letě, — Rádi jsme tomu, že můžeme podle jiných i tuto zprávu podati. — Wíra a swoboda, jsau zajisté nad jiné drahými klenoty lásky Boží. Běda národům, kteréž tu neb onu potlačiti neboli odniti sobě dají. Wíra i swoboda jsau wzácným darem Božím; každý z nás powinowán jest, pečowati o to, aby bezbožná ruka ni na ten, ni na onen sáhnouti nesměla. Kdo máš srdce čilé k milowání, podej bratr bratřím ruku ke spolku na obhájení a žadauci vznik swobody a wíry wůbec i mezi námi. Bratři Čechové, Morawané, nuže budmež všickni we spolku *jedinkým* bratrstwem, usilujícím o wzkwetání wíry a swobody we vlasti.

Z Říma. Wojna, kteráž vypukla we Wlaších proti našemu císaři, a do které se Wlachové, chtějíce se všickni spojití w jednu obec, odesad wálem hrnau, zawdala nepřátelům Církwe žadauci příležitost, že proti sw. Otcí našemu Piowi IX. všelijak brojí, roztržku w Církwi způsobiti usilujíce. We Widni, w Němcích ozwali se takowi hlasowé nepoctivých lidí. Sw. Otec dozvěděw se o tom, osvědčil před kardinály w tajné konsistoři d. 29. dubna, že ho není tajno, jaké věci proti němu kuji nepřátelé. »Wyjádřili jsme se« takť di »w tomto wysoce ctihodném shromáždění již nejednau s newolí o nestydaté drzosti některých lidí, ježto smějí nás nýbrž i tuto sw. stolicí w té míře urážeti, že wymyšlejí, jako bychom se wzdalowali od poswátných ustanowení předchůdcůw našich, alebrž (hrozně-tě to slowo!) i od učení Církwe w nejedné částce. Rowněž dozwidáme se, že někteří protiwníci náboženstwu katolického přičinu odtud sobě berau, aby ducha Němcůw rozpálili ku pomstě a odcizili je od jednoty swaté stolice této.« Proti tomu všemu, jakož i proti nářku, jakoby sám byl půwodem všech zmatkůw a bauří we Wlaších, ohraňuje se wýslovně sw. Otec. Oswědčiw, že nutné proměny a oprawy ku prospěchu lidu swého byl zařídil we statu swém, připomíná, kterak, nedbaje nic o čest a sláwu pozemskau, snažně powzbuzowal ještě minulého roku panowníky k lásce otcowské a obětivé pečlivosti o blaho poddaných jim národůw, národy pak napomínal k powinné wěrnosti a k náležitému poslušnosti. »Myť zajisté,« dokládá náš drahý swatý otec, »pokud stačila mohůtnost naše, nikdy nepomíjeli připomínati a na srdce klásti všem, aby držíce se pewně wíry katolické a božské i cirkewní prikázání ostríhající, wespolek zachowali swornost, pokoj a lásku kewšechněm.« Lituje pak, že slowa jeho wšude náležitě nepronikla, zároveň dokládá, že wšeka usilowání jeho nesměřowala owšem leč k tomu jediné, aby odtud země papežské i jiných panowníkůw prospěch bráti mohly. Lidem, ježto dobrodiní, propůjčených od něho zle užili, podlé příkladu Spasitelowa odpauští z celého srdce, a napomíná jich, aby s dokonaleu láskau k čistějším zámyslům se obrátili, osvědčuje, že u Boha otce milosrdenstwu pokorně o to prosí, aby milostiwě ráčil odwrátiti od hlav jejich metlu, kteráž čeká na newděčné. — Co se tkne dále rozjitřenosti lidu proti Němcům, dokládá sw. Otec, že sám nikterak není půwodem wojny, wedené s Rakausy. »Wálka,« di nesmrtelný náš *Pius IX.*, »přiči se na čisto smýšlení našemu, ježto jsme na místě Toho, kterýž jest rozmnožitel pokoje a miluje lásku. Přičinau nejwyššího úřadu našeho apoštolského pojímáme a *objímáme wšeka pokolení,*

lidí a národů s tauž wraucností lásky otcowské.« Proti důmínce, jakoby snad bažil po wládě swětské nad Wlachy, wece: »Jsaut na omylu, kdožkoli za to mají, žeby duše naše swedena býti mohla chautkau po rozšířenější mocnosti pozemské, swedena býti mohla k tomu, abychom se řítili do dawu wálečného. Římský biskup obrací všelikau pěči, wšecky myšlénky a snahy swé k tomu, aby každým dnem wětších prospěchůw nabýwalo králowstwu Kristowo. Byloť by to welmi žadauci otcowskému srdci našemu, kdyby se nám poštětilo, snahau, pěči a usilowáním swým přispěti k uhašení jiskry newswornosti, ku smíření myslí bojujících a k narownání pokoje. — Jestliť pak to srdci našemu k weliké utěše, dozwidajíce se, že na mnohých místech, we Wlaších i jinde, uprostřed welikého tohoto pohnutí politického, wěrni synowé naši neupauštějí od oddanosti k wěcem božským a služebníkům Církwe: rowněž ale bolí nás to w hlubinách duše naší, že se oddanosti této wšudy nešetří. Nelzeť se nám zdržeti, anobř musíme w shromáždění Wašem projewiti hoře swé nad žalostnau, jmenowitě za našich časůw panující obwyklostí, bez ustání na swětlo wydáwati wysoce škodliwé spisy wšeho druhu, w kterýchžto buď na swaté naše náboženstwu, buď na počestnost mrawůw nejhanebnějším způsobem se doráží, neb hned občanský nepokoj a rozbroj se podněcuje, hned statkůw cirkewních se dotýká, hned ale i newswětější práwa její ztenčowána, hned mužowé nad jiné šlechtí falešnými pomluwami býwají zlehčowáni.« — Toť jádro celé této znamenité řeči. Swatý Otec jewí se i w ní co *Pius IX.*, podáwaje nám důkaz, že poznal dobře úkol papežůw. Jsmeť tím cele ujistěni, žeby owšem mnohá pohroma nebyla přisla na Církew, kdyby všickni předchůdcowé jeho tak sobě byli počínali. Jednání *Piowa* zacpe však časem swým ústa protiwníkům, ježto nemohauce jinak brojiti proti Církwi, ke lžím bráwají útočiště. Bůh račiž nám zachowati Pia našeho: a Bohdá po tuhém boji, kterýž nám nastal, zaskwěje se Církew naše w obnowené skwělosti a kráse jako choť Kristowa a matka všech národůw.

Nowé knihy.

Katolický Cirkewní dějepis s obzlaštím žřením na reformaci. Pro školy a pro lid, wzdělal Karel Haas, přeložil Pantaleon Neuman, kaplan w Zábři. Nákladem dědictwí Swatojanského. Pro rok 1848. Číslo XX. W Praze 1848, str. 358.

Prospěšná tato knížka potkala se w Němcích s dobrým osudem. Sotwa že wydána byla, již i hned rozebrána jest. Daufáme, žeť se jí tudíž i u nás hojných čtenářů dostane. Překlad jest dosti dobrý. Přálit bychom sice, abz místy některé stránky šířeji wyloženy a jiné opět buď pomínuty, buď zkráceny byly, a však i w té formě knížka tato žadauci neposlední mezeru w literatuře naší vyplní. — Wydání jest pěkné — a cenu lewná.

Český lew. Wšem wěrným wlastenům na wěčnau památku. W Praze 1848, str. 36. Cena 4 kr.

W neweliké této knižečce obsaženy jsau nejedny důležitě věci. Nejnowější události, kterýmiž vlasti naší swoboda ztracená, nawracena jest, liči tu katolik s patrnuu láskau ku swobodě i k prawdě. Najdeť pak se tu mimo to nejedna prawda, kteréž by pod tímto nápisem nehledal.

BLAHOUĚS

Číslo 30.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Jezuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u vydavatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissii
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Slavnost nejsvětější Trojice.

Obsah: Řeč na slavnost nejsvětější Trojice. — Wěk náš a úloha Církve. — Povídky z východu. — Missie Japanská. — Církevní zprávy.

Dne 18. čerwna.

Řeč na slavnost nejsvětější Trojice.

Ewangelium sw. Mat. 28, 18—20.

Dneš gšme se dostali až na wrch církernej slavnostj. Swětíme tento den ke cti troggedineho Boha, a wyznáváme tau měrau wjru swau w Toho, gehožto bytoš a aučinnost žádný lidský rozum ne wysťihne, žádný lidský gazýk nemyšlowj; před gehožto welebnostj každný tvor w prach se sklánj a w pokoře musj zasnaut. Wssak odstúp to, abyhom w pochynost brali, čehož nechápeme. D, gať mnoho giných prawd musili bychom zawrhnutí, gelikož se gegich kořene dopátrati nelze! Což nemá i swět před námi rozložený swých tagemstwí a skřtostj? Co gimi i hned zamítáme, řdnž až na dno gim nahljdnauti možno nenj? Řež, nač bychom se báli, že gest težko z wjry w troggedineho Boha aučet klásti? Wždyň newznikla ona w hlavě, bludu podrobené, — nikoli! ona gest nám zgewená tm, genž Dce znal prwe, než gestě swět učiněn gest; genž nám w čase zwěstowal, čehož sám widěl; genž se nazýwal swětlem, cestau a prawdau; gehožto řeč gest plná maudrosti a prawdy, útěhy a sily, gehožto bezauhonný žiwot a diwotworné činy bezpečným gsau rukogemstwím o prawdě těch nehlubššjch tagemstwí. Wždyň gšme wjru tu nabyli z úst swatých apóstolů, kteří nemluwili sami ze sebe, ale hlásali, gať gim dal Duch swatý wmylawati. Neboť »poněwadž swět Boha nepoznal skřze maudrost swau, zaljbilo se Bohu skřze bláznowstwí kázanj spaseny

učiniti wěřej.« (I. Korint. I, 21.) Wždyň gšme tuto wjru wázili z pramene učenj swaté Církwe, ze srdce těch nemyšletněššjch lidj wšech fragin a časů, genž nikoli ze zwyku a slepého poslušnstwí k učitelům swým, ale gsauce učenj a ostrowitpnj, z prawé přesvědčenosti, k wjře té přilnuli a gj se blázili; pro ni utrpenj neslychaná, ano, často krát i ukrutnau smrt podstaupili. — Nabyli gšme wjru tu z wjry slawných a swatých refů, genž s apóstolem národů směli zwolati: »J my máme Ducha Božjho.« (I. Kor. VII. 40.) Řež, nač tu swědky uwádjm? Nač důkazy dáváme, kde gich žádný nežádá? Wasseho wlastnjho citu se dolávám, B. a S. M.! Čili se neubjráte s radostj we gmenu troggedineho Boha k wšeliké své práci? Čili nefončíte každé své djlo we gmenu tomto? Nemodljš-li se, nezpjwáš-li, B. M., s rozplameněnou duffj: »Sláwa Bohu Dcei, Synu i Duchu swatému?« Gest-li pak který klenot na swětě, za kterýž bychom se této wjry w nejsvětěššj Trogici odřjci chtěli? Nasse wlastnj srdce nám tuto prawj, že bychom s tauto wjrau ztratili to, což nás newjce bláží. Zagistě wjra w troggedineho Boha nás oblažuge, nechť gjž ohled beřeme

- 1) na Boha; aneb
- 2) na nás samé.

Odcházegz z tohoto údolj, slzawého údolj křgcech káže wyslancům swým Krístus, aby šli a učili wšechy národy a křtili ge we gmenu Dce, i Syna, i Ducha swatého. (Mat. XXVIII. 19.)

Wjra w Troggediného mēlať tedn býti základem blaženosti wesskerych národů. Z chťel Pán oblažití nás wsecky. A w skutku wjra ta blaží gíž

1) wzhledem na Boha. Wsflowně zagistě doswědčuje miláček Páně: »Bůh láska gest.« Z lásky Boží pak, gak dokládá sw. Jan Zlatoustý, pauhá radost se prýstj. Tuto wssať lásku před oči nám klade wjra w troggediného Boha. Neboť ona předkládá nám předewšsm lásku Boha Dce. — Mnoho, přemnoho gsme nabyli z rukau Božjch. Kdo sečte wsecky tyto dary Boží? Kde mám začít, kde nagdu konce? Zdali tam s gasným blazktem nebes, na kterémž se ted slunce stkwěge, ted zas tisícere hwězdy tīpntj? Anebo s tauto krásnau zemj a s nesčislými twory, kteréž ted powětřj, ted wsecku zemj a moře naplňugj? Kdo zegmenuge ty byliny a rostliny, genž nám za pokrm slaužj? Kdo ty kwětiny, genž pole a sady, i háge i luka krásslj? Z kdo z nás by w tom newiděl a newelebil lásku Boha Dce, dárce toho wseho blaha? Kdo by se gestě wjce nezradowal, když uwáží ty dary, gež we wlastnjho ducha geho ráčil složit i swrchowaný Pán. Pán mu dal rozum k poznánj prawdy, On mu udělil srdce, gežto bige lástau k ctnosti. On wepsal w ně zákon swatý, a powyšil tudjž člowěka za občana blaženého nebe, učinil ho obrazem swogim. A kdož newj, we wšem, cožfoli gest tu napowědjno, gakowá gest láska Boha Dce? — Wssať to wse gest gestě gen gako stjnem proti celé podstatě lásky této. Nebo rcete, D. D., kdo mohl očekawat, že by mu Bůh to neymilegšj, což má, swého gediného, gednorozného syna obětowal? Toho gsme nemohli žádat, my nemohli očekawat, aby toho, sřze něhož wsecky věci učiněny gsau, nám k wůli w gesle Betlemské, w kljn chudé maticky položil. Toho nikdo nemohl se nadíti, aby Syna swého, gemuž odewzdal wsecku moc na nebi i na zemj, napřed bjdnému králi dopustil pronásledowati, pak záwistnjšm, geg winiti z hřjchu, o žiwobytj geho státi, geg gjmati, uplwati, mučiti a křžjowati. Toho gš se, B. M., nemohl nikdy nadíti, aby za tebe Bůh swého neymilegšjho Syna wydal w smrt tu neybolestněgšj. A hle, Bůh učinil, čehož se nikdo nadíti nesměl. Kde nagdes tedn slow, abys tuto geho lásku a milost slussně zwelebil? Z nemusjmelj tu wssičnj s roznjceným srdcem zwolati: »Milugme tedn Boha, nebo Bůh prwe milowal nás?« (I. Jan IV. 19.) — Wjra w neyswětěgšj Trogici nás dále blaží, gelikož w nj se nám láska Boží w Synu zřegmau stává. Nás blaží zagistě ta mysslénka, že Pán se o nás stará, že na slze nasse dbá, a na nasse wzdechj zhljži. Než wjzte, D. D.! Pro nás wtěluge se Bůh a messká mezi námi w Jezjssi Kristu; i uželi gsme toho, genž řekl: »Kdož widj mne, widj i Dce« (Jan XIV. 9.) Ted wjme, že Bůh na té samé zemj krácel, kteráž i nás nosj. Gaká to slast pro nás! Od těch

dob, co gednorozný Syn Boží na zemj bydle wssudy dobře činil, wěřjme pewně, že twůrci a pánu swěta hlad nás i tjeň nasse gde k srdci; neboť on se ugjal tisíců na paussti, on se bál, by na cestě nezhyuli hladem. Ted se opustěnce, bjďáku! Znáť nebe bjdu twau i gest hotowo přispěti tobě. Od těch dob, co Kristus u hrobu Lazarowa slzel, co syna wdowj Naimské z mrtwých zkrjžil, nabyli sme to wědomj, že Bůh se strastj nassj saucitu má. Těste se wssičnj trpitelé! Od těch dob, co Jezjś uzdrawowal, zřegmo gest, že se Bůh slepých, hluchých, málomocných ugjmá. Zplěsente nedužiwj a churawj! Od těch dob co se Syn Boží nazwal pastýřem dobrým, nenj pochyby žádne, že Bůh nechce smrti hřjssnjka, ale aby se obrátil a žiw byl. Od těch dob, co wěregná hřjssnice, co opowržený lichwář milosti doffel, na gewě gest, že Pán kagjem winu promjgi. Nezaufente sobě wy hřjssnjci! Zradugte se, kagjci! Od těch dob, co Pán s nepatrna u wssať upřjmnau obětj chudé ženy za wděk wzal, přeswědčení gsme, že swrchowaný neřádá wjce ni býťu a kozlů starozákonnjch, ni zlata a stříbra, ale ochotnau wůli, se hotow gsa s námi smjčiti. Těste se, wy kterjž nemůžete wěnowati Bohu leč toliko upřjmné swé srdce! Od těch dob, co odleš Dce nebeského, co Syn Boží sám se modlil a k obcowánj s Bohem nás nabjzel, od těch dob nedá se upřjti, že Pán dbá na upěnj nasse. Budtež tedn dobré myslj wy, genž se k Bohu s prosbami bljžite, gen když o Ducha dobrého žádati čcete! Od těch dob, co ukřžjowaný Kristus za swé mučitele o milost k nebesům aupěl, gest nám wědomo, že Pán dlawho showjwá, než zawrhne zcela. Z zatwřzelci a spůrnjci před obljčegem Božim nechť zplēsagi a radugi se! Od těch dob co swětko ze swětkla, prawý Bůh z prawého Boha mezi námi přebýwal, dozagista wjme, že přisljbené nám přjbytky tam za hrobem negsau marný klam, pauhy sen. Ruže těste se wssičnj! Než, gak smutno bylo by nám w tomto plačtíwém udolj, kdybychom byli w Kristu Jezjssi nepoznali plnost lásky Boží k nám! A gak se sřjř srdce nasse radostj, kterauž plodj wjra w Boha troggediného! A wssať rozkoš ta se zmáhá, když uwážjme, kterať wjrau tau Bůh se nám dále zgewuge co wěčná láska w Duchu swatém. Bljzko nás, ano, s námi byl Bůh w Kristu Jezjssi; ale brzo, ach! přjliš brzo, ať mluwjim po lidsku, nawrátil od nás se Syn Boží k Dci swému! Než, nezůstawil nás sirotky; dal nám zagistě Utěšitele Sobě rowného, kterjžby s námi zůstal až na wěky. Ano, láska Boží rozlitá gest we srdcjch nassjch w Duchu swatém, genž dán gest nám.« (Rjm. V. 5.) A wjztež tedn, B. M.! za nassjch dob nikdo se wjce nerozpakuge uznati w chudáku, w opustěnci a sprostáku, člowěka a bratra swého. S osslívostj zamjáme wsselké roždjly mezi otroky a swobodnjky. Wy wssičnj, chudj i bohaj,

wysocj a nyzj, naučili gsme se gsauc wespolek sobě rownj, žitiw pokogi. Toť gest owoce Duchy swatěho, toť nepřetržené zgementj lásky Boží. Na stolcích křesťanských nemá, nesmj giž sedati nízadný tyran, kterýžby s lidem své hry a kratochwile tropil, klada swůg rozmar a ukrutenstwj své na wáhu zákona a práwa. Král, pokud chce křesťanem slauti a býti, musíť gako upřímný otec chowati se k národům swým. Ať, toť gest owoce lásky Boží w Duchu swatém. Z bytí lide sobě na swém urozenstwj a na swých stwostech zakládati chtěli: w Cirkwi Boží gsme wesměs wšickni audowé gednoho těla. Tuť zagistě z domnělých urozenců někdo od hodů beránkowych zebrať a opowržence odstrčiti nemůže, tuť se zřegmé činj, že před křížem té lásky Boží, kteráž umřela za wšechy, že před Bohem nenj ohledu na osobu lidšťau. A toť gest owoce lásky Otce i Syna w Duchu swatém. Podporowání šlau a pomocj tohoto Duchy můžeme giž snadno wšem nátišťam časůw a osudůw wygiti w austrety. Gj mžůstaime neohroženj w nebezpečenstwích, weselj w příkořj, Bohu oddanj na lůžku nemoci, klidnj a utěšenj při rozchodu s přátely, bohati w chudobě, plni důwěry w opustěnosti, plnj wnitěnjho pokoge, ať se wůkol diwá bauře wzteká, hrdinštij a opatrnj, kdž se o statky duchownj, o žiwot blažený tam za hrobem gedná! Toť, D. D., gestit owoce z wjry w Troggediněho rostaucj. Gj se přichýlil Bůh k nám co neyblíže. Wjrau tau w Něho se ponořugeme, i chápeme, gak newystihlá gestit láska Geho k celému člowěčenstwju. Sypeg se na nás zbořený swěte, tuto wjru nám zesrdcej někdy newyrweš. Gj gsme blaženi wzhledem na Boha; gsmeť to i

2) wzhledem na sebe samé. Reboť ona náš poučuje, kým sfrze Boha gsme. Ona swěděj o nassem důstogenstwji. Člowěče! zhlédni sám na sebe a powaž, kým tě prwotně učinil Pán na této zemi. Wše, co se na nj hýbe a žige, wše gest tobě poddáno. Pole i hág, řeka i potvřj, wše ti má slaužitj za pokrm i oděw. A to twé krásné, mistřné tělo, ten přjmný chod, to wmluwné oko, ten gazyk mohůtný, a ruka obratná — nenjliž toto wše twá weyhradnj ozdoba přede wšemi twory na zemi? Wje gestit! Tys stworen k obrazu a podobenstwji Božímu, obdařen duchem, genž se až k hwězdám wznášj, gegich welikost a wzďálenost wmměruge, gegich běh zpytuge; duchem obdařen gšj, který na swrřsku země i w útrobach gegich wnhledáwá, co mu k požitku slaužitj má; genž krále žiwotichů, anobrž i bleš, který se w černém mračně mjhá, w pautu gjmá a nesskódně činj; duchem gšj nadán, genž po prawdě báda, a gj se oblažuge. Toběi dána i ta schopnost, abyš se Bohu podobným státi mohl; tys w rág postawen byl, by tam se blážil a z nesmrťedlnosti radowal. D, což gšj ty zagistě twor přewznesený! Než slyš dále! Pokolenj twé se

newděkem zhanobilo. Tolikérým důstogenstwjm gsauc ozdobenó, taužilo gestitě po wěššj sláwě; onoť se chtělo, wrownati samému Bohu. Lidstwo powrhlo wůlji Boží, k hýchu užjwalo své swobody, ducha swěho k hanebnostem a bezprávj; ono srdcem přilnulo k bezbožnosti, zrušilo přirozenau přjmost, a rozselo zášť, hněw, nelásku na této zemi. Swrchowany mohl se od lidu odwrátiti; mohl ge w zlém ponechati, kamž se bylo uwrhlo. Awšak Pán se slitowal. On nám dal Swěho Gednorozeneho. Komu by tu na mysl netanulo wšedko, co tento pro nás podstaupil, co trpěl, co pro nás učinil, i co nám zjřkal? Člowěče, wjž gak wznesený gšj ty! Gak weliké ceny musjš do sebe mjtí! Drazé gšj wykaupen, ne zlatem a střjbre, ne křwj obyčegného člowěka, ale — wtěleným Bohem. W tobě, w srdci twém wzďelal Duch swatý chrám swůg; w tobě chce Bůh přebýwati, s tebau chce bogowati, trpěti a nesti: ó, což musjš před Bohem za mnoho státi! On, swatý a weliký Pán nebes a země w tobě a s tebau chce býti powždy. Wje tobě dal, než tento celý swět se wšj nadherau; On Syna Swěho, genž gest s njm gedné bytosti a přirozenosti k spáse twé poslal, a Duchy swatěho rozlil w dušj twau. Nenj okamžiku, kdejto by se swau milostj, se swau pomocj při tobě nedlel. D, gak tě wjra tato w Troggediněho blážiti musj, gižto své tak welebné důstogenstwji poznáwáš. Awšak ona kromě toho dáwá i utěšené swědectwj o nasšjch naděgch. Bůh k welikým wěcem powolal nás; On s námi krásný učinil začátek. Než, gak nás dowede k cili? Což daw nám Syna, něčeho nám gestitě odepře? Což nás snad konečně od sebe odwrhne a — zatratj? Odstup to! »Rebo kterěz předzwěděl, ty i k tomu předžřdil, aby byli přjpodobněni obrazu syna geho. Kterěz pak k tomu předžřdil, těch i powolal; a kterýchž powolal, ty i osprawednil: kterěz pak osprawednil, ty i oslawj.« (Řjm. VIII. 29—30.) »Mj gsme synowé Boží, a gestliže synowé, tak i dědicowé: dědicowé zagistě Boží, spolu pak dědicowé Kristowi.« (Řjm VIII. 16. 17.) »Gestitě se neukázalo, co budeme. Wjmeť pak, že kdž se ukáže, podobni gemu budeme: nebo widěti geg budeme, tak gakž gest.« (I. Jan III. 2.) — Toť naděge nasse, D. D. A kdožby zapřel, že cele spočjwagi na wjře w Troggediněho? Nebyli Kristus Bůh z Boha: kdo mi zaručj gistotu přjřjbenj geho? D pak by se nám hůře wedlo, nežli těm tam we tmách sedicjm před Kristem. Ne, někdo nám newydjrey to swaté ewangelium! Wjmeť kdo nám ge dal. Wjmeť, že wjrau w něm složenau a gjm w srdce lidšské osetau, nasse blaženost stáwá, bez nj pak hyne. D útěchy plná, práwě oblažugicj wjro w Troggediněho! Ty dcero z nebes, z lůna Božího posslá! Bud a stůg při nás powždy. Gjdljž w srdcech nasšjch stále! Tebau hořjci šjpy zlostnjka pekelněho uhasime; tebau

autofn, gimiž by se pautfo, f Bohu náš wijjci, zrušiti mělo, přefonáme; tebau zwjtzjwisse nad flamem bjdného swěta, a zem tuto odfoxnumsse, dostaneme se před twář Troggediného Boha Duce, Syna i Ducha swatého, genuž sláwa na wěky. Amen. . E.

Wěk náš a úloha Církwe.

(Pokračování.)

Během padesáti rokůw, ovládla tauha swobody takowau moci národy Ewropejské, že wedlé zdání našeho již neustanau usilowati, pokud se celé, úplné swobody nezmocní. Usilowání jich, jakož jsme widěli, nebyla nadarmo. Wyjímaje welikau říši ruskau, není již w Ewropě krajiny, w kteréž by nebyla swoboda wíce méně dobyla půdy k další práci. Duch tauhy po ní wane všemi končinami: diplomatické pletichy a klamy neodolají duchu wanaucímu národy, naježené proti ní bodáky, mohau sice zemi skropiti krví wyznawačůw a mučenníkůw, ale duch swobody lítá nad bodáky, on proniká za ohrady tyranstwa. Španěly a Portugal, Francie, Wlasy, Angličany, Skandinawie, Německo, říše Rakauská pohybuji se duchem tímto k nowému žiwotu. Polsko, tento spautaný Samson národůw, wztahuje ramena po slaupech, na kterýchž wdělal trůn swůj despotismus. Jižní Slowané w Turcích očekawají taužebně, brzo-li wybije též i jim hodina swobody, wzešlé bratřím Srbům a blízkým Řekům. Nezapletau-li se tedy národové sami do osidel wšelijak jim naličených, daj-li sobě swobodu poswětit a proniknaut duchem Božím a zákonem lásky wěčné, nedopustí-li pak tomu, aby se swobody, ku kteréž powolání jsme, k přičině těla užíwalo, a duch její zprzněn byl neřestmi: w krátce bude Ewropa sídlem národůw swobodných.*

Majíce však mluwiti o wěku našem, nedostáli bychme úloze, nedoloživše, že mimo ducha swobody občanské hýbá národy Ewropskýmí, duch národnosti a průmyslu. Co se tkne národnosti, procitly jsau již wšecky, co jich jest w Ewropě. Každý národ, buď sebe menší a potlačenější, poznává sebe, hlásí se k swému, i sbírá swau silu, aby stana důstojně podlé jiných, zůstawil památky bytu a žiwota swého na zemi. Snaha tato stala se podnětem k horliwému úsilí, a wzala půwod swůj dílem z přirozené tauhy po zacho-

wání půwodu swého, dílem ale byla následkem welikých proměn, bauřek a wálek Francauzských. — W minulém wěku totiž stalo se, že Francauzský jazyk a mraw opanowal wšecku Ewropu. Chatrní pánové, šlechta, knížata, králowé po nich pak i opičářské měšťanstwo drali se o záwod, kdo z nich dřív a lépe pitworiti se dowede zwykem a jazykem rozmařilých a ničemných dwořanůw Pařížských. Cožkoli bylo domácího, byloť po celý onen wěk předmětem potupy, nýbrž i nenáwisti. Jak se dělo obzvláště w Němcích, dělo se u nás i w Polště, i jinde. Zatím ale počali se potupení od swých vlastních panowníkůw, národové probíratí z pohromy, kteréž na ně následkem náboženských wálek uwalil despotismus. W Němcích následující Angličany a Francauze, jali se vlastenci wzdlělawati jazyk swůj, obohacující jej spisy rozmanitými tak sice, že se při konci minulého století a počátkem tohoto wěku slušně honositi se mohli celau řadou nesmrtelných spisowatelůw. Podobně počalo se diti též i w Polště, a z části poněkud i w Rusích a jinde. Zatím ale powstal císař Josef II., který chtěje wšecko přetworiti wedlé osobní wůle swé, nic nešetřil jazykůw a národnosti poddaných rozličných národůw w říši swé. Všickni poddani jeho, Čechové, Morawané, Slowáci, Poláci, Rusínové, Srbové, Horwati, Maďari, Walasi, slowem všickni měli státi se k slowu jeho Němci. Awšak násilné toto jednání císařové mělo wýsledek, jakéhož se Josef II. owšem nikoli nenadál: národnosti, odpolu zemřelé, procitly k žiwotu. Čechové, ač sewření a skličeni ze všech stran, osweděli práwě tehdaž, následkem onoho útisku, že chtějí býti Čechy. Maďari pak postavili se císaři zjewně na odpor. Zatím však dodala Francauzská rewóluce všem těmto pačátkům úsilowání národních, nowé sily a wáhy. Francauzové, opojení diwokým hněwem proti všem odporníkům diwoké a hrozné swobody jejich, wyrazili z mezi swých, a nešetříce nic přirozených powah a národností, usilující zjednati Francauzským žiwlům průchod w krajínách wybojowaných, probudili dřímající národy, že počali horliwěji o to státi, což jim odnímal mohútný podmanitel. Knížata, ježto se trásli před wojsky, troskotajícími trůny, počali se bližiu k národům, podněcující snahy jejich o národnost, a to za tau přičinau, aby nadšení pro národnost bojowníci tím odhodlaněji a statečněji proti spoletnému protiwníku wálčili. Napoleon, dokonal powolání swé — Napoleon padl — duch národností wzbuzený násilím a podporowaný přízní některých protiwníkůw jeho, ale ostal mimo wšeliké usilowání, kterýmž se ho později, nepotřebující ho, zhostiti hleděti nepřátelé mohútného Korsikána.

(Pokračování budaucně.)

* Nesmíme sobě ani komu jinému tajiti, že není wše swobodau, cožkoli ji se býti zdá, nebo li býti prawí. Pod plaštkem swobody ukrývají se ne zřídka zásady a úmyslowé šerední, umysly to, kteréž jsau zakrytým toliko otroctwím. Jsauť totiž lidé, jestli jich wěru až na zbyt, kteřížto swobodu owšem chtějí, ale pro nikoho jiného leč pro sebe — chtějí swobodu, aby potlačowati mohli každého, kdožkoli jim není wnod. — Příkladu máme na zbyt — blízko i daleko. Pohledme u př. jenom na Němce — a na Maďary. Oba tyto národové honosí se láskau svojí k swobodě, a kdož to newí, že nechťji ni jeden ni druhý swobody přátí Slowanům? Awšak pohříchu i mezi námi mohly by se leckdos wzíti za nos.

Powidky z východu.

1.

Staré trepky.

Abdaláh byl neybohatšj kupec w gednom městě na východě, daleko w tureckých zemích. Aťšak nebywal od gajžiwa boháčem, ano, byl chudý, tuze chudý, a gen welikau přičinliwostj zbohatnul. Ba i škaupost mu mnozj wytkali, a odtud snad pocházelo, že staré hrubé trepky, které mýwal, gsa chudasem, nezahodil, alebrž nosýwal, stana se neybohatšjim kupcem.

Mnozi mu to wyčítali, že nosí k škwostnému oděwu tak nesyssný obuw, než, on se nepolepšil a chodil pořád w trepkách se dřewenými podešwý, které hodně hlavatými cwoky pobity byly. — Gsa šličen stárjm, zanechal obchodu, a tu si také umýnil, staré pantofle odložit. — Š kaupil si nové a odebral se do láznj. Wykauwaw se, oblékl nové šfaty, obul nové trepky, a staré tam nechal. — Šotwa wšak došel domů, tu za njm přiběhl pacholj z láznj, celý udychtěný, nesa w ruce staré trepky.

Abdaláh měl tedy opět staré trepky své, a k tomu musel pacholjkowi gestě od cesty dát. —

Wšak mrzela ho již zwětšela tato obuw, gafo zlé svědomj, a nechtěl jí déle trpěti w domě, ale poslal sluhu svého, aby ge někam zahodil.

Trepky byly ty tam, a Abdaláh byl pokogný; zatjm ale walila se na něj strašná bouře. Přihnali se pochopové, zmocniwše se ho, wlekli ho před saude, a tu se na něj pronesla strašlivá žaloba, že chtěl zavraždit neymilegšj manželku ředitele města. Ona se procházela we své zahradě; tu přiletj něco, udeřj jí to do hlavy, a ona padne, — wšechno k ní spěchá, a co ge to? — gest to ohromná treпка, a za ní letj druhá. — A čj gsau to trepky? — Ať, kdož by ge neznal? — každé dítě zná trepky bohatého Abdaláha. — Tak znj žaloba, a gen náramnau summau peněz mohl Abdaláh swau newinnost dokázati. —

Abdaláh měl by pak pokog, ale trepky ho pálily, tak že by se gich byl hrozně rád sprostil. Rozmysliw se, wzal ge pod kaftan, a šel z města k řece, a tu milé trepky do neyhlubšjho mýsta uwrhul. — Upokogný odebral se domu. Uplynul den, dwa dni, ono nic. Abdaláh byl již rád, že trepky pozbyl.

Š přigde den třetj, a k domu Abdaláhowu se walj daw lidšwa, a w čele pochopové. Š přigdeu, chopj se ho, a wlekau bjďaka před saude. A tu zase osudné trepky! Byly w traubách, gimij teče woda do města, trauby se zacpaly, woda netekla, městu hrozila žjžen a smrt. Co to, co to? Š hledalo se, až se nassly — osudné trepky, — a čj? — kdož by ge neznal. Gaťž ginák, než že starý Abdaláh, chtěl zahubit město, zacpal trauby. —

Přjssný saude wyřknul nad njm nález smrti, a gen obětowanjm celého gměnj swého zachowal se Abdaláh při životě. — Š byl ale chudý gafo dřjw, a starce musil w potu twáři wydělawat si chléb wezdegšj.

Byli gest gedem člowěk zlý a bezbožný, on se dal konečně na pokánj a polepšil se, gen gediny hřjch ale lpěl gestě na něm, gen gedné škworný nechtěl neb nemohl se sebe smýti. Staré své trepky nechtěl wyzauti. A pro gediny hřjch tento zahynul. A tato přjhoda opětuge se každým dnem. †.

2.

Selimůw ostrow.

W indickém moři nalezli Ewropšj plawcowé ostrow. Byl to ostrow krásný, půwabný a aurodný, předce nic wšak méně nebylo na něm lidi ani zwěře, wygimage weliké množštwj gedowatých much. — Dbywatele ostrowůw okolnjch o něm následugj poměš powjdagj. —

Byli gest gednau gedem muž, mudrák, gménem Selim. Gméno a maudrost geho rozhlášený byly po wšech wlastech. Rebylo daleko široko člowěka, geťto by tak dobře byl znal wypočšti oběh hwězd, gafo Selim, — nikdo neuměl tak účinné léky z rozličných bylin swářeti, gafo on, — nikdo neznal tak zewrubně wšechny národy a zwjřata na zemi, — Selim byl neyučenešj muž oněch fragůw za swého času; — a předce, ač byl mudrcem, wůbec na slowo wzatým, nebyl ani dost málo prospěšen swým bratrům. — On se zabjral ustawičně do sebe, kochage se w myššenkách: gať nedokonalý gest tento swět, gať neporádně wše sestaweno, gedno s druhým w nesauměřj, — a tak tráwíl nečinně a bez užjku život swůg, gemuť zagistě pořád gen na myšli leželo, gať by tento swět, a wěci na něm, zdokonaliti se mēly. —

Gednoho dne, přemýšlege o těchto wěcech usnul. Nagednau procitne, a hle, widj se docela w gině fragině, neznámé gemu, — trawnatá rowina, zelené háge, lesnaté wrchy a přjkré břehy a dále nesmjrná hladina mořská, ležj před njm, — Selim na wše hledj celý udiwený, an tu k němu přjstauj spanilý ginoch, řka: »Hle maudrý Selime, Bůh wyslyšel twoge přánj — toto wše, cožoli zde widjš, gest twůg swět. Twor a ožiwug žiwočjch, gať sobě utworiš z hljny.« To powědw, zmizel, zanechaw Selima samotného. — Gať tu city opanowaly srdce mauzdrého Selima, — on, twůrce nowého swěta! prša se mu dmuly, — a nepomyšlil na práci, ani prwnjho dne, ani druhého dne. Třetjho dne mu začjnalo býti auťko, on citil samotu, i pomyslil si, utworiť člowěka, abych nebyl samotem. — Ale gať, to bylo mu na pomýšlenau. — Udělám ho, aby nemohl činiti

zlé, ale genom dobré. Ale to dobré, genž gest wynuz cené, člověku nedodá ceny — nikoli! — člověk musí mjeti swobodnou vůli, aby sám woliti mohl, což dobrého gest. Ale můg člověk gisti nebude, neb lidé na zemi, klopotj se w potu twáří, aby slaužili břichu, zapomjnagi na Boha a na maudrost; — nikoli, můg člověk nemá slaužiti břichu. — Což ale, bude-li pak člověk můg se naniáhati, bude-li pak cwičiti swoge sily, — nebude-li gako kus pařezu, nečině ani dobré ani zlé? Wždyt gen tělesné potřeby pudj člověka k činnosti! Z Selim poznal, že musí býti člověk paután mocj potřeb tělesných. —

»A což ale, abych ho udělal necitelným, aby nepodlehl ani horku, ani zimě, ani gakhm nemocem?« A nessler to. Z přiblížil se večer, a Selim poznal, že člověk nemůže dokonalegi utvořen býti, nežli gak gest.

Z přemýšlel druhého dne, gak by něgaké zwjře utvořil, gežto by mu dávalo pokrm, a nemohl vymysleti nic dokonalegšjho, než gak gest to w skutku. A což abych ptáka urobil; wšak pták, má twrdý zobák ku klobánj, pazoury, gimíž by se držel, gest pokrýt lehkým pěrjím, — ne, není možno utvořiti dokonalegšjho ptáka.

Z, ač pomýšlil až do umdlenj, wšse giž bylo stwořeno, wšse bylo dokonale. — Uplynulo mnoho času, Selim pořád se trápil a přemýšlel.

Z pomýšlil si, něco předce musjm udělat, a byt by to musška byla. Z sedl, wzal hlínu, a začal robít. Má maucha musí býti hbytá, aby se lehce mohla vzdáliti a pomznáset se do wýšky. Dbyčeg-nau mauchu každj lehce plácačkau zabige. Može ubezpečena budiž před takau smrtj. — Má maucha má se hogně rozploditi, má maucha má sstjpat, dám gi ostrý rypák, a do něho wložjm gedowatau sstáwu za obranu. — Z udělal wšse, gak si myslil, a brzo hemžil se ostrow gen mauchami, které swého twárce wšsude, kde gen mohli pronásledowaly bzučenjm i sstj-pánjm. — Odtud se rozlétały tyto mauchy po celém gjžnjm swětě, a saužegj pokolenj lidské.

Selim ale uznal opowázliwost swau, prošil Boha za odpusttění, a za pokutu wytrwal na tomto ostrowě sám a sám až do smrti.

Takowá gest powěst o maudrém Selimu, a o mauchách, kteréž byl utvořil. —

†. —

Missie Japanská.

Od nás k východu slunce leží weliký djl swěta, Asie, přes kterauž celau řdybnchom se přepravili až na protěgšji konec gegj, mořem »welikým okeanem« nazwaným, zase z tamněgšji strany od Ameriky oddělený, přiblížili bychom se k cisarstwj Japanskému. Cisarstwj toto ze samých ostrowu sestává; a sice ze třech welikých a z mnohých ostrowů mensšjch. Zu-

zemci nazýwagi wlast tu swau »Nipon.« Nesčislné skaliny mořské, břehy, příkrými skalami takorška hrazené, a moře swým násilným prauděnjm skoro z úplna zabránujgi cizincům wstaupiti na zemi tuto, do kteréž ginudy než přes moře dostatí se nelze. Protož Ewropané teprw až w 15. stoletj seznali gi, řdyž totiž bauře některé Portugaly byla zahнала ku břehům gegjm.

Na ostrowité zemi této wypjnagi se welmi wysoké a příkré wrchy, gegichžto wrchole stále sněhem gsau pokruty. Sopek a hubiwých zemětřesenj níkde není tolik, co zde. Podnebj gest mjrné; w létě umjrňugj wedro sewernj wětrowé; w zimě ale trýžj spolu s wysokými sněžkami zimu přimodj, kteráž w tomto pásu skoro není k pochopenj. Táhnau se ostrowy Japanské pod tjm podnebjm, co ležj w nassem swěta djlu, w Ewropě, Blachy čili Italie, počna od Benátek a Milána, pořád dále k gihu až do přednjch fragin Afrikánských. Páda, z neywětšjho djlu kamenitá, nehrubě úrodná gest; za to ale obywatele tolik gsau přičinliwj, že i skaliny, zemj ponekud pokrýwajice, na úrodné rolj proměňugj. Lidu tu na to prostranstwj skoro až přemnoho. Čítá se as 13.000 měst; městysů a wesnic owšem mnohem wíce. Maako, staré to hlawnj řjše město a sjdlo Dairowo, (neywětšjho kněže,) čítá přes million obywatelů; a město Jeddo, sjdlo Kuby, (čili swětšského panownjka,) má as 170.000 domů a mnoho přes million lidstwa.

Japanowé wzrostem swým prostřednj wýšky dosahugj, a zewnitř nebhýwagi auhljedn; wýborné ale dary mjwá duch i srdce gegich. Dle powahy gsau střjdmj, pilnj, čistoty milownj, poctiwj, hostinstwj samí nadcházegj, a stálostj i řdnatostj w nehodě se značj; tolikěž i bystrým wtípem a wýbornau pamětj mohau se honositi. Wady ale gegich gsau peycha a náruživé smilstwj; po čemž řdyž wysilenj následuge, lehkó těžkomyslnj bhýwagi, z čehož mnohá sebegistwj w zemi se přibázegj. Z k wýmluwnosti, k básněnj, k malbě a podobenj dosti pěkných schopnostj magj. Před revolucj Francouzské w škralowské zbjrce uměckých wěcj w Pařížj naležala se modlička w Japanu z gediného reyzorého zrnka zhotowená. Z půlky byla modla wyřezená; z druhé stánek gegj wyweden. Rad umělostj a sauměrem w prácičce této wůbec se diwíl každj.

Mládež wychowáwagi i wzdeláwagi, gak w nižšjch i wýššjch školách Bonzowé čili knězi modlářstj; z nichž wlastně třjda učenců záležj, a oni w klášterjch, žen nemagjce, pospolu přebhýwagi.

Japonowé modláři gsau, a to rozličného druhu. Gsaut na tři hlawnj a wíce mensšjch stránek rozrůznění. Mnozj hwězdám a ohni se klanj; ginj i zawrženým duchům poctu wzdáwagi, a krmě i nápoj na obět kladau, mysljce ukrotiti gich. Připomenutj hodny gsau powěsti některé, kteréž oni o bozjch swých držj.

D gednom totiž prawj, že panna geg na swět přinesla. D giném dj: že byl dlaubo slawně na swětě panował, potom ale škřowstný swůg palác opustil, do pustin a rozsedlin skalnjch se odebraw, wšelikému pokánj se podrobil, a potupu i wšeliké muky snášel, gen aby za hřichy ostatnjho lidstwa dostičinil. Nad to i giná učenj, i obřady a obyčejge mnohé mezi nimi nalezeny, kteréž se křesťanským podobagj, a to giž tenkrát, když misijnářowé poprwé k nim byli přišli. Z čehož se saudj, žeť giž dříve, snad giž za prwnjch časůw křesťanstwa, Ewangelium w Japanstwu bylo hlásáno, a tyto některé, málo znalé stopy, po něm že pozůstaly.

Ehrámů a kaplj, kteréž pağodyn zowau, a w nich bohy swé ctěgi, welmi tu mnoho; tak též i klášterů, w nichž Bonzowé přebýwagj. Čaroděgstwj w Japanu hrdě nese hlavu swau; i lidé býwagj obětowaní, toliko nesmj se to násilně státi, nýbrž gen kdy kdo sám se bohům chce na obět vzdáti. Způsob pak, kterýmž potom se děge, krutý gest. Gednit za žiwa dagj se pohubiti; ginj u slawných průwodech na kamenitau cestu se kladau, aby gim kolami wožů, na nichž modly se wezau, audy byly rozedrány. Nejwice pak woljwagj si smrt utopenjm. Wstauwisse blau-domé takowj na malé loďky, odrazj, coby gič widěli, od země, lid šhromážděný požehnaj, a an tento na to patřj, chwálj bohy swých pějice, do propasti mořské se wrhagj, kdež takowým dle důmněnj gegich bůh Koma, zlástnj, rozkošný rág upravuge.

Skoro každé prowinněnj těžkými na těle pokutami se stjhá, neb dokonce i smrtj. Usmrcowánj stupně swé má. Nejobyčejněgi býwá zprowinilec státi, na kříž přibit, aneb za žiwa upálen. Geli co zlástnjho, zlástnj též muky se připogj. Udowé cisaršské rodiny i ginj welmožowé toliko wyhnanstwj se trestagj; pakli by ale odbog ztropili, přikáže se gim, aby sami si břicho rozřizli.

Wyjimage Čjnu, gest Japan nejstaršj říše na oboru zemském; skutečné wšak gegi děge teprw na 600 let před Kristem Pánem počnjagj. Wše dřj-něgšj w báge a powěsti zahaleno. Na počátku celá tato ostrowitá obec stála pod wládau gedíněho, genž Daiři gsa nazýwán, newětšj i duchownj i swěškau moc při sobě měl. Prwnj po Dairowi, Kubo: Sama, byl newyššj welitel wogenský. Tento wšak pozděgi wšedku mocnost swěškau uchwatim, Dairowi duchownj toliko ponechal. Tohotěž času, co Kubo: Sama tak učinil, pozdwihl se i welmožowé, a skoro wšickni wládařowé krájkj učinili se. Z powstalot w Japanu několk menšjch králowstwj, gakož: Saruma, Širando, Amanguchi, Burgo, Amura a t. d. gičžto wádcowé na oko cisarj podrobeni býti se zdáli, w skutku wšak neobmezeně wládli. Krájkowé tito neustále mezi sebou wálčili, geden druhého zkaziti hledjice; za čimž strassně ukrutnosti páchány.

Tak stálo, (a po částce swé i podneš stogj) náboženstwj i obec Japanšká, když léta Páně 1549. ponepprw Ewropenšstj Misijnářowé na zemi wstaučili.

Wyštyugeť se pak u hlásánj swaté wjry w zemi té tolik krásných a dussegemných událostj, že ge člowěku, gako by křesťany z prwnjch stoletj spatřowal. Pročež mile daufáme wěrným poslauziti, když o takowých, gak po sobě šly, zpráwu dáme, o mišj tamněgšj wyprawugje. —

(Pokračowánj budoucně.)

Církewní zpráwy.

Z Morawy. Z nejedné strany mnozí welice o to usilowali, aby mimo wšeliký od samých stawůw Morawských činěný odpor do Frankfurtu byli poslowé na německý sněm čili parlament wysláni. Než díky Bohu, bratři Morawané drželi se statečně: kdekoli poznali, oč se jedná, opřeli se proti wolbě. Na celé Morawě newywolilo se leč toliko asi 12 wyslanců pro Frankfurt. Hlawní zásluhu o důležitý tento prospěch přičítati sluší obzlastě vlasteneckým kněžim a šudentům.

Z Widně. W nowých církewních nowinách Wídeňských čteme opět několik slow, kterážto owšem zasluhujj, aby dobře byla uwážena. »Swoboda Církwe!« tak to zaznělo jako jedněmi ústy ze srdcí set a tisícůw w Rakausch. — Někteři owšem se mračili, zaslechše takowé heslo. Awšak nenáleží-li Církwi swoboda již i po lidském práwu? Církew jest korporaci čili spolkem, onať jest uznána od státu, záměry její jsau, ať wice nedíme, mrawně dowolené, onať jest owšem již téměř dwa tisíce let stará a tudíž zajisté dospěla, že nepotřebuje poručníka; onať má tedy práwo, aby se mohla sama zprawowati, mať práwo, žiti podlé vlastních zákonůw, prostředky a silami swými, a tudíž i penězmi swými wládnauti, onať nesmi dopauštět, aby cizí duch a cizí ruce panowaly nad ní, onať nepotřebuje nijakého poručnictwí. — Swobodnau byla Církew již i za římských cisařůw; sewřena sice zewnitrním pronásledowáním, (a to ji nikdy neuškodilo, nýbrž mnohem wice prospíwalo), byla owšem sprostěna wšelikého poručnického rypání u wnitrnostech jejich. Onať mohla swobodně wolíwati biskupy, tito mohli owšem i mezi sebou wespolek i s jednotitelem swým, papežem, swobodně jednati a dopisowati sobě, onať mohla wládnauti jměním swým a podlé vlastního náhledu swého k účelům swým užíwati ho. — A hle, prawě proto, že byla swobodna, wzkwetala i za časůw pronásledowání netušenau podiwnau rychlostí, onať rozwijela i wědu i žiwot swůj, a působila požehnaně obnowujici mocí swau na star-nauci swět. — Nastal čas, že byla sewřena otroctwím, činností její obmezili, būraukratickj (karabáčnickj) duch pokusil se wytisknauti swatého Ducha, a tu počala i wěda i žiwot její ochabowati, w národech, mezi nimiž Církew byla přišla o swobodu, hynula tudíž i prawá swoboda, swoboda ducha, wnitrnost křesťanského žiwota zanikla, i zmohla se swoboda těla, z kteréž se wyrojilo hejno těch strastí, kterýmž otočeni jsme. — Kdožkoli tedy dbáš o blaho Církwe a státu, mluw a usiluj o swobodu Církwe! —

Z Němec. Kutwrzení a rozšíření křesťanského smýšlení a žiwota, založil se w starobylém městě Čáchách (Aachen) spolek, řečený *Přewa jednota*. W několik

dnech přihlásilo se k ní ihned několik set údů. Opakujeme, aniž ustaneme připomínati čtenářům svým, že čas jest, aby se tudíž i u nás věrní katolíci sestupovali v jednoty k utvrzení a rozšíření křesťanského života. Každým dnem, kterýmž odkládáme, zasaditi se spojenau silau o zkvet víry a mrawů křesťanských, tratíme mnoho, i uwalujeme na sebe hněw Boží.

— Nedáwno tomu co jsme se žiwau moci opírali wolení na sněm do Frankfurtu. Díky Bohu, že jsme šťastně oddolali úkladům, naličeným na ubohý národ náš. Co jsme předzwídali, počíná se již diti. Frankfurtští sněmowníci odhazují larwu. Wedlé výroku jich mají prý usnešení sněmůw jednotlivých zemí, pokud by na odpor byla uzawřením jeho, býti beze wší platností. — Z toho již widěti jak sprawedliwá byla bazeň vlastencůw našich, před obludnau tauto swobodau Frankfurtskau. — My však bojíce se o ztenčení swobody a práv swých národních, pokud by se bylo Němcům podařilo, dostati nás na lep, obáwali se zároveň i o ztenčení w náboženstwí. A hle i tato bázeň nebyla bez podstaty. Že jí nebyla, důkazem jest počínání sněmowníkůw. Biskup Münsterský J. Müller, nawrhl, aby sněm počal se s Bohem, radě k tomu, aby prwé než se učiní začátek we sněmowně, wyprosili sobě požeňhání prací swých od Boha. Než nawrh tento zawrhl Němci. Oniť nechťeli začítí s Bohem — a tak se při nich vyplní jistotně slowo Žalmisty Páně: »Nebude-li Hospodin stawěti domu, nadarmo pracuje, kterýž ho stawí.« Z Frankfurtského sněmu nepojde, nerozsypeli se co newidět, nic dobrého. Přičinně se tedy, ať náš Český sněm stane se pramenem prospěchu a spásy pro weškeren národ náš.

Z Říma. Když byl dosedl přede dvěma lety (13. Čerwence) Pius IX. na stolici sw. Petra, obrátil na něho celý swět zřetel swůj. Jeho milostnost a maudrost, jeho láska i příkladně jeho počínání zjednalo mu důwěru netoliko w Římě ale po wšem swětě, zjednalo mu účtu a lásku u wšech národů. Sotwa že byl počal panowati, již i hned jal se opravowati, čeho třeba bylo. Proměny a oprawy w zemích papežských zawdaly příčinu, že panowníci jiných zemí italských příkladem swatého Otce říditi se musili. We Wlaších roztrhaných na kolíkero kusůw, dautnala, bywši kolikráte již potlačena tauha po sjednocenosti národní. Myslím však, že se slušná tato tauha Wlachům owšem za zlé bráti nikoli nesmí. Swůj tauží po swém — rozdělené údy patří k celku, mají býti jedním celým tělem. Awšak následkem oné taužebnosti národů Wlašských powstalo jitření po celé Italii, až pak posléze nepokoje a bauřky zjewně wynikly. Wůdcowé snah těchto chtěli mítí Řím, za střed a ohnisko moci Wlašské, a byli by rádi, aby papež, daje se wěsti jim, postavil se w čelo, a moci důstojnosti swé potwrdil nýbrž i powswětil usilowání jich. Než sw. Otec Pius XI. slowem i činy swými owšem poswětiw swobodu, nemohl nikterak státi se nástrojem w rukau oněch nedočkawých a wýstředních horlitelů wlašských. Odtud množily se těžkosti a nesnáze welikému tomuto a právě swatému Otci wěřících. Konečně wypuklo i w té částce zemí wlašských, kteráž náleží pod žezlo našeho císaře, krwawé zbaurení — a wálka. Wlachowé wšech krajin hrnuli se na pomoc powstalým bratrům. Wšickni téměř horliwci nalezali na to, aby papež wypowěděl wojnu

Rakauskému císařstwí. Awšak sw. Otec, znaje čím býti má papež, nepowolil k wojně, a smýšlení swé wyjewil bez obalu w řeči, kteráž měl ku kardinalům dne 29. Dubna, a kteráž jsme w předešlém listu podali. Než tato řeč nelíbila se horliwciům Římským. Jitření we městě se zmáhalo, hrozíc wypuknauti. A tu se ukázal opět náš drahý Pius IX. w celé welebné důstojnosti swé. Dne 1. Máje wydal totiž sw. Otec prowolání k národu, a oswědčuje w něm, s jakým pocitem a s jakowými úmysly byl přijal na se papežstwí, dokládá: »My jsme wydali nowá zřízení, w ten rozum tu mluví sw. Otec, my wydali nowá zřízení zemská, kteráž s uspokojením a pochwalau přijata jsau. Zatím ale sběhly se netoliko we Wlaších ale w celé téměř Ewropě události, kteréž rozpálily duchy a wzbudily záměr, z Wlach učiniti sjednocenější a srostlejší národ, aby tudíž stala se rownowáha druhým nad jiné znamenitým národům. Tento cit pohnul část Italie, že powstala k tomu konci, aby se uwolnila. Národowé wyhrnuli se do zbraně, a se zbrani stojí posawád proti sobě bojujíce. Jistá část poddaných našich nedala se zdržeti alebrž dobrowolně postavili se w řady wálečné; — awšak jsauce seřadění a opatření náčelníky, obdrželi rozkaz, aby zůstali na hranicích státu našeho... Nikoho nejsau tajná slowa naše, pronesená w poslední allokuci (řeči ku kardinalům) totiž ta, že jsme dalecí wypowěditi wálku, zároveň ale že oswědčujeme nemožnost, upautati, roznícenost části našeho lidu, kterýž nadšen jest tím duchem národnosti jako druzí Wlachowé... Než slova ta wywolala pohnutí, kteréž hrozí násilnými skutky propuknauti, a nic nešetříc osob a po wšelikém práwu šlapajíc nohama, se pokauší, ulice stoličného. tohoto města Církwe katolické skropiti krwí lidí ctihodných, wyznačených bez winy na obět k ukojení neskrocené wůle těch, kdož nechťi říditi se rozumem. A to-li má býti odměnau, kteréž se papež, panowník naditi může za mnohonásobné důkazy lásky k lidu swému? *Lide můj, což medle učinil jsem tobě?* Newědílíž onino nešťastníci, že ať nic nedíme o hrozném provinění, kterýmž se pokáleji, a newyslovném pohoršení, kteréž dají weškerému swětu, neučiní ničehož, leč že zhanobí tu wěc, o kteráž jak sami prawí, usilují? — A mohla-liž by w takowých a podobných případnostech, (kteréž Bůh sám račíc wzdaliti od nás) duchowní moc, nám udělená od Boha, zůstawati bez činu w rukau našich? Nechať to sobě všickni připustí k myslí, že citíme welikost důstojnosti naší a mohútnost moci naší. Zachowej Hospodine Řím swůj ode wšech strastí, oswětiž ty, ježto nechťejí slyšeti hlasu náměstka twého, uweďiz je sám k lepším úmyslům, aby poslušni byli toho, kdož je řídí, a blaženěji žiwi byli, wykonawajíce powinnosti dobrých křesťanůw, bez čehož nelze býti dobrým poddaným a dobrým občanem.« — Tato důrazná slowa swat. Otce zachowala pokoj w Římě. Čin tento papežůw dokázal swětu, že jak prawí nowiny francauzské, Pius IX. není owšem toliko welikým mužem, ale čin jeho že jest činem swatého. Podawáno mu, anobř nuceno ho k tomu, aby se učinil králem národůw italských, on však pohrdnul wším, co podává swět, aby dostal powolání swému jako papež; aby byl otcem wěřících. On jest raději zajatým odpolu we swém paláci, než aby seděl na trůně králowském. — *Sláva Píwí XI.!* — Pomoc budiz mu od Hospodina, ať jest dlaho swětlem Církwe Boží.

BEAUFORTS

Číslo 31.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky *wydává se každou sobotu* w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz cirkewní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u *wy-dawatele* na Do-byt-ěim trhu, č. 552, i *w* *wšech* řádných knih-kupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí

Wácl. Hessa
w Praze

Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli II. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli II. po swatém Duchu. — Co jest člověk. — Mamonár. — Wěk náš a úloha Cirkwe. — Missie Japan-ská. — Cirkewní zpráwy.

Dne 25. čerwna.

Řeč na neděli II. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XIV.

Possetitostj dá se člověk začasté tak pomámit, že co by mu ku prospěchu býti mohlo, ani widěti ani přigmauti toho nechce, nýbrž sám lehkovážně sflape nohama po štěstí swém. Příkladů máme na sta, máme gich na tisíce. Dnesnjm sw. ewangelium lěj sám Pán živými barwami takowauto zaslepenost lidstau. »Člověk něgaký,« wece tu Syn Boží, k shro-mážděným w domě gistého Farisea hodowníkům, »Člověk něgaký, učinil wečeři welikau, a pozwal mno-hých.« Je laskawý onen hostitel, co činil, z lásky činil, gest patrno. Než pozwanj zdráhali se přigiti k znamenité wečeři této, a geden tu, giný onu pří-činu předstíral. Nebyla-liž to, ať wjee nedjm, — ať nemluwjm o newděku, nebyla-liž to nešťastná zpoz-dilost, laskawého onoho pána pohnauti k hněwu a wynutiti mu slowa přisné pokuty: »Pravjmíť pak wám, že žádný z mužůw těch, kteříž pozwánj byli, neofusj wečeře mé?« A hle, D. D., takowých zpozdlých newděnků, gest na swětě, gest mezi námi weliké mno-žstwj. Pán a Spasitel náš učinil nám wečeři welikau: radost dokonalau, rozkoffe newyslowné, blaho-slawenstwj neskonale připravil lidu swému w nebe-sjch — a nastogte! lidé, kteréžto poznal, z lásky k wezdegšjim statkům a tělesným rozkoffšim nedbagi o nebe, nechťegj přigiti na hody wěčné. A wšak Pán Jezjš přissel na swět netoliko, aby člověka pozwal k wečeři, připravené w nebesjch, alebrž aby gíž i

tuto naši zemi učinil obrazem nebeského královstwj swého, aby přistrogil nám gíž i na této zemi hody, že w nebi nemůž býti utěšeněgšjch. — Pán podal nám tělo swé za pokrm a krew swau za ná-pog. A hle, B. M., rcete, mnoho-liž gest duffj mezi námi, gežto by, wážjce sobě pozwánj Kristowa, snažně taužily po stolu, horliwě pospichaly k weliké této wečeři těla i krew Páně! — Ach, netagme sobě prawdy, býwalá horliwost křesťanůw, hyne — mizj; — štežh na Sion zarůstagi, poněwadž řidej přicházegj k slawnostem. O bohdegz by se possitětilo, rozwáliti každé srdce křesťanské k horliwému učaštenstwj wečeře Pá-ně! Záležj na tom welmi mnoho; a pobádagi nás k tomu

- 1) láska ku Kristu Jezjši
- 2) prospěch duffj našjch.

Bez lásky ku Kristu nemůže člověk ani křesťanem slauti ani královstwj Božjho dogiti: toť gest praz-wda tak gistá, že by zbytečné bylo, o nj šjřiti slow. A hle právě tato láska k milostiwému Spasiteli nás pobádá k horliwému učaštenstwj wečeře Páně. Komu se to hned na prwnj pohled patrné býti nezdá, otaž se rozumu otaž se písma, a rozum i písmo swaté to dotwrdj tobě. Nebo abych se přede-wšjim samého rozumu, wasseho mohl dotázati, poslyšte, co řeknu. Z ciziny nawrátil se syn, olaupený teměr o wšedko, což mu byli rodičowé dali na cestu. Gako polonahý žebrák přiblížil se k otcowskému prahu — otec i matka poznali swé dítě, — nic se nešťjtjce hadrůw a špinj na něm tisknau geg w

náručí a ljbaji ho srdečně. W krátce měl ubohý onen syn i nowý štat na těle, i hognost jídla na stole rodičůw, měl vládu nad gednjm ze statkůw otce swého. Než nastogte! Syn poznowu se zvrhnul. Nemage nauze, a sháněge se po kratochwiljch, pomijí dům a pohrdá stolem rodičů swých, wyhybá se otcí, wyhybá se matce, anobřz před nimi gíž negednau sám se zawřel. Z které srdce by tu sobě nezastěšklo, by nekrwácelo nad newděkem, nad neláskau takowéhoto bjdnjka? — A mám snad ukázati wám, B. M., bjdnau takowauto duffi, abyšte gi wytknauti mohli šferedný newděl gegi? — Ach, gest gi každý křesťan, gežto nedbá o účastenstwj wečeře Páně. A že tomu tak, nebude potřebj široce rozkládat. Gacj gsme byli, když náš přigal Pán do domu swého, dobře wjme. Chatrných žebrákůw ugala se wěčná Geho láska, milost Geho náš obmyla i odila w raucho nowé, milost Geho přičkla nám dědictwj nestonale, milost Geho připravila nám stůl a na něm pokrmy angelský, láska Geho wolá — prosí: »Vogďte i gezte z toho wšickni!« — Z rozwážjme-li sobě to wšicko, azdaž bychom pak nemuseli negináť než onen syn, wytykati sobě, že nemáme lásky ku Kristu, kdybychom, ač pozwal wšickny, nedagice na pozwánj, horliwě nepřicházeli k stolu Geho, kdybychom wyhybagice se Mu, srdce své zawjrali před njm? Ah na toť mi netřeba odpowjdat. Rozwažte sobě wšse, což tuto powědjno, i cele tjm ugistěn gsme, že rozum bude wás pobádat k horliwému účastenstwj wečeře Páně, ač chcete-li lásku swau ku Kristu opravdu na gewo dáti. A wšak nezdálo-li by se wám, D. D., swědectwj toto rozumu wasseho dost bezpečné a gisté — otažte se spolu i Pjsem swatých, a gist gsme, že gimi bezpečné gistoty musjte nabyti. Neboť azdaž nám neukázal sám Kristus Pán, co bude pokládati za důkaz lásky k sobě, když powědel: »Milujete-li mne, přikázanj mých oštrjhyte!« (Jan. XVI. 15) a budete-li zachowáwati přikázanj má, zůstanete w lásce ke mně (Jan. XV. 10.) A hle, D. D., nezau-ljž wám powědoma slowa Páně, kterýmž posvětil poslednj wečeř žiwota swého mezi učennjky swými? »On wzal chléb a dobrořečil, i lámal a dáwal učennjckům swým, a řekl, wezmete a gezte; totoť gest tělo mé. A wzaw šalich djký činil, a dal gim, řka: Pjte z toho wšickni; totoť gest krew má nowého zákona, kteráž za mnohé wylita bude na odpustěnj hříchůw. To činite na mau památku.« (Mat. XXVI. 27. Luk. XXII. 19. 1. Kor. XI. 23.) Nenj-ljž slowy těmito wydan žřetelný rozkaz Páně, weljci nám, abychom hledeli účastenstwj mjtí těla i krew Kristowj? Nikdo, bud on kdo bud, nemůže newiděti, co Kristus Pán slowy těmito welj, co láže; wšickni to wjme, že gediné, pokud oštrjháme přikázanj Páně, důkaz dáme lásky své k Spasiteli: nenj-ljž tedy na gewě, že horliwě přistupowati musjme k stolu Páně, ač chceme-li osvědčiti lásku

swau k Ježíšji swrchowanému příteli a dobrodinci duffi nassich? A že tomu tak, že láska ku Kristu pobáda k snažnému, horliwému účastenstwj wečeře Páně, tohož důkaz naleznem při každém sedci křesťanském. Wjzme gen, co činjwali prwnj křesťané, wjzme bohabogné předky nasse. Rebudut se tu dowoláwati příkladůw nassich swatých dědicůw a patronůw, nebudut připomjnati, co činjwali Swatj Božj, počjnage od poslednjch až do prwnjch, — postať žřetel wás na gednu toliko wěc obrátit. Wjzte gen prwnj wyznawače wjry Kristowj! Učastenstwj wečeře Páně bylo cilem newwřelegšj tauhy gegich, nesmjti se gi přiúčastnit pokládali za swrchowanau pokutu, umjti bez nj za newwěšj nestěšj. Že Krista Pána wěrně milowali, přistupowali gsau k stolu Geho, kolikráte: koli se k službám Božjim byli sessli, oni bráwali tělo Kristowo z chrámů do swatyně přjbytků swých, aby snad náhle zlostj pronásledownjckůw pohanských zachwácenj gsauce, bez Pána Boha nemuseli umjti. Do žalářůw přinášjwali gim gáhnové potagmo welebnau tuto swátost oltářnj, aby gen zadost učinili tauze lásky gich ku Kristu, taužebnosti po drahém a swatém těle Geho. Hle, D. D., tak rozumeli rozkazu, tak plnili přikázanj Páně, tak osvědčowali lásku k Spasiteli swému: a my magice před očima příklad gegich, gsauce tauž láskau zawázanj ku Kristu, směli bychom nenahljžet, že právě láska tato ku Kristu Ježíšji k horliwému účastenstwj stolu Geho nabáda? Než bud si, že by w nás nebylo hrubě znamenité lásky té k Spasiteli: k horliwému přjgmánj welebné swátosti oltářnj podněcuje nás gíž

2) vlastní prospěch náš. Na důkaz přj pomenu toliko, čjm gest nám ono swaté, živé, taž gemné tělo Páně. Dnot gest duffi pokrmem pro žiwot wěčný, gest gi ljkem we mdlobách, ohranau proti útokům nepřatel. Že wšak gest welebná tato Swátost duffi nassj owšsem pokrmem k žiwotu, lékem k zdrawotě, ohranau před pádem, posilau k wjstěžstwj: o těchto prawdách musj každý, pokud se chce gmenem křesťana honositi, ugistěn býti. Neboť neprawj-li sám Pán Ježíš: »Tělo mé gest právě pokrm a krew má právě gest nápoj?« Kdo gi tělo mé, a pjege mau krew, žiw bude na wěky. (Jan. VI. 56)? Neprawj-ljž sám Spasitel náš: »Rebudete-li gjsti těla Syna člověka, a pjtí Geho krew, nebudete mjtí žiwota w sobě?« (Jan. VI. 54.) Hle tak znj žřegmě slowa Páně — a slowa tato potwřzugj důstatečně, že gest tělo Kristowo pokrmem, bez kteréhož duffe spasenj a blahoslawenstwj dogiti nemůže. A tomu-li tak, nač bych dowodil, že křesťan straně se stolu Páně, owšsem sám sobě wysoce škodj? — Nedbage o přjgmánj těla Božjho, hubj tažkowý nestěšnjšj sám ubohau duffi swau, anjž dauzfatí může žiwota blahoslaweného w nebesjch. Repowjwage angelské této mannj, nestane se účastnjkem

radosti angelstých. Z nežádá-liž toho tedy vlastní prospěch náš, abychom vážili sobě drabého tohoto pokrmu, obživujícího nás pro život věčný? Než nevyšetřejší svátosti oltářní není toliko pokrmem: onat gest i přezádaucím líkem, kterýmž dusse mohutné síly nabývá. Dobře zagisté powěděl sw. Ambroz: »Kdo má ránu, hledá lík, ranau dusse nassí ale to gest, že se w ní nachází náklonnost k hříchu, líkem gj gest svátost welebná, svátost nebeská.« A že pravdu má slavný ten otec církevní, nač bych připomínal, nač dowodil? Wšit o tom wšedec swět, že nebylo lékaře pro rány a neduhy lidské mocnějšího nad Ježíše Krista. A wšak postačovalo-li gj i to pauhé slowo, pauhé dotknutí Geho, že slepí nabýwali zraku, sluch hlussi, zdawj neduživci, nýbrž i mrtwj života: čím wíce způsobiti musí oprawdívá, skutečná přítomnost, kterauž w svátosti oltářní nawštetwuge dusse lidské! Ano, D. D., netřeba leč maličko rozvážiti láskyplné tagemstwí welebné svátosti této, netřeba, leč státi u wjře, že gest Ježíš Syn Boha žiwého přítomen we svátosti těla swého a pak zagisté wznáwati bude každý z nás zároweň se sw. Jaroljmem: »Srdce lidské nic tak neposilnj proti pokússenjm dábelstým, nic ge proti zlým příkladům, proti swůdným marnostem swětstým tak neposilnj jako tento chléb žiwota.« Když Pán s námi, kdož proti nám? Swět, tělo i dábel radj, wábí, nutj téměř člověka, aby se zapletl do swé zkázy: a wšak mnoho nedowedau, nýbrž nic nedofází wnady a úskozy gegich, pokud bude Ježíš neskonalau maudrostj a wšemohaucj láskau swau přebýwati w srdci nassem. A může-liž býti pro člověka wětšího štěstí, než gest wjstěztwí nad nepřátely spasení geho? Nemusí-liž sobě přáteli z celé dusse člověk, aby Ježíš s ním stál w bogi proti nepřátelům těmto, aby pomohl mu potříti úklady gích? — A tomu-li tak, není-liž zgewné, že nás netoliko láska k Pánu Ježíši nýbrž i péče o vlastní prospěch dussj nassich nabáda i podněcuje k horlivému účastenstwí wečeře Páně? — O tom Bohdá nemůže gj negaké pochybnosti býti. A wšak nelze-li, D. D., leč uznati pravdu slow mých, naděgi se, že každý nahlédne proč gsem práwě o swaté věci této gednal. Co gsem napowěděl zpočátku, nechaj žřetelně opáčím při konci. Blažnost, pro kterauž tolikerj křesťané ani chuti ani tauhy nemagi po wečeři Páně nýbrž i stranj se hodůw, připrawených nám láskau Spasitelowau, wlažnost tato widitelná žaluge i swědectwí proti nám wydává, že ani lásky ku Kristu ani péče o spasení dussj swých nemáme. Z což medlé z nás bude, gakowž to bude konec náš, neobrátime-li se opět k té krásné horlivosti bohabogných předkůw nassich? — W smutný obraz života gewj se před námi, dobré mrawy hynau, marnosti swětsté se rozmáhagi, dábel čím dál tjm šířegi rozestírá sítě úkladů swých na záhubu dussj nassich, a neprawosti wšeho druhu

množí se mezi námi. Gak to gest, žústati nesmj. Ku Kristu Pánu, k hodům sworchowané Geho lásky musíme se uchýlit, ač chceme-li láskau k Němu odwrátiti od sebe záhubu a zkázu. Či snad hodláme žústati následownjch těch zaslepenců, kterj pozwánj bywše k wečeři slavné, k wůli statkům a rozkošjm tohoto swěta wáhosi dali pozwánj? O toho sám Pán uchowen nás! Nemluwnátko, gak dj sw. Jan Zlatoustý, nemluwně rychlé se chytá přiswů láskawé matere swé, ono ústa swá příkládá k nim, a my bychom tauž horlivostj neuchopili se ruky té milostiwé, kterauž nám Spasitel podává sebe za pokrm i nápoj ku spasení dussj nassich? Ddstup to od nás! Láskau upřimnau oddáni gsauce Kristu a o spasení dussj swých pečugíce, uposlechněmež pozwánj Páně. Stůl geho budiž cílem nassj tauhy: wečeře Geho budiž nevyšší rozkošj, od kteréž nás ni vlastní leniwost ni příklad lidský nídy neodwrátí. Kristus, přebýwage pak w nás po čas pauti nassj wezdegšj žiwiti a sjítí bude nás k žiwotu wěčnému, On učastné učinj nás blažené nesmrtnosti. Amen.

Co jest člověk? *)

Když řecký mudřec Pittakus, známé ono powědění: „Poznej sebe samého!“ ponejprw wynesl, tak se ono hned jiným tehdejším pohanským mudrcům zalíbilo, že schwáliti je wšechněm lidem chtíce, o něm, že s nebe spadlo, hlásali, a nade dwěmi chrámu Apollinowa w Delfis, kamž se lidu množství odewšad zbíralo, zlatými písmeny napsati dali. Smyslenát to sic od nich řeč byla, že s nebe spadlo: awšak my wíme, že prawá jest. Kniha zajisté písem, kterauž my z milosti Boží w rukau máme, z nebe jest, protože hlas Boží jest, neznějící jiného nic, než: Poznej člověče Mne! Poznej člověče Sebe! Mne, že jsem od wěčnosti blahoslawený, požeňnaný Bůh, jehož dila jsau nebesa i země, a což w nich jest. — Sebe, že's obraz můj, přistrojený k wěčnosti, blahoslawenstwím a požeňnáním mým naplněný, aby spatřowal a zprawowal dila rukau mých, a w tom kochání měl na wěky. Jest tedy člověk twor sic Boží, jako i země, woda, kámen, dřewo, howado, pták, ale wšak twor ze všech tworů *nejdokonalejší, nejdiwnější, nejslawnější. Nejdokonalejší*: proto že co jiným tworům po různu dáno, to jemu wšeco spolu a ještě nad to wýš. Tak ku př. někteří tworové nic nemají, jediné byt w swětě, že něčím jsau, a nejsau ničím: jako země, woda, witr, oheň, kámen, kow. Jiným přidán žiwot, že se krmi, zažiwaji, rostau, síli, símě sobě plodí

* Článek tento wyňali jsme ze znamenité, posud newydané knihy slawného Morawana, J. A. K. — chowané w našem národním Museum. Nadějeme se, že dotčený spis — *O wychowání jednající* — brzkým časem na swětlo wydan bude.

a skrze ně se množí, však tak, že o tom newědí, a toho w sobě necítí. A takový život mají stromové a byliny všelijaké. Třetí tworů stupeň jest, že některým mimo život dáno cítění w sobě života a k tomu dychání a hýbání, aby z místa na místo pro ohledávání sobě potrav, obydlí a pohodlí všelijakých přenášeti se mohli. Protož jim i nástrojové cítění dáni, jenž smyslové slowau, zrak, sluch, čich, košť a takt, to jest: moc dotýkání věc od věci rozeznávající, aby tak po blesku, hlaholu, vůni, chuti a t. d. jdauce, pohodlných přirození svému věci hledali, nepohodlným vyhýbali. Takowi tworové jsau živočichové: všecka totiž čtvernohá zvíř a howada, ptactwo letawé, ryby a jiný hmyz wodní, zeměplazové a žížaly. Nu, toť tré všecko také člověku dáno: byt, život, cit neb cítělnost: awšak ještě mu z nebe, nadchnutím Boha samého rozumnost přidána, aby, že jest něčím, že žiw jest, že cítí a činí něco, rozuměti, a tak i sebe i Boha, učinitele swého i všeliké jiné skutky jeho a skutky tworů Jeho znáti, a k čemu, co a jak jest a býti má uvažowati uměl a mohl. A w tomť již s ním žádný zemský twor spolku a towaryštwi nemá: sám on obrazem všemohaučih Boha slowe a jest.... všecku plnost všech tworů sám jediný pospole máje.

A pro tuť také příčinu *nejdiwnějším* tworem slowe. Nebo že zemští tworové mimo zemnatost a powětrnost swau nic nemají; nebeští pak, duchové jsauc, že nejvyššího toho ducha duchů rozumností účastnost mají, to diwného nic není, proto že tu každá věc w podobnosti té podstaty, z níž a k níž jest zůstává. Ale že w člověku obě to nebeské s zemským, widitedlné s newiditedlným, nesmrtedlné s smrtedlným se sbíhá, aby w kusu hlíny rozumná, nesmrtedlná, věčná duše bydlila, a z obojího jediná toliko osoba byla, to maudrosti Boží veliký jest skutek nad všecky jiné skutky Boží na zemi i na nebi.

Jest také *nejslawnější* twor netoliko nade všecky zemské twory, jimž za pána předstawen, ale pro spojení, spříznění a skrewnění se osobné Boha s ním. Nebo že při prwním stwoření maudrost Boží, člověka k obrazu svému sformowala, toho se i angelům dostalo: ale že tataž Boží maudrost porušeného člověka přestworiti chtě, obraz jeho sama na se wzala, to již sláva jeho jest, již se nade všecky angely chlubití můž, jakž písmo dí, že Bůh zjewen jest w těle a ukázán angelům, (1 Tim. 1. 12.) totiž nejen aby widěli a diwili se, poněwadž diwati se hned z dáwna žádostiwi byli, (1. Pet. 1. 12.) ale také aby se tomu w těle zjewenému Bohu, nýbrž tomu synu člověka (Žid I. 6, Jan I. 52, Mat. IV. 11) klaněli.

Což vše, ó by ne po dwéřích a stěnách chrámůw tělesných, ani w knihách tu i jinde, ale všechněm lidem w očích, jazycích, uších a srdcích wyryto býti mohlo! A tuť jest powinnost těch, kdo lidi vzdělávají, aby je na důstojnost swau hleděti naučili.

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

Gednau odpoledne dodal mi neznámý člověk listek tento:

„Račtež mi prominanti welebný otče duchownj, že se k Wám důvěrně s důležitau prosbou uchyluji. Můj starý, nešťastný pán dlaugo žiw nebude; za několiká málo dnj bude po něm, a Bůh Wám to zagistě odplatí, nawštíwíte-li geg prvé než umře. On owšem nic newj, že o to Wápnost žádám, a gať se mi zdá, nerad Wás uwidj. Nic wšak méně, přigďte — pro Boha prosím, račtež přigjiti. Do modliteb Wáskich poručenu činj sebe i pána swého

peforně oddaná ctitelkyne

Wohuslawu.

Sotwa jsem přečetl listek, wyřám se na cestu. Ulice a dům, do kteréhož mi bylo se ubjratí, ležely w odlehlé části města, kde wětšim dílem chudina přebývá. Hledal jsem dlaugo, prvé než jsem se doptal na místo, kamž mne powinnost wedla. Zaklepalám i wegdu do sňanky, w němž mne hospodyně starého pána uwjtala. Nebylať to osoba neznámá; před lety býwal jsem gegim zpowědníkem. »Wohu djkj! že jste ráčil prosbu mau wyslyšeti,« wece ke mně dobrá tato duše. »Račtež ale mji trochu strpenj a se mnau na chwylku do útupku zagjiti. Prvé než mluwiti budete s pánem, musím Wápnosti některé věci oznámit. Z wegdu do chatrného pokojku, po prawé straně stál weliký stůl, a na něm hromada papjru i wšeligačých písenností. Na stěně wisely dwa pěkné obrázky; jeden z nich: rodina Páně od Murilla, obgláště mne dogal hned při prwním pohledu. Čistota a pořádek byly okrasau chudobné této gjzbečky. Abych sobě bedliwěji wšechy tyto věci prohlédl, na to nebylo času. Hospodyně gala se i hned wyprawowati, co gj na srdci leželo. »Můj pán,« prawila »pochází ze starého rodu. Dědictwj, kteréz mu připadlo po rodičích, bylo nepatrné: tjm wětšj ale schopnosti geho. Wyštudowaw práwa, stal se nenprvé práwníkem w fragi, pozděgi ale učastníkem slawného adwokata we stoličném městě. Dba títo pánowé žili wždy w dobrém frozuměnj, až pak staršj zemřel. Mému pánowi připadla tudjž celá známost a zpráwa zemřelého. Učinnosti a odwahau rostlo mu bohatstwj každého dne. Štěstj mu přálo, a prostředek, gjmž obgláště bohatnul, byla — lichwa. Půguge mladým, marnotratným nápadníkem welikých statkůw, penjze na vysoké úroky, stáwal se pánem gich.

Hladké mravy, bladá sice avšak tím význač-
nější twář i pěkná postawa, a mimo to weliké bo-
hatstwj byly by pánu mému pomohly, že by byl
nezůstal bez newěsty. Awšak zdálo se, že se ženiti
nechce. Byl zagisté již padesátiletý — a zůstával
posud swobodný. Rež, podivná poněkud náhoda po-
hnula geg, že změnil úmysly své.

Do města přistěhoval se bohatý důstojník wo-
genský, kterýž buď že wěkem scházal, buď že mu sily
ubývalo, že služby odebral se na odpočínutí. Rodem
byl Angličan, gměnj geho bylo znamenité: dědictwjm
a ginými okolnostmi stal se boháčem, kterýž by byl
mohl na sta lidem k šťastnému životu pomoci. Rež,
pán tento, ač nebyl tvrdého srdce, nepochopil nikterak
powolání své. On se domníwal, že dage několik
zlatých na chudé, dostál již powinnosti své. Ubohý
mohl býti anelem mnohemu nuzari — a tudíž na-
giti nebe: zatím wšak... ale kam se to zabírám?
Budu raději wyprawowati dále.

Pán Graham — tak se gmenowal dotčený dů-
stojník, gsa prudké krve nemohl, nikterak na nečinnost
přiwynauti. Meznaže ušlechtilých zaměstnání, počal
hledati kratochwile we hře, w karbanu. Nefšťastná
tato kratochwil stala se wášní, tak že konečně sedá-
wage dnem i nocí za hracím stolčkem, i na milostnau
gedinau 18letau dceru swau zapomínal.

Z počátku se we hře dobře dařilo. Mezřídka
shrabowal tisíce po gednom zasednutí, tak že geg
wůbec šťastným důstojníkem nazýwali. Hrál se
o nesmírné peníze. Tu se pogednau šťastj obrátilo.
Pán Graham počal prohráwat, w krátkém čase ne-
zbýwalo mu z wýhry, již ani haljře, a každé noci
ubýwalo pak mu vlastního gměnj. To geg dopalo-
walo. »Gá musím wyhrát!« myslil nefšťastný, sázal
čím dál, tím odwážliwěji, a každau hrau chudnul
o tisíce.

Milostná dcera znamenala posléze, kam hrozná
wášeň nefšťastného otce zawádí. Na kolenau s ušl-
zenýma očima prosíwala geg, aby se odřekl osudného
tohoto karbanu: ale plác a prosby dceřiny byly na-
darmo. »Newjš sama,« říkával jí zaslepený hráč,
»sama newjš, co žádáš ode mne. Tyš mé dítě, a
nesmíš gednau naříkati na mne, žeš mau winau
ochudla. Dč mne okradlí lotrowé, musím gím opět
wyřwati, a byt mne to život státi mělo.« — Gak
myslil, tak mluwíl nefšťastný zaslepenec: mluw co
mluw, čím co čím, nikdo geg nemohl wywěsti z osu-
dného tohoto bludu.

Gednoho wečera počalo mu opět šťastj přátí,
za několik hodin měl již na hromadě 18.000 wýhry.
Důstojník byl radosti bez sebe. »Toho dne musím
užít!« pomyslíl sobě, a poodešsed od stolk, aby po-
wečeřel, wypil mnoho sklenek zampanštinny. Wjno
geg rozpálilo, že již sám sebe necítil. Nefšťastný zasedl
opět k stolk, počal hráti — až dohral. Reminuly

ani dvě hodiny, a z 18.000 nezbýwalo haljře —
w krátce na to došly mu přinesené peníze, musil
se dlužiti na úpis. Newěda co činí, zwolá posléze
ubohý: Mé důchodn sázkau! — Sázka přigatá — dů-
stojník prohrál. Wyškočil ze stolice, potácel se ubohý
do prostřed sítě, a tu padl bez sebe na zem.

»Wůz pro wrchníka!« welel zpráwce herny té
sřeredné služebníčkám, tak gako by nic se bylo nestalo.
»Pánové, hreyte dále;« — a pánové — hráli.
Tak otupuge srdce lidské wášeň! — Genom gedíný
ze wšech těchto hráčůw měl gestě trochu lidského citu
w srdci swém, sedl sobě k nefšťastnému příteli swému
do wozu, a zagel s ním k lékaři. Tento pustil mu
žilau, ubohý přišel opět poněkud k sobě, a uložen
gest na lože.

Nebožák zpamatoval se sice w několika dnech,
awšak proměnil se w té mře, že by ho nikdo ne-
poznal. Wlasy na hlavě wyřidly a jessediwěly, twáře
wychudly, krok geho byl negistý, a zmužilý, statečný
druhý bogowník stal se bážlivým starcem. Dcera
pécowala o nefšťastného otce swého gako angel. Na
žádost gegi ugal se mág pán zamotaných wěcj plu-
kowňkowých. Panstwěčko, kteréž měl, musilo se pro-
dati, dluhy se zaprawily, a pak nezbylo leč něco
málo peněz na wýživu pro churawého plukowníka
a dobrau dceru geho.

Mág pán dobyl si při této wěci nemalých zá-
sluh. Nefšetě sebe ani gaké práce pro ně, ušilowal
co newwje možná, osladiti trpký osud gegich. Stu-
dené srdce pána mého rozechrálo se pocitem lásky
k ušlechtilé dceři plukowníkowě, a tato, již newjm
ani gak se to stalo, podala ruku k manželskému sňatku.

Přichodem gegim do nasseho domu přistěhowala
se útěcha a blaženost newjdaná. Mladická paní byla
učiněný angel; k čeledi měla se gako matka, k po-
trebným gako útrpná, lastkawá pomocnice. Pán sám
obměkčowal galsí srdce své, a mnoho dobrého činil
jí k vůli. Awšak bohužel, domáci toto šťastj netr-
gjalo na dlauze. Duch zlý lakoty opanowal na nowo
srdce nefšťastného pána, a u nás ubytowala se bý-
walá zasmušlost a prázdnota. Do domu nepřicházel
nikdo, leč kdo měl s pánem gednání. Paní hrubě
nesměla nikam se podíwat. Dobrá ta dusse snášela
tisse trpký osud swůg, a nikdy sobě ani nezasteskla.
Žarmutek sice užíral jí srdce: zbožná mysl gegi ale
pozdiwžena byla cele gen k wěcem nebeským.

Druhý rok po sňatku měly býti w nassem domě
křtiny. Rež tu noc, kteréž se narodila pánům mým
dcera, do nedelší smrti nezapomenou. Srdce mi puká,
když na to pomíním. Dítě se nám narodilo, milostné
dewčátko, ale matka zaplatila to životem. Poljbiwšsi
newinnátko poprvé i na posled, wypustila dusši.
W domě nassem bylo samé toliko hoře. Wšickni bē-
dowali gsme nad smrtí tak dobrotiwé, milostné paní
Genom gedíný w celém domě ani slze neumčil.

Byl to pán. Stoge za delší čas u lože smrti, diwal se pewným, nepohnutým okem na mrtvolu, z něj se byla duše k Bohu odebrala. Gá mu přinesla ubohého šrotečka, chtějce geg tudy poněkud utěšiti. Upřew zrak swúg přisný na newinnátko, powěděl frátce: Gdère mi s njm z očí — zabiloť matku swau. Obrátio pak se gestě gednau k lůžku, pohledl na mrtvolu a pak — odesšel zdlauhawým krokem z pokoje.

Pán móg, co gá wjm, nikdy nezaplakal, a předce mám za to, že ztrátu choti své bolestně ctil. Každé noci chodjwal zdlauhawým, pádným krokem po pokoji. Minul wšak měsíc, a twář geho byla přisná i pofogná gako býwala druhdy.

Než, račtež mi odpustiti Wastnosti, že na chwílkú musím odskočiti; podjwám se, co dělá pán. — To powěděwš, pooděšla do pokoje na druhé straně.

(Pokračowánj budaucně.)

Wěk náš a úloha Církwe.

(Pokračowání.)

Wíce ještě než duch národnosti pronikl *průmysl*, a což s ním spojeno jest, w život tohoto wěku, i obrátil již z welké části weškerau twárnost poměrů společenských. Nebylo by snadno, dohledati se konce, kdybychom tuto měli wypočísti, co se během našeho wěku w dotčeném ohledu stalo. Průmysl zajisté a spojené we službě jeho tisíce nálezy, roji se, ať tak díme, každým dnem, nabýwajíce neslýchané a netušené moci. Člowěk, dopátraw se tajných mocností a sil w přírodě, owšem patrněji může znamenati, žeť jej učinil Hospodin pánem na této zemi, a že poddal wšeco pod nohy jeho. Parní strojowé w dílnách, parní lodě na wodách, parowozy na zemi jsau toho důkazem. Člowěk našed, jakau moc wložil Pán w přírodu, a naučiw se užíwati síly její, nabył tudíž možnosti, státi se člowěkem u wětši, stkwělejší míře. Upautaw páru, nabył křidel, kteráž ho donášeji od končin do končin země, nabył pomocníků, kteříž usnadňujíce mu lopotění wездеjší, poskytují času a necháwají sílu, aby duchem swým tím wyše se pnul, tím rychleji wznést se mohl k nebesům. Nálezy pak, ježto w tomto oboru každým okamžením hojně se množí, k tomu wedau, že wše, cožkoli překáželo člowěku, státi se musí prostředkem k rozmnožení blahobytu jeho na zemi. Na dno mořské a do hlubin zemských proniká oko lidské, i zdá se, že není daleko do té doby, kdežto bude člowěk projížděti se vysoko nad zemí, powětrím lítaje o závod s orlem. Že při těchto welikých, obrowských pokrocích zároveň nejedny útrapnosti přirozeným během se musily wywinauti, netřeba připomínati, anobrž zřetelné a zřejmé jest, že co jedněm stalo se pra-

menem k rozmnožení moci a bohatství, jiným jest půwodem chudoby a bídy. Srdce nám owšem krváci, pokud se musíme diwati na neweselé a wyzábělé ty twáře we fabrikách, na ty stíny lidské, ježto zmořené bídau po zemi se wlékau. Awšak na omylu bychom byli, kdybychom to wše slawným oněm pokrokům w průmyslu a nesčíslným oněm nálezům přičítati chtěli. Půwod výjewůw těchto jest owšem jinačí, a kořen toho dřewa sahá hluboko.

Wytknuwše tyto tři hlawní známky našeho wěku, nemůžeme již nikoli pominauti mlčením prameny, z kterých dotčené snahy buď půwod swůj nebo podporu berau. Powímeť krátce, čeho w té věci doložiti třeba.

Znatelům dějin a osudůw národůw Ewropejských dobře jest powědomo, jaké twárnosti nabył swět po ukončení nešťastné 30 leté wálky r. 1648. Národowé wysilení na duchu i na těle, a zmoření i hádkami náboženskými i strastmi wálek, stali se, ať díme bez obalu, newolníky swých panowníkůw. Duch swobody zakrněl — úplná samowláda wewodila, jediné Anglicko a Polsko uchowaly swé dáwné zřízení zemské. W Polsku wšak opanowali Jesuité wšeccky školy, a tudíž i celé wychowání národu: swáry, různice, roztržky domácí počaly, a žalostný úpadek hrdinského tohoto kmene slowanského byl owcem politiky Jesuitské w Polště. — Jinák dalo se w Angličanech. Po mnohých proměnách a krwawých přewratech nabyła poněkud dáwná ústawa zemská býwalé moci. Protestantstwí slilo se w jedno takorika tělo s tauto mocí státní. Zatím wšak duch lidský, sewřený síce na wšech stranách, nemoha býti nečinným, hledal i prodíral se na swětlo. Že mu přirozeného průchodu nepřáno, hlaubal a pokaušel se pobočeními cestami dobýti sobě obmezeného práwa. Na jedné straně přáli mu ještě panowníci poněkud swobody. Bylať to stránka náboženská. Dosáhše neobmezené moci nad národy, pohrdli pánowé tito pánem nad pány — Bohem; a kde toho nedowedla reformace, mělať dowěsti politika — aby jako wše jiné i Církew byla služebnici — děwkau, otrokyní jich. Duch lidský obrátil se tedy w tu stranu, kdež mu nejméně překážek kladeno od panowníkůw, obrátil se proti Církwi a učení Kristowu. W Angličanech powstala nejprwé celá hromada mužůw, rozumem swým proti učení křesťanským ostře nastupujících, a základy jeho podrýwajících. Z Angličan přešlo toto snažení do Francauz, a nalezlo mezi zkaženými dworany a ničemnými z welké části pány přízniwců a rozširowatelůw. Francauzský mraw, Francauzská řeč a maudrost oblíbená u knížat a pánůw po celé Ewropě, staly se zákonem wšem

takořka panowníkům, a pánové, odřikajíce se jeden po druhém všech powinnosti křesťanských, příkladem šwým bořili a z kořene wywraceli základy wiry ze srdci národůw. Netřeba tu wíce širiti slow. Postačí, připomeneme-li Fridricha II. krále Pruského, Kateřinu II. carici ruskau. * Duch Francauzských mudrcůw rozléwal se tauto měrau nejinák, než jako powodeň po všech končinách, rozširuje všude buď pochybnost, buď nedůwěru, nýbrž i nenáwist k učení Kristowu, k wíře, hlášané Cirkwi. A žalostná tato nenáwist wiry Kristowy stala se wíce méně dědictwim, kteréž připadlo z minulého století našemu wěku. Tento wnitřní rozpor w samém srdci člowěčenstwa nezůstal však osamnělý. Rozum, kterémuž swětšti panowníci mnoho nebránili, pokud se dotýkal samé toliko wiry a Cirkwe, poznenáhla počal prohlížeti práwa, kteréž sobě osobili, a powinnosti, kterýchž nešetřili panowníci, a tudíž jal se připomínati národům práwa jich.

(Pokračování budaucně.)

Missie Japanská.

(Dokončení.)

První ewropegský Missionář, kterýž byl na půdu Japanskau wstoupil, byl milowánj hodný, horlivý, swatý Frantisek Xavierský. Braucej láska k Bohu a k blížnjmu geg přivedla roku 1542 do Indie (nengizněgšjho djlů Afie), kdežto káže po sedm let sw. Ewangeliu, tišce obrátil na wjru křesťanskau. Když pak byly práce apostolské w Indii w život uwezeny, a žádným znamenitěgšjim překážkám giž nepodléhal, odevzdal ge Frantisek I. P. 1549 bratřim, kterýchž hogně za nim bylo přišlo. Apostolská horliwost pobádala geg dále. Z přihotowil se sám wydati se do vzdáleného Japanu, o kteréžto zemi od gapanského uprchlíka, gménem Angera mnoho byl došlechl, což geg tam wábilo. Náravně se roztauzil sluha Boží, aby kragině té dar wjry sw. podati mohl; a že nebylo gině příležitosti, po které by byl mohl wywěsti úmysl, při wraucejch modlitbách dozráhl, na loď pohanského po moři laupežnjka wstoupil, a ten měl geg za plat dosti znamenitý do Japanu přewéztí. S apostolským tjmto sluhau Páně dwaginí bratři se wydali, a wšše gmenowaný Anger, kterýž byl pro rozmjssku gakaus w rodině své do

Indie ušel, a tam w městě Goa * wjru swatau poznaw, od sw. Xaviera pokřtěn gest.

Když pak se byli sedm neděl nad mjru nebezpečně plawili, přistála loď právě na den na nebes wzetj Neyswětěgšj Panny r. 1549 ku břehu w Sarumě, kragině Japanské. Swatý apostolský kněz wstoupils 8 druhý swými na břeh neznámé tělo země, a laupežnj i hned se zase nazpět obrátil. — Z stál tu muž Boží na břehu moře Japanského, deset i až na dwanácte set mil daleko od své wlasti. Do milých učennjkůw a přátel w Indii oddělený náramnými mořmi a rozlehlými kraginami, stál tu beze wšj lidské pomoci, bez gakékolí ochrany, beze zbraně, beze gměnj, bez peněz, ba i gazyka tuzemského nage, nic wšaf méně nebyl bez podpory; bez nádege. Podporau geho byl Pán wěcný, pán gedinj!

S důwěrau w Boha bral se swatý Frantisek přímo k hlawnjmu městu, totiž do Angorimy. Z wyslal napřed Japance Angera ku wladaři, aby gemu přjstj své i úmysl ohlásil. Tento Anger muž, z rodu nad mjru wzácného, welmi obratný i šdnatý, hoře swatau dychtivosti, aby k milosti, kteráž gemu se stala, dopomohlo se i wlastencům, wyřjdl wěc swau u králjka welmi obezřetně, a od něho dobrotiwě přigat gest. Přičiniloť ono k tomu, že národ Japanský wůbec nápadně gest čtiwý, zwědětí, což gest náboženského a duchownjho. Také i králj dosti otázek nadhodil, kteréž mu Anger tak zodpowjdal, gať myslil, že by mu zatjm, pokud gestě nebyl důstatečně připrawen, dobře se hodilo.

Sw. Frantiskowi powoleno, co neydrjwe do králowského paláce přigiti. Prvé wšaf než Anger odpustěnj wzal, podal králjkowi wyborně malowaný obraz gakožto dar od Xaviera. Bylať to neyswětěgšj Panna, Ježíška chowagj na rukau mateřských. Dlauho spočjwalo oko králjkowo na krásném wyobrazenj. Citowé nepowědomj gali srdce geho: klonjť kolena swá, na zem fleká, milauný obraz k prsaum wine, a neznámému gestě Spasiteli pokoru swau wzdawá.

Sotwa že byl gednau sw. Frantisek promluwil s králjkem, a giž srdce geho celé sobě naklonil. Král sám geg gazyka tuzemskému wnučowal a dowolil, aby směl Ewangeliu wěregně hlásati, ba i králowským listem u wěregnost wydal, kdokoli z poddaných by nowé to učenj přigmauti čtěl, že bez úkorj takowé wyznáwati bude smjti. Gať mile tedy sw. Frantisek a průwodčj geho, knězi Torrez a Fernandez gazyku Japanskému dosti se byli přiučili, počali gsau s křjžem swatým w ruce na wššeka wěregná náměstj w hlawnjm městě wycházeti. Nowá, drjwe newjdaná wěc přiwábila wšškeré obywatelstwo. Bonzowé, učenci a mnichowé Japansstj mezi posluchači

* Král Pruský Fridrich II. a carice ruská, Kateřina II. welice na tom sobě zakládali, aby slauli *welikými* — a měli za přátele slynauci tehdaž mudráky Francauzské: Voltaira, Diderota, Montalembbřta. Nicemná Kateřina II. honosila se tím, že dotčení mudráci ji dopisují a za čest sobě pokládala, že se ji postěstilo, kaupiti a w Petrohradě na odiw postawiti knihy a rukopisy jejich a t. d. Kterak ale Fridrich II. i Kateřina II. šlapali nectně nohami po všem práwu národnim i lidském: dobře jest z dějin powědomo.

* Goa prošlulé město gest we wšchodnj Indii, kdežto sw. Fr. X. tak často obcházel se zwonečkem w ruce, djlky i dospělé ku křesťanskému cwicenj swolawage. Takéť giž r. 1560 přjženo tam šjblo arcibiskupské.

se nalezali a zprvu misijnářům velmi přáli. Někdy přímo osvědčovali před lidem, že přichodí tito ewropejskj wjce uměnj i wyššijch wědomostj magj, než oni sami.

Když ale zpráwcowé dwau Japanstých klášterů křesťanskau wjru byli přigali, začali se Bonzowé obáwati, aby nepřišli u lidu o wáznost swau a počasně pozjitj. Pročež vzdalowali se od té hodiny misijnářů, začali je tupiti, a hněwem bohům vyhrožowati. Usilujice stawiti práce blahowěstůw křesťanských, wzprawili ku králi wyslance, kterjž by mu gménem bohů řijše té předložili, že pomstu nebes a zlázu newyhnutelnau zprowinj, pokud nezamezj, aby nowé to učenj se nerozmáhalo. Ale král přikázal jim pokogně se chowati. — Na nestěstj wšak připlethj se do toho časné záležitosti. Týmž totiž časem roznesla se zpráwa, že korábny portugalské, na kteréz se bylo již celý rok čekalo, připlulj; než místo co měl ku fraginám Sarumským se dáti, w přjstawu Girandském přistály. Gest pak Girand část cjsarstwj Japanstého, pod zpráwau giného králjka stogjci, — a králj Sarumský již po delší čas s tjm se byl nosil, aby obchod s Portugalcj gediné obci své přiwrátil. A když nadege tato gehu wniwec se mu obrátila, rozhněwaw se ráramně, mrzutost swau na misijnářjch sobě wslil, že země wygiti jim přikázal, a poddaným pod trestem smrti zapowědel, aby již nepřijimali křesťanstwj.

Odesel tedj Swatý ze Sarumy, ustanowiw za wůdce malého tu w Sarumě křesťanského stádece Pawla Angera, gehož rodina celá zatjm w Krista Pána byla uwěřila. Odplaul pak do Girando. Králj tuzemský aposstolského misijnáře přjwětíwě přigal, a bez okolků powolil, aby w zemi gehu bez překážky Ewangelium kázati mohl.

Mage již gazok tam obyčegnj z úplna w moci své, gal se tedj swatý Xaver, kázati, a to tak plynně takowau čistau i ozdobjau mluwau, že Japanstj s udiwenjm poslauchali cizince. Učinek z kázanj gehu byl nadewsse očekáwanj lidské. Mnozj z newyznesseněgšijch i na dwore králowském, bonzowé, učenci a nestjlný počet lidstwa přicházeli, a žádali o křest. Každické zrno ze swatého sjmě, kteréz tuto wěrný horšitel Páně rozesil, stonásobný wydáwalo užitek; a za dwacet dnj, co zde pobyl, wjce dušj Wskupiteli jiskal, než w Sarumě při wšsem přičlněnj za celý rok.

(Pokračowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Na Boží hod Swatodušní slawil wysoce důstojný p. Giniliewicz, kanowník z Přemyslu w Haliči w Týnském chrámu Páně služby Boží staroslowanským jazykem. Chrámu Páně byl plničký, u oltáře samého stáli pěwci, katoličtj Rusinowé a Poláci, kterjž kněze *bohosluzce*, střidawými zpěwy při mši swaté prowázeli. Po mši swaté měl důstojný p. kanowník krátke

kázáníčko w rusínském jazyku. — Nelzeť tajiti, poswátá tato slawnost nemálo dojala srdce každého upřimného křesťana, obzlastě ale nás katolické Slowany. Wíměť dobře, kterak protiwníci naši ohawně laj na Církew, jakoby pro mrtwau literu ducha zabíjela. A hle, zde jest důkaz, že jest Církew matkau všech národů, jest důkazem, že swatá naše Církew katolická není macechau národnosti slowanské. — Rádi jsme tomu, že důkaz ten obnovil se w naší Praze. A wskutku, čehož tu od wěkůw nebylo, stalo se onoho dne. Všickni národowé Slowanští měli syny své u jediného oltáře — nescházal nikdo. — Čech, Morawan, Slowák, Polák, i Rus, Jihoslowané: Horwati, Slawonci i Srbowé, všickni úpěli tu zároveň hlasy Otcůw swých k Hospodinu o slitowání. — Bylť to krásný obraz bohdejž blízké budaucnosti naší. Posud roztrhání jsme na kusy, rozerwání na rozličné caparty. Neníť to wůle Boží, jestiť to na opak proti slowu a zákonu Páně, abychom zůstáwali w nesjednocenosti této. Co lidský klam způsobil, nesmí déle státi. — Odstraňme, co nás odcizuje bratra od bratří — láska Boží spoj srdce naše — aby s libosti díwati se mohl Hospodin na syny dědictwí swého.

— Počínajice minulým pondělkem Swatodušním prožili jsme w Praze hořký týden, jakowéhož nikdo bez pochyby není pamětníkem. W ponděli o polednách počaly nepokoje — a téhož dne před večerem ještě (asi o 5. hodině) začalo se střeleti z děl; krvawý boj nastal w některých ulicích a trwal do noci. Boj tento obnowen jest i w úterý i we čtvrtek — až pak u večer w pátek po 8 hodině hrozná střelba z děl wšecku Prahu, těšící se naději blahého pokoje, ukrutně polekala. Na mlýny staroměstské u mostu hozená hořící kaule, zapálila a hrozný oheň stráwil netoliko mlýny nýbrž i starau wodárnu, kteráž byla i Šwědskau wojnu i prusské obležení šťastně přeckala. W sobotu rozprchla se sila Pražanůw na vše strany, úzkost je opanowala, a město, ač se bylo hned w pátek poddalo, prohlášeno jest za obležené. — Wypisowati wšecky žalostné události tyto nám srdce nedá; prawdu zřetelně na jewo wyněsti nelze, a lži se roztrušuje tolik, že by trojnásobným hříchem bylo, přičiniti k nim sebe menší neprawdu. Přijde čas, že budeme moci prawdiwý obraz všech těchto wěcí podati čtenářům swým. Zatím daufejme w Boha, že své wěrné Čechy neopusti.

Z Němec. Oznámeno w. č. 28. Blahowěsta, že se w starobylém městě katolickém *Kolně* sjeli ke dni 15. Máje biskupowé z porýnských krajín na poradu o prospěch Církwe za těchto důležitých časůw. Porady tyto trwaly po tři dny, a týkaly se netoliko poměrůw Církwe k státu, alebrž i jiných wěcí, sáhajících do podstaty a wnitřní zpráwy církewní.

Z Hollandu. W Lucemburku pracowal s apoštolskau horliwostí wikař apoštolský *Theodor Laurent*, biskup pro země newěřících. Působení tohoto neunawěného muže nebylo mnohým whod. Usilowalť tedy wšelikau měrau, až se jim počestětilo, wytisknauti násilně wýtečného biskupa z místa, kdež působil. Awšak tamnější katolické obce daly důkaz příkladné oddanosti své k wrešnimu pastýři duší swých. Stateční tito katolíci podali králi důrazný přepis, žádajice o přísné wyšetřowání proti pomluwačům slowutného onoho biskupa. We všech kostelích konaly pak se veřejné modlitby za odwrácení pronásledowání Církwe.

BEAUFORTS

Číslo 32.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Do-byt-ěm trhu, č. 552, i **w** **wšech** **řád-ných** **knih-kupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poš-tách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauči.

Na neděli III. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli III. po swatém Duchu. — Wesní kostel. — Mamónár. — Missie Japanská. — Církevní zprávy.

Dne 2. čerwence.

Řeč na neděli III. po swatém Duchu.

Ewangeliium sw. Luk. XV. 1—10.

Renj žalostněgšsio stawu nad staw probuzeného hříšníkja. Dwšsem pokud ho mámj rozkoš, domnjwá se blaženým býti, ale ginák, zcela ginák gest to, když rozkoš tato pomine, a on z hříšněho sna byw probuzen a zpamatowaw se, k sobě přicházi. Swědomj, kteréhož tak často slyšeti nechtel, swědomj to, kamkoliv se obrátj, stjhá geg nesnesitelnými wyčítkami. »Tys hříšník, welký to hříšník! Dobrotiwost Dce nebeského zplácel gš newděkem, lásku Geho neposlussenstwjm, drahau cenu krwe Spasitelowny zmařil gš na sobě, posvěcenj Ducha swatého gš pokálel, a dussi swau wrhnul gš w záhubu wěčnau;« tak mluwj k němu swědomj, a on hledá, on nemá útěchy. Z kdeby gi také měl naleznauti? Pozdwihseli oči swých k nebesům, widj tam uraženého Boha, který wztahuge wšsemohauej prawici swau, aby trestal nepravost gehu. Dhlédne-li se okolo sebe, widj ostatky, owoce, následky hříchů swých, widj swědky wlastnj přewrácenosti swé; zpomene-li si na minulosť, postavj se mu na oči hřích, a hledj-li w budauenost, smrt. saud a wěčnosť děš geg! — Z nebylo-liž by snad lépe, neprobuditi se z dřimoty hříchů a kochati se w rozkoši, kterauž podává nepravost? Nač prodlužowati peklo? Nač muka přiwoláwati na zemi, sewřenau giž i tak tisícerym hořem? — Ach odstup od nás, odstup od tebe, B. S., gestto snad posud pohřženi gste w žalostné takowé dřimotě hříchůw,

odstup od wás každá podobná myšlénka. Adož gste posud spali, probudte se, ať poznáte bjdu swau. Probud se, B. S., nikoli snad abyste zausali, nýbrž abyste se utekli do lůna Božského milosrdenstwj. Aneb což newjš gak gest Pán milostiw ku kagejm hříšníkům? Patrný důkaz toho máš w dnešním sw. ewangeliium. Gle! hříšník, kterými Fariseowé a zákonnjci pohrdali, přigjmá Kristus Pán a gi s nimi! Pán to činj, nedbage nic na útržky rotj Fariseyště. Uwšak Dn učinil gestte wjc. Aby nám zgewně a cele ukázal, gak weliké, gak nesmjrné gest milosrdenstw Božj, wyprawuge dwoge podobenstw. D, kdokoli gš zformaucený, kdokoli upjš nad hříchy swými, rozgimey ge, a užjš, gak milosrdný Bůh hříšníkja

- 1) snášj,
- 2) hledá,
- 3) přigjmá.

A toto uwažug, ne aby snad na milosrdenstw Božj se zpolehage hřešil, nýbrž pokánj činil.

1) Milosrdný Bůh, prawili gsme neyprwé, snášj, trpj hříšník. Netřeba křestanům připomjnati, že by wšsemohauej Hospodin mohl w tom okamženi zachwátiti člověka, když opowážliwě a swéwolně přestupuge Božj příkázanj; celý swět zagistě mu stogi na pohotowě, wšicni žiwlowé obrátili by se na zklázu hříšníkja, gak mile by pokynul Pán. Než Bůh nechce smrti zaslepeného neschetníkja, Dn čeká, Dn showjwá mu. Adž Dawid král wytahl do boge proti nezdárnému synu swému Absolonowi, a wogška byla giž stála pohotowě, udeřiti na zrádce

nemodějníka, vydal král rozkaz vůdcům svým, Zozbomi, Abizai a Ethai, říka: »Zachoweyte mně syna Absolona!« — Tak hleděl lastawý otec život dítěti zachrániti, život nezdárnému synu svému w tauž dobu, w kteraužto usilował zahladiti otce neschetnjš. Gaké to dobrotiwé, milosrdné srdce otcowské! Wossak obrať očí svých, B. a S., obraťte gich od Dawida krále ku králi králůw, k Bohu svému. Z což gest hřích giného, než zpaura proti Bohu? Co gest hřijšnjš giného než nezdárnjšk, kterjž se proti otcu bauřj? Tu hotowi gsau wšickni žiwlowé proti němu. Dheň wolá: Gá ho spáljm gako strniště: a Bůh welj: Zachowenž mi ho! Wětrowé šsumj: My geg zachwátjme gako plěwu ze twáři země; ale Bůh welj: Zachowentež mi ho! Země ozývá se: Pohltjm ho; ale Bůh welj: Zachowenž mi ho! A tak trpj a čeká na něho Pán den ode dne, měsice od měsice, rok od roku. Mládj uprchá, a Bůh čeká, wěť silj mjjj, stárj nastává, a Bůh gestě čeká. Š kdo tu nemusj žasnauti nad nesmjrnau dobrotau Boha, plného slitowánj?! Z kdož gest, gežto by nezwolal s korunowaným žalmistau Páně: »Litoštwj a milosrdnj gest Hospodin, dlaho showjwagjej a welmi milosrdnj!« Komuž na mysl nepřipadne, co wece sw. Augustin, říka: »Kdož gest tak dlahoshowjwagjej, kdo tak milosrdnj gako Hospodin? Hřejšj se a hřijšnjš žige, hřichowé geho se množj, a žiwota mu přibývá!« — Ano, D. D., Pán snájjš hřijšnjšj do času. Dn snad i na tebe, B. S., snad gijž po drahná leta taužebně čeká; uwaž to pilně! — A wjš proč? Dn tě trpj, Dn na tě čeká, aby žiskal duffi twau, by gi zachowal, by žiskal hřijšnjška. Milosrdnj Bůh zagistě:

2) hledá geg. Dn geg hledá gako hledá dobrý pastýř ztracenau owci, Dn geg hledá gako hledá chudá žena ztracený groš; ano, ani matka nehledá pohřšené, ztracené dítě své s takowau pilností a pečí gako milosrdnj Otec nebesjch poběhlého syna Swého hřijšnjška. A tu se pozastaw křestane! tu powaž, gak důmyslné gest milosrdenstwj Božj, powaž co činj, co obětuge, by našlo tebe, aby od zlázy zachránilo poblaudilau duffi twau. Nenj prostředku, nenj cesty, kterjchž by neužil Bůh, aby od hřichu odwrátil duffi hynaucj. Milosrdenstwj Geho hned se podobá rannj zori, kteráž zasnjtnuossj w oko dřjmagjejho, probuzuge ho libě ze spánku nočnjho. Bůh budj hřijšnjšj, ukazuje gim lásku a dobrotiwost swau, Dn obměkčuje srdce gegich, že nemohau déle odporowati milosti Geho, že se gim liti musěj slze litosti nad nepravostimi. Tak hledal i našel Kristus Pán Marii Magdalenu. Láška geho dogala citelné, ač porušené srdce gegj, že slzami máčela nohy geho a wlasj swými utjrala ge, láška Páně tak dogala hřijšnjci, že odřekšj se swěta, gedine se oddala dobrotiwému mistru a Spasiteli svému. A což ty, B. a S., nikdy gšj to nezakusil? Ach! tys páchal hřjch, tys w neře-

stech libowal sobě, a hle Pán, ač š nebyl hoden dobroty Geho, předce lastawau ruku Swau od tebe neodvrátil. — Dn nepřestal dobře činiti tobě, až gšj posleže, chtěg nechtěg, musil pohlednauti k nebesům, a w srdci swém dal mjsť hlasu: »Hle tak miluge tebe Bůh, a tys tak nectně odplácel se Mu za dobrodinj Geho. Ustrá se nad sebau, obrať se k Němu — ať se nezbarwš Geho lásky a spasenj swého!« — Než milosrdenstwj Božj probudiwšj gednoho mocj své lásky — podobá se při giném blesku, kterj porazj hřijšnjška, hromu, kterjž otrásá gim. Nesšťastnjkowi počne srdce tlauci, gakšj strach, hrůza i aužkost pogjmá duffi geho; gijž se mu zdá, gakoby šlyssel traubu poslednjho saudu, a nález wěčného saudce gijž byl učiněn nad njm; — bjdnjšk udeššenj, polekanj hledá milosrdenstwj u Boha swého. Tak našel Pán Pawla, a ten, kterjž byl wysšel z Jerusalema, gimat křestany, wolá w pokoře: »Pane co dceš, abych učinil?« — z drawého wlska stává se tichý beránek, z pronásledownjška Kristowa apostol Páně. A nikdy-li se nepřihodilo tobě nic podobného? Což ona aužkost, ona bázeň, gaká swjrá duffi twau a které sám sobě newjš udati přičinu, nenjliž to patrné znamenj, že hřijšnjšk gšj, a že milosrdenstwj Božj tebe hledá? — Wossak znáť Bůh i giné cesty, po kterjchž hledá poblaudilé syny své. Medá-li totiž hřijšnjšk w zatwřzelosti své na wnitěnj wnukánj Božj, tu počne k němu mluwiti žregmými slowy, hned ústy lastawých rodičů, pečlívých pěstauů, hned ústy horlívých kazatelů, a swědomitých zwowednjšků, hned ústy giných zbožných a křestanských lidj; wesskej tito gsau co tolikěj nástrogowé milosrdenstwj Božjho, genž hřijšnjška hledá. Či nemluwil takto snad i k tobě zhenřilj synu a rozmarilá dcero křestanská? Nenapomjnali-li tebe lastawý otec a pečlívá matka, nenapomjnaliž-li tebe uslženým okem, aby gšj zanechal prostopášného žiwota, gehožto konec gest zláza a zahynutj? Newolá-li k tobě ty milownjče swěta, nehlašá-li tobě slowa Kristowa: Co prospěge člověku, by wšecken swět žiskal, duffe pak své škodu trpěl? (Mat. XVI, 26.). Nemluwil-li Pán k tobě lakwiči a mamonári nenasředenj, neřekl-li tobě: Blázne! této noci požádám duffe twé od tebe, a což gšj nashromáždil, čj bude? Ach gak často zněla ti nesšťastnj žlobohu do ucha slowa swatého Pawla: »Nemylte se, ani smilnjci, ani cizoložnjci... ani zloděgi, ani lakomci, ani opilci, ani dráci králowstwj Božjm wládnauti nebudau.« (1. Kor. VI, 9. 10.) A kde hlas, kde prosby, kde wolánj nestáej, nedbá-li na ně zatwřzelj hřijšnjšk, i tu neopausťj ho Bůh: láška Geho má gestě cesty, kterjmiž hledá ztracenau owečku swau. Tu wztáhne ruku swau Hospodin, dotkne se, wrhne prostopašnjkem na lůžko boleštné, ranj tělo geho, aby ho přiwedl k poznánj sebe samého, a žhogil duffi geho! — Tu zase odegme marnotratnjšku gměnj a wrhne geg do

chudoby, aby přinutil geg w bídě a nauzi wolati s marnotratným synem: »Dče, zbřesil gsem proti nebi a před Tebau!« (Luk. XV. 18.) a tak zachował duffi gehu. Opět odegme nepravému společnjku neb společníci nepravosti, a u hrobu gegich dj mu: »Tak se w krátce powede též i tobě:« Než nač se to wydáwám? Kdož může wyppějsti podivné cesty Párě, gimíž kráťj prozřetedlnost Božská, aby blaudjeho hříšnjka nalezla; aby nalezla i tebe, B. a G., w Kristu! A když tebe hledal, když k tobě mluwil, když tě káral—tyš neposlechl snad hlasu Geho! S zpamatug se, B. M., nehledáť tebe, aby tě zatratil, nýbrž aby tebe přigal na milost. A hle, D. D., dobře pozorugte, w tom práwě se gewj wrch milosrdenstwj Božjho, že

3) přigjmá Bůh hříšnjky. Když králowé a knížata nepřátele své přemohau, tu prowodj swau moc a vládu nad nimi u wesskeré hrůze: za sřěstj mohau sobě pokládati přemoženci, pakli se gim udá zachrániti žiwot. Ginák ale, počjná sobě král králů. Nasseď hříšnjka blaudjeho a zjstau geg mocj milosrdenstwj swého, co medlé činjwá s njm Bůh? Nakládá s njm snad ukrutně, aneb trestá geg přjsně gať by zasluhowal? S nikoliw! Bůh geg pokládá za poblauzeného nesiťastnjka, On zapomjná na wisse co prowinił, nehledj na gehu newděk, ani dbá na gehu sřpjinu, porussenost a zkázu; On geg přigjmá milostiwě, klonj se k němu, pozdwihuge ho, beře geg gať dobrý pastýř umdeleau owečku swau na ramena swá, zahřjwá i sřlj ho milostj swau, aby opět neupadl do předesslych hřjchů, nýbrž zmužile a statečně dospěl k žiwotu wěčnému. A co gessťe wjce k tomu, gaťoby na sprawedliwé zapomenul, raduge se a plesá nad njm a s njm angelé Boží, kteřj berau wšelého podjlu na spasenj hříšnjka. S hříšnjku a hříšnjice, widauce takowé milosrdenstwj, Dče nebeského, kdo z wás směl by zausati, že ne- dogde smilowánj? — Kdo z wás směl by déle setr- wáwati w nepravostech swých? S nehneli srdcem twým, zlost a ohawnost hřjchu, nehnauli trestowé časnj i wěčnj, kterými tobě hrozj Pán a gimžto neugdeš, pohniž alespoň tebau milosrdenstwj Boha twého. Pomni že snad drahná leta trpj tě a čeká na tebe, že snad dlaugo tebe hledá a že rozpiatými rameny očekáwá tebe, by tebe obgal a uweďl do owčince wynwolenných swých. Gdiž tedn bratře, pospěš sestro, a w pravém pokánj uwrhni se k nohaum Geho a zwolen: S gať gsem bludná owce; blaudil gsem, ach dlaugo gsem blaudil po cestách neprawých — nynj ale se nawracjm k Tobě o Božský pastýři, přigmiž o přigmiž mne opět za owci swau, weźmi mne na ramena Swá, uweďž mne do počtu těch, které gednau postawjš na prawici, a gimžto dáš slyšeti slowa utěšená: »Pogďte, požehnanj Dče mého, a wládňte králowstwjim, kteréz wám gest připraweno od ustanowenj swěta.« Amen.

I. F—1.

Wesni kostel.

(Rozmluwa.) *

Cyrrill. Jene! ty wiš, že mnozí prawí: Není nám třeba kostelů a duchowních, oni nám nedáwaji ani chleba, ani nápoje, ani masa; nepomáhaji ani k řemeslu, ani k penězům; nepotřebujeme jich k narození, k ženění, k umírání; nezbowuji nás konskripci, zimy, horka, tělesných neduhů....

Jan. A neduhy duše, Cyrille, kdož ty bude hojiti? Člowěk není žiw pauze chlebem, on žije též dobrými slowy, dobrými skutky a láškau; on není pauze zwře k práci, on jest také stwoření podlé obrazu Božího. Není pauze tělo, on jest také duch. Nemá pauze smyslných potřeb, hru- bých žádosti, má též duchowní a mrawní potřeby, žádosti srdce, tauhy po lepším, oswicenejším swětě.

Wětši díl dělníků we městech tráwi swůj žiwot w dílně a w hospodě, jako wichrem une- šený; ale wenkowanům jest farnost malau vlasti. Nuže tedy, kdo stanowi farnost? Zdali škola aneb rychta? Nikoliw! nýbrž kostel.

Kam Tě Cyrille, nesli kmotři ke křtu?

Cyr. Do našeho kostela.

Jan. Kde jsi byl ponejprw u swatého přijí- mání? kde jsi dosáhnul požehnání stawu man- želského?

Cyr. W našem kostele.

Jan. A když z wojny jsi se nawracowal, co jsi spatřil radostným citem na výšině obzoru?

Cyr. Wěž našeho kostela.

Jan. A když umřeš, kde chceš pohřben býti?

Cyr. Tam kde jsau již můj otec a matka má, moji strýcowé a můj synáček, na hřbitowě našeho kostela.

Jan. A koho chceš, aby se modlil nad rakwi Twau, aby se za duši Twau u hrobu modlil a Tebe žehnal?

Cyr. Farář našeho kostela.

Jan. Tak, Cyrille, a Tys to sám nyní pra- wil, tak se celý žiwot wesničanů sestawuje kolem chrámu; tam jsau nádoby swatého křtu, hřbitow zemřelých, stánky ženatých a stolice křestánského cwičení; nedaleko jest škola a rychta, nad nimiž se wznáši věž, jakoby zwěstowala, že náboženstwj wládne nad záležitostmi časnými; každého rána, každého wečera poswěcené kostelní zwony otrásaji powětřím, nesaue swými hlasy do wzďálených chalup jméno a památku Boží.

Nawracuje-li se wesničan s pole, obracuje-li swé oči po obzoru, wždy spatřuje — věž. Smutný to pohled na wenkowskau obec bez kostela! Zjewujet

* Rozmluwa tuto p. J. Borským, wzďelánu dle: Entretienes de Village par Timone, wyňali jsme z wyborného časopisu: Morawského Týdenníka.

se Bůh všady, patrněji však na wenku než we městech; tamť shromáždjuje swé oblaky, tam otáčí swým bleskem, tam lije swé deště a rosy; On wenkow pokrývá swými mrazy a swými sněhy, zaplazuje swým slunečním swětlem; tam se ukazuje we swé celé velikosti, w pučení rostlin, w šumění lesů, w dozrávání obilí, w sauzwučných zpěwech ptactwa, w bečení stád, na wrcholích hor, w hučení velikých řek, w nesmírnosti rowin, na nebes klenutí, posetém hvězdami a neskončenými swěty. Tam patrnu rozmanitostí polí, lesů, luhůw a wod překonává člověka o welebnosti swé, a zároveň jej swým dechem očerstwuje, swými paprsky jej proniká, utišuje a zase křísí, do jeho srdce wnika a sladce jej k sobě přituluje.

Člověk sprostných a čistých mrawů žije na wenku jak by nebyl nábožným? Tuhá práce, pozorování přírody, tichost noci a samota, w nížto rolník obyčejně žije, a která jej vážným a dumavým činí, přiwádí jej skoro ustawičně k tomu, aby se Bohu klaněl. U všech národů, rolnictwím se zaměstnávajících, jewí se náboženské city, i u těch, jenž čini, jakoby swatými wěcmi opowrhowali, jim se posmiwali; awšak powěra uchytne se jich: místo co by wěřili w Boha, wěří pauze w ďabla, w tajné síly, w newiditelné mocnosti, w nadpřirozené bytnosti, wěří na strašidla, na příšery, na čarodějniky, newěří sice učením wíry a tajemstwím, wěří však, že kněži je a jejich dobytek mohau oswoboditi od čar, od úkladů, od neduhů. Není-li to prawda, Cyrille?

Cyr. Ano Jene! Ty mluwiš prawdu.

Jan. Mluwím-li tedy prawdu, žije-li náboženský cit přirozeně we srdci všech lidí, berau-li dobří i zlí, wěřící i newěřící útočiště ku kněžím, není třeba se tázati, zdali bychom se bez kněžů a kostelů obejiti mohli.

Kostel býwá obyčejně nejstarší stawba we wsi. Wenkowanům, jichžto letopisy nikdy příliš daleko nesáhaji, tratiwá se kostel w temnosti časů, splýwaje s nejistau pamětí předkůw a proto jest jim poswátějším a ctihodnějším.

Úctu ku kostelu zwětšuje pak i to, že lidé na swé oči widěli mnoho nowot, wynálezů a děl lidských any hynau a mění se, nikdy však newiděli leč swého duchowního k témuž samému oltáři stupowati, ty samé zpěwy z poswatných kněh zpíwati, to samé ewangelium na stupních swatyně, čisti a od tolika století we „Wěřim w Boha“ w „Otčenáš“ a we „Zdráwas Maria“ tauž wiru a lásku k Bohu osvědčowati.

Kostel, na způsob matky kolem sebe všechny swé ditky shromáždjuje; on jest středem, w němž celý život wesničanů splýwá, onť jest swazkem obce.

Zakládání kostelů wzdeláwalo a zwádělo lid

mnohem lépe než vše jiné. Všickni roztraušení, osamělí a po chýších rozptýlení údové farní obce — scházejí a spojují se jedině w tomto swatém okršlku; učitel co zpěwák, farář co pastýř duší a sluha Boží, přednosta a hlawa občanů všech jedné wíry. Tam jest každé stáří, tam obojí pohlaví: starcowé a děti, mužové na jedné, ženy na druhé straně. Tam klečí před twáří welebnosti Boží všickni poníženi w té samé pokoře, w té samé rovnosti, slabí i mocní, chudobní i bohatí. Tam z kazatelnice uwádí kněz na paměť vyšším marnost pýchy, nižším wznešenost člověka. Tam čta sw. ewangelium podává všem nejkrásnější příklady i nejjasnější prawidla bratrské lásky. Hněwiwý slibuje w kostele mír, winník pokání, nepřiznivý snášeliwost, nešťastný nachází w něm potěšení. Tam chudoba hledíc na smělé slaupý a klenutí, na sličné oltáře, drahé nádoby, krásné obrazy, ozdoby, sochy, swicny, stříbrné kříže, nádherná raucha, cítěc wonná kadidla, slyšíc mohutné hlasy warhan a zpěwu, nabýwá známosti sláwy welikého swěta i widí palác nejvyššího krále.

Rozwážím-li toto všechno, co medlé jest nejpatrnějším a zjewným znamením obce? Kostel. Poptáwají se sice lidé, kde jest rychta, kde jest škola? Nikdy se však neptají, kde jest kostel, ten widí. Kostel zastupuje všechny obywatel, celau wes. Kostel však není pauze středem srdce, a hlawa obecniho żywota, jest ale nejlepší pěstau a wychowowatel lidu.

Wěru nemýlím se, Cyrille, prawím-li, že celá mrawní zpráva wesničanůw takorča slaučila se we faráři; neboť učitel, obyčejně dosti nuzný, méně působíwá na wesničany, rychtář a konšel jsau obyčejně swými polními pracemi zaměstnání a newydáwaji leč čas od času nějaké obecni nařízení wlády, chodí do hospody, aby tam pili a s ostatními obywateli bez rozdílu se smísili. Jedině farář býwá učitelem mrawnosti, nawodě owečky swé k swaté swobodě a šetrnosti. On ani okamžení jich neopauští, od kolébky až ku hrobu, we mši swaté, na kazatelnici, we spowědnici, na smrtelném lůžku, při úwodech, při oddawkách; on jest swědkem a strážcem jejich tajemstwí, jejich radostí, úzkostí, stesku a strachu. Wíru, kajicnost, rozhrěšení, chování dobré i zlé, tauhy, náklonnosti, nepřizně, msty, chyby a litost, on vše widí, vše slyší, vše wí; on swědomí jejich rozčiluje i upokojuje, on tresce i těší. Pro něho není ani baráků příliš nízkých, ani lidí příliš chudobných, ani rány příliš nakažené, ani nemoci příliš nakažliwé, ani wzďalenosti přílišné, ani powětrnosti příliš studené, nebo horké, ani newčasné hodiny, ani domu uzawřeného, ani srdce, jemůž by se neodewřelo, není wěřícího, s nímž by nábožně neobcował. Oby-

čejně zrozený mezi lidem obecným, s ním wyžiwený a wychowaný, zná jeho slabosti, náklonnosti, mrawy, předsudky, chyby, obyčeje, hříchy a ctnosti; on zná lépe než mnohý jiný nakládati s ním, mluwiti k němu, přístup zjednatí k srdci a rozumu jeho. Nuzní umřeli hladem před hrady boháčů, pochybuji však, že u bytu prawého kněze, dostalo-li se ještě tolik síly, zaklepati na dwěře jeho.

Jeli nějaká různice mezi rodičemi a dětmi, mezi bratry, mezi manžely, mezi sausedy, neobracují se k rychtářowi, ale ku knězi, žádný dobrý skutek se newykonává we wsi, byť i ruce byli plné zlata, aby se s farářem byli neporadili, aby on w něm nebral podílu, aby ho nestřežil, aby ho nenaznačil rázem newinnosti, nezištnosti, trwanliwosti. Ať z oblohy přši aneb se blýská, kněz vstupuje na kazatelnicu, prosí Boha společně za odvrácení neštěstí a za požehnání zemských darů, společně se modlí za všechny zemřelé, společně všem wěřícím, pod ochranau Boží shromážděným uděluje rosy nebes, poklady milosti, neskončené naděje nesmrtelnosti. —

Káže-li kněz lidu úctu, již powinnen jest ustanoweným wrchnostem, káže též zřízeným wrchnostem úctu, již powinowány jsau sprawedlnosti; prikazuje-li chudasowi odewzdání se do wůle Páně, prikazuje též boháčowi opatrnost, pokoru, milosrdenstwí; chceli aby rozdíl stawů násilně neminul, udi rownosti stawů na nebesich při rownosti skutků, a býwá mnohem wice duchowním těšitelem bídných a nemocných, nežli knězem šťastných a mocných.

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

(Pokračowání.)

Neminulo ledwa několik okamžení, a wyprawowatelka byla opět u mne. »Pán spj posud,« wece fe mně — ale gest to bjdné spanj, wzdychát i úpy ze spanj, až hrůza člověka obchází. — Rež dowolíte-li, dopowjm, čeho wám wěděti třeba.

»Dceruška byla pokřtěna, i dáno gest jí gméno po nebožce rodičce gegj. Gá hleděla gj poněkud nahraditi matku. Dnat poodrůstala, čím dále tím patrnějšim gsauci obrazem matky. Byloť gj 15 rokůw, kdž pán z čista gasna wšedko gednánj swé odewzdal prwnjmu písari swému, a na gedné z neyčelnějšich ulic se ubytowaw, přibytel swůg nad pomyslenj pěkným náradjm okrášlil. Gá za to měla, že to činj pro gedinau dceru swau, aby gj tudž do wyššich spo- lečností uwěsti mohl. Wšak zklamala gsem se. Pán můg nalezl wynosný pramen k nabýwánj bohatstwí, on se oddal dokona — lichwářstwí. Den co den přigjz- djwali k nám hrabata i knjzata; ty neypěknějši kočáry panské stáwaly před našimi wraty, u nás wšak byl

žiwot: po sprostu a kočár pánůw nebyl hrubě slawný. D wzdelánj dcerino wedla se sice náležitá péče, ti neylepšji učitelowé přicházeli k nám, ale i s těmi gednal pán welmi opatrně.

Tak uběhlo několik roků; pán nashromáždil bo- hatstwí, že kam s ním newědel — a předc umensšowal, ztenčowal každým dnem swoge wydánj. Šat geho byl celý zwěťšělý. Skoro každý wečer běhawal po pokogi, a nezřjda slýchala gsem nešťastného starce, kterak bēduge: »Gá gsem okraden! — Gá gsem olaupen!« Pak otwíral železnau pokladnici swau, wyndawal měšec gedn po druhém, a sázel dukáty kus po kuse na stůl. A kdž se tjmto počítánjm notně unawil, těšiwal se: »Bohu díky! wšse ge w pořádku, a gá negsem na mizině.«

Gá slýchawala takowéto řeči pánowny owšem s úzkostí a hrůzau. Že mu nešťastná láska k té hříšné mamonně w srdci wšedn cit udušila, nůbrž i rozum znamenitě pomálla, bylo patrné. A což bylo při tom neybolestnějšiho, mamonářstwí toto každickým dnem rostlo. Nagednou mu napadlo, že geg wychowanj dcerino mnoho stogj, a učitelowé přestali k nám přicházeti. Wšak ani na tom nezůstalo. »Gá gsem chudák,« wece gednoho dne k dceři, »gá gsem učiněný nuzář, a nemohu na tebe nic wynakládat. Dd nynjčka musjš se sama o sebe starati. Gá gsem starce, nalopotjm se až hrůza, prwé než několik gro- šůw ulowjm, a ty byš mne w krátce udělala žebrá- kem. Proti tomu třeba se opatřit. Dd dneška, čeho si newydelaš, nedostaneš. Gá se pachtjm: proč pak byš ty nemohla?«

Dobrá ta duse swěřila se mi s wýrokem otcowým, tázje se mne o radu. Pro pláč nemohla hrubě ani mluwiti, a gá tak se polekala, že mi šla hlawa kolem. Nic wšak méně měla gsem za to, že se pánowi myšlěnký tyto w krátce z hlavy opět wy- kauřj, a radila gsem panně, aby se we wšem podro- bila wůli otcowě. Rež gá se zmýlila. Pán byl čím dál, tím horšji. On rozkazowal, on hrozil, on zlořečil dceři swé až hrůza. »Nechceš-li pracowati, řjkawal celý rozljcený, nemni, že gest můg dům krm- njkem.« A ubohé dítě dělalo, šec gen bylo, od switánj do saumraku, newycházelo ani přes prah a hrubě nic negedlo. Čerwené druhdy lje wybledly, twáře opadly a gá se lekala, že spanilau tuto pannu, ubohého sirotečka, w krátce žel a hoře uwrhne do rakwe. Rež Bůh se nad nj smilowal podiwným způsobem. Ge- dnoho dne přišel k nám mladý důstogník za přjči- nau gednánj s pánem. Pána tu sice nebylo, měl ale přigiti. Setnjk ustanowil, že na něho počká. Štalo se, že musila slečna do pokoge otcowa zagiti, a tu náhodau potkala se s důstogníkem. Dnit se znali giž před lety, prwé než se byl pán můg we hlawnjm městě ubytowal. Dáwná známost obnowila se okam- ženjm, a než minul měšec, žádal setnjk pannu nassi,

zdaž by nechtěla chotj geho býti. Panna se své strany owšem nebyla bez náklonnosti a lásky k slechetnému setníkowi: oswědčila wšak bez obalu, ruky své že nehodlá nikomu podati leč s powolenjím otce svého.

Gorwa že byl obdržel setník příjiznau tuto odpověď, wydal se hned na druhý den k nám i předložil pánu srdečnou prosbu swau. Tu wšak nastala bauře. »A wy pane, chtěl by ste mau dceru? Což wám napadá? Ei máte něgake wěno pro ni? Ano, wy máte mizernau službičku, chatrný kapitálek a několik set ročních příjmů. S tím ale co newidět dostanete se na koráb. Wy, mau dceru! Z toho nebude nic!«

»Ale odpusťte pane,« wece mu důstojník, »gá si nehodlám wšak dceru wjiti pro peníze.«

»A to by gste se notně ošidil, pane setníku;« odsekl rozljčený stařec. »Wy si tedy nehodláte mau dceru wjiti pro peníze! To si myslím. Než slowem, wezmete-li si mau dceru, dcera má nenj mým dítětem. Gá gj pak nechci gjž ani widět, nedám gj ani šressle, a po smrti neodkážu gj ani haljře, ale raděgi, co mám, hodjm do wody. To má odpověď. Snad gste rozuměl. Mějte se dobře.«

Setník odesel celý gako zmámený, a nasse panna stala se mučennicí. Den co den sužowal i trápil gi otec ukrutnými wýčitkami; čím dál tím hůř, konečně počal gi také bít. Necitelný otec uhodil dobré to dítě holj, a panna swalila se na zem. Gá byla wedle w pokogi. Ušlyssewšsi pádnau ránu a pannino wzkřiknutj, běžim i wrazim celá poděšená do pánowa pokoge. Ubohá ležela na zemi bez sebe a pán, gako by nic nebylo, strogil se zapisowati lichwárské úroky do knih. Mnět to nedalo, gá počala důtkliwě narjkat na ukrutné gednánj geho. Křjstje ubohau ze mdlob, dorážela gsem bez ohledu na tyranského otce. »Mlč mi, welel pán urputným hlasem, mlč, a klid se mi s tau děmkau z děj; ať si ho wezme, kdž se gj ljbj; nic mi po tom — onat gjž nenj mau dcerau.«

»A wy pane owšem negste hoden takowé dcery,« odpowjm gá mu: Wyt s nj nakládáte hůř než tyran.

»Klid se mi odsud,« zuřil neshťastník, »sic te školjm.«

Z wywlekla gsem s tjjž ubohau Božislau w en z té neshťastné komnaty. Bylať bez sebeť po chwjli gsem gj opět přiwedla k sobě. Hoře gegj bylo newšlowné. Otec rozerwal newinné srdce gegj. Aby wšak doplnil mjru ohawné ukrutnosti své, wyhnal neshťastný otec gestě téhož wečera gedinau newinnau dceru swau z domu. Gá wšak doprowodila gi k šlechetné gedné panj, kteráž se gj z útrpnosti ugala, a w krátce tak gi zamilowala neginať než gako matka.

Retrwalu dlaho a setník podal šlechetné této panně ruku u oltáře. Gá ge nawšřewowala časem owšem gen gako na zapřenau, i nemálo děkowáwala

gsem Bohu, že gest šťastnau chotj wýborného muže. Než ani toto šťěstj nebylo stálé. Neyprwé umřely gsa gim dvě španilé djetj, nedáwno pochowali pána, a ubohá Božislaua owdowěla s třemi širotky.

(Pokračowánj budaucně.)

Missie Japanská.

(Pokračowánj.)

Aposťolské práce we Girando byly snadné a protož poručil ge sw. Kaver průwodci swému, a ustanowil u sebe giti do Meako, kteréž gest newěššj w řjssi město, a spolu šjdo cjsaře Japanského. Ležjť od Girando wzdálj 15 dnj cesty. U prostřed newtužššj zimy wzal sw. Frantisek cestu tuto před sebe. Na wššinách Japanských obyčejně sněhu tolik napadá, že obywatelé nemohau gedni k druhým docházeti, a že si podzemními aneb pokrytými chodbami toliko musj pomáhati. Ani dost pomysliti tedy nelze, gakyh nebezpečnstwj musil tu swatý muž podniknauti. Brzyť wedla cesta geho přes prudké potoky hornj, brzy přes propašti štrassliwé. Dosti často zblaudil z prawé cesty, a nežjřdka noc přepadla geg na šjřem, zasněženém poli. Oděwem chudobným na zimu špatně gsa zaopatřen, často ztuhými audy nemohl ani hýbati a potrawau geho, kterauž měl, býwalo trochu pražené renyže, kterauž sobě byl wzal z Girando do zásoby.

Dnj 28 musel takto sw. Kaver přeobřiznau paut swau konati, až posléze do Meako dorazil. Tu wšak právě byl powstal diwoký rozbrog; pročej nebyla chwjle příjodná k rozšewánj křestanstwj. Ddebratť se tedy brzy odtud, a přišel do Amanguchi, giného města Japanského, též množstwj obywatelůw čitagjeho. Tam srdce geho se zase potěšilo, gako na náhradu za zármutek, kterýž w Meako byl okušil. Neboť w několik dnch obnášel počet nowowěřjců w Amanguchi mnoho přes 4000, a mezi nimi čtalo se množstwj newwážněššjch mužůw, ano i welmi mnozi knězi a zprawcowé chrámů modlářských.

Z Amanguchi umjnil sw. Frantisek giti do fraginy Japanské, Burgo řečené. Tam zagistě odhodláno bylo mocnosti swaté prawdy křestanské wjtězstwj přeslawné. Funai, hlavnj město té řjše as 40 mil od Amanguchi gest wzdalené. Powěst ale o učenj a skutečj sw. Kaveria gjž geg byla sem předešla. W Burgo panowal tehďáž kráľ, muž mladý, gehož rozum i srdce wýborné wlohy progezowaly, tak že neobyčejně lehkó mu bylo, wěci pozchopiti i prohlédnauti. Z hned poprwé, co s njm sw. Frantisek rozmlawal, odhalilo se wznesené, přjmé, po prawdě dychtjci srdce korunowaného tohoto mládce. Nad takowýmto příjizním geho smiesšle njm radošj gsa opogen, přiwjnuł sw. Frantisek mladého krále s otcowškau wraucnostj k srdci, rozfoš nadzemská šwjtila mu z děj, předtuchy nebeské na

plnily srdce geho, a giž toho času spatřoval w duchu rolj Japanště cirkwe, kteréž mělo w brzce požehnáno býti ku žni hogné.

Alle Bonzowé, gafo w Sarumě, rovněž i tu báli se o wážnost a wýhodn swé. Obyněgných wšak swých pletich tady uchopiti se nesměli. Z wyprawili poselstwj ku králi žádajce, aby jim popřáno bylo s Xaveriem u přítomnosti králowě i celého dwora a před obličejem wšech obywatelů Funaiských weřegně se domluwiti. Slibowaliti králi, »že učenj to nowé wywrátj, učitele zahanbj, a češť bohům Burgošským obháj; o úplném pak swjtzemj swém giž napřed dokonaleu gistotu že magj.«

Král, mage též důwěru w uměnj Bonzůw, a předce i k sw. Frantisskowi lásku chowage, zprvu nechťel se k tomu mji, aby štalo se, oč Bonzowé žádali. Sw. Xaver wšak upokogil geg, a tak rozmluwy štutečně byly držány. Otázky, kteréž Bonzowé sw. Xaveriowi dávali, a námjtky, které proti učenj geho činili, obě o bystrošti ducha gegich swědčily. Nemohli gsau wšak ničeho proti maudrošti swatého Jndůw aposstola. Po wjce dnj trwali rozmluwy tyto; a w den poslednj sw. Xaver geštē gednau neyhlawněgšj učenj swaté křesťanstē wjry tak předložil, gak gedno k druhému se pogj, a s takowau mocj a právě nebeským pomazánjm o blažené naděgi křesťanstwa hlásal, že přednj bonz Sakairan, gehož neywjššj byla wážnost, mimo nadánj ze swého sedadla se zwedna, w pohnutj náramném sw. Frantisskowi k nohám padl a weřegně wyznal, že mu prawdě, od několika dnj poznáné, děle odpjratí nelze. Wyznal též, že bohové gegich nic negsau, a wšfe, cožkoli on i druzj Bonzowé o bozjch těch byli učili, že negsau než pauhé smyšlěnkj nechutné; potom odhalil i některau stránku ohawného žiwota, gaký wedli Bonzowé, ač geg před očima swěta ukrýti hleděli. — Wyznánj toto neywněsšeněgšjho z Bonzůw na přítomné tak dorazilo, že wypsati nelze. Přes 1500 z nich žádalo o křest swatý. Mezi těmi sám bratr králůw, mnozi audowé králowště rodiny a negedni zemšstj úřadnjci; ba též i wššicni mladšj Bonzowé, kterjž nebyli geštē zatwřzeli, na wjru křesťanskau se obrátili, a taužebně žádali, poswáttau wodau nowého grozenj od kalu modlářstwj a hřichu očistěnu býti.

Král pak prohlásil, že wjru křesťanskau na čas budaucj w zemjch swých netoliko minj trpěti, nýbrž i wššj swau mocj, kteráž mu swěřena, chrániti a hágit. Leč sám ted hned nechťel geštē křesťanem býti; bylťe bohužel posawad opautám okowj wilnosti, a nemohl se geštē odhodlati, aby ženy, gichž mnoho měl, zapudil a řadu křesťanského se přidřzel. Alle nezůstalo otcowště napomjnánj Xaverowo prázdne. Neboť o málo pozděgi, co swatý aposstol byl se pryč odebral, geštē za kwětu wěku swého, štal se i král křesťanem, a to křesťanem horliwým a nábožným,

kterjž sám mnoho chrámůw modlářských rozkotal, a we swé zemi i w řjssi bratra swého též pokřtěného křesťanstwj za panugicj náboženstwj pozdwihl. Dosselt také welmi dlahého wěku, a čas panowánj geho byl čas neykrásněgšjho a neyspanilegšjho kwětu cirkwe Japanště.

Odtud pak den co den množil se počet wěřicjch. Aposstol a průwodčj geho mnohdy celý den gentomu museli obětowati, aby křest udjleli těm, kdož důstatečně byli poučeni. Na wšfe strany procházeli ted muž swatý zemi a štěpowal křesťanské osady. Po každé geho šlepěgi vznikaly kwěty a owoce křesťanstwj. Wšude ale také působil geho gasně swjtcj příklad, a patrná swatost obcowánj geho též tolik, ano mnohokráte i wjce než geho wnučowánj. Geho nezisťnost, kteráž tu wškol příkladu neměla, geho opowrhowánj wššim statkem pozemským i rozkošsemi swětšými, geho láska k lidem, geho weselá mysl u prostřed neytěžšjch prácj, namáhánj a neustáleho sebe mrtwenj, geho wznesšená pokora a t. p. nemožlť gsau i před tjm neyšlabššim okem škrty žůstati; což wšfe, spolu s diwý a zárazy, kteréž wšemohaucj Pán na potwřzenj prawdy štrž wěrného sluhu swého činil, k tomu wedlo, že gedn každý musel swatému učenj srdce otewřiti. Mocj Bozj nemocné uzdrawowal, i mrtwé opět k žiwotu křisl; na modlitbu geho otwřala se nebesa, a posťytowala očeršwugicjho deštē; bauře a wlnobitj utišilo se a t. d. A zárazy titoto tolika důkazy gsau štwřzeni a přjśným i důkladným wyšetřowánjm tak gsau ošwědčeni, že i sám ten zarytý newěrec auplněgšj gistoty žádati nemůže.

Dwě leta a čtorty měsice pozdržel se sw. Frantissk Xaveršký w Japanu k mnohonásobnému požehnánj zemi té. Potom uložil sobě, wydati se do Čjny. A tu, gak powědomo, ráčil Pán powolatí tohoto swého wěrného sluhu k oslawě a k odpočinutj wěčnému, když byl on štutečně po mnohé snázi ostrowa Sancianu dostihl, kterýž bljže pobřežj Čjnského ležj.

Požehnané pokroky, kteréž činila swatá wjra w Japanu, a aposstolšký příklad swatého Frantisska wždy wjce a wjce misšionárů z Ewropy do Japanu wábily. Tito dále wedli zdarně započaté djlo. Roku 1562 čítalo se giž 132 knězi z towaršštwi Ježišswa w rozličných těchto zemjch japanště řjsse: nic nepočítage tuzemců, genž do řadu toho byli wstauřpili. Wššicni titoto wýbornj, týmž duchem obžiwenj mužowé hleděli šlepěgi swatého Xawiera následowati, ctnostmi wššelikými se škwěgice. Plamenná horliwost pro češť Bozj, neunawitedlná láska k bljznjm, neporuffená čistota w obcowánj, neobyněgná přjkrst k sobě samému, laškawá šhowjwawost při chybách druhého, štromnost, pokora, nadcházegicj přjwětíwost, ty tak při nich byly w obyčegj, že od Japanšských po delšj čas bytošti wyššj gmjni byli. (Pofračowánj budaucně.)

Církevní zprávy.

Z Prahy. Příští měsíc bude u nás v Praze udělováno svěcení kněžstva. Máme za to, že není potřebí vysvětlovati katolikům, jak mnoho Církvi svaté na tom záleží, aby se jí osvěcených, věrných, ctnostných, apoštolských kněží dostávalo. Věrný kněz, dobrý pastýř duchovní jest zajisté vzácným darem Božím, on jest požehnáním obcí, osad, vlastí, rodin i národů, on jest rozšiřovatelem pravdy a ctnosti, rozmnožovatelem království Páně a viditelným náměstkem Kristovým na zemi; věrný kněz apoštolský podle srdce Božího jest učitelem, rádcem, vůdcem, otcem lidu Páně, jest potěшитelem, zástupcem, strážcem i obhájcem duší svěřených lidu od Krista: kroky jeho zvěstují pokoj, ústa jeho vyučují známosti vůle, cest a soudů Hospodinových, slovo i příklad jeho vybízí k milování ctnosti a oslavení Páně, — slowem: život jeho jest obrazem víry a lásky Kristovy. A takových kněží žádá si Církew, takové služebníky si přeje rozesilati po winnicích Páně, takovými duchovníky bývá pak zajisté dobře opatřeno spasení lidu Božího. Avšak Církew si je stvořiti — ona si je sama nikoli dáti nemůže — onať je musí vybrati ze synův lidu svého, musí je sobě vyprositi na nebeském Pánu. Než nenechávejmež věrní křesťané, nenechávejmež Církew swatau o tak vzácný dar prositi samotnou: onať chce, abychom prosili zároveň s ní, onať welí, abychom aspoň čtyřikráte do roka o *dobré apoštolské kněze* wzywali Boha, postem, almužnami a modlitbami osvědčující swatau tuto žádost před obličejem Hospodinovým. Činmež to bez pobídky! činmež to opravdově, skutečně. I myslím, že by owšem nebylo na škodu, kdyby duchovní pastýřové, kde se to posud nestávalo, w kostele při službách Božích křesťanskému lidu swému ohlasili zřetelně den, kteréhož se w Praze kněží swětiti budou. Národ náš jest až po tu chvíli bohabojný, — našim Čechům třeba jenom napowěditi, oč se jedná, i jist jsem, že z tisícerych srdcí wstupowati budou w onen den modlitby za nowě posvěcené kněžstvo. Ano já daufám jistotně, že bohabojný lid náš wíce učiní, já se bezpečně naději, že naši Čechové na tyto, k swěcení určené dny, třeba by nebyla neděle, u walného počtu sejdau se do kostela i že doma každý sám pro sebe nýbrž i společně otcowé s rodinou i s čeledí o dobré, apoštolské kněze modliti se budou, — jak mile se jim připomene, oč se jedná. A z toho úmyslu stalot se to i w tomto časopise. — Laskawí čtenářové račtež si upřímné slowo to k srdci wzíti, a každý seč jest a kde může sděliti slowo naše bratřím i pohnauti druh druhu k sjednocené upřímné wrauci pobožnosti. — Že při tom na jiné dobré skutky nezapomenete — samo sebau se rozumí, a že nebude modlitba vaše ztracena, že nad wami nebe zplésá, netřeba wám prawiti.

Z Němec. Powstale w německé zemi jednoty katolické množí se každým dnem a jewí příkladnou činnost. Na důkaz měj tu místo, oč se jednota Piowská w Mohuči při Frankfurtském parlamentě pokusila. Že totiž páni sněmownici we Frankfurtě wětšinou rádi by Církwi katolické odzpiwali, jest wůbec wědomo. Aby však se to nestalo, musil se záhy proti takovým zámyslům věrní katolíci na odpor prohlásiti. Opatrně a spolu

* Nižší swěcení udělowati se bude dne 5. Čerwence. Na podjáhenství swětiti se budou dne 9. Čerwence — na jáhenství dne 12. — nu kněžství dne 16. t. m.

různě to učinili katolíci Mohučští, wydawše list k parlamentu onomu německému, w němž bez obalu oznámují sněmownikům, čeho se do nich naději, čehož wyslowně žádají. »Po tu chvíli, tak osvědčují w něm, nebyla Církew katolická w nižádne obci německé vlasti naši opravdově swobodna; nedůstojné poddanství bylo jí toliko w jedné zemi citelnější a bolestnější učiněno než w druhé. — Jestli pak to poněti o náboženství a pomyslu Církwe — jakožto společnosti k účelům náboženským, owšem na odpor, jestliže se stát míchá do wnitřních záležitostí jejích — jakž se to wůbec stávalo. Papež jest n. p. wedlé víry naší, Bohem zřízenau, widitedlnau hlavau katolické Církwe; s ním musejí všickni biskupové co nejúžeji býti spojeni a we swobodném obcowání státi. Než tomuto spojení wseliké překážky se činily — a swobodné obcowání s ním za jakési provinění státní se pokládalo. — Obecné *perady* biskupůw mezi sebau wespolek nebo s duchowenstwem na *sněmch* jest wedlé swědectwí dějepisu prwním znamením života w Církwi. Než we všech krajinách německých stávají zákonové, dle kterých takowéto sněmy leč s dowolenením od vlády a u přítomnosti komissarůw jejích diti se nesmí, — Biskupové jsau netoliko prawem nadáni alebrž i swědomím zawázáni, aby čas po čase mluwíwali k weškerému stádcí swému: nic však méně žádá to od nich vláda, aby slowo toto pisemné předložili jí k posauzení a potvrzení. — Wychowání kněžstwa, osazování far, zpráwu zadušních statkůw poručnictwí nad Církwi přiosobil sobě stát. — Nadějem se, že sněm národní odstrani tato pouta, že příkne Církwi náležitau swobodu a neodwislost. — »Žádámež pak aby w základním zákoně říše německé swoboda w náboženství a wychowávání w nejúplnějším obsahu a sice co nejurčitěji se ohlásila, uznala i pojistila asnad těmito slowy: 1. Občanská i obecná práwa naprosto nezawisí od jejích náboženského wyznání. — 2. Wseliká wyznání mají rownau swobodu a stejnau ochranu. — 3. Každé wyznání, čili každá konfessi jest we swých záležitostech náboženských obzvláště we swém učení, we swých obřadech, we swém zřízení, w dosazování duchowních, we swé kázni a we zprawování statků swých swobodna i neodwislá. — 4. Stát se nikde a pod žádnau záminkau do církewních a náboženských wěcí kterékoliwěk konfessi nemichej. — 5. Nařízení a rozkazy wrchnosti církewních všech wyznání nebudtež nižádne popřední censure poddány. — 6. Prawo k swobodnému shromazďování a spolčování se mēj i na roli náboženském všech wyznání celau platnost. — 7. Jakákoli provinění, kterýchž by se jednotliví sluhové neboli údové některé konfessi dočinili, řádnými saudy a wedle obecného zákona sauzena budtež. — 8. Každá konfessi má prawo dobýwati a swobodně i samostatně wládnouti jměním a užíwati ho. — 9. Wseliká stávající a slušně nabytá práwa jmění a statků jednotlivých konfessi nesměji ztenčena býti. — 10. Každý občan, pokud jest toho schopný, jakož i stávající obce, sbory a konfessi mohou zakládati školy a udělowati vyučování. — 11. Každý otce může děti své podle libosti do wyšších i nižších škol dáti. Nikdo se nesmí nutiti, aby do jistých ústawůw děti své posílal. Při osazování weřejných úradůw rozhodnau toliko wědomosti a schopnosti. — 12. Stávající křesťanské a confessionalni školy a fundace školní nesměji se účelu swému odciziti. —

BEAUFORTS

Číslo 33.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dobyt-čím trhu, č. 552, i **we všech řádných knih-kupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stří.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli IV. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli IV. po swatém Duchu. — Wěk náš a úloha Církve. — Mamónár. — Missie Japanská. — Církevní zprávy.

Dne 9. čerwence.

Řeč na neděli IV. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. V. 1—11.

Milá, utěšená, nad pomyslenj lidské krásná gest fragina, we kteréž leží gezero Genesareth. Pa-mátná řeka Jordan probíhá gjm; půwabné břehy wraubj ge, úrodné pahorky a lidnatá města býwala ozdobau geho. Řež swrchované ozdoby dostalo se fragině této životem Ježíše Krista. Na břehách za-gistě dotčeného gezero, byloť nenčastěgi wjdati a slý- chati Syna Božího, děg pak, kterýž nám dnešní ewan-gelium předkládá, gest neposledním skutkem Božíké moci a lásky Geho. »Zástupové walili se,« gat dj ewangelista, »na něho,« — rozjncenj žádostí »slyšeti slowo Boží;« a Pán, wstoupiv na lodi, dal se od země odvézti malíčko, a sedě z lodičky učil zástupy. Gaká to milostná ochota lámati lačným chléb žiwo-ta! Řež wizme, kterakť Pán nepřebíraným pramenem dobroty a lásky. Rybár Šimon, potěšiw se po marné práci předěslé noci, slowem Kristovým, k slowu té- hož milostiwého mistra rozestírá sít, zahrne ryb weliké množstwj, že i sít se trhá, i lodičky obě téměř se po- tápěgi. D kdo tu nestrne nad mocj slowa Páně? Kdo by směl se diwiti, wida an Šimon wrhá se k nohaum Kristovým a wyznává se býti nehodným přítomnosti Páně? Kdo nezagásá slyše, kterak wece milostiwý Pán k sraussenému rybáři: »Nebogž se, giž od tohoto času lidi budeš lowiti. Ano, wida i slyše tyto věci zplesá zagistě w duchu každý nad mocj a láskau nez- bešlého mistra swého, i zataužj, aby tudíž i k němu

mocný tento Pán rovněž tak ochotným, gako k zá- stupům, rovněž tak milostiwým, gako k Šimonowi se ukázal. Ano tohoť bez pochyby žádostíwi bychom byli wšickni. Čjm to tedy, že se nám neděge po zá- dosti nassj? — Či snad není giž Ježíš, čjm býwal? Ddstup to, D. D., ten Kristus, genž neumírá, ne- pozbyl ani moci swé, ni lásky. Že se nám ale ne- darjwá po žádosti srdce nassich, že hlasové nassj bý- wagi oslyšáni, naděge nasse zmařeny, usilowánj nasse daramná, tohoť půwod a winu musjme hledati sami w sobě. Nelzeť owšem wněsti tuto hned wšedko přj- činn, kterýmž zmařená býwagi usilowánj lidská: za- tjm wšak mnohé odstranjme, possřestj-li se nám na dwě důležité prawdy žřetel wěrných dussj obrá- tit. Lépe zagistě, blaze dařily by práce lidské, kdyby níkdo nezapomjnal, že člowěk nedokáže

I) bez Boha nic,

II) s Bohem wšedko.

I) Gsaw gisté prawdy, s kterýmž se potkáváme u wšech národůw, kteréž gsaw pravidlem gegich od wěkůw, i zůstanau na wěky. Gednau z nich gest i ta, o kteréž dnes mluwiti máme, gest prawda: Bez Boha člowěk nic nedokáže. Memnjm, že by maudrý o nj pochybowati mohl: rozum zagistě pjsmo swaté, zkusenost každodennj, na šta důka- zůw o nj possytugi nám.

I otážme se nepřwé rozumu, a zwjme, co nám řekne. Že níkdo z nás ničehož sám ze sebe ne- dokáže, ku každému djlu že potřebuge sily, času a rozmanitých pomůcek, samo sebau až přjliš gest žřeg-

mé a zgewné. A kdož medlé gest půwod wsselike sijn, pán žiwota, stworiťel wssedch wěcj, gehož wětrowé i wodny, nebesa i země, gehož wssični žiwlowé na pauhé kynuti poslauchaj? Křesťanům netřeba prawiti, to sám rozum hlásá: »Aly stworiťel, pán, půwod wssedho, což gest, gestíť Bůh. A tomuzli tať, nač bychom sjiřili slow? Sija twá, nýbrž i žiwot twůg, B. S., dar Boží gest — mnoho-li medlé budete moci dokázati, rozkáželi Hospodin sile: opustge! powelji-li smrti: přetni žily žiwota gegich! — Wssak denmež tomu, že ti Pán ponechá žiwot i siju, kterau wládneš: což ti pomůže obrowská sija i žiwot Mathusalemůw, pokyne-li Hospodin žiwům, aby neslaužily, nýbrž na odpor postavily se tobě? Aly proti moci žiwům těchto nic neswede sija twá. Rolnjče wzdeley si sebe lépe role swé: nedá-li Hospodin deště a slunečnjho swětla i tepla — pustji-li na ně wěttry, ligawce a krupobitj — neprawji-li ti napřed rozum, že gest marná wsseliká práce twá? Lekari, zney si sebe lépe wsselikau moc bylin a lěkůw — bud si mistrm swého uměnj — co ti to na plat, nedá-li tobě Hospodin, aby poznal kořen a půwod neduhu trpjčjho bratra twého? — Nastawte sobě králowé twrzi, ohradte se waly železnými, otočte se wogfky nescišlnými — pokyne-li Hospodin moru, aby shladil zástupy, země třesenj, aby stroskotalo hradny wasse — nedj-li wám napřed rozum, že marná byla wssedka péče wasse? Ano, D. D., zbytečné bylo by sjiřiti slow: rozum žřetelně doswědčuje: »Bez Boha člověk nic nedokáže.« A že rozum w té věci nás nemýlj, nescíj — za to ručj nám

2) žřegmá slowa pjsm swatých. Než komu bych připomínal wýroky Páně, kteréž má znáti každý, kdožkoli chce křesťanem slauti? Či snad byla by komu z nás nepowědoma slowa Kristowa, genž dj: »Beze mne nic nemůžete učiniti?« (Jan. XV. 5.) Aneb newjte-li, co Duch swatý ústj sw. Pawla oswědčuje w listu ku Korintským, kdež čteme: »Regsme dostatečnj, mysliti něco sami z sebe, gakožto sami z sebe, ale dostatečnost nasse z Boha gest?« (2. Kor. III. 5.) Rozebjrati a wyládati slow těchto nemusim: gsaut žřetelná i žřegmá. Kratčegj zagistě, gasněgi a důrazněgi nelze potwrditi prawdu, o nīj řeč gest, než to učinil Pán náš: a my znagjce neomylně wýrčenj Geho, wědauce že wedlé wlastnjch slow Kristowých, bez Něho nic učiniti, nýbrž ani mysliti nelze, že dostatečnost nasse z Boha gest, nemusime-liž wěrně a upřímně wyznawati prawdu: bez Boha člověk nic nedokáže? Ano, D. D., my se musime znáti k prawdě této — neboť wězte, že, byt nám gj nezwěstowal hlas rozumu a pjsm swatých — že nám gj připomíná, káže, hlásá:

3) žkuffenost od wěkůw. Rybáři w předložéném dnešnjm ewangelium, pracowawše celau noc, při wssj swé snažnosti a opatrnosti nic nepopadli: Bůh zagistě znage časj swé, nepožehnal práce gegich.

— Wssak my můžeme o něco dál gessťe zagiti. Bez Boha počali stawěti hrdopýsskowé wězi. Baby-lonskau: a hle, že nechtěl tomu Hospodin, pomaztení gsau gazykowé gegich, wěz, kterauž stawěli, zůstala po wěky na důkaz: »Bez Boha člověk nic nedokáže. — Bez Boha wssili do boge synowé Heliowi, nesauce archu úmluwy w čele wogfš Izraelstých, ale že nebogowal s nimi Hospodin, poraženi, pobiti gsau od Filistinstých, aby wědel swět: Bez Boha člověk nic nedokáže. Král Syrsstý Senaherib s nescišlným wogfsem oblehl Jerusalema; že bude pánem na Sioně, král i národ Judstý, že bude otrokem geho, pokládal za gistě. Než Hospodin wyslal angela smrti do stánuw Syrsstých, a prwé než wzessel den, bylo po moci, sile a sláwě Syrsstého krále; i ukázalo se, že bez Boha člověk nic nedokáže. — Z rumůw a ze žřicenin ztroskotaného Jerusalema hodlal odpadlj Julian cjsař na potupu slow Kristowých wzdeľati nowý chrám židowstý: než brožné třesenj země zasypalo základy, plamenowé wysselehugcj ze země zahnali dělnjky, aby se ukázalo: Bez Boha člověk nic nedokáže. A takowých příkladůw na swědectwj té gedné prawdy, mohli bychom uwěsti na sta, na tisíce; každý list w děginách, každý wěť, každý rok i den i okamžik, každý národ i staw i powolanj nám ge posťtuge — hlásá. Aly gak mnohý otec a matka nadřeli, nalopotili se, aby nadělali boháčůw a pánůw z dětj swých: a hle synowé a dcery gich gsau žebráky. Gak mnohý člověk usilowal o čest a sláwu před swětem: a hle! na gměnu geho ležj potupa i kletba. Gak mnohý prodal čest a swědomj, zradil Boha k wůli rozkoši a statkům: a hle! hoře geg stácelo do hrobu stjženého kletbau. A takowé i podobné věci děgj se nám před očima na každý den: kdož tedy z nás, mage oči k widěnj a ussi k slyšsenj, mohl by ginák leč celým srdcem znáti se k prawdě té, že bez Boha člověk nic nedokáže? D držme se wěčné této prawdy, B. M., a spolu wězme, že gakož nic bez Boha rowněž tať

II. s Bohem wssedko dokážeme. Ano, D. D., o gak blaze srdci mému, že mi dáno zwěstowati prawdu s Bohem dokážeme wssedko! Nebo nedoswědčuge-li to rozum, nedotwřzuge-li pjsmo, nehlásagj-li nám to děginy wssedho swěta? — Či mám připomínati křesťanům, co gest Bůh? připomínati Geho wssemohaucj dobrotu, wssewědaucj Geho lásku? — Ano, D. D., wssemohaucj a wssewědaucj, plný dobroty a lásky gest Hospodin Bůh náš, wsse což gest, kořj se před Njm, wssični žiwlowé gsau na postřoku k hlasu Geho. Ž kdož dowede ublžiti nám, pokud wssemohaucj Hospodin tento zůstane nassim ochrancem? Můželi odepřiti země požitkům a úrod swých, káže-li gj Pán, aby odila se trawau, kwitj, obilj a zbožj? — Nemussj-liž nám swititi slunce, a role, luka, sady, lesy i háge očerstwowati wláha, kynesli Hospodin žiwům, aby milost a lásku Geho hlásaly tworům na zemi?

A zdravij, sija, život směgali pak odstaupiti od nás, pokud gim welj Hospodin, aby s námi byly a slaužily nám? — Ano, D. D., Bůh, dárce rozumu, radn a sily, půwod zdaru a požehnánj, Gehož oko wssude widj, Gehož ruka wssude wládne, pokud Ten dělá a působj s námi, wssecko blaze nám se dařiti musj: Geho wssemohaucnost doplnj nedůstatek přirozené sily lidské, Geho maudrost oswjti mrákoty rozumu, gehu ruka odstranj překážky, Geho slowo přiwolá na pomoc živly ze wssch koncín swěta: a my bychom new, znávali, že nás nutj sám rozum, hlásati swětu prawdu: S Bohem dokážeme wssecko! Než buď že by mlčel rozum o prawdě této: nemlčí o nj Bůh, hlásáť gi:

2. Písmo swaté. Ano, D. D., písmo ugistuge nás o nj, tak zřetelně a zgewně, že bychom nezůstali bez hřichu, dagice u sebe místa pochybnostem. Neboť otewřemež gen listy sw. Pawla: i zdaž se tñž nadšsený duchem Božjim aposstol netáže důwěrně: Gest-li Pán s námi, kdož proti nám? — (Řim. X.) Ano nečteme-liž w listu gehu k Filipenským: »Wssecko mohu w tom, kterýž mne posilňuje?« (Fil. IV. 12.) Redokládá-liž w témž listě: »Bůh gest, kterýž působj w nás i chťenj i dokonánj podle dobré wůle své (Fil. II. 13.) zagisté wssecka dostatečnost nasse z Boha gest.« (2. Kor. III. 5)? A co tuto ústy sw. Pawla praweno, osvědčowali proroci starozákonnj, potwrdil Kristus, hlásali aposstolowé. Z komuž medle bylo by potřeby, hromaditi a rozebirati nesčislná tato swědectwí na gednu žádaucj prawdu tu, že s Bohem dokážeme wssecko? A komu by toho zapotřebj se zdálo, wěz, že mu ani knih písem swatých nemusíme otwírat, pokud gen sám oěj swých otewře, a obrátj zřetel

3. na děginy a události kteréhokoli wěku neb národu. Nebo negsauliž děginy tyto knihau, we kteréž přstem Božjim zapísáno gest, gať mocným gest Hospodin? A hle wjzme Noéma! Průduchy nebes i země se zotwjraly, aby u wodách zahynulo hříšné pokolenj lidské, a hle Noe obstal na wodách: gemu neubližili žiwlowé rozlícenj, nebo Bůh byl s njm. Newýmluwný Moggjš s holj pastýřskau postawil se před Faraona; on welel králi, i ať se zpauzel hrdý panownj, Moggjš wywedl národ z otroctwí na swobodu, nebo Bůh byl s njm. — S holj a mossničkau pastýřskau wyssel mládenecký Dawid do boge s Golliašsem, a hle! gedíným kamínkem sfácen gest — obr, nebo s Dawidem bogowal Hospodin. Než přístupme bliž. Celau noc pracowali rybáři Gallilegští na gezeře Genesaretském nadarmo, a hle sotwa že k pokynutj Páně rozestřeli sítě, giž ge nemohau téměř z wody ani wytáhnauti, a lodičky přeplněny gsau rybami. Awšak postupme w hš. Z rybářů Gallilegských stali se učennjci Kristowi, kterjž opustiwše wssecko šli za Kristem lidi lowit. A hle, čeho swět newiděl, čeho nedowedli ti newslawněgšj mudrcowé řimští a řečtj, dokázali prostičtj rybáci Gallilegštj: swět ge proná-

šlowal mukami a žalostí; oni wyháněni z měst a kragin, trápeni a mordowáni gsau od Židůw a po- hanůw, a hle hlas gegich rozessel se po wssch koncínách země, učenj gegich stalo se zákonem národůw, křjž, kterjž zwěstowali, učiněn gest chlaubau mudrcůw, o- krasau korun knjžat a králůw. Z nenjliž odtud patrné a zřegmé, že člověk, buď si on, kdo buď, s Bohem dokáže wssecko? S kdo z nás by se neuchopil žádaucj, drahé, tolikerým swědectwím nad wssecku pochybnost pogistténě prawdy této!? Ano, D. D., radugeme se — wědauce, že s Bohem dokážeme wssecko. Než, marná radost, marné plesánj, nestanau-li se swaté prawdy, o kterjchž w dnešním swatém ewangelium a celým tímto rozgjmáním gistoty se nám dostává, základem nasseho gednánj. Pokladowé nic neprospěgi boháci, pakli zakopaw ge do země, gimi netěži, gich neužívá. Nuže! nebudme, D. D., nebudmež podobni takowému posetilci. Wědauce dokonale, na čem záleži zdar wsselikých pracj nassich, a nabywše gistoty o důležitých prawdách, gimiž řjdit se má člověk při wssem usilowánj, buď mež mauděj a řidme se — těžme gimi! »Bez Boha nic!« — »S Bohem wssecko!« — buď nassim heslem. Bohabognj předkowé nassi zůstawili nám příklad, — i my geg zůstawme potomkům. Důležitý gest před Bohem každn čin, každn krok náš, draháť té každá hodina, každé okamženj: nuže! netraťme času, nečinme krokůw zbytečných a marných. Bez Boha nezacjneymež ničehož, s Bohem konejme wssecko! Prvé než se obrátíš po práci, neb na odpočjnutj, wydáš na cestu nebo-li zábawu, opustíš dům aneb zasedneš za stolem swým, s Bohem se porad, Božjim slowem se zpraw, a milostj, požehnánj Geho hled se ugistit. A slowu Páně, rozestřey sítě k lowenj, k slowu Páně beř se do pracj a zaměštnánj swých, slowem Páně se řid, pokud gest krwe w žilách twých, žiwota w srdci a sily w rukau twých: — »s Bohem konage díla swá, seznáš, že mocen gest Bůh slabým člověkem prowěsti věci weliké a slawné, seznáš, že gakož učinil rybářům Gallilegským, udělj Hospodin tudjž i tobě zdar a požehnánj na zemi, radost a blahoslawenstwí w nebesjch. Amen.

Wěk náš a úloha Církwe.

(Pokračowání.)

Hlas o práwech lidi jednotlivých i národůw, jakož i usilowání o dobytí práv těchto, objevily se posléze důrazně a mohutně na konci minulého wěku. Francauzská rewoluce stala se wykonnau zwěstowatelkau jejich: swoboda, blahoslawenstwí mělo býti owocem úsili a oběti žádaných, korunau slibůw činěných národům. Časopisowé a sněmowny, tribuny a bojistě ozýwaly se tímto hlasem: Praudowé krwe tekli a wálky se wedly we jměnu

této swobody, žaláře naplněny jsau vězny a ulice měst Francauzských polité krví odprawencůw, stínaných guillotinau, aby potřeno bylo tyranstvo a lidé stali se účastníky praw i celé swobody swé. Nebudeme tuto připomínati, jak mnohý ohawník mezi hlasateli zásad swobody zhanobil sám na sobě všecky známky důstojnosti lidské. Nelzeť ale zatajiti, že uprostřed diwoké směsice této starých a nových žiwů jewi se před námi walný zástup mužůw znamenitých, nadšených neméně nenávistí k tyranům než láskau k swobodě, nadaných duchem síly a hrdinstwa, jakých newiděli wěkové předešlí. — Úsilování jejich byla weliká, — mnohé věci se provedly, — swoboda prohlášena, moc panovníkůw obmezena, — nic však méně země nestala se — rájem. I pokusimet se hlavní toho příčinu několika slowy aspoň nastíniti.

Duch bohaprázdné oswěty Francauzské, rozešel se více méně po vši západní Ewropě, prwé než byla vypukla rewoluce, kteráž celým swětem otrásla, slibujíc swobodu zjednati národům. Rownost a bratrstwo všech lidí wyřčeno jest *wšeliké staré* zásady a náhledy se měly okamžením padnauti; oswobození ode všech nátiskůw a břemen, ztroskotání všech okowůw, zotwírání žalářůw, blahoslawenství na zemi bylo slibowáno lidem i národům. Než u kolébky nowé této swobody nestála prawá její matka; — wiru Kristowu wyhnali ze srdcí, přede všim francauzského panstwa i lidu dotčení mudráci — a bez wiry této, ježto, pokud chceme, aby blaze bylo na zemi, má proniknauti a musí poswětiti všecky poměry naše, nezdá se nám, že by swoboda opravdowa ostati mohla na swětě. Wíra tato byla však zlehčená ztracená: swoboda dobytá nemohla tedy státi se tím, čím býti mohla i měla. Než, nechat mluví věci místo nás. Diwoký praud dotčené rowoluce rozkotal mnohonásobné stwůry soběckosti lidské. Nešťastná práwa, kteráž činila ělowěka: — „obraz Boží!“ — polowiěním otrokem lidským, padla; roboty, desátky, útisky panské pominuly, všelike výsady čili privilegia zrušeny jsau. We Francauzích weřejné sněmy a saudy měly wyjiti wstříc dřewním libowolným zákonodárcům a saudeům. Než, co na plat? — Wšeliká tato i mnohá jiná dobrá ustanowení nepřinesla lidu tolik blahoslawenství, jakož se bylo připowíдало. Pismo zajisté a zákon, i byť byly sebe lepší, samy sebau swěta nikoli nespasi: blaženost lidská jest plodem sprawedliwosti a lásky — a této sprawedlnosti pramenem, této lásky matkau jest wíra Kristowa. Než, wiry té jak praweno, nebylo we srdcích ni saudeůw a zákonodárcůw, ani občanstwa. Mudráci Francauzští přezděli ji ohawníci, vydali na ni kletbu, prohlásili ji za stwůru ohawnau powěr a klamu,

za hlavní půwod všeho zlého na swětě. — Oniť rozeslali na vše strany hlasatelé těchto swých zásad, zakládali spolky, wydávali knihy všeho druhu, neštíteli se klamůw a lži, aby jen i s kořenem zahladili tuto wiru. A že se jim bohužel mnoho powedlo, komuž bych to připomínal? Wypisující staw Církwe katolické we Francauzích, napowěděli jsme kratičce, jaké owoce wydalo usilování dotčených mudrcůw. Sladký, uhlažený jazyk, jejich důwtipy a ústěpy, nadutá sice spolu však mēlká, powrchní učenost, zábawy, rozkoše a blahé časy, které slibowali, plzké mrawy, ku kterým sami i spisy i příkladem podněcowali, přiwedli poznenáhla nejprwé měšťáky k tomu, že po pánech i oni sobě tropili smích ze swatých prawd wiry Kristowy. Že i w té věci mudrcům pomáhala zkažená šlechta, že při tom nezůstali ani kněží wesměs bez winy, tajiti nesmíme. Následky toho všeho známé. Swoboda, rownost, bratrstwo, tyto zlaté, drahé věci, ohlašowaly se owšem swětu — ale místo nich panowaly we Francauzích prostopašnosti a neřesti jakých swět w té hojnosti dáwno newiděl. Mnohým se zastesklo při takowé swobodě žiwu býti. Boj a záhubu hradům a zámkům; mír, pokoj, blahoslawenství ohlášily se chatrčím a salašim: zámky se sice popálily, ale míru nebylo proto w chatrčích. Prostopašná šlechta rozehnána jest po swětě: ti však, ježto ji byli rozehnali, nejmenowali se sice barony, hrabaty, knížaty, mluwili mnoho o rownosti a swobodě všeho lidu, — sami ale sháněli se po předních místech, a po mrtwolách hnali se ku wládě. Laupeže, vraždy, boj na žiwot i na smrt, úklady jedněch proti druhým poškrwnily prwní doby powstale w Ewropě swobody občanské. —

Awšak nesmíme šřiti slow o známé věci. Duch bohaprázdné maudrosti této, jakož praweno, rozlil se více méně po vši Ewropě na západě. W Němcích připrawil rozpadlý protestantismus praudu tomuto řečiště. Celé hejno spisowatelůw, učených i neučených, dalo se do honu za Francauzy, potupiti wiru Kristowu všelikými, tajnými i zjewnými obyčejí usilující. Jako we Francauzích powstaly tudíž i w Němcích spolky téhož směru proti wíře křesťanské. Kněžstwo nebylo bohužel připraweno na takowé boje, a protož také na mnoze potřeno jest. Símě newěry a nemrawnosti klčilo, duch zjewně nenávistí proti prawdě Kristowě zmáhal se na všech stranách. Neštoť to sice u Němců hned na počátku tak rychle jako we Francauzích; w čem však kyli se opozďowali otcowé, pospíšili sobě synowé jejich. Nynější knihy, nýbrž i jiná usilování w Němcích jsau toho důkazem, a půlnoční obzlaště koněiny, pruské a saské země opanowane jsau duchem úplného odpa-

dlictwi od Krista. A praud tento nestoji, nýbrž rozlěwá se každým dnem dále. On wnikl do Šwýcarských hor — dostal se do zemi Rakauských a z části i do Wlach. Národowé Slowanšti až posud nejméně jsau zachwácení tímto duchem: (co jest u nás porušeného, cizotau jest;) — u nás na mnoze jen panstwo, odchowané duchem francauzských a německých mudrců a lidé, kterýmž němčina zawoněla, poblaudili na křiwe a záhubné ony scestnosti; jádro naše ale posud jest zdrowé, w zbožném srdci slowanských národůw hluboko zakoreněná jest po dnes oddanosst a láska ku Kristu a prawdě Jeho. —

Že však duch newěry, čili raději nenáwisti čelici proti křesťanstwi, tak se rozšířil, nezůstalo jak jsme již prawili, nikoli bez žalostných pro swobodu následkůw. Swoboda občanská stala se odpolowice pláni. *Stará* prawda, osvědčená již sw. Pawlem, ukázala se býti *wěčnou* prawdou. Národowé odwrátivše a odvracujíce se od Krista, marni učinění jsau w myšleních swých, a zatímno jest nemaudré srdce jejich. Prawice se býti maudrymi, blázni učinění jsau. I vydal je Bůh w žádosti srdce jejich, vydal je w nečistotu, aby zhanobili těla swá na sobě samých. Že změnili prawdu Boží w lež, a ctili i slaužili stwoření raději, nežli Stwořiteli, kterýž jest požehnaný na věky, vydal je Bůh w žádosti ohavné, vydal je Bůh w přewrácený smyl, aby činili věci, kteréž nesluší. — Wšecky neřešti, o kterých mluví sw. Pawel w listu k Římanům, pozdwihly hlav swých nabyly moci weliké, a ráj, kterýž slibowali hlasatelowé Francauzské swobody, že wzejde co newidět, newzešel posud na zemi.

(Pokračování budaucně.)

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

(Pokračování.)

Zatím co byla dobrá dcera w blaženém manželstwi za přestálé w domě otcowském nátišty poněkud odměnný nalezla: horšilo se to u nás každým dnem. Starý pán stal se dokonalým lakomcem. Gest tomu asi osm let, co se wyštěhowal z dosawádního pěkného bytu swého, a zde w chudičkém tomto domku se usadil. On to učinil, poněwadž prý by we městě byl musil na mížinu přigiti. Rozprodaw náradj, neponechal sobě ničehož leč tyto dwa a gestě některé jiné obrazy w druhém pokogjku. Musim totiž podotknauti, že pán na pěkných obrazech welice sobě zařládal, ačkoliw mu byly peníze nade wšecčo. —

Ubntowawšse se w tomto domku mezi chudinau žiwí gsme hůř než žebrači. Pán utrhuje sobě — i nám; on bēduge, kolikrátěkoli má na něco haljř wydati,

wšecčo gest mu přiliš drahé, čím dál tím wjce se děšj, aby se nestal žebřákem.

Gedínká radost geho záležela w tom, že přepočítával své dukáty. Gá se lekala ustawičnē o žiwot geho, i bogim se posud, aby některý zlošyn se nedowědel o welikém bohatstwi geho, a geg násilně nezbowil peněz i žiwota.

Co se mne tkne, sama diwim se sobě, že gsēm w té službě wydržela. Než byla bych již dávno nesišťastný tento dům opustila: ale mne wázal slib. Gá gsēm totiž nebožce panj, když ubohá již se smrti zápasila, učinila přjpowěd, že pána do smrti neopustim, a mjesto matky bđiti budu nad osiřalau deerrusskau gegj. S pomocj Boží dostála gsēm slowu. Teď bez pochyby wyswobodj mne Bůh sám z tohoto polowičního žaláře. Pán těžce stūně — a gáf se mi zdá, bude to poslednj nemoc geho. Co mi wšak na srdci leží, gest, aby se nesišťastný tento pán smjřil s Pánem Bohem — aby se naklonil k dobré dceři své. Gá činila, seč byla slabá žila má: nic wšak méně — nic gsēm neprosněla. Raděgi se ale, že Wassnostem se podařj, obměkčiti kamenné to srdce, a duffi žjřkati Bohu.

Za mladých let býwal pán nábožný, a wěrně zachowáwal powinnosti své, gáf sluffj na dobrého katoljka. Než gáf se mi zdá, šferedná lakomost udušila w srdci geho již i poslednj gisfru býwalé wjry a nábožnosti. Za poslednjch časůw gsēm se mu o Bohu již ani zmjnití nesiěla. Že ge smrt za dveřmi, to mu ani nenapadne. Budete s njm tedy owšem mjeti tuhau práci, daufám ale w Boha, že nebude ztracená.

A teď mi račte duchownj otče prominauti, že gsēm wás tak dlawho mēřkala wyprawowánjm. Zdálo se to býti potřebné, abyšte ráčil wěděti, gáf s pánem začjti. Gá se podjwám, zdali již nespj.

Z žůstal gsēm sám, a bylo mi w hod, že mi lzelo několk minut k nastawagiejmu djlu se připrawowati. Že sám nic neswedu, dobře gsēm wědel, a tudjž tím šrečnēgi wžýwal gsēm Boha. Trwaloš to asi 10 minut než dobrá starostliwá onano služka od pána se wrátila. »Teď račte prosim giti se mnau,« prawila ke mně, a před samými téměř dveřmi onoho pokogjka, we kterémž ležel nemocný, zasseptala: »Gá neřekla pánowi, že ráčjte býti kněz; račtež se tedy prosim sám gemu předstawiti.«

Z wstaujim do komnaty. Býlať to malá, chudobná swětnička. Náradj nebylo, leč bez kterého se nelze obegiti. Na stěnach wiselo wšak několk obrazůw obzřáštnej ceny a krásy, wětšim djlem utovery neyčelněgšjch mistrůw italských. Bezděky padl mi do očí obraz »Rodičky Boží s Ježíškem« od slawného maljře Maratti. Gako bleř progela mi krása tohoto obrazu i srdce i kosti — nebeská láska panenřké rodičky, ponořené celau duffi w pohledu na božřkého Synáčka, genžto útlé ručinky své spjnal k

wětnému Otci swému, obgewila se mi w newjdané, netuffené welebnosti, krásě a sláwě.

Stamženjm přeletěl zrak po malém tomto pozkrožku. Z přiblížim se k loži, na kterémž ležel ubohý, churavý na smrt mamonář. Neschastnjš, gsa giž gen kost a kůže, wypadal jako smrt. Děi hluboko zapadlé nebyloby hrubě ani widěti, kdyby ge na mne nebyl obrátil. Gá dobře znamenal, že w hrozném pohledu, kterýmž by mne rád byl prohlédl od hlavy do paty, leží otázka: Kdo gš, co chceš, nač gš sem přišel? Nesměl gsem geg dluho nechati w negistotě.

»Gá se osmělil pane, djm k němu, nawstjwiti wás. Doslýchám, že ráčíte býti nemocen.«

»To gste mohl zůstati doma,« skočil mi do řeči. »Gá za to měl, že máte se mnau negaké pogednánj — zatjm ale znamenám, že wás ke mně poslala žena, kteráž býwala mau dcerau; tisc hromů do nj! — onať nenj giž mým dítětem — mohl by gste giti, odkud gste přišel!«

»Pane! wy ráčíte býti na omyslu, djm na to, — gá neznám, gá newiděl nikdy wassi dceru; že gsem přišel Wás nawstjwiti, dēge se gen Wám k wůli, a daufám, že tomu sám budete powděčen.«

»Co to prawjíte? — wece nemocný. Přinášjíte mi snad peníze? Sem s nimi. Penjze gsau má gediná radost.«

»Přigde na to pane. Ujžwá-li člowěk peněz, gaf welj Bůh, budauť mu zagisté netoliko pokud žiw gest, nýbrž i po smrti, k nemalému prospěchu. Wy pane gste sice bohátem — nic wšak méně musjm Wám říci, že gste nemocen — nemoc Wasse že gest nebezpečná, že můžete snadno umřjti, a že byste měl jako katoljš náležjti na to pomnjti, abyšte se s Pánem Bohem smjřil, prwé než wás powolá ze swěta.«

»Co to prawjíte? Wám se zdá pane, že mi to říci musjíte? Dēfugi wám za wassi starost, pěti, lásku,« wece ústěpacně ubohý lichwár. »Wjm dobře že mohu umřjti. Wy wšak negste snad prorokem? Člowěk neumře hned, gaf se roznemůže. Gá stonal giž častěgi — neumřel gsem ale posud gaf widjti ani gednau. A proč bych měl umřjti teď? Wězte pane, gá nechci umřjti.« — Nebožák sebral wšecku sílu, posadil se na loži — opřel se rukama, wztýčil hlavu, opřel na mne zrak a osopil se na mne: »Gá nechci umřjti! prawil — rozuměl gste? — Ale kdo gste pane? Kdo wás poslal, abyšte mluwil se mnau o smrti? — Klam:tě to a lež; gá negsem na smrt.«

Žed nesměl gsem neodpowědjti mu na otázku. Z djm gemu kdo gsem, a gmenugi kostel, při kterém slaužjm.

Churawec začal zřinalé pyšky, a mrstiw po mně okem, wážně a důrazně wece: Už mi wás bude třeba, wjm kam poslati. Prozatjm dente mi swatý pokog a netrapte mne dēle. Tady gsau dwěre. Dobrau noc.«

Že se mi hned z počátku tak powede, předzwojal gsem, proto wšak neopustila mne naděge. Z pozdwižnu oči i srdce k nebesům, wzhwage wraucjm pozdechcem Pána o pomoc, o milost, o slitowánj nad tauto neschastnau dussj. Zrakj, utkwěly bezděky na milostné twáři Rodičky Boží. Králowno nebeska! župěl gsem, přimluw se za poblaudilého, zaslepeného tohoto starce.

Modlitba má nebyla na darmo. Starého churawce owšem to neusslo, že se s rozčilenau, pohnutau dussj djwám na obraz, a to mu bylo w hod.

»Nenj-li prawda, krásný:tě to obraz?!« wece ke mně lahodněgšjm poněkud hlasem. »Nedám ho tak snadno ani za hodnau hromádku dukátů.«

»Owšem překrásný gestit to obraz a malém bych wám ho pane záwiděl,« djm mu, welice tomu powděčen gsa, že s njm pod dobrau zámjnkau trochu dēle budu moci rozmlauwati.

Z dali gsme se do řeči o rozličných školách maljšských. Starý pán znal se w té věci wýborně, a byl tomu nemalo powděčen, že shledal tudjž i we mně milownjka pěkných uměnj.

Tauto rozmluwau ziskal gsem sobě u něho trochu důwěry, a to byl pro mne weliký žišk. Abych nabytel wýhody té i hned užil k účelu swému, nezdálo se mi rádno. Z strogjm se posléze k odchodu, oswědčiw mu, kterať mi to mylo, že gsem se s njm seznámil, a wgewiw swé přánj, abych krásné a wzácné obrazy geho mohl sobě za dne prohlédnauti.

»Gaf se wám libj,« prawil mi na to stařec, »přigďte zgitra. Za dne se wám zagisté mnohem wjce zalibj.«
(Pokračowánj budaucně.)

Missie Japanská.

Kwěty a owoce wiry swaté w Japanu.

Když gsme začátek i přednj pokroky misšie Japanské přehledli: dobré zagisté a milé bude, abychom i kwět a owoce ohledali, gakež wjra swatá tam byla zplodila. Mjsto slow některé toho příkladny předlozjme.

1. Misšionář P. Almeida pisse w listu swém od 1. řigna 1561 o horliwosti nowowěřecjch Japanšských takto:

»Pohlédnemeli na cirkew Burženskau, geť ona na počet w Japanu newšlňněgšj; a gakož staršj křestané s milostí Boží w ctnostech wždy wjce prosjwagi, tak nowých každodenně přibýwá. Wázeň Boží, kteráž gest při nich, slowy wypsati nelze. Toliko něčeho podotknu, z čehož by gste na ostatek saudití mohli.

Kazdého dne, i w zimě když se chumelj, chrám býwá naplněný, a málokdny se otwjrá, aby giž mnozi u dwěrj nečekali. Gest-li wětšj swátek, shrne se gich tolik, že před chrámem přjstřessj z klesti chwatem se

upraviti musj, aby se wyhowělo tomu množstwj. Někteřj wždy o slawnostech neyblazeněgšj Panny, ginj každyh čtrnácte dnj, ginj dofonce každy týden k zprávě Boží přístupugi. Zlášť ale o 40 dennjm postě nábožnost Burženšjch obzlášť se gewj. W prawdě, pohled to radostný! Láska k wjře swaté a pobožnost na této osadě křesťanské rok od roku wzrůstá; a takowáto horliwost u wěcech duchownjch owšem patrnyh gest důkazem, kterať se láska k Pánu Bohu w srdecch gegich ugjmá.

Bliž chrámu nasseho aš dwanácte rodin bydlj, gegichž dítka, i malické, každodenně gať se k pozdrawenj angelskému zazwonj, ku křjži, nedaleko postawenému, se sběhnau, a tu na hodinu se modlj, na pauhé to powolenj nábožnyh rodičů swých. Dítka wo zbožnosti rodičů s welikau horliwostj pokračugj. Mezi nimi zlášťte gedem třináctiletý chlapec wyniká, gemuž začastě slze z očí se ronj, když při stole o utrpenj Páně wyprawowati počne.

O chlapeci tomto Japanškém misšionář P. Fernandez odtamtud pišfe:

2. Na den na nebe wzetj Panny Marie škoro wšickni křesťané Burženstj wečeři Páně přigali, a mezi nimi i chlapec 13letý, gménem Augustin. Wo dlahý čas byl on wraucně na to nálezal, aby též k stolu Páně směl přistaupiti. Přikázáno mu ale, aby o předústogném tomto tagemstwj dřjwe bedliwě rozzjmal. Načěž začal on o přewelebném, wšechen rozum lidský přesahugjcjm tagemstwj tom tak důwtipně a bystře se dotazowati, že ani učenec coš hlubšjho a maudřegšjho nemohl by předněsti. W den swatého přigjmánj, dřjwe než přistaupil, hogně slzy radosti wyléwal, tak že by byl sebe twrdšjim srdcem musel pohnauti. Před přigjmánjm přewatého pokrmu ruce k nebi spjnage, hlasitě gal se welebiti neskončenau dobrotu a slitowanj Boží, kterěž geg beze wšj geho zásluhy žiwotem obdariti, křwj Jezjše Krista wykaupiti a posléže od ohawného modlářstwj k poznánj a welebenj prawého Boha powolati ráčilo. Kterěžto welebenj s takowau srdečnau wraucjstj progewowal, že se žádný z mnohých tu přjtomných od slzi zdržeti s to nebyl.

Chlapec tento teď sobě někteřá nasse kázanj sepisuge, kteraž nazpamět se naučiti a lidu přednášfeti chce. Gest nassim kostelnjkem a i gině sluzbny k počtě Boží zastává s takowau bedliwostj a tak skussně, gakoby giž dospělý muž byl. Poraučegtež geg Pánu Bohu na modlitbách swých; neboť setrwá-li a bude-li stálý, časem swým u rozššřowanj swaté wjry křesťanské w Japanu zagistě welmi mnoho prospěge!

3. P. Ludwik Almeida. r. 1562 misšj w Japanu wykonáwage, tázal se gednoho dne nowě obráceného Japaňana z okolj města Kargorimy: »Co bys učinil, kdyby král řekl tobě: Spusti se křesťanstwj, proto že můg poddaný gš!« Odpowědel: »J hned

řekl bych: Pane! chceš-li, abych upřjmně a bez přetwárky byl tobě oddaný? Chceš-li, abych gměnj twé wěrně zprawowal? Chceš-li, abych pokorný, podrobený byl? Chceš-li, abych i křiwdu trpěliwě snesl? Chceš-li dofonce, abych ku každému dobrotiwý a auťtrpný byl? Chceš-li wšfe toto, tedy mi rozkaž, abych křesťanem byl; neboť tyto wšfečny ctnosti gediné křesťanstwj do sebe má.«

4. W Japanškém městě, Dzak a nazwaném, poňhan otrokyni kaupil, djwku křesťanskau aš 18.letau. Tau chtěl na zkázu počestnosti gegj tropiti lidwu neyšfereďněgšj a neyzlořečeněgšj. J daltě gi přestklowstně odjiti a drahými klenoty ozdobiti, aby lidem na odiw byla. D gakt lkala ona nad wystrogenjm tjmto! — Dobře znagje, že nižádný šfat pannu ozdobněgi neodjwá, gakó stud a kážen, a že gest čistota neydražšjim klenotem gegjm. Mohlať stydliwá tato dusse z přjpraw takowých lehko poznati, čeho gest se gi báti. Plna aužkosti, s báznj a třesenjm, aš co holubice, když spatruge drawce, čekala, co giž w brzce gi přigiti mělo. K Bohu se utjlagje w té aužkosti swé, o pomoc a přispěnj prosila, aby s hůry byla gi posila dána. J uzawřela pewně u sebe, že umře raděgi, než — aby hřešiti měla. Co wlcj hltawj na beránka newinného, přichwátili skutečně lidé zlj. Gedinká zbraň djwky počestné byly slabé ruce a zubny. J srdnatě bila i kausala wůkol sebe, až se oprostiwšj, zahнала zpustklowce. Z toho pán gegj krutým hněwem se rozpálilw reknj tuto, čistotu swau hágjcj, nelidsky ubil, a meč wytašilw, hrozil, že gi hlavu roztržjšj, pakli též i zentra bude se protiwowaiti rozkazu geho. Djwka wšak odpowědela bez lekánj: »Gá křesťanka gsem, a raděgi smrt podstaupjm, než abych tak ohawně hřešiti měla!« A když pak i druhého dne giná nebyla, zase pán gegj wytašil meč. J wrhšj se na kolena, šfigi naklonila, a wolagjc: »Můg Jezjši! přigala ránu smrtnau.« (Pokračowánj budaucně)

Církewní zpráwy.

Z Widně. Nedáwno powstalá we Widni *jednota katolická* pro wiru, swobodu a mrawni ušlechtilost (podalit jsme o ni zprawu w č. 29. Blahowěsta), počne již wydáwati nowý časopis k záměru swému. Slowútný kazatel Wideňský, krajan náš, Dr. Emanuel Veith, * obrán jest za redaktora, časopisu pak dán jest názew: *Konkordia čili swornost*. Bůh dej zdaru!

Z Rakaus. Jsau lidé na swětě, kteříž ničelož wíce si nepřejí, než aby mohli na wěky všemu swětě

* Dr. Emanuel Veith, jest Čech z rodičů Israelských. W dospělém wěku, teprwa poznaw dokonale sw. wiru naši, dal se pokřtiti a stal se neposledním hlasatelem slowa Kristowa. Obýčejně wytykáwá se Židům, dawšim se na wiru křesťanskau, že to čini pro zisk wezdejš. Awšak Veith to proto neucinił, jej wedla prawda a láska ku prawdě. Jsa we Widni doktorem w lékařstwj a slawným spisowatelem, nýbrž i professorem wšeho se oděkl — aby jako řeholník — jako kněz mohl cele slaužiti Kristu. Co slowem, co spisy swými Kristu již duši získal, zapsáno jest w knize žiwota.

poraučeti; — ano, ubožáčkové rádi by poraučeli samému Pánu Bohu — kdyby je chtěl poslaucht. Tito chudáci tak tomu za staré vlády přivykli, že se jim ani nyní nechce odříci se zlého návyku. Mámeť toho pěkný příklad na pánu krajském sw. Hypolitském we čtvrti nad Widentským lesem w Rakausích. Tento pán vydal obyvatelům onoho kraje rozkaz, stranu slavnosti na uwtání jeho milosti Cisaře našeho, z Insbruku do Wídně nawrátiti se majícího. W dotčeném rozkazu welí p. krajský kněžstwu: »*Welebné duchowenstwo očekdwejš we slawném ornatě s nejswětějš swátosti w rukau, swého mocnáře. Co by tomu asi řekl náš dobrý, otcowský, zbožný cisař Ferdinand; kdyby na cestě tak jej witali? W loni stalo se, že jeda we Wídni ulici, měl potkati se s knězem, beraucím se s Pánem Bohem k nemocnému. Náš drabý cisař znamenaje to, kázal zastawiti, wystaupil z kočáru, poklekl na ulici, aby se weřejně pokoril před všemohaucím Pánem pánůw, a králem králůw. Tento pobožný panowník diwně zajisté by se poděkowal p. krajskému, kterýž mu takowau sláwu, ponizuje Boha pod cisaře, učitíni zamýšlel. — Nez, duchowenstwo Swato-Hypolitského biskupstwí dobře wi, co by mělo činiti, a bohda, jak sluší na wěrné syny Cirkwe a na prawé občany, uwtá s radosti, s plésáním otcowského mocnáře swého — třebas by se nezachowalo na wlas podle rozkazu p. krajského. — Ostatně dobře by wěru bylo, aby se lidé nepletli do wěci, kterým nerozumějí — a obzlastě páni úředníci trochu si protřeli oči, prwé než po starém zwyku swém budau chtít rozkazowati a poraučeti we wěcech cirkewních. Staré otroctwí, Bohu budtež z toho díky! pominulo, — kde nepadlo, padnauti musí, — a Cirkew, choť Kristowa, není k tomu na swětě, aby snad byla jistých pánůw otrokyní.*

Z Němec. Množstwí katolických jednot a bratrstwí roste w Němcích každěkým dnem. Tak powstal minulý mēsie i w prusském městě pomořském, Gdanskú podobný spolek pod názvem Piowa jednot, i wytknul si za obzlaštñ účel, usilowati o neodwislost Cirkwe od státu, úplnau swobodu w náboženstwí; swobodné slowo, tisk a petice jsau prostředky, kterýchž užíwati ustanowil. — Wšude hýbá se žiwot — všude poznawají, čeho třeba: dlaho-li u nás budeme dřimati, budeme spáti? Bratři Čechowé, Morawané, Slowáci! jest wěru čas, abychom powstali ze sna, abychom ruce sōbě wespolek podali k swatě jednotě. Neprátelé walí se proti nám w zástupech; rozptýlení na různu neodoláme jim. Sjednotmež tedy wšecky síly swé, pokud čas jest.

Z Říma. Swatý Otec *Pius IX.* dal nedáwno nám Slowanům nowý důkaz lásky swé, kterauž pečuje o blaho národu našeho. Jest tomu wíce jak 10 rokůw, co se několik wytečných Polákůw wyhnancůw na tom usneslo, že se dají na kněžstwí a sestaupí w towaryšstwo, aby pak w duchowním ohledu slaužití mohli nejprwé bratřím wyhnancům a později působili též na wlast swau. Hrabě *Alexander Jelowicki*, doktorowé práv *Hube* a *Krajewski* a několik jiných dokonalých Polákůw oddali se k tomuto záměru. Nabýwše důkladného wzděláni w bohoslawí, ubytowali se w jednom domě u Paříže, a poswěceni bywše na kněžstwí, počali konati duchowní práce swé mezi bratry. Roku 1843 obrátili jsau se wyteční tito Poláci k papeži, žádajíce jej, aby sbor jich řádně račil potwrditi. Papež Řehoř XVI., ułožil jim čekati ještě 5 let, a

tudíž ujistiti se o powołání swém. Čas tento pominul, a sw. Otec *Pius IX.*, potwrdi w sbor tento pod názvem *Resurekcionistů*, darowal jim w Římě kaplici sw. *Stanislawu* i učinil wrečnim jich kněze *Jana Hube*. — Bohdež by nowý tento řád blaze působil na obnowení a úplné zmrtwých wstání swé wlasti!

Z Hollandu. Násilím téměř a ohawnými klewetami nepřatel, jakoby zbaureni w lidu byl způsobil, musil biskup *Laurent* z biskupstwí swého w Luxemburku ustaupiti. Jak wěrně se w té wěci katolíci Luxenburští k biskupu swém zachowali, w 31. čísle powědino jest. — Nyní můžeme připojiti k dotčené zprávě tu nowinu, že přísné wyšetřowání skončeno a tudíž swědectwí neomylné na jewě jest, že biskup na prosto newinen jest. — Katolíci Luxenburští žádali již krále swého, aby i horliwého biskupa nazpět jim powołal, a řádné biskupstwí zřiditi račil.

Z Irska. W Dublině slawili horliwí Irčané w měsici Maji památku žalostného úmrtí nesmrtelného *O'Connella*. Při této příležitosti všickni biskupowé a kněží Irští na tom se usnesli, že učiní k občanům Římským přepis, dāwajíce na jewo, kterak těžce nesau počínání neslechetných lidí, sápagících se na sw. Otce. Připomenuwše w dotčeném tomto přepisu, jakau slāwau welebil papeže lid Římský i wšecken swět, dokládají: »Jestli pak to možné, aby pocta, činěná milowanému panowníku Římskému a wůbec weleбенému náčelníku křesťanstwa, w potupu se obrátila? Možno-li, aby slawný ten papež, kterýž dāje nejprwé znamení k opravám spasitelným, jiné oswobodil, nyní již sám nebyl swobodným? Či snad zapomenuli Římané, že se jim dobrotau jeho dostalo práv občanských? Možno-li, aby nowých swobod w té míře zle užili, že by se swobody knížete swého směli dotknauti? Odstup to! — Bůh uchowej! to býti nemůže, nebyloť by to wděčností Římskau. Nelzeť pak sobě pro Řím, pro skwělau jeho budaucnost, pro mladau swobodu italskau, nýbrž i pro wěc swobody we všech krajinách nic hroznějšiho pomysliť, než jest násilné dotýkáni se práv papežowých. Wšecko křesťanstwo pozdwišlo by proti tomu hlasu, a nebesa nepožehnala by takowého počínání. Milujete-li tedy obywatelé Římští, milujete-li swobodu, nuže, wíry pewně se držte. Swoboda zwrhne i stane se rozpustilstwím, jak mile učiněno jest náboženstwím otrokyní aneb nemůže působili swobodně. Národ není již swobodným, jak mile stal se otrokem wášní swých, buď sám nešetří cizých práv aneb jich nechrání před násilníky. Ewropu probudil z dlahé dřimoty její papež Římský, onať otrásla s sebe okowy a wydala se na cestu prawé swobody, poswěcené a očistěné náboženstwím. Wizte! toť jest diwadlo důstojné angelůw i lidí. Takowá wěc může také spolehati na saucit všech lidí poctiwých, a my, ježto jsme bojem swým o swobodu proti čelní mocnosti w Ewropě nadšení swé pro swobodu dokázali, wěnujeme wám saucit swůj, pokud práwa Otce našeho, hlavy křesťanstwa při celosti zachowáte. Občané Římští! wy jste přední stráží zástupůw wěřících, wy jste náčelníky sawěřcůw waších po všem swětě i nadějeme se, že této slāwy swé nikoli nepoškrwníte aniž se stānete nehodnými wzneseného powołání swého. Powážte dobře, že wěc, ježto jest w rukau waších, není záležitosti samého toliko Říma nýbrž všech katolíků po všem swětě. —

BEAUFORT

Číslo 34.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravy, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u wydawatele na Dobytém trhu, č. 552, i ve všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c.k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissii
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Höglze
w Holomauci.

Na neděli V. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli V. po swatém Duchu. — Katolická Cirkew. — Mamónár. — Wěk náš a úloha Cirkwe. — Missie Japanská. — Cirkewní zpráwy.

Dne 16. čerwence.

Řeč na neděli V. po swatém Duchu.

Ewangeliium sw. Mat. V. 20—24.

Nemalým gestím nespěšným, ztráta statkůw, zdrawing a dobrého gmena. Widauce člověka, zbaweného těchto darůw Božích, nemůžeme zagistě na takového Joba neboli Lazara djwati se bez lítosti. Řež, D. D., známě gá poklad, proti němuž wšecky klenoty pozemské gsau genom gako stijn, znám gá žiwot, gakowéhož ani Adam w rági neokaušel, znám sláwu, kteréz se na swětě nic newyrowná: gá wjm o nebi, geho radosti a sláwě. A hle, D. D., komuž bych připomjnal, že pro toto nebe plné radosti a sláwy stworeni gsme? Kdo z nás po něm netauží? Kdo z nás nezaufal by nad nespěšným, kdyby měl zbawen býti tohoto dědictwí radosti a sláwy? Řež wěztež, B. M., že mnohý, gežto si žádal i daufal nebeské sláwy, newegde branau žiwota k blahoslawenstwí, leč se průwodnjm listem náležitě wykáže. A tážete se, gaky list, gaky wykaz by to měl býti? Powjm určité, powjm krátce, že gest gjm spravedlnost. Wšak nebhwa wše zlatem, co se trpyti: ne každý, koho swět pokládá za spravedliwého, gest gjm před twáří Boží; na saude Hospodinowu mnohý propadne, gežto měl se za wywolence. Neboť nedjli Spasitel w dnešnjm ewangeliium: »Nebude-li spravedlnost wasse hogněgšj než gest Fariseůw a zákonnjkw, newegdete do králowstwí Božího?« S bohdenž by se nás dotkla náležitě sw. slowa tato! Bohdenž by w nás roznjtíla horliwau péči o spravedl-

nost, kteráž by obstála před Pánem! Wšak nečkejme, B. M., až přigde sám Kristus, prohlížet tuto spravedlnost naši: prohlédněmež gi sami, učiněmež to záhy, pokud na to čas, pokud den gest. Řež tážete se bez pochyby: po čemž medle poznáme prawau onu spravedlnost, kteráž gest platna před Bohem? Poznáme gi snadno, podjwáme-li se

I) na kořen,

II) na korunu gegj.

Spravedliwým sljbená gest radost i sláwa nebeská, sljben gest žiwot wěčný w králowstwí Božím. Wšak nenj každý, kdož sám sobě nebo-li giným spravedliw býti se zdá, spravedliwým před obličejem Božím: spravedlnost Fariseůw a zákonnjkw zatratil Kristus. Pokud chceme, — a kdož by nechtěl? pokud žádáme, aby spravedlnost nasse hogněgšj byla než oněch Fariseůw a zákonnjkw, musjme na to žřetel obrátit, aby

I) kořenem gegj byla láska. Že tak býti musj, za to mám ručj slowo, ručj příklad Páně. Nenj mi gednati s nepowědomými zákona Kristowa; i komuž tedy bych směl připomjnat, co zná gž každé dítě křestanské, komu přiwoditi na mysl, co žádá Pán přede wšjm od wyznawačůw, od učeníků swých? »Nowé přikázanj dáwám wám,« oswědčil Spasitel, »abyšte milowali se wespolek.« (Jan XIII. 34.) Láska gest počátek a konec Geho wjru; na lásce této založen gest zákon i proroci, k tomu, aby lidé milowali Boha, milowali sebe směřugj a wedau wšecky rozkazy Geho. Nebudeme tedy šřřiti slow

o věci tak známé; nebudemeť rozebrati, co čteme v ewangelium, kdež wece Pán: »Milowati budeš Pana Boha svého z celého srdce svého a ze vsíj duše své a ze vsíj myslí své i ze vsíj moci své. Milowati budeš bližního svého, jako sebe samého.. Většíhoť přikázání jiného nad tato není;« (Mar. XII. 30 31) nebudemeť vykládati důrazná slova sv. Pawla, genž zřegně oswědčuje: »Bychť měl proroctwj a znal vssecka tagemstwj i wšelaké umění: a kdybych měl vssecku wjru, tak že bych horn přenášel, lásky pak neměl, nic ne-gsem. A bych rozdál na pokrmy chudých wesskeren statek swůg, a bych wydal tělo své, tak že bych hořel, lásky pak kdybych neměl, nic mi ne-pro-spi-wá. (1 Kor. XIII. 2. 3.). Plnost zákona gest zagisté milowání (Řjm. XIII. 10).« I kdo z nás, D. D., nechápe zřegný wýznam slow těchto? Komu bych geg musil wykládat? Ah bez obalu doswědčuje tu sám Bůh, že bez lásky není ctnosti, není spravedlnosti před twářj geho. Modli se, posť se, almužny dáwey, horli o wjru, kárey neřesti, pracug o zá-wod, wed si život střdmý, pořádný, buď si w ge-dnání swem sama pokora i přiwětivost: pokud ne-bude láska kořenem, půwodem gednání twého, wse-wědaucj znatel srdce i lewí, ó zhrozíž se té prawdy! — nedá ti přednosti před Farisej a zákonníky. A wssak deyme tomu, žeby Pán slowem swým o té prawdě nic náš byl neugistil: ručil by nám giž

2) příklad Geho, že musí býti láska kořenem vsíj spravedlnosti našj. Nebo pohlédněmež na Pána a Spasitele svého: což medlé wine se jako zlaté pásmo wesskerým životem Geho? Nemohn říci gi-náče leč že gest to láska. Dn se odřekl sláwy, kterauž měl u Dce: a což gjm hnulo, že se s nebe na tu bjdnu zemi sštaupil? Bylať to láska. Dn zwolil chudobu, wydal se w sauzenj, podrobil se protiwnstwjm od mladosti: a což medle Geg k tomu wedlo, ne-li láska? Dn chodil, učil, hledal, což bylo zahynulo; i táži se, co bylo podnětem ustawi-tých geho usilowání neni-li láska? Dn žil, dobře činil newděčnjšm, modlil se za protiwníky, umřel za své wrahy: a tážete se, co Geg pohnulo ke wssem těmto skutkům, k oběti života, k bolestné muce kříže? Ah bylať ta láska. Ano, D. D., láska byla duchem a kořenem wssého, cožkoli činil a trpěl Spasitel náš; z lásky k nám posvětil Kristus i gesle Betlemské i kříž na hoře Kalwarii; každý krok, gegž učinil, každé slowo, kteréž promluwil, byly wýgemem, ohlasem neškonalé, nepogaté, newyslowné této lásky. Ale nač to připomínám? Kdo z nás djwage se na život Páně, nemusi zwolati se sw. Janem: »Bůh gest láska!« (1. Jan. III. 8). A hle, D. D., wjte-li, gatý gest úkol náš? Renj-liž powědomo, každěmn z nás, že k tomu powolání gsme, abychom dokonalj byli jakož gest otec nebeský; (Mat. V. 48.)?

abychom byli následowníky Kristowými (Řjm. VIII. 29. Esez V. 1.)? D, B. M., nechybne gest slowo Páně, kteréž dj: »Chce-li kdo za mnau přigiti, — následug mne, (Mat. XVI. 24.) zákonem gest wýrok sw. Ducha, »Kristus zagisté příklad dal wám, abyste následowali slépěgi Geho.« (Petr II. 21.): kterať bychom se tedy směli hlášti k Bohu, nesetřice slépěgi, nerjďice se příkladem Geho, — gsauce bez lásky? D, D., bez lásky nikdo ku Kristu se neblíž, ku Kristu se nehlaš. Kdoš pohrdl slowem, kdožkoli pohrdáš živým příkladem Pána svého, kdo nemá na mysli, nač se djwá, čeho hledá ppytatel srdce, kdo mnjš, že ossiditi dowedeš oko wssewědaucjho zwitřnjmi skutky, planau, lichau ctnostj, komu se zdá, že sám gsau bez lásky, ulowjš lásku Boží: ach, nešťastný zaslepenče, proti sobě oči, ať poznáš, co gš — ať uzříš, že negš křesťanem, ale kletba Fariseum a zákonníkům přitřnuta, že bude twým dědictwjm. Aby hogněgš byla sprawedlnost twoge nad sprawedlnost Farisegskau, aby berným penžem, platným listem průwodnjm byla w branách nebeských, láska musí býti kořenem, půwodem, pramenem, matkau gegj. Wssak znagice kořen, wizme gatká gest fortuna, gatké owoce gegj. Powjm to krátce. Měli bohumilau býti sprawedlnost nasse, musí:

II. fortunau, owocem gegjm býti skutkowé blahoděgnj. Gá djm, že býti musegj: a tiz důwodomé, co na hoře: slowo i příklad Páně wydawagi swědectwí o prawdě slow mých. Neboť nahledněmež

1) do píssem swatých, i zdaž nedokládá tu sám Spasitel. »Wy přátelé moji gsťe, učinjteli, co gá přikazugi wám.« (Jan XV. 14.) neboť: »ne posluhači zákona gsau sprawedliwi u Boha, ale činitelé zákona sprawedliwi učiněni budau.« (Řjm. II. 13). A což medlé přikazuje Pán. aby činili učennjci Geho? Nasycug lačného napágeg žizniwého, odjweg nahého, nawštětug nemocného a zagatého, potěchau buď strá-penému, pomocnjkem každému; zrakem buď slepému, podporau chomému, ochrancem křiwdu trpějmu; pracug rukama swýma, aby měl z čeho udeliti potřebným; střdmostí sobě hled, aby nemusil winau twogj trpěti bratr a bližnj; swětlo své swět wssedhněm lidem, dobře činiti každému neustáwey, dobrořeč zlořečejm, dobrým za zlé odpáceg se protiwníkům, hněwu, zlosti, pomstě nedáwey mřsta, bjdnu a nauzi odwracug, zár-mutek a strasti zaháněg, život oslazug, smrt ulehčug, rág ššepowati hled na zemi a k nebesům na cestu powzbuzug, wed a posilug na cestě této bratry, kwe své nesetřiti, statky, zdrowj, život obětug pro spasenj swých bratřj a mých wykaupencůw: hle toť a těmto podobné gsau rozkazy Páně. A poraučjli Kristus samé toliko takowé skutky, kdo z nás by pak směl se nazýwati přjtelem, učenníkem Geho, kdyby nečinil co žádá, co welj nebeský geho Pán? Ah Kristus za důkaz lásky pokládá wěrné ostržhání přikázání Božjch:

Kterak by směl se tedy člověk honositi láskou, směl kogniti se nadějí, že nebude připočten k Fariseům, nenj-li spravedlnost jeho zgewna usflichtilau korunau, bohumilým owocem skutkůw blahoděgných? D nifdy, D. D., a nifterak. Člověk takowý horšji gest nad Farisey: kterak by geg tedy mohl uznati za následownjka swého Kristu? Ano, B. M., korunau dobrých skutkůw stkwjti se musí spravedlnost nasse — ač chceme-li wegiti do králowstwj nebeského za Kristem. Aneb nepřipomíná-liž nám to netoliko slovo ale

2) i příklad Páně? Nemám času, nenj tu místa, abych zbytečně sfjřil slow o věci powědomé, o věci žegmé. Na život Krista Ježíše se podjwem a pak můžes-li, řekni, žes křestanem, třebaš by nedbal skutky blahoděgnými obohatiti dušši, owěnit život swůg. Patř na Krista, i powěz, nagdeš-li místa, chwile, okolnosti, kde by láska Geho nebyla zůstawiła po sobě památku diwů milosti a dobroty swé. Sotwa se narodil, giž hlásali angelé: Sláva Bohu na wyjostech, a na zemi pokog lidem dobré wůle. Sotwa se ukázal swětu, rozházela se radost na wšse strany. Bethlehem, Jerusalem, Galileg i Jordánská fragina, Judstwo i země okolnj přigjmaly každým dnem nowé důkazy Geho dobroty a lásky. Geho život, Geho smrt staly se newyważitelným pramenem dobrodinj, útěchy, pomoci, spásy, blahoslawenstwj. Hle to příklad, to wzor Zwůg, B. S. A ty, diwage se na Pána, wěda, že gakož On činil, rowněž tak i ty činiti máš, směl by se hlásiti k tomuto swrchowanému přijteli a dobrodinici wšech wěkůw, pokolenj, národůw, powinné lásky swé neoswědčuge skutky? Staž se Pána, otaž se swědomj, otaž se nebes i země a pak zagistě, pokud má u tebe prawdu gake wáhny, wjm, co budeš museti wyznati; wjm, že budeš museti wydáwati před swětem swědectwj té prawdě, že gakož gest kořenem spravedlnosti láska korunau, owocem gegim býti muségi skutkowé blahoděgnj. Wwšak, D. D., dočazaw tuto hned slowem hned příkladem Kristowým, na čem záleži, aby hogněgšji, bohumilegšji slauti mohla spravedlnost nasse nad spravedlnost Farisegškau: nemohu bez bolesti na swět — na bratry swé se diwat. Neboť táži se wás, B. M., powězte upřimně, mnoho-li gest té lásky mezi námi, powězte, zdaž se mýlim, nařikage sobě, že gedwa desátý — než co djm desátý? gedwa padesátý křestan o to dbá, aby život swůg poswětíl láskou, neznačil skutky milosrdenstwj, dobroty, blahoslawenstwj? Ach, wjm, co mi na to musjte říci — a kdy byste wy mlčeli — wzdychá, wolá, křičj swět — že láska mizj ze srdce lidšých. Ach wjm, že mnohý se modlwá, že se postj, že wzdychá nad žkázau lidstwa, úpadkem wjry, porušenostj mrawůw: ale wjm spolu, žeť gest srdce gehu pelessj záwisti a zášťi, ústa gehu že gsau possfwrněna lži a kłamem, klewetnictwj a na cti utrhanjm; a gá bych se netrěšl

wěda, že na ně padne nález Páně: »hodens pefelného ohně.« Různice a rozbroge mezi stawy, obcemi a národy; nástisky, nepřátelstwj, úklady, kterýmž saused na sauseda dorážj, necitelnost boháčůw, krmjcech masem sstěnata i feny, nepřegjcech ale drobty ze stolů bjdným lazarům, pomsta, kterau na magetnjka zawistnjš pěstě zatjná, ku kterěž bjdnjš chudáka wybjzi, bjda, nauze, sstěš a trápenj, to-li má býti důkazem, že hogněgšji gest spravedlnost mezi námi, než byla Fariseům a zákonnjkům? Ach, D. D., nemylme se! Blud nám nepomůže leč ke žkaze, ku spáse weđe gediné prawda. Nuže, chopme se prawdy! Nezastjreymie sobě očí marným mámenjm, pozneymie, co nám schází, odwrzme, co nás hyzdj, wywrzme ze srdce zášť, hněw, znáwist, zaswětme ge láskou, obohatme ge dobrými skutky. Každý čjň, seč gest. Mnoho můžeme, mnoho musjme činiti, ač chceme-li aby nás Kristus uznal za Swé: nuže milugme gak On milowal, čjáme, co činil On! Remilugjce slowem toliko ale skutkem a prawdau, následugjce Krista ochotně, wěrně a stále, stanemeť se podobnými Gemu, země omládne, nassj snahau, po nás tu zůstane požehnánj, před námi otewrau se brány nebeské. Amen.

Katolická Cirkew.

(Podle swatých otcůw.)

Bůh Otec jest Cirkwe půwod, Bůh Syn jeji wykupitel, Bůh Duch swatý jeji poswětitel. Nejswětějši Panna jest jeji králownau, angelé jsau jeji ochrancowé, swatí jeji zástupcowé, apoštolowé jeji základ, biskupowé jeji pastýřowé, kněží jejimi hlasy, mučennici jejimi swědky. — Křest jest jeji kolébkau, birmowání pramenem jeji síly, welebná swátost oltární jeji pokrm, swátost pokání a posledniho pomazání jsau zřidlem poswěcení, swátost swěcení kněžstwa jest jeji štěpnici, a swátost manželstwi jeji semenistě. — Tělo Kristowo jest jeji poklad, Ježíš Kristus jest jeji ženich, přítomnost Jeho jeji sláwau. Jednota jejím ohniskem, swátost jeji okrasau, obecnost jeji pečeti. Pismo swaté jejím dědictwím a rukojemstwím, ústní podání jejím pokladem. Neomylnost jest jeji známkau, prawda jejím základem, tichost jejím duchem, horliwost jejím podnětem, modlitba jeji zbroj, trpěliwost jeji zbraní, láska jejím wítězstwím. Milost Kristowa jest jeji bohatstwí a slowo Boží jeji stkwost; země jest jí mistem wyhnání, kříž jeji korauhew, nebe jeji cil. Jeji boj jest na zemi, w nebesich sláwa jejího wítězstwi. — Toť jest katolická Cirkew! — Ta Cirkew jest matka má, — já jsem jejím údem. I jsem-li pak žiwým údem wěrným synem jejím? Bych jím byl, toť můj úkol. Maje Cirkew za matku, budut i Boha miti za Otce. —

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

(Pokračování.)

Na druhý den po mši svaté, kterauž jsem obětoval za obrácení duše ubohého mamonáře, nedalo mi srdce prodávati doma. Wykonaw některé důležitější práce, vydal jsem se opět na předměstí do domečku, z kteréhož jsem wčera neodessel bez naděje. Přišel na místo, šlehal jsem, že gest churawec dneš owšem slabší, ipolu wšak pokognější. Táž se ho, gak by se měl — a stařec podal mi ruku. Bylo to dobré znamení. Gá prohlížel obrazy, a pak jsme počali opět o krásném umění rozmlawati. Tu prodela mi hlavau myšlénka, i zdálo se gak by mi welel hlas: »užij této lásky geho ku spasení duše.« A myšlénce té požehnal Pán.

»Díwage se na takové obrazy,« díj k němu, »míwám dwognásobný užitek. Srdce mi okřege, a duše k dobremu se rozpálj. Nebo pohlédněte pak genom, pane zde na tu Madonnu. Gaká to Božíká myšlénka! Sednorozený Syn Boží w rukau — na klíně neposkvrněné této Panny — gewj se mi tu gak práwě wtělená milost a láska. — Ž kdož by pak nemilowal milostné toto Zesulátko? A hned zase w lewo ten obraz, gak mohutně mluwj mi k srdci. Widjm tu opět téhož Jezisse, an wztahuge ruce své k shromážděným synům Izraelským. Gest mi, gak bych Geg slyšel, an dj: »Pogďte ke mně wšickni, kteříž prazcugete a obtíženi gste, a gá wás očerstwj.« — Než u Wás, milý Pane Bohdale! gest té nebeské krásy bez konce. Duch Boží nadchnul malíře, genž wyobrazil památnau událost na sňi hrdeho Farisea. Wěru! wýznamnější Magdaleny jsem newiděl. Za spanilá děwa se zlatými kadeřemi, rozpustěnými posjgi, na kolenau u nohau Spasitelových, gaký to obraz! Bohaté slze sypau se gj z očí; — bledá, hořem sklíčená gegj twář — newýslowná, hluboká wnitřní bolest w každém tahu, a zároveň i průswit blahé naděje po celé twáři, obzřístě ale w zaslženém oku. A gak milostiwě pohlíjji na ni Spasitel; žádaucj slowo: »Dpauštěgij se tobě hřichové twogi!« wídeťi mu na rtech, a ruka wztážená gest proti Fariseum na obranu kájeníce. — A což mám říci zde o té »wečeři Páně? — tam o tom: Ecce homo! a onde w prawo o Spasiteli na kříži?« Swrčowaná láska, kterauž osvědčil Pán, dage nám tělo své za pokrm a krew swau za nápoj k životu věčnému, wýborně wyobrazená gest umělcem, od něhož gest onano wečeře Páně. Wšak wyznám se, že Spasitel ubičowaný pod korunau trnowau mne wjce dogmá. Umělec dobře ctil, co dělá. Wídeťi gest, že nebyl bez wjry a lásky ku Kristu. Pán, swázaný s trnowau korunau na hlavě! Tělo sama rána — celé zalité krwí — krupěge krwawé padagj s čela

k zemi — bolest sfkubé každau žilau — rozlícení židé žurj proti newinnému beránkowi — a Jezis gak tu stojj plný milosti a lásky k žurawcům! — Twář, oko, celé wzejřenj, wšecko gest zrcadlem této lásky. Čim déle se díwám na něho — tjm lépe wyrozumíwám swatém rozkazu Geho: »Pogďte ke mně, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« — Ano, gest mi, gak by mi prawil trpěj tento Pán můg: »Pogď, a uť se ode mne trpěti.« — Neměně proniká mi srdce pohled na milého Spasitele, pnjejho na kříži. Gak widjm, gest to dílo starowěkého sice mistrá: umělecké některé podrobnosti a sauměry bylo by možná pohřessiti. Než, gaký to wýraz w té welebné twáři — w tom Božském oku! Beránek Boží umírá, na kříži dokonáwage wjtězstwj své. Matička geho pláče pod křížem — okolo něho zástupy rúhacůw, nepřátel — žsinalost pokrýwá mu rty, a On, umírage wolá k Otcí: »Otcě odpust gím, neboť newědj co činj.« Díwage se na ten obraz, a slyšte tato slowa, nemůže — nesmj si hříšník zausati. Pán prosj o slitowánj nad wrahy, gežto i w poslednjm gestě okamženj, uslugj wytekle rozmnožiti bolesi geho. — A tž Pán by oslyšel hříšníka, gežto se k Němu s kágcjm srdcem obracj, genž Geg s dau fanliwau myslj o milosti wzhýwá? — Než, díwjm se wěru Pane, odkud gste tolik neocenitelných pokladůw nashjral. Obraz poslednjho saudu, kterýž tu widjm, přál bych, aby měl w každém domě. Celá kniha myšlének a citůw ležj w něm; welebnost, naděge a hrůza mluwj z něho. Gle, ten Spasitel na oblacjch — u prostřed nesčislných sborůw nebeských, gak se beře, aby saudil zemi, a udelil každému podle skutkůw geho. — Gak wýborně pogal i wyobrazil umělec radost a blažené plěsánj bohobogných, gimž Pán za sebau do sláwy Swé kyne! A tu zase hrůza mne popadá, kdýž pohlédnau na zástupy neschetných neschetných. Zaufaloť wídeťi na každé twáři, na každé gewj se ginakým způsobem. — A tato propast věčné muky — ku které ge meč sprawedlnosti Páně zahánj... ó, té hrůzy! — wjce mluwiti nelze!

Pane, wy gste boháčem. Laskawý pane můg — neračte mi za zlé bráti — i wy co newiděť dostawjte se před saudnau stolicí Boží; a snad několiť gestě dnj — a život wáš se dokoná — věčnost wám nastane. D račtež pak, prosjm wás pro Boha, na to pomněti. Či snad gste gjž připrawen, abyste mohl — abyste směl se ukázati před twářj, před saudnau stolicí Boží? — D pomněte na tuto přípravu! —

Starý pán poslauchal mne po wšeckem čas dosti trpěliwě. Gá mluwil zwolna — dáwage na to pozor, gak ho dogmá slowo mé. A díj Bohu! ono ho dogalo. Čim dále tjm pozorliwěgi mě poslauchal, upírage zrak hned na mne, hned na obraz, o kterémžto jsem rozprávěl. Gá domluwil — a tu

on hluboce zamzdechl sobě, i zvolal ze wšij síly své s bolestným, třesaucím se hlasem! »Ach! že jsem na to nikdy nepomněl! Po mnohá léta dýwával jsem se na tyto zamilované obrazy den co den: nikdy wšak mi nepřipadly podobné myšlénky, — gá se na ně díwal, gá ge obdivowal gen gako wýtvořny umělecké. Ted teprwé nablížim, čemu jsem se z nich učiti mohl. — Sedm a sedmdesáte let ztráwíl jsem na zemi — život můj se končej — a nač bych si to zakrýwal? — gá stogím nade hrobem: Ach Bože můj! — mé hříchů! — mé nepravosti! — Běda mně, běda! gá jsem bjdný weliký hříšný! — po mně geš weta!«

Ubohému starci sčlela hlawa; z očí padaly slze gako děšť, a ze srdce wystupowaly wzdechny bolestné a hořké lkánj.

Gá mlčel chvíli, děkuge w srdci wšele Bohu za toto potěšitelné wjtěžstwí milosti Jeho nad ztřzrelau dušij lidškau.

„Po mně geš weta!“ — wzdychal stařec, — „kde se octnu?“ — Gá jsem ztracen! „Neračte si tak nářkati, rozmilý pane!“ dím genu — „neřikente, že po wás weta. Bůh slitowal se nad wámi, On ráčil popřítí wám ča su k litosti, k pokánj, nhyřž i milost swau wám podává, abyšte mohl smjřiti se s Njm.“

„Ach to právě mne trápí, toť hoře, to bázeň, kteráž mne swjrá. Litowati mohu owšem — a mne swjrá litost sčutečně. Kdybych mohl život swůg začíti na nowo, Bůh wj, že bych žiw byl gináče. Zlořečené penje! Nešťastný tento řow bude přjčinau wěčných muk mých. Ach! že jsem mohl býti takowým posetilem! Kdyby stačila pa uhá litost k zahlazení hříchůw žiwota mého, mohl bych daufati odpustěnj — srdce mi puká sčraussenau litostj. Ale zpowěd — náhrada — zadostučiněnj — ach těch se hrozím — a bez zpowědi, náhrady, zadostučiněnj, litost nic mi neprospege. A kde k tomu naberu času a síly? Smrt giž na mne mjrj — gá jsem ztracen — po mně geš weta!“

Pro bolest nemohl mluwiti dále. Srdce mé ač welebilo patrnuu moc milosrdenstwí Páně, chwělo se útrpnostj nad ubohým starcem.

Gá ho nechal trochu se vyplakati. Ugaw geg důwěrně za ruku a stiška mu gi srdečně, čekal se, až se pláč poněkud utišij. Z gal jsem pak se mluwiti o milosrdenstwí Božim, kteréž se i genu widitelným způsobem podává; ukazuje mu lásku Páně, gežto se obětowal na smjřenj za hříchů nasse, znamenal jsem, kterať se naděge we srdci geho poznenáhla zmáhá. Byl to arci tuhý bog. Stará wášeň byla se hluboko zaryla w nešťastné té duše. Wjra w život wěčný a sprawedlnost Božj, kteráž odměnuge a třeše, umořená hříšnáu láškau k sšeredné mamoně, probudila se wšak na nowo, a sestarlý mamonář třeše se na celém těle, pokoril se s hlubokau sčraussenostj před křjžem Spasitele swého. »Tyš umřel i za mne Spasiteli, slitug se, ať nezahynu! — zvolal

pohnutý stařec, a po malé chvílce doložil: »Gá daufám, Ty se slitugeš. Čiň se mnau, co ráčješ: gá učinjm, co kážeš.« Pán ho wyslyšel; milost Božj swjtězela w něm.

»Otče duchownj,« prosil chudák, »račtež mne zbawiti těžkých břemen. Hřichowé mne pálj hůř než oheň. Pro milosrdenstwí Božj, račtež mne bez prodlenj wyzpowjdati.« — Mněť se zdálo, že slyšjm hlasy s nebe. Z poklekl jsem na kolena, a pomodliw se s njm kratiče, i usadiw se podlé lože, byl jsem swědkem, kterať se ztracený syn nawracuge k otcí. Angelé zplěsali nad tauto zpowědj, — nebe se zradowalo nad tjmto pokánjm.

Starý mamonář se wyzpowjdal — oči se mu oteřely, okowny spadly s něho — on se cítil gako nowě narozeným. Gak tu děkowal Bohu, kterýž mu nedal w hříššich zahynauti, gak děkowal i mně, co žiw budu, z myšli mi newygde. Tisřka mi srdečně ruce, zvolal tichým pewným hlasem: »Gá čci, gá musjm widěti dceru. Ach gá se mnoho probřessil. Musjm gi odpřítí, musjm gi nahraditi — pože hnánj dáti — prwé než umřu. Čtjm, že mi sřla ucházj. Ale dnes — či to možná? Ale otče! zdalij pak wás uwidjm dnes geště gednau?«

Gá mu to sljbil. Stiška mu ruku, wzal jsem od něho mlčky odpustěnj, aby sobě mohl umdlený a schwácený stařec trochu oddechnauti. Z musil jsem geště některé nemocné nawštwiti. Než kudy jsem chodil, wšude widěl jsem blaženého řagjenřka před sebau. Newyslowná útěcha opanowala srdce i wyléwala se w duše sewřené bolestj. S gak blažená gš ty wjra swatá, blahoslawený, kdo tebe poznal, kdo slyšj hlasu twého! (Pokračowánj budaucně.)

Wěk náš a úloha Cirkwe.

(Pokračowání.)

Powědělit jsme bez obalu, že země nestala se rájem, jak to byli připowídali hlasatelé swobody Francauzské. Ustawicně přewraty, kteréž se děj od 60 let, jsau zjewným důkazem, že sobě člowěčenstwo změny žádá, a že změny státi se musí, bylo i jest heslem wěku. Že tak jest, nikdo popírati nemůže, ačkoliw jiní jinau tohoto wýjewu přičinu hlásati nawykli. Co se nás tkne, wímeť sice welmi dobře, že což se koli děje na swětě, poznenáhla se wywinuje podlé zákonůw, ustanowených samým Bohem, wíme, že okamžením nic wzrůstí nemůže, wíme, že za těchto našich dnů pletichy a odpor tajný, zjewný těch zaslepencůw, kterýmž swobodau občanskau ztenčeny jsau wýhody osobní z jedné, a ospalost, nerozum a wášeň wšelikého druhu z druhé strany, welice wadí žadacimu wzniku a zdaru člowěčenstwa. Nic wšak méně nezdá se, že by tyto wěci byly hlawní pra-

men a původ nemilého úkazu, že ze swobody občanské posud newzešla blaženost národům. Dle našeho zdání jest jím úpadek wíry Kristowy. Powíme své důvody — laskavý čtenář suď sám.

Starověký, nad mnohé slavnější mudrc řecký Plato velmi dobře powěděl, že budau obce tehdy teprwé blaženy, až budau mudrcowé zprávci jejich, aneb až zprávcowé jejich všelikau péči swau o ctnost a maudrost usilowati budau. Že mluví Plato prawdu, nelze pochybowati. Kde není moudrých ředitelůw a zprávcůw, s tíží jest se nadíti moudrých nařízení a zákonůw; kde vládnau nešlechtníci, nelze aby ctnosti kwetly w národě, a kde ctnost wymizí z lidu, — kde přestanau lidé dbáti na Boha, na svědomí, na věčnost, neštítice se, hyzditi sebe zhowadilostí tělesnou, ruce poškrňowati cizým statkem, ústa káletí křivým svědectwím proti bratru swému, a na duši uwalowati kletbu krwe, bez winy wylité, kde prawda ničím a lež, klam, podwod w životě weřejném; slowem kde hřích wolný má průchod a ctnost jsauc w pohanění, w potupě, cení se téměř jako zapovězené zboží: tamť, ať si jest to republika, nemůže blaze a dobře býti. A že tauž mērau, kterauž se odvrací národ od Krista, stawě se proti wíre a zákonu Jeho, musí hynauti láska k prawdě, a s ní zároveň právě ušlechtilý mraw, sprawedlnost, střidmost, čistota, láska, milosrdenství, toť na jewě jest. Patrné důkazy máme toho we Francauzích, jakožto w zemi, kdež se prohlašowala nejprwé swoboda občanská, zároveň ale nejhorliwěji se usilowalo o konečné wyvrácení wíry Kristowy, nýbrž i všeho náboženství.

Čtenářům těchto listůw, a znatelům dějin wěku našeho dobře jest bez pochyby powědomo, jakový byl počátek velikých přewratůw, kteréž počawše w Paříži 1788, všim světem otráslý půwodem jsauce proměn w mnohém ohledu potřebných. Míra hříchůw, kterých se dopauštěl dwůr a panstwo, dowsřena; jest pautu, kterýmiž sewřen byl národ, ztroskotána jsau. Wšewládná moc panowníkůw obmezena, národu pak přirčeno jest práwo, stanowiti zákony a ukládati sobě daně dle potřeb země. To vše bylo potřebné a dobré; — brána blažených časůw skutečně se otewřela. Než národ Francauzský přiblížiw se k prahu swého ráje, chtěl sice, ale nemohl wkročiti do něho — neboť nebyl — čistý. Mudrcowé, wůdcowé, náčelníci jeho, dawše výhost Kristu, stali se svědci lidu* Bůh, svědomí, věčnost, wywrženy jsau z

katechismu nových těchto republikánůw; ctnost občanská učiněna byla jedinau ctností; wezdejší blahobyť, pozemská rozkoš a sláva měly býti náhradau za to nebe, kteréž přezděli báhorkau dotčení mudrcowé. Než wizme již mnoho-li ctnosti občanských zkwetlo bez Krista. Podiwáme se nejprwé na zákonodárce — pak na lid.

We sněmownách Francauzských wyřklo se slowo, i stanowen jest zákon, kterýž byl poswětíl sám Nejsvětější; zákon rovnosti, bratrstwa. Bezděky totiž musili uznati, žeť není spasitelnější zásady nad zákon Kristůw. Pro wznešenau tuto prawdu roznicení byli nadšením mnozí wýtečníci oněch dnůw.** Než, odrhneme-li plášť pokrytecký, jímž zakrýwala většina zámysly své, owšem hrůza člověka obejde. Sněmowníci — zákonodarcowé tito měli rovnost a bratrstwo toliko pro sebe a stranníky své, o kteréž, a pokud se o ně mohli se opírat: pro jiné — protivníky své neměli leč wyhnání, žaláře, guillotiny. Jeden černil druhého, lež a úklady vládnaucí druhdy na dwore královském, přešly k nim do služby. Od wěkůw nebylo w Paříži saudecůw lehkomyšlnějších a krwežížniwějších, žalářůw přeplněnějších, nestáwá paměti, aby života lidského méně si byl wážil, a cti, statku a práwa neswědomitěji šetřil člověk jako tehdaž. Boháčem býti aneb přízní lidu wyniknauti pokládalo se za zločin; awšak právě ti ničemníci, kteříž nejwíce horlili proti majetníkům, a každého, kdožkoli wynikaje duchem, přízně docházel u lidu, osočiti uměli, owšem sami sháněli se po statcích, a wálejíce se w rozkoších jako zhowadilci, we jměnu swobody brodili se w krwi bratrské.

Nechceme však a nemůžeme tu malowati obraz nesčíslných neplech, kterýmiž poškrvněna jsau Paříž i jiná města i wšeka země Francauzská. Postačít díme-li: *soběctwí*, a to sice mrzké soběctwí wládlo větším dílem náčelníkůw. Statky pobrány jsau Církwi a panstwu: tím ale málo získala republika. Země hynula: jednotlivci toliko na některý čas bohatli. Wojska rozpálena nadšením pro swobodu bojowala hrdinský, wůdcowé, však pamatowali jsau wíce na sebe, na sláwu a prospěchy své, než na swobodu národůw. Proti králům wedly se wálky, „zkázu palácům a pokoj chatrčím,“ — znělo heslem, ale w palácích ubytowali se wítězowé, ubohé chatrče musily platiti berně a slaužiti novým pánům. Co tuto prawíme, mohli bychom dotwrditi nesčíslnými příklady. Než na to netřeba, leč knihy dějin. oněch časůw otewřiti,

* Nikdo nemní, že mluwíce tuto o přewrácenosti jedné stránky, druhau tím zakrýti hodláme. Bůh uchowej! Musímeť dosvědčiti na opak, že prostopačnosti, smýšlení i život porušeného panstwa byly kwasem, kterýž se dostal dědictwím republikánům. Tito i onino byli většinou protivníky Kristowými; — jedni zjewní, druzi tajní; jedni bořili oltáře, druzi hanobili swatyně přítomnosti swau.

** Nesmíme zamlčeti, že nebylo wěru od wěku pojednau takowé množství mužůw znamenitých jako oné doby. Wyrůstalí jsau tehdaž obrowské charaktery téměř každým dnem — ale trvání jich nebýwalo na dluze. Milowník swobody slze nad jich pádem a obdiwuje občanské ctnosti, tauží, že snahy tyto ze zdravého kořene newyrostly.

a každý, pokud dowede hlaub prohlédnauti, welmi snadno k vlastní bolesti swé se přeswědčí, že nebylo bohužel mnoho uslechtileců, ježto wynikli bezúhonným žiwotem a prawau lásku k swobodě, k člowěčenstwu nad hluzu obyčejnau.

Napowěděwše o náčelnících a wůdcích nowého tohoto žiwota we Francii, nepotřebujeme širiti slow o lidu. Lid řídí se příkladem wyšších a přednějších. Porušený za staré vlády ničemnostmi a mrzkým žiwotem paustwa, dal se unésti praudem náhledůw, snah a mrawůw hlau republiky. Neporušenost manželského a rodinného žiwota, uslechtilost mrawu, šetření statku, cti a žiwota hynuly, krwežížniwot, bažení po rozkoších a neswědomitost se zmáhaly, soběctwi zrostlo na wysoký stupeň. Než, zdá se nám, že nelze nám lépe musíme přiswědčiti těm, kdož o tomto wěku slyší slowa sw. Pawla, jenž piše k Timoteowi: "Toto pak wěz, že w posledních dnech nastanau časowé nebezpečni. Budauť lidé sami sebe milující, lakomí, hrdí, pyšní, rauhači, rodičůw neposlušni, newděčni, bezbožni, nelitostiwí, nepokojní, utrhači, nezdrželiwí, netiši, bez dobrotiwosti, zradci, zpušní, nadutí a rozkoši milownici wíce nežli Boha... Lidé porušení na mysli, blaudící z strany wiry. Ale wíceť nebudau prospíwati, nebo nesmyslnost jejich zjewná bude všechněm. (2. Tim. III.) — Že však we společnosti, a byť byla sama sebau sebe lépe spořádána, blaze žiwu býti nelze, pokud lidé wytčených vlastností náležejí k ní, jest na jewě.

A jako we Francauzích, podobně wypadá to i w jiných zemích a národech. Wšecken swět ač se mu hlásá swoboda od wěku, bolestně lká a ku porodu pracuje, až posawáde očekáwaje wykaupení a swobodu sláwy synůw Božích. Jednohoť tu potřebí — Krista. Pokud Kristus nebude wšecko we všem, nebude země obrazem nebes — nebude obnoveným rájem. —

(Pokračowání budaucně.)

Missie Japonská.

Květy a owoce wiry swaté w Japanu.

(Pokračowání.)

5. Japanský welmož Faxiba zmocnil se newyšší vlády w říši Japanské, a z počátku křesťanům, gichž wždy wíce přibýwalo, welmi přál. Než nagednau změniw mysl, z příznivce učinil se protivníkem. Z wydal rozkaz, kterýmž hlasatelé sw. Ewangeliúm ze země gsau wyhnáni, a wykonáwání křesťanského náboženstwí gest zapovězeno. Když se to bylo stalo, žádaly dvě dworní dámy králowny, křesťanky, o propuštění, oswědčujce, že co křesťanky živy býti i umějí chtějí. Králowna pak milujce ge welmi, wšsemožně usilowala, zadržeti ge při dwore swém.

Nawrhowalať mezi gíným, aby gen malíčko s wjrau swau se tagily a tjm se ukogily, žeť w srđci předce gen křesťanky gsau; dokládať, že ona gim zagistě nikdy nebude přikazowati, coby se swědomím gegich se nesrownáwalo. Načež gedna z nich, gménem Magdalena, odpověděla hlasem důstogně přisněgšším: »Králowno! Křesťané nemagi twáři dwogi, aby gedna lež, druhá prawdu na odim pronášela. Kdyby se tu se ctj Boží a se swasením wěčným nepohráwalo, rády bychom si daly říci; než wjra křesťanská přetwáreť takowých nedomoluge. Kdo w jru swau newyznáwá, ten gi bez mála zapjrá. Sluffilž, abychom panowníka pozemského uposledili, a Bohu, Pánu nebes a země, poslussenstwí odepřeli?« Nemohauť tedy králowna ničeho s nimi swěsti, gakoli s bolestí, dle žádosti ge propuštilla. Dpuštilyť tedy palác králowský, a cokoli swět přigemného i wábneho podává, wšeho toho raděgi se odřekly, než by se byly od wyznáwání wiry swé daly odwrátiti, magice na mysli slowo to přeswaté: »Co gest platno čloz wěku, by wšecken swět žilka, duse pať swé sřlodu trpěl?«

6. Bonžům owšem sůl to byla w očích, že wjra swatá wždy wíce se rozmáhala. Z šrotili se, a dowedli, že Mišionárowé z města Firando wyhnáni gsau. Neupuštili wšak taměgšji křesťané od krásného obyčeje swého, a každý den ráno a i wečer wycházeli ku kříži, za městem na wrštku postawenému, a tam na kolenau pobožně se modliwagice sebe, práce swé i duse swé pánu Bohu poraučeli.

Měl pak tu pohan gedn za služku křesťanku, kteráť také s ostatními ku kříži na modlenj takowé docházjwala. Pán gi to zapowjdał, ale brzy zaš pohružkami ku starým pohanským bludům gi nawrátili usilowal. Ona wšak powěděla mu s prawau zmužilau statností: »že nebyla přigala na to wjru křesťanskau, aby se gi zase odřeci, a k marným, ničemným modlám wrátiti se měla; pohružek pak gehu dále sobě newšjmala. Nabywšji tedy zase gednau času a chwile přjhodné, s ostatními ku kříži wysšla. Spodář ale nad tjm se rozwtelilw, když se wracela, w cestu gi wstaupil, meč wytrhl, na ni se obořil a hlavu sřal. Se smrchowanau odhodlaností přigala ona ránu, a tak bezpochyby wfročila do společnosti angelšké.

(Pokračowání budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Němec. Z dwójí přičiny opírali jsme se žiwau mocí proti násili, kterýmž nás jisti lidé dohnati chtěli k Frankfurtskému parlamentu. Báliť jsme se totiž, a sice slušně, že bychom takowau měrau i my i cisař a král náš welmi snadno státi se mohli poddanými jakýchsi pánůw, do kterých se mnoho dobrého pro národnost a swobodu slowanskau nadíti nelze. Mimo to bránila nám při tom i ta okolnost, že by nám Čechům a Morawanům, jakožto katolikům, z podobného spojení s Němci nowé těžkosti pojiti mohly. Skutkové jsau důkazem, že jsme owšem s dobrau se potázali, newoliwše do Frankfurtu. Co se

tkne Církve a náboženství, mámeť před rukama takovýto důkaz. — Jednalť se totiž o důležitou otázku, stranu *swobody a neodvislosti Církve*. Při té příležitosti osvědčil p. *Römer*, minister Württenberský: »Já pánové po všeknem život svůj nikdy jsem nedbal mnoho o náboženství, aniž jsem to komu tajil. Mám za to, že jest nejlépe náboženstvím, pokud jsou chudé — pokud ničehož nemají. Třeba jim k tomu dobrému stavu pomoci.« Na to pověděl jediný řázný Bawor v tomto výboru: Jmění záduší jest jako statek kterékolivě jiné společnosti neboli osoby pod ochranou státu. Kdo se dotkne jmění jednotlivce, ničema takový jest tajným zlodějem; a kdo Církew olapí o to, což jejího jest, veřejné laupeže se dopauští; není-liž pravda pane ministře spravedlnosti? — Pan ministr spravedlnosti se zapýřil, druzí údové výboru se zasmáli, — nic však méně při hlasování ukázalo se, že většina jest na tom, aby Církew byla jako posud, otrokyní odwislau od státu. Hle, tak umějí hlasatelé swobody německé šetřit práva jiných! — »Swobodu nám a mimo nás nikomu;« toť její heslem. Kdo tak smýšlí, neškodilo by mu, aby se octnul někde na Sibiři pod otrockým bičem. — Bratři, bděmež, ať se nedostanem do spolku s *takovými* přátely swobody!

Ze Slezka. Kam se koli obrátíme, všude musejí se katolíci úsilně domáhati o práva, kteráž jinověrcům stát sám bezděky podává. Nedávnoť musiliť se o ně hlásiti katolíci Wratislavští. Widauce dobře neupřimost ku katolické víře a Církwi, kteráž páni sněmowníci we Frankfurtě hned w samém návrhu budaucího zřízení zemi německých zřetelně na jawo dávají, ustanowili veřejným dopisem osvědčiti národnímu sboru žádosti své. Žadajíť pak důrazně úplnou swobodu w náboženství, obzvláště ale wytknuli: 1. aby se stát při dosazování na úřady církewní nic nemíchal, 2. aby všickni biskupové swobodně a beze wší záwady i s papežem, i s owečkami swými w obcowání státi a jednati mohli; 3. aby jak to na konkordatech založeno, biskupství nemowitými statky nadána byla; 4. aby odcizené kostelům, školám a špitálům katolickým fundace Církwi opět se nawrátily. Mimo to žadají o neobmezenou swobodu k učení a wyučování, zároveň o to usilující, aby pojistěno bylo práwo, zakládati jakowá koli stowaryšení náboženská. —

Z Rakaus. W Linci usjednotili se kněží na tom, že podají ministrowi wnitřních záležitostí žádost, týkající se stawu Církwe. P. kanowník, Dr. *Rieder*, jest původem jejím. Kněžstvo wyšší i nižší ji podepsalo. Wídeňský i Solnohradský ordinariát wyzván jest, aby buď prosto k petici této se přidali, buď podobnou k wládě zadali. — Jsauť pak to věci následující, kteréžto žadají kněží Linečtí. 1. Úplná dokonalá swoboda we zprávě církewní, we všech poměrech prawowěrných k biskupům, metropolitům k papeži, 2. *Placetum regium* budiž zrušeno. 3. Nedůwěra k wrchnostem duchowním nechať pomine. 4. Biskupové mějtež úplnou swobodu w církewních věcech. 5. Konsistoře nebudtež pod swětškau zpráwu a wládu poddany. 6. Duchowenstwo měž zástupce své na sněmu říšském. 7. Nížádný kněz nebyweť k tomu násilně doháněn, aby konal nějaký obřad w takowé případnosti, kde toho zákony církewní nedowolují. 8. Wláda nechať wyřkne, že jest zádušní jmění ubezpečené, že se ho nikdo nemá dotknouti, a že se jim wedlé půwodního zřízení má wládnouti. 9. Zpra-

wování zádušních statkůw zůstaweno budiž Církwi. 10. Stát nechať učiní náležitý konkordat čili smlauwu s papežem. 11. Oprawa škol. 12. Zrušení poručnictwí — swoboda Církwe. — Co činí kněží w Rakausích, mohau nýbrž i *mají* též činiti kněží w Čechách i na Morawě. Církew katolická byla a jest w jistém ohledu po dnešní den i u nás w tuhém otroctwí. Čas jest, aby se hlásili wěrní synové k materi své, a zbawili ji okowůw, kterýmiž ji swírali newděčnici. Ci není mezi námi dost wěrných katolíkůw? — Myslím, že aspoň tolik — ne-li více než jinde.

Z Francouz. Slowůtný arcibiskup Pařížský p. Affré, stal se nedávno obětí příkladné horliwosti a lásky k owečkám swým. Jakož wědomo, vypuklo jest minulého měsíce w Paříži weliké zbaurení dělnického lidu. Krwawý boj nastal po ulicích i na předměstích; všude bili se tisícové na barrikádách. Mladá republika byla u welikém nebezpečenství. Pro zachování vlasti odevzdána jest všechna moc wojenská nýbrž i wláda do rukau generala *Cavaignaca*. Srdečnými slowy a napomináním vlastencůw nedaly se upokojiti pobauřené zástupy. General-diktator *Cavaignac*, musil se chopiti přísných prostředků proti powstalcům. Než otcowskému srdci arcibiskupowu szelelo se ubohého lidu a vlasti. Roznícen láskau k národu, a hotow, jsa život svůj dáti za obět pro blaho vlasti své, ustanowil býti prostředníkem mezi bojujícími. Dožádaw generala *Cavaignaca* o dowolení, nemeskal se wydati na místo, kdež zůřila bitwa. Wěda, že kráčí smrti wstříc, uspořádal nejprwé na rychlo, čehož bylo potřeby, a pak se ubírali s několika kněžimi na bojistě. Cestau zašel na místa, kde leželi ranění, potěchu a požehnání uděluje chudákům. Někteří lidé ho zřázeli, aby se w takowé nebezpečenství newydáwal, on ale wece: »Jestíť to powinností, abych i já obětowal život svůj.« Předzwidaje osud svůj, osvědčil k průwodčím: »Naděje se i wěřím, že obět mau řáči přijmouti Bůh. Bohdež by zastawila krew moje tu, kteráž má ještě wytéci.« — I posilowal se sám w dobrém úmyslu swém, opětuje slowa Spasitelowa: »Dobrý pastýř dáwa duši swau za owoce své.« Konečně přiblížil se k barrikádám na bojisti. Na jisté znamení přestala střelba z obau stran. Arcibiskup přiblížil se k barikádě, opuštěné od powstalců. W tom padla rána. I strhne se křik: »zrada! zrada!« — a střelba počala na nowo z obau stran. Tím ale nedal se rekowský apoštolský welekněz mylíti. Kaule litaly ze všech stran: on ale wylezl až na wrch tarasu, i jal se mluwiti k lidu slowa smíření. — Domluwiw, chtěl se dále bráti. Schážeje dolů, tu na jednau raněn jest, i skácel se. Wěrný služebník jeho chtěl ho pouchytit, awšak tudíž sám do boku raněn jest. Widauce powstalci co se děje, přiskočili a odnesli apoštolského muže do příležitostného domu na blízku. Na druhý den dostal se odtud do paláce. Kudý jej nesli, lid padal na kolena, přijímaje od něho požehnání. Posilniw se tělem Páně a swatostí sw. pomazání, snášel prawý tento následowník Spasitelůw tíse a pokojně nesmírné bolesti své. — Smrt jeho dne 29. čerwna, byla příkladná, slawná, neboť umíral jako mučenník lásky. Až do posledního prawě okamžení wzywal Boha, modlil se za lid pomámený, za blaho národu. Rekowský jeho čin a žalostný konec wzbudil w Paříži i jinde weliké účastenství, i zůstane zajisté w požehnané pro Církew katolickau paměti u Francouzůw. Národ ustanowil postawiti mu pomník.

BEAUFORT

Číslo 35.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v by-walém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácsl. Hessa) w Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wácslaw Štule,
kněz cirkewní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u *wy-dawatele* na Dobyt-
čím trhu, č. 552, i *w* *wšech* *řádnych* *knih-*
kupectwích na půl leta
1 zl., na celý rok 2 zl.
stř.; — na *c.k. poštách*
pololetně 1 zl. 30 kr.,
celoročně 3 zl. — Na
obalku přidá se 24 kr.

W komissí
Wácsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli VI. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli VI. po swatém Duchu. — Wěk náš a úloha
Cirkwe. — Mamónár. — Missie Japanská. — Cirkewní
zpráwy.

Dne 23. čerwence.

Řeč na neděli VI. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mar. VIII. 1—9.

Nic neslycháme na světě tak často, jako stýskání a nářeky na zlé časy, na bídu, strasti a trápení lidské. A w skutku, ohlédneme-li se vůkol sebe, můjme wyznati, že má člowěčenstwo po dnešnj den dosti přjčin k žalostěnj — bédowánj. Neboť ať wšse giné mlčenjm pomínau, nenj-liž na sta, — než co djm: na sta? — na tisíce — na sta tisíce lidí, kterjž od kolébky téměř až k hrobu potácej se toliko mezi hladem a bjdau? A což bychom teprwé napočítali neshťastnjšjw, kdybychom neshťastné přjčiny k zármutku a nářkánj probjrati chtěli Ach! nenj dne, nenj hodiny, kdežto by newyléwali slze a žalostné wzdechy tisícové bratřj a sester našich. Břemeno strastj ležj na wšech stáwch, pokolenjch, národech. Než, kde nabérem potěchy a pomoci pro tak mnohé? Člowěk a byt nadán byl šjlau Samsona, nedowede odwaliti kamene bjdny, pod kterýmž úpj člowěčenstwo; láska geho, a byt gj celý swět obgjmál, nenj s to ukogiti každé srdce, usuffiti každau slzu s očj lidských. Awšak díky, swrchowané díky budtež za to Pánu, že mi lze ukázati swětu ku pramenu útěchy w každé úhoně a strastí. A tážete se, kde by lzelo pramenů techto nagjti? Ah, D. D., pohled na Ježíše, na toho Ježíše, kterjž na pauffti wida zástupj, ani nemagj, co by gedli, oswědčuje: »Litost mám nad zástupj,« na toho Ježíše, kterjž požehna w »chlebůw sedm, a rybicek maličko,« nasytíl po gednau čtyři tisíce lidí —

pohled na toho Ježíše gest pramenem útěchy pro každau dušj lidškau i w hoři gegjm, i w každé strastí obecné. A tážete se, kterak by gjž pauhý pohled na Ježíše mohl býti pramenem útěchy této? Hned wám to, B. M., dokážj, když připomenu, že náš učj pohled tento

- 1) w nižádné strastí myslj nepozbýwat,
- 2) w každé těžkosti sobě wespolek pomáhat,
- 3) w wšselikém nedostatku na Krista spoléhat.

Neudrží se před pádem člowěk, pakli myslj, že musí padnout. Je pozbyl statečný Samson myslj, stal se otrokem Filistinských, a křesťan, gežto klesá, nachyluge se k zaufalstwj, stáwá se tudjž we strastí swé neshťastněššj. A hle, D. D., proti hroznému takowému osudu nikdo tak neohradil nás jako Kristus Pán. Neboť ať tu nic nedjm, co hlásal Spasitel náš pro utworzenj wjry a naděge našj, gjž pauhý pohled na Něho w dnešnjm ewangelium učj nás

- 1) w nižádné strastí myslj nepozbýwat. Je gest hlad zlá wěc, že na pauffti nebhýwá snadno potravu dostat, gest vůbec známo. Než, hle čtyři tisíce lidí sedše za Kristem, pro ljbost w slowu Geho zapomenuli, že gjž »nemagj, co by gedli,« že prwé než by odsud dostali se do měst, »zabynau na cestě.« Awšak, D. D., pohleďněmež na Pána! Prwé než pomměl dobrý lid tento, co by geg potkati mohlo, staral se o ně Wšsewědaucj; prwé než učn-

njci znamenali nedůstatek, genž nastával, připomíná mistr: »rozpuštím-li je lačné, zhynau na cestě;« prvé než kdo z nich béduge, o pomoc wzywal, osvědčuje giž ta věčná láska: »Litost mám nad zástupem;« a láska ta káže zástupům, posaditi se na zemi, bře chléb, díky činj, modlí se, láme i dává učenníkům, aby předkládali zástupům. Hle, tak pečlivým, dobrotivým, wšemohoucím gewj se tu před námi Kristus. I kdo z nás, B. M., dwage se na toho Pána swého, wědaucjho, co koho tiskne, dwage se na Geho moc a lásku, mohl a směl by pozbytí ducha, i byt sebe wěšší nehoda swjrala geg? — Bud to živel rozlicený, powodeň neboli krupobitj, oheň nebo zemětřesenj, kteréz tebe, B. M., činj na polo žebrákem: nuže, pohledni na Pána mezi zástupy, wiz gakau má péči o ně aby »nezahynuli na cestě:« a ty směl by zaufati, že Ten, který wzal, nebude moci opět dáti? Bud si to nemoc nebo-li mor, gežto ukrutně rádj wůkol tebe: pohledna důvěrně na Pána, můžes-li si zaufat, wida lásku, ana pokrmy podává lačným, aby nezahynuli na cestě? Bud si to nepřítel sebe úlisněšší a mocněšší, který se strogi tebe o čest a swobodu, prawdu a ctnost hanebně olaupit: ať se na tebe šesypau protiwnjci še wšech stran, země hýbá se pod tebau, a š nebe na tě ležj se blesky: pozdjwaw se na Krista, gežto zná, co na tebe lžj protiwnj, genž slowem, kynutjím geg může potřit, směl by myslí pozbyt? D, pokud wjme gak gista gest wjra nasse w Jezjše, pokud na swé oči widjme, gak lastawým okem bdj nad námi, gakowau o nás má péči, gakau moci hotow gest, přispěti nám, nelze aby křesťan, nenj-li bez wjry, nenj-li zlosyn, mohl pozbytí myslí w gakékolí strašti. Wšsak pohled na Jezjše, wede nás negn k tomu, abychom myslí nepozbýwali we strašti, alebrž on učj

2) w každé těžkosti sobě wespolek pomáhat. Neboť wjme gen, B. M., co činj Pán Jezjš w tomto dnešním ewangelium. Znamenage zlačnosť lidu, předkládá učenníkům žalostný staw zástupůw, i wzbuzuge k útrpnosti, táže se: »kolik chlebůw máte?« Wzaw od swých, co měli, požehnává, rozmnožuge podaných sobě sedm chlebůw a rybček maličko tak, že tisícové gedli a nasytění gsau. I táži se Wás, D. D., zdali giž mnohemu nenapadlo, proč ašj wybjzj tuto k útrpnosti, nač přigjmá od učenníkůw několik těchto chlebůw Pán Jezjš? Je útrpnosti a pomoci této nepotřebowal k záměru swému, tolik gest gisto. Proč tedy učinil to Pán Jezjš? Reminu se šprawdaw, když djm, že to učinil Kristus, aby připomenul aby wepsal i tjmto činem hluboko do srdce každému swatý zákon: »bratr pomáhej seč gšj, w každé těžkosti bratru.« Ano, D. D., k této prawdě wede nás bezděky giž i pauhý pohled na milostiwého Spasitele w dnešním ewangelium, a k čemu nás pohled tento nabádá, potwzuge nám wšsecken život

wšsecko učenj Páně. Wšsak nebudeme tuto připomínat, což beztoho wůbec známo. Byt wjte, gaký gest nejwššší zákon Páně; znáte ono welké swaté slowo: Milug bližnjho gak sebe samého. Znáte wyřčenj sw. Pawla, genž dj: »Žádný ať nehledá toho, což gest geho vlastnj, ale což gest druhého (1 Kor. X. 24.) a »geden druhého břemena neste, a tak naplnjte zákon Kristůw (Gal. XI. 2); znáte onu wýpowěd u sw. Jana: W tomť gsme poznali lásku Božj, že On (Kristus) za nás položil duffi swau, i my máme za bratři duffi klásti.« (1 Jan III. 16). A kdo zná tyto a tisicere podobné wýroky Božj, widjť zagisté patrně k čemu zawázán gest. Ano, B. M., co wšsecken zákon Páně zwěstuge, káže nám, ag! toť zwěstuge gak gsme giž prawili, káže nám pauhý ten pohled na Krista a geho počínánj w dnešním ewangelium. On mohl kynauti, a k slowu Geho byli by přiletěli angelové, nesauce mannu nebeskau zástupům, k slowu Geho byla by nebesa byla by země wydala potravu hognost. Než Pán neweli nebi, nekáže zemi, newolá angelůw, on přigjmá od učenníkůw pohnutých k útrpnosti, chatrnau pomoc pro tak mnohé, žehná pokrmy, zahánj hlad, obgewuge moc swé dobroty a lásky. Málo podali gsau lidé: a hle! gak mnoho dokázal Pán! aby widěl swět, gak mnoho může pomoc lidské lásky, spogené s Geho požehnanjím. I kdo z nás, wida to na swé oči, směl by pak přjliš rmautiti se při pohledu na bjdu swých bratřj moha sám pomocj swau tolik dokázat? D, B. M., nechme nářekůw, ale tjm horliwěgi k činu se mēgme. Bůh bude s námi, budeme-li se wespolek sebe ugmat. Tisícové hynau nynj hladem a nedůstatky: hlad uteče před útokem spogené lásky nassj. Tisícové hynau w mrákotách bludůw a neřestj: awšsak blud i hřjch oslabnau i padnau, pakli se wespolek upřjmně a wěrně o to zasadjme, abychom wyswobodili z okowůw gegich swé bratry. Swět a peklo strogi až posawad we spolku proti člowěčenstwu, ze starých okowůw otročjch nechťje pústiti syny wěčné Lásky: awšsak bratr s bratrem ruku si podesy, spog se na pomoc bratrům — pauta w prach se rozšypau, z otrokůw stanau se synové swobody Božj. Ano, D. D., nenj na swětě — toť má perwná wjra, nenj tu bjdy, těžkosti, zármutku a strašti, kterauž by nedowedla potřit, nedowedla w radost obrátiti moc spogené, Bohem požehnané lásky. A toto wědomj, že tolik může, že wšsecko zmůže s pomocj Božj spogená sila lásky lidské — to-li by nebylo nám pramenem útěchy w bjdách, w žalostech, w útrapách nassjch? Wjm, B. M., wjm co mi řekneš! sám bolestně cjtj, že prawě této lásky nenj hrubě mnoho na swětě, nenj gj mezi námi, že wšickni, takotka hledagj toliko swých prospěchůw a wýhod, že málo který z nás hotow gest, život swůg dáti za bratry, wjm, ale zároveň, že bez lásky této nebude, nemůže

blaze býti na zemi. Než na tu ránu, bolestnou postuge nám útěchy pohled na Pána Jezíše, gelikož nás učí:

3) W wšelikém nedůstatku spolehati na Krista. A newidjmeliz tu Syna Božjho, an oswědčuje: Litoť mám nad zástupem, newidjmeliz Geg, an wzbuzuge k útrpnosti, wybijz k pomoci swé wěrné, newidjmeliz Geg, an Božjkau mocj swau rozmnožuge sedm chlebw a rybček maličko? A nenjliž to wšse čehož se i mu nadíti můžeme i máme? Geho útrpnosti, milosřdenstwj a lásky k lidem neubýlo, moc Geho ramene zkrácena, moc Geho slowa ztenčena nenj. Gako druhdy na pausťi máť on litoť nad námi, widj bjdy a straťi, náťisky, útrapy a sauženj nasse. Dní hotow gest pomoci nám, abyhom nezahynuli na cestě k nebesům. Gako na pausťi rozmnožil málo chlebw: tak dowede po dneš mocj swau rozmnožití hrstku wěrných milownjkw zákona Geho, roznjiti gisťru w plamen a oheň lásky rozhogniti we srđcích lidských. Či snad nemáme toho tisícere důkazy ze wšsedy wěkw i národw? Či nekóná Pán djlo toto před oblčegem nassim? Kdož tedn směl by podawati se zármutku, a býť sebe wětšj straťi swjraly geg, býť gako powodeň walily se praudem náťisky a protiwenstwj na bratry, na wlast, na cirkew, na člowěčenstwo. Kdo koli na Pána, milosřiwého, wšsezmoħaucjho Spasitele swého může spolehat, nemůže se pokládati za nešťastného, nemá, nesmj zármutkem se trápit. A tomu-li w skutku tak, rcetež nynj, D. D., zdalíž nemluwil gsem prawdu, powěďew hned na počátku, že gest pohled na Jezíše w dnešním ewangeliu pramenem útěchy w každé straťi pro každau dusťi wěrnau? Co gsem napowědel, nynj giž sami giným můžete kázati. S bohdegž, by to každj z nás kázal skutečně žiwotem swým? Že by se k tomu nedostávalo přiležitosti, na to pohřjdu nařjkatí sobě nesmjme. Lidské bludny, wáśně, hřjchy wylėwagi na tento swět po dnešni den tolik bjdy, že nenj ani u nás we wlasti ani kde ginde kautečka, do kteréhož by se nedowědla žalost wedrat. Tisícowé bratřj nassich, gedni winau swogj, druzj křiwdu cizj, nemagi přjstřessj, trpj nahotau, žimau i wedrem i hladem. Tisícowé bratřj nassich bėdugi na křiwdu a hynau náťisky těch, kterjž by gako otcowé a bratřj měli hágiti práwa i swobodny, měli by rozmáhati blaženost žiwota gegich. Tisícowé bratřj nassich newědj, co to láska Božj, co nebe, co pokoj, radoť, blaženost lidská alebrž sami, wálegjce se gako zhowadilci w bažínách bludw a neprawostj, na sebe kydagj hanbu, wolagi fletbu, uwalugi hněw Božj. Widauce k protiwenstwj, kterěz nám a bratřjm nassim, wlasti a cirkwi, národu a člowěčenstwu strogi, činj protiwnjci, nic myslí neťraime, nic se nebogme. Nebesa nemohau pomáhati křiwdám a wšsedy moci pekelné nepotrau sprawednost. Co Bohem stogi, peklo nepodwratj. Ugisťtění gsauce

wjězřstwj, postawme se tam, kde swědomj, wjra, Bůh státi welj. Kdekoli se postáme s bratry, trpjcmi a hynaucjmi, spogme se w duchu lásky a wespolek sobě wěrně pomáhejme. Co kdo máš, hotow buď dáti za bratra. Přestaňme štetřiti statkw, sily, žiwota, kde koli můžeme od zkázy zachrániti swé bratry. Stogjce wšsidni w duchu lásky Kristowé, řjdice se slowem Páně gako wěrnj učennjci onino na pausťi seznáme, že gsme w nedůstatcích swých na Krista nespolehali se nazdarmo. Pokog a útěcha neopustj nás w náťiscy, Pán nám požehná a s pomocj Geho umenšiwšse bjdy, rozhogniwšse blaženost na zemi, dostaneme se do radoťi nebeské. Amen.

Wěk náš a úloha Cirkwe.

(Pokračowání.)

Co posud praweno, postačít bez pochyby na důwod, jak welice tím utrpělo člowěčenstwo, že hlasatelé swobody občanské odwrátili, nýbrž na prosto odtrhnauti se od Krista usilowali. A za tauž přičinau neprospeły též národům w Ewropě znamenité pokroky, kteréž se ději w průmyslu, w obchodu, w uměních wšeho druhu. Neboť mnoholiz z toho má posud člowěčenstwo, že strojowé wšelici usnadňuji a urychlují práci lidskau? — Máť z toho, že widí, kterak se sbíhaji peníze do nemnohých rukau, a tito nemnozi, kterak se hrdě wypinaji nad swé bratry, huř než to činowali pánowé staré doby. Ano, máť z toho, že widí, kterak nemnozi shánějice bohatstwi do swých pokladnic a měsců, stáwaji se pány nad žiwotem tisícw; že widí, kterak děti, prwé než se w nich rozwinuly jaké sily, hynau již we smrdutých wýparech fabrik a dílen, hynau we spolku s lidmi, zbawenými wíry a uslechtilosti mrawni; máť z toho, že widí, kterak se množi každým dnem zástupowé těch nešťastníkŭ, kterjž wlekauce se po zemi jako stiny, zbawení Boha, zbawení náděje lepší budaucnosti, derau se o bídný ěroš, a hynau w kalužínách neprawosti, máť z toho, že tauž mērau, kterauž přibýwá jedněm bohatstwi, zmáhá se chudoba, zmáhá se strašidlo našeho wěku — proletariat. Widauce tyto strastné wěci, nemůžeme se nic diwiti lidumilowi, di-li, že mu srdce puká nad tauto bídau, a odwrací-li zrak swj s bolestí od fabrik, na kteréž by se jinak s plėsáním mohl i mēl diwiti.

Awsak že se diwati nemůže, že těšiti se musí toliko náději lepší budaucnosti, co se nás tkne, my neznáme přičiny patrnejši a podstatnejši než jest nedůstatek smyslu křestanského — lásky Kristowy. Že smysl tento wymizel z myslí majetníkŭ a pánŭ, nawykliť jsau pokládati bratra nezámožného za pauhý toliko nástroj k rozmnožowání statkŭ a k rozhojňowání rozkošj swých.

Člowěk, syn lásky věčné, obraz Boží, neměl a nemá u takových to nekřesťanův o mnoho větší ceny, než stroje čili mašiny, kteréž řídí v dílnách, kterýmiž peněz nahání do rukou jejich; — mzda, kteráž mu dávají, bývá zřídka tak vyměřena, jak toho žádá spravedlnost. *Dělník*, ztrávív mládí a mužský věk v dílnách, a naučív se zároveň podle příkladu a slova pánův svých, pohrdati náboženstvím, nedbati na svědomí, na duši, na věčnost, na Boha a zákon Jeho, stává se před časem vysíleným starcem, bídným mrzákem, opuštěným žebrákem. Majetník, užív síly a schopnosti jeho, nemní, že by pak měl jakých závazkův k člowěku, kterýž mu byl pomáhal sice, avšak děle již *nemůže* rozmnožovati poklady jeho. Že chudáš nemůže již stáovati podle stroje neboli kotle, že mu nelze, od úsvitu do noci lopotiti se ve smrdutých výparech dílny, zavřeny jsau před ním dvěře domu pánova. — Netřeba na to dalších dokladů, a směle můžeme říci, že by tak nikdo nakládati nesměl s bratem svým, kdyby smyslu křesťanského a lásky Kristovy bylo ve srdci jeho. — Avšak smysl ten a láska vymizely netoliko ze srdcí majetníkův, alebrž i z mysli dělníkův, a toť opět druhý pramen bídy, jakowáž při vši swobodě občanské a zvelebnosti průmyslu, řemesel, umění, obchodu člowěčenstvo swírá. Dělník, na mnoze hned od mladosti zaprážený k těžké práci, odrůstá ve spolku s lidmi porušeného mravu a žiwota, rodina, škola, chrám zůstanau mu nepowědomé věci. Wíru w Boha prwé než mohla vzniknauti, udusí w mladém srdci řeči a skutky dospělých saudruhův, nezřídka však i samých pánův. K powědomosti wznešené úlohy a důstojnosti, kteráž nadal člowěka Stworitel, ne tak snadno se powznese duše, obkličena špinau všeho druhu, zavedená do kalužin všech neřestí, potácející se toliko mezi dílnau a krémau. Rozkoše, kteráž se pánovi před očima dělníkův hojným pramenem prýští, přejeť sobě tudíž i dělník. Že w něm duch zakrněl, a srdce porušeno, že výhléd k nebi netušenému a Bohu nepoznanému jej blažiti nemůže, obracíwá ubožák zřetel na to, w čem sobě tělo libuje — rozkoše tělesné stanau se jeho cílem, a on — obraz, syn lásky Boží — utrácí člowěckau důstojnost swau: zhowadiw na polo, roboti a lopoti se od rána do noci, aby — brichu, tělu slaužil. Pracuje nezná vyššího cíle; dílo a trud neoslazuje mu vědomí, že co koná, Bohu koná; práce jeho jest mu bez vyššího posvěcení. Netuše, co jest nebe, a nedbaje o žiwot, kteréhož netuší, mimo nadání a vědomí rozpaluje se záwisti a zášti proti pánu, kterýž, jak se mu zdá sám nepracuje, dobře tráví, žije, týje z výdělkův a mozolův jeho. Osud jeho stává se čím

dál, tím nesnesitelnějším. Lidu přibývá, a práce se tenčí, strojové se množí, a odbyt vážne, potřeby rostau, a výdělku, mzdy ubývá: tuť pak není diwu, že dělník, čím dál, tím více chudne, a zbawen jsa wíry, neznaje lásky křesťanské, sápe se i hotow jest chopiti se prostředkův úžasných a zhaubných. — Díwaje se na to, co se tu děje před námi, nemůžeme leč opáčiti slova, kteráž w té věci nedáwno pronesl francauzský časopis *Univers*. „Jest wěru swrchovaný čas,“ praví dotčený denník, „aby se zhojily rány dělnické třídy. Avšak nikdo se neklam: pauze hmotné prostředky neduhu toho nikoli neodstraní. Lidstvo, kteréžto s všelikau dolehlivostí žádá chleba k zachování žiwota tělesného, potřebuje přede vším chléb k zachování žiwota duchowního, chléb to, kteréhož lidé tito nežádají, a kteréhož jim nikdo nepodává. Čeho žádají, společenství lidské dāti jim nemůže; onť zajisté, na odpor proti tomu, což jest obecným zákonem pro všecky lidi, onť nechťejí *práce w potu twáři*. Od tohoto bludu třeba je oswoboditi, sic jinak musíme čekati, až společnost člowěčenská zahyne sražením se hrozného tyranství a zmatku. Rozdávejtež si mezi ně třebas miliony, pokud je máte; přinášejte oběti sebe větší, pokud můžete, všecko to diti se bude na prasto z bůhdarma, jestliže se mrawní porušenost a zkáza lidu náležitě nenaprawí. Na zemi nebude blahobytu, a nižádná forma občanské vlády nebude míti stání w národě, kterýmž zmítají vášně a vládnau falešní proroci, ježto slibují uwésti králowství Boží, zatím ale za nic nepokládají účtu a vážnost k zákonu Božímu.“

„Lid na to přišel, že strasti, swírající člowěčenstvo, přičítá těm, kdož panují, kdož vládnau, a podíwáme-li se na to opravdu, není hrubě na omylu. Pakli vyšší stawové strasti tyto nestworily, tolik jisto jest, že jsau půwody zaufalosti, jelikož jako potřeběnci horliwě usilowali, na čisto podkopati wíru, jediný tento pramen zmužilosti a útěchy. Ach! čehož se medle w tom ohledu nedočinili pánové, boháči, učenci! Onť chtěli Bóha odciziti srdci národův: i powedloť se jim, oč usilowali, *křesťanská wíra již nežije* w těch silných, statečných lidech: — jim schází, což by jim poswěcowało a snesitelné činilo zármutky. — Jak to nyní jest, zůstati nemůže. Třeba, buď na čisto všeliké naděje se zhostiti, aneb najíti za náhradu (křesťanské ztracené wíry) prostředek, ježto by měl do sebe i moci a wáhy důstatečné, a zároveň byl k tomu způsobný, aby se ho i ti, kdož té přízně nemají, uchopiti mohli; *onino*; poněwadž se jinak nebudau nikdy za dosti swobodné a šťastné pokládati, a *tito*: poněwadž se jinak na věky budau míti za newolné, opowržené a bídné, a tudíž

obě strany: poněwadž jinak ani sami s sebou, ani s jinými w pokoji žiwu býti jim nelze.“ — A což tento časopisec powěděl, býwá i *musi býti* výsledkem zkaumání každého swědomitého zpytatele událostí a dějin člowěčenstwa. Ano, máme důkazy před rukama, že již i mužové, kteříž nehrubě mnoho po tu dobu dbali na wíru Kristowu, wídauce, kam se proud dějin zatačí, a znamenajíce všech těchto věcí půwod, zřetelně osvědčují, že na rány wěku našeho není jiné masti, pro neduhy společenské že není jiného léku, než wíra, dělající láskau, než zákon Kristůw.

Prowědše a ukázawše *jednu* prawdu již při *dwau* hlavních výjewech našeho wěku, nepotřebujeme dále šířiti slow, dowodíce, že pokud má wzbuzený duch národnosti přispíwati blahu národůw, rovněž i on poswěcen býti musí duchem Kristowým, duchem prawdy a lásky. Posud toho na mnoze nebylo. Příčiny jsau na jewě. Duch wěku působí více méně we snaze té všech národůw Ewropejských. Že však ducha toho posud neposwětíla, nepronikla prawá láska, nediwme se, wídauce, ani národové probuzení a horlíci o zwelebení swých národností, nestojí *podle* sebe jako bratři, ale spíše jako nepřátelé jako wrazi *proti sobě*. Ewropa tudíž podělená jest na několik táborů. Saused hlídá sauseda, šetří jeho krokůw, nýbrž i slow i wzdechůw, a jeden rád by rozmnožowal sílu swau olaupiw druhého. Netřeba nám prohlížeti co se děje na západě: myť máme důkazy na blízku — doma je máme. W naši rakausské říši žije pod jednau korunau Slowan, Němec, Maďar, Walach. We všech těchto kmenech ožiwnul duch národnosti. Po stoletých nátiscích a protiwenstwich powstal Slowan, ujímaje dáwné dědictwí swé, a powstaw k nowému slawnému žiwotu, běře se do dila. Než kdo newí, jak se k nám Slowanům, ježto nepotřebujíce, nedbajíce o cizé, owšem přestáwáme na swém, chowá Maďar i Němec? Duch národnosti, kterýmž ožiwlí kmenové slowanští, nowým osýpajíce se kwitím a bujarau rozwetwujíce se sílau, protiwi se těmto sausedům, a děsí je jako přístrachy noční. Potlačiti nás na nowo, nadělati z nás otrokůw na wěky, toť cílem snahy jejich. Utrhačnými jazyky kydají na nás newděční sausedové lito potupu a hanbu, oniť nestydí se, lži, úskokůw a násilí užiti proti nám, anobř již na nás Slowany i meče brausí, aby jako před wěky tak i nyní nedali zniknauti národu, kterýž, jediný w Ewropě, posud nikdy kletbau potlačených se neobtěžil. Nešťastný duch zlořečeného sobectwí, z něhož se rodí takowéto snahy, násilí a nátisky, jehož se chápau, powedau k wojnám krwawým a zhaubným, pokud sám Swrchowaný všemohaucí prawici swau nezdrží nebratrské sausedy od zámyslůw a činůw šere-

dných. — A jako w Rakausích tak to w Ewropě wübec. Wlach již bojuje s Němcem: Němec doráží na Dána, Jih i Sewer se hýbá. Awšak přijde-li k boji krwawému, wywołanému kriwdau nelidských utiskowatelůw národností, nelzeť nám jiného předzwidati konce, leč že utrpení národůw Ewropejských na leta může prodlauženo býti, a že slunce prawé swobody zůstane za mraky sesíleného despotismu. Neníť pak proti tomu hroznému neštěstí opět jiného léku, než duch, slowo, láska Kristowa. Kristus uwodí rozličné národy w jednotu spasitelnau, On činí je bratry. Pokud se národové neshluknau w tuto jednotu, pokud se *nestanau* bratry nadšenými duchem lásky, nelze aby blaze bylo na zemi.

(Pokračowání budaucně.)

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

(Pofračowánj.)

Den minul gafo hodina. Z schylowalo se již k večeru, když wykonaw, co se odložití nedalo, opět k nowé owečce swé gsem zamjřil. Wedga do pokogifu, znamenám některé milé změny. Lůžko bylo již na- bylo jiné podoby, oblek geho byl čistý a slusný, w pokogijku bylo teplaunko. Stařec mne wjtal milým usmánjm, oko geho bylo gasné a pokogné.

»Gá odbyl od té doby, co gste ráčil odegjti,« prawil ke mně, »mnoho práce. Dal gsem si zawolati p. Blažinu, zpráwce u doktora Bohdala, muže sprawedliwého a poctiwého, a tomu odewzdal gsem wsecky věci a starosti. Uložil gsem mu, aby bohatau náhradu dal každému, kohožkoli gsem byl oklamal, olaupil. Byl tu již také lékař. Wjm ale, že mi žiwota neprodlauží leč na nenyňš o několik hodin. Pro dceru gsem poslal, a čekám na ni taužebněgi než na lékaře. Bude-li pak mi ale chjtj odpustiti ukrutenstwj mé? — Z pokojím se před nj; slze stařického umjragicjho otce gi snad předce dowedau obměkčit. — Teď ale mám gessťe gednu žádost k wám duchownj otče. Když gste prwé ode mně odcházeli, netraufal gsem se ani žádati o tu milost. Gsem síce hřjssnjf weliký; nerad bych ale umřel bez Pána Boha. Regsem hoden, aby wessel Pán pod střechu mau... ale...«

„Alle daufey synu!“ djm k němu, „wjra twá tě uzdrawila.“ Z rozhrnu pláští, a čeho se té chwile stařec nenadál, udělím mu požehnánj nepsiwětěgšj Swátostj. Rádost geho nedá se wyslowiti. Služka přinesla swjce a křjž — stůl pokrytý bjílým prostěradlem stal se oltářem. Položiw tělo Páně na stůl, modlím se před obličejem Páně. Se mnau modlil se i stařec. Zrak, twář i každé hnutj swědčily, gáka proměna stala se w dusši geho. Byloť to swaté ofamženj! —

prvým po dlahém čase a gať sám pravil, spolu i posledním sledání neklesl mlóbau, upíral oči své hned na obraz Spasitelův, hned zase na dveře. — Konečně vyplnila se vraucej geho žádost. Služka stojíc u okna, oznámila, že žádaucj dcera právě přichází.

(Dokončení budoucně.)

Missie Japonská.

Květy a ovoce víry svaté v Japanu.

(Pokračování.)

7. P. František Kabralis píše v listu svém, odedne 31. května 1544 o příchodu svém do Aman-guchi, kdež po delší čas kněze nebylo.

»Nejprvé napadl jsem starau, osmdesátiletou matičku, gménem Kateřinu. Ona as mjlí od města ve vesnici Miano přebývala, kdežto asi 100 křesťanův žije. Běší počet těchto duší obrátila na vojru stařícká tata matka. Běřej i neběřej za swatau gi magj; a gá sám za takowau gi počítám. Mámti w obyčejí každý den hned na uswjtě mši sw. slaužití. Gj nebylo dost, gen w neděli na mši swatau přicházeti; nýbrž i w den wssednj mjlí cesty z wesnice své wázila, aby na nj býti mohla; gakkoli Aman-guchi gest fragina gedna z neyštudenějšich, wůkol a wůkol sněhu hlaubka a gestře pořád padal, ona pak nad to i dwafráte přes řeku zamrzlau musela přecházeti. Tu kde gá se domýšlel, kdož wj, co znamenitého nečinjm, když w prudké této zimě w noci wstana, se modlwám, ač dobře zaobalen gsa a na weneť newycházege, — ay! tuť proti wssemu

tito nechať se modlj nad njm, mažje geg olegem we gmennu Páně, a modlitba wěrná uzdrawj nemocného, a polehčíj gemu Pán, a byl-li by w hřejšich, odpustěny budau gemu: zhogíž prosíme Tebe Spasiteli náš milostj Ducha swatého neduhj tohoto nemocného, i uzdraw geho rány, odpust mu hřejchj a bolešti wšeliké na duši i na těle od něho zažeh, i uděl mu podle milosrdenstwj Swého dofonálního zdravj, aby pomocj slitowánj Twého byw uzdrawen, způsobilým se stal k býwalým powinnostem. —

Wzhledni prosíme Hospodine na sluhu swého, nedužiwostj tělesnau zemdeného, i račiž zachowati duši, kterauž gš stowil, aby naprawen byw káznj Twau, poznal, žeť gest uzdrawen lěkem Twým sřeze Krista Pána nasseho.

Hospodine swatý Otče, wšemohancj wěčný Bože, který wlewage w těla nemocná milost Swého požehnáni, mnohonásobnau dobrotau ochránugeš twora Swého, račiž k hlasu, kterýmž wzywáme gmennu Twé, milostiwé na pomoc přispěť, aby sluh Swého, zbaweného nemoci a zdravjm obdařeného, pozdwihl prawici, Swau milostj posilnil, mocj ochránil a Cerkwi Twé swaté s wšelikým žádaucjm prospěchem nawrátíl.

A toť gšau mimo jiné některé, gež ale pro nedůstatek mšsta na ten čas neklademe, modlitby při udělowánj dotčené swatosti sw. pomazánj.

nadánj mému stála Kateřina Mianská přededwěmi, mjlí cesty giž wykonawši a hlubokým sněhem se propracowawši, aby na mši swatau nezmeškala. Dbyčegně býwala wzhůru o půl noci; pomodliwši se, sřdnatě na cestu se wydala. Začasté gi křesťané i pohané warowáwali, řřkagje, aby pak tak záhy choditi se neodwážowala, žeby wlcí, gichž tu po fragině mnoho, mohli se do ní dáti. Než ona na takowé wýstrahy w úplné důwěře odpowídala: když na mši swatau gde, že se nebogj. — Že jsem ale widěl, gakhým obtížjm se milá stařice podrobuge, a do gakhého nebezpečenstwj se po každé wydáwá, sám jsem gi přikázal, aby gen w neděli chodila. Pokud w Aman-guchi žádného chrámu nebylo, chtěgje modlitby své wykonáwati, každau neděli z domowa na ono místo chodjwala, kde za času P. Františka (sw. Kavera) chrám a kříž stáwál. «

(Pokračování budoucně.)

Církevní zpráwy.

Z Prahy. Dáwno nenakydali protiwníci národu našeho tolik lži, potupy a hanoby na jmeno České, jako letos po smutném týhodnu swatodušním. Zatím ale nic s toho sobě nedělejme. Bůh jest s námi, a my wíme, co jest prawda. Musili bychom se owšem stydětí sami sebe, kdyby národ náš byl schopen, wydati se w takowé neřesti, jakowěž pomluwační křiklauni, domácí i cizozemští, neswědomití nowináři, a dilem zaslepení dilem bezbožní nepřizniwci naši přičítaji nám. Než Bůh ukáže w krátce, co prawda, co lež. Bůh ukáže swětu, že národ náš, miluje swobodu, nepřestal býti wděčným a wěrným drahému králi swému Ferdinandowi. *Prawdy se tedy Čech wěrný nic nebojí:* onat jest jeho štitem. Málomyslní sice lekali se, že po nás weta; nepřátelé wyzwáněli již hrana nenáwiděným Čechům. Zatím ale dokázala Praha i wšeccka země Česká, že w krátce budau se míti i tito za swau radost, onino pak za swau bázeň, co stydětí. Wolení wyslancůw na říšský sněm do Widně ukázalo, že Čech Čechem. Praha, *obležená Praha*, zwolila mezi 4 wyslanci tři muže, kterýmž honosí se wšecken národ: P. Palackého, Strohbacha, Riegra (čtwtvý p. Boroš jest počtiwý Němec nikoli ale Čechozraut). Ta jmena znáte Čechowé. Nuže: Díky Bohu! wzdejme a zazpiwějme; *„Ještě Češi nezhyňuli, národ pewně stojí.“*

Z Widně. Staw Cirkwe a wiry katolické jest we Widni čím dále tím žalostnějši. Nenáwist proti té swaté matce naší jest tam zjewná — hrozná. Studenststwo, zmocniwši se weškeré takorika wldy, činí w tom ohledu mnoho zlého, hlásajíc wšelikými obyčejí nenáwist tuto. Obrazy a spisy, naplněné hanau a lžemi proti wíře a kněžstwu, rozsýwají se téměř mezi lidem. A byť se nic nepsalo, nemluwilo proti náboženstwj, bez truchliwych následkůw nezůstalo by, co se tu činí. Jakým způsobem *proti wšemu práwu* slawný klášter Mechitaristůw i s tiskárnau na předměstí a klášter Redemtoristůw s českým chrámem we městě oběma těmto řeholím odňaty jsau, již wůbec wědomo jest. Druhé kláštery musejí studentům platiti daně: milosrdní musejí u p. každý den 80 bochnikůw chleba a 4 wědra wina jim odvádětí. Z kláštera na Rennwegu, předměstí Widsenském udělala se hospoda pro študenty přichozí. Z pozůstalých ornatůw a rauch bohuslužebních odpárali nowí pánowé zlaté porty na okrasu čapek swých; z hedwábnych látek

dělají sobě měšce na tabák, a podobné věci. Starý arcibiskup Widský, nemoha snést potupu, která se děla w městě i obává se horších ještě věcí, odjel odsud na statek svůj u nowého města za Widni. A však i tam přihnali se za ním studenti se saudruhy z Widně, hrozíce, že mu poboří i toto útočiště. Staříčků pán musil tedy, boje se o život, a nechťje zároveň i jiné lidi uwést w nebezpečenství, jinam, kdež by o něm nezvěděli, potají se uchýliti. — Takové smýšlení a jednání nemůže nikoli dobré následky mít. Drahá swoboda jest i budeť zprzněná podobnými skutky zaslepených vášnivců těchto a nepřatelé její nabudau záminky hanobiti drahý tento klenot a poznawu olaupiti on národy. — Tim dražší jest nám tedy swoboda, tim wřejeji snažme se a wzyvejme Boha, ať nás před takými hlásateli swobody ráci ochrání! Pauta, kteráž oni kuji, nejsau lepší než okowy despotůw. Mimo to potulují se tito nowí apoštolowé po celém kraji, honosíce se býti jedinými ochranci swobody a řeční swými rozšiřující wšude lež a zřast proti duchowenstvu neméně než proti náboženství.

Z Němec. W Němcích dáváji nám vášniwi přepiatí den po dni nowé důwody, kterak tomu nechťje ani rozuměti, co to jest: *swoboda* swědomí, swoboda Církwe. Ukázalo se to nanowo we městě Špýru na Porýní. Úřadowé městští oznámili totiž duchowenstvu, že by při slavném průvodu o Božím těle katolíky před násilnými útoky odporníkůw uchrániti nedowedli, a tudíž projewili žádost, aby průwod tento w kostele toliko se odbyl. Katolíci učinili po žádosti úřadů, ačkoliw by bez pochyby zle se bylo wedlo buřičům, kdyby tu byli co proti náboženství podniknauti směli. Měšťáci owšem jsau w mnohem ohledu wlažni u wíre, lid wenskowský ale, ježto se k slavnostem církewním walně do města scházíwá, hotow jest pro wíru dáti život. Bůh rači uchowati nás krwawých pútek náboženských! Běda ničemníkům, ježto honosíce se láskau k swobodě tak málo šetří práv a swobody jinowěrcůw! »*Swoboda každému!*« musil býti prawých přátel swobody heslem — proti neřestem a křiwdám stůj zákon.

Z Němec. W Mnichowě ustanowilo se wíce katolíkůw na tom, že jakož učinili katolíci jiných měst, rovněž i oni osvědčí sněmowníkům Frankfurtským žádost, že přejí aby úplná, dokonalá swoboda wyznáwacům všeliké wíry, že však chtějí swobody této také sami užiti. — Waleň hrnuli se 22. čerwna horliwí katolíci Mnichowští na radnici k podpisowání tohoto osvědčení. Awšak nespát nepřítel. Daw protiwníkůw se přihnau na radnici, násilím rozehnal pokojné občany a zmocniw se dotčené addressy, s podpisy ji roztrhal. Tak umějí šetřiti protiwníci wíry a Církwe swědomí a swobody naši! Nedbajíce nic na sliby a ubezpečowání jejich, musímeť zajisté sami hleděti s pomoci Boží swobodu sobě pojistit.

Z Tyrol. Ministrowé rakausští we Widni wydali rozkaz, kterýmž řád Jesuitůw a Ligurianůw w říši rakauské zrušen jest. W Tyrolech ale nalezli Jesuité obzlatní podporu, tak síce, že se zřetelně na to doráží, aby nařízení ono zůstalo beze wší platnosti. Arcikníže Jan, nynější náměstek císařůw we Widni, prohlásil se též proti dotčenému dekretu.

Z Francouz. Dne 5. Čerwence umřel w Paříži muž katolík, jenž byw po 50 let wěrným a wysoce

slowůtným synem Církwe, zůstane předním mezi spisowateli své wlasti. Jestť to slawný kmet 80letý *Chateaubriand*. Obsírnější wypsání znamenitého žiwota jeho ponecháme sobě k pozdější chvíli, zatím jen podotkneme, co nám nowiny o smrti jeho prawí. Ztratiw minulého roku milowanau choti a drahého přítele, *Balanche*, tušil, že tudíž i jemu hodinka nastáwá. Připrawený na tuto cestu byl již od dáwných let: smrt wěrného katolíka nikdy nepřekwapí. Duch wšelé prawé wíry ožiwowal jej až do poslední chwile. Znamenaje, že Pán již tluče na dweře k odchodu, skrauseně se wyzpowidaw a přijaw Spasitele swého, těsil se až do posledního wzdechnutí wírau w Krista. Na krátce před smrti ještě objimal wřele swatý kříž — toto dřewo spasení našeho. Kněz a milosrdná sestra modlili se u lože, na kterémž weliký tento muž ducha wypustil. — Pohled na dlouhý a w mnohem ohledu slawný žiwot jeho muže býti mnohem z nás wybournau školau. *Chateaubriand* umřel jako katolík, jsa již od 50 let horliwým hajitelem swaté wíry a církwe. Proziw mládí swé za časůw, kdežto newěra i všeliké neřesti wúbce panowaly, sám rovněž načíchl a pokazil se jedowatinau zásad nekřesťanských. Láskau matičnau, podiwnými osudy, obzlatě ale milostí Boží došel žádaucího swěta, stal se wěřicím, stal se katolíkem. Nadán jsa newšedními dary ducha, wěnowal wšecku silu swau na obranu wíry a církwe. Dráhu klestil si sám i dokázal obratnau a swělau wýmlowností swau wíce než celý zástup učencůw. Francouzové počali se styděti, že se hanbiti směli za wíru. — Za pozdějších let stál we vysokých úřadech, posléze odstoupil z wěřejného žiwota občanského, spisuje a doplňuje *paměti z žiwota*. Díwaje se na ustawičné proměny w obcích a národech, osvědčowáwal saukromi i wěřejně, že nelze k šťastnému konci přiwěsti společenské zásady našeho wěku bez ducha Kristowa, jehož učení a příklad zahlabuje sobětwi, tohoto čerwa, jenž jest záhubau swornosti a zdaru! Kristus Pán, Spasitel swěta, byl mu, jakž jej i nazýwáwal, oswoboditelem společenstwa lidského — byl mu Bohem i králem. — Wíra i naděje tato jest wírau každého katolíka. Bůh dejž, ať dospějeme k žádaucimu onomu cíli, ať se dočkáme swobody zjednané a poswěcené Kristem!

Z Angličan. Nowý biskupský chrám katolický w Londoně letos dostawen a dne 4. čerwence důstojně poswěcen jest. Jestť pak welebný tento stán Boží mistrowské dílo slawného stawitele anglického *Pugina*. Znatelé obdiwují nejwíce weliké okno a kamenňau, sochami okrášlenau kazatelnu. K slavnosti poswěcení tohoto nádherného chrámu sjeli se mnozí biskupowé (2 arcibiskupowé, 11 biskupůw a 260 kněží) netoliko z Angličan a Irska nýbrž i z ciziny. Byloť to, prawí samy anglické nowiny, slawné podiwaní na řadu těchto biskupůw, připomínajících staré časy kněžské wlády, kdežto se nejrůdější trůnowé lekali bromůw z Vatikánu. Biskupowé tito wynikali duchowní spanilosti wýznamných twář, nade wšecky ale Dr. *Wisemann*, kterýž měl také w nowém chrámu kazání, háje welebnau nádheru, kterauž při takových slavnostech na jawo dáwá Církwe, tato matka, ježto chudému každé chwile otewřeně útočiště poskytuje. Téměr wšecky wznešenější katolické rodiny byly při památné slavnosti této, kterauž postawen jest opět nowý, skwělý pomník neumořitelné moci katolické prawdy a Církwe, na nowý důkaz konečného wítězství jejího.

BLAHOUĚS

Číslo 36.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Do-byt-čím trhu, č. 552, i **we všech řádných knih-kupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 k.

W komissi
u
Wácl. Hessa
w Praze
u
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli VII. po sw. Duchu.

Obsah: *Řeč na neděli VII. po swatém Duchu. — Příprawa pro nebe w čem záleží. — Mamónár. — Zlatá zrnka. — Missie Japanská. — Cirkewní zpráwy.*

Dne 30. čerwence.

Řeč na neděli VII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. VII. 15—21.

Člowěk zdrawého rozumu, pokud poznal co gest Bůh, nelze aby ginál o Ném smýšlel, leč že swrchowaná spravedlnost gest základem Jeho trůnu. Prawda ta gestíť tak zřegmá, že nenagdeme na swětě národu, kterýž, wěda o Bohu, by se k nj na-prosto nepřiznáwal. Tím bolestnějši wšak to wý-gew, že lidé, ač znagi spravedlnost Boží, zhusťa neginál sobě počijnagi, než gako by nebylo Boha, nebylo při něm moci a wůle k potrestánj bezbožných neshle-chetnjkůw. Z gahýž medlé bude takých neshastnjkůw osud? Či snad ugdau sandu spravedlnosti Páně, aneb přetwárkau dowedau obelstíti wšfewědaucj oko Swrchowaného? Ah, D. D., mámeť krátkau na wšfecky tyto otázky odpowěd. »Každý strom,« wece w dnešnjm sw. ewangelium Spasitel, »wšfeliký strom, kterýž nenese owoce dobrého, wyřat bude a na oheň umržen.« — A »ne každý, kdož mi říká Pane, Pane, wegde do králowstwí nebeského: ale kdož činj wůli Otce mého, kterýž gest w nebesích, ten wegde do králowstwí nebeského.« Z gakowěz naděje mohl by sobě wedlé slow těchto dělari bezbožnjf? Renjzliž mu o wýpowědi Páně ohlášeno, že před njm za-wřeny zůstanau brány nebeské, na něho že čeká oheň muř a žalosti? Čjm to tedy, že člowěk, gežto se obnyčegně z daleka giž uhýbá wšfeliké bolesti, gako slepý cestau bludu, cestau hřichu se žene k propasti muř a trápenj wěčných? — Ah, D. D., toť gest

účinek, to djlo falešných prorokůw — okolo nás — i w nás. Aneb čjm se stalo, že zbawen gest Adam ráge? — Hlas falešného proroka, dábla, omámil srdce Adamowo, člowěk zhřěšil a Bůh — musil trestat. Čjm se stalo, že národ Izraelský tolikráte zprznil se ohavným modlářstwím? Hlas falešných prorokůw omámil srdce lidu, že se klaněl modlám. Čjm se stalo, že Židáš z apostola učiněn gest zrádcem? Falešný prorok w srdci geho, lačotnost omámila geg, že prodal za hrstku stříbrných Místra. Ano, tak gako tuto, widjme w děginách celého člowěčenstwa, že wšfeho zlého na swětě půwod gsau falešnj pro-rocí w nás i mimo nás. Z kterakž tedy neměl Kri-stus napomjnati nás: »Přlně warugte se falešných proroků, kterjž přichážegj k wám w rause owčjm, wnitř pak gsau wolci hltawj?« D bohdenž bychom giž dali u sebe mjsťa těmto slowům Páně! Bohdenž by k tomu přispělo, dnešnj slowo mé, kterýmž ukáži wám, že každý falešný prorok, každý swůdce gest úhlawnjm nepřitelem

- 1) Boha žiwého,
- 2) swých bratřj,
- 3) sebe samého.

1) Renjť na swětě bjdněgšjho stwořenj než gest člowěk, stana se nepřitelem Božjm. Wšak mezi bj-dnjky těmto zaslepenými, gežto w nepřátelstwí proti samému Bohu směgi se wydawati, náležj falešným prorokům přednj mjsťo; wšfeliký swůdce zagistě gest úhlawnjm nepřitelem Boha žiwého. — Že gest dábel, protivnjkem Páně, toť wám, D. D.,

netreba pripomínat; to sami z pšsem swatých dobre znáte. Od wšlým giž, prwé než stwořil Pán člowěku rág, stal se satan z angela swěta, swůdcem angelům, swých bratřj a protivnjkem Wšemohaucjho. Zlomenat gest sice geho moc, nic wšak méně, ačt bez nádege wítězstwj, obnowuge starj tento drač bog proti Hospodinu každým dnem, každou hodinau. A hle, D. D., pod koraufem tohoto arcivraha Hospodinowa stawj se každý hřjssnj, rotnjsem ale w zástupech geho činj se falešný prorok, činj se wšeliký swůdce. Uneb gafehož medlé stává podstatného rozdjlu mezi swůdcem pekelným a prorokem falešným? Wjm, že gest rozdjlu: než i ten i onen stoji na odpor wěčné wůli Páně, kteráž čelj ku poswěcenj dušj nassich; ten i onen, rozšjwá bludy, podwratj prawdu, moři a hubj ctnost, srdce lidské otrawuge záhubnau gedowatinau hřjchu; ten i onen umenšuge počet sluzžebnjšw Božjch na zemi, traušj kaukol mezi pšenici na rolj Páně. — A kdo z nás může ginák leč nepřjtelem nazýwati člowěka, gežto dobrému otcj zdarné djetě ulaudil, a olaupené wydal w těžké otroctwj? Kdo z nás může ginák leč za nepřjtele pokládati podwodnjka, gežto řádnému hospodári zdarného sluhu z domu, ze služby wylákal? A hle, D. D., neginák počjná sobě wšeliký swůdce. Neboť powažte gen co wám řeknu. Wtj dobře wjte, každý člowěk, buď on kdo buď, že gest synem, gest sluhau Hospodinowým, pokud hřjch a blud geg newyhostil z počtu wěrných Páně. A komuž bych měl to hlásati, že matka nez může w té mjře milowati nemluwnátko své, w garkowěz miluge člowěka Bůh? Abj nezhylnul níkdo, abj potřel moc bludu i hřjchu, abj z otroctwj wěčné zřázy wyswobodil syny Adamowy, wtělil se, žil i umřel na křížj Syn Božj; a nešťastnj, gežto bořj dšlo rukau wěčné maudrosti a lásky, gežto hanobj na bratru, na sestře své obraz Božj, gežto potupuge prawdu, hlásanau i zpečetěnanu Kristem Pánem, gežto z domu otcowského wen do ciziny wywádj syna, abj tam, oddage se na rozkoffe, dědictwj swoge s newěstkami a ničemnjšj prohýřil — takowjto bjdný swůdce by směl se ginák než protivnjkem Božjim nazýwat? — A byt si čtěl chlácholiti galkoli swědomj, nic mu to nenj, nic mu to nebude na plat. Neboť wěz nešťastnjče, wěz! byt se ti třebaš possěstjlo na čas, na chwjllku, ohluffiti hlas swědomj swěho: slowu Páně tjm wěčné moci neodegmeš, a Kristus sám oswědčil: »Kdo nenj šemnau, proti mně gest, kdo neshromážduge, rozptyluge.« Wtj mlčel rozum, byt nemluwilo swědomj, giž tato pauhá swatá slowa hlásajj to swětu, zač Kristus falešného proroka, zač swůdce pokládá. Nebudeme ge rozebjrat, neboť přjmo z nich plyne wýrok, že wšeliký swůdce gest protivnjkem, gest nepřjtelem Božjim. A tomuž tak, nebylo by hrubě potřeby, dowoditi wám, B. M., že tjž swůdce neboli prorok falešný gest

2) nepřjtelem úhlawnjm swých bratřj. Neboť kterak může býti člowěk ku prospěchu bratřj swých, pokud žiwotem, ušlowánjm swým čelj proti Bohu a zákonu Jeho? W ewangelium o pšenici a kaukolu, dj sám Pán Ježš: že nepřjtel člowěka nasil kaukole mezi pšenici. Každý z nás, neginák by mluwil o sausedu, kdyby mu buď stromky polámál, neb obylj posslapal, buď dobytěk otráwil, neb stodolu zapálil, neb šypku olaupil. Z což gsau takowj zločinowé giněho, leč pauhé stjny proti neshlechtnosti, kterěz se falešný prorok, swůdce na bratru dopausstj? — Srdce oddané Bohu, dusse zaswěcená prawdau a milostj Páně, má do sebe wěššj ceny nad role, sadu, domy, statky wšeho swěta; prawda, čistě swědomj, newinnost, zachowalost dusse gest něru klenotem dražšjim nad perly a diamanty. Z nenjliž swůdce wšeliký tjm neshlechtnjsem, genž bratra swěho neboli sestru o klenoty a pokladu tyto okrádá? D, neklam se tedj, newymlauwey se nešťastnjče, ale wjz ráděgi, coš dokázal! Pomni gen, čjm býwal mládenec onen, kterýž se nynj Bohu rauhá, čjm ta djwka, kteráž beze studu sšlape giž po kwětu swěho panenstwj, čjm ten muž, kterémuž k wůli žena dnem i nocj bēduge, kterýž gest na pohoršsenj celé obci, čjm ta žena, kteráž gest kletbau manžele i djetě? Tys to zlehčil wjru, zbwil naděge, udušil giž i poslednj gšfrku bohumilé lásky; a ty by, gežtoš k bludařstwj a newěře, k nádheře a lakomstwj, k nestydatostem a karbanu, marnotratnosti a obžerstwj, k lžjm, podwodům, frádeži a giným neshlechtnostem přiwábil a swedl bratra neboli sestru swau, ty byš giněho gmena než nepřjtel swých bratřj, osobiti sobě čtěl? Ach! wjme to, D. D., že falešnj prorokowé, swůdnjci přicházejwagi w rausse owějm, přátelstwj, lásku sšibugjce: awšak wězte, B. M., že by prwé krahugec mohl slauti holaubkem, wš beránkem než přjtelem swůdce. Dábla nazýwá sám Kristus nepřjtelem člowěka: i nenjliž tomuto duchu zlému wšeliký falešný prorok podoben, gako křawče křawci? Dšlo dábelské gest geho djlem, dáblowo snaženj geho rozkoffj, a protož také na lebce swůdnjčkowě, obtžžené tšjcerými hřjchy, napsaná zůstane wýrokem Božjim strassná kletba, že byl úhlawnjm nepřjtelem swých bratřj. Než práwě proto, že gest protivnjkem Božjim a úhlawnjm nepřjtelem Páně, práwě proto gest swůdce také

3) úhlawnjm nepřjtelem sebe samého. Bohu zagistě neusskodi nepřátelstwj člowěka; nebo což swede prach a hlina proti Hospodinu? Mnogh člowěk upadne sice w osidla, naljčená swůdnjsem, mnogh ale sšastně gim se wyhne, a nowé zásluhy před Bohem sobě zjšká. Nic wšak méně byt se sšludci powedlo, každě ušlowánj geho, wěztež, D. D., že níkdo neutrpj z toho wěššj sškody, než on sám. Na něho zagistě padne i kletba hněwu

Páně i zlořečenstwj swedených od něho nesišťastných bratrj. Na něho nařikati budau ty ubohé dusse, kteréž úlisnými řečmi, ústěpky, sliby, mamy a klamy swými olaupil o wjru a prawdu, o čistotu srdce, newinnost, lásku Boží a neocenitelnau radost wěčného života. Ano, před twářj Boha živého — s hrůzau, s bolestj srdce to prawjm, — přigdei hodina, kdež swůdce obklopj zástup žalobnjků, rozljčených hněwem, hořicjch žádostj pomsty. Před saudnau stolicj Páně obrátj proti tobě otče, matko syn i dcera gazyl swůg, a zlořečjece wám, wolati budau o záwod: Neměg s nimi saudče hrozný slitowánj! Nádheře a nemilosrdenstwj, záwisti a hněwu, obzerstwj a nestydatostem, lžjm, podwodům, úškofům, krádežj wpučili nás; k Tobě nás měli wěsti, a oni — zawedli nás do propasti pekelné. Neodpust gim tedy! — ale hněw twůg nechať ge trápj na wěky. — Před saudnau stolicj Hospodinowau zlořečiti bude tobě, swůdce osfemetný! wlastnj bratr twůg. »Neodpauštěg mu swrwowaný,« wolati budu k saudeci. »Gá bych byl u Tebe w nebesjch, s otcem s matkan, s sestrami těšil bych se mezi angely: ale tento had se mi do srdce wedral! onť uwedl mi wjru a pobožnost w posměch, on mne naučil slowo Twé sobě osflliwit, chrámu Twému se wnhybat, rodiče nectjt, nýbrž i trýznit; on mne naučil, kochati se w nectných spolcjh a mržých rozkossjch; a že gsem, swedený od něho, zemřel w hrýssjch, zawržen gsem od twářj Twé na wěky. Muže! neodpust mu, neměg slitowánj!« — »Saudce, sud bez litosti!« wolati tam bude zaufale nesišťastnice žalugje na tebe, bjdňje! »Ach! gá měla, gá mohla býti pod forunau lilowau u králowny angelšké: než ten osfemetnjš wedral se mi do srdce, omámil dussi; w srdci udušil lásku k Tobě, o wěmec panenský olaupil mne a naučil mne hanebnostem, lilium moge zasslapal do bláta. Neodpauštěg mu tedy, ať trpj se mnau na wěky!« S kdož se neděšj těchto hlasůw? Kdož by se nepokládal za nesišťastného, kdyby naň padati měly takowé kletby! A hle! na tebe sšeredný swůdce padnau hlasowé kleteb těchto, — tobě zlořečiti budau gako o záwod wssichni ti nesišťastnjci, kteréž gfi odwrátíl od Boha, od wjry, prawdy, ctnosti. Ach, pak to seznáš, gať prawdiwé geš slowo Páně genž dj: »Wěda člowěku, štrže kteréhož pohoršsenj pocházej, léve by mu bylo aby žernow osličj zawěšil si mu na hrđlo, a on pohřžen byl do hlubokosti mořské.« A ty stroge sobě takowý hrozný osud, netušíš, že sám hubjš blaho své, žeš úhlawnjm nepřitelem sebe sameho? S buď kdo bud, nemáš-li srdce kamene zatwřzeleggšj, s hrůzau musíš nám přiswědčiti, djme-li, že geš swůdce úhlawnjm nepřitelem Boha swého, bratrj swých, sebe sameho. S kdo z nás, mage to na paměti, směl by se přidružiti k sšeredné této čeledi prorokůw falešných? Daufám, wzůwám Boha, prosjm wás — přičiňmež se, ať se někdo neoctne mezi nimi. Ano, D. D., gá daufám, že geště wjc uči-

njte. Před falešnými proroky dal nám wýstrahu Pán: ai, o toť i gá prosjm wás we gměnu Páně. Wjce než za dnůw otcůw nassich musíme se před nimi na pozoru mjtí dnes. Rozkaz Kristůw, láska k wám, láska k národu, k cirkwi, k Bohu nutj mne, že wolám: »Pílně warugte se falešných prorokůw!« Nenjt gich méně než býwalo, schytralost, úkladowé gich gsau hrozněgšj. Nic nenj swatého, čehož by se nedotýkali, nenj prawdy, nenj ctnosti, proti kteréž by nebrogili, nenjt úškofu a klamu, za kterýž by se hanbili. Muže tedy pílně warugme se gich, ať dechem, slowem, příkladem swými nerozwílagj kmen wjry w nás, neotrámj mysl, srdce, dussi gedowatinau řečj a slibowánj swých. A kdo z nás by směl wěřiti, že nepřitel Boží, nepřitel sebe sameho, může býti přitelem nassjm? Být se wám dussi, nebem, Bohem dokládal, nenjt gim: newěeme mu, warugme se ho! Takť ugdeme osidlům satanášowým, takť se nám podařj, že se staneme stromy dobrými, gežto wydáwagi owoce dobré wjry, lásky, naděje, owoce wsseliké ctnosti. Takť se nám podařj, že sami usfedsse úkladůw bezbožnjkůw, staneme se oswoboditeli swých bratrj, účastnjky králowstwj Kristowa. Amen.

Příprawa pro nebe w čem záleží.

(Ze starého rukopisu českého.)

Co člowěk u widitedlném swětě činiti, a jak se připrawiti k nebi budaucimu má, chceme-li místně porozuměti, powážme co Bůh, když ho na swět uwozowal, mluwil a činil, a wyrozumíme radě Boží a míněni Jeho. Piše pak o tom Mojžiš takto:

I řekl Bůh: „Učiňme člowěka k obrazu našemu, podle podobenstwj našeho: a ať panuje nad rybami mořskými a nad ptactwem nebeským i nad howady a nade wši zemi.“ — I stwořil Bůh člowěka k obrazu Swému, k obrazu Božímu, muže a ženu, stwořil je, a požehnal jim řka: „Plodte se a množte se, a naplňte zemi a podmaňte ji. A aj, dal jsem wám wšelikau bylinu, wydáwajici sime a wšeliké stromow, nesauci owoce za pokrm.“ Potom pak přiwedl k Adamowi wšelikau zwěř polní i wšeko ptactwo nebeské, aby pohleděl na ně, jaké by jměno kterému dáti chtěl, a jak by koli nazwal kterau duši žiwau, tak aby jmenována byla.

Z čehož widime, že člowěku na swětě poručeno:

- 1) Pohlédati na skutky Boží, a rozdily jich znamenajti, jmena jim rozdáwati: to jest, učiti se znáti i wypowidati wšeko.
- 2) Užiwati pohodlí těch, kteráž jemu zřidil Bůh ze wšech tworů, a wěděti čas, způsob a míru toho.
- 3) Býti obrazem Božím, to jest: obracet se k Bohu, wšudy a wždycky, wšemi snažnostmi podobnost jeho wyobrážeje.

To troje poručeno člowěku, ten trůj jeho na

zemi bytu cíl, nic k tomu přidávati, nic odtud vypaustěti netřeba, spolu to jiti má a musí, potože na tom trém všecka podstata přítomného života, všecka příprawa budaucího záleží. Má, pravím, každý živý člověk naučiti se zde, aby byl:

*rozumným tvorem,
pánem tvorů,
obrazem Božím.*

Rozumným tvorem jest člověk, jestliže zná a ví, (šalamaunovými slovy to vypovím,) jaká jest podstata světa a moc žiwů, počátek, prostředek i dokonání časů i proměny běhu slunečného, rozdílnost počasí, běh roku a sporádání hvězd, přirození žiwotěchů, powahy zvířat, moc větrů a přemýšlování lidská; rozdíl kmenů i mocí koření, anobrž cožkoli tajného neb zjevného jest, jestliže powědom jest. K též rozumnosti přináleží i to, aby cokoli k skutkům Božím výše již přičinila důmyslnost lidská, rozličnost řemesel a umění všelijakých znal, až i mistrowstwi jazyka w powědomosti máje, aby maudře o všelijakých věcech wyprawowati uměl. A tak aby w welikých i malých věcech ani jedna jemu neznámá nebyla. Tím titule, že rozumný tvor jest, obhájí a k nebeské řiši hodně se připraví.

Pánem pak tvorů bude, jestliže ku potřebě a pohodlí všech tvorůw užívaje, všudy sobě mezi nimi i sám w sobě *pansky*, to jest, vážně a ctnostně bude počínati, aby jediného toliko welebneho učinitele swého nad sebou, a angely, služebníky jeho a spolu služebníky své, po boku, jiné pak všechny twory pod sebou níže býti znaje, ostříhal místa swého — žádnému tvorů, ani swému vlastnímu tělu w službu otroctwí se nedával, nýbrž jich sám k službě užíwal: a to rozumně a rozšafně, wěda jak, kdy, kde, pokud, čeho užiti neb neužiti, jak, kdy, kde, pokud tělu jeho žádosti dáti neb nedati, jak, kdy, kde, pokud k bližnímu w hod býti neb nebýti, summau wěděti, jak mravně, ctnostně, rozšafně a prozřetelně sebe i všechny swé činy wnitř i zewnitř řiditi.

Naposledy *obrazem Božím* bude, jestliže k Bohu se srdcem, žádostmi i všemi snažnostmi obraceje, wnitř i zewnitř čistoty a swatosti, spravedlnosti a milosrdenstwí ostříhati bude. Obrazu zajisté dokonalost všecka w tom záleží, aby podobnost původu swého co nejwlastněji wyrázel. Protož Bůh swatý jsa, poraučí, abychom i my swatí byli. (1. Petr I. 15.) Z čehož všeho záwírka jde, že právě člověkem zde na světě býti jest, oswíceným, ctnostným, pobožným býti; to jest:

*znáti jasně sebe i všecko;
řiditi rozšafně sebe i všecko;
obraceti sebe i všecko k studnici té,
z níž plyne všecko.*

W tom *trém* všecka sláva člověka záleží: proto že to podstata jeho jest. Jiné věci, jakékoli při něm jsau, neb býti a mysliti se mohau, jako zdrowí, krása, síla, bohatstwí, patrnost, wzácnost, přízeň lidská, přátelstwí, w předsewzětích štěstí, dlouhowěkost, nejsau nic než zewnitřní přidawkové a powrchní ozdoby, jestliže je Bůh komu podává; aneb jsau zbytečné marnosti, neužitečná břemena a škodlivé překážky, jestliže kdo sám po nich dychtě, je sobě shledává, a s nimi se zaměstknává, onyno přednější, na nichž podstata záleží, obmeškává. Příklad dám. Hodiny bicí neb slunečné uslechtilý a potřebný jsau k ostříhání náležitěmu času nástroj, jichž podstata na řemeslném všeho rozměření a umělém složení záleží. Pauzdro na ně, řezba, točení neb kwětování nějaké, pomalování neb pozlátky nejsau než přibytne věci, podoby trochu přidawající, dobroty nic. Kdo by raději pěkný než dobrý takový nástroj míti žádal, smáli bychom se mu jako dítěti, nesaudícimu, co nač jest. Tak dobrota koně, ne na něčem jiném než na síle, udatnosti, čerstwosti, umělém se pod jezdcem obracení záleží; ocas rozwinutý neb swinutý, začesaná kštice, pozlacená uzda, krumpované sedlo neb děka, ač mu ozdoby něco přidawají, hlupcem bychom však nazwali, kdo by na těch okrasách wzácnost koně zakládal. Opět zdrowí těla našeho na dobrém žaludku zažiwání a wnitřní údů síle a čerstwosti záleží. Lehati měkce, choditi hladce, jisti a píti lahodně, ani ku podstatě zdrowí nepřináleží, ani mu nenapomáhá, spíše ujímá. Protož, kdo wice lahůdek, pohodlí, šperku než zdrowí šetří, ne maudrý jest. Owšem tedy nemaudrý a nesmyslný, kdo *člověkem* býti chtěje, zewnitřních ozdob člověka wíc než podstaty samé šetří. Protož kniha maudrosti ty lidi za blázny a bezbožné odsuzuje, kteří žiwot swůj za hříčku mají, aneb za tržisté bez provozování zisku. Takowí prý nedojdau chwały Boží ani požehnání Jeho. (Maud. XV. 12: 19.) Na tom stůj!

Mamonář.

(Z kněžského denníka.)

(Dokončení.)

Znamenage, že dcera — tento přejádauj host, k obrácenímu otci přichází, dospělá gsem gi w ústřety, chtěje připrawiti gi na setkání s umjragicjm. Nebobá panj nosila smutek. Pohnutí srdce bylo při nj zgewné. Twář, bledá sice, wyníkalá newššednj spanilostj. Slze se gi líly z očí, a hluboké hoře obráželo se w twáři. Gá gi oznámil, čehož bylo potřebj wěděti. Z děkowalaj mi dobrá duše s neljčenau, wraucj srdečností za službu, kterauž gsem byl otci gegjmu profázal.

»Ach, welebný otče,« pravila, »bogim se, předzvídam, že drahý otec mi zemře. Než, díky Bohu! že gest připraven na smrt, že smj s daufanliwau myslj postawiti se před saudnau stolicj Boží. Toť má útěcha. Gá se modliwala každého dne, aby Pán obrátil a obměkčil srdce geho; prosjwalat gsem Boha, aby mi dal shledati se s otcem, prwé než zemře a obdržeti od něho požehnánj. Srdce bylo by mi zagisté puklo žalostí, kdyby ubohý otec byl zemřel, newiděw mne, neodpuštíw mi wsselikau trpkost, kterauz gsem byla gemu způsobila. Ach, gá zkusila giž mnoho — to wssak bylo by mé newětšj hoře.« —

»Než smjmlí giž k němu, račtež mne otče duchownj uwešti.« — I wssli gsmé do pokogjka. Dcera přistaupiwšj k loži, mlčky chopila se ruky otcowj, a libagje gj, škropila slzami. Mluwiti srdce nedalo. I wrhla se na kolena. Otec porozuměl, co žádá. Wztáhna ruce swé, wložil ge na hlavu dcerinu, a wážně i slawně gj žehnal. Ujssenj welebné nastalo. Pohnuti byli gsmé wssični. Slze stály nám w očjch: stařec gedínj tu slzičky neumoril. Upřew na dceru zrak, zwolal pogeďnau: »Swětlo sem, ať se mohu dobře na ni podjwati!« — I štalot se. — Tu položil ruce kóštnaté na ramena gegj, a za dobráu chwilku djwal se gj do očj, gako by se giž ani nabaziti nemohl pohledem tjmto. Jily w něm hrály, srdce tlauklo, zrak se giskřil, pohnutj bylo nesmjrné. Posléze přiwínut dceru k srdci, wolage: »Ach mé djetě, drahé djetě!«

Takowého přigetj w domě otcowšém se wýborná dcera wssém nenadála. Mladé, hořem sklčené srdce, diw gj radostj nepuklo. I obgawšj otce rukama okolo krku, zljbala wynchudlé geho lce, a celá uslzená, gemným hlasem srdečně lásky wzlykala: »Ano drahý otče, gsem twé djetě — gsem twá Boženka. Otče! odpust, pakli gsem tě rozhněwala. Ach! gá ti nadělala mnoho trpkosti a hoře.« —

»Nemluw mi tak drahá Boženko má! Ty odpust mně milé djetě. Ach! gsau tomu leta, co gsem přestal býti člověkem, otcem. A co widjm? — Ty nosjš smutek — ale děg se wůle Páně! Bůh sám račž tobě, mé drahé, rozmilé djetě, dáti požehnánj. Bůh nahradiž Tobě, w čem tebe zkracowal po tolik let nesišťstný otec twůg. Ach! gá o tě nedbal, ach! gá s tebau nakládal ukrutně.«

»Neřikley to drahý otče; takowé řeči mne bolj. Gá ti nemám co odpaušstěti, nýbrž za blahoslawenau se pokládám, i welebjm Hospodina, že mi dal, dočkáti se této hodiny — twé lásky. Ale tys nemocen! Powěz, rozkaž, čjm bych ti ulehčiti mohla.« —

»Modli se za mne, dcero má. Žiwota mého nebude giž na dlauze. W krátce dostawjm se před Boha a swatau stolicj Geho. I daufám, že tam nagdu smilowánj. Ano Pane! gá pŭgdu k Tobě, gá daufám w Tebe! Budiž Otče, budiž mně milostiw, budiž ochrancem a strážcem drahé dcery mé! Ach!

budiž nám milostiw, ať se u Tebe w nebesjch radostně shledáme!«

Awssak bylo znamenati, že při slowech těchto stařec poslednj slj swé nasadil. Gá klekl, a se mnau zároweň i dobrá dcera i wěrná hospodyně. I počnu konati modlitby, u lože umjragcjo. Stařec, mage w rukau křížek, upjral zrakj swé daufanliwé na znamenj swého spasenj. Když pak gsem blahodárná slowa ta pronášel: »Odegdi dusse křesťanská, z tohoto swěta w pokogi, odegdi we gmenu Boha Otce, kterňž tebe stwořil, we gmenu Jezisse, Syna Boha žiwého, kterňž za tebe trpěl, we gmenu Duchu swatého, kterňž poswřtil tebe. Budiž mjsto twé w pokogi a přjbytek twůg na swatém Sioně« — tu přitištnul stařec křížek wřele k srdci a poljbw geg, wygasnil na nowo zrak žárj nebeskau. Bylot to naposled.

»Boženko, dcero má!« zasseptal na to w několik okamženjch, odcházim — umjrám — giž tě newidjm, ale každým dechnutjm wyléwám na tebe otcowšké požehnánj.«

Gako bleš wzhopila se dobrá dusse a otce pogala w náručj. — Přisslat w čas.

»Jezissi, můg Jezissi, Tobě poraučjm dussi swau, smilug se!« — zawzdech! po tichaunku stařec — ššytl — a dusse octla se u Boha.

Dáwno giž newiděl gsem hoře, gakowěz se nynj zmocnilo dcery. Počjnalat sobě ubohá gako zmámená. S tjjj dostali gsmé gi z mjsta smrti. Wylat celá bez sebe — a mne to mnoho stálo, než gsem gi poněkud upokogil. Konečně wypukla bolest ze srdce walným praudem sljz a nářeků. Nechalít gsmé gi plakati, sljzce s nj. Posléze utišila se trošičku, sepala ruce, a oči upřela k nebi. Plakalat sice, ale děkowala giž zároweň Bohu, že widěla otce tak umjrat, že geg widěla, an umjrá gako kagjenj, gako křesťan, genž nalezl milost u Boha.

Uplynuloť od té doby giž několik měšiců, awssak nábožná dcera chodjwá posud každj týden aspoň gednau, w pátek odpoledne za bránu na hřbitow, modlitj se na hrobě otcowu. Zima pomínula, — garo, léto nastalo, a na hřbitowě pastawen gest nowj pomník, u kteréhož se každj pátek odpoledne we 3 hodiny mladá panj modliwá. Wýwáť to wýborná dcera ššťastného mamonáře.

Z l a t á z r n k a.

Jsi-li křesťan, Kristu wěř, wěřš-li Kristu, skutky doswědē mi wiru.

Sw. Jan Zlatoustj.

Smrti se nebojm, aniž se děšim umřiti, owšem ale bojím se zle umřiti.

Sw. Jan Zlatoustj.

Neplač umirajicjo, ale žijicjo w hřšich.

Sw. Jan Zlatoustj.

Před Bohem není ten wžácnějšim, kteréhož urozenost rodu nebo důstojenstwí swětské schwaluje, alebrž zbožnost wiry a swatost žiwota.

Sw. Jarolim.

Lépet jest diwoké šelmě upadnauti do chřtánu, než tyranowi přiwětiwau řeči zrázejicimu od wiry.

Sw. Jan Zlatoustj.

Missie Japonská.

Květy a ovoce víry svaté w Japanu.

(Pokračování.)

10. Japanští starci. (Z listu P. Frant. Kabralisa, daného 31. května 1574.)

»Mš čtyry míle od města Amanguchi byl živ stareček wje gaš 60letý, gehož manželka giž dlouhý čas křesťankau byla, a co mohla, se snažila, aby i on wjru swatau přigal. Také on sobě toho žádal; ale syn, genuž byl hospodářstwj odewždal, že wšši sily tomu se protiwil. Domníwaj se tento, žeby tudy negen otec dussi swau zadal, nýbrž i hospodářstwj geho žeby potom bohové na zkázu uwedli. A ta byla příčina, že šediwý otec umysl swuž neuwedl we skutek. Když se ale roztónal, a blížek byl smrti, bez přestánj naléhala žena, aby se dal pokřtiti, gelikož mu k působenj spasenj málo giž času wybýwá.

Zatjm přišel gšem do Amanguchi. Horliwá křesťanka ihned poslala ke mně, prosje, nemohu-li sám přigiti, abych poslal, kdoby pokřtil muže gegiho.

Neustále prosby gegi pohnuly totiž starce, že neodporowal děle, ale raděgi se zpřičil proti wůli synowě, kterýž zatjm giž tak řečeně čaroděge byl powolal, genž modlářskými kexkly měli geg uzdrawiti. Starce wšak, milostj sw. Ducha giž gsa tknut, nepowolil tomu, leč opravdowě se prohlásil, že chce křesťanem býti. Syn, wida umjnenj otcowo, welmi se zarazil, a pospjišiw k bonzowi, k němuž byl otec dřiwě welikau důwěrnost mjwal, prosil, aby otce od umyslu toho odwrátil. Bonz činil, což mohl; kmet wšak, ani na mnohé řeči bonzowny, ani na šlze synowny nedbage, od swěho neupustil.

S bolešti ale i s mrzutostj šel mladý k wládaři zemskému, a udal: že přj otec geho byw offálen, křesťanem býti a bohů se spustiti chce, za čimž dům geho že gistotně welikau škodu utrpj; žet prošj tedy, aby přikázal mu pán od toho upustiti. Wládař ale, gakkoli pohan, odpověděl, w tom že nikoli dobře nečinj, gessťo otce pro takau wěc týrati chce; sám on — wládař — že má syna w Amanguchi, kterýž mu psal: že slyšel kázanj misšionářská, zákon Boží (sw. wjra) že gest coš welmi swatého, a že též si umjnil, křesťanem býti. Syn tedy aby též nechal otce učiniti, čeho si žádá, tak že dobře udělá.

Wida, že geg tu naděge zklamala, opět k bonzowi šel, prose, aby gessťe gednau u otce se pokušil. Tento wšak mu teď řekl, aby nechal otce činiti, co chce; to že gest wěc, kteráž spasenj dusse se týká, a w tom že může každý swobodně činiti, což se mu widj.

Konečně tedy, owšsem s newolj, poddal se syn, a když se mi o tom powědělo, odeslal gšem tam katechetu Jana, kterýž kmeta nehlawnějšim člán-

kům wjry wyučil, a hned také pokřtil, proto že se zdálo, gakkoby měl brzy zemřiti. Za chwjli po křtu sw. upadl do mdloby, a měli geg za mrtwého. Po- hané pak pravili, to že patrný trest bohůw, kterýž přj mu proto život odgali.

Kmet wšak zase k sobě přišel, a od té hodiny lépe se měl. Ba po třech dnech i powstal, a potom obcházeg po kragině, pln ducha swatého každého pomzbuzowal, aby se na wjru křesťanskau obrátili. S wolal: »Krom zákona Božího (wjry křesťanské) wše gest klam a mam; toho na mne příklad máte. Gakýchž powěr chtěli gšau na mně ofašseti, a předce nemohly mne modly uzdrawiti. Gotwa gšem ale přigal swatý křest, wize! i zdravj mi zase dáno.« Těmi a takowými přjmluwami na kragany swé nemálo dorážel.

Wěděl gšem, že na Miasmě, ostrowě to skoro zcela gessťe pohanském, křesťan žige, giž P. Frantisskem (Kav.) na wjru obrácený, a že po čas ten z lásky k Pánu Bohu mnoho nátišků a přjkorj byl snášel. S umjnil gšem sobě, gakkoli s cesty bylo, zagiti tam, abych widěl a potěšil geg. Přišed, našel gšem kmeta 80letého a choť geho 60letau, a oni takowau z toho radost měli, že nemohli se zdržeti pláče. Mělit gessťe růžence swé s olowěnými křížky, kteréž gim byl Frantissek (sw. Kawer.) darowal; a po gedné straně na zdi byl od těch časů nazname- naný kříž, u něhož každý den modlitby swé konawali. Zůstali gšme tu do dne druhého, a gá ge wyslyšsel, z čehož nad mjru byli potěšeni.

Starce pravil mi, že každý den gessťe za kněze Frantisska, a za wšecky kněze w Japanu, i za nejwššj hlavu Cirkwe sw. se modlj, a teď, když se wyzpowjdal, že nemá, čehoby sobě wjece žádal.

(Pokračování budaucně.)

Církevní zpráwy.

Z Prahy. Žalostný staw obležení, w kterémž drahá naše Praha od 5 neděl držána byla, kterýmž mysl se jitrila, nedůwěra mezi stawy množila, obchody wázly a mladá swoboda naše churawěti musila, jest díky Bohu! konečně aspoň jakž takž u konce. Kníže Windischgrätz prohlásil d. 20. čerwence, že týmž dnem přestáwá Prahu pokládati za obleženau.* Byliť sice w Praze někteří pánowé, kterým, jakož sám kníže Windischgrätz ohlašuje, se libilo, diwati se jestě děle na sklíčenost a nejistotu, w níž se wětšina Pražanůw nalezala. Musímeť

* Diwíme se nemálo, že po takowém, ač trochu trpkém osvěd- čení komandujícího generala, wypadá malá strana předce jen jako tábor. Wojsko, děla, zbraň, vše jest na pohotowě jako před bitwau. Že by obyčejní úřadowé a saudowé občanští byli we swé řádné moci, též neznamenáme. — Wíme, co nám přiknul náš dobrotný cisar; slyšeli jsme již několikráte ubezpe- čowání, že nám práwa i swobodu konstituční nikdo ztenčowati nemíní; awšak pohrichu newíme, aby který z občanůw, zawře- ných na hradě — a jsaut mezi nimi mužowé dobré powěsti a bezúhonného žiwota, na swobodě po zákonu a rádu konstitu- čním byl wyšetřowán. Mámet práwo, nýbrž i powinnost žádati, aby, nemá-li klesnauti wšecká důwěra k úřadům, skutkem se dokázalo, že se není co báti o swobodu.

ale o nich říci: »Odpusť jim Pane, nebo newědí co činí. Poctivý Čech nenávidí bauřky a nepokoje domácí, ale pokoj, jakový po nešťastných bauřkách swatodušních Prahu swíral, nezdál se mu hrubě o mnoho lepší, ale spíše horší než byli časové za vlády neswobodné! Ted', aspoň bude moci prawda přijíti na jawo a Čech se hájiti proti lžím a křiwdám. Strom naši národnosti a swobody, bude bohda w krátce opět w celé swé síle a kráse. Místo wětwiček polámaných bauř, naroste nových. Daufejme a pracujme!

Z Morawy. P. t. kníže p. arcibiskup Holomúcký a suffragan jeho p. biskup. Brněnský vydali na swětlo důležitý spis, kterýž má na sněmu říšském předložen býti. Celý tento spis záleží z 19 článkůw, a dotýká se věci nejednéh wysoce důležitých a se swobodau, s neodwislosti Cirkwe úzce spojených. Knížky samé posud jsme u nás newiděli, z wýťahu však nám sděleného dobře wyrozumíwáme, že se tu netoliko o zachowání zádušního jmění alebrž o samostatnau, neodwislaw zpráwu cirkwe a rozwijení wnitřního žiwota jejího důrazně jedná. — Nezapomenuloť se připomenauti o synodách sněmeh cirkewních, o kněžských poradách, o duchowních cwičeniích pro kněze, o jednotách se zbožnými účely křesťanskými. Řádi a nemálo powděčni tomu jsme, že wrchní tito pastýřowé cirkwe Morawské nepominuli mlčením, tuto důležitau, welikau potřebu a žádost wěrných katolíkúw na všech stranách. Nezdá se však, že by třeba bylo čekati, co k této žádosti sněm říšský řekne, swolí-li k sněmům cirkewním čili nic. Podlé našeho zdání, jest Cirkew úplně we swém práwu. Konstituce přiřkla každému práwo k spolčowání a ke schůzkám poradním: Kdož by tedy práwa tohoto upíratí směl Cirkwi? — Sprawedliwý přítel a milownik swobody toho jistě neučiní. Jest si tedy přáti, aby Cirkew byla již w dokonalém užíwání božského práwa swého, prwé než se opět kterýkoliwěk nepřítel zmůže na ujmu a ztenčowání swobod jejich. Spojení, uwědomělého spojení nám třeba proti nepřátelům z tolikerých stran se walicím! — Nečekejme na milosti těch, ježto wětším dílem Cirkew neznají a wiru nenawidí; čínmež, seč síla stačí: »sic stane se, že i nás omráčí osudné: již pozdě!« —

Z Němec. Zmíniliť jsme se w tomto našem časopisu již najednau o znamenitém spisowateli německém p. *Gfrörowi*. Slowútný tento muž jest protestánt, máť ale do sebe tu krásnau vlastnost, že mu prawda milá nade wšecko. Nadán jsa newšední bystrostí, a neunawitelností ducha, sepsal i wydal během málo několika let některé knihy dějepisné, kterýmiž literatura německá obohacena, jmeno pak spisowatelowo wysoce oslaweno jest. Letos wyšel od něho opět nowý spis: *Dějiny karolingúw franských na wychodě i na západě*, a tudíž položen na nowo důkaz, že p. *Gfrörower* není owšem daleko od králowství Božího. Ručít nám za to přede wším předmluwa k druhému dílu. Nalezáme w ní osvědčení, kteréž sděliti čtenářům za powinnost sobě pokládáme. »Tento druhý díl dopsal jsem minulého roku na podzim.« Wytisťen a očisťen od omylů tisku ale jest wětším dílem uprostřed nejnowějších, po wěk památných ndálostí, ustanowených, aby se jimi skončila mráкотná noc té strasti, kteráž přede 300 lety připadla na wlast a přede 200 roky smlauwau pokoje westfalského zpečetěna jest: Říše německého národu powstane opět. — Jak mile powstane na nowo říše, budeť míti za weliký následek slawné znouwu wzdělení staré německé cirkwe. Že se již w nejrozličnějších končinách německých žádala i wyžádala swoboda swědomí a wiry, že se žádalo

již o neodwislost Cirkwe od státu i swolílo k tomu (?) stalot se, čehož nikdy násilím dosice nelze, powstání oné staré německé cirkwe možné. Sekty, nadané dokonalými občanskými práwy údůw swých, buď jich co libo, nechať jsau si w Němcích, awšak trwání dwau panujících cirkwi, kteréž sobě po 300 let nepřátelsky na odpor stály, zhubilo by bez pochyby obec, a byť sebe lépe a dokonaleji se podařilo politické spojení národu. Nežádáť toho toliko sprawednost, nýbrž i blawu obecné káže, aby se usilowalo o sjednocení dwau welikých cirkwi, protestantůw a katolíkůw německých. Spisowatel této knihy, rodem Luteran — činí k tomu konci následující náwrh. Swatý Otec, nynější papež Pius IX. nechať we jměnu swém i we jměnu nástupců swých powolí protestantům, ochotným k náwratu do staré cirkwe národní:

- 1) Wečeři Páně wedlé způsobu w 1 listu Pawlowu k Korintským (XI. 23) wyspaného, a tudíž podlé chleba poswěceného též i poswěcený kalich dle starokřesťanského řádu.
- 2) Řádné a neodwolatelne potvrzení, že se smí užíwati německé bible.
- 3) Obmezení obřadůw a latinského jazyka při službách Božích w té míře, aby to powaze německé a našemu wychowání wyhowělo.
- 4) Naši biskupowé nechať nabudau plnomocenství a zawázání jsau powinností, odstraniti pautě a wýstawu zázračných obrazů, sw. ostatkůw, a podobných věcí, a warowati se wšeho, cožkoli by rozdwowení způsobiti mohlo.
- 5) Dožiwtotní powolení manželstwa všem farářům protestantským, kteříž by s obecní swými přestaupili.
- 6) Jisté ubezpečení, že se Jesuité, Ligurianí a Redemptoristé na německé zemi nikdy usaditi nesmí.
- 7) Budiž na dobré wůli obcím zůstaweno, zdali z hříchů swých saukromí knězi aneb jediné před Bohem a swědomím chtějí se spowidati, a pak cirkewní rozhřešení přijmauti, jinými slowy protestantský způsob zpowědi musí míti stejné platnosti jako saukromá katolická. Nedíme to snad proto, jako bychom zpowěd doušní za chybnau pokládali, naopak máme za to, že jest práwě křesťanským ustanowením, ale my to žádáme, poněwadž dopustí-li se to, hlawní překážka ku sjednocení, odstraněna bude.

Powolí-li nám nám papež wytknuté tyto články, pak můžeme my protestanti se ctí přestaupiti, a já w duchu již předcházím, předwidaje, že weliké množství rovněž tak učiní. — Tento náwrh swědomitého a slowútného muže jest owšem wšeho uwážení hodný. Wyjímaje sedmý článek, nebyli bychom od sebe tak daleko, sjednocení bylo by snadné. Bůh dej, aby náwrh p. *Gfrörower*u se ujal w tisícerych srdcích a obcích protestantských. Co se tkne naší sw. Cirkwe, ujistěni jsme, že, kdyby odtržení od nás bratři s takowými žádostmi a náwrhy jako jest tento, k ní se přihlašowali, zajisté w krátce by se ocitli w náručí a na srdci jejím mateřském,

Z Uher. Do nedáwna trwal w Uhřích náwyk ten, že osířelá bohata biskupství zůstawala dlawu neosazená. Stáwalot se to proto, aby důchody plynuly do pokladnice králowské. Awšak zdá se, že i toto nyní poněkud aspoň lépe bude chodíwat. Císař jmenowal zajisté dříve než druhdy býwalo, na uprázdňené stolice biskupské již za primasa králowství uherského, arcibiskupa Ostrihomského, dosawádního biskupa Satmarského *Jana*

Háma arcibiskupem Jagerským učiněn jest *Josef Lenovič*, slavný řečník, po tu dobu biskup Čanadský. Mimo dotčené tyto stolice, osazeny jsau zároveň biskupství Špišské, Bělehradské a Čanadské — Wácowské, Rábské a Satmarské zůstaly však osíralé.

Z Říma. Nelzeť nám nyní bez bolesti díwati se na Řím. Swatý otec náš Pius IX., důstojný tento miláček národůw a wěrný náměstek apoštolský podle srdce Božího, jest we swém městě nejinak než jako u wazbě. Tak se mu odsluhují Římané! Daw lidu swému tolikeré důkazy otcowské lásky, a učiniw pro národ za rok wíce než jiní panovníci za čas celého žiwota, sedí nyní veliký tento papež na Vatikáně, sevržený se všech stran. On propustil ze žalářů wězně: a za to učiněn jest mu vlastní palác wězením; on dal národu žádauci swobodu: a teď mu není práno ani tolik swobody, aby mohl dokonale osvědčiti wůli swau! Málo který z předchůdcůw jeho poňal tak výborně úlohu a powolání papežowo mezi národy; a málo který utrpěl tolik od swých nejbližších jako on. Lid owšem na rukau by ho nosil: ale wůdcowé lidu stawí se ošemetně a zrádně proti němu, usilující jej přiwésti ke skutkům, kteréž nesluší na papeže. Sw. Otec, wěda, že mu nenáleží míchat se do krwawých wálek, alebrž býti raději obrazem knížete pokoje, osvědčil se jako otec všech národůw proti wojně, kterauz Římané proti Rakušanům *we jmenu jeho* zdvihnutí chtěli: a za to popuzují proti němu lid protivníci. Maje jako Wlach přirozenau lásku k národu swému, newydal kletbu na Lombardy, ale jal se za ně přimlawati u cisaře našeho, proti němuž se byli pozdwihi: a za to chtějí škrábalové, buřičowé němečtí pokáleti hanobau důstojné jmeno jeho, i lajce na papeže, pokaušejí se rozerwati jednotu Cirkwe. Takový osud dolehá na nesmrtného Pia IX., kterýž jest neocenitelnau okrasau stolice sw. Petra, wzorem panovníkůw. Nadějemeť se, že owšem i utrpení toto w krátce pomine. Jestli na nebi Bůh; lidu, jehož miláčkem jest Pius IX., oči se otewrau, a sw. Otec náš opět w nové záři se ukáže. Zatím owšem u prostřed takové tísně trpí nemálo zdraví jeho i síla tělesná. Modlmež se tím wraucněji za tohoto Bohem daného nám swatého Otce. Onť zajisté hoden jest naší lásky w plné míře — a nám jest ho třeba.

Z Francouz. Jak se časy mění! Není tomu dáwno, co za časůw první republiky wěrný kněz katolický, nejsa jist žiwotem, musel se ukrýwati po lesích a chatrčích w bařinatých krajinách, po horách, po slujích a sklepech: a teď po 50 letech w nové republice francouzské sedí horliwí kněží katoličtí we sněmowně národní, a národ jewí k nim nemalau důwěru i úctu. Četliť jsme w nowinách, že netoliko na slowo wzatý *Montalembert*, wýmluwný wyučenec O'Connellůw, a neohrožený tento hajitel cirkwe a slavně powěstný kazatel, kněz dominikan *Lacordair*, alebrž i jiní kněží od národu za posly čili zástupce na sněmu zwoleni jsau. U výboru pro věci náboženské obrán jest šlechtný biskup Langresský za druhého předsedu, a kněz *Danielo* za úda. — Když w měsíci máji prohlášowal sněm národní republiku, sestaučil kněz *Lacordair* w rauše řeholním dominikanském s knězem *Cazalés* až dolů k lidu, a tu podávali i tiskali mu ruce i obranci národní i jiní občané. Po sezení ubíral se též kněz dominikan, prostředkem národní gardy a setniny prowlawaly: *vive le père Lacordair-sláwa kněží*

Lacordairovi. Tyto i podobná některé výjewy jsau dobrým znamením pro katolíky. Awšak mámeť i jiné ještě slibné známky, jakau přízníwau proměnu obecné mínění beře we Francouzích. Tak nacházíme u p. w časopisu: *přehledy národní, oržan lidowlády křestanské*, wydáwaném od p. *Buchera*, předsedy sboru národního, a p. *Julia Bastida*, minisra, výroky a místa, pro kteréž by nás kořenáři (radikalnici) we Widni, w Němcích, a rovněž i papauškowé jejich u nás, jistotně poházeli blátem. »Za těchto dnů dí tam hledíme všickni práwa swého k spolčowaní we sborech, spolcích, a stowaryšeních politických všeho druhu platně užiti; vláda sama wyzýwá k tomu dělníky všechněch tříd. I byloť by křiwdaw do nebe wolající, kdybychom *řeholníkům*, aby téhož práwa w domech swých nesměli užiti, weleti chtěli. Pokud můžeme a musíme usrozumiwati a spojowati se k účelům občanským a průmyslnickým, majíť tudíž též i mužowé a ženy práwo spolčiti se a pod tauz střechau podle stejného pravidla společný žiwot wěsti.« — Při jiné příležitosti pronesena jsau w témž časopise slowa, na kteréž sluší swědomitě zřetel obrátiti. »Naše vláda,« tak mluwí wěhlasný Francouz, »musí tak býti zřízena, aby se srownawala se slowy ewangelium: Kdo koli chce býti první mezi wámi, služebníkem všechněch musí se státi. Pokud býwala moc právem a wysadau, býwaly s ní zároveň weliké pocty a znamenité příjmy spojeny: moc w republice nezakládá se ale na ničem jiném, leč na pauhé mravnosti. Kdokoli tedy nemáš do sebe ducha, jenž se umí sám sebe zapírat, i hotow jest ku každé oběti, zůstaň daleko od vlády, rovněž tak jako ten, kdožkoli hned napřed u sebe neustanowil, rozmáhati přede vším jediné blaho obecné nikoli ale svoje. Budaucnost francouzské lidowlády, kteráž na pewném základě občanské i osobní mravnosti wzdelána býti musí, žádáť bez wýmínky, aby náboženství positiwní křestanské bylo základem jejím. Nelzeť sobě pomysliť nie zpozdiějšího, než chce-li někdo lidowládné republikanstwí wstipiti na zjedowatělý kmen neznabožstwa, neboli na wymřelý strom indifferentismu, neb dokonce na slabý a bez ustání wszelikými wětry se zmitající peň pauhé filosofie. Wšecken rationalismus jest sám sebau od přirozenosti swé aristokratické powahy. Náboženství křestanské ale káže swrchowanost mravnosti a rovnost všech před týmž zákonem. A toť právě jest příčinau, že se toto náboženství tak výborně hodí k nové ústawě naší, w kterauz má ono právě wliti ducha oddanosti a obětivosti pro swatau wěc, a ožiwiti jí tudíž duši silau, kteráž chrániti bude republiku před zkázau času, tauto nad jiné záhubnau, bořící silau. Nížadný letopisec, nížadný důstojný toho jména politik nebude moci popíratí tuto prawdu založenau na zkušenosti a zdrawém rozumu lidském, tak že směle twrditi můžeme: prospěch společenstwa žádá welice, aby se náboženský duch *zmohl*, i rozšířil we Francouzích. Paběrečníci 18. wěku twrdití owšem na opak: nic však méně národ nedbaje na jejich pokřik, s radostí uwitá tuto prawdu.« Tak mluwí časopis francouzských demokratůw. W Němcích i jinde nawykli papauškowati po Francouzích, pokud hlásali nenáwist proti křestanstwí: brzo-li medlé následowati budau též nynější republikany, ježto na zpět obracují se k pramenům, jež byli zawrhli otcowé jejich? — Daufámeť w Boha, že mnoho wody do té doby neutěče. Co se má státi, stane se brzo.

BLAHOUŠ

Číslo 37.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slávky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u **wy-dawatele** na Do-byt-čím trhu, č. 552, i **we všech řádných knih-kupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli VIII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli VIII. po swatém Duchu. — Zlatá zrnka. — Důležitě stono o událostech Pařížských. — Obrazy šlecht-nosti. — Utěcha w čas. — Missie Japanská. — Církevní zprávy.

Dne 6. srpna.

Řeč na neděli VIII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XVI. 1—9.

Co Kristus Pán o pokolení lidském w dnešním sw. ewangelium proslowl, hodí se z cela i na lidi věku našeho. Ach pravda, smutná tě to pravda, že »synové tohoto světa gsau opatrnější, než synové světla w pokolení swém.« Pravda, smutná tě to pravda, že lidé, kteří gedine wěcí tohoto světa wnhledawagi, gimžto swět gest nebem, statky pak a bohatstwj, čest a důstogenstwj swrchowanau blažeností, umí k dosažení swých záměrů přijhodnějších prostředků wnhledati, s wětší snážístí gich použiti, nežli negedni z těch, kteříž wětší nad tuto zem si wytknuli cíl, který pravdu, ctnost a spravedlnost si wywolili za swau stránku, králostwj nebeské pokládajce za žádaucj podíl swůg. A že tomu tak, lehce se každý přewědčj, kdo s pozorností se okolo sebe ohlédne. Neboť wíme gen, B. M., gať se přičinugi synové tohoto světa, pracugjce dnem i nocj, wšednj den i we swátek, aby gen uhágili ži-wot časnj, a negsauliž mezi námi, kteříž magjce se za wěrné křesťany, owšem se domnjwagi, že giž po-gístili sobě život wěčný, když w den nedělnj swau pobožnost poněkud wykonali. Synům tohoto světa nepostačj, že dluhů nemagi, gimž ade o to, aby měli zásoby a hognosti; domněli synové světla wšak bý-wagi spokogeni, když se zlého wywarowali, o hognost dobrých skutků nestaragi se; — synové tohoto světa chapau se wšelikých prostředků dowolených i nedo-

wolených, genom když slaužj k dosažení gegich záměrů. Synům světla podáno gest tolikero swašitelných pro- středků, a oni wšak nedbagj na ně. Synové tohoto světa dáwagi se we spolky, aby spogenými silami dosáhli co gednotliwům dosjci nelze: synové světla ale stogj po různu a sami o sobě, podléhagjce nehodám wěku a nástiskům zlobochů. A že tomu tak, netřeba než poslechnauti a powážiti usudky o wěku našem. Gle, synové světa nemohau si dosti wynachwáliti wěk náš, co wěk oswjcenosti a wzdělanosti; oniž wynášj do nebe panugjci uhlažené mrawy, rozkwě-tagjci uměnj a wědy, zmagagjci se průmysl a ob- chod, kdezto z druhé strany se ožywá nářek a bēdowánj, že hnye wjra a s nj křesťanský mraw, spravedlnost a láska, počestnost a rozsfasnost otcůw našich. Z což gest to giného, leč žiwé swědectwj: že gsme prospěli sice u wěcech a snážínostech wězdegšjch, u wěcech ale Božíhých opozdugjce se, na zpět pádame; slowem, že »synové tohoto světa gsau opatrnější, než synové světla?« A má to tak býti na wěky? Prociťněmež, o prociťněmež pak přede gednau ze sna netečnosti a wlažnosti swé! Křesťanský bratři k tomu po- wolánj gsau, aby byli synové světla. Prociťnětež pokud gestě čas ge, pokud wšedko neopanowali synové světa a nenj wydán nad wámi saud: giž nebudete mo ci wládnauti — giž gest pozdě! prociťněte k wětší opatrnosti; aby, shledna na náš nebeský Hospodár, mohl řici: Synové světla gsau opatrnější, než synové světa! A gať to začiti, co činiti: wypowjm třemi slowy, když djm: Gsauce synové světla

a hledagjce královstwí Božího i spravedlnosti geho, počjneyte si

- 1) opravdowěgi,
- 2) horliwěgi,
- 3) stálegi.

A wám tedn wolám, D. D., kterěz gste se pro swět gešše Krista neodřekli, w gichžto srdci posud gíštra wjry a lásky křesťanské newyhasla, k wám wolám, wás prosím we gměnu Kristowě

1) Počjneyte si co synowé swětla s wětšj opravdiwostj! Ano, wjra Kristowa, ctnost a spravedlnost, ku kterěz weđe, a kterau nám co Kristowým následowníkům ukládá, musí wám wjce na srdci ležeti, než wšse což gměno má; myš gi pokládati musíme za wěc neyduležitejšj. Podjweyť se genom na syny tohoto swěta, gakau opravdiwostj podnikagj a konagj práce swé, právě tak, gakoby na nich wšse záleželo; a předce býwagj to z husta wěci malicherné a pomjgegij, gešť to mrzký zisk, nepatrný wydělek, marná rozkoš, gešť to statek brzý pomjgegij — a sláwa swětšhá hynaucj gako dým. Pakli tuto synowé swěta tak opravdowě sobě počjnagj, čjm opravdowěgi mělby gste sobě počjnati wy, B. M., kterjž synowé swětla býti máte. Uwažte genom, oč tu chodj, oč se gedná! Wžyť se tu gedná o wjru Kristowu, o tu wjru, pro kterauž Syn Boží opustiw trůn sláwy nebeské, na zemi hlásal; o tu wjru, pro kterau stal se člowěkem, gedná se tu o wjru, kterau on sám po 3 leta nesčjslnými diwy potwřzowal, pro kterau posléze trpěl i umřel, pro kterau swatj apóstolowé a tisícowé křesťanůw podstaupili smrt mučednickau. Ano, wěztež a pamatůgtež na to, D. D., že se tu gedná o wjru, kteráž weđe přjmo k ctnosti a spravedlnosti; která uče rodice, aby posládali djetj swé za schowance Boží, a tudy gich wššj pečj odchowáwali, též učj djetj, mjtí rodice swé za zástupce Otce nebeského, a ctjti i poslauchati gich gako náměstků Páně: — o wjru, která přikazuje předstaweným lásku k podřízenjm, a gednati s njmi spravedliwě, gelikož wyššjho Pána magj nad sebau, kterémuž gednau budau učet klášti z wladařowánj swého, — spolu ale káže poddaným poslušnost, wěrnost a oddanost k swým wrchnjm; — gedná se tu o wjru, která učj swobodné w čistotě mjtí těla swá co chrámy Ducha swatého, a přikazuje manželům swornost, lásku a wěrnost; gedná se tu, ať gíž slow neschjme, o wjru, která učj nuzného trpěliwosti a spokoženosti, bohatego nawádj k autřpnosti a sštedrotě, která w sšestj nabádá k mjrnosti, w nesšestj útěchu poslytuge i wlewá do srdce raněného. Slowem gedná se o wjru, která gešť pramenem a podporau wššj ctnosti, a právě, proto též i prawě blaženosti pokolenj lidského. Nebo rečetež, B. M., co prospjwá wšse počjnánj synůw lidských, mnoho-li může wydati namahánj, kterým pokolenj lidské obla-

žiti ušluggi, pakli wjra Kristowa neopanowala srdce lidj a národů? Co prospjwá swoboda, pakli gi nezastwětila wjra, i co národnost, pakli wjra gi neučinj plodnau, co průmysl a obchod, pakli wjra geg neučinj požehnaným? Ach wizte wškol sebe, nahlidněte do děgin lidstwa, tam naleznete odpowěd i důkaz, že bez wjry Kristowj nelze, aby blaze bylo na zemi. A takowáto drahá, swatá a blahopłodná wjra nezastluge-li, by z cela na srdci ležela nám! O pokud nechceme, aby gednau w den soudnj powstali synowé tohoto swěta i odsaudili nás, počjneyte si tedn co synowé swětla s wětšj opravdiwosti. Dokažme to celau snahau a sjlau dusse swé, dokažme to skutky, že nám ležj na srdci, ležj wjra i wěc Kristowa ne méně než synům tohoto swěta záležitosti, prospěchy a zisky swětšké. Dokažme, že nám na tom wysoce záležj, abychom i my, i bratřj nassi ušlawičně rostli w známosti a milowánj zákona Páně. Wšak ale ani ta neywětšj opravdiwost nespomůže, pakli se s nj nespogj skutečná horliwost. A tu poslyšte opěť, oč wolám k wám, wy, kterj chcete býti syny swětla, an djm:

2) Počjneyte si s wřeleggj horliwostj. Rozumjete-li tomu, co se tu od wás žádá? Ležj-li wám swatá wěc Kristowa na srdci, co wěc nad giné duležitejšj, nuže přičiňte se, aby i také těm, gichžto srdce posud wlažné gešť, láskau ku Kristu a swatě wjře Geho se roznjtjlo. — Popatřte gen opěť na syny swěta, gak se o to zasazugj, neschjce ni slow, ni práci, ni obětj, aby i giné ziskali pro swé zámysly. Z což medle pudj, co ge dohánj k takowé horliwosti? Nic giného než poslez marný zisk a ctžadost, statek nebo-li chwála lidská? A synowé swětla směli by menšj horliwost na gewo dáwati u wěci nad giné swětějšj, u wěci, w kterěz ge toliká důtkliwá pohnůtká k neunawené horliwosti wybjz? — Což wás k tomu nezawazuje láska, kterauž powinowáni gste Kristu? An, milujete-li upřimně Krista, musjte se přičiniti wšse konati, co on welj, co si přege srdce Geho; neb On sám wece: »kdo mé přikázánj má, a gich zachowává, ten gešť, kterj mne miluge!« A což medle přege si wjce Kristus, než aby oheň geho, kterjž přinesl na swět, se wzňal we wšech srdcích, oheň wjry a lásky Geho, aby se rozhořel po wšem swětě? Aby královstwí Geho, královstwí prawdy a ctnosti se wšsude rozšjřjlo? aby wššichni lidé ku poznánj prawdy přiššli a spaseni byli? A podlé této lásky Kristowj nepodněcuge-li nás ku wětšj horliwosti zároveň láska bratršhá, ku kterěz člowěka i srdce, i rozkaz Boží zawazuje? Aneb kterak můžete lépe prokázati bratru lásku swau, gako řdyž ziskáte dusšj geho — ctnosti a spravedlnosti — ziskáte ho Kristu? Wjm dobře a upřimně k tomu se znám, B. M., že nasytjliš lačného, dobrý skutek gšť mu prokázal; awšak wěz, že nasytjš-li dusšj geho

mannau prawdy nebeské, daleko wětšijm dobrodinjm se mu zawděčjš. Oděliš nabého, dobře gš učinil, ale mnohem lépe poslaužjš mu, pakli wšj ctnosti zboweného gš opět spanilými ctnostmi okrášlil. Wytrhneš-li hynaucjho bratra z nebezpečnstwj tělesného, máš owšem zásluhu: pakli gš ale wyswobodil od zahynutj wěčného — uchránil-li si dušj nesmrtelnau od aurazu, od zkázy hřichu: syna, dceru zachowal gš Pánu. A kdo to wj, má-li gen poněkud lásky k blížnjmu, může-li pak děle wáhati a chladně hleděti na to, gať duše nesmrtelné stwořené k obrazu Božjmu, duše wykaupené drahau křwí na zkázu přicházegj? Může-li prawjm djwati se na to, a nerozjiti se tjm ku wřelegšj horliwosti, čjm horliwěgi sobě synowé tohoto swěta počjnagj? Aneb má snad powstati Pán a wyřknauti nad námi pro naši wlažnost ortel onen hrozný: »Wjm skutky twé, že negš ani studený, ani horlý: ó, byš studený byl, aneb horlý: ale že gš wlažný a negš ani studený, ani horlý, počnu tebe wywrhowati z úst swých,« (t. g. zawřhu tč.) (Zgew. IV. 15. 16.)! — Ano, D. D., tak mluwj Kristuš. Rám nenj třeba mluwiti, kde On welj a brozj — nám třeba, abychom horliwěgi než posud zafazowali se o wěc Kristowu, o prawdu a ctnost na této zemi. Awšak, D. D., ať gest horliwost pro Krista obzlaště za těchto dnů našich na nevyšš potřebná: pokud by se podobala plamenu ze slámy podpálené, málo by prospěla. D, bohdenž byste, B. M., porozuměli wšidni, kterj pro Krista horlyte, když dále djm:

3) Počjneyte sobě s pewněgšj stálostj. Setrwati musjte a neustáwati, pokawadž nebude dokonáno djlo Páně, setrwati musjte, a byt i sebe wjce uesnázi a přefázet se wám w cestu kladlo, setrwati musjte až do konce; nebo genom ten »kdo setrwá až do konce, spasen bude,« dj Spasitel sám. (Mar. XIII. 13.) Nechci wám připomjnati opět syny tohoto swěta a wyprawowati wám, s gakau stálostj a wytrwalostj wyhledáwagi zisku, rozkossj a sláwy swětšké neustáwagjce, pokudby se jim nepodařilo dosáhnuti, po čem bažj srdce gegich; — mohlo by se zdáti, že k zahanbenj wassemu mluwj. Ukážjť wám tedn národ starowěh, ať poznáte čeho wám za wěku našich zapotřebj. Když Izraelšj, nawrátiwše se ze zagetj Babilonského, opět počali stawěti chrám w Jerusalemě, stalo se, že jim Samaritané bránili, gimžto byli nechťeli židé žádného aučastnstwj dáti při stawenj stánku Hospodinowa. Rozjncenj hněwěm shlukli se a táhli proti Jerusalemu, a zdělali zálohy. — A co učinili Izraelšj? Či snad ustáli od počjnanj swého, zanechali práce? Nikoliw, oni setrwali w djle Páně. Ezdráš postawil za zdj lid w pořádku s meči, s kopymi, s lučjstati. Polowice gich dělalo a polowice z nich hotowj byli k bogi; každý tak řjžage, gednau rukau dělalo a w druhé držel meč. (II. Ezdreáš IV.)

A wy, kterj gsauce wyznáwaci Kristowi, magjce byti synowé swěta, a stawjte wznesšeněgšj chrám w srdcích lidšh, chrám Kristuw; wy byste směli ustáwati od djla swého, když nepřátelé wjry smělegi než druhdy dorážegj na wás, a ušlujj russiti práce a djlo Kristowo? S tu by wám swatý Pawel domlawal co druhdy Korintšjm: »Bratři mogi milj, stáľ budte a nepohnutedlnj: rozhognugjce se w djle Páně, wždychj wědauce, že práce wasse nenj daremná w Pánu! (I. Kor. XV, 58.) Nuže tedn, wezměte sobě k srdci tato slowa aposstolowa, i učinte gať činili Izraelšj! Předewšj ozbrogte se — wezměte šjtj wjry, lebkú naděge a moc slowa Božjho; ozbrogte se duchem horliwosti, gednau rukau stawjce braňtě druhau rukau proti autokům nepřátel wjru Kristowu. Nebogte se! Práce wasse nebude nadarmo. Bogugjce pro prawdu a zákon Páně, hágjte wěc prawau, wěc swatau, wěc sprawedliwau, a což prawého, swatého a sprawedliwého gest, nemůž zahynauti, — musj zwjžěziti. Nebogte se! Wždyť negste sami — Pán gest sám s wámi, On weče, řjď a zprawuge wás, a pod ochranau takowého pomocnjka, wůdce, ochránce nemohau wasse počjnanj přigjti na zmar. Nebogte se! »Kristuš přemohl swět!« — Shroz mážděte se pod prápor Geho, shlukněte se k Němu co udatni bogownjci Geho — co wěrní Geho wyznáwaci, co synowé swěta. Wěrný Kristu swému Pánu pracůg pak každy na swém mjestě kde ho postawil Pán, a pracůg opravdowě, horliwě a stáľe s wětšj opravdiwosti, horliwosti a stálostj, než gať se tu posud dělo. Práce a horliwost twoge opravdowá, stálá, nebude nadarmo, králowstwj Božj se rozšjřj; wjra a ctnost, láska a sprawedlnost, počestnost a rozšafnost a wšeliké dobré se rozmnožj we srdcích lidšh — swatý, pokogný a blažený žiwot powedeme gžj zde na zemi, když ale uplyne čas wladatstwj našeho a Pán zawolá nás, abychom wydali počet z wladatstwj swého — pochwálj nás Pán, sprawedliwý saudec a řekne: Synowé swěta byli opatrněgšj než synowé swěta. Amen.

I. F—L.

Zlatá zrnka.

Blázen se mění jak měsíc; maudrý pak nejinačí se pro strach, nehynie násilím; newynáší se, když mu štěstí kyne, nemálomyslní, když pohromu trpí. Kde jest maudrost, kde ctnost: tam i stálost a udatenstwi. Nechť se vše wůkol měni, maudrý wždy jest pewné mysle, co muž w Kristu dokonalý, ztwřený w lásce, wkořeněný u wíře.

Sw. Ambrož.

Sprawedlnost jest duchowni přichýlnost, kteráž každému příslušnau hodnost prisuzuje, k vyššim wážnostj jěwí, k rovným sobě mírně se má, nižší w kázni drží, Boha poslauchá, neauhonnost vlastní ošetřuje, nepříteli showiwa a nuzným štědre udílí.

Sw. Cyprian.

Na utrhače, dřiw než se nadějí, přikwačí hanba a hořekowání.

Sw. Jarolím.

Důležité slovo o událostech Pařížských.

W nowém Wiedeňském časopisu katolickém *Rozprávěč* nalézá se článek, jenž obzvláštním způsobem o hrozném výjebu nejnovější revoluce Pařížské rozpráví. Důmyslný spisovatel připodobňuje úžasné události tyto smutnohře výtečného a mistrowského rázu, kteráž owšem zasluhuje, aby je lidé duchem poňali. Pominemeť mlčením některé důmyslné úvahy, kterýmiž celé pojednání toto znamenitě vyniká: jsauť tu však mnohé prawdy, na něž by owšem každý milovník národu a člo-wěčenstwa všecken zřetel by měl obrátiti.

„*Pátá* Francauzská revoluce,“ praví spisowatel, „ujala obec rozežranau a na smrt nemocnau, jejížto tělo *proletariatem** jako hromadau propuklých wředu pokryté ukrutným lečením zmrazčilého komunismu** mělo wyhojeno býti. Dělníci tito, posli ze všech stawůw, byli silní, stateční lidé, plní odvahy, důmyslu, činnosti, wytrwalosti a pohrdání smrtí; tak že by lze bylo jimi díl swěta wydobyti. Byliť to Napoleonowé, bez úzkosti stranu prostředkůw, plní úskočnosti; každý z nich měl žezlo w kapse; wáleční heslo jejich: „Chleb nebo smrt.“ Znamka pak: „Swítězíme-li, budeme laupiti, přemohau-li nás, budeme pálit.“ Před takovým mužstwem musil by *ruský* welikán padnauti. — Ach panští půwodowé revoluce čerwencowé panowáním Ludwika Filipa přiwedeni jsau — k zaufalstwi. Tito zpili wzteklivci zurili nejinák, než kterákoli rota *Abdel-Kadero-wa* nebo *Samylowa*.†

A tak se dříve či později — více méně, powede wždycky, kdekoli stát čili obec trpí *lůzu*; kde se to jen hemží dětmi a mladiky, ježto jsauce beze všeho wzdelání a občanského wychowání, k ošklivosti a zároveň k útrpnosti powzbuzují. W takové obci schází té nejkrásnější síly, w ní odrůstají oběti záhuby, bičowé rodin, zhaubcowé měst. — *Běda chudým*, běda dělníkům bez práce, pakli dělajíce sobě smích z zákonůw, násilně donucují úřady; chápati se hrozných prostředkůw k zachowání sebe! Nešťastníci máchají se we vlastní krvi, w krvi swých dobrodincůw, činí se nespůsobné pro počestné jakowékoli zaměstnání, odvykají pořádku, stávají se diwými šelmami, hrůzau a ohawami pro každého, satanáši člo-wěčenstwa. *Běda boháčům*, běda panovníkům, kteří lehkowážně a beze všeho swědomí oddání jsauce

bujnosti a nádheře, statky ujímají potřebným, směšným, plýtwáním pohoršují nešťastné, nejdůležitějších úřadůw užívají k swému toliko pohodlí, swědomí a cit swé powinnosti uchlácholují — almužnau, na bídu obecnau bez citu díwati se mohau a wszelikau bázeň před hroznau budaucností w sobě udušují, místo co by do špinawých děr hynaucího lidu zacházeli, prostředkůw k snesitelnému žiwotu důstatečně poskytovali, zanedbaných dětí milosrdně se ujímali, nezwedenu, rozpustilau mládež k užitečné činnosti nawodili, hadrowité šaty a ničemné žiwobyti odstraňowali, školy a ústawy pro wzdelání podporowali, a seč i jak jest kdo, nelze-li více, aspoň jednotlivcům pomáhali, surowost a neřestí tudíž obmezující. — *Běda* těm, kteří se na zřízení sebe nesmyslnější mlčky díwají, zákonům na nejwýš dobročinným moci ujímají; úřady swé na škodu podrizených zastávají a slowem moc w obci, důstojnost osoby, wplyw stanoviska swého obracejí na kletbu potlačených. Prostředek powyšující za cíl, za účel, podkopávají zaslepeni stát sebe mohůtnější, na sebe však uwalují kletbu nynějších i budaucích pokolení. *Oniť* jsau půwodowé revoluci, oniť jsau jisté oběti jich. Rozptýlení jako nešťastný národ Israelský po všech končinách musíť se báti, aby nepřišli na oči — lidomilowi.

Nejsau-liž to weliké důležité prawdy? Kdež jest duch, ježto by byl utwořil obraz nebo-li báseň takové názornosti a moci. Dilo to poslo od *Boha* — wěčného mistra; Jeho slowa, Jeho rozmluwy, jsau — *zákony přírody*; kdož medlé dowede je opravowati, kdo jim ujiti?

Naše časopisy podali podle zpráv jiné a sice hrozně výjebu Pařížských dnů čerwnowých. Awšak aby se celina w události této pojala w jedno a všestranné poučení tudíž podalo národu, aby se w té prosté řeči, hned té, hned jiné třídě jasné a důrazně o to mluwilo k lidu, aby pak spasi-telné toto slovo wywésilo se na všech ulicích i cestách, a powaha welikého tohoto výjebu dána byla do *knih lidu* pro *wše stawy*: toť jest úlo-hau pro výtečné duchy, pro ty nejslechetnější spisowatele. Nastalať doba *swobody tisku* a tu náleží, aby spisowatele bez obalu a bez ohledu na srdce kladli wážnau tu prawdu, že má každý dostáti swé powinnosti, aby je kladli na srdce chudým i boháčům, poddaným i panovníkům „*wšem* počínaje od praktikanta až k tomu, jenž sedí na trůně.“

Posud důmyslný a šlechetný spisowatel Wiedeňský. Nám nezbywá leč srdečně uwážiti, co wy-tečný tento muž připomenul. Jsauť to prawdy, bez kterých nelze, abychom ušli nehodám, které walí se na člo-wěčenstwo. Po mnohých těžkostech

* *Proletariatem* jmenují se lidé beze všeho majetku, beze střechy, a role, beze wší jisté žiwnosti.

** Komunismus sluje smýšlení, wedlé kteréhož osobí sobě nemajetník práwo, wzíti majetnému, co mu třeba i libo. Jindy jmenowalo se takové smýšlení — *zlodějským*, a u spravedli-vých lidí sluje tak po dnes.

† *Abdel-Kader* a *Samyl*, vůdcowé wojenských národů: arab-ských a kawkazských.

wznikla konečně swoboda občanská mezi námi. Mnohým se zdá, že nic jiného již není třeba lidem, swobodau tauto že se jim dostalo všecko, čehož sobě žádati může člověk. Jak jsau na omylu, powědělit jsme sami již několikráte w těchto listech. Lépe však než to dowéde wypověditi člověk, hlásají prawdu tuto dotčeně výjewe we Francauzích. Wimet, že Francauzy jsau ta země, we kteréž nejvíce krwe wyteklo, we které nejvíce dobyto pro swobodu občanskau. A však není tam, čeho sobě lidé přejí — není tam, co by vůbec býti mělo. Přewraty a bouře stihají se tam jako o závod. Wizež tedy, ať záhy pokud čas jest, opatříme sobě čeho třeba. Swoboda občanská jest drahá věc, pečujme, ať ji neztratíme; pečujme, aby nám byla ku prospěchu, a my šťastně ušli úskalím, o kteréž se rozráží blahobyť Francauzského národu. O tom ale powíme něco místnějšího budaucně.

Obrazy šlechetnosti.

Láska manželská.

6.

Za wzor manželkám křesťanským bez odporu slauží i sw. Monika, máteř sw. Augustina. Rodiče gegi prowďali gi za Patricia, genž byl radau w Tagaste, městě to Afrikánském. Gsauc manželkau gehu, gakkoli gestě pohan byl, předceť k němu, tak se vždy měla, gakož má se diti od manželky křesťanské. Mjrně, přiwětivě a poslušně k němu se chowagje samo prohřešenj gehu proti wěrnosti manželské trpělivě snášela, ano, i když z diwného rozmaru a prchlivé své powahy proti nj bauril, mlčjwala. Teprw když ho hněw přessel a on se ztjssil, wykázala se mjrně, gak se byla zachowala. Dbyčegně poznal pak bezprawj svého a wázil sobě gj a milowal tmj wjce. Časem sessla se se ženami, kteréž neměly tak prudké manželw gako byl Patricius, a předce sobě na ně těžce narjkal a z prostopássnosti ge winily. Monika wssak pilně se warowala, ge w tom posilowati, nýbrž předstjrala ráděgi, že gen přjčinau gest gegich newázaný gazyk, když s njmi zle se nakládá. Z napomjnalat ge k tichosti a k tomu, aby k manželům uctiwěgi se měly: a které si dali řjci, málo kdy měly co bēdowati. Krásné, příkladné gegi obcowánj, gegi tichost a horliwá k Bohu modlitba posléz tolik prospěly, že manžel Patricius, gak sobě toho horaucně přála wždycky, wjru swatau přigal. A gak se stal křesťanem, tak i celé své chowánj a život swúg k potěšenj své šlechetné Moniky změnil. Léta Páně 370 byw pokřtěn, — rok na to blaženě zemřel.

Podobně se chowala Monika i ku tchýni své. Bydlelat máteř manžela gegjho s njmi w jednom domě, a zprwu ledaco přigjmala, co proti Monice služby

naklepaly, a co gi proti newěště popauzelo. Monika wssak? Dwognásob od té doby na každé slowo i na každý křok swúg pozor dávala, a co gen možná střezila se, aby o ni i nemennějším nezawadila, i měla se tmj gemněgi, tmj uctiwěgi negen k manželé ale i ku tchýni své. Netrwalo dluho, a manžel i tchýně otwřeli oči: načež zassla děwkám chuť, panj z čeho pomlauwati, a pokog a swornost s tchýnj sladkau byla odměnou Moniky ponjženě, kteráž skutečně dle slow sw. Apostola, (1. Tim 12, 21.) přemohla w dobrým zlé.

Manželko křesťanská! gednenž w podobných případosťech gako gednala sw. Monika, i usťetjš sobě slzi a dogdeš toho střetj — že tě manžel i rodiče gehu — poznagi a zamilugj!! —

7.

We městech lidnatěgšjch obyčegně wedlé wzorů krásného a usslechitěho obcowánj mnoho wyskntuge se příkladů, nad gegich sserednostj každé citlivé srdce dějiti se musj. A bohužel! přjchozim tyto do očí pzdávagi spjss než ony, — ku pomatenj, ba i ku skutečnému gizliwému pohorssenj negedněch. Pročež tmj wjce potřebj, aby kwjti šlechetnosti w takowémto okolí kwetaucj bedliwě se sbjralo, a na odiw stawělo, by i na mnoze radněgi se zdálo, gměna osob zamlčeti. W takowém městě žili gsau před nedáwnem gistj manželé, kterjž gak to u takowých býwá, se wssim co se dusse tjká, wždy na dálssj čas odkládali. Manželka wssak, mezi městsskými panjmi neposlednj, předce posléz procitla, a hnuta gsau milostj Boží, na cestě ku spasenj horliwě pokračowati začala. Ne geden rok gjž co horliwá křesťanka w skutku i w prawdě se profazugje, w statnosti i ssle ku předu postawila, tak že byla s to, i úsměšků gj nezřjďka činěných, co prawého bláznowstwj sobě newssjmati a na nic takowého nedbati.

Ginak to stálo s manželem. Oni zagistě i čest i blaženost w tom wyhledáwal, aby rozkossen a hrjchu otročil, a co křesťanského, to tupil a tomu se protiwil. Gednoho dne, když zase se společnjky sobě rownými hejřil, nastala řeč o manželkách. An ten tu chwálil, onen haněl, gal se i F... o choti své wyprávěti. Samá o ni chwála kypěla mu z ust, až posléz s trpkostí podotknul: »Gen ta gegi přepiatá pobožnost! To ale nesjmj zapřjti, že při tom takowě násilj si umj učiniti, že i hned ochotně a přiwětivě poslechne, kdybych wás pánowé, třeba o půlnoci domu přiwedl a gj poručil, wstáti a wečeři ustrogiti.«

Zhenralj společnjkové gehu práwě tolik měli do sebe nestydatosti, že sázku s njm o to učinil, a tak geg dohnali, aby skutkem ztwrdil, co propowěděl. Sázka učiněná. Práwě o půlnoci přibrala se celá ta slawná společnost do domu. »Kde ge panj?« ptá se pán služky, kteráž se swětlem wstřjce byla wyssla. —

»Spj giž.« — »Zavolej gi; ať wstane, a mně i tuto panům hostům večeri upravj.« — Panj skutečně wstane, společnost wšjdně i přjwětivě uwjstá, a dj: »Ten o malické prosím strpenj; co newidět pro střeme« — Gjda se přinesau; a ona hostům s takowau přjwětivostí přisluhuge, gakoby skutečně sama byla ge pozwala, a gakoby w čas nepřjhodnějšj byli se dostawili.

«Děle nelzelo gim tagiti udiwenj swé. »Panj,« řekl pak z nich nepřítěžlivějšj, »wasse trpěliwost, wliďnost, ba i přiwětliwost nás k podiwenj nutj. Že gme my w takowýto neobyčejný čas se přihrnuli, stalo se za přjčinau sázky španem manželem wassjm. Sázku gme prohráli. Ale wy, nábožná panj, račtež nám powěděti, gak geš to možná, abyšte s námi zlomyšlnjky tak lástlawě zacházela?« — Panj poznáwagje chwili přjhodnau odpowěděla: »Páni milj! Choť můž á gá, za sebe se dostawšse, byli gme bohužel! žiwi gen dťjči a hřjchu. Ale Pánu Bohu, mému Slitownjku zľibilo se, mne z takowěto nešťastné slepoty wychwátiti. Manžel můž milý, owšsem k srdečné žalosti mé zůstawá posawád při dřjwějšjim náwýku swém. Lekám se toho, gak bude dále! Kdyby mi tak gak geš zemřjti měl, ach, kam se mi poděje? Pročež mysljm, že powinná gsem, abych mu aspoň žiwot nynějšj tolik osladila, gak gen mi možná;« — a slzy weliké lily se gj z očj. — Odpowěď tato nezůstala bez účinku. Dotkla se společnjků rozpačených, a zľášť J... zamysľiw se na chwili, řekl pak: »Což, milá choti, skutečně tak se o mne obáwáš? — Děkuji ti za lástlawau wýštrahu twau. S milostj Boží bude to giné.« —

„A skutečně splnil slovo! a gaskoli dosti těžkého boje a nářil ho to stálo, s pomocí Boží vybědl z tuhých návyků svých, a stal se člověkem jiným — novým; stal se křesťanem věrným, a tedy i manželem sňatečným. —

S, ať gen žádná strana mezi manžely nezaufá! Mnohoť — mnohoť může příklad dobrý, mnoho i tichost a povolnost, mnoho ústupná snášlivost a zlášti neustálá modlitba strany lepší za tu, kteráž gest záwadněgšji. Ženy křesťanské! wpíšte si do srdce, co důtklivě přilazuge wám prwnj náměstek Kristůw w listu swém (I, III. 1.) řka; »Těž podobně i ženy buďte poddany mužům swým: aby gestliže křeťj i newěťj slowu, skrze obcowánj žen bez slowa zjiskáni byli, spatřugjce w bázni čisté obcowánj wasse!« —

✱

✱

✱

Utěcha w čas.

Byloť to okolo l. P. 163. Sotwa že utichla jedná krutá baure: již zas Cirkwi Boží nowé, nad jiné hroznější pronásledowání nastává. Krwežíž-niwý Řím křestanům na wše strany brozí koneč-

nau záhubau. Zkázonosný mrak ten teď právě se shrnuje nad Smyrnau, městem malé Asie, kteréž se záhy již považovalo za středisko křesťanů nejwraucnějších. Katané předewším slídí po biskupu města toho, po welebném Polykarpu. Awšak wěrné owečky Boží wídauce w swatém kmetu tomto mohutné srdce, odkudž se zbožný život w celý sbor jejich rozléwal, a majíce na paměti, že tehdaž rodina nejwice trpí — ba w rozhodných dobách i na zmar přichází, když milého stratí otce a hrdinného wůdce, dolehají upěnlivými prosbami na sw. biskupa, aby k budauci útěše rozptýleného stádece wen z města wyšel a w tichém ukrytu tak dlouho pobyl, až by se bauřka zase přehnala.

Ne žeby se hrozil smrti pro Krista, jemuž po celý věk svůj tak věrně byl sloužil, ale aby prozířetelně radě a snažnému přání svěřenců svých učinil dosti, ubírá se, žehnaje a k wytrwalosti wyzýváje milých svých, vážený dewadesátník pryč z města na wenkow. Nerozdilný druh jeho a mladistvý učenník Krescens zůstal při něm sám jediný.

Po denním vedru tichý se nad krajinau rozhostil večer; milý chládek witané slibuje občerstvení. Slunce za horau dohořelo, poslední jeho paprsky z oblohy se tratily, hrawý wětrík pohráwal haluzím stromů, kteréž na wzor lesýka obklíčovaly osamotnělé obydlí a pak dál w krajinu se rozbíhaly po různu. Tau dobau z přibytku vychází Polykarp, chtěje zřítí a welebiti moc Páně w kráse nebes jasných a w suslení wětru. Popošed nedaleko uzří sluhu swého, kterak pod dubem sedě, s hlawau o ruce opřenau, z hluboka si vzdychá a hojných slzi wyléwa. I jme se kmet welebný tázati překwapeného: „Co jest ti, synu můj, proč lkáš tak hořce?“ Pozdwihna hlavy swé, di Krescens usedawě: „Jak bych nekwilel a nehořekowal! Na mysli mám králowstwi, Cirkew Boží na zemi. Mračna a baurky strhují se nad ní, hromy a blesky hnětau ji a kazi již we zniku jejím. Mnoho wěrných již jí odpadlo, a mnohot jich čítá, jenž wíry — nebeského to pokladu — nic si newáží, ji tupí a w posměch uwozují, takto dokazující, že jsau i srdcem dalecí ode Pána. Toť mé srdce žalem naplňuje, to očí mých slzami zawlažuje ach! přetrpkými.“ — Takť běduje Krescens. Na to s úsměchem wece sluha Páně Polykarp: „Synu milý, nebeské králowstwi prawdy podobá se stromu, kterýž byl rolník wypěstil. Po tajmo wložil tento nepatrné jadýrko w zem, a odešel odsud. Jádro se skličilo, a strůmek wzejde uprostřed bodláčí a trní, a pne se bujaře nad ně i wadne a usýchá trní samo od sebe. Neboť stín stromu toho udusil je. Strom ale zrůstal a wětrowé přišly a poháněly se kol něj a potrášaly

jim walně. On však tím hlouběji kořeny do země pausti a opírá se jimi o skálu w hlubině, i wynáši wzhůru k nebesům své wětwe mohutně. Takt jej bauře a wětrowé otužily. — A když své již weysky dosáhnul, a stín swůj rozkládal daleko wúkol: tuť zas vzniká trní a bodláči pod ním. Awšak toho si newšimá, ale wztýčuje se pokojně a vážně až k oblakům — strom ten Boží! Takt promluwil biskup welebný a — pomlčel. Prawici swau na to podává kmet swatý učennikowi, dokládaje s úsměchem takto. „Co jest ti, když na wrchol jeho pohlížíš, co jest ti po tom křowí a bodláči, jenž se tam dole w podnoží jeho plazi?“ Tu se wtýčil Krescens; i zjasněla se twář a zveselila se duše jeho. Wěkem shrbený na to ubírá se šediwec dále — awšak z obličeje jeho trpyti se radost a naděje nezlozná. —

Missie Japanská.

Květy a owoce wíry swaté w Japanu.

(Pofracowánj.)

11. Obrácení králowiče Burĝoského. (3 listu téhož mišionáře, ode dne 9. září 1576.)

»Předesslého roku psal gsem o welikém zdaru mišionářských prací našich w zemích krále Bartoloměje, (Amuraského), kdežto až do odplutí lodě 20.000 duší křtěno, a wíce než 60 sŭdel bonzowských bylo obráceno, tak že gme mišionáře z giných stran Japanských powolati musili, aby nám při cwičenj toho množstwj ku pomoci přispěli. Během roku tohoto přibýlo z fragin téhož krále Bartoloměje na nowo 15.000 duší pokřtěných.

Mezi tím psal král Burĝoský po dwafráte, abych z důležitě přjcinj k němu přišel. Přišel gsem tedy, a on progewil mi, že mne pro tu wěc powolal, abych geho druhorozeného syna s mnohými ginými urozcenci w křestanstwj wyučil a pokřtil.

W Japanu zagisté na dworjch králowských ten panuge obyčej, že ostatnj po prworozeném synowé králowstj duchownjmi býti a do sŭdel Bonzůw odebrati se musiwagi, aby pak nemohly spory a wogny o nástupnictwj se splitati. Tam pak žijí z bohatých přigimů, wšjim oplýwagje.

Z tento druhorozený králewic Burĝoský hned po narozenj swém od krále i králowny, tehďáž gessť pohanských, k službě model gest odhodlán. Bonz wychowáwal a wyučowal geg. Zatjm neyntučněgšj požjtkowé, kterjkoli se uprázdnil, gemu připadli.

Králewici wšak toto geho postawenj a k modlárské službě oddánj nechutilo se gž od neyntlegšjho mládj. Král totiž, práwě kdž rozum chlapecůw zponenáhla se rozwinowal, častěgi s njm k nám do domu přicházal, a knjžátko zatjm tolik si naš zamilowalo, že wždy s welikau radostj přicházelo, ano welmi

zarmaucené býwalo, kdž do swého bonzowského obydlj nazpět se bráti mělo. Často také říkával princ tento, žeby si přál křestanem býti, a pozděgi mocj musiwali geg domu woditi, při čemž wýslowně prohlawowal se, že nikdy bonzem býti nechce. Wida tedy král, že se ani pohrůžkau, ani lahobenjm k tomu doprawiti nedá, a nad to také ohniwau geho powahu znamenage, usmyslil si a dopustil, aby tedy křestanstwem si byl. Z logil se naděgi, že wjra křestanská wlohy geho, na prudkost poukazugjej, zmjrnj a okrotj a byl též přeswědčen, že zákon Boží (křestanstwj) lepšj gest nad wjru lidu Japanského.

Byloť králewici tehďáž 14 let, a my měli za dobré, nepokřiti ani geg, ani ostatnj urozcence dřjwe ažby u wjře úplna byli poučeni. Což kdž se stalo, wše připravilo se ke křtu swatému. Král sám osobně chtěl při tomto slawném wýkonu přjtomen býti, gakkoli zima weliká a hluboko sněhu bylo. Kdž pak kněz wysšel, aby přigal křtěnce přede dwěrmj chrámowými, odkryl král hlavu swau, poklekł a tak trwal, až wýkon poswátňj se dokončil. Králewic Sebastianem gest nazwán.

Po třech dnech musil gsem do města Funaie se odebrati, kdežto gsem w taměgšjim chrámu swatý čas wánočnj slawiti měl. Bylo tam 7 mil, počasj prawá nehoda, zima krutá, cestj zlé. Předce pak nowokřtěnec králewic s sebau se wydal, a král mu znamenitý průwod na koni i z pěšjch připogil.

Wánoce slawily se we Funai co neyduštogněgi, a králewic pobožně byl přjtomen. Byli pak w průvodu geho gessť některj urozenj pohané; těm přikázal, aby z chrámu wysšli, kdž se msse swatá začala.

Také druhého dne se prohlásil, žeby od srdce přál, aby z průwodčjch geho wšicni křestanskau wjru přigali a pokřiti se dali, kterážto žádost geho zponezáhla také se vyplnila.

12. Pobožnost krále Burĝoského. Starý král Burĝoský po delšj čas ku křestanstwj se klonil, a mišionářům, křestanské náboženstwj rozšjřugjej, wesměš přjznim byl. Králowská wšak geho choť powždy geg zrazowala. Poslěz swjtězila milost Páně nade wšsemi překážkami, král se obrátil, a dal se s mnohými ginými welmozi pokřiti. Gaká byla pak horliwost geho, kterauž co křestan prokazowal, swědčj následugjej list mišionářůw.

»Náš pobožnj starý král Bungoský Frantissel prokázal se po čas diwého wálečného hlomozu tak upřjmným, statným a stálým křestanem, žei patrně bylo, kterak zagisté prawými dwěrmj do owěince Krista Pána byl wessel. Předsawzaltě sobě, negen nikdy gž těžce nehrěšiti, ale i úplna službě Boží se oddati. Prawjť: »Poněwadž gsem tak pozdě začal, a málo toliko času mi zbýwá, nutjť mne potřeba, abych tím úsilněgi a spěšněgi ku předu krácel.« Z

přicházejí velmi často k sw. spovědi a k sw. přijímání, a tyto svátosti s takou wraucností přijímají, že i ostatní, kdož přítomni jsou, mocně k pobožnosti rozněcují. Ku každodenní modlitbě má swůg určitý čas. Z služebnictwa musí každý den společně modlitbu konati, ať on říká proto, aby dobrému uvykál. Když byl we Siungě, zavázal se slibem nepřerušit, že wjry, kterauž byl přigal, nikdy wíce se nespustí, a byť pro ni wšedko královstwj, nýbrž i život swůg ztratiti měl; byť i wšední stáří i nowj křesťané, a třeba i sami misijnáři gi se odřekli; za druhé: že negen příkázání Páně ze wšij sily chce plniti, ale i rad a napomenutí misijnářůw co možná sstříti; a za třetí, že čistotu manželskau wěrně a dokonale bude zachowáwati, a že gi nikdy nechce gakým hříchem poskvrnit. Tento trogi slib učinil sám bez wědomí nasseho. Přised totiž z Siungy do Burgo wntřwal na hod Boží wánoční při trogi misii swaté na kolenu sepiatýma rukama; když pak byl s chotí swau, (kteráž za negaký čas po něm také se byla obrátila,) přewatau wečeři s wraucj pobožností a s mnohými slzami přigal, zůstal za bezkau chwíli před oltářem pokorně ležeti na twáři. Posléze pozdwihl se zase na kolena, i progewil gednomu z misijnářů, že takowj trogi slib učinil, a snažně žádal, aby mu sám i druzi bratři modlitbami a obětmi nápomocni byli, na Pánu Bohu k vyplnění jeho potřebné milosti wyžádati usilujice. Wyznával také, že nikdy posud takowé radosti a útěchy w srdci swém nepocítil, gakož we swatau noc tuto. Sliby tyto tři, w kněžce wlastnj rukau znamenáné, wždy při sobě nosí.

»Gakkoli král tento, dočud byl pohanem, byl wždy sstěstím a hogností oplýwal, a sotwa že křesťanskau wjru byl přigal, skoro w náramnau nauzi a chudobu upadl: předce wšak nedal se nehodami těmito menšiti aniž owiklati. Mimo to gest pobožný král tento nad mjru sstědný a dobročinný; a gakkoli nenj při nepřesjím zdravj, předce každý pátek a sobotu půst koná, tak že mu w přisnosti té, kterauž zachowává, sami zbraňowati musíme.«

(Pokračowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. Milený wrchní pastýř náš, nejdůstojnější kníže arcibiskup Pražský opět pozdwihl w listu swém od 8. čerwence pastýřského hlasu, aby wěřícím rozsáhlé swé diecézi w pochýbliwych těchto dobách i žadauci udělil útěchy i milého poučení. Wzdáleni wšich chwálořeči jakož i nepřislušného nám w té věci saudu, nemůžeme přede zatajiti, čehož jsme čtauce roztomilý list tento pocítili. *Wlaj w něm zajisté čistá láska k vlasti, wyswítá z něj hluboká maudrost a právě otcowská péče o dobro swěřenou časné i wěčné.* Nic zde nenajdeš, coby jen stopičkau se býti zdálo swěhlawosti některých, jenž

by rádi byli, by swět w starých okowách posud wězel, jenžby nastalé změny jakožto welezáhbné církwi rozkřičující, z níw našich dnes ještě, by lzelo, na wěčné časy zažehnali. Nic však tu i neshledáš, coby jen stinem bylo přehnání nemalého hejna, jenžby horem pádem jen bořili, poměry církewní dle hlavy swé jinačili a církew učinili otrokyni okamžitě proměnlivéw zewnějška. — Slowem není jedné wěkem našim welené záležitosti, na kteraužby z pastýřského tohoto listu prawého a hojného nepadalo swětla. Poměr občana k nejjasnějšímu králi, k sněmu říšskému a jim wydaným zákonům, — rownost národnosti podle sebe jsaucích, — swoboda mluwení, tisku i učení, — chowání-se k jinowěrčům s námi pospolu bydlícím, — nepřerušená úcta a šetrnost k naši swaté wěře katolické — vše tu uwážino z hledistě, kteréž nezná wejstřediwosti — z hledistě katolického. Bohdejž se to otcowské slowo arcipastýře milowaného i wtělilo w srdci každého, kdož je w tyto dny po diecézi zwěstowané již byl uslyšel aneb w brzku ještě zaslechne! Našemu čtenářstwu bychom rádi list ten, ne-li z cela, aspoň z části *) podali — těm z Prážské diecéze na památku, jinodiecézům zajisté k srdečnému potěšení. A však nedůstatek místa nedowoluje leč jen abychom je jménem knížete arcibiskupa na důležité práce zástupců našich na sněmu říšském upozornili a k horaucím za ně modlitbám wybidli, *aby Pán jejich rady swjm swatým Duchem zprawowal, a pracem jejich o blaho vlasti žehnal.*

Z Londýna. Dne 4. čerwence měli tu katoličtí bratři naši krásnou slawnost. K těm ode dne ke dni se množícím chrámům katolickým přirostla zase a to nad jiné skwostnější w Southwarku, hlučném oddilu města na prawém břehu Temže, právě dostawěná katedrální swatyně. W dotčený den bylť chrám ten se wší možnou nádherau wyswěcen. Slawnost sama započala se okolo 11. hodiny s welkým průwodem, na kterémž 2 arcibiskupowé 11. biskupů (mezi kterýmiž Trierský a Lutiský) a 260 jiných duchowních podilu měli. Nejznámější nowiny Times takto o celém tom aukonu píší: »Walná ta řada katolických biskupů samoděk na pamět přiwádí časy starodáwné nádhery, kdežto nejslawnější trůnowé swětowládnému Římu hlubokau šetrnost proukazowaly. Wyšší duchowenstwo poskytwalo welebné wzezření; mnozi z nich i krásau duchaplných swých obličejů pozornost na se obraceli; mocně zaujímaly malebné jejich ornáty. Nad jiné vysokau postawau a uslechtilosti twáře wynikal Dr. Wiseman, kterýž co arcibiskup posléz w řadě kráčel, dosti projewuje wáženosti, kterážby weškerý ostrow z nekatolické netečnosti zburcowati s to byla.« Při obřadech bylť nejslawnější rodiny katolické přítomny; lordowé sami drželi obětní mjsy. Dr. Wiseman držel mistrnau řeč o nádhře, jižto katolická církew při swých swěceních užíwá, nezapominajíc na to nikdy, aby chudině ulewowała w nauzi. Slawnost sama bude wíce dní trwati. Chrám ten jest w bohatém gotickém slohu od Pugina zdělán; nejwětší jeho okrasau jest kazatelna a weliké oltární malowané okno. Čehož se chrámu posud nedostává, aby úplné byl dohotowen: toho zajisté každodenním přibýwáním upřímných katolíků w hojnosti nabyde. Časowé se střelhitě blíží, kdežto církew swatá nejkrásnější wzor wěrných wyznáwačů swých-míti bude — na sauostrowi britanském.

*) Což sobě na příští čas ponecháváme.

BEAUFORT

Číslo 38.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wacsl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štulc,
kněz cirkewni.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i we **wšech řádných knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stf.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wacsl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli IX. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli IX. po swatém Duchu. — Důležité slovo k Slovanům. — Pastýřský list. — Missie Japanská. — Cirkewni zprávy.

Dne 13. srpna.

Řeč na neděli IX. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XIX. 41—47.

Čehož se w dnešním sw. ewangelium o Synu Božím dočítáme: stalot se za poslednj doby pobytu Geho wezdegšjho, přihodilo se bezprostředně před Geho utrpením. Slavnost veliké noci byla přede dveřmi. Proto i hned opaušstj Pán rodinné své frage, prochází skrze Samarij a blíž se k Jeruzalému. Kudyn se koli běre, wšudyn se k Němu přichozí do chrámu připogugj. Veliký giž Geg sprowáží zástup, kdž byl právě dokročil až na swah hory Oliwetšké. Pod nj dole krautj se w dál aužké a děsné audolj Zozafat. Ze stjnu gehu přjke wzhůru se pnau pobelawé hradby Jeruzalémšké. Rad ně w lewo čnēgi zlaté střechy Sionšké, w prawo se lestne welebná bāň swatyně Božj. Oude i onde město samé w celé své kráse před zraky se rozprostjrá. Wýchliďku tu krásnau obrubuge na západ pohorj Žudšlé; na gih nepřetržené pásmo wrcholů Betlémšch; na východ rozsáhlá pustina Jordanská; w pozadj gegjm promo-dráwagi se mlhau zastřené hory Moabšké. Tu na swahu hory Oliwové korunowaný pēwec žalmy své skládal k oslawě Sionu; tu napotom Jeremiáš pro-rok hořce kwjlel nad rozwalinami poswatného města. Tu se i Pán náš zastawuge. Wy D. D. ! genž gste nawykly wždy pohližeti ku Pánu, genž w duchu při Něm neustawně dljste, u Něg poučenj a wenstrahy hledagjce, — pogďtež, a přiwltētež se i wy k zástupu, genž s plesáním Zejšse do sw. města wjtá, s pal-

mami w rukau co swého wjtēze a oswoboditele welebj a ratolestě i raucha na cestu rozestjrage gakožto krále swého do Jeruzaléma Geg uwēsti hodlá. Pogďtež a pozorugtež každé hnutí Geho! Mnobēt zagistē mau-drosti se w spolku Páně přiučjte. Wjztež ty oči, z kterýchž wždy gen zářil pokog a nebesk mjr, oči ty se slzami zaléwagi ach, přetroškými: Zejšš pláče! Wjztež ty rty, z nichžto se gen útēcha a posila k ži-wotu wěčnému přestjwala, rtowé ty překypugi ža-lobau a nářkem nad zatwřelostj a slepotau lidu wynoleného: Zejšš nařjká. Wstuptež s Njm do chrámu a wjztež, ruka nawykla gen žehnati a wšem k ulehčenj a potēsse přispjwati, kdož se gj s důwěrau uchopili, ta se pozdwihuge na potrestánj nestaudných zlobohů: Zejšš trestá. Gaký to obraz! chtēli bychom snad před njm se hroziti, gehu se stjci? Přistupmež k němu s aumyslem opravdowým, a zge-wj se i nám w obrazu tom diwokrásném slunce ne-wyřihlé lásky, genž i nás oswjtj i rozebrēge. Nuže uwažme giž, co to znamená:

- 1) Zejšš pláče,
- 2) Zejšš žaluge,
- 3) Zejšš tresse!

1) Tedy uwažme přede wšim slze Páně. A proč pláče Zejšš? Snad proto, že zrakem swým Božským napřed widj, kterak se Mu korona králowšká mēnj w korunu trnowau, na mjesto trůnu strogi křjž, na mjesto cti a radosti chystá potupa a utrpenj, kterak wjtēzosláwau lidu prochwjá k Němu hrůza smrti s hory Kalwarie? D kdoby takto smeyšlel, zapo-

mjnalbny zagistě na slowa, kterěz Pán, gda pod tizí křije na mjesto poprawně, propowědel k ženám nad njm plačejm: »Ne plačte nade mnau, ale plačte nad sebau a nad swými syny!« We wyroku tomto leží přčina, proč Pán na swahu horny oliwové pláče nad Jeruzalémem. Co swět dobrým bydle, co blažeností we swém smyslu zowe; toho Spasitel nikdy neofusil, nikdy newyhledáwal. Přisselt, aby bolem swým nám wydobil blahoslawenstwj, smrti swau nám zýskal život. Ne k opowrženj ale k pozdwiženj ubírá se, chwátá za nás k smrti. Ne za sebe, ale za nás trpí, a »blahoslawen, - kdo takto život swůg pokládá, neboť opět nabyde geg.« Dč horlil Kristus, wědět o tom napřed, že smrti Geho to nezanižne; že na Golgotě snaha Geho s slawným aučinkem se setká; proto wolá: »Nez plačte nade mnau, ale nad sebau a nad swými syny. Mage celau budaucnost před sebau rozloženu, a wida, kterať srdce těch, pro které umřiti má, i gegich djetě před každým paprskem milosti Geho se zamýrá, kterať aučinek Geho požehnánj na zmar přichází pro přewrácenost wůle gegich, proto pláče. Slze Geho gsau slze nečistěj lásky, která pramen milosti wěčné wšem otwírá a přjstupný činj, při tom ale wšem geg zaslauženě musj odepřiti, genž swět wjce nežli Boha milugj. Proto pláče Pán. D, bychom se od Něj naučili slzeti, gak na křestany slusj. D, by slze nasse wždy byly gen kaupelj nasseho duchownjho nowozrozenj! — Od kolébky až k hrobu mnoho, D. D., mnoho slz se proléwá w životě lidstěm. Ade gest ten smrtelnj, kterýchby slzi neznal? Wssak gak rozličné gsau slze tyto! D slzech radostj mlčím; brzo w ně se přimichá pelyněk hořkosti. Gsaut slze marnomyšlnosti, slze swěhlawosti, slze nezřízené lásky swětstě, slze zausalstwj, kdežto člověk, genž w Bohu se nedowěřuge, anebo na něj nepomnj, aneb dořona ani newěři, stisně němu srdci swému pláčem tenkrát úlewy zgednává, když ho swět sklamal, když giž w něm žádné utěhy, žádné pomoci, žádného léku nenalezá. Slze ty pregstěgi se z hřichu, a swědčj o srdci zpustlém, w zemi pohřženém, nebi odcizeném z cela. Gsaut slze měkkého srdce, přehnané tkliwosti, kdežto nepatrnych a časem i planých přjčin postačuge, i hned se twář zasmussuge a z očí slze řinau. Takowěto slze nedostogné gsau křestana, genuž wjra na wsse prawým swjtj swětle, činje geg we wssch života okolnostech powážliwým a neohroženým. Gsaut slze zármutku nad zmařenau naděgi a nad tjm, že krásné wěnce života teď wadnau, teď giž opadawagi, že laučenj s milými nastalo, smrti a hrobem welené, kterěz tak přjliš bode srdce citliwé. Tyť gsau slze přirozené, a nídko gimi nezhrdá, dokudž ge proléwáme w naděgi, že gsme s twory neztratili wšeccko a že shledánj gednau nastane. Gsaut slze saucitu a zdjlnosti, kterěz w utr-

penjch, w nawstjwenj Božim, w nenabálem nestěstj bratr bratru wěnuge. Slze takowé sledtj člověka a swědčj o gehu dobrořdečnosti; i Pán náš takých slzi cedil, když přjtele Lazara w hrobě oplakáwal. Wssak z těchto slzi nechťeš nídko s bezpečností uzawjratí, pakli kdo právě saudjlný gest; neboť i při suchých twářich možná býti citliwého srdce, gakož i ti, genž w slzách tonau, často krate prázdní gsau wssj opravdowé lásky, kteráž předc kořenem wssého saucitu gest. Gsaut konečně slze litostiwé, slze, kterěz se z newětšj lásky praudj, z lásky k Bohu, a z bolesti nad hřichy láskau tau w srdci způsobené. Slze takowé cedil Dawid, když mu Hospodin skrze proroka hřich gehu předstjral. Slze takowé proléwala u nohau Páně kagicná žena, kterěz proto mnoho bylo odpustjtno, poněwadž milowala mnoho! Slze takowé ronj se Petrowi z očí, když při křozpěnj wzhled mistrůw progel dussj gehu co meč z obau stran ostrý. Slze gsau to, gež Augustin swatý přjrownává k poswěcugjcjm wodám křtu swatého. A toť, D. D., toť gsau slze prawého blaha a požehnánj, gichžto se bjdný hřjssnj nídky dosti nenaplače; ge sbírá angel náš dobrý, a unássi k nebesům; gimi se stáwáme Pánu podobnými, pláčejmu nad Jeruzalémem; neboť ačkoli neměl hřichů wlastnjch, pro kterěz by slzel: plakal nad hřichy našimi. »Hřjssnj wssak, který se kage,« dj Tertullian, »wynus sobě přjzeň na Bohu.« »A to gest ten pokrm, wzhledem kteréhož se nídky postiti nemáme, nechceme-li na pauti našj zhnauti — pokrm slzi našich,« dokládá sw. Bernard. A proto, D. D., pláče-li nad nehodau časnu, nad pozemskau ztrátou a tjsni života: pak gsau slze wasse genom slze tohoto swěta, i nepozdwihnau nigakž zraků i srdcích wassich k nebesům. Slzte-li ale nad swými hřichy, kterýmiž gste Syna Božjho přibili na křjž; pláčeteli před Njm gakožto trpitem na mjestě nassem, nad zločiny swými, nad každau zlaud žádostj, kteraž gste w jobě předchowáwali; — pak blaze wám, trpké tyto slze brzo se w očí wassich proměněgi w slze radostj nad wassj spásau, která w Kristu pro čas i pro wěčnost nám se podává! Slze, kterěz nám swět a gehu marnost swůsobuge, slze ty se podobagi rose wěternj, gižto chladná, sichrawá noc w zápětj gde: kdežto slze kagicné, láskau k Bohu w nás wzbuzené, se rownagi rannj rose, w kterěz se prwnj slusnečnj paprsky zrcadlj, slibugje den gasný a utěšený.

2) Bolest, trpkau bolest oswědčil Pán nad hřichy lidu zaslepeného slzami, i pronássi gi dále usty. Ježiš narjká, žaluge. Co gsme o slzách powěděl, platj i o Gehu žalobách. Gest pak při těchto gedna okolnost předewssim pozoru hodná, a Pán na ni sám poukazuje. »D kdyby poznalo i ty, a to aspoň w tento den twůg, kterěby wěci ku pokogi tobě byly: ale nynj skryté gsau před očima twýma! Neboť přjgdau

na tebe dnowé, a obličej tebe nepřátelé twogi náspem, a oblehnau tebe a šsaužj tě se wšsedy stran.« Takť narjka Ježíš, wěda den trestů Božjch napřed, a kterak se Jeruzalém k swému aupadu bljži. A an takto žaluge, dokládá s důrazem: že se to stane, gelikož gsi nepoznalo čas u nawšstjwenj swého. Powššjmněte sobě slova toho dobře, D. D., onoť má do sebe welikau wáhu! W každy čas, u wšseliké přiležitosti, we wšsedy života okolnostech na to má dbát křesťan, aby wždy gen w ctnosti rosl, u wjře se zmahal, a podobným se stal Tomu, gegžto poznal býti cestau, prawdau a životem. Nic wšak geg k tomu nečinj přichýlněgšj, gako čas nawšstjwenj. A nawšstjwenj, o to slowo znamená mnoho! Kterýž nechce smrt hřjšnja, nýbrž aby se obrátil a žiw byl. Tenť nawšstěwuge každého, kdož se wydal na cesty bludné, kdož se byl ztratil. Dobrý pastýř hledá swau ztracenau owci; dobrá hospodině hledá swůg ztracený gřoš. Pán nás hledá a nawšstěwuge w pozemských dolinách, aby nám proklestil a ukázal cestu k našj otčině nadhvězdné. A gak rozmanitj gsau spůsobowé nawšstjwenj Páně! Předstawme si ge w příkladech. Ty, bratře! se kolo-táš w marnostech a libugeš si w bláznowstwj swěta; gehó gen blasj hlúčj ti w usši; gehó gen radowanj potěšugj srdce twé; gehó ty zámyslům wěnugeš gjž wšsecku swau šilu. Tu wšak ti přigdau, a to snad i we schůžkách hlúčných, we kterých wějš, w rozkošjch, w kterých toneš, gako z nenadánj na mysl prawdy wážné; obrazy pomjgegicnosti stawj se ti před oči; tauha po wyššjch potřebách ožiwuge celau twau dusi. Wjž, to tě nawšstěwuge Pán! — Dlauho gjž tomu, co ztratiw Boha z mysle, zapoměl gti i w modlitbě wyhledawati prawau radost a útěchu, gístau pomoc a posilu; proto dusse twá téměř wy-práhla. Wšak tuť to kmitlo před duchownjm zrakem twým, srdce twé se chvěge, ruce se spjnagi samy od sebe; a ty w prachu kleče čerpáš z pobožnosti rozkoše rágské, a wineš se s celým srdcem k Spasiteli swému, wida se u Něk gen w bezpečnosti. — Wjž, to tě nawšstěwuge Pán! — A kdo tento libý, milý hlas Páně nechce chápati: na gehó dwěře Pán pak tlučé hřmotněgi, aby ho probudil ze sna. Pak se na tě, smrtelnjče! nestěšj gen sype; pak tě, rodino! zkormu-cuge lehkomyslnost rodičů, neláska djetel, newěra přá-tel, a ty řidneš ode dne ke dni pod frutau střelau smrti neuprofitelné; pak wás, národowé! rozejírá swár a nenáwist, saužj wálka se wššj swau hrůzau, hubj mor a hlad wšseobecný. Dstřj gsau to sice nástro-gowé w rukau Swrchowaného; awšak Pán gich užj-wá, aby gimi hluboko ažrané rány duchownj wyčistil a uléčil; Pán gimi probuzuge utuchlé lidstwo k čilegšjmu životu; a i hned se wyškytugi stkwělj příkla-dowé kagicnosti, vřínášsegj nikdy netušené oběti, dokazugi hrdinstwj, slawěgj wjtěžstwj, gahých tu před tjm

nebhýwalo. Tot. gsau doby nawšstjwenj Božjho, i zhyne, kdo ge poznati nechce. Ale i dēdinau Cirkwe swaté wěge mocný Duch Páně. Čas gest, kdež se zlaté zrno oddělj od plewy, a wšseliká smeť s mlatu wynwrhne. Wěda, koho mohútná rána nezbudj; wěda, kdo nepozná dobu nawšstjwenj toho; co k wěčnému blahoslawnstwj slaužiti mělo, stane se cestau k gistému zahynutj. Bohdenž D. D., z nás nikdo nawšstjwenj toto nesmyslně neopomijel a se nespustil swé swaté wjry! Neboť kde se to stane, tam i trest Páně gistý.

3) Ježíš třešce. Škzeli nedáwno před tjm, šzel z lásky, narjkal z lásky. Bljžký pád města, wlasti, národu šel mu k srdci. Co wždycký ušilowal zamežiti, to se teď mělo, muselo konečně státi. Gak by nekwl-lel? Wšak tatěz láska nemohla se zdržeti swatého hněwu, kdž spatřj hlawnj pramen newyhnutelné zkázy, kdž užj spauššj zbožné wjry a aupad wšse-liké bázně Božj u lidu swého. Tam, kde Hospodin na celé zemi gediny milý sobě stánek zřidil, kde z ru-kau lidských s zalibenjm obětě přigjmal, a upřjmným ctitelům swým zehnal: tam se teď uhnjzdily lakomstwj a bohaprázdnost. W rozhorlenj swém proto Pán wen vyhánj prodawače a kupce i lid hlúčjci. Nelze Synu Božjmu netrestati takowau bezbožnost w swa-tyni Dce swého. Newázaná zběr nemá, nesmj z domu modlitby dělati peles lotrowskau. Pak se Pán cti swé a swého práwa ugjmá sám. — Tážete se, kterak lze rozhorlenau přjnost Páně spogiti s gindy tak milosrdnau láskau? D. D., láska, gakaž si mysljte, nebylaby láskau Newšwětěgšjho, nýbrž láskau tělesnau, která wedená smyslným klamem kážen i bážen ruffj, a swéwoli uzdu popaušstj. O takowé lásce owšem rozprávěgj náčelnjci nyněgšjho smeyšlenj. Dni chtj mjtí takowého Boha, genž by wedle swého wěčného milosrdenstwj zlé nazýwal dobrým, neprawost swatostj. Dni chtj mjtí cirkew, kterážby wšse gen trpjc nic nepodni-kala; neřády lidské gen kryla, nikdy pak ge a hrozné gegich následky newynášsela na swětlo; kterážby za život smyslný, rozmarilý gen slibowala smrt gestě blaženěgšj. Láska Boha nasseho gest owšem wždy šegná; ale že gest i swatá a opravdowá, proto se lidem magjcim swobodu wúle teď gako milost, teď gako sprawedlnost ukazuge. Wěrným ona milost, štrau-šseným showjwánj a milosrdenstwj udjly; za to ale zatwzrelcům se zgewuge w přjnosti neuprofitelné. Bezbožnjka tu gjž stjhá nepokogem swědomj, slepotau rozumu, zatwzrelostj srdce, zrůstem zlych žádostj, báznj před smrtj a hrůzau před saudem welikým tam za hrobem, kteréhož wšsedy ty řečené nehody gako před-čhůdcowé gsau. Neboť smrt z nás neudělá lidj giné, a wstaupiti do hrobu, nenj gestě wcházeti w život blažený. D. D., i náš život gest Wššewědaucjmu známý. Wěda nám, pakli bychom ššwrnj swé šlami nezmýwagice, počet přestupků gen rozmnožowali a

tať Boha k nářku a trestu wyžýwali. Gako tam wy-
mjta nehodné a slowolné z chrámu: tak by i náš
musil z otcowských přibytků swých tam nad hvězdami
na wěky wypowěditi — w den neposlednějšj. Bůh
buď s námi! Swětlo Jeho swjtz nám, milost Jeho
probuzug nás! Pozneyme, trestenme a polepšime se
samí. Toť gest Bohem uložená, gediná cesta, kterauz
se záhubě uhnauti a k pramenu života nawrátiti i
ztraceným lze gest. Toť gístý prostředek, kterýmž ukro-
tíme spravedlivý hněw Boží, a nakloníme sobě opět
lásku Jeho, kteráž nebe otwírá. Amen. F.

Důležité slovo k Slowanům.

Wěci, jakowých swět od wěkůw newiděl,
ději se za dnůw našich. Wšecka země se pohy-
buje, národowé se probudili, příroda se otrásá we
hlubinách, na nebi wchází den nowého života,
tworstwo pod sluncem pracuje k porodu. Jsaut
to podiwné wěci, kteréžto jako praud za sebau
se wali. Kdo w nich ruky Boží newidi, jest wěru
newidomcem. Co před wěky powěděl Pán, každým
dnem wíce přibližuje se k nám. Duch Hospodinůw
obnowuje twáři země, člowěčenstwo dozráwá ku
sláwě a k swobodě synůw Božích.

Mezi národy w Ewropě wystupuje po širo-ši-
rých vlastech na západě i na jihu i slowanský
národ náš k činnému životu. Po tisíciletém boji
a útisku, hlásí se k dobrému práwu swému lid,
ježto se může owšem honositi, že jest mučenníkem
mezi národy a smí se kojiti naději, že utrpení
jeho mnohowěká obrátiiti w radost, stroj se Wše-
mohauci. Anq! Hospodin sám powoláwá nás do
žiwota: nuže, uposlechněmež Jeho hlasu! — Jako
Samuel, ozwi se Mu i každý z nás: „Hospodine,
hle jsem! kaž co má činiti služebník Twůj?“ —

A co činiti máme, ohlásila nám před wěky
již láska Swrchowaného. Že jsme k slowu této
lásky nestáli dosti wěrně, přiwalily se na nás po-
hromy welké, pohromy hrozné. Národ náš rozešel
se na různu a rozdrobil se na kusy; cizým kopy-
tem podupáno jest jeho osení, násilnau rukau ci-
zincůw odňatá mu samostatnost a swoboda, i
wzloženo naň jarmo těžké, otrocké. Takowý byl
posawáde osud náš! —

Jakož bylo, neni již, *nesmí* býti na wěky! —
Bůh smilowaw se nad námi, neuwáli na nás jarmo
nowé bez naší winy. Nowý žiwot nastal nám, a
smrt nemá k nám práwa, nezawoláme-li ji. Duch
swobody zawál po Ewropě a wznáší se nad smě-
sici žiwlůw, pracujících ku porodu nowého swěta.
Duch swobody této zawál i k nám. Dobrotiwý
panownik, nechťeje proléwati krew lidu swého
pokynul, a — lokowy naše praskly. Čech, Mora-

wan, Slowák, Polán i Jihoslowan, nabyli místa
mezi národy swobodnými. Bohdejž bychom nikdy
již z něho newypadli! — Bohdejž bychom poji-
stili sobě swobodu po wše wěky! Bohdejž bychom
swobody byli hodni!

A že miluji národ, jak welť Bůh, že z celé
duše jako Čech, jako křestan sobě žádám, abychom
byli hodni a nepozbyli již nikdy swobody swé,
wolám, prosím, zapřísáhám wše bratry swé, aby
uwážili a k srdci sobě wzali slova má. — Powím
krátce, co mi na srdci leží.

Swoboda neudrží se, kde není prawda jejím
kořenem, kde není láska její matkau. Na to pa-
pamatujte Slowané! Národ, který na to nedbá již
jest ztracen. Nuže, probuzení hlasem Božím, po-
wolání slowem dobrotiwého krále ku swobodě,
utužme bratři mezi sebau swázek jednoty a lásky.
Na staré křiwdy kde jích stáwalo, zapomeňmež
wsickni. Dřewní rozepře nechať padnau, a prawá
láska vyplníž mezery, kteréž dělily bratry ode
bratrů. Jest wěru čas, abychom sobě pospíšili
u wěci této. Swornosti, jednoty, lásky jest nám
wíce třeba, než zlata, perel, diamantůw.

Nuže jednota, swornost budiž naším heslem!
Posud rozháněly nás wzteklíce pekelné w rozličné
strany: na budauci časy ohradmež se proti nim.
Awšak nikdo z nás nemyl se! Swornosti, sjedno-
cenosti nebude mezi námi, pokud se nesejdeme
w jednotě wíry a celým srdcem nebudeme se
hlásiti k jediné, swaté materi swé, choti Kristowě. —
Církwi. Bohdejž by tedy hlasem wolajícího na
paušti nebyl hlas tento, kterýmž obráci wěrný
Slowan zřetel všech bratrů slowanských upřímného
srdce, wěr ale rozličných k této *jedné* stránce.
Od wěkůw roztržení jsme byli u wíre na dvě,
později bohužel! i na wíce sborůw a stránek.
Přiložme tedy k tomu i srdce i pile, a seznáme,
že nejsme my Slowané u wíre příliš daleko od
sebe. Přibližme se k sobě, nahlédněmež si do
srdcí, wizme, co žádá Kristus, co hlásá Církew,
a w krátce ukáže se nám blízko most, na kterémž
sejdau se i rukau si podají katolík s bratrem
přisedším od východu i s ewangelíkem. O té
blahoslawené chvíli! Jednotu wíry, založenau na
poznání swobodném utwrdit swornost mezi námi,
láska, tento swazek dokonalosti, obejmě nás, —
a Pius IX, weliký tento náměstek Kristůw —
ten, jenž poswětíl swobodu občanskau za dnůw
našich, — přiwine k otcowskému srdci swobodné
národy slowanské jako syny wěrné Církwi Kri-
stowě! Nedát se slowem wypowěditi, co tím získají
wlasti naše! Čiň tedy každý, seč jest, — modlmež,
usilujmež o to wsickni, ať se shromáždíme w je-
dnotu wíry — a utužíme tudíž swazek lásky na
wěky.

Pastýřský list.

Aloys Josef,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice
kníže arcibiskup Pražský,pozdravuje všech věřících v své diecési a žehná
jim v Pánu.

Gafo se gednau při stvoření světa Duch Boží nad vodami vznášel, a svým všemohoucím: »Staň se!« směřjci prvotních látek podobn a života udělil: tak hnul též v našich dnech hlas všemohoucí: nositi geho národy Evropskými, v nichž se události na události hrnau gafo vlny mořské, tak že po dnes žádný dohlédnutí nemůže konce téhož gítréní, aniž ustanoviti, v jaké podobě z něho wngde saustawa Evropských státůw. Nic méně můžeme gíž nyní bezpečně očekáwati, že vládnaucej prozřetelnost Boží wšsecko tak powede, aby omladla země twář, aby národové w Evropě byli s to, nabytými právy svými společenské blaho tjm mocněgi založiti, a že každý, genuž bude konečně dáno, celau řadu těch událostí přehlednauti, nucena se cítiti bude, aby s wděcností a s žasnutím zvolal: Pán wšsecko dobře učinil, zvelebeno buď geho swaté gméno. †

Přede všim se zdá, že národům Rakauským wškwjrá tato blahá naděge. Neboť ze wšech knížat, kteráž w poslednj době národům svým wětšjho práwa powolila, stogi dogista **Ferdinand** Dobrotivý na prwnjm místě. Odřekl se neobmezené vlády, aby trůnu swému w srdcích swého lidu spravedlností, láskou a důwěrau pevněgšj podporu založil. Pozdwihnulí lidu swého k sobě, a powolením toho nezwobodněgšjho zemského zřízení sporádal na stupních trůnu swého ty neyšletněgšj zástupce wšsechněch třjd lidu, aby geho žádosti bezprostředně šlyšsel, a potřeby geho aby w prawdě poznal. Ani wznesený rod, ani důstogenštwj, nébrž toliko důwěra lidu gest u wolenj geho zástupcůw rozhodná. Tjmtó zřízením otewřela nám Císařská Milost neybezpečněgšj cestu, abychom swúg staw všemožně zlepšili, a záležeti bude genom na nás, abychom toho, což i celé vlasti i wšsechněm gegjm synům skutečně prospěge, náležitě pochopili, a zákonem wyměřenau cestau w život uwedli.

Nynj se nám ale i mimowolně stawj ta důležitá otázka, může-li nasse vlast prospěšným těmto přewratům stawu swého s potěšením wštrje hleděti. Uwažugi-li welikost a nowost úlohy této, rozmyšlel bych se přišwědčiti na tu otázku, řdyby dusse má nebyla upokřena tjm rozgjmáním, že mnohých wraucj láska k vlasti gíž sama sebau gest welikým požehnáním, a že horlivé snaženj welmi mnoho k

obecnému blahu wšech spoluobčanů přispěti může, a řdyby spolu srdce mé nebylo naplněno. celau důwěrau k těm mužům, kterjž svým wmwolením shromáždění a hotowí budau, wšsecky své duchownj šly obecnému prospěchu obětowati. Poněwadž ale snaženj děljků bez aučinku zůstává, nestawj-li Pán města sám, a gesto každý dar dobrý s hůry pocházi od Otce swětél: powzbuzugi Wás, rozmilj w Kristu, abyste se modlili za své zástupce, aby Pán gegich radn svým swatým Duchem zprawowal, a pracem gegich o blaho vlasti žehnal.

Nězáleži ale toliko na zástupcích národa, nébrž i na spolupřičiněnj nás wšech, gať dalece by měla nasse vlast dogiti wzácného owoce ústawy. Neboť nyní gme wšicchni stegně upráwnění, wšsechněm nám gsau k užíwánj swěteny weliké poklady, genž se obsahugi w tom mnohowýznamném slowě Swoboda; poněwadž se ale wšsecko dobré zle užíwati dá: záleži neywjce na náležitěm užíwánj těchto pokladů, magj-li k požehnánj a ne k záhubě země slaužiti. K wštražnému naučenj w tomto našem stawu nowém zdá se mi welmi přjhadné býti podobenštwj swátého Ewangeliu o marnotratném synu. Gafo tam mladšj syn k otcí swému přistauw pil, a smělým hlasem k němu prawil, řka: »Otče, dey mi djl statků, kterjž mně náležj!« podobně přistupuge weliký národ k trůnu země pána, a wolá směle: Otče, dey mi djl, kterjž mně náležj w twém welikém hospodářštwj! A Dobrotivý otec se nehněwá na tuto žádost, a prohlassuge swého, potu dobu pod poručenštwjm postaweného syna za upráwněného, aby spolu zprawowal weliké hospodářštwj, a odemzdává mu weliké, nřdá nepoznalé statky k wedenj swobodnému. — Gať se ti ale bude dářiti, milowaný lide můg, an po staletém poručenštwj wšstupugeš opět w řadu swobodných národůw? Snad se i tobě nařkytnau na této nowé dráze swűdcewé, aby tě přilákali do osidel slepých náruživostí, a k rozměhánj welikých pokladů twých aby tě přiwedli. Wšak nechťeg zmalomyslněti! Ohlědni se do swých děgin, a buď gíř, že w řdci swém chowáš staré mocné šly, kteréž twým nowým postawením procítanau, a zpűsobj tobě, aby twá stará sláwa znowa žkwětla! Zmuž se tedy a řáčeg na nowé dráze ku předu, dogdeš na nj časného a gířte i wěčného blaha, dopuštjš-li při řgžděm kročegí, aby tobě swűtlo swětlo w jry, kteréž gest neybezpečněgšj swűce nohám našim. †† Ale prawě proto se domnjwám, že gaťžto neywyššj pastýř dušj w Čechách té přjležitosti opominauti nesmjm, abych Wás, milj bratři, při udělené swobodě na ono swűtlo wjry nepoukázal, a požadowánj geho wzhladem na užíwánj Wám propűgěných pokladů na oči nepostawil.

* 1. Mořj. 1, 3. ** Mark. 7, 37. † Job. 1, 21.

* Žalm 126. ** Šaf. 1, 17. † Luk. 15, 12. †† Žalm 118.

Přede všim gest Vám ústawau uděleno důležitě práwo, abyste strze své wywolené zástupce a účastní byli moci zákonodárné. Což může býti utěšenějším a důležitějším, nežli gístota, že každý z Váš od této doby daufati může, že geho žádosti a geho potreby u trůnu země pána spravedlivě uwáženy budou. Abyste ale w této naděgi ničdá žádného zkrácenij netrpěli, považugte wždycky wolenij swých zástupců za wěc welmi swědomitau; wěnujte swau důwěru genom takovým mužim, kteříž netoliko nahlížejí, čehož celé zemi potreby gest, anobřz gegichž celá powaha Vám za to ručí, že neohroženým snažením toho dosáhnau, což za dobré uznáwagi. Nezděpte se klamati od lidí, kteříž mnoho mluwí o poslechnenij lidu, sami pak w gednání swém i těch nepřetěgšich práw bližnjho swého co neynessestrněgi se dotýkaji. Poznáwěte strom po owoci geho, a ugišteni buďtež, že prawá maudrost nerozdílná gest od bázně Páně, a že tedy genom u wjře založená, přisná swědomitost wassich zástupcůw může Vám býti bezpečným rukogemstwím, že obecné blaho nepřinesau w obět prospěchu lidí gednotlivých.

(Pokračowánj budaucně.)

Missie Japanská.

Květy a owoce wjry swaté w Japanu.

(Pokračowánj.)

13. Stálost krále Burģoského. O stálém wytrwánj u wjře a zbožnosti křesťanské, kterauž patrně profazowal obrácený na wjru králj Burģoský, swědčí i list krále misijnáře Kabralisa, od roku 1581. »Pán Bůh ráčil krále Burģoského Frantisska, po geho na wjru obrácenij w trpěliwosti u weliké mjeře zkufiti, tak asi, gako někdy sluhu swého Zoba. Gíži byl král tento třetinu říše Siungy dobyl, wjetřstwí mage takorķa w rukau: an nagednau, kdež by se byl neyméně nadál, ne celé tři měsice po křtu swém, takowau porážku utrpěl, že ztratíw neywětšij díl mogřka swého, a gádro Burģoské sřlechty ztěži sám žiwota uhágil.

Po porážce této i ostatnj fraginy geho ztropily zpauru: ze sřesti říši, nad kterými prvé wládl, sama Burģoská, a ta ne celá mu zůstala. Na to zláště tři poddanj manowé zbauriwše se, ostatnjm přimlawali, aby zabili geg i syna. Z toho wšak nebezpečnstwí wytrhl geg Pán podiwným způsobem; wšickni ty tři zahynuli w bogi, a tak nynj w říši geho mje gest, a také do ostatnjch pozbytých říši opět se mu přístup otwírá. Gá pak naděgi se, že mu Pán i w těchto časných záležitostech ku pomoci přispěge. Neboť po wšij té ztrátě i při wšem protiwenstwí a pronásledowánj, — kterěž pohané hrozje mu častěji smrti, tomu přičítali, že na wjru se obrátil; — on předce gen stálý u wjře setrwáwal. Řekfu, žeby w horliwosti

snad ochabl, onť raděgi w nj se rozmáhal. Bedliwost geho a swědomitost geho při wšem, cožkoli před se běře, w skutku gest ku podiwu. . . . Welice bych přál, abyste ctihodnj Předstawenij! sami králi psali, geg u wjře posílili, w utrpenij potěšili, a nęakým nábožným darem obradowali. Bylo by snad také prospěšno, kdyby geg swatý Otec listem a nęakau poswátosti poctij ráčil. Neboť po Pánu Bohu zagisté zláště tomuto králi gest co dělowati, že pohané Japansstij na wjru se obracj. Onť to byl, genž nasheho w Pánu zesnulého P. Frantisska Xawiera přigal, když přišed poprvé do Japanu, z giných říši byl wyhostěn. Onť byl, genž listy swými i giná knjzátům wyžýwal, aby nás do země přigali, a zákon Boží kázati dowolili. . . . Ted we městě Usuqui weliký, krásný chrám stawj, gakehož w Japanu gestě nebylo. Gak mile s to bude, chceť podobný chrám i we Siungí zbudowati. Neboť gest geho gediná a nenwraucněgšij žádost, aby gen zákon Boží, prawá wjra křesťanská po celém Japanu se rozmohla. »

14. Obrácení Japanských bonzů. Gakkoli bonzowé (knězi modlářstij) rozmáhánj se wjry swaté překaziti ušilowali: mnohým z nich předce gen puzenj milosti Boží nelzeo děle odporowati. Mezi 300 Japanci, kteříž během čtyř měšců w městě Usuqui byli se obrátili, s mnohými osobami urozenými také i nepředněgšij bonz t. g. wrchnj kněz modlářský. Byltě pěstowatelem a učitelem i králowny i wšech gegich synu a dcer, a spolu též wrchnjm obřadnjkem celého domu králowského. Přigmy měl weliké a welmožowé wšickni dílem pro wznessenau geho důstognost, dílem pro pramenitau geho učenost welmi sobě ho wázili. Z počátku wjece toliko ze zwědawosti, potom ale z gakehož wnitěnjho pudu na kázánj misijnářůw chodil, kterýmžto wzkázal: poněwadž i mnozi ginj wznessenci na gegich kázánj chodj, že sám také ge slyšeti chce: ale ne aby snad křesťanem byl, nýbrž aby wjru křesťanskau seznal a nahlédl, gaky mezi nj a mezi Japanskau gest rozdíl. Brzo ale pudilo geg k tomu i zalibenj wnitěnj, a hned po kázánj druhém wyznal. »prawdy že potuď w Japanu nebylo; zákon Boží (t. křesťanstwí), že prawý gest zákon; žeť kázánj wšicka slyšeti chce; ale poněwadž giž wěkem sřstý gest a giné gestě překážky mu bránj, křesťanem že nebude. P. Kabralis odpowědel mu, »aby si gen na kázánj chodil, třeba pro nic giného, nežaby se coš nowého dozvěděl;« nadáť se totiž, že snad geg Hospodin oswitj, gelikož on i co pohan wždy dosti mrawný žiwot byl wedl. Z přicházelt tedy na kázánj, a zponenáhla úplna se přeswědčil, že zákon křesťanský sám gediný prawý zákon gest, a gen kdo toho se drži, že může blahoslawenstwí dogiti. Nic tedy geg wjece nezdržowalo od weřegného wyznánj wjry swaté, leč žeby byl důstognosti, dosawád mu profazowane pocty a přigmů swých se musil odrjci. Dáť tedy P.

Abrahámowi věděti: že sice v všem dokonale předsvědčen gest, ale pro gisté okolnosti, kteréž gsau na povážení, že nemůže ke křtu přistoupiti. Král vsíaf Burgosky, Frantissky, genž se byl již pokřtiti dal, geg též k tomu povzbuzoval. Z rozmysliti se tedy, a skutečně o křest swatý žádal. — Gak mile byl kněz tento pokřtěn, složil přigmy své do rukau panugjejo wládce, a wšelike bonzum obyčejné známky s sebe smlékl. Od té pak doby, co křestanem se stal, nemluwjal wíce skoro o ničem, leda gen o weliké milosti, kterauž mu Pán Bůh prokázal, a gakkoli mu bylo tehdáž již 70 let a do chrámu Páně daleko, na wše to nedbage, přicházjwal každý swátek a každau neděli na službu Boží. Obrácení geho na bonzu ostatní náramně působilo. Chodili celí zaražení a nemohli upjratí: žeť wjra křesťanská předece gen coš slawného a znamenitého do sebe má, poněwadž gi takowj mocnj a wznesenij mužowé přigjmagi.

(Pokračowánj budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Widně. Založená doktorem a kanowníkem *Veithem* jednota katolická znamenitě se zmáhá: několik tisíc údůw již se přidalo k ní. Konsul sewerních obcí amerických p. Schwarz, wywolen jest za předsedu saustředního wýboru. Časopis, kterýž jednota wydáwati ustanowila, již počal vycházeti, nejmenujeť se ale jak prwe praweno: *Kenkordia*, (swornost) ale *Aufwärts* (wzhůru).

Z Widně. Již několikráte připomenuli jsme, jak to wypadá s Církwí a wirau naší we Widni. Nebylyť to weselé zpráwy. Pádem staré wlády propukly zakryté rány. Swéwolnost, newěra, bezbožnictwí ukázaly se we všech třídách, pokrytci odhodili larwy a slaboši dílem oněměli, dílem připojili se k smělým křiklaunům. Z počátku stáli mnozi upřímní katolíci jako omráčení: awšak díky Bohu! již opět přicházejí k sobě. Nejprwe sebralo se duchowenstwo, aby stojíce wšickni jako zeď, snáže stawili praud. Oni hodlali w poradách a schůzkách, wzájemným slowem a příkladem wzdělawati a udržowati se w známosti a horliwé oddanosti k církwi za nesnadných těchto časůw, sněmy církewními měla pak wedlé jejich žádosti a zdání objewiti též i Církew i moc i silu žiwotní. Dobré šlechtné to záměry mužůw odhodlaných a nadšených pro swatau wěc! Než těžké okolnosti, sešlost wěkem a jakási bázeň opanowaly churawého arcibiskupa Wídeňského w té míře, že wýborným kněžím schůzky čili rady zapowěděl. Duchowenstwo poslecho nikoli bez bolesti hlasu arcibiskupowa, neustále wšak w příkladné horliwosti své. Wídauce k swému hoři zmařené naděje své na jedné straně, na druhé pak rostaucí smélost a násili počali sami sbíratí rozptýlené síly, probuzujíce a utwzujíce w lidu ducha katolického. A tak powstala přirozeným během jednota katolików, kteráž se každým dnem zmáhá. *) Učelem jejím jest, účinným žiwotem oswědčowati oddanost swau k wíře katolické, chrániti a rozširowati poznání prawdy Kristowj a mrawůw křesťanských. Netrwá dluho, a již se rozmnožil počet údůw na tisíce a to

samých mužůw. Při mém pobytu we Widni počtěstilo se mi již býti we schůzce jedné, na předměstí, kdež se právě takowá jednota katolická zakládala. Wyznám se upřímně, že mi nelzelo, díwati se bez pohnutí na počtiwé Rakušany w tomto shromáždění. Byloť na nich widěti, kterakž jim na tom záležti, aby wíra katolická obstála beze wšelikého ztenčení a nowau moci swau spasitelnau pronikla žiwot osob, rodin, obcí, národůw. Srdečných několik slow, ježto jsme nejprwe p. Dr. *Schreiber*, po něm professor jeden ze S. Hypolyta, konečně pak i já pronesli, nalezly we srdcích statečných mužůw těchto ohlasu. Němec ze Šwab i z Rakaus potkali se tu a podali i stiskli si ruce jako bratři; neboť pozdrawili a laučili jsme se jako katolíci. — Budaucí týden w úterý budeť hlavní schůzka měsíční celé jednoty, neopomenemeť o ní zprawu podati w našich listech. Co se tkne posawádní činnosti její, musímeť podotknauti, že mimo wydávání časopisu *) obrátila již zřetel swůj na wyučowání poodrostlé mládeže. Láska křesťanská wšak i tu slawila wítězství. Práweť tauz dobau, kdežto rozhořčenost proti nám Čechům beze wší winy naší znamenitě wzrostla, ustanowila jednota katolików ujmauti se ubohé opuštěné mládeže naší české — a té není málo we Widni — a zřiditi pro ni náležitau školu nedělní. Že se věci té tak spasitelné ujmou wěrní naši vlastenci we Widni Dr. *Kawka*, *Beck*, *Grünwald*. *Sírer* a j. o tom nic nepochybujeme. Jest nám dobře powědomo, oč šlechtní tito našinci již přede 2 roky snažně usilowali. Aj, a teď nastal k práci čas. —

Z Poznání. Statečný arcibiskup Paznaňský ujímá se wřele národu swého neméně než Církwe. Kterak se zasadil, aby násilnému poněmčowání vlasti polské pod žezlem pruským konečně přítrž se stala, odjinud powědomo. Nedáwno wšak podal týž apoštolský muž ku wládě dopomínku čili spis, w kterémž dowoláwaje se swatých práw pojištěných zákonem Božským i lidským, podrobně připomíná, kterak Prušáci, nešetříce dané připowědi a swatého záwazku, wšemi obyčejí církew katolickau obmezowali, ztenčowali we práwech i statech, o konečně wykořenění její tudíž usilujíce. Jest wěru bolestno čísti, kterak záduši a fundace ustanowené na školy a ku prospěchu wiry katolické sobě osobili, obmezujíce wšelijak i okrádajíce zároweň katolíky a dobýwajíce prostředkůw k rozšíření protestantismu. Myslíť zajisté, že se jim podaří u Polákůw, což, málem již byli provedli w Slezku. Než díky Bohu, časowé minuly, Poláci mají oči k widění a ducha statečně wíře oddaného. Oniť se nedají ani poněmčiti ani potůřčiti. Ano, musímeť doložiti, že sami katoličtí Němci w Poznánísku nechťejí se dáti odtrhnauti od bratří swých katolických Polákůw, jak by to rádi Němci we Frankfurtě chtěli. Znamenajíť zajisté welmi dobře, jaký osud strojí se w Německu pod wplywem Frankfurtského parlamentu naší katolické církwy. Přáli bychom, aby Němci u nás w Čechách a na Morawě též tolik aspoň rozumu měli, co kmenowci jich w Polsku.

Z Paříže. Diecéze Pařížská nezůstala dluho osiřelá. Za arcibiskupa tamního již jmenowán D. Sybour, muž proslulý co kazatel a půwodce několika učných spisů. Narozen 1792, stal se 1839 kanowníkem a posléz i biskupem Nimesským. Dejž Bůh, aby k ozdobě církwe a k zdaru sobě swěřených duší w šlepějích zwěčnéhého předchůdce swého dluho aučinkowal. —

*) Nejwětší zásluhy w těch věcech přičítají se p. Dr. *Brunnerovi*, mladému sice, bohatě wšak nadanému knězi a wydawateli wídeňských nowin církewních, a na slowo wzatému kazateli Dr. *Em. Veithovi*.

*) Posledním časem powstaly we Widni podlé časopisu wydáwaného od jednoty, dwa nowé časopisy katolické. *Der Sprecher* od *Gartnera*, a *Der Friedensbothe* od *Donina*.

Z Francauz. Wira, láska dělají ze slabých lidí reky. Mámeť toho znowu pěkné příklady z Francauz. Při posledním krvavém powstání w Paříži chytili powstalci setníka národní gardy w klášteře milosrdných sester, kamž se byl utíkal před insurgenty uchýlil. Popadše nešťastného chtěli ho i hned zastřeliti. Wrchnice kláštera zochvíši, oč se jedná, wkročila mezi setníka a rozlícený zástup, wolajíc: Pro Bůh, co myslíte? Tadydům Boží jest, zločin by ho pokáel; smrt tohoto muže uwalila by neštěstí na hlavy naše! A slovo to vydalo. »Máte prawdu, sestro!« odpověděli powstalci. »Wy jste nám po všecken čas mnoho dobrého prokázaly. Nestarejte se, my vám neublízíme. Zajatého odvedeme odsud a zastřelíme na ulici.« — »Bůh uchovej, mojí milí,« odwece zmužilá sestra, »muž tento jest pod moji ochranau, On nesmí odsud. We jmenu všeho, což jsem koli dobrého vám prokázala, we jmenu vašich žen a dítek, žádám was, vydejte, nechte mi tu zajatého.« — Awšak lid byl rozlícený. Dwě hodiny trwalo prošení, napomínání a labození statečné této duše. Když počalo býti nejhůř, přispěl jí Bůh na pomoc. Na blízku vypukla prudká střelba. Powstalci se zarazili, a hrdinská sestra užila té chwilkly, strčila setníka do lékárny, zawřela za ním, opatřila ho jinými šaty a tak zachowawši mu život pomohla ubohému na swobodu. Přišedši pak mezi sestry, zwolala radostně: »Teď welebme srdečně Boha, kterýž wyswobodil zajatého.« Pěkný tento čin mluwísám o sobě. Powážliwý čtenář zajisté sám ho ocení. — Nejinak myslíme o druhé podobné události. Tauž dobau, kdezto panowalo zbauření w Paříži pospíchala jistá sestra milosrdenství na pomoc raněným. Tu ji potká powstalec na polo zpilý, a zlořeče i hroze šlechtné panně namířil bodákem k srdci. Než hrdinská panna statečně se mu postavila. »Což myslíš wece, že se bojím vašich bodáků? Já se bojím samého tolika Boha!« Slowem tím neohroženým pomátl se powstalec a panna ubírala se tiše a důstojně po swatém díle swém. — Ostatně budiz doloženo, že všechny milosrdné sestry z okolí odebraly se do Paříže, k obsluhowání a ošetřování poraněncůw.

Z Francauz Powěděno w listech těchto již nedjednu, jaká změna we smýšlení nastává we Francauzích. Nemůžeme říci jinaké, leč že se tam diwy dějí. Důkazy podávají nejedny časopisy, Nowiny, *Constitutionell*, ježto druhdy, kde a jak jen mohly, haněly a kálely knězstwo i wiru kotolickau, popauzejíce proti ní národ, podaly d. 6. Čerwence článek wěru nemálo pamětihodný. Příčinu k němu zawdala smrt apoštolského arcibiskupa Pařížského. Pišíc takto: »Když byla rewoluce r. 1789 duši Francauzské ústawy občanské učinila swobodu, byloť jí zároveň proti odporu ducha katolického bojowati.* Katolictwi a swoboda pokládaly se tehdaž za dwě moci nepřátelské. Za dlauhý čas potlačowalo totiž katolictwí swobodu, a když pak tato swoboda posléze nadužíwajíc dobytého wítězství, zwrhla se w bezwladí: swalilať na církew útisk, jež druhdy sama od ní trpěti musila. Nešťastný odpor tento trwal

dlauho i objewowal se při rozličných příležitostech. Bourbonowci, nawrátiwše se do Francauz, dopustili se té neslechtnosti, že chtěli přepíatě horliwosti náboženské užiti ku potlačení swobody. A tudyž stalo se, že jsme roku 1830 po dnech Čerwencowých widěli nedůwěru a boj mezi rewolucí a Církwi. Nic takowého ale neznamenáme dnes; jiné diwadlo naskytuj se našim zrakům. Mezi náhledy swobody a přeswědčením náboženským nastalo smíření. Že se přiblížily k sobě Církew a swoboda, není se diwiti. Wýteční duchowé wytknuli tu snahu, o mnoho dříve než byl Pius IX. uchopil se welikomyslně potitky oswoboditelské, zpečetil smlawu mezi katolictwím a swobodau. Tento swazek nemůžeme leč za weliké dobrodiní mladé republice naši pokládati. — Nebylo-liž to přede vším weliké štěstí, že uprostřed překypujících, zhusta k nepřátelství podněcujících vášní, wzbuzených sporem stránek, wystalo náboženství, aby je skrotilo přirozeným duchem swým, duchem jemnosti a lásky? Při takowém pohnutí, při takowém smýšlení lidstwa bylo služebníkům náboženství wznešené úloze dostati.

Dwa kněží při tom skutečně wynikli. Jeden z nich již úkol swůj dokonál, a památka jeho zůstane slawná, požeňnaná w člowěčenstwě. Druhý wece swau posud, a zůstawi po sobě rozličné náměti. — Napowědew tudy swé zdání, mluwí pak o spisowateli *Lamenaisowi* a posaudiw snažení jeho, dokládá: »On taužil po panování nad duchy. Awšak ačkoliw sám wynikal duchem, zůstal po všecken život osamotnělým! On zajisté nikdy nezískal wlády nad srdci. — Život druhého kněze, jež máme na zřeteli (arcibisk. Pař. *Affre*), jest owšem sprostnější a jako z jedného útwaru. Wychowán w Církwi, zůstal jí také wěrný. Nemaje tak skwělých schopností, měl pewnější zásady, on nepřepínal nikdy učení katolické aby je pak opustil. On hájil sice zásady Církwe galikánské, zůstal ale prawowěrným. Na nejdůležitější stolici arcibiskupskau we Francauzích byw powýšen, zanesl na ni to, w čemž právě záleží wznešenost duchowního pastýře, sprostnotu srdce totiž a ducha lásky. Když požeňnawal republiku, bylať jsau slowa, kteráž mluwil, té tolika powahy, aby ukrotila mysl i zdržela od wystupků. A když uzřel posléze w nejkrawější oné bitvě bratry ozbrojené proti bratrům: měl za to, že přišla hodina, s nebezpečenstwím žiwota swého postaviti se mezi ně. On powědl ta krásná slowa: *Dobrý pastýř dává žiwot swůj za owce swé*. Išel, aby dostál wznešené a swaté powinnosti této. Ratolest pokoje nesa w rukau, wstaučil na barikadu a klesl postřelený smrticí kulkau. »Bohdejž by krew moje, — tak zwolal, — byla poslední krupějí, kteráž se wyléwá! Wizte, toť prawý kněz! Sláwy nehledal a sláwa mu zůstane po vše wěky.«

Posud Francauzský časopisec. Nebuduť rozebíratí jeho slowa, na jednu wěc ale nelze dost často zřetel obrátiti. Jestliť to stará prawda, že láska, učinná křesťanská láska od wěků lépe hájila wiru proti odpůrcům než učennost mudrcůw a wýmlownost řečníkůw. Zde toho nowý důkaz. Nedbajíce tedy nic na křiký a nátiisky lidské, — *milujme*; lásku, jakau žádá od nás Kristus, mějme ke všem — a swět stane se — katolíkem. Jednu již spasila láska swět — w nesčíslných bojích swítěžila láska — onať, swítěží jistotně i nyní.

*) Proti této důmince musíme odporowati. Duch katolický nikdy nebyl aniž může býti proti prawé swobodě, nýbrž na opak, on jest jejím pramenem. Kde koli byl odpor proti swobodě, činiliť to buď katolíci, ježto byli dobře nepochopili ducha katolického, aneb swoboda ta nebyla swobodau, ale záhubnau swěwolí. Na to by měli mnozí pánowé dobře pamatowati.

BLAHOŽEŇ

Číslo 39.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Ješuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulc,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u vydavatele na Dobytčím trhu, č. 552, i ve všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komissí
" **Wácl. Hessa**
w Praze
" **Ed. Hölzla**
w Holomauči.

Obsah: Řeč na neděli X. po svatém Duchu. — Wěk náš a úloha Cirkve. — Dwa výjwy z života — Pastýřský list. — Církevní zpráwy.

Na neděli X. po sw. Duchu.

Dne 20. srpna.

Řeč na neděli X. po svatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XVIII. 9—14.

Nahlížejce důležitost modlitby, zaměstnáwá nás Církev sw. během roku dnes po třetí prostředkem tímto k spasení našemu wele potřebným. Nejprw nám w osobě malomocného a pohanšého setnjka ukázala, že se modlíti dlužno, že modlitba naše má býti pokorná, horlivá a s pewnou důvěrou w zaslíbení Páně spogená; pak nám před oči kladla, kterať Pán Ježíš nedlauho před swým odchodem učenník swé k tomu má, aby se neustawně modlíli, gelikož Bůh neustawně hotow gest, žádostem našim, w modlitbách Mu předloženým, wyhowěti. Dnes wšak nám ušty Syna Božího zvěstuge, které neshlednosti Bůh na tom, genž se modlí, nejwíce w ofšklivosti má, a ktera wlasnost do sebe míti musí modlitba, má-li se líbiti Pánu. Protíwný gest w očíh Božích každý, kdož se s nadutostí Faryzeu modlí; an zatím pokorný, skraussený modlitel milosti dochází. Totot, D. D., podobnauti postačuje, aby gste se tím k stále a s poníženošty myšle spogené modlitbě opět a opět powzbudili. A kdo z wás by neměl i ze skuffenošty wlasnj tu přezřewědenost, že modlitbau wšickni wesměš i gednotliwý zwlášt i k zdaru přicházíme a bez nj hyneme? A pročž my dnes žřetel swůg k ginému předmětu obrátíme. Aniž pak proto w rozpaký uběhneme. Swaté ewangelium tolik má do sebe rozmanitosti, že není nždy zapotřebj, ge w celosti toliko uwažowati; i každá geho stránka, ano i každý zlomek geho lesně se krásau

prawdy nebeské. Diamant zůstává diamantem, i když se na nendrobnějšj částky roztříštj! My tedy dnes očí swých opřeme toliko na prwaj w čtení swatém nám wyspanau powahu. Proč pak se tato ofšklivj w očíh Božích? Wždyť gest to, gak se zdá, člověk ginák rozšřasný a neauhonný! Neshledáš na něm, že by se byl pokáel křiwdu na gměnj giného spáchanau; aniž pak geg hanobj wražda a cizoložstw. Wždyť i k modlitbám lne, i posty zachowává, i desátky dáwá — wždyť dosti tuhý život wede: a přede se Bohu nelíbí? Co gest toho příčinau, že rozšřasnost, že zásluhy geho před saudem Božim uznánj nedochází? W tom-li snad winna leží, že swau neauhonnost a sprawednost na odíw wynášj; pak i Job i Dawid, pak i Kristuš i Pawel sprawednosti swé pozbyli, gelikož o zásluhách swých a swé sprawednosti negednau a to s důrazem rozprávěli. Na odíw swé zásluhy wynášeti, gest owšem wždycky hřichem! Wšak gak gest mluwenj hřichem: býwát to i mlčenj. Wychlau bati se swými dobrými wlasnostmi, gestit wždy blážnowstwjm; přede wšak gsau připadnosti, kdezto o tom dobrém, co na sobě máme, promluwiti musíme. Wše má swůg určitý čas. Prawému křesťanu přísluší wěděti, kdy se onoho wystřjhati, kdy toto zachowati dlužno. Ukáží tedy:

1) kdy o wlasnjch zásluhách mlčeti,

2) kdy o nich mluwiti máme.

1) O swých dobrých wlasnostech mlčeti, káže přede wšim powinná pokora. Wy když učiníte

wšedko, co wám přikázal Pán, rcete: Služebnjci ne-
užitečnj gšme; což gšme powinni byli učiniti, učinili
gšme. (Luk. XVII. 10.) Sami ze sebe negšme spůso-
bnj něco mysliti, gafo sami ze sebe; ale spůsobnost
nasse z Boha gest. (2. Kor. III. 5.) Pán dává i
chtěnj i plněnj dobrého. (Filip II, 13.) Každé dání
dobré a každý dar dokonalý šhůry gest, šstupugiej od
Dce swětel. (Jak. I, 17.) Co máš, gežto bys nebyl
dostal? A když si dostal, proč se chlubyš, gačobys
nebyl dostal? (1 Kor. IV, 7.) Ratolest nemůže nésti
owoce sama od sebe, nezůstaneli při kmenu. Gá gšem
winný kmen, wy ratolesti; kdo zůstává we mně a
gá w něm, ten nese owoce mnohé: nebo beze mne
nemůžete nic učiniti. (Jan. XV, 5.) Vděte a mo-
dlete se, abyšte newessli w pokussenj. Duch zagisté
hotow gest, ale tělo mdlé. (Mar. XIV, 38.) Toť
gsau samé wypořádě, D. D., kteréž se téměř na každém
listu písem swatých nalezají; a kterýchžto gístotu někdo
upjratí nebude, kdo na sebe a na jiné bedlivý po-
zor dává. A kdo by si mohl o sobě gestě něčeho do-
mýšlet, kdo na swau sílu, na swau udatnost se
křasati, když u př. na Petra zpomene, kterať Pána,
gehožto byl nasazenjm swého života hágití sljbil,
přisahau toho stwrdiw, kterať milého mistra swého za-
přjra, a na slib zapomíná? Kdo by se mohl na swau
maudrost bezpečiti, když Sawla, tať hlubokomyslného
Sawla w bludech Farizegských po dluhá leta tápagiejho
widj; kdo na své bohatstw a zdawj spolehati, když
okamženjm gednjm z boháče Zoba na prach schudlého
bjdaka, a z kwětaucjho Gizei málomocenstwjm sklčeného
nedužiwce zpozoruge? — Máš-li dosti síly, B. D., bys
kalich hořkosti pil, těžké břímě nesl; máš-li trpělivosti
w utrpenjch, důvěruješ-li se w Boha a Geho wěčně
nezměnnau láfku, nemrzíš-li se pro mnohé neshťstj
na život swůg, widjšli i w neytrpějch událostech přst
Božj, musjš-li sobě w duchu sám říci: Ne gá gšem
to, genž trpjm a snášjm, mne posilňuje, nade
mnau włádne ruka Páně: gať, ty by gšl mohl
swými zásluhami, swau cnostj se wychlaubati? Ty
by gšl neměl spjisse wolati: »Ne gá žigi, ale žiw gest
we mně Kristus?« Zpomeneš-li sobě na syny a dcery
urozených, možných, starostliwých, kteréž wychowá-
nj dostali dobré, obdrženu od Boha hřjwnau
władli šfetrně, swým uměnjm, swau usslechtlostj nad
jiné se štkiwěli a krásného owoce slibowali: pagednau
ale gafo nakazliwým wětre m poraženj, w duchownj
nemoc upadagi, poklad maudrosti wyprazdnugi, bláz-
nowstwjm geg naplnugice, z cesty cnosti na štežky
hřjchu přechážegi, blaženost genom w prostowášnosti a
w swéwoli nabýwagice: na to zpomeneš-li sobě,
kdežto se na cestě dobré wynacházjš, naděge blaženosti
netratě: zdali pať můžeš sobě gestě co přičítati,
zdali se honositi šprawednostj włastnj? Albo po-
patř! tamhle sad, pole pilného, pobožného hospodáře;
od prwnjho garnjho wětrjku nawštětugice, okopává,

plege půdu po otci zdědenau; na twé gafo na
geho pole totěž swjti slunce, tentýž sprcha děšť;
on wšak nuzně gen klidj, nuzně se žiwj, nuzně k
hrobu wleče, kdežto ty při štronné práci na swých
newelkých poljch bohatě klidjš, a přjgemně žigeš: gať,
ty-li bys wynášseti se chtěl prácj twau, twým hospo-
dářstwjm, a nabytým z polj bohatstwjm? gať ty
bys wolati neměl k Pánu nad hwězdami: »Ty
o Pane na nebesjch, gá gšem sel a zaljwal, Ty gšl
dával žrůst a požehnánj? Co gest na přičiněnj mém?«
Powážjš-li wšedko, co rodiče a učitelowé, co wycho-
wánj twé, co náhoda a přátelé, co tisje a tisje lidj
slowem i škutkem k twé zwednosti přispěli, zač ke
wssemu tomu Duchu swatému, w tobě aučinkujejmu
máš děkowati — toto-li gen rozwážjš, kde gest dilo
gať, z něhožto gakožto ze swého by se mohl rado-
wati? Kde kterať cnost a zásluha na tobě, o njž
bys mluwiti, gjžto by gšl se wychlaubati chtěl? D swých
zásluhách, cnostech mlčeti, káže nám mnohdykrát
i nasse hodnost. Když na Pána Ježíše před-
stawenj a staršj židowsstj žalowali, nic neodpowědel.
Tedy dj mu Pilát: Reslyjšš-li, kterať wěci proti
tobě swědčj? Ale On neodpowědel gemu ani k ge-
dnomu slowu, tať že se władať welmi diwil. (Mat.
27, 12—17.) Dáwno gjž z obcowánj neauhonného
znali tito lidé Pána. W dobách wážných, když oči
gegich nebyli zastřeny bělmem naružiwosti, nemohli
upřjti, On že z Boha gest, w něm že působj přst
Wšemohaučjho. Ale náhle ge swedlo gegich dálu pro-
dané srdce, i křičj gednohlasně: »Šabelstw má,«
a hledagi Geg s cesty škliditi. Tu nagimagi swědků; —
a když se někdo nenacházj, kdož by proti newinnému
swědčil: tu nedbagi na žádné prawdy; oni gsau gen
krwe newinného dychtiwj. I wědel to ten Wšewě-
daucj, wědel, že by nepomohlo hágenj sebe sa-
mého — wědel, že by proti hodnosti Geho čelilo, by
se omlauwal děle — proto se ani slowem sám sebe
nezastává. On mlčj, poněwadž proti zlosynům an-
gelská řeč nedowede nic. Učedlnjům Janowým Syn
Božj wyprawuge o Swých diwech a dobrodinjch,
ne tať Swým utrhačům a nepřátelům. Toť tedy
okamženj, kde bychom proti své hodnosti gednali,
kdybychom o sobě mluwili mnoho. Máš-li dobrau
wůli, aumysl usslechtily, máš-li hořliwost pro wěc
Božj, gšli prost winy, gšli hřjchů — winj-li
tě kdo předc z hanebnosti a z hřjchu: tehdaž
mlč — šfkoditi tobě chce; tomu se neubráníš. Máš-li
gměnj krásné, statky kwětaucj — došsel-li gšl toho pilj
swau włastnj, požehnánj-li s hůry rozmnožilo ge —
a prawj-li pať usštěpačný gazyl, že to aušfokem, uti-
škowánjm dobyto: nesud se s njm. Nech to tať býti.
Proti dábłu a gehu otrokům nepomůže omluwa zá-
dná. Umjš-li z mamony si dělati přátele, gšli pod-
porau chudých, utěšenj šrotků, otcem opušťených,
po tagmo-li mnoho dobrého konáš, paťli při wssem

tom w podezřenj berau twüg aumysl dobrý, prawjli pak o tobě, že gednás tak gen z peychy, z marnomyšlnosti, abyš chwały doffel u lidj: přemož se, spoř slow; neboť lidé ti nebudau na twé důkazy a omluwy dbáti, oni tě chtj pokáleti a zneuctiti, a protož i nawzdor wšsemu osprawedlněnj tě odsaudj. Proti zlomyšlnjkům nenj žádné zbraně, leda abyš, swědom sobě neauhonného žiwota — pomlčel. Prawidlem tedy budiž o zásluhách vlastnjch mlčeti, buď že pokora, buď že wědomj neauhonnosti nám to ukládá. Awssak gsauť i přjpadnosti, kdezto swatau powinnosti gest

2) o zásluhách vlastnjch mluwiti. Ano mluwiti o nich musjš, D. D., když by se ti ginák w působenj twém spásitelném překázelo. Tys správce duchownj, předstawenj nad mnohými, učitel, otec, pěstau aneb zwyklš o to wždy ušilowati, aby se čest Boží a blaho bratrů na wše strany rozmnožowalo. Uloze swé nedostogjš wždy gen slowy. Máli řeč twá gako sjmě dobré w srdcích swěřencůw aneb zpřjzněných twých se ugmauti: důwěry gegich nezwyhnutečně zapotřebj máš. Ty sám se musjš stkwiti nezwratau wjrau, bezauhonným žiwotem, srdečnau upřjmnosti. W těchtoli vlastnostech sobě gen něco málo žádáš: weta gest po owoci, gehož gš se z přičiněnj swého nadál. Pak se list obrátj, a swěřenci twogi giž i pohledem swým tobě wyčítati budau: »Za toli máš, že gšiwudem slepých: kterakž tedy giného uče, sám sebe neučjš?« (Řjm. II, 19.) Gšili wšak čist a prázdnen wšeliké stkwrnny w powaze swé, máš-li přede to nestěšj, B. D., že powstali zlagci, genž se twé cti nestaudně dotýkaj, twé dobré gměno hyzdj, na tebe gedem hany a utrhanj střkaj: pak gednen, gak gednal wtělený Bůh sám, gak gednal sw. Pawel. Wjz Zejše před saudem wysoké raddy! A kterak se chowá Pán, když Geg tam uplwagj a tepau w twář neyswětěgšj? »Mluwili gsem zlé, swědectwj wyden o zlém, dokaz že zlé gest; pakli dobře, proč mne tepeš?« (Jan XVIII. 21.) tak wece Pán. A když utrhať z židů u lidu wěřejšo učitele národů o čest laupiti, a důstognost Geho aposstolskau zlehčowati se nehrozi, gak si počjná sw. Pawel? »Židé gsau?« dj on, »gsem i gá: sjmě Abrahamowo gsau? gsem i gá: služebnjci Kristowi gsau? nad to gá!« Stkwjš-li se i ty, B. D., oddanostj do wůle Boží, trpěliwosti w bjdě, důwěrau w Boha w opusstěnosti, saucitem a zdjlnosti k chudým a nuzným, nadto-li wynitáš střjdmosti a snažnau pečliwosti, aby gš dussi před hřjchem, a tělo před aurazem zachránil, aby si spásu swau i spásu giných w bezpečj uwedl: pak nechť o tom o wšsem nic nezwj srdce twé, dokud tě swět a lidé w něm nechagj na pokogi. Když ale užjš, že by ti, byť i gedinec rukau wázati, a o twé působenj a požehnánj w podnikánjch twých tě připrawiti hodlal: w pádu tom déle mlčeti,

hřjch by byl ten neyčerněgšj. Tu žádej důkazu od winitelů swých, a odkrey swětu hanebnjky, kterž proti tobě rukau swých pozdwišli, nemohauce zlého proti tobě dokázati; tu mluw, tu se zastaň powolánj swého! — D vlastnj ceně mluwiti, budiž wjminkau; awssak mluwiti o nj, gest dále swatě powinnen každj, kdyžby se ginák kazila čest Boží. Když Swrchowaný uděluje: dlužno nám s wděčností přjgmati. Awssak bez prošby a wolánj, bez působenj a dokonánj s hůry žustaneme, kým gsme se z prwopočátku stali. — hřjšnjký. Bez milosti Boží nenj než zdánliwé ctnosti, kteráž před saudem Syna Božího neobstogi. Zdobjli tedy tohoto dětinná skromnost a upřjmná pokora — dar to Boží; máli onen nepodwratnau wjru, gjžto swět přemahá — dar to Boží; pronikáli tento s bystroletem ducha i tagných wěcj Páně, dar to Boží; hořjli giný zas láskau obětíwau, nezjstnau, že mu rovných nenj — dar to Boží. Ano »wšeliký dar dobrý gest s hůry od Otce swětél:« a bychom i samodek srdcem i myslj lnuli ke wšsemu, což spanilého gest — toť opět z Boha gest, kterž nám tworům swým přistwořil wšelikau tu silu a wše, což gest na nás čackého. Tomu když tak gest, když gest wěrnost w slowjch, upřjmnost w skutcích, práwo a sprawedlnost a kážeň a čistota, a wšeliká ctnost dar z ruky Boží: gak, nebyloby to rauhánj proti Bohu, kdyžby se o pokorném řešlo: Tento se přetwaruge; nebylaby co spaura proti Neswětěgšjmu, když by se newinému panici lalo: že bláznj; o tom, který wšeliký chtj swüg w mezjch střjdmosti udržuge, promolávalo: že se rozumu pozbyl; o tom, který žiwot swüg zswětíl pěstauce swé, Eřkwi katolické, hotow pro nj i krew cediti, než zradny proti nj se dopustiti: žebý přepiatcem byl? Tehdáž negedná se o čest nassi, ale o čest Boží a o zastánj toho swatého pořádku, gehožto půwodcem gest Pán nebe a země — Zejš Kristus. Tehdáž nesluffj šice řjci: gsem ten a tařowý; awssak wjry a Boha prázdnému swětur w oči s důrazným slowem wyznati dlužno: »Milostj Boží gsem, co gsem, a milost Geho daremná we mně nebyla.« (I. Kor. XV. 10.) D beřme, D. D., beřme si toto častěgi k srdci! Widauce vlastnj chatrnost w nás, widauce zlost a zášť lidskau wůkol nás, musjmeť owšsem před Bohem i před swětem o sobě smeyšletí skromně, pokorně: ginák bychom upadli — w ohawnost Jarižea, nad kterýmž wěčná prawda kletbu wěčného ponjzenj pronešla. Awssak, když by se nám překážky w cestu kladli, gežto chceme spasenj swé i swého bližnjho, i čest Boží zahágit: kdyžby nám zlomyšlnjci důwěru u giných kaziti chtěli, kdezto by pak nelželo nám k rozkwětu cnosti a blaha přjspěti; když by se proti Bohu samému odważowali: pak sobě dodeyme zmužlosti, zosřeme gazyň a dokážme hrdinstwj, gemužpalmy wjřězoflawné z řjše nadhwěždne kynau. Amen.

Wěk náš a úloha Cirkwe.

(Pokračování.)

Nastíniwše hlavní snahy a směry našeho wěku, a wytknuwše, kterak se swobodá občanská, průmysl i obchod a duch národnosti po wši Ewropě rozmohly, powěděli jsme zároveň, čeho se ještě nedostává k oblažení člowěčenstwa. A toť právě nutí nás, ještě něco málo podotknauti o úloze Cirkwe.

Cirkew, netajme sobě přede všim té žalostné prawdy, uведенá jest u mnohých národůw w ne-náwist Synowé odwrátili se od matky, kteráž je byla odchowala, wzdelawši jim domy a winnice, podawši jim w dědictwí maudrost nebeskau. Nepřítel člowěk nasypal prachu a pisku do očí synům temto, že netuší kterak sami opustiwše pramen vody živé, kopati sobě musejí cisterny, kteréž nebudau moci zdržeti vody. Naplnění jsauce předsudky wšeho druhu, newidí narodowé, že Cirkew zachowala památky a poklady starowěké wzdelanosti řecké a římské, oniž zapomněli, že Cirkew, ať již nic nedíme o slowu nebeské prawdy, kteréž jim zwěstowala, učila je mýtití lesy, orati role, wzdelawati dědiny a zakládati obce; oniž zapomněli, že Cirkew pojímala na uzdu nelidské chtíče panowníkůw, umírňowala surowé zákony, rozwarzowala pauta, kterýmiž sewřena byla celá pokolení na západě; oniž zapomněli, že Cirkew poswětiwši rodiny, zakládala školy ku wzdelání synůw jejích, zapomenuli, že Cirkew naučila je netoliko známosti prawdy a wůle Boží, alebrž i tisícerym wědomostem, kteréž jsau pramenem blahobytu pozemského. Cirkew zajisté zachowawši památky starowěké wzdelanosti, zotwírala školy swé pro každého, pěstila umění, ušlechtjuc a poswěcujuc wšecko, cožkoli se jí do rukau dostalo; ona zwelebila i zaswětíla rodinné poměry a swazky, ona uwedla w občanské ústawy a zákony lidumileckého ducha, ona Božský zákon rovnosti před Bohem, zákon lásky a bratrstwa ohlásiwši swětu od wěkůw, a zwěstujuc swobodu synů Božích, ujímala se potlačených, rozwarzowala pauta otrocká národůw. Že však lidé na tyto úsluhy, kterýmiž přispěla Cirkew k uslechtění a oblažení člowěčenstwa, — mnozi pak katolici, kněži i nekněži, owšem těž i na swé powinnosti — byli zapomenuli, pozbyla Cirkew w nejednom ohledu oné moci, kterauž druhdy wodíwala národy. Proto však nepominuly, alebrž spíše *wzrostly* její powinnosti. Ukol a osud apoštolůw jest jejím dědictwím, čím byla od počátku, *musíť* zůstati Cirkew po wěky — *učitelkyní, pěstitelkau, matkau národůw*. Odpor, jakowýž se proti ní pozdwihl, nic jí w tom mýlití a waditi nesmí, anobrž čím wětší nechuť proti ní, tím snaž-

nější musí býti péče, tím horliwější snahy její, aby odvrácené od Krista národy přiwedla na nowo k jedinému swrchowanému původu spásy a blaženosti lidské. Co pronedbáno za minulých časůw, musíť za dnůw našich w plné míře nahraženo býti. Jinák zajisté prowalí se staré rány a nowé wředy osypau člowěčenstwo.

Hojitelný balsam na wše staré rány, lék proti wšelikým nowým wředům swěřen jest Cirkwi, onat jej zdržeti aneb dokonce zakopati nesmí, nýbrž opatřiti lékem a balsamem tímto lidstwo, jest její swatau powinností. Bez Krista není zdrawí, není blaženosti, není žiwota: Kristu získati, Kristem poswětiti nynější wěk i wšecku budaucnost jest Cirkwe úkolem. Šířiti wěci a slow nebudem: prawdu tak zřejmau netřeba dowoditi katolíkům. Za to však musíme tím bedliwěji zřetel obrátiti na důležité některé wěci, bez kterých owšem zůstala by slowa naše — slowy toliko, a Cirkew nedostála by úkolu swému.

Mluwiwše o wěku našem, připowěděli jsme, pronésti zdání swé o úloze Cirkwe. Hlavní tato úloha její jaká jest, již praweno: co však, aby úloze této za wěku našeho dostála, činiti *třeba*, hned wyložíme.

Jeť wůbec wědomo, že mnoho nezweđe pěstau, lékař nebo wůdce, pokud sobě nedobyl důwěry tento u wojska, onino pak, jeden u nemocného a druhý u chowance swého. *Důwěrau* lidí a národůw *musíť se* tedy přede všim těž i Cirkew *ujistiti*, nemá-li býti marné usilowání její. Že důwěra tato bohužel místy nemálo klesla, místy že jí dokonce není, nesmíme, nemůžeme, nechceme sobě tajiti.

Příčiny žalostného tohoto úkazu jsau owšem rozličné. Zlobu protiwníkůw, rozblašujících šeredné lži o Cirkwi, a poblauzení, zpronewěřilost vlastních synůw jejích, pokládáme však za hlavní prameny nedůwěry této. Wywratiti neodolatelnau mocí prawdy wšeliké onyno lži, a postawiti se před swětém w celé půwodní wznešenosti a kráse, o to musíť se tedy přede všim zasaditi Cirkew. Wíme dobře, že to není snadná práce. Bludůw a lži, kterýchž po celá století na Cirkew protiwníci nametali, jsau hromady, a neřestí, jakýmiž lehkowážní synowé, — kněži nekněži — pošpinili raucho nebeské matky swé, těž není málo. W obojím ohledu musí se tedy mnoho státi. Awšak směle se můžeme nadíti, že s pomoci Boží bude ubýwati práce, jak mile se jen do ní upřímně dáme. S Bohem pro prawdu člowěk diwy dokáže. Protiwníci, nepracujice pro Boha, dowedli tolik; i kdo pracuje pro Boha, směl by se domýsletí, že wíce nedowede? Protiwníci natrausiwše kaukole mezi pšenici, omámili člowěčenstwo. Nuže, dokažme,

co pšenici a co kaukolem, a podiwíme se sami, widauce, seč jest prawda. Protiwnici onino hlásali swětu, že Cirkew odstaupila od učení Kristowa: my dokažme, že prawé, pauhé slovo Kristowo jest w samé toliko Církwi; onino nalhali lidem, že wíra, kterauž zwěstuje Cirkew, jest kněžskau šalbau: my swětu dokažme, že jest swrchowanau maudrosti, pewným základem ušlechtilosti lidské; protiwnici onino nalhali, že Cirkew potlačuje ducha lidského, nenávidí swobodu, podporuje otroctwí, my můžeme i musíme naproti tomu dakázati, že jest učení Kristowo pramenem prawé swobody, Cirkew Boží že byla hned od počátku útočištěm potlačených, pomocníci potřebných, potěšitelkyni zarmaucených, oswoboditelkyni wěznůw a úhlawní odpowědnici otroctwí; my musíme dokázati, že, ačkoli jednotliwci w ní, owšem pak i zpráwcové její, časem násilně sobě počínali proti lidem, vykročujícím z naznačené koleje na bezcesti, skutky takowěto proti učení a zásadám jejím přímo čelily. Protiwnici naši ukazují na powěry, neřády a neprawosti, kterýmiž za rozličných časůw údowé, nýbrž i zpráwcové Církwe se pokáleli: my musíme na proti tomu prowesti, kterak wšeliké takowěto věci a neřesti Cirkew po wše wěky stíhala i kárala, nawádějíc wyznáwače wíry swé učením a wšelikým zřízením k bohabojnému, ctnostnému, swatému, blahočinnému žiwotu. Ano, dokažme swětu, že se nemá ni wíra, ni Cirkew naše swětla co báti, dokažme, že wšeliká wěda slauží jí na swědectwí wěčné prawdy a Božského původu jejího, a pak bohda přibýde u národůw důwěry k osočené této Církwi a wíře naší.

Wice však než slova prospějí w té věci skutkowé. Učení, zřízení Církwe budtež sobě sebe krásnější, lidé neuwěří tak snadno, pokud se jim neukáže owoce zásad a ústawůw těchto w celé spanilosti a kráse, pokud se na ně nebudau moci podiwati vlastnímá očima swýma. A toť mějme za hlawní úlohu swau! — Pokud se budeme honositi učením, a sami žiwotem je popirati, pokud se budeme chlubiti wýtečnými skutky našich předků, sami pak nepřičíníme se býti následowníky jejich, jako stín a dým ztratí se chlauba naše, slova pauhá wíry nenajdau. Co tu nejwíce wydati může, jest šlechetný žiwot katolíkůw, jest kauzelná moc křesťanské lásky. W mnohém ohledu byla po tu dobu Cirkew sewřená, sklíčená jak otrokyně, tak sice, že se jí bránilo, hlásiti se k přirozeným a pojištěným jí prawům, že se nedalo wywinauti žiwot podlé zásad jejich. Awšak, bohda časowé tito pominuli! Wimeť sice, že stává posud lidí, ježto osobujíce sobě a slibujíce wšem swobodu, samé toliko Církwi přáti jí nikterak nechťejí. Na to však nedbej, neohlížej se Cirkew! Jako jiné

spolky w obci, užtwež i Cirkew práwa swého, a dokaž swětu, že jest w tobě neumořitelná síla žiwotní, a že umíš moci té užiti ku prospěchu národůw a oblažení člowěčenstwa. Postaw se tedy Cirkew, jakž jí to welí zákon Páně, a rozwiň wšecku moc oné lásky, kterauž w ní rozléwá duch Boží. Láska tato jest žiwotní silau její, a lásce té neodolá swět. Za prwních wěkůw, když wyšlo křesťanstwí z opowržené země židowské, aby opanowalo swět, bylať to láska, kteráž učinila z otrokůw a pánůw jednu rodinu swobodných synů Božích, a na rumech Římských wzdelala sídlo nowého žiwota. A tak to w celých dějinách Církwe křesťanské. Každé wítězstwi, kterého dobyla, wšeliká moc, kteréž dosáhla Cirkew, byly owocem a korunau této lásky. Nebudeme tu připomínati weliké a wznešené ony biskupy, kteříž jako Ambrož, Basilius, Jan Zlatoústý, Martin, Řehoř, František, Karel a jiných na tisíce tak opanowali srdce lidu, že každé kynutí jich bylo mu rozkazem Božím. Wizme toliko na welikého papeže našeho Pia IX. Láska, s kterauž se ujal hned na počátku papežowání swého lidu a jeho potřeb, obrátila zřetel wšeho swěta do Říma, naplniwši důwěrau k sw. stolici protestanty, nýbrž i Turky. Wimeť jak hluboko byla klesla Cirkew we Francauzích. Láska však, kterauž i kněžstwo i wěrní katolíci při wšelikých přewratech politických na jewo dali národu, naklonila srdce odwráceného lidu k Církwi. A tak dalo i děje se wšude. Čím upřímněji se tedy zasadíme, aby se we wšem počínání a w celém žiwotě našem obrážela bohumilá — účinná láska: tím dříve nabude Cirkew žádauci důwěry. Nesmíme sobě stýskati, že by se k tomu nedostávalo pohnútek. Kam se koli obrátíme, odewšad kyne nám příležitost. Hluboké rány a wředy, kterýmiž takorķa osypáno jest člowěčenstwo, dowoláwají se lékaře, bída tělesná i duchowní žádá pomoci. Wím sice, že Cirkew ochudlá jak nyní jest, owšem nestačí wyhowěti žádostem a potřebám těmto. Zástupowé děti osíralých, množství lazarůw opuštěných, celá hejna nešťastníkůw rozličného druhu, dělníci we fabrikách a celý proletariat potřebují podpory, žádají pomoci. Pauhé almužny tu nestačí, a čas obětí pominul. Nic však méně mnoho se dá předce jistotně dokázati, a pomoci může jediné Cirkew. S důwěrau w Boha uchopiž se tedy swaté věci této Církwe, kněži i nekneži, kteří jste a chcete býti žiwými údý swatého těla Kristowa, dejte se na rozlehlé této roli lásky křesťanské do práce, a ujímajíce se potřebných bratří swých s láskau a opatrností onoho Samaritana w Evangelium, w krátce seznáte, že lidé, kteříž se Církwi posmíwali, nad skutky wíry ustrnau, a kteříž zlořečiwali, welebiti a žehnati bu-

dau Cirkew, kteráž učí ujímati se nešťastných. Každý služebník lásky stane se pak zároveň apoštolom wiry, a Cirkew nabyvši důvěry u národů, bude moci řídit, vésti a posvětit snahy věku našeho, ku prospěchu člověčenstva.

(Pokračování budaucně.)

Dwa výjwy z žiwota.

1.

Bylo to r. 1846 gednau w neděli, když gsem byw pozván k stolu, octnul se u veliké neznámé poněkud společnosti. Pán domácj byl bohatý šlechtic w Haliči. Hostůw sesslo se mnoho, a mezi nimi byl také mladý důstojník hulánský, kterýž i sličnau twář i obratností swau žřetel wšech na se obrátil. Mladý panáček tento byl rodem Sasjk; šwitořiwý gazyk a weseleá powaha činily geg milým společníkem, a hlučný chychtot přítomných prowázal wtipné nápady, kterýž miž, sotwa byl wessel, celau společnost hleděl wyrážeti. Ředjm, že by wesse, což mluwil, bylo sluffné; pánové wšak, nedbagjce mnoho na sluffnost, rádi byli, mazgje čemu se zasmáti. Tak ufflo aš pól hodiny. Konečně přišla mjsa, pán pokynul, a my zasedli k stolu.

Podiwnuu, newjm ani sám, gakau náhodau přizpadlo mi seděti u dotčeného Sasjka. Šwitořiwý faused ústa hrubě ani nezawřel, hned obweseluge celau společnost, hned zase rozmławage po straně s druhým fausedem swým. Gedlo i pilo se negináf než gako o záwod. Wjno rozmazowalo gazyk, a hluk čím dále owšsem tjm wjce se zmáhal. Gá nedáwal na wšse pozor, co mluwil howorný faused múz; awšak negedno slowo boleštně mne bodlo. Z schylowal se oběd giž ku konci, když mimo nadánj zaslechnu otázku, kterauž byl učinil faused na druhé straně mladému důstojníkowi: »Což tedy negš kacjřem?« Hlas, s kterým se to stalo, dobře swědčil, že se tu pánům gediné o žertjř negaký gedná, a obněgná od některého času netečnost w náboženstwj o swaté věci otjřá. Mladý panáček byl tu i hned s odpowědj. »Cože?« — wece k fausedu, »negsem-li kacjřem? Co se ti to zdá! Wěz, že negsem nikoli kacjřem — wždyť pak gsem byl také giž i u birmowánj!« Důstojníček se usmál, a faused zawrtěl wesele hlavau, gakoby pochybował. »Znamenám, že mi newějš,« wece na to Sasjk. »Abys uwěřil, že se mi birmowánj z hlavy newykauřilo, hned dokáži.« A na důkaz, že mluwj prawdu, pronešl pak lehkowážný Sasjk swatá ona slowa, kteráž swatým olegem pomazáwage čelo birmowance, řjřá biskup, s takovým názwukem a hlasem, že nikdo nemohl pochybować, že sobě činj z celé té swaté věci posměch. On stáhl nos, proměnil hlas a huhňánj swé prowázal tak pitworným posuňkem ruky, že se šlechtic wjnem rozpálený dal do hlasitého smjchu.

Tjm obrátila se pozornost celé společnosti na nepřeknau tuto saukromnj rozmłumu. »Ach, to mšjš,« wece šlechtic uchedtaný, »těž i ostatnjm dokázati. Gá sám postavjm se ti do řady.« — Z sotwa depowěděl, giž byl na nohau; a druzj hosté učinili rovněž tak.

Můžeti pak sobě každý snadno pomysliti, že gsem ani gá seděti nezůstal. Nemage chuti, patřiti na to, co se diti bude, i obáwage se, aby mladý synek domácjho pána, gehož gsem byl wyučował w náboženstwj, odtud newzal pohoršsenj, hleděl gsem se odstraniti z wečeřadla. Doba byla právě přjležitá. Oběd byl bez toho giž ukončen, a pannice sezenj pákilo. Gak mile se žiwědali hosté, wyskočil i on, a gá pogaw geg za ruku, wysšel s njm do zahrady, šleženými toliko dvěma oddělené od wečeřadla.

Gá byl sice na swobodě, srdce mé wšak bolešti škljčené, z počátku mi ani mluwiti nedalo. Škamženjm postavil se mi před oči wšeliké bjdné obyčje a žerty, kterýmž pánové, působjce sobě kratochwjl, tak často swatým věcem se rauhagi. Bolelo mne tjm wjce, poněwadž gsem se toho w dotčeném domě nikoli nenadál. Awšak, co tu počti? Mohl gsem sice zůstati, ale tu bych byl musil na swé uffši slyšeti rauhánj a hrjšný chychtot pánůw, kterjž gináf za wzor slaužití magj lidu. Gá mohl owšsem též wywstáti a okřiknauti důstojníka: než, mnoho-liž by to bylo wydalo? Slowa má, gak gsem dobře znamenal, byla by toliko, gako hlas wolagjcjho na pauffti — a možná, že by šwitořiwý Sasjk ostrým gazykem swým byl hlaub zarýpnul.

Podiwné myšlěnkj střjlely mi hlavau. Než mezi tjm co sám sebau se objřám, a weda hošjka za ruku, k bljzkému záhonku se otáčjm, zaslechnu nenaž dále hlučné chychtánj z wečeřadla. Důmjnka má než byla pohřjchu bez důwodu. Nejmeně dwanácte plnýh hrdel se ozwalo na swědectwj, kterať se šhromážďeným pánům rauhacný nepřekný nápad Sasjkůw zaljbil. Wyznám se, že gsem tomu byl welmi powděčen, že se mi posštěstilo tak snadným způsobem aspoň gednu newinnau dušši uhágití od pohoršliwého onoho wyzewu. Stjšněnému srdci ulehčil pak gsem upřjmným wzdechnutjm k Bohu. Wššedka taužebnost dušše mé šlila se takorjka w gednom citu, w té wřelě modlitbě, aby milostj swau ošwjtil Pán srdce lidšřá k poznánj a zamilowánj té wjry, kterauž njnj tak často sami katoljci w pohrdánj wydáwagi. —

Retřwalo wšak dlawho, a gá zpamatowaw se dokonale, zabral se hlaub do zahrady. Newinný synáček domácjho pána proškakował se wesele okolo mne, hned na to hned na ono se mne wyptáwage, a poslauchage s radostj, co gsem mu o některých kwětinkách, gegich žjzenj a powage wyprawował. Mezi tjm, co my w zahradě tak se bawili, promodili howdownjci na wečeřadle dálšj swé kratochwjle. Po gjdle zasedli gedni ke hře, druzj k láhwici a některj wysšli

na procházku. V pokoji i na zahradě bylo hlučno, rozprávky těchto pánův týkaly pak se gať obyčejně samých toliko velkých malicherností a malicherných velikostí. Už dvě hodiny po obědě byla tu swačina — a po swačině pilo, hrálo, smálo se gaťo prvé. Tak trvalo do noci. Pozdě u večer rozgeli se někteří — většina zůstala tu přes noc. Unavení zábwau rozestli se konečně hodovníci na odpočínutí. Resluffi sice sáhali lidem do svědomí — zdá se mi wšak, že onoho dne málo který z těch pánův zpomenul na modlitbu prvé než oči zamhauřil. Ach! u lidí, gichžto bůh břích gest, a žádost tohoto swěta gedíným cílem, býwá modlitba wzácným hostem!

Druhého dne z rána stálo slunéčko giž wysoko na nebi, w domě wšak wypráváli gestě pánowé po wčerejší kratochvíli. Konečně ožiwlo celé stawení, a po malé chvíli zasedlo se k snídání. Nastalo laučení, a w krátce rozprášila se cizá společnost na wše strany. Newjm, zdali mimo některé slečinky, gimž se byl mladý důstojník pro uhlazené mravy a lichometný gazyk swůg zaljbil, za měsíc někdo na hlučné ony hodny zpomenul: u mne wšak zůstala owšem bolestná památka na onen den. (Dokončení budaucně.)

Pastýřský list

knížete arcibiskupa Pražského.

(Pofračowánj.)

Udělené práwo k aučastenstwí moci zákonodárné wzbuzug také w srdci wšsem mnohem znamenitějším wážno st každého ustanoweného zákona. Newzdelaný otrok poslaucha rozkazu, protože se trestu bojí, kterým na přestaupení uloženo gest; wzdelaný, swobodný občan ale, kterým zákonodárstwí gest aučasten, zná také přičiny, na nichž se každý zákon zakládá, a zachowává ho i tenkrát, kdyby ho bezkárně přestaupiti mohl. Neboť wj, že bez wážno st zákonů každá společnost pustne, že pokog a porádek dostawagi wýhost, a že napotom nastupuge bezwláda, w níž není žádný gíst ani swým gměnjm ani swým žiwotem. Wy gste nyní swobodní státní občané, ano Wy gste wje, Wy gste křesťané, gimž Duch Páně ústny knížete apoštolského, swatého Petra wolá: Podání buďte wšelikému lidskému stworení pro Boha: budto králi, gaťo nejwvyššimu, budto wéwodám, gaťo od něho poslaným ku pomstě zločinů, k chwále pak dobrých; nebo tak gest wůle Boží, aby ste dobře čínice k mlčení přiwedli newědomost neopatrných lidí; gaťo swobodní, a ne gaťo zástěru magice zlosti, swobodu, ale gaťo služebníci Boží.*

Býlali tedy wěrnost k země pánu, posluffnost každé prawomocné wrchnosti wždycky nepohřessenau

ozdobau w powaze obywatelů nassí milé vlasti: uwezením konstituce nesmí gasnost gmenowaných ctností při nás býti zastíněna. Měli by se ale komu podle náhledu a položení geho gať zákon zbytečným anebo docela obtížným zdáti: nechť se domníwají, že mu udělením konstituce přijsluffi práwo, aby se od zachowání takového předpisu samowolně wygimal. Z obtížný zákon musí nám swatým býti, dokud ho upráwněná mocnost nezgíná ať anebo nezruší; a to tím wje, gestto nám nyní zákonni cesta otewřena gest, na kteréž bychom možné a sluffné polehčení stawu swého hledali. Kdyby se tedy gedni od powinných poplatků a služebností sami wygimali, a ginj zas, co by měli k odwrácení křiwdy zákonnau wýzwati pomoc, wýstupky si dowolili anebo násilí užiwali na gměni anebo i proti osobě bližního: byly by to žalostné události, na kteréž by si každý porádku milowný wlastenec co na hříšné, k obecnému zmatku wedaucí voblauzení právem stěžowati musel, před nimiž i gať Wám slowy učitele národů wýstrahu dávám, kterým k Wám wolá, řka: Dáwentež wšsem, co žgste powinni: komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest.*

Ne méně politowánj hodno gest, že potřebná a ústawau pogistěná rownost obau národností w Čechách drahému pokogi země w cestě býti chce. Gať škodlivé gest wylaučení mateřského gazyka ze škol a z aučadů duchownímu wzdelání ano i společnému žiwotu, učila nás, Bohu žel, zřuffenost gasně; protož nebud nikomu diwno, že při stegném upráwněni obau národností u nás i pauhé zdání, že by si gedna strana větší práwo osobowala, druha stranu hned leká. Ano nelze se nám stáلهo pokoge nadíti, nedopustili Čechové i Němci, aby w hágení swatého práwa gegich zákon bratrské lásky přewládu měl, a nebudausli se u wšelikém porjzení tomto zprawowati pravidlem nebeského mistra, řkaučeho: Wšedko, co žkoli chcete, aby wám lidé činili, i wy podobně čínte gim.*** Gediné při takovém smeyšlení nadíti se lze, že zákonem pogistěná rownost obau národností skutečně wstaupj do žiwota, že se mezi oběma národy zachowá swornost, že gim obapolné blaho zkwete, a když oba obecného štěstí vlasti své aučastni budau, že bude platiti o nich wýpowěd forunowaného proroka, genž dj: Gýhle, pak dobré a gať utěšené, když přebýwagi bratři w gednotě.†

(Pofračowánj budaucně.)

Církevní zpráwy.

Z Widně. Jak wědomo, wykonávali jsau od 20 téměř rokůw Ligouriani služby Boží pro Čechy w chrámu Páně, Rodičky Boží na schodech. Kázání české a přísluhování swátosti pokání Čechům byly owšem dosti

* 1 Petr. 2, 13—16.

* Řim. 13, 7. ** Žalm. 132, 1. † Mat. 7, 12.

chatrným důkazem, že se na duchovní potřeby téměř 60 tisíc lidu našeho jaký taký ohled bere. Než řád Ligourianův musil se vystěhowati z Widně, aniž ho želi opravdowí, horlíví katolíci Widenští. Čehož nám ale při tom žet býti musí, jest to, že dobrý český lid náš ač jej Ligouriané zanedbávali, jest opět na polo bez pastýře. Swědomitý kněz, kterémuž arcibiskup Widen-ský nařídil, aby prozatím České kázání v dotčeném chrámu mīwal, máje jiné powinnosti, nemůže nikterak dostačiti nesnadnému tomuto úkolu. — Powědělit jsme již několikráte, že se o duchovní potřeby národu našeho we Widni náležitě zasaditi musíme. Hřichem bylo by, kdybychom neužili příhodného k tomu nyní času. Co učiniti můžeme, máme, anobř *i musíme*, jest to: abychom se srdečnou žádostí o *řízení pořádné České fary we Widni* obrátili se k p. t. arcibiskupowi Widen-skému. Žádost tato, podepsaná od několika tisícůw wěrných vlastencůw i podstatnými důvody opatřená, nemohla by se nikterak minauti s účinkem. Daufám, že několik těchto slow nebude na darmo. Přěji, aby si jich každý Čech swědomitě powšimnul.

Z Illyrie. Mezi Slowenci, bratry našimi po jazyku i po wíře, probudil se w obojím ohledu nowý, nadějný žiwot, i ukázaly se síly, kterých málo kdo tušil, nejméně však nepřátelé naši tušiti mohli. Ze Slowenci jsou statný národ, zwědělit jsme již hned, jak jsou počaly vycházeti Nowiny hōspodářské Dr. Bleiweisa. Letos ale swobodau, udělenau nám dobrotiwým císařem našim, wzešlo slunce i Slowencům. Několik měsícůw sotwa uplynulo, a statečný onen kmen zmáhá i rozvíjí se útěšeně. Žadaucim úkazem pěkné, horliwé činnosti w Cirkewním ohledu jest nowý časopis, wydáwaný Drem. J. Zl. *Pogačarem* w Lublani pod názvem: *Slovenski cirkewní časopis*. Duch katolický a zároveň slowanský wane w něm. Několik archůw, kteréž se nám do rukau dostaly, swědčí, že jest wydawatel mužem, kterýž s pomocí Boží mnoho dobrého spůsobí w národě swém. Role spásitelné činnosti není malá. Slowenci zajisté majíce sídla swá w králowstwi Illyrském i we Štýrsku, a w Cirkewním ohledu pod zpráwau arcibiskupa Hoříckého a sedmi biskupůw stojíce, jsou na počet silni wíc jak půl druhého millionu. Jestliť pak to lid upřímně oddaný wíře katolické. Tím lepšího zdaru můžeme se tedy nadíti, wěduce, že obzvláště mladší kněžstwo, nadšené láskau k národu, horliwě se zasazuje o wzdělení, oswícení a utwření dobrého tohoto lidu u wíře Kristowě. Mezi biskupy vyniká duchem apoštolským pt. p. *Antonín Mart Slomšek*. Rodem Slowenec ze Štýrska nar. 1800 dosazen přede dvěma roky kardinálem *Swarcenberkem* na biskupskou stolicí Lavantskau (321,717 duší samých téměř Slowencůw), příkladnou horliwostí prohlédá k potřebám lidu Páně. Náš krajan pt. p. *Wojtěch Lidmanský* jest biskupem w Gurku a sídlí w Celowci.

— Nowiny cirkewní Slowenské podaly zpráwu, kolik rodilých Slowencůw stalo se již za dnůw našich missonári, čili kazatelů ewangelium mezi národy pohanskými w Africe a w Americi. W Americi pracuje právě apoštolský kněz *Bedřich Baraga*, *Otto Skola*, *Frant. Pirc*, *Jiří Godec*, *Ignac Mark*, *Ondřej Škopec*, *Jan Mozetič*. Do Afriky mezi Mauřeniny wydal se *Ignac Knoblehar*, kterýž s třemi jinými knězi (mezi nimiž Polák *Rytle*) pustil se z Egypta do krajin, kamž posud nikdo se byl neodwážil. Byloť slyšeti, že diwoši pobili apoštolské tyto muže. Než díky Bohu! z Alexandrie přišly zpráwy, swědčící, že žíwi

jsau. Rakauský konsul w Egyptě p. Lavrin obdržel zajisté nedáwno list od našeho blahowěsta Slowenského a tudíž důkaz, že powěst ona nebyla nikoli prawdiwá.

Ze Štýrska. Duchowenstwo sekawského biskupstwi uložilo již w měsíci Čerwnu podati k říšskému sněmu we Widni spis, w kterémž dowoláwá se práw a swobod, náležitých Cirkwi jako řádné společnosti we státu. Jsauť to žádosti, podobné těm, které arcibiskup Holomaucký, biskup Brněnský a kněžstwo Linecké diēcese podali. Swoboda Cirkwe, samostatné zprawowání záduši, neobmezené práwo spolkowání, porady a synody a t. d. jsou předmětem žádosti těchto. A tak hýbá se Cirkewní duch na všech stranách, wšude jewí se znamení nowého žiwota. Cirkew, dřív či později, dobyde sobě, což ji náleží, dobyde sobě náležitě spásitelné swobody.

Z Němec. Přede dvěma roky slyšel mezi Němci Johannes Ronge jako nowý nějaký spásitel a žadauci opravitel wíry a Cirkwe katolické. Nešťastný odpadlý tento kněz byl modlau nowinářůw a swětlem, ježto přý wzešlo w temnostech lidem chatrné, jalowé wíry. Sláwa podiwného tohoto apoštola brzo však cele zašla. Poslední stín zmizel we Frankfurtě, kdež owšem nesměl zcházeti Ronge při poradách o jediné, weliké říši Německé. Potlaukaje se tu ale celé noci w bidných krémách, zewšedněl i samé chatře; sami staupenci jeho stydí se za něho, a nowináři, kteříž ho do nedáwná welebíwali owšem wíc než Boha, haní jej sami, důrazně oswědčující, že se w něm byli zmýlili. Hanau a hanbau stihanný, opustil Ronge Frankfurt, a wydal přý se na cestu — do Widně, kdež křiklaunowé německokatolíci (!) šmýdy prováděti počínají. Co wywedau, budeť to podiwné jakési bejli! Počne-li je pěstowati powěstný pan Johannes, nadíti se jest, že i to — mu w rukau zwadne.

Z Prus. Čehož bychom se byli s tíží do Prusákůw nadáli, chwála Bohu stálo se. W nawrhu budauci ústawy říše pruské wyřčena jest wýslovně zásada, kteráž musí též i u nás průchodu naléztí. — zásada: *swobody* náboženstwi, dokonale swobody Cirkwe. W §. 16. čteme wýslovně: »Wšem Prusánům pojištěná jest swoboda wyznání a společného weřejného wykonávání náboženského. Následujícím §. 17. a §. 18. dokládá se pak: Každá společnost náboženská jest co do wnitřních záležitostí a zprawování jmění swého w poměru swém ku státu swobodná i samostatná. Jednání společenství náboženských s wrchními jejich děj se beze všech záwad. Wydávání a ohlašování řízení jejich obmezeno jest jediné těmi zákony, kterýmž wšeliké jiné uweřejnowání podrobena jest. — Cirkewní patronat i státu i osob saukromých zrušen bude. — Daufáme, že si těchto důležitých a sprawedliwých zásad též i naši sněmowníci we Widni dobře všimnau — a kdyby nechťeli, řekneme jim, že všimnauti sobě *musí*. My aspoň nikterak ustatí, ni slow ni skutkůw, ani práce ani oběti šetřiti nesmíme, pokud nenabudeme jistoty, že jest matka naše na swobodě.

Ze Španěl. Cirkewní záležitosti we Španělich přicházejí, díky Bohu, poněkud do své náležité koleje. Usilování sw. Otce, kterýž byl kardinála *Brunelli* wyprawil do Madridu, a již i mnohá biskupstwi řádnými zprawci a pastýři opatřil, nezůstalo bez žadaucích následkůw. Před nedáwným časem byl posel a jednatel papežůw k. *Brunelli* důstojně přijat od králowny, a jak oznamují nowiny, příkré nesnáze náležitě wyrownány jsou.

BLAHOUŠ

Číslo 40.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u **wy-dawatele** na Do-byt-
čím trhu, č. 552, i we
všech **řádnych knih-**
kupectvích na půl leta
1 zl., na celý rok 2 zl.
stř.; — na **c.k. poštách**
pololetně 1 zl. 30 kr.
celoročně 3 zl. — Na
obálku přidá se 24 kr.

W komissí
„**Wácl. Hessa**“
w Praze
„**Ed. Hölzla**“
w Holomauce.

Na neděli XI. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XI. po swatém Duchu. — Dva výjavy z
života — Wěk náš a úloha Církve. — Pastýřský list. —
Církevní zprávy.

Dne 27. srpna.

Řeč na neděli XI. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Marka VII. 31—37.

Žejkau metlau Boží gest slepota: bolestněgšší
wšak zdá se býti osud člověka, kterémuž nebesa
řeči a sluchu nedopřály. Slepec newidj světla slu-
nečnjho, netuší krásy nebes a země, neumj krokům
swým wyměřiti mjsta, uhnauti se nepříteli, pospíšiti
do náručí bratru, otci, sestře a matěři. Než, což
to wšse pohledneme-li na nešťastnjka, gehož gazyk
opaután gest němotau a hluchotau obtížen sluh? Mi-
lostné pění ptactwa, sladký hlas lásky, žadaucj
slovo útěchy, slovo prawdy nemůže w srdci geho
naleztí ohlasu; on se neumj proti křivdě uhraditi,
w křži sobě požalowati, o práwo se ozwati. A to-
mu-li tak, snadno lze posaudit, gať weliké dobrodinj
Božský Spasitel náš prokázal w dnešním ewangelium,
nebohému, hluchotau i slepotau sklčenému nešťastnjku.
Lidé útrpnj přiwedli geg k Žejšší, žadagjce, »aby
naň rukou wložil.« — A hle! sotwa že byl Pán
»wložil prsty Swé w usši geho« a sotwa že byl
»plinu,« dotekl se gazyka geho, — a wzejřew k
nebi, »owěděl Wšemohauj ono: »Effeta: otwřeny
gsau usši, a rozwázán gest swazek gazyka geho, i
mluwil práwě.« Zástup, widaucj tento zážrak, rado-
wal se neméně než nešťastnjk, geho byl mimo nadánj
sluchem i řečj obdaril Spasitel — wšickni plésali,
ohlassugjce: »Dobře wšsecky věci učinil, i hluché
učinil slyšeti a němé mluwiti.« A gaťož plésal wděčný
onen zástup, i my, D. D., radowati se máme, wděčně

uznawagjce a welebje moc dobroty a lásky Boží.
Neboť kdož medle otwřel usši, kdo rozwázal gazyk,
ne-li sám toliko Bůh náš? Sluch i řeč gest, gaťo
wšse, což gméno má, darem Geho dobroty, Geho
lásky: kdo tedy, ať nechce-li býti newděčnjkem, směl
by zapomjnati na dobrotiwého dárce wzácných darůw
těchto? Wšak netagme sobě, B. M., žalostné prawdy,
newděčnost zewšedněla mezi námi a počet křestanůw
wděčně uznawagjcech welikau cenu darůw Páně,
užjwagjcech práwě řeči a sluchu, nenj walný. Ach, na
sta, na tisíce gest křestanůw, kterým by lépe bylo,
by se gim byly usši nikdy neotwřely, a gazyk
nikdy nerozwázal, kterj usšima lowj smrt a gazykem
swým rozsjwagi zlořečenj a kletbu. Ž kdo z nás by chtěl
připočten býti k takovým nešťastnjkům? S, pokud,
B. S., nechcete náležeti k nim, pokud nechcete i wy usši-
ma lowiti smrt a gazykem rozsjwati kletbu, wězte a z
mysle nikdy nezpauštějte tu prawdu, žeť má gaťž
dokaži, křestani sluch i řeč odewzdati do služby:

- 1) prawdy,
- 2) lásky,

Gsaut na swětě mužowé i starci, kterým by
lépe bylo, kdyby se gim byly nikdy ani usši neotwřely,
ani gazyk nerozwázal — sluch a řeč, wzácnj tito
darowé moci a lásky Boží, staly se půwodem zkázy
a kletby, kterauž ge bude wlastnj swědomj i prst
hněwu Páně na wěky stíhat. Nebo wěztež, B. M.,
nechceme-li aby kletba i zkáza byla wěčným nassjm
dědictwjm, nesmjme na to nikdy zapomenauti, žeť
má dlé wůle Boží řeč i sluch státi wždy genom

XIII. 1): nač bych vám tedy domodil, že pokud sluchem i gazykem svým před Bohem zásluhy také dobytí, a ceny pogistiti sobě hodláme ve službu lásky ge oddati musíme? Nebo, mnoholiž medle může to prospěti, gestli člověk posluchačem toliko, nikoli plnítelem zákona? Ah, nic naplat nebyla by nám pravda, onať by padla tíž centnýřowau do wáhy na odsauzenj nasse, kdybychom, poznawšse gi ze slýssenj, oznamowawšse gi gazykem svým, neřídili se sami wěčným zákonem gegjm. Ach, protož, D. D., gať welj zákon wěčné prawdy Boží, zaswěťme i řeč i sluch swůg we službu lásky. Zákon tento káže nám: »Milug Boha nade wšsecko?« — nuže, degme i sluchem důkaz, že srdce nasse naplněno i poswěceno gest láskau Boží. Desaterau strážj opatřme sluch, aby giné ani rauhačné slowo ani šprým zlehčugj wjru neb zákon Boží, ani zlořečenj ani co giného, cožkoli gest w osslívosti před Hospodínem, wedrati se nemohlo do swatyně srdce našjch; otewřeme dofořán usši swé, aby náš neusslo ani slowjěko, kterýmž se nám moc, dobrotiwost, swatost, láska otce nebeského připomjná, kterýmž se oslawuge a weleb j Hospodin Bůh náš, kterýmž účta, wděčnost, láska k wěčné swrchowané lásce Gebo, sily podnětu a podpalu nabývá. Gazyk náš nechať oněmj, ano raděgi utjiti geg sobě degme, než abychom z úst swých wypustiti směli slowo, kterýmž se zlehčuge prawda, urážj swatost a welebnost Páně. Nechať raděgi zděwenj a uhnige gazyk w ústech našjch prwé než bychom propůgřili geg k prokljnanj a zneuctjwánj gakowémukoli gměna Hospodinowa, prwé než bychom dupustili, aby zlořečenj a lehkowážné šprýmy a rauhačné řeči wyraziti směly přes rty nasse. — Gako Žalmista Swatý powědel, přilni gazyk náš k dásnjm, kdybychom mluwjce nerozpomjnali se na Hospodina. (Žal. XXXVI. 6.) Rozmlauwatí o skutcech, o dobrotě, o lásce, o milosti Boží, buď nasse weselj, žalmy a písničkami duchownjmi oslawowati gměno Páně, hned saufromj, hned weřegně, hned doma, hned na poli, hned w chrámě, hned na samotě, hned zase we spolku bratřj buď nasse potěšenj, wybjzeti hlasem úst swých ku počtě a milowánj troggediného Hospodina, buďtež nasse radowanj, a tak dokážeme, že gsme wyrozumeli zákonu, kterýmž zawázáni gsme odewzdati řeč i sluch we službu lásky Boží. Awšak, D. D., tžj zákon, genž welj: »Milowati budeš Boha nade wšsecko, káže, milowati budeš bljžnjho gako sebe samého. Nuže, tedy, B. M., degme gazykem, degme sluchem swětu důkaz, že srdce nasse, poswěcené láskau Boží, nenj prázdno lásky ku bratřjm. Desaterau strážj, ohradme usši swé před pomlauwači a klewetnjš, gežto gedowatým gazykem svým hanobj dobré gměno, štenčugj čest bratřj a sausedůw, známých i neznámých, ucpeme usši swé před nimi, abychom se nestali účastni úkladůw proti bljžnjmu swému (Žs.

XXXVIII. 16); nakloněné, otewřené dofořán ge megmě k žádosti chudých, k wolánj nuzných, k hlasu zarmaucených, pomoci, útěchy hledagicjch. Gazyk náš necht prwé oněmj, než by se dotknauti směl pomluwau cti bljžnjho swého, nechať uhnige, prwé než by se osmělil zlehčiti počtíwého, osočiti newinného, křiwé swědectwj wydati proti sprawedliwému a nebo do konce wyřknauti wychrliti kletbu na bratra swého; nechať z úst wypadne, prwé než by se opowázil, ossemetnau úlysnau řečj zlehčowati wjru a ctnost, odwráćeti od prawdy, wábiti k hřjchu dussj bratra, dussj sestry swé. Gazyk náš budiž zaswěcen láskau k bratřjm nassjm. Widauce, an se dotýká nešlechetnjš dobrého gměna bljžnjho swého, přičiame se, odwrátiti potupu od hanobeneho; widauce, an hyne hořem bratr náš, pospěšme a důwěrnau řečj potěšme zarmauceného, widauce, že osočuge bezbožnjš sprawedliwého, wystupme proti úkladnjš, u gako Daniel ugal se Susanny, zastaňme me se newinného. Widauce, an hyne bratr náš neduhem, nedůstatkem, bjda; přispěgmě mu na pomoc skutkem, radau, přjmluwau. Widauce, an se nachyluge k bludu a k hřjchu dusse bratra, dusse sestry nassj: spěšme k nim, aniž ustáwegme modliti se za ně k Hospodinu, a slowem prawdy, prosbau lásky dorážeti na mysl a srdce gegich, pokud se nám nepossťěstilo odwrátiti ge od bludu wywesti z osidel záhuby a zlázy. Ano, D. D., čiame, co w těchto a w giných podobných přjpadnostech radj, welj nám láska, hagme, potěšgme, poučugme bratry swé, odwracugme od nich potupu a zlázu, nawodme gich k poznánj prawdy, podněcugme k milowánj ctnosti, podpalugme k ostrjžhánj zákona Páně a pak zaswěťwšse gazyk i sluch swůg we službě lásky k Bohu, odawšse geg w službu lásky k bratřjm; šhledáme, že džjw než se naděgme, proměnj země twář swau, i stane se obrazem nebes, stane se polowičným rágem. Ž kdož gest, gežto by sobě toho nežádal? Komuž by se chtělo, aby raděgi náležel k nešťastnjš, gežto zlořečiti budau hodině, w kterěž se gim usši otewřely a gazyk rozwázal? Ach nastogte, ať se toho chce komu čili nic, to gisto gest, že tišcowné k nim náležegi, saudem Hospodinowým přičtení k nim budau? Blud a lež, hřjch a neprawost wěwodj zagistě posud na zemi. Widé, gežto w pochybnost berau slowo Páně, smjch sobě činj z wjry Boží a odwrátiwšse usši od prawdy, celau wjrau zadawagi se lecgakémuš poběhljku, lidé, kterjž wyučili gazyky swé mluwiti lež, a libugi sobě w rozšřřowánj bludůw, w rozhlassowánj newěry a powěr: mohau-liž takowj ugiti kletby, kterauž ge stjžiti musj Měyswětěgšj? Ano, B. M., tá i se wás, rozhodněte sami, může-liž minauti pokuta nešťastnjš, gimž ni prawda, ni ctnost, ni dusse, ni Bůh, gimž nic swatého nenj na zemi, genž wstáwagi s rauháznjm, ulehagi a zlořečj; genž w tom náležagi rozkož,

poslěstj-li se jim pomluwau olaupiti o čest, pohoršili wau řečj podwratiti wjru, posspiniti dussi a srdce čisté, ctnostné učiniti pelessj neschetnosti? — S, B. M., wjm co mi na to musjte říci, a proto nediw se nikdo, kdž celau dussi žádage sobě, abychom usšli kletby a zkázy, wyzýwám každého, aby padna na kolena slibil dnes, slibowal každého dne Pánu, že chce i usši swých, i gazyka swého, gak slussi na křestana, syna wěčné prawdy a lásky, zasněti toliko w službu prawdy a lásky. Ano, D. D., tím slibem swatým zawážme gazyk a sluch swůg, služme prawdě i lásce, a pak budem zagisté i my a s námi tisjcowé, millionové budau welebiti Boha, wyznáwagjce na wěky: Dobře wšechy věci učinil, i hluché učinil slyšeti a němé mluwiti. Amen.

Dwa wýjewy z žiwota.

2.

Po desjti letech — byloť to r. 1846, — slawily se na zámku p. B—w R—wě domácí rodinné gaskěši radowanjky. Četná společnost — sami páni sgjžděli se z blizka i z daleka. Na dwore stálo gž mnoho kočárů — a prach na silnici zdwihage se do wšsly, oznamowal, že gessť někdo přigjždi. Gá byl onoho času gž duchownjm zpráwcem w D—wě a byw pozwán k rodinné slawnosti této, nesměl gsem takorťka žůstati doma. Z odeberu se tedy do zámku. Wegda na sijn besednj, a učinim nenprwé domácímu pánu a spolu i přítomným tu hostům náležitau poklonu, ohlžjm se w společnosti. Nebyl gsem mezi neznámými. Přítomnj pánowé býwali zagisté aspoň z wěšsjo djsu každj rok w R—wě. Nic wšak méně spatřil gsem mimo některé mi nepowědomé twáře mladého starce, kterého gsem se nemálo zděsil. Stál tu téměř osamotněj. Hlawa lisá na polo chýlila se ku předu. Černé druhdy wlasj, prořidlé a promjchané šediwými, pokrýwaly gž gen z polowice lebku. Tělo hubené, bylo učiněná kost a kůže. Wida žeť ho sobě druzj besednjci hrubě nic newšsimagj, přistaupjm, weden citem útrpnosti k ubohému o něco blizgeji, chtěge s njm do řeči se dáti. Rež, sotwa gsem uwěřil zraku — mladý tento stařec byl šwitořiwý onen panáček, úsměšný posuňkugjci birmowatel, kteréhož gsem byl před 10 roky poznal w Haliči. Nelze mi wyppowědjti gak to srdcem hnulo. Před několika lety kwětaucj ginoch, ted ale šesslý, bjdný stařec, druhdy samý hwor a smjch okolo něho, a ted patrně každj se mu wyhýbá! Smutný to osud! Z přistaupim k němu, táži se, gak by se měl pan baron. Rež nastogte! mjsťto odpowědi, ozwalo se mi gakěši neblabě šjpanj, wice nosem než hrdlem wycházegjci, naznačené křečovitým rtů pohybowánjm a posunkami rukau, dawa-gjem na frozuměna, že ubohý mluwiti nemůže.

Pogalať mne útrpnost, zároveň ale obessla též hrůza, bezděky dostawilať se u mně myšlénka, že záhy uchwátíť Boží hněw raubače, a prst swaté sprawedlnosti Páně, že se dotknul právě těch ústrogj, kterýmž věci poswátne w posměch uwodil. — Zatjm ale, co se podobné myšlénky na mne hrnuly, zazněl zwonek, wolage nás do wečeřadla.

Náhodau dostaloť se mi za stolem seděti opět u samého barona. Zdáť se, že domácí panj, znamemagje při mne útrpnosti s neschastnjkem, gemu wedle mne mjsťto wykázala. Awšak bylo též k tomu poněkud útrpnosti potřebj, aby člowěk wedle něho seděti mohl. — Proč? Dozwj se láskawý čtenář hnedle.

Z úst, kolikrátekoli ge otewřel, zawáněl puch nesněitelný. Poljwky a rovněž tak i druhých tekutin se ubohý ani dotknauti nesměl: byhť by se mu zagisté nosem wrátily na taljř. Hustých a tuhých poskrmw pozjwal sice, awšak welmi těžce. Swaly w ústech dajem nahnile, dajem sešlábile nemocij, nemohly mu gž při tom hrubě slaužit, a tudžj přiházelo se, že ubohý negednau kus pokrmu, nemoha geg připrawiti dolů, wen do pliwátka wedle sebe wchrliti musil. A pracné to gjdlo nebylo bez bolesti. Zwance z úst do pliwátka wyhozené byly obalené podebrání nau a krwj. Gak mi onoho dne chutnalo, netřeba podotknauti. Kdybych byl neměl s neschastnjkem útrpnosti, musil bych oběd tento wěru za pokutu gakausi pokládati. Gako kněz, mjmage co činiti s nedužiwci wšeho druhu, neschťtil gsem se owšem ani nebohého barona; nic wšak méně bylo mi w sausedstwj geho předce gen gakjž užko. Přicházjwage k nemocným, mjmám nezjřka při wšj saustrastj hodiny utěšené. Radoštná taužebnost, s kterauž slowo žiwota přigjmagj, utěcha, kteréz z rozmluw nabýwagj, nebýwá poslednj náhradau, gakowěz u nich docházjwám. Wida se we swém powolánj a znamenage moc milosti Boží a blabě účinky z wjry Kristowj, odanost do wůle Boží, trpěliwost a statečnost, zapomjnam pak na puch, gežto z ran nebolí z úst chudákům wyrážj. Rád bych se byl i tu pokusil, zdali slowem přjstupu k srdci neschastného barona nenagdu: mjsťto wšak a čas nehodily se k tomu, a byť si byly přjzniwé býwaly, s opršsalým a znuzilým sausedem mým, nelzelo gakž gsem gž připomenul, mluwiti. Nikdo se tedy nediw, že gsem se dočkati nemohl, až se oběd skončj. Posléze dočkal gsem se žádaucj chwjle. Hosté wstali a každj z nich obrátil se po zábawě. Mne chuť ku kratochwjlj pomínula. Gako před desjti lety, hnalo mne i nynj srdce wen do zahrady, dajem abych na čerstwém powietřj poněkud okřál, dajem abych myšlénky a city w pohnuté dussi swé opět upokogil a urownal. Grdečný saucit a wřelá útrpnost, gakowauž gsem měl s neschastným baronem, neumensšily we mně moc prawdy Boží, anobrž wšeliké přemjtání a rozgjmání přiwodilo mne wždy gen k prawdě k škraušenému

wyznání, že gsau prawj saudowé Boží, sprawedlnost Hospodinowa je trwá na wěky.

Hodownjci se z wětššeho dšlu rozessli a rozgeli, gá wšak nešťastného Sasjka z paměti a z myšli nespustil. Z dal gsam si záležeti abych se dozvěděl, gake byly osudy geho. Než, pátrání moge bylo téměř marné: přičinn žalostné změny, kterauž se stal sljenný, zdravý ginoch bjdným mrzákem, nelzelo mi se dospěditi. Že sobě šfaredau onu nemoc, kterauž mu čipek uhnul, a ústa u wnitř se rozežřirala, na dobrých cestách neuhonil, možná se wšak bez hřjchu domýšleti.

Po některém čase dozvěděl gsam se, že bjdný osud geho poněkud se zlepšil. — Wýtečný sedlák we Slezsku, znamenitý Priesnic, kterjž nawodě k pořádnému žiwotu, a užiwage wody netoliko za ná: pog, nýbrž i za lék, tisícům giž pomohl k zdravj, zachránil zmužilého barona před smrtj: ale nový čipek mu ani slowutný lékař Berlinský Diefenbach, utworiti nemohl. Chudaš nemůže posud ani mluwiti, ani giných pokrmům leč twrdých a hustých požíwati. Mjsto řeči pomáhá sobě neblahým špánjm, očima i posuňky wšelikými. Čhtěge zahnati trapliwau žjžen, musjwá na znak se položit, a wodu, aby nosem ne: wštekala, po trubce do úst naléwati sobě dáti. Že náň nemyslím nikdy bez útrpnosti, netřeba dokládati. Š, bohdenž by neblahý osud geho byl na wštrahu každému. Bohdenž by nešťastný baron tento byl poslednj obětj lehkomážného žiwota bez mjry — bez ctnosti!

Wěk náš a úloha Cirkwe.

(Pokračowání.)

Jak mnoho na tom záleží, aby národowé na: byli náležité důwěry k Cirkwi, důstatečně powědino a wyloženo jest. Než, nelze opakowati dost často, že důwěry této, kde ji není, dobytí, kde jest, pojistiti sobě musí přede vším Cirkew, aby nemá-li býti hlas její hlasem wolajícího na paušti i ona úkolu swému wyhowěti mohla. A w té věci *musit* se wěru *mnoho* státi. Nedůwěra, kterauž lidé proti lidem zanevěřeli, kterauž, jako by ji na swětě dosti nebylo, jeden proti druhému rozsiwati neustává, pustila kořeny hluboko a rozložila wětwe swé široko tak, že se připnula i na Cirkew, osočenau od nepřátel, a zlehčenau od newěrných synůw a služebníkůw jejich. Awšak právě proto, že *tak* tomu jest, a *mnoho* w té věci státi se *musi*, káže nutná potřeba Cirkwi, aby *wšecky síly swé spojila w jedno*. Boj, kterjž od wěkůw proti ní zuří, práce, kteráž ji právě za těchto dnů nastala, i okolnosti i božský úkol její, ukládají to. Rozdrobené síly nikdy a

nikde mnoho newydají; rozptýlení bojowníci, a byt byli hrdinowé, neudolají mohutnému, zchytralému nepříteli; a čím wíce rukau, hlav a srdcí, beraucích se jedním směrem, směřujících k témuž cíli, sjednocených tauž wírau a láskau, tím patr: něji stojí při nich, bojuje a witězí s nimi Kristus. — Ano, katolík wěrný, maje na zřeteli slowa Páně, a díwaje se jasným okem i na Boží prawdu i na zkušenost každodenní, nemůže zajisté nikdy dosti důrazným hlasem připomínati swým bratřím: „sjednocenosti jest nám třeba, — sjednocenosti zajisté roste síla i moc.“ — Rozebíratí prawdy té nebudeme; jeť zjewná jako den, jest patrná jako slunce. Na základě *jedné* wíry a lásky wzdělal Kristus Cirkew swau; *jednomyslnost* w této wíre a lásce jest Jeho swatý odkaz, *jednota* jest známkau Jeho Cirkwe. Čím však důležitější wěk náš, čím wětší úkol a těžší boj, tím wíce třeba utužití swazek jednoty a ožiwnauti, spojití se duchem bratrstwa se všemi, kdož se koli hlásí upřímně k této Cirkwi. — Že wědomi swaté jednoty této nejewilo se za našich a wůbec za posledních dnů tolik žiwotem, že mnozi katolíci, méně než náleží k sobě se znali a lnuli, k netečnosti se nachylující, jest wěru neposlední žalostnau stránkau našeho wěku, jest pramenem nejedné strasti. Čerw soběctwí zahryzl se w mnohau ratolest kmene Kristowa; synowé, zpronevěřiwše se materi, přestali na ni dbáti, anobř učinili ji na polowic — otrokyni. Tak se stalo, že Cirkew, uwedená w ohradu moci státní, nesměla se, obzláště za posledních časůw, hrubě již ani hýbati, každý krok, každé slowo odměrowali ji nepowolanci, každé hnutí její pokládalo se za nebezpečné, kořeny a ratolesti její ohýbali a podwazowaly jsau se tak, že štáwa i síla žiwotní musila míšty wáznauti, a tudíž i sjednocenost hynauti. Drábowé nižší i wyšší, — policajti se štrapcemi i beze štrapcůw, stáli na hlídce, aby swětlo wíry, aby oheň lásky křesťanské newyrazil wyše, než se zdálo bezduchým, studeným těmto stwůrám podiwných mocností, kteréž chtěly wládnauti swětem, a rozkazy swými obmezowati slowo i zákon Kristůw. Katolíci wěrní byliť tu jako wojsko, zawřené w pewnosti a donucené, státi za hradbami a díwati se na wraha, an podkopáváje hradby, strojí se k útokům na město.

Swět pomine, a Pán Bůh na wěky — jest staré naše přísloví — a že jest prawdiwé, dokazuje každý den, — doswědčuje i tento wěk náš. — Staré saustawy, kteréž pod záminkau ochrany spínaly Cirkew nehodnými okowy, klesají — berau za swé; nowý wěk, wěk swobody w nowé poměry uwodí též i Cirkew. * Awšak při wší té no:

* Jsaut lidé na swětě, kterým nepowědomým w dějinách swěta se posud zdá, jako by pohromau pro Cirkew katolickau byl

wotě a swobodě musí se Cirkew míti na pozor. Nowí zpráwcowé zemí a národůw, osvědčují sice před světem lásku k swobodě: tolik ale wíme, že by se předce nic nestyděli, z Cirkwe udělati na nowo služku swau, ne-li dokona otrokyni. Než, buď co buď, toho Bohdá již nebude — aniž smí býti, aby Cirkew opět w jakowékoli okowy měla upadnauti. Swoboda přiřknuta jest národům, swoboda pojištěna jest všem občanům bez ohledu na wiru nebo náboženství, a tudíž dáno jest i katolíkům do rukau práwo, všemi prostředky usilowati o zvelebení a prospěch člověčenstwa, pojištěna jest jim i možnost, *spojenými* silami postawiti se před světem a dokázati lidem, jak blahé ovoce rodí se na kmenu pravé wiry Kristowy. Až posud bránilo se pod wszelkými záminkami občanům, sestupowati se w řádné jednoty a spolky scházeti se na porady, skládati peníze k společným účelům, teď ale wszeliké tyto záwady a obtíže rozmanitě zmizely. Kam koli se obrátíme, všude ohlašují se schůzky, a konají se porady lidu, všude vybízejí se wespolek občané ke spolkům, zakládají jednoty a osvědčují skutkem, že jim leží na srdci znik obce, kterauž milují, swobody, kteréž dobyli, záměrůw, kteréž si wytknuli. Nuže, nejinak počínejmež sobě i my katolíci! K jednotě w Cirkwi powolání a posvěcení jsme zajisté všickni, *jeden* Pán jest nad námi, *jedna* korauhew, *jeden* cíl před námi; *wíra*, kterauž wyznáváme, *oltář*, okolo kteréhož se scházíme, *naděje*, kterauž se těšíme, *wlast*, po kteréž taužíme, *láska*, w kteréž nebe své hledáme, wšecko wybízí, nutí nás k jednotě této. Nuže, přičiňmež se, ať wnitřní duchovní tato jednota, stane se živým, dělným tělem. Že wíra potuchla, že láska wystýdla, wyhasla u mnohých katolíkůw, jest pohříchu zjewnau prawdau. Založme *spolky* proti takowé nemoci, založme spolky, w kterýchž bychom sobě wiru swau živěji osvědčomowali,

úpadek neobmezené vlády, kteréhož jsme se dočkali. Jestť to ale žalostný omyl. Ochraua, zastání wiry, kteréž slibowávali Cirkwi panovníci prisahau, stalí se nežádka pramenem násilného poručnictwí, kterýž utrpěla wíra wíce než pronásledowáním krvežíznivých císařůw pohanských. Důkazůw netřeba z daleka: mámeť jich na blízku, wíce než třeba. — Náš dobrotiwý císař *Ferdinand*. jest zejstě wzorem katolika Cirkwi swátě wěrně oddaného. A kdož newí, kterak se nakládalo s Cirkwi proti wůli a předce jen we *jménu* zbožného tohoto panowníka našeho? — Perský král *Xerxes* podmaniw sobě Babylon, poručil prísně, aby přemožení Babyloňané odložili zbraň, oddali se na hry a kratochwile, anobřž on dal zříditi krémy a psince, zawedl rozmarilě kroje, na diwadle dal provozowati frašky plné prostopášnosti a hančbnosti, aby tau měrau wywrátí mrawní silu w podmaněném národu, tím bezpečněji panowati mohl — *nad otroky*. A co činil pohan *Xerxes*, nečiní-liž to po dnes ničemnů, wyšší nižší despotowé w Evropě? — Knihy a obrazy, diwadla i kroje — ať wíce *šerednějších* věci mlčením pomíneme — ježto wolý průchod měly za panowání těch pánůw, kteříž zawírali do žálářůw muže šlechtné, pokud směli národům připomínati přirozená práwa jejich, — jsau toho důkazem. Mařiti mrawní silu w národech nepokládalo se za hřích — owšem ale množiti ji. — Každé wětší město, mohli bychom uwěsti na swědectwí. A co se tkne služebníkůw

prawdu zřetelněji poznávali, ke skutkům wšestranné lásky wespolek se podněcowali i podporowali. Wíce očí wíce widí, wíce rukau wíce zmůže; založme tedy jednoty, w kterýchž bychom podávali sobě ruce k činům blahodějným jako wěrní katolíci. Kněži nekneži, spojíte w nich síly, a prostředky své k těmž cíli, druh druhu odhaluj rány, kteréž hubí rodiny a obce, bratr hledej a podávej bratru hojitelný balsám na neduhy, a swírající tělo, hlodající duši lidskau; bratr wybízej tu bratra slowem i příkladem ke skutkům opravdové lásky křesťanské, této jediné, požehnané hojitelky wszelikých neduhůw lidských. — Po příkladných otcích našich zůstaly nám upř. pěkné památky; ať nic nedíme o chrámech a záduších — školy, nemocnice, špitály, založené od nich, jsau podnes důkazy jich horliwé lásky. Nuže! ujmeme se pěkných těchto *ostatkůw*, a sjednocení duchem lásky křesťanské, usilujme nowým životem nadchnauti sestaralé tyto ústawy. — Mladé pokolení naše, wyšší i nižší stawové odchylují, nýbrž misty odchýlili se již dokonce od wěčných prawd slowa Kristowa; nuže, sjednocujme se we spolky, — scházejme se w jedno jako prwní apoštolowé w Jerusalemě, — radme se, pomáhejme sobě, abychom swobodným slowem prawdy a příkladným životem rozplašili, objasnili mrárotu předsudkůw, powstalých proti Cirkwi a učení Páně. — Neřesti a bída, — duchowní i tělesná — zažirají se hluboko do srdci národůw; prostředky, jimiž nebezpečné tyto rány, náčelníci lidu, sněmowníci, ministři, panowníci zhojiti usilují, jakž widíme na své oči, nikoli nedostačují: nuže, sjednotme se jako katolíci k těmž konci, wyberme z lékárny, kterauž zůstawil Kristus choti své a materi naši, balsamu, jehož swět, neznae ho, ceniti neumí, a spojenau silau bohumi-lých Samaritánůw hledme si, ošetřujme, hojme, lečme lazary našeho wěku. — Awšak není tu místa, abychom zejména wypočítali jednoty a spolky, w kterých by se účinnost katolíkůw jewiti mohla. Byloť by zbytečné o věci zřejmé šíriti slow, — postačí, díme-li že spojití se máme ke všemu, cožkoli jest Bohu mílo a člověčenstwu spasitelné. Kdy, kde, jak by se takowé jednoty zaříditi a zprawowati měly, napowíť a wyloži nejlépe — láska křesťanská, — láska ku Kristu a známost zákona Jeho. — Že pak se spojenau takowauto účinností mnoho

Cirkwe, jejího učení, jejich rozkazůw, jakowěz medlé bylo to zastání? Wímeť jak se starali úřadowé o wyžiwu kněze, ať ji z pokladnice čili z důchodu náboženského vypláceli měli. Wíme, že úřadníci svěští z duchowníka udělawše zbytečného pisáře, mrawní působení jeho a moc obmezowali na všech stranách. Mámeť toho we farských listownách důkazůw bez počtu, kterak mnohý pisáříček a leccjaký praktikant se domýšlel, že může poraučeti, nedím farári, a biskupowí, nýbrž i samému papeži, co a jak by se mělo diti w Cirkwi. — Powážíme-li to, nemůžeme leč prositi Boha, aby nás od takowé ochrany na wěky ráčil ochrániti.

dowede, netřeba připomínati. Buď si odpor proti Církwi, buď si počet nepřátel jejich sebe větší, — katolíkůw *není málo*; — jak mile se poznají wespolek, budeť na opak zjewno, že jich *mnoho*, že jich při wší otupělosti a netečnosti náboženské mnohem *wíce*, než se nadějí protivníci. A není-liž nám dáno zaslíbení, že Kristus zůstane s námi po wšecky dny, není-liž přislíbeno požehnání a pojistěn zdar společnému úsili wěrných Kristowých? — Slovo Páně neklame. Kdos tedy wěrný syn Církwe Boží, — přičiň se o to, aby důwěry w národech nabyła wůbec i pojistila sobě Církew, přičiň se, aby bratři twoji wespolek se poznali, k sobě přilnuli, síly swé spojili — a Církew dokáže pak swětu, že nepřestala býti učitelkyní a matkou člowěčenstwa. —

(Dokončení budaucně.)

Pastýrský list

knížete arcibiskupa Pražského.

(Pokračování.)

Gedno pak z nejdůležitějších, zlému pak užívání nejwíc podrobených práv gest, ústawau nám propůgčená swoboda slowa. Gakož řeč za nejkrásnější přednost člowěka uznati musíme; dogista gest swoboda slowa i mluwenj i w psaný takowým právem, o gehož neobmezené zachování člowěk z welikých příčin wšecky swé síly nasazuje. Neboť genom tenkrát možná mu gest, aby swé myšlenj dobré w obecný užitek obracel; ku wzdělání lidu přispíwal, proti zlým návykům we společnostech wšelikého druhu aby bogował, a k uwezení užitečných oprav we wšech přípádnostech života šťastně napomáhal. Swoboda mluwenj, swoboda tisku, swoboda učenj gsau tedy zagisté welmi důležitá a welmi prospěšná práwa, gichž gsme nabyli w těchto našich dnech! Kdož ale newidj zároveň, že chwálená užitečnost těchto ústawau nabytých práv záwisi genom od náležitého gich užívání? Nemůželiž se swoboda zwrhnauti w drzost? Nemůželiž i lež a útržka wzjiti na sebe zdánliwau podobu prawdy, obecnstwo klamati, což newswětěgstjho gest posswěrowati, a tak genom bořit, co by stawěti měla? Nemohau-liž swůdcowé lidu mluwiti tak gako prawj vlastencowé, sľibowáním marných nadějí anebo předstíráním welikého nezbepečenstwj wášeň pokogných občanů rozněcowati, semeno swáru mezi lidem rozsjiwati, a zbraň, kteráž dána gest lidu k zachování obecného pokoge, proměňowati we wražedný nástrog proti vlastním spolubčanům? — Že tato zmjnfka o možném nadužívání swobody mluwenj a tisku není báznj lichau, doswědčuje, Bohužel, mjítem giž smutná zkusenost. Protož hľeďte, rozmilj bratři w Kristu, abyste i w užívání téhož welikého práwa oswojení byli swětlem swé swaté

wjry. Strahowitě wolá k Wám Duch Boží, řka: Gazyk gest síce malý a u lidí škěho těla, awšak weliké věci prowodj, * může blaho i zřázu způsobiti, gelikož člowěk z hogného pokladu swého vlastnjho srdce wáží, a patřičnau sobě mluwenj swobodu zákonům prawdy, sprawedlnosti a lásťky podrobuge. Dobrý člowěk wynássi z dobrého pokladu swého dobré věci, a zlý člowěk wynássi ze zlého pokladu swého zlé věci. ** An ale podle wýpowědi našeho Božského Spasitele w den soudný lidé aučet klásti budau z každého marného slowa, kterěz mluwili, a běda wyřknuta gest nad těmi, sřkrze něž pohoršsenj přicházi: *** poznáwente, že se w těchto slowjch našeho Spasitele a budaucjho soudce přisná obřahuge wýstraha, abyste gmenowané swobody nechtěli užiwati k zlému. Přičiňte se raděgi, abyste maudrým užíváním učinili gi pramenem, z něhož by giným blaho vyplýwalo, Wám ale aby byla prostředkem zásluhy a odplaty; poněwadž dle swědectwj Písma ti dwogj cti hodní gsau, kterjž slowem a příkladem giné wzděláwagj, † a poněwadž si ten shromážduge welikau zásluhu, kterjž odwracj hřisnjka od cesty bludu geho. ††

Awšak i při sľysenj a čtenj toho, což se Wám při propůgčené swobodě mluwenj, učenj a tisku podává, mám za to, že potřebj gest, abych Wám na pamět uwecl radu swatého Písma. Bylo-li giž dřiw docela na gewě, že není wšecťko prawda, což tištěno gest: tím wíce si může nynj i lež, rozhláßena tiskem, a to i we sľkolách na čas zgednati platinost. A protož nelze ginak, než abych i zde wolal k Wám strahowitě se swatým Pawlem, řkajcjm: Zkusugte wšeho, a což dobrého gest, toho se držte. ††† Tjmtu prawidlem se ale spravugte s mnohem wětšj přisnostj a swědomitostj u wolenj kněh, učitelů a sľkol při wychowávání swých djetek, kterěz we swém autlém wěku o ničem gestě samostatně saudití nemohau, a poněwadž byste Wy z každé sľkody, kterauž by trpěly Wasse djetky na dušj nesmrtelné sřkrze Wassi neprozřetelnost, aučet Bohu sľládati museli.

(Pokračování budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Widně. Nepřátelstwí proti Církwi prodírá se čím dál, tím zjewněji do žiwota veřejného. Pominulý týden wywstal tu již hlasatel nowé německé wiry, wydal chatrný spisek, a nalezl, jak se někteří časopisowé těšili, již několik set posluchačůw, i najde prý na tisíce čtenářůw. Rozumný člowěk se wšak takowau tlachaninau nedá omámiti; — křiklaunowé nejsau ještě apóstoly, a plané řeči jejich nejsau prawdau. — Křestan, jemuž záleží na spasení duše, nenajde, čeho mu třeba u lidí, kterjž překrucuji slovo Páně podle krátkozrakosti swé, a z wiry

* Zaf. 3, 5. 6. ** Mat. 12, 31—37. *** Mat. 18, 7. † Tim. 5, 16. †† Zaf. 5, 20. ††† 1. Theřal. 5, 21.

swatě odmítají, co jim a náruživostem jejich po chuti není. Nový reformator Wiedeňský sluje *Pauli*. Jest to nešťastný kněz, kterýž prvé již ochurawěw na mysl, uchopil se příležitosti této, aby za rozkwašených časůw jmena jakého získal. Ubohý dojde špatné slávy! *Ronge*, kteréhož přede dvěma věky prohlašovali v Němcích jako nového spasitele, probáni a potlauká se nyní po krčmách we Frankfurtě. Křiky jeho znechutily se však již i towaryšům jeho. We Widni, ač pomatené wašniwosti neslýchanau, neudrží se bez pochyby hlasatel německého katolictwi ani tak dlouho, jako *Ronge* v Němcích.

Z Rakaus. W Linci zakládá se učiliště čili raději ústaw pro mládenceky, způsobné k stawu kněžskému. První základ k tomu učinil mladý kněz *Aloys Filnkösl*. Zdědiw po matce dům spřihodnau zahradau, wěnowal ho i hned k dotčenému účelu, wyžádaw sobě toliko, aby sám prvním wůdcem a pěstauem chowanců těchto býti mohl. — Sbirka, učiněná za tauž příčinau po celém biskupstwí, vydala již několik tisíc zlatých. — Kdo wi, jak mnoho na dobrém wychowání a náležitém, dokonalém wzdělání kněží záleží, musíť pěknému tomuto počátku srdečně powděčen býti, zároveň ale sobě přáti, aby wnitřní zřízení tohoto ústawu založeno bylo na zdravých zásadách swobodného křesťanského wychowatelstwí.

Z Říma. Sw. Otec Pius IX. jest i zůstane miláčkem našim. U prostřed těžkých okolností nepřestává veliký tento papež usilowati o wznik weškeré Církwe, o zwelebení králowstwí Božího na zemi. Nový důkaz podal listem, kterýž vydal k biskupům a wěřícím na východě, k spojeným s Církwí i k odtržencům. List tento swědčí o příkladné horliwosti, lásce a maudrosti papeže našeho. — Připomenuw jak mnoho wytečných mužůw, swatých učitelůw církewních proslaulo na východním křesťanstwí — nezapomenul tu ani na naše sw. apoštoly Cyrilla a Methoda — osvědčuje nejprwé, jaké nařízení dal arcibiskupowi Saidskému *Innocenciowí*, kteréhož byl wyprawil za posla k sultanowi do Carhradu. Přislíbiw jim u sultana, prostřednictwím dotčeného posla swého, zjednatí zastání a ochranu, dokládá, že chce starobylé liturgie katolické zachowati beze všeho ztenčowání a proměňowání. »Jsaut zajisté, wece papež, ačkoli se w některých částkách nesrownáwají s liturgií Římskau, wzácné ceny.« Měliť prý je též i předkové jeho u veliké wáznosti dilem pro starožitnost původu, dilem pro jazyky, w kterých sepsány jsau a kterýmž mluwíwali apoštolowé, dilem pak i proto, poněwadž majíce wznešené obrády, owšem způsobné jsau k rozplaměnowání pobožnosti wěřících a ku wzbužowání uctiwosti při Božských tajemstwích. Na důkaz, že tomu tak jest, uwodí papež na pamět, co se w Římě po vše věky dělo pro wzdělání mladého kněžstwa, ustanoweného do církwi na východě, a jaká péče od dáwných časůw se tu wedla o zwelebení liturgie; on připomíná, že každý kněz prawowěrný z východu jako bratr a syn téže Církwe, obět nejswětější konati může we chramicích a na oltářích Římských, i že jsau tu chrámy pro všecky tyto obrády východní. Ukázaw takto laskawé smýšlení swé, obrací pak se papež k odtrženým od Církwe bratřím, a wybízí je, aby se nawrátili k dřewní jednotě. Oswědčiw se, že by jim vše, cožkoli nečeli proti zásadám wíry křesťanské, zůstalo, mluwí tu jako prawý otec, plný horliwosti a lásky k poblaudilým synům. — Bohdějž aby slowa ta nalezla ohlasu we srdcích národů

wýchodních — a swazek swatě lásky spojil co nejdřiw západ i východ w jednotu prawé wíry.

Z Berlína. Jakož w jiných městech německých powstala též i w Berlíně jednota katolická pro swobodu w náboženstwí. Účel její jest týž, co jiných jednot, swobodu a náboženstwí netoliko Církwi katolické alebrž i wyznáwačům jiných wěr a Církwí hájiti.

Z Paříže. Jak wůbec wědomo, ustanowil národ Francauzský slawnému arcibiskupowi Pařížskému p. Affrowi postawiti důstojný pomník. Dne 17. Čerwence nastalo w národním sboru horliwé rokování, kde, zdali w Pantheonu, nebo w chrámu Rodičky Boží (*Notre Dame*) čili na místě, kdež padl wytečný příkladný tento pastýř, pomník jeho by wzdělán býti měl. Misto w Pantheonu zawrženo jest. Někteří sněmowníci berauce zřetel na protestanty, předstírali, že nesluší jinowěrce nutiti k tomu, aby w katolickém chrámu wzdávali úctu swau muží, kterýž stal se obětí zmužilé horliwosti swé w powinnostech wlastenských a w lásce k náboženstwí. Awšak protestantský kazatel, *Coquerel*, šlechtně proti tomu se ozwal, osvědčuje we jménu všech sawěrců swých, že nikomu z nich nebude waditi swědomí, když budau putowati do biskupského chrámu, aby se tam u sochy šlechtného mučenníka roznitili nadšením pro blaho wlasti. — A tak zůstali na tom, že chrám *Notre Dame* ozdoben bude pomníkem tímto. I prohlásili se při tom zástupcowé národa, že a byť 50,000 franků pomník ten státi měl, mile rádi sebe více naň wynaloží, aby nástupcům arcibiskupowým a všemu kněžstwí Francauzskému byl ustawičně před očima tento překrásný wzor a nad jiné wznešený příklad.

Z Angličan. Již několikráte připomenuli jsme w tomto Časopise s radostí, kterak se moc katolické Církwe w Angličanech každým dnem zmáhá i rozširuje. Obzlastě však ukázalo se to při poswěcení nowého biskupského chrámu Páně w Londoně. Upřímní protestanti netají nikoli, že mají obrády Církwe katolické do sebe takowé moci, kteráž bezděky srdce jí má, kdežto služby Boží, jak se konají u anglikanůw při wší swé nádheře, nejsau s to ducha vyplniti; srdce rozebráti. Bázliwí anglikanci předzwidají, že owšem w krátkém čase národ se nawrátí k staré, tupené, pronásledowané Církwi, nawrátí se k wíře, kterauž byl sw. Augustin zwěstowal a štipil na ostrowě Britanském. A wěru, strach tento není bez důvodu. Knihkupec jeden, ač protestant, naděje se dobrého prospěchu, ustanowil wydáwati laciné modlíci a jiné nábožné knížky pro katoliky. Po čtyrech letech podal muž tento pápeži wykaz, dle kteréhož 10 millionůw wýtiskůw dotčených knížek se rozprodalo. Ze ale wíra katolická tak se zmáhá, k tomu nemálo přispíwají ctnosti wytečných kněží a wzdělanost příkladných biskupůw, důstojná wznešenost obrádůw bohoslužebních a láska, s kterauž se duchowenstwo katolické dělníkůw we fabrikách a chudých wůbec ujímá. Tauž pak měrau, kterauž známost wíry a powědomost dějin církewních w Angličanech roste, pomíjejí předswudkové, jež za minulých časůw nepřátelé Církwe rozsíwali. Heslo, do nedáwných časůw obecné: *Mopopery*, pozbywá diwoké moci swé, obzlastě od té doby, co milost Boží powýšila Pia IX na stolicí sw. Petra. Mnozí sebe jizliwější protestanti netraufají sobě haněti Církew, jejižto hlawau jest pepež Pius IX. — Modleme se, daufejme, radujme se, w krátce se toho dočkáme, že bude katolická Církew opět matkau anglického národa.

BLAHOVĚST

Číslo 41.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Jezuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předplácí se: u vydawatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissi
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli XII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XII. po swatém Duchu. — Gamatiel a Miriam. — Wěk náš a úloha Cirkwe. — Pastýrský list. — Cirkewní zpráwy. — Literní zpráwy.

Dne 3. září.

Řeč na neděli XII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. X. 23—37.

Co zná u nás každé křesťanské dítě, na to táže se we dnešním sw. ewangelium Spasitele učený zákonník židovský, řka: »Mistře, co čině, život věčný obdržím?« — Než neschetný písmák nehledal pravdy, on se tázal Jezisse, chrégo ho potkasseti, úklad stroge mu otázkau swau. Úklad se ale nepowedl, a zákonník ossemetný, přinucen Kristem, wyznal sám, že gest láska k Bohu, láska k bližnímu, že gest láska, kterauz šlapal nohama, gedínau cestau, wedaucej do života věčného. — A slowu Páně zagisté osvědčil písmák, že psáno gest w zákoně: »Milowati budeš Pána Boha swého z celého srdce swého, a z celé dusse swé, a ze wšši myslí swé, i ze wšši síly swé, a bližního swého jako sebe samého.« — k slowu Páně přiznati se musil zákonník, že ho nikoli nenj tagno, »kdo gest bližnj?« — a byw sám zahanben, pochwaliti musil milosrdného Samaritana. Awšak wěztež, B. M., že mnohý z nás, gimž hlásáno bylo ewangelium od mladosti, zahanben bude gednau státi před Pánem, a že horšší osud potká geg, než potkal zákonníka. Wnět wjme od mladosti, že bez lásky ničím nenj křesťan, leč hrobem obilným, medj zwučej a zwoncem zněgcej; nám opětuge Kristus, kolikráte koli Naň pomnjme, Geg slyšjme: »Milug a žiw budeš,« — i mnoho-líž gest mezi námi dussj, kteréž by tolik lásky měly, nedjm k cizinci, ale k samým toliko domácjm wjry, co gj dokázal k neznámému

židu Samaritán? — Ach, bigme se w prsy, slzme, plačme! láska zmizela ze srdci mnohých. Slowo a příklad, rozkazy a slibowé Páně zwěstugi se nám každého dne, lásku mjmáme na gazyku, žiwot ale swědčj, že láska w srdci newládne. Z co z nás bude, nezawládne-li na zemi opět duch swaté lásky, nerozhořjli se we srdcích našich oheň, kterýž přissel Kristus na swětě zapálit? Co z nás bude? — Ach, na to může neylépe odpowěditi — peklo: gá powjm raděgi, co z nás učinj, co působj láska. Powjm to krátce, kdžj wylozjm, že láska

- 1) poswěcuge člowěka,
- 2) na zemi obnowuge rág,
- 3) otwjrá dussi nebesa.

Nižádné wěci na swětě nepotřebugi lidé tolik gako lásky, nebo gakž gsem powěděl

1) láska poswěcuge člowěka. Prawdivé zagisté nad wšselikau pochybnost gest wyřčenj sw. Augustina: »Dusse nasse zohyzdená býwá neprawostj, láskau k Bohu wšsak nabýwá krásn,« neb gak wece sw. Bernard: »Láska činj člowěka domem Hospodinowým.« Že wšsak ni ten, ni onen sw. otec nepowěděl owšem ničehož, což by nebylo powědomo křesťanům wúbec, nač bych připomjnal? Wj, každý křesťan zná zagisté dobře slowa Kristowa, gež znamenal sw. Jan w XIV. 23.; kdež čteme: »Miluge-li kdo mne, řeč mau zachowáwati bude, a Dtec můg bude geg milowati, a k němu přigdeme, a přjbytel u něho učinjme.« Hle tedj ze srdce lidského učiniti sobě přjbytel, w dussi člowěka rozbjiti sobě

frán, potom gest Pán, a kdož by směl nepokládati ze swaté mistry, kdež ubytowati se ráčj Neyswětěgši? — Na hoře Horeb, kdež se zgewil Bůh w hořejším kéri Moggijšowi, welel Hospodin služebníku swému: Wyzug obuwí swé, neboť místo, na kterémž stojíš, swaté gest, nemusíš-liž tedy místem swatým státi duse, w kteréž Pán přebývá? Je naplnil Hospodin chrám Salamaunůw přítomností swau: obracjwal každý syn Izraelský taužebně zraký swé po zwolené této swatyni Páně: i kterakž bychom tedy nenazwali posvěceným srdce, dussi člowěka, u něhož se uhostuge tůž král wěčné swatosti a sláwy? Ano, D. D., o tom nelze pochýbowati: přítomností Páně posvěceno býwá srdce lidské. Awšak, což gest tjm magnetem, gežto s nebes wábí na zemi, a táhne Hospodina k člowěku, činj geg hostem, pautá geg na dussi geho? Ah, slowo Páně pogistilo nám wěcnau prawdu, z úst Kristowých máme gistotu, magnetem tjm že gest láska. Aneb myšlil se snad sw. Augustin, když powědel: »Láska gediná rozdíl činj mezi syny wěčného králowstwí a mezi syny wěčného zátacení?« — Či se myšlili apóstolowé, učitelowé, swatj Božj, kteří počínage Petrem, až po dnes gednjm takorfa hlasem wywysugí a welebí lásku gako půwod swatosti a poswětiteľny wsselíkě ctnosti? D, D. D., oslawenj tito wywolenci owšem prawdě gen swědectwí wydáwagi, láska gediná poswęcuge srdce lidské. — Zákonník w předloženém dnešnjm ewangelium znal zákon Páně: awšak neni připočten k swatým Božjm, neboť neměl lásky. Maždaleny šstjil se žid gako ženy hříšnice we městě: Pán ale přigal jí do počtu swých wěrných, šnal s kagicnice hřích, poswětíl dussi, poněwadž »milowala mnoho.« Ano, B. M., pohlédněte k nebesům, postavte se mezi swaté, a wssični swatj, od počátku do konce doswědčj wám, že by gich nebylo na nebi, kdyby ge láska nebyla poswětíla za wywolence. — Awšak právě proto že poswęcuge láska člowěka, snadno bude prowěsti, že láska, o kteréž mluwjme

2) na zemi obnowuge rág. Nač ale důkazůw, co každý člowěk na swé oči widěti a pauhau rozwahau swau poznati máže? Je neni na swětě ráge, že gest wsskerá tato země údoljm sljí a bjdy, hoře a trápení, toť bohužel! až přjliš na swé oči widjme. Awšak powěz manželko, powězte mi děti, zdaž byste měli co bēdowati, zdalž by nebyl dům wáš učiněným rágem, kdyby swatau láskau poswęceno bylo srdce choť twého, srdce otce washeho? D, kdyby měl w srdci swém lásky té nešťastnj onen tyranský, netřjznil by ničemnj wěrnau choť, nemořil by děti, nepřjtwal by statkem, neuwodil by zlořečenj a bjdu pod střechu swau; kdyby měl w srdci swém lásky, pečowal by gako manžel a otec, aby choť i dítky dobře opatřil, aby pokoj, radost a weselí přebýwaly w domě a sedaly za stolem geho. — Dhlědneme-li se wůkol sebe, snadno nalezneme otce a matky,

gežto w sešlém wěku hořem se trávj, že ge posud nekryge země, že ge neschowal hrob. Awšak táži se tebe otče, powěz mi matko, zdaž byste hořekowali, kdyby dobrý syn a wděčná dcera opatrowali štedinn wasse? — Ach gá wjm, neplakaly by wasse staré oči, kdyby se z očí zdarých dětí na wás usmjwala wděčnost a láska, — wy byste sobě nežádali smrti a hrobu, kdyby wám synowé a dcery stará leta wasse oslazowali láskau. — Wygdeme-li sobě do měst a dědin, ach co gest tu nářekůw a hořekowánj, bjdy a strasti! Zmořený lazár bēduge, že neni, kdož by mu wřednj wymyl, rány owázal, pokrmu podal. Dpustěnj chudák wede nářek, že neni, kdož by se ho ugal a zastal. Z dšlen rozcházegí se dělnci, zaobalenj w hadry, s wybledlau twáří a zasmušlým okem, že neni, genž by se s nimi poctiwě dělil o wdělný. Na ulicjch taulagi se dawj dítek, že neni, kdož by ge přigal do domu swého, stana se otcem osiřalých, matkau opustěnjch. Na rumedj domu, na spáleništi stodoly swé lomj rukama rolnj, že mu zlosyn w prach a popel obrátil statek a zbožj. Dchudlý měšťtan s uslzeným okem djwá se na dům rodičůw swých, poněwadž geg z něho wyhnal kletbau střjený lichwár. Na samotě žaluge poctiwec, že utrhačnj klewetář o čest geg olaupil. U hrobu matky rwe sobě z hlavy wlasj nešťastnice, že jí pomámenau wášnj zhanobil nešťachetnj. Oklamánj sprostáček zlořečj faudci, kterýž zastal se možného podwodnjka, prchliwec zatjná pětě, obmýšlj pomstu, strogj se k wraždě, že mu pán nepřičknul náležité práwo. Ano, D. D., bjda, hoře, strasti obkljčugí nás, ať gíž sem nebo tam se obrátjme. Awšak táži se, rcete, zdalž by nemusilo utichnauti na swětě bēdowánj, kdyby we srdcjh gedněch i druhých uhostila se »láska,« kteráž »i trpělwá gest i dobrotiwá, kteráž negáwidj, nečinj nešťachetně, nenadýmá se,« (1. Kor. XIII. 4.) kteráž nad chudým se šlitowává, láme lačnému chléb, odjwá nahého, matkau gest šrotkům a záštitau wdowě? D, kdybys té lásky měl boháči, co rozšypáš tišje, a kupuge sobě krátkau rozkoš, praudem hříchůw se ženeš k proposti, oť že bys nestrogil kwasj a plesh, za to wšak bys oterwřel domy a přikryl stoly swé opustěncům; oť že bys nezaháněl dlauhau chwjli mezi rozmařilými marnotratnjky, ale nawštětowuge nemocné a nuzné, rozháněl by gšj zasmušllost ze twáří a žalost ze srdcjh swých bratřj. Kdybys měl té lásky chudáku, oť že bys radoval se nad požehnánjm, uděleným bratru twému, newěda, co to záwist. D, kdyby té lásky bylo, kdyby wládla mezi námi, možné-li, aby tu bylo lazárůw a nuzarůw opustěnjch, šrotkůw a wdow, pomoci zbawených, poběhlkůw, na zkázu obce odrůstagicjh, pánůw, potem a křwj swých bratřj tngcjh, lichwárůw a lakomcůw, utrhačůw a klewetnjkůw, zloděgůw a žhárůw, swůdcůw a wražděnjkůw? A kdyby gich

nebylo na zemi, kdyby pravda potkávala se s milosrdenstvím a spravedlností obhajovala, líbala se tu s láskou, o reate, D. D., kdo z vás by pak váhal zemi nazvatí rágem? S wjm — ano, sám w srdci dobře cítím, co mi na to musíte říci. — Gá napowěděl toliko, co domede zahnatí ze srdci, z rodin, i z obci láška: a wy již musíte mi přisvědčiti, že činí zemi rágem; což byste teprwé řekli, kdybych wyložiti měl, gakhých radostí prameny z nj se prýstí. Než, wěřte gen slowu Páně, D. D., wěřte Kristu, kterýž připowěděl »pokog swůg« swým wěrným, přislíbil »žármutek wsselikh« obrátiti w radost, kteréž nikdo neodegme od nich,« wěřte Kristu, srdce swé zaswěťte láskou, a zwjte, že pokog, blaženost přewyšsugcei wsselikh smysl, naplní srdce wasse — zkusíte a swědectwí sami wondawati budete, že láška, tato králowna, matka, poswětitelkyně wssch ctností, činí rág na zemi. — Wssak země není nassí wlastí — konec a cíl náš gest za hrobem, a láška to gest, kteráž

3) nebe otwírá. Dausám, že wám nowého, nic neprawím že wám důwodůw k známé prawdě nemusím podawat. Wjmeť sice, co powěděl Pán: »Kdož uว์ěř a pokřtěn bude, spasen bude,« awssak nikoho z nás nemůže býti tagno, že »wjra beze skutkůw mrtwa gest,« Jak. II. 26.) myt wssični musíme znáti, »w Kristu Ježíši že nic neeplatí, leč wjra, kteráž působí skrze lásku.« (Gal. V. 6.) Bez lásky ničím není křesťan, a byt se křčil a mořil bez uřtánj, byt wysušil postem tuk ze wssch kostí těla swého, byt probděl na modlitbách celé noci, a rozdal zboží swá mezi chudé, byt se stkwěl čistotau gako Seraf, a wjru měl pewnau gako Petr, byl gj silen gako Samson, wálčil pro ni gako Machabegstj, bez lásky ničím není leč gístau křistj — mřárot pefelných. Aneb není-liž to slowo Boží, genž dj: »Kdo nemiluge zůstává w smrti?« (Sw. Jan III. 13.) Ah! slowem tjmto Božím zawřeny gsau brány nebeské člowěku, kdož se berným penžem prawé lásky newykláže, kdož se w rausse swadebním této lásky ku králi wěčné sláwy nepřiblíží. Aneb muž býti křesťanem člowěk, gežto by směl zapomenauti, že wedle slow Kristowých »na lásce záleží wssedek zákon i proroci?« Komu bych tedy připomínal slawný rozkaz, daný zákonníkw: »To čin — milug — a žiw budeš?« — Komu dowodil, že láška gediná nebe otwírá? A kdo bys žádal důwodůw, nemage dosti na několič těchto slowech mých a wypowědjch Páně, otwří knihu písem swatých — a tam w řekch a we skutech Kristowých, nagdeš důkazůw kolik ti líbo, ano kolik Swatých gest na nebi, tolik swědkůw se ti ozwe na swědectwí, že láška, gežto poswěcuje člowěka, obnowuge na zemi rág, duffi synůw a dcer Adamových nebe otwírá. D trogité prawdě této není, aniž může býti gj gakhé pochybnosti. S bohdenž by nám známost gegi wjee prospěla než ofsetmetnému pokussiteli, ukladnému zákonníkw: Že

sobě nebe přegeme, že po rági na zemi taužjme, kdo z nás směl by zapjrat? Nuže, nedlete bratři, nedlete sestry, neprodliwem nikdo, genž nechceš býti zahamben Samaritánem, zawřzen gako zákonník ofsetmetný před Kristem. Wjrau nabywšše známosti, kdo gest a co welj Kristus, nemesskemy zaswětiti srdce swá — láskou. Ze smrti k žiwotu powolání gsauce láskou Kristowau, w lásce k swrchowanému Pánu odsluhugme se milowaním Tomu, kterýž prwé milowal nás: láskou k Němu poswěťme radosti žiwota swého, láskou osladme trpkosti na té nassí pauti. Wědauce že láška z Boha gest, milugme se wespolek a ostřihugce králowské toto přikázanj, horleme i wzbuzugme se wespolek w lásce a w dobrých skutech. Gako wodn žiwé rozmáhati pak se bude známost Kristowa mezi námi, láskou, gežto přikřwá i smýwá množstwí hříchůw, očistjme srdce a poswětjme dusse swé, oblažjme bratry a rozweseljme nebesťany, setkeme slze a zaženem strasti, obnowjme na zemi rág, otwřem sobě nebe, dogdeme milosti, lásky a sláwy u Krista, gemuž buď čest, důkčiněnj, moc a sláwa na wěky wěkůw. Amen.

Zlatá zrnka.

Jazyk není ti dán, aby úštěpky twými hryzl swé bratry, ale abys Bohu díky wzdawal.

Sw. Jan Zlatoustý.

K trojimu účelu člowěku dána jest řeč, totiž aby Boha chwálil, bližního wzdělával, na sebe žalowal.

S. Bonawentura.

Nic není dobré, což se neděje z lásky.

Sw. Jan Zlatoustý.

I oči i ústa i sluch dal nám proto Bůh, aby wšecky údy naše slaužily jemu, abychom slyšeli, což Jeho jest, abychom což Jemu libo, mluwili, což Mu libo wždy činili, chwálu Jeho ustawičně propěwowali a wsemi obyčeji wzdawali Mu díky.

S. Jan Zlatoustý.

Gamaliel a Miriam.

1.

Ku Gamalielowi, učiteli w Izraeli, slynaucjmu maudrosti a ctností, přišla gednoho dne učennice geho, gmenem Miriam. Ubahá byla stlčená hlubokau bolestí, a gsauči wssedka gako zničená, byla gedwa při sobě. »Můg syn, prworozený syn můg mi zemřel!« tak bėdowala zarmaucená matka. »Sedm dnj již tomu, co gest můg Wenoni pochován w hrobě, a gá zůstala na žiwě, i mám žiti, a má radost — ta tam!« —

Gamalielowi wywřstah slze w oku. S pogaw ubohau přjwětivě za ruku, řekl k nj: »Ten, kterýž tobě byl syna dal, pogal ho k sobě, Miriam; a co Bůh činí, dobře činí, každý skutek Jeho gest skutkem maudrosti, milosti, lásky.«

S wěřm, co prawjš, odwece Miriam, gá wssak ztratila gsam dítě, a chtěla bych se dostati, kde

gest móg Benoni, a ráda bych widěla, čemu wě-
řiti mám.'

»Hospodin zůstawił pať ti ale Miriam gestě
gednoho syna, nechaj ti dceru i manžela!« — při-
pomenul Gamaliel, hledě gi potěšiti.

„Muže — syna — dceru!“ zvolala Miriam.
„Než Benoni, móg Benoni leží w hrobě, a mé srdce
gesti w hrobě u Benoni. Manžel, děti giž mne nic
netěšji, na wěškerém swětě nenj radosti pro mne,
co móg Benoni ulehl w hrobě.“

»Gest-li pať ti možná, abys mi uwěřila Miriam?
táže se Gamaliel, »a chtěla-li pať bys mne uposlechnaut?«

„Mluw gen misře,“ wece Miriam, „pať ti po-
wjim, zdali mi to možná.“

J gal se mluwiti Gamaliel, a powědel takto:
»U Hospodina gest bohathý poklad pokoge a radosti
pro každé srdce, kterězkoli genom chce zaslaužiti sobě
milosti Geho; On každému, kdožkoli hledá do-
brými skutky a srdcem naplněným wjrau
milost Geho, zahogj ránu, kterauž byla
zadala ruka Geho. Nuž tedy, vstup dcero má
do chrámu, požalug sobě před Hospodinem straš-
t swau, i wolejť k Němu o potěchu. A pať segdi dolů
do ulice nádennické, i nalezněš tam ženu, ženu chu-
dičkau, kterauž poslal Hospodin k tobě. Pomož této
ženě, seč gji, zbaw ubohau od bjdy, w kterěz bēduge
opuštěná; a tak zaslaužjš sobě milost před Hospodi-
nem, a Hospodin wzkřjš ti opět srdce twé z hrobu,
a pokoge do srdce udělj tobě.“

Miriam odeslla. Třetjho dne přišedši opět ku
Gamalielowi, zvolala, rkauc: Wěda mi, že's mne
odeslal k Hospodinu! Mjsto potěchy a pokoge dal
mi nowe trápenj. Gá učinila, gať's mi kázal, gá
přigala chudobnau ženu do domu swěho, a nastogte!
nemocné dítě gegj přineslo nemoc do domu mého,
a Simeona syna mého, popadla giž wčera zimnice.
Simeon mi zemře, a pro mne giž nenj nikde po-
těšeni, ni na nebi, ni na zemi, nenj ho ani u lidí,
ani u Boha.

»Což ti Benoni giž nic na srdci neleží?« otázal
se Gamaliel: »což pať se nebogjš, že bys takowými
řečmi blahoslaweného ducha gehu zarmautiti mohla?«

„Ach Benoni, tenť gest w rági — wece Miriam:
Simeon ale, móg Simeon mi zemře!“

»U Hospodina gest bohathý poklad útěchy a ra-
dosti,« ubezpečowal opět Gamaliel: »gen cestu Geho
gsau tagemné a newystizitelné, a tobě zafalila bolešt
ducha, žeš pochybowati směla o milosti Geho. Gá
widjm giž owšem dobře cestu, kterauž tebe chce wěsti
Hospodin, i nahljžjm, kterať gest plný milosti k tobě,
a kterať giž wčera zawjtal u tebe posel Geho s útě-
chou a pokogem; zgjtra pať užjš i ty Miriam! že
tobě hned wčera útěchu swau poslal Hospodin. Dneš
wyplač se gen a wyhořefug, nelze-li ti wěřiti, nelze-li
ti daufati; zgjtra welebíti budeš milost Geho.«

Tak mluwil Gamaliel; a w skutku na druhý
den byl pacholjš Simeon zbawen zimnice, a Miriam
plakala šje dškw, a přilnula opět láskau k dštkám
swým i k choti swému, i wykonáwagjc bedliwě práce
domácj, welebila milost Páně, kterýž gi byl útěchu
a pokog sěslal, kdžž ona newiděla ničehož leč hoře a trá-
penj. Plna wděčnosti řjkáwala pať: »Cesty Hospodi-
nowy gsau právě podiwné a milost Geho gesti nes-
wystizitelná. Smrticj zimnice poslawjžila mu za po-
selsyni, a zimnici tuto poslal, aby srdce mé naplnila
úžfostí o Simeona, a úžfostí tauto wyswobodil mne
z hoře mého pro Benoni; a co zmizela hrozná
twárnost poselsyně, a co zůstalo u mne samé toliko
požehnánj, kterěz mi měla přiněsti, gasně nahljžjm
duchem, a hluboko cjtjm to w srdci, žeť gest u Ho-
spodina bohathý poklad potěchy a radosti, žeť gest
Pán pln slitowánj pro každé srdce, genž si chce za-
slaužiti milost Geho.“

Wěk náš a úloha Cirkwe.

(Pokračowání.)

Cožkoli posud řečeno, není samau konečnī
úlohau Cirkwe. Mluwice na hoře o důwěře, kteréž
Cirkwi třeba, jednajice o potřebném spojení mezi
wěrnými katoliky, dotkli jsme se sice již nejednau
wěci, jež owšem za úlohu Cirkwe pokládáme.
Zbýwá tedy jen wytknauti zřejmými několy slovy,
w čem by úkol Cirkwe záležel.

Úloha, kteráž dána jest Cirkwi Božským pū-
wodem jejím, Kristem, a nikdy se nemění, wyřčena
jest slovy Páně, jenž di: „Jdauce, učte wšecky
národy, kažte ewangelium wšemu stwoření, křtice
je we jmenu Otce, i Syna, i Ducha swatého; učte
je zachowáwati wše, což jsem koli přikázal wám.
Wyť jste swětlo swěta: wyť jste sūl země, tak
swět swětlo waše, aby lidé, widauce skutky waše
dobré, welebili Otce, kterýž jest w nebesich.“
Wykladu na slowa tato netřeba. Kdožkoli umí
užiwati dobře rozumu, widí sám na swé oči, jakau
úlohu wytknul Kristus Cirkwi swé, a přiswědčí
nám, že jest podnes, že bude po wěky úkolem
jejím: býti *soli* země, *swětlem* swěta, *učitelkyni*
národūw, *hlasatelkyni* ewangelium, *matkau* no-
wého žiwota, *poswětitelkyni* lidského pokolení.
A této úloze weliké a swaté dostojí Cirkew, rowněž
tak jako jisto, že s ní jest i zůstane Pán po wšecky
wěky až do skonání swěta. Abychom tu ale ne-
mluwili powrchně, prohlédněmež bližěji k wěci,
a obratněž zřetel i udejme zejmena, čeho tu či-
niti třeba.

„Žeň zajisté mnohá,“ powědel kdysi wzdy-
chaje při tom Kristus, k učenníkūw swým w Gal-
lileji — a slowa ta musímeť i my opětowati po
Něm. Lidstwa přibýwá každým rokem, národowé

rozmnožují se, nikoliw ale weseli, nýbrž neřesti a bida rostau po všem swětě. Weškeré stwoření otwírá oči a pozdwihuje hlasůw, taužíc po spáse a wykau-pení. „Žeň tedy mnohá,“ — úloha Církwe jest we-liká! Že však „dělníkůw málo,“ — welel Spasitel učenníkům: „prostež Pána, žně, aby poslal dělníky na žeň Swau.“ (Luk. X. 2.) * — Těmito slowy wytknut jest Církwi nejpřednější předmět, ku kte-rémuž směrowati musí všeecka péče její. Dělníkůw na žni Hospodinowě, *dobrých, opravdových kněží* aby bylo *důstatek*, o to musí se ze wší síly *přede vším* zasaditi Církew. Důkazůw na to není tu třeba. Slowutný Archimedes osvědčil, že do-wede ze stěžeji wymknauti swět, kdyby mu dáno bylo místo, kdež by mohl opřiti stroje swé; my nejirák twrdíme o Církwi. Wšecken swět musí se k ní přiwinauti, jak mile tu bude důstatek opravdových kněží apoštolských, pewných u wíře jako Petr, nadšených duchem horliwosti a lásky jako Pawel a Jan. Stwořiti sobě takowé kněze Církew nemůže, onit' jsau dar Boží: na Bohu tedy přede vším třeba jich Církwi wyprositi. A na to nenel by zapomínati nikdy katolik. We všech rodnách a obcích, po domech křesťanských i we chmech měly by se každého dne konati modlitby w ředuležité potřebě této; každý katolik, buď si on kněz nebo nekněz, pokud mu na srdci leží zda a blaho člowěčenstwa, měl by, zláště za těchto časůw, Boha wzywati ustawičně, aby wzbudil Církwi swí různé kněze apoštolské, čili aby, jak powěděl Kristus: „dělníky poslal na žeň, na winnici Swau.“ Spjené takowé modlitby ustawičné mnoho zmo-haj u Boha: Hospodin wyšle ducha Swého, země wylá úrodu swau, a mezi námi powstanau kněží, našeni duchem Hospodinowým. — Awšak netřeba hrbě připomínati katolikům, že ačkoli welmi mnoho zážji na modlitbě, nezáleží na ní všecko, — k hlasu přilati třeba i čin. Wedauce že dobrých kněží, jicž jest Církwi rovněž tak potřebí jako člowěku ruau, nobau, oči, uši, hlasu, na Bohu wyprositi máme, nesmíme zároveň zapomínati, že wzbuz-eť Bohem k úřadu apoštolskému, Církew *odcho-wá* sobě musí. We všech zemích katolických jsat pak skutečně ústawy, w nichž se mládež ku kněžskému stawu připravuje a wychowává. Než, úswy tyto (seminaria) nestačí nikoli — žiwotem w odinách, těchto nejprwnějších semenistích, z něž dokonalí křesťané a lidé vycházeti mají, a dorými školami musí se položiti základ křesťan-sko smyslu, žiwota, nadšení, musí se příprawa stá pro školy kněžské čili seminaria. Dobrých

kněží — zajisté nemůže z wětšího dílu nabyti Církew, leč z dobrých lidí, z dokonalých křesťanůw. Aby tedy školy nabyly křesťanského rázu, aby žiwot w rodinách stal se studnicí bohumilého smýšlení a jednání, o to náleží všem katolikům snažnou péci míti, a zároveň usilowati, aby semenistě kněžská co nejdokonaleji byla zřízena. * Jako wče-ličky w úlu, wždycky winau se ku králowně čili matce swé: nejnau mají sobě obzláště w té věci počínati katolíci wesměs, — péče o dokonalé, apo-štolské kněze musí býti čelní a přední pečť neto-liko biskupůw, alebrž každého, kdož pochopil, jak weliký úkol wytknul Pán Církwi. Nabywši kněží podlé srdce Božího, dostojí Církew úkolu swému. a „žeň mnohá“ bude „radosti welikau,“ jak mile přestane býti „dělníkůw málo“ na rol Hospodinowě.

Awšak nesmíme děle meškati. Jakož náleží, aby Církew dokonalé kněze na Bohu wyprositi sobě a s milostí Jeho též ochowati hleděla, rovněž tak téměř třeba jest jí, *dobyti* sobě dokonalé *swobody*. Jsmeť o tom žiwě přesvědčení, že po-kud Církew dokonalé této swobody nenabude, pů-sobení její wždy jaksi wáznouti musí, ano, mámeť o tom takowé jistoty, žeť bychom na branách měst, na dwerích domůw lidských i swatých Ho-spodinowých, žeť bychom na každém křiži napsali zlatým písmem swatá slowa, pronešená ústy Spa-sitelowými: Nebudte služebníky (otroky) lidí — neboť „ku swobodě powolání jste.“ A tato swo-boda Církwe musí se za dnůw našich státi heslem všech upřímných katolikůw; půl swěta jest již na swobodě, kterakž by tedy směla Bohem sauzená matka národůw swobodných zůstati třebas jen po-lowičení otrokyni? Kdo chce hoden býti důstojného jmena „katolik,“ takowé věci nikoli trpěti nesmí, anobř celau duši o to musí se zasaditi, aby, jakož sám swobody došel, tudíž i Církew okowůw, paut a záwad všelikých zbawena byla. Čím swobodnější zajisté bude Církew, tím více jistoty nabude swo-boda národůw. ** O důležitě otázce této ale, budeme

* Podlé ustanowení sněmu Tridentského měly by po všech bi-skupstwach zřízeny býti tak řečená *seminaria puerorum*. (seme-nistě pro pacholiky,) čili školy, w kterých by schopní mláde-nečkové hned od mladosti cwičením a zwedením takovým byli opatření, aby z nich řadoi kněží státi se mohli. Po dnes jest potřeba dobrých kněží — a tudíž nepominula potřeba, *semenisti pro pacholiky*. Není nás nikoli tajno, že jako proti mnohým jiným věcem, za našeho wěku nečlowěka powstala a wšelici odporu hlasowé proti nim se pozdwihi — a sice nikoli naprosto bez důvodu. Každá věc, a byť byla sebe lepší, miwáť časem též i slabé swé stránky, — ukázaly se i na semenistích pro pacholiky. Awšak tomu, čehož by slušně wytykati lzelo, snadno se wyhowí, jak mile w ústawech těchto přede vším všeecka péče k tomu se bude obraceti, aby z chowancůw dokonalé wzde-lání katolíci se stali. Žeť nám takových katolíkůw wysoce třeba, samo sebau zřejmo, — a protož nemůžeme sobě dosti přáti, aby též i u nás *dobře* zřízená semenistě *pro pacholiky* powstala.

** Mohlť by nám snadno někdo namítnauti, že za středního wěku, když papežowé téměř panowali w Ewropě, když slowo jejich poráželo trůny, wládli králowé, panowali knížata, národowé ale — *otročili*. Awšak proti námítkce, kteráž odtud wywoditi chtějí někteří, jakoby Církew byla napomáhala k potlačowání

* Jak welice samé Církwi na tom záleží, aby modlitby o dobré kněze po všech končinách se daly, dosvědčuje rozkaz, kterým tyrikrate do roka tak řečený *aquatembera* zřídila, zawazujíc věřici k modlitbě, k postu a k dobrým skutkům účinně lá-ky křesťanské.

owšem co nejdříve museti širěji promluwiti, ušetříme sobě tedy tuto prozatím místa. Přejeme sobě však již i nyní, aby se po všech končinách katolických vlastí našich rozletěla, i we všech srdcích slowanských ozwała jako heslo zásada: „swoboden budiž každý, swobodnau budiž i Cirkew!“ — Modliwajice se k Bohu o dobré kněze, wzywejmež ho zároveň o swobodu Cirkwe! —

(Dokončení budaucně.)

Pastýřský list

knížete arcibiskupa Pražského.

(Dokončení.)

Nenwice mi ale na srdci leží, abych Wám, rozmilý w Kristu, připomenul, gať byste, chodíce w swětě své swaté wjry, ssetřiti měli swobody, kteráž ústawau propůgčena gest i giným křesťanským wyznáním a synům Izraelským, swobody totiž u wjře a w službách Božích. Nenj mi nepowědomo, že se mnohým zdá, gať by na ten způsob w lehkost wydána byla nasse swatá wjra, že sliččenj přítomným zmatkem, nebezpečnstw budaucního času mnohem strassliwěji sobě předstawugi, a na příklad swatých apoštolůw, plawjících se na zbaubeném moři, aukostliwě k nebesům wzhlédagi, wolagjice: *Pa ne, zachowen náš, hyneme!* * A těm prawjm we gměnu Páně: *Co se bogjíte, o malé wjry?* ** Nenwjte-li, že gá s wámi gsẽm po wšech dn y až do skonánj swěta, *** — gessťo má Cirkew wzdeřlána gest na skále, a že gi nepřemohau ani pekelné brány! † Dostalo-li se wedlé bludu i katolické prawdě swobody: nemá se boge co báti, poněwadž w něm gaťo ohněm zlato zkussena bude, a poněwadž mezi wyznawači swými genom tu ztrátu utrpj, gaťo kdž u trjbenj psenice plěwy odpadagi, aby ti, kterjž zkusseni gsau, zgeweni byli mezi wámi. ††

Gaťož ale na gedné straně malomyšlnost katolického křesťana zbytečná gest: tať gest na druhé straně zpuyné sočenj na ginowěrce hřjchem, kterýmž se wzdeřlaný katolj welice hanobj. Katolj nezapomjney nřdá, že láska k bližnjmu hlawnjm přikázánjm geho náboženstw gest; powažug, že mezi ginowěrci mnozi gsau, gegidž staw mnohem wjce autrpnosti nežli nenáwisti zasluhug. Neboť gať mnozi z nich gsau žiwi storem docela w nezawiněné newědomosti, an takorfa s materským mlékem šfáli gisté před-

sudky proti nassj swaté Cirkwi, kteréž napotom w dalsjim gegidž žiwotě neyossemetněgšimi prostředky až w pohrdánj wzrosly a w nenáwisti, gessťo se gim katolická prawda zcela přetwořeně wykládala. Gať težko musj tedy býti takowým lidem, aby bez zwláštñj milosti Boží k poznánj pauhě zgewené prawdy přišli! Nenj-liž tedy nasse powinnost, abychom se podlé wůle Cirkwe Kristowj modlili za obrácenj ginowěrců, a slowem i příkladem, abychom gim hledánj prawé cesty k spasenj nadlehčowali? Powstáwagi-li gednotliwji katoljci w přepychu nabyté swobody proti ginowěrcům gaťo nepřátelé, a nebo dáwagi-li se zawáděti k samowolnému násilj proti osobnj a wlastnické gistotě, na mjstě co by měli přestupky a rozličné chyby ginowěrců zákonnj cestau odstranowati: nepodobagi-li se nedokonalým gessťe ucedlníkům, kterjž w rozhorlenj swém na Samaritány chtěli e nebe wolati oheň, ale k zahanbenj swému pokárání byli od Božského Spasitele, kterjž prawil, řka: *Nenjte, čjho ducha gste!* *

Nenbolestněgi bych ale nesi, kdyby daná swoboda u wjře rozšřřeně, Bohužel, w nassich dnech wlažnosti we wěcech swatého náboženstwj nowau byla pošilau, — kdyby některj katoljci z oho, že stát, z hledistě swého, ginowěrcům dowoluge, aby se drželi přeshwědčenj swého, činili ten spasenj swému záhubný záwerek, že samo sebau lhostegně gest, gaťe wjře kdo náleží. Z toho, že si lidé prawdu rozličně předstawugi, žádnau měrau nenásleduge, že by taťe prawda rozličná byla; zgewená prawda zůstáwě bez ohledu na to, gať gi lidé rozličně chápagi, wzdycky taťež. Protož bude swatá katolická Cirkew, kteauž ustanowil Kristus Jezš, aby bděla nad swěťajm sobě pokladem Božjho zgewnj, ** wšude i w tom newswobodněgšim státu zřegně hlásati: *Gedentotiko gest Pán, gedna wjra, gedem křest!* *** wšude bude se swatým Athanasjem neohroženě čiti, že gegj wjra toliko gest neomylnau cestau, křáž k spasenj weče, † — a každého bude stjhati křesau podlé příkladu swatého Pawla, kdoby chtěl řšiti gegj wjru a giné kázati Ewangelium. ††

Kdyby se tedy některj zlowolnj lidé opomžowali, dořkati se Wassj swaté wjry, rozmilj katřj w Kristu; kdyby se pokušili o to, aby wynwátili Wassi duchownj přeshwědčenost: neposlauchente ako wých falešných prorokůw, anobř k potwrzenj swému u wjře hledte na své swaté Patrony, po nichgste w požeňnané wlasti Česke drahocenný poklad rawé wjry zdědili. Ano milená wlasti moře, tobě telze nřdá u wjře zblauditi, hledjš-li neodwratně we šsem zmatku lidského domněnj na ty hwězdy, kteř ti gasně swjti na twé duchownj obloze. Wždyt wogi prwnj apoštolowé *Cyrill a Method řišli*

národůw, netřeba tato klásti odpor — sprawedliwí a důkladnj zpytatelé dějin oněch wěkůw, jako u p. Herder, Gföerer, Müller a j. protestanti twrdi naopak, že právě papežowé ujimali se potlačěných a byli owšem jedinými ochranci swobody národůw.

* Mat. 8, 25. ** Mat. 8, 26. *** Mat. 28, 20. † Mat. 16, 18. †† 1. Kor. 11, 19.

† Luf. 9, 55. ** 1. Tim. 6, 20. *** Efeš. 4, 5. † ymb. Athanas. †† Gal. 1, 8.

Církewní zprávy.

k tobě co blahověstové té Církwe, kteráž dle svě-
dectwí swatého Jrenéa učitelnyj prawdy gest po
celém katolickém světě; rozsáté pak od nich smě
swaté wjry bylo napotom křwí twého swatého Wá-
csláwa, twé swaté Lidmily, twého swatého Za-
na zaurodněno, a od twého swatého Wogtěch a
saufmenownym bratrům twým sděleno. Zato wjra
to gest, kteráž tě po mnohá stoletj blaženau činila,
twé krásné chrámy stawěla, a neyprospěšněgšij usta-
wy zřídila! Kacířstwí pak zničilo mečem a ohněm
twau starau sláwu, kteréž neobnowí ani občanská
swoboda, budeš-li se wíslati w staré wjře, a nebu-
deš-li gj gewiti skutky lásky.

Protož budiž posílnění u wjře a činnost gegi
w dobrých skutcích neywzácněgšijm owocem swobody,
kteráž Církwi ústawau propůgčena gest. Neboť gako
bugarý strom znova se zelená a bugněgi pučj, zba-
wen-li gest sužugcijo raubenj: takí dogista i Církew
welebněgi žkwete a hogněgšijho poneše owoce w té
zemí, kdež gest swobodná. Slovo Boží nemůže
sice býti zawázáno; * má-li wšak Církew s pro-
spěchem docházeti aučelu swého, musí také we wšech
ostatnjch, k dosázení swého, od Krista Pána wytknu-
tého cíle směřugcijch prostředcijch a zpráwách swobo-
dna býti; musí se těssiti z neobmezeného práwa, gako
každá gíná od státu uznaná společnost, aby wšech
swé ústawy we wlastnjm wedení a řízenj měla. Uží-
wánjm této swobody přispěge dogista Církew mno-
hem wíce k sláwě Boží a k spasenj wěřcijo lidu.
K dosázení téhož wzneseného cíle potřebuge ale také
abychom se spolupřičinowali; neboť ona gest toliko
prostřednice spasenj nasseho; milost Boží wolá hříšnjka
(gak Církew učí, ** a pomáhá toliko, aby mohl tam,
kamž přigiti má: ale člověk se musí s milostí tauto
spolupřičiniti, musí se wynasnažiti, aby dobrými skut-
ky powolánj a wywolenj swého pogistil. ***
Protož wolám k Wám wšechněm s učitelem náro-
důw: Bratři milí, w swobodu powolání gste:
neužíwenty genom té swobody k přjčině
těla, ale skrze lásku ducha služte sobě we
spolek. † Snažte se po pravé swobodě synů Bo-
žích, lámente okowy hřjchu, a zgewte se w skutcích
swětla. Milugte bratrstwo, Boha se bogte,
krále w poctiwosti mēgte, †† gednosworně
smenyšlegte, pokoj mēgte wespolek, a Bůh
pokoge a milowánj bude s wámi! †††

Milost Pána nasseho Ježíše Krista,
láska Boží a aučastenstwí swatého Ducha
budiž se wšemi wámi. Amen. ††††

Dáno w Praze dne 8. čerwence 1848.

* 2. Tim. 2, 9. ** Eném Trident. sezenj 6. *** 2. Petr.
1, 10. † Gal. 5, 13. †† 1. Petr. 2, 17. ††† 2. Kor. 13,
11. †††† 2. Kor. 13, 13.

Z Widně. Nowí sborníci, čili jak se sami na-
zývají, německo-katolíci, wyhrnuli se již hlučně na je-
wisté, a první weřejný čin jejich byla — lež. Ráno na
den: »Nanebe-wzetí-Rodičky Boží, přilepili jsau na
zdě chrámu Swato-Štěpánského list, ohlašující: »Nowé
náboženstwí we Widni,« a osvědčující, že nowá tato
německá wíra w *ničem* se neliší od wíry katolické, leč
tím, že »neuznává papeže, koná mši swatau w německém
jazyku, dowoluje kněžím ženiti se, a zawrhuje zpověď,
odpušky, kláštery.« Nazwalí jsme první ohlášení toto
lež, poněwadž dobře wíme, že w nowé německé wíře
málo který článek učenj Kristowa obstál, a Ronge, pů-
wodce její, bezpochyby w krátce sám se wyzná, že ne-
wěř — nic. Němečtí nowowěrci prawí sice o sobě, že
nejsau bez wíry, že se až na šest oněch článků sro-
wnávají se starým učením katolickým, awšak wíme
proč to prawí. Hrají na pokrytce, aby více lidí k sobě
přilákali. — We Frankfurtě dokonal p. Johannes Ronge
běhy a rýdy swé w krčmách: staupenci jeho we Widni
učinili počátek, shromážděním w hospodě na předměstí
Mariahilf a w *Gumpendorfu*; posléze pak přišli již do
welikého sálu *Odeonu*, kdež se asi dwa tisíce lidu do-
shluklo, a půtky počaly. — Kdo zná Widen, owšem
nic se diwiti nebude, wida an se k p. Rongowi — Pau-
limu hrnau posluchači — hotowí jsauce kaupiti sobě
listek jako do diwadla. Stálosti však ani we Widni
wěc ta mti nemůže, — a *Pauli*, třebas mu i sám p.
Johannes Ronge pomáhal, weliké sláwy nedođe. Mohl
by sice teď aspoň učenost swau světu dokázati, a do-
stawiti se k učené disputací, ku které jej horliwý a
wzdělaný kněz katolický, p. W. *Gärtner*, krajan náš,
weřejným listem wybidnul. Awšak na takowé nebezpe-
čenstwí se p. Pauli stíží wydá. Jestli to zajisté chatrná
hlawa mělké wzdělanosti — a křikem, ač platí we Wi-
dni více než maudrost, předce se wšecho nedokáže.
P. Pauli dobře to cítí, a nechá bez pochyby i *Gärt-
nera*, důkladnými důwody odhalowati a porážeti bludy
nowé německé wíry, a sám powede další swé rýdy po
hospodách a sálech kde mu kyne tleskot, třebas by jen
shnilau slámu jazykem oklepával. — Německý jeden
nowinář psal sice z Widně, že se dne 15. srpna za-
chchwěly slaupy chrámu Swato-Štěpánského onau ceduli,
kterauž ohlašowal p. Pauli nowé náboženstwí swé. Nám
se zdá něco jiného, — nám se zdá, že bude p. Pauli
sbíratí toliko uhnílau padeř pod stromem katolické
Církwe. Maudrý, rozumný člověk se k němu nepřidá,
a kdo se mu dá ulowiti, byl zajisté již dávno buď
srdcem, buď žiwotem zbawen wíry, byl nemocným,
uhníwajícím, mrtvým údem Církwe. Ztrátau jeho Cír-
kew škody neutrpí — a německá wíra nabude malého
zisku. —

Z Stýrška. W Hradci slowenském, hlawním městě
Štýrském, zemřel minulého jara starický biskup Sekawský,
Roman Zängerle. Kněžstwo a mnozí katolíci osiřalého
biskupstwí, podali k oswícenému kardinálowi Fr. *Swar-
cenbergowi*, arcibiskupowi Solnohradskému žádost, kte-
rauz po starobylém w Církwi práwu, wyhledávají toho
při jeho eminenci p. kardinálowi, aby jim za biskupa
dosadil wysoce zaslaužilého kněze, Jana N. *Krause*. —

Z Němec. Oznámili jsme, kterak německý sněm
we Frankfurtě Církew katolickau hodlá odsauditi k nowé
porobě, ustanowiw, aby zůstala odwislau od státu otro-
kyni. To však nikterak státi se nesmí. Co jsme prawili
již několikráte, opětuje se nowo: — Swoboda přičena

jest všem: — nuže! přičena budiž i katolické Církwi. A jako myslíme my v Čechách, myslí též i v Němcích katolíci. Že si Frankfurtský parlament, první spravedlivé žádosti jejich newšiml, strojí se podati druhau důraznější a blučnější. Katolická jednota w Mohuči obzlaští, a sice požeňanau činnost w důležité věci té na jewo dává. — Zdař Bůh! —

Z Říma. Dne 3. Čerwence měl sw. Otec na paláci swém tajnau konsistoř kardinalůw. Mezi 16 ustanowenými biskupy jest 1 arcibiskup a 3 biskupowé pro země slowanské, a sice: za arcibiskupa *Mohylewského* prohlášen jest Kazimír *Dmochowski*, dosawadni svěťici biskup we Wilně, za biskupa *Žitomirského* p. *Borowski*, za biskupa *Wilenského* Wacław *Zieliński*. Wýtečný spisowatel polský, kněz *Holowniński*, stal se biskupem z *Karistós*. Tento čin papežůw můžeme pokládati za jistý důwod, že záležitosti cirkewní w Rusích opět poněkud do přirozené koleje přicházejí. Reč, kteráž měl papež při té příležitosti, jest opět nowým důkazem, jak horlivě pečuje drahý náš Pius o duchovní blaho wěrnych, až posud všelijakým násilím sewřených katolíkůw pod žezlem ruského císaře. Dozwidámeť se z ni, že papež dvě nowá biskupství w Rusích, (w Chersonu a w Saratowě zřídil, biskupské stolice w kráľowství Polském zachowal, o katolíky armenského a slowanského obřadu, zbawené biskupůw, se prozatím postaral, a zároveň osvědčil se, že s pomocí Boží užije všech potřebných prostředkůw, aby Církew katolická oswobozená od nátiskůw, dosáhla náležitých práv swých. Žádosti papežowý předložil hrabě Bludow, ruský posel, Císari. Bohdejž by se stalo, čehož se sw. Otec naděje. Konečně neopominul papež w této řeči své nikoli, ohlásiti, jak mu žalostný staw Rusínůw, zradau biskupůw a násilím vlády od jednoty cirkewní odtržených, na srdci leží. Bohdejž by srdečná slova papežowa, kterýmiž wyzýwá Rusíny, aby »pewně a nepohnutě wytrwali w jednotě Církwe katolické, a ti kdož wysli z jejího lůna, aby nawrátili se k milující materi swé,« — nezůstala bez účinku! —

— Sw. Otec *Pius IX.* dokázal opět, že, wěrén swému powołání, jest knížetem pokoje, bez bázně a strachu, pln maudrosti a síly. Odpověď jeho, daná d. 10 Čerwence sněmowníkům na připsi jejich při otevíření sněmu, jest nowým tímto důkazem. »Papež,« dí tu mimo jiné sw. Otec, »modlí se, blahoslawí, odpauští, on ale má též *povinnost*, rozważowati a wázati. Zamýšleje stát lépe chrániti a sesilniti, swolal sice papež, jako panovník, obě komory, aby s ním zároveň pracowali, awšak: *kníže Církwe potřebuje úplnau swobodu*, kteráž by neoslabowala činy jeho we všelikých záležitostech náboženství a státu; a swoboda tato zůstane mu neztenčena, pakli, jakž Wám powědomo základní zákon ústawy a zákon o radě ministerské, jež jsme sami o swé ujmě wydali, zůstanau beze všeho ztenčení. — Jelikož se wznešené tauhy po velikosti národu italského množí, *nutnau potřebau jest, aby na nowo zwěděl svět, že prostředkem k tomu ze strany naši wojna býti nemůže*. Jméno naše welebilo se po wší zemi, přičinau prvních slow pokoje, kteráž wysla nám ze rtůw: nemohloť by se ale nikoli welebiti, kdyby slova wálky z nich byla wyklauzla. I překwapiloť nás welice, když jsme shledali, že wyslowila komora o té věci náhled swůj na odpor wydaným od nás wůbec osvědčením, a sice prawě té chvíle, když jsme počali jednati o smíření. —

Úctu před prawy a zákony Církwe a předswědčení, které Wás w krátce pronikne, že velikost tohoto státu záleží obzlaště na neodwislosti papežowě, způsobí, že při poradách swých wždy we cti miti budete meze, w základním zákonu wytknuté od Nás. *Tím přede vším nechať se doswědčí wděčnost*, kteréž za udělené swobodné zřízení státní od wás *žádáme*.

Šlechetný jest úmysl wáš, že se hodláte obíratí se wnitřními našimi záležitostmi, a My potwzrujeme Wás z celého srdce w tomto předsewzetí. Obchod a průmysl třeba opět powzněsti; *nejpřednější však žádost naše a — jistotně — též i vaše, ta jest, aby se poddaným břemen nepřidalo alebrž ujal*. —

Církwi a za ni apoštolům přirćnul božský půwodce její wznešené práwo nýbrž powinnost, aby učila.

Budtež jednomyslní wespolek, budtež sworní s wyšší komorau, s Námi, s ministry našimi. Powážujte častěji, že *Řím není weliký swětským panowním* ale obzlaště proto, že jest sídlem náboženství katolického. Rádi bychom widěli, aby se prawda tato wryla nikoli ale do mramoru, nýbrž do srdci všech, kdož mají účastenství při zprawowání státu a vlády, aby pak uznal každý obecny náš primat (náčelnictwí) a newydával se w jisté, obmezené theorie čili náhledy anobrť i w prowolávání stran. Kdožkoli má cit lásky k náboženství, nemůže jináče smýšleti. — Hle toť obsah řeči papežowý a zároveň důkaz maudrosti, horliwosti a lásky jeho křesťanské. Kdo powáží, kterak se vše, což posud činil, s náhledy a slowy jeho na vlas srownává, uhodne, z jakého pramene pocházejí hanebné řeči bezbožníkůw, ježto lež rozsiwajice, proti sw. Otci národy popauzejí. Ničemni takowito lháři mluwí o papeži, jako by wálku wedl proti císaři našemu we Wlaších: awšak oni to činí proto, aby srdce wěřících odwrátili od sw. Otce, odlaudili od prawé Církwe. To jejich úmysl a záměr. — Učiníme pak nejlépe, když takowým lhářům zacpeme ústa, nedáme přes prah, a tím wřelejším srdcem budeme milowati Pia IX, čím wíce zlost lidská proti němu se zdwihá.

Z Wlach. Toskánská vláda učinila se sw. stolicí smlauwu stranu záležitosti cirkewních. Jest wěru potěšitelno, že tudy swobodná vláda toskánská dala důkaz upřímné wůle swé, šetřiti práv Církwe swědomitěji než to činíwali neobmezení panowníci. W dotčené smlauwě přirćnuta jest Církwi swoboda w nejednom ohledu: jednání a dopisowání biskupůw i wěřících k papeži zbaweno jest newčasné dohlídky státní, zprawowání zádušních statkůw pojistěno a odewzdáno jest načisto Církwi. — Uwidíme, zdali naši zákonodární sněmowníci učiní tolikéž zadost sprawedlnosti, kteréž se do nich vším prawem nadějeme.

Literní zpráwy.

Práwě wyšel: *Časopis pro katolické duchowenstwo*, wydawany od p. t. J. V. Jirsika. Sw. 3. — Obsahujeť mimo literní úwahy a jiné zpráwy, 9 pojednání.

Wycházeti bude nowý, *důležitý* w mnohém ohledu časopis pod nazwem: *Cecilie, hudebni časopis pro učitele a warhaniky*. Wydawatelem jest, slowůtný warhanik u křižowníkůw w Praze, p. *Krejčí* (č. 195—2.) Cena předplatní, na rok 6 zl. — na půl roku 3 zl. Místnějši zpráwy podáme budaucně.

BEAUFORTS

Číslo 42.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **w** **wšech** **řádnych** **knihkupectwích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzl
w Holomaucl.

Na neděli XIII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XIII. po swatém Duchu. — Wěk náš a úloha Cirkwe. — Gamaliel a Muriam. — Cirkwní zpráwy.

Dne 10. září.

Řeč na neděli XIII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XVII. 11—19.

Gfaut gisté ctnosti, ku kterýmž, byt nebyl ani zákon Páně lidem wydan a ohlášen, člověka gíž přirozený cit a hlas srdce wábí, nutí, wáže. Nikdo zagisté nebude náš moci w bludu stíhat, djme-li že gednau z nich gest wděčnost. Wí, ať mlčím o zwjratech, wí, genom to nemluwnítko, kteréz netuší gestě, co gest Bůh, nechápe wýznamu slow, newí, co swědomí káže: azdaž není úsměch geho, s kterýmž se wine k materi důkazem, že srdcem geho hýbá gíž cit — w duši geho že wládne wděčnost? — Wí, ať čim přirozenější gest prwní spanilá tato ctnost, tjm bolestněgi musí odvrátiti člověk zrak swůg, kde bratr geho newděkem gmeno lidské ne-sflechetně káží. A hle, takowý smutný wýgew stawí nám před oči sw. ewangelium! Desatero málomocných, deset nestřastnjšůw, stížených neduhem nad mnohé giné sšerednější, nebezpečnější, záhubnější, očistěno gest Božíkau mocí Kristowau od malomocenstwj. Prvé wí, ať než zwěděli účinek wšsemohau-cího slowa Páně, kázal gim Ježíš: »Gděte, ukažte se kněžím,« aby očistění gsauce, swědectwj knězi nabylí práwa, přebýwali mezi lidmi. Než nastogte, gaky to newděk! Gdauce, kam giti welel Kristus, poznali, že očistění gsau: awí, ať nikdo z nich ne-nawrátil se, by welebě Boha, djky wzdal nebeskému dobrodinci swému, leč gedíný Samaritán. »Deset gích uzdraweno gest,« — mezi desíti gedíných dokázal,

že nebyl nehoden slitowánj Páně. Než, co tu k malé žalosti widíte w ewangelium, děge, opakuje se každým dnem wůkol nás, mezi námi. Přirozenau srdci lidskému ctností gest síce wděčnost: než bohužel, tak daleko wzdálili gsau se lidé od přirody, tak we-lice zapomínají sami křesťané na zákon Boží, že newděk sširoko daleko, w rodinách i w obcích i w národech wládne, a málo která dusse gim se nepokálj. S, bohdeň by srdečné slowo mé mělo tolik moci a síly, že bych gim dowedl wyrwati a wyrwnauti ze srdce lidských neřest tu sšerednau; kž by se mi do-stalo milosti, požehnánj s hůry, aby každý, komuž koli na srdce padne řeč má, životem swým dokázal, že gsem nemluwíl nadarmo, ušluge proniknauti srdce křesťanská žiwým přesvědčením, že newděčnjf newděkem

- 1) zhanobuge sám sebe,
- 2) zarmucuge dobrodince,
- 3) odwracj od sebe lásku, uwaluge na sebe kletbu Boží.

Newděčnjfem gest člověk, gežto přigímage do-brodiní od Boha neb od swých bratrj, gích rád ani neuznává, ani si newáží, kterýž místo co by za do-bré dobrým hledel se odslaužití, hoře uwaluge na dobrodince, a prázdny wšjí uznalostí, lásku i dary geho sšlape nohama. Kdo powáží, gáká sšerednost a úplná přewrácenost leží w takowém počínánj, nebu-deť ani žádati mnoho slow na důkaz že

- 1) člověk newděkem sám sebe na newýb zhanobuge. Popatřmež gen, B. M., ať giné ml-

čenjru pomíneme na Saula, na Absolóna, kterjž Dawidowi, na zradného Zidáše, který samému Kristu Pánu a Mistru swému tak se odslaužili: kdo z nás, wida ge, ani pozdwiuhugi nohau i rukau swých proti dobrodincům, nenazwe gich bjdnými hanebnjky? Ano, hanebnjkem gest, kdožkoli gednánjm swým pod nerozumného, pitomého živočicha se zamjta. Z nečinnj-ljž to newdčejnj? Ptáče zná tu ruky, kteráž mu drobji chléb a zrnjčka nashypá, i znagje gi, wšeligať zawdčičiti se ušiluge dobroditeli swému; — osel a w ul zná gestle pána swého, i wdččně wine se k těm, kdož mu poskytuji pochotné pjce; — pes neschťře żywota, hotow gest, z wdččnosti skočiti do ohně pro pána — obživitele swého; ano, diwoťj Lew na pausťti, snášel druhdy uběhlému otroku Andronikowi do gestjyně potrawu, on se ho netknul, mage ho rozšápati na záwodisťti, aby se odslaužil člowěku, genž mu byl spicatý trn ze tlapy wyškubnul. Hle, tu máme důkazy, že i pitomé zwjře, wedené toliko přirozeným pudem, wj co gest — wdččnost, a že gj hledj na gewo dáti dobrodincům. Nezamjta-ljž se tedy newdčejnj sám njž, než gest nerozumné howado, pitomé zwjře? Skřiwánek zanášji gitiňj swau pjseň k nebesům, aby dal swětu důkaz, kterak zpěwným hlasem swým umj djiťj wzdawati Hospodinu, a člowěk, učiněný málo menšji angelům, gsa mladšjm bratem Serafinům, zapominá-li na swrchowaného půwoda wsseho żywota i statkůw, těla i dusse, milosti, lásky i wssech darůw, kterýmiž włádne, zapominá-li za dary swrchované lásky djiťj swé slowy i skutky ustawičně oswdččowati Dárci nebesěmu, azdaž nemusj wyznati sám, že geg zahanbuge nerozumné ptáče? — Awssak wjm, žeť gsau též mezi živočichy takowé šselmy, kteréž se newdčku neschťji; mezi křokodily a hyenami, mezi tigry a šťjry nalezne owšem newdčejnj přibuzenstwo: než, nenj-ljž to právě znamenjm, gať hluboko klesl, gať welice pokálel, zprznil, zhanobil newdčkem dussi swau? Ano, člowěka hanobj newdč; přirozený cit w dussi lidské proti němu se zpauzi, a newdčejnj nedogde ničehož, leč potupy a hanby. Aneb kdož medle může w úcti- wosti mjiť člowěka, gežto gsa srdce kamenného, lehko- wážnau necitelnost a surowost na gewo pronášji, genž přigimage od giných lásku gaťo berní a daň, ani dobrodinjm nedá se pohnauti k wzágegmnému milowánj? W srdci, zprzneném ššeredným newdčkem, nagde wšeliká nečest dweře otewřené, každá neprawost, buď si sebe horšji, má k němu přjstup: kdož by se tedy s ossliwostj neodwratil od člowěka, kterýž srdce swé činj pelessji wšeliké neschčethnosti? Z kdo nemusj želeti bratra, gežto smj newdčkem hanobiti nesmrtnau dussi swau? — Ano, D. D., máme-li za to, že politowanj hoden gest lazar a žebrák: mnohem wjce gest gim newdčejnj, — genž netoliko sám na sebe hanbu kydá, nýbrž

2) dobrodince swého zarmucuge. Ne- budu wám to dowoditi B. M., co může každý w- děti na swé oči, kde koli se mu gest potkati s newdčejnj. Popatřte genom na otce a matku, kterj wsse wynaložiwše na swé děti, a ted za swau starost a péči, newidj laškawého oka, neschťji přj- wčiwého slowa od nezdarých synůw a dcer swých. Azdaž nenj to na ubohých widěti, kterak ge hněte newdčk nezdarilé krwe gegich? Ach, mnohá slza, časté wzdechy, stálé hoře, užjragje gegich żywota, swědej, gať hněte newdčk djetě. Aneb což trápiło Dawida, kdž musil utjkat před zradným synem swým Absolónem? Ať, byloť to wědomj, že newdčejnj syn, kteréhož milowal, který s njm gjdawal chléb, proti němu pozdwihl paty swé. Awssak, nač bychom se ohljželi po lidech? Wjzme Pána w dnešnim sw. ewangelium! Wjmeť, že Kristus Pán někdy nehledal djetěw u lidí: a předce, komuž bych připominal, gaťowý zarmutek leži we slowech geho, an dj: »zdaliž gich nenj deset očisťčeno? Z kdež gest gich dewět? Nenj nalezen, kterjž by se nawratil a wzdal chwálu Bohu, gedinj tento cizozemec!« — S, gisťe, každý musj dobře známenati, zarmutkem že tu bylo naplněno srdce Kristowo pro newdčk lidský. A měl bych snad doličowati wám, žeť dussi Zejřšowu proniklo wětšji bolestj poljbenj Zidášowu, než rány, kterýmiž mu hřeby do rukau i do nohau katané wráželi? Ano, D. D., pohledte na křjž — na němž pněl Spasitel wás — wjzte zdaž gest bolest, gaťo muka Geho. A newjte-li, že byl newdčk pramenem swrchowaných bolestj Páně? »Wjž člowěče,« klade tu slusně do úst Spasitele sw. Bonawentura: »Wjž člowěče, co trpjm pro tebe, wjž hřeby, gimjž mne zprobjgeli, wjž pokutu, kterau snášjm. Nesmjrná gest bolest má zewnitěnj, awssak wnitěnj hoře gest wětšji, kdž tě widjm tak newdčného.« S, kdo má srdce pod žebrami, nepotřebuge slow mých na důwod: nepotřebuge gich, nebo čjiti musj, kterak newdčk zarmucuge dobrodince. — Ano, D. D., byť sebe wjce ukrýwal otec a máti hoře nad newdčkem dětj swých, oni se gim trápj, a ty nezdarné plémě budeš gednau těžce za to museti odpowjdati, žeš mjsťo radosti pelyněl zarmutku naléwalo do čisse żywota rodičů twých. — Byť gš neuznalý čeledjně, newdčejnj bratře a přjтели, kterjž zlym za dobré, newdčkem za lásku se odsluhgeš hospodáři, bratru, přjтели, byť prawjm na swé oči newiděl, gať hněte nečest twá dobrodince: wězte, že newdčk wás ge trápj, a trápenj, způsobené gim newdčkem wassjm, wadne na hlavy wasse. — Buď tomu, že neznamenáš bolestné wzdychnánj Čjrkwe nad newdčkem twým, zaslepený křestane, gežto pohrdage duchownj tauto matkau, negš gj synem, nedbáš na slowo, které ti zwěstuge, potupugeš milosti, které ti podává, zlehčugeš slowy i životem gměno gegj, buď tomu, že toho nezname- náš: Čjrkew se trápj nad tebau pro newdčk twůg,

a zármutek gegj přitjži tobě w den saudný. Bud tomu že se domníwáš, Kristus, swrchowaný dárce každého dánj dobrého, že nepotřebuje wděčnosti twé, a newděkem že neumensšjš blaženosti Geho: nic wšak méně, wěz že slze, kteréz plakal Syn Boží nad newděčným Jerusalemem, gafo hory ohnivé padnau na tebe, newděčnjče, gežto, byw očištěn wodau křtu a milostj Ducha swatého, nabyw práwa synowstwj Božjho, dossed uča stenstwj neškonalých zásluh smrti Kristowy, odchowaný w Geho Cirkwi, w Geho wjře, nemáš djkůw ni w srdci, ni na gazynku, ne- welebjš Geho dobrotu, neuznáváš Geho lásku, ne- plěšáš nad Geho slitowánjm — ale na opak, zpauzjš se proti zákonu, pohrdáš slowem, uhybáš se swatynjm a chrámůw, odwracjš se od přikázanj, opomjtáš hody, milostmi, spasenjm Geho. Ano, hroz se newděčnjče, byt newiděl hoře a zármutek, způsobený newděkem dobrodincům: Bůh sám tebe bude — On tě mu sšj po spravedlnosti saudit. — A tomu-li tak — nenj-liž samo sebau průwodno, že newděčnjš newděkem

3) odwracj od sebe lásku uwaluge na sebe kletbu Božj. Newděkem proti Bohu byla prawnj wina, kterauž probřessil se Adam, — a hle že přestál uznáwati neškonalau dobrotu swrchowaného dobrodince, odstaupila od něho milost Boží, a hříchem, kletbau stjžený, musil z ráge. — Newděkem k otcí swému Dawidowi pokálel, zhanobil se Absolon, — a milost Páně odstaupila od něho, nešťastnjš padal z hřichů do neřestj, až pak se posléze shrnula wšedka kletba, časná i wěčná, na hlavu gehu. Pán Ježíš pochwálil i ugistil obzlasťnj milostj swau wděčného Samaritana, že přissel wzdat chwálu Bohu: awšak nenj-li tudjž patрно, že milosti té nedostalo se dewšti newděčnjšům? že žádnému z nich neřekl Pán: »wjra twá tě uzdrawila?« Wywoleným národem, obzlasťnjm miláčkem Božjm byl národ Židowšj. Je wšak bjda, i nátišš geg stjhalj po wěky až pak posléze konečná zkáza schwátila nešťastné toto pokolenj: nebyl-liž toho newděk půwodem? — Nic zagisté newydalo Židy wjce we zkázu, wece sw. Jan Zlatoušty: »než to, že nechťeli wděčni býti Bohu.« Než zbytečně bylo by, ššjřiti slow, a uwoditi příkladůw na důkaz wěci zregmé. Ohlédněmež se kamkoli, wšude a každého času uzřjme nešťastnjšj, kteří newděkem swým odwrátili od sebe požehnánj, uwrhli na sebe kletbu Božj. Awšak nenj k tomu ni času, ni mjšta, bych wáš, D. D., prowádel po domech a chatřích newděčnjšůw, ano gá wáš nepowedu ani w ta mjšta hrozná, kde každý kautek wydává strassliwé swědectwj, gafowá kletba připadá na zlopověštné plémě; netřeba mjtí oěj, kde Bůh sám oswědčil prawdu. A nenj-liž to wěčný Bůh, gežto powědel úšty Salamaunowym: »Kdo se za dobré wěci odpłacuge zlymi, neodstaujpj zlé od domu gehu.« (Přj. XVII. 13.) »Ne-

wděčného zagisté naděge gafo zimnj led roztaga, a wyhyne gafo woda bezpotřebná« (Maud. XVI. 29.) Ano, D. D., tak a podobně mluwj Bůh w pšjmě swatém: zregmé gest slowo, gistá neomylná gest prawda Geho. Z daž tedy nemusjm se sw. Bernardem nazwati »newděk wrahem milosti, nepřjtelem spášy?« Ano, D. D., »newděk gest,« ať slow sw. Augustina i Bernarda užigi, newděk gest kořenem wšeho zlého duchownjho, oně gest gafo oheň palčiwj, kterjž wysuffuge pramen lásky, rosu slitowánj, potokj milosti Páně. »Newděk to gest, gjmž newděčnjš nutj Boha, že od Něho wšsedku lásku odwrátj, milost swau mu odegme, a břemenem, kletby swé schwátj nešťastnjka. Š bohdenž by toho nišdo z nás nezkušil na sobě! Bohdenž by každý, kdožkoli chce hoden býti gména křestan, přednj peti swau k tomu obrátil, aby newděkem duffi nezhanobil, srdce nepokálel! Čjm wjce zagisté rozmůže se na swětě newděk, tjm walněžššjmj praudy rozléwati se bude bjda po wšsedch koncínách země, a gafo ligawec přsseti bude kletba Boží na nezdárné plémě lidské. Š slitugtež pak se nad sebau, slitugtež se nad ubohau zemj, B. M., kterjž gšte po tu dobu newděkem odsluhowali se rodicům, sausedům, blížnjm, Cirkwi a Kristu, lidem a Bohu odsluhowali se za lásku, a dobrodinj, dary a milosti, gidž se wám dostáwalo. — Mezi desšti uzdrawenými nalež Pán gen gedineho, kterjž byl přissel, aby wzdal chwálu Bohu. Š kdož wj, zdaliž by gidž mezi námi, gežto wššični den co den wětššjch milostj Kristem nabywáme, než onen Samaritan, gessťe méně wděčnjch duffi nenassel zrak wšswědaucjho zpytatele ledwj i srdci. Ach, newděk gest wánem na swětě — a Ten, gemuž sluffj wzdáwati djkj a čest dnem i nocj, může sluffně nařjkati sobě: »osel a wúl znagj ruku pána swého — gá wšak syny odchowal gšem, kterjž zatwzrelé gsauce ššjge, newděkem dáwage na gewo, že neznagj mne.« Než, kam se poděgete synowé a dcery, mladj, stařj, pakli dobrotiwj dárce tento, nemoha se djwati na newděčnjšj, na něž žalugj slze rodicůw a přátel, na něž swěděj skutkowé, ano, kam se poděgeme pakli Pán twár lásky swé od nás odwrátj? Š bjda nám, přinutj-me-li Geg, aby nás musel pro newděk kletbau stjhat, bjda, přinutj-me-li Ho, aby zawřel nad námi nebesa, a zemi stjžil zlořečenstwjm. Či by se chtělo komu z nás, dům swůg zbawiti požehnánj a sebe wyhostiti z ráge? A nechces-li, nuže, chraň se newděku! Newděkem odplácj šice swět: awšak křestan, očištěný Kristem, nezma se připodobňowati k tomuto swětu. Newděk hanobj, newděk hubj člowěka, wlasťnj šššudce, kdožkoli sám sebe kálj. Nuže, tedy wyčistme starý kwas a wywzrme neřest ze srdci, odstraňme neprawost, kteráž učinila by zemi pelessj šselem ohawněžššjch nad křawce a hyěny. Wděčnosť k rodicům a dobrodincům, wděčnosť ku Kristu a Cirkwi, wděčnosť k lidem, wděčnosť k Bohu zaswěťme žiwot swůg, a Pán rozhognj

dary své mezi námi. Každý dar dobrý, každý den, kterýž nám gich tolik přináší, k novým dílům náš vybijí, — život náš buď tedy ustavičným díkům ním Hospodinu, a Kristus Pán ověňej život náš radostí a blahoslavenstvím. Amen.

Wěk náš a úloha Církve.

(Dokončení.)

Kdo zná lidi, za toho věku vládu sobě osobující, může ovšem bezpečně předzvídati, že Církew žádauci swobody tak snadno nedobude. — Awšak buď jak buď, staň se Církew swobodnou či dnes či zítra, hned neboli později, měj si toliko hrstku věrných služebníků, aneb buď si každý kněz její apoštolem — se svým *učením*, s blahodárným slowem, kteréž, přijaté od Krista, ostrihá w ní Duch swatý, *wystupowati musí* Církew, a sice, ať tak dím, *důrazněji* než jindy, před panowniky ne méně jak před národy. Toť věčný úkol — toť přední úloha její za dnůw našich. Wředy a rány na ohromném těle onoho lazara, který swíjeje se w bolestech, potřásá swětem, potřebují hojitelné masti, — a tauť jest „wíra skrze lásku dělající.“ Jako Samaritan musí tedy Církew horliwau láskau a péči mateřskau klásti swěřený ji balsam slowa Kristowa, na wředy, do ran těchto, onať musí užiti všech prostředkůw, aby žádauci tato masť nepozbýwala moci své nemaudrosti lidskau. Wímeť owšem, že se zpříčilo swaté slowo Kristowo, učení katolické Církwe nejedněm lidem, (příčiny nešťastného tohoto úkazu jsau rozmanité) awšak *rozkaz* Páně: „*učte všechny národy!*“ — „*kažte ewangelium všemu stvoření!*“ platí po dnes, platiti bude na věky. Že proti tomuto ewangelium činí se misty nemalý odpor, owšem nic w tom waditi nesmí, aniž jest cosi nového. Již Simeon staříčků w Jerusalemě předpowěděl, „žeť jest položen Kristus ku pádu a ku powstání mnohých w Israeli, a na znamení, kterémuž bude odpíráno.“ Ano, sám Kristus Pán, wysílaje apoštoly k důstojnému dílu, neslibowal jim snadné práce. „Jdětež,“ wece, „jdětež, aj já posílám wás jako beránky mezi wlký — awšak wězte, žeť se zalíbilo Otcí, dáti wám králowství. (Luk. X. 3.) — Otwěreme-li letopisy cirkewní, nenalezneme věku a země, kdež by učení nebeské prawdy a lásky nebylo musilo bojowati s odporňiky a s protiwenstwím. Že jest odpor tento za dnůw našich všestrannější, a protiwenstwi k samé podstatě wíry Kristowy směruje, jest owšem prawda. Než Církew nemá se konce bojůw a protiwenstwi těchto báti. Za dnůw swobody lze snadněji sebrati, užiti síly, a proraziti s prawdau. Znajíc úkol svůj, daný sobě Spasitelem, wědauc

osudy své, i příkré, i slawné, owšem nesmí nikoli Církew, neměl by nižádný katolik za těchto důležitých časůw, jinak sobě počínati než jak sluší na apoštoly. Nelze-li časem kázati slowy a ústy — život a skutkové katolikůw budtež ustavičnými kazateli. „*Mluw* jak sluší na zdrowé učení,“ (Tit. II. I.) *kaž* slowo, *nabízej* w čas i ne w čas, — lidem wděk či newděk, — *trestej*, *pros*, *žehři* we wší trpěliwosti a učení. Neboť bude čas, když zdrowého učení nebudau snášeti, ale podle swých žádostí shromážďowati sobě budau mistry, majice uši swrabliwé, a od prawdy zajisté sluch odwrátí, k básněm pak se obrátí. Ty pak bdi, we *wšech věcech pracuj*, dilo kazatele službu swau wykonej, (2. Tim. IV. 2—5.) Uwodímeť pak slowa ta k paměti, poněwadž nelze, kratčeji wylíčiti wěk náš a lépe wytknauti powinnosti Církwe, než tuto učinil weliký apoštol, sw. Pawel. —

Co jest ke cti, a co slauží věku našemu ke škodě, na hoře již několikráte podotknuto, nýbrž i wyloženo jest. Lidumil, křesťan raduje se, znamenaje, kterak duch swobody, zwítěziw nad otroctwím, rozdrcuje okowy, jimiž stížení byli národové, wida, kterak se we všech národech budi síla životní, a průmyslem rozmnožují se prameny lidského blahobytu. Že wšak wíra na mnoze zwlažněla i wyhynula, že láska stydne, a sobectwí wúbec se zmáhá, toť jest nešťastným rakem, užirajícím útroby člowěčenstwa. Lidé, wrstewníci naši, uwěřiwše básněm, sluch i srdce odwrátili od křesťanské prawdy — a tudíž sami otewřeli brány tisícovým neřestem. A tu právě náleží Církwi Kristowě wyhowěti potřebám, zhojiti rány věku. „Bdi, mluw, kaž, pros, žehři, trestej we wší trpěliwosti a w učení!“ — „pracuj we všech věcech“ — toť jsau rozkazy, na kteréž by nikdo neměl zapomínati, kteréž každému věrnému katoliku, owšem ale nejpředněji služebníkům Církwe, swatým heslem býti by měly. Nejedni strani se Církwe, anobřž o to usilují protiwníci, aby naučili národy pohrdati slowem jejím a cele odtrhli je od ní. Církew ale nedbajíc na jakýkoli útisk a pohrdání, musíť směle, jako nebeský Pastýř její za owcí poblaudilau, jíti za nimi, musí jim nadcházeti, a slowo Kristowo uměle i horliwě ohlašowati neumělým. Mnozí přestali, mnozí přestawaji choditi do chrámůw: na rohy a prostraniny měst, na cesty a mezi ploty třeba wydati se za nimi, a hlasem lásky swoláwati, slowem prawdy nutiti je, aby wešli, a síň naplnila se hodowníky. Do chudých chatřích a špinawých příbytkůw lidských, do stkwostných síní panských i do fabrik, naplněných zástupy wychudlých robotníkůw, musíť se rozejiti horliwí apoštolové křesťanské lásky, swědomití učitelové katolické prawdy. Oniť musejí jako missionářové

na poustích mezi diwochy, zasednauti s dělníkem k stolu, a slowem spasitelné prawdy poswětiti odměřeně mu hodiny k oddechu, pozdwihnauti ducha w těle klesajícím. K opuštěným dětem na ulicích welikých měst, z nichž odrůstají obcím žebráci, lenoši, zlodějowé, musejíť se uchýliti, otewřewše jim školy, a zjednowše jim otce i matky. Mezi učence a vzdělance musejí se odvážiti vzdělání apoštolowé, a počítajíce s nimi tajné síly přírody, páry a mluna, rozebírajíce s nimi základy prawdy a práwa, zárody a wýtworky krásy, stíhajíce běhy hwězd a slunci, stopujíce přírodu w rozmanitých dilech jejích, prohlédajíce nesmírnau řiši bylin a živočichůw, musejíť ze všech těchto wěd vzdělati schody ku prawdě wěčné, k Bohu, ku Kristu. — Swoboda řeči a tisku, kterauž se rozletuji náhledy po všech končinách swěta jako blesk, nesmí zůstati w rukau Církwe neužitau hříwnau. W životě i w knihách, w časopisech všeho druhu, na obecných poradách i při přátelských schůzkách sluší na vzdělané katolíky, aby se ujímali horliwě nepoznané, potupované wíry swé, aby odkrýwali a poráželi bludy, kteréž se proti učení Kristowu stawí, aby životem owšem neméně než slowem stáli před swětem na swědectwí, kterak oswěcuje wíra rozum, rozmáhá ctnost, zwelebuje blaženost, poswěcuje swobodu, ubezpečuje blahobyt lidi a národůw. Bdíti a pracowati, hájiti a hlásati slowo života, bojowati pro prawdu, náleží nám všem; všickni zajisté, jakž dí apoštol, pokolení kněžské jsme, všickni powołáni jsme za bojowníky Kristowy. Každým dnem obnowuje se nyní swobodně útok, neustáwejmež je odrážeti; proti Církwi bojuje na mnoze wášeň a klam, Církew nepotřebuje takowé zbraně, onať může odzbrojiti protivníky swé moci nebeské lásky a prawdy. —

Nešťastným osudem ocháblí za minulých wěkůw ti, kdož přede vším bdíti měli nad Israelem w siních swatyně Hospodinowy: školy a wědy, časopisowé i všecka téměř literatura, úřadowé a saudy dostaly pak se zatím do rukau nepřátel Kristowych. Daw a nátisk wěku, čili raději dech Páně, probudil však na nowo katolíky ze sna, kterýmž by wíru Kristowu nejedni rádi byli do smrti ukolíbali. Procitwše z osudné dřimoty a poznawše, jaký jest úkol náš, widímeť před sebau owšem ohromné hromady práce. Na mnohých stranách, we Francauzích i w Augličanech, we Wlaších i w Němcích, u nás w Ewropě i w zámorské Americe, daliť se již wěrní synowé Církwe do díla — a mnohý krásný útwork katolické prawdy a lásky jest patrným owcem obnovené příkladné horliwosti a píce. Co však se *stalo* po tu dobu, jest jenom jako stínem a počátkem věci, které státi se *musí*. Katolíci musejí se přičiniti, aby cožkoli

za předešlých časůw obmeškáno, pokud ještě čas jest, náležitě se doplnilo. Církew, učitelkyně Božské prawdy, musíť k tomu prohlédati, aby, učie národy, pronikla slowem swým i srdce, i ducha, i všechny poměry jejích. Náš wěk honosí se, a sice w mnohém ohledu slušně, důkladností wědeckau, než mnozí wědcowé uwedli wědy do sporu s wírau, a oniť usilují wědecké swé dospělosti užíwati, anobř i užíwají proti wíře a Církwi Kristowě. Žalostný ten úkaz není winau wědy, alebř lidí. Wěda, dostane-li se do rukau prawých zaswěcencůw, proti útokům rozlícených na wíru wědcůw, podá i zbraně. Wýpowěd zajisté slawného mudrce *Bakona*, doswědčujícího, že powrchní toliko známost filosofie k newěře přiwodí, dokonalať však opět k prawému náboženstwí obrací, má posud i bude míti po wěky platnost. Horliwí a nadšení pro wíru katolíci, nechať se tedy wydají na to, aby *we všech wědách* a *uměních* probrali se na dno: z hlubin wynesau pak na swětlo prawdu, a prawda porazí, prawda potře všeliký blud. Swědomití synowé Církwe, založte školy a vyšší *ústawy* wědecké, čili *akademie*, w kterýchž by wědy a všestranná vzdělanost měly swé ohnisko; přičiňteť se, aby na ústawech těchto wýteční mužowé kauzelnau moci slowa swého rozněcowali swětlo prawdy, a podněcowali lásku k wěčné prawdě we srdcích mladých pokolení; zasadíteť se o to, aby netoliko přátelé, owšem ale i protivníci musili bezděky přiznati, že školy, akademie katolické, wynikajíce dokonalať wnitřní uspořádností, jsau, jiným na wzor, zdrojem blahodárné oswěty a všestranné vzdělanosti. A jakož we městech akademie katolické, budíteť po obcích zřízené *školy* pro mládež, útlau i odrostlau, pacholíky i děwčata, školy průmyslní i rolnické, aby občané, chtějíce míti vzdělané a zwedené syny a dcery, katolickým školám musili dáwati přednost. Oprawdowí milowníci prawdy katolické, nadaní duchem a způsobilostí, pronikše dokonale až k samému jádru wěd, snah, potřeb našeho wěku, musejíť tu s weškerau silau swau wystaupiti w *literatuře* a *časopisectwí*, aby knihami a časopisy, pramenowé spasitelné prawdy rozléwali se opět do domůw i obcí, do všech stawůw a národůw. Katolické časopisy a všeliká jiná díla literní nechať wynikají rázem swědomitostí, prawdy a lásky k člowěčenstwí, slynauce zároveň i wnitřní důkladností swau, i wybraušeností jazyka, uhlazeností formy. Po městech i dědinách nechať powstanau knihowny, podávajíce lidu wybrané, dobré a užitečné knihy všeho druhu, z nichž by čtenářowé o všech věcech žádauciho poučení nabýwati mohli, nemajíce zapotřebí, ohlížeti se po něm we spisech, naplněných zároveň blu-

dy a zlosti proti katolické víře. Těch a tisíce-
rých jiných podobných prostředkův, třeba ucho-
piti se Církvi, aby duchem nebeského učení
sweho pronikla jako kwasem, a posvětila jako
Boží moci všechny vědomosti lidské, a tudíž přiv-
wedla k tomu vše vědy a jazyky, aby chválily
a welebily Krista.

Jako druhdy první apoštolové, s láskau w
srdci a s prawdau na jazyku, vyšli z židowstwa
mezi pohany, tak buď i za dnůw našich w Církwi.
Kde láska bude rozšiřwati símě prawdy: wzroste
zajisté milé oseníčko i vydá klasy rajske blaže-
nosti. Slovo prawdy, zvěstované, štěpované, za-
liwané duchem lásky, obrátí svět, a učiní, že bude
Kristus všecko we všem. Kde prawda pronikne
žiwau moci swau, nabude všecken život jiné po-
wahy a barwy, jiné podstaty, jiného rázu. W ro-
dinách uhosti se ušlechtilost i láska, a obce, státy
stanau se rodinau, jednotau, spolkem bratří a
sester. Swoboda občanská, blahobyť všech lidí a
stawůw, nabude jistoty a bezpečnosti, hlubokých
kořenůw a pevné záštity, — na zemi musí pak
wzejiti královstwu Boží. — Že wzejde, slíbil Bůh,
aby záze wzejiti mohlo, toť jest úlohau naši,
úlohau Církwe.

Zahrnulit jsme tím, což tu nastíněno jest,
welmi mnoho, a rádi bychom ještě wice napově-
děli. Než, prozatím na tom budiž dosti, což se
o powaze wěku a úloze Církwe wyložilo. Že úloha
ta důležitá i weliká, že na ní záleží blaho člowě-
čenstwa, též několikrát připomenuli jsme. Že jest
překážek a záwad na tisíce, nesmí lekati a poděšowati
Církew, owšem ale tím wice k naznačené spojené
činnosti powzbuditi vše wěrné katolíky. Kde jistá
žeh, nesluší želeti potu a práce. Nečinnost wšude
záhubu plodí — nikde však wětší než právě
w této stránce. Kletba jest hrozná věc; nikde
však není strašnější, než jako když zlořečením
swým stihati musí Bůh půwodce lidské bídý. Ko-
rina jest wzácný klenot, awšak není krásnější a
wzácnější nad wěmec, připravený opravdovým
bojownikům pro Krista — rozhlašowatelům Jeho
wíry, pěstitelům Jeho lásky.

Gamaliel a Miriam.

2.

Miriam byla pak wáznější, o mnoho wáznější
stala se nyní, a wšedla snaha gegi směřowala k tomu,
aby gať náleži dofonalau se stala w ctnosti, aby se
zalsíbila Hospodinu, i potěšila blahoslaweného synáčka
swého w blaženosti geho. Že wšak se jí to, gať si
přála, dařiti nechtělo, přišedši opět gednoho dne ku
Gamalielowi, prawila k němu, řkauc: „Tyš mne wy-
učil, mistré! že každý, kdož se waruge hříchu, a ži-

wot weđe spravedlivý, denně dofonalejší w ctnosti
se stává. A to činwala gsem wždycky, gať daleko se
rozpomínám, nic wšak méně w ctnosti nic nepro-
spjwám, aniž se lepším; a pro o přišla gsem, tebe
požádat, aby mi prawau cestu k dofonalosti ukázal.“

Gamaliel powstal se sedátka, i wzaw kossjček do
ruky, welel učennici své, aby šla za ním. Miriam
uposledjší mlčky, podpjrala prawicj swau starečka, a
tať se ubjrali wen k potoku, genž slowe Kidron.
Gamaliel naplniw tam kossjček pjskem, dal ho učenn-
nici své, řka: „Wezmi kossjček tento a zaneš ho do
pokojka swého Miriam, i postav ho wedlé stolu
mramorowého, i otki stůl do čista, aby byl hladký
a lesklý, nesmíš pak ani přáčku zůstawiti na stole.
Ž gať mile ráno procitneš ze sna, i gať mile po-
swětíš se modlitbau před Hospodinem, budiž to za
hodinu twým prwnjm zaměstnáním, wybjrati z to-
hoto pjsku zrno po zrnjčku, a bedlivě klásti na stůl.
Pak uzamkni pokojk, i odebeť se po své práci. A
pozegitj učiníš nápodobně; a každý den, kdož ti usla
hodina, shrň pěkně na gednu hromadu wšedchen pjs-
sek, cožkoli ho bude na stole, a bedlivě pozorug gať
mnoho gři ho urownala, aby zwěděla, gať mnoho
přibýlo ho na hromadě. Ž činíš pak to potud, pokawáde
wšedchen pjssek, co máš w kossjčku, nebude na stole;
pak přigď zas, a gá ti ukáží cestu k dofonalosti.“

Některého dne na to přišla Miriam opět ku
Gamalielowi, přinesla mu prázdny kossjček, i wece:
„Gá učinila, gaťš mistré rozkázal, a prosím tě, aby
rowněž i ty učinil, což připowěděl, a mně ukázal
prawau cestu k dofonalosti.“

„Powěz pak mi prvé, kterak se ti dařilo s tím
pjskem?“ tázal se Gamaliel; „a gať mnoho gři ho
každý den wprawila na stůl?“

Miriam wyprawowala, řkauci: „Prwnjho dne
mnoho gsem ho wybrala, a srdečně těšila gsem se
při své; srdce oplýwalo radostí, a gá powěděla choti
swému o úfolu, kt.rýž mám od tebe, i ukázala gsem
mu s potěchau, co gsem dokázala, i dýwali gsmě se
pospolu bedlivě na hromadu pjsku, gaťš byl poru-
čil. Ž druhého i třetjho dne přibýwalo na stole pjsku
w té míře, že gsem po každé s nemalau radostí i do-
breho manžela swého zawolala, i rannj práci swau
gemu ukázala. Než za pozdnějších časůw nechtěl gž
můg dobrý muž gatkého přjrůstku znamenati, a gá
předce tím byla gsem sobě gista i dobře swědoma,
že gsem za hodinu pilně wybjrala; než na hromádce
pjsku, ležejcho na stole, nelzelo gž poznati, zdali gž
wětší; neboť zdálo se, že zrnjček nepřibýwá. Tať se mi
tedy dařilo, dnes wyprázdnen gž kossjček, a dnes
mi ukážeš cestu k dofonalosti.“

Gamaliel usmjwage se přjwětíwě, a patře na ni,
wece: „Rannj práce twá měla tě Miriam gž poučiti,
že prawá gž cesta, kterauž gsem ti byl ukázal.“

Na to odpowěděla Miriam: „Těším si, mi-

stře můg! čemuž mne naučiti měla má ranní práce; awšak prosím tě, powěž mi zřetelnými slovy, což gšl tjm píškem zamyslíš, abych cele byla ugíšřena, že mám pravdu, kteraus mne obmyslíš.«

A na tu prosbu gal se Gamaliel zřegmými slovy učiti, a řekl: „Gladký stůl mramorový wypodobňuje tobě člověka, genž teprwé ctnostným býti počíná; ho díný wšak, určené k ranní tvé práci, gsau obrazem časůw, genžto w životě lidšřém za sebau po třídě přicházegj; a každé zrnjčko písku, gež gšl vložila na stůl, znamená geden ze skutkůw spravedlnosti a ctnosti, kteréž má člověk w duchu swém před se bráti, a sřlau swau na swětě wykonáwati. U člověka, genž ctnostným býti teprwé počíná, každý pokrok, gegž učinil, zřetelně býwá znamenati, gakož gšl též i ty druhého neb třetjho dne widěla, kterať je písek mnozí na stole twém; býwáť pak s radostí pozorowati, gať rychle to chodj ku předu. Adokoli ale, gať daleko mu sáhá pamět, warowaw se hřjchu, život wedl spravedlný, a neustává mjeti se na pozoru před hřjchem, a kráčetj po stezřkách spravedlnosti, ten owšem každým dnem prospřjwá w dobrém, gakož gšl tudjž i ty každého rána rozmnožíla hromadu písku na stole; pokroku geho ale nebýwá pak gžž znaměnati, gakož gšl též i ty za poslednjch dnůw nemohla sledati, zdaž přibýlo na stole písku čili nic. A to budjž ti Miriam na poučenau, že's posud prospřjwala w dobrém, gakož gšl wedla život spravedlný a hřjchu se warowala; i chceš-li pak se státi dokonalau, neustáwey život wěšti spravedlný, a na pozoru měg se před hřjchem.

3.

Opět po některém čase přišla Miriam k učitelí swému, a pravila k němu: »Se wšřim, čemuž gšl mne wyučil, rozmilý mistrě můg! srownává se radostně srdce mé: genom rozumu zakaluge pochybnost gessře swětlo prawdy. Než dowoljš-li, abyh ti gi wyložila, maudrost twá snadno gi rozptýlj.«

Gamaliel dodal gi přjwětíwě ducha, aby mu gen směle předložila pochybnost swau, a Miriam wece: »Gžž tomu několiť let, co nosřim w srdci obraz ctnosti, gahž byh ráda, i co duse lidšřá a dcera Israelsřá, i co hospodyně, manželka a matka wypodobnila w životě swém; a když se k obrazu tomu přjrownáwám, sledáwám, že se mi, ač byh mu ráda byla rowná, dnes práwě toliť nedostává, co mi scházelo tehďáž, když gsem ho byla poprwé do srdce si wzala; a tu se mi zdá, že gsem gžž od několiřka rokůw nic nepospřěla w ctnosti.«

„Což pak nebylo tehďáž,“ otázal se Gamaliel: „když gšl sobě obraz ten utwořila, nířádné ženy w Israelsi rowné obrazu twému?“

Otázky této nebyla se nadála Miriam, a přemj-

tagje na mysli, wece: »Nebylo-li ženy? — gežto by rowna byla býwala obrazu mému? — Na to gsem owšem nepomněla, že znám po dnešnj den takowauto ženu. Salome býwala zrowna gako obraz můg, Salome, twá učennice, kteraúž gšl lastawě dcerau nazýwal. Ano, gá sřála sobě s nj obraz a wzor swůg.«

„Salome býwala mu rowná? tážal se Gamaliel: že býwala? A což není gžž nynj gako wzor a obraz twůg?“

»Ddpuř mi, odpowěděla Miriam, odpuř, musřim-li řeci, že nynj geř nřže pod mým wzorem.«

„Salome, dcera má, že by byla řlesla!?“ wece Gamaliel. „S powěž pak mi, na gakowě bezcestj to zblaudila Salome, a do kterého to hřjchu upadla?“

»Dnať nezblaudila, učitelí můg!« dokládala se Miriam, »aniž upadla do hřjchu. Žiget w Jerichu tak, gať žila druhdy před obřřegem twým zde w Jerusalemě.«

„Nezblaudila, a neřlesla — dj Gamaliel, a přece přj geř nřže pod twým wzorem, kterémuž byla druhdy celá rowna, tak řice, že's geg s nj sobě sřála! Kterať to mám pochopiti, gať tomu rozuměti?“

»Gžž dobře nahljřžim,« pravila na to Miriam: »nedalo by se to pochopiti, leč geřřřže geř nynj w srdci mém obraz a wzor dokonalé ctnosti giný než druhdy býwal, a pakli se řtal wzor můg během časůw dokonalegřřim.«

„A takř geř w prawdě,“ doložil Gamaliel. „Každau ctnostj, kteraúž se usřlehtugeme, každým skutkem dobrým, gegž wykonáme, nabýwá netolřko wůle řřly a řtálosti w dobrém, alebrž i duch náš wyzřřřá swětla, tak že gžž může k lepřřřim a wyneřeněgřřřim účelům prohlřžeti, než za prwnegřřřch časůw; a tudjž není se čemu díwiti, že's po dnešnj den od cřle swého tak daleko, gako's byla před lety, a že ti, chceš-li se wzoru swému wyrownati, dnes práwě toliť scházj, gako se ti nedostáwalo tehďáž, řdyž gšl geg byla přjgala do srdce swého; cřl zagřřě a wzor twůg zgřnačřl se ti, — řtal se wyneřeněgřřřim, dokonalegřřřim.«

»A tak tedy byla by to předce gen řřtečná gřřřota, wece Miriam radostně: že gsem prospřěla, dále se dostala w dobrém!«

„Toť tak gřřto, doložil Gamaliel, gako že's wedla život spravedlný a warowala se hřjchu. Než, nynj měg se na pozoru, Miriam! Ty's nespokogená sama s sebau, a s pohrdawým zřakem pohljřžř na ctnost Salominu; a to geř — pýchá; a pýchá geř hřjchem, Miriam: a ta swřřla i cherubiny nebeřřě do propařřti. Měg se tedy na pozoru před pýchau.«

»Nečřř mi řřřwdy, drahý učitelí; prosřla Miriam celá zaražená. Gá nemysřřim lehřřowážně o ctnosti Salomině, a u mně omřřřl se toliřko gazyř, nřřoli wšřak řřřce, že gsem řřřla: Salome geř nřže pod mým wzorem. Ráda wěřřim, že znamenitě prospřěla w dobrém, rowněž gako ráda wěřřim, že gsem ani gá

státi nezůstala. Toliť ale také wjm, že se giž wzoru mému nerowná; a to bude mi opět wrotochy dělati, newyswětli-li mi, odkud to pochází.»

„Z wyswětliť ti to mile rád, pravil Gamaliel. Salome gest nyní ginatá, než gest wzor a obraz twůg — onať gest ginatj než ty, a není předce ani pod twým wzorem, aniž stoji pod tebau, a w dobrém se také gistotně neopozdila; a to pochází Miriam odtud, že ctnost každého člověka gest ginatj. Po dokonalosti w dobrém snažití se můžeme, nýbrž máme wssickni; z millionůw ale, co tauž horliwosti k témuž cíli se snaží, negsaw sť dwa cele rowní.“

„Měg se na pozoru před wsselikým hříchem, Miriam, i weď žiwot sprawedliwý; wzoru dokonalosti, gakowýž nosíš w srdci, owšem nikdy nedosáhneš; nic wssak méně w ctnosti pokročíš každickým dnem.“

Cirkewní zpráwy.

Z Prahy. Dne 1. Září shromáždili se někteří pečliwí o zdar Církwe katolíci knězi, i nekneži na welké siní w Karlowé koleji k poradě o *petici stranu swobody Církwe* k říšskému sněmu. Naše říše, nabywši swobody, nabude ústawau, o kteréžto nyní sněm we Wídni rokuje, nowé twářnosti: nowé twářnosti musit nabyti tudíž i stanowisko Církwe naši we swobodném státu. Musit pak bychom to pokládati za weliké neštěstí, kdyby nowý, swobodný stát směl podržeti Církew w býwalém otroctwí. Pauta, kteráž spadla z rukau národům, nesmějí sůstati na ní. Kdo zná běhy swěta, dobře wí, že nemá Církew mnoho přátel. Jako rak rozlezla, jako wřed rozežrala se obludná netečnost u wíre mezi vyššími stawy, a jsau lidé, kteří ač za učené se pokládají předce ani základních článků wíry důkladně neznají. A kdož může milowati, co nepoznal? — Powážíme-li to, nic se diwiti nemůžeme, pakli mnohý, jinak rázný, poctiwý muž, přeje swobodu sobě i přátelům swým, Církwi ale ji práti nechce. Tim důrazněji musejí však wěrní katolíci, pozdwihnauti jako jeden muž hlasu, sebrati síly, aby nezůstala matka jejich, Církew we swobodném státu — otrokyní. A to bylo pohnaukau k dotčené schůzce a poradě w Praze. Usneslit pak se shromáždění na tom, že podají k sněmu říšskému žádost, wýslovně i důrazně se dowolawajice dobrého práwa i náležitě, bezpečné swobody pro Církew. Potřebujeť pak Církew swobody té w trojím ohledu. Ústawau zemskau musit se pojistiti

aby Církew 1. *swobodně mohla učiti*, t. j. beze všech záwad slowo Kristowo, sw. wíru naši hlásati, náboženství bez překážek wykonawati, školy zakládati, knihy wydawati atd.

aby 2. *swobodně zpráwu swau wnitřní mohla wěsti*, t. j. biskupy woliti, na sněmích o potřebách duchowních se raditi, proti bludům se opatřiti, s papežem, jakožto s hlauwau svojí, we swobodném spojení býti atd. Posléze pak, aby jí lzeło:

aby 3. *swobodně jměním zádušním a statky swými wládauti*.

Co w žádosti této wysloveno, musit zajisté sněm říšský, ač chce-li wěren býti zásadám *sprawedlnosti*, přirćnauti Církwi. — Než nesmíme sobě tajiti, žeť jsau w některých věcech lidé rozličného mínění. Tak u. p. mnozí se domníwají, že sobě tím stát pomůže, po-

berau-li se Církwi statky. Než z dobrých příčin musili bychom to pokládati za weliké neštěstí: ať o hrozné křiwdě o násilné nesprawedlnosti nic nedíme. Císař Josef II. zrušiw mnohé kláštery, dal zboží jejich prodati, a ze stržených peněz zříditi pokladnici náboženskau. Podíwáme-li se na ní teď, wěru nenajdeme w ní mnoho peněz, tím wíce — papírůw. Kdyby se podobně s církewním a zádušním jměním nyní naložiti mělo, wěc hůř by wypadla. Statkové tito by se buď prodali, buď dali do zástawy, a či tak, či jinak dostaly by se bez pochyby do rukau — židowských, peníze by praskly na státní dluhy — a lidé musili pak by platiti netoliko na wojsko, úředníky, a jiné potřeby zemské ale též i na opatření kostelůw, škol a kněžstwa. Než o tom co newiděti, krátce a zewrubně zdání swé podáme. Na čem nyní a sice welmi mnoho záleží, jest to, aby *wšickni wěrní katolíci*, co jich koli, *powstali za jeden muž*, řečenau *petici o swobodu Církwe podepsali*, a k sněmu zároveň s Pražskau zadali. W našich Čechách jest několik millionůw katolíkůw — jest jich na Morawě, w Polště — w Illyrii w Rakausích, w Štýrsku, w Tyrolech. Pozdwihnau-li tu všude, jakž se nadějeme, wěrní katolíci hlasu swého, — říšský sněm přirćkne pak zajisté *Církwi swobodu*. — Bohdež bychom se toho dočkali! Příčinmež se o to, sbírejmež podpisy, powzbuzujme druh druhá, a bohda, — dočkáme se.

Z Morawy. W Holomauckém arcibiskupství nastala na jedné osadě potřeba, stawěti kostel. Nowý obrat, jakowýž wšecy občanské věci wzaly, a kterýmž pánu ubylo přijmůw, zawdal patronowi onoho chrámu příčinu, že se určité wyjádřil, on že kostel stawěti nebude. — »Dobře, budiž tomu!« prohlásily se na to zbožní Morawané. »My sobě wystawíme kostel sami, — pak ale přestane pán býti patronem, a nesmí již dosazowati nám duchowního« pastýře. — Dowedemeť zajisté i chrám Páň sobě wystawěti a pak o dobrého duchowního pastýře se postarati. — I stalo se tak. Obce stawí již kostel na swé útraty, a za to i práwo patronátní jest jejich. Pěkný to čin a chwalitebný příklad, kteréhož bezpochyby w podobných i jiných případnostech křesťanské obce následowati budau. Zbožným Morawanům dělá to čest — a Čechowé bohda nedají se w takových příčinách zahabiti od swých bratrůw.

Z Uher. Předzwidajice tuhé boje, pozdwihuje i powstává Církew katolická w Uhřích k žádauci činnosti. Biskupowé Uherští usrozuměli se k společnému jednání a již se z wětšího staly příprawy k sněmům církewním po biskupstwach. Katolické duchowenstwo scházelo se bedliwě k poradám we swých děkanstwach, a rozebíralo články, o kterých na sněmu církewním w každé diecesi jednati třeba. Sněmy tyto měly se koncem měsíce Srpna odbyti; weliký národní sněm církewní počne pak při konci měsíce Září w Ostřihomě důležité práce swé.

Z Říma. Francauzská republika, dala důkaz, kterak si umí wážití sw. Otce Pia IX. Zrušiwši (owšem jak se zdá, jenom prozatím) na všech dworech císařských a kráľowských stanowiska wyslanecká i ustanowiwi samé toliko jednatele, zústawila jediné w Římě swého wyslance, i učinila, jakž se sám wyslanec p. *Harcourt* wyjádřil, wýminku tu proto, poněwadž jest Řím sídlem papeže, hlauwy katolické Církwe, ku kterémuž 35 millionůw katolíkůw Francauzských w obzľátním poměru stojí. — Mohliť by toho opět nejedni dobře si powšimnauti. —

BEAUFORTS

Číslo 43.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky *wydává se každau sobotu* w býwalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štule,
kněz cirkewní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u *wy-dawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i we *wšech* řádných knihkupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c. k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomaucl.

Na neděli XIV. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XIV. po swatém Duchu. — Korunování Panny Marie. — Gamaliel a Miriam. — Kněžstvo a národ. — Missie Japonská. — Cirkewní zprávy.

Dne 17. září.

Řeč na neděli XIV. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. VI. 24—34.

Nemaudrým byl by čeledín nebo dělník, gežto moha sobě i dšlo i pána po chuti wybrati, dal by se do služby, kde hořem a bjdaui platí hospodář robotníkům. A předce, D. D. — by toho člowěk na své oči newiděl, s tjiž mohl by uwěřiti, — nelze přehlédnauti nesčíslné hegno lidí, gežto, pohrdše pánem swrchowané moci, dobroty, lásky, plahočj se w bjdném otroctwji, z něhož jim nepogde giného nic, leč hoře, smrt, zahynutj. A před takowým koncem, před otroctwjm, gehož mzdau ge záhuba i hoře wěčné, wystrahu dává nám Spasitel w předloženém čtenj sw. ewangelium. »Žádný nemůže,« wece tu prawda wěčná, »žádný nemůže dwěma pánům slaužiti. Nebo zagisté gednoho nenáwiděti bude a druhého milowati, aneb gednoho strpj a druhým pohrdne: nemůžete Bohu slaužiti i mamonně.« Žřetelněgi mluwiti nelze, než tu ráčil mluwiti Pán. Mezi Bohem a mamonnau dáno gest nám na wybranau, komu spjš, Bohu či mamonně, hceme slaužit. Dwěma slaužiti zároweň, nemůže nífdo: za to-ručj sám Kristus. Ž kdož wěda, co gest Bůh, i třebaš by newěděl, co mamonna gest, mohl by se dlaho rozmýšleti, kterým ze dwau těchto pánůw, Bohem či mamonnau, by měl pohrdnauti? S, kdyby se chtěli gen lidé rozmýšleti, kdyby se prwe potázali s rozumem, newolili by zagisté, gať woljwagi — newolili by službu otrockau, w níž beře

dusse zkázu na wěky. Než, nastogte, oniť nepomni co činj: křesťané pohrdagi — Bohem — aby mohli slaužiti mamonně: swět rozkoffe, poklady a statky geho, býwagi pány gegich, kterým otročj dnem i nocj — od kolébky téměř až k samému hrobu. S, kž byste pomněly dusse zaslepené, co činjte, pomněly, žei wezdegšji poblauzenj své zaplatjte wěčnošti, pomněly na to, pokud gestě mžjete odwrhnauti od sebe pauta otrocká, kterýmž mamonna, kterými swět a hřich wáží wás, pomněly, pokud nenaštal wečer, pokud Pán hotow gest, přigmauti wás do dšla na winnici své. Wšak marné přanj, pokawáde budau se lidé mámiti zlopořestným bludem, gaťo by žiwot slaužbnjkw Božjch naplněn byl samau hořkostj, a rozkazowé Páně byli břemenem, byly ghem otrockým. Nešťastná tato důmjnfka gest ale záhubným bludem. Prohlédneme-li zagisté k věci samé, přesvědčjme se snadno, že nenj wětšjho štěstj, gaťo býti slaužebnjkem Božjim, a šice, poněwadž gest

- 1) Bůh dobrotiwým pánem,
- 2) rozkazj Boho gsau snadné a blahodarné,
- 3) odplata u Něho newýslowná, gistá.

Na smrtelném loži s weselau twářj ošwědčowal sw. biskup Tomáš přítomným: »Wěte mi, bratřj! na swětě nic nenj wzneseněgšjho, gaťo: slaužiti Bohu.« A co tu prawil slawný tento slůba Božj, gest žiwau prawdau; a blaze každému, kdožkoli, mage gj srdce proniknuté, Bohu wěrně slaužj, čili ať žregně djme, činj co Bůh welj, co swědomj káže, miluge Toho, kteržj prwe

milował geg. Neníť zagisté wěššjho štěstí, není po smrti wěššj sláwy, než slauti a býti služebnjem Božim. Nemůžetť pak o tom pochybowati nikdo, po wáží-li, že gest

1) Bůh dobrotiwým Pánem' wšseho swěta. Netřeba dokazowati, že gest nad námi nebe a země pod nohama nassima; — zbytečné bylo dolíčowati moc a dobrotu Páně. »Běřim w Boha Dce wšsemohaucjho, stwořitele nebe i země« — gest prwnj člunek celé wjry nassj; a že Boha slussně nazýváme Pánem' wšseho swěta, že cožkoli gest, powstalo i trwá gediné slowem a wůlji Geho: komu bych připomínal? Nebesa i země, dolj a horny, wody na zemi a oblaky nad hlavami nassimi, ryby we wodách a ptactwo w powětřj, rostliny a živočichowé wůkol nás, wšse doswědčuge nám, že gest Bůh, a Hospodin že gest mocný, neskonalá že gest dobrot a geho. Aneb není-liž to Hospodin, »kterýž« — gať prozpěwuge sw. Dawid — »přikřiwá nebe oblaky a hotowj zemi děšti; který wynwádj na horách trawu, a bylinu služebnosti lidské; který dává howadům potravu gegich a krmí mladým křawcům, wzýwagjcim ho?« (Žal. CXLVI. 8. 9.) »genž dává pokrm w času přjhodném, a otwjrage ruky swau, naplnuge wšseliký živočich požehnanjm?« (Žal. CXLVI. 15—16.) Ano, D. D., cožkoli na nás dobrého a čjm wládne, gest Geho milostj, Geho darem, w Něm zagisté žigeme a hýbáme se i trwáme. (Sk. XVII. 24.) Dní gest ten Dtec, kterýž krmj ptactwo nebeské, ačkoli ono nesege, ani nežne, ani neshromazďuge do stodol; Dní gest, kterýž lilii na poli odjwá krásau a pečuge i o tu trawičku polnj, gežto dnes gest, a zitra do peci wložena býwá; Dní gest swrchowaný onen král nebes i země, gežto Syna Swěho gedno-rozeného wydal na smrt, aby wykupil služebnjka. A slaužiti u takowého pána, kterýž gsa swrchowaným pūpōdem wšseho swěta, gsa wšsemohaucjm panownjkem na nebi i na zemi, gať otec bdj a pečuge o wšseliký twor lásky swé: kdož by to za štěstj nepokládal? Za šťastného měl se Elieser, že mu dáno bylo slaužiti w domě Abrahamowě, a wyhledáwati prospěchu pána, on se těšil, že mu lželo, postarati se o newěstu Isakowi, synu pána swěho — on slaužil rád, nebo Abraham byl mu otcem, přjtelem. Z což gest dobrot a Abrahamowa proti lásce Boží? — A Bohu slaužiti, smělo by se nám zdáti malým štěstjm? S nikoli, D. D., křestan owšem wěššjho nežná: slaužiti Bohu, gest mu tolik, co králowati, gest mu rozkossj, sláwau. Kdos to nezkušil, gať dobrým gest pánem Hospodin wšsemohaucj, ohlédni a optey se těch, kdož znagj ze zkusenosti, gať blaze gest mu slaužiti. Redjm, aby se tázal Moema' neb Abrahama, Možjše nebo-li Dawida, Eliáše neb Simeona, gá ti genom na gednoho ukáži, gestit to Polykarp, sw. biskup Smyrnenšj. Hle, wjž toho, bez mála

stoletého starce, an sšlžen okowy, dostogně postavil se před wládarem, strogjcim se, wykřnauti nad njm ortel smri. Radost swjtj mu ze zrakůw, srdce plěšá w něm. Nadarmo doléhá prokonsul, wele sluhowi Páně, aby potupil Křista. »Šest a osmdesáte let Gemu slaužjm,« wece stareček důstogný, »a nic zlého mi neučinil. Kterak mi možná, urauhati se králi, genž mě wykupil.« — Hle, tu máme, B. M., swědectwj z úst muže hodnowěrného: bohdenž by náš rozpálil přjklad geho, abychom ze skusenosti swé giným hlāsati to mohli s njm, gať blaze gest, slaužiti Hospodinu, gežto gest láska wšsemohaucj. — Ano, D. D., blaze gest Pánu slaužiti, nebo

2) rozkazowé Geho gsau snadnj a bla-hodárnj. Než, nedjmeljž tu něco, čemu půl swěta, nežli dokonce weškeren, postavj se na odpor. Ano, wjme dobře, že swět a tělo prawdu tu popjratí nawykly. Awšak byť odporowal wšsechen swět, prawda žůstane prawdau, a slowo Páně neomylným swědectwjm gegjm. Z není-liž to slowo Páně, genž dj: »Gho mé zagisté gest sladké a břjmě mé lehké« (Mat. XI. 30.)? A což giného dotwřzuge nám sw. Jan, kdž dj: »Tatoť gest láska Boží, abychom přikázanj geho oštrjhalj, a přikázanj geho negsau těžká.« (1 Jan V. 3.) A zdaž nečteme gž w starém zákoně, »saudowé Hospodinowi gsau prawj, osprawedlněni sami w sobě, onit gsau žádostiwěgšj nad zlato, i kamen drahý mnohý, sladšj nad med i nade střed.« (Žal. XVIII. 10. 11.) Ano, D. D., kdo zná slowo Páně a prawdu wáží z pramenůw tohoto slowa Geho, kdo wěřj Bohu wje, než tělu a swětu, onť musj celau dussi blāsati wšsechněm: snadnj k oštrjhání gsau rozkazowé Boží, a kdož ge oštrjhá, potokowé pokoge a blaženosti přjstj se mu w srdci, blaho rozléwá se wůkol něho. Než, gá nežádám, abyšte wěřili na pauhé slowo, gjmž prawdu tu připomínám: wjzte sami a zkuste! Rozegďte se po wšem swětě, i tažte se dussj wěrných, gežto w zákoně Hospodinowě libost magice, dnem i nocj oštrjhagj ho; gďte, tažte se gich, zdaljž gsau gjm těžkým břemenem přikázanj Páně? Ať gá wjm, co wám odpowj každá z nich; každá z nich odpowj wám se sw. Tomášem: »Neníť wěššj útěchy, není radosti milegšj nad službu, nad oštrjhání rozkazůw Božjch.« Wjzte tam tu sw. pannu, kterážto celé srdce swé panenské zaswětíla Spasitelj; není-liž newinná gegj twár, gasné gegj oko, každé slowo, wšseliké hnutj gegj důkazem, žeť blahoslavený gest, kdožkoli srdce čisté oštrjhá? Wjzte tam toho syna, genž naučiw se milowati otce swěho i matku swau, přjkladným žiwotem po dnešctj gměno a památku gegich; newidjte-liž, kterak se mu wygasnuge zrak, kdž pomnj, že gest hoden lásky a požehnanj rodičůw swých? — Wjzte toho starce, gežto sedě podlé cesty žebře. Na twári geho není widěti hoře, ačkoliw ubohý mrzáť o berlách se wleče

na žebrota. Stažte se geg, čim to, že ho ni chromota, ni žebrota netjži? D, kdobyšte mu nahlédli do wnitřnosti, zwédeli byšte, že ho blazi wědomj: »Gá nesy krjž swág bez winy, nesy ho za Kristem.« — Ano, D. D., ptejte se, počnauce s mládenečným mučenníkem Štěpánem wšech těch refůw, gežto z lásky ku Kristu wylili krew, ptejte se gich; tažte se Ondřege apostola, genž wise na krjži do třetjho dne, nepřestal welebiti lásku Kristowu; tažte se sw. Ignacia, genž mage býti rozšápán dravými šelmami, nemohl se dočkati té chwile; tažte se Pawřince, genž pečen gfa na roští, s gasnau twářj za wrahy swé i za Cirkew se modlil; — ano, tažte se těch mužůw apostolských, gežto wydawšse se přes moře, rozhlassugj ewangelium mezi diwochy na paussijch, zdalij gim byl težký zákon Páně, a gá wjm, že prwé než domedau to wyslowiti ústa, gasný úsměch wám doswědčj: Oho Páně že gest sladké, bříjmě Geho lehké. Než, netřeba se nám ni koho ptáti, netřeba prodjratí se nám z země do bran nebeských: giž tu na zemi gedíný pohled do zákona Páně ugistj nás, žeť gsau rozkazowé Božj snadnj a blahodarnj. Či gest w řeči lidské slowo, či wysšel z úst kterých kdy rozkaz milostněgšj než gest slowo a přikázanj Páně: Milug Boha, milug bližnjho, milug sebe? A hle, cožkoli kdy poručil neb zakázal nám Otec nebeský w těchto slowech se zawjrá: láska gest počátek i konec zákona Páně. Wšsem nesmjme sobě tagiti, žeť nám welj Hospodin milowati negen otce i matku, bratra, sestru, přjtele, dobrodince alebrž i wrahy a protivnjky, welj milowati krjž a protivenswj, welj zapjratí sebe a warowati se swěta. Než, co z toho? Neukládá-liž láska, nedjm k přjtelí ale k protivnjkům, mensjch obětj a namažánj, — než gich žádá zášť a nenáwist? — Než, stegj-liž méně potu a trampot pokora, než hrdost a nádhera, střjdmost méně než obžerstwj, tichost méně než hněw a swáry, štědrost méně než lačomstwj; ano, slowem ctnost kterákoli méně než nepravosti? Nežet mi tuto wážiti a rozebjratí wěc, o nīj mám gistroty; — awšak wažte, počtejte sami, B. M., a gá mohu směle hlauwu dáti do sázky, že, by lidé tolik práce a potu wynaložili na ctnost a službu Hospodinowu, co gich wěnuj nečestem, země byla by giž dáwno — rágem. — Ano blahé, ragšlé, bylo by žiwobytj w rodínách, kdobyšte manželé milowali se wespolek, gať welj Kristus, kdobyšte rodičowé w bázni Božj a maudrosti křesťanské odchowáwali djtky swé, kdobyšte synowé a dcery poslussni a w lásce oddanij byli rodičům swým? D blaze, utěšeně bude, B. M., na zemi, až w obech a po fraginách pracowitost, střjdmost, pokora, přjwětíwost, útrpnost, tichost, snášeliwost, láska wytišne leníwost a powalečnictwj, chlať a obžerstwj, hrdost a nádhru, necitelnost a lačomstwj, hněwy, zášťj, nenáwist! A křesťan, ugistěný o tom o wšsem netoliko vlastnjma

očima swýmá, alebrž i slowem Božim, mohl by ginát sauditi, leč že gsau přikázanj Hospodinowa snadná i blahodarná? Že gsau, dokázal gsem wám, B. M. Ž nemussj-liž tedy křesťan za štěstj sobě pokládat, že mu lze Bohu slaužit? — Ano, D. D., on to mussj — a sice tjm wjce, poněwadž gest

3) o d m ě n a služebnjkůw Božjch i gistá i newyslowná. Nebudeť potřebj, B. M., abych tu o wěci powědomé slow šjřil. Co Bůh slibil swým wěrným, co gim dobyl a připrawil Kristus, dobře wám známo. Wy zagistě znáte, co čteme w knize pjsem swatých, wy wjste, že, gať wece sw. Pawel, »pobožnost ke wšsem wěcem gest užitečna, magijj zaslibenj žiwota, kterjž gest nynj i budaucjho,« (1 Tim. IV. 8.) wjste, že »čehož oko newjdalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce newstaupilo, připrawil Bůh těm, kterjž Geg milugj.« (1 Kor. II. 9.) Že Bohu wěrně slaužil Moie: zachowal geg Hospodin, kdž byla potopa zalila okřšleť zemský. Že wěrně slaužil Bohu Abraham, požehnal Hospodin statkůw geho, a zemi, tekaucj medem a mletem, dal za dědictwj potomstwu geho. Že wěrně slaužil Bohu Josef, wyswobodil geg Hospodin z rukau bratřj záwistiwých i z úkladůw hanebně Putifarky, a žalárem wywedl geg k sláwě a panowánj. Že wěrně slaužil Bohu Dawid, kruny králowšlé a milosřenswj dostalo se mu od Hospodina. Že wěrně Bohu slaužil Tobiaš, nepustil geg Hospodin ani w slepotě geho, ale anjelem Rafaelem i syna k štěstj přiwedl, i slepému starci zrak nawrátíl. A my widauce tyto a tisjceré podobné ukazy, nemussjme-liž přilnauti celau wjrau k slowu Páně, gežto nám připowjda: »Stanowé sprawedliwých pokwetau, »sprawedlnost« zagistě »zwysšuge národ; ale bjdné lidi činj hřjch.« (Přjst. XIV. 11. 34.) Ano, B. M., Bůh to gest, gežto wece: »Synu můj! nezapomjney se nad zákonem mým, a přikázanj mých ať ostřjhá srdce twé. Oluhosť zagistě dnůw i let žiwota i pokoge přidagi tobě.« (Přjst. III. 1. 2.) Bůh to gest, genž dokládá: »Sláwa i čest i pokog každému činjcmu dobře.« (Řjm. II. 10.) Bůh sám to gest, genž služebnjky swé wybiji k radosti, řka: »Radugte se a weselte se, neboť odplata wasse hogná gest w nebesjch,« (Mat. V. 12.) neboť »sprawedliwj wegdau do žiwota wěčného, a radosti dokonale, kteraž gim dobyl Kristus, nikdo neodegme od nich.« (Mat. XXV. 4. 6 Jan XV. 22.) Kdo z nás tedy znage tyto a podobné mnohé přjpowědi Páně, znage moc, dobrotu a lásku Geho, mohl a směl by nedůwěřowati nám, djme-li, že odplata, gaťowěž se dostane služebnjkům Páně gest newyslowná? — A gestli tomu tak, — o kdo z nás by gj sobě nežádal, po nj nedychtil? Kdo z nás nepokládal by to sobě za štěstj, býti služebnjkem Božim? D, kž bychom dokázali skutkem, že neznáme wěššjho štěstj, než gest býti služebnjky Páně! Skutek nechť dokáže swětu, že si ho

žádáme, po mzdě té dychtíme. Kdoš w této službě, wytrwey w nj, kdo negři, nemessky hlásiť a dáti se k nj. U krále nebeského, pokud máš duši w těle, vždycky se pro tě místo nagde, a z těch, kdož mu slauží, posud níkd o si na něho nestýskal, každý ale musí sobě chwáliti Jeho dobrotu a lásku. Z ty, B. S., budeš gi sobě chwálit, gať mile poznáš Jeho vůli a swůg úkol. Hospodin gest láska — On tě. práci nepřetjži, nemožných wěcj od tebe nepožádá. Hospodin gest Pán bohatý a štědrý, — we službě Jeho nic ti nebude scházet; Hospodin gest Pán wšsemohaucj, On bude nad tebau bděti, prawice Jeho dowede tě proti wšsem nepřátelům ubránit, aby ti neusskobil zlostnj. Hle, On ti kyne, On tě wolá, B. S., On wolá nás: a my bychom wáhali — nessleri? Odstup to, D. D. Pogďtež a slaužme mu wšsichni — slaužme Hospodinu, padněmež před Njm nad twáře swé, a srdce swá odowzdeymež Gemu. Nechť sobě nadělá swět model z mamonny neprawosti, nechať se gim klanj národowé: my se gim nekořme, neklaňme se neslužme gim. Řidjce se zwykem swěta, musili bychom pohrdnauti Hospodinem, a swrchowanau láskau, ze swobody wydali bychom se w otroctwj. Oddawše se celau duši Bohu swému, budeme moci na Něho uwrhnauti wšselikau peči swau, a hledagjce přede wšsmj sprawedlnosti a králowstwj Božjho, usilugjce gako horliwj a wěrnj služebnjci o čest a sláwu Hospodinowu zkusjme, že druhé bude přidáno nám. Amen.

Korunování Panny Marie.

Stkwí se panna u podnoží
Trůnu uwelebená,
Splýwá na ni záře Boží,
Sbory kloní kolena:
»Sláwa choti wywolené,
Sláwa matce oslawené.«

Hvězdné sedic na stolicí,
K Synu hledí w pokoře.
Kroči Cherub k panownici,
Hluboce se ukoře:
»Pějí zem a nebešťané
Sláwu panně pozeňnané.«

Cherub přijaw z ruky Boží
Wěchnau nebes korunu,
Panně na hlavu ji wloží,
A zpěw zawzní u trůnu:
»Sláwa nebes panownici,
Sláwa Duchu milownici.«

Slunce hasnau kol stolice,
Odkudž sborům wěwodí,
W kraj se kloní slitownice,
Kde nás boly prowodí:
Otce w Serafinůw kole
Prosí za lid w slzi dole. —

Kněžno stkwaucí! ach ty hoře
Znáš i naše obtíže,
W twém se srdci bolu moře
Wlalo Syna u kříže.
Plésejž! hoře pominulo,
W rájskau slast se rozplynulo.

Meče w prsau twých a střely
W palmowi se změnilý,
Trny, co tě zkrwácely,
W růžicky se rozwily.
Zdobte růže! w wonném wěnci
Růzi mezi wywolenci.

Slza, již jsi w době teskné
Kropiwala twrdau zem,
Každá se co perla leskne,
Aj to twého stolce lem:
Shlidni dítek na slzičky,
Smaž je, proměň je w perličky!

V. Bradáč.

Gamaliel a Miriam.

4.

Dpět po několicu dnech přišla Miriam ku Gamalielowi, a naležší starečka w zahrádce pod terebintem, prawila k němu: »Tys opanowal ctihodny učitelí můg! ducha mého i srdce mé maudrostj swau. Mnohem dobrotiwěgi, než se domýšljme a rozumjme, nakládá s námi Hospodin, a každý, kdožkoli waruge se hřjchu, život weđe sprawedliwý, dochází dokonalosti w dobrém, — to nablížim gasně, i cjtjm hluboko; než, tato cesta weđe mne genom pomalu k cili, a iwota gest na krátce! Nenj to pýcha, mistré můg, pýcha to gistotně nenj, což mne dohánj, že tě žádám, aby mě naučil, kterak bych rychlegi w dobrém prospjwala, ku předu se dostala.

»Poradím ti, seť gsem, wece Gamaliel, prokázješ-li mi prwe negakau službicu, a odklidješ mi se stromu tuhle wětew, co až k samé zemi dolů wišj, mně překážj, a milaunké to mjstečko mi hřzdy. Na nuž, Miriam! Učjzni mi tu wětew od kmene; stará, slabá ruka moge k tomu giž nestačj.«

Z uposlechla Miriam, a zařjznauc wšsmj sřlau, zřámala nůž.

»Toť se ti zle podařilo, Miriam!« prawil Gamaliel: »wětew mi wadj w cestě gako gindy — a můg dobrý nůž gest ten tam.«

»Nehoršši pak se, učitelí můg!« prosila Miriam, »željžko bylo přjliš slabé, a dřewo tuze twrdé.«

»Nikoli, owšsem tjm to nikoli nenj, že gsem přišel o nožjček,« odpowědel stareček, »ale tys byla přjliš prudká. Celinký tento kmen, gať gest silný, byl by padl, byl by musil padnauti, řdybys byla tuhle tjm nožikem, kterýž gš mi zřámala, hežky opatrně wřjzowala třjřku gednu po druhé, a sice níkdj wětšj, než může stačiti željžko. Než, tys chtěla

gen honem práci přivést k konci, a zatím nemůžeš mi teď ani tu větvici odhlidit z cesty.

„Cožkoli se má dobře podařit a dokonale se státi, Miriam! s rozvahou a trpělivostí třeba to zajít a provést; kdokoli hodlá kvapem, kdo chce skokem dosíci úplné dokonalosti, nebude se jistě nikdy moci těšiti, že dosel cíle. Vzpomínej sobě na můj, Miriam! a vykonávej věrně, cožkoli ti velí Hospodin; činívej to po všech dnech života svého, i úsilí s bedlivostí a trpělivostí odmítati nedůstatky a vady, které upozoruješ na sobě nebožli na gednání svém, aniž ustávej kdy vykonávati příkazy Páně, a napravovatí sebe; neboť na stězce ctnosti není konce, u něhož by lze bylo zůstat. Dokonalým bez všeliké vady jest genom Gedínů; všickni jiní mimo Neho k vyšším cílům než dosáhli, oni vždy výše snažiti se mají. Seraf, gežto stojí u trůnu Hospodínova, úsilí dostati se ku předu hned od té hodiny, jak povolán jest k životu slovem Všemohoucím, i dochází každým dnem vyšší dokonalosti; on stojí u trůnu Všedokonalého v takové dokonalosti, jakověž ani ten nejsmělejší duch lidský není s to, myslí postihnouti: a předece ani Seraf tento není ještě na konci, a nedogde nikdy ku konci. Bratři jeho ale, gežto stvoření jsou byli genu rovní, stáli se do propasti, když puzeň k tomu hrdoší, gedíným vzletem ku konci jsou chtěli. Z dáli se tedy k nedočkavému náhlení zavěsti člověk, buď hrdoší, gežto mu srdce posetilo čin, buď přelísnou horlivostí v dobrém, genž mu mysl mate, jest ustavičně v nebezpečnosti, že pobloudí od cesty pravé, a pozbude sily k dobrému, jako's i ty můj zlomila, a takové náhlení, newede nikdy k pokoji duše.“

Kdo však na cestě pravdy a ctnosti trpělivě setrává, kdokoli úsilí v pokoji o napravení duše své, aniž oblevuje lepsiť se a zdokonalovati gednání své, takový člověk získá sobě milost Páně, a blahoslawený občan vyšších světů radugi se účelnosti jeho, aniž bude kdy scházeti pokoje a radosti srdci jeho.

Kněžstvo a národ.

Od věků, nýbrž hned od počátků Církve křesťanské vedě se boj proti náboženství Kristovu z rozlišených stran. Co činili židé, co pohané, co kacíři, jest vůbec povědomo. Každý kout země pokropen jest více méně krví mučenníků. Wíra křesťanská máť jistě v každém člověku své nepřátelé: jsouť to žádosti a vášně, kteréžto, že je zákon Kristův pojímá na uzdu, zpauzejí se proti Božské moci Jeho; v každé obci, krajině a vlasti měloť i má ewangélium Páně své protivníky: jsouť to lidé, ježto majíce buď rozum bémlem bludu pokalený, buď srdce nepravostmi

porušené, hned zjavně, hned tajně, tu přímo tam z boku, dorážejí na Církew a učení její. Býval pak u všech nepřátel Církwe a wíry Kristovy neposledním prostředkem, že přede vším útoky činí na sluhy a ústawy její. „Budu bití pastýře a rozprchnu se owce,“ — bylo i jest jejich heslem. I vydávají letopiscové svědectví, že owšem kdekoli se powedlo první, druhé obyčejně zdařilo se bez obtíží a mnohého namáhání. Netřeba se tu ohlížeti daleko do starých časů: co se dalo we Francaazích na konci minulého věku, jest ještě v dobré paměti, a dosvědčuje dosti, ba příliš zřetelně, že úpadkem kněžstwa hyne, mizí tudíž i náboženství. Padesáte roků před powěstnou rewoluci Francauzskou počali jsou obzvláště *Voltaire* a přátelé jeho po taji, dále pak owšem zjavněji v posměch uwoditi Církew a náboženství. Nesmímeť arci tajiti, že jim w tom ohledu někteří z kněží sami nadlehčovali práci. Powěděliť jsme již při jiných příležitostech, že nejvyšší úřadové w církwi Francauzské nebyli tehdaž z většího dílu w pravých rukau. Synové z panských rodin dávali se posvětit na kněžství, nikoli pro králowství Boží, ale pro důchody z wýnosných prebend, — a králowé dopomáhali jim k důstojenstwim a statkům církewním. Rozmařily život nejedněch pánů těchto, porušených mravy dvořanskými, wywracoval, co nižší duchowenstwo vzdělati usilowalo horlivostí swau, podporoval, oč nepřátelé wíry se zasazowali. Konečně vypukla rewoluce. Rozlčení nepřátelé Kristowi nabyvše moci, obořili se nejprwé na duchowenstwo, a žaláře naplněny jsou věrnými kněžími, stínadla skropena jsou mučenníckou krví jejich. I stalo se, že když jsou byli horlíwi duchowníci, jedni pobiti, druzí rozeznáni, došla řada na prawowěrné; chrámové se zawřeli, služby Boží se stawily, a býti křesťanem, zákonem se zapowídalo. Tak dělo se we Francauzích! — Bůh nás uchovej před podobnou ranou! —

Wlast naše česká, náš drahý národ, probudivše se k nowému životu, došly swobody, jakověž u nás od tisíc roků nebylo, došly jí díky Bohu! prwé než se nadály. Čech přestal býti we vlasti swé otrokem cizozemců, každý syn České země stal se občanem swobodným. Nowý, čilý, bujný život nastal po celé zemi; duch swobody rozcházal, rozléval, rozletowal se po všech končinách, moci swau chćeje všecko proniknouti. Jedni jásalí, druzí děsili se, málo kdo nepozbyl ducha, nepozbyl zdravého rozmyslu, nepozbyl rownowáhy. Mladší pokolení kwapilo ku předu, horšíc se na ty, kdož nechápali hned záměrů jeho: druzi opět spínali ruce, widauce jaká směsice žiwůw se dělá a kwasi. Než, po našem zdání

nemožných by věci žádal člověk, chtěje, aby, sotva že se ukázala swoboda, již i hned všecko vyměření koleji se musilo pohybowati, a praud myšlenek i snažení vykázaným řečístem téci. Přírozenost protiwi se takové chtiči. Síly, sewřené násilau za délsí čas, nabywše wolného průchodu, neumějí šetřiti mezi a hranic, kteréž by jim rád rozumem swým naznačil člověk. Že se vymknuly z koleje, wytknuté jim, jest přirozené, ačkoli se proto na wszeliké výstřední zámeznosti bez žalosti nikoli diwati nemůže. Co však nás při tom nejvíce bolí, co nás děsí jakausi bázní o budaucnost naši milované, drahé vlasti, jest to, že místy obzvláště u některých tříd lidu, ukazuje se nechuť k wíře Kristowě, místy že se počíná wzbuzowati nedůwěra k Církwi, místy dokonce i nenáwist k náboženství.

Pohlédneme-li na to, jak se po mnohá leta we vlasti naši wychowávalo, nic se nediwíme, widauce, že tu kleslo, zvláště u vzdělanějších lidí, náboženství. Německými školami, německými knihami mořil se cit, hynul duch náboženský. Mladší pokolení, nenabyvši dokonale známosti wíry Kristowey, a zasypané takorba knihami německými, w nichž se zostauzí učení a wszeliká hana kydá na Církew katolickau, odvrátilo na mnoze srdce swé od ní. Swoboda řeči a tisku nastala. Diw-li tu jaký, že lidé, kteříž byli nawykli po jiných o Církwi katolické lehce sauditi a smýšleti, majice ji za podporu nenáwiděného otroctwí, počali wszelikak weřejně i saukromí, hned ústně, hned písemně i wíry i Církwe katolické se dotýkati? My, jak řečeno, tomu se mnoho nediwíme — naopak ale diwíme se, že *hůř* posud se nedálo. Wímeť sice, jak sobě mnozí místy počínali, kážíce lidu: „*Newěřte kněžím!*“ Známó nám, kterak zlehčovali jsau lidu pastýře, učitele jeho duchovní, jako nepřátelé swobody a zrádce národu. Nemáme twrditi, že byl, že jest každý kněz wěrným synem vlasti a národu, horliwým milowníkem swobody, hotowým, žiwot swůj wěnowati, krew swau wylíti pro blaho člověčenstwa. Nejedni, bohužel! dawše se pro pecen do zákona, jsaut spíše nájemníky než pastýři — než následowníky nebeského pastýře. Plémě Jidášowo posud newymřelo we sboru kněžstwa, rovněž tak, jako se po dnešní den rozplemeňuje símě Saducejské, símě Herodesowo a Pilatowo mezi neknežimi. Proto však, že jednotlivci, a třebas jich více bylo, než jeden, zapomínají na wznešený úkol swůj, křiwda, hříchem bylo by hanu a potupu spilali na kněžstwo wůbec. My neprosíme nikoho, aby činy nešlechtné kohokoliwěk, pokud by šetrností tauto obec a vlast škodu bráti mohly, zakrýwal: jedno co chceme jest, aby nikdo útočiště swé nebral ke — lžim —

aby při všem co mluwí, píše, činí, šetřil spravedlnosti. Zlehčení duchovních neuškodí samému toliko kněžstvu. By tudy nikdo jiný netrpěl než ono, byloť by možné, powzdechnutí sobě: „Otče, odpusť jim — neb newědí co činí,“ ale následkem toho utrpí wíra, — utrpí swoboda, utrpí národ. A tu se nesmí mlčeti, tu se musí mluwiti, ač nechceme-li, aby se hůře wedlo. — Na kněžstwo katolické w Čechách obrátil se již nejednau útok: wizme, zdaliž jest w prawdě duchowenstwo české tau solí zmařenau, kteráž se nehodí k ničemu, leč aby pošlapána byla od lidí.

1.

Kněžstwo české a česká národnost.

Na Slowanském sjezdu w Praze, powěděl statný a šlechtný Polák, kníže Lubomirský, w rázné řeči swé, že se za dnůw našich staly národnosti w jistém způsobu náboženstwím. Nebudeme rozebírat, jak mnoho prawdy leží w několika těchto slowech: tolik ale jisto jest, že nebylo wěku, kdežto by národnosti w Ewropě tolik wáhy byly měly, jako právě za dnů těchto, za našich časůw. Jestliťto znamením, že všickni národové buď procitli, nebo probírají se k powědomosti sil a úkolůw swých. Národnost zajisté jest vlastně to, co činí národ národem, jeho děje a osudy, jeho mrawy, zvyky, zákony obrážejí se, minulost a budaucnost jeho lauči se w ní, onať ji jest swědomost bytu a úkolu, jest w jistém způsobu i duší i kwětem jeho žiwota. Bez ní není národ ničím, leč tělem bez kostí, stromem beze šťáwy; on se ztratí z dějin člověčenstwa, a po něm nezůstane stopy na zemi. Kdo ji uchrání národu, jest wěru neposledním dobrodinčem jeho!

Kdo zná, jaké osudy měl národ náš český, diwiti se musí, že posud nezapadlo do hrobu jméno české. Co wíme s jistotau, jest národ český 13 set rokůw w této vlasti — a zdá se nám, že po celé wěky bez oddechu musil se brániti proti nawaľům cizozemštiny. Národnost česká octla se tu již několikráte nade hrobem, a předce zmohla se pokaždé k nowému žiwotu; až posud přestála všecky nehody, přečkala hrozné křiwdy celých wěkůw. Nebudemeť na omylu, díme-li, že největší nebezpečenství ji hrozilo na konci pominulého a počátku tohoto wěku. Na Bílé-hoře totiž u Prahy, swedla se r. 1620 nešťastná bitwa, a tato jediná bitwa rozhodla nade dwěma wěky w dějinách české země. Weliká část českého národu rozprchla se po všem světě, a potomkové českých wyhnancůw, rozptýlení po všech končinách, wymřeli w cizině. Místo nich ubytowali se w požehnané zemi naši mnozí cizozemci. Mraw a jazyk

jejich porušil na mnoze ducha pozůstalého českého panstwa. Národnost česká, wědomí bývalé moci a slávy zmizely z hradůw, zámkůw, palácůw, — jenom dům newáženého měšťana, chatrče rolnikůw a chrám Hospodinůw, zůstaly posledním útočištěm řeči, národnosti naší. Welcí páni u dwora, kteřížto za onoho času sobě toliko, nikoli ale lidu přičítali wáhu, měli za to, že již není národu českého, ačkoli dobrý lid český doma i we chrámu svoje starobylé: „Hospodine pomiluj ny!“ a „Swatý Wáclawe!“ zbožně prozpěwował.

I powstal císař **Josef II.** Nehodláme mluwiti o nejedněch snahách a zásluhách nad jiné činného tohoto panownika. Známt jest wůbec jako přítel lidu — a přízniwec — němčiny.

Národnost každá jiná, obzvláště ale česká, zdála se mu jenom jako mrtwolau wetchau, kteráž se musí rozsypati, a německé na čisto ustaupiti. Rozkazy, zákony a všelikými ustanowenímí zjednaw němčině celau vládu, wyhostil řeč českau ze škol, z úradůw, ze všeho žiwota veřejného. Císař **František I.**, panowaw čtyřiceti rokůw, složil sice r. 1806 německau korunu, zůstal ale co do duchu německým císařem. On wydal sice několik, příznivějších národnosti české, nařízení: z Josefových zákonůw ale, týkajících se jí, nezrušil ani jediného; němčina zůstala neobmezenau panownicí we školách, w úradech i w žiwotě veřejném.

I kdož medlé přispěl k tomu obzvláště, že w osudné této době nezanikla, nýbrž na nowo se zmohla národnost naše česká? Myslím že zásluhu tuto nikdo nedowede upřiti českému kněžstwu.

(Dokončení budancně.)

Missie Japonská.

Květy a owoce wiry swaté w Japanu.

(Pořacování.)

15. Umírající Japanec. W okresu Japonském, Kielji řečeném, tři mjele od města Kocinozi, byla osada křesťanská, a w ni některé chrámy. Ze se knězi nedostávalo, představil jim tam náměstník kněze Provinciála starce Ondřege, genž, mage přes 70 let, žil právě jako swatý. Ten přišel gednoho dne skoro šest i sedm mjl cesty ku knězi náměstníkfu, za tím gedíným záměrem, aby mu ubohau tuto, opustěnou winnici poručenu učinil. — Brátiv se domů, hned druhý den do těžké nemoci upadl. Wida, že gest na smrt, rozweseliw se, mluwil gestě ku křesťanům o wěcech spasitelných, a cožkoli měl, chudým sám rozdal. Potom dal se donésti do kostela, a wzaw sekeru do ruky, na zemi poznamenal, kde by pohřben býti zadal. Byw zase domů přinesen, skrownický ostatek žiwota swého, sedm to dnj trwal na modlitbách, obgimage a libage často s wraucností obraz Ukřižowaného, s Rjmž w nábožných rozmluwách stále se bawil.

Slowa geho poslednj, gať ge okolo stogicj křesťané od něho slyšeli, ta byla: »Neymilegšji Sežissi! gaťkoli na mne smrt dopaustjš, gať u wjře w Tebe neustanu!« A tať oči i ruce mage k nebi pozdwižené, ducha swého odewzdał do rukau Páně. Mišionári krásný pohřeb mu wyprawili, z čehož křesťané welikého nabyli potěšení a radosti, gelikož Japancowé wůbec, i oni tedn této cti poslednj welice sobě wáží.

16. Missionář Fernandez, o němž dosti častá stala se již zmínka, kázal kdysi w něgakém městě, blíž Makao, hlavnjho města Japonského, veřejně na náměstj. Chlap tu gať z lůžy daremné dotlačil se až ku kázateli, a stawě se, gaťoby mu chtěl coš do ucha říci, neřád swůg ohavný wplywl gemu na twář. Kněz Fernandez ani se nezastawil, aniž neymenšjho rozmrzenj nedá na sobě znáti, utřel štátkem twář, a dále pokračowal w řeči své, gaťoby se mu bylo ni neymenšjho nestalo.

Důkaz tento tiché welikomyslnosti neussel pozoru důwtipných Japancůw. Wyštaupilť wznessenec gedn ze středu posluchačůw, zarazil řečníka, a dj k ostatnjm: »Muž, kterémuž lze hnutj srdce swého tolik přemoci, že nezahojí hněwem, i kdž tať nerázně byl uražen, žeby i ten nentjšji se rozpáliti musil, — muž takowý musj zagistě poslance s nebes býti.« Z žadaltě o křest, a za geho příkladem i neywěšji počet bonžůw.

Církewní zpráwy.

Z Widně. Podávajice zpráwu o prwním hluchém wystaupení německých sbornikůw čili sektářůw we Widni, podotkli jsme, že prwní slowo jich bylo lež. Prawili totiž, že nowá jich wíra neliší se od staré katolické w ničem jiném leč w šesti toliko člancích. **P. Pauli** dokázal ale skutkem, že w krátce nezbude mu z wiry nic jiného leč co obmezený rozum jeho mu napowí. Místo co by se byl dostawil ku učené disputaci, ku kteréž ho **p. W. Gaertner** byl wybízel, uznal nowý reformator za dobré, raději w Odeonu bauřiti proti katolické wíře a Církwi. Kdyby wše prawda bylo, čemu rozum dotčeného pána wěřiti weli, — musilť bychom my ubozí katolici odhoditi hezkau hromádku — hlauposti. Tak aspoň nazwal **p. Pauli** mimo jiné, článek o nejsvětější *Trojici*, o *hříchu prwotním*, o *odpuštění hříchůw* atd. Awšak **p. Pauli** dowede předce leckohos k sobě přilákati. K manželům n. p. ježto by se rádi rozešli, má se **p. Pauli** welmi dobrotiwě. »Katolická Církew,« tak wece w Odeonu, — učí: manželstwj jest nerozwižitelné. — To prý, je hlaupost. Rozum aspoň **p. Pauli**u učí: manželstwj trwá jen potud, pokud láska. — Netážeme se, co musí pojiti z takowých zásad a učení? — Nechať si zatím každý na to sám odpowí, odpověd bude jistě newesela. A což dělá kněžstwo Widenéské při takowém počínání nešťastného bratra swého? — Nezaháli, díky Bohu! ale jedná, jak sluší na wěrné služebnickj Církwe a prawdy. Wýtečný kazatel **p. E. Veith**, hned jak mile byl powstal **p. Pauli** w Odeonu, ohlásil veřejně, že počne kázati každau neděli odpoledne, o člancích wiry. Již prwní kázani, na kteréž se shluklo weliké množství lidu, bylo důkazem, jak pewně stojí prawda, jak chatrný základ mají, a kam wedau bludy nowé té newěrecké wiry německé. — Že **p. Gaertner** též každau neděli a sice do-

poledne we chrámu vysokých škol w témž směru áže, jíz praweno jest. Třetí kněz, ježto we zlástních kázáních proti bludům té podivné německé wiry prawdu Boží hájí, jest wýmluwný p. Dr. Hasle. — Daufáme, že s pomocí Boží w krátce přijde na slova naše. Wichřici, kteráž se na Církew přihnala, pléwy zmizejí, a zlaté zrno pšenické se wyčistí — zůstane. — Bůh buď s wěrnými obránci swaté prawdy a Církwe! —

— W pomínulém měsíci Srpnu a sice hned z počátku, shromáždili se wyslanci ewangelikůw w řiši rakauské k obecné poradě we Widni, aby se usnesli o věci a kroky potřebné za nynějších časůw. Náhledy a žádosti swé wyložili pak we dwau přípisech. Jeden zadán jest k ministerstwu, druhý k říšskému sněmu. Druhá tato listina máť i pro nás katolíky jakýsi wýznam. Protestanti žádají w ní 1) *úplnau rovnost před právem* — 2) *neodwislost Církwe od státu, samostatnau zpráwu, samostatnau moc zákonodárni, samostatné zastupitelství, neobmezené wywínowání*. — Můžet pak nám tento důležitý krok protestantůw slaužiti za podnět, abychom newáhali s důraznau petici o swobodu Církwe; sic se nás dotknau opět slova Páně: Synové swěta opatrnější jsau w pokolení swém, než synové swěta.

Z Němec. Dne 15. Srpna konala se w Kolíně nad Rýnem slavnost, k jakowěz upřímný katolík národu německému owšem s radostí štěstí přeje. Jak powědomo, stál ohromný chrám Páně Kolínský — bez pochyby nad jiné slawnější kostel gothického slohu w Němcích — od wěkůw nedostawený. Roku 1248 počali jej stawěti*; r. 1320 dostawěl se teprwé chor bohoslawné budowy této, a když wypukla osudná reformace, zastawilo se stawení do konce. Třetina chrámu stála sice několik set rokůw; awšak za časůw těžkých wálek Francauzských počala již walem porušení bráti. Napoleonowým pádem wzešla Kolínskému chrámu nowá doba. Král pruský *Friedrich Wilém III.*, nešetře nákladu, dal nejprwé slawný tento stánek Boží oprawiti. Zatím zmáhala se w německé zemi taužebnost a snaha, přiwěsti nad jiné wzácnější pomník německého stawitelství k žadaucímu konci. Posléze sjednotili se knížata německá s národem, a dne 4 Září 1842 položil se základní kamen k další stawbě. Katolíci, nýbrž i protestanti skládali peníze k pěknému, bohumilému tomuto dílu. W 6 letech dospěly práce w té míře, že chrám w celé swé welebné rozsáhlosti poswěcen býti mohl. A žadauci tato slawnost konala se, jak dotčeno, na den Nanebe wzeti Rodičky Boží. Král pruský, *Friedrich Wilém IV.*, arcikníže *Jan*, několik biskupůw,** síla duchownstwa, panstwa, lidu sjeli se k slawnosti této do Kolína. Není tu místa, abychom popisowali ji. Kterak srdcem wěřícího lidu hýbati musila poswátná chwile, když se w nowé, ohromné swatyni této poprwé čest a díkůčinění Hospodinu počalo prozpěwowati, nedáť se wysloviti, owšem ale jen citem pochopiti. P. arcibiskup Kolínský *Jan Geiszel* měl při té příležitosti řeč, plnau wýznamu a nadšení pro náboženství, Církew a národ, důstojnau weliké té chwile. — Za těch šest rokůw stálo stawení již asi million dolarůw. Aby tu stál chrám celý w ukončené, žadauci dokonalosti swé, budeť po-

třebí ještě 4 millionůw. Kdyby chtěl každý Němec na stawení toto ročně stříbrný saský groš wynaložiti, za čtyry leta byly by peníze pohromadě. — Přejeme německému národu a Církwi w Němcích, aby se welebná budowa tato wznesla w celistwé a důstojné kráse swé na okrasu země německé, k oslawě jména Páně. Zároveň ale nemůžeme zatajiti taužebné, několikráte již i w těchto listech projewené přání. Widauce, co se děje w Kolíně, žádáme sobě z celé duše, aby se smilował tudíž i nad námi Hospodin a dopřál nám dočkati se podobné slawnosti u sw. Wíta na hradě Pražském! I náš Sw.-Witský chrám, hrob našich swatých dědicůw, stojí bohužel od wěkůw necelý, nedostawený. Zůstane-li jak jest, bude to naší hanbau, on bude žalobníkem u potomkůw, nebudeme-li dbáti, abyse dokonalo, což nelzeo pro husitské wálky ku konci přiwěsti nábožným předkům našim. Po stech letech dosáhl národ náš swobody, — došel nowého žiwota. *Chrást Páně Swato-Witský byl by wěru nejkrásnějším pomníkem wděčnosti národu Českého za dar swobody*. — kdyby se chtěli sebrati stateční Čechové a dostawěli ho. Němci pokud chtějí dowěsti swatyni onu k žadaucímu konci, musili by platiti po stříbrném groši: *u nás postačilo by platiti po krejcaru*.

Z Uher. Že se tu počal duch katolický hýbati w kněžstwu, a Církew powstawá, aby po práwu, Bohem sobě daném, dostála swému powolání, widíme již i z jednání ministrůw uherských. Na sněmu králowství uherského w Pešti ozywají se hlasové lidi, žadostiwě prahnoucích po laupeži, — po statcích církewních. Jeden z poslůw učinil mimo jiné návrh, aby se opatstwi sw. Gothardské k lepšímu nadání ústawu Ludoviceum obrátilo. Na to ozwal se ministr *Szemere*, řka: »Na tom nesměli bychom přestati; byloť by potřebí raději hned se statky knížete Esterhazy začítí, a nedostačilo-li by to, jiti pak od domu k domu a wziti, mnoho-li bude potřebí.« — Slawný řečník maďarský p. *Drák*, prohlásil se důrazně, že takové jednání pokládá za laupež. — Hle již na maďarském sněmu mohli by přiučiti se spravedlnosti lidé, ježto se třesau žádosti po cizím statku! —

Z Říma. Uctau k sw. otcí Piowí IX. naplněn jest již w prawdě všecken swět. Jak powědomo, počil ho hned prwního roku papežowání jeho, sám sultan turecký drahými dary; a teď posílá mu cisař Čínský tiaru (korunu papežskou) wyloženau diamanty obzláštní ceny a krásy. Několik znamenitých Čínanůw putuje při té příležitosti do Říma s tím úmyslem, že tam wystawí chrám Páně w slohu Čínském.

Z Angličan. Dne 18. Srpna četl se w Anglické nižší sněmowně po druhé návrh, aby byl u sw. stolice w Římě řadný wyslanec anglický, čehož od wěkůw již nebýwalo. Ze 125 hlasůw ozwal se jen 46 proti ní. Neníť pochybnosti, že návrh tento při třetím čtení projde. Jeť to znamení, kterak ubývá w Angličanech nedůwěra k Církwi katolické — a u nás — by již bohužel rádi nasili do srdce dobrého lidu katolického!

Z Irsku. Pomínulého měsíce wypuklo w ubohém Irsku powstání lidu, kteréž ale w krátce wojenskau moci udušeno jest. Mnozí z powstalcůw, nýbrž i náčelníci, dostali se do rukau anglické vlády. Arcibiskup Dublinský, p. *Murray*, ale dokázal, že jest otcem lidu swého. Swolaw biskupy katolické do Dublina, ustanowil s nimi všemi zároveň zadati žádost ku králowně, aby na milost přijala provinilce.

* Zakladatelem jeho byl arcibiskup *Kónrad v. Hochstetten*.

** Byliť tu papežský posel *Viale Prela*, a biskupové: Ermlandský *Geritz*, Hildesheimský *Wandt*, Mohučský *Kaiser*, Munsterský *Müller*, Osmabručský *Lüpcke*, Roeremondský *Paredis*, Splyrský *Weisz*, Trierský *Arnoldi*.

BEAUFORTS

Číslo 44.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wacsl. Hessa) v Jesuitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na **Dobytčím trhu**, č. 552, i **w** **wšech řádných knihkupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stf.; — na **c. k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissii
Wacsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XV. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XV. po swatém Duchu. — Kněžstvo české a česká národnost. — Sedlák čarodějník. — Církevní zprávy.

Dne 24. září.

Řeč na neděli XV. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. VII. 11—17.

Smutno bývá giti mezi hroby: pláč zagisté a žalost chodíwa za rakwí cestau k hřbitowu. Bratr a sestra, přítel a přítelkyně slzami kropíwagi tuto stezku; syn a dcera bédugí, otec a matka hoře sobě wedau, kolikrátékoli muségi doprowázeti k hrobu něz toho z těch, kteréž miluge Duffe gegich. Kdo widěl s citelným srdcem, třebaš genom gediný takowýto pohřeb, nepotřebuge, aby se mu živými barwami ljičilo hoře ubohé té matky, o kteréž gest řeč w dnešnjm sw. ewangelium. Gj zemřel neyprwé manžel: a gíž tu pufalo srdce nad trpkau ztrátou. Zarmaucené wdowě ale zůstal syn, gsa útěchau i naděgi dobré matičky, gsa mnohoslibnau podporau gegího stáři. Než, nastogte! i tohoto gedináčka zchwátíla smrt, a gíž ho nesau na márách z města Naimi, aby mrtwolu pochowali w hrobě. I kdo by nepolitowal srdečně ubohau matku w těžkém horí? Kdo by nepřál, by gi byla minula hrozná ta rána? A kdo by se nevytěšil, wida, co gi učinil dobrotiwý Ježíš? — Přiblížuge se k městu, a »uzřew,« gať pišse sw. Lukáš, »matku hořem sklíčenau Pán,« gsa k nj milosrdenstwím hnut, řekl gi: »Nepláčiz!« Než Kristus netěšiwá pauhým toliko slowem, ale skutkem, prawdau. Dswědčiw zarmaucené wdowě útrpnost, přistaupil k mrtwole, došel se már, i řekl: »Mládenče, tobět prawim: Wstaň!« A hle, moc slowa Kristowa zahнала smrt, mládenec, »kterýž byl mrtwý, posadilw se, počal mlu-

witi,« a Ježíš, pln dobroty a lásky »dal geg mäteri geho.« Gá nechťel ljičiti matčino hoře nad smrtí, gá nedowedu wyslowiti gegi radost nad wzkříšením milowaného gedináčka. Matka zpělala, s nj pak welbil mnohý zástup Boha, že »powstal weliký prorok a Bůh že nawštíwil lid swůg.« Awšak, D. D., netoliko matka, gížto wšemohaučjm slowem Swým syna obžiwil Pán, netoliko zástup, genž zpělal nad šťastím, radugí se matky, pozbaweni gsau hoře a smutku při pohřbu: hoře, od kteréž ge zbawil Pán, nemělo by gíž nikoho swjrat, kdožkoli uwěřil w Něho. Kristus zagisté odňal smrti osten gegi. A tážete se, D. D., čím a kterať odňal Pán Ježíš smrti trpký osten gegi? Snadno wám odpowim na tu otázku, a přewěděj pak se s pomocí Boží každý, že nestluffj křesťanau pro smrt hořem se trápit, poněwadž nás ugštil Kristus

- 1) nesmrtelnostj duffe nassj,
- 2) naděgi slitowanj Božího,
- 3) naděgi radostného shledánj w sláwě nebeské.

Když byl nad giné slawný mudrc řecký, Sokrates, od nehodných občanůw Athenských na smrt odsauzen, a koflil gedu, podaný sobě, wyprázdnil, dıwal se wznesený muž s tichau a gasnau myslj, brzo-li smrt oči mu zawře, Wěrnj učenníci geho plakali w žaláři: on ale těšil ge až do poslední chwile, dokládage: »Na mém pohřbě nikdo nepraw, že pochowáwáš Sokratesa, owšem ale mluwiti sluffj, že tělo Sokratowo ukládáš do hrobu.« Tauto naděgi,

že gest dusse geho nesmrtelná, zahnal od sebe slawný mudrc tento bázeň před smrtí, a těšil přátelů své. A hle, D. D., právě proto djm i já, dokládaje že Kristus trpělý osten smrti odňal, poněwadž ugistil nás

1) o nesmrtelnosti dusse lidské. Netřeba mi dowoditi, že již prvé než přišel Pán Ježíš na tento svět, nebyl svět bez wjry w nesmrtelnost dussi lidských. Ať nic nedjm, že hned w starém zákoně nacházíme svědectwí na potvrzení žádaucí této prawdy, čtauce w knize maudrosti: »Bůh stwořil člověka ne- porušitelného, a k obrazu podobenství Swého učinil geg;« (Maud. II. 23.) ať nic nedjm o mudrcích, gežto wedený rozumem, twrdili, že gest dusse lidská nesmrtelná: negeden pohanský národ znal i hlásil se k této wjře. Awšak úplné a neomylné gístoty, gako w gíných tak i w té věci, nabýli gsme teprvé Kristem Pánem. Ano, B. M., Syn Boží to gest, genž ubez- pečil nás, že člověk umírage podlé těla, žiw gest na dussi, a že dusse gako spanilá dcera lásky a milosti Hospodinowy, newchází w hrob, ale wysšedši z těla gako z domu zpráchnivělého, gako ze stanu nahnílého branau smrti přichází k věčnému žiwotu. Aneb nenj-liž to Kristus, genž wece: »Nebogte se těch, kterjž tělo zabjgegi, ale dusse nemoňau zabjti.« (Mat. X. 28.) Nenj-liž to sám Syn Boží, genž dokládá: »Amen, Amen prawjm wám, bude-li kdo zachowáwati řeč mau, smrti neužj na věky?« (Jan VIII. 51.) Nenj-liž to Ježíš, Prawda věčná, genž slibuge žiwot věčný těm, kdož wěři w Něho, a hrozi o h něm věčným bezbožnjřkům? (Mat. XXV. 46. Jan V. 24.) Ano, D. D., tak a podobně mluwil, tak učil, ugistňowal nás Kristus. Z komuž medle třeba wyswětlowati slowa Páně? Nenj třeba wýkladu, kde sám Bůh tak zřegně mluwiti ráčil. A nač se ohlžjeti po důkazech a svědectwích, kde Ježíš, Syn Boha žiwého potwrdil nám prawdu slowa Swého, i žiwotem Swým, i smrti, i z mrtwých wstánjm. D, kdo má smysl pro prawdu, kdo tjm se ugí- stil, že slowo Páně gest prawdau, nemůže ginák, on musj wěřiti pewně a silně, že gest dusse nasse nesmr- telná. A tomu-li tak, zdaliž by negednal possétile křesťan, kdyby strasšil se smrti, aneb hoři podával se nad smrti těch, kterjž miluge? Že měla hrdinská matka sedmi bratřj Machabegských pewnau wjru o nesmrtelnosti dusse lidské, nezaplakala, když gj katané mučili a ukrutně zabjgeli miláčky gegj: a my nabymšse Kristem Pánem takové gístoty, směli bychom bēdo- wati při smrti gako pohané, kterjžto naděge nemagi? D, usšetři slzi, nech přjlištného nařřkánj, neplač otce a matko, když tobě milowané djtky, neplač manželi, když tobě wěrná choť, neplač synu, dcero, když ti pečlívý otec a laskawá máti z toho swěta odegdau. Dřete sobě slze s očí swých, neboť Kristus ugistil nás, dusse gegich že wysšla toliko z těla, i žiwa gest u Boha. Nikdo z nás by nezaplakal, kdyby přjtele,

miláčka geho z hliněné gestyně powolal k sobě dobrý král, chtěge uhostiti geg w swém paláci: a tu, kde neginák činj Bůh, král nebeský, tu kde láska Geho powoláwa dusse nasse, dusse přítel a dobrodincůw, rodičůw, bratřj, miláčkůw nassich, z wezdegšj bjdny do věčných palácůw slawný Swé, směli bychom sobě nemaudřegi počjnati? D wěru, špatný byl by to djť za lásku Kristowu; špatný byl by to důkaz wjry nassj w slowo Geho, kterýmž ugistil nás o nesmr- telnosti dussi nassich. Pokud gř wěrně oddán Bohu, nemáš se bratře smrti co báti, a to proto, poněwadž ugistiw nás o věčnosti, tudjž ugistil nás Kristus

2) naděgi Božího slitowánj. Kdybychom této naděge w slitowánj u Boha neměli, D. D., přjznám se upřjmně, pak by nás dwognásobně hrůzau, nikoliw ale radostí naplniti musilo každé pomysšleni na nesmrtelnost dussi nassich. Nebo mnoho-liž medle gest lidj na světě, kterjž by směle postawiti se mohli před saudnau stolicj sprawedlnosti Boží? Ach! žal- mista Páně dobře wěděl, proč wolal z hlubokosti: »Gestii neprawosti ššetřiti budeš Hospodine! Pane, kdož obřtogi? (Žal. CXXIX. 3.) Čjmž wjce musjme wzdyhati my, gežto »w mnohém klesáme wšřickni?« Awšak djky Tobě, Spasiteli dussi nassich! naděge slitowánj u Otce nebeského ugjmá hrůzy, odwraci strach od těch, kdož wěři w Tebe! a naděge tato gest — darem twým, gest klenotem, uděleným nám newymluwnau láskau Twogj. Wššem, nenj mne tagno, kterať gij wšřicken starý zákon tišcerných po- šřtuge důkazůw, že »gest litostiwý a milosřdný Hospodin, dlawho showjwawý a welmi milosřdný,« (Žalm. CII. 8.) že »miluge milosřdenstwj, a saudu Ho- spodinowa plna gest země.« (Žalm. XXXII. 5.) Než, nenj-liž kořenem i korunau slitownictwj Božího sám věčný Syn Otce nebeského, náš Pán, Ježíš Kristus? An, bez Něho seděli bychom wšřickni gako wěžňowé, odsauzenj do žaláře, wšřicken svět úpl by na věky we řřinu smrti. Geho žiwotem ale, Geho smrti na řřjzi, otwřely se člověčenstwu prameny swěta i ži- wota, studnice hogné milosti a věčného slitowánj. Ach, my wšřickni byli gsme z přjrozenj synové hne- wu, gako i ginj, Bůh pak, genž gest bohatý w mi- losřdenstwj pro přjlištnau lásku swau, kteraž zamí- lowal nás, když gsme byli mrtwí w hřřšřich, spolu obžiwil nás w Kristu. (Ef. II. 5—5.) Kristus umřel za nás, a tak »smřřenj gsme s Bohem řřřze smrt Syna Geho.« (Řjm. V. 9. 10.) A teš, když Kristus umřel za nás, aby k spasenj přjwedl dusse nasse, nynj, kdežto wšřicken žiwot, každá krůpěg předrahé krwe Geho nám hlásá: »Bůh nechce smrti hřřšřnjka, ale aby se obrátil a žiw byl.« (Ezech. XVIII. 32.) Kdo z nás chtěl a směl by neduwěřowati w slitowánj Hospodinowo směl by děřiti se saudům Geho? Kristus zaručil spasenj Zachowwi, a neshřřtil se publikánům; On přjgal na milost Magdalenu, neodsaudil cizolož-

nici, slitowal se nad lotrem wišcjem na křiži: a my widauce Geg, kterak hledá, by spasil, což bylo zahynulo (Luk. XIX. 10.) neměli bychom život i slovo Geho za pewný základ naděje své w slitowánj Otce nebeského? A magice tu naděgi, kdo z nás směl by se pak lekati, směl by se smrti obávat? O, D. D., zanechmež té bázně, zanechegmež gi bezbožníkům, strach zůstawme newěrcům! Ti nechť se bogi smrti a saudu: my wěrnj gsauce Kristu, chraňme se toliho, abychom newěrau nebo bezbožnostj, bludem neboli hřichem nezbowili se práwa k milosrdenstwj Páně, neodřekli se lásky Geho. Kdo we mne wěří, wece Kristus, máť život věčný (Jan XI. 47) a pokud máte swětlo, wěрте w swětlo (Jan XII. 36.) nuže! hleď každý z nás, ať wjrau gest poswěceno srdce, poswěcen gest život geho. »Pogďte ke mně,« wolá Spasitel, »pogďte ke mně wišicni, kterjž pracujete, a obtíženi gste, a gá wás očerstwim,« (Mat. XI. 28.) nuž tedy, pospěš k němu každý, kdožkoli nechceš zahynauti; studnice milosti prýstj se u Neho, sedmerým pramenem swátostj rozléwá se Geho smilowánj; modlitba k njm přístup otwírá. Rodičowé, gežto nechcete hynauti hořem při smrti dítě, u wjře a bážni Hospodinowě, weďte dusse gich; bratři, powzbuzugte bratry, sestra sestru, přítel přítele, ať hledá slitowánj u Krista, pokud čas gest ku pokánj. Ugistiwšse se po čas života pokladem milosrdenstwj, budeme pak moci bez hoře a zármutku djwati se na smrt, až zaklepe na dveře, přegde přes práh a namjřj střelu swau na srdce nasse. Ano tjm weselegi budeme gi moci přiwjzati, poněwadž nás ugistil Kristus

3) naděgi radostného shledánj. Těžko býwá se sice laučiti s těmi, kterěž miluge srdce nasse, awšsak ne-li wišedka, aspoň polowice té tje ze srdce, nám odpadne, máme-li gistotu, že se s nimi opět shledáme. A hle, právě tuto gistotu dal nám Kristus. Neboť komu z nás nenj powědomo, čjm těšil při poslednj wečeři před rozchodem učennjky Swé? »Netruchli srdce wasse, ani se strachug« — tak wece tu k nim. »Wějte w Boha, i we mne wěрте! W domě otce mého přibytkowé mnozi gsau, (byť nebylo tak, bylsbych powědel wám) i gdu, abych wám připrawil mjsto. A odegduzi, a připrawim wám mjsto, zaseť přigdu, a wezm u wás k sobě samému, abyste, kde gsem gá, i wy byli« (Jan XIX. 27. 1—3). A nenj-liž to Kristus, genž osvědčowal před Otcem swým nebeským: »Otcé! které gfi mi dal, dčci, kdež gsem gá, aby i oni byli se mnau, aby widěli sláwu mau?« (Jan. XXI. 24). Z kdo křestan upřímný, rozwážiw dobře slowa ta, snadno přemůže zármutek s-dce swého, a třebaš by mu smrt pobrala wišedky přátelé a miláčky. Radostné naděgi, že se dostane ku Kristu, že tam nagde, které mu odňala smrt, musjť ustaupiti hoře nad ztrátau gegich. Smrt gest mu gen poslem, kterjž wěrné Kristowny

gednoho po druhém do domu Otce nebeského swoláwá; onť wj, že Kristus připrawil tam k a d e m u z nich mjsto. Ano, D. D., kde milostiwý Pán náš sedj na prawici Otce Swého, wůkol trānu nebeského, budau wišicni wěrnj Geho, aby widěli wěcnau sláwu Spasitele swého. A stana mezi nimi w gednom domě, u téhož trānu, kterak bys tu mohl neshledati se s otcem a matkau, s bratry, miláčky a přátely swými? Ah, onť wygdau ti wštrje, a láska uweđe tebe do spolku gich. Z což djm, že wygdau wštrje? Kristus sám, gakož učinil w dnešnjm ewangelium, odewzdá rodičům děti, chotjm chotě, bratrům bratry, přátelům druhy gegich. A tati bezpečná naděge by nepostačila, ukrotiti zármutek a hoře, kdž smrt nás silně trhá swazky, kterěž na zemi člowěka k člowěku wjzi? Ah, tau naděgi, že se s hrdinskými syny swými opět segde, těšila se reky ně Machabegská, kdž dodáwala ducha neymladšimu z miláčků swých. Tau naděgi těšil sw. Ambrož kněze Solunské, truchlicj nad smrtj biskupa swého Acholika, dokládage. »Milowaný pastýř wás sice odesel ze swěta; než on nenj mrtem ale žiw gest na wěky, u Boha w sláwě neškonale — a tam ho nagdete.« Tau naděgi těšil sw. Alonš na smrtelném loži matku swau. »Smrt swau pokládám za weliké dobrodinj Boží,« prawil k nj, »a prosim wás, netrapte se nad nj. Tam we vlasti prawého života počkám na wás, až i wy přigdete, a pak spogenj s Bohem, budeme welebiti na wěky slitowánj Geho.« Tauž naděgi, D. D., těšme sse i my a shledáme, že nebude sšlamána naděge nasse. Kdoš wěren Kristu, neleký se smrti, kdoš oddán Bohu, neplač gako pohané, kdž ti smrt z náruči wytrhne bratra, sestru, otce, matku, přítele, dobrodince, ať dáš důkaz swětu, že smrti osten gegj odňal Kristus, ugistiw nás nesmrtelnostj dusse slitowánj i naděgi radostného wespolek shledánj. Awšsak prwe než se oddáš radostné naděgi této, wjz B., wjz S., zdaliž se nemáte smrti své dšiti, a broziti se saudu. Co posud praweno, netýká se wišedky; naděgi, kteráž gest pramen útěchy oné žadaucj, nesmj u sebe nikdo dáwati mjsta, leč kdo gest wěren Kristu, kdo žiw gest Bohu, kdo umře w Pānu. Pokud hřich panuge w nás, běda nám! Prawda zůstawá prawdau, ale meč gegj obrátj se proti tobě hřjšnjče neshlasný. Dusse twá neumře, ale žiti bude, aby trpěla na wěky. Smilowánj Boží sice nepomine: ale ty ge užjš, aby ctil a zkaussel, žeš odwrátil od sebe sám milosrdenstwj Páně. Z ty shledáš se s těmi, s kterýmiš oddáwal se neprawostem, aby tebe hřyzli, aby rozmáhali muky twé na wěky. O, běda, komu takowý los dopadne! Běda, kdož umře smrtj hřjšnjkůw! O, smilug se nad námi, Kriste Spasiteli, uchowey nás takowé smrti, uchraň nás takowého shledánj, buď s námi, ať dogjti můžeme Twého smilowánj a shledáme se opět u wěčné sláwě Twé. Amen.

Kněžstvo české a česká národnost.

(Dokončení.)

Když byl započal císař Josef II., zasazovati se o vykořenění národnosti naší v Čechách a Moravě, drmal národ; jenom několik mužův bdělo. *Durych, Krameryus, Pelcel, Procházka, Štach, Wydra*, lekli se té rány, a sebrali všecku sílu swau, aby národ před smrtí uchránili. Osleplý Wydra taužil sice toliko nad úpadkem ducha i jazyka českého, awšak jako Čech neopomíjel nikdy buditi ducha českého v české mládeži, omámené wnadau nové literatury německé a druhých učitelův Němcův. Více než Wydra dokázali druzi čtyři šlechtí muži. Zásluhy Krameryusovy jsau vůbec známy; on byl, on zasluhowal býti miláčkem lidu našeho, a památka jeho ješť nesmrtelná. Pelcel napsal kroniku českau. Durych a Procházka podali Čechům poklad písem swatých, a Procházka mimo to mnohé jiné knihy, kterýmiž neméně než jiným způsobem ožiwiti hleděl národního ducha v lidu našem. Oceniti zásluhy mužův, ježto nezaufali, jež neustaupili, ač se zdálo vše ztracené býti, zůstawujeme někomu jinému; — nám sluší toliko podotknouti, že *čtyři z nich byli kněží*.^{*} K starcům těmto přidružil se v krátce nad jiné důwtipný *Dobrowský*. Jméno a díla welikého toho ducha zná všecken swět slowanský: bez něho, (ačkoliw on sám nepsal ničehož pro národ), nestáli bychom Čechové a Slowané vůbec, kde stojíme. On byl w rukau Božích nástrojem k netušenému zkříšení bratrstwa mezi národy slowanskými. A kdož newí, že byl Dobrowský knězem? — Tauž dobau, když počal působiti Dobrowský na Moravě, počali se w Praze hlásiti wěrní synové čeští k národu swému, zamýšlejíce jeho blaho, jeho sláwu. Nesmrtelný Procházka, jak se zdá, zaswěcował jich ducha k snahám vlasteneckým. Hněwkowský byl náčelníkem, Pražské semenisté jich ohniskem, *Sbírky nových básní* a později *Hlasatel český*, byly owocem horliwosti, důkazem lásky jejich. I prohlédnemež sobě jmena nadšených těchto prwních dělníkůw na roli naší národnosti? Stkwil se w nich drahé jméno *Jungmann*, potkáwámeť se s *Hněwkowským* a *Nejedlým*: ale kdož newidí kněze *Puchmayera*, *Nejedlého* *Wojtěcha*, *Rautenkrance*? Ano, prohlédneme-li vše spisowatele onoho času, kdežto se národnost naše probírala do žiwota, bylit jsau právě mezi prwními básníky českými nejhorliwější hlasatelé lásky k vlasti a k Slowanstwu — kněží. Jiní skládali na mnoze

jen milostné hračky, kněží ale sáhali hlaub. W básnických skládáních jejich jsau hlasy wraucteh vlasteneckých srdcích, jsau hlasy, probuzující k milování národnosti a vlasti. Kdo to newíš, podíwej se na ody Puchmajerowy na listy Markowy, a ptej se, co působily. — Náš nesmrtelný Jungmann dal se do díla, kterýmž položil se základní kamen české slowesnosti. A kdož byl nejhorliwějším pomocníkem jeho při této mozolowité práci? Nahlédneme-li do předmluwy, k slowniku jeho naleznemeť tam, ať o pozdějších nic nedíme, hned na počátku, když odjinad podpory téměř nijaké nebylo, jména: *Kára, Kareš, Kramář, Wetešník, Marek, Zábranský, Knobloch, Wambera, Nowotný* a j. I jsauť to jména pomocníkůw jeho — kněží. A tak projdeme celau tu dobu, w kteréž jazyk český owšem nikoli bez nesnáží dobýwal sobě odňatých práv, všude nalezneme kněze mezi nej-přednějšími pěstiteli jeho. Kdo zná literaturu českau, dobře wí, jakových zásluh, ať již o mladších pomlčíme, náš *Kamaryt, Kamenický, Marek* (Antonín i Jindřich), *Sláma, Smetana, Sychra, Winařický, Wrána* w Čechách, *Neděle, Klácel, Sušil* na Moravě, a podlé *Kollára, Safáříka, Holý* na Slowensku o ni sobě dobyli.

Než zásluhy kněžstwa o národnost jewí se w žiwotě národu wíc ještě než w samé literatuře. I což by také prospěly nám knihy, kdyby se jim nezjednal přístup k lidu, do jeho bytůw a srdcí, kdyby nebylo býwalo mužůw, ježto žiwým slowem otwírali národu smysl a wýznam litery? Neujmáme zásluh nikomu, a rádi bychom wěru, kdyby byl duch národnosti pronikl všecky stawy, ožiwující moci swau: než nikdo nás nebude moci stihati ze strannosti, dime-li, že co se tkne rozšíření knih, a jimi ducha národního, kněžstwu katolickému w Čechách nej-přednější zásluhu přičítati náleží. Po-hlédneme-li na wýpisy předplatitelůw knih, — potkáwáme se tu wětším dílem se jmeny kněží. Otázeme-li se knihkupcůw, kdo by nejwíce knih odbíral, jmenujeť nám kněze. Zkaumáme-li na wenkowě, po městech i dědinách, kdo čtenářské spolky a knihowny zakládal, — jsauť to kněží. Pátráme-li, kdo by w lidu chuť k čtení byl budil a rozmnožował, poznámeť opět, že to kněží. Před třidceti lety, když po úpadku Napoleonowu císař František a druzí panowníci wším úsilím utužowali staré úwazky a pautu, swírajíce hýbání národůw, sebral Puchmayer s přátely swými sílu, a zarazil prwní čtenářskau společnost we Spálené Pořici. Šlechtí vlastní založili Museum národní. Pánové, kteříž byli peníze na základ obětowali, a učené sbírky své k němu wěnowali, netušili owšem, čím se Museum toto stane: Mezi horliwými, účinnými podporowateli národního tohoto

^{*} Připomínáme tu jména těch toliko mužůw, ježto psali jazykem českým. Jinak bychom musili též Dobnerowi, neunawitelnému tomuto spisowateli dějin vlasteneckých, místa mezi nimi wy-

ústawu, jsauť ale opět kněží, a to nikoli na místě posledním. Následkem ustanowení Josefa II., wyhoštěn byl jazyk český z vyšších škol, a kněží byli ti nejprwnější, ježto vši silau zasazowali se, aby se jazyku dostalo náležitých práv. Pomineme, co činil hned na počátku tohoto wěku *Rautenkranc*; kterak horlil o tauž swatau wěc, neohrožený, apoštolský náš *Sláma*, jest bez pochyby w žiwé posud paměti. Když se byl každý smělejší hlas, dowolawající se lepších časůw, za břich pokládal, když vlastenci jedwa dychati směli, byli to kněží, kteříž nedbajíce, že lití censorowé zmaří práce, a do černé knihy zapíší jmena jejich, we jměnu wíry, we jměnu Božím wolali: „Nekažte, nenutte nás poněmčowati národ!“ Hlas jejich sice neprorazil u císaře, ale on probuzowal wědomí w národě, budil silu, budil žiwot. Morawa, krásná, požehnaná Morawa by bezpochyby do nedáwna byla spala, kdyby mladí kněží, ježto, poznawše úkol swůj, vycházeli z Brněnského semenistě, nebyli horliwau láskau svojí žiwot národní wlěwali do srdcí dobrého lidu Morawského. Kdo chceš nabýti důkazůw, jdi do Nedwědic — a ptej se tam, kdo byl Tomáš Zrzawý? A jako působil apoštolský tento kněz — působí po dnes mnozi jiní. — U nás w staroslawné Praze powstala Matice Česká, a s ni počala nowá, mnohoslibná doba pro národ náš. A kdož medlé snášel nejwíce obětí k vlastenecké této pokladnici, hned od počátku, až po dnešní tento den? — Netřeba než nahlédnauti do výkazůw účetních, a každý přesvědčí se, že není stawu w Čechách, kterýž by byl tolik činil pro tu swatau wěc národní jako kněží. Mezi jejími údy co jest kněží! A což jich teprwa získali z jiných stawůw! Můžeme říci s dobrým swědomím, že se w té věci nikdo našemu příkladnému knězi, Josefowi *Šmidingrowi* newyrowná. Nechybíme, dime-li že nejméně dvě stě údůw on jediný získal blahodarné Matici České. — Než, nebudeme se pauštěti do podrobností: musiliť bychom rozšířiti meze tohoto pojednání. Awšak netřeba množiti slow. Pokud chce kdokoli sprawedliwě sauditi o národním žiwotu we vlasti naší, chtěj nechtěj, musí kněžstwu katolickému přiknauti slawné místo mezi křisiteli a pěstiteli drahé národnosti naší. Při každém pohnutí, při každém pokroku, jež učinil národ náš, wsude widíme ruku kněze, hotového k práci, hotového k oběti, widíme kněze, an dosvědčuje lásku swau k národu platným skutkem. Že tak jest, wyznali již i nepřátele: kdo tedy z bratří mohl a směl by bratřím odpírati, co jim právem náleží? —

Než wíme, co by se w té věci dalo namít-nauti. Mohloť by se říci, že nemá we swaté věci této weškeré kněžstvo, vyšší i nižší, účastenstwi,

a že by činnost jeho byla mohla býti wětší a wšestrannější. Nebudemeť se o to hádati. I to i ono jest prawda. Než, padá-li prawda ta na kněze: čím wíce na wšecy jiné stawy?! — Nehodláme však zasedati tuto na saudnau stolici. Letopisy našeho wěku, dějiny nowého žiwota národního w milé vlasti naší zastanau nás — i ukáží, že kněžstvo katolické sobě dobylo nejwětších zásluh o zachowání a nowý znik národnosti naší — Bůh že je wywolil za nástroj k zachowání národu našeho. — Není-liž tedy hodno důwěry národu našeho?

Sedlák čarodějník.

Obraz ze žiwota, od Fr. Prawdy.

1.

Negeden sedlák myslí, že mu pracowati netřeba, poněwadž čeládku má, která se za něho přičiní. A proto spává dále, dlaugo po gjdle za stolem sedává, gde-li do polj, leckdeš na mezi odpocjwá, a s každým se do howoru pausstj. Tím způsobem däge se, že zůstává čeládka bez dohljdy, a widauc zahálčiwost hospodárowu, i sama chuť a lásku k práci ztrácj.

W Záborowě, utěšené to české dědině, byl ale sedlák, genž do třjdy takowých nedbalých hospodářů nepatřil. Rozwázil, tak mu říkali, s chasau wstával, dennj práci maudře nařizowal, a s čeledj buď sám pracowal, buď konal zlástnj něgakau užitečnau práci. Mnohé náradj hospodářské sám uměl dělati, co bylo poraucháno, zprawowal, vyhazowal po lukách strauhy a brázdy po poljch, ohrabowal, čistil role, hned w lese, hned w zahradě se zaměstnáwal, a u něho přebýwalo Boží požehnanj. S stogi to za řeč, abychom geg trochu poznali.

Profkop Rozwázil nebyl ani wysoce učený, ani hrál na pána. Německy mluwiti sice neuměl, za to ale stálo každé slowo za penjze; on znal dokonale swau wjru, hospodářstwj rozuměl wyberně. Mnohému se naučil za žiwobyti swého z dobrých knih, které buď sám sobě kaupil, aneb se wypůjčil u ctihodného duchownjho pastýře oné osady. Nad jiné wšak wážil sobě gedné knihy, kterauž byl zdědil po nábožném otci swém. Byloť to pjsmo swaté starého i nowého zákona. W této knize čtával hrubě každý den, a čím dál, tím wětšj měl w nj zálibenj, neboť ustawičným opakowánjm otwjrala se mu pořád swětlegi prawda slova Božjho. Konečně Bibli swatau téměř z paměti uměl, a průpowjdy geg w rozličných přjhodách žiwota často a maudře užíwal. Kdo přjlezitost měl, spatřiti geho dům, geho dobytek, pole a luka, musil také wyznati, že gest rozumný a spráwný hospodář. Wšecken žiwot geho byl bez auhony, nebo řjdl se wedlé záfad a zákona swaté wjry nassj.

Sausedě 3 — stj a sausedowé z okolnjch wesnic dšlem neměli co čísti, dšlem čtenj nenáwiděli, anobřž

negedni za zbytečné a obtížné ge posládali. Poněwadž i z giných pramenů maudrost prawau čerpali za nedbawali, newěděli a nemohli wěděti, co wědel náš Prokop, kterhž i nedělnj kázanj a saufromé ponaučenj swěho duchownjho pastýře horliwě wyhledawal. Nehledjce si bedliwě swěho hospodářstw, ani w tomto se newyrownali opatrnému Rozwážilowi. Winu swé newědomosti a špatného hospodařenj nedawali wšak sobě, ale we swém nerozumu a w hlaupe powěre, řekali o maudrém a šťastném hospodári Prokopu, že umj wje než hrách wariti, že gest — čarodějnjkem. Posselci drželi knihu welikau, w nīj ho čtati widawali, za knihu čaroděgnickau. Powěst o něm brzy se rozněsła doma i po fragině, geden se ho bál a z cesty se mu vyhýbal, druhý w nesnázi od něho skutečně očarowánu se býti domýšlel, wšickni wšak, ačkolim gen dobré věci o něm wěděli, předce gen gaksi nedůwěřliwě naň pohlíželi.

Takowé smýšlenj mezi sausedy, a nedůwěřliwé gednánj gegich nezůstalo owšem wybornému Prokopowi tagemstwjm. Že geg to bolelo, samo sebau se rozumj, on ale za zlé smýšlenj odsluhowal se dobrými skutky.

Gednau pod wečer wzał Prokop Rozwážil ručnici na ramena, kradl se hlubokým úwozem k swému lesu. Nemyslete, milj čtenáři, že chtěl pytláčiti. Nezachtělo se mu nikdy cizj věci. Pozorowaw od některého času, že se mu krade dřiwj, wysšel si na zloděge počkat. Nemage owšem aumyslu, někomu na hrdle nebo na zdrawj ublížiti, toliko pro bezpečnost vlastnj se ozbrogil.

Přigda do lesa, usednul pod strom, a poněwadž byl umdlený těžkau prácj, zlehka usnul. Newědel ani sám, gač dlaho spal, když ho probudilo silné wržánj pjly. Z protře si zrak, a widj, kterať se sřze tmuhustau, asi 20 kroků od něho, dvě swětýlka kmitagi, okolo nichž několiť postaw sem tam se hemžilo. Asi o pět kroků bljže stál wůz, při němž chlapec, něco odrostlý, na zapřažený pár wolůw dohlížel. Dwa mužšstj dořezawali strom dosti welký, který po chwjli s náramným rachotem se stácel. Přiskočil s sekerau muž třetj, klestil wětwe, druzj dwa usekali wršek, a kmen rozřezali we tři djlj.

Rozwážil nechťel se přenáhliiti, nýbrž přemýšlel, co by mu bylo činiti. Les byl geho, krádež byla paztrná, zloděge znal; byl to sedlák R—c ze B—ce se synem a dvěma čeledjnny. Zextrw, když s wozem k poraženému stromu zageli, a giž nakládati chtěli, widel Rozwážil, že gest čas, zagiti w cestu. Gotwa wšak powysřčil hlavu, spatřil i poznal ho hoch na dobytek dohlížegj, dal se do hlasitého křiku, ukazowal rukau, a wolage: »pro Krista Pána, giž ge tu, tamhle ze země wyljzá,« za otce se schowal. Swjčka házela swětlo práwě w tu stranu, kde Rozwážil se pozdwihowal, a wšickni wideli, gač ho přibýwá, až konečně we wětšj, nežli w přirozené swé wyššce, gač se zlo-

děgům poděšeným zdálo, pod stromem stál, pod njmž byl odpočjwal. Natáhl kohautek, a ručnici drže před sebau, powným krokem krácel ku předu. Kluk břečel, že se to po lese rozléhalo, otc, který se ohlížel po hauffstj, obegmul nohy, a nepustil ho z mįsta. Pacholci též by byli rádi uprchli, měli wšak za to, že proti mocnostem, gimíž wládne Rozwážil, neprospege nižádný autěk. Geden zalezl strachy pod wůz a druhý sřyl se mezi wolj.

Zatjm doffel Rozwážil k wozu, a wážným hlasem mluwiti počal: »Gest nasse powinnost, když se segdeme, pozdrawenjm počtiti se pak sluffj na křestany, a řeci: »pochwálen buď Pán Jezjš Kristus.« Ljto mi, že segda se s wámi při zločinu, gménem tjm swatým wás pozdrawiti nesmj, poněwadž zloděgstwj se nechwáli Spasitel náš, genž krádež giž w starém zákoně w desateru zapowězenau, opět zapowjda u sw. Matausse (19, 18.), kdež prawj: »nepokradeš.«

„Ale sřýčku!“ ozwal se nesměle s třesaucjm hlasem zloděgstj saused, „gá wám celau škodu za platjm, gen mě, pro Boha wás prosjm, nedělyte neschastným.“

Při poslednjch slowech wrhnul sebau před Rozwážilem na kolena, a chlapec, wida otce, pokleknul také. »Wstáňte,« wolal Rozwážil, »nesluffj před člowěkem klekati, neboť psáno gest« (Mat. 4, 10.): »Pánu Bohu swému klaněti se budeš.« »Šanba wám! Bůh se na wás djwal, oko Geho wšewědaucj wiđelo wás, když gste páchal neprawost, a wy gste se nebál. Nynj o smilowánj prosjte mě slabého člowěka. Nezapomente, že gest nad wámi Zen, který může i duffi i tělo zatratiti do pekelného ohně.« (Mat. 10, 28.)

„Ach sřýčku!“ počal R—c, genž byl mezi tjm wstál, w čemž i chlapec ho následowal, wy —

Rozwážil wšak mu skočil do řeci: »nechte sřýčka, negsem, a nechci býti wášjm sřýčkem, neboť bych se styděti musil za takowého přibuzného.«

„Nehněwente se,“ prošil R—c, „do smrti wám wjce do lesa nepogedu.“

„Tjm neučinjte nic wjce,« poučowal Rozwážil, »než, swau powinnost, gač ale napravjte hřjch swůg?« »Wšedko wám wynahradjm.«

„Člowěče, negenom mně máte a musjte dáti náhradu, tuť gest syn wáš, tam služebnjci wášj; kterať tēm příklad ohawný, co gste gim dal, nahradjte? Běda ubohému chlapci, na stezku bezbožných uweđl gste ho, a cestau zlostinjků krácel gste s njm.« (Přjsl. 4, 14.) »Běda mu, gestliže gednau konati bude, čemu se naučil od wás. Dítě následuge rádo skutky otcowj, syn wáš pokleknul přede mnau s wámi, s wámi powstal, činil, co widel, že činjte. Neden Bůh, by příklad wáš i w krádeži následowal. Nepowážil gste, že od wás se bude při saudu žádati duffe geho nesmrtelná?«

„Ach, wy to tuze přísně berete.“

»Ne tak přísně, jak se vám zdá; přísněji to
gednau bráti bude Soudce spravedlivý, gehož slova
znáte: »Kdo by pohoršil gednoho z malických těchto
věřících we mne, lépe by gemu bylo, aby zawěšen
byl kámen mlýnský na hrdlo geho, a pohřžen byl
do hlubokosti mořské.« (Mat. 18, 6.) A wy mimo
syna svého, i čeledjny své gste pohoršil. Což newjste,
že i onino, dokud we wassem domě gsau, patřj do
rodiny, za kterauž wy gednau budete odpowjdati?
Nehrozjte-li se, že i wy náležjte k těm, o nichž zákon
dj: obětowali zagisté syny své a dcery své dáblům?
(Žalm 106, 37.) Zapřjsahám wás, spašte duffi,
spašte duffi i swau i těch, kteréž wám swěřil Bůh,
zanechte neprawost, nedente wzegiti semenu, co gste
gim našl do duffe, wyzneyte před nimi, že gste ge-
dnal neschetně, slibte, že nikdy giž tak gednati
nedcete, gednati nebudete.«

„Ba že nechci, Bůh mi svědek, že to upřímně myslím.“

»Syn wás, a čeledjnowé wassi,« doložil Roz;
wázil, »gsau swědkowé: nesplnjeteli slib swúg, oni
wás sauditi budau.«

Chlapec pořád geššě ukrýwal se za otcem, drže se ho; pacholci giž byli ze swých škřšji wylezli, stojíce oba za wozem. Rozwážil obrátil se k těmto, a blže přistaupiti kázal. Seděn třesa se jako ošika, nesměle se blžil, a druhý, ruce spjnage, plačtivě prosil: jen nám nic nedělejte.

»Mluvte pravdu,« hrozil Rozmázil, »ptám se, sli jste dobromolně na krádež, anebo jste byli nuceni?«

„Hospodář nám dal dnes večer každému žeglíř
kořalky, a sľbil, že nám dá po dwadecetnířku, až přiz-
qedeme domů.“

»Tedy za žegdlík kořalky a za dwadceťnjš zaprodali gste se mu, prodali gste dušši?! Tož nemá wěššj cenu waffe dušše, za kterau žiwot položil Spasitel wáš, Ježíš Kristus? A zlému wáš mjeti, hospodář práwa nemá, wy pať nemáte zapomenauti, že wjce sluššj poslauchati Boha, než lidj.« (Skutk. 5, 29.) Lehkomyslnj mladjci, pamatugte, že žádná neprawost na swětě třešiu neuade!

„Ach, ach, šťastal geden pacholek, „genom na
nás žádně nešťěstj neposjlyte, gá wám wsecko
wyzradjm.“

»Pověz, co miš!<«

„My jsme dnes ve vašem lese již po třetí,
a vždycky jsme porazili a odvezli strom asi tak
velký, jako tento.“

»U wŹdyŹny gŹŹe doŹŹali koŹalku a dwadecetnyŹ,
nenj-li prawda?«

„Poněprvo jsme dostali po 25. grošich, a po druhé, až sám pravíte, po dwadecetnjku.“

»Co jste s těmi penězi dělali?«

„Tuhle Honzíř ge prohrál, a gá ge propil.“

»А co wám збыло?«

„Mně nezbylo nic, a Honzík si udělal ještě dluh.“

»Possetilci, budiž wám to důkazem, že cizí státek dluho netrvá, ano, že geden nespravedlivý kregcar mnoho spravedlivých z kapsy vyhánj. A mimo to u Boha gessně gste si udělali dluh, geden i druhý, zaprawiti přede wšim ten, newáhente. Máteli předsowzetj, že neuděláte u Boha nikdy giž dluhůw podobných, smiluge se nad wámi Hospodin, i odpusti wám.«

„Gá to předsawzetj gisté mám,“ řekl geden, a druhý prawil: »Bůh mě zatrat, gestliže gestře krásti budu.“

»Nynj wiſſaſt nám geſtſe něco pogeſdnati zbywá. Mně ſe ſtala ſſkoda, proto mi náhrada patřj. Dwa ſtromy glem přſſel, třetj zde ſkácený ležj podřezaný. Podrždjm ho pro ſebe, ačkoliw bych ho nepotřebowal. Poněwadž, gaſ prawjte, oſtatnj byli také tak welké, mohl každj dáti půl ſáhu dřwj. To dělá ſáh, a za ſáh ſe u náſ na mjeſtě platj 8 zl. w. č. A tuto náhradu žádám pro ſebe. Mimo to ſluſſno, by ſe zaplatila pokuta. Nechci gi pro ſebe, neſtogjn tak o wáſ ſtatek, gaſo wy gſte ſtál o můg. Zhola wiſſaſt wáſ propuſtiti, bylo by poſſetilé, wy gſte doſti možnj, a tedj krádež waſſe dwognáſobnjm hřjchem, zaſluhugé ſluſſnj třeſt. U náſ přſſla H—a wdowa o kozu, ſwé gedínké gměnj. Za 12 zl. myſljm, mohla by ſe gi kaupiti giná. Těch 12 zl. za pokutu ſložitj pro ni. Obdrždjm tedj od wáſ 20 zl. w. č.; neobdrždjm-li ge zýtra, udám wáſ pozýtrj co zloděge na úradě.«

„Prosím vás, jen mně tu hanbu nedělejte; hned ráno pošlu peníze. A neřekněte žádnému, co se mezi námi přihodilo.“

»Divná věc, hanby svěště se bogíte, a před Bohem hřešiti gste se nehanbil. Gá wás wyzraditi nemám! Byl gste gift, že wás gednau domáci newyzradí? Hledte, tēm gste se wydal w moc. Ukládám wám, by gste o tomto skutku mlčeli, gá budu mlčeti též, neboť prawj písmo: Crownen při swau s blížnjm swým, a tagné věci giného newygerug.« (Přísl 25, 9.) Teď gsme domluwili, nawraťte se domů, i považugte příhodu dnešnj za milost, kterauž wás chtěl uwěsti Bůh na cestu spravedliwých.«

Dali si »s Pánem Bohem« a mlčky geli z lesa. Teprw, když daleko w polích byli, počali si powšdati, co každý byl pozorował. Že Rozwázil wystaupil ze země, to widěli všickni. Geden mimo to prawil, že powětrj w celém wškolj zapáchalo siraui, a druhý že widěl rozličné postawy, any se ze wšech stran pohybowały w haussj. Z to gim bylo gisto, že dobytek neobyčeaně frkal a fauněl.

Rozvážil, nábožnau modlitbu večernj říkaje, ubíral se domů, a doma žádnému, ani ženě nepověděl, co ho potkalo. Ráno doručilo se mu 20 zl.

a ještě ten den měla stará H—a pěknou lozu, která už jí Rozvážil za 13 zl. koupil. Stará žena byla radostí téměř bez sebe, a překvapená pomocí nenadálou, slibovala, že do smrti modlití se bude za dobrodince, jehož jméno se jí zatagilo.

Církevní zprávy.

Z Widně. Někteří z nižších mladších kněží Widentských dali pěkný příklad k následování. Widauce w jakém nedůstatku vězí stát, sami o své ujmě složili 195 zl. na stř., a podali je za obět na oltář vlasti. Neníť to sice hromada peněz — ale vždy jest to něco. Kdyby tak učinili všickni občané, dobrovolně, každý seč jest, přinášeje ku prospěchu obecnému, ubývalo by jistě dluhůw, kteréžto hrozí naší říši.

— Bude-li se p. *Paulim*, zlopowěstnému reformatorowi katolické naší Církve, dařiti, jak se počíná, vyplní se, což jsme hned na počátku řekli — sláva jeho brzyčko zajde. — Na posledních schůzkách nepřibýlo mu posluchačůw, owšem ale ubylo. — Řeč, kteráž měl dne 29. Srpna, vydal nešťastný tento zpronevěřilý kněz na světlo. Srdce diw že nepláče útrpností nad tau zmateninau lidského rozumu, jakowauz tu p. Pauli stawí na odíw. — Posud byli horliwými podporowateli jeho židowští škrabáčkové a študenti Widenští bezpochyby ale nezůstanau; tiskem vydané jeho spisky musejí odwrátiti od něho i židy i študentstwo. Musiliť by se sami stydět, kdyby stáli k muži, který hrubě ani psáti neumí. P. Pauli co newidět padne.

Z Rakaus. W Solnohradě sešel se při konci měsíce Srpna, jak se zdá owšem jen jako příprawní sněm církevní, ku kterémuž p. kardinál arcibiskup Solnohradský, Fr. Šwarzenberg, též i biskupy Tyrolské pozwal. Radiliť se tu o potřeby Církve za našich dnůw. Blížší zprávy o výsledcích newyšly posud u veřejnost. Neopominemeť je časem swým oznámiti.

Z Prus. Před nedáwným časem podali jsme zpráwu, že w návrhu říšské ústawy pruské pojištěno jest Církwi, ewangelické i katolické, že zůstane jako každá jiná společnost náboženská w držení a užívání ústawůw, nadání a důchodůw, ustanowených k účelům Církve, bohoslužebným, školním a dobročinným? Toto ustanowení nemůže nikdo, pokud miluje spravedlnost, leč pochwaliti. — Jinák ale musí sauditi o nawrženém zákonu, kterým se Církwi školy a duchowenstwo dohled na ně na prasto odnímaji. Proti tomuto návrhu ale musil powstati u křesťanských rodičůw tuhý odpor. I powstáwaji proti němu na všech stranách různé hlasy, a k říšskému sněmu Berlinskému wáli se takorůka nescíslné množství peticií, obzvláště z katolických krajin. Dobrým katolickým rodičům nemůžet zajisté málo na tom záležeti, zdaliž dítě jich we škole se nepokazí čili nic, zdali se wirau či bez wiry odroste. A proto mají a musejí se hlásiti důrazně o práwa swá, pokud čas jest. Na mnohých místech pozdwihuji se sami učitelowé proti návrhu tomuto. Jak widět, nastaneť nýbrž nastal již k tomu čas podobný též i u nás. Jsauť bohužel i we vlasti naši lidé, kteří by rádi kněze a wiru wyhnali ze škol. Bděte a pracujte, wěrní Čechowé i Morawané, ať se jim to nepodaří na zkázu waších dětí, na záhubu naší vlasti. Náboženství a swoboda, napsal slawný

Francauz p. *Dupin* arcibiskupowi Pařížskému »jsau dvě sestry, ustanowené zároveň k oblažowání lidské společnosti« — a my dokládáme: kde hyne jedna zhyne i druhá.

Z Francauz. We Francauzích ději se od wěkůw podiwné změny, — a Církew může se w nejednom ohledu s potěšením díwati na pokrok, jakowýž swatá její wěc tam beře. Národ obrací se s důwěrau k máteri swé, Bohem zřízené, sw. Církwi katolické. Lidé, kteříž usilowali do nedáwna, Církew obmezowati wšelijak w spasitelné činnosti její, hlásí se nyní k jiným zásadám. Tak prohlásil se u. p. nedáwno p. *Thiers*, powěstný spisowatel a řečník, býwalý ministr, že se odřiká dřewního smýšlení a jednání proti Církwi, jelikož na ní záleží wzdělení lidu a zdar vlasti, zdar republiky. Nynější ministr oswěty osvědčil veřejně, že duchowenstwo a učitelowé jsau slaupy republiky. W nawrženém pro republiku zákonu, wytknuly se zásady owšem welmi důležité, a dobrého uwážení důstojné. Stanowit se tam: 1) Swoboda wyučowani pojištěna jest. 2) Základní wyučowání děje se bez platu. 3) Učitele woli si obec. 4) Wrchní dohlídka nad školau má duchowenstwo. Jak jest widět, stát, daje dokonalau swobodu u wyučowání, wede na školy náklad, obce sobě woli učitele, a kněží mají bdíti nad wyučowáním a wychowáváním národu. Jestitť to pťesený ukaz. Tauž dobu, kdežto w jiných krajinách, jmenowitě w Prusích, a z částky též i u nás, usilují wšemožně, kněze wyhnati ze škol, osvědčuje republika Francauzská obzvláštní důwěru k duchowenstvu. Národní sbor čili shromáždění záleží z 22 odborůw neboli oddělení, a z těchto hlasowalo 17 pro dotčené zásady. P. *Goudhaux*, ministr, ohlásil se tu, když se jednalo o dohlídku školní: »Kněžstwo, ježto dowedlo z prostředku swého wydati jednoho Affre, jest zajisté způsobilé, wychowáwati národ Francauzský, Slowa tato mnoho wáží. — P. *Gaudhaux* jest totiž po krvi a wíře swé — žid. I kdož wi, zdali se nedají na sněmech našich mnozí rodili katolíci zahanbiti láskau k spravedlnosti a prawdě, jakauž tu dotčený ministr dokázal. Co wíme, jest to, že newděčni synowé rodičům a zpronevěřili katolíci sw. Církwi nejwice hoře a těžkosti způsobují.

Z Australie. Zatím, co w našich krajinách mnozí proti wíře se pozwihuji, rozširuje se swaté náboženství naše po wzdálených končinách swěta. O Americe již jsme mluwili několikráte. W Africe na sewerní straně pracují horliwi kněží Francauzští, mezi tím, co apoštolský kněz *Ryllo* s druhý swými do wnitřních končin prodrati se usiluje. W Asii jmenowitě w rozlehlé říši Čínské, konaji rovněž z wětšího dílu kněží Francauzští apoštolské dílo s nemalým prospěchem. Awšak i w pátém dílu swěta w Australii množí se počet hlasatelůw i wyznawačůw swaté naší wíry ustawičně. Za w Pánu zesnulého papeže Řehoře XVI. bylo w oněch stranách již několik osad biskupských, ku kterýmž pro náležité opatření wěřících a rozšíření práci apoštolských Pius IX, nowý apoštolský vikariat na východní straně zřídil. P. *Florentin Jausson*, kněz Francauzský, jest ustanowen za prwního biskupa, a kněz *Migloire Doumer*, jmenowaný za biskupa Juliopoského, dán jest mu za pomocníka. Obširnějších zpráv o stawu Církve katolické, o počtu wěřících a snabách missonářských podáme budaucně.

BEAUFORT

Číslo 45.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wacsl. Hessa) v Je-suitské ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wy-dawatele** na Dohy-tém trhu, č. 552, i **w** **wšech** **řádných** **knih-kupectvích** na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
Wacsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XVI. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XVI. po swatém Duchu. — Daniel O'Connell. — Otec a syn. — Moc lásky křesťanské. — Církevní zprávy.

Dne 1. října.

Řeč na neděli XVI. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Luk. XIV. 1—11.

Rozmanitými způsoby usilował Kristus: Pán obměkčiti tvrdá srdce Farisejská: nemýjce wšak do-brotivosti a láskou, tichostí a dobrodiními! Než bohužel, málo prospělo geho usilování. Divoké šelmy, lew i tygr přilnau k dobrodinci, člověk ale w swé zlosti bývá, nastogte, horší než tyto šelmy. Hle, w dnešním sw. ewangelium widíme toho důkaz na bezbožné rotě Farisejské. »Pán Jezš wšel do domu něgakeho knížete Farisejského w sobotu, aby gedl chléb, a oni šetřili ho.« Z může-li býti na světě lidž šeredněgšich? Je nemohli u weřegném životě Kristowu ničeho wyslyditi, čim by lzelo uwešti u lidu w nenáwist toho, kterýž »dobře učinil wšechněm,« zwau geg na oběd neschetneci; oni magj se k Němu přátelsky, aby tjm snáze žluč srdce swého namychali mu do číše, aby tjm spíše ulowili slovo, wypátrali čin na potupenj a zlázu Geho. Pán Jezš gi, mluwj, gedná s nimi; nřdo z nich, ač by rád, nemůže Geg wi-niti z hřichu, wšickni widj, že giným dobře činj — a gin dobře radj, awšak nicméně — Fariseowé žůstawagi, čim byli, nepřátely, protivnjky Páně! Renjáz to, D. D., žalostný wýgew, nenj-lž to smutné divadlo? Awšak, znám, B. M., znám gá divadlo žalostněgšj. A tážete se, gake by to bylo? — Otwřete oči swé, wize wškol sebe, i zdaž newidjíte, kterak se po dnešnj den lidé scházegi w gedno, rotj, zpauzj, pozdwiugj se proti Hospodinu a proti pomazanému Geho? A kdo

powáží, že nepřátelé tito Kristowj slugj křesťany, kdo ge widj, kterak zuřj proti Bohu a Kristu, kri-tiče: »Roztrhemje swazky gegich, a zawrjme od sebe gho gegich,« (Žalm II. 3) kdo ge slyšj, kterak po-tupuj učenj, hanobj wjru, lagj Cirkwi Páně: může-li bez bolešti djwati se na počínánj gegich? Z odkudž medlé wzalo se toto nepřátelstwj proti wšre Kristowě a Cirkwi Boží? To-li gest dž za to, že Kristus s nebe staupil, že se wtělil a umřel pro spa-senj nasse, že potřel moc dábelškau, že wydal zákon lásky, že otwřel brány nebes, že člověka powyšil k důstogenstwj synů Božjch? Ach, D. D., powjm, ukáží wám některé prameny, z nichž se prýšstj nepřátelstwj toto. Hlawnj z nich gsau tyto:

- 1) neznámost wjry Kristowj,
- 2) hrdost, pýcha a rozumu,
- 3) přewrácenost srdce i života.

W Jerusalemě na sinj chrámowě, předpowjdal stařec Simeon o Jezšji: »Aly, položen gest tento — za znamenj, kterémuž bude odpjráno.« (Luk. II. 34.) Dd té doby uplynulo giž osmnácte wěkůw: po dnešnj den ale newymřelo, aniž tak brže wymře pokolenj nepřátel a protivnjkůw Páně. A odkudž medlé po-cházi ten odpor, a odkud žalostné toto nepřátelstwj? Gá giž prawil, a hned dokázi, pramenem prwnjm, z něhož se prýšstj, gest

1) neznámost wjry Kristowj. Nebo kdož medlé, pokud nenj na čisto přewráceno wšedko srdce geho, mohl a směl by brogiti proti wšre a cirkwi Páně, kdy by gi byl náležjtě poznal? Nad giné

drahým posladem gest prawda, nevyšší pak pravdu, studnicí tiscerých radostí, pramenem newyslovné útěchy, zřídlem neskonaleho blahoslavenství, gest: Bůh. Z kdož medlé podal nám bytelnějších důkazů o moci a lásce, o milosti, dobrotě a slitování Páně, než wijra Kristowa? Kde gest kdo, gežto by snažněgi k myslí přivodil a na oči stawěl nám tyto blahodarné prawdy než Ejkew? — Prwé, než zgewil se Kristus, klaněli se národové modlám, a pássice neprawost, domníwali se wzdávati poctu uhydaným bohům swým; prwé než powstala Ejkew, zakrýwala se prawda rausskau, mudráci sspínili gi rozumem, a místo nj prodávali za peníze bludné důminky své učenníkům. A za to, že Kristus, že Ejkew hlásá prawdu, že gi podává wsemu stwoření, proto-liž má gim býti kladen odpor, činěno nepřátelství? — An poctiwý člověk klásti ho nemůže, leč by byl nepoznal wijru, kteráž a gať gi uči Ejkew. Ano, D. D., který otec mohl by nenáwiděti wijru, kteráž welj dětem geho: »Eti otce swého i matku swau?« Která matka může býti proti Ejkwi, gežto plod života gegjho přigimá, poswěcuje, sšlechtí, aby ctnostnj synové a zdárné dcery byly útěchau srdce, korunau sšediwé hlavy gegj? — Žádný z manželůw, kterýž si přege, aby sšěstj přebýwalo pod střechau geho, nemůže nic mjeti proti wjře, kteráž utužuge wěrnost, poswěcuje lásku, střeže čistotu manželstwu. Aneb mohl by sobě dovoliti odpor nepřátelstwj proti wjře boháč, kdyby znal i uwážil, gaku to mocj zwěstuge i wstěpuge Ejkew swoge: »nepokradeš!« a kterať wyhánj záwist a zlodějsť ze srdce lidských? A což mám říci o potřebném, o chudáku? S kdekoliž wás, B. M., gežto bjda a nauzi, zármutkem a tiscerými strastmi serweni býwáte, poznal wijru, on gi musj milowati; onať zagisté byla i gest mu pramenem útěchy, matkau pomoci w bjdách wezdegšich. Či to snad nenj wijra Kristowa, w kteréž wydan gest zákon: »Budte milosrdnj gako otec wás milosrdnj gest?« Nenj-liž to Geho Ejkew, kterážto tiscerými způsoby usiluge podle rozkazů Páně lačným pokrmu, nahým raucha, nemocným lžku a obsluhy, wěznům swobody, potřebným pomoci zgednati, poskytnauti? — Blaženost ge cílem tauhy, žádosti dusse lidské a ctnost gest matkau gegj, pramenem gegjm. — A nenj-liž wijra, nenj-liž to Ejkew, gežto wšj silau odwracj od neřestj, očistuge od hříchů, wábj, nýbrž dohánj k řádnému životu, k ctnostem? Ano, D. D., zkaumenty a zpytuge samy; gá mohu dáti směle hrdlo do zástawy: a wy sšledáte, že nenj ctnosti na swětě, ku kteréž by newedla člověka Ejkew, k njž by nepodněcowala wijra Kristowa. Wy sšledáte, prawda že gest gegjm kořenem a owocem gegjm, že gest pokog a blahoslavenstwj. A tomu-li tak, nemusjme se ani slow Páně dowolawat: paubý cit a přirozený smysl náš pogistuge wýpowěd, kterať twrdjme, že pramenem prwnjm od-

poru proti Ejkwi, gest neznámost wijry Páně. Tak byl Sawel lžým protiwníkem ewangelium, awšsat sotwa že ho poznal, roznássel i rozhlassowal slowo Kristowo po wšem swětě. Tak stali by se dnešnjho dne následownjky apostola Páně tisceré protiwnj-kům sw. wijry a Ejkwe nassj, kdyby se gim dostalo známosti gegj. Než čjm gest to, že známosti té nemagi? Knihy, sškoly, chrámy, kdež se zwěstuge slowo Boží, otewřeny gsau i gim: odkud tedy ta neznámost, odkud odpor proti wjře Páně? — Ne-třeba wám na to, D. D., odpowjdat, odpověd na-gdete sami, když wám ukázi, připomenu druhý pramen, z něhož se prýstj nepřátelstwj proti Ejkwi. Gestíť gim

2) pýcha a rozumu. Dobře zagisté powědel sw. Augustin: »Pyšným nedostane se wijry, owšem ale pokorným,« a w starém Zákoně giž čteme: »Pyše nikdy nebey w swém smyslu neb we swém slowu panowati: nebo w nj bere počátek wšeliké zahynutj.« (Zob. 18, 14.) A gako wšelika téměř neprawost, má i newěra, má i nenáwist, má odpor proti wjře kořený swé w pyše. Nemáť zagisté Kristus wěššjho protiwnjka, než gest onen starý drať, gežto na zemi zkázil rág a půwodem byl dlauhowěké nassj bjdn. S nj-li pýcha kořenem nenáwisti, kterať se duch onen sšerednj wšude pozdwihuge, a bauřj proti Kristu? — Podjwáme-li se na Farisey, gežto se wšj silau po celý život swág w slepé nenáwisti swé se odporowali Kristu: zdaž to nebyla pýcha, kteráž zawjrala sluch i srdce gegich před Pánem a božským slowem Geho? W Nazaretě a na mnohých giných místech sšlyšeli Geg, kterať otwřá zasnaučjmu lidu smysl pšsem prorockých a posladj prawdy Boží; než čjm to že, ač srdce hýbalo se w nich, newěřili Mu? Pýcha, B. M., rozpálila ge, že naplněni gsauce hněwem wšickni, wen z města wynwřli Geg (Luk. IV. 28, 29.) a po wšeckem život pronásledowali až i na kříž přibili Ho. Když přišel sw. Pawel do Athen, o-hlassuge mudrcům a učencům tamněgšim slowo Páně, zwěstuge gim neznámého Boha, saud a wzkrjssenj, což medlé zawdalo podnět, že se mu počali ně-kteřj posmjwat? (Skut. XVII. 32.) Pýcha i tu, B. M., zawdala podnět k posměchu, byla půwodem newěry gegich. Snažnau peči wynaložil sw. Justin, aby dokázal z pšsem prorockých židu Trifonowi, že gest Zejš přislíbeným Mešiassem: a tážeme-li se proč žid zůstal newěřejm, sšledáme opět, že pýcha byla půwodem odporu a nenáwisti geho ku Kristu. Ano, D. D., Arius, Luter, Kalwijn, cisar Julian, Voltair a saudruhowé geho, by gim byla pýcha roz-zumu smysl nepomátla, nebyli by se postavili proti Kristu, proti wjře Geho, proti Ejkwi. A tak, D. D., ať se obrátjme kamkoli wškol sebe, kdekoli gest odpůrce a protiwnj wijry a Ejkwe Kristowj, ne-mage w srdci swém pýchy, nebyl by, čjm gest. S kterať má také w srdci, porušeném pýchau, wzegjti

láška k vůči té, gežto přede všim wnhledává, by se we všem pokořil člověk pod mocnou ruku Boží, kteráž připomíná: »Maudrost tohoto světa bláznovstíj geš u Boha, a Pán zná myšlenj maudrých, že gsau marná« (1. Kor. III. 19, 20), kteráž welj, slowu Páně wíce wěřiti, než hlasu rozumu swého, kteráž káže, wíce poslauchati nežli poraučeti? Wjra w slowo Boží, a láška k Církwi, láška ku Kristu, geš dar Boží: bez milosti Ducha swatého zagisté nelze ani milowati ani wěřiti. Awšak odkudž medlé má se wzjiti we srdci, porušeném pýchau, milost Páně, když dj písmo: »Bůh se pyšným protiwi, pokorným toliko dává milost,« (1. Petr. V. 5.) když dj Duch swatý: »Bůh šadil mocné ze stolice a powýšil ponížených?« (Luk. I. 52.) když sám Kristus oswědčuje: »kdo se powýšuge, bude ponížen?« (Luk. XIV. 11.) a děkuje Dci nebeskému, řka: »Chwálím tě Dče, Pane nebe i země, že gš skryl věci tyto před maudrými a opatrnými, a zgewil gš ge maličkým.« (Mat. XI. 25.) Ano, D. D., bez milosti Boží nenj wjry ani lásky, a kde panuge pýcha, nemá přístupu milost, nemůže powstati láška, tm wíce ale musj se rozmáhati odpor a nenáwist proti wjře a Církwi Kristowě. A gakož geš pýcha rozumu tak geš

3) přewrácenost srdce a života pramenem, z něhož se odpor a nepřátelstwi proti Církwi, proti wjře Kristowě walj. Medjm nic nowého, D. D., když zgewnau tuto prawdu připomínám. Osmnácte wěkůw minulo, co wece Pán: »Každý, kdož zle činj, nenáwidj swětla, a negde k swětlu, aby nebyli třeštíni skutkové geho:« (Jan III. 20.) a wšeděn život Páně, dēge osmnácti wěkůw, gsau žetelným důkazem, gsau patrným swědectwím slow těchto. Fariseowé nebyli by zagisté nenáwiděli Pána, kdyby na přewrácenost života, na hrdost, pokrytectwí a druhé nečestj gegich byl nedorážel. Řimstj cisařowé nastawěli modlám wšech národů chrámy, každému bludu, wšeliké powěře dopřáli w Řimě mįsta, čím to tedo, že gediné proti wjře a Církwi Kristowě zuřili po wěky krwawým pronásledowánjm? Přewrácenost srdce a života byla matkau nenáwisti této. Swatý Augustin odporowal po mnohá léta Církwi Boží a Pánu gegjmu, Kristu. A tážete se proč? Ať, on sám oswědčil, že přewrácenost srdce i života byla toho půwod. — Z horlivého hagitele ljtý nepřitel wjry a Církwe Boží stal se Gindřich VIII., král Anglický. Z pátrátele po příčinách žalostné této změny, létopisowé odpowědj a dokážj wám, že přewrácenost života byla půwodem geho pádu. A tak býwá gjm po dneš. Nebo rcete, D. D., zdalž by mnohý z těch, kdož nynj dábelstým wztekem zuřj proti Církwi, zdalž by, prawjm, neutichl, kdyby Církew kázati směla ústy knězi swých: »Gez, pig a hři — chod sobě i nosiwen se hrdě, nedbey na swědomj, lať a šáněg sobě statky, nedbey na

bjdu potřebných, čiň, co ti ljbó, čiň směle, k čemu tě wábí žádost; nedbey na saud, neleký se pekla, — užiti rozkoffe, toi cenau, cilem života? — Že wšak neláže, a nesmj kázati tak Církew, že káže: »Wyčistite starý kwas, odwrzte skutky temnosti, umrtwěte udy swé, kteréž gsau na zemi, smilstwo, nečistotu, chlipnost, žádost zla a laťomstwj; složte, odwrzte od sebe wšedko zlé, gako geš: hněw, prchliwost, zlost, zlořečenj, mrzkau řeč z úst swých; nelžete gedni druhým; swlčete starého člověku se skutky geho, a oblecte nowého, podlé obrazu toho, kterýž stwořil geg.« (1. Kor. V. 7. Řim XII. 22. Kol. III. 5. 8. 9.) ano, D. D., že musj wolati slowy Kristowými ku každému: »Chceš-li kdo za mnau přigiti, wezmi kříž swůg, zapři se sám, následug mne, nepowolug pyše, škrocug tělo, ukřížug žádosti geho, swěta se straň, hřižu se chraň, Boha se bog, wěr i daufey w Něho, milug Ho, milug bratry swé, a dobře čiň každému z nich, dobrým, odměnuj se i protiwnjkům, že takto k pokoře a k tichosti, k čistotě a střdmosti, k pokogi a lásce, slowem k swatosti života wybiji, dohánj: odtud pocházi u lidj, zaslepených wášnemi a láskau k neprawostem, nechut a odpor, nepřátelstwi a wzteká nenáwist gegich k wjře a Církwi Boží. Nechciť a nebudu sáhati lidem hluboko do swědomj: ohlédněte se sami wškol sebe, B. M., prohlédněte sobě zástupn nepřatel sw. nassj Církwe, protiwnjků Kristowých, a gšt gsem, že kde gjm nenj neznámost wjry, pýcha rozumu, přewrácenost srdce i života býwá pramenem nechuti a odporu proti Kristu, proti wjře, proti Církwi Geho. A z takowých pramenůw může-liž medle, B. M., něco dobrého se wyprýštit? D bohdenž byste to powážiti chtěli nestřastnjci, gežto gšt dj prorok, opauštěgje prameny wod živých, kopáte sobě čisterny dērawé, kteréž nemohau zdržeti wody. Či mnjte snad, že prawda prawdau, Bůh Bohem, Kristus Spasitelem, wjra pramenem prawdy, Církew matkau spasenj býti přestane, poněwadž wy potupiwšse wjru, pohrdáte Církwi, pohrdáte Kristem? Ach, nemylte se krátkozracj chudáci! Odpor wás proti prawdě nedowede ztenčiti moc králowstwj Páně; Hospodin se wám posmjwati bude; wasse nenáwist zahubj wás. Hospodin w prchliwosti swé zformautj wás, a gako bublina rozplastne se, gako plěwa w peci ohniwé zmizj život wás gediným dechnutjm hněwu Páně. D pozneyte, které věci gsau wám k pokogi, ustaňte přemýšlowati daremné věci a pozdwihowati se proti Kristu Spasiteli swému — wěřte w swětlo, pokud swětlo máte. Wyhoštte neprawost ze srdcj, zapudte pýchu z rozumu, a nelitugte práce, ať poznáte Krista, učenj, Církew Geho, a nikdo z wás nebude, nikdo nezůstane protiwnjkem wjry a Spasitele swého. Gako Šawel, gako Augustin, gako tisícowé giných, přilněte pak i wy k Církwi neginák, než se wine nemluwně k prsaum matičky swé. Ano, D. D., neprawostem

dejme wšhošť, rozum nedejme sobě kaliti pýchau, slowu Kristowa otewřeme sluch i srdce své — a pak poznawšše prawdu, poznawšše Cirkew, budeme syny, budeme wěrnými milowníky gegjmi. O smilug se nad námi Pane, urychlí čas tento mocj slitowánj swěho, očist nás od nečestj, odvrát od nás duchu hrdosti, uweďž nás ku známosti slowa Twěho, aby chom poznawšše Tebe dokonale, z ponjženj swěho, powššeni byli k sláwě wyznawačů a milowníků Twých. Amen.

Daniel O'Connell.

Nent na swětě národu, kterýž by wíce náti-skůw byl přestál, a wěrněji držel se wiry, srdečněji milowal vlast swau než národ Irský. Weliké, neslýchané utrpení jeho nastalo počátkem 17. wěku. Lsti, zrádau, ukrutnictwím dostal se totiž zelený ostrow,* po mnohých wojnách na čisto do rukau anglických. Krwawé tyranstwj zmocnilo se vlády. I musili bychom psáti dějiny mučenníkůw, kdybychom další osudy Irského národu tuto podrobně wypisowati chtěli. W Angličanech powstala ničemným králem Jindřichem VIII. tak řečená reformace. Kdo nechtěl odřici se wiry katolické, octnul se w žaláři, na wyhnání, neboli na místě poprawním. Sam Jindřich VIII. odsaudil 72.000 lidu pro wiru na smrt. Tím zuřiwěji wztekali pak se následowníci jeho w Irsku, když jim ubohé w rukau uwázlo. Na sta tisícůw lidu zaplatilo zde wěrnost swau k wíře katolické smrti mučennickau, každý kaut swaté země této skropen jest krwí wěrných synů Cirkwe. *O'Brien, Inchiquin, Ireton* a *Cromwell*, wůdcowé angličtí, byli nad jiné žitniwými katy Irské krwe. Čim wíce však zuřili Angličané, tím statečněji osvědčowal národ mučennický oddanost a lásku swau k Cirkwi. Katolici zbaweni jsau práw občanských — země wšecka téměř wydána jest do rukau protestantských, — a wěrní wíře swé Irčané, směli jenom nájemníky, otroky zpupných Sasiků býti. Katolik nesměl se státi ani wojákem, ani učitelem, ani jakým úředníkem. Kdokoliw postižen byl, že by byl wyučowal katolickému náboženstwj — mniši, kněží, biskupowé wywáželi se wen z země. Každý wyhnaneec takowý, pakli se nawrátíl do vlasti, propadl katu. Každý katolik, ježto chodil do jakékoli katolické školy, ztratil wšecko swé zboží, nýbrž i práwo dědičné. Protestant mohl katolikowi odejmouti statek, ať si ho již kaupil neboli zdědil. Otec přestal býti pánem swěho jmění, jak mile stal se nejstarší syn jeho protestantem. Muž nesměl ničehož odkázati ženě swé, neboli decrám wiry katolické. Pánowé katolictwí pozbyli místa i hlasu

w sněmowně, a katolik nesměl ani woliti, čím méně pak zwolen býti do parlamentu. Takowé a tēm podobné krwawé zákony, wydány jsau na potlačení a wykořenění wiry katolické na zeleném ostrowě, w Irsku. Zákonowé tito ukrutní ale nepomohli bludu k wítězstwj. Angličan laupil a vraždil, Irčan ale zůstal čím byl, zůstával wěrným katolíkem. Angličané honili katolické kněze nejinak než jako diwokau zwěř — nedwědy neboli wlky: — kněží však a biskupowé, nadšení duchem apoštolským, nedbajíce o život, neopustili ubohý národ, a sdilejíce s nim jeho chudobu, jeho bídu, byli mu potěchau i posilau jedinau w utrpeních jeho. Pronásledowání toto neslýchané trwalo 86 let. A co se stalo s katoliky w Irsku? Počet jich wzrostl během wěku ze dwau millionůw téměř na sedm, a protestantů — nepřibýlo. Bůh zkaušel těžce wěrný lid swůj — awšak neopustil ho, nýbrž po stoletém utrpení wzbudil sklíčeným Irčanům wyswoboditele. Wyswoboditelem tímto jest *Daniel O'Connell*. Irčan ctí jej jako swatého; Cirkew honosí se jím jako wěrným synem swým; každý horliwý milovník widí w něm wzor hrdiny, wzor apoštola i mučenníka swobody. Posud nemněl O'Connell w dějinách rovného sobě předchůdce; bohdejž by měl hojných, statných a upřímných následowníků! Tyranstwj musilo by zmizeti ze twáří země.

Weliký tento muž, nad jiné slawný syn Irské země, narodil se dne 6. Srpra r. 1784 u *Kahiru* w irském hrabstwj *Kerry*. Pohlédneme-li na to, co dokázal jediný tento muž, musíme wyznati, že neznáme národu, kterýž by wytečnějším synem honositi se mohl. Otec slaul Morgan O'Connell, a byl potomek starobylého rodu. Předkowé jeho že byli horliwí katolici, přišli již za časůw králowny Alžběty o wšecko jmění swé, kteréž dotčená ohawná králowna vysokým školám w Dublině darowala. Po letech počtěstilo se však O'Connellowcům dostati se opět na statky swé dědičné; Dublinské školy pustily jim je w nájem. — A na těchto odcizených pradědům swým dědinách, na samé končině swé potlačené vlasti narodil se slawný náš Daniel. Hrabstwj Kerry, hornatá, skalnatá to krajinka, leží na nejzazším pomorí Irském k západu. Po úwalech, ježto se tu střídaji se skaliskami, widěti jest mimo jezírka, samé téměř kamení, málo kde něco úrodné prstí, něco role na brambory. Neúrodnost a nepřístupnost těchto končin byly jejich štěstím. Angličtí dráči, nemajíce tu, oč státi, zůstawili chudý lid mezi horami wíce na pokoji. Mezi těmito horami, mezi chudým dobrým lidem užířel wyswoboditel Irský swětlo swěta. —

Rodičowé O'Connellowi byli jako Irčané wubec, dobří katolici. Nadějný syn Daniel měl býti knězem. Než, w Irsku nebylo škol, nebylo ústawůw

* Irčané sami jmenují welmi rádi vlast swau *zeleným ostrowem*.

k vzdělání mládeže katolické, tím méně kněží. Do Francauz, do Španěl, do Wlach musili — a to ještě jenom jako na zapřenau, wysilati se zdární mládenečkové Irští, pokud neměla katolická tato země zůstatí opuštěna, bez kněží, bez učitelůw, bez pastýřůw duchowních. Tau měrau musil též i O'Connell záhy z vlasti své, i dán jest do koleje w *St. Omer* we Francauzích, aby tam nabyl potřebného vzdělání.

Kolej *St. Omerská*, pod zprávou bývalých Jesuitůw, zůstala i po zrušení dotčeného řádu, semenistěm katolického kněžstwa pro potlačenau zemi Irskau. Mladý O'Connell stal se w krátce chlaubau i okrasau škol *St. Omerských*, nestal se ale, čím by jej byli rádi rodičové měli. Bůh wytknul mu jiný účel, wykázal jiné cesty k welikému cíli. —

Národ Irský upěl, jak praweno, ode dwau wěkůw pod břemeny takového jarma, jakovým ani Mongol, ani Turek podmaněné národy nesklíčil. Anglické panstwo ssálo tuk z země i krve jeho. Million protestantůw měl celau téměř zemi — šesti millionům katolikůw ponechala se jenom padesátá část vlasti jejich. W potu twáři živil chudický nájemník Irský rodinu i kněze svého, a musil nad to hrozné desátky odváděti bohatému kněžstwu anglikanskému, kteréžto plynulo nesmírnými důchody swými, ačkoli mnohý z nich byl ani Irsko newiděl. Národ pozdwihl se několi kráte brannau mocí proti anglickému tyranství, nic však méně bez prospěchu. Angličané dowedli hned násilím, hned lstí a podvody udusiti vždy na nowo ubohé Irčany. Zatím však nastal nový wěk. Osady anglické w sewerní Americe, nemohauce i nechtějice nátisky zpupných pánů w Ewropě déle nésti, powstaly, odtrhly se od Angličan, prohlásily se za samostatné, a šťastně donutily Angličany, že musili je uznati za swobodné. — Duch swobody, swítěziw w nowém swětě, wanul přes moře do Ewropy. W Irsku, widaucím, kterak umdlíwá w boji se swobodnými Amerikany nepřítel jeho, Sasik anglický, w zemi podněcované ku powstání z Ameriky i z Francauz, počalo jitření. Wláda anglická, sewřená z mnohých stran, poulewila poněkud od ukrutných zákonůw, zřídila pro Irsko zlátní parlament, přirrhla katolikům práwo, kupowati statky, zakládati školy a učiti náboženství. Tauž dobau dozráwala i wypukla konečně ohromná rewoluce we Francauzích. Jako we swětě wůbec, působil přewrat tento i w Irsku. Angličané, obávajíce se krwawého zbanření, musili opět w některých věcech powolití Irčanům, i přirrhli katolikům práwo, že směli od té doby důstojníky u wojsťe, právníky, saudci býti, a woliti zástupce své do sněmowny. Důležitý krok

tento k swobodě stal se, když O'Connell, studie swé na školách *St. Omerských* dokonáwal. —

Francauzská rewoluce, nešetříc hrázi ani práv jakých, rozléwala se zatím jako powodeň na vše strany. O'Connell poznal její hrůzy — a záhy se přesvědčil, že ubohá vlast jeho jinau cestau wěsti se musí k swobodě. Necitě w sobě powolání ku kněžskému stawu, odhodlal se O'Connell na jinau dráhu. Proměny některé we vlasti zawdaly mu žadauci příležitost. I nawrátil se r. 1794 do milé otčiny, a celau duši oddal se právům, aby již jako právník a zástupce lidu slaužiti mohl potlačené vlasti.

Wytečný duch a horliwá snaha přiwedly O'Connella brzo k žadaucímu cíli. Jedwa minul rok, co se byl O'Connell do Irska nawrátil, a již se potkáváme s ním na saudech jako s wýmluwným zástupcem sprawedlnosti. Jazyk i duch klestily O'Connellowi cestu ke sláwě, když powěstný ministr anglický, *William Pitt*, nowau ranau na zkázu Irska byl zamířil, usiluje zbawiti sklíčenau zemi samostatného parlamentu. Pitt lahodil katolikům, slibuje jim swobodu, nebudau-li proti zámyslům jeho. Chytrý ministr nedošel sice záměru svého — ale rozdwojil národ. W zemi nastalo sprawedliwé jitření, do kteréhož krom toho i z Francauz kwas přicházel. Baurky, w půlnočních končinách 1798 wypuklé, přišly ministrům anglickým welmi w hód. Jako drawec po laupeži, tak padli vši mocí swau na ubohé Irsko. Pod záminkau potreby obecne, zrušená jsau po celé zemi wšecka práwa konstituční, wojenské zákony se ohlásily, swoboda, život i statek zůstaly bez ochrany, veřejné porady a schůzky, ač jinak powolené zákonem, rozháněly se wojskem, místo saudůw obecních zawáděly se zhusta wojenské, úřadowé dostali se wůbec Angličanům a Skotům do rukau, pluky anglické, prohánějící se po kraji, dėsily ubohý lid, peníze rozsypaly se, aby hned hrůzau, hned lstí sehnal se parlament, kterýž by hotow byl, zraditi šeredně vlast. Nešťastný parlament tento sešel se 1800. Pitt provedl swůj záměr, Irsko přišlo násilím o samostatný sněm swůj.

(Pokračování budaucně.)

Otec a syn.

(Příběh ze starowěkosti křesťanské.)

I.

Na zelených břehách řeky Tigris hemžj se lidstvo. Zjebný wětřík, zawjmagajj z hor Armenských, a krásný garnj večer, wýwábily obywatele Atešifonské wen ze přibytkůw pod šjře nebe na utěšené hráze podlé řeky. Slunce zapadalo za horn; poslední čerwánkové swjzťj z pozlacených bájí na wěžích, obrážejj se u wl

nách, a slavné město i weššerau fraginu poliwagi milostnau záři swau. Práce dennj ušlaly we městě. Páni se bawj w milém chladu wečernjm, a otroci, powděčnj tomu, že nastal wečer, a s njm poslednj práce gegich, nabjragj z Tigris wodu do měchůw kožených, a spěšným krokem ženau se ulicemi do domůw pánůw swých.

Zatjm zmizely čerwánky, saumrak pokrnl nebe, a Atesifončané nawracugj se do přibytků swých. Tauž dobau sebral se také muž, kterýž byl delší čas pod košťatým stromem za městem odpočíwal. Byl to muž asi padesátiletnj. Na vychudlé a wysmáhlé twáři geho znamenati nepokog a bolest. Šat geho gest chatrný, ššedivý kaštan, ššedlý turban, bosé nohy dospědčugj, že to chudák. Z weššed západnj branau do města, dal se tau neykrásnějšj ulicj w prawo. Kdo widěl, kterať semo tamo se ohlžj, a negistým krokem ku předu se beře, musil w něm poznati cizince. Konečně zastawil se před nádherným palácem, i wece sám k sobě: Toť pať musj předce býti střjda Gulistan, ... tento dům — ta wjžka, — ty stromy... Ach, gsau to leta, co mne tu nebylo — že téměř zpatowati se giž nemohu. — Z posadil se před domem na lawičku mezi stromy, tak že ho někdo newiděl. Nastala noc. Na nebi množily se nešťjlné hvězdy, w oknech pouhafjnala swětla, we městě tichnul hluk, nebo lidé odebjrali se na odpočinutj. Nadjir, tak slaul cizinec, neměl wššak ani pomysšlenj na to, že čas gest, po cestě sobě oddechnauti. Mysl geho zabjrala se do minulých časůw; srdce swjralo se w něm, a zrak se hned na tu, hned na onu stranu neztrpělivě otáčel, gako by tu někoho hledal, neboli očekáwal. Zatjm ale minuly hodiny — a někdo nepřicházal. »Ach! on giž nepřigde,« powzdychl sobě Nadjir bolestně — »a gá nenagdu, neuzřj, neobegmu, gak gsem se nadál, ztraceného syna swého!« W několik a bolestných slowech těchto ozwala se celá dusse, a Nadjir zabral se opět do trampotných myššlček swých.

Netrwalo wššak dlaho obnowené geho rozgjmánj, když se nagednau u domu dweře otewřely. Nadjir obrátj se w onu stranu, uzřel otroka, kterýž kwapným krokem, podle něho pádil. Dweře zůstaly poodewřené, a cizinec zaslechl bědowánj. Z pozoruge a přemjtá na myššli, co by to bylo. W tom wyletj z domu druhý otrok, a žene se w tauž stranu, kteraž běžel prwnj. Dweře zůstaly nynj dokořán odewřené. Nadjir se zwedl ze sedátka, i djwá se do wnitř. Lampy ošwěcowala dlahau chodbu, kteraž se ke schodům přicházelo, Na mramorových slaupech leželo klenutj, a zlaté okrašy na nich dospědčowaly, že w domě tom chudoba nepřebýwá.

Mezi tjm, co se Nadjir na tu šškwostnau krásu djwal, wystawila ze dweřj starická matka, upjragjc zrak, užšostj ššlčenný, w tu stranu, na kteraž byli

otroci odběhli. »Ach, gake hoře!« wzdychala ššatena. »Ubohé dítě umře, nenj tu, kdož by mu zachowal žiwot.« —

»Co gest wám matičko,« otázal se gi Nadjir, »co wás bolj, co znamená to bědowánj w domě?«

»Ach!« wece ššatena, »můg chowanec, syn Ššfendiarůw, ležj na smrt. Z wečera gestě zdráv i wesel, rozštonal se nám z čista gasna. Někdo newj, co by mu bylo — a smrt giž na žiwot mu sáhá. Šštrokové odběhli k mudrcowi Ššrmazanowi — aby zahnal ducha zlého. Ššrmazan ale nepřicházj, — a můg synáček, ubohé dítě musj nám zemřj!« —

Sotwa byla dopowěděla stará matka, giž gj hoře štáti nedá. Z běžj, pokud může, též w tu stranu, kteraž se byli dali otrokové. Nadjir ššogj před domem, i přemjtá, co by tu měl činiti. Než, nenj času k přemjtánj, kde činu třeba. W domě wypuklo nové hoře. Nadjir ge zaslechl, i směle gako by ho někdo wolal, pospýchá na horu, odkudž bylo ššlyšseti pláč a bolestné ššezky. Zwědew že tu smrt zápasj s žiwotem, hodlal přiněšti pomoc proti smrti. Několik let žiw gsa mezi Araby na pausšti, šštal se Nadjir pološšwičnjm lékařem, i posštěštilo se mu giž negednau, s welikým prospěchem užjti uměnj swého. Z čtěl w nutné potřebě této zkušiti na nowo moc swých léčů. W několika okamženjch octnul se na pěkné ššjni. Ššedwábne opony wisely tu w prawo i w lewo na tššejch pozlacených, zakřjwagjc wchodj do komnaty. Na prawo za oponau bylo ššlyšseti těžké, bolestné šštenánj. Nadjir odhrnul směle oponu, i wššročil do komnaty, plné nádhernosti a klenotůw. Šštěny z neyčistjšjho alabastru, okraššlené zlatem; nábytek z dřjwj cedrowého, bohatě wykládaný, opony, lemowane zlatým třepenj, wšše, nať tu oko padlo, šškwělo se neobyčegnau šškwostnostj a krásau. Minohý byl by, celý omráčený, zarazil se, zočiw tu nenadále tolik pokladůw a takowé bohatštwj. Nadjir ale newiděl tu ničehož, leč že bohatštwj a pokladowé před hořem a žarmutky nechránj. Na měkkém lůžku šštenal tu mládeneček asi patnáctiletý, swjgege se bolestmi — wzděchy a ššezky byli gedinau geho řečj, kteraž rodičům ššlžčeným, u lože ššogjcjm, odpowjdal. U samého téměř lože štála na šštrjbném trognožci pánew, w nž hořel oheň, a otrok ššjbowonné dřjwj přikládal na nj.

Nadjir wšštaupil do komnaty — a wššičnj domácj lešli se nenadáleho té chwjle hošta w chatrném obleku. Než, Nadjir brzo ge wntřhl z negistoty.

»Gá ššlyššel,« wece k Ššfendiarowi, »gá ššlyššel šštenánj syna twého, Ššfendiare! Náboženštwj, ku kterémuž se přiznávám, welj mi, umenššowati lidššké hoře, kdekoli gen mohu; gá rozumjm poněkud lékařštwj...«

»S, wjten tedj milý muži!« zwolal Ššfendiar, chopil ho za ruku, a wedl ho k loži. »Wjž kterať tu trpj gediny syn můg; můžes-li, žbaw ho, umenššj bolestj geho.«

Nadir podíval se bystrým zrakem na nemocného. Děti všech upřeny byly na něho. Z poznal Nadir, co schází nebohému; zrak se mu vygasnil, a srdce zplé-
salo naději, že domede zachrániti život gedináčkovi.

„Dnešte odsud tuto pánev s ohněm!“ káže Nadir otrokům.

»Křesťane!« wece k němu nesměle otec, »mů-
žeš-li pak mi za to státí, že nebudau zlj duchové
hůře trápití syna mého, pakli dám odnésti odsud
obraz boha mého Mithry?«

„Nic se nebog!“ — odpověděl Nadir. Z gíž ro-
zwinuge na loži nemocného turban, wynjmá z něho
malinkau zlatau nádobku, rozdělenau na několik přj-
hrad, w kteréž rozmanité prášky chowal. Wybraw
z nich, co se mu potřebné býti widělo, nasypal ge
do číše čerstvé vody, i podal pak nápoj tento ne-
mocnému. A hle, ljk ten působil od podívu. Remi-
nulo leč několik minut, a změna byla patrná. Ne-
mocný přestal vzdychati, bolesti ulewily, twář se wy-
gasnila, a sladký spánek ho obgal. Rodičové byli
radošty jako bez sebe. »Bůh twůg, milý hosti! poslal
tě k nám, wece Ešfendiar celý utěšený, aby zachowal
život drahému Muraddinowi našemu. Zůstaň tu
s námi, ať se ti něčím zawděčiti můžeme.«

Z prosil otec, prosila matka. Nadir musil zůstatí.

W tom nawrátíla se stařícká chůwa s oběma
otroky. Geden z nich wyprawowal, kterak nalezl Dr-
mazana, procházegjegjho se dobau nočnj na třjdě Ğu-
listanské a kterak, prvé než zwěděl, kdo by byl, i hned
promluwil k němu: »Ty-lis to, Nadire?« — a zna-
menage, že se šlamal, nic na prosbu geho a žádost
páně dáti nechtěl. Reginal wedlo se druhému otroku
a stařícké chůvě. Drmazan, odbyl ge urputně, že ne-
půgde, — synowi Ešfendiarowu že není pomoci.

Nadir dobře si powšimnul, co byl otrok wy-
prawowal. Dtázka Drmazanowa otewřela mu oči.
Z byloť na bjlední, že geg Drmazan wyzwal do
Atesifonu na třjdu Ğulistan, aniž lze bylo pochybo-
wati, že tam mudrc onen čekal na něho, a on že se
na cestě zmýlil. Ešfendiar wytrhl geg posleže dokona
že wšj negistoty, powědew mu, že třjda Ğulistan se
sídlem mudrcůw leží za řekau.

Nadir, dozvědew se to, neměl gíž stáňj. Z prosil
šlechetného Peršana, by mu dal ihned průwodnjka
na onu třjdu. Ešfendiar připomenul nebezpečnstwj,
w kteréž by se wydal křesťan, pakli by geg nočnj
dobau, nedaleko sjdla mudrcůw dopadnauti měli. Než
Nadir opětowal prosbu, dokládage, že tam na něho
Drmazan čeká, a on že musí k němu.

„Ty's tedy bez pochyby ten, o němž mluwil
otrok můg?“

»Gsem,« — odpověděl Nadir.

„Newjm, co tě dohánj, aby se wydal w swr-
chowané nebezpečnstwj žiwota. Gsa křesťanem, ztra-
tjš hrdlo, pakli by tě mudrcové nassi tauto dobau

u sjdla swého měli postjhnauti. Zapřisahám tebe,
neodcházeg nynj ode mne. Drmazana nagdes i zegtra.
Máš-li s njm co gednati, budeť k tomu i ráno den.
Zůstaň tedy u mne, a máš-li důwery k nám, po-
wěz, co tě pohnulo, že's přissel do Atesifonu, a že chceš
mluwiti s Drmazanem. Dost možná, že ti budu moci
radau i skutkem přispěti.«

»Bůh sám ti odplat šlechetný Ešfendiar! Hoře
moge není nepatrné, a strašti mě níkdo neulewí, leč
ti, kdož na mne uwalili břjmě nestěšty mého. Gá
wj, že mnoho můžeš, a dobrota, kterauž widjm
při tobě, dodala mi důwery k tobě. Powjm ti osud
swůg. — Sud pak i čiň, gať sám za dobré uznáš.«

Ešfendiar pokynul — a otroci pokloniwšse se
odesšli na wedlegšj sjň. W komnatě zůstal toliko Eš-
fendiar s chotj swau a s Ruredinem. Pán a panj
sobě usedli na měkkých pohowkách. Ruredin sebraw
se poněkud, gať se wyprawowati osudy žiwota swého.

(Pokračowánj budaucně.)

Moc lásky křesťanské.

Na puštinách Ğgyptšjch ubytowal se w třetjm
wěku podle paustennjkůw křesťanských bludař Ma-
nichgšj. Stalo se wšak, že musil gedné doby
wydati se na cestu ze swé paustky. Že wšak ne-
byl dobře powědom cest na puštinách, a wjtr pj-
škem ge zawjwal, ubohý zablaudil. Šchylowalo se
k večeru, a před njm, za njm ležela paust, — nad
hlawau sbjraly se mraky — od západu zwihaly se
wjtr, bauřlívá noc hrozila nebezpečnstwj žiwota.
Na štěstj wšak zahlédnul před sebau chýžku pau-
stennickau. Předzwjdal sice, že tam přebýwá kato-
ljk, — Giné doby byl by se mu wyhnul: tu wšak
co na plat? Z zamjřil k chýžici, došsel k nj, netrau-
fal si ale, zaklepatí na dwjřka. A hle, dwěře se ote-
wrau, a starý paustewnjš, wygda wen, prosj ho snažně,
aby wessel a uhostil se u něho. Z wegde. Stařícký
muž prosj, by sobě pohowil, snášj, co má neylep-
šjho, a počjná sobě gaťo matka, kdž se gj nawrátj
z dalekých cest milowaný syn. Bludař strne — ne-
wěřj očjm, newěřj sluchu — a předce wj patrně, že
nesnj. Stařeček ofsetřuge ho, gať gen může — štele
mu swé lože — plášť swůg klade mu mjsto pod-
hlawničky, sám pak uchyluge se stranau do kautka
w uzaunké chýžici swé. Hostowj to nedá spáti —
moc wjry katolické gewj se mu w celé kráse. »Wjra,
která gest pramenem takové lásky, k cizinci, nepřjteli,
musj býti prawdiwá!« — tak myslj, čtj a newy-
slowau mocj táhne ho to, by byl katoljkem. — W
blahém pocitu, že chce býti učennjkem wýborného
starce, utěšeně zesnul. — Gotwa zaswjtko ráno —
a bludař probudil se k nowému žiwotu. Paustewnjš
nawrátí se zatjm od rannjch modliteb swých — a
tu opět gaťo sluha wěrný, hledj předegiti každé po-

třebě, vyhověti všeliké žádosti hosta svého. Tento však nemůže to již děle sněsti. Zvrhne se k no-
baum šlechtěného sluhy Páně. Z očí se mu valí
slze, — i prosí sdečně paustewníka, by geg wyučil
wjše křesťanské. »Tvá láska — wece — mi očí ote-
vřela. — »Nauč mě věřiti — nauč mně milovati
gako ty miluješ!« — Stateč zplěsal. Bludař stal
sn učenníkem Kristovým, a wjrau otewřely se mu
prameny prawdy, lásky, blahoslavenství! —

Církewní zpráwy.

Z Widně. Duchowenstwo Widské podalo k
říšskému sněmu přepis, w kterémžto důrazně žádá o
swobodu a samostatnost Církwe. Žadajíť tedy, oč i my
žadati máme, žadati musíme, ač chceme-li dokázati před
Bohem i před lidmi, že nehodláme ani Krista zapřiti
ani Církew prodati. Jsaut sice lidé mezi námi, kteříž,
přejíce swobodu ewangelikům, židům, pohanům, newěr-
cům, samým toliko katolikům u wěre přáti ji nechťejí.
Tím wice musíme ji sobě přáti a dobýwati sami. Za
wlady Metternichůw a Sedlnických zle se nám katolikům
wedlo, Církew naše ubohá sewřena byla jako nějaká
otrokyně okowy samých dworních dekretůw. Není na-
děje, že by se nám lépe wedlo, kdyby lidé, kteří se
nestydí, weřejně lháti a Husa swým Kristem (!) nazý-
wati, nám stranu wíry naši zákony a nařízení wydáwati
směli. Máť swobodu wíry žid i nekatolik: jakým prá-
wem by ji we swobodné zemi katolik míti neměl? Pro-
tož nechť si křičí a lají na kněze nepřátelé Církwe a
wíry naši; kdo jest wěrným katolikiem, bude i musí, a
byť jej to hrdlo státi mělo, hájiti práwa, dobýwati swo-
bodu Církwe! — Církew musí dnes či zítra swobodnou
se státi.

Z Rakaus. W Lineckém biskupství sebrali se
kaplanové, i stroji se podati biskupowi swému žádost,
aby se nejisté a místy těžké postavení a trpké po-
měry jich přiměřeným způsobem napravily. Do našeho
šlechtěného, ctihodného biskupa, osvědčuje dopiso-
watel Widských nowin církewních, »jeť se nejlepšího
prospěchu nadíti; on zajisté slušné žádosti wěrně wy-
howí.

Z Uher. Milo nám, že můžeme z Uher, kdež
posud na sněmu i w žiwotě nebylo spravedlnosti hrubě
na zbyt, podati zpráwy, kteréž zasluhují owšem uwážení.
Powěděliť jsme w čísle 43, jak se ministr uherský
Szemere stranu jmění církewního wyjádřil. Nebudeť na
škodu, sdělíme-li též zlomky z řeči, kterauž měl slavný
nad jiné řečník maďarský *Deák* dne 9. Srpna na říšském
sněmu w Pešti. Jednalot se tam o nawrhu stranu wy-
učování. »Kdybych,« wece *Deák*, »tu byl prwé (když se
totiž o wěc tuto jednati počalo), přítomen býwal, byl
bych upřel státu práwo, ustanowiti, aby školy byly spo-
lečné (pro všeliké konfesse čili wyznání náboženské). Já
jsem ten prwní, kterýž si žádá, aby rozličné konfesse
w jednu se slily. Ted ale jest to wěci nemožnou. Spo-
lečné školy, nejsau k tomu prostředkem, a byly-li by
jim, zajisté jenom za časůw pokojných. Nyní ale do-
pustili bychom se tau měrau *swrchované křiwdy* proti
národu našemu. W Americe, kteréž tak často blahý
osud zawníme, znamenáme-liž tam *jakého násili a nu-
cení w náboženstwu*? Na nás ale w tom ohledu leží
jakási *kleba*, že se vždy lidem do náboženství míchati

chceme. Takové jednání *přiwede nás těchto časůw na
skázu*. Žijeme za časůw swobody, rovnosti a bratrstwí,
a kdy medle *panowalo wětší tyranství než právě nyní*?
Co se zdá jednomu předsudkem, blaží druhého. Šbor
naš může toliko naříditi, národ ale jedná, my pak hodlá-
me tauž dobau, kdežto se wšecko hrozně pozdwihuje,
obmeziti swobodu i těch ještě, kdož nám zůstali wěrní!
Reakce, spátečnictwí jenom tehdy jest cosi nebezpeč-
ného, pokud se může o něco opírat. Já nechci hájiti
duchowenstwo; nic však méně máte-li kněžstwo za pů-
wod reakce, kterak můžete mu wydati křiwdu, které
dopustiti se chcete, do rukau tak mocnau zbraň!? Ne-
myslim, že by w tom záleželo bratrstwí, abychom bra-
try swé pauty k nám přikauti směli.« — Tak mluwil
Deák. Reč jeho jest řečí muže maudrého a sprawe-
dliwého. Uwidíme, budau-li rovněž tak i naši poslan-
cowé mluwiti na sněmu říšském. Kdyby tam ti mlu-
witi měli, kteříž nyní w nowinách některých proti Cír-
kwi, kněžím a t. d. zuří, pak by owšem nezbywalo ka-
tolikům nic jiného, než strojiti se na horší nátisky, než
činil Nero a Diokletian.

Z Tyrol. Jako w jiných krajinách wznikl i na
horách a po údolích Tyrolských boj proti wěre kato-
lické. Nepřátelé nastrojili swé úklady jako jinde. W
nowinách i některých spisech téhož druhu kaže se tu
zjewně nenáwist proti Církwi, a po kraji chodí zlá-
štní poslowé, kteří w hospodách zřejmě i zašť proti
kněžstwu i newěru lidu do srdce wstřipiti usilují. Nač
při tom nejwice taužiti musíme, jest, že wyšší ducho-
wenstwo s založenými rukama na takové počinání se
díwá, mlčí a horliwé úsilí nižších zaráží. Bůh to na-
praw!

Z Němec. W německém parlamentě Frankfurt-
ském trwal od některého času tuhý boj o swobodu a
neodwislost Církwe od státu. Nepřátelé katolické wíry
a Církwe domníwali se, že důležitau tuto otázku jenom
jako plěwu nějakau budau moci odfauknauti a nowé
wítězství slawiti nad katolíky. Ale Bohu díky! sklamali
se nerázně. Katolici přítomní na sněmu dokázali, že
umějí důstojně hájiti práwa i swobodu wíry a Církwe
swé. Za to zuří proti nim protivníci až hanba.

Z Říma. Zlým za dobré se odslawiti, toť jest
obyčejem na swětě. Zakauši toho w plné míře náš
drahý sw. Otec. Lidé, kterým dobře činil, rotí a bauří
se proti němu, o to usilující, aby papež přestal býti
w Římě panowníkem, a místo něho aby swětský některý
pán wedl nejwyšší wlady. Již několikráte chtěli prý
prowolati nýbrž i prowolawali tuto swau nowau wlady:
lid Římský však posud nebere w té wěci účastenství,
oddán jsa wěrně swatému Otci.

Z Irska. Wláda anglická hodlá prý kněžím Irským
wykázati důchody z pokladnic statních. Příkladné kněž-
stwo Irské totiž nebralo po tu dobu při wší chudobě swé
nijaké podpory od státu neboli wlady, ale žiweno bylo
od chudého lidu wěřícího. Anglický ministr *J. Russel*,
konaje nyní cesty po Irské zemi, wyzwídá prý, jaké by
stranu té wěci smýšlení bylo w dotčené vlasti mezi
lidem i duchowenstwem. Stát anglický splatil by tau
měrau owšem jenom část dluhu, kterýž na se uwalil,
olaupiw i národ Irský i Církew katolickau o wšecky
statky. Než není-li se co báti, aby snad tudíž nehodili
prowaz poroby na kněžstwo katolické, kteréž u pro-
střed newyslowné chudoby swé swobodu Církwe nikdy
nezadalo — nikdy neprodalo!? Uwidíme!

BEAUFORTS

Číslo 46.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky *wydává se každou sobotu* w bývalém, knihkupectwi Schulzowském (nyni Wäcsl.Hessa) w Karlowě ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wäcslaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u *wydawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *we všech řádných knihkupectwích* na půlléta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wäcsl. Hessa
w Praze
u
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli XVII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XVII. po swatém Duchu. — Daniel O'Connell. — Otec a syn. — Církevní zprávy.

Dne 8. října.

Řeč na neděli XVII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XXIII. 37—46.

W celém písmě swatém nenagdeme důležitější pravdy než gest zákon, wyložený a stvorený slowem Páně w dnešním ewangelium. Na sji chrámové otázal se totiž Krista Pána zákoník: »které gest přikázání weliké — přední, nenwětší — w zákoně?« Důležitá to otázka! Ježíš neodpřel mu odpovědi, ale wece: »Milowati budeš Pána Boha swého z celého srdce swého, a ze wšší duse swé, a ze wšší mysli swé: toť gest nenwětší a přední přikázání. Druhé pak gest podobné tomu: Milowati budeš bližního swého jako sebe sameho. Na těch dwau přikázáních wšsecken zákon záleží i proroci.« A kdo zaslechl ta slova Páně, mžezliž medle stýskati sobě, že newj, co žádá na něm, co mu káže, které přikázání za přední a nenwětší pokládá Kristus? A, wůle Páně wyslowena gest tu zřetelně a zřegmě: ani Fariseus, genž se byl tázal, ani kdo giný, gežto poznal odpowěd tuto Kristowu, smj sobě slusně naříkat, že není mu dáno, znáti wůli Hospodinowu: stýskati, naříkati sobě mžez genom — Pán náš, Kristus. Wy se diwíte wyppowědi této: a měli byste raděgi zplakati nad sebau, nad bratry swými. Nebo negsmelž to my sami, gežto zawdawáme Spasiteli swému příčinu k steskům a naříkání? On ohlásil, on osvědčil, on zpečetil kwiž zákon swůg; w gedině slowo: Milug! zahrnul wšsecka přikázání swá: i mnoho-liž medle lidí zprawuge a řidj se slowem a rozkazem Geho? S zplačme, D. D.,

zplačme nad sebau: zákon Páně, přikázání lásky newládne w srdcích našich, nepronišlo život náš nebeskau mocj swau. Uneb se snad mýlím? Wšsak, by nebe mlčelo, země, stížená tolikerau kletbau, tauto průwodkynj nepravostj, doswědčuje, že se nemýlím; že, ač se opáčj millionkrát do roka, rozkaz Kristůw po domech i chrámech, tu slowem, tam písmem, láska ge na polo wyobcowána ze spolků lidských. Nchcít mluwiti, gať tu zachází bratr s bratrem, gať se táži: mnoho-liž medle lásky dostalo se Tobě, Spasiteli, u lidu twého? Tys tolik milowal nás: a my Tebe milugem tak málo! Ach slitug se, Spasiteli, slitug se nad námi! Bez lásky k Tobě negsme ničím. Požehney dnešnímu rozgimání našemu, ať se gím roznjti plamen lásky k Tobě we srdcích lidu twého! Ano, D. D., Pán přispěge nám w tomto rozgimání, a mocj milosti Geho musj pak se w každém srdci roznjtiti láska ku Kristu, kdožkoli powáží,

- 1) co gest Kristus,
- 2) co nám dal,
- 3) co žádá od nás.

Srdce lidské stworeno gest k milování; bez lásky byl by člověk něco horšího, než gest zvíře. Láska gest wáhau ceny, mjráu dokonalosti gehu; onať gest nenkratší, gest gedinau cestau do sláwny nebeské. A wšsak tomu-li tak — a že gest, každý snadno nahledne — tomu-li tak, pravjím, nemusj-liž býti přední péči naši, aby láskau, a sice láskau ku Kristu, bylo poswěceno srdce naše? A tážete se, D. D., odkud nabereš této lásky, kde gi nagdem? Ntřebá wám

gi hrubě ani hledati, B. M. Láska ta gest sice dar Boží, awšak dostane se gi každému, kdožoli powáží,

1) co gest Kristus. Nebo rcete, kdyby Pán Ježíš, gať to učinil w dnešním ewangelium, wám předložil otázku: »Co se wám zdá o Kristu? Či gest syn?« zdaž byste se nestyděli říci Mu s Fariseji: »Dawidův?« — Ah, Kristův původ a rod gest wznesenější. Potomkem Dawidovým sluge Kristus genom podle těla (Mj. I. 3.), a Dawid sám Pánem ho nazývá, poněwadž o něm wydal Hospodin swědectwí: »že života před dennicí zpłodil gsem tebe.« (Žalm CLX. 3.) Ano, D. D., my wjme, že gest Kristus ono »slowo, kteréž bylo na počátku u Boha,« (Jan I. 2.) gest ono »swětlo, kteréž oswěcuje každého člověka, přicházejícího na tento swět;« (Jan I. 9.), gest onen »gednorozený od Otce, plný milosti a prawdy« (Jan I. 14.); my wjme, že gest Kristus »swětlo swěta a pastýř dobrý« (Jan VIII. 12. X. 4.), že gest »obraz Boha newiditelného« (Kol. I. 15.), »w němž wšedla plnost božstwí, wšedla maudrost a prawda, dobrotiwoť a milosrdenstwí, swatost a láska přebývá tělesně« (Kol. II. 9.); my wjme a wznáváme s Petrem, s Marthau, s Tomášem, že gest »Kristus syn Boha žiwého« (Mat. XVI. 16. Jan XI. 27.), »Bůh náš a Pán náš,« kterémuž »dána gest wšeliká moc na nebi i na zemi« (Mat. XVIII. 18.), kterýž se wtělil, trpěl, umřel z lásky k nám, a o němž wydal Otec nebeský swědectwí: »Tentož gest syn můj milý, w němž se mi dobře zalíbilo.« (Mat. 3, 16.) A to-li nám powědomo gest o Kristu, D. D., čí srdce, nenj-li z kamene anebo hlíny, nenj-li pelessi satanášowau, nemusj se rozhořeti plamenem wraucj lásky k Němu? Hle, Bůh sám oswědčil, že ho miluge: a ty, srdce člověčí, nepokládalo by to za swrchované štěstí, že ti dáno milowati Jeho, kteréhož miluge Bůh, stwořitel twůg? — Je se nespřítel král náš Karel, že se neostýchal císar Josef zacházeti do přibytkůw nižšího lidu, došli gsau oba lásky po wšestkeré zemi: a ty, člověče, wěda, že z lásky k tobě šessel s nebe, podobu služebníka, břímě wšij bdy, trampot a těžkostí wezdegšijch na sebe wzał i přebýwal mezi námi Syn Boha žiwého, směl bys ne-milowati Geg? — Leš zлата, krása perel a klenotůw, spanilá twář, přjwětivé slowo, laškawý čin dowede rozpálení, člověče, srdce twé láskau k člověku, než co dím: k člověku? — k mrtwému kowu, k trupeli a hlině, že hotow gest pro ně štočiti do ohně: a ty by mohl se djiwati na Krista, Jehožto žiwot škwěge se gasněgi než slunce newýslownau spanilostí prawdy, maudrosti, lásky nebeské, Genž každým wzegřením a slowem, hnutím a činem oswědčil, že gest bleš sláwy a obraz podstaty Boha wšij lásky (Žid. I. 3.), ty bys, prawjím, djiwati se mohl na Něho, a nerozhořeti se láskau k Tomu, kterýž prwé milowal

tě? Nábožný gedn muž napomínawal we swé sprošťnotě byliny a kwjstčky, křowiny a stromy: »Nekřičte mi tak hlasitě o lásce Boží:« a my bychom newyznáwali, že náš wybjzegi k milowánj Kristowu tisceré důkazy Jeho swatosti, dobroty a lásky, že každý krok od geslj w Bethlěmě až na wrch Kalwarie, gest kazatelem lásky, gest podnětem k milowánj? — S D. D., gist gsem, že, pokud nenj srdce na čisto zkážené přewráceností a oko zaslepené šalbau ducha zlého, člověk milowati musj Pána, gať mile poznal, »co gest Kristus.« Awšak láska ta tjm wjce se zmůže, powážjme-li

2) co dal nám tento Pán a Bůh náš. Z kde naberu slow, abych důstogně ocenil nepřebírané množstwí darůw Páně? Awšak odstupjž ode mne bázeň, že slow důstogných nenagdu: křestan mi porozumj, domyslj se, což wýslowiti nelže; on pochopj, co to gest, dím-li: »Kristus dal nám prawdu, dal žiwot, dal Sebe, dobyl milost, zjškal nebe. Ano, D. D., toť gsau darowé, kterýmiž náš obmyslila newymluwná láska Kristowa, darowé, gimiž obohatil Pán chudáky, oswjtil newidomé, pozdwihl padlé, ožiwil mrtvé, potěšil zarmaucené, z žalárůw wyswobodil wězně, a právem synowstwí Božího, dedictwím sláwy wěčné nadal syny hněwu, potomky Adamowí. Či snad newjste, co činil Syn Boží, čemu wyučowal, co podnikl, přebýwage mezi námi? Staričský Simeon zplěsal, užřew Ježíše, a wjtage ho, gaťo spasení, připrawené před obličjem wšech lidj, gaťo swětlo k zgewení národům (Luk. II. 30.); Jan Křtitel doswědčowal, že gest Ježíš »Beránek Boží, genž šnjmá hřjchy swěta;« (Jan I. 29.) sám Kristus powěděl o sobě: »Duch Páně nade mnau, pročez pomazal mne, kázati ewangelium chudým; on poslal mne uzdrawowati skrausšené srdcem, zwěstowati gathým propusttění a šlepým wídenj, šaužené propustiti na swobodu;« (Luk. VI. 18.) »a gá zagistě k tomu gsem se narodil, proto přišel gsem na swět, abych swědectwí wydal prawdě,« (Jan XVIII. 37.) »abych hledal a špasil, což bylo zahynulo,« (Luk. XIX. 10.) »žiwot swůg dal za owce swé,« (Jan X. 11.) tělo wydal, křew swau wylil na odpusttění hřjchů,« (Mat. XXVI. 28.) »abych každý, kdož wěřj we mne, měl žiwot wěčný.« (Jan III. 15.) Duch swatý wydal swědectwí ústj apoštolůw: »Na toť se ukázal Syn Boží, aby zkázil šluky šablowny,« (1. Jan III. 3.) »hřjšné špasení učinil,« (1. Tim. I. 15.) »lidě učinil králowstwí a knězi Bohu, Otci swému,« (Žgew. I. 6.) »a zasljbenj wěného dedictwí, aby přigali ti, kterjž gsau powolánj;« (Žid. XI. 15.) Kdož tedy z nás mohl by šlauti křestanem, newěda, gaťé dary ušelil nám Pán a Špasitel náš? A wědauce pak, co nám dal, znagjce, že nám tyto dary dobytí musil šžlertým trapným žiwotem a šmrtj bolestnau na dřewě kříže:

ó rcete, D. D., může-liž býti srdce citelné w slo-
wěku, gežto by nezahořel k této dobrotě, k štědrému
dárci takowých darů? — »Trpěti pro poddané,
umějti pro otroky, gest« wedlé slow sw. Jana a Zlat.
»slawné znamení neskonale lásky;« — a dobře do-
kládá sw. Bonaventura: »taková láska měla by
owšem srdce nasse celé strávit.« Je se dal z lásky
k vlastní král Athenský Kodrus zabiti od nepřátel,
aby odvrátil zkázu od lidu swého, doffel sláwy, po-
gístil sobě wděčnost a lásku w národě swém; — že
byl Pythias hotow umějti za Dámona, přítele
swého, pohnut gest i tyran Dionis, a rozjncený citem
lásky žádá, by geg přigali do swého spolku: a my
widauce Krista, gežto smrti swau i wěčné zahynuti od
nás odvrátil, i z otroctwí satanášowa wyswobodil
nás, směli bychom méně uznalosti, než národ onen
pohanšlý — a srdce twrdšj mjeti, než tyran Dionis?
Awšak netřeba ohlížeti se mezi lidmi, netřeba dowo-
lávati se letopisům na swědectwí proti nám, pakli,
wědauce, gakowé dary máme od Krista, celau láskau
nepřilneme k Němu. Nasypen ptáčkům zrnj, chraň
ge před luňákem, a oni patrně zamiluji si tebe;
z lásky do ohně stočí za tebau pes, pakliš mu po-
trawu podával; kůň, osel i wůl obyčegem swým
dagj ti na gewo lásku swau, gestliže gim ruka twá
předkládala pěji, přinášela nápoj: a gá bych řeci
neměl, že člověkem nenj, horšj než zvíře že gest
lidšlý tvor, gežto, ač poznal lásku Kristowu, ač widj
dary Páně, nedbá, celau dussj milowati Ho? Bez
prawdy a bez milosti gakowěz ceny měl by život náš?
A mnoholiž by nám prospělo, žiwu býti na wěky,
kdyby zamčeny zůstaly před námi brány nebeské? A
hle pravdu, život, Sebe ti dal, milost dobyl, nebe ti
získal Pán: ó považ dary, považ lásku, kteráz ti ge
dobyla smrti swau, a gist gšem, že ti srdce nedá, že se
rozpáliti musjš láskau k Němu, swrchowanému tomuto
dobrodinci swému. Ano, gestli ge w srdci twém lid-
šlého citu, ty zahorjš milowánjm, obzwlášťe, powážjš-li,

3) co žádá od nás tyž Pán a Spasitel
nás. Nebuduť wám, D. D., připomjnati, co welel,
když opáčil w dnešním sw. ewangelium, wydané
hned Mogžjšsem příkazanj: »Milowati budeš Pána
Boha swého, — milowati budeš bližního gako sebe sa-
mého: wyť zagistě znáte ge. A znáte-li ge, nač do-
kládati, že káže tudjž Kristus, abychom milowali
Geg? Ah, On gest nehyššj z bratrj nassich, On
Bůh náš! Než, na omylu byl by každj, B. M.,
gežto by se domýšlel, že ho Pán k lásce této přjmo
newybji. Aneb nenj-liž to Kristus, genž powědel
žetelně: »Gakož mne milowal otec, i gá milowal
gšem wás. Zůstaňtež w milowánj mém, a gá zůstanu
w wás?« (Jan XV. 9. 4.) Nenj-liž to, D. D.,
Kristus, genž wece wýslowně: »Kdo nenj se mnau,
proti mně gest?« (Mat. XII. 50.) »Kdo miluge otec
neb matku wjce nežli mne, nenj mne hoden, a kdož

miluge syna neb dceru nade mne, nenj mne hoden?«
(Mat. X. 37.) Ano, nenj-li to Kristus, D. D.,
genž sám o sobě dj: »Ah, stogjm u dweří a tluku:
gestliže kdo uslyšj hlas můj, a otweře mi dweře,
wegduť k němu?« (Zgew. III. 20.) Ach, gak gšj snjžil
w lásce swé neskonale Spasiteli! Reginal než gako
žebrák o almužnu, žádáš o lásku od wykupenců swých!
My bychom dnem i nocí o milost, slitowánj a lásku
Twau, měli prošiti Tebe: a Ty přicházjš sám, při-
pomnage každému z nás welikj dluh, laskawjm, mi-
lostiwjm slowem: »Synu, deň mi srdce swé.« (Přjfl.
XXIII. 26.) S, B. M., kdo z nás nemusj se tu
zardjti, wida i slyše Pána swého, an domáhá se
o powinnj dluh, powinnau sobě daň?! — Ach, sty-
děti a hanbiti se musjme, B. M., že až na to došlo,
že přewrácenostj powahy nassj donucen gest Pán,
prosbami a rozkazj, sliby a pohrůzkami poháněti
nás k milowánj swatosti a lásky wěčné! Než nastogte,
D. D., na gmenu lidštém, na srdci nassem ležj
strassněgšj gestě hanba! Láska ku Kristu sama se
dostawj, — netřeba k tomu, leč powážiti, co gest
Kristus, co nám dal, co žádá od nás: — Bohem
zřízená Cirkew nám to připomjná, příkladowé tisicůw
swatých a mučedlnjšků stawj nám před oči tuto lásku
w celé gegj krásě nebeské: — a srdce nasse odrážj od sebe
papršky lásky této gako kamen, — magnetem gehu gest
poklad a rozkoš swěta, trupel, hlina, bláto. S
B. M., slitugme se nad sebau — a pokud k tomu čas,
očistme, obmygme tuto nečest ze srdci swých. Čas
ubjhá, wěčnost se bljžj; běda nám, dostawjme-li se před
saudnau stolicí wěčné sprawedlnosti bez lásky ku Kristu!
Ach, pak by nás ani štit milosrdenstwí Hospodinowa
neuchránil proti metle hněwu swatosti Geho. Duch
Božj zagistě osvědčil ústj apostola swého. »Remi-
luge-li kdo Pána nasseho Sezjšse Krista, budjž proklat.«
(1. Kor. XVI. 22.) Z koho z nás nemusj na ta slowa
obegjti hrůza? Kdo z nás wáhal, newrhl by se w
náručj lásky Kristowj? S D. D., newáhěj nikdo z nás!
Kristus tolik milowal nás; že Geg milowati smjme,
gest nasse štitj, gest pro nás pramenem blahosla-
wenstwí; bez lásky k Němu octli bychom se, kde zkáza; hoře
nás očekává: nuže, oddeyme se Mu, milugme Ho. Gak
wzdychal sw. Augustin, i my wzdycheyme, woleyme:
Pozdě, Pane, pozdě počjname Tebe milowati, Spasi-
teli náš! Než, Tyš nezawrhl Magdalenu, Tyš pogal
i lotra do počtu milownjšků Twých: nuže, přigmiz i
nás! Nowé srdce stwoř u wnitřnostech nassich, a ohněm
swé lásky očisti nás od hřichůw nassich. Uč, weš, pošlni
nás, ať wěrně ostrjháme rozkazj Twé, ochotně neseme
kříž swůg, tělem i dussj slaužjme Tobě, wšj šilau pčů-
geme o čest a sláwu Twau, žiwí gšme samému Tobě.
Dšwěť oči nasse, ať widj stegj Twé, zprawug pamět,
ať nikdy nezapomjná na Tebe, řid rozum, aby se ko-
žowal ustawičně dobrotu twau, poswěť srdce, aby se ko-
chalo w Tobě a milowalo Tebe na wěky wěkůw. Amen.

Daniel O'Connell.

(Pokračování.)

Když se osudné tyto věci daly, postavil se mladý 25 letý muž, rozčinený ohněm lásky k národu svému a víře jeho, do řady hajitelův a obrancův potlačené vlasti. Netřeba nám říci, koho míníme, každý se může dovtípnouti, že to byl *O'Connell*. Zachoval se řeč, s kterauz vystoupil již 1800 veřejně proti jednotě s Anglickem. „Za těchto časův, řekl hned tehdy na burse Dublinské, udělali sobě lidé pravidlem, na cti utrhati katolíkům. Ti, kdož jsau pro jednotu, byli tak drzí, tak nestydatí, že twrditi směli o nás, jako bychom i my přáli tomuto jednání a tajné účastenství měli v tomto spiknutí proti jménu, výhodám a swobodě Irska. Takové pomluvy bohužel potvrzeny jsau v jistém způsobu, osvědčením některých nepřátel naší víry, nezdárných to stvoření, kteříž penězům a bázní se poddali. — I uchopili se toho lehkověrní lidé. Neobjevilo se ani jediné knížečky, ani jedinké řeči ku prospěchu Unie, (sjednocení) v kteréž by se nestydatě nezpomínalo o katolících, jako by podporovali záměr, kterýmž vlast naše i o jmeno bude olaupena. A kdož medle powstal, aby wyvrátil šeredné toto na cti utrhaní? Nikdo! — I musímeť se před obličejem vlasti své očistiti od přičítané nám zbabělosti této, musímeť osvědčiti, že to jest hanebné utrhačství, bidná lež a nejšerednější nařknutí, které uwrhl na člověka nebo-li národ člověk, říká-li se o nás, jako bychom chtěli v zákonodárním ohledu sliti se w jedno s welkau Britanií. Mám za to, a se mnau zároveň smýšlejí zajisté všickni, kdož mne slyší, jakož i Irowé katoličtí wesměs, že jsme powinnowáni, směle se postaviti proti tomuto násilí a potlačování, a byť pro tento odpor náš proti záhubné, hanebné, nenáviděné Unii, krvavé zákony utrpně obnowiti se měly: nebo pak to bude důkazem naší ctnosti. Opáčíť slova swá: my lépe uděláme, podáme-li se raději ještě jednau na milost protestanským bratřím svým, než abychom schwálili zákeřnickau vraždu vlasti své.“ — W několika těchto slovech obráží se již síla ducha O'Connellowa. Před obličejem nepřátel a wrahů milované vlasti, odhalil tento 25ti letý muž tajiny duše své. Slovo jeho ujalo posluchače, — O'Connell stal se panovníkem we věrných srdcích Irských, ačkoli mu nebylo dáno, ztroskotati hned první ranau okowy, kterýmiž sewřeli Angličané na nowo, a sice tuzeji, národ Irský, — Minulo wic jak 25 rokůw od té doby, prvé než se mu poštěstilo wytrhnouti katolíky z otroctví, dobyti národu svému čestné místo mezi národy swobodnými.

O'Connell stal se jak již praweno, právníkem,

a musil se jím státi. Bylať to jediná cesta, kterauz působiti mohl we vlasti své. Wýtečnému synu nešťastné země otewřelo se tudíž wznešené dílo. Neobyčejná známost práv a zákonůw, newšední důvtip a wýmlownost, které odolati nelze, zjednaly mu netoliko sláwu, nýbrž rozmnožowaly každým dnem důchody jeho. Než O'Connell peněz nehledal. Při všem, co činil, kamkoli se obrátil, strasti milovaného národu tkwěly mu ustawičně na mysli. A proto také stal se O'Connell záhy powěstným zástupcem i chudého lidu Irského, i pronásledovaného duchowenstwa katolického. Anglická vláda počínala sobě totiž i w té věci welmi hanebně. Ji se zdál každý, kdožkoli sobě dobyl u lidu Irského důvěry, a nabył wáhy nějaké, nepřitelem býti, kterého trpěti w zemi nelze. Osud takový stíhal nejwíce kněze, jelikož byli nejwěrnější přátele ubohého lidu. Neprawost nějakou dowede sobě leckdos wymyslit, a vždy se lidé najdau, kteříž sebe zjewnějši lež berau za prawdu. Takovým způsobem jednala vláda proti kněžstvu, ačkoliw i jinak mnohého šlechtetného vlastence obwinowala ze spiknutí, poháněla na saudy a wywážela wen ze země na daleké ostrowy jako zločince. Falešní žalobníci a swědkowé, porušení, uplacení, porotníci a saudcowé byli w těch věcech ochotnými pomocníky ničemnosti anglické. A proti takovým nešlechtetnostem wywstal wýmlowný O'Connell silau neohroženého hrdiny. W krátce trásl se před ním hanební zradcowé, a po celém Irsku roznášela se sláva jmena jeho. Awšak O'Connellowi bylo wětší dílo Bohem wyměřeno.

Ministr William Pitt, usiluje zničiti samostatný parlament Irský, připowídal katolíkům, že pak úplné swobody dosáhnau. Irský parlament zmizel w anglickém, a ubozí katolíci neobdrželi — ničehož. Ministr oklamal je na nowo, a oni počali na nowo dobýwati práv swých. I powstáwaly k tomu konci mezi Irčany spolky, a O'Connell byl od r. 1809 nad jiné činným údem — byl duchem welikého, po celé zemi rozwtweného spolku katolíkůw.

Násilí a útisky, činěné lidem, a tím wice národům, wyzýwají bezděky k odporu. Nejinak dělo se w Irsku. Potlačený národ byl by rád rozdrtil a swrhl s sebe okowy, jimiž ho sepial ošemetný Sasik, ale všeliké pokusy končiwaly se posud vždy stejnau měrau — úpadkem, porážkau, tužší porobau, žalostnější bídau ubohých potlačencůw. Tak shlukli se n. p. při konci minulého wěku vlastenci Irští w jednotu, pod názvem: „Spojení Irčané,“ a zamýšleli rozdrtili anglická pouta. Angličané wedli wálku s Francauzskau republikau, když w Irsku wyrazil oheň hněwu proti násilí, vypuklo powstání. Než, mnoho-liž může lid necwičený a nezkušený, lid beze zbraně, bez wůdcůw,

bez usjednocenosti proti wálečné moci? — Wojsko anglické rozplašilo haufy lidu rozjitřeného; země dostala se pod moc wojenskau, schytralí Angličané zničili pak při té příležitosti poslední známku irské samostatnosti, zničili právo sněmu w Dublině.*

O'Connell byl tehdaž muž pětadwacitiletý, když se bylo postěstilo Pittowi, přenést sněm irský do sněmowny Londynské. O'Connell ožwal se jakž jsme již powěděli různým hlasem proti zradě, proti nové křiwdě, spáchané na irském národu, a byl od této doby účastníkem všech vlasteneckých jednot, všech podnikání k oswo-bození Církwe a Národu cestau zákona. O'Connell, jsa opravdovým vlastencem, znal welmi dobře žalostné osudy své milované vlasti, a cítil hluboké rány její nejinak, než cítí matka bolesti plodu svého. Násilné pokusy k oswo-bození národu byly posud marné, a wzaly wesměs žalostný konec. Díwaje se okem swaté vlastenecké lásky do minulých časůw snadno nahlédl, že cesta, kterauž k těžší porobě zaweden jest uhnětený národ, newede k cíli. Musiloť se tedy uhoditi na jinau drahu. O'Connell našel tu cestu, a jak hnedle uwidíme, zázračnou mocí slova svého, strhnul za sebou celý národ.

Jakož na hoře již řečeno, powstávaly během časů, rok po roce, rozmanité spolky k oswo-bození Irska. Irčan miluje wíru nade všecko: celý národ pohrdnul raději swobodu než aby si ji byl zakaupil zradau wíry katolické. Tauže po swobodě, žádal přede vším swatá práwa swědomí, swobodu wíry. A tudíž stalo se, že nade všechny jiné spolky wynikla jednota katolická, usilující o emancipaci čili wywolnění katolíkůw. O'Connell wyznačował se hned od počátku (1809) jako horliwý a dělný úd její: on stkwěl se mezi předními podpůrci swaté věci této. Než pokud nebylo *muže*, ježto, roz-nícený láskau k ubohé vlasti a potlačené wíře národu svého, nosil všechny strasti a tauhy, wíru, naději, lásku rodákůw swých hned od dětinstwí we srdci swém, pokud nebylo Irčana, ježto se naučil cítiti citem, mluwiti řeči lidu k srdci jeho; pokud nebylo hlavy, ku kteréž by se přihlásiti mohl celý národ, pokud nebylo wůdce, kterýž by slowem swým panował w každém srdci, jehož slowo a kynutí by znělo celé zemi jako zákon — po tu dobu nebylo naděje k wítězstwí.

O'Connell dobře cítil, čeho třeba. Jsa účinným účastníkem každého podniknutí pro dobré

milované vlasti a Církwe, dobýwal sobě nesmrtelný muž přede vším wytečnou wýmlowností swau na saudech jména po wší zemi. Wíc jak dwadcet rokůw slaužil slawný Daniel za obhájce chudým, potlačeným rodákům prwé než powstal, aby hlasem swým omráčil nepřátele, násilníky, dráče a katany Irska. Duch jeho úzral — záměry dospěly, Bůh pokynul, a O'Connell stanul jako před dáwnými wěky Mojžiš — co wůdce a wyswoboditel w čele Národu.

Byloť to r. 1823, když uderila Irsku hodina tato žadauci. O'Connellowi bylo tehdaž bez mála 50 let, srdce jeho však hořelo plamenem lásky mladenecké, oko jiskřilo se milostností k rodákům, sršelo hněwem nenáwisti proti nešlechtným utiskowatelům anglickým. I wyrazil na ně O'Connell jako mladý lew, kterýž byl rozrazil dweře klece, w níž ho hlídali. Po tu dobu lekali se křiwí saudech a podwodníci zraku i slowa jeho na saudech: od té chwile však tráslo se před ním celé Anglicko. Řeči, kterauž on počal mluwiti k lidu, počal wolati a hroziti nepřítelům jeho, z úst Irčana nikdo se nenadal. O'Connell zamířil k cíli swému rozměřeným krokem a cestau zákona. Spojiw se s horliwým vlastencem a na slowo wzatým právníkem *Sheilem*, založil nejprwé nowau *jednotu katolickau*, kterauž hodlal krajany své wytrhnauti z osudné omráčenosti jejich. „Irsko Irčanům, swoboda katolíkům!“ — bylo zjewným heslem. Prwní počátkové jednoty této nebyli slibní. Dne 25. kwětna 1823 sebrala se schůzka několika přátel této věci. Zadní, neúhledný pokojík w jistém knihkupectwí Dublínském byl prwní požehnanau síní, odkudž rozešel se hlas po weškeré vlasti. Rychlý zrůst, mocné působení a žadauci výsledky doswědčují, že se po dnes diwy dějí. K dotčené poradě dne 25. Máje sešlo se jenom 8 mužůw. Byliť to nejwěrnější toliko přátelé O'Connellowi. Byliť by se však málem rozešly, kdyby se byl nedowršil wyměřený počet. I musil O'Connell wen wyjiti, a jiných několik násilím téměř wehnati na radu. Awšak Bůh byl s ním. Než minul rok, náleželo k jednotě katolické na sta tisícůw lidu, w několika letech počítali se údové na milliony. Duch a slowo welikého muže budily mrtwé k životu a rozléwaly zápal pro swatau věc mezi všemi stawy. Jako nowý apoštol powstal O'Connell. On poswětil všechny síly duše své, celau snahu života svého jediné swaté věci této. Před ním wyslowili již nejedni podobné heslo: nikdo však podobným způsobem, podobnou wáhu. „Wy chcete, tak říkával při tisícerych příležitostech k zástupům, wy chcete býti swobodní?! Dobrá! Powím wám, kterak *jest* člověk swobodným, — a *kdo jest* swoboden, *budeť* jim. — Wy se chcete *wywol-*

* Sjednocení parlamentu irského s anglickým, čili tak řečená unie, byla pro Irsko w kolikerém ohledu osudnou ranau. Státní dluhy země Irské obnášely před spojením jen 20 millionůw liber sterlingůw: Angličani měli ale dluh 446 millionůw. We sněmowně Londonské mělo 169 poslanců z Irska seděti — nepřipustěno jich ale wíc než 100 atd. atd.

nit? Nuže *učinitež* to — a pak *jste* wolní!“ Slova tato působila jako blesk, od úst k ústům se nelsa — lid je opětoval, národ pocítil, co to jest býti swobodným, a že i on jest powolán k swobodě. A jakož mluvil O'Connell, nejinák sobě počínal skutečně. On se nekořil před anglickým panstwem, nelekal se moci, nýbrž smál se jejich hněwu, on křičel hromovým hlasem: „sprawedlnost dejte Irsku!“ zároveň ale hrozil kletbou Anglii; on wolal celým hrdlem: „Swobodu katolíkům dejte, sic otřesem základy protestanské Anglie!“ — Kněžstvo irské ujalo se vlasteneckých bohumilých snah O'Connellowých, a jednota katolická rozšiřovala se jako praudem na vše strany. Lid porozuměl slowům swého oswoboditele, každý katolik jenž ho slyšel, stal se ohlasem jeho w nejzazších končinách Irské země, a řídil se jeho příkladem. Angličané strnuli, widauce že Irští otrokové netušenau moci jako přes noc swobodnými se stali.

(Pokračování budaucně.)

Otec a syn.

(Příběh ze starověkosti křesťanské.)

2.

»Geť tomu padesáte roků,« pravil po některé chvilě Nadir, »co gsem se narodil we hlavním městě Istakkaru. Otec můj byl wogewodau královským, a král pocítil geg obzvláštní důvěrau swogji. Matka moje, dcera náčelníka mezi mudrci, přenesla nowau slávu do domu otcowského. Gá se narodil, a otec doffel tudž gáf. sám říkával wrchu swého štěstí. Gíž gako pacholík dostal gsem se ke dworu, odrůstage a cwiče se tam s králewici. Zbraň a bog byly mau rozkoffj, tak že gsem gedwa dočkal osmnactého roku, kdezto mi dowolil otec wygiti s wogfem proti nepřátelům. Hned w prvním sraženi poděsil gsem zástup. Řekůw, že se dali přede mnau a několik saudruhů mými na útěk. Když gsem dorostl dwadeceti roků, byl gsem gíž chlaubau rodičů swých. Rejdjm to snad, abych se honosil rekowstwjm mladých let: hrdość wymřela w prsau mých, sláva swětšlá nemá gíž u mně wnadny. Gá připomenul ty věci toliko, abyšte mne snáze poznali. Gméno Nadir byľoť zagisté onoho času známo po wšj wlasti, a škwělo se mezi gmény přednjch rekůw Perských. Než o dnech sláwy nebudu mluwiti: powjm o dnech tram-poty a straštj.

Poraziwše nepřátele, šťastně nawrátili gsmě se z bogiště. Gá stanul s plukj swými na břehách Efratu. Šťastnau náhodau čili raděgi milostj Božj seznamil gsem se tu se starcem, kterýž stal se otcem dusse mě. Za mladých let promodil kupectwjm do Indie, a nabyw znamenitého zbožj a bohatstwjm, usadil se w gedné z těch nejkrásnějšjch krajín Chal-

degšých. Starček tento ctihodný byl křesťanem a dům jeho byl swatynj, byl chrámem maudrosti a lásky. Srdce mi oplýwalo rozkoffj, kolikráteli se mi událo mluwiti se sšlechetným kmetem a poslouchati geg, kdez o dalekých cestách swých, o podwodných osudech žiwota, o wznesených zásadách, učenjch a prawdách wjry swé rozmlauwal. Čjm dál, tjm horliwěgi docházjwal gsem k němu. Geho řeči, jeho skutky opanowaly mé srdce, a gá zahorel žiwau láskou k wjře křesťanské. Grownáwage učenj a zásady mudrcůw perských s prawdami a zásadami wjry této, nemohl gsem se mnoho a dlouho rozmýšleti, gá se musil křesťanem státi. Potagj a přewlečený chodjwal gsem na služby Božj křesťanské, a přigaw swátost křtu swátého, doffel gsem swrchowaného štěstj na zemi, dostal gsem se ku pramenům dokonalých útěch a radostj.

Modičowé mogi a wšsedko přibuzenstwo dowěděli se o tom, co gsem byl učinil. Otec se zkor-mautil, děd se rozhoršil, hroze se gíž i té myšlěnkj, že wnuť jeho stal se křesťanem. Minulo několik neděl; zatjm sbjraly se mrahy nad mau hlavau. Z wydal král rozkaz, abych zpráwu nad wogfem, kterěž mi posud bylo swěřeno, odewzdal, a sám dostawil se do nádherného chrámu Zoroastrowa na břehu gežera Urmiah. Z počátku hodlal gsem učiniti podle rozkazu královského, zároveň ale pewně na tom gsem se ustanowil, že we wšsem, což by se koli týkalo nowé wjry mé, statečně na swém zůstanu. Zatjm oznámil mi potagmo přítel můj, dworčejn a sluha královský, že král owšsem na smrt mne wydá, nepodám-li se we wšsem wůli a rozkazům jeho. To mne pohnulo, že gsem zginatil úmysl swůg. Z ustanowil gsem u sebe, dáti se na útěk. Pogaw s sebau část lidu swého, pustjm se s njm k Babylonu. Wederem prwnjho dne rozbili gsmě tábor nedaleko pausště. Druhowé mogi usnuli, gá wššak chystal se na útěk. Přestrogiw se gako Arab ukrýl gsem zlato i wšše klenoty swé w pásu. Do půlnoci wytrwal gsem na modlitbách, wolage k Bohu o pomoc a ochranu k wywedenj předsewzetj mého. W táboru nastalo ticho, gako w hrobě. Z opustjm stan, a dám se hlaub do pausště, kdez na mne wěrný sluha s bugnými koňmi čekal. Sedše na koně, letěli gsmě gako wjtr několik hodin. Prwe než swjtalo, zmizeli gsmě w puštinách, a wětřík gežto si pohráwal s drobným píškem, zasypal wšselikau stopu. A tak uháněli gsmě několik dnj, až se nám posštěstilo wyraziti za hranice. Bohatstwjm a sláwu, wlast, rodiče, celé přibuzenstwo musil gsem opustit pro nowau wjru, pro Krista, a podnes toho nelitugi. W srdci mém uhostil se blahý mjr, gakehož gsem neofušil, wracjwage se druhdy z bogiště gako wjtez, welebený od lidu i wogfka. Hornaté končiny Syriské staly se mi nowau wlastj, sšlechtná křesťanka

wěrnau chotj. Žiwot mezi křesťany mne blazil. Mage manželku wraucj, angelské powahy neměl gsem co taužití po bývalé slávě wogenské. Čtyry leta strávil gsem utěšeně, dvě dítky, synáček a dceruška rozmnožowaly rozkosse mé tiché domácnosti. Gá netušil, že by toto šťastj mé pozemské odgato býti mohlo ode mne. Zatjm ale saudomé Hospodinowi negsau saudomé lidstj. Ruka Páně dotkla se mne těžce, Bůh mne skusil! Bud gméno Geho pochwáleno!«

Z zamlčel se Nadir, pomzdychl sobě, a sebrav se na nowo, gal se po malé chwylce wyprawowati takto: »Blazenost domácej pokalila mi zloba lidská. Gednau w noci probudil mne hřmot w tichém oby- tu mém. Laupežníci dobyli se na dworec, wypáčili dveře u sijně, wedrali se do komnaty, we kteréz spá- wala choť má s dítkami a s opatrownicí gegich. Z wyrazim na ně se zbranj. Pohřjchu wšak bylo giž pozdě. Manželka moze ležela we mdlebách, a gá widěl na své oči laupežníka, an uchwátiv synáčka mého, zahradau utjkal. Z letjm za njm, gsem mu giž w patách, tu wšak padla rána, a gá se stácel. Rdnž gsem se opět zpamatowal, byl gsem giž na loži swém; choť a sluha stáli u něho, radugice se, že gsem ožiwl. Rána se mi skoro zahogila, bolest w srdci — zůstala po dnes. Syn můg zmizel w ru- rukau laupenických, beze stopy, bez naděje, že bych geg opět naléztí mohl.

Retrwalo dlaho, a nový nemilý host nawšstjwíl mne. Choť se roznemohla. Srdce gi puklo nad ztra- tau prworozence, a w několik dneh přišla si pro nj, odňala mi gi — smrt. Gá pochowal drahau mrt- wolu gegi we stjnu wělowitých palem nedaleko domu swého. Od té doby wšak byla pozůstala dceruška, wěrný obraz nebožky matky, mau utěchau na tom swětě. Stjhlá gako mladá palma, krásná gak lilie, newinná gak angel, oslazowala mi žiwot newýslow- nau oddaností a láskau. Zatjm ale i to šťastj mi- nulo. Bůh powolal angelskau duffi gegi mezi ange- ly, a gá zůstal na šširém swětě samotintý. Podle matčina hrobu pochowal gsem dceru, křjž postawil gsem mezi gegich hroby, a odewzdaw dům služebnjku swému, wydal gsem se na dalekau paui do Jerusa- léma k hrobu Spasitele swého. Srdce mé tam okrá- lo, gá se stal zmužilejšim, a hoře své, křjž swůg nesu bez reptánj. Bracege se z Jerusalema, seznámil gsem se s pastewci arabskými. Z zůstal gsem na pausšti mezi nimi. Dni učili se ode mne, a gá od nich. Wjra moze stala se wjrau gegich, a gá nabył známosti bylin a moc ljkůw. Srdce se powznášelo radostí nade zdarem wjry mezi nimi, a duch můg tau- žil po wěčnosti. Památka na ztraceného prworoz- ence, památka na zesnulau chotí, dceru, rozmnožo- wala we mně tauhu po wěčném shledánj.

Gá konáwal wždy we dwau, we třech letech paut do hor ke hrobu ztracených miláčkůw. Budauť

tomu asi dwa měsíce, co gsem si tam opět zassel, wyplakat se trochu, pomodlit se na drahém hrobě gegich. Z přigde ke mně cizinec, podá mi list, a ne- promluwiv při tom ani slowa, odesel. Gá strnu rozwinu list, i čtu: »Syn twůg žiw gest, Nadire! Chceš-li ho widěti, přigď do Ateřifonu ššestý den, měsíce Ššefendiarmez. Ten, co ti to pjisse, počká na tebe hodinu před půlnocj nedaleko newětšjho domu s wjzkau na třidě Gulistan. Starý přitel twůg.«

Gá zůstal gak omráčený. Prvé wšak než gsem se zpamatowal, zmizel posel, a we mně chtělo srdce pobauřené newýslowným citem puknout. Užj- ti, k srdci přiwinauti straceného syna: té rozkossi nestačowalo srdce. On gest w Persii, odcizený wj- ře, w kteréz zaswětíl gš ho Boha swému: ta my- šlénka děšila mne opět wje než nowina o smrti ge- ho. Bud co bud, gá pũgdu, užjím, wytrhnu ho z rukau nepřátel duse gehu, bylo prwnj a poslednj myšlénkau mogj. Oblečený gak chudý Arab, přiz- šel gsem dnešnjho dne do Ateřifonu. Nikdo nepoz- nal Nadira, syna mocného wěwody z Jstakar. Třj- du we kteréz gest dům twůg, měl gsem gsem za třj- du Gulistan. Wjzka na twém paláci mne zawedla. Gá si sedl na lawičku mezi stromy před domem twým, očekáwage hodinau před půlnocj neznámého přitele. — Že sluge Ormazan, že gest magem ten, genž mne čeká we třidě Gulistan, poděšilo mne. Než gá mu- sjm mluwiti s njm.« —

Nadir utichl. Ššefendiar i gehu choť pohnuti byli téměř k slzám wyprawowánjm reka, proslulého druhdy po wšj zemi perské. Ššefendiar obdivowal šilu ducha gehu, obdivowal moc wjry, pro kterauž dowedl syn knjžeci, roztrhnauti wšeliké swazky na zemi, a odřjci se rozkossi, wýhod i wšj sláwy wez- degšj. Zároveň ale probleškla ššlechtnému Persa- nowi hlauau myšlénka, které se zhrozil. Že syn Nadirůw gest w rukau magůw, měl za gisté, že se ted zmocniti chtěj též i Dce, o tom nelzelo pochý- bowati. Srdce zatřáslo se w něm. „Ty nesmjš Nadire,“ zkrkl celý uděšený, „ty nesmjš na mjesto, na kteréz wyzwal tě Ormazan. Odstup to; abych snad zlehčowati směl u přítomnosti křesťana kněze boha mého Mithry. Ormazana wšak znám giž od mno- hých let; gestíť to člowěk samá lešť, samý podwod, samá nenáwist proti wšsemu, což gest třebaš gen známkau gména křesťanského. Ty nesmjš giti Na- djre na mjesto, na kteréz tebe Ormazan wyzwal.“ ...

A w tom wegde do komnaty otrok, oznamuge přichod nečekaného giž hosta. Ššefendiar i choť gehu lekly se toho gména. Byl to zagisté — Ormazan. —

Církevní zpráwy.

Z Prahy. Od několika let počínají chrámové Pražští nabýwati nové twářnosti. Mašličky a pentličky mizi misty z oltářůw: obnowení oltářové ale do- swědčují, že ten, kterýž u nich obět nejsvětější koná-

wa, nelze, když se modlí: »Miluji okrasu domu Twého Hospodine!« Počátek k tomu stal se u sw. Wita na hradě Pražském, kdež místo zaslych soch a slaupůw na oltářích, nyní všecko zlatem se třpytí a leskně. Co se při hlavním chrámu království našeho w té věci stalo, musímeť owšem p. kanovníkowi *W. Pešinowi* předewším přičísti. Jeho snahau, jeho přičiněním se to dalo, jehoť to zásluhau; on prosil, zebrať, a sám ni peče, ni nákladu nelitowal, pokud nestál chrám sw. Wita w obnowené kráse swé. — A jako na hradě, počali tudíž i w jiných kostelích obnowowati oltáře. Kněží dali podněť, a lid — wěrně pomáhá. Co nám powědomo, stalo se to již u sw. Wojtěcha, sw. Štěpána, sw. Petra i na Poříčí i na Wyšehradě, u Nejsvětější Trojice, u Matky Boží Sněžné. Nejwíce však děje se w starobylém chrámu Páně Matky Boží před Týnem. — Kdo widěl jak w něm bývalo před desíti roky, srdce mu zplésá, wejde-li tam nyní, Sochy sw. apoštolůw slowanských, dar to právě cisařský, obnowená stkwostná kazatelna, mnohé již obnowené oltáře, počátky obnowování stěn a t. d. vše tu swědčí, že horliwosti w dobrém neubývá mezi námi, a láska k této swatyni Boží že roste. *P. J. Skoda* ujal se nejprwé bohumilě té práce. *P. Heinrich*, wěrný pomocník jeho — a nyní *p. Skampa* dále ji wedau. Kazatelna, jižto vlastenský malíř náš *p. Hellich*, ozdobil střechau významnau, a obrazy sw. učitelůw cirkewních i sw. Jana Nep. stála 1500 zl. Nový oltář sw. *Lukáše*, na kterýž hned napřed již zřetel milovníkůw poswátne malby obracime, mistrowské dílo *Hellichowo*, stál též okolo 2000 zl. stř. Co to píšeme obnowuje se opět u postranní zdi na lewé straně překrásný, starowěký oltář *Spasitele*, pniciho na kříži. — Díwajíce se s radostí na obnowy a okrasy tyto w slawném chrámu Týnském, nemůžeme utajiti přání swé, aby tak dělo se po wší vlasti naší

Z Widně. Podíwným apoštolům nowé německé wiry newede se we Widni walně. Widenští p. odpadlíci *Pauli* a *Hiršberger* powolali sobě na pomoc p. *Johanesa Ronge*. Hlawa německé wiry přišla skutečně do Widně: a hle, stíží toliko poštěstilo se jí sebrati — společek. *Ronge* kázal minulau neděli w Odeonu. Dopisowatel Pražských nowin byl na tomto kázání, a prawi, že ač prý umí *Ronge* sladce mluwiti, on sám newí, o čem by byl vlastně kázal. Dobrá to rekomandace! Na rozích bylo přilepeno due 24. Září wtipné nawěšti o počínání p. *Rongowu*. »Do Widně přijel,« prawi se tam, »lékař, ježto ani na puls nesáhá, ani na jazyk se nedíwá, ale recepty nosí w kapse, a každému pacientowi za groš dá wyťahnauti jeden.

Z Říma. Dne 11. Září měl sw. Otec tajnau konsistoř, čili slawné shromáždění kardinalůw, w kterémž několik biskupůw potwrdil, a sice mimo jiné biskupa *Digneského* p. *Siboura* za nástupce slawného arcibiskupa Pařížského, p. *Affre*. Řeč popežowá při té příležitosti newyšla posud na swětlo.

* Při této příležitosti klademe sobě za powinnost zřetel našich čtenářůw obrátiti na tohoto wýtečného umělce našeho vlastenského. *Hellich* náš nadšený swatým zápalom pro vlasti wiru, Cirkew nenalezl do počtu těch umělcůw, ježto lepi na plátno figury swatých bez rázu a významu swatosti. Přispěti k zwelebení vlasti a ušlechtění národu mistrowským stětcem svým, toť účel, kterýž sobě wytknul šlechtyný vlastenec tento na umělecké dráze. Kdokoli by rád důstojným obrazem okrášlil oltáře we swatyních Páně, s dobrau se potáže, obrátí-li se w té věci k *Hellichowi*.

Z Paříže. Slawná smrt arcibiskupa Pařížského bude čtenářům našim w dobré paměti. Podámeť jim také něco z jeho žiwota na důkaz, jakým biskupem byl weliký tento kněz Páně. *Ludwik Filip*, býwalý král Francouzský usilowal wšemožně, z Cirkwe učiniti služebníci swoji. Oko Boží bdělo však nad ní, a apoštolský arcibiskup Pařížský pronikl úmysly králowy, znaje se jim hned uhnaut, hned opřít. Byl w Paříži obyčej, že o nowém roce projewowalo kněžstwo králi swé přání. Arcibiskup býwal řečníkem, a nikdy nepominul, směle připomenauti chytrému králi, co sobě od něho přeje Cirkew. Wida, oč pracuje král, řekl mu r. 1846 horlivý biskup, »že Cirkew nežádá jej o přízeň obzlaťní ale o swobodu.« Proto rozhněwal se *Filip* nesmírně, a zapowěděl ohlásiti řeč tuto w časopisech. Za to však ustanowil arcibiskup, že již nikdy při dotčené příležitosti králi přání swá nebude přednáseti. I powěděl to králowně. Dobrá ta paní ráda by tomu byla nadešla i zjedнала sama p. *Affre*owí audienci u krále. — *Filip* *Ludwik* přiwtal arcibiskupa na welké síni swé. Po krátkém zamlčení ujal král slowo. Arcibiskup osvědčil mu úmysl svůj bez obalu. »Nechťje wydati se w nebezpečenství nowého pohanění,« wece apoštolský kněz, »umínil jsem sobě, že o jmeninách W. M. kr. přijdu sice w čele duchowenstwa, řeči ale že mítí nebudu.« — Rozumím, jestiť to proti mne nowý útok, který zamýšlíte; já mněl, že rozepře mezi námi přestaly, zdá se však, že je opět počítí chcete. Já zamezil ohlášení waší řeči, poněwadž jste se osmělil, neslušné rady mi udělowati. — »Prosím krále, nechať mi odpustí,« odpowěděl arcibiskup; »ni úmysl, ni slowa má nemají do sebe tohoto významu: swobodu žádat, nikoliw ale obzlaťní přízeň, jest snad ta nejskromnější prosba, kterauž může Cirkew wyslowiti.« — »Já o tom nechci ničehož slyšeti: Wyť wzbuzujete žádostmi a časopisy swými wšude jen samé zmatky.« — I zatočil král řeč na jiné věci. »Já wím,« prawi, »že jste nedáwno shromáždil sněm w St. Germain.« To nebyl sněm, wece na to p. *Affre*. Owšem několik biskupůw přátel mých nawštíwili mne, a předmětem rozmluw našich byly některé stránky cirkewní kázně. — »O já dobře wěděl, že jste swolal sněm; nezapomínejte ale, že k tomu nemáte práwa.« (!) Slowo to hnulo arcibiskupem. I upřel ostře zrak na krále, a pewným hlasem řekl mu: »Odpuťte, Sire, my máme k tomu práwo; Cirkew zajisté mohla od wěkůw shromáždowati biskupy na porady o záležitostech cirkwi jejich.« »Aj to jsau waše chautky, já však dowedu, wám je zamezit. Praweno mi také, že jste wyprawil k papeži posla. Za jakau přičinou?« — »By to bylo mým toliko tajemstwím, oznámil bych je králi bez prodlení; než jest to též i bratří mých — a pročež nesmím je swěřiti W. Kr. Milosti.« Na tu řeč rozhněwaw se král, powstal i zkríkl: »Arcibiskupe! pomněte, že již wíc než jedna mitra zničena jest.« — »Prawda, Sire! Bůh račiž wzíti pod ochranu korunu králowu: mnohéť zajisté koruny rovněž zdrceny jsau.« Apoštolský welekněz dokázal, že byl brdinau netoliko na barikadách ale též i w komnatě králowské.

— Arcibiskup *Annecycký* p. *Rendu* wydal pod názvem: *list ku králi Pruskému* znamenité dílo. Dowodíť w něm, kterak záhubně působilo posud prote stanství a že Ewropa nabude nowého žiwota tím, pakli se národowé opět w jednotu wiry katolické shromáždí.

BEAUCONNES

Číslo 47.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravy, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (uyni Wácl. Hessa) v Karlově ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u **wydawatele** na Dobytčím trhu, č. 552, i **we všech řádných knihkupectvích** na půlléta 1 zl., na celý rok 2 zl. st.; — na **c.k. poštách** pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr.

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauci.

Na neděli XVIII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XVIII. po swatém Duchu. — Zlatá zrnka. — Wzor křesťanské čistoty. — Daniel O'Connell. — Otec a syn. — Církevní zprávy. — Nová kniha.

Dne 18. října.

Řeč na neděli XVIII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. IX. 1—8.

Nenij na swětě wětšijho břemene, než gest wědomj zpáchaného hříchu; ni žádný tyran zagistě nedowede wymyslití traplivějšj muky, než gest hryzenj procitlého twědomj. Kdož tedy, D. D., nemusj welebeni Spasitele gako swrchowanego dobrodince člo wěčenstwa, wěda, že Jezjš Kristus »přišel na tento swět, aby hříšné spaseny učinil?« — (1 Tim. I. 15.) wida Geg, an přigimal hříšnjky, odpaustěl gim winy, hogil rány srdci gegich? Než, nemylme se, B. M. Takowátě přewrácenost lidská, mjšto wděčnosti, welebenj a lásky, za lásku swau k hříšnjkům doffel Kristus potupn, pomluw, pronásledowánj. Nowý důkaz o tom nám podává dnešnj ewangelium. We Kafarnaum přinesl gšau Pánu sflakem poraženého, ležejho na loži. Jezjš widel wjru gegich — Jezjš znal dobře, co neshťastného newjce tjšj, a protož prwé než mu rozkázal: »Wstaň, wezmi lože své a gdi do domu svého,« řekl gemu: »Daufey synu, odpaustěj se tobě hříchowé twogi.« — A hle, sotwa zaslechl slowa sflitowánj, gíž saudj některj z zákonnjkůw: »Tento se rauhá;« — gíž nutj Krísta k přjsně domluwě a otázce: »Proč myslíte zlé věci we srdcích swých?« A to-li nenj důkazem dotčené přewrácenosti lidské? Š bigmez se w prsa, D. D., neboť gak gíž kolikrátě praweno, plémě zákonnické newymřelo, přewrácenost po dneš člowěkem wladne! Ano, podneš bohužel, w každém téměř mjšte, w každém takorška

domě může slusně tázati se Krístus: »Proč myslíte zlé věci we srdcích swých?« Aneb snad nenj wjce neřešti, pro kterauž domlaumal Pán zákonnjkům; na swětě? nenj mezi námi křiwých saudů, pomluw, na cti utrhanj? Ach netagme sobě, B. M. prawdy; gedwa slepý a hluchý nezkusil, kteraké hoře zwšobuge člowěku posuzowánjm a utrhačnjm, pomlaumačnjm gazykem swým bratr geho — člowěk. Čiň co čiň, buď si na polo anjelem: sudičowé twogi dowedau wyljz čiti tebe gako dábla. Horku, mrazu, dešti utečěš, před hadem, štjrem, před gedowatinau země dowedeš se uchrániti; ale pomlaumač, utrhač, klewetnjš tebe, a byt si bydlel na paustí, on tě nagde. A my, kterjž slýcháme na své usši gedowaté řeči, kterýmž hanobenj bywáji bratři a sestry: směl bychom nepozdwihnauti hlasu swého proti neřešti křiwého posuzowánj, utrhačtwj, pomluwy, kterauž hanobj se obraz Boží dusse lidské? Š, bohdenž by se mi gen dostalo š hůry požeňnánj, když pozdwihna hlasu swého dnes, pokusim se odhaliti wám, D. D., habnost ššeredné troggediné této neprawosti! Než třeba mi tu leč ukázati

1) na kořenj, z nichž wyrůstá a

2) na owoce, kterěz nese.

Sudič, utrhač, klewetnjš a pomlaumač gšau š bratři; — rozdjlu mezi njmi neznám giného, leč že gest geden — horšj nežli druhý; k gednomu že se přidruží wjce a k druhému o něco méně neprawosti. Awšak abyste, B. M., poznali ššerednost neřešti, kterauž neshťastné plémě sudičůw a pomluwačůw uwa-

luge na obraz Boží, na duši lidskou, prosím, obraťte již žetel svůj

1) na kořeny, z nichžto tato neřešť vyrůstá. Nemusíme tu nic, leč toliko napověditi; a každý mi přisvědčí, že pravdu dím, dokládaje: kořenové posuzování a utrhatí, klet a pomluva jsou lehkou závažností mysle a převráceností srdce. Ještě jim lehkovážnost, nač bych to domodil? Ohlédněte se gen, V. M., ohlédněte se vůkol sebe, dýte pozor na kroky své, a vy musíte poznati, že nebyla by na světě ani polovička pomluvy, kletby, na cti utrhaní, kdyby lidé skutky své a následky svých vážiti uměli, vážiti chtěli. Muž povážlivý nehodí kámenem, genom tak na zdarbůh; onť ví, že kámen, vyletív z ruky do povětří, snadno škodu způsobiti může na statku, na zdraví, na životě lidském. Z možná-li tedy, domýšlete se, že by povážlivý muž nebo žena, mládenec nebo panna, vypustiti mohli slovo z úst, kteréž více záhuby zploditi může nežli kámen, ale co dím kámen? — než vystřelená hořící kaula? Mňť dobře víme, že častokráté gedíné slovo, kterým pospínala kletnice dobré gmeno počestné panny a věrné manželky zničilo již pokog, mjr, štěstí celých rodin a pokolení; — náš, ohlédneme-li se vůkol sebe, nemůže ugíti, že gedíné slovo, kterýmž druhdy potupil bezbožný utrhač bratra svého, w níwec obrátiv kvetavci obchod, zničilo požehnanou činnost, zrušilo blaženost, přivedlo na mizinu a zkázu, uwešlo k zafánj, do žaláře, na šibenici sšlechtné muže; kterať bychom se tedy domnívati směli, že povážlivý člověk může býti utrhačem nebo kletníkem!? S nikoliw, D. D., kdo zná lidi, wj spolu, že ještě lehkomyslnost pramenem tisícových klet a pomluvy, kterýmiž sobě i welci i malí páni na hodech i při kratochviljch ufracugi čas, gimiž netoliko páni w nádherných palacjch na zábawách, ale i nuzné posruhyně w chatřjch při práci o čest okrádagj, dobré gmeno, nýbrž i duši zabjgegj svých bratrůw. — Wssak netrvalo by dlouho, a kořen tento, z něhož vyrůstá, trogita ona neřešť, musil by uschnauti, kdyby tu nebylo druhého, kdyby převrácenost srdce ku křivému posuzování, k pomluvám, ku kletbám newedla. Neboť komu medlé nenj vědomo, že gak powědel sám Kristus: »z hognosti srdce ústa mluwj?« (Mat. XII. 34.) Komu nenj známo, že nedorážel Pán bez přičiny na plémě židovské, řka: »pokolenj geštěrcj, kterať můžete dobré věci mluwiti, gsauce zlj?« (Mat. XII. 34.) A kdo z nás newj, že prawda i těchto slow Páně dotwřzugi děge minulých časůw i nynějšjch, — osudy giných lidí, neméně než osudy nasse? — Kain zabjw bratra Abele, bál se pak i stjnu svého, gak by geg zabjti měl. Totila, Gothský král, že sám byl oddán opilstwju, pokládal každého za pigáka, kdožkoli měl twáře nad obýčej čerwenějšj. Je porušeno bylo záwistj a ne-

náwistj srdce bratřj Josefowjch, nemohli pokogně a dobře mluwiti o bratru swém. (Gen. XXXIV. 4.) Je chlpná Putifarka pomsta zahorěla proti newinnému mládenci: očerněn gest sšlechtný Josef hanebně u Putifara. Je hrdostj, nenáwistj a zášťj převrácené srdce měli zákonnjci židowstj, saudili gsau o Kristu hned, že se rauhá, hned že ge pigan wjna, hned zase že gest we spolku s Belzebukem; tupjce a habojce gmeno geho přede wšjmi lidem. Wssak nač sšledáwati příklady takowé z dějin minulých wěkůw? — Otwěremež oči — netřeba nám se djwati daleko, ach mnohý nagde důkazů we vlastním srdci swém! — Každý může sám tjm se ugistit: že pýcha, lakota, záwist, hněw, obžerstwju, chlpnost, zahálka, že wšelický hřjch, uhnjzdiw se mu gednau we srdci, rozwazuje i podpaluge gazyl, aby hanbu plil na čest a dobré gmeno bližnjho. Tu popjrá saused zásluhy, hanobj sauseda swého: poněwadž by rád sám wywýšiw se nad něho, cti a chwály před swětem dosáhnul. Tam zlehčuje řemeslnj druhu swého, poněwadž lakotné srdce ulaudit chce wýděleč bratru swému. Oude nezústawila rozeglená býwalá přjetelně kauska cti na milé gindy družce své, poněwadž diwoká záwist pokalila rozum, roznjtila wášeň, zostřila gazyl gegj. Tu nadává dobrodinci swému dráćuw, gak o nesšlechtnosti mluwě o něm člověk, gežto se dal hněwem omámit. Tam roznášj ničemnjš sšeredné powěsti o muži ctihodném, gehož byl gaktěžiw newiděl ani nepoznal, poněwadž by rád ulowil buď sobě, neb někomu ginému službu, úrad, dědictwju. Oude opět kálj wymyšlenými lzemi neschlechtnj gmeno křestana, genž by mohl za wzor slaužiti celým obcjm. Z tážeš se proč? Wj proto, poněwadž se chce pomstit na wěrném ochranci potlačené newinnosti. A tak, D. D., kdekoli se potkáte s pomlauwacemi nebo kletníkem, posstěstjli se wám odkřjti přčinu zlých řečj, gimiž zabjgi čest, a kálj dobré gmeno bližnjho swého, sami sšledáte, že by gazyl ten oněměl, kdyby ho buď lehkovážnost mysli, buď převrácenost srdce k zlehčování a potupování bližnjho newedla. A tomu-li tak, powaž pak neschťastný pomlauwací, powaž kletnjku co činjš, stjnd se, hanbi se — neboť wěz, že kolikráté: koli otwřeš ústa swá na potupu newinného bratra swého, žalugeš před swětem sám na sebe, žeš člověkem, buď lehkovážným nebo převrácencem. S kžž pak dhtěl gfi se zděšiti té hanby, aby nemusil časem swým widěti a zkusiti

2) owoce, gež nese neprawost ona sšeredná, kteraž hanobjš gazyl svůj, hanobjš své bratry. Zlj strom zagistě nemůže dobrého owoce něsti: což tedy dobrého mohlo by pogiti z neřešti, kteraž, gak ukážu prowázi kletba Páně? Ano, D. D., snadno bych wám to dokázal: ale nač? Wám nenj potřebj leč opět oči otwřjti, a uwidjete, že z pomluvy ani pro lidi wůbec a tjm méně pro kletnjka

pomluwače nic dobrého nepocházi. — Neboť nebý-
wagi-liž pomluwa, klewety a na cti utrhanj pramenem
různic, křikůw i swárůw, studnicj bjdj a hoře, zřjdem
nepřjzně a zástj, nepřátelstwj, krwe prolévánj nůbrž
i vraždj? Ach w mnohé rodině kwětl rág: manžel,
choti, synowé, dcery byli gedno srdce, gedna dusse:
awšak že tam nynj panuge swár, panuge peklo, že
tam ustawičně muž tržnj ženu, bige a tržnj děti: kdo
tjm winen, ne-li sšerednj utrhač, kterjž na wěrnau
choti uwrhl stj. — cizoložstwa? Tam ti dwa přá-
telé byli by za sebe dali žiwot, byli by wycedili krew:
čjm to, že nynj druh býwalému druhu swému z da-
leka se wyhýbá, že ho nenáwidj? Ach člowěk — dábel
wyljčil druhu druhu gako zrádce — a odtud possla
ona nenáwist. — Ano, D. D., nebuduť se zabjrati
hlaub, nebudu wám připomjnati, kam přiwedl ha-
nebný pomlauwač Genowesu, kam neschetnj starci
bohabognau Susannu, nebudu připomjnati hádky
w rodinách, swáry w obecj anobrž i wálky mezi
národy: wyt sami budete-li bystřegi stopowati přjčiny,
půwod wěcj seznáte: žeť wšeliké tyto nečesti býwagi
nezřjdfa owocem, kterěz nese pekelné dřewo pomluw,
klewet, na cti utrhanj. A tomu-li tak, nesau-li ta-
kowé owoce zhanobenjm tebau bratrům bohaprázdné
řeči twé, utrhači, klewetnjku a hánče, což medlé nadjti
směl by se ty leč kletby lidské, kletby Božj? Než co
widjm? Ty se nedějšj osudné této kletby? Ty se
domnjwáš, že tebe mine saud, metla Páně že tě
nezasáhne? Ach, myslí si neschastnjče, co kolim ti lybo:
slowo Božj wyřklo gíž nad tebau nález: a každá
slza, každé wzdechnutí, každé zlořečenj, kterěz wyrażi
ze srdce olaupenému o čest bratru, zhanobené sestře
utrhačtwj, klewety, pomluwy twé, wyžywati bude Ho-
spodina, by naložil s tebau podle slowa swého. Po-
minutému psu, hadu, stjru, drawjm šselmám wyhýbá
se člowěk — a sice slussně, a před klewetnjkem, gežto
gak dj sw. Jarolim hadu se rowná, gežto medle
slow sw. Bernardina ukrutněgi než drawé šselmy
lew i wlk sobě počjná, neměli by lidé dwěře zawřjti?
Ano, D. D., zawřete gen dwěři swých před člowěkem,
gežto k wám pomluwy přinášj — neboť wězte žeť
před njm zawřel Hospodin brány králowstwj swého.
Nenjt to hrozba má, gestit to slowo Božj, kterěz dj:
»Nepomluwjš křiwého swědectwj proti bljznjmu
swému.« Božj slowo to gest, genž dotwřzuge: »Uš-
lowánj rtůw utrhačůw přiklopjt Hospodin, padati na
ně bude uhlj, w bjdách neostogi. Muži utrhači ne-
bude dobře na zemi, muže nesprawedliwého zlě wěci
zachwátj w zahynutj. (Zal. XXXIX. 10. —) Tak
mluwj, tak hrozj Bůh: a člowěk, wěda, že gest slowo
Božj prawdiwé na wěky, mohl by dobrého — owoce
nadjti se z pomluw, klewet, na cti utrhanj? —
S puť mimo sebe takowau naděgi, B. S., a byt
lehkowážnost myslí nebo přewrácenost srdce sebe wjce
podněcowala tebe, užjti gazyka swého na zhanobenj

swých bratřj! Gíž ti známo, gakowé owoce nese ne-
čest ona ohawná, kteráz člowěka činj hadům, wlkům a
diwočjm šselmám podobného. A pokud nechceš owo-
cem tjmto swau dusi otráwit a zkazit celau wěčnost:
nuže wytrhni kořeny ty ohawné ze srdce swého, zbaw
se nečesti této sšeredné. Částau k bljznjmu zaswět
srdce, ať w něm zlě myšlenj o bljznjm nemůze se
uhostit; zaswět ussji, ať gimj klewety a pomluwy k
tobě nepřicházegj, zaswět gazyk, ať gim ged hanby
na bratra twého se newyléwá. Bljznjho milowati
mage gako bratra chraň se každj z nás, ať negsme
geho wrahy. Ano, D. D., milugme se upřjmně, od-
ložme wšelikau zlost a wšelikau lest a pokřytstwj, a
záwisti a wšeliká utrhanj (1. Petr. II. 1.) nepotu-
pugme, ať negsme potupeni, neotwřegme pomluwě
brány swé, ať před námi nezawrau se brány nebeské,
ale w lásce oddáni budme wespolek sobě, abydom
tudjž rostli ku spasenj wěčnému. Amen.

Zlatá zrnka.

Wiz, králowstwj Boží jest na prodej; chceš-li, kup je.
Dostaneš je za to, co máš. Neptej se, mnoho-li
máš. — Dej sebe — a máš ho. S. Augustin.

Naděje odměny jest potěchau w práci. S. Jarolim.

Wěrným swým bude Bůh wšeco we všem; rozumu
úplným swětlem, srdci úplným pokojem.

S. Bernard.

Wzor křesťanské čistoty.

»Blahoslawenj čistého srdce, neb oni Boha wi-
děti budau,« propowěděl Syn Božj. S slowy těmito
úplně se srownáwal žiwot Jeho celj. Gj opět člo-
wěčenstwu poznalo onu cnost, gížto prwotného rázu
před Bohem zase nabýti lze gest. Proto se mezi křes-
ťany od gakžiwa wšeliké pečliwosti na to wynaklá-
dalo, aby tato perla w powaze lidské bez pohromy
se zachowala. Tam gedni proto ubjrati se do samoty, pře-
býwagi po celj žiwot w lesjch neproniknutelných, w
gestjných, w horách a pustinách; druzj w tiché kom-
natě klášternj. Ginj zas meštagj sice u prostřed
hluku swětšého, awšak o samé ugmě w gidle a ná-
pogi, wšelikého wyraženi se odřjlagice. Nahlédni w
děginy swaté Cirkwe, a nabydeš to přeswědčení, že
cnosti této k wáli přemnozi pohřdagj klenoty, bohat-
stwj, radostmi, fortunau, ano panowánjm nad
rozšáhlymi řjssemi; že pro ni snášegj hanu a potupu,
znílagj škřipce, žaláře, pautu, okowy a wazby; ne-
hrozj se mečů, klesstj, pjly, kola, hranice a giných
nástrogů tyranských; nebogi se — smrti. Mlčenjm
pomjgjm, kterak sw. Cécilie pro blaženost čistoty opo-
wrhla šňarkem s boháčem a senátorem Řimšjm
Valerianem; sw. Tekla s Samirau; sw. Dřina ko-
runau Jřskau; sw. Kateřina a sw. Susanna celau
řjmškau řjsji. Panenstwj gegich šslo gim nad tjsje

forun a kráľovstwj, i lito gim bylo, že neměly tíŝe žiwotů, aby ge na obhágenj swě čístoty w obět položiti mohly. Gednoho wŝŝak űkazu nelze smłčeti, genž neobyčegnostj swau w děginách cirkewnych wyniká. Gest to skutek gedné panny swaté, ku kterémuž gi wnětnjm puženjm Duch swatý sám roznjtil. Něk= wěŝŝj ukrutnoŝt, kterauž zloŝynowé sw. panny ŝaužili, záležela w tom, že ge zawjrali na mjŝta hřjchu, aby tam mocj a násiljm o wěnc čístotnoŝti přiwedeny byly. Do takowéhoto domu bylati uwržená i sw. Eufraŝie. Z hned za nj chwátá mrzký wogin, aby z přiležitosti té kořistil. Swaté panně tuhý nastáwá bog. Uwŝŝak ona sobě opatrně počjná. Mělati totiž při sobě lah= wičku olegem naplněnou. Z dj k woginowi: »Pakli upuŝtjŝ od swě neŝŝlechtné žádosti, dámi tobě zláŝŝtnj oleg. Kdykoli se gim potřijn do boge puŝtjŝ, nikdy ti nemá mečem ni smrticj zbranj ubljžjno býti. A aby ŝi se o moci toho olege přewěděl: wjz tuto můg kř gim zawlaženj, i ŝŝus toho mečem swým, a to ŝe wŝŝj ŝilau.« Wogák ućinil tak, i zasadil gj ránu, ŝeč gen byl, ŝilau. Tuť hned hlawa od trupu se kácj a tělo bezduŝné na zem kľeŝá. Pannenská wŝŝak čístota před Bohem zachráněná. To ućinila Eufraŝie Antiochenská. Nad žiwot byl gj wěnc pannenský! —

Daniel O'Connell.

(Pokračowání.)

Jednota katolická, založená r. 1823, rostla zázářenau moci — a působeni její bylo nad wŝecko pomýŝleni. Katolićti Irčané pozdwihi se duchem, i počali mluwiti a jednati jak sluŝi na swobodné oběany. Anglićti násilníci z počátku smáli se tomu žebráckému pronárodu a počínání jeho, než, w krátce přeŝla je chuť k űsměškům. Žebrácký národ přestal žebrati o swá práwa, on je žádal, on jich űžíwal, a celé Irsko pohybowalo se nowým žiwotem. Moc swobody rostla každým krokem jako lawina: slovo O'Connellowo stalo se lidu zákonem, bylo pramenem nadŝeni pro swatau wěc, O'Connell byl prwé než minuly dvě leta ućiněným panowníkem w Irsku — millionowé poslauchali ho. — K wywedení welikých wěcí w obcích a státech potřebí jest ale peněz. O'Connell pustil dosawádní űřady swé; a pramenowé důchodůw přestali mu tudíž teci. Weliký muž nikdy neŝetře peněz pro dobrau wěc, w krátkém čase byl by sám stal se žebrákem, kdyby se byl žebrácký národ dobro= wolně nebyl ustanowil na tom, že chce platiti daň pro oswobození wiry a vlasti. Nadŝení wůd= cowé lidu nawrhli, aby každý űd jednoty katoli= cké odwádel měsěčně po penízku (penny) k po= třebám jednoty. Lid uchopil se toho nawrhu s ra= dosti a jednotě katolické otewřel se hojný pramen znamenitých důchodůw. O'Connell uměl pokladůw

těchto, kteréž snášeli chudí bratři a rodáci jeho, űžití proti bohatým utiskowatelům a dráčům an= glickým. Z pokladnic jednoty katolické poskyto= wala se podpora nuzným nájemníkům Irským, proti űtiskům űřadůw, z ní platily se wylohy při saudech, kterýmiž wláda stihala horlitele o čest, swobodu a práwo národní, stihala bojowniky pro swobodu wiry a Cirkwe katolické.

Irčané probudiwŝe se ku swobodě, obrátili již zjewně diwokau záŝt a nenáwist proti dosa= wádním potlačowatelům swým. Jitřeni rostlo kaž= dým dnem, a bylo když posleze propuklo krwawým powstáním, a opět skončilo se nowau porážkau lidu, nýbrž i potřením swobody Irské. Wláda taužebně na to čekala: wojsko mělo již nabrau= ŝené ŝawle, mělo přichystané bodáky na Irčany. O'Connell znaje osudy swě vlasti, wěděl dobře zámysly wlády, a předzwidal konec násilného boje, kdyby se powstalý národ, kterýž od wěkůw ne= směl ani nositi zbraň bez wůdcůw zkušěných w diwokém wzteku zbraně chopil proti mocným uti= skowatelům swým. Awŝak maje w rukau swých srdce lidu, snadno odwrátil rodáky swé od toho nebezpečného pro swobodu űskali. „My nechceme bojowati zbrani,“ hlásal i kázal O'Connell při každé příležitosti. „My nebudeme bojowati, neboť neni nám toho třeba, — jeť to cosi nelidského, nýbrž i howadského. Myť sobě nabudeme práwa, které= hož nemáme, pomoci práwa, které máme. Krwawé wítězstwí mřwá w krwi, kteráž wylitá jest, samo zárodek nowých bojůw a konečně porážky: nekr= wawé wítězstwí, dobyté zbrani pokoje, zbrani slowa, přewědčeni býwá po každé wítězstwím dokonalým, konečným. Takowé wítězstwí newolá o pomstu, kteráž k nowým bojům k nowým wítězstwím wede, posleze opět jenom k přemožení a záhubě. My nechceme bojowati, neboť nepřitel náš srdnatější a udatnější jest, silnější na počet, na zkušenost wálečnau i na prostředky. Než, my mu nedáme na okamžení ani pokoje ni oddechu; on musí, chtěj nechť každé hodiny, dnem i nocí, na hodech swých i we chrámech slyŝeti hlas náš: on nesmí již míti myŝlěny, kteréž bychom jemu nepohatili, radosti, kteréž bychom jemu neztrpěli, spaní, z kteréhož bychom jej newytrhli! — Tak mluwíwal O'Connell — a národ uposlechl ho i wydal se na cestu odporu zákonního.

Byloť pro Irčany weliké ŝtěŝí, že se jim do= stala některá práwa, kterých jsme též i my, díky Bohu! owšem teprwé toho roku dostihli. O'Con= nell a Irčané mohli swobodně mluwiti a psáti, shro= mážděni a porady míti, měli práwo k peticím, směli woliti sobě űřadníky obecni a poslance. — Národ byl owšem hrubě neznal a zanedbal tato práwa: O'Connell naučil wŝak rodáky swé wážit

jich, naučil je užíwati jich na zdar swobody. Cír-
kwe a Irska, „My musíme,“ říkával veliký tento
milovník národu swého, „my musíme netoliko
dnes neb zítřa psáti, žádati, spolčowati se: ale
my musíme den co den mluwiti, den co den psáti,
den co den žádati, den co den musíme se spolko-
wati, pokud nedosáhneme cíle, nenabudeme swého
práva. Myt musíme unawiti trpěliwost nesprawe-
dliwých protiwníkůw swých! — Jednaje pak sám
wedlé zásady této, přiwedl tudíž i národ k podo-
bnému jednání. Řeči, schůzky, petice stihaly jedna
druhou, a každau směřowalo se k *jedné* a též
wěci, k dobytí swobody pro Wíru a Národ. —
Takowau měrau ale utrpěli Angličané porážku,
prwé než vyšli na bojistě; — a porážka tato, bez
boje a krwe proliti, opětowala se každau schůzkau,
w níž mluwil O'Connell, a rostla každým tisícem
nowých údůw jednoty katolické. Newědance sobě
z počátku jiné rady, a netraufajíce sobě zrušiti
práwo ku spolčowání, musili se angličti dráčowé
owšem nelibě díwati na zrůst síly a swobody ka-
tolikůw Irských. Že ani kriik w nowinách, ani
tajné pletichy a pikle mnoho jim neprospěly, ne-
stydělit se chopiti weřejných. Nejprwé namířili
na samu hlavu Irského národu, na O'Connella,
zadawše proti němu žalobu, že řečmi při weřejných
schůzkách bauří lid. Než, saudcowé vydali nález,
že winy na O'Connellowi nenalezli: weškeren ná-
rod jásal — a co mělo býti záhubau, bylo prame-
nem nowé síly jednoty katolické. —

Mrawní wítězství Irčanůw, a moc, kteréž si
dobył O'Connell, přiwedli nepřátele potlačeného
národu irského k tomu, že mocí zákonadárni w
parlamentě užili na nowo proti Irským. Dne 10
Února 1825 předložen jest návrh k zákonu, kte-
rýmž zápowěď wydána jest proti všelikým spolkům
politickým, spolu pak ustanoweno, aby ani schůzky
nebo-li porady stranu spisowání petici čili žádosti
netrwaly déle než 14 dní, ani peníze na výlohy
při saudech weřejných sbíratí se nesměly. Návrh
tento učiněn jest zákonem, a celá země poznala
hned, že vlastně jenom proti národu Irskému
wydán jest. I počal se lid všude jitřiti, a málem
byl by se srotil k powstání. Než, O'Connell a
přátele jeho odvrátili opět jako strážní angelové
od každého nebezpečného kroku a skutku, sami
wšak neupustili od záměru a díla swého. Nowý
zákon, čelící proti nim, zapowídal polické jednoty
a spolky, peněžní sbírky na práwní výlohy a
shromáždění trvající po delší čas: O'Connell po-
pomohl sobě i rodákům swým welmi snadno z
naličené nesnáze. „My nebudeme, my nesmíme je-
dnati *proti* zákonu,“ oswědčowal wůdce: „naše
jednota nesmí se od dneška jmenowati politickým
spolkem: onat jest jednotau pro weřejné poučo-

wání. Od dneška nebudeme sbíratí peníze na
práwní výlohy, owšem ale na podporowání chu-
dých a nemajetných. Naše schůzky nemají trwati
del než 14 dní. Dobře! Učiníme jak welí zákon:
myt se rozejdeme dnes, a pozýtri vydáme swo-
láni k nowé schůzce, ku pokračowání dnešního
shromáždění.“ — A tak změněno jest owšem po-
někud jmeno: wěc ale zůstala, a O'Connellowi
pak přibýlo příležitosti, trpkým bičem slowa swého
šlehati nenáwiděné Sasíky, (tak přezdíwá Irčan
Angličanů,) a ličiti nowé křiwdy a nátisky jich.
Veliké hromady (meetings) čili schůzky lidu ne-
odbywaly pak se již toliko w Dublině, ale po
wšech krajinách: působíce na ožiwění ducha, od-
wahy a síly w národě. O'Connell, Sheil a nad
jiné wěrný oddanec a saudruh O'Connellůw.

Tom Steel,* jezdili od mista k místu, a kde
koliw se ukázali, wzbudili a našli důwěru, od-
danost, nadšení lidu k té swaté wěci, jejížto byli
apoštoly. „Nadarmo“ — wolával O'Connell we
schůzkách těchto: „nadarmo kuje zbabelá vláda
tyranské zákony proti nám! myt ji dowedeme od-
porowati; — katolíci Irští neupustí od spolkůw a
porad, pokud nedobudau sobě emancipace, nedoj-
dau swobody. W hluboké pokoře prosili jsme
před rokem u anglických starostůw o swé zákony
o swá práwa; než, vláda zawrhla naše prosby.
Dnes ale žádáme již úplnau, dokonalau swobodu
bez všelikého ztenčení, bez ujmy, bez wýmíněk.
My se již *neprosíme*, my *chceme*! Říká se nám
sice, že prostředek ten, že ta cesta newede k cíli;
já ale prawím wám, že jest dobrým prostředkem,
že jest jedinkým. Pokud se na Angličany *štěstí*
smálo, pohrdli jsau prosbami našimi, byt byly sebe
sprawedliwější, skromnější: jenom když jim ne-
bezpečenství hrozilo, ráčiwali se ponížiti k wysly-
šení hlasůw našich. Nuž, tedy mějmež smelosti
a ducha, nebo Anglicko hyne; mějme ducha, neboť
pád jeho se blíží; mějme ducha, neboť jest poni-
žené a sosláblé!“ — Tak mluwiwal a podobné
prawdy opětowal ohromný řečník náš při všeliké
příležitosti owšem spolu k tomu vybízaje lid, aby
ani dost málo se newychylowal z koleje zákona. —
Národ uposlechl wůdce swého. — Anglicko tráslo
se bázní, že se několikrát sto tisíc lidu pozdwihe
proti starým křiwdám a hříchům jeho. O'Connell
wěděl o tom, a drže sám na uzdě rozčilený národ,

* Tom Steel, rodem a wírau protestant, zajisté jeden z nejsle-
chetnějších lidí co jich země nosila. Nenáwidě otroctwí, po-
tlačowání národůw, celau duši oddán byl sewřeně vlasti. Zdědiw
znamenité statky, wěnowal všechno jmění swé na výpravu
jedné lodi, chtěje přispěti na pomoc bojujícím o swobodu
Španělům. Awšak přišel pozdě. Z vlasti wyjel jako boháč, domů
wrátil se učiněný žebrák. Šlechtný muž nezelel však ztráty
swých statkůw. Sám přestáwaje na mále, neustáwal po celý
žiwot usilowati o dobré swého národu. O'Connell získal jej
mohutným slowem swým: Tom Steel stal se jeho učenníkem,
poslem, sluhau, stínem.

na jewo dával Angličanům, že za nimi, an se domáhá swatých práv lidských, stojí půl millionu mužův hotových, meče se chopiti k pauhému slovu a kynuti jeho. Schůzky, sněmky, sjezdy množily se, lid hrnul se k nim odewšad w nescíslných zástupech, nikdy však a nikde nebylo při nich ani té nejmenší baurky. Moc anglických tyranůw slábla, a vojsko, unawené bděním ustawičným a hlídkami, nawyklo posléze čilému životu a pohybowání národnímu w Irsku.

O'Connell dobyw dotčeným způsobem duchowni vlády w národě irském, měl tedy pojištěné pole k další činnosti své. I nemeškal učiniti druhý rozhodný krok. Wolby do parlamentu r. 1826 nastaly. Posud *nesměl* irský katolik dáti hlas svůj někomu jinému než protestantu; z katolików zajisté nesměl nikdo seděti w parlamentě; a kde newadil zákon, wadil zvyk. Posud netraufal sobě nájemník Irský dáti hlas komu jinému, leč buď pánu swému, nebo komu chtěl pán. A takowau měrau dalo se, že w parlamentě Londonském sedávali téměř sami nepřátelé wíry katolické, i swobody irské. Tomuto poslednímu neřádu musil O'Connell přede vším učiniti přítrž. Slovo jeho, jakž praweno, bylo celému národu rozkazem, a slovo to welelo: „Nedbejte na své pány, koho by oni chtěli míti w parlamentě. — Wyt máte w tom ohledu plnou swobodu, nemenší než oni. Woltež tedy sami swobodně, bez ohledu na své pány; wolte jenom přátelé národu a sprawedlnosti.“ — A hle, ukázalo se hned při první wolbě, jaká jest moc a síla sjednocených katolików: všickni téměř poslanci irští nabyli w parlamentu místa působením jednoty katolické. Slovo a kynuti O'Connellowo wice vydalo než dáwný zvyk, než stříbro, kterýmž sobě prwe kupowali hlasy boháčů anglikanští. — Weliké toto wítězství irských katolików rozmnožilo strach i wztek mezi nepřátely O'Connellowymi, národům ale dodalo chuti, ducha smělosti k dalším krokům a činům.

(Pokračování budaucně.)

Otec a syn.

(Příběh ze starověkosti křesťanské.)

3.

Nenadálý příchod Drmazanůw poděšil gaski Esfendiara i choti geho. Prwe wšak než se byli náležitě sebrati mohli, wessel do komnaty stařec přísného pohledu a zasmušilé twáři. Byl to sám Drmazan. Modrý kaftan, přepásaný zlatým pásem, dlouhý, šširoký plášť dodávaly mu gaské vážnosti. Hlawa, z polowice zahalená, a passmaurné zakalené zraký odrážely wšak od něho mysl i odwrátily srdce. Drmazan wessel do komnaty hrdým, smělým krokem,

negináť než gafo by se tu ctil pánem. Tu wšak užřew Nadira, i hned na první pohled poznal a zděšil se ho. Aby ukryl na rychlo city srdce svého, proměnil zasmušilau twář; a nepozdrawiw ani domácího pána, Nadirowi spěšně k nohaum se wrhl, i celuge mu ruce wolal: „Nadire, pane můg, mistré můg!“

Esfendiar djwal se na to celý udiwený. Nadir ale pohledl bystrým zrakem Drmazanowi do twáři, a tusse, kdo by to byl, wece po malé chwylce: »Dahrab! — Ty-liš to Dahrabe!«

Ano, gát gsem Dahrab, býwalý spolubogowník twůg. Tyš dal se offidit, dal gš se svěsti křesťanům, gá pak ze zášstí proti njm, že swedli mého pána, stal se mačem.

»A kde gest,« wece Nadir, »kde gest syn můg, kteréhož po dlouhá léta giž musím oplakawat?«

Uwidiš ho, bude-li možná, i wynasnažím se, abyš ho mohl obgimati.

»I powěz mi,« prosil Nadir, »co se z něho stalo, ať se utěšji srdce mé. Ach ty newjš, gát mne bolela ta ztráta. Než, Bůh to usaudil. Staň se wůle Geho!«

Na ta slowa zasmušil se Drmazan, a hrdým zrakem od hlavy do paty měře Nadira, wece: „Gá widěl Nadira w lesku a slawě, gá ho widěl plného zápalu a života — teď ale co widím?“

»Wjm co chceš říci, a nediwjm se tobě. Bůh můg pohrdá marností a pýchau, on káže něsti kříže své w pokoře, on welj s oddanau myslj, s upokojeným srdcem podrobowati se saudům Geho.«

»Remlum mi tak,« zwolal kněz perský, »gá křesťany z celé dusse své nenáwidjm. Čhtěge prokázati tobě důležitau službu, musjm zapomenauti, že se přiznawáš k ohawnému ukrížowanci.«

»Nežlořeč Dahrabe,« napomínal býwalého saudruha Nadir. »Nežlořeč, ale powěz mi raděgi o synu mém.«

»Syn twůg,« wece mač, »unesen gest na rozkaz Barunesůw, syn twůg gest ti odňat k slowu děda twého. Ubohý stařec diw že nezaufal nad zpronewěřilostí a zradau twogj. I wyslal na wše strany wyzwědače, aby wypátrali sjdlo twé. Hledali tebe leta, posléze nassli dworec twůg na horách Syřských. Děd twůg ustanomil u sebe, pomstíti se bohu twému, ukrásti tobě syna i poswětiti geg we službu Mithrowu. Záměr se mu podařil, syn twůg unesen, očistěn a mezi mudrci wychowan gest. Gá byl pěstauem, gá opatrownjkem geho.«

»A co se stalo ze syna mého?« tázal se Nadir užkostliwým srdcem.

»Syn twůg!« — odpověděl hrdým hlasem necitelný Persan, »syn twůg gest mačem.«

»Syn můg mačem, — modloslužebnjkem!« zalkal nestřastný otec, a obrátiw zaslženě oči k nebi, wzdychal: »Proto-li gsem musil do Stesifonu?«

»Gá ti čtěl aspoň to potěšení: zgednati, aby

widěl se gestře gednau se synem swým. Ale gíž gest pozdě. Tys měl přigiti minulý den před půlnocj, gá na tě čekal'....

Nadir sklopil oči, upřel zrak swé k zemi, a ruce, složené na prsau křížem swědčily, co se děje w dušši geho, Ěsfendiar dýval se s pohnutau myslj na něho, netrausfal sobě ale ani slowa promluwiti k otci hořem slyšenému.

»Bud wüle Twá!« powzdechł sobě konečně z hlubokosti srdce swého Nadir. »Naděje mne zklamala; gá wšak neustanu hledati dušši synáčka swého.«

»Dobře máš, Nadire!« wece Drmazan, »dobře máš, naděje nikdy neschodj. Hledey, a snad nagdeš. Syn twůg byl tady gestře před několika hodinami. Gíž ho tu wšak nenj. Na rozkaz Warenesůw musil se wyprawiti odsud do welikého chrámu Zoroastrowa k službě poswátne. — Gá tě proto wybjdnul do Atešfonu, — gá na tě čekal. — Tys owšem křesťanem — ale prwé než gšl byl zrādcem swětla, byl gšl přitelem Dahrabowým — byl's wéwodau Zstakarským — a na to gá nezapomněl.«

»Djty tobě Dahrabe,« dj mu Nadir. »Rád bych se kógil naděj — kdybych se genom na tebe mohl spolehnauti. Z wjli pak syn můg o swém otci?«

»Owšem že wj,« odpověděl Drmazan, »to mu wšak nenj powědomo, že's křesťanem. On tebe miluge a rád by tě užel — rád by tě obegmul. Gá mu chtěl dopřáti radosti této. Psal gšem ti, mage za to, že tebe gíž paubé slowo »syn« přiwábj do Atešfonu.«

»Ach, aici že mne přiwábilo, přitáhlo!« powzdechł Nadir.

Gá oznámil synowi twému, co gšem učinil, pokračowal Drmazan, »a on dočkati se nemohl přjchodu twého. Zatjm ale tys nepřicházel, a gemu weleho, wydati se na cestu do swatyně. S plāčem srdečným, že se tě nedočkal, odcházeged odsud, prošil mne snažně, abych hleděl nabýti gistoty, zdaž gšl na žiwě, a přispěl k obapolnému shledánj.«

Nadirem hnuly tyto řeči; slze walily se mu z očí praudem. Byly to slze radosti, pomjssené hořem. Že miláček geho žiw gest a miluge otce swého, těšilo ho newýslowaě, zároveň ale rmautil se welice, že newinný mládenec násilně odcizen gest Kristu. »Musim ho hledat, musim ho nagiti, gá musim zjistiti dušši geho Pánu,« tak myslil Nadir, a naděje že nebude hledati na darmo, pronikla žiwau mocj dušši geho. Z uchopil srdečně Drmazana za ruku, důwěrným hlasem wece k němu: »Pomoz Drmazane, pomoz mi, ať nagdu opět syna swého.«

»Seč gšem, učinjm pro tebe, býwalý saudruhu můg, a teď neschastný zaslepenče,« odpověděl přjwětiwě mudrc, »tys býwal před lety wůdcem mým na bogissti; pro památku na mladá léta wyhowjm žádosti twé, domedu tebe k swatyni, kdež gest syn twůg!

Gestře dnes odegdeme odsud. Ty posečeky na mne: gá půgdu wyprawit se na cestu.«

Drmazan odesšel, Ěsfendiara přepadla bázeň o žiwot Nadirůw, ku kterémuž byl přilnul srdečnau láskau gako k přiteli, on znal dobře, že se neschitj Drmazan nigaké nečesti, pokud si může wyliti na křesťanu zástj a nenáwist. Z netagil důmjnkj swé Nadirowi. Ale křesťanský otec žůstal na swém. »Bud gak bud, prawil Nadir, gá musjm tudy zjistat. Na této cestě nagdu bud syna nebo smrt. Umřu-li, odpłatitelem bude mi Bůh, že gšem ušilowal wytrhnauti djetě swé ze služby modlářské.«

Slechetný Persan odmícl se. Odwaha, statečnost a láska k synowi, kterauž tu na gewo dáwal křesťanský host geho, rozmnožila srdečnau úctau. Nadir zdál se mu býti něco wjce než člowěk obyčegný. »Gako angel wessel tento křesťan do domu mého,« — myslil sobě Ěsfendiar, »bez něho byl by syn můg gistě gíž na cestě k hrobu. Gak se mu odslaužjm?« — Z děkowal srdečně i on, i choť, i syn, kterýž byl w několika hodinách zdrawý i garý ze sna se probudil.

Za wšelikau řečj uplynula noc — že se gim hrubě ani nezachtělo giti na odpočinutj. Ěsfendiar diwil se neobyčegně maudrosti slechetného hosta swého, i tak geg w krátce sobě zamilowal, že hotow byl, o wše sdělití se s njm. — Dřjwe wšak než se byli nadáli, nastalo laučenj. Reminuly zagistě tři hodiny a Drmazan, žůstawiw otroky swé s nosjtkami dole na průgezde, wstaučil do komnaty, oznamuge, že hotow gest na cestu.

Z rozžehnal se Nadir s ušlechtilau rodinau Ěsfendiarowau. Wšechněm stály slze w očjch; byly to slze wděčnosti a bázně o žiwot nowého přjtele. Kdo widěl Drmazana, musil znamenati, kterak mu podiwný gakyši úsměch na očjch i na rtech pohráwal. Z sebrali se a odesšli. — Dole čekali otrokové. Drmazan i Nadir sedli na nosjtko, otrokové pak rychlým krokem uháněli z města.

Církewní zpráwy.

Z Mělnika. W staroslawném městě českém Mělniku poswěcen jest na den sw. Wáclawa, prāpor národní stráže Mělnické. Za dnůw těchto není díky Bohu swěcení prāporůw nic neobyčejného: máme však za to, že nebýwá při každém tak rázná řeč, jakouž měl slowůtný p. děkan Hnojek, k statečným Mělničanům. Dýšel zajisté bohumilým duchem lásky k swobodě a vlasti, k wíře a pokoji. »Prāpor ten,« wece w ní wýtečný řečník, »prāpor ten, poswěcený Bohu, bude wás pamatowati, že wšechna síla lidská bez Boha marná jest slabost; bude pamatowat wás, že jste učiněni bojowníky Božími, jejichž bojowání není toliko proti tělu a krvi, střelbau a mečem, ale proti wšemu, což odporuje dobrému řādu, slušnosti, slechetnosti, bohulibým mrāwám a obyčejům, k jakémuž boji napominá sw. apoštol, když dī: »Wezmete celé oděni Boží, abyste mohli zwítěziti w den zlý, podpāsana majice bedra swā prawdau, oblečení jsauce w panciř sprawedlnosti. — Pod prāporem

tímto stateční obrancové! každý z vás od prvního až do posledního *cwicz a posiluj se w milování vlasti.*» Wice než dvě stě let ležel český lew nehodně pokorěný a sklíčený: ale teď w nowě pozdwihl se. Awšak jsme teprwa na začátku znowuzrozeni vlasti swé. Mnoho, ať nedim skorem všeco, nám ještě činiti zbývá, by tato naše vlast opět mladistwě zkwetla. A na kom medle kromě milosti Swrchowaného bude záležeti, aby naděje naše růžowé w skutek uvedeny byly! Na nás, ano na nás *samiych.* Pročež stateční Obrancové? kdykoli sřadíte se u práporu swého, pomyslete hrdě, že Čechowé jste, a obnowtež slib: »České vlasti swé chci obětowati všecu silu swau, všecek statek swůj, i poslední krúpej krwe swé; Čechem býti skrz a skrz bude i zůstane chlaubau i úlohau celého života mého.« — Oswědčiw pak posléze bohumilau snášeliwost a lásku k jinowěrcům, a upewniw tudíž statečně Mělničany netoliko w stálosti u wíře, alebrž i w milování všech wšudy jinowěrcůw, ukončil řečník náš wýtečné slowo swé wýtečnau překrásnau modlitbau. Jest se nadíti, že po wší vlasti horliwě usilowati se bude o zřízení národní stráže. A tu slusit sobě přáti, aby slowem podaným mluwilo se wšudy k národu; získalať by tu zajisté i vlast i Cirkew, swoboda i náboženstwí.

Z Widně. P. Ronge, vydal se z Widně na další cestu do Hradce w Styrsku. Němci Widenští slubují mu tam prospěch. Možná, že se mu tam powede. Styřský Hradec jest prý bidné hnízdo. We Widni newykázal se p. Ronge hrubě mnoho.

— We Widentských církewních nowinách pronesená jest myšlénka, kteráž owšem zasluhuje bedliwého uwážení. We zlástním článku obrací se tam zřetel na schůzku biskupůw shromážděných počátkem měsíce Září w Solnohradě, a podotýká se, že by radno bylo, (arci w jiném smyslu, než to chtějí křiklauni německo-katoličtí) zříditi *patriarchat* německý, a tudíž sjednotiti metropolity a biskupy německého národu w jedno tělo, sjednocené s hlawau weškeré Církwe prostřednictwím swého patriarchy. — Přejeme bratřím katolíkům w Němcích, aby myšlénka tato prohozerá, stala se prawdau. Awšak musíme hned napřed ohraditi se proti wšeliké chautce, kteráž by slowanské vlasti naše u Rakausích pod wrchní zprawu patriarchy swého Němci přiwtěliti hodlali. Přejemeť zajisté Němcům patriarchat německý, sobě ale — *patriarchu slowanského*, jakožto jednotitele západních slowanůw katolických.

Z Němec. Němečtí biskupowé shromážditi se mají všickni k důležité poradě. W porýnských krajích již se na čisto usnesli; nyní prý jenom od biskupůw baworských čeká se oswědčení w této věci. Dopisowatel německých nowin katolických, podáváje tuto zprawu, těší se tomu, že se tudíž biskupowé stawí na hľadku tohoto wěku, aby poznali čeho třeba, zároveň pak státi w čele wěřícího lidu. Neopominul wšak doložit, jak následuje: »Po shromáždění biskupůw musejí w zápětí nastati provinciałní čili krajinské a diecéšní (biskupské) sněmy církewní.« Církew zajisté nastaupí opět k swobodnému užívání práw swých, a protož samo sebau se rozumí, že nebude pak již moci wrchník církewní nebo duchowní radda jeho říkati: »Církew, to jsem já,« nýbrž z nawrácených Církwi práw musí se každému údu tohoto těla Kristowa podlé zákonůw kanonických náležitá část opět přiřknauti. Jediné sjednocenau činností všech bude již od té chwile mo-

žné, předstaweným církewním zachowati Bohem udělenau moc a wáhu ku prospěchu obce křesťanské, a toliko pewnau sjednoceností všech údůw, proniknutých duchem sw. Církwe katolické, podaří se; powodni nekřesťanstwí, kteréž se hrozně walí, položití hráze. Kdož pronedbá, kdokoli promešká, utwrditi sjednocenost tuto, buď si biskup, kněz nebo nekněz, zkusí zajisté co to jest: *neshromáždžujeli se mnau, rozptyluje.* Důležitá slowa! Každé zasluhuje dobrého uwážení. Kdo máš uši k slyšení, slyš!

Z Němec. Slowo arcibiskupa Kolínského stranu sbírek na dostawení chrámu Páně w Kolíně vydalo již utěšené owoce. Měšťané Kolínští uchopili se ho, a hle! již sešlo se 80,000 grošůw (stříbrných) k dotčenému cíli — mnohem wíc než jest obywatelů w Kolíně. — Jest si přáti, aby Bůh i na jiných stranách a po všech městech německých rovněž tak požehnal! Pak by přiwedli Němci k místu slawné to dílo. Jak z Říma se dozwidáme, wěnowal náš drahý Pius IX. krásné ciborium témuž chrámu Páně Kolínskému na památku.

— Na místo zemřelého biskupa Fuldenského zvolen jest děkan *Knoett*, kterýž příští měsíc poswěcen býti má.

Z Říma. Allokuce čili řeč, kteráž měl sw. Otec při poslední slawné schůzce čili konsistoři kardinalůw, týkalať se přede wším požehnané památky, arcibiskupa Pařížského *Diwiše Affré.* Připomínáť pak tu sw. Otec, kterak se dotčený nábožný, tichý, horliwý, wšemi ctnostmi kněžskými ozdobený, apoštolský sluha Páně, obětowal jako dobrý pastýř za blaho národu a zůstawil příklad křesťanské lásky, který jistě nezapomenau nikdy ani budauci wěkowé ani pozdní potomstwo. »Daufameť,« dokládá tu náš Pius IX., »že kněz onen Francii, kteráž, pokud byl na žiwé, tak wřele milowal, wyprosí u Boha, aby w ní wíra katolická, ctnost, nábožnost s prawau blaženosti den co den w krásnější kwět se rozwijely.« Na konci řeči podotýkaje strasti wěku našeho, wybízí papež k pokorným modlitbám: »Aby Bůh všemohaucností swau pokynul moři a wětrům, aby pokoj způsobil a podlé milosrdenstwí swého blaudící ráčil z mrákoty bludu a z bažin neprawosti opět přiwésti na stezky prawdy a sprawedlnosti.« — O, kdo by tu neuposlechl hlasu sw. Otce? Byť on wýslovně byl newel, slusit nám modliti se za zdar lidí a wítězstwí prawdy a sprawedlnosti čím wíce nyní!

Z Rus. Smutný staw Církwe katolické w Rusích nabywá lepší twárnosti. Nowí biskupowé jsau wětším dílem wýteční mužowé, mezi nimž obzláste *Holwinski, Borkowski* a *Zielinski* wynikají netoliko učeností, alebrž i zbožností a statečností. Nebudať míti snadnau práci, získati co ztraceno za předchůdcůw jich, a Cár Mikoláš owšem bedliwým okem miní hlídati Církew w každém hnutí jejím, my wšak předce se nadíti můžeme, že Církew w krátce pod zprawau wýtečných mužůw bude se moci zpatowati.

Nowá kniha.

Manuale Ritus Pragensis. Wydání potřebné této we zprawě duchowní knížky jest slíbené. Náš wýtečný vlastenec, kněz *Daucha*, učinil oprawy, pokud jich bylo třeba, zawděčiw se tudý duchowním pastýřům.

Prodáwáť se w arcibiskupské tiskárně sešitá po 1 zl., wázaná po 1 zl. 30 kr., wázaná w kůži se zlatau ořízkau 1 zl. 54 kr. str.

BLAHOŽEŇ

Číslo 48.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) v Karlově ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláci se: u vydavatele na Dobytčím trhu, č. 552, i ve všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr.

W komissí
Wácl. Hessa
v Praze
Ed. Hölzla
v Holomanech.

Obsah: Řeč na neděli XIX. po svatém Duchu. — Hora. — Otec a syn. — Daniel O'Connell. — Církevní zprávy. — Nová kniha.

Na neděli XIX. po sw. Duchu.

Dne 22. října.

Řeč na neděli XIX. po svatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XXII. 1—14.

S dwognásobnou útrpností musíme pohlížeti na člověka, gežto sllapage nohama po swém štěstí, uwaluge na sebe sám zároveň i strast a bjdu, i hoře a zkázu. A hle, takové lidi stawj nám před oči Swastitel w dnešním podobenství. Dobrotivý král swatebnj křas připravio synu swému, z paubé lásky sezwal hodownjky. Ussak nastogte, ged ni nechtějice přigiti, wyhostili se sami z radosti, připravené dobrým králem, ginj, pobiwše služebnjky králowy, swolawagjci na hody, pokutowání gsau mečem i ohněm; a z hodownjkůw geden, že neměl »raucha swadebnjho,« wywržen gest »do temnosti zewnitřnjch, kdež bude pláč a škřipenj zubůw.« A měl bych wám, D. D., připomínati, gaty gest w ýznám tohoto podobenství? Ahy, sám Kristus, předkládage kněžim a Fariseům židowským žalostný obraz gednání a osudůw gich zřetelně osvědčil, že mluwj »o králostwj Božim,« že gedná o Cjrkwi: nač bych tedy gá to připomínal? S, kžj bych zároveň nemusil hroziti pokutau a opětowati slowa Páně, genž dj: »Mnoho powolaných a málo wynnolených!« — Bohdeňz by giž nebylo na swětě nessťastných zaslepenců, pohrdagjciw milosti Páně, stranjciw se hodůw, odwracugjciw se od Cjrkwe Božj, sápagjciw se na posly a služebnjky nebeského krále swého! Ussak marné přánj! Každý den wydává swědectwj, že lidé, pozwanj k účastenství radosti a sláwy Kristowj, počínagj sobě neginál

nežli židé, ginž ukazuje Pán zaslepenost a newděk, přerácenost a zkázu gegich. Z nezdá se nám to ani možné, aby lidé tak sobě počínali, kdyby gen zdravě poněkud uwažowali na mysl, gake to štěstj, připravil w Cjrkwi swé král nebeskj wšsem lidem a národům, powolaným na hody ragské. Že poznali a okusili blaženau sladkost hodůw těchto tisjcowé wěrných Kristowjch, pokládali to za newětšj štěstj swé, býti účastnjky Cjrkwe katolické. Ussak netřeba nám zástupj sw. apostolůw a mučennjkůw, wyznawcůw i panen ze wšsch stawůw i národůw uwažeti w té věci na swědectwj: kdokoli máš usši k slyssenj a oči k poznání prawdy, přichyl ucho swé a přeswědčj se, že gest weliké pro člověka štěstj, býti katoljkem, přeswědčj se o tom, gake mile powážj, že Cjrkew katolická to gest, genž

- 1) wšeděn život poswěcuge,
- 2) hodinu smrti oslazuje,
- 3) blahau wěčnost připravuge.

Mezi slawnými syny národu vlastého stkwěgeť se od mnohých let **Silvio Pelliko**, wyniknagce netoliko co spisowatel, nýbrž i co mučednjš pro swobodu milé swé vlasti. A hle, tento slawný muž, dostaw se po osmiletém utrpenj w žaláře na swobodu, osvědčil před swětem: »Štěstj mé záležj w tom, že gsem katoljkem.« Nikdo pak nemáže ginál saudit, než slawný muž tento, powážj-li, že Cjrkew katolická to gest, kteráž

1) Wesskeren život poswěcuge. Wjm, D. D., že Wám slowem tjmto nepřipomínám nic,

leč co wšickni, gežto wěrjete w slowo Kristowo, znáte giž od děinstwój, o čemž i učenj, gež cirkew ohla-
ssuge, i swátosti, kterýmž přislubuge, i mnohoná-
sobné milosti Boží, kteráž rozdáwá, i obět, kterauž
konáwá, i obřady, kterýmž i wjru ožiwuge, i od-
danost swau Bohu osvědčuge, po dewatenácte wěkům
swědectwój wěrné wydáwagi. Neboť powážjme-li, co uči,
co činí Cirkew, rcete, B. M., zdaž se mylím, když
djm, že by swět byl gisté sjedlem spravedlnosti a swa-
tosti, kdyby kwas prawdy Boží, kdyby učenj sw.
Cirkwe nassj bylo giž proniklo srdce lidí a národům? An,
tissicowé a millionowé Swatých ze wšech stawům a
národům, stali se, čím gsau, poněwadž dali se wěsti
učenjm, řídili se slowem Cirkwe. Gako my přichá-
zjme na tento swět, přissliť gsau na swět nassj An-
tonjnowé i Alžběty, Janowé i Theresie, Wáclawowé
i Lidmily porussení posskwrnau hřichu: a hle! Cirkew
ugawssj se gich gako matka, obmymssj ge wodau křtu
swatého, mocj milosti Duchu-Utěšitele, Duchu wssj
swatosti a prawdy, posvětila ge za chrámy Boží, za
wymolené nádoby Kristowj. Gako my klesáme w
mnohem wšickni, klesli Auğustinowé, klesli Pelagie:
a hle! Cirkew ugawssj se gich láskau Samaritana,
wymymssj rány dussj gegich wjnem prawdy Kristowj,
z hřissnjfům a hřissnic učinila. Swaté a Swětice
Boží. Gako my rodjme se na swět, zpozdiť k po-
znánj, k milovánj a konánj zákona Kristowa, zro-
diliť se negední z wymolených oslawenců Páně: a
hle! že se gich ugala Cirkew, že ge krmila učenjm
prawdy Boží, že gím podáwala za pokrm tělo Kri-
stowo, že ge očeršiwowala a posilowala nápojem
krwe a milosti Spasitelowj, staliť gsau se z lidí ne-
patrných slawnj wzorowé pokornj, štedrosti, čistoty,
tichosti, pobožnosti, swatosti a lásky Boží. A tauž péci,
kterauž posvětila Cirkew giž tisíce a milliony sy-
nůw Adamových za důstogné milácky Boží, wěnuge
wssechněm. Dnat nezawjrá chrámy swé nemluwněti
ani starci, zebrákowi ani králi; slowo Kristowo,
kterýmž káže hřissnjfům: »Čiňte pokánj, neboť přis-
blížilo se králowstwój Boží (Mat. IV. 17.); přestaňte
činiti přewráceně, a učte se dobře činiti;« (Jf. I. 16.)
neboť žádost hřissnjfům zahyne (Jal. CXL. 10.), káže
wssechněm; hla s, kterýmž wolá k lidu swému: »Swatj
budte gako ten, kterjž powolal wás, swatj gest (I. Petr
I. 16.), wydáwente údy swé, aby slaužily spravedl-
nosti.« (Rjm. VI. 19.) »Oblecte nowého člověka,
kterjž podle Boha stwořen gest w spravedlnosti a
swatosti prawdy (Ef. IV. 22.); kterékoli pak věci
gsau prawé, kterékoli poctiwé, kterékoli spravedliwé,
kterékoli swaté, na ty věci myslte, ty věci čiňte;«
(Jil. IV. 8. 9.) hlas tento, prawjm, týká se wšech;
láská, kterauž wolá do swatjň, do zpowědnic, k ol-
tářům, k těmto studnicjm mnohonásobné milosti Boží,
kžne každěmu, otwjrá křjda swá wssechněm. A tomu-liž
tak — a že gest, kdož medlé, nechce-li býti lhářem, směl

by popjrat? — rcete, D. D., zdaž gsem se mylil, do-
kládage, že Cirkew od kolébky až k hrobu poswěcuge
wssechen žiwot lidský? A gakož poswěcuge žiwot,
rowněž tak

2) oslazuje Cirkew hodinu smrti. Že
gest hodina smrti, dle přirozené powahy swé, chwylj
bolesti, úžasu a hrůzy: kdo by to newěděl, nechat
přistaupj častěgi k loži umjragjcjch. Ach, na smrtelné
posteli málo kdy nagdeš člověka s weselau twářj:
bolest a bázeň býwá widěti na něm. A tázete se,
nenj-liž na swětě léku proti bolesti této a bázni?
Gestiť tu lř takowj, D. D., Kristus ho žustawil a
Cirkew geg podáwá umjragjcjm. Neboť nenj-liž to
Cirkew, gežto připomjnagje slowo Páně: »Kdož wěri
we mne, byť pak také umřel, žiw bude — neumřel
na wěky, (Jan VI.) smrti osten odnjmá?« Nenj-liž
to Cirkew, kteráž hřissnjka připomjnánjm sauđu
Páně probuzugje ku pokánj, zároveň ugissuge kagjcjho
naděgi slitowánj Hospodinowa? Nenj-li to Cirkew,
gežto ubezpečugje o brzkém budaucjm radoštném šhle-
dánj, ugjmá hořkosti žalostnému laučenj otce a matky
od synůw a dcer, přjtele od přátel? Nenj-liž to Cjr-
kew, kterážto snjmá těžké břemeno hřichůw s dusse,
sewčené wědomjm neprawosti, rozwazuge swazky, a
gako sám Kristus na křjzi lotru zfraussenému, kagjcjm
brány nebeské otwjrá? Ano, D. D., Cirkew katolická
to gest, kteráž gako Maria, Rodička Boží, dostawila
se pod křjž, pospjchá k loži umjragjcjch synůw swých,
do chatrj i palácůw, na bogissě i do žalářůw. Dnat
posjla kněze a služebnjky swé k nemocnému, aby wedlé
slow sw. Jakuba »modlili se nad njm, majjce geg
olegem we gměnu Páně; modlitba wjry aby pozdra-
wila nemocného, aby polehčil gemu Pán, a byl-li by
w hřissnjch, odpussěny byly gemu.« (Jak. V. 14.)
Cirkew katolická to gest, kteráž umjragjcjm podáwá
chleb žiwota, kterjž kdo gisti bude, podle slow Páně,
žiw bude na wěky. (Jan VI. 52.) Cirkew katolická
to gest, kteráž obět nekrwawau za umjragjcjho Bohu
wsseho slitowánj přinássi, a pod stráž angelůw, pod
ochranu rodičky Boží i wšech swatých Páně stawj
syny a dcery swé. A kdo zná moc modliteb a přj-
mluw těchto; kdo wj, gakau cenu má před Bohem
obět smrti Kristowj; kdo wěri wěcnjm prawdám
slow Spasitelowých; komu známo, gafe owoce přj-
nássjgi křestanu, swátost oltárnj, swátost pokánj,
swátost poslednjho pomazánj: můželi pak člověk
takowj ginať leč s wděcnjm srdcem blahoslawiti
osud katoljka, gemuž i tu poslednj hodinku oslazuje
Cirkew? O kdos nezkusil, kdo netussjš moc a lásku
Bohem dané ti matky, sw. Cirkwe, pogd a wjz!
Redjm, aby se diwal na smrtelnj zápas swatých
a swětíc Božjch, kterjž plesagje wjtali smrt, a um-
řjti za ziss sobě kladi; ale gdi k loži smrtelnému,
kteréhokoliwěť prawého katoljka, i zwjš, že prawdu
djm, dokládage, štedřj že gest býti katoljkem; Cirkew

zagisté oslazuje i tu poslednj hodinu života geho. Ano, D. D., swrchowaně-tě to štěstí, býti synem té matky, kteráž, posvětiwši život, osladiwši smrt synům a dcerám swým, tudíž jim

3) blahau wěcnost připravuge. Wyj wjte, B. M., wěcnost gest takowá, gaház smrt, a smrt býwá owocem života. A tomu-li tak, nač bych dowodil, že Ejkew připravuge blahau wěcnost synům a dcerám swým? Život zasvěcený láskau k Bohu gest cestau, smrt oslazená wjrau a milostí Páně gest branau k radostem nebeským: a gá bych o Ejkewi, gežto činj to i ono, dowoditi měl, že wěčné blahoslawnstwj gest dědictwj, přistrogené nám od nj. Odstup to ode mne, abych slow šířil o prawdě, powědomé wám wšechněm, wyplýwagij z předessých. Awšak D. D., nemněte proto, že Ejkew gediné tauto mērau blazenau wěcnost swým wěrným chystá. A, slze matky milugij nade hrobem zesnulých dítel přestanau časem swým tēci: Ejkew gakožto matka neumřitelné lásky ale neustane milliony út synům, dcer a služebníků swých wyléwati modlitby za spasenj zemřelých odchowanců swých. Eliha gegj a bratr twůg, ukládage tělo twé do síře země, modliti se bude na twém hrobě, aby, gakož gš wěřil a daufal, Hospodin přigil duffi twau k zástupům angelským. Bud tomu, že by hlubiny wod mořských anebo propasti skřepš podzemských staly se hrobem twým, že by někdo nezvěděl o smrti twé, někdo se nemodlil na hrobě twém: Ejkew neustane po wšech kostelích modliti se, na wšech oltářích klásti za tebe obět, aby gakož i wšem zemřelým Hospodin udělil i tobě pokoj a radost, swětlo a sláwu wěcnau. Dusse twá, posskwrněná stjnem hřichu, obtížena zbytkem win a pokut swých, bude museti w mukách očistcových s sebe zmýwati a otjрати prach onen swětských pokleškůw a wášní: a hle, Ejkew přispěge tobě na pomoc, onať ukrátj čas utrpenj twých modlitbami a posty, almužnami a obětmi synům a dcer swých. A teď D. D., rcete, zdaž může člověk, uwážiw připomenuté tyto prawdy, ginat, leč děkowati této matce swé, že posvětiwši život, osladiwši smrt, blahau wěcnost připravuge swým odchowancům? — Gá genom napowědel některé milosti, kterýchž se nám Ejkew dostává: i kdo z wás B. M., newidj, že kdožkoli gj se stranj, nepřitelem gest duffe swé? D považte pak D. D., zaberite se hlauběgi do prawdy, o kteréž ušlowal gšem přesvědčiti wás; zkaumenty, sudte: a gá prawjm, že den co den budete pak dšy wzdawat Bohu, že wás powolal na hody králowské, že wás uwedl do lůna Ejkewe katolické. Wjmet, a wyzná se mnohý z nás, že mu neginat než zaslepěncům w dnešním ewangelium, mílegšj býwal osel a wůl, dwůr a statek pozemský, než wznešené pozwánj na hody Páně; slowo: pán že mílegšj mu býwalo, než důstogný názew katolika; wjmet, a mnohý z nás bude museti se wyznati, že

se styděl za wjru swé Ejkewe, poněwadž na ni lecdos bláto wtipu swého házel; že se gj stranil, poněwadž se úsměškům a potupy obával; že gj zapjral, poněwadž ti, kdož geg zwáti měli, služebnjci krále nebeského, knězi, wydání gsau za předmět hanoby lidské. — Odstup to, B. M., aby bratr dorážel na bratra tu, kde spisse hořké slze wyléwati sluffi nad přewrácenostj lidskau! Nechciť a nebudu tuto rozebjrati, zdaž se křiwda dēge čili nic poslům, swolawagijm na hody wědného krále; nebudu wywraceti námitky a stjрати bláto, kterýmž hned nerozum hned zloba lidská ušluga od wěkůw gž pokáletí matku nassj Ejkew: gá toliko prossim a we gměnu Lásky té, kteráž wšela pro spasenj na dřewě kříže, zapřjsahám každého z Wás, B. M., ničjm, což gměno má, nedente se mýlit; každý z nás zasedni ochotně za stůl připraweny králem nebes i země. Wjzte národ Židovský, wjzte plémě, kteréž pohrdlo pozwánjm, a pomordowalo služebnjky, swolawagij ge na hody Páně. Král nebeský hněwem ge zachwátíl, a město gegich zapálíl. Wjzme do temnostj zewnitěnjch, kdež gest pláč a skřepenj zubůw, ať se zhrozíme, ať nepropadneme osudu, kterýmž pokutowal Pán ossemetnjka, genž posadil se na sijní mezi hodownjky, nedbal o raucho swatebnj. Powolání gsauce powolánjm Swatých swléme staré raucho, potřhané lichau newěrau a zprzněné žádostmi toho swěta, s duffi swých, a oblečme se w raucho swatebnj wjry a lásky. Ano, wjrau žiwau, perwau a stálau dokažme, že Kristus a slowo Geho wjce má wáhy u nás než maudrost mudrákůw; láskau, gakowauž wyhledává král nebeský při swých hodownjch, dokažme, že sobě umjme wážít Geho pozwánj; wěrnj hlasu nebeského Pána, wedenj chotj Geho neposskwrněnau, doswěďjme žiwotem swým, že geg poswěcuge smrtj swau, že gj oslazuje Ejkew, blazená wěcnost mezi wywolenci bude pak žadaucj korunau radostj nassich. Amen.

H o r a.

O vysokých krásných horách
Ať si wyprawují nám,
Krásnější a vyšší horu
Nade všecky jednu znám.

Drsnatá tam sice cesta,
Trní mnoho na ní jest:
Ten kdo po ní wěrně kráčí,
Těžké břímě musí nést.

Na východě jest ta hora,
A z jejího wrcholu
Slunéčko wždy jasně swítí,
Do všech swěta úwalů.

Kdo na hoře této stojí,
Stojí welmi vysoko:
On do síně nebes widí,
Pozwedáli swé oko.

Zahrada tam krásná kwete,
Ustawiečně zelená,
Aby nikdy neuwadla,
S nebes rošau kropená.

W zahradě té nad jinými
Stojí tam strom wysoce,
Štěpný to strom, na němž stkwí se
Dobré s nebes owoce.

Dobry totiz pastýř s něho
Pase wěrně stádo swé,
Rozepaté ruce máje
K sobě lidstwo celé zwe.

Na swé stádo dolů hledí,
Nakloněnou hlavu má,
K autotisti swým owečkám
Srdce svoje otwírá.

Owečky by jeho wěrné
Blaze žily wěčně s ním,
Diwuplný chléb a nápoj
Laskawě podává jim.

O vysokých krásných horách
Ať si wyprawují nám,
Krásnější a wyšší hory
Než jest tato, já neznám!

Jak se této hoře říká,
Od dětinstwí jistě wiš; —
Štěpný ten strom, na němž trůní
Dobry pastýř — jestiž kříž! —

Jos. Tešik.

Otec a syn.

(Příběh ze starověkosti křesťanské.)

4.

Podlé řeky mezi stromowjm winul se široký chodník okolo zahrad a milohradkůw bohatých Křesťanůw. Slunce vycházelo, rozléwajíc ohniwau záři swau po utěšené kragině, když byli nassí pautníci wyšli z bran městských, a dali se chodníkem na lewo k půlnoci. Radir myslil hned na syna, hned modlil se za něho k Bohu, hned dotazował se Drmazana na powahu, náwny, zábarwy swého miláčka, zamýšleje tudíž nabýti známosti, aby pak snáze na něho působiti mohl.

Drmazan odpowjdal welmi obratně, ochotně a wliďně na wšechy otázky tyto, sám ale do hlubších řečí se nedával. — Newyšpalostí za minulé noci, upalem slunce, a tisícerymi city, kteréž se mu křížovali srdcem, umdlel konečně Radir — a usnul. — Byloť pak to právě whod osfemetnému mağowi, kterýž opatrně potropil šat Radirůw několikráte wo dičkau, kteráž uspáwagjejm zápachem swým obtížila dymotau zraký křesťanowy. Konečně došli na místo. Awšak ani tu neprobudil Drmazan saudruha swého, ale dal geg doněsti do komnaty, plné stkwostnosti a lesku.

Radir spal dlaho. Probudiw se posléze, zděsil

se, newěda, zdali to sen či prawda, co widj wůkol sebe. Dko kamkoli padlo, newidělo tu leč samau nádheru a krásu. Vybezná wůně rozcházela se po celé komnatě z postřibřených panwj, na kterýchž drabé dřwj hořelo. Mjsto sprostého šatu arabského, měl Radir na sobě stkwostné rauchó knjžecj, gakowěz druhdy na dwore králowském nosjwal.

»Kde gsem? Prawda to či sen?« zwolal celý poděšený. »Z což medle znamená to bohatswj, ta nádhera? Ach widjm, že se na mne walj nowe nessesťj!«

A hle, tu se pozdwišli polehku dwa mağowé nižší třjdy, přistaupili o krok bljže k Radirowi, padli na kolena, položili na prsau ruce přes kříž, řkauce:

»Gláwa buď i čest mohutnému šlechetnému Radirowi. Račiz ponjžiti se, a mluwiti k nám. Mnj g sme nejnižší otrokowé twogi.«

Welebný, zdlauhawý zwuk a obzlaštij způsob, kterýmž pronešli slowa ta modloslužebnj knězi peršstj, a wšecká ta nádhera, kterauž tu widěl kolem sebe, otewřely Radirowi oči. Ubohý upamatoval se, co mu byl Esfendiar powěděl o úlisnému nepřjtelí křesťanůw Drmazanowi, on widěl, že gest zrazen.

»Kde gsem se octnul?« táže se celý poděšený. »Warannes, welikomocný, milý syn Zoroastrůw, řkau gemu mağowé, hotow gest počtiti důstogně hosta swého, potomka knjžat z Zistakar.«

»Warannes?« zkríkl Radir. »Ach! gak's mne oklamal, gak ukrutně zradil gš mne neschetný Drmazane!«

»Maudrý Drmazan,« dj na to modloslužebnj, nikoho nezradil, nikoho neoklamal. On učinil toliko, co mu byl přikázal něwyšší náš Warannes. Že užil newinné lsti k tomu, aby tě přiwábil na tato mjsta, tjm's winen sám. Glá wůle, kteráž boguge w každém slowěku proti wšeliké náklonnosti dobré, odwrátila tebe od těch, kterjž milugj tebe. Maudrý Warannes, swětlo swěta, sestárnul: šlechetný stařec chtěl užjti wnuka swého. Znage twrdosignau mysl twau, musil zmocniti se citelného srdce twého. A proto mluwil s tebau Drmazan o synu twém, aby tebe na tato mjsta přiwábil.«

»A tak gest wše lež, cožkoli mluwil mi zrádce o synu mém,« wzdychal Radir; »a syn můg newj, že má otce na zemi!«

»Nemluw tak o maudrém Drmazanowi. Náš Drmazan neumj lháti. Cožkoli ti powěděl o synu twém, gest prawda.«

»Že to prawda?«

»Gak žiw gest Mithra na nebi, přjsahám tobě, syn twůg žiw gest!« A w tom rozhrnula se hedwabná opona u komnaty, a starý zasmušilec wšell k Radirowi. Zlatý pás kolem beder ukazował wysoké důstogenstwj we sboru mağůw. Stařec pokynul, dotčenj dwa knězi poklonili se, prosjce Radira, aby šel za nimi. Radir sebral se, i šel dlahau chodbau oswjcenau zářj, kteráž se rozléwala ze stříbrných lamp na wše strany.

Trí kněží, — mağowé kráčeli před ním, tři otrokowé ubírali se za ním. Na konci dlahé té chodby zastawili se u dweří, wykládaných slonowau kostj. Krásná průpowěd: »Nikdo newcházeu na toto poswátne místo, kdož nechceš wyznáwati a mluwiti prawdu!« — napísaná zlatými písmeny na bělostiwé půdě, připomínala powinnost, kteréž ale mağowé hrubě mnoho neseřtíli. Mağ se zlatým pásem udeřil třikráte na dweře, kteréž se i hned otwěry. Z wessli na sji welikau, přeplněnou takofka drahými okrasami od zlata i stříbra. Klenutý strop na wysokých slaupech stiwěl se jako nebe, pokryté hwězdami, křišťálowé lampy na stříbrných podstavcích rozléwaly podiwné gakeři swětlo wúkol sebe. Uprostřed bylo widěti stolec a na něm tři mağy wyššjho řádu. Před nimi ležely pergameny: byly to knihy Zoroastrowy. Kolem okolo stolce stáli otrokowé mauřenjnowé we dwau řadách, hlavu nachýlenau a ruce křížem na prsau složené magjee.

Nadir pokročil až k samému téměř stolci. Tu mu kynuli aby státi zůstal.

„We gmenu Mithrowu, we gmenu Boha, kterýž zprawuge swět a slunce okolo země otáčj, powěz nám, kdo gš?“ tážal se přednj z mağůw na stolci.

Nadir odpowjdag směle, wece bez bázně: »Gá gsem sluha Křistůw, wykaupený křwí geho!«

Na ta slowa rozjiti se mağowé. Wedlé wúle Waranesowj měl Nadir třebaš i bezděky zaswěcen býti w tagemistwj služby Mithrowy. Gediná wšak odpowěd, kterauž byli na prwnj otázku mağowé obdrželi, zarazila ge tak, že gž dále ani ptáti se nesměli, nýbrž hořce wztekem, byli by hned na smrt odsaudili Nadira, by nebyl wnukem Waranesowým. Z kynuli hněwivě, a Nadira popadl mağ, weda geg náhlým krokem wen ze sijně.

Wykročiw ze sijně, octnul se Nadir na giné, a sice temné chodbě. Mağ, gežto geg byl wen wywedl, popadl ho za ruku, a po schodech nahoru tak se hnál, že mu křesťanský ref nás s tjjž stačiti mohl. Tu otwěry se před nimi dweře, a těmi dostali se do kulaté sijně, a odtud opět na prostranstwj, obkliččené slauporučim a chodbami. Z přisli k šiřokým schodům. Dole stáli dwa otrokowé na strážj, a mağowé wšech druhůw a řadůw wstupowali nahoru i scházeli dolu. Nadir tussil, že gest w sidle děda swého, a že geg wedau k němu. Prossedše několik komnat, zastawili se posléze u dweří ze dřwj cedrowého, pokrytých ryžim zlatem. Čtyřmectma starých mağůw, w nádherných kařtanech, stálo tu na strážj. Nikdo z nich nepromluwil ani slowa — ticho tu bylo jako we swatyni. Užřewše Nadira, poklonili se wšickni hluboce, a dwa otwěry s wšsemožnau úctau dweře. Opona hedwábná se rozewřela, a mağowé wšickni, co gich tu bylo, padli pobožně na twáře swé; Nadirowi pokynul průwodnj, aby wessel do komnaty. Nadir wessel sám a dweře zawřely se za ním.

Nadir býwál na králowském paláci; tolik bohatstwj, nádhern a lesku newiděl nikdy a nikde. Celá komnata třpytila se leskem zlata, perel i drahého kamenj. Nadau stály tu slaupy z bjlého mramoru a porfyru; hedwábné opony, protkané zlatými kwěty, wisely na nich, a mezi mistrowskými oblauky gegich rozpiaté byly stříbrné, uměle kowané mříže. Na mramorowých stolech stály krásné, tu zlaté, tam alas bastrowé nádoby wšelikého druhu. Dkny bylo widěti spanilé sadu, w bugném rozkwětu garnjm.

Uprostřed komnaty na pohowce potažené bjším hedwábim, seděl statec dlahobradý a bělowausý. Nauchy geho bylo téměř jako šat druhých mağůw až na to, že měl kařtan zlatem lemowaný, a na hlavě korunu, stiwějcej se drahým kamenjm. Na znamenj weliké moci swé držel w rukau žezlo ze slonowých kostj. Několik mağůw stálo mu podle nohau, a dwa podle hlavy wěgjři milý chlad fochrugje na geho twáře.

Nadir newiděl děda swého gž mnohá leta; nic wšak méně poznal ho hned. Upamatowaw se na lářku, kterauž mu byl Warannes druhdy na gewo dáwal, pocítil w srdci swém newýslownau moc býwalé odřdanosti a lářky, tak že mu slze wywstaly w očích. Reginák dělo se starci. Nadir přistaupil a wřele poljbil ruku wěkem seřšlému dědowi swému, a Warannes musil odwrátiti hlavu, chtěge ukrýti slze w oku swém.

Mağowé widauce, co se děge, mrzeli se, že Nadir poljbiw ruku dědu swému, nepadl na twář swau a newzdal mu poctu, kteráž podle obřadůw gegich náležj nehyšššimu náměřtku Zoroastrowu. Z přistaupiw geden z nich k Nadirowi, wece: „Tyš poljbil ruku děda swého, Nadiře. Ruže, padni na kolena, i wzdy čest, a klaň se twáři milowaného syna Zoroastrowa!“

Nadir upřew na něho zrak, odpowěděl statečně a důrazně, řka: »Ty newjš bez pochyby, že gsem křesťanem, a pročž nemohu Waranese ctjti ginák než genom jako otce milované máteře mé.«

Tu powstalo řemránj, nýbrž i hluk mezi mağy, že se osmělil křesťan zlehčiti důřtogenstwj nehyšššjho mistra gegich. Nikdo z nich wšak neozwal se: wědělš zagisté wšickni, že Warannes takowé slowo nepromiznul by ani wlastnj dceři, tjm méně wnuku swému. A w skutku Warannes rozpálil se hněwem, i wece k Nadirowi: »Synu knjžete z Zřakřaru, wezmi si k srdci, co prawjm tobě. Gá naklonil se k tobě, a před obličeg swůg připustil gsem tebe; učinil pak gsem to gediné proto, abyh wyřhl tebe z rukau té zlořečené řekty, do kteréž tě nezřussenost a řlepota mládenecká byla zawedla. Wěziž pak, že tebe nikoli neussřtjím, neustaneš-li potupowati bohůw otců swých.«

„Newjm, proč gš mne dal přiwěřti na tato místa,“ dj na to Nadir. „Co se mne řkne, mile řád wygewjm tobě přjčiny dosawadnjho gednánj swého. Byloť mi pět mectma let, řdyž gsem se odřekl wlasti, rodiny a dobyté sláwy wálečné, zamilowaw sobě nás

boženství, kteréž otevřelo světlu oči mé. Já opustil zákon, vydaný člověkem, abych přidržel se mohl učení Božího, já opustil Zoroastra, abych mohl býti učením Kristovým. —

Nežet vysvětliti, která směla tato řeč působila na přítomné. Magové všichni rozpálili se neobyčejným vztekem. Barannes zbledl jako stěna; oko jeho hořelo, rtové hněvem se mu třáslí. »Povázili pak již nestátní, což právě řekl?« otázal se po některé chvilce Nadir. »Gediné slovo, kterým by již Mithromi nebo proroku jeho ještě rauhali se směl, přivede tě na smrt; já zapomenu, že's mým wnukem, nečiníš-li, co žádám od tebe.«

Nadir chtěl odpověditi, ale velebně Zoroastrum pokynul, aby mlčel, sám pak smutným hlasem mluvil takto:

»Já sestárnul, a každé hodiny očekávám, že mne Bůh můj povolá tam, kde hoří věčné světlo jeho. Matka tvá byla gediné dítě mé. Je's utekl z Perzie, welice mne zabolalo. Jáť myslil zagisté, buď tebe, nebo některé z dětí tvých, učiniti magem a nástupcem svým. Syn tvůj gest w rukau mých, gest magem, nemá však posud leta, aby mohl uvážati se po mně u vznesené důstojenství. Syn tvůj žádal si často widěti tebe, a tudíž upamatoval mne na zpronevřilého syna dcery mé. Ty's při letech, tys mnoho zkusil, mnoho wš, a mohl bys býti důstojným náměstkem mým. A proto slyš, co ti kážu! Podrob se zkuškám, den se posvětit, a pak udělám tebe hned prvním magem po mně, po smrti mé staneš se neynímajícím synem Zoroastrovým, budeš knížetem kněží Mithrowých.«

Slova starcova padala důrazně jako rána za ranau, Nadir ale nedal se poděšiti důrazem, nedal se zaslepití slibováním, nýbrž důstojně odpověděl starci:

»Dělugi tobě pane! Je's tak dobrotivě péči měl o pohodlí a slávu života mého. Nestojím o čest; ale kdybych mohl býti zároveň křesťanem a tím, čím sám býti ráčím, uposlechl bych tebe. Než, křesťan musí býti upřímným, musí beze lsti mluvit pravdu, a pročej pravím tobě: Já nemohu býti učením Kristovým a knězem Mithrowým. Nehněvem se na mne, že se zdráhám, že nesmím, že nechci učiniti po vůli tvé. Ostatně nalož se mnau, jak ti líbí. Tělo mé gest w rukau tvých, ale dusse náležej Bohu.«

Magové uslyševše smělau tu řeč, počali se znova na celém těle třásti. Barannes nyní mnohem wjce se rozjel, a díw že newykřikl: »Na smrt s ním!« Než naděje, že se mu později poštěstí, co se nepodařilo hned na poneyprw, ukrotila poněkud hněw jeho. »Kdybych neuměl býti trpělivým, a showjwarost má, kdyby nebyla wětší než gest drzost twoge, zaslepenče, wece k Nadirowi, o všem byl by již již synem smrti. Ať dáš ti lhůtu — ať si můžeš rozvážiti vůli mau a osud svůj.«

Z zatlehl do dlaní, a dveře se rozletěly. Dwa otrokové skočili do komnaty. Barannes pokynul a mauenjinové chopivše se Nadira, z komnaty wen ho wywedli. Zawázavše pak mu oči, aby nic newiděl, wedli geg dlouhými chodbami po schodech dolů do žaláře. — A tu snavše mu s očí šat, zůstavili samotného. Nadir poručiv přede všim Dussi Bohu, prohlížel pak nový přibytel svůj. Na železném řetězu wísel tu lampa, a mdlé světlo padalo z ní na holé stěny. Uzaunké okénko, othpka slámy, chleb a žbán wody, to bylo vše, což tu zočil zagatý křesťan.

Daniel O'Connell.

(Pokračování.)

Prawil se o lwu, že nikdy neodváží se ke skoku po kořisti, není-li prwě tím u sebe ujistěn, že ji tudíž uchwátí. Nejinak počínal sobě zmužilý, rekowský O'Connell. I předzwidaje jisté wítězství, učinil posleze krok, jimž mělo wywolnēni katolíkůw dokonáno býti. Roku 1828 nastaly nové wolby poslancůw čili sněmowníkůw. O'Connell powstal i hlásil se veřejně za kandidata w otčině své, w krajině *Clare*. Celá říše anglická lekla se toho kroku O'Connellowa: hnutí, jitrění, činnost panowaly na všech stranách. Tím smělejší a ráznější byla řeč náčelníka jednoty katolické. »Wy chcete mítí katolíka w parlamentě,« tak se osvědčil k wolitelům Clareským O'Connell. »Máte dobře. I zvolte se tedy katolíka! By pak zwěděli Angličané, že to minite opravdu, wywolte si mne. Říkáť se wám sice, já že práwa nemám, zwolenu býti. Než, to jest lež. Já sice nemohu, já nechci složiti přísahu, kteráž se žádá od úduw parlamentu. Aťsak moc, kteráž učinila parlament, může též zrušiti tuto přísahu, a já kojím se silnau nadějí, že, wywolite-li mne, nejlítější nepřátelé naši donuceni budau, odstraniti překážku, kteráž brání zwoleným od národu, dostáti powinnosti ku králi a vlasti. W dotčené přísaze má každý osvědčiti, že jest obět mše swaté a wzywání panny Marie bezbožným, modlářským činem. Takowau přísahau nezprzním owšem duše své nikdy. Já to dopřeji ctihodnému saupěři swému, Beseyowi Fitzgeraldowi. On složil již jednau tuto přísahu, a žádá hlasu wasého, aby ji poznowu složiti mohl. Wolitelowé hrabství Clareského! máte na wybranau mezi mnau a panem Fitzgeraldem. Ráčíte-li zwoliti mne, ubezpečuji wás, že bezbožné, rauhawé přísahy té na dlouze nebude.« — Tento přepis O'Connellůw proletěl jako blesk weškeré Irsko. Katolická jednota objewila zároveň horliwau činnost obzlaště proti nešwarě, kterať by jim bylo wítězství mohlo při celé jistotě z rukau uklauznauti. Angličané totiž odňawše Irskému národu swobodu a práwo národní, dali

mu kořalku a naučili ho, zapíjeti w ní swé hoře. Nejštědřeji však podávali páni dráči angličti pekelný tento nápoj nebohému lidu při wolbách, wědauce že pak učiní opilý wolitel, co mu rozkáže pán. Tuto neřest musili O'Connell a přátelé jeho předewším přerhuauti. „Chcete-li swítěžiti,“ prawili jsau k lidu, „musíte přede vším přemoci sami sebe. Zawažte se slibem, že nechcete, pokud wolba trwati bude, piti kořalky!“ — A hle, lid zawázal — zapřisáhl se, i dostál slowu: katolíci swítěžili. — O'Connell byl zwolen za poslance do parlamentu.

Tauž téměř dobau došel čas, na kterýž obmezeno bylo práwo spolčowání. I powstala na nowo jednota katolická w celé býwalé způsobě a moci swé: s ní však obnowily se zároveň lože Orangistůw a sbory brunswické. * Tření a půtky mezi katolíky a stránkami těmito obnowowaly pak se po všech končinách irských. By nebylo té doby O'Connella w Irsku, byloť by zajisté přišlo k žalostnému krweprolití. Než, jako mluwíwal druhdy, tak mluwil O'Connell i nyní. Zapřisahaje národ, aby se nedal nikterak pohnauti k násilným skutkům, připomínáwal tu lidu: „Kdokoli násilí běre na pomoc, swobody není hoden. Kdokoli ruší zákony, jest zrádcem vlasti. Kdokoli wás wybízí k odporu proti zákonům, w záhubu wás wydává. Kdokoli wám hlásá powstání, zrady nad wámi se dopauští. Chraňte se ho, utíkejte před ním, chopte se ho, wydejtež ho úřadům, ať se s ním naloží jak zaslaužil, ať se mu stane po práwu. Irčané! nepřátelé wíry waší měli by to za rozkoš, kdyby se jim poštěstilo widěti wás, ani rušíte a přestupujete zákony. Waší utiskowatelé nežádají sobě leč widěti wás ozbrojené k powstání, nežádají leč slyšeti křik powstalých proti řádné vládě. Oniť se tudíž nadějí nových zámínek, aby wás hůř ještě než posud utiskowati mohli. W ten den, kteréhož se Irčané uchopí násilí, zbaweni budeme weškeré naděje, swobodu sobě poznouw dobyti! — Irowé! táží se wás, milujete-li vlast? — Ano, owšem wy ji milujete. Nuže, hleďte ať neslyším o neporádcích, o zmatecích, o tajných spolcích, o piklech a podobných pletichách proti vládě. Trpte sice, ale dowolávejte se práwa swého. Budte poslušni zákonu, ale žádejte práwa. Budtež wěrnými poddanými: nikdy však nepřestávejtež býti, křesťany statečnými.“ — Takowými slowy poštěstilo se O'Connellowi, že zdržel rozkwašený a roz-

čilený národ od všelikých krokůw nezákonních, a tudíž w niwec obrátíw usilowání nepřátel, přinutil vládu anglickau, že newědauc sobě jiné rady, sama o wywolnění katolíkůw usilowati počala.

Prwé však než o prwním tomto wítězství katolíkůw promluwíme, sluší připomenauti, že owšem již před tím někteří státníci angličti hleděli dobyti katolíkům odňatých práw občanských. Již powěstný ministr *Pitt*, kterýž byl Irsko k anglickému parlamentu připautal, slíbil za náhradu, zjednati katolíkům úplnou swobodu swědomí a wíry. Než, nepoštěstilo se mu. Na slowo wzatý ministr *Canning*, kterýž byl hned od roku 1812 až do smrti srdečně usilowal o dotčenau emancipaci, nebyl s to, proraziti se záměry swými. Tisíceré předsudky, obzvláště však sobecká lakotnost pánůw anglických, stály tu na odpor hlasům spravedlnosti. Než, mezi tím, co byl O'Connell zázračnou mocí slowa swého k nowému životu křísil a pozdwihowal národ, stal se *Wellington* předním ministrem w Angličanech. Wellington nebyl nikdy přítelem swobody, owšem ale w jistém ohledu jeden z náčelníkůw nepřátel jejích w Ewropě. Wida Irsko celé rozkwašené, a znamenaje, že nelze mocí wojenskau potlačiti zákonní snažení celého národu, hodlal úlisným slibowáním přiměti horlitelé irské nejprwé k odkladu snah swých na pokojnější časy. Než, každý mohl předzwídati, že slibowé tito, nejdauce Wellingtonowi nikoli od srdce za pokojných časůw byli by přišli k zapomenutí, a protož také katolíkové irští neupustili od swého. Wýsledky woleb irských do parlamentu a pohnutí w celé zemi, donutily posléze Wellingtona i druhé ministry, že sami podati musili náwrh zákonu o wywolnění katolíkůw.

Slavný a památný onen parlament otewřen byl dne 5. Února 1829. O'Connell dostawil se na swé místo. Země anglická otrásla se takorika, když byl wešel náčelník Irského národu, O'Connell, do sněmowny. Protiwníci, připrawení na příchod jeho, chtěli mu zabrániti přístup. I žádají na něm přísahu, kterauž by byl musil zapřítí wiru katolickau. „Já přisahám, osvědčil O'Connell wěrnost králi swému a všem spravedliwým zákonům parlamentu, nesložím ale přísahy na potvrzení odpadlictwí a rauhactwí. I žádám pak, aby mi práno bylo prawěsti dobré práwo swé.“ — A toho mu nikdo brániti nesměl. O'Connell pozdwihl mocný hlas swůj, poslůchači, saudcowé musili pak přirknauti mu plné práwo, a po stech letech ujal prwní katolík opět místo náležité w parlamentě. Nedáť se tak snadno wypsati, w jaké boje se wydal, a jakowého wítězství dobyl weliký tento muž Boží. Protiwníci sebrali wšecku silu swau, aby w niwec obrátili spravedliwé úsilí přátel swo-

* Orangisty nazýwali se na počátku jenom jako přezdíwkau stau-penci krále Wilima III. z Oranie. Později stalo se slowo to názviskem celé strany protestantské w Irsku. Když pak počali katolíci za posledních let minulého století zakládati spolky k dobyti práw občanských, shlukli se protestanti a zřídili proti nim obzvláštní jednotu *Orangemenůw*. »Zacnowati ubohý národ irský w haubelném útisku a otroctwí, — bylo účelem zlopowěstné jednoty této, kteráž po dnešní téměř den od nespravedliwego usilowání swého neupustila.

body i katolików. Orangisté w Irsku byli již prvé povolali na pomoc náčelníka svého, wojewodu Cumberlandského, bratra králova, spolu pak úhlavního nepřítele věci katolické. Majíce peněz, a moci veliké, rozšířili pletichy své po veškeré zemi, a sbírali podpisy proti žádosti millionův katolików, domáhajících se wywolnění. We všech nowinách, kteréž byly ve službě jich, zurilo se proti ministrům, nýbrž i proti samému králi; ano, králi hrozilo se, že podpíše-li jakowýkoliwěk zákon, připauštějící do parlamentu katolika, zároveň bude též museti podepsati listinu, kteráž se odríká trůnu; národ že učiní wévodu z Cumberlandu svým králem. Jiří IV, tehdejší král, počal skutečně lekati se o korunu: ministrowé však osvědčili, že by musili odstoupiti, kdyby král pustiti chtěl dotčený návrh stranu emancipace. — To rozhodlo. Ministr *Peel* předložil dne 5. Března 1829 nawržený zákon nižší sněmowně, a Wellington pracoval zároveň ve vyšší mezi pány. Celý měsíc trvalo rokování: posléze přijat jest w noci na 31. den Března w nižší, na to i w vyšší panské sněmowně návrh — načež musil i král podepsati zákon, kterýmž nawrácena jest katolíkům swoboda občanská. (Pokračování budaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. We Mšeně za Zlonicemi sešlo se dne 5. Října k první poradě 29 kněží, wětsím dílem z okrsku Budinského. Uvědomiwe sobě wespolek nynější postawení své, na tom všickni se usnesli, že od té doby již žádné takové porady mívati a podle síly své k potřebám duchowním a církewním národu našeho swědomitě prohlížeti budou. Práce a usnešení jich budou ohlášena tiskem. — Příští schůzka položena jest ke dni 17. Října do města Welwar. I učinilo se poznání k duchowenstvu, aby w důležitě věci této horliwé účastenswi bralo. — Zpráva tato musí každého wěrného katolika srdečně potěšiti. Nowý žiwot nastal po veškeré vlasti — a tu má kněžstwo, ustanoweno jsauci, býti soli země a swětem swěta, důležité, swaté powolání. Spojenau, sjednocenau silau, musí tu působiti se ku prospěchu a vzdělání lidu našeho. A by tak se dělo *třeba porad.*

Z Němec. Za dluhý čas trwalo na sněmu Frankfurtském jednání stranu neodwislosti Církwe od státu. Jak jsme několikráte oznámili, přicházely za tauž příčinau petice ze všech stran a 400,000 Němcův katolików žádalo jedním hlasem. »My chceme, ať jest Církew neodwislá od státu.« Konečně hlasowalo se po mnohých o té věci pŭtkách a německý parlament zawrhl návrh, wedlé něhož by Církew býti měla cele neodwislawá od státu. Zákonem stalo se wyřčení: »*Každá společnost náboženská řídí a zprawuje sobě záležitosti své samostatně; zůstává však, jako každá jiná společnost we státu, podrobena zákonům státním.*« Stáloť to práce, než wynucen jest téměř i tento zákon německým sněmowníkům. Uwidíme pak, zdaliž také skutečně budou Němci přáteli Církwi, co příkři každé společnosti. Ostatně záleží to na katolí-

cích samých, aby užili sprawedliwého práwa swého swědomitě a statečně.

Z Říma. Buřičům, kteříž se snažili národ odvrátiti od sw. otce, nepowědlo se neslechetné dílo. Římané nahlízejí nyní, že zmužila statečnost miláčka jich Pia IX. ochránila Řím od krwawých bauřek a záhubné wálky. Sam powěstný wůdce lidu *Cicruacchio*, poznal blud svůj a obrátil se. Tím však, co se dalo, poburowáním totiž lidu a newděkem zaslepencůw, chtějících Řím na ruby obrátit, nemálo utrpěl swatý otec náš. Trpké hoře jest widěti na milostně druhdy twáři, a zdraví jeho hyne patrně. — Bohdejž by jen dokonale se zotawil nad jiné slavný otec náš! — Slušit, aby se za něho konaly modlitby po veškerých vlastech našich.

— Rozepře a spory, kteréž následkem násilného nakládání s zádušním jměním mezi stolicí Římskau a wládu Španělskau několik roků trwaly, konečně wyrownány jsau. Nowý Španělský wyslanec w Římě, p. Martinez de la Rosa, dal za tau příčinau, d. 26. Srpna w národním chrámu Páně Španělském slawiti poděkowaní Bohu, za šťastné narownání žalostných oněch věcí.

Z Wlach. Horliwý biskup z Ivrey w Piemontu p. L. Moreno, počal sám wydáwati nowiny pod názvem: *Sauhlasi wíry s obci.* Máť při tom za účel: hájiti wíru katolickau proti útokům nepřatel církwe swaté, a dokázati národům, že jest náboženstwí skutečným pramenem mrawní i občanské blaženosti. Jestliť to první biskup w Evropě, kterýž se stal wydawatelem a redaktorem časopisu. Sw. Otec dowědew se o jeho usilowání, »schwálil wysoce záměr i úmysl jeho za těchto časůw nesmírně užitečný.« —

Z Hollandu. Katolíci Hollandští mohau, co se tkne wíry a počestnosti mrawní, všemu swětu slaužiti zo wzor. Po dluhé a mnohé wěky bywše skličeni zákony nekatolické wlády, neustáli slowem i písmem w obecném žiwotě i we sněmownách, uměle, wýmluwně a rázně dobywati církwi a wíře své náležitá práwa. Minulého roku potlačila sněmowná usilowání jejich o zrušení královskeho *placetu* a o swobodné spojení duchowenstwa se sw. stolicí. Letos dosáhli již, oč usilowali, placetum zrušeno, a swoboda i w náboženstwí i u wyučowání úplně pojištěna jest.

Z Francouz. Francouzští protestanti sešli se w minulém měsíci Zaří na sněm církewní. Jestliť to patrný důkaz, že nyní w republice francouzské přestalo usilowání, kterým nedopaustěli předešli panownici žádné Církwi swobodně se rozvíjeti podle zásad swých. — Jest naděje, dokládá dopisowatel, že nyní budou též i naši biskupowé moci scházeti se k poradám a swoláwati sněmy církewní — kolikrátekoli jim bude líbo, —

Nowá kniha.

Náwrhy ku zřízení obci w zemi konstituční dle Cormanina, sepsal Karel V. Uhliř. W Praze u W. Hessa 1848.

Wýborná tato knížka zasluhuje w plné míře bedliwého powšimnutí. Slavný spisowatel Francouz Cormanin dočkal se té newšední radosti, že podle náwrhůw jeho zřizují se obce we vlasti jeho. Přejeme sobě, aby též i naši vlastenci, kterým zdar milého národu našeho na srdci leží, knížky této dobře si všimli, a o rozšíření její mezi občany se postarali. Není-li vše ryzé zlato — uznati musí předcekaždý, že jest ho w knížce této mnoho. Wydání jest pěkné.

Přiložená jest k tomuto číslu příloha: *Probenummer der Slaw. Centralblätter.*

BLAHOUĚS

Číslo 49.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wacsl.Hessa) v Karlově ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wacslaw Štule,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předpláči se: u *wydawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *we všech rádnych knihkupectvích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissii
u
Wacsl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XX. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XX. po swatém Duchu. — Daniel O'Connell. — Otec a syn. — Církevní zprávy. — Nová kniha.

Dne 29. října.

Řeč na neděli XX. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XXII. 1—14.

Na světě není člověka, není tu stavu, moci, důstojenství, kteréž by dowedly před velikou strastí, před hořem a žalostí ochrániti duši lidskou. Králové a knížata šdilej osud tento s chudínau a žebráky; zármutek zagisté umí se rovněž tak jako w chatrči, ubytowat i na paláci. A že tomu w pravdě tak B. M., k tisícovým důkazům ze všech časůw, fragin a národů stvorenj nám podává dnešní sw. ewangelium. Aneb rcete zdaž to není pro citelné srdce otce nebo matky trpící žalostí, museli-li se dwati na bolesti nemocných, umírajících miláčků svých? A hle, proti tomuto hoří, nechránila královského dwořenjina, o němž gedná dnešní ewangelium ani přjeň krále Heródesa, ni moc ni bohatství, kterým vládnul. »Syn geho nemocný počínal umíratí.« Řež co tomu řeknete D. D., když jim, že nastal čas, kdežto i otec i syn i wesskeren dům, blahoslawil tu hodinu, kterauž wessla nemoc pod střechu gegich? — Buď si wám diwná tato řeč B. M. — a předce tomu tak. Strassliwá nemoc, kterauž uwržen gest syn téměř do náručí smrti, pohnula otce, že se gal hledati pomoci u Ježíše, pohnula ho, že dwořenin královský pokoril před synem chudické Marie z Nazaretu, že wzaw sobě k srdci slovo Páně, wyprosil zdrawí umírajícímu synu; nemoc tato byl podnětem, že náměstek královský w Kafarnaum, poznaw moc slova Kristowa, uwěřil on i dům geho wesske-

ren.« — Nemoc synowa stala se příčinou radosti a pramenem spasení wesskerému domu: kterať bych tedy neměl twrditi, že nastal čas, kdežto děkowal otec i syn i wesskeren dům geho, za krátké hoře, kterým ge nawssťiwil Pán? A hle D. D. co bylo tehdaž děgeť se a má platnost swau po dnešní den. Hoře a trápení býwagi nezděka cestau k radostem, kříž brauau k spasení, a nemoce prostředkem k rozmnožení blaženosti našj. A wssak, nechci a nesmím chtíti, abyšte mi wěřili na pauhé slovo: gá co prawím, umím též dokázat. Nebuduť sice mluwiti o bjdách a křížich, zármutcích a sauzeních; gát wám toliko newssednj cenu nemoci ukáži, přeswědče wás, že nemoce napomáhagi

- 1) k obrácení života,
- 2) k utvorení důwěry w Boha, a
- 3) k rozmnožení lásky mezi lidmi.

W rukau maudrosti a lásky Boží hodj se každá wěc wyborně za prostředek, způsobný ku prospěchu a spáse lidské. W rukau této lásky mjuwát do sebe i nemoc newssednj cenu, a sice proto, poněwadž napomáhá

1) k obrácení, naprawení, polepsení života.

Nemůjím pak se na důkaz této prawdy D. D. dowolawati ani slovo sw. oněch učitelůw cirkewních, kterjž twrdj: »Nemoc těla býwá lfkem srdce,« — kterjž oswědčugi: »wice lidí obrátilo se gíž k Hospodinu následkem neduživosti svých než kázaním lidským;« — nemůjím uwoditi na důwod wěčné slovo

Hospodinowo, genž dj: »Pohleďtež, že gsem gá sám, a nenj giný Bůh kromě mne, gá bigi a obživugi, gá ranjm (tělo) a uzdravugi (Dussi); (5 Mdg. XXXII. 39.) nebudu připomínati, co prawj Duch swatý u Siracha, kdež čteme: »nemoc těžká střizliwau činj dussi (Sir. XXXI. 2.): — gá wám D. D. toliko uwedu na důkaz, co sami rozumem a smysly swými můžete chápati. Nikoho z nás nenj tagno, že nemoc býwá nárwěštjm blížej se smrtj, nastáwagcjhó saudu. Z kdož medle, na lože smrtelné gsa připaután, chtěl a směl by se gessťe chytiti kochati w hřijšich? Mnoho-
liž může býti lidj, gežto by gako lotr oáen na křijzi, magjce dussi na gazyku a za dweřmi widauce smrt, Boha a sprawedlnosti Geho směli se neobáwat? A nenj-liž »počátkem maudrosti bážen Božj? (Sir. XVI.) Ano D. D. bážen před smrtj byla giž u tisjcw matkau bázně před přisňm saudem sprawedlnosti Páně, byla počátkem pokánj. Hrdý král Nabuchodo-
nosor, byw stžžen břemenem osudu, gsa sfličen nemocj pokoril se pod mocnau ruku Božj. Zlopowěstný Antioch, zrupný onen protiwnjž zákona Hospodino-
nowa, gal se připowjdati polepsšeni, když byw zachwácen metlau hněwu a sprawedlnosti Božj, počal za žiwa uhnjwati, a newysflownými bolestmi se swj-
get. — Wíse na křijzi prošil onen lotr o smilowanj, ucházal se o milost u Hospodina. Sw. Ignac byl by bezpochyby zůstal possetilým a lehkowážným wogákem, kdy by geg při dobývání města Salaman-
ky nebyla ranila kaule, a nemoc k rozumu, ke Kři-
stu byla nepřivedla. Ano D. D. tisjcowé giných swatých Božjch nebyli by, čjm gsau, kdyby gim byla milost Páně prostředkem nemoci nebyla sňala bělmo s očí, a tudjž neukázala propaš, ku kteréž při-
wodj hřjch. A wšak netřeba se nám ani mezi swa-
tými ohlížet: wíme gen sami wůkol sebe. Mám nenj sice dáno znáti srdce a ledwj lidské, nic wšak méně naleznem zagisté živých důkazůw mezi námi. Hle mnohý rauhač, kterýž wšsemi obnčegi potupo-
wáwal Boha i Cirkew, wjru i swátosti, horlj nynj slowy i skutky pro Krista i swatý zákon Geho; — mnohý lakomec, který zawjral i srdce i ruku i dweře své před zebřákem, a hotow byl kossili z těla strhnauti šrotkům, rozdéluge nynj gako Zacheus mezi chudě statek swůg; — mnohý opilec, kterýž ne-
dbage nic na slze choti a djetek, dnem i nocj hrdlo si proljwal, wyhýbá se nynj býwalým towaryšům swým a kořalku netrpj w domě swém; — mnohý chljp-
njš, gežto neboge se Boha, nestyde se lidj, w kalu-
žinách něřesti se wálel, gest ochráncem newinné mlá-
deže před úkladny swětákůw; — mnohá marnotratnice, kteráž za šperk a mlsnotu hotowa byla prodati muže, syny, dcery, gest nynj wzorem swědomité hospodyně, wěrné manželky, a křesťanské matky; — mnohá kle-
wetnice, kteráž gedowatým gazykem swým nedala pokoge živým ani mrtvým, netrpj nynj ani křiwého

slowa proti bližnjmu swému. Muže, gděte a tažte se gich, tažte se tisjcw giných lidj, a wy zwjte, že ne-
moc, kterauž na ně dopustil Pán, byla přjčinau, byla počátkem obráceni a polepsšeni žiwota gegich. Než odhlédnemeli se wůkol sebe, D. D. nagdemeť toho gestě wjce; myš se zagisté přesvědčjme, že

2) nemoce býwagi prostředkem k utwřzenj důwěry w Boha. Pokud gest člowěk zdráv, po-
kud mu sja tělem, srdcem, žilami praudj: ach! welmi často přihážíwá se tu, že spolehage na sebe, na Boha zapomjná. Než nemoc otwřá oči, ona nutj člowěka, že musj uznati nedůstatečnost a mdlobu při-
rozenosti lidské. Nebo rcete D. D. když se ozwau bolesti po wešferém těle, když lékař, newěda giž radny musj křičti ramenama: nenutj-li tu člowěka přiroze-
ná powaha, že počne o pomoc wolati k Bohu? W bauři na moři naučj se i plawec, kterýž byl zapomj-
nal na Boha, horliwě modlit; tonaucj u wlnách morských ze wšj sily chytá se břewna z rozbitého ko-
rábu: a člowěk, gežto cjtj, kterak po něm wztahuge smrt chladnau ruku swau, člowěk nemocný nenaučil by se w nemoci své s důwěrau utjkati se k Bohu? Je tak se dēge, mjesto gednoho mohl bych wám uwě-
sti na pamět tisjce přjkladů. — Aneb mám připomj-
nati wám D. D., kterak se utwrdil w důwěre této král Ezechiaš když sfličen byw nemocj smrtelnau, wraucj modlitbau na Bohu zdrawj a žiwot si wy-
žádal? (4 král. XX. 1—17.) Newjte-liž sami welmi dobře, že nemoc naučila Naamana Sirského zllá-
dati celau důwěru na Hospodina? (4 Kr. V.) Z komu nenj zgewno, že nemoc hrozjci smrtj milowa-
nému synowi, donutila dwořenjna Herodesowa — i na tisjce giných neschastnjkůw hledati pomoc u Kři-
sta? D. D. nemoce i w té wěci u mnohých lidj giž wjce dowedly než slowa sebe horliwějšj kazate-
lůw apostolských. Či mám snad opět připomjati, co každý z nás na své oči widěti může? A, mno-
hý, který tisjckráte slyšel, nikdy ale nepowšiml sobě slow, gimž wyžýwá Kristus: »Pogďtež ke mne wšickni, kterýž pracujete a obtženi gste, a gá wás očerstwjme: (Mat. XI. 28.) nynj sám wolá k sobě na pomoc Krista. Gindy wyhýbal se knězi: a ted nemůže se ho ani dočkat; gindy nechťel o zpowědi ani slyšet: a ted po nj taužj; gindy wstáwal i lehal gako zwjře: a ted swoláwá djetky, posílá ge do chrá-
mu, prosj známé i neznámé, aby modlili se za něho. A gest-li horliwost w modlitbách známkau důwěry, gest-li wolánj k Bohu o pomoc následkem žiwé na-
deže w moc a lásku Páně; pať pochybowati nelze, že nemoce učje člowěka k Bohu bráti útočiště, nutjce geg o pomoc wolati k Hospodinu, utwřzugj w nás důwěru a daufánj w Pána. Nebudu tedy a nemohu giž o wěci zřegmé šjřiti slow, poněwadž gestě zawázána se cjtjm přesvědčiti wás:

3) že nemoce wedau k rozmnoženj

lásky mezi lidmi. A však nač předsvědčovati vás řeč a slovem, kdežto netřeba opět než okem nahlednauti do rodin a domů, kteréž nemocj navštívil Pán? Rewidjte-liž, kterať tu a onde srdce druhdy necitelné k úpěnlivým prosbám i slzám chudáků, měkne bolestným pohledem nemocného? Neznamenáťeli, kterať manžel bdí celé noci u lože churavé choti své? Rewidte-liž kterať matka po mnohé časy ani oka nezamhauť, aby gen jako angel strážný každému rozkazu lékařowu, každé potřebě nemocného dítěte wyhověti mohla? — A to-li negsau důkaz, gakeť slyš prosředkem nemoci mezi lidmi nabývá láska? — Ano D. D. nebudu vám vykládati k gakoým hrdinským skutkům křesťanské lásky podnět zawdaly mor a rozličné neduhy lidské, nebudu připomínati, co činil sw. František, co Alžběta, co podnikal sw. Jan, sw. Karel Bor., sw. Vincenc a tisíceť jin pro nemocné: gá vás toliko žádám, wizte nemocnice, wizte špitály, wizte celé řády milosrdných bratří a sester: a pak rcete, negsau-liž to samé žregmé důkazy, kterať napomáhaji ne-moce k rozmnoženj lásky mezi lidmi? — A což řeknuch se do rodin a životůw gednotlivých lidí zabj-rati chtěl! Regeden manžel odwracel duffi od wěrné choti své: než horliwá péče, kteraž mu w nemoci slaužila choť upřímná, roznjčila oheň sw. lásky na nowo w srdci geho. Leckterý syn zapomínal, čím gest rodičům zawázán: že však gest nynj opět hotow z lásky k nim skočiti třebas do horaucj pro-pasti, způsobila nemoc, w njžto zkusil, seč gest láska rodičů k djetkám. Mnohý sauseď nenáwiděl sause-da wje než wraha swého: a však nemoc umořila zášť, obnowila dáwnau lásku mezi nimi. Z kam se zabjráj? do čeho se pauštíj? Ohledněte se sami wůkol sebe i wizte, a gá w krátce se dočkám, že rowněž i wy budete pak swědectwj swětu wy-dawat, kterať wybjzegj a wedau nemoce k rozmno-ženj lásky mezi lidmi — wy sami dotwrdjte prawdu slow, kterýmž, ač dobře znám, že nemoce z hřichu wzaly počátek, předce gen, za kazatelky pokánj, matky důwěry, aposťolskyně lásky ge pokládám. — S přičiň-mež pak se aby prawda, pronešená dnes ústy mými, pronikla srdce nasse, srdce wssch bratří nassich. Ne-boť, ať nic o tom nedjím, že nenj sebe menšj chatrče, že nenj paláce, do kterýchž by moc choroby neproni-kla — ať nic o tom nedjím, že chudé a nemocné máme wždychy mezi námi: nemoc, kteraž nesbjrá po gednom po dwau, ale po desjti, po stech, po tisjicjch, bljžj se opět gíž po třetj ku končinám drabých vlastj nassich. Na wychodě w Rusjch a w Polsku, na půlnoci w Berlíně a na pomorj uchwátila gíž cholera tisíce ži-wotů, mrtwolami naplňuje hroby. Nuže B. M. prwe než přegde saudný tento angel spravedlnosti Hospodinowy hranice milé vlasti nassj prwe než počne sšlehati náš metlau zaslauzeného hněwu Páně, seber-me se jako Miniwetšj za časůw proroka Jonáše,

činjce pokánj ze wssch hřichů swých. Pokořme se před Hospodinem, a polepsšenjm života hledme od-wrátiti od sebe swaté saudy spravedlnosti geho. Obleč-mež se w oděnj Boží, podpásaná magice bedra swá prawdau, a oblečení gsaucow pancjř spravedlnosti, aby-chom odolati mohli w den zlj, a we wssem dokonalj státi (Ef. VI. 11. 14. 13.). Pak beže strachu a bázně s důwěrau w Boha, buď co buď, přigď co přigď čekeyme. Nechať si nás šwihá, bige, tresce ga-kaufoliwěk ranau Hospodin, podeymež se jako Job pod mocnau ruku Páně. Obrátiwšse se celau duffj k Bohu swému, a obnowiwšse se s duchem wjry, na-děge a lásky, nagdeme pomoc u Boha, jako nassel králowšjch náměštel Kafarnaumšjch. Oddawšse se Hospodinu odwrátjme od sebe přjsný saud Geho, a znagjce dobře cenu křjžůw a nemocj, děkowati Mu budeme, že wsschky věci dobře učinil. Z byt nemo-ce sebe wětšj sšjčily nás, my wědauc, čím gsau w rukau Páně, neustaňeme wolati k němu slowy sw. Augustina: »Zde Pane pal, zde seken, zde neseťj, aby nás štetiti mohl na wěčnosti; neustaňeme modliti se slowy sw. matky nassj Eyrkwe: Rawšstjw nás podle dobroljbezne wůle své Hospodine, aby-chom ra-děgi w časném životě ochudšse na těle, nebyli wydáni na muky wěčné. Amen.

Daniel O'Connell.

(Pokračowání.)

Wywolněnim čili emancipaci katolików po-weškeré anglické říši stal se první weliký krok k dosažení dalších potřebných oprav: šestadwa-citileté usilowání horlitelůw irských wydalo první owoce. Byloť to wítězstwí, kteréž slawila wytr-walá sjednocenost katolického národu nad proti-wniky křesťanské swobody wiry a swědomí; by-loť to wítězstwí, kteréž slawila potlačená sprawe-dlnost nad stoletými křiwdami a nátisky, wítězstwí, které nestojic ani jediné krůpěje lidské krwe, radost i práwa občanská přineslo osmi millionům katoli-kůw! — O'Connell dostal slowu swému, za ním a s ním stál celý národ. Dokonaw první úkol swůj, zaslaulžil wýtečný tento muž a wěrný

* Ležt pak w tom jakási pokuta Boží, že právě Wellington a Peel r. 1829 o emancipaci katolików jednati musili. Jak již praweno, byl Wellington od mladosti jeden z nejzarytějšich nepřátel wiry katolické a swobody národu kteréhokoliwěk. Když byli r. 1825 Irští katolici žádost swau o swobodu wiry předložili parlamentu, zasazowalť se i Wellington i Peel žiwau moci proti návrhu emancipace. Stawše se ale ministry, mu-sili však sami we wyšši i nižši sněmowně zasazowati se o to, aby wira katolików nebyla děle stížena břemenem nesprawe-dliwých zákonůw; tito dva ministři musili přinutiti krále Ji-řího IV. k pedepsání zákonu, kterýmž se otewřela i katolíkům brána k užíwání práw swobodných občanůw. A kdož medle byl půwod všech těchto proměn? Nikdo jiný než náš O'Con-nell. Král Jiří maje podepsati onen návrh přijaty od sněmo-wen za zákon, zuřil, dupal nohama, praštil perem, a nestyděl se wyřknauti: Bůh zatrat O'Connolla! zdráhal se, nechťel a konečně předce jen — musil podepsati.

katolík již tímto prvním vítězstvím krásné jmenó: *wyswoboditel národu*. Než dilo jeho nebylo dokonáno. Swoboda wiry a práwa občanská nawráceny jsau sice katolíkům: Angličané však nechtěli přestati nakládati s Irskem po otčimsku; oniť mu nedali wíc, než co mu již odepřiti nesměli. — **) Hromada starých břemen křiwd a hříchůw anglických zůstala na ubohém národu irském: neposlední z nich byla — nešťastná *unie*; zrušiti ji musilo býti cílem snah a usilowání O'Connellowých; a bylo jim po celých *sedmnácte* rokůw až do konce žiwota jeho.

Powěděloť se na hoře, jakým způsobem dowedla na počátku tohoto wěku vláda anglická samostatný parlament odniti Irsku. Lest a podwod, úplatky, wojenská moc a násili pomohly Angličanům spáchati na Irsku nowau neprawost a swrchowanau křiwdu. Připomenuliť jsme, jaké břemeno dluhůw se tudíž na Irské chudáky uwalilo. Ne méně patrná jest křiwda, spáchaná sjednocením irské sněmowny s parlamentem w Londoně, powážíme-li počet zástupcůw irských, přijatých do sněmowny anglické. Irsko mohlo dobrým právem žádati, aby sedalo nejméně 150 poslancůw jeho w parlamentě: Angličané však nepřipustili jich jenom 100, a způsobili tau měrau, že od té doby záwisel irský národ cele jen od milosti a dobré wůle utiskowatelů swých. Dewět desetin celé země náleželo již ode dwau wěkůw lidem, kteří, žijíce w Angličanech, neměli ani dost málo srdce pro zemi, kteréž neznali, pro národ, kterýž potem a krwí swau lopotil se, aby sám bídně žiw jsa od bramborůw, necitelným pánům swým odváděl hrozné činže a desátky k marnotrotenství a prostopášnostem. Tato kletba, kterauž stíženo bylo Irsko, stala se sjednocením parlamentůw ještě wětší, jelikož nyní též i mnozí nejvyšší úřadowé irští sídlo své měli w Londoně.

Kdokoli jen tyto věci powáží, musíť O'Connellowi dáti za prawdu, když neustal bez přitřže osvědčowal před národem: *Unie ztratilo Irsko wšhecko a nezískalo — nic*. Zdáloť se sice, že cit spravedlnosti switězí též i w Angličanech: w krátce však ukázalo se, po hříchu dosti záhy, že naděje tato byla šalbau. Anglická vláda měla za to, že podawši Irčanům *emancipaci wiry*, dala

jim *wšhecko*. Netřeba připominati, že w té věci O'Connell jináče smýšlel. Heslo jeho, „Sprawedlnost Irčanům, a swoboda katolíkům!“ obsahowala wice — žádalo mnohem wice. Nawrátiť se tedy ze sněmowny anglické jako wítěz, a otewřew katolíkům bránu do parlamentu, osvědčil před národem, že jsauce swobodnými občany, musejí od té chwile usilowati o samostatnost Irska. — *Zrušení unie!* bylo nowým heslem.

Druhá rewoluce francauzská r. 1830 hnula swětem, hnulať i Anglii. Přátelé oprav politických pozdwišli blasu, domáhajíce se řádnějšího wolení do parlamentu. Ministr *Wellington* protiwl se tomuto úsili, a král musil ho tudíž propustiti ze služby ministerské. Nástupce jeho, John *Russel*, předložil dne 1. Března 1831 sněmownám nawrh žadacích oprav, potřebných při wolbách do parlamentu. Panstwo čili vyšší sněmowna postavila se žiwau mocí proti opravám těmto; awšak litý boj a wšeliké pletichy panské nic tu neprospěly. Boj trwal sice we sněmownách pět čtvrtí roku: nic však méně konečně switězili přátelé oprav; oswoboditel Irska pomáhal k wítězství. Než po hříchu při celém tomto jednání ukázali opět Angličané, že nechtějí, aby se Irsku dostalo náležité spravedlnosti. Irčané, národ 8.000,000 získal oprawau tauto jenom pět nowých míst w parlamentě! —

O'Connell předzwídal welmi dobře, kterak budau chtiti Angličané nakládati s Irskem. Tím bedliwěji střežilo oko jeho každé hnutí jejich, tím horliwěji hlásal národu potřebu samotného parlamentu pro Irsko. Neustáwaje pak probuzowati národ k wědomí příslušejících mu práv občanských, musil téměř bezděky mrskati bičem ostré řeči wladu anglickau pro ustawičné křiwdy její. Wláda, newědauci sobě jiné rady, uchopila se násili, a uwěznila d. 18. ledna 1831 O'Connella, pod záminkau buřických řeči jeho. Než u lidu počalo jitření, a vláda, bojíc se powstání celého národu, musila propustiti šlechtného wězně na swobodu, jelikož, jak ona dobře musila nahlédnauti, on sám uměl zachowati pokoj a řád w celé zemi.

O'Connell, zadržuje lid od nepokojůw, bauřek a wšech činůw, podlehajících pokutám zákonu, tím horliwěji wybizel ho k zákonnému usilowání o zrušení unie. Následkem neúrody r. 1831 a útiskůw nemilosrdných majetníkůw protestantských nastala hrozná bída. Lidé, ubozí katolíci irští, statečně odepřeli platiti desátky duchovníkům protestantským, a to mimo jiné příčiny proto, že neměli z čeho. Wojenská moc, kterauž nemilosrdní dráči ubohý lid z kůže swléci chtěli, newyřídila mnoho *proti* lidu: tím wíce wyřídil O'Connell *pro* lid. Až posud musíwal desátky tyto platiti nájemník; O'Connell způsobil mocným

**) Páni Angličané obmezili občanská práwa katolíkům kde a jak jen mohli. Tak u p. připojil *Peel* k nawrhu swému o emancipaci spolu obmezení wolitelského práwa, ustanowje, aby již od té doby nikdo woliti nesměl, kdoby neměl 10 liber sterlingů, čistých ročních důchodůw. (Prwě stačilo 40 silingů —) Mimo to ustanoweno, že *katolík* wládařem w Irsku nikdy býti nemá. Kněz katolický nesměl se ukázati w kněžském rauše nikde na weřejném místě leč toliko we chrámě swém, biskupové nesměli se jmenowati po starowěkých sidlech swých w anglické zemi; nižadný řeholník neměl se usaditi we spojeném králowství. Na každé provinění proti těmto rozkazům ustanowily se weliké pokuty peněžité.

slowem swým, že od té doby majetníci sami desátky tyto odváděti musili. Že však byl w Irsku málo který katolík pánem swé půdy, owšem ale nájemníkem na půdě, patřící protestantům, zba-wil O'Connell tau měrau katolíky. těžkého břemene desátkůw. Pomáhaje takto potlačenému lidu, kde a jak jen lželo, nespauštěl O'Connell pramen wší té bídý w Irsku ani na okamžení z mysli a paměti. U prostřed práci swých w parlamentě, r. 1832 — kdežto jej bylo již samo hlavní město Dublin wywolilo za poslance, — neopomíjel a neustával ohlašowati Irčanům, co by činiti měli. Nemoha při jednání o žádaucích opravách parlamentu, proraziti hlasem spravedlnosti a získati vlasti swé, co jí náleželo, wysílal O'Connell slovo swé z Angličan do Irska, podněcuje jim národ k různým činům. „Irčané!“ wolal tu k nim nekorunovaný jejich král O'Connell, „Irčané! Wy jste prožili dlahau dobu nátiskůw; a část utrpení swých uwalili jste na sebe sami. Nuže hledte, ať jako bratři držice za jedno, posléze učiníte konec občanským roztržkám a hádkám o náboženství. Zapomeňtež pak již všickni na starau zášť a nowé roztržky. Nastal čas, kdežto se musíme spojití, musíme se naučiti, vážiti síly swé. Nemáme-liž za společné idey, (myšlénky) společný cíl pokoj, štěstí a swobodu národu? Dobrodiní těchto ale nelze nám jináče leč samostatností zákonůw našich dosíci. Myť musíme zapomenauti na wzájemné urážky a křiwdy, ač chceme-li zničiti okowy, kterýmiž spautalo nás Anglicko. My chceme toliko účastenstwím a láskau a zlatým pautem koruny spojení býti s Anglickem, a pak budeme w pokoji nejlepšími přátely, w nebezpečenstwach války nejpewnější podporau Anglie. Irčané, katolíci, protestanti, presbyteriani, dissidenti všeho druhu — zákon týkající se oprawy irské (reform bill) jest hanobau na nás všecky: my všickni jsme nestátnau obětí jeho. — Irčané! považte tuto křiwdu w hlubinách duše swé, a pomněte, že na wás záleží všecko: chtějte toliko, a my dosáheme oprawy. Není-liž nás několik millionůw, ježto pozdwihnauti mohau hlasu swého pro wěc spravedliwau?“ — O'Connell ale nerad nechával slova bez činu. K rozšíření nowé snahy swé o zrušení sjednocenosti parlamentu, založil spolek: *Milownikůw Irska všech wyznání*. Rychlé rozšířování jednoty této nahnalo náměstku královskému w Dublině tolik strachu, že kázal, aby se rozešla. Než O'Connell moc z toho sobě nedělal, nýbrž utwořiw nový spolek, wytknul mu veřejně za účel: „usiłowati cestau zákonu a sice petice-mi o zrušení unie.“ —

Žiwé a mohutné pohybowání národu Irského nebylo nikterak po chuti a libosti Angličanům.

Ministr *Grey*, kterýž byl hlavní půwod oprawy w parlamentě anglickém, chtěje na uzdě držeti spojence O'Connellowy, a strachem oslabiti moc probuzeného národu, prorazil s návrhem zákonu, wedle kteréhož pak směl náměstek královský w Irsku, kdykoli mu libo, prohlásiti zákony wojenské. O'Connell dobře wěděl, že *Grey* namířil zákonem tímto na jednotu jeho, a proto přispěl nemálo k odstranění tohoto ministra. Místo Greye, kterýž musil r. 1832 složití úřad, stal se Melbourne ministrem. O'Connell, maje dobré naděje we swobodomyšlného tohoto pána, podporowal ho, že se celých 6 let udržel w čele ministerstwa. O'Connell, spolehaje na podporu ministrůw, nezáhalel. Mezi tím, co se národ zmužile hlásil o spravedliwé, křiwdu odcizené sobě práwo: wywstal O'Connell r. 1824 w parlamentě, žádaje důrazně, aby jednota Irska s Anglií byla zrušena, a samostatný sněm obnoven byl w Dublině. Jak bylo lze předzdwídati, návrh O'Connellůw musil w anglické sněmowně propadnauti; hlas: „Irčanům spravedlnost!“ nešel k srdci stíženým křiwdami Angličanům — a Irčané, jak praweno, neměli ani třetinu hlasůw w parlamentu. Proto však že se to nepodařilo hned na ponejprw, neupustil O'Connell od záměru swého. Irsko se hýbalo čím dál tím různějším životem národním, rostauc wědomím mravní síly a spravedliwé věci swé; katolické kněžstwo, vyšší i nižší, podporowalo mocnau pomoci swau O'Connella: národ pak řídil se slowem jeho. Weliký spolek (*Praecursor association*) rozšířený po všem Irsku dowolával se ustawičně spravedliwého práwa swého. Hlasy spolku tohoto mluwíl duch O'Connellůw. „Chcete-li abychom w sjednocenosti s anglickým parlamentem na příští časy zůstati mohli, přejte nám spravedlnosti: rozšířte práwo k wolení do sněmowny; napravte zřízení obecni, rozmnožte w slušném poměru počet údůw našich w parlamentě, zrušte desátky a dejte úplnau swobodu swědomí:“ — w ten rozum ožýwaly se tisiceré žádosti ze všech končin Irských. Než Angličané, ulekše se na počátku slova: „spravedlnost nebo repeal!“ počali mu poznenáhla zwykati, a přestali wěřiti, že by O'Connell opravdu a skutečně zamýšlel, zrušiti jednotu, na kteréž jim tolik záleželo. Oniť zajisté domýšleli se, že O'Connell a Irčané hodlají toliko vláde naháněti strachu, aby tudíž w některém ohledu ulehčení a nejedněch prospěchů snáze dosíci mohli. Wláda učinila některé oprawy; raddy w obcích a školy otwěřely se katolíkům, sedlákům irským dostalo se úlewy, a jiné ještě věci slihowaly se potlačenému lidu. O'Connell nepohrdl sice těmito dary; proto však nedal se jimi nikoli uchlácholiti „Spravedlnost nebo repeal!“ — zůstalo

heslem jeho, a — hrozbau. Wěda že nelze proraziti násilnou moci, hleděl wehlasný muž myšlenkau tauto jako kwasem proniknauti srdce weškerého národu prwé než by wystaupil s důrazným činem.

(Pokračování budaucně.)

Otec a syn.

(Příběh ze starověkosti křesťanské.)

5.

Strokové prohlédli zámeček, a zawřewše žalář, zůstawili Nadira samotného. Wěrný sluha Kristůw padl na kolena, i gal se z hlubokosti dusse své wolati k Bohu o posilu w nastawagiejm bogi, žádage spolu o prodlaужenj žiwota, pokud by nenassel, a z modlářstwí newyswobodil syna svého. Z modlil se dlaugo, modlil se srdečně, až se posléze upokogila dusse geho. Zdáloť se mu, že Bůh glistotně wyslyšsji modlitbu, kterauž zanással k trůnu nebeskému angel otcowské lásky křesťanské. A tak uplynul mu prwnj den w žaláři. Nastal weřer, přišla noc, a ljebný sen překwapil Nadira. Druhého dne z rána přinesl mu otrok chleba i wody, nalil olege do lampy, a nepromluwim ani slowa, zmizel opět i záworau zawřel dweře u žaláře. Nadir měl srdce, sewřeně tauhau po synu swém, a wolal tjm wraucněgi k Bohu, čim wjce mu hrozila smrt w temném tomto wězenj. Modlitbau upokogila se opět dusse geho. Tu wssak wyrazil geg z myšlének šramot gakhši, který se k němu stěnaui do žaláře prodjral. Z obrátj sluch i zrak w onu stranu, a hle, kámen čtverohranný wypadl ze zdi, a nemalau mezerau, we stěně způsobenau, dýwá se na něho mladý mač. Wida, že geg užřel wěženj, pokynul, aby mlčel, a sám zandaw opět djru kamezem, za několic minut octnul se u dweřj, a odstrčiw opatrně záworu, wessel do žaláře.

Nadir nenadal se takowéhoto hosta. Podiwné myšlénky probjhalj mu hlavau. Wssak prwé než byl sám promluwil, wece k němu mládenec přjwětíwým hlasem: „Cizince, powěz mi, proč gš tak smutný, i kterať, a proč gš se dostal sem do žaláře?“

„Gá plakal, poněwadž syna mi wzali; do žaláře uwrhli mne pro wjru mau. Gá gsem křestan!“

„Ješ křestan?“ zwolal s užasem mladický kněz modlářský, a odskočil aš krok ke dweřjm. Ty že gš křestan? Ach! tu neznám, čim to, že mám s tebau hned od wějra tolik útrpnosti. Gá widěl, když tebe wedli otrokové do žaláře. A tys křestan!“

„Ubohý ginochu! Tys měl útrpnost se mnau, a gá bych měl sljeti nad tebau. Widjm, že máš dobré srdce — a giž počjná neshťastná powěra zawtwřowati ge.“

„Co se ti zdá, cizince?“ wece mládenec. „Mne nelitug, ale sebe.“ — Z přistaupil opět až k samému Nadirowi, a oslowil ho, řka: „Gest mi tě lito

cizince. Nechtěl byš sobě něco wyprositi u newyššjho náměštka Zoroastrowa? Wěz, gá bych něco zmohl u něho, a mile rád přimluwim se za tebe.“

Nadir upřel při sporém swětle, padagiejm z lampy na twář ginochowu zrak swůg na útrpného hosta swého, a po některé chwjlce otázal se ho, ználi wssedky mačy w domě.

„Znám wssedky, wygimage toliko některé starce;“ odwece ginoch.

„A tak tedy znáš bezpochyby též i syna mého?“ „Syna twého? Syn křestanůw mezi mačy? A gakh má úrad? — Gak mu řkagj?“

„Miroes!“

Ginoch se zarazil, newyslowná užkost pogala ho. Miroes? — Syn Nadirůw? — Prawnuť Waranesůw?

„Ano, ten gest! Gá slugi Nadir, a Waranes gest děd můg.“

„Odpust mi to, Mithro! zřikl mladý kněz, lomě rukama. Gá za to nemohu, že gest křestanem. On — otec můg.“

„A tys-li syn můg Miroes?“

Mjsto dálšji odpowědi octnul se Miroes w obgetj otcowském. Pro radost nemohl giž ani otec ani syn promluwiti slowa. Srdce, — oči — slze mluwily hlasitěgi než ústa.

Trwalot to dobrau chwjli než se citowé poněkud upokogili. Nadir nezapomenul ale pro radost na důležitý úkol swůg, na wraucj žádost srdce swého. Z gal se s otcowskau srdečností mluwiti nalezemému synu o wjře křesťanské, ukazuje, proč se byl odřekl učenj Zoroastrowa. Miroes poslauchal sice, a wssak nechápal hned řeci geho, ačoliw se mu aš té chwjle to i ono w giném swětle ukázalo. Láška, kteraž milowal otce, bránila mu horšiti a šápati se na wjru, k niž se čelau dussj přiznáwal drahý otec geho. Náwstěwý synowj opětowaly pak se každým dnem, ale tak že někdo nezwešel o nich. Nadir neustál wýmluwným slowem otcowské lásky drahému synu ohlaffowati krásu a prawdu Božské wjry křesťanské. Bůh požehnal; srdce naplněné posud nenáwistj ku křestanům, otewřelo se swětlu a moci milosti Páně — Miroes poznal Krista — zamilowal wjru otcowu, hotow gsa uteci odsud a podrobiti se pro prawdu sebe těžšjim mukám a pronásledowánjm. —

Gak tu bylo Nadirowi, netřeba připomjnat. Srdce diw se mu nerozpuklo radostj. Žalář stal se mu swatnj, tak že by swobodn hrubě byl ani nepohřessowal, kdyby o budaucj osudy synowj, o ubežpečenj spásy dusse geho starosti neměl. A wssak práwě proto nesměl usflechtit syn zůstati mezi mačy. Nadir byl rádcem, a Miroes učinil přjprawu potřebné k útěku.

Za temné noci, když se byli mačowé z wětšjho djlů na odpocinutj odebrali, wywedl Miroes otce

svého, w pláští kněžský zabaleného wen ze žaláře, do úzké chodby, a z té sestaupiw s ním do tagnych průchodůw podzemnych, šťastně se dostal na swobodné pole, vzdálené od šidel kněžských. Tu čekal otrok s rychlými koňmi. Nadir a Miroes rychle na ně sedli a uháněli celau noc neginák, než gakoby smrt za nimi se hnala. Předzwjdalet zagisté, že gak mile pohřessj magowé miláčka Waranesowa, žalár pak naleznau prázdny, hned na wsse strany wypraweni budau gezdowé na stíhanau. Než nastalo ráno, ugelit gsau takau měrau mnohonácte mil. A wssak, že giž umdléwali koně, a slunce silně připalowalo, musilit se uchyliti někam pro odpočinutj. Na šťastj přigeli k chatři nedaleko lesa palmowého. Stařec w chatrném rausse ale důstogné, milé twáře seděl na kamenné láwce pod stromem přede dweřmi. Nadir zagew k němu, žádal o pohostinstwí na několik hodin.

„Chatř má gest nepatrná, wece přjwětíwě důstogný kmet, ale chcešli, žůstaň u mne, pokud ti bude libo, třebaš i několik dnj a týdnůw.“

„Z wessli do malé sice ale čisté, pořádné swětničky. Stařena uwjtala hosti přjwětíwě sice, nikoli wssak bez bázně. Z gala se připravowati gim snjdanj. Nadir znamenage poněkud gegj bázeň, dal se do řeči. Stařec mu powědel, gak šťastně a pokogně giž 50 rokůw žiwi gsau na této samotě, gediny syn že gest podporau i radostj šedin gegich. A co to prawj, wessel do swětnice statečný muž rázným krokem, zarazil se ale poněkud, wida tu cizince. Dtec překwapený nenadálým přjchodem synowým, dj k hostům: „Toť můg syn Simeon!“

„Simeon? wece Nadir, to nenj perské gméno! Toť gméno, kteréhož křestané užíwagi. Nenzli prawda, wy gste křestané?“

Dtec, matka i syn ulekli se té otázky, gakó nenadále něgaké rány. Než stařec sebral se hned, a pozwedna důstogně šedinawu hlauw swau, odpowědel Radirowi: „Gméno křestan gest gméno wznesené: Šřjchem bylo by, ge zapřjti; wyznáwati Krista, gest au sláwau. Ano, my gsmé křestané!“

„A tak gsmé bratři, zwolal Nadir s newyslownau radostj. Bud Bohu chwála, že nás uwedl pod střechu wassí.“

„Wy že gste křestané?“

„Ano my gsmé křestané,“ — dotwřzowal otec i syn; „štatem nesmjte se dáti mysliti. Gsmet zagisté na útěku.“

„Z odhodiw pláští, kterýmž geg byl syn na útě opatřil, stál tu Nadir we škwostném onom rausse, w gakowémž byw uведен newprwé k Waranesowi, uwřžen gest do žaláře. Několika slowy powědew posle dnj osudy swé, widěl se Nadir mezi swými, a wesskerá rodina křestanská plésala srdečně, že gim zawjtal — bratr.“

„Z zasedli k stolu. Posilniwse se pokřimem, a očeršiwse se nápojem, rozmlauwali wespolek o mautdřém a newyzpytatelném řizenj prořřetelnosti a lásky Božj. Nadir musil pak wyprawowati gim podiwné přjběhy žiwota swého. Stařec i stařena znali slawné gméno geho z předěššých časůw, tjm wjce diwili se wzneseným ctnostem, kteréž, ač o nich nemluwil, w žiwotě geho patrně se ukazowaly. Miroes poznal pak sám při té přjlezitosti lépe než posud, gakého otce mu dal Bůh, a tudjž tjm wjce přilnul wraucj láskau k šlecheinému, rekowšému otcí swému.“

„Z žůstali tu několik neděl na samotě gakó w bezpečné šřřsji. Simeon býwage bud na lowu, bud pracuge na poli i zagjžděge časem do Ktesifonu, wyzwjdal bedliwě, zdaž by se po uprchlém knězi swém magowé nesháněli. Z přššel gednoho dne domů, zwěstuge nemilau nowinu. Znamenal totiž nemalý zástup gezdůw, kterýž přegjžděge semo tamo gak se zdálo w fragině této něco hledal. Nadir mage bystře oko, wstaužil na střechu, i widěl šlutečně zástup gezdůw a několik magůw mezi nimi. Znamenal dobře, že tu děle nikterak žůstati nesmj. Rozlaučiwse se na rychlo s rodinau křestanskau, sedli na koně otec i syn, a zmizeli w nedalekém lese palmowém. Z netraufali pak sobě wygeti odsud, nýbrž žůstali tu den i přšstj noc. Newědelit, na kterau stranu by se dáti měli, konečně wssak usnesli se na tom, že newypjše se ukryji, kde bych se gich neyméně nadáli nepřátelé gich. Z umjnili šj tedy, obrátiti se do Ktesifonu k nowému přjiteli swému Šsfendiarowi. Prodawse koně w dědině, stranau asi dvě hodiny od Ktesifonu ležicj, a poodpočinuwse sobě w lešině na břehu řeky Tigris, wydali se teprwé pod wečer na cestu do města. Powětrnost byla přjzníwa. Gustá mlha wywstala onoho wečera z řeky, i naplnila wesskeré město. Měšjc swjtil sice ale pro přjlišnau mlhu nepronikali papřřkové geho na zemí. Ulice byly prázdne, po domech wssude ticho, člowjčka nebylo giž ani na weliké třjdě, kterauž byl Nadir, wessed do města, k domu Šsfendiarowu zamjřil.“

(Dokonění budaucně.)

Církevní zpráwy.

Z Prahy. O druhé schůzce a poradě duchowních we Welwarích dne 17. řjna, dostala se nám milá tato zpráva. „Misto některých účastníků prwní porady we Mšeně, ježto pro nepředzwidané práce duchowní přjiti nemohli, sešlo se do Welwar wíce starších, w mnohotém řizeni osad zkušěných kněží. Tentýž jarý duch, kterýž prwní schůzku ožiwowal, jewil se i při druhé; každý proniknut byl přeswědčením, že čas mocně tluče na dweře a ku práci wolá. — Po mši sw. w děkanskm chrámu Páně, při kteréžto shromážděni duchowní až na několik vzdáleněšich, byli přítomni, otewřena jest porada w sále děkanstwi, jádrnau, důtkliwau řeči p. předsedy, w předešlé schůzce wywoleného, F. Lemayera, o nutné, swřehowané potřebě, aby duchowenštvo w do-

bách těchto tak důležitých statečně vystoupilo, všech důležitosti lidu a vlasti se týkajících jednomyslně a důrazně se ujímalo, a tak wyvrátilo skutkem činěné mu výčitky newšimawosti, pohodlnosti, netečnosti a nečinnosti. Poukázal též všeobecně na některé nejhlavnější předměty činnosti a porad duchowních. Wyložiw úlohu poděkowal pak se z úřadu, w první schůzce naň wloženého; než při nowém wolení, opět a to welikau wětšinou zwolen jest za předsedu. — I přečetl se přede všim protokol předešlé porady, načež začalo žiwé rokování a jednání o potřebě předewším politického (občanského) wyznání, aby se zachowala důwěra obecnstwa k duchowním, a odstranilo se wszeliké podezření zbuzované z jisté strany proti kněžstwu, jakoby howělo zpátečnictwí. Zároveň ustanowili shromáždění kněží wydati cirkewní swé wyznání; k upokojení mnohých a k zamezení wszeliké bázně, jakoby se snad obmýšlelo nejaké strannictwí, různění, newčasných, nenáležitých a přenáhlených přewratů w cirkwi, zřízení a záležitostech cirkewních (náboženských), čímž by již dosti weliké nesnáze a zmatky politické zweličeny a dowršeny býti mohly. Při tom však tajiti nelze, že i tu oprav a změn zapotřebí, a že i k této potřebě náležitým způsobem má a musí se prohlédati. Oboje to wyznání, z mnohých náwrhů sestawené, zní takto:

„Wyznáváme, že jsme s radostí a wděčností prohlášení ústawy (konstituce) přiwítali, a přejeme, aby co nejdříve na nejširším základu práwa a sprawedlnosti k místu přiwedena byla.“ Poměr k cirkwi pojat jest w následujícím oswědčení: „Chceme se držeti pevně cirkewní jednoty všech wěřících, a setrwati we spojení s jednau nejvyšší hlawau cirkwe i s biskupy na základu půwodního cirkewního zřízení. — Náwrh, aby o těchto schůzkách a poradách duchowenských wědomost byla dána p. arcibiskupowi pražskému, jakožto hlawě duchowenstwa přijat, a wyhotowení, jakož i podepsání addressy přednostowi a wyboru čtyř audů, (dwau z p. p. farářů a dwau z pp. kaplanů přítomných) swěřeno. — Dále jednáno o prostředcích k napomáhání náboženských a cirkewních důležitostí. Ponawrženy a přijaty jsau:

1) Wydávání a rozšiřování příhodných prostonárodních spisů w ceně, co možná nejlewnější, nobrž pokud možno i zdarma.

2) Zřízení jednoty z nekneží i duchowních záležející na způsob wídeňského spolku katolíků, jednak ku dosažení prostředků na wydávání spisů swrchu dotčených, jednak k bzuzení hojnějšího a účinnějšího účastenstwí u wěcech náboženských a cirkewních.

Jednání další a podrobnější o zřízení jednoty takowé na příští schůzku odloženo. — Čteno pojednání: „*Slowo o poměru cirkwe k státu*“ posauzeno, přijato, a rozhodnuto je do tisku dáti.

Náwrh petice k p. arcibiskupowi o propuštění duchowních wězňů čili káránců propadl (newědělof se ani, jsauli jací); přijat ale náwrh poslední předměty příští schůzky a porady, totiž:

1) O poměru katolíků k nekatolíkům.

2) O poměru cirkwe k státu wůbec, a zláště o statcích cirkewních.

3) O školách národních.

Konečně wětšinou hlasů ustanowena příští schůzka zase do *Welwar* ke dni 25. října, s tím doložením, že

dlé potřeby i druhého dne w poradě se pokračowati bude. — (Dle půwodního protokolu.)

Z Prahy. Jak widíme, mají nejedni lidé obzlaštín laskominy na tu naši milau staroslawnu Prahu. Němci rádi by ji udělali městem německým, a nekatolíci, opět chtěli by z ní mítí sídlo newěry a bludůw swých. Před nedávným časem přišel sem za tau příčinau opět — letos již po druhé — p. Kodým, kazatel ze Slezska, hodlaje hlásati Čechům nowau německau wiru. Při druhé nawštěwě ujal se ho Pražský *wečerní list*, časopisek to, jenž newraže na wiru, kde jen může, tupí duchowenstwo a lež prodává za prawdu. Podlé nawěští, podaného w dotčeném listu, měl již p. Kodým (zprnewěřilý cirkwi kněz, kteréhož mnozí *dobře* znají) počiti kázání swé. I slibowalo se, že wzejde národu swětlo prawého učení Kristowa, kteréž (prý!) mu cirkew zadržuje. Než jiné nowiny (národní i Pražské) daly p. Kodýmowi tu dobrau radu, aby zmatkůw takových u nás nezačínal, a městská radda nedowolila mu dokonce swolati shromáždění. Někteří lidé, kteříž welmi málo wědí, co jest Cirkew, kdo jest její půwod, a jaká zaslíbení učiněná jsau ji Kristem, měli za to, že hlas p. Kodýmůw otřeše hezky cirkwi katolickau. Co se nás tkne, my bázně takowé neměli a nemáme, byť se p. Kodým třebas i s desíti pomocníky směl na Cirkew obořiti.

„Prawda jest co cedry na Libanu;

Ti, co na ni dují wětrowé,

Šíří jenom wonnau její mannu,

tato krásná slowa Kollárowa jsau ohlasem duší našich. Na útoky nepřátel mnohých připrawena jest Cirkew od wěkůw; ano nebylo chwile, kdežto by ji byli protivníci pokoje přáli. Že ji za těchto časůw tuhý boj nastává, že sobě na ni i w Čechách mnozí lidé, jedni z newědomosti, jiní ze zlé wůle meče swé brausí, již dobře wíme, my ale spolu wíme, čehož ani newědí ani netuší nepřátele naši, my wíme, že se blíží čas obnowené sláwy její, my wíme, z ponížení swého že powstane Cirkew jako nepoškrvněná choť Krista Pána. — Čím wětší nátisk, tím spíše odpadnau trusky, a ukáže se zlato.

Z Říma. Šlechetná, wýtečná cnostmi i učeností baronka Marie L. Könnertitz Noethnitz nawrátila se do lůna Cirkwe, a sám papež Pius IX. udělil jí swátost sw. birmowání. — Králowička Saská Ludwika stála jí za kmotru.

Ze Štýrska. Powěstný p. Johannes Ronge odebral se z Wídně do Hradce we Štýrsku, kdež mu přátelé jeho a protivníci wiry křestánské slawnau žeň připowídali. Naděje však i jej i je tehdaž zklamaly. We Wídni wypuklé bauřky obrátily mysl a činnost přátel Rongeových na jinau stranu. Než i kromě toho, mohl se zlopowěstný tento pán dobře přeswědčiti, že čím blíže k Slowanům tím méně pudy pro německau jeho wiru. W Hradci Štýrském bylť by se měšťáci někteří přidali k němu, lid ale hrozil, že toho nikterak nechce trpěti, aby nepowolaný tento apoštol semeno bludůw a různic mezi nimi rozšiwal.

Nowá kniha.

Hlas z Karloteyna. Řeč při 500leté památce založení Karloteyna, dne 12. čerwna 1848, od J. K. Škody. Rychlotiskem Jana Spurného, w Praze. Prodává se u p. spisowatele za 10 kr. stř.

BEAUFORT

Číslo 50.

Katolický týdeník teato pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky *wydná se každau sobotu* w býwalém knihkupectwi Schulzowském (nynti Wácl. Hessa) w Karlowě ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štalc.
kněz cirkewní.

Nebe a země pomínau, slowa má nepomínau.

Předpláci se: u *wydawatele* na Dobytčím trhu, č. 552, i *wewšech řádných knihkupectwích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XXI. po sw. Duchu.

Obsah: *Řeč na neděli XXI. po swatém Duchu.* — Kněz a škola. — *Missie Japanská.* — *Zlatá zrnka.* — *Otec a syn.* — *Cirkewní zprávy.* —

Dne 5. listopadu.

Řeč na neděli XXI. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XVIII. 23—35.

»Odpust nám nasse winy, gakož i my odpauštjme nassim winnjům!« Tak k nebesům woláme každodenně. Tau měrau wyznáváme, že milosrdenstwj Boží dosáhnutí lze genom tehdaž, kdy sami milosrdnj budeme k swým ubližitelům, kdy gim křiwdy nám spůsobené milerádi promineme, a wšim dobřým zplatjme. Pak i hotow gest Swrchowaný na nebesích swé přjzně nám zase dopřjti, o kterauz gsme se swéwolj swau byli připravili. Kdo wšak zatwřelého gest srdce ku swým winnjům, kdo mstu mstau šplácj a nepřátely swé hněwimostí od sebe vzdaluge, místo coby ge dobrotau a přjchylností sobě ziskal: ten se obáwey hrozného osudu, gakhž potkal nemilosrdného služebnjka w dnešnjm sw. ewangelium. »Z rozhněwaw se pán, dal geg mučitelům, dokudžby nezplatil wšeho dluhu.« (Mat. XVIII. 31.) O zpo-meňmež sobě častěgi na tento hrozný příklad! Počet hřichů nassich se w knize života množí. Beta gest po nás na wěky, nesmaželi ge Pán. Dni hotow, toho učiniti, pakli gduce i my před nēg padneme a o šhowěnj ho prošti budeme. A wšak gedné věci žádá od nás, než nás propustj bez winy od sebe. To nám káže: Učiň s twým protivnjkem, gak gsem gá naložil s tebau! Smiř se s njm, ne ušty toliko a slovy a ubezpečowánjm, ale od srdce! — Gšili pak k tomu vždy wolný B. D.? Ach pořjdu se nalezá této ochotnosti mezi námi! Sluha Páně káže, domlau-

wá, kárá; Bůh sám častokrát k tomu nabádá nemo-cj, bližjcjm se saudem, a hroznau wěčností, na gegjz-to pokrag nás opět a opět uwádj. A wšak gsau mnozi, genž odpauštjegi sice, ale chladně, u wnitř hněwem wrauce, bez wšj ochotnosti a radosti; a to i w tu dobu, když wypršsel čas, aby se dostawili k saudu Páně. O. D. D. hledme se, aby w takowá mjsta nepřišlo spasenj nasse. Wěcnau zůstává prawdau: Kdo bližnjmu napřed a od srdce nezodpustj, i od Boha prominutj neočekáwey. Neboť on nemá: 1) lásky, 2) pokorn, 3) poslušnosti křesťanské. Předmět to wážný, genž upřjmného uwáženj zasluhuge.

Kdo ubližiteli swému neodpustj: nemůž se sám milosti u Boha nadjti; neboť on nemá

1) lásky křesťanské.

Rozdil, weliký gest rozdil mezi křesťanskau a přirozenau láskau. Tuto pocituge i ta nemá twár k swému rodu, k swým mladátkům. Přirozenau též láskau nesau se rodiče k swým djkám, djkj k rodičům, chudý k swému dobrodinci, přjtel k přjtel. Ale gaké ceny, gaké zásluhy má w očích Božích tato gij w přirozenosti nassj se zakládagjci schýlnost gedněch k druhým? O welmí ničemnau! Neboť takowáto náklonost nenj owocem přičinliwosti nassj, nasseho námáhánj, a nassj swobodné wůle. Proto dj pjsmo: »Milugeteli toliko ty, genž wás milugj, gakau odplatu mji budete? Nečinj téhož i pu-bliční? A budeteli se přjwětjwě mji k bratřjm swým, což wjce nad giné činjte? zdaž i pohané toho ne-

činj?« (Mat. V. 46. 47) Křesťanská láska pak w tom záleží, abychom wšechněm bez výjimky přáli, buď že gsau s námi zpřijněniji čili nic; buď že gsau domácj anebo cizj, buď že nasseho aneb giného kmeze. W tom ona se oswědčuje, že i nepříteli a sřkudci dobře činj, a sřdce své i před tjm nezawjrá, genž na zkázu nassj čjhá. »Přátele milowati, zwyš gest wšem rowně: ale nepřátele w lásce mjeti, toť weyhradnj známka křesťanůw,« dj Tertullian. A zdali nám w té lásce nepřecházi, nenj zrcadlem Pán náš sám? On zagistě ponížil se, trpěl a umřel za ty, genž ho neznali, genž ho w nenáwisti měli a na křjž zawěšili. On i k Dci nebeskému aypj: »Dče! odpusť gím, neb newědj, co činj.« Láska křesťanská gest tedy sama sebau to newětšj sebe zapjranj, gest úplné wjtěštwj, kteréž člowěk slawj nad wzdorem své přirozenosti, nad swými wášnemi. Kdo gi w sřdci nassj, a w swém gednánj gi se řjdi: tenť neradj se se smyslnosti swau, tenť se nešhánj po wysokém rodu, nedbá na to, pakli řdy od toho křiwdu utrpěl, gemužto nynj w dobrém se propůgčiti má. Beze wšech ohledů nezná w prosebnjku leč potřebného. Horižš-li pak tauto láskou, řdy se zdráháš prominauti přjkorj tobě učiněné? řdy wáháš, tomu k smjrenj ruky pozdati, genž ti ublížil? D gak gš daleko od nj, mluwě: Nechť on sám počátek učinj! On se na mne newprw zazlil; at nynj čeká, až se mně zachce! Gak cizá gest sřdci twému láska ta, řdy w rozkoffi žigeš, wěda přede o dussi, proti njžto celá útroba twá hněwem a záštmj wře? Kde gest gen krapýtek, gen gš sřčicka té lásky, řdy ti možno posud, smutnau usauženau widěti twár, a ty gi bez saustrasti, bez aučastestwj pomjgíš? Kde gest ona, řdy toho, s njmžto gš w rozbrogi žil, umjratj žjš, anjž pak k posteli geho se bljžjš, abyš ho potěšil slowy: Přjtelj, putug s Bohem; gá neznám kyselosti žádné? Kdo se nešhodne s odpůrcem, řdo se nesmjřj s ublížitelem swým: tenť nemá lásky. Neboť o nj dj apostol: »že trpěliwá, dobrotiwá gest; láska že nezawidj, nečinj zle, nenačymá se; nenj cti žádostiwa, nehledá, což gest gegjho, nezpauzi se, neobmýšlj zlého; wšecko snássi, wšeho se naděge.« (I Kor. XIII. 4) Kde láska ta se ubytuge: tam okamžitě přestává wšecko nepřátelstwj, tam odtud se klidj wšecká záštm. Z byloli pak by možno, abychom se wěčné radosti saučastnili, milost a milosřdenstwj nabentj mohli, zástawagje w hněwu a rozbrogi? D pak by lži bylo, co powědel tžj Apstol: »Bych gazyky mluwil lidšými i angelšými, a lásky řdybych neměl: učiněn gsem gak med zwučej a nebo zwonec zněgij. A bych znal wšecká tagemstwj i došsel wšelikého uměnj: a řdybych měl wjru tak, žebych hory přenášsel, lásky pak řdybych neměl, nic negsem. A řdybych rozdal na pokrmj chudých wšfkeren statek swůg, wydal tělo své k spálenj, lásky pak řdybych neměl, nic mi to neprospjwá.« (I Kor.

XIII. 1—3.) Muž Bohem žňatý mluwj takto: a někdo by slowa geho w pochybnosti bral? D beť si to k sřdci D. D.! Modlitba twá gest ničemná, almužaa twá bez ceny, wšechny twé dobré skutky nezáslužné pro wěčnost, pakli ze sřdce neodpusťš bratru swému. —

A řdyžby gš se zapomněl zhola až k oně drzosti, že by gš od Boha očekáwal, aby ti deset tisíc hřjwen odpustil, řdežto ty bratru swému sto halěrů urputnostj a zatwřelostj wydjraš — zdaž se nad tjm rozljtjw přjsný saudec i tebe nezatratj, řka: »Služebnjka neužitečného uwrzte do temnosti zewnitěnjch: tamť bude pláč a sřčjpenj zubů.« Milosřdenstwj Božjho nadarmo sami se naděgeme, gestli neodpusťjme winnjčům swým; neboť nám se pak i nedostává

a) křesťanské pokory.

Pokorným a skorným má býti křesťan, aby daufati mohl wěčnost blaženau. Toť Bohem dáný zákon. Nebe se otwřá genom chudým w duchu, malíčým a sprostným. A nebo nač by byl propowěděl Pán: »Neobrátjtelj se a nebudeteli gak malíčej, newegdete do králowstwj Božjho. Řdožby se ale ponížil gak malíčej tento, tenť gest wětšj w králowstwj nebeském.« (Mat. XVIII. 1—3.) A komu se spisse této cnosti nedostává, gak tomu, genž w swáru a nepřátelstwj žiw gest. Každý rozbrog, každá neswornost zdali nemá na mnoze počátek swůg z penchy, zdali newzniká tam newynaze, řde se pokory a skornosti nedostává? Neboť proto práwě, že člowěk ze sebe mnoho dělá, že swau osobu přjliš ocenuge, o swém wtipu a obratnosti, o swých přednostech mnoho si domyšlj — práwě proto se prawdy štmjti, gi nerad slyšj, a wythlájnm chyb wlastnjch nad mjru uražen býwá. Proto pausťj se u wádu, hněwá se a gest pln kyselosti. Z kterak pak přjtročj k smjrenj? Ne ginak, leda že pozná a bez obalu se přjzná, že na stáwagjem nepohodnutj aspoň tolik winy má, co geho protiwnj. A i řdyž toto pozná, i tenkrát nenj šgednocenj žádnau malíčosti, anjž pak wěcj snadnau. Kdo k tomu krok prwnj učinj? Nechť gest kterýkoliw, každému obtjže kládau se w cestu. Tys winnjkem; tys stropil nepřátelstwj. Tobě přjstlussj k uraženému promluwiti: Gá ti před Bohem i před lidmi učinil křiwdu; gá gednal tehďáž náruživě, sweden hřjšnau žádostj. Škoda, kteráž se ti tau měrau stala, gest náramná. Řelze mi, tobě náhradu dáti. Mnohé tys wycedil slze, mnohau tys probděl noc, štměně žalostj nad mým se chowánjm. Bolest twá se dotkla i twé choti i twých djetek. D newzpomjney mi toho děle! Pro mň bezprawj mnau tobě spůsobené. Odpusť mi a mēg mne zase za swého bratra a přjtele! — Gak, nenj takowěto wyznánj pokorenj to newětšj? A nebo tys uraženým, bez své winy a bolestně uraženým, při tom bolu i škoda, náramná škoda tobě učiněna, kteráž se bēhem času i zwěšila. Po lidškulj saudjš, neždá

se býti twoggi powinnoſti, abyſ prwnj k ſmjřenj při-
ſpěl. A wſſak Bůh toho na tobě žádá, a Bůh ti
domlauwá:

Ty máš nepříteli twému řerawé uhlj na hlavu
kláſti, to geſt: ty máš k tomu giti, kterjž tobě ublj-
žil a řjci mu: Nic newjm o ſauzenj, o křiwdě, kterauž
gſem utrpeš. Milerád tě mám wýmľuwna. Za to
mám, že gſi nic zlého neobmeňſſel. Taužjm giž po
tom, abyſh tě co bratra mohl obegmauti. Pakľibj
gſi ſe zdráhal a wyhýbal, pakľibj by gſi nechtěl ſe
udobřiti: nemám přede mſty žádné leč té, že k Bo-
hu wzdyhati budu, aby tobě ſtrhnul běľmo s očí,
aby tě ku poznánj hřjchu twého přiwedl, wľil tobě
ducha prawé řagienoſti a udeľil dřjwe nebo pozděgi
milau hodinĕ smrti. Z ždali geſt možno, aby řdo
k tomuto troĕu ſe odhodlal, leč že ſe přiwé w řrdci
ſwém upořoriľ přede Pánem? Nenj možno! Ale prá-
wě z toho plyne, že křeſtan neſmjřľiwý nemůž dau-
fati, aby ſe i Pán nad njm ſmilowal. Mſťiwý, a
růžnic milowný ěľowěľ ať ſe netěſſj, že by Pán měl
miloſti a ſhowjwánj s njm. Medogde ſmilowánj
přede Bohem i proto, že ſe mu nedoſtáwá

3) poſľuſſnoſti: křeſťanſké.

Křeſtan řaždj geſt giž co křeſtan ſwobodný.
Geg oſwobodila prawda. Swěte nynějšj! ne-
zapomjneg na to niřdy, že wolnoſt a rownoſt gſau
dar wjry křeſťanſké, a že tyto dary teď teprw, wſſe-
obecneho uznánj a ceny doſáhľy. Ano wolnj, ſwo-
bodnj gſme! Řad námi nemá, neſmj wľádnauti než
prawda, láſka a ſprawedľnoſt. A wſſak proto ne-
ſmjme ſľužbu a poſľuſſnoſt wyprawjďali tomu, geňž o
ſobě ráciľ řjci: »Gá gſem prawda, ceſta a ži-
wot.« Geho rozřazy gſau prawda, prawda gehu
ceſta u nám prokleſtēnau k žiwotu wěěněmu.
Medogdeš žiwota, řdo neſſetřjš ceſt a prawdy gehu,
řde radoſtnau a ochotnau poſľuſſnoſti neſlaužjš gemu.
Nechť on nařjzue co řoliw, (wžďyť láſka gehu ne-
chce než blaĥo naſſe), nám ſmrtelnjřkám dľužno po-
ſľauchati. Toť byl giž z dáwna známý řáľon. Abra-
ham muſil, co měl neymilegšjho, muſil ſwěho ſyna
obětowati, aě ěhtěl-li ginať bohumjľým býti. A ge-
dnorožený Boží nebyľ on ſám poſľuſſný až k ſmrti,
ſmrti pak řřjže? Pakľi i ty s gſtota u wjš, že Bůh
na tobě něco požadue, i nelze giž, abyſ neuwalil na
ſebe řľetbu gehu, neplnjšľi, co řáže. A ždali něco w
ewangelium wjce geſt na gewě nad to, že nám Pán
uľřáďá, abyňom milowali ſwé nepřátely a ráďi ſe s
nimi ſmjřili? Řdo můž o tom pochybowati, wěďa,
že tam naproſto ſe welj: »Obětugešľi dar ſwůg na
oltář, a tu ſe rozpomeněš, že bratr twůg má něco
proti tobě: nechegž tu daru ſwěho a gďi přiwé ſmjř
ſe s bratrem ſwým a potom přřgda obětowati budeš
dar ſwůg.« (Mat. 5, 23—24.) Mohľ Křiſtuš řře-
tedněgi a s wětšjím důrazem mľuwiti, gaľo řďyž
wſſem ſwým wěřejem w duſſi wolať: »Alle gá pra-

wjm wám: mľugte nepřátely ſwé, řdobře ěĩnte těm,
řterjž wás nenáwĩďj, modľete ſe za ty, řterjž wám
protiwenſtwj ěĩnj a utrĥajj wám.« (Mat. 4, 44.)
Řegſau to rozřazy řřegmé? Řegſau řáwazľy wyſľo-
wené uſty Božími? D! řdo ſe prohřeſſue proti nim a
láſce, řdo howj peyſſe a řrdoſti: pro toho nenj řjďlo
radoſti wěěněh. Řebe geſt řtán wěěné láſľy a ěřetinné
pořory i powolnoſti! Dprotři ſobě řřaku, a wſſtřp ſi to
ľľuboko do řrdce ſwěho B. G. D. Řezbýwá, leč
aby gſi od řrdce odpuſtil a nebo u wěěné řahynuti
ſe ubjral. Řechť uěĩnjme, co ſe nám ráěj; a wſſak
Pán Bůh nemůž než ſauditi, gaľ nám to napřed
žwěſťowal. Amen.

Kněz a řkola.

Proěitnuwše po dľauhém ſpani a promnuwše ſobě
poněĕud oči při swětle mladistwé naſi ſwobody, ohľi-
žime ſe wůľol po potřebách nowěho žiwota naſeho,
po bezpeěněh rukojemſtwich lepšř budaucnoſti, po
nichž by nám přijiti ľzelo w nejkratšřm ěase k řáďau-
cimu ěili. My nahljžime, že jeſt nám mnohý zetařalý
neduh ľěěiti, mnohý kauľol wypliti, w mnohem s nowau
ſetbau zapoěiti, ſlowem do mnohé řrušné práce ſe dáti.
Přede wšřm jſme přeſwěďěeni, že ſe wšř ſilau přřĩniti
ſe muſíme o to, aby ſemeniſťe wšeho řdobřěho, řšřp-
nice budauciho lepšřiho pokoleni, aby řkola, ľepe než
poſud u náſ byla opatřena; přeſwěďěeni jſme, že bez
wyššřiho, ěasu přřměřěněho wychowánř a wzďělání wšech
řřřd ľidſtwu ſwoboda přřetáwá pro náſ býti řdobřĩ-
ním, nýřřž weďe jen k propaſti, w nřž by národ dřřwe
neb pozděgi muſil blaženost ſwau poĥowati. Protož
také nemůžeme doſti wďěěni býti oněm ſľeěetným
mužům, řterři w řěěto dnech u náſ s neunawenau pěěi
ſe ſtařaji o napraweni, zweľebeni a rozmnoženř řkol
národnřh, o lepšř wychowánř a wzďělání uěĩtelů bu-
daucřh a řľšřř možný pokrok nynějšřh, o zamezení
wšelikěho ſe wtřřřni nepowolaných nájemníků w dů-
ſtojný ũřad uěĩtelſký, o lepšř poſtaweni a zaořpatřeni
oſob ũřad ten ſe ěti zatawajřĩch. A wřak ěřm řrdě-
nějšř uznaloſt naſe k těmto wřaucřm přřateľům řkol,
řřm wětšř i muſi býti boleſt naſe, řterau poěĩťujeme,
wřaďauce, an mnozi, honoſice ſe ľáſkau k národu, na
ľumno řkolní ſe doſtáwajř, a ěřtice je wyěĩſtiti, řřni
s plewau wyĥazuji, ěřtice, řak ſe domýšľi, řkolám pro-
ſpěti, řřm nerozwáľřľými ũřsudky ſwými jſau na řřodu,
řau měřau proti národu ſe přřhřešřujice. I ožřwá ſe
u náſ ne ředen ěľas, jeňž o ředné ěáſťce poſawáďních
uěĩtelů národnřh, o *kněřřich* mľuwř tak, řakoby oni
byľi ře ſwatyně řkolní uěĩnili peľš lotrowskau, řakoby
ſtáli u dweřř této ſwatyně, řřánice tam wejřti ſwěľlu
božímu, oswěťe ľidſtwu, wěďám a uměním, řřřze nřž
ſe teprw ěľowěľ ſtáwá ěřřřřm obrazem božřm, prawým
tworem této země. Prawř ſe o kněřřich, že přř oni
wáři ruěe uěĩtelowi, řďyž z pokľadu nowě nabyťřh
wěďomosti ſwých zľatě řřřko ěěe wřřiti a wľožitř je
do řřřřanky nedoſpěľěho řozumu a aulěho řrdce ſwě-
řěné mu ľľáďeže, že ľpice na ſtaré řkolní pľeſniwřně,
řažděmu řozumněmu a potřebněmu pokřoku ſe w ěestu
ſtaři, we wšem ſwau neſĥopnoſť k weďeni řkol oswě-
ěujř, že řďyby tyto ěěe w řřkau jejřch poneĥány
býti měľy, národ a ſwoboda řřřř zase ũpěti bude pod
řřem ſtarěho otroětwi. —

Nechci zastávat a hájiti, co zdravý rozum odsuzuje, nechci ujmáti se kněží, kteří nepoznali úlohy povolání svého, a zapomenuvše na příklad Mistra svého, volajícího: »Nechte maličkých přijíti ke mně!« nejsau pro skolu *tim*, čím by být *měli*. Než táží se, zdaliž spravedlivé jest, pro takovéto jednotlivce odsuzovati celý staw a zapomináti na to, co *četní* duchovní u nás pro školy a vzdělání národu vůbec, již toho času učinili, když jim ruce všelijak vázány byly? — Kdo pak medle získal mnohou dobrou blawu, kteráby byla za pluhem aneb w dílně zakrněla, pro vědu a národ? — Kdo byl prvním pěstunem a vůdcem mnohého z těch, na něž sedící w radě národůw, důvěrně zraky své upíráme, jež statně a neobroženě pro blaho naší vlasti bojowati widíme, jež s chlaubau *swojími* nazýváme? — Kdo se ujal mnohého chudinky, jenž máje odbytau třetí třídu na *německé* hlavní škole a stráwiw *tři* a nejvýše *šesti* měsíců na *německé* přípravě k učitelstwu českému, co pomocník na wenkowské škole se objevil? Kdo byl jemu pomocníkem, kdo jej učil a cwičil, jemu radil a naň dohlížel, jež tak daleko vzdělal, že se nemusíte nyní za něho stydět při nowém zřízení škol, že ho nemusíte se stolice učitelské shánět, a o tabáčnickau baudu neb celnici pro něho se starat? Kdo byl a kdo *jest* na ruku mnohému učiteli který beze wší své winy neměl příležitosti a prostředků k dalšímu vzdělání-se, kdo ho uwaží w známost s nowými pokroky w školstwu a wychowatelstwu, kdo jej neustále podněcuje, by s časem ku předu kráčel? Kdo učil, a kdo učil we škole mnohému předmětu, w němž učitel posud nebyl a není zběhlý, předmětu, který nebyl žádným zákonem předepsaný, který teprw nyní má být uведен do nowých škol? Kdo psal spolu s jinými o tomto předmětu pro školy? Kdo na wenku swolal první porady učitelské, kdo je wedl a řídil s obezřetností, a přispíwal takto k wychování dokonajících učitelůw českých? Kdo pečowal na mnohých místech o to, aby škola nebyla na čtyry stěny školního stawení obmezena, aby i w tu dobu, když první teplý paprsek jarní rozplášil ne z jedné wenkowské školy mládež na pastwiny, aspoň nějaké duševní pastwy se dostávalo zanedbaným po mnohý měsíc žákům? Kdo zakládal knihowny, aby kniha byla průvodcem dítkam, i když sobě pozůstaweny byly, aby prázdny čas dlauhých zimních wečerůw u našeho lidu nebyl tráwen a tracen bidným klepařstwím, alebrž poslaucháním dítěte z užitečné knihy čtaucího rodičům a čeledi? Kdo odkupowal nejwíce knih českých, kdo se staral nejwíce o jejich odkaupení a rozšíření? Kdo dbal o to, aby knihy se nejen kupowaly a četly, ale aby se jim také rozumělo; kdo byl zde a onde i čtenářem i wykladačem jich w shromáždění dospělých? Kdo budil a žiwil lásku k čtení i u starých? Kdo se ujímal nejwíce národnosti u nás? Kdo horlil nejwíce pro swaté dědictwí jazyka mateřského? Kdo byl na mnohém místě jediným horlilem tímto u prostřed mnoha protiwníků? Kdo wystál pro toto své horlení nejwíce úsměšků anobř i pronásledowání? Kdo za swau lásku k národu nejčastěji jmenem »potřeštěnce« byl počten? Kdo pro své wytrvání w této lásce byl i w zlé podezření nejednau uведен? Na wšecky tyto otázky jest jenom jedna odpověď. *Kněží* to byli, byl to *ten staw*, kterému se nyní, newím, zdali pro winu jednotlivcůw aneb z pauhé neznalosti a nezkušenosti, aneb snad i ještě z jiných horších příčin lehkomylně a nepowážliwě neschopnost k wedení škol předhazuje,

o němž se prawi, že w jeho rukau nsmějí zůstati školy, ač nemá-li národ wěcnau škodu z toho utrpěti.

(Pokračowání budaucně).

Missie Japonská

Pronásledowání wiry swaté w Japanu.

(Pokračowání.)

1. Protiwienstwj prwnj.

Děgowé z misie Japonské potud předloženj, wykazugi rychlé a milé pokroky, kterýmiž swatá wjra we vzdálené říši této ondy byla se rozšírowala; také wykazugi nadobytěgnau horliwost, wznesenau prostotu, a wraucj pobožnost, kteréž gedna gak druhá z powahy na wjru obrácených Japancůw wyswjatala. Ztěžj dal by se wykázati národ, kterýž by byl řdy swaté náboženstwj Krista Pána tak rychle, a s takowým užtkem přigal. Než — sotwa bylo několik let uplynulo, co se wyslansitwo Japonské domů bylo nawrátilo, an! tu počalo se oswěcugcjej a rozehřiwagcjej slunce swatého křesťanstwj sředými mraky těžkých pokussenj a sužowanj zahalowati w zemi této.

Dairi, neywyššíj w zemi kněz modlářský, genuž se w Japaně Božská pocta profazuje, rozestl po wšech knjzatech a národech Japonských listy, w nichž proti swaté wjře se wztekage, knjzatům i poddaným pomsta wšech wšudy bohůw národnjch hrozil, pakliby budaucně wáhali se protiwiti rozšírowanj náboženstwj křesťanského. Wztek modlářského tohoto kněze, genž křesťanstwím moc swau, wážnost i důstojenstwj úplna byl potratil, byl sice sám o sobě nezwydatný. Chytrost ale podřízených kněží modlářských — bonzůw — ta uměla ho dobře užiti. Kdykoli totiž, co list onen wysšel, kterýkoli králj, aneb welmož který znamenitégšj pokřtiti se dal: i hned hledeři gsau oni odbog a bauři mezi pohany ztropiti.

Pletichám gegich gakš Nosunango konec učinil, kterýž w gedné takowé bauři na trůn Cubo-Samy, neywyššího to w říši mocnáře swětského, byl se dostal. Knjze tento přege katolickým misijnářům k swaté wjře se klonil; a nahljzege, gaké zlostiné pletky bonzowé osnugi, wyhnal ge wšechy ze zemj swých. Po čas geho panowanj japonská cirkew stále na pokoji byla.

Než štěstj w wálkách, kteréž mu přálo, nadmullo geg. Gij sobě byl wšechy králjky podmanil, názew cjsaře čili krále nad králi sobě přigal, a tu mu napadlo gestě w pychu geho, aby se mu Božská pocta a klaněnj profazowaly. Z toho powstala w náhle strašná bauře, w níž on i syn geho w paláci za žiwa upálení gsau.

Nástupce geho Faxiba prwu též křesťanům byl nakloněný; a gestto s welikau mocj žezlem wládl a wšickni králjkowé bez odporu byli geho posluffni, rozmáhala se i za geho času swatá wjra pořád dále

po wětšich i menšich obcích tjiše japanšké. Nebyloť giž fraginy, ani okrstu, kdeby bylo nestávalo četných osad křesťanských.

Tu wšak přebudiž Bohu žel! zahorel Faxiba tento neřádnau láskou k ženě křesťance. Wše geho hanebné snažení owšem bylo nazmar, a wšeliké sebe lákavější sliby nebyly s to, křesťanku na stranu geho nakloniti. Tudjž zvrhla se zlořečená ta láska geho na běsný wztěl proti křesťanům wšechněm: a náramně kruté gich pronásledowánj wzalo počátek, kteréz po 10 i 11 let trwalo, a tak bylo zruřivé, že gedními rokem 1590 wšše 20.000 křesťanů obogihó pohlawj gedni postináni, druzi ukrizowáni, ginj za žiwa upálení byli.

Krew ale mučenníků podobala se rose nebeské, nesaucj požehnánj; neboť u prostřed toho sužowánj misijnárowe častěji za gedíný rof dwanácte i pátnácte tíše pohanů na wjru sw. obrátili, gakkoli w neustálém smrti nebezpečnstwj wězeli.

Faxiba za pronásledowánj sessel, a o některý rof pozděgi i nástupce geho Taycosama, za gehož krátkého panowánj tržně tato nic neulewila. Po tom teprw nastalo ticho, a ukázalo se, že křowá tato baufe neposlaužila než k rozmnoženj a k rozjicení horliwosti i pobožnosti křesťanstwa japanškého. Degepis nám o těchto japanšských křesťanech příklady dochowal, kteréz i oněm z prwnjch časů apostolských po boku lze postawiti. Wšickni kterjkoli na smrt šli, s takau kráceli duchownj radostí, že ukrutneci úžasu, ba často i úplnému pomatenj nebyli s to se ubrániti. Řízádné tu ulekané oko neprozrazowalo wáhawau negistotu: řízádný křof nepewný negewil srdce bážliwé. Pewná důwěra a předtucha rozkošj ragšských wyjzrala z očí. Aby k odpadnutí od wjry pokussení byli, kladeny gim schwálně hrozné nástroje smrticj před oči: oni wšak patřice na ně, nikoli nebledli. Co gen kdo mohl wymyslit, strogeny gim muky: a oni hlásali djfčiněnj swému Spasiteli, že hodny ge učinil, aby mučenníkům připočtění byli. Ano i těm katanům swým lastkawě se propůgčowali, modljce se hlasitě za časné i wěčné gich blaho. A šlu takauto duchownj a welikomyšlnost netoliko mužowé ale i děti desjti — dwanáctileté profazowaly; útých panen i panj podobná byla horliwost, podobná statečnost i žádost, aby co wyznávaly, také křwj swau spečetily. Slowem mučennici japanštj nowý dali důkaz, že i ten neyšlabšj člověk wšedco může štrž toho, kterýž působj i chřtění i dokonánj. Filip. II. 13.

(Pokračowání budaucně.)

Z I a t á z r n k a.

Ne vždy mečem, častěji i ochotnau službau přemůžeš odpůrce.

Sw. Bernard.

Jestli zlý bližní twůj, odpusť mu, byste nebyli oba zlí.

Sw. Augustin.

U synů swěta cení se mnoho, když nepřátely štrpíme: před Bohem toliko, když je milujeme.

Sw. Řehoř.

Mstiti se, jest rovněž tak bezpráví, jako bezpráví činiti.

Lactanc.

Otec a syn.

(Příběh ze starowěkosti křesťanské.)

6.

Na štwostné pohowce seděl Esfendiar rozmlawage s milým synem swým, když mu přišel otrok oznámit, že dwa cizinci žádagi s pánem mluwiti. „Nechaj wegdaui!“ kázal Esfendiar, a než minulo pět minut, byl Nadir w komnatě u Esfendiaru. „Tu mne máte i se synem, wece důwěrně Nadir k příteli swému a Nureddinowi synu geho. Miroes, syn můj, stal se křesťanem. Šmeť na útěku před mağy, a u nás hledáme utočiště.“

„Budtež mi zdráwi a pokog s Wami pod střechau mau, odpowěděl Esfendiar obgimage srdečně Nadira. Naděgit se, že wás ukrýgi před pronásledowánjm osfemetníka Ormazana i druhůw geho.“

Z zatléskal dlanj a otrokové příběhli do komnaty, Esfendiar poručil přinesti hostům gidlo i nápoj pro očerstwenj a rozkázal připrawiti gim lože w komnatě hostinské. Celý utěšený, že Nadir newázl w osídlech lštwého Ormazana, wyžádal sobě, aby na zegťj wyprawil mu osudy swé od té doby, co byl odesel z Atesifonu. Milé rád přislíbil Nadir, wyplniti žádost Esfendiarowu. Z rozessli se na odpočinutj.

Druhý den z rána probudili se nassi křesťané. Byloť to utěšené gitro, poswětíwšše se modlitbau před Hospodinem odebrali se dolů do zahrady, kdež ge hostitel i s chotj i se synem swým w milostné besjídce očekáwal. Milha wčerejší zmizela, slunce posljwalo gasnau zářj swau stromy, kteréz se rozkládaly pod okny domu Esfendiarowa. Otrokové přinesli snjdanj, načež se wšickni na horu do komnaty Esfendiarowj odebrali. Nadir usadiw se uprostřed mezi nimi gal se wyprávěti, co my giž wjme: kterať geg mağowé přiwábili chtěli do řádu swého, a kterať geg hrdnuw důstogenstwjw podáwaným mu od Waranesa, w žaláři šhledal se s milým synem swým, i zřstlaw geg Kristu, šťastně wywázl z rukau nepřátel swých. Persšané milugjce Nadira hned od prwnjho poznánj, tjm wjce nwnj geg sobě zamilowali a wšickni Esfendiar, i choť i syn geho zahoreli potagi žádostj, seznati wjru Kristowu. Než netraufal sobě nikdo z nich otázati se Nadira. Zatjm wšak přistrogil Hospodin nowau zkaussku na křesťanské reky nasse, při kteréz bezděky takotka wyplnily se žádosti gegich.

Nadir sotwa byl dokončil wyprawowánj swé, když otrok celý poděšený přišel, oznámit, že stráž královská obhlížela wisseken dům, a náčelník gegi že má odewzdati rozkaz královský Esfendarowi.

Z ulekli se wšickni netušené a podivné náwštěwny této. Nadir a Esfendar předzwjdali owšem příčinu a obsah královského rozkazu tohoto. Náčelník osobnj stráže králowny wessel do komnaty, a pozdal Esfendarowi list, w kterémž welj mu král, aby bez prodlenj wydal — Miroesa.

Esfendar přečta písmo zbledl a pohleděw na mládence diw do pláce se nedal. Nadir wyrozuměl co znamená tento pohled. Z powstal a pozdwiwna k nebi hlavy swé zwolal z hlubokosti dusse: „Bud wůle twá Hospodine! Tyš dal, — Ty opět můžeš si wzjiti! — Sméno Twé budiž pochwáleno! A ty Synu můg, miláčku můg! Hodina twoge se blížj! král tě wolá, tuhá kšaušska na tebe čeká. Mağowé budau tě winiti ze zrady; — ukrutná smrt rukau katowskau tě nemine, pokud nebudeš chytiti učiniti po wůli a žádosti gich. Než posilni se, zmužile sobě wed, statně si počinej! Bůh budiž s tebau! Wěda, kletba tobě, kdybys nynj směl Krista zapřiti!“ — »Nebog se otče, bog se! wece syn, celý nadšsený ohněm, gá kěhož při něm posud ničdo newidel. « Gá wjm, komu gsem uwěřil. Kristuš milegšj mi nežli žiwot, wjra Geho dražšj gest mi nežli krew srdce mého. Gá tě milugi, — bog se, gá tě nezarmautj! Z tyš trpěl pro wjru, tyš dal příklad synowi, a boh dá syn bude následownjkem otce swého.«

„Muže tedy wzbhuru, synu můg, zkríkl radostně obgimage syna Nadir, — beť se s Pánem Bohem — a staň se mučennjkem.“

Po dobré chwjli swatého obgjmánj rozlaučil se statečný syn s hrdinským otcem, ubjral se s wogáky do královského paláce.

Každý snadno se domysli, že král newydal o swé ugmě rozkaz na zatčenj syna Nadirowa. Mağowé dolehali naň giž od některé doby, ušilugjce podpáliti geg nenáwistj proti křesťanům. Než nechť se jim podatiti křewěžizniwé ušilowánj. Utěk Nadirow a Miroesůw zawdal jim žádaucj příležitost k obnowenému útočce na krále. Předložiwše, galká pozupa i galké neslýchané zlehčenj tagemstwj Mithrowých spácháno gest křesťanem, wymohli na králi konečně rozkaz, že každý mağ, kterž by odpadl od bohoslužby Mithrowy, přjnsně po zákonu má pokutowán býti.

Následkem tohoto rozkazu královského pjdlili gsau se mağowé po uprchlém synu Nadirowu za několiť neděl nadarmo. Drmazanowi náhoněj přišli konečně na stopu pronásledowaným. Náhodau potkal se z wečera minulého dne s přichozjmi nassimi do Atesifonu muž, kterž stoge we službě Drmazanowě a znáge Nadira od dawných let poznal otce i syna. Prákorau nočnj přilaudiw se za nimi až k samému

domu Esfendarowu, pospíšil sobě k Drmazanowi s radostnau nowinau. Hned záhy zrána ugistil se Drmazan dokonale o přichodu hostůw w domě Esfendarowu. A co dále se dalo, zařidil a způsobil úlisnj sluha Mithrůw. Sotwa že se otwřela zlatá wrata weliké sjně královské, byl Drmazan giž na dvoře a wyžádal sobě slyssenj u krále. — Z musil král podlé slowa swého wydati rozkaz k zatknutj uprchlého mağa.

Na ulici když byli z domu Esfendarowa zagatý Miroes a setnj osobnj stráže královské wysli, čekali giž zástupowé zwědawého lidstwa. Nadir, a s njm pak i Esfendar a Nuredin kráčeli za gatým Miroesem. Mağům zagisté samým záleželo na tom, aby se wěc dala hlučně, a král donucen byl na smrt odsauditi odpadlika. Gako blešť rozletěla se powěst po wesserém městě, a křesťané Atesifonsstj zwědewše o zagetj bratra swého wycházeli mu w cestu, i wšeligakými způsoby a znamenjmi dodáwali ducha mládenci rekowsky krádegjcmu mezi wogškem. Konečně přišli na palác královský. Stráže rozehnaly zástup lidu, a genom wzácněgšjim osobám dopuštěno gest, wzejti na welikau sjň, kdež byl král zasedl k saudu. Nadir, oznámw, kdo gest prossel četnými strážemi kráčege za synem. Wše naň upjralo zraký swé. Sméno a rekowské činy geho byly posud w dobré paměti po wesseré Perssi; mezi dworěniny a přednjmi služebnjky královskými stáli tu mnozi, kterž geg druhdy wjdali, an rozháněl mocným ramenem swým nepřátele gako plewy, s úctau pohlíželi nynj na důstogného muže, gežto s pokognau, s weselau twárj syna swého cestau k swrti wyprowázal.

U prostřed walného počtu panstwa stál trůn — a na něm seděl giž král. Množstwj mağůw bylo podlé něho. Miroes přiblížiw se k samému téměř trůnu, hluboko poklonil se králi. Důstogné chowánj, rázná postawá, gasná twář mládencowa pohnul srdcem králowým. Tjm wjce rozljili se mağowé na ginocha.

Nastalo ticho, a král wece k Miroesowi: „Mládence powěz mi, kdo gš?“

„Gá gsem Miroes, syn Nadirow!“ odpowěděl důstogně hrdina křesťanský.

„Tyš tedy potomel usslechtile křwe. A proč medle zprznil gš tagemstwj bohůw nassich?“

„Žalobnjci mogi, ó králi, ti kdož mne winj z takové neprawosti, spáchali prwé křiwdu; oniť mne ukradli otci, a odchowali mne w náboženstwj, kterěž nesnášj se s wjrau, w njž narozeni gsem.“

„Wjm wšlecko, wece král. „Proč pak gš ale zprznil tagemstwj Mithrowy, zgewiw ge cizinci?“

„Cizinec tento byl otec můg. Gá utekl chťege mu pomoci na swobodu.“ —

„Tyš owšem smrt zaslaužil, prawil opět král

na živě nezůstaneš, leč budeš-li se klaněti ohni, dušičko svята.

»Gá poznal pravdu, ó králi! pro pravdu mile rád umru na svědectvíj wjry své. Gá wě-
řím w Boha gediného a Syna. Geho Jezisse Kri-
sta, kterýž pro spasení lidské s nebe sestoupil.«

Tys na omylu, připomenul král. Člověk, genž umřel na kříži, nemůže býti Bohem.

»Kristus gest Bůh i člověk; On za nás wysíl křem swau a smrt gehu na kříži gest swrchowaným důkazem lásky gehu.«

Za slova neljbe dotkla se krále. Z porostaw hněwivě, wece: »Wěziž, nebudeš-li se hned klaněti ohni, zjitra setne ti kat hlavu.«

Miroes složil ruce na prsau přes kříž, dšwal se pewným okem na krále. Nadir hleděl s radostí na zmuzilého syna; i zdálo se mu, že se giž lešne koruna mučennická na hlavě miláckowě.

Král pokynul a sluhowé přinesli do prostřed jiné stříbrný oltář; magowé zapálili na něm dřewj lžebné wůně.

»Biz synu Nadirůw! — zwolal král, hodina bige. Bud se klaně ohni — aneb zjitra umřeš!

»Králi!« odpowjdage řekl ginoch, »tys pán do-
brotivý a maudrý. Oheň a hwězdy gsau tworo-
wé Boží, a gá klaním se toliko Bohu.

Tys wyřknul nad sebau ortel smrti, zaslepenče! zřikl rozlicený panowník, a sebraw se s trůnu ode-
bral se do komnat swých. Magowé plesali, daufaj-
gice, že král aspoň gednau odhodlaw se na smrt wy-
dati křestana, bude přisttím časem powolněgšj. Rassi křestané radowali se též, ale ginau radostí. Miroes letěl otci do náručí, a přítomnj křestané obstaupili otce se synem, plesagjeho gako po wítězstwíj. Wšic-
ční se těšili, a přáli štěstí nastawagjemu mučenníkui.

Miroes odweden gest do žaláře. Dtec musil se rozžehnati se synem, kterýž pak trwage na modlit-
bách připravowal se na slawnau smrt mučenníkau. —

Druhý den sotwa zaswjtlj čerwánky, scházeli se giž horliwj křestané Ktesifonsstj před žalářem. Mladj, stařj, wšicční oblečenj byli w roucha swátečnj; myslj a srdce magjce obráceny k Bohu. Nadir wy-
žádal sobě že směl několik hodin stráwiti se synem swým w žaláři, a doprowoditi geg na místo popra-
wnj. Posléze, hodina po slunce wýchodu, wywedli stráže mladého mučenníka ze wězení. Dtec krácel s njm; kat ubjral se několik krokůw za nimi. Mezi zá-
stupem křestanůw bylo widěti Esfendiara s Nured-
dinem. Miroes nezdal se býti giž na zemi. Zwár gehu šwěla se nebeským nadšsením, pokoj a radost swjtlj mu z očí; modle se ustawičně nabhýwal čjm dál, tjm wíce podobn nebesťjana. Dtec kráčege mu po boku, též se modlil; — úsměch i slze potkávaly se i w oku i na lícjeh gehu, kolikrátekoli na syna se podjwal.

Prwé než došli na místo popráwnj za městem, uplynulo půl hodiny. Resmjrná sřla lidstwa čekala tu giž na poprawu. Miroes obgal gestě gednau s weselau twáři milého otce swého. Nadir nezastžel uděluges synowí posléze požehnanj. Dtec radowal se, že syn gehu w krátce se octne mezi mučenníkui. Esfen-
diar a Nuredin i mnozi ze zástupu plakali hlasitým pláčem.

Konečně ušlekl Miroes a sám položil hlavu na špalek. Z pozdwihl kat meč — naměřil — ge-
dnau ranau swalila se pak hlawa na zemi, a křem mučennická walila se praudem z těla reka křestan-
ského.

Křestané sbjhalj se namáčekjce šťatky své w křwi ginocha — wywolence. Esfendiar i Nuredin učinili též, gsauce křestany od této chwile.

Poswátne tělo mučenníka Páně odnesseno gest do domu Esfendiarowa. Křestané rozdělili se o gehu šťat, a drahau masj namazawšse mrtwolu, zawinuli gi do bílého plátna. —

Několik dnj na to konala se we chrámu křestan-
ském slawnost. Šlechetnj Esfendiar se synem i s chotj pokřtěni gsau, k weliké radosti wěřejch Ktesifončanůw. — Nadir ustanowil nawrátiti se do hor-
ke hrobu choti a dceři své, Esfendiar a Nuredin doprowodili geg. Wzawšse tělo Miroesowo dostali gsau se šťastně na dotčené místo. Nadir wykopal u kříže mezi palmami nowý hrob, a pochowal tu tělo syna mučenníka wedlé matky. Prwé než minulo několik neděl odpočjwal i Nadir w čtwtřém hrobě, zemřew blahoslawenau smrtj sprawedliwého.

Esfendiar a Nuredin nawrátiwšse pak se do Ktesifonu stali se dšlaubau mladé cirkwe perské, a pozděgi dosáhli smrtj mučenníkau wěčné sláwy. —

Církewní zpráwy.

Z Welwar. Dne 24. t. m. opět zde byla držána schůzka kněží střídnictwí Budinského. Sešlo se sem i mnoho jiných duchowních v vůkolí. Jednalo se o rozřešení poměrů katolickůw k nekatolickůw. Zewrubněji o tom přistikráte promluwíme. Bůh dejž dalšího zdaru a následowníku w podniknutí podobném.

Z Němec. Duch katolický ukazuje se čím dál tím wíce mezi Němci. Zřetelným takorika tělem tohoto ducha jsau jednoty katolické, rozšířené a působící po weškeré zemi německé. We všech téměř městech německých rozwijejí se ratolesti blahodarného tohoto kmene. Protiwníci wiry křestanské kričí owšem welice na horliwé počínání katolickůw: proto však sobě wěrní katolici hlavu nelámau — ale tím wíce činnost swau rozširují. — Powědělit jsme již, kterak i do Frankfurtu i do Berlína ze všech stran scházely se žádosti o swobodu Církwe: pěkné toto pohnutí wyšlo z katolických jednot. — Aby však jednoty, rozptýlené po wšj zemi, tím úžeji k jednomu cíli se spojily, sešli se poslawcowé ze všech měst, kde již takowé spolky

kwetau, do Mohuče k hlawnímu čili obecnému shromáždění, kteréž od 3. 4. 5. října jednání své mělo. Jestli dojmawý, wznešený úkaz, kterýž radostnými nadějmi naplniti musí srdce katolíka widaucího spojenau činnost swých bratří. Dne 3. října stal se počátek slawnými službami Božími we chrámu u sw. Petra. Než jednání toto jest tak důležité, že o něm zláště u přístím čísle mluwiti budeme.

Z Němec. Wýtečný professor a doktor práv Busz, příkladný horlitel o zdar wiry a Církwe katolické počal toho roku konati cesty po weškeré vlasti své a swoláwá shromáždění lidu katolického, aby w něm utvrdil ducha wěrnosti a oddanosti k wiru katolické. Jako apoštol běre se učenník tento O'Connellůw od místa k místu a newšední wýmlownosti swau shromáždjuje zástupy pod koraubew sw. Církwe. Že jej haní wšelijací lidé, kteří chtějí míti swobodu toliko pro sebe, pro jiné však obzláště pro katolíky nemají nic leč otroctwí, musíme mu klásti za čest. Působení jeho jest požehnané. Jeho úsilím zajisté wzrostla katolická jednota pro swobodu církwe, během jediného měsíce již na sto tisíc údůw. — Bůh žiw ho mnohá léta dej národu našemu podobných mužůw! —

Z Hollandu. Horliwý náměstek apoštolský, Luxemburský biskup Laurent, od jisté strany, kteréž se chwastá swobodau, osočený jako podněcowatel k zbaurění, dokázal před světem newinnost swau i uwázal se opět we zpráwu swého biskupstwí.

Z Irska. W Dublině shromáždění biskupowé vydali manifest na vládu, žádají od ní, aby letos předěšla hrozící nauzi; neb jestli časné se nepostará, že bude letošní zima Irsku ještě záhubnější nežli lonská. Pak protestují proti aumyslu vlády, která chce katolickému duchowěnstwu w Irsku wykázati stále platy ze státní pokladnice. Prawějí, žeby se tím zbudila nespokojenost u lidu a že by to bylo na zkázu katolické církwi.

Z Říma. Mezi mučenníky pokoje a lásky bude se jednau jistotně skwiti jméno tolikerych nadějí, jméno *Pius IX.* Naši čtenářowé ho znají — a wědi spolu, kterak semu odsłaužili za lásku a dobrotu jeho přepiati bauřilwci vlasti. Pokud se dařilo počínání wojska sardinského krále w Lombardech, byl weliký tento papež wěznem swých poddaných, a nebyl by již bez pochyby papežem w Římě, kdyby se lid Římský dal namluwiti od buřicůw ku powstání. Nyni však čím dále tím lépe počínají Římané nahlížeti, co by z nich bylo — bez papeže. Jednotliwé hlasy, kteréž se prwé ozwati nesměly, pozdwihuji se rázně proti nespokojencům. Mezi listy, kteréž se na ulicích Římských roznášejí a prodawají, bývají nejedny, kteréž pro prawdu směle wystupují. Tak wyšel tam minulý měsíc list, w kterémž čteme mimo jiné tato pěkná místa:

„Ano *Pius IX.* pláče, on ale nepláče nad sebau, ježto nemá čeho ani litowati ani odwoławati: on pláče nad newdčennými a diwokými syny, kteřížto, bywše rekowskau dobrotiwostí jeho z wyhnání do vlasti powolání, spikli se proti němu a jako tigrowé chtěly by rozšápati welikoduché srdce, ježto je tolik milowalo, a nepřestáwá milowati je.

Pius IX. pláče jakožto panowník Římský a kníže wlašský; s ním pláče každý moudrý Italianec, že lidé bez srdce, lidé bez hlavy w prudkosti a nedočkawosti

swé zadržely běh oprav, kteréžto nejprwé on s odwahau a moudrostí byl započal. On pláče a s ním plakati bude Italie, až bauře, kteráž se nad ní strasliwě sbírá, poučí národ, že zawrhl prawau spasitelnau politiku Pia IX., aby se řídil dle swodné politiky překotu a zkázy.

Pius IX. musí plakati jako kníže a welekněz swěta katolického, poněwadž malicherní ti chudáci mezi námi pro welikau obmezenost ubohého mozku swého nemohli pochopit, že musil *Pius IX.* spojiti powinnosti swětského knížete s powinnostmi papeže. — On nesměl nikterak dopustiti, aby se wálka národní wedla we jménu jeho a zakryta byla pláštěm náboženstwí.

Nepláčeť pak *Pius IX.*, tento tichý nad jiné a pokorný pán... owšem ale pláče lepší část wlašského národu, katolikowé we Francouzích, Španělich, w Angličanech, w Americě pláče hořké slze, widauce, kterak protiwná smíšenina wlašského republikanstwí s zarytým buřictwím na hlavu takowého muže stawí tak hroznau potupnau korunu trnówatí a kterak Wlaší, zaslepení, zdiwočili Italianci, Italci, ježto dobrodiními od něho byli jsau osypání, opětními ranami zarážejí mu do čela korunu tuto. Nech slawí Italie swé wítězstwí: tuto škwrnůw nezmyje s čela swého; anobřž tato škwrna bude hlawní záwadau jejího wítězstwí.

Tak píše — tak se počíná mluwiti w Římě. Neni to patrný důwod, že musí národ náš za ničemníky pokládati ty křiklauny, kteří proti sw. Otcí wšelijak i u nás dobrý lid popauzeli.

Z Afriky. Horliwý, o rozšíření králowstwí Kristowa nynější papež náš založil opět nové biskupstwí mezi newvěřícími posud národy Afrikanskými. Na ostrowě *Magadascar* byl totiž po tu dobu jenom náměstek apoštolský a počet obrácených na wiru obnášel něco wíc než tisíc duší. Zrůst nové této Církwe pohnul Pia IX. pojmauti *Magadascar* do počtu biskupstwí.

— Missionáři, kteříž jakož jsme časem swým byli oznámili minulého roku do wnitřních končin afrikských tak řečené Nigritie mezi Mauřeniny na dílo apoštolské byli se vydali, utrpěli nemalau ztrátu. Slawný kmenowník náš wýtečný rozmanitými osudy, učeností, horliwostí a zbožností apoštolskau kněz *Ryllo*, zesnul minulé leto w Pánu. Biskup Maurokasterský, oznamujelistem od 29. Čerwence žalostnau tu ztrátu, připomínáspolu, kterak se obywatelé oněch končin dosti přiwětíwě chowají k missionářům. Kněží křesťanští chtějí tu stawěti školu a kostel. I dowoleno jest jim wybrati potřebného k tomu kamene ze zřícenin starobylého města Saby. Nedaleko zřícenin těchto mají arabští kočowníci (beduinowé) ležení swé. Když tedy kněží naši byli na dotčené místo wysli wybírati sobě příhodného kamene, shlukli se beduinowé. Dowěděwše se však polodniwoši tito o záměrech kněží křesťanských s radostnau myslí děkowali missionářům, že opustiwše wlast k nim byli přišli, hotowí jsauce, učiti je. Slibowalíť pak dobří tito lidé, že welmi rádi učiti se budau, oni i synowé jejich. A tak jako tito diwocí synowé pauště dawají též i druzi kmenowé těchto končin obzláště muhamedanští na jewo i chuť i nábylnost k wiru křesťanské. Bůh dej toliko požehnaní a wysli dělníkú na žen swau — a Církew stane se i w Africe matkau weselící se z dítek.

BLAHOVĚST

Číslo 51.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) v Karlově ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor

Wáclaw Štulec,
kněz církevní.

Nebe a země pomínau, slova má nepomínau.

Předplácí se: u vydavatele na Dobytčím trhu, č. 552, i ve všech řádných knihkupectvích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. str.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komisi
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XXII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XXI. po svatém Duchu. — Daniel O'Connell.
Missie Japonská. — Kněz a škola. — Cesty prozířetelnosti. —
Církevní zprávy.

Dne 12. listopadu.

Řeč na neděli XXII. po svatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XXII. 25—21.

W celém hegnu rozmanitých nepravostí není sferednějši nad pokrytství. »Horšit žagistě gest, wedle slow sw. Ambrože, člověk, gežto ačkoli gest bezbožným, dělá se dobrým, než zlošyn, gsaucj zgeroným neschetnjkem.« A tomuli tak, D. D. kdo medle neodvrátil by se s offliwosti od té roty, kteráž w dnešním sw. ewangelium směla se přiblížiti k Spasiteli? Se sladkým slowem na gazyku, s tagnau ale žášti w srdci, přišli zloštní ničemníci k Pánu, osvědugice: »Mistře! wyje, že prawdomlywný gš, že cestě Boží w prawdě uťjš, a nedbáš na žádného;« — oniž přišli k Ježíšowi, aby otážkau: »slusji-li daň dáti cisari, čili nic?« wylaudili na Něm odpověď, pro kterauž by pak buď u národu, buď u vlády snadně osočiti mohli nenáviděného proroka z Nazaretu. Než pustme giž z očí sferedné plemeno farisegš! Pán poťu-piw ge gako pokrytce, roztrhl gedinau otážkau osidlo, nalječene od schytralých neschetnjš, a z nenswětějšich úst wěcně prawdy wysšel zákon: »Dáwentež, což gest cisarowo, cisari, a což gest Božího, Bohu!« S kdož wyslowj poklad maudrosti a prawdy, kdo medle dowede wygáďiti wssecky powinnosti, složené a obsažené w nemnohých slowech těchto? Drže se krátké této wyhowědi Páně, mohl bych rozwinauti před Wami B. M. powinnosti lidj i angeluw; gá bych mluwiti mohl o tom, čím otec a matka zawázání gsau synům a dcerám, čím choť choť, sausedu,

sausedu, nuzar boháci, pán chudáku, hospodár čeledi, staw stawu, knjže národu, twor Bohu pomínován gest. Než gá pomlčim dnes o wsfelikých těchto prawdách a powinnostech, abych w ssečen žřetel tjm spjšse k gedné z nich mohl obrátit. A tážete se snad, na kterau z nich tolik wáhy kladu? Ah, gestii to ctnost, bez které nižadný národ nemá zniku, nemá zdaru, které gest milované nassj zemi, obžlášťe za těchto časůw neměně potřeby než slunce a swětla, gasného počasi požehnané rosy úrodného děšťe a žadaucjho tepla — gestii to láska k národu, láska k vlasti. Nebudut šřiti slow, dowode, kterak zákon Páně zawazuje nás k blahodárné ctnosti této; gá wyložim raděgi: gakowá má býti láska nasse k vlasti, a přeswědčim was, že musj býti:

- 1) hotowá ku každé oběti,
- 2) stálá w každém nebezpečnstwj,
- 3) bohatá w sselikau ctnostj.

Není a nebylo na swětě národu, gegž by giž přirozený gakhš cit k vlasti nepautal: Bůh sám položil zárodek lásky k vlasti we srdce lidš. Než prawého křestiana newáže k této lásce přirozený toliko cit, nýbrž wěcný onen zákon, kterýž welj: — »milowati budeš otce i matku, bratra i bližnjho swého.« Láskau tauto škwěge se před njm celá rada prorokuw; Moggjš a Isaiáš, Jeremiáš, Salatiel i bratři Machabegšti gsau mu wzorem i zrcadlem, a Kristůw plác nad Jerusalemem gest gako poswětitelem této lásky. Než láska, kterauž wedle zákonu Páně a wznesených wzoruw těchto má vlast milowati křestian, musj býti:

1) hotowa ku každé oběti. »Důkazem za-
gítě lásky gest, wedle slow sw. Řehoře, zgewný stu-
tek; a kdekoli k činům se nemá, láska není láskou.«
Nebuduť wám D. D. doličowati mnohými slowy
prawdu krásné wypowiedi této: přirozený smysl a cit,
ať nic nedím o slowu Božím, nám to dosvědčuje a
hlásá. Aneb kdo medle z nás wida tu otce a matku,
tam chotě a přitele, ani nechťej odřeci se pohodlj,
wěnowati statek i siju i život swůg pro dobré a ku
prospěchu dětj, chotě, přitele swého, kdo z nás, prawjm,
uwědj, takowým rodičům, takowému bratru, choti
příteli, že miluge děti, a chotě, bratry a přatele své?
D, zagítě nřkdo. Wšeliké ptáče donášj mláděčkům
potrawu prw než sobě; pelikán kluge si prsu do krwe
a krwj tauto nashyuje i napágj mláděčka swá; lew
a tngř neshetřj žiwota na ochranu štěňátek swých: —
takát gest zagítě moc gjž i přirozené lásky u samých
pitomých žiwotčichůw a zwjrat: — kterať tedj směl
by mluwiti o lásce člověk, gežto se štitj obětj ga-
lowýchkoli pro toho, kteréhož má milowati? Že mi-
lowala Krista Magdalena, neshetřila ni drahé
masťi ni wlasů swých; — že milowal Páwel bra-
try své, hotow byl nasaditi spásu duse pro zach-
wánj a spasenj gich; a člověk křesťan, gežto by chuti
neměl, podwoliti se ochotně k žádaucjm potřebným
obětím pro dobré wlasti a národu, směl by se hono-
siti láskou k obecné této matce své, láskou k wlasti,
kterážto byla předkům, gest synům, má byti potomkům
geho blahodarnau matkau? Nebuduť wám D. D. při-
pomjnati, co podnikl Mojžiš, Ešdráš i Nehemiáš, co
učinila Ešther a Judith pro dobré wlasti své a ná-
rodu židowského: do letopisůw národůw pohanřkých
se podjwente, a srdce wasse, není-li kamenem, musj se
rozpáliti ohniewau hotowostj ku každé úsluze a oběti,
potřebné a žádaucj pro dobré wlasti. Roderus, král
Athensřký, nemoha ginať přestrogio se za sedláka,
lři uchopil se, aby smrtj swau odwrátil záhubu od
wlasti; — Regulus, Řiman, raděgi se wydal do
rukau nepřátel na smrt bolestnau a hroznau, než aby
byl radil k něčemu, což se nestrownáwalo s užtkem
a sláwau Řima — wlasti; — Panay a matky
Karthagenřské stchawšse šperky na zbraň, že wla-
sům swých upředj tětíwa k lučšštm pro bogownjky
na obranu wlasti; na sta, na tisjce giných příkladůw
bylo by možné tuto wnějšti na swědectwj, gakowých
obětj odwažowali se uslechtilějšj pohaně pro dobré
wlasti. — A gá bych neměl pokrytce nazwati křesťana,
kterž se zdráhá siju a schopnosti své, statek i život
obětowati ku prospěchu wlasti, k zwelebenj národu
swého? Ano D. D. čím wjce samí o tom budete
přemýšlet, čím hlauběgi zaběrete se w gádro zákona
Kristowa, tmj swisse musjte nazwáti každého pokryt-
cem a nikoli křesťanem wěrným, kdož w srdci nemá
lásky, kteraž gest hotowa ku každé oběti pro dobré
wlasti. Wšřak D. D. wězte, že musjm w té přjci-

ně gestě něco wjce řjci, dokládage, že sám Kristus
nikoli za své nás neuzná, nebude-li láska nasse k
wlasti a národu

2) stálá w každém nebezpečenřtwj. Wnj
zagítě dobře wjte B. M., že zlato netoliko čišřeno
nřbrž i zkaumáno hřwá ohněm. Reginátre to s
přátelřtwjm a láskou. Ž ob poznal své přatele, řdž
oshpaný wředj sedel na smětšřti; Dawid, řdž mu-
řil utřkati před nezdarným synem swým Absolononem,
Kristus řdž wisel na křiži, a rowněž tak pozná
wlast, pozná národ, wěrné milownjky své w nebez-
pečenřtwj. A že tu stálostj musj se dosvědčiti
láska, netřeba připomjnati. Ničemnř zagítě to
syn, kterž potud toliko k rodičům se hlásj, pokud se
se gich nemoc, chudoba, strař nedotkla; neshlechtný
to bratr a přítel, gežto, sotwa že se obrátilo šřetřj,
i hned odwracj se od přitele, opausřj bratra swého;
důstogný ale wážnosti, hoden lásky wzágemné gest to-
liko ten, řdož wytrwá w nebezpečenřtwj při wěrném
příteli swém. A tomu-li tak, netřeba mi gjž pronásř-
ti saud o člověku, gežto zapomenuw, že snad do ne-
dawná sám se hlásil k milownjkům národu swého,
řtranj se wlasti, gať mile se na ni sauženj a proti-
wenřtwj šháněti a waliti počalo. Mohl bych geg
nazwati slabochem a wřřkawým ničemnřkem, řdubj
řpatný tento nazew nebyl přjřš newřžnamným slo-
wem na wyznačenj té bjdné duse lidřš. Aneb řcete
D. D., zdaž se nemusj takowýto člověk sám zastyděti
wida mezi pohanřkými národy muže, kterž tmj hor-
liwěgi na gewo dáwali lásku k wlasti, čím wjce se
na ni walily nehody, sauženj, strař? Či mám snad
připomjnati wám slawného Řeka Leonida, gežto s
třemi řky hrdinřřých fraganůw swých na odpor se po-
stawil nešřřslným zástupům nepřátel, a padl raděgi,
než aby dopustil wrahům w otroctwj uwěřti wlast?
Řež nezhřwá mi času, nedostává se mi tu mřřta k
wplřčenj hrdinřřš stálosti, kteraž ať nic gjž nedím o
Řecjch a Řjmanech, pohanřřj předkowé nassj milo-
wali wlast. Nebudu tedj, nemohu, nesmj tu šřřři-
ti slow; tmj wjce wyžřwám, tmj horliwěgi prošjm, za-
přisahám wás B. M., otewřete knihu pjsem swatých,
ať příkladem wywolencůw Páně naučjte se lásce k
wlasti, stálé i trwalé u wšřelikém nebezpečenřtwj. Nebo
kdo z nás pohledna na Mojžiše, na Jeremiášse, na
otce i bratry Machabegřřš, nerozpálj se k následowá-
nj? Hle Mojžiš, až dobře se mu wedlo na dwore
králowřřš w Egyptě, odřřaňowal se z palácu do
chatřj Israelsřřš, uřjmál se potlačených bratřj a sám
byw negednau šřřžen šřředním newděkem lidu zotro-
čilého nepřestál, po wšřechen žiwot swůg milowati
národ Israelsřřš. — W hromadu rumu a kamenj
obrácen byl Jerusalema, a Jeremiáš prorok, sedě na
zřjceninách swatyně Hospodinowj upěnlivým hlasem
ohniwé lásky kwřjel nad wlastj swau neginať než gako
syn nad hrobem své matky. Potupu a neřřst, bjdu

a kletbu Páně uvalowal bezbožný král Antioch na zemi Judskou: než slavný rod Machabegský; hotow gsa umřiti pro wlast, zdwihl se proti wrahu, šhromáždil wěrné bratry, a wytrwalau k wlasti své láskau wytrhl národ z otroctwí, a wlasti dobyl swobodu i sláwu. A křestan, čstage, slýchage o skutech slavných těchto wywolencůw Páně, směl by nenásledowati příkladů gečích? D rozvaž si to dobře B. S. a gá wjm, že pak se přičiníš, aby láska twoge k wlasti, hotowá ku každé oběti, byla zároveň stálá w každém nebezpečnstwí. Awssak D. D. zbývá mi gestě, abych předsředčenj utwordil w wás, že musí být,

3) Lá s k a k w l a s t i b o h a t á w s s e l i k a u c t n o s t j. Než nač předsředcowati maudrého člověka o věci zgewné? Či snad newjste, že bludowé a neprawosti od samého počátku swěta gsau pramenem bjdy, hoře, strastí, gimíž hynau celj národowé, celé wlasti? Aneb měl bych tu dowoditi, že pozechnánj Boží, pokog, moc, síla i blaho wsseliké genom w takowé zemi přebývá, we kteréz kwetau zdarile cnosti? Z toho mi činiti netřeba. Stewřete děginy ktere hokoli národu — a wy nagdete důkazůw nazbyt. Že se zmohly neprawosti w národě židowském, stalo se Judstwo paussj, Jerusaleu učiněn gest zbožennistěm. Že se prostopášnosti zmocnily národu řeckého, pozbywse swobody, stali se Řekowé poddanými. Že se w Římě uhostily nečesti, zmizela moc i sláwa, kteraž byli Řimané opanowali swět. A tak to we wssech zemích, u wssech národůw. Tawž měrau, kteraž ubýwagi a hynau cnosti, množi se hřichowé, panugi nečesti, wadne kwět, klesá síla, zmařena býwá moc i blaženost národu. A teď rcete D. D. zdaž se mylím, když dokládám, že láska k wlasti holým stjnem, prázdňým zůstává pakli semeno cnosti we srdce národu nespěpuge a nerozjívá? Či smjm nazýwati to láskau k národu, čimž se kwět, zdar i síla geho dusj hubj, a maří? Z což medlé dusj, moří, hubj wlast i národ wje než bludowé a neprawosti? Aneb to li by důkazem bylo lásky k wlasti, pakli se na ni uwaluge bjda, hněw Boží a kletba? Aly na tu a na podobné otázky nemusjm zagistě nikomu gíž odpowjdati, každh a byt sebe neumělegšj, odpowěd sobě nagde. Awssak tomu li tak, nadarmo šjřil bych slow zbytečně, a bez potřebj dowodil bych, co swětu známo, co každh wěf a krag swětu blásá. Ano, D. D. děginy wssch wěfůw, zemj, národůw wydawagi swědectwí, že nemůžž k wěsti země, že musj na zmar přigiti národ, pokud lidowé a synowé geho, a byt hotowí byli každé chwile žiwot i krew nasaditi pro dobré wlasti, ne mlugjce cnosti, kochánj své magj w neprawostech! Rad se tedy s rozumem, šstři běhy osudůw, zkau mey si osudj národůw, tu tam i onde, wssu de nagdeš, že láska twoge k wlasti a národu potud pauhým takorška stjnem, planým na polo bude slowem, pokud se nezasadíš, aby bořatau byla wsselikau cností

křestanskau! — A tak D. D. dostál gsem slowu, tak ukázal gsem Wám, gako wá musí býti láska nasse k wlasti, láska, bez kleréz nebude blaze této drahé zemi, bez kleréz bjda i hoře, záhuba i ztáza sewře, a hněw i kletba Boží musila by zachwátiti národ náš. D bohdenž by slowa má nezůstala bez owoce — nezůstala zrnem padlým na stálu! Bohdenž by každé srdce roznjtilo se takowau to láskau k wlasti a národu swému!

Šle Hospodin probudil sám k nowému žiwotu národ náš: wlast matička nasse, sewřená od wěkůw tíšcerými útísky, newyslowným hořem, poz wihla se duchem swobody, omladla láskau nemnohých synůw wěrných. Nuže seberte se wssični, kdož nechcete zahabbenj cnostmi šlechetnjkůw pohanských, zawrzeni býti od Krista, seberte, šlukněte se okolo wlasti matičky své, i wřelau opravdowau láskau přilněte k národu swému. Ach, o mnohé drahé klenoty olaupila, mnohý naděgný slibný kwět gegi zhubila gíž globa lidská! Nowým zdarem a žiwotem národu nasseho probudila se zásti dáwných nepřátel. Nuž tedy, kdož gednau před Hospodinem co wěrnj milownjci národu swého chcete obstatí, nespětíte obětj, kde gich požádá wlast nespětíte statku, krew, žiwota, kdekoli obětj tauto přispěti lze k zdaru wlasti, k oblaženj národu. Slunce, nowého wěku počalo se sice usmjwati na milé končiny wlastenské: než kdo může za to ručiti, že globa lidská nesežene na nowo mrahy nehod a nebezpečnstwí nade hlavy národu nasseho? Nuže tedy přigď co přigď, my D. D. wěpauce, gá k á má býti láska k wlasti, — wytrwey me s nj w každé nehodě, w každém nebezpečnstwí. Ušlugjce upřjmnau láskau o zdar gegi, o kwět a blaho národu swého, dáme důkaz, že gsme wyrozuměli, co to gest, dáwati cjsari, což gest cjsarowo, a Bohu, což gest Božjho. Děšstěná magjce od bludu, od neprawosti wsseliké srdce swá, zašwěťme, obohatme sebe cnostmi, — a pak bude láska nasse k wlasti wzácná před Hospodinem, bude pramenem pozechnánj a Pán wssj lásky obdarj nás milostí, ozdobj fortunau wěčné sláwy. Amen.

Daniel O'Connell.

(Pokračowání.)

Mezi tím co připrawawal O'Connell Irsko k rozhodnému kroku, nastaly w Angličanech změnu ministerstwa změny we wládě. Lord *Melbourne* složil úrad swůj r. 1841 a *Robert Peel*, w čele torycké, staroslechtické strany, stal se ministrem. Takowauto změnu wlády zmizely wšecky naděje, že by w Angličanech proraziti mohl hlas sprawedlnosti. Boj, a sice boj mrawní mezi Irskem a wládau w Londoně musil se státi zjewným. Duchem i wůdcem nowého tohoto boje nebyl opěť nikdo leč O'Connell. Čhtěje wyswoboditi swědomí, wiru, a Cirkew z paut nesnášeliwosti angli-

kanské založil O'Connell welikau jednotu katolic-kau, i došel cíle svého: máje před očima podobný záměr uchoopil se O'Connell podobného prostředku, a založil veliký spolek pro zrušení jednoty: založil tak řečenau *repeal association*.

Heslo statečných bojovníků Irských: „*Repeal*“ rozléhalo se w krátkce po všech končinách zeleného ostrowa; jednota repealníkůw rozkládala pak rychle na vše strany své ratolesti, po městech i wesnicích, w Irsku, w Angličanech i we Skotsku. I bylot znamenati hned z počátku, že již netřeba doháněti Irčany ke spolkům vlasteneckým jako při začátku jednoty katolické. Národ hrnul se pod práporec, rozvinutý O'Connellem. Všude zakládaly se spolky repealnické, spojené w jedinou welikau jednotu, opatřené odpovědnými přednostami, mající své časopisy a čítárny. Porady a schůzky bývaly každý týden, Dublin byl owšem středem, ohniskem všeho počínání, a ustanowení sboru, wedeného wytečným O'Connellem a jinými nad jiné wěrnými Irčany, platila po wšech zemi nejinak než jako skutečný zákon. Chudý lid Irský milerád odváděl týhodně daň na rozmanitá, potřebná vydání jednoty, na útraty při schůzkách, na tisk rozličných prowołání, na cesty a t. p. Čím dál, tím více rostla činnost, tím patrnější byly výsledky a ovoce jednoty repealníků.

Duší a srdcem počínání toho byl, jakž se každý dobře můž domysli, opět O'Connell: bez něho nebyla by jednota repealníkůw ani powstala, aniž by se byla na delší čas udržeti mohla. Aby však působení její nezůstalo bez účinku, bylot zapotřebí obzvláštní osobní činnosti O'Connellowy na všech stranách. Stařícký sedmadesátník počal slavné cesty své po weškeré vlasti, aby opět jako prvé, když se o wywolnění Církwe jednalo, přítomností swau a mohutným slowem zápal i roznítil i rozšířil, a upewnil nadšení pro konečnou neodwislost národu Irského. Swatá wěc, kterauž konal, dodávala síly a života slavnému kmetu, že na něm nebylo ani břemene let znamenati. Jarý duch, statečnost myslí, newyvážitelná výmluvnost srdce prowázely ho všude, a rozléwaly prameny života. Kdekoli se ukázal, všude mluwiwal o jedné wěci, jedním dnem několikráte, a po každé jiným způsobem. „Irsko Irčanům, a spravedlnost Irsku. Nečekejte ji od „Sasikůw.“ A proto zrušme unii! — *Repeal*!“ a opět: „Irsko Irčanům!“ toť byl obsah tisícových řečí, kteréž slavný oswoboditel národu, hned z chatrného wozíku na cestě, hned na širé planině u prostřed nesčíslných tisícůw, hned opět při stole na hodech a při tisícových příležitostech z hlubin duše své wyléwal do srdce národu. Kdo moře newiděl, nedowedel sobě náležitě předstawiť, kterak vypadá

nepřehledná tato šířina rozwlňených wod. Nejinak dokládá wytečný jeden spisowatel, nejinak to s O'Connellem. Zázračná moc, kterauž působilo na posluchače každé slowo welikého muže, nedá se ani wyslowiti ani wypsati. Na důkaz tu stůj jenom jediný příběh. Wláda owšem s nelibostí díwala se na nesčíslné zástupy lidstwa, kteréž se walilo k velikým schůzkám repealnickým. J počala již proskakowati řeč, že chtějí Angličané brannau moci zástupy tyto netoliko na uzdě držeti alebrž i rozháněti. Ano bylot již i powědomo, že ustanoweno, poslati několik plukůw jízdy do Athlone, kdež měl O'Connell toho času právě shromáždění. Lid, owšem beze zbraně, nestál o takové hosti. I stalo se, že zplašil se sedlský kůň, a tudíž způsobil veliký nepořádek w zadních zástupech nesčíslného lidstwa. I nastal zmatek. „Modří dra-gauni!“ toto slowo poděsilo tisíce jiných, a bá-zliwci chtěli se již dáwati na útěk. — Tu powstal O'Connell, pozdwihl ruku k nebi, a zakřikl hromovým hlasem: „Stůjte, ticho! — Nikdo nehni se z místa!“ A hle, w tom okamžení stáli tisícové jako přimražení; nikdo z nich se již ani nehýbal. Takowau moci pronikalo jediné slowo welikého tohoto muže pojednau tisíce posluchačůw. A jako tuto, dalo se wůbec. Láska, kterauž O'Connell milowal Irsko, nenáwist, kterauž pronásledowal utiskowatele anglické, přeliwaly se plamenným praudem we srdce lidu. Pokud mluwiwal we spolcích někdo jiný, newšímáwal sobě lid hrubě mnoho řeči; sotwa však otewřel O'Connell ústa, netraufali sobě téměř ani dýchati shromáždění zástupové, lowice každé slowo nejinak než jako drahé perly. Sprostí otrhaní dělníci, chudobní rolníci w dřewenkách a hadrech, ožiwowali, rozpalowali se slowem jeho, a zapomínajíc na swau bídu, widěli sláwu blaženějších předkůw, i podněcowali druh druhu k činům, ku kterýmž wy-bízel O'Connell. — Irčan nedowedl a nemohl odolati newýslovné moci slowa welikého tohoto Daniele. Awšak netoliko slowo, nýbrž i vše jiné jednání působilo zázračně na národ. Sotwa se ukázal O'Connell mezi lidem při hlučných těchto schůzkách repealnických, wítawali ho zástupové plésáním a radostným pokřikem hlučněji než krále. Stojí obyčejně na powozu, pozdrawowal milé své Irčany w prawo i w lewo, sestapiw s wozu, bral se řadami k powyšnému místu, jako přítel i jako král. Wtipy a úsměchy rozsýpal takorťka cestau, pautaje srdce těch, ku kterým se nachýlil. A když posleze pokynul z připraveného lešení, aby se lid utišil, okamžením nastalo ticho jako w hrobě: — jeho ruka, twář, oko mluwily, welily zástupům.

Missie Japonská

Pronásledování wiry swaté w Japanu.

Druhé pronásledování.

Po první té proti křesťanům bauri, potrwalo utiſſenj aš 15 let. Co wſſak vládcům ukrutným a bonžům, co starému onomu odpůrci a náhončim geho nechtělo se dařiti, — hanebným, po gediném žiſku ſljidcjm kramařnictwjm Europských odpadlíků — tak řečených reformátů čili kalwinských — bylo doděláno. Hollandané totiž začali již po některý čas ku znamenitému žiſku swému kupčiti s Japonskými; rovně jakož potud Španělé a Portugalci byli činili. Drželi již některá obchodnická místa w rukau swých, a kupecké gegich ſmlauwy ſpráwně začínaly před se giti. Na tom wſſak nepřestáwagjce, o to ukládali, aby Portugalce i Španěly z Japanu wytíſkli, a sami celý obchod obdrželi.

Toto wywěſti chtěgje, k ohawné pomluvě a k pekelné lži ſáhli.

Stawjce se totiž, jako by mládě Japonské, kdož wj gaſ wěrně, byli oddáni, udali gſau japonským úředníkům, že prý Španělé a Portugalci již odědawná k tomu ſměřugj, aby doſewádnj zemské řizenj překořili, ciſaře zavraždili, králjky ſwřhli a celau zem žezlu ſſpanělskému podrobili. Pro toto gediné že byli prý miſſionářové napřed wyſláni, aby pod záſtěrau wyučowánj prawému náboženſtwj, lid k záměrům těmto připravili, a k překořu takowému naklonili. Na důkaz wſſeho toho co prawj podwodnjci gazykem portugalským několik liſtů ſepsali, kteréž o piklich těchto gednaly, a prawili, že prý byli liſtů těch maně dopadli.

Těhdegſſj Kubo - Sama, gaſ mile o tom zwěděl, dychtiwě ſáhl po udánj takowém. Dáwnoi zağıſtě již křesťany nenáwidel, a to z přjčinn, kteréž křesťanům k weliké cti ſlaužila. Kubo - Sama nebyl totiž než prozatimnj zpráwce říſſe; koruna náležela nezletilému ſynu zeměleho ciſaře Jayko - Samy. Spráwce perwně ſobě byl předſewzal, ſám zmocniti se trůnu. Bylo se mu ale co obáwati, aby ciſařowic na krátce dědictwj swého po otcí nepožádal; a o křesťanech wěděl ſpráwce, že owſſem wěrnost i poſluſſnoſt swému ſprawedliwému pánu zachowagj a práw geho ſprawedliwých wſſj ſilau hágitu budau. Proto hleďel, kde a gaſ by mohl křesťanſtwj potlaćiti, a nowým pronásledowánjm počet wyznawačůw geho umenſſiti a ſeſlabiti.

Liſty tedy, gaſt udali Hollandané, zachycené — bez prodlenj ku wſſem králjkům i kraginſkým wládarům rozeſlal, udáwage křesťany za nepřátely občanſtwj, a wyžýwage auřady, aby proti nebezpečnému počjnánj křesťanůw co neppřjſněgi zakročili.

Času toho panowal w japonském okrſku Arimě — networ, nad něgž horſſjho niſdy ſnad na ſwětě ne-

bylo. Gménó geho bylo Suchandono. Chřege se na trůn králowſtwj toho doſtati, wlaſtnjho otce ſwého zavraždil. Že wſſak se obáwal, aby nepožbyl koruny, zpáchanau nad otcem wražďau uchwácené, začal křesťanſtvo pronásledowati, obmýſſlege tudj přjzně a ochrany u mocného ſpráwce ſobě dobytí.

Ohawnoſt tedy zpouſtění w kragině Arimaſké wzala začátek ſwůg. W nižadné ſtoro čáſti Japonska nebylo tolik křesťanů co zde. Obať předkowé Suchondonowi byli horliwj křesťané, a tudjž za panowánj gich byl se počet oſad křesťanſkých znamenitě rozmohl.

Abj se ſpráwci říſſe přilichotil, korunowaný tento powrhel, nepprwé ſám od wjry odpadl, Julii, mladau a ſličnau, taťtěz i ſlechetnau křesťanſkau choť ſwau zapudil a na oſtrow puſtý wyhnal, potom pak rozkaz dal, aby pod poſutau ſmrti ſtarým bohům do- mácjm gaſo dříwe zaſe pocta se dála. Rozkaz ukrutnjšůw žuſtal bez účinku. Z gal se tedy křwawau pomſtau rozkazu tomu swému poſluſſenſtwj wynucowati. Rozkázal totiž dwa z neppředněgſſjch dwořanůw pozwolati, a welel, aby u přjtomnoſti geho bohům obětowali. Tito wſſak odpowěděl: »Wěrný wogjn niſdy práporu neopauſſtj, na kterýž byl přjſahal. Gaſož pak dobře wjš, ó králi, dříme my se již od mnoha let práporu Pána Jeſu Kríſta, a že se ſmrti nikoli nebogjme, též ti powědomo geſt.« Hned pak druhého dne obadwa i s rodinami, a to s dčkami deſſiti — gſau odpraveni; ne wſſak geſtě wěreğně ruſkau katowau, ale před obljčegem několika přátel a známých.

D tomto na nowo začjnnagjcm protiwenſtwj řdnjž poprwé zpráwa w čběh přjſſla: ſbjhali gſau se wſſicni we wůkolj ſjdlicj křesťané zaſtup za zaſtupem do měſta. Čběh tento weliký (čjtaloi se gich na dwa náct i patnácte tiſjc.) zprwu polekal králjka; řdnjž se ale ſeznalo, že přicházegj beze zbroge a w průwodech křesťanſké piſně zprozpěwugjce, přeſſlo obáwánj. Přece wſſak wíďelo se, gim zatjm poſog geſtě dáti, a katowſtwj hubilo toliko přednj a neyznamenitěgſſj řodiny w měſtě ſjdelnjm.

(Pokračování budaucně.)

Kněz a škola.

(Dokonění.)

Bez uražení prawých wlaſtimilů, jichž w každém ſtawu nalezáme, mohnu ſměle říci, že kněží nebyli poſledními dělníky, kteří se doſtawili na puſtau roli náſeho národního žiwota; welká čáſtka jich w tuhé tiſni času, když u náſ jeſtě pod mrakem a mrtwo bylo, přiwitala a budila we ſkolách, budila mimo ſkoly duchowní a mrawní ſilu národa, jemůž mnozí již umíráckem odzwáněli: welké čáſtce kněží ſlo o to, by lid, z něhož poſli, byl wzďelán, a wyſſi wzďelanoſti ſchopným učiněn k wětſi blaženosti jeho. A jeſtliže w nemilých, w nepřjzníwých okolnoſtech duchowní oſwěďčili, že chtějí s národem a pro národ býti, odkud ona

pochybnost o jejich nynější dobré vůli, odkud ona bázeň, žeby nyní proti národu byli, kdyby se jim ponechalo další působení na vychování a vzdělání jeho, ponechaly se jim nad jiné světejší ústavy národu — *školy!*? — Snad jest *wíra*, již učí a káže knězi, na odpor vyššímu pokroku, který nynější čas žádá? Snad jest *wíra* ta nepřítelkyně věd, které nyní se vši pílí u nás mají se pěstovati? Snad zjevení její se nesnáší se zjevením přírody, se zjevením dějův a se světlem rozumu?

Jak!? *wíra* ta, jejížto původce nechal mluvíti k srdcím lidským lilia polní a krkavce, zrno hořčiční a strom z něho wyrostlý, *wíra*, která k člověku volá: »zeptej se zvířat, a naučí tebe; anebo ptactwa nebeského, a oznámí tobě; mluv k zemi, a odpoví tobě, a wyprawowati budau ryby mořské, že všechno to ruka Hospodiňowa učinila.« (Job. 12.) *wíra* tato by bránila knězi, wstoupiti do chrámu *přírody*, čisti w jejím písmě, věřiti w její podání, wykládati její zákony, její tajemství, wyprawowati o jejich diwech a zázracích? *Wíra*, která zakládá se na nejstarší *dějiny* světa, w osudech lidských sleduje šlépěje nejvyšší moudrosti, lásky a spravedlnosti Boží, ukazuje swau swatost a cenu, w příbězích lidských svědectví nalezá pro božský svůj původ: ta *wíra* by měla blednauti a trásti se, když minulost zasedá na soudnu stolicí, a přítomným časům dává naučení, co se w nich má diti, aby blaha z nich posla budaucnost? *Wíra*, jejížto božský učitel jest světlo, switící w tmách, a k věčnému světlu wedaucí, která učí, že jest pokrok na zemi, ale i za hrobem, že jest věčné postupování a hlížení se člověka k Bohu i patření w twář jeho, poznávání tajných rad a soudů prozřetelnosti Boží, *wíra* ta, která ukládá wyznawači swému, by prosil o dar *rozumu*, *wíra* ta snad by se měla hroziti, když nebe *tento* dar lidem w skutku udělilo, když lidé toho božského daru užívají, jim bludy porážejí a pravdu hájí, když osvěta se zmáhá a pokolení lidské ku předu pohání? Služebník *wíry* Kristowy, jejíž powolání wede, do nadherných domův bohačů rovněž jako do chatrčí chudoby, před kterým ty nejtajnější skryše a záhyby srdcí lidských se otvírají, který nejlépe zná, co tíží a zawadí tisíce duší, který příležitost má, každodenně přičiny a následky skutků lidských skaumat, uloženo má, o prostředcích proti zmáhajícímu se zlému přemýšletí, který widí w ditěti obraz otce a matky, dedičtíw otcowských a mateřských ctností a hříchů, který mezi tím, co vyučuje, neustále má příležitost učit se: tento služebník *wíry* křesťanské by neměl schopen býti k vychování paupat nadějných na ratolestech národu? Owšem nedá se zapřítí, že mnohá krásná síla w stawu duchowním zanikla i shnila ku ztrátě a záhubě vlasti, že byla jí spíše závažím, než pružným pérem na cestě pokroku a dušewního zrůstu: ale w kterém stawu podobně se nedělo pod železnau metlau otroctwí, w kterém stawu nemáme přičiny, želeťi podobných výjewů? Dejte knězi, což každý sobě přejete, učíte ho swobodným, jak sami swobodnými syny vlasti slauti chcete: a pak přijďte a suďte, zdalíž schopným jest vašich miláčků pěstauem, zda přítelem jest národu, z něhož pošel. Newyhánějtež ze škol, kohož do nich wolati máte; nerozptylujte síly, které sbíráti, pojiti, rozum káže. Našemu národu zapotřebí rychlé pomoci; mnohý rok uplyne, nežli nowá škola nových dokonalých učitelů vydá, každý den, nyní ztracený, jest nenahraditelný. Zapotřebí tedy zkusiti, zdali za dnů swobody, na základě dwanactiletého připravování k uč-

telstwí, nedá se we škole žiwot wzkřísiti, který i šesti-měsíční přípravě nový žiwot wdechnauti může. S důwěrau pozdrawili jste na prvním dnu swobody vaše kněžstwo: s důwěrau wybídněte je i nyní, by se ujalo díla, které wám nejvíce na srdci leží. Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj; kněžstwí s učitelstwem bud nerozlučitedlným swazkem spojeno, budiž jedna duše, jedno tělo. Síla k síle přidaná prolomí mnohau hráz, již postavily hříchowé statí, odwalí těžký kámen, který leží na hrobě, uchystaném našemu národu, a kněz i nekněz, synové jedné matky, slawiti budeme nejen w naději ale w skutku den radostného wzkříšení swého k lepšímu žiwotu. Fr. Daneš.

Cesty prozřetelnosti.

Za překrásných dob, když se swaté promozowalo pohostinstwí a pocestný, kdekoliv zaklepal, wolného pobytu a wldných hostitelů nalezal; — za těch překrásných dob bral se mistr Myslibor, pln myšlének a zármutku, na dalekau cestu. Přemýšlel o mravní zprávě světa, a proč w bolestech a protiwenstwach častokráte spravedlivý úpí, kdežto w štěstí a rozkoších zloyn se weselí; on přemýšlel i o tom, co lidé o sudem nazývají. Dlouho blaudil w takowémto bludistí myšlének, nemoha nikteraké cesty z nich naleztí. Čím déle s nimi se objíral, tím wětším byl opánowán smutkem, až konečně, byw přinucen pozornost swau na giný předmět obrátiti, poněkud z nich wytržen gest. Potkal totiž stařeckého paustewnjka, genž, drže w ruce knihu, pozorně w ni čísti se zdál.

Znaje mistr náš čeho slusnost požaduje, pozastawil se a paustewnjku hluboce se poklonil, začej tento také lastawě a wldně děkowal. Myslibora pohnuło coš, že chtěg nechtěg do řeči s ním se dáti musil. Z tágal se ho, gakau knihu by to měl? »Gest to kniha osudu,« odwětil paustewnj, »libo-li můžete do nj nahlédnauti.« To řka podal mistrowi knihu, který, ač w mnohých řečích zběhlý brl, přec ani gedíněkého slowa čísti nemohl. To zvěštilo geho zvědawost. Paustewnj ale, chtě řeč na giný předmět obrátiti, prawil: »Příteli! Wy se mi zdáte příliš mrzut a zarmaucen býti.« — »Ach! bohužel, že ne nadarmo, mámit k tomu nemalé přičiny.« — »Dowoljeteli, abych Wás trochu wyprowodil,« opětowal stařeček, »mohu Wám snad prospěti; nebo gíž kolikráte nalil gsem balsámu potěchy w srdce zarmaucených a zhogil gich rány.« A tu gal se mluwiti o osudu a spravedlnosti, o mravním zákoně a nejvyšším dobru, o lidské křehkosti a mdlobě, o ctnosti a nepravostech tak wýmluwně a tkliwě, že řeči tyto, swědčice o vyšším geho oswícenij, naplniwoše Myslibora newyšlownau uctau, mocj neufrotitelnau k němu ho připautaly. Z žádal snažně, aby tedj šel s ním a neopauštel ho. »»Neprostite,« dj mu paustewnj, »gá sám prosím Wás o tu lásku, abyšte se mi za-

wázal, že budete po několik dní mým průvoděm, ať činí co koliv.«

Když byl Myslibor tak učinil, šli všichni pospolu a přišli na večer k jednomu krásnému zámku, kdež paustewnjš o nocleh pro sebe a průvodce svého žádal. Bratrný, genžby sám za velkého pána byl platiti mohl, wpustil je s gakausi ústřepačnou úslužností, a dal je představiteli vrchnímu dozorcí, který jim swostné komnaty a drahocenný nábytek svého pána ukázal. Když přišel čas večere, byli pozváni k stolu pánozu. Museli sice neyposlednějším místem za wděk wzíti a pán zámku je ani jediným pohledem nepoctil, byli předece tauž štetností a nákladem, jako ostatní hosté, častováni. Po večeri dána jim woda k umytí w zlatém, smaragdny a giným drahým kamením wykládaném umywadle. Neméně krásná byla i komnata, w níž spali. Ráno přinesl slaužejci pro každého zlatý penjz; načež propustěni gsau.

— »Hostitel náš,« pravil Myslibor na cestě, »zdá se štedrý, ač poněkud hrďý býti, a hostinstwí promozuge u veliké míře.« Co takto mluwil, spatřil, že veliká kabela paustewnjškowa celá nadmuta gest, a pohlednuw lépe, pozorowal w ni k swému nemalému podiwení ono zlaté, drahými kameny wykládané umywadlo, které tento byl odcizil. Welice ho to sice překwapilo a hnětlo, neosmělil se wšak přec ani dost málo na sobě dát to znáti. —

Na poledne zastawili se w gedné špatné, neauhledné chatrči, magetnosti to gistého bohatého šrbce, o pobyt na několik hodin a o posilu žádagjce. S twrdými slowy přigal je starý, chatrně ofšacený sluha a wykázaw jim chléw za obydli, častowal je černým chlebem, nahnílým owocem a tau neyšpatnějším, gakau gen nagíti mohl, medowinaw. S pil a gedl paustewnjš tak spokoženě jako den před tjm. Po gjdle obrátil se k starému služebnjšowí, genž je mezi tjm, by ničeho odciziti nemohli, ani s oěj nespustil a gjžgjž odegíti jim welel, i darowal mu ony ráno obdržené dwa zlaté penjze. Přitom děkowal mu za službu, a prosil ho, aby je k pánu swému uwěsti si neobtěžowal. Gsa zasnutím štoro bez sebe učinil sluha tak. »Wzácný pane!« wece paustewnjš k pánowi, »děkugi Wám upřjmně za laškawé přjmutí a službu nám prokázanou; na důkaz slabé našj wděčnosti, prosim, račte přjmuti toto zlaté umywadlo.« Podiwením diw že šrbliš se nezwrátil: stáťtě němý jako socha, nemoha k slowu přjgiti. Paustewnjš ale také nečekal, ažby z užasu swého se zotawil, nýbrž se swým průvoděm rychle pryč odebral se.

— »Milý otče!« pravil k němu Myslibor, »gakých wěj gsẽm za tak krátký čas widěl a slyšel. By se mi nezdáte ostatním lidem ani za mák podobeni býti. Odciziw zlaté, drahým kamením wykládané umywadlo muži, genž nás králowšy přigal, darujete je šrbci za nehodné s námi nakládá-

ní!« — »Synu,« odwece mu na to štafec, »zdaž nemluwíš jako twogi krátkozrací bratři! Dnen králowšy hrdopjšska, který cizince gedíně z marnomyšlnosti, baže po chwále, pod střechu přjgmá, stane se činem mým maudřegjš; tento lašomec ale nauč se hostinstwí promozowat z lásky. Ostatně nediw se ničemu, nýbrž tiše následug mne.« — S newěděťtě wěru mistr náš, máli to činiti s neyměťšším wšech potěšiců, nebo s neymaudřegjším z pozemšťanů; gelikož ale paustewnjš o wěcech tak zagimawých rozprawěti wěděl, a on i přjshau giti s njm se zawázal, nechťel geg prozatím opustiti.

(Dokonění hudaucně.)

Církewní zpráwy.

Z Prahy. W předešlém čísle přislíbili jsme podat zewrubnějši zpráwu o třetí schůzce a poradě kněžské w městě Welwarich, držané dne 25. Řijna. Chtějice dostati slowu, klademe tuto wážnějši předměty, o nichž se bylo jednalo. Přede vším předložil p. předseda *Fr. Lemayer*, farář z Černausku, shromážděnému duchowenstwu připsi čili adresu, kterauž jak w předešlé schůzce bylo uzawřeno, dána jest p. arcibiskupowi wědomost o poradách těchto a účelu jejich. Na to obrácen zřetel na důležitý w č. 126. Pražského časopisu: »*Slowanské saustrědní listy*« obsažený článek: »*Náhledy o potřebách a žádostech Církwe České*«, o jednotlivých částkách dotčeného tohoto pojednání má se w příští schůzce místněji a podrobněji rokowati. — I nastalo jednání o předmětech ustanowených w předešlé schůzce k poradě této. Přede vším mělo se rokowati o založení *jednoty katolikůw*. I ustanowilo se, aby při poradách o zřízení této jednoty měli též i nekneží účastenstwí, a již k příští schůzce (w kteréž má předložen býti návrh pravidel a celé zřízení) by byli náležitě pozváni. — Druhým předmětem jednání byly: *poměry katolikůw k nekatolikům*. Jaký duch panowal mezi šlechtnými účastníky porady Welwarské, nejlépe se pozná z *osvědčení*, kteréž w té věci od nich wůbec na swětlo wydáno bude. Že wšak misty spory nemilé mezi katoliky a nekatoliky vznikaji, usneslo se shromáždění na tom, že wznesau ku wládě dotaz stranu zákonů w přičině této prwé wydanych, pokud platnosti mají čili nie. — Že času již nebylo, musilo se rokowání o poměru Církwe k státu odložiti k příští schůzce, a jako na záwerek četlo se pojednání: »o národních školách wůbec, a zwláště o školách čili opatrovnách,« kteréž co newidět w některém časopisu našem se objeví. — Příští porada položena jest opět do Welwaru ke dni 15. Listopadu. Předmětem jejím bude:

1) Zřízení jednoty katolické.

2) Poměr Církwe k státu; Bůh dejž, by jakož posud přibýwalo ústawičně účastníků, we swatém tomto dile Paně! —

Z Němec. Slawný sjezd katolikůw z celých Němec w Mohuči, wydal důrazné slowo a wrauci wyzwaní ke všem katolikům celé říše německé. My Čechowé, Morawané a Slowáci nepatříme nikoli k německé říši, a předece sluší abychem sobě z prohlasu tohoto, nejedno slowo k srdci wzali. — »Rozhledneme-li se mezi národem, prawí se tam u př., setkáme se tu s lidmi, kteří bez obalu a směle usilují o konečné wywrácení

wiry křesťanské. A tato stránka má zástupce w samém sněmu Frankfurtském! Mimo to nalezáme lidi, kteří trpí sice náboženství, avšak podle krátkozrakého rozumu svého, zásady a ustanovení církve mistrovati se osmělují. Nepřátelé prvního druhu jsau méně nebezpeční: národ si je zoskličil, a tudíž i odsaudil. Než druzí plazíce se mezi lidem, otrawují duše, a den co den užívají dědictví sw. wiry. Smíme-li pak se diwiti, widauce an titi protivníci wiry Kristowy, rozmnožující se každým dnem, w radě knížat i na sněmech národů, blud svůj a odpadlství své čini zákonem lidu, falšující tudíž přesvědčení a vůli národu. — A protož *nazpět, proto zpátky k oltářům Boha našeho; nikoli po různu, nýbrž w zástupcích, u velikém množství, we hlučných radách.* Směle rozvíňme praporek wiry své: prawiť zajisté Pán: »Kdo mě wyzná před lidmi, wyznám i já jej před Otcem svým nebeským, a kdo mne zapře před lidmi, zapru i já jej před Otcem svým nebeským.« — Než kde tak dlouho zkázu rozšiřwala přewrácenost, kde se mocní protivníci seřadili w učiněné sbory a haufy, wzdelawše podle králowství Božího říši nepravosti: tu nechať *jednoty* a spolky dobrých bojují a wítězí nad mocnostmi nepřátel. A protož wzchůru, lidé katolický! My tě wyzywáme, zmuž se statečně, sám, sobě k potěše a ke cti mezi národy světa. Spoj se s námi w jednotu welikau, rozšířenou po weskeré vlasti. Modli se; bdi, bojuj pod praporem kříže, s něhož před osmnáti wěky lila se krew spasení w člowěčenstwo, úpěnlivé o ně wzdychající: *W tomto znamení swítěžís!* — Kdo křesťan, pocíti zajisté, jaká moc a prawda leží we slowech těchto! —

Z Němec. We Würchburku, biskupském městě w Bawořích, sešli se biskupové němečtí k důležitým poradám. Jest tu 14 biskupůw, 4 arcibiskupewé, a s každým několik kanowníkůw. Tři biskupové poslali zástupce, jmenowitě arcibiskup Holomaucký; kardinál Šwarcenberg měl na jisto přijetí. Porady počaly dne 23. Října. Arcibiskup Kolínský zwolen jest za předsedu; mezi účastníky jsau též wyteční někteří katolíci — nekneží. Posud není oznámeno, o jakých předmětech se rokuje a rokowati bude. — Tolik ale jisto jest, že se přede vším wydá na swětlo zřejmé oswedčení k sw. Otcu a pak i prohlas ke všem katolíkům národu německého. Postawení Církwe w Němcích, dobytí a uplné zahájení swobody její, budeť i *musí* býti předním předmětem swědomitého uwážení. Bůh sam říd duchem svým jednání biskupůw těchto!

Z Francouz. Tyto dny byla w hlawním kostele Pařížském instalace arcibiskupa Pařížského. Wydal před svým přijetím list pastýřský, we kterém mezi jiným čte se toto: »Schwalujeme z celého srdce snahu zákonodárství a wědy o zlepšení stawu tříd trpících. Tyto snahy však budau wždy bez moci, nebudeli jim náboženství dodawati nadšení a jich množiti. Bez něho darmo hledáme prostředky w zákonech, w teoriích, w poměrech společenských, nebo w rozdělení bohatství, kterými bychom změnili neb zlepšili staw nešťastných bratří swých. Onoť samo se swau moci a svým poswěcením božským může zhojiti dokonale tyto rány lidstwa.«

Třeba pozorowati, že toto zlé nezáleží tak welmi w nestejném rozdělení majetnosti, jako w tom, že au-

častenství w požíwání též majetnosti jest nedostatečné. Nyni ale náboženství z jedné strany duchem lásky, kterého wdychá, z druhé strany ctnostmi mírnosti a šetrnosti domácí, ježto plodí, pojisti třídě nuzné část statků wzdejších, přiměřenau jejím potřebám. Když boháč budau wěděti, že Bůh nepožehnal průmyslu jejích, neb že nedal jim dědiť bohatství po otcích leč proto, aby zastávali k chudým auřad newiditelné prozřetelnosti, a že bohatství není než na chvíli swěřeno rukaum jejích, aby z něho udělowali nuznému; tenkrát budau powážowati pokladů swých za podíl dědičky všech trpících a nebudau rozdělowati jich podle nelitostiwých potů a nenasyčených žádostí, nýbrž podle pravidel štědrosti šlechetné a bratrské. — Z druhé strany dělník a chudý, který bude míti swau wyžiwu buď od štědrosti boháčowy neb od svého vlastního průmyslu, bude šetrný a wděčný, pořádný a hospodářský: neb náboženstwím bude se raditi a spravowati, bude se rád we swém obmezowati, bude děkowati prozřetelnosti za to, co má a co mu dostačuje, i nebudé rmautiti se urputně pro to, čeho ona mu odepřela; — w stáří pak bude užívati toho, co nashromáždil za časů příznivějších za svého mladého wěku šetrnosti swau. Toť jest jediný způsob hospodářství společenského, jediný, který bez wytrznosti a bauří zlepšuje staw nuzného a pojistuje štěstí a prospěch národní — a jediné náboženství může jej uwést w skutek. Budu se pokládati za šťastného, způsobímli, aby všickni dali k sobě přístup spásitelným naukám jeho; dojduli toho, bude mně toto za nejpeknější odměnu snah mých.*

— Pěkný důkaz jak blaze působí milosrdné sestry, tyto uslechtilé dcery sw. Vincencia, mezi diwokými národy, podal král ostrowůw Sandwišských tím, že sobě 12 těchto sester z Francouz wyžádal k založení dobročinného ústawu.

Z Říma. Jest tomu měsíc, co se rozhodla otázka stranu škol a vyšších ústawů pro wzdelání Irských katolíků. Powěděliť jsme totiž svým časem, že zamýšlí wláda anglická zřiditi ústawy, w kterýchž by mládež katolická zároveň s mladými Anglikánci se cwičila i wzdelawala. Netřeba k tomu hrubě mnoho rozumu, a člowěk se domyslí, proč asi nepřizníwá jinak wláda anglická pojednau katolíkům práti počíná. Anglikánci by rádi takau měrau položili poznenáhla do mladých srdcí zárodek, z něhož by pak svým časem wlažnost a netečnost k wíře katolické mezi Irčany pojiti mohla. Než Irští katolíciť biskupové podíwali se dobře na podezřelý dar — a ze vši síly opřeli se proti počínání anglického kabinetu čili ministerstwa. Sw. Otec schwalil pak a potwrdil toto jednání jich. Ze však se anglické wládě od záměru pustiti nechtělo, učinila w náwrhu swém stranu dotčených škol, některé změny a wyprawila w té věci zlaštního jednatele do Říma. Než i biskupové Irští wyslali z prostředku svého dwa wytečné muže k sw. Otcu. I jednaloť se tu i tam několik měsícůw, a wýsledek toho všeho není prý jiný leč ten, že swatý Otec potwrdil na nowo první uzawření své. — Katolické kněžstwo Irské jestiť předce jenom perlau a chlaubaů naši Církwe. Onoť trpí chudobu, a předce nehodlá od státu přijmauti ničehož, čímž by přesnost wiry, a swoboda Církwe trpěla ujmu.

BEAUFORTS

Číslo 52.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu w bývalém knihkupectwi Schulzowském (nyni Wácl. Hessa) w Karlowě ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štulec,
kněz cirkewní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláti se: u wydawatele na Dobytčím trhu, č. 552, i we všech řádných knihkupectwích na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na c. k. poštách pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obalku přidá se 24 kr

W komissii
u
Wácl. Hessa
w Praze
a
Ed. Hölzla
w Holomauce.

Na neděli XXIII. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XXIII. po swatém Duchu. — Daniel O'Connell. Cesty prozřetelnosti. — Missie Japonská. — Cirkewní zpráwy. — Nová kniha. —

Dne 19. listopadu.

Řeč na neděli XXIII. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. IX. 18—26.

Žrápenjm na zemi býwagi nezřídka dnowé člo: wěka, chléb, máčený slzami, býwá pokrmem, hoře a protiwenstwj částým hostem geho. Z kdo z nás nemuss se potěšiti we swém hoři milostiwau připo: wědji, kterauz ugistuge sám Hospodin: »Wžywen mne w den sauženj, a gá wyswobodjm tebe?« (Zalm XLIX. 15.) Pán zagistě wěrný w zamluwách, slibech, přj: powědjch swých, každým dnem poskýtuge nám důka: zůw, že co slibil ústy proroka swého, neustane plniti na wěky. Dnessnj swaté ewangelium podává po: gednau dwoje swědectwj. Žrápený otec, knjze čili wrchnj modlitebnice židowské w Kafarnaum, Jairus bēduge že prosi Krista: »Pane, dcera má nynj ze: mřela; poď, wlož na ni ruku swau, a bude živa;« — a Pán, přisědšj do domu žalosti, ugaw zemřelau za ruku, káže: »Děwečko, prawjm tobě, wstaň« — a hle! Děwečka wstává, k rozkazu Páně zdvihá se z rakwe, a oživená, uzdrawená wraci se w náruč ple: sagicjho otce swého. — S důwěrau srdce došla se žena krwotočná podolku raucha Spasitelowa: a hle, okamženjm wyslyšel Pán tagnau žádost gegj; ubohá trpitelka pozbyla těžkého neduhy swého. Z kdož tedy, wida dobrotiwau tu ochotnost wšemohaucjho pomoe: njka, wyswoboditele z bēd a protiwenstwj, nepotěšil by se we swém hoři, kdo wáhal wzjwati Geg w den sauženj swého? Než ač nosj země bohužel, i tako: wých zaslepencůw, nenj gich mnoho mezi lidmi: tjm

wjce wšak nalezáme tu posetilecůw, kteří moc hlasu prosby a modlitby swé lehkovážně sami hubj, maří A tážete se D. D. ktera k? My mile rád wám zod: powjdám důležitau tuto otázku, a ač gen kratičce, dokážj: moc modlitby čili prosby lidské že maří:

- 1) nedůstatek wjry,
- 2) přewrácenost srdce,
- 3) bezbožnost žiwota.

Modlitba gest kljčem netoliko k branám králowstwj alebrž i k posladům wěčné lásky a dobro: ty Hospodinowy: onať gest poslem, kterýž s nebe na zemi boží milost přiwádj, ona gest zázračným takorika pramenem, z kteréhož i swělo i síla, ra: dost, pokog, blaženost we srdce lidské se wyléwá. Awšak nekáždá gest pramenem takowýmto a kljčem: — nezřídka maří moc gegj

1) nedůstatek žiwé wjry. Neboť komu z nás nenj známo, kterať pokutowal Hospodin ob: libence swého, Mogžisse, že žiwau, celau důwěrau neudeřil na skálu, z kteréž měl wywěsti pramen wodnj žiwé synům Jsraelským? Kdo z nás newj, co doklá: dá sw. Jakob, genž dj: »Žáden s důwěrnostj, nic nepochybuge; nebo každý, kdož pochybuge podoben gest wlnám morským, kteréž wjtr žene, a gimi zmjtá; protož nedomnjwen se člowěk ten, by co wzjiti měl od Pána?« (Zak. I. 67.) Aneb nenjlž to Boží prawda, co powěděl sw. Pawel, řka: »Přistupujci k Bohu musj wěřit.« Ano D. D. wjry žiwé, pewné, celé wjry gest nám třeba, nemáli býti modlitba zřawena božské

moci své, neměli býti paubým a planým zvukem, nepřonikajícím branami nebes k trůnu milosti a slitování. »Bez wiru nelze se Bohu líbiti,« wece sw. apóstol národům, i kterak by se tedy mohl zalíbiti Bohu hlas, pocházející z dusse porušené nedůvěrou w slovo a lásku Páně? Pohlédneme-li na Krista Spasitele svého, wyznati musíme, že kroky a cesty Geho znamenáné glau nesčíslnými dobrodiními božské moci, dobroty a lásky. Než koho z nás zůstalo tagno, že Pán při každé takové příležitosti žádal i domáhal se na lidech, aby wiru měli w Něho? Je měl setník w Kafarnaum wiru, gako-wéz se nenalezlo w Izraeli, učinil Pán podle slova gehu. — Je s celau wirau prošil Jairus.: »Pane, dcera má nynj zemřela, pogd, ale wlož na ni ruky swau, a bude živa;« wyslyšel Wsemohaucej srdečnou tuto žádost a potěšil Dce radostí newynslownou. Je s pewnou důvěrou přiblížila se ku Spasiteli žena krwotočná, že s dausanlivým srdcem dotekla se raucha Gehu, ugistil jí sám Pán: »Wjra twá tebe uzdrawila.« A tak, gako w těchto, neginať i w tisícerych podobných případosťech slowem i skutkem wyžýwal k tomu Spasitel náš Kristus, aby každý, kdožkoli žádostiw gest slitování a milosti Páně se srdcem, oživeným duchem wiru, s dussj, utworenau w důvěře Boží, hledal i prošil pomoci Gehu. S kdož medle znage wýpowědi, wida žetelně skutky Páně, chtěl by gíných důwodů na dotwřenj slow sw. Augustina kaucejho: »Scházeli wjra, hyneti i modlitba? — kdo potřeboval by wjce důkazůw na swědectwj slow mých? S powaž, BS. což tuto napowědjno, rozeber sobě sliby, slowa, skutky Páně, a budete i wy gakož gsem gá, tjm ugistěni, že nedůstatek wiru, nedůstatek důwěry maří moc modlitby lidské. Než neginať působj

2) přewrácenost srdce. Neboť nahlédnětež WM. do pjsem swatých a hned zwjete, kterak ugistěuge sám Hospodin, že přewrácenost srdce hubj owoce, maří účinky proseb a modliteb lidských. Ano, DD., thž Hospodin, kterýž přisljibil ústy prorockými: »Wy mne prositi budete, a gá wyslyssim was« (Jer. XXIX. 12); thž Pán, kterýž připowědel: »Proste a wezmete« (Luk.) ; kázal zároveň osvědčiti přede wssemi národy: »žitiwý gest obličej Hospodinůw nad zločinci, aby wyhladil z země památku gegich;« (Zalm. XXXIII. 17.) oběti bezbožných ohawné gsau Hospodinu; (Přjfl. XV. 8.) wolati ke mně budau, a newyslyssim gich, protože w nenáwisti měli kázeň. (Přjfl. I 28. 29). Tak zněj wýpowědi Páně, i kdo medle směl by si stýskati, že negsau žetelné a gasné? — A poněwadž gsau zřegmé, nač tedy šjřil bych slow na důkaz prawdy, kterauž Pán tak patrně slowem jwým pogistil? — Pára, kteráž wywstáwá z kaluzin, prokwasených gedowatinami země, nebýwá rosau a děštěm, nesaucjím úrodu a požehnání

do polj a sadů; onať hubj klas na poli, šjžrá list na stromech, káží kwět štěpnice a winohradůw. A hle, wyparům takowým podobá se modlitba wystupující z hlubiny srdce přewráceného. Muželi tedy porušená gsau gedowatinau přewrácenosti srdce, býti pramenem útechy, milosti, radosti a požehnání? S kž by se nikdo z nás nemýlil šalbau! Kž by nikdo mamem se nekonesšil. Bud si to neřest gakowákoli, kterauž porušená gest swatyně dusse své B. S. — bud to pýcha, lakomstwj, zášť nenáwist, mrzká nečistota, hněw, swár, obzerstwj, lež, podwodny, rauhání, bud to hřich, ať si gíž tak nebo ginák se gmenuge: každá neřest, pokud włádne neschastným srdcem twým, wáže modlitbě křjda, wáže jí k zemi, že se nemůže wzněst, že jí nelze proniknauti branami nebes k trůnu milosti a slitování Hospodinowa. A že prawdu djm, snadno bych ti opět swědectwj rozumu, wýroky pjsem swatých dokázal. Než nač slowo, kde lze žiwé důkazy uwěsti před obličej was. Nebo wizte gen Kaina, gežto mage srdce porušené lakotau a záwistj osmělil se obět swau položiti na oltář; a zdaž neodwratil od něho obličej i usši své Hospodin? — Po celý den wolali knězi modlářstj za časůw proroka Eliáše o děšti na zemi wyprahlau k nebesům: a místo děště sesypaly se hromy a blešty na hlavy gegich. — Taužebně wyžýwal w bolestech a mukách swých bezbožný Antioch Hospodina: že wšak klebau newinné krwe, že hřichem obtjženo bylo srdce gehu, nemohl dogiti zlosyn milosrdenstwj. S kdo tedy wida, slyše, co tuto z pjsem swatých připomjnam, mohl a směl by pochybowati, že přewrácenost srdce moří moc proseb, hubj účinek modliteb lidských? Wšak máli gíž přewrácenost srdce žalostné takowěto následky: tjm wjce musj w niwec takorť obraceti wšelikau moc modliteb lidských

3) bezbožnost žiwota. Nezdáť se mi hrubě ani zapotřebj, předkládati wám na swědectwj rozmanité wýpowědi Boží — wykládati wám wýroky, kterýmiž určité a zgewně sám ten Dtec wšeho slitování odjímá naděgi bezbožnjšům, že by modlitby gegich měly gaké moci před obličejem gehu. Wy sami bezpochybny dotře znáte zřegmé pohružky, kteréz opětuji se we wšech knihách swatých, počjnage Mogžjssim do posledního z prorokůw. Wšak byt nám nebylo známo, co powědel Dawid, osvědčuge: Žádost hřjssnjšům zabhne: oheň a šjra bude kalichem gegich (Zal. CXI.) byt nikdo z nás nebyl slyšel slowa, pronessená ústy proroka Jsaiaše gež dj: »Kdž zdwižhnete ruce wasse, odwratjm oči své od was, a kdž rozmnožjete modlitbu, newyslyssim: nebo ruce wasse gsau plné krwe;« (Js. I. 15.) — byt prawjm i podobné wýroky byly nás tagné, čj rozumu nemusj sám nahlédnauti prawdu tak zgewnau—prawdu, že bezbožnost žiwota hubj moc, maří účinek modliteb lidských? Sluhau, přjtelem, obljbencem Božjm byl Je-

re mi á š, kterhž, wida gake strasti se walj na přes
wrácený národ židowský, neustával wolati k Hospo-
dinu o slitowánj. Než čím to, že byly nadarmo pro-
by swatého muže, čím to, že sám Hospodin wece k
němu: »Nechtěš se modliti za lid tento a neodporug
mí, nebo newyslyšim tebe!« (Jer. VII. 16) Ntřebá
mí na to odpowjdat: swědějti zagisté písmo swaté —
Hospodin sám dokládá, bezbožnost lidu židowského
že zmařila moc přjmluw a proseb těchto prorokových.
A tomu-li tak, wjmeli za gisto, kterať modlitba přj-
tele a miláčka Páně nenalezla milosti před twářj
Boží, pro bezbožnost lidškau: kdo z nás by nena-
hlžel, že tjm méně smj se kogiti bezbožnjš naděgi,
aby wyslyšána byla modlitba geho? Woláwage hla-
sem swým o pomoc a slitowánj, o milost a lásku
Páně, dohánj nešťastnjš takowý skutky swými Re-
swětěgšjho, aby trestem a pokutau sšlehal, sšjhal ho
na szezách nepravosti. Ano D. D. gisto gest, mar-
né bude wolánj nasse k Hospodinu, pokud bezbožnost
žiwota nepřestane wyžýwat proti nám pokuty Boží.
Marné budau modlitby nasse, nebude-li srdce plné
žiwé wjry, zbowené wšj přewrácenosti.

S kžž si tedy chtěl každý z nás náležiti k srdci wžiti
swaté a gisté tyto prawdy, o kterhžž níkdo pochyb-
nosti gž mjtí nemůže. Či snad směl by gš bratře —
směla by gš sestro raděgi klamu než prawdě dáti u
sebe mjsta? Uneb domýšljte se, že ginau měrau, a
byť gste sobě ani nepowšsimli těchto slow mých, dog-
dete cile swého? Ach nemylte se, pro milosrdenstwj
Boží wás wyžýwám, neswodte se bludem, kterým swět
a přewrácenost gako osídlem srdce owjgš, wtáčj! Kam
se koli ohlédnem, strast a sauženj, bjda i nebezpečen-
stwj wšsude čjhá, wšsady nás sšjhá. Ach ustrnmež
se sami nad sebau, a zasadmež se o to, ať bjdy a
strasti neudusj nás. U Boha gest pomoc, wždy ho-
towa, u Něho slitowánj hogné! Než co z nás bude,
nezústane-li Báh pomocnjkem nassim, a ochrancem,
wyswoboditelem a Dtcem? Nemusjmeliz se lekati, že
čjm dál, tjm wjce bořiti se bude pod námi země a
těžkosti swjratí nás budau se wšsach stran? Neme-
sškejmež tedy srdcem i hlasem swým dnem i nocj
wolati a rukau swých pozdwihowati k Němu: mod-
litba budiz ustawičnau přjtelkynj dussj nassich. Wšsťak
wědauce gž, co mařj moc modliteb lidšlých, odwrá-
timosse se od wšseliké bezbožnosti, napravme žiwot,
očistme srdce, žiwau plnau důwěrau, poswěime dussj
swých — a pak sšledáme, že nezhrzi Hospodin hla-
sem proseb nassich. Připrawugje před modlitbau
dusse swé, wkrátce sami ze sšusšenosti dokonale tjm
se ugistjme, že Pán wěrný w zaslibenich swých, ho-
tow gest každé chwjle nakloniti se k hlasu proseb, we-
giti pod střechu srdce nassich a oswoboditi nás od zár-
mutku, wytrhnauti ze strasti a přiwěsti k radostem wě-
čným. Amen.

Daniel O'Connell.

(Pokračování.)

Widauce takowauto moc, jakowauž O'Connell
po wši zemi panowal, nemůžeme se hrubě diwiti
anglické wládě, že se ho bála, obzłáště když ko-
nečně se wši silau wystaupil jako repealnik, ohla-
šuje, že buď co buď, jednota sněmowen zrušena
býti, repeal že swítěziti musí. Byw zwolen r. 1841
za lordmayora (měšťanostu) w Dublině, osvědčil
O'Connell národu: „Já jsem Irčan, a miluji vlast.
W dwau okresich zwolen jsem za starostu, w dwau
hrabstwich za zástupce, od předniho města we
wlasti swé powýšen jsem za lordmayora, a před-
ce mám ještě titul, kterežž si wážim nade wše-
cko: já jsem *repealnik*.“ A co si O'Connell po-
kládal za čest, w tom hledali tudíž i jiní swau
sláwu: počet repealnikůw rostl až hrůza, schůzky
byly čím dál tím walnějši, sila lidu tím strašli-
wějši, řeči jeho tím smělejši, tím důraznějši.
Ministr *Peel*, wida to, co se děje, i maje mimo
to rozepře s Francauzy, počal se skutečně obá-
wati, že bauřky wypuknau w Irsku. I wydal zápo-
wěd, aby níkdo zbraně nositi nesměl. Tím wšak
neobmezil moc O'Connellowu: weliký tento muž
nehodlal užiti zbraně, naděje se, že swítězi mrawní
moci sprawedlnosti. Rok 1845 měl býti žáda-
cim rokem konečného wítězstwi. O'Connell se-
psal obzłáštni wýtečný spis, w kterémž wykládá
nýbrž maluje žiwými barwami osudy irského
národu čili — křiwdy Angličanůw. Spis tento
wěnowal samé králowně, dorážejce na to, aby wlá-
da šetřic hlasu potlačeného národu, zrušila unii.
Ale w Anglii nebylo srdce pro Irsko. Tím sna-
žněji swoláwal O'Connell schůzky na rozličná, ob-
złáště památní místa we vlasti. Půl millionu mu-
žůw řidilo se již jeho kynutím a hlasem. A tu
wešli ministrowé angličti w cestu. Schůzka, swo-
laná ke dni 8 Řijna 1843 do *Clontarffu* zápowě-
dí, wydanau dne 7 Řijna, stawena jest. Neprátele,
O'Connellowi domýšleli se, že nedowede náčelník
repealnikůw zdržeti lid již se scházející od schůz-
ky zapowězené, a tudíž nabudau příležitosti, obwi-
niti O'Connella jakožto buřiče lidu. Než několik
slow O'Connellowých a horliwost přátel jeho zdr-
žela lid, že ač se již scházel se wšech stran, k
domowu se obrátil. Wláda nedošedši tau měrau
swého záměru, uchopila se jiného prostředku: onať
pohnala O'Connella i přátele jeho na saud jako
buřiče.

Že wládě anglické mnoho na tom záleželo,
aby se zlomila moc O'Connellowa, a zničila usi-
lowání jeho, ustanowila užiti wšech prostředkůw k
dosažení konečného wítězstwi nad nekorunowaným
králem Irského národu. Dne 7 Řijna 1843 wy-

dána jest zápowěd, proti všelikému shromáždění w Clontarffe, a týden na to vyšel již rozkaz, kterýmž pohnán jest O'Connell na saud, poněwadž prý „nezákonním a bauřliwým způsobem s jinými zároveň byl se spiknul, wzbuzuje nepokoj a nenáwist proti vládě a konstituci.“*) — Wláda sama dobře nahlížela, že by jednaním tímto welmi snadno weškerá země zbauřiti se mohla. I stálo již wojsko na pohotově, podlé břehůw irských projížděly se koráby na moři, hotové jsauce každé okamžení přistati k zemi. Kdyby byl O'Connell bauři a powstání stropiti chtěl, nebylo by jej to stálo nic než několik slow. O'Connell neodstaupil však ani na okamžení od zásad swých: násilí a pěstě nepokládal za prostředek k dobytí spravedlnosti oklamáném národu. O'Connell máje zatčen býti, složil za sebe i za syna swého rukojemstwi, a nemeškal několika slowy oznámiti weškerému národu, což se bylo stalo, i záwázal rozjitřené násilnictwím anglickým Irčany, aby swědomitě zákona šetrili a nižádnau měrau nerušili pokoje obecného. Irčané zachowali se, jakž jim byl O'Connell poručil; horliwost o repeal ale tím více rostla. Ne jeden wytečný muž přihlásil se k jednotě repealníkůw; důchody spolku množily se každým dnem.

Obžalovaný O'Connell a přátelé jeho musili sobě přáti z nejedné příčiny, aby jednaní saudní na pozdější čas odloženo bylo, a tudíž rozšířování jednoty repealní s prospěchem před se jiti mohlo. I poštěstilo se jim, dosíci toho při generalním prokuratorowi, že saud ke dni 15 měsíce ledna odročen jest. Zatím sbírali se porotníci. A tu jako w nejedné jiné přičině, opět zřejmě se ukázalo, kterak se chytá vláda všemožných prostředkůw aby jen O'Connella na saudu potlačiti mohla. Nejprwé wyvrženo jest z sebraných 780 porotníkůw, 63 jmen; bylať to jmena statečných katolíkůw, a poctiwých, swobody milowných protestantůw. Z wybývajících 717 vybráno jest, a sice *losem*, 48 mužůw, z nichž 24 skutečně na saudu seděti mělo. A tu nanowo dokázala vláda, že nechce, aby se dostalo spravedlnosti O'Connellowi. Po anglickém zákonu má totiž každá strana úplné práwo, z dotčených 48 porotníkůw 12 zawrhnutí. A hle, státní zástupitel a tudíž protivník O'Connellůw, wymazal jmena 11 katolíkůw, kteříž se byli *losem* do počtu saudeůw dostali. Zastupitelowé O'Connellowi zadali sice proti tomuto i jiným nespravedliwým stranným krokům vlády náležitau stížnost a spravedliwý odpor. Než vláda, majeci w rukau moc, stála na swém, hotowa jsauc, užiti všech prostředkůw k

*) Účastníci O'connellowi w této strasti byli syn jeho John O'connell, knězi Tyrell a Tiermey, nad jiné oddaný a wěrný přítel O'connellůw Tom Steele Réy, pokladník jednoty, Barrett, Derffly a Dr Grey spisowatelé a wydawatelé časopisůw irských.

poslapání spravedlnosti. Takowau měrau skončily se příprawy, a dne 15 Ledna 1848 počalo weřejné jednaní saudní proti nejwětšimu dobrodinci a nad jiné slawnému synu země irské.

Zbytečné bylo by připomínati, že zřetel všech wěrných Irčanůw obrátil se onoho času do Dublina, když počal w saudnici samé boj nepřátel irské neodwislosti a swobody proti swědomitému a welikému horliteli o zdar a blaho ubohé vlasti. Mezi zástupci obžalovaných wyniknul slawný Shiel, kterýž w mistrowské řeči swé, plné prawdy a lásky wtastenecké, dokázal, že nemá-li hynauti Irsko, ne-wyhnutelně petřebí jest, zrušiti jednotu, a tudíž owšem že se nemůže za winu pokládati usilování repealníkůw. — Když pak se všickni řečníci a zástupcowé byli vystřídali, powstal konečně dne 5 Unora O'Connell, aby hájiwaje posawáde potlačené rodáky a milovaný národ swůj, nyní též sám sebe bránil proti nepřátelům. Wšecken takorčka Dublin shlukl se onoho dne hned za swítání okolo saudnice: každý si prál slyšeti O'Connella. Litujem, že nám nelze položit zde řeč, kteraužto šlechtný kmet sebe, usilování a towaryše swé onoho dne zastával. „Proč medle není šťastná tato země?“ wece na konci dotčené řeči. „I zdaž jsem nemluwil o neslychaném zazračeném blahobytu, kterýž se i hned ukázal, jak mile nastal domáci sněm zákonodárný? Co se druhdy stalo, stane se opět. Boj, úsilí, wyswoboditi chudáky z chudoby, nemajetným pomoci, aby k důchodům státním přispíwati mohli, urozenstwo a šlechtu zadržeti w zemi — než sudte již sami o věci této. Co se mne tkne, já popírám, že bych byl mluwil nebo činil cos takowého, což by osprawedlnowalo důmínku o spiknutí. Já působil za bílého dne před obličejem vlády a úradůw; já neřekl ani slowa, kteréhož by nelzelo wyznati přede vším swětem. Já bojowal o obnowení parlamentu we vlasti mé. — Děj pak se již se mnau jakkoliwěk, boj byl slawný; sláwau zajisté bylo, bojowati, aby prwní kraj na zemi dosáhl wýhody a dobrodiní, kteréž mu tauž měrau přiřknul Bůh, přiřknula příroda.“

Než na všechny tyto řeči nic nedali porotníci. Dne 12 unora wydán jest nález, kterýmž O'Connell a přátelé jeho prohlášení jsau za *winiky*. Nález tento, wydáný od protivníkůw ustanowil pokuty: toto práwo vyhražené sobě má vláda. Mezi tím tedy co se příprawy k rozhodnutí osudu odsauzených dály, odjel O'Connell do Londona na sněm. Cesta jeho podobala se přichodu wítěze. Přátelé swobody witali odsauzeného hájitele swobody irské s nadšením a sláwau. Mnozí wyteční právníci irští i angličti stáli na tom, že se musí nález tento zwrátiti. Než ačkoliw

se proti výroku porotníkův Dublinských netoliko obecné mínění irského národu nýbrž i v Angličanech v samé sněmowně hlasové pozdvihovali: neupustila již vláda od násilí, kterýmž pod záminkau práva, hodlala potlačiti vlastenecké usilování šlechtných Irčanův. V měsíci Dubnu počalo opět jednání právní, a dne 30. Máje odsauzen jest O'Connell na rok do vězení a spolu ku pokutě 2000 liber sterlingův. Mimo to zavázala jej vláda, aby dva rukojmí a 2500 lib. ster. dal za rukojemství, že chce po sedm rokův zachovati pokoj v Irsku. Druzi účastníci snah a osudův O'Connellowých stížení jsau menšími sice ale podobnými pokutami za to, že horlili o dobré potlačené, drahé vlasti.

O'Connell již prvé než vydán jest tento konečný nález, napomínával, nýbrž i zapřisahal rodáky své, aby nižádnau měrau, a byť sám byl uvržen do žaláře, pokoje nerušili. Byw skutečně odsauzen, zadal O'Connell odvolání své proti výroku saudecův k vyšší sněmowně anglické. Že však vláda od nabytého práva svého nikterak neupustila, musil O'Connell odebrati se do — žaláře. Wydaw ještě jednau důrazný prohlás k národu, zavázal mohutným slovem svým Irčany, aby pro násilí a nespravedlnost vlády nižádných baurek nezačínali. V celém Irsku se to jen kvasilo, všecken lid se jitril, a byl by uhryzl původce strasti, uvalené na drahou hlavu slavného kmeta. Než slovo O'Connellowo spautalo každé hnutí lidu a zachovalo w zemi pokoj.

Krátkozrací lidé nezřídka mívají za to, že člověk odsauzený a uvržený do žaláře nemusí bez winy býti. Zapomínajíť zajisté, že před věky, ať jiné mlčením pomínu, vydán jest Nejsvětější na smrt kříže, a Spasitel světa že musil umříti mezi zlosyny. Než Irčané a katolíci nedali se zmýliti úhonau, uvrženau na vůdce a osvoboditele Irského národu. Žalář O'Connellův stal se jim swatyní. Ze všech stran a končin irských hrnuli se lidé všech stavů k zavřenému miláčku svému. Dne 1. Čerwence wywolilo město Dublin uwězněného O'Connella za lordmayora (městanoštu) svého. Slavný *Montalembert* osvědčil we jmenu francauzských katolíkův wrělý saucit nad osudem a newoli sprawedliwau nad nesprawedliwými saudeci náčelníka všech usilowatelův o swobodu národův, o swobodu církwe. Ano, i v Angličanech panowalo podobné smýšlení: radost měli toliko nepřátelé Irska, starošlechtíci protiwníci swobody lidské. Než radost tato netrwała na dlauze. Vyšší sněmowna, u kteréž se O'Connell sprawedliwého práva svého dowolával, počala dne 4 Čerwence 1844 w příčině této rokowati; dne 2 Září přiwedeno jest jednání ke konci, a výroky,

wydané proti O'Connellowi a towaryšům jeho *zrušeny* jsau. Následkem tohoto nejvyššího nálezu propuštění jsau všickni na swobodu. S jakau slawau, s jakowým jásáním lid miláčka svého uwítal, a kterak se weselila weškerá země, nedá se hrubě ani wypsati. Den 7 Září 1846 byl zajisté nejslawnějším w životě welikého tohoto Daniele! —

O'Connell wyšel sice slawně ze žaláře: než kriwdau tauto zlomena jest životní jeho síla. Národ nepřestal jej milowati, anobř dával mu důkazy neobmezené lásky a oddanosti: než mladší pokolení, horliwci, kteříž widauce, kterak se vláda šeredně opírá proti mírnému dobývání sprawedlnosti, hotowili se, dobytí ji sobě násilím a zbraní. Takauto měrau odtrhli se ale načisto od O'Connella i od zásad jeho. Tudy wywinula se roztržka w národě, a O'Connell k nemalé žalosti své zpozorowal, že slovo jeho u nowého pokolení již není všemohaucím rozkazem. A to zlomilo živoční silu jeho. Předzwidaje žalostný konec, jakowýž w Irsku všeliké násilné kroky míti musejí, widěl již okem prorockým nowé úhony a strasti, kterýmiž nejwraucnější tauhy jeho na zmar přiwedeny budau. Z počátku netraufali si sice mladí horliwci wywstati proti slowutnému kmetu: časem osmělili se i na to, rozpor mezi repealníky stal se zjewný, a vláda mohla již potají plésati nad nesworností úsilowaných vlastencův irských. O'Connell neustál owšem pracowati w sněmowně a horliti o repeal w národě: usilování jeho však pozbýwalo již zázračné té moci, kterauž prvé ohnivé slovo jeho uchwacowalo srdce lidu. A tu počalo tajné hoře hryzti na srdci, užirati kořeny žiwota. Nesmrtelný kmet cítil břemeno let, znameenal, že smrt se blíží. Awšak což mu poslední rány dodalo, a téměř wůčihledě do hrobu jej strhlo — byla bída, kteráž r. 1846 nawštíwila ubohé Irsko. Jak swrchu již řečeno dowedli angličtí pánové w opanowané zemi tolik, že pracowitý onen národ, zbawený téměř na čisto vlastnictwí a půdy, musil mozoly, potem a krwí swau pánům sháněti peníze k marnotratnictwí, a sám pak hlad a smrt zaháněl samými toliko — brambory. Než do zemákův zabrala se shnilotina: uboží Irčané, zbaweni jsauce wezdejšího chleba, hynuli a mřeli hladem. O'Connell, wida newidannu, neslýchanau strast, a nemoha zapuditi ukrutnau bídu, tak sobě to k srdci bral, že se roznemohl na smrt. Lékařové radili, aby se wydal na cestu do Wlach, slibujíce, že se takto poněkud ještě bude moči zotawiti. O'Connell uposlechl, a na jaře 1847 opustil milowanau vlast s jakausi předtuhau, že již drahé otěiny své neužří. A on se nesklamal. Srdce jej táhlo do Říma, k stolici sw. Petra, do náruči sw. otce Pia IX., tohoto miláčka

Missie Japanská.

Pronásledování wiry swaté w Japanu.

Pronásledování třetí.

Geho se správce říše japonské obával, nedlouho potom se událo. Císařovic teď plnoletý, poručíka zacházejícího s ním skoro co s otrokem mace až do smrti, opustil taneční dvůr, a zástup až do 40.000 křesťanů do pole sebral. Říšívní však správce, na což takového až dříve se připravil, s wogíkem čtvernásobným proti němu se vyřčil. Strášívní začal se bog. — Císařovic poražen gest: wogíko gehu křesťanské, na počet nepatrné, bogowalo s podivným udatenstwím; — však když poslední byl padl, byloť owšem po válce.

Spravedlivý dědic trůnu byl mrtew: a násilník skutečným císařem japonským. Už dříve byli se králové o příjezď mocného správce onoho snažili: teď, widauce, an moc swau rozmnožil, a wítězstwím upewnil, o záwod spěchali, aby wšeoobecným pleněním křesťanstwa počtu a poddanost swau mu na gewo dali. Wšedka hlawní města, neywice pak Meako Nangasaki, Arimo a Amura, proměnili se na hrůzné katorny, w nichž pácháno ukrutenstwí až k utrnutí. Občegné poprawy zdály se protivníkům téměř tuze lewny býti. Kázalť tedy newinné oběti za ramena wěseti, a pruty, řemeny, bičky tak dlouho ge mrškati, až kusy kůže dolů padaly; potom weleli železnými drápami ge trhati, hořejcími smolnicemi na newcitlivějších místech pálení, zuby jim wylaukati, nehty na rukau a na nohau wytrhowati. Slowem gakékolí muky běsnost císařůw pohanských na první křesťany byla wymyslila: tutu na nowo opět gsau provedenn, aniž pak wztěklotu drawců těchto ufogiti mohli. Adokoli nové muky nawrhl, odměna mu dána.

Nawrhů takovýchto neywice po ruce měl králík Nangasakický. Tentě wtíp swůg pekelný dwogj zláště mukau prokázal. Gedna slula gáma mučiwá. Wykopaliť gsau gámu až 15 stop hlubokau, a gi až na 6 stop bahnitými smrdutinami wšelikého druhu naplnili. Poprawence přiwázali ke kálu, a hlawní žily podwázali, aby krew, co gen se dalo dělati, objhali nemohla. Tak spustěn gest do gámy, hlawnau dolů, nohama nahoru. Nad hlavu čněl kůl tak daleko, coby mohl w gámě upewněn býti, aby hlawa mučenníka nad bahnem zůstala. Aby pak krew přirozeným otvorem se nespustila, geg nezalila, a trápení gehu bezegmenému konec newčinila, dříve mu pustili katané žilau, a hlavu mu natžili na říží. Gaká to byla trýzeň, wypsati nelze. Gížíwní ten a čpawý smrad dráždil číwní trápeného nade wšedku mjru, až náramné bolesti, kruté křeče a trhání z toho possly. Pálčiwost wše pronikagjej těkala we wnítěnostech; nesmjrné bolesti trápiły a potrho-

waly každau žilau, každau číwní, každým audem i každau částkau těla. Nad tím gásalý nelidště potworý tyto, a ke wšemu mučenníka po chwíli z gámy wyťahowaly, ano i což posilugicjho mu podávali, gen aby w mukách déle wydržel. Po půl dnech mučeli se holomkové střidati; a tak dělo se, že mučenec takowý nezřídka i dwanácte i čtrnácte dnj zponenáhla překruté umjratí musel.

Muka wodní nebyla gámy mučiwé lewnějšj. Komu tu přisaudili, swázán býwal na nohau i na rukau; potom dali mu naléwátko do úst, a jim zponenáhla do něho tolik wody lili, až celé tělo zrowna gako nabobtnalo. Potom geg položili na zemí, za malé foljky upewnili, a wložiwše na břicho silné prkno, tak dlouho po něm stákali, až ubohý wšedku tu wodu i praud krew ze sebe wydal. Což když se bylo stalo, znouu opáčil se dábelský rend tento. Mučenník však při čtvrtém opakowánj občegně až ducha wypustil. Což gak zpozorowali, mezi každým opáčením pekelnosti této delší čas uběhnauti nechávali, zatím mu občerstwenj podawagje. Tudy pak toho docházeli, že ubohau obět po wjce dnj trýzniti a mnohonásobně smrtiti gi mohli.

Ríždňý tolik se newztekal, gako králík ten Nangasakický, gménem Ukundono. Aby wjra swatá na čisto byla vyplněna, byla žádost gehu newwraucnějšj. — Už ale také welmocná ruka angela pomsty snášela se newiditelně nad hlawnau gehu. W náhle přepadla geg nemoc, kterauž newzkuffenějšj lékařowé ani pogmenowati, neřku wyléčiti newměli. Wředy a morowé baulý wyrazilý se po celém gehu těle; začernalý, krew a wodau zalitý hniš tekla mu newustále z očí a z nosu i působowal palčiwau bolest; u wnítěnostech gehu wřelo pálení, a z celého těla wycházal smrad nesnesitelný. Z krutých takowých bolestj skoro pomínulý, we dne i w noci čwánjm swým naplňowal celý ten weliký palác swůg: a strážje gehu i ten newsprostějšj ze sluhů gehu bez ostýchánj mluwili: »toto že gest trest Boží.«

Pro některaké ulewenj poradili gsau mu, aby užil wřídla, kteréž tam nedaleko w horách bylo. Resen gest tam w pohodlné pohowce, a předce i toto nepatrné pohybowánj horšilo strážné trápení gehu. We chwatu zapomněli gsau příslužníci, do horké káupele studené wody přiliti. Z toho do takového strážného křiku se dal, že kteříž ho byli přinesli, zděšiwše se, geg do té warčej vody padnauti nechali, a on, než mu bylo možná pomoci, skutečně a wesslowně se uwaril.

Smrt tato Ukundonowa, tak mnoho strážného do sebe magjej, křesťanům na mstjci ruky Hospodínnowu patrně poukazowala, — a mocně powzbuzowala ge, aby trnowau swau cestau až do konce statně krácejge, nic nedali se owíklati.

(Dokončení budaučě.)

Církevní zprávy.

Z Widně. Nešťastné toto město stalo se jak již nejdříve pravěno, žalostným rejdištěm ničemných lidí, kteříž neustále usilovali vyvrátiti základy všeho práva i řádu. Není tu místa, abychom opakovali, co již několikrát řečeno, kterak tu všelijakým způsobem ze mnohých stran proti Církvi zutíli protivníci Kristovi. Dověděv se o těchto věcech sv. otec Pius IX., poslal k arcibiskupovi Widsenskému Vincencowi Eduardowi, pěkný list, v kterémž na strasti tyto tauží, a staříckého arcibiskupa k apoštolské činnosti vyzývá, i wzbuzuje, aby svěření sobě lid věřící nikdy *neopauštel*, ale pomocí kněžstva svého užití hleděl. — Celý tento list můžeme pokládati za pěkný důkaz horlivé pečlivosti, kteráž má výborný papež náš o všecky církve. Nemohauce tu položití pro nedůstatek místa celinký list, klademe aspoň jedno místo, kteréž se netoliko pro biskupa nýbrž i pro každého dobře hodí. Jsauť to slova sv. Lwa, jenž wece: »Důstojné odměny od Boha může se nadíti člověk, ježto usiluje neunawně o blaho svěřeného lidu, rovněž jako se nebude moci před soudnou stolicí Boží od winy nedbalství sprostiti ten, kdož nechtěl před svědectwím bezbožných přemlawání vystříhati lid svůj!« — Otcové a matky, učitelové a správcové obcí měli by sobě slova ta neméně k srdci wziti než kněží a biskupové.

Z Němec. Když Němci letos na jaře žiwau moci chtěli nás Čechy a Morawany přiwábiti do Frankfurtu, dáwal *Blahowěst* výstrahu čtenářům, aby se nijakau měrau nepřidružowali k dotčenému parlamentu. Mimo jiné předložili jsme tehdaž i ten důvod, že tudíž i wíra katolická, či dřív či později, znamenitau škodu wziti by musila. Že jsme se nic nemýlili, dosvědčují nyní sami katoličtí bratři naši w Němcích, wedauce sobě nárek na nesprawedliwost sněmowníkůw proti Církwi. — *Wšem swobodu — jen Církwi porobu*, jest — jak se píše w katolických časopisech německých heslem pánůw Frankfurtských — nenáwist k wíře křesťanské jest duchem jich. Jenom dosti malá hrstka mužůw katolických powznesla we sněmowě hlasu pro swobodu Církwe. Poslanci z Rakaus ukazují při každé příležitosti, že chtějí wyniknauti nepřátelstwím proti Církwi. A za tau příčinau wyzývá kdosi w nowinách augspurgských lid katolický w Bawořích a w Rakausích, aby odňali plnomocenství své mužům, kteří tak hanebně i zrádně šlapau do bláta wíru, na útraty věřícího lidu rauhajíce se a posměch si činíce z toho, což jest nejsvětějšího! — Nerádi bychom podobně o kterémkoli z poslanců Českých a Morawských na sněmu říšském mluwiti musili. Zrada wíry Českého národu byla by owšem též i zradau vlasti, a národ náš bohda nebude trpěti takowé zrady.

— W Mnichowě sešla se posud nepatrná církwička tak řečených německých katolíkůw čili Rongeowcůw. Kněz *Dumhof* přidaw se k ní, wyobcowán jest weřejně z Církwe. První modlitebni hůzku měli nowowěrci tito w hostinci. Spojení jsauce se spolkem německých demokratůw Mnichowských, prodávají tištěné wyzwání podíwné wíry své na ulicích, lid obecný tudy přilákati usilující. — Nezdá se však, že se jim hrubě walně powede.

Z Ameriky. Wkrajně Mexikánské usadily se blahočinné dcery sw. Vincencia čili tak řečené *milosrdné sestry* teprwě přede třemi roky. Krásná činnost jejich u pemocných i we školách pro panenky získala jim u Mexikanůw náklonnost w té míře, že již we městě samém tři ústavy jim swěřeny jsau. — Kněží missionáři sw. Vincencia též blahočinně a požehnaně působí w těchto stranách, — w Mexiku hlavní své sídlo, w *Pueble* semeniště a w Leoně kolej s 300 chowanci majíce.

Z Angličan. Wyhnání z Rakaus Redemptoristé obrátili se na mnoze do Angličan, a nacházejí tu zádaucího útočiště. Jest to podíwný osud! Protestantská vláda přeje katolickým kněžím wíce swobody než se jim jí přálo w říši, obýwané od 30 millionůw katolíkůw. Powážíme-li to náležitě, nebudeme se moci tak snadno podíwným myslénkám ubrániti. Než pustme prozatím myslénky ty mimo sebe, a wíme, jak se w Angličanech daří wyhnancům. Horlíwí katolíci Londonští složili něco peněz a koupili wyhnáným prostranný dům i zřídili kapli. A tak powstal nový missionářský ústav na Londonské třídě Clapham, kdež rozptýlení katolíci posud neměli chrámu. Nowými těmito missionáři počne bohda, čilejší žiwot katolický mezi lidem, kterýž nemaje příležitosti k poznání prawé wíry nepřicházel.

Z Říma. O slawnosti sw. Josefa Kalasanktia, zkladatele pobožných škol, kteráž se po několik dní w římském chrámu sw. Pantaleona konáwa, slaužil sw. Otec Pius IX. w dotčeném chrámu mši swatau. Při této příležitosti ohlášena jest část jednání stranu slawného kněze, z tohoto řádu, *Petra Clavera*, kterýž má býti za blahoslaweného prohlášen. Z řeči, kteráž měl sw. Otec, při této příležitosti patrně wyswítá, že jsau we Wlaších nejedni, kteří usilují o rozšíření protestanstwí. Sw. Otec, tauže nad záhubným takowýmto počínáním, přiwodí vlastencům wlašským k paměti důležitau prawdu, kteréž by wěru též i u nás leckdos náležitě sobě měl powšimnauti. — »Odważliwci tito, rozšířowatelé protestantismu, — wece tu, nesmrtelný Pius IX., dávají na jawo ty nejwřelejší tauhy o znik národnosti italské, a majíce ji slaužiti, užívají prostředku takowého, ježto se právě přede vším hodí na wyvrácení její. W Němcích, kdež wedení jsauce týmž duchem, po jednotě národní tauží, poznávají, že roztržka, rozdielnost w náboženství jest swrchowanau překážkau k dotčenému cíli, a tudíž činí sami protestanti *náwrhy k sjednocení u wíre*. Než we Wlaších máme muže, kteří, jakoby se jim ukrutného pohoršení a nesmírného nebezpečenství politického nic báti nebylo, nákažliwě simě, roztržku jednoty u wíre rozsiwají, hodlajíce tau měrau dosíci jednoty národní. Tak daleko zawádí zaslepenost wašniwce!« — Až posud Pius IX. — Bohdejž by slova ta sw. Otce pronikla srdce všech, kdož usilují mezi námi o zwelebení a slawu národu českého! Kýž by, pokud čas jest, upustili nepowážliwí někteří wašniwci od úsilí, kterýmž nejínak než jako we Wlaších, chtěli by obnowiti staré swáry náboženské, a roztrhnauti jednotu wíry katolické, ku kteréž se téměř celý národ náš přiznáwa! — Běda národu, běda vlasti, kdyby tento čerw počal rozjídati srdce její!

Nowá kniha.

Právě wyšel Časopis pro katolické duchowenstwo. Swazek čtvrtý.

BEAUFORT

Číslo 53.

Katolický týdeník tento pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezáky vydává se každou sobotu v bývalém knihkupectví Schulzowském (nyní Wácl. Hessa) w Karlowě ulici, č. 186.

Wydawatel
a
redaktor
Wáclaw Štalc,
kněz církevní.

Nebe a země pominau, slova má nepominau.

Předpláci se: u *wydawatele* na Dohyčím trhu, č. 552, i *w* *wšech* *řádnych* *knihkupectwích* na půl leta 1 zl., na celý rok 2 zl. stř.; — na *c.k. poštách* pololetně 1 zl. 30 kr., celoročně 3 zl. — Na obálku přidá se 24 kr

W komissí
Wácl. Hessa
w Praze
Ed. Hölzla
w Holomaucl.

Na neděli XXIV. po sw. Duchu.

Obsah: Řeč na neděli XXIV. po swatém Duchu. — Daniel O'Connell.
Missie Japanská. — Církevní zprávy. —

Dne 26. listopadu.

Řeč na neděli XXIV. po swatém Duchu.

Ewangelium sw. Mat. XXIV. 15—35.

W Babyloně přistrogil ničemný král Balthasar hlučný kvas, i sewzal na hodný zástupny lichometných dwořenjnůw. Na stolech stwěge se nádoby zlaté i stříbrné, drahých pokrmůw tu hognost, wjna ligj se praudem, libezný zwuf cithar i lauten, půwabné plesy otrokny tancugicjch — wse tu wyžýwá hodownjky k radowanánkám. Než čjm to, že okamženjm utichnul hluf i ples? Čjm to, že úzkostj bledne opilý král, děšj se zástupowé knjzat? — Ah, ukázali se přistowé, pjssjce slowa tagemná na sworchu stěny paláce králowského, pjssjce osudná slowa: »manes, — thekel, — fares.« — Než kterak teprwé zděšil se i polekal zhýralý panownj, když mu Daniel, wyložjw slowa osudná, naznačil hrozný konec, wyměřený Hospodinem? A wssak coš hroznějšjho než bylo dotčené manes, thekel, fares na stěně králowského paláce w Babyloně, stawj před nás dnešnjm ewangelium sw. nasse Cirkew. Aneb čj srdce se nezachwjwá hrůzau při pohledu na dwogj ten obraz, kterjž sám Spasitel o saudech Hospodinowých rozwinul před námi? Ach, žkláza nešťastného Jerusalema, ohawné spustěnj swatyně, nátisť lidu, »sauzenj ono weliké, gakéhož nebylo od počátku swěta anjž bude,« gewj se tu před námi w celé swé hrůze; — saud Božj se wsselikými strassnými úkazj, stawj se nám před oči: a srdce nasse nepoděšilo by se pohledem na tyto neomylné, gisté wěci? Ach Ten, kterjž powěděl: »Nebe i země po-

minan ale slowa má nepominau;« — tžž Spasitel doswědčuje sám, že »tehdy kwjleti budau wssěcka pokolenj země:« a my bychom se netrāsli? D gisté, žeť každj, kdož křestanem, wida před sebau obraz hrozného tohoto saudu, trne, třese i děšj se, wzdychage úpěnliwě: »Kdo oháji winu mogi, gežto sám se ctnostný bogj, že na saudu neostogj?!« — Glusná to tedj bázeň D. D., a tudjž tjm wětšj powinnost, ohraditi se záhy proti hrůzám onoho dne. A tážete se, kterakým způsobem by to bylo možné? — Ah mile rád wám to powjm, B. M. i přeswědčjm wás, žeť gest prostředkem bezpečným proti hrůzám saudu:

- 1) žiwá wjra w Krista Ježísse;
- 2) sprawedlnost žiwota;
- 3) dokonale pokánj.

Přirozenátě srdci lidskému bázeň před saudem sprawedlnosti Božj. Wewzdychát zagisté žalmista Páně nadarmo, když dj: »Budeš-li Páně štetiti neprawosti, kdo obstogj? — (Žal. CXXIX.) anjž bēdowal nadarmo trpjci Job dokládage: »Co si počnu, když na saud powstane Hospodin?« Než wýborným nad giné lékem proti této přirozené náležité bázni gest

1) žiwá wjra w Krista Ježísse. Nebo nenj-liž to sám Kristus, kterjž wýslowně připowjda: »Kdo uwěrj, a pokřtěn bude, spasen bude;« (Mar. XVI. 16.) a »každj, kdo gest žiw, a wěrj we mne, neumřeť na wěč.« (Jan. XI. 26.) Z potřeba-liž žtetelnějšjch wýpowědj na důkaz, že hrůza saudu Páně mine křestana, kdožkoli žiwau wjrau oddán byl Kristu? —

Hle wjra ta učj, že gest »Beránek, genž snjmá hřjch swěta;« — (Jan I, 29.) onat učj, že Beránek tento, gednorozený Syn Boha žiwého, wydal se na obět smřenij za wesskeré hřjch nasse; onat ubezpečuge nás, že »přjmluwce máme u Otce, Jezjisse Krista sprawedliwého, — kterjž gest obět slitowánj za hřjch nasse;« (1 Jan II., 12.) onat ugistugje nás o swaté sprawedlnosti a strassných saudech Hospodinowých, hlásá zároweň, milosrdný Hospodin že slitowáwage se i nad hřjssnjkem, nechce smrti geho, milosrdenstwj že můž naleztí u Něho každj. Z srownámezli D. D. tuto a giné podobné wšpowědi wjry Kristowj s přjpowědmi téhož Spasitele swěho, kdo z nás, wěda, co učinil, ugistěn gfa, co přisljbil w ěřjcm Páh sám, nenabljži, kteraktě w prawdě wjra prostředkem a ljkem, štjtem a obranau proti hrůzám poslednjho saudu? — Ano B. M. netřeba na to giných důwodůw; slowo Kristowo, kterěz nepomine, slowo Syna člowěka, »kterjž přigde w oblacjch nebesských s mocj mnohau a welebnostj,« aby šhromáždil a saudil wesskeré pokolenj lidské, slowo to gest bezpečným rukogemstwjm. A tomu-li tak D. D., kdo z nás by si směl wjry této newážit? S držme se gj celau duffj B. M., držme se gj, a byt sebe wjce, falešných prorokůw powstalo mezi námi, byt sebe šchyntralegšjim způsobem »falešně kristowé« ušilowali olaupiti nás o drahý tento štjt proti střelám ohnwným násilnjka pekelného, o nenahraditelný tento ljk proti hrůzám poslednjho saudu. Ano, wěrně a pewně držme se D. D. wjry, ztwržené slowem, zpečetěné křwj Spasitelowau, a byt sebe ljtěgi na ni doráželo peklo. Než co djm i byt doráželo? — ach! — ono dorážj! Zdaž bljžkj či dalekj gest den saudu Páně, newjme — awššak že falešnj proroci a kristowé gjž powstali, widjme, bohužel, na swé oči, anobřz na swé usšj ge slyšjme! Aneb neozňwagjlijž se den co den wškol nás hlasowé nepřátel Kristowých, gežto tjšcerými způsoby ušlujgi ze srdci lidských wjru i s kořenem wywratit? Ach, netřeba wycházeti na paušště a do škřššj: na rozjch ulic nassjch i měst potkáme se s nimi, pod přjššřššj domůw nassjch přjlaudj se, za řjž stůl zasedagje s námi; po wšjch i dědinách, při pracjch i zábawách — wššude, kam se koli obrátjme, wššude wyškřtugj se hlasatelowé bludů za dne i w noci, klamem i ššalbaw, slowem i pšsmem metagje potupu na cirkew, zlehčugje slowo Kristowo, podrňwagje wjru Páně. D. D. D. gežto nechcete gednau trásti se na saudu, nechcete wolati k horám, aby přikřjly wás: wezmeme si k srdci slowo Kristowo, zawřete sluch swůg před falešnými proroky, a byt úlišněgi než had onen w rági mluwili, byt sebe wěššj znamenj činili, — »newěřte gim!« Držjce se slowa Kristowa, držjce se wjry Geho, zkusjme pak w onen den strachu a kwjlenj, že wjra Kristowa gest bezpečným prostředkem proti hrůzám saudu. Než

wězte B. M., že na wjře samé nřkdo přestati nesmj. Aby wjra stala se ljkem proti úžasným hrůzám saudu Hospodinowa, třeba přjpagiti k nj

2) sprawedlnost žiwota. Nebo kdo medle nezna slowa sw. Jakuba, genž dj: »Co prospěge bratřj mogi, prawjli kdo o sobě, že wjru má, nemá-li škřku? Zdaljž bude moci wjra spasiti geg? (Jak. II. 14.) Awššak přjpagjš-li B. M. k žiwé, pewné wjře w Krista Jezjisse, přjpagjš-li k nj sprawedlnost žiwota, ay wezjž pak, že se ti saudu Páně nenj bati. Aneb mám ti snad přjpomjnati, nešřjšlné wšpowědi Duchu swatého, gežto slibuge sprawedlným pokog a blahoslawenstwj w den nepposledněgššj? Ay otewři sobě sám knihu pšsem swatých; a gıştě w nj sám nalezneš hognost swědectwj na poztwrzenj slow mých. Pomlčjm o tom, co Moggjššem slibowal Hospodin sprawedlným plnitelům zákona swěho, pomlčjm o přjpowědjch, gakowěž u žalmistj Páně nalezáme: awššak nenj-li zgewné swědectwj proroka Malachiasse, genž dj: »Ay, přigde den hořej gakow pec, a budau wššičnj pššnj a wššičnj činjci neprawost gakow štrniště. Z wzegde wám bogcjme se gměna mého, slunce sprawedlnosti a spasenj w křjdlách geho.« (Mat. IV. 12.) Než nač přjpomjnati tyto a podobné řeči prorokůw; nač uwoditi, co dj kniha Maudrosti, kdez čteme: Tehdáž štati budau sprawedlnj u weliké štálosti — neboť hle, přjpočteni gšau mezi šny Božj a mezi swatými gest loš gegich, (Mad. V. 15.) nač prawjm, domoláwati se stareho zákona, mohauce slowem Kristowým utwrditi se bezpečně w důležjtě prawdě této? Aneb nenjlijž to sám Kristus, genž wece ke wššem wěrným wyznawačům ke wššem sprawedlným plnitelům zákona swěho w dnešnjm ewangelium: »Kdňž užjste tyto wššedkj wěci, wězte, že bljžko gest we dweřjch« (špasenj wasse, Mat. XXIV. 33.) »pohledte a pozdwjhněte hlav swých: nebo se přjbljžuge wykaupenj wasse (Luk. XXII. 28). Z nenjlijž to Kristus, genž ošwědčuge u sw. Matausse: »Tehdy dj král těm, kterjž na prawici geho budau: Pogđte požeňnanj Otce mého, wládněte králowstwjm přjpraweným wám od uštanowenj swěta (Mat. XXV. 34). Hle takowát žalsjbenj dána i pogışšštěna gšau sprawedlným: i kdož newidj, že den saudu bude neomylným počátkem radosti a blahoslawenstwj gegich? A tomu-li tak D. D. nač bych dále ššřil slow, dotwřzuge, že gest sprawedlnost žiwota bezpečným prostředkem a ljkem proti úžasným hrůzám sprawedlných saudůw Páně? Kdo má oči k widěnj, kdo umj wěřiti slowům Kristowým, nemůžem o tom gjž nigakě pochybnosti u sebe mjti. A rowněž tak se ugışšjte, že prostředkem proti dotčeným hrůzám gest konečně

3) dokonalé pokánj. Nepotřebujš žagışště wškládati wám D. D. žalostnau prawdu, že gedwa hrška s daufanlným srdcem by mohla pozdwihnau:

ti hlav svých, kdy by živa byla i stála spravedlnost života byly jediným toliko líkem k odvrácení strašných soudů Páně. Ach, málo až přijíš málo gest bohůžel lidí na zemi, gežto u výře a spravedlnosti vytvářeli po všedním život svůj, od kolébky do hrobu, od mladictví do šedin svých. V hříchu počati gsaue, v mnohém klesáme všichni; tu nevěrau, tam rauhánjm, tu pychau, hněvem a závistí, tam pomluwau a klewetnictwjm; lzé a tu s lakomstwjm, tam podvodem a krádeží, tu obzerstwjm, tam chlipností, tu swůdnau řeč tam pohoršlivými skutky — ten tak a giný opět ginák, poskvrňugeme a zabijeme duše i své i svých bratří. Z kdož medle stíženým břemenem, stíhaným kletbau hříchůw, směl by se šáliti záhubnou nadějí, že se i tak nedotkne železný prut spravedlivého hněwu Páně hlavy jeho? A však gako se máš hříšnějšče co děšiti soudůw Božích, rovněž tak slusí, aby věděl, že dokonaným pokánjm odvrátiti můžeš od sebe užasnau hrůzu gich. Neboť wěz B. wěziz S. že kolik gest prorokůw, kolik gest apostoľůw, kolik swatých gest w nebi, tolik swědkůw mohl bych uvéstí na dotwrzený slow svých, kterýmiž dokonale pokánj za bezpečný prostředek proti hrůze Božího saudu pokládám. A však nač obtěžowati pamět a plýtwati místem při věci tak zgewné? Ei stává na swětě křesťana, gežto by neznal slow Hospodinových u proroka Ezechiele, kdez dj: »Gednokažděho podle cest geho sauditi budu. Obrátte se tedy a čiňte pokánj, — odwrzte od sebe wszeliká přestaupenj swá, gichž gste se dopauštěli, a učiňte sobě srdce nové a ducha nového, i wězte, — že — pakli bezbožný činiti bude pokánj ze všech hříchů svých, kteréž činil, a bude oštrjhati všech přikázánj mých a činiti bude saud a spravedlnost, životem žiw bude a neumře.« (Ezech. XVIII. 30. 21.) Ano DD. tak mluwj Hospodinůstn prorokůw a apostoľůw, tak dotwrzue sám wtělený geho syn, kterýž byl přišel hledat i spasit což bylo zahynulo, hned slowy hned skutky božské moci své a lásky: nebylo-liž by tedy nadarmo šfřiziti slow o pravdě žřegmé? Ano DD. žřegmáte pravda, že gako nechce Bůh smrti hříšnější, rovněž tak gest dokonale pokánj bezpečným prostředkem k odvrácenij strastlivé hrůzy soudůw Páně. A Petř, kterýž byl zapřel, Pawel, kterýž pronásledowal, Augustin, kterýž potupil Pána, stogj teď giž we slávě mezi starci wůkol trůnu wěčného Beránka, Lotř, kterýž wzůwal na křiži o přimluwu, Magdalena kteráž u nobau Páně slzami lásky sfropené obmýwala hříchy své, nesčislnej zástupowé kagienjkuw a kagienic radugicjch se giž w kráľowstwji Božim, stwzugi nám to i hlásagi: kdo z nás by se tedy neuchytil utěšené blahodarné této pravdy? S uchyňme se DD. celým srdcem drabě té wjry, kteráž ukazuje i nám bjdným hříšnějščím prostředek žádaucj k od-

vrácenij užasně hrůzy před saudem Božim. Obrátmež se k Bohu celým srdcem svým, obmýgme slzami strastfenosti, napravme skutky bohumilé horlivosťi a lásky proviněnj swá, i očistme, posud čas w modách božího slitowánj duše své od malomocenstwji hříchu. Hle, po celý rok, anobřz po mnohá leta giž ušluge Cirkew i wyzývá nás bez uštánj, abychom rozhognili se we wjře i lásce, a abychom wnězstiwše starý kwas novým srdcem, novým životem zaswětili se Pánu. Už posud pohrdage láskau swaté matere své, řjčil se mnohý z nás ossemetným hlasem prorokůw falešných, a opauštěge Krista, Boha živého, po sfřisťich a pustinách kořil se i slaužil modlám bludůw a neřestj. S B. S. proberme se! powstaňme ze sna; zhrozme se soudů Hospodinových, kteréž ušluge o spásu nassi, nám dnes připomjná Cirkew; hrozivše se konce, gakowž uchwatiti musj bezbožníka, obraťme se k Bohu wszeliké lásky a všeho slitowánj, ať dokonalým pokánjm a spravedlností života odwrátjme od sebe užasnau hrůzu wěčné spravedlnosti Páně. Hle o to zas prošj Hospodina mať nasse Cirkew. Muže powstaňme a wolejme s nj k nebesům: Wšemohaucj wěčný Bože, sledni milostiwě na mdloby nasse, račiz k sobě obrátiti srdce wšech nás, abychom oswobodiwše se od chťej pozemských k žádostem nebeským se powznešli. Amen.

Daniel O'Connell.

(Dokončeni)

Nastiniwše owšem kratince žiwot welikého O'Connella, měli bychom wylíčiti též obraz weskeré powahy jeho. Než k té práci zdráhá se péro, duch i řeč tají se při pomyslení na welikost a wznešenost muže, jakowéhož od wěkůw již newiděl swět. — Slawný řečník francauzský Lakordair stawí jej podlé nejwýtečnějšťich muzůw w dějinách člowěčenstwa; Ventura nazývá ho novými Mojžišem; Irsko, vlast které slaužil, zowe jej swým Oswoboditelem. Cirkew, kteréž dobyl swobodu u prostřed nepřatel, může se hlásiti k němu, jakožto k wěrnému a slawnému nad jiné synu swému. Kdo to powáži, snadno uzná, kteraktě nesnadná úloha wylíčiti a zobraziti powahu takowéhoto welikána we swětě mrawním. Netraufaje sebě nalézti barew k takowému obrazu, powím toliko, O'Connell že jest welikým i co vlastenec, i co katolik i jako člowěk. —

W jaké bidě pohřženo, kterakými okowy sewřeno bylo Irsko té doby, když se byl narodil O'Connell, na hoře praweno jest. Osud otrokůw, jež prodává Turek Turku, nebyl wěru tak hrozný jako trýzeň, w kteréž drželi necitelní tyranowé angličti nešťastné Irčany, wěrné wře otcůw swých. Že však octnul se Irčan pojednau mezi národy swobodnými, že pozdwihlo několik millionůw potlačencůw hlasu o swobodu i náležitá každému

národu práva, že millionové tito warující se všelikých násilných skutků, neustáli dowoláwati a domáhati se spravedliwého práwa swého, — to bylo následkem, owocem a plodem snahy a lásky vlastenecké O'Connellowy. Myť jej widěli, an vstupuje na jewiště činnosti občanské, pozdwihl statečně hlasu swého proti násilí a podwodům, kterýmiž zničila ošemetná politika anglická samostatný parlament irský. Od té doby nepřestal O'Connell prohlédati k jedinému, smělému, velikému konci; — oswoboditi swědomí, wíru, Cirkew, oswoboditi vlast a národ, stalo se tímto účelem žiwota jeho. Záhy wynikl O'Connell jako adwokat, jemu se otewřela dráha k pokladům a bohatství, k jakowým pomáhá w Angličanech wýmluwnost a wýtečnost ducha. Než uprostřed prací úřadu swého ujmál se O'Connell s obzlaštňi horliwosti potlačených rodákůw swých a služebníkůw sewřeně Církwe katolické. Wida swůj čas, i učinilw příprawy k rozhodnému kroku, odřekl se O'Connell wýnosného adwokátství, přestal býti zástupcem boháčůw i pánůw, kteří se k němu byli hrnuli ze všech stran, a obětował se celého za ochránce chudého, nuzného národu, čili jakž potupně přezdíwali Angličané — země žebrácké. A O'Connell newěnowal toliko sílu, nýbrž i všechno jmění swé — on obětował vše, což byl, co měl, pro národ a oswobození swé vlasti. S tíží dowede člověk wypočítati, kolikráte a na kterých to místech bojował pak neohrožený O'Connell zbrani ostrého slowa swého proti nepřátelům ošemetným ubohé vlasti irské. Srdce jeho naplněné wraucí láskau k této vlasti, wyléwalo nejinak než jako praudem plameny též lásky do srdcí rodákůw, každý dech, každé slovo wydáwalo důkaz o neumořitelné moci nepřebírané této lásky. A proto že skutečným ohlasem prawdiwého citu býwala ohniwá slowa O'Connellowa, bylot i působení jich zážračné. O'Connell stal se řečníkem, jakowéhož wěk náš mimo něho newiděl a neslyšel. Wšecka minulost a přítomnost sbíhala se takorča w duši jeho, nejinak než paprskowé w ohnisku slunečném: každé hnutí milované vlasti irské ozýwalo se we vlastním srdci jeho. Sláwa i blahobyt národu byly předmětem swrchowané tauhy a pramenem útěchy, bida, hlad, a následek těchto, mor, zuřící w ubohé zemi, staly se příčinau, kteráž urychlila smrt jeho. A kdo ty věci, snahy a činy O'Connellowy náležitě powáží, ano, kdo se podíwá toliko, třebas dosti powrehně, na žiwot jeho, nepotřebuje zajisté, abychom dotwřizowali mu slowy, jakowým vlastencem, jakowým milowníkem národu, vlasti, swobody byl O'Connell. —

Awšak láska k vlasti a ku swobodě nestály w duši velikého O'Connella samotny — matkau

jejich byla u něho hluboká oddanost k wíře, wraucí láska; Církwi katolické k nelčená zbožnost byla duší duše jeho. Zbytečné bylo by připomínati, lásku jeho k Církwi — swědčit o ní dobrá polowice žiwota, poswěceného na wyswobození potlačené wíry. O'Connell zajisté dobře wěděl, že milovaná vlast z okowůw nikoli newywázne, pokud nebude na swobodě Církew; on byl přeswědčen, že swoboda, kteráž není ožiwna i proniknuta duchem wíry Kristowý, nemá stálosti, aniž býti může pramenem prawého blahobytu a požehnání. A toto přeswědčení srostlo takorča s weškerau bytostí jeho. U prostřed ohromných starostí a prací, kteréž ležely na jeho hlavě, býwal O'Connell každého dne na mši swaté, anobrž nejednou do týhodně přistupowáwal též i k stolu Páně, posiluje se takto posilau s nebe k důležitým pracím velikého powolání swého. Proslawený onen řečník, ježto moci slowa otrásal základními slaupy říše anglické, nic se neostýchal, wyjítí ze sněmowny, zajítí do kaple katolické, a tu na kolenau modlití se růženec ke cti panny a králowny nebeské Marie. Před wýtečným duchem jeho kořily se nejwýtečnější hlavy w Anglii a w Irsku; O'Connell zajisté ostrowtipem swým pronikal sebe subtilnější wmyslky lidské týž duch O'Connellůw kořil se hluboko před zjewenau prawdau Boží. — Zákony této wíry byly prawidlem weškerého žiwota i počínán jeho, ano i ta politika, kterauž se řídil, zakládala se na těchto zákonech. Nadšen hned od pacholetství žiwau, ohniwau láskau k wíře a církwi, nepozbyl jí nýbrž utwrdil a upewnil se w ní na školách St. Omerských, křiwdy a nátisky, činěné zákony a zřízením anglickým, utužil jej nejinak než oheň železo. Oddán jsa celau duší wíře té, w kteréž byl swětla i síly, prameny prawdy i podněty k swaté lásce nalezl, uměl se O'Connell šťastně wyhnauti šílené záští proti jinowěrcům. Zbožnost srdečná bez pokrytství, skromnost w jednání bez přetwárky, uslechtilost celé powahy, úslužnost ku každému, učinliwá láska k bližnímu, bezúhonnost mrawů i žiwota, byly owocem příkladné této oddanosti jeho. Weselá powaha i obratnost w jednání, pewný ráz a smělá odwaha, poswěcené duchem Kristowým, dodáwaly mu způsobilosti k velikým podnikáním a úlohám žiwota. Láska, kterauž milowati se naučil prawdu, činila pak jej apoštolem, neslýchaná wýmluwnost slowůtným obrancem Církwe. Protiwníci, zkusiwše ostrau zbraň, kterauž wýmluwný tento hájitel potupované církwe, osidla lsti, podwodůw i bludůw rozťínal, ostýchali pak se wystaupiti před ním na bojisté. Když byli z Angličan přišli kazatelové, ježto nasíti hodlali kaukole do srdcí katolických Irčanůw, a učiniwše veliké shromáždění lidu, jali si

potupu a hanu sypati na Cirkew, učení, obřady a všeliké zřízení její. Než sotwa powstal O'Connell odkrýwaje i šalbu nepoctiwých hancůw, i počátky a weškeré ohawnosti tak řečené reformace, wywracuje námitky, učiněné proti Církwi, a rozebíraje nedůslednosti, žalostnou bidu a ukrutné výjewy, ku kterýmž wedlo učení oněch reformatörůw, — wylíčil zároveň nebeskau spanilost katolické prawdy a Církwe tak, že se náhonci onino i hned s hanbou i s hněwem odklídili z Dublinu. — Podobně pak výjewy opětovaly se bez počtu. O'Connell nadšený láskau k wíře a Církwi katolické, býwal každé chwile na pohotowě, dostawiti se na obranu proti útokům jakýchkoli nepřátel. Že však horliwost jeho pocházela ze srdce, posvěceného láskau k člověčenstvu, doráží na blud a ničemnost hlasatelůw jeho bez milosrdenství, předece tak to činiwal, že sami poctiwí protestanti ctili a milowali jej.

Než O'Connell zaslaužil sobě lásky této w plné míře. Láska, kteráž milowal jako Irčan potlačenau swau vlast — a jako katolík swatau mateř Cirkew, nedalať soběckým záměrům místa w srdci jeho. Bojuje o swobodu wíry katolické, swobodu tuto nechtěl snad toliko pro sebe, pro rodáky a sauwěrce své, nýbrž pro každého. Ano, uprostřed obecných zmatkůw, w kterýchž prohlášowala se swoboda i pod prápory jejími shlukli se násilníci — stal se O'Connell apoštolem zásady blahodárné: — „sprawedlnost každému! swoboda všechněm! — Od něho, jeho slowem a příkladem naučili se zásadě této sauwěrce i jinowěrce — a budaucnost bohda ukáže ještě, jaké spasitelné owoce vydaly náhledy, založené na zákoně Kristowě. O'Connell, wýtečný co člověk, co katolík, co Irčan, byl pak wěrym přítelem, roztomilým saudruhem, a příkladným, šťastným otcem. Maje srdce útrpěné hleděl, kde a jak mohl, slowem i penězi přispěti nuzným a potřebným. Na sta škol chudincůw opatřeno jest, jeho úsilím, sila škol, ústawůw i chrámůw powstala jeho slowem, jeho snahau. O'Connell wěrný tento katolík, ctěn jsa co prawý otec národu, byl prawým bratrem swých bratrů. — Než nelzeť nám dále rozebíratí welikost zásluh welikého tohoto muže. Musímeť sobě ponechatí milau práci k jinému ještě času a místu. Wěrný katolík a upřímný milownik swobody již i tak díwaje se na něho, nemůže se nikterak ubrániti wysoce radostnému pocitu; anobř i wděčně se powznese srdce jeho k Hospodinu. Wímeť, kterak usilowali i usilují mnozí hyzditi wiru i cirkew katolickau, jakoby studnici a podporau byla, otrockého smyslu. — Hancům a klewetníkům takowým můžeme pak již ukázati toliko na O'Connella, oni musí — umlknout. —

Missie Japanská.

Pronásledování wíry swaté w Japanu.

4. Refomé Japanstj.

Š podobnau jako Mangasaki žüriwostj obořowali se na křesťany protiwníci i w ostatních krajích Japanstjých. Zástupy wogška cisarského, po čtyrech i šesti tisíci mužů procházeli říšši na wšestranně; a kdekoli wjru křesťanskau wyznáwal, aneb bohům obětowati se zdráhal, beže wšeho dalsjeho sauudu, buď na kříž byl přibit, buď při nenáhlém ohni za živa upálen. Protiwenstwj toto, kteréž co do krwe prolévání a krutosti své sobě rovného nemá, roku 1638 bez přestání žüřilo. Na dwa milliony Japanstjých křesťanů bylo tu uřadowáno, a s nimi přes 150 misijnářů z řádu towarýšstwa Ježíšowa. Japanská pak tato cirkew tolik refu křesťanstjých, wyznawců swatých a swědků neohrožených za krátký tento čas zplodila, že za prvních století pod římskými cisáři wšechy ostatní východní i západní cirkwe wjce gich newykázaly.

Snášeloť se síce wšedko wšudny, zlášť na začátku bauře té, aby křesťané k odpadnutí přiwedeni byli. Wše, což gen žádost a lásku k životu podrážditi, a gemu lahodny a ceny poskytnauti může, w hognosti gim se slibowalo, gen aby zapřewšše Krista modlám obětowali. Než síla wjry swaté w nadtyto smysly dráždicj tak překonáwala, gať i pohružky a muky. Ba i nad tím slabšim pohlawjm, ano i nad neyútlegšjim wěkem djřecjm ani lichocenj, aniž krutost ničeho rozmohla; tak že w běhu bauře prwnjm ani gedínkrát se nestalo, aby byl kdo od wjry swaté odpadl.

Na důkaz nadpřirozeného refomstwj těchto křesťanůw, stúgtež tu některé příklady.

Hned w prwních dnech, když se bauře ta w Arimě začínala, několik neyznamenitěgšjích rodin pro wjru Kristowu gest gato a k upálení odsauzeno. Upálenj toto právě ten den bylo předsewzato, gestto gať wšše wypraweno, množstwj křesťanů w zástupech do Arimj se bylo šhromáždilo, když se byla powěst o nowém pronásledowání roznesla.

Mezi odsauzenci byla též máteř gedna, dvě djteř magicj. Gedno z nich bylo pacholj usslechtilý, druhé djwka kwetaucj; onen z úplna gedenácte, tato ššestnáct let měla. Každý z nich stál u kolu, gsa k němu prutinami wrbowými přiwazan, wšak z wolna gen, aby, kdyžby chtěli, z toho se wywinauti mohli. Als tři stopy podál wůkol kólůw oheň byl rozdělán. Kolem do kola stály strážje, magice po ruce nástroge, kterýmiž by odsauzenci i hned z plamene pomohli, gať mile by se křesťanstwj odřeřl. Co se wěrných do města bylo šesslo, sem se přihrnuli, aby wyznáwace posilňowali, a gim pošlu s hůry wyprossowali.

Ze wšech stran plál gíž došti dlawho oheň: a ay! chlapec ten gedenáctiletý počíná se z wolných těch

úvazků vyplítati. Křesťané vůkol stogiej, gewj auz-
kost; neboť se bogj, aby slabý a útlý pacholík ne-
podlehl w bogi tom těžkém. Ale s gakauto radostj
brzy pohljžegj k nebi, widauce, kterak chlapec k ma-
tince se obrací, plamenem k nj se běře, a oběma ru-
kama něžně a pevně jí objímá. Utěšně počine zrak
gegj na dítěti, a několik okamžej, — a oba w tom ob-
getj mrtwi klesagj na žhawau zemi. Medaleko stogj
d cera. Wšak pro ni nenj tu máteře, nenj tu bra-
tra, nenj tu smrti, ani plamene. Dto gegj k nebi
gest upřeně, a duch zdá se, že gíž od země se
wznesl. Newj se, mrtwá-li, či na žiwě. Nagednau
wšak k zemi se klonj, sbírá některý žhawý uhel, a
na způsob wence sobě na hlavu pokládá — opět se
zdwihne, gestě gednau zrak k nebi upře, a po někte-
rém okamžej mrtwa klesne. Gako by na kwětný
tráwník se byla uložila, tak spočjwá tu na tom uhli.
Ejor gegj smrt se nedotkla; poklid a gemný úsměw
rozlit gest po obličejí oslaweně, kteráž, wencem pa-
nenským ozdobena, co newěsta wzněstí se chtěla wstříc
Wykupiteli swému.

Nenděle trpěla ona; a kdž zhasla, wzalo pro
tento den usmrcowánj konec. Ted ale shrnuli se
křesťané, aby těla mučedlníků obdrželi. Strážje ne-
směli gim na odpor se postawiti. Neboť weliké množ-
stwj bylo tu křesťanů, a gestě wětšj žádost gegich,
aby se gim doštal ošatku swatých těchto.

W japanštem městě N a n g a s a k i za času proná-
sledowánj gata gest mladá, sljčná a welmi wážená
panj, též proto, že se ku křesťanské wjře přiznáwala.
Poněwadž byla z rodu, genž k neyznamenitěgšjím w
řjssj té se čjtal, uložiliť gsau sobě protiwnej, že
chtěgj, cokoli gen možná bude, nasaditi, aby obětowa-
la bohům, a tak žiwot sobě zachowala. Měla djetky
dwě: gedno teprw několik mējseů na swětě, kteréz z
celé dusse milowala. Známa byla neobmezená upřj-
mnost a láska gegj k těmto dětem. Na to tedn sta-
wěli protiwnej pokussenj swá. Wšak cožkoli se sli-
bowalo, cokoli se gj o budaucjm blahu a škwělem
stawu djetek gegich předkládalo, wšse minulo se s
účinkem.

Přikročili tedn k prostředkům násilněgšjím. Po-
wěsili gj za ramena, a nemluwnátko k nohaum při-
wázali. Bez milosrdenstwj pak autlau, w hognosti
chowana a na usšetřenj wšeliké uwylkau panj pruty
a řemeny až do krwe šlehal, nad to po každé ráně
hrozjce, podobně že i s dítětem zacházeti se bude,
pakli déle se bude zdráhati, obětowati bohům.

Tak po tři hodiny katowali se s nj. Kdž gj
byli šnali, hned chopila se dítěte, a hrála ge na srdci
swém. Ted gj dwa dni na rozmyšlenau dány. Chůta
frátká uplynula, a katané zase tu byli. Dna s chlad-
ným opowrženjm toliko na ně pohléda: a to wšse
bylo, co rekně i na wábenj i na pohrůžky gegich
odpowěděla.

Ted ale wyrwali gj z rukau miláčka, genž ge-
dinký byl by gj mohl pautati k zemi této; gj pak že-
lezný kruh na hrdlo wložili, a w košské stáji na způ-
sob howádka uwázali. Tu mezi plachým košstwem,
od surowých pacholků posmjwána, neřádným žwaštá-
njm gestě frutěgi mučena, celé tři mējse tráwila tr-
pitelně, ano se gj dleba po šrownu, trýzně na-
zbyt podávalo.

Alle wšeliké toto sužowánj neoblomilo stálosti
gegj, aniž owiklalo statečnost. Posléz zahanbeni a
rozwtzeleni gsauce, že žena překonala ge, wlekli gj
katané na místo, kde se poprawy takowé w Nanga-
saki wykonávaly. Tam přiwázawšse mučedlnici ke
křtu, před očima gj dětátko o kámen rozrazili, oheň
kolem nj zanjtili a tak gj se jynkem staršjím za žiwa
zdlauha péci dali.

Mráz gde po člowěku, dosléchagjcjm, an se ta-
kowěto, wšechen cit lidský pobuřugcej ukrutností toli-
ko wyprawugj! Než welikodušné křesťanstwo Japan-
ské, gakkoli na wšse toto swýma vlastnjma očima
patřilo, nic a ponikud nedalo se wšjím tjm zwrtka-
ti u wjře swé. W očich gegich celý ten swět pozbyl wnadn
swé, pomjgegcej toto wšecku cenu, a sama i ta smrt
hrůzu swau byla potratila. Dnit žili gen Tomu, a
gen Tomu, gehož slawné gměno gim bylo dáno, a
gehož milostj gměna toho hodni učiněni gsau.

W prawdě — rekowšy drželi se w pronásledo-
wánjch těch překrutých Japanšstj křesťané. Kdž ale
bauře ty dlaugo trwaly, předece také, gako wšsude, tak
i tuto, dal se pozděgi negeden přemoci, a odpadl
od wjry. Bylo to w běhu pronásledowánj druhého,
kdž totiž přednj řada křesťanstwa japanšého byla
giz utracena, a ted nezbywala než gen část ona
křesťanůw, kterjž se potud byli, gak se dalo; škrýti
mohli. Tuť mnozj zapřeli wjru swatau. Utleggšj
pohlawj ženské učinilo začátek, gež brzy následowali
muži, a pak bylo těchto wětšj počet, než oněch.

Wšak i tu, w osudnau a strassnau hodinu,
co zpronewěřili se Kristu Pánu swému, při ženském
tom pohlawj gestě křesťanstwj prozjralo. Neboť ne-
bylo lze gináče gid k tomu přiměti, než dábelšským
násiljm, kteréz počestnosti a stydlivosti gegich činěno
bylo. Hrůzné patřenj na mukowé nástroje, trýznj
přebolestnau vyhrožowánj nepolekalo gid: kdž se
ale brozilo, že zprzněny budau, tu bobužel! trnuly
a radegj křesťanstwj se odřikaly, než čistoty swé.

Z misšionářů mnohých, genž s ostatnjmi wěřj-
cjimi býwali usmrcowáni, gediný w přenesšastnau
chwili neobstál, a zasljbil, že bohům bude obětowa-
ti. Byl to Kristof Ferreira, z towaryšstwa Ježj-
šowa. Po mukách totiž kteréz wstál, a po dlauhém
trápenj tak umdlel, že lekage se wětšj gestě krutosti,
kteráž na něj čekala, neblahé to slowo z úst wy-
pustil. D čemž kdž byla zpráwa do Europy přišla,
blásili se gako o přjtrž ze nšech stran spoluaudowě.

řádu jesuitského prosili, jako o newětšší milost, aby do nebezpečné misie této byli posláni, obmenšlegice krvoj swau sbladiti potupu, kteráž pádem kněze toho křesťanstwu a zláští řádu tomu se byla stala. Bylo skutečně několik takových kněží posláno, jimž i hned dostalo se mučnické koruny, ať byli přišli do Japanu.

Brzo však procitlo ve Ferreirowi svědomí; a hlas geho wssude, kamkoli se obrátil, pronásledował a káral ho. Nablíželi sferednost zradu, kterýž se dočinil, na wssech stranách gegich, žel pro gakhž gahž lidstů gména nemá, šjiral mu srdce; dnem i nocj tonul w slzách. Šly tyto pak netekly nazmar; nebi, gakkoli hluboko byl klesl, zase za přispěním Hospodina slitowného nalezl srdce, aby o mnoho statněji opět pozdwihl se wzburu ze swého pádu. Šlehl, a sám od sebe stanul před wrchnostj pohanškau, wseegně přiznawage se k swaté wjře. Načež po osm dnj mučen gest, čim a gah gen se katům uždálo; čtrnkrátě strasňau mu ku wodnj wytrpěl, a posléz do zlořečené oné mučiwé gámy byw spustěn, po sedmi překrutých dnech smrj žiwota i pokánj swého konce dostihl.

Abu se křesťanstwj w Japanu zúplna wybládilo, a gemu wssedhen možný přístup do králowstwj toho odgal: syn a nástupce powěstného toho Suchondona z protiwňstů křesťanstwa krwožijniwec neykrutnějšj — nařídil, každý Japanšh obywatel, žádného newygymage, aby nosil na prsau obraz modlářstů na důkaz, že křesťanskau wjru nenáwidj. Nad to nařizeno wssedhenm wládařům tjšstým, aby rozličňau w roce dobau obydly wesměs prohlíželi, a za tau příležitostj nic neberauce ohled na staw, wěť aniz pohlawj, každému ukládali, aby profázal, že modloslužbě gest oddán, a obraz ukřjžowaného a neyblahoslawenějšj panny Marie horow gest nohama posslapat. Těm podobné rozkazy wssem také správčům w pomořňch přístawech zašlány, a gim pod trestem na hrdle zapowěžjino, aby žádnému korábu nedopustili přistáti, dokawadby wssedhen lid geho nesljbil, že takowémuto zapřenj wjry křesťanské se podrobj.

Nařizenj tato ejsařowa způsobilá, že hned druhého roku gessť 37.000 křesťanů wypátráno. Wssični pak bez milosti usmrceni gsau, a tímto posledním krwawým wýgewem končj se děgepiš křesťanstwj w Japanu. Po roce 1638 nenalezalo se již křesťanů w kraginách japanšhých.

Gakáž to událost přezalostná! Ughle! misie, kteráž tak spanile byla kwetla, kteráž tolik hogného owoce nesla, a na mnohem hognějšj poukazowala, lakotau několika europegšhých obchodňků podkopána docela klesla. Gen některý gessť čas, a pokog as na 10—20 let, — a knjžata i národowé wssični bez byli by se šgednili pod wjtěžným

práporom swatého kříže. A snadno byla by wjra swatá z Japanu do sausednj Chinu, a odtud do náramného prostranstwj střednj Asie přessla. —

Hollandanům podarilo se sice, že ostatnj Europany z obchodu s Japanem wytisli; ale žlamali gsau se zle, a nedosli zisku, po gahémž byli bažili. Rok po roce klesal obchod gegich od této doby, a za času tohoto již nesměgi než na gedíném místě a to w Nangasacki přistáti, mnohými při tom způsoby obtěžowáni býwagice. Činjt se jim wsseliká hanebná přjkořj a potupa, tak sice, že bez obzlasťňho powolenj, kterýž těžko jim dáno býwá, do města ani nehau wkročiti nesměgi. As gako u wězenj gsauce, na malém gahémš ostrowu přebýwati směgi, kterýž ostrůwek mostem gest s městem spogen.

Byl ale již Hollandanům wynássel o tisícekráte wjce, a byt wssedko zlato i stříbro z Japanšhých bánj do gedíného hollandškého důchodu wplýwalo, — což a mnoholi gest do zisku takowého, a co gest po wesskerém zisku wezdejšjím, pakli za cenu takowau, za spasenj millionů duffj byl se wykramaril?

Co člověk by myslil, škoro zdálo by se nemožné, aby wjra swatá Japanšhá řdy wjce oblažiti mohla. A předceť gen důwěru mēgme, oko nesmjrného Slitownjka zase s milostiwostj poblédne na kraginy, gegichž půda krvoj tolika mučennjšků byla napogena.

Ležjt pak mezi Chinau a Japanškem poloostrow, řečený Korea. Nad wětšjím dlem kraginy této chinšh mocnár wrchnj wládu promodj; a král také tu wládnaučj, chinštemu podroben gest. W Chině wssak křesťanstwj za času tohoto mlo rozkwetati počjná. Gijž pak na konec předešlého stoletj w hlawnjm Chinštem městě mladý gahš Koreán, Petr Li, na wjru swatau se obrátw, gi mezi kragany swými opět uwedl. Množstwj gich na křesťanstwj obrátw, utrpěl sice smrt mučennickau. A wssak počet křesťanů od té doby přes 10.000 wystaupil. Odtud pak zase swatá wjra do Japanu snadno může se dostatj, gelikož ostatnj djl Korey k Japanštemu mocnárstwj patřj.

Ole zpráw k tomuto času dosahugjejch, skutečně také apostol(šh wšlár*) Koreánšh, důstogný p. Šmbert o to se zasadil, aby z gapanškého podjlu w Korei misijnáře do Japanu wyslal. Pozůstaliť prý tam po poslednjm tom pronásledowánj předce gessť na horách gapanšhých částecly z dřjwějšjch osad křesťanských. A tyto obmýšlj p. Šmbert na pomoc wjti a křesťanstwj w Japanu zase uwěsti. Takéť prý již koreánškého katechetu do gednoho města gapanškého wyslal, aby s Japanškem we spogenj wystaupil. Požehnenj Pán djl tomu! J. W.

* W kraginách, kde gessť biskup nemáž usazen býti, apostolšh wšlárówé mjesto drjžj a biskupškau prawomocnost promodj.

Církevní zprávy.

Z Prahy. Němečtí biskupové, shromáždění ve Würzburgu, vybidli též i naše nejvyšší duchovní pastýře v Čechách k účastenství v poradách jejich. Dozvídáme se z dobrého pramene, že naši biskupové, schvalující počínání bratří svých mezi Němci, nepřistaupili k pozvání do společných těchto porad, poněvadž Církev naše katolická v Čechách ovšem samostatná i bezprostředně spojená se stolicí římskou v jeden celek německé Církev vázati se nemůže a nesmí. — Jednání toto našich p. t. biskupův jest uvažení a chvála hodné. Bohdejž jenom, abychom se dočkali též té chvíle, kdežto biskupové katolických národův slovanských se sejdau na sněm církevní! Příklad sausedův a mnohočetné potřeby Církvě svaté žádají ovšem, aby každý, komuž znik a zdar sv. víry naši na srdci leží, uchopil se prostředkův založených v celém ústroji a zřízení Církvě.

Z Němec. Na sjezdu katolických jednot v Mohuči usnesli se na tom shromáždění katolíci, že vydají protest čili odpor proti uzavření Frankfurtských pánův sněmovníků stranu Církvě a postavení jejího v Němcích. Odpor tento, sepsaný a již odeslaný jest věru spis ostrý a důrazný. »Wyť jste zklamali naděje katolického lidu, praví se v něm bez obalu k poslancům, wy jste pozbyli důvěry jeho. Waše výroky stranu Církvě, školy a statků jejich, nejsau ani zřejmě ani spravedlivé ani sausedné. Wy jste zawrhli návrhy, kterýmiž měla Církwí pojištěna býti řádná swoboda. Wy jste vydali zákon, kterýmž wypovídáte na příští časy z německých zemí řády a towaryšstwa potvrzené od Církvě. Naprawte, co jste wyřkli na ujmu swatých práv Církvě. Newěře dali jste úplnou swobodu — nebraňte Církwí, nebraňte škole swobodu víry« — w ten rozum zní celá důležitá addressa tato. — Musímeť pak za to katolické bratry naše v Němcích ovšem pochváliti, že hlasu swého statečně pozdvihuji proti nátiskům a křivdám. Dobrý to příklad, kteréhož bychom arci svědomitě šetřiti měli.

— K shromážděným ve Würzburgu biskupům přišel na den všech Swatých kardinal Šwarzenberg, kterýž i hned toho dne u přítomnosti všech biskupův a bohoslovcůw i nešmírné síly věřících mši swatou slaužil.

Z Tyrol. Wyrokem bývalého ministra Pillersdorfa, zrušen jest v celé říši rakauské řád Jesuitův a Redemptoristův. W Tyrolech, kdežto Jesuité obzvláště weliké

důvěry u lidu požíwali, držel se řád tento nejdéle. Wláda vydala rozkaz, aby buď ze země vyšli, aneb mezi světským duchowenstwem se rozptýlili. Než Jesuité hotowi jsau hájiti právo své, kteréž i jim we swobodné zemi přířknauti náleží. Domy a všecko zboží se jim sice již odňalo: biskupové chtějí však usaditi je na rozličných farách, a lid nechce si je dáti wzíti.

Z Polska. Již jednau w »Blahowěstu« podána jest důležitá zpráva o nowém, od sw. Otce potvrzeném katolickém towaryštwu: *Resurektionistův* čili jak se polským jazykem sami nazývají: *Zmrtvýchwstancův*. Počátek položen jest w Římě hned roku 1831. První údové, druhdy z většího dílu důstojníci u wojště polském r. 1830, bojowawše pro swobodu své vlasti, obrali sobě za účel missionářství, čili péči o dokonalé obrácení, wychování a wzdělení duší národu polského, a bránění práv i swobody Církvě katolické w Polště. První sídla wytečných těchto mužův, roznicených láskou k Církwí i k národu swému, byla w Římě a Paříži, kdež obzvláště mezi wyhnanci polskými spasitelně působili a působí po dnes, ačkoliw mají owšem i tu dosti protivníkůw. Prvních šest, kteříž z tohoto bratrstwa w Římě na kněžství posvěceni jsau, *Petr Semeneňko, Jarolím Kajsiewicz*, jeden z předních kazatelův polských, *Josef Hube, Eduard Duňski, Hypolit Terlecki, Karel Kačanowski*, všickni, wyjímaje bývalého professora Waršawského Josefa Hube, slaužili u wojště polském. — Od té doby owšem přistaupili i jiní někteří wytečníci k těmž bratrstwu. Než dozvídáme se z hodnowěrných pramenův, že potvrzení jsauce slowem papežským, působení své rozwinau též na zemi polské. Kněz *Kajsiewicz* odebral se totiž do Krakowa, i jakž nám nedáwno jest oznámeno, počal již konati dílo své na půdě polské své vlasti. W krátce bohda budeme moci něco více místnějších zpráv o celém podniknutí tomto podati.

Z Rus. Wedlé saukromných zpráv počíná se opět nebe carské milosti nad Církwí katolickou kaliti. Není tomu dáwno, co spory cárowy s Římem poněkud wyrownány a osiřalá biskupství novými biskupy osazena jsau: a hle již obnowují bídní úředníci ruští nátisky své Církwí. — Bylby věru již čas, aby sobě usrozuměli panovníci svěští, a přestali násilnau rukau sáhati na nejdražší poklady národu — wiru Kristowu a swědomí. Kdo zná běhy národův, dobře wi, jakové žalostné následky míwají podobné skutky násilné despotických panovníkův. — Bohdejž hy neměl cár ruský mezi zákonodárci rakauskými následovníkův!

N á w ě š t í.

Dokonáváje tímto listem druhý ročník tohoto Časopisu, vzdává wydawatel wšem wěrným milovníkům Wlasti a Národu, Wiru a Církvě, srdečné díky za wsselikau podporu, kterauž ušilowali o z w e l e b e n í a r o z s s í ř e n í Blahowěsta. Koje se nadějí dálší pomocí Boží a horlivé podpory swých bratří, ustanowil se na tom wydawatel, že chce i příštího roku Blahowěstem napomáhati k rozšíření známosti wiru a utvrzení pravé lásky k Církwí we zbožném národě českém i morawském; každým sfero dnem, ožiwají se wsselijaci blašwé, dorážejíce tu na Církev, tam opět wiru Kristowu zlehčiti ušilující. Blahowěst máje na zřeteli potřeby wěfu a wlasti, přičiní se, aby w duchu lásky k lidem neméně než tu prawdě Boží, oswěcował i chránil před záhubnými bludy wěfu tohoto dobrý národ slowanští. —

Komu leží na srdci blaho tohoto národu a zkwět wiru, bude zajiště podporowati snahy naše.

Předplaceni celoroční 2 zl. — a půlletní 1 zl. přijímá se u wydawatele kněze Wáclawa Štulce — bytem na dobytčím trhu č. 552. — w kněhupectwí Wáclawa Hessa u Karlowé (jesuitské) ulici č. 183. jakož i we všech řádných kněhupectwích. Pánům sběratelům dá se při desíti wýtiscích jedenáctý nádawkem. U poštowských úřadů platí se pololetně 1 zl. 30 kr. celoročně 3 zl. Za obálku připlácí pak se 24 kr., pakli odběratel Blahowěsta jiných časopisův z Prahy poštau neodbírá.

